Ms 114

Ms. 114.

(116.) Schultensius auctius 1790. Ennek fiatalabb mestere vagyon Lejdai Pr

Schultens (Hen Albert) m.h. 1793. Uppsa Lejdai Pr volt.

Tiz gradusai a szentségnek Palestinában ki szabott föld ön: 1ör A egész Szent
2ör A Kerület vára ok 3ör Jerusalem szentség. 4ör A Kerítésen vánn
belül levő rész a Voroszlánnak vagy Hosszú ut 5ör A Sion hegye szentség.
6ör A' Moria hegyén levő Kerítése a Templomnak 7ör A Pitvara a Jeru-
salemnek. 8ör Az Aszszonyok helye ig Forgalló a Templomban 9ör A'
Szentélyhez hová csak a Papoknak volt szabad be menni a Templomba
10ör A' Szent Szentek ig hová csak a Fő Papnak egy esztendőben
szabad egy szer volt szabad az áldozat vérével be menni.

Vtd. Reland. Joseph. Szent Város Jerusalem Alias?

Nem a Szabadító hitben nyert Fairs dureset Sadducaeus és Herodianus ok is,
hanem hogy Krisztus Urunk ott jövendölt halálának örömére
szentségének a Szent Városát ott tanitott a Templom-
ban, Joel XV. Az Apostolok ott tartottak Szent gyülést.
Mátét 27: 52, 53. ott támadtak fel a szentek a Krisztus halálá-
kor és oda Jerusalembe be menvén megjelentek sokaknak.
Azért Szent Város és ezért pedig a mennyei
Jerusálemnek

Vtd. Der Heidelberg
entworfen

MS 114

Simonis Jitzewitz.

Vid. Der Heidelbergische Catechismus in Predigten entworfen von G. F. Stolz. 1.

25

93

MS 114

A' Béreg állandó voltáról való Könyörgés.

Örökké való Isten kiben nintsen semmi változás és a' kihez nem
közelíthez a' Változásnak árnyéka is. – Te vagy az a' Mindar
=hato az ki e' világnak minden történetit örök Tanácsod
szerint elrendelted és bizonyos idő' szakaszokban azokat elő hozod. –
2 Bőltsen rendeléssel el oh nagy Isten mindenekat és
szent igazságoddal bírod és vitéled ez egész Világot, boldog-
ságát akarod és munkáladod az egész emberi nemzetnek
kivált képen pedig a te választott népednek a' kiket szent
fiad vérével megváltottal. –
3. Hálá adással magasztaljuk szent nevedet hogy
az mi világi életünknek számtalan viszontagságai között
mind eddig őrizni pásztorunk megtartottak és Kőszikláink
voltál, ha némelykor büneinkért Haragodra nemzetünk
=re háborúságot Hadat és külömb külömbféle nyomorú=
ságokat botsáztottál is, nem tartottad rajtunk sok ideig
az te méltó boszunállásodat, hirtelen elmultz az te
haragod midőn nem is gondoltuk volna és ismét
megujjítottad rajtunk irgalmasságodat. –
4. Ennek bizonyságai az mi időnkben történt Vér
háborúk és hadakozások melyeknek folyásában nékünk
kiü várunk voltál, és ismét fáradt békességet tehendnéd
=get ugyancsak a' te népednek. –
5. Légyen állandóvá oh Nagy Isten, e-világnak
Hatalmas Királyai Fejedelmei Császárai között a béke
=séget te vagy békességnek Istene értessed meg ő
velek hogy te az emberek között való békességed

MS 114

Szlubarski Kerdelet akarod é's por autsolod
6. Ha pedig a' te ö'rökkévalo végzésed
Kerint Haborut é's Hudakodásokat hövetkezneek;
mérsekljed a' szemedjeket enyhitsed a' nyomo-
ruságoknak sulyát, vigasztaljad gondviselésed
del a' te nepedet é's örökségedet, végre pedig
Jézus által minket, abban a boldog é's örök
meg maradando országba az mennyeknek orszá-
=gába az Isten hö'ellátásu boldogságban é's é'
örök'ö'k' b'ékeségben ellátnunk a' te Szent Szined
elött Amen.

B'ékeségnek gyö'rhetetlen Jezusa Ur Jézus. Adj ne-
künk világi életünkben b'ékeséget a' hültö' Mu-
ságok ellen, adj Celki b'ékeséget is a' Celki Mu-
ságok ellen Amen!

~~Vádoltak à Papistak és Lutheranusok à Reformatusok Catholicusságával~~
~~hogy az emberek~~

I Unnep. Az emberek legfőbb vigasztalásáról

Text Rom 14: 7, 8. Senki mi magának sem ~~élünk~~ halunk

Tárgy - Az emberek közűl sokan boldogságukat és vigasztalá-
sukat keresni az ételben; melyek azt fel nem találhatnyák. 1° Gaz
dagság: így az Úmi gazdag Luk. 12: 2 Tim 6: 10. A' fűkig még az
nak gazdagulni sat. - 2° Mélység: Hatalom. Nabagud. N. Sándr. Cézár
Pompejus Saul. Adonibezek Pharaonak Királyai 70 Királyoki Ke-
zei és Labai nagy ujjait Jud I. 7. - Ebben sincs állandóság,
Cleopatra Actium Acarnania Vsanál M. C. 30. - Balthazár
Daniel. 5: 30, 31. Nag. 26. - Holofernes Nábál vesszegye 2 Sam.
Benhadad Syriai Király Achab ellen győzelmével fitogtatják, 1 Kir
20: de meg vetik Syriainál... 4° Világi bölcseség. - De ez
sokat kevélykedve tészen, és tűlonlj is nevedi a gyülölséget Prud.
I: 17 ától elvégzi a bölcsességet örvegbiti, és gyülölséget.
a' lélek soha még nem elégűl arral Atlas Mauritania rex. Hámor
Emlj tehát nem találhatni Vigasztalást, sőt segétségből Jel
gahlj kereshik azt 1° A lélek élesj Gal: 2:20. Elég nem ez hanem a
ez benneme a' Megváltónak selke. - Az Jesus és Megváltónk igaz és mara
tsben Jan 17: 3. - 3° Az idvesség, boldogs boldogj - Ezért egyse
Joglalja Rom 14: 7, 8. Senki nem él ö magának. Hány
Propria. Az emberek: jobb vigasztalásunk Cél Hány
Dolgatus kell tudni hogy arral boldogul elhunyn az ember. Még
Vádolhatnak a' Reformatus Keresztyén a' Reformatus nem Pápista a' R.
Catholicustól, hun a Lutheranus Papistól is arral hogy ök az Kev: Vallás
nak sem vesszük ágazatait, melyek az emberek l: nagyobb vigasz
talást adnak egyen tehetjük, és az embereket kétségben ejtik.
nincs 1° ars elégtelj ok h: az ember nem az ö jó Tselekedetéből
hanem Istennek Kegyelméből 2° Predestinatio. melyet a' Lutheranusok
is Istentől függ; noha Luther másképen. - Ez A. Reg
tholicusok pedig a' Jó Tselekedetektől: de hogy erre vádolnak
nem igaz volta nyilvánvaló Kitessék Ursinus Zacharias is Olevian Gaspár
P. C. 1562 hires Reformed Theologusok ez elvöltj is ezt a' nevezetes Kerdést
Tetszik Mitsoda tenték jó vigasztalás? - Látsik a' fűlebbet
Appendixből a' vigasztalás Két fejét. N° 3 & 7 sec.

iiii.

MS 114

PROLEG

Chatecheſium

Via adeo quisq; peregrinu
strica, qui ignoret Catec
dimatum esse a Sapporo
Sive Jo 15 62 Quorum prio
dubio gravis. Alter moderab
gentiae Alumnor; Haec re
Corpo Val: Lumine Ref
quod quoddam Studium
debat Controversiis quib
manu Cti, et Sacramenta,
tatu magnas turbas dedere
sua principalem Dignitatem
mus id agebat, ut animos
propendebat vero in parte
quodmodum antecessor ejus
Lutheri, quare et tunc Temp
Palatinatum, non tam Cateh
seri; Si malis Consulturu
mos et Ursinus tam dedit prov
Theologis Confiterent, in qu
vitijs relucerent Doctrinae,
vitae non deteriore Ecclesiam

MS 114

PROLEGOMENA
Chatecheseos Heidelbergensem.

Vix adeo quisq; peregrinus est in Historia Ecclesiastica, qui ignoret Catechesin Heidelbergensem. Concinnatam esse a Gasparo Oleviano et Zacharia Ursino Ao 1562 Quorum prior fuit Professor Theol: Heidelbergensis. Alter moderabatr. Collegium quoddam Sapientiae Alumnor.; Haec rerum paulo altius repetenda, Exorto Sal: Lumine Reformationis in Germania tristeq; quoq; quoddam Studium Status primos Reformatores Scindebat Controversiis quibusdam invectis, circa personam Xti, et Sacramenta, quae in primis in palatinatu magnas turbas dederat, donec Fridericus 3tius Princeps primipalem Dignitatem obtineret. Hic magno conatu id agebat, ut animos Dissidentium Conjungeret, propendebat vero in partem et Doctrinam Calvini, quadmodum antecessor ejus in partes et Doctrinam Lutheri, quare et tunc Temporis introductus erat in Palatinatum, non tum Catechismus Brentii sed et Lutheri; Hic mali Consulturus Fridericus Princeps Oleviano et Ursino tam dedit Provinciam, ut Sanum Corpus Theologiae Conficerent, in quo simul Sonetitas et puritas reluceret Doctrinae, ut hoc pacto demonstraretur non defecisse Ecclesiam Reformatam ab Augustano

Theologiae Professorij Heidelb: dein Lutherij 1522 qui Lutheri Dogmata sequebatur

115 114

trona Confessione, et in lucem missum est hoc opus 13tia
Januarii Aõ 1563. Latine et Germanice, Belgtã nrã Eccla
postquam Libellum hunc in Synodis Saepius laudasset, tan=
dem Aõ 1706: Tonxii ut quotannis die Solis exponeretr.
Populo pro Concionibus Pomeridianis id qd̃ in Synodo
Dordracena 1619 Confirmatum est contra remonstrantes
et alios, qui hujus Synodi & Ctãnii auctoritatem pervete=
re studerent, tanquam suis decisibus Contrariam. Quantum
ad Scopum hujus Ctãnis, qm sibi proposuit hujus Condito=
res scilendum Corpusculum hoc õe mere Doctrinale, sed
et Practicum, et quidem ita ut Praxis ppendere per via
fere capita trãgm õem Consolaõnem et Lætitiam S. Ct=
Sanctitatem et Deus J. Cti. Accusabantr. ẽn Reformati õtium
a Pontificiis, sed et a Luteranis, et pfindebantr. trãgm Hæ=
reticis, qui õem Consolaõnem et Pacem demerit, et ad De=
speraõnem usque doctrinâ Suâ deduxerent. Utrique huic
malo oppositus est hic Ctãnus, ut patet. ex R: 1ma ad
Quam; unde simul liquet geminum hunc Scopum in
Tota ctrsos hujus pertractaõne et explicaõne nunqm
esse ex animo et oculis deponendum, sed semper at=
tentè perpendendum. Ergo Curriculum hoc quod jam
ingredimur õe è vulgaribus quid, ubi Solum Theologia Di=
Pascalica regnat, sed simus hoc Curriculo introduci=
mur in interiorem et Sublimiorem Sensum Theologiae,
ut secundum illa pria Dña et ipsi vitam Consecra=
mus: maxime igitur in praxi nra occupabitr. insti=
tucio nulla ẽm Dñicalis sectio a nobis pertractabitr,
in qua vobis õ duos aperiam fontes, qs Consolaõnis alterum,
alterum veræ et Solidæ Sanctimoniæ.

Domi.

DOMINICA PR
Quaestio Pr

Doctrinae secundum Pietatem
lineaturi nrae Catechetae
illa excellentissa virtute e
religionis Xtianae Concurr
sitae Capita amicissime Consi
lia, solidissimis fundamenti
gm nec mundus, nec portae
ant, per gm Fideles in omn
nibus cum quibus colluct
runtr, atqs Carmen hocce
sint, ubi tuus O! Mors acule
gm Pactia S. Spũs ex õi loco et
atqs ad vitam Evangelii dignã
am Dei et aedificaonem Eccla
sed hac amplitudine hic est
hus trãgm modula totius Do

Consolaõ 2dei Sermo Chr
Ctis et proprie dicta Consolaõ
gis et moerovis, qui mente
damentum doloris, et quod qu
let, et ad mala Sua patiente
ea, et vincenda armetr. Et
dum Consolaõnis valet in
et exultaõnis Sub ministrar
Act: J. 31. ad gm raõnem pr

MS 114

Dominica Prima

Quaestio Prima

Doctrinae Secundum Pietatem breve Corpusculum delineaturi nrae Catechetae Summo Cum Judicio exertiõ ab illa excellentissa Virtute et poteã, in qua des Veritates Religionis Xtianae Conveniunt, et ad gm ota Theologiae Capita amicissime Conspirant, Haec et Copiosa Solida, Solidissimis Fundamentis (Fundamentis) Subnixa, gm nec mundus, nec portae Inferorum Concutere queant, per gm Fideles in omnibus miseriis et tentationibus, cum quibus colluctantr. plusq̃m victores experiontr, atq̃s Carmen hoc ce Triumphale canere possint, Ubi tuus O! Mors aculeus? 1. Cor. 15. quin imo Pgm Sacra S. Tri ex õi loco et tempore possit exuberare atq̃s ad vitam Evangelii digna Stimulare, et eam ad gloriam Dei et aedificationem Eccliae aeternamq̃s ejus Salutem, Sub hac amplitudine hic est Vocabulum Consolationis, quae hic tm̃ gm modula totius Theologiae Cponitur.

Consolatio 2 licet Sensu Summitur. v. late, v. Stricte Sta. Sta et Cproprie dicta Csolatio sedat levationem aegritudinis et moeroris, qui mentem discruciat, et Cbet fundamentum doloris, et quod qui afflictus jacebt, evigilet, et ad mala sua patienter ferenda, et Contemnenda, et vincenda armetr. Et latius idem illud Vocabulum Consolationis valet in Scra, et sedat maam laeticiae et exultationis Sub ministrare Acto: 13. 32: Clarius Act: 9. 31. ad gm rationem pluria loca alia invenientur, in

tur in quibus qui libet extuere pott. Comprehendi ŏem
Vigorem Vitae Spūs, et robur animi Stantis in fide &
Gloriantis ꝑpter Spem filior. Dei, Cum ŏibus Fructibus
Communionis et Spō inhabitantis, Cum fructu, qui ē Cha:
ritas, Gaudium, Pax. Gal. 5.

Hoc aspectu latiss̄e Considerata nra prima Qstio ŏium
oculis ingerit aliqō, quo nihil gravius, Sublimius, magnifi-
centius inveniri poterat, qoque, ō tnḡm Summum Justi-
gium, Vitae Evḡlicae, ultra qd in hoc Statu mortalitis
ascendi negotiat, Cum in Se Contineat talis Consolaō quie.
quid in hoc Seculo beare pott, Atq; futuram hae xeditem
obtinere. Proinde ō Spūs. Sed obscuratō oculō intuebun-
tr. hanc qnem demonstrantes, eam Summam Doctrinae
Ctcae latius extendere debere Cavillabuntur, nil ēm
v. latius. v. exaggeratius Concipi pott. Est evidentis-
simum illam Confessionem fidei, et Communionem ee
a Deo, atq; Caracterem Dnantes in se ferre, Recte et
ordine Ctta Consolaōnem hanc non tam ḡēliter prospo-
suit, Sed et Specialiter aplicuit et obstrinxit: Quae
est Consolatio tua in vita, et Morte? Nihil enim hic ju-
vabit adfluentia exuberantes Fidei Gratiae et promisio-
num et bonorum foederis Dei, nisi ēm me in iis Cor-
tem hōe provasissimus ee nostrum. Rite ne Super ro-
gatur? Quae est unica? qnā adepta nil quit desi-
derare pott. Sed in qua tn qm̄ in lupe immota Securus
recubat. Postremo cum Jaōne additum est: In Vita et
morte. Talis ēm Doctrina requiritr, quae me ō ttm
Contra hujus Vitae miserean muniat, Sed ēm quae
me in Morte in columem ꝓstare possit; ut illum nocivum

hostem

145 114

Dominica I
hostem et Regem Terrae [illegible]
vis meam, Sed Sua Gedibus
Gratiae Religionis Sine Contr
Gratiae Reformatae Religionis
vel minus hae in parte de

Ex Rōe sam qm̄ aggredi
gentibus, in qua aperiuntur
in nulla alia Doctrina tam
Consolaō haec uberrima et
manat. Illi fontes diversi
Commodissimum autem exis
ad abundare Scientes, et pl

Primus Fons Consolā
Vita et Corpore, seu Vivam, &
Non declarabimus pondus
finitum foret, nec magnop
de hac habeatr. At ām fid
Gloriare, ut peculium Dei
simi, et amantissimi, Sic Sa
mam nulla vis inferor. n
bis illecebris extorqueri q
stram, hōe ē Misericors Pa
ita nunc, ut Deū ee non pro
ptium debeat Judicem ire,
Sed se ipso ut ita dicam,
totum abnegans et relinque
suscipiens Crucem et Crucifix
ris Vitae Pcm tradiderus a
tis, et Corpori Xti mystico
[illegible]
[illegible]
Philippo Chaeroneiael midin a pogya

MS 114

hostem et Regem Terrae (: ut Vulgo dr̃ mors:) non amplius metuam, Sed Sub pedibus veluti proteram, Ita haec in Rẽtae Religionis Sinu Contineri clare patet, et quidem Solius Reformatae Religionis, aliis ritibus Sectis v. gratia, vel minus hac in parte deficientibus.

Ex Rẽne jam gr̃a aggredimur, luce liquidâ liquidius patebit, in qua aperiuntur 4tuor Copiosissimi fontes, in nulla alia Doctrina tam Copiose Scaturientes, Unde Consolatio haec uberrima et potentissima ex Viis Veris emanat. Illi fontes diversi modo possunt recenseri, Commodissimum autem existimamus, quilibet Suo Sensu abundare Scientes, et 4tuor hosce fontes enodemus.

Primus Fons Consolationis est. Qd anima pariter, et Corpore, seu Vivam, S. moriar, non Sum Meus. Vt. Non declarabimus pondus Cujus est Vocabuli, id em et infinitum foret, nil maynopere necesse est. Summa modo haec habeatur: Aam fidelem se in his verbis Considerare, ut peculium Xti Dni et Servatoris, ut fidissimi, et amantissimi, Sic Simul potentissimi, e Cujus manu nulla Vis inferor. nullis Machinis Mundi, nullis illecebris extorqueri queat, Per nativitatem Corruptam, hoc e Miserionus Oium Creaturarum, quoniã nunc Via nunc, ut Dei ec non prosit, ac perinde in aeternũ exitium debeat Ruitum ire, Sed per gratiam Evangelii, hoc se ipso ut ita dicam, exutus, atq; se met ipsum totum abnegans et relinquens, fit pprius Dei et Xti, recipiens Signum et Sigillum novi Sui Dni, novitatem vitae p qm traducitus ad imaginem Sui Servatoris, et Corpori Xti mystico inserius, tnqm Vivum

5.

Stillajunk: nunt egy de nylayde hatul mukmembr. Vmah egy volnak: de ci mi lelki fejedelmünkig iroltt vala. Ez Sz vigasztalas. Ill tehat nig Fya Foltatik 1o Lutherunk: 2o R Catholicusa II Filep Chironeanal midõn a foglyokat Kotya vetyertetné egy feltiált:

MS 114

Nihil Te boni[tatis] neh[ezy] Kegyben, vagy is nyerte kegyelmit minden kegyetlen volna
Sát mint tanítvány ötet pártfogásaiba. Minem a Pedrecouál Bonitá
Vsánál lám a Pandurom' szent földén a' Satánnál olta ártatlanul alkotvan
lelki Gyakorlásunkat is lelki életünket mind nehezítő Ördöttünk; hánha
igy fogadtunk a Megváltóhoz nehezünk Te Boldogtalanok Domini I.
Legy kegyelmes membrorum ad Caput adstruitur. Sic, ut Dñus I. agnoscat En.
De megtett pro Corpore de Sua Carne, et Ossa de Ossibus ejus mysticis, quã
szenvedni ratione fideles Ões junctim, et unusquisq; seperatim Constri-
or Krist=ig tudnát possessionem Pciosissimam Xti, qm ut semel sibi
miért vá- vendicavit, ita in aeternum quoq; vindicabit, sibi q; exi-
gyunk Ötet mullo pacto patiatr. 1. Cor. 6. 19. 20: Rom. 14. 7. 8. Tit 2. 14.
Plutarch

Secundus Fons Consolationis priori intime nexus

2. eumq; amplificans et illustrans est. Illi Fidelissimus meus
Servator &c. In quibus verbis est fundamentum illius pos-
1a Diogen. sessionis, per quã Xtus me Suum fecit, meq; ut peculium
ejús elsőtől sibi acquisivit, nps Redemptio per Sanguinem preciosam, sine
Kaladatos ullo fundamento, neque Certus Sum et ee possum me ex-
volt ahoz ista potestate ac Dominatione et tyrannide mortis ex-
a' Xtiadog ivisse, et transisse, in meliorem Conditionem. Per idemque
nepü Curio- fundamentum disco, et psentisco me revera factum
thusi gardas esse peculium Xti Charissimum, quando quidem dignatus
embertul, a fuit me emere, et redimere, et quidem d auro, aut argen-
ki ötet a' tum to 1. Pet. 1. 19. 20. Sed Suo met Sanguine Pciosissimo, quã im-
gaz tolvajok maculato mortem divisam pfusa, potetr. Redemptio pro Satisfacti-
tol kivallat- one, et quidem plenissima pro meis peccatis, quatenus nps
ta: ig mellőn maledictionem mihi, et peccatis meis, et in hac et in futu-
mas jo Bará ra vita debitam, Dominus mei pro me Suscepit, Legiq; et
ti arra ker, Justitiae Dñae Sic Satis fecit, ut nil amplius pos-
tik volna ig set flagitare, modo fide verâ et Sincera Xm apprehendam,
hogy Xtiadok et retineam, totus in eo recumbam, o Carnali Confidentia,
hagyjak el A Xtus nem Sed Sanctissima illa fiducia a S. Sto profecto: Notetur: Ab.
avagy lyán- vagy valaki ői potestate Diaboli, liberatum & dicere fidelem virtute
nyi apuk- illius Sanguinis hbt. Diabolus imperium grave in pec-
ja Sátántól catores, eos (a:) alliciendo, inescando, fascinando: (b:) eos
Sátántól a- adigendo tñ quñ mancipia Sua ad Dem impietatem (c:) eos
3a Damasc. pedig ugy Orestest ig Pilatus: de cuh Sabbatesti palatiul. A 2dik pl. a' Heli-
Örökké to palatjul.. 3-A testi Israel fiai közül mikor 9o ezeren kül-et
nenek Egyba P.C 72 Flav Vespasianus hogy a Vadaitol Rellyel szoggatta

MS 114

Dominica I.

magosb implicando in
C[hristu]s Jesusb eos p legitim
pstua fide eos abducendo
eos secum adducendo, et de
exemplum pstiterit: ea fid
illa amplitudine exultat

Tertius Fons Con
ea ratione illa potentissima
beneficia et gaudium & p
possunt mitiore et extrem
mus accederet, et identid
expediretur, qd en jus
Satan et me factum fui
Sanguine Xti redemtum
ejusdem? Si ipsa gratia
interno immobili tate m
cati et Mundi illecebras,
fus ad singula momento
dius Noctesq; tentationi
mur, Perseverao. S.
fidibus gradibus, et
tis in potentia Dei, velut
ditis ad Salutem. 1. Pet.
Custodimini &c. est de
quae est pridium bellicum
ad hostibus fideles Pat
mitte, et Sapientia, ut ho
mali infidelem veniat, u
veniat et ex illo malo fi
miseriis tris magis, m
dendo, et ita ipsa quo
tibi Vererunk a' tü ez élet
tükünk et a' mi elmegyünk el
semmi vgodtam ne érhessen, es m
sinü a' mugei sötetsbe mindö

MS 114

Sapuh: Soulis Sem talalkozatt a tii Ötet nÿ valahutta volna. Joseph Flavius
beszit: de a'belsö Szöuöl tajjul egy Sem vehhet el, jöhet a'mi Lelkünk
Jesus almunk tulajdon veriebel váltatt=nÿ munkut

Dominica I. 7.

magis ꝙ̄ implicando in suos laqueos et os obturando.
Ci: d: Deniq̄ eos ꝑ legitima sua possessione vel potius
ꝑ sua ꝓda eos abducendo, et in perniciem aeternam
eos secum abducendo, et detrahendo ōi illa potestate, &
exemplum ꝓfitetr: eā fidelis, et in ista liberaōne sub
illa amplitudine exultat et triumphat.

I. Tertius Fons Consolaōnis Consistit, in Conser-
vaone illa potentissimā quā ne pilus &c. Superiora
beneficia et gaudium & ꝑle, Solatiumq̄ me exuberans
possunt mitigare et extingui, nisi haec Scaturigo, perenn-
nis accederet, et identidem novā māa exultaōnis
Suppeditaret, ꝙd en juvaret transiisse in Xti pote-
statem et me factum fuisse ejus peculium? quod me
Sanguine Xti redemtum? ꝙd ex Diaboli faucibus me
ereptum? Si ipsa grāa iterum possim excidere, tri.
enim vero imbecillitatem nr̄am, Carnis indolem, pec-
cati et Mundi illicebras, Diaboli astucias, Spiritomti-
bus ad singula momenta fore et trepidendum; quando
Dies Noctesq̄ tentaōnibus impedimur, et obsessi rene-
mur, Perseveraō. S. anctorum Cumulum imponist
striōribus gradibus, et illa Conservaō, quā quilibet fide-
lis in potentia Dei, veluti quodam ꝓsidio militari cus-
toditr: ad Salutem. 1. Pet. 1. 5. Qui virtutis Dei ꝓsidio
Custodimini &c. est desumpta a Custodia Militari,
quae est ꝓsidium bellicum, quō arx tenetr: invicta
ab hostibus fideles Patris Coelestis misericordia bo-
nitte, et Sapientia, via hanc rem gubernante, ut nil
mali infidelem veniat, unde non aliquid boni ad illud
ꝓveniat, et ex illo malo fructum bonum capiat, dum
miseriis his magis, magisq̄ avellitur a ꝓsenti
seculo, et ōia ipsa quoq̄ peccata, in quae fideles

Dittsefe
tik Xenes
phon, a'ki
mikön 10
ezer Hatvá
kat vitte
Görög Ország
bol Perziaba
Cyrus Király
Segitségere
Artaxerxes
Mnemon
Ellen, mikor
Cyrus nÿ=
ereiteböl ki
nÿ ij Xenes
phon ar ö
kere alatt
lavö .10 ezer
ugy vitte
vissza Lace,
demonia
hogy annak
Senkim hijja
Dumtum vogy
De halal,
mayabb a'mi
nontunch

Lelki Vezerünk a'tii ez élet pusztajanak hosszas
elkünket a'mi elmegünk ellen ugy mint ö'zi ti.
Senkim veszélem ne ötsösse, es nÿ tart jun addig mig nem Laodiceaban
lünk a'mugei Istenbe mindön Szeretem nélkül bé mehetünk pag 242
Budai Ktör H.J. I.

Dominica I.

Primo quidem quô Pha-
riis et Solatiis malorum
maxe, adversus hujus
et adversus mortis ex-
illa reverza, nil aliud Su-
et fomenta circumfo
magnis p missis Vulg
adferẽ potentissimi
et jactabundas voces
|| v. 2. Ubi sic exclamat
|| of Virtutis indagatri
|| meto nos, sed et Vita
|| Ventus Legum, Dña
|| fugit, ad te confugimus
|| spiritus totoqꝫ tradi
|| tatem laxpita es, et te
|| mantia p fecto Verba,
Enim mortis terrorem
Semper fluctuavit, in
|| ãas; anvezo in totum
|| Lib 1. Cap. 10. Si man
|| ati Cf. Si intereunt, no
|| Solatium miserrimum
En moneant aae, eas u
per mortem iisdem, V. e
lis effugij gm quibus
si aeque infelicitatis,
tem ô presentis Conspi,
longe vidimus est, quam il
unt ô miserae gis ne Su

MS 114

Scholastich 2di N.: Sandor a'tás Dariust 3 üthozchtz agy vette ntz hogy az öreg hüzül
igen kevest: vgtett: de a' megyei sirály Segulust sem vegye Elethi pazlás
Ez az atyank akaratya h' valamit nekem adott abból semmit ő ne
vegyek ezt. 3dik Miltiad a' kit a Moral ten megejen 30 Domin: I.
cher Natonait Dariustul a' titkot Datis és Artaphernes veresleto vagy verte meg,
hogy a' magie Non nunquam meidunt, Servire Coguntr ad Sanctificaonem,
bol igen Ejus p ficiendam, isto veneno herbali in remedium Converso
kenstoch Salutore Rom. 8. 28. Diligentibus Deum &c. iis ipse qui ex
tett rohh Proposito vocati Sunt, perinde ne peccatum quidem excludit.
Ich ll erer exinde ên peccator Suam imbecillitatem agnovit, redditr. tu-
embere volt: milis, et diligentior, ut Caveat sibi a principiis peccatorum.
Da a mi
Veremus sat.

1. Quartus denigs Fons ad hue majus lumen extribens,
lacticiae et flumen Solatii in eo Situm est, quod fidelis per
1ste Eleusis S. Scrum de vita aeterna certus reddatur &c. P gm Peri-
Vsaly tozsat,
in Solutis odum illuc p ducitur, quo ulterius et superius ô potest
Ceres Mysta abiquis ee Sub Spûs obsignatione, et Sub Gratia Dei ad
Nemiban Salutem abigs ut illud beneficium Sentiat, atgs ad anima.
refesnek, Suam applicare valeat. Ergo nullum tñ Solatium, nullus
lum; alig, Vigor Vitae Spalis, inde percipitur, et fidelis in tali sta-
nagyobb
...va is bol, tu longevere, et afflictus jacere potte. Sed 4to hoc fonte
dogsag volt indicatur talis grãa obsignans S. Sti, qua se se radio
Attica lato, Coelesti ad intimam Conscientiam intime manifestat, et fide-
magyal: lem perspicacissimum efficit de Sua cum Deo et Xto, Commu-
De Sokal nione, nunquam iterum Corrumpenda; observandũ pter-
nagyobb ...ea, hac Periodo talem, talem grãam et obsignaõnem Spûs
is boldog Sti, indicari, quae ô Securitatem aut negligentiam pariat.
sag a Szent Sed e Contra diligentiam, atgs adeo Stimulos acerrimos ad-
Lelkiösmoveat, ad Sepsum, Deo magis, magisgs devovendum p
titkos mun, Vitam Stam et non Sibi amplius, Sed Dño Suo Vivendum,
Hálladasit et se Constituendum hostiam Vivam, Sctam, et Deo acceptabilem
á'ldozni Rom 12. 1.
=ni. Ez bi" Ita nunc Eccles Rstrae Lumen Super Candelabro po-
lengna Situm, ab una parte evincit Dñinae ntrae Vim Coelestem
hen ag, et efficacem, ab alia parte aliorum Dñinar defectus
ünök elés et infirmitates ad Vivum et Solidum Solacium exhibendum:
Selöl-ez a l: nagyobb vigasztalás!!

Deum

MS 114

Primo quidem quô Philosophi disputantes de remediis et solatiis malorum, quibus se saepius posse firmare, adversus hujus vitae vitiositas calamitates, et adversus mortis extremam duramque necessitatem, illa revera, nil aliud sunt, quam emplastra quaedam, et fomenta circumforaneor. qui linguâ volubili et magnis promissis vulgus decipiunt: quid enim findem adferat otiosissimi illi Philosophor. nisi vanas et jactabundas voces. Audiatur modo Cicero Lib. V. Q. Tusc. ubi sic exclamat: „ O! vitae Philosophia dux! „ O! virtutis indagatrix! exculptrix vitior.! quid non „ modo nos, sed et vita hominum sine te potuisset esse, tu in- „ ventrix legum, dicta magistra morum, et disciplina „ fuisti, ad te confugimus, ate opem petimus, tibique nos „ penitus totosque tradimus, tu vitae nostrae tranquilli- „ tatem largita es, et terrorem mortis sustulisti! So: nantia profecto verba, aliud tamen experientia docet, o enim mortis terrorem Philia Gentilis tollere potuit: quae semper fluctuavit, incertae manerent post mortem aae; anvero in totum delerentur. Legatur modo Cicer. Lib 1. Q. Cap. 10. Si manerent inquit animi, utique be- ati Si intereunt, non miseri, quia ne sit quidem, so- ne solatium miserrimum, quae en. Consequentia Si en moneant aae, eas utique beatas esse, quasi aae per mortem iisdem, V. enim gravioribus adhuc ma- lis officiis qm quibus in hac vita affligitur, et que- si aequae infelicitatis, et miseriae Conditionem per mor- tem o posse Concipi, quam felicitatis, nil enim longevidius est, quam illud Alterum: Si animae inter- eunt o miserae q: ne sunt quidem. Concedatur autem

aas peril.

De hatha tobabb vi gozfulay, a Sent Seld tanubizonyos ga és Sége, Delme!

10

per illam interitum non esse miseras, aũ tũ vivi ō cen-
sendi Et miseri? quod maximis debeant interire, et re-
rerum tolli, deleri et extingui quoniam flagrant desi-
riō immortalitis. Ipse Cicero idem eodem libro Quaest.
C 21. agnoscit et urget, cum jam disputans de immortali-
tate animarum, invehitur in Epicureos, qui gloriabon-
tur, quod ab Epicuro didicerit, se totos pituitos, quasi ve-
ro istae res quicquã laetitiae haberet aut gloriosi; sed
totus est locus legendus, adeoq; eo vos dimittimus.

Ut a gentili illa sterili Consolatione transeamus ad id,
quae Theologiae Coetuũ Extranor. qui alieni sunt a proprii
Rr. tor. pott. pstare, quo ōes Coetus vel majore v. mino-
re gradu hos laetitiae et Consolatiōnis Fontes abnegant,
et abstruunt, eoq; ipso deprehenduntur dereliquisse Sca-
turiginem Vivorum aquar.; ut sibi Cisternas Caput Frag-
tas, quae aquas ō posse retinere Jer. 2. 13.

Intendo Socinianos, Pontificios et Remonstrantes,
Deq; adeo Pelagianismi fermento, vel in totum, v. in par-
te infectos, qui ōes cum gratiam particularem negent, et
universalem dicant, ut et Satisfactionem plenariam Chri
recipientes, vel plus, v. minus debilitent, cum perseveran-
tiam Sanctor. Sub Fidio et Astutia ipsi Deo impugnent,
cum neminem in hac vita Certissimum et Certum esse
posse de Salute sua dicant, quid aliud faciunt? qm Fon-
tissimas et limpidissimas Venas gaudii et Consolatiōnis
exinaniere, pro quibus substituunt modo fracta Cisternas,
cum gratiam Universalem tradant, cum Salutem suspend ant,
ab incertissa Conditione, qua nemo mortalium certus esse pos-
sit, Se impleturũ quidem mis merita bonor. operũ, inducunt, ut
miam Glorificationis Quae hic paucis memorasse Satis sit, amplificā
ne relictâ Cujusq; Judicio.

Quaestio

MS 114

Quaestio II.

Postquam Ctae fidei Scopum excellentissimum, qui intendebat in frontispicio Libelli sui ptfinivissent, Concinne nunc subnectunt brevem Summam Libelli; seu potius brevem Sanioris Doctrinae delineationem aptissam, secundum quam oes Veritates Xtianae Theologiae commodissime tradi possent, et in praxi necessario debent exerceri. Interrogatur Ergo: Quod tibi Ritus necessaria? Demonstrantes, qui nexum desiderabant inter homo et Iman Qrem, huc iter. produnt. primum studium, nam nihil Conveni entius post. rogat. quoniam haec optime Cohaereant: Animadv. enim in quaestione hac ō ttiū Consolaō, sed illa Consolaō, quae ex quatuor vitis Fontibus, a nobis reclusis tam largiter emanabt, quaeq; tam vitam tranquiliorem tam mortem beatiorem fidelibus praestare queat. Adhanc Consolaōnem tam validam et uberam inveniendam rogatr: quō tractō ad eam perveniri pōt? et quae res scitu sint necessariae ad eam comparandam? Scitu, in qm, q: nemo aquam hausit ex fontibus ignotis, aut Pclusis. et q: nonnt pontificii, Committimus quietem Conscientiae, et certitudinem Salutis auctoritatem Pontificiis aut Sacrificulis, multo magis fide Carbonaria nitimur: Sed requirimus persuasionem mentis propriae ex luce Cognitionis et Conscientiae insinuatam, cum πλε: pro pos ad τ πιστις; Habet preces suam viam quod dr. Scitu necessarium, q in Rne tabiafumamenta et Capita Religionis exhibebuntr. quor.

Summa

Summa Scientia amplectenda necessario ē, et quor. nul-
lum Sine detrimento Salutis, tum temporalis, tum aeternae
pott. ignorari: Illam Xnēm Jom enucleabimus, in qua
Continentur tria majora Capita, sub quibus universa Series
Veritatum Xtianar. Comprehendit, et Commodissime reduci-
tur, et unde Sanioris Theologiae Systema Compactum et Con-
nexum efficitur.

Primum Caput Spectat Cognitionem miseriae nrae et
magnitudinem. Secundum docet nobis Viam et rationem,
qua ex illa Miseria liberari queamus. Tertium
agit de obligatione, quae per beneficium Liberationis mihi
a Deo imponitur, et gratiae debitae liberatori Praestandae.

Non equidem magnopere interest quo ordine veritates
Trinae tradantur, atque aliae ex aliis deductae, aliaeque
cum aliis Comparatae, cum aliis Colligentur; sed id Posse-
mus asseverare, nullum ordinem Talem in praxi Studii,
et in exercitio Vitae Spūalis Communiorem posse excogi-
tari. Etenim (1.) non medicina indigent valentes, sed
aegroti, Liberationem nec circumspiciunt: nisi qui se per-
isse sentiunt, &c: morbi miseriae, maledictionis, mor-
tis Spūalis subjugatos, primo loco Scire, sentire, a-
gnosci, et deplorari debent, cum ardentissimo desiderio ex
tantis malis emergendi. (2.) qui malum et morbum
in se ipso videt, desperatū, sic ut anxie inquirat, num
non apud alium fontem invenire queat medicinam ita em.
nihil dulcius liberatione quodam modo adipiscenda, nihil
quoque dulcius liberatore ipso, cujus arbitrio se totum tra-
dit, nihil gravius quam serie istum modum, per qm
magis

MS 114

Vram num vagyok mikor hogy Haramba jöjj: Zacheus a Publicanus
III Minuit halandóval tartozunk... — Ps: Zeut alat Ne bezzo Konjorgj

magis magisq; e miseria eximatur, et ad Statum be=
atissimum nullisq; malis amplius obnoxium transfera=
tur. Jam vero cum malum peccatoris Consistat in pec=
cato et maledictione ei adhaerente, indeq; suis vin=
culis nequeat emergeri, sed tm per Sponsorem inde pos=
sit extrahi et servari, Vindicarisq;, utrisq; tali Sponsore,
Vindicae nihil ei gratius, amabiliusq;, qm illa ipsa Vi=
a, quâ Sponsor et Vindex voluit eum liberare; Postremo
sine Cognitione ejus Sponsoris, sine amore, sine per=
fectissima illa traditione; ni manum tanti Vindicis,
necessario sibi in sua miseria manendum esse presen=
tiscit et agnoscit. Qui autem (3.) sic se liberatum,
et adhuc ulterius liberandum sentit a profundo ba=
ratro, miseriae suae, et quidem jure Sponsoris, re=
demtionis et sustentationis plenissimae, is nihil hb:t
meditandum, sibiq; ob oculos ponendum quam modo
gratitudinem prestet, observando legis, peccata magis ma=
gisq; vincendo, Vitam spiritualem religiose alendo, et promo=
vendo, Dis Fructus inhabitantes Spus Sti profitendo quae
Dña quato studiosius potest, tanto copiosius effluet ex eor
illis Fontibus, quos notavimus, Consolatio, Si vero negli=
genter in hac parte experiatur justo Dei judicio nullam
Consolationem percipiet, et in abundantia aquarum Vivi=
darum sitiet, langvidusq; jacebit qui Vividus stare po=
tuisset. Per Sanctitatem Vitae meae demonstro me ô bne
mei, sed Dni Servatoris mei, per Sanctitatem Vitae meae
potest me signum hbere Coelestae Spus Sti, cujus me ob=
signatum custodivi: Demisq; per eandem Vitae Sanctitatem
per Copiosos Ejus fructus Spus Sti identidem crescit in me
illa intima persvasio, quâ certus efficior et penitus

Convincor.

Convincor me esse in statu gratiae, quemadmodū illa sanctitas Diligenter exercita, me in Dei reddit paratiorem, promptiorem, ad Dño meo Serviendum. Proinde Demonstrantes hunc ordinem adeo Concinnum Carpentes Scripserunt non Contra nos, sed Contra Apostolum Paulum, qui sub his iisdem Capitibus, totam Epistolam ad Romanos Complexus est, ut universam Dirimam. Nam in initio illius Epistolae Cap. 1. 2. et 3. tum Judaeos tum Gentiles esse sub peccato et maledictione, totum mundum ee obnoxium Damnationi Coram Deo, deinde usq ad Cap. 12. agreditur Justificationem hūis, tam miseri, et quidem per Solam fidem, quā unica Justitia apprehendatur et in rationes nostras transferatur, bi reatus Virtute Justitiae illius imputatae, delato, omni Condemnatione Sublatā, quibus beneficiis excidunt, qui in propria Justitia, et meritis audent Confidere, qi tunc erant Judaei nostris vero Temporibus, licet cum discrimine Pelagiani et Semipelagiani: Tertio denique Subnectit Paulus Apostolus a Cap. 12. usq ad finem praecepta Sanctificationis, et bona opera prescribit, non ut illis aliquid promereamur, eam ōibus omnino vim ademerat, sed ut per ea, tū ostendamus aliis Spm Sctum in nobis habitare, tū nosmet ipsos Certos et Certos reddamus, de illa inhabitatione, quā ita partim Confirmatiores reddamur de Salute nostra, partim promptiores et paratiores in Vita Spirituali; quā ut viva membra Capitis Coelestis Vivere, et ad Summam perfectionem Pduelre valeamus. Interim mirum ō qt, Adversariis hunc ordinem displicere, cum a Diametro pugnet cum illorum Theologia, cumq3 Coarguat ulceris vel aperti vl occulti. Circa primum quidem Caput illi Vim meGenii Sui intendunt, ut Corruptionem hūis, ut Pfundissm

Eius

MS 114

Dominica I

eius misericam, ut aet
speratissimam Conditi
peccati dominantis in
bus et ōibus membr
Reliquum abneyent e
vectis viribus Propriis
ēm merito et quidem
et superabundanti illo
lia hūem ex sensu et
sordidissae Captivita
implent vanitte et Co
scat, se per ennistimo
tia perfectissima de
etiam traxit alterum,
tione et Redemptione
quomodo cum pro se
qui se aeternae Dam
tum negat, et per neg
cere profest Pontifi
se audent imputare,
pera meritoria Vind
cum Concederet Arm
universalem illam g
severantiae, Cujus
illum Sum laturus
se ab ōi potestate
derent, qui se iterū
docent, et Apostasi
mus error secundum

MS 114

Eius Miseriam, ut aeternae maledictionis et mortis de-
speratissimam Conditionem vel plus minusve elevent, et
Peccati damnantis in intellectu, et voluntate in affecti-
bus et ꝯibus membris vim, et ſ. ut ita dicam; ſ morbum
Restiferum abneyent et ebudent, erectô Libr2ô arbitriô, e:
rectis viribus propriis, ad bona opera prestanda, erecto-
ẽm merito et quidem ex Condigno et Congruo, saltem quin
ex Superabundanti illorum bonorum operum, qualeꝯs a:
lia hñem ex Sensu et Conspectu Suae miseriae Sualeꝯs.
Horditissae Captivitatis Sub peccato retrahunt, eumꝯs
implent Vanitte et Coeco amore ꝓpriꝰ; ita ut Vix agno-
scat, se per emnipotentissimo Liberatore indigere, in Cujus Justi-
tia perfectissima deberet recumbere: Hinc jam primus
error traxit alterum, Circa secundum Fontem, de libera:
tione et Redemptione, per Satis factionem plenissimam,
quomodo eum pro se Satisfactum fateatur Socinianus,
qui se aeternae Damnãoni ab utero Materno damna-
tum negat, et per negat.? quomodo pro se Satisfactum di:
cere posset Pontificius, qui Satisfactiones ꝓprias
Deo audeat imputare, et ex parte Suam Salutem per o=
pera meritoria Vindicat? Quomodo pro se Satis fa:
ctum Concederet Arminianus, qui Satisfactionem et
universalem illam gratiam Suspendet fidei meae et ꝑ:
severantiae, Cujus Satisfactionis fructum nunquam
ullum Sum Laturus? Quomodo iidem qꝫs. Arminiani
se ab ꝺi potestate Diaboli et peccati liberatos. cre-
derent, qui se iterũ Sub ꝺnio Diaboli revolvi posse
docent, ꝑ Apostasiam Sanctoꝝ totalem. Ut am pri-
mus error secundum peperit, ita uterꝫs 3tium ꝑduxit,

Circa

Circa ultimum Caput, nspe Circa revelaõnem xaõneq; ps Studium Stficadnis et bonor. operum ht; qui Cumlr perventurum Statuit ad vitam aeternam, via morali honesti virtutis et pietis, Cujus tantum exemplum pbuit Xti, ille ō potest non inhonestate, pietate et Virtute Sua Confidre, et Super eam Spē. fundare, id ām iterū facit Socinianus, qui se ex parte Saltem Coelum mereri debere putat, si bonis operibus studet bipartito et sub 2lici aspectu, tū ut se gratum pbeat Liberatori Suo, seus debitorem ejus ō pficeatr. tū ēm ut Liberatorem et Deum Suum sibi Constituat debitorem, aquo expectare possit legitimam mercedem, quā citra injuriam neqveat privari, id ām facit Pontificius; postremo qui tradit a sua prē Condicionem Dei ex pseverantiae ee implendam Viribus Liberi Arbitrii, a Spū Scō. adjutis quidm; sed tm moraliter: Item qui disposition em bonds ad gram Dei eliciendam ex Libero Arbitrio sibi ad ee putat, ex pietm, Justitiam, Scitm, temperantiam, modestiam honestatem Virtutesqs hes, ō exercet p sola gratiū actione, ob beneficia indignissimo Collata: Sed ut beneficia a Deo impetret digna Conferenda; id ōno facit Arminianus, ideoli ēqs. ō nihil p̄ pio seu potius puco Semipelagianismo indulgentes, ex quibus ōibus jam liquet interiora semina, Elementa et p̄pria ntrae D-trinae toto Coelo differre, ab adversariorum ntror. D-trina, quivis alibi Videatur Confessus aliquis existere, cum ex diversissimis Fontibus ratiocinemur, et ad diversissimos Scopos acilm mentis ntrae intendamus; ac p̄inde quicqd de Conspu grali, et de tollerandis Dissentientibus in eadem Communione

MS 114

tione disputat, id Cum
qui magis externa, quā
interna ntra p̄pria nul
gnitionibus, posuit e

Pars IMA Domin

Quaestio III

Quaest III. Ingreditur nunc
Theologiae Actionale, qua
Veritas p̄priae, id tribus
Gradum, et Cumulum
sibi deploratius posuit C
tum foedus, tum tuppri
introducitur peccator,
Dñs onustus p̄ponit
quis Corumpere et inv
beulos suos Convertit, p
Tentationibus Comprehe
deli et Lapis offensioni
Versantur, ac Desertim a
illudunt, id Xti p̄ficea
Nam p̄pensos ad Deum
clamant Adversarii ad
qui hm ōem Spē. Scrip
nativitte p naturam p
qui dignissimum, qui a
Dei Flammis tradati
p̄fatica p̄pria ō Sane f

MS 114

mone disputatr, id Cum videatur proficisci ab Hominibus qui magis externa, quã interna respiciunt, quum secundũ interna ntra ꝑ pra nulla unquam Concordia Cum Pelagianizantibus possit expectari.

PARS IMA DE HOMINIS MISERIA

Dominica II.

Quæstio III. IV. V.

Quæst III. Ingreditur nunc penitius Cta in primum Caput Theologiae Xtianae, quae Consistit in Cognitione Miseriae ꝓpriae, id tribus Sectionibus ꝓsequitur, et ad illũ Gradum, et Cumulum nos duxit ut nil desperatius, nihil deploratius possit Cogitari, Etenim tam Corrupti, tam foedi, tam turpis, tam sua Culpa vitiosi nndiqs. introducitur peccator, tantisqs diris, et execrationibs. Dñis onustus ꝓponitur, ut non possit ô horror alicui's Cotumpere et invadere eum, qui in talem hñem oculos suos Convertit, propterea ẽm Dtrina haec his Sectionibus Comprehensa, est Scopulus S. petra Scandali et Lapis offensionis, qui extra Communionem Ntrã versantur ac ꝑsertim acerbius in nos invehuntr. atqs. illudunt, q̃d ipsi ꝓficeamur in hac D. nica II da nostrãa ꝓpensos ad Deum et proximum odio habendum, proclamant Adversarii ad nos: O! ꝓclaros Consolatores, qui hñi eorũ Ipsi. penitus eripiunt, quando eñ a nativitate ꝓ naturam ꝓnunciant osorem Dei et proximi dignissimum, qui atqs. ulla misericordia Cruciandus flammis tradatr. Adjiciunt idem ntri Hostes, ꝓ talia ꝓpria ô Jure fovere et accendi studium, Sed

Extra. Text. Rom III: 20.
Nem vala soha egy pogány sem = zet = ig oly okokat pallérozott lan h: a tenyészti adhassa bár hiv volna. nig se szer te volna. Arg: 1z Gör gör Hilasz: aja Vid Bronstein ászlic. Aldo zat Band tal ij de gyakorta em bertől mint Ahis tovem Theophrast a Spatii kiby Thucidides a Perselut. Venem Zisia lat. - Aga mennon Italy genial. Zes Ithg. Thebes Sabaticus nin dankt bün nek nemd a Jovels gesa egy Edito apjny lagzik egy pohárnak alkotja azt

† Ola kapujaba valy mindenkt nij itat. Horat. Bün nekiat Protiny & Sanli Jnnocens sat. Cic. Mopsa Amyael nagyon á ter, nyugtat igy Epodet ij M: Antonius: ij: de leg inkább nieg ij, az de tör vinyából

Domin. II:

potius impietatem, inspirari; ut hoc qui se dicat p̃ñam corruptum, in ipsa nãali Corruptione libenter et licentiose perseverare, deprehendi am o modo eos, qui extra nãm Coetum Sc̃, sic Studiosũm abreptos, insuper vere adversus nãm Sanissimam et Scriptũrinam, Doctrinam, verum Ministerium Eccl̃ae nãrae natos et educatos, quosq. experientem Salutem Speciem p̃ se ferentes, laborare iisdem Germe Principiis, neq; vinci facta fronte persuadere ut Domino hac in sorte subscribant, aut per talem Corruptionem, miseriae et Corruptionis suae tendant, ad Dñi Consolatia, et exercitia Solidae pietatis; Cui q̃s. revera in hac gravi ac obscura Veritate, quod Carnis Sapientia transcendit, debet hoc reverenter inter illa, quae hoc aetas non capit, quin imo illa sint stultitiae quum Spiritus Homo illa sponte agnoscat, nihil vel uberius ad Consolationem vel potentius ad Sanctificationem Evangelicam posse dari.

Haec duo a nobis nunc sunt evincenda, ut et inimicis os obturetur, et nãris fiducia loquendi p̃ beatur, qui in miseria sua et mole damnationis suae agnoscenda et petenda nimium saepè male pudore oppressi reperiuntur; verentes, ne se nimium quo ũm abjecisse videantur, demonstrabo ergo prius duas Veritates. (1.) Cognitionem et cognitionem suae miseriae et quidem in ea illa amplitudine, quã illam exposuit Cts mus, tendere et ducere ad consolationem. (2.) Eandem cognitionem et cognitionem suae miseriae parere pietatem, eamq; omnibus modis nutrire et promovere.

V. 1. Ad primum illud quod attinet, miseriae agnitionem et perceptionem intimam tendere ad Consolationem, et quidem liberrimam

MS 114

liberrimam his ex Sequentibus Argumentis patebit.

(a) Q̃es promissiones Evang-licae, oēs Consolaōnes suavissimae verbi Dni factae sunt miseris perditis in se, desperatis quibus nullum ē aliunde Auxilium nisi ingratia infinita simul et immerita Dei, et hoc est qd Xtus intendit 1. Matt. 5. 3. Cum beatitudines suas exorditur a pauperie, Sps; qui pauperes S̃ps S̃t, oēm ꝓpriam justitiam abnegant, nihil in se invenientes, nisi maenDamnāonis ut in se ipsis sint Secundum descriptionem Apoc: 3. 17. miserrimos, Coecos, nudos et inopes; Est qdã. ipsigmis in eam rem Locus 4. Mat XI 5. Sil est Sublimis et excelsus ille, Cujus Nomen &c. plena est Scra talium locor? in Presentia Suffecerit dixisse ad ipsum figurate declarari, in dicto Dni. ad Discipulos Joannis, cum rogarent, An esset Messias? Renunciate, inquit Magistro Vestro mutis loquelam, Surdis auditum, Coecis Visum reddi, mortuos excitari, Vbi non tantum Literaliter, Sed et Spāliter intelligi vult Dnus, quatenus nemo Spālem ejus opem ac medicinam Potentiss am ꝓsentiscit, qm qui Se-met ipsum agnovit in vita Spāli mutu, Caecum, Surdum, pauperem, et ōi ope destitutum; ex quibus Cibus Colligo tandem tanto Copiosius posse aliqm virigari ab iis vivis Consolāonem, quanto ꝓfundius descendit in Suam miseriam, ejusq; sensum tanGitur et movetur, q. tu demum nascitur jus ad illas ꝓmissiones Sibi aplicandas.

(b.) Idem hoc adhuc magis elucescit, si Considerem. Coōnem ꝓfundissimam Nrae miseriae, qua â mersi sumus; si intro spiciamus ad Lucem Spūs Scti necessarie

2do Mat 9:12 Az egészségesek nek nincs szüksége orvosra nél. =tül. est" Irmája a Mátéhoz irt 2sik levelének Vendégségi mikor sok publicus bűnösök a Mate hivatalnok az Úrral ette ivott vala, hogy vele együtt emelkedjenek. Nem mint ha a szent Lélek segítségéből volna kinek nincsen szüksége nekünk tartyuk magunkat tehát mel. tatlanul a Kegyelmes Isten előtt. 10: A bűnösök nélkül nincsen mi közünk

=ro Publicemus inkább nyilvánosan mint a' Fariseus.

debere

debere frangere et Conterere Cor, indeq̃, pellere duritiem illam, quae nãaliter Cordi inducitur per peccatum, illa durities hanc habet vim, ut hnẽm destituat Sensu grãae Dinãe, Oiq̃. cũ desiderio illius gratiae, eumq̃ Consolaõnis, Sitiuet aridum instar Lapidis aut ferri, sicut nec guttulam quidẽ vere Consolaõnis et Laetitiae ex Deo hauriet; At vero dum duricies illa tollitur de Corde tũ aperiri incipiunt venae alicuius vivae, et veree Consolaõnis, et quo tenerior, molliot, demissior, quin imo Contritior, est hõo ab sua peccata, si id modo fiat secundũ Scriptum Evgelii, eo beatior redditur Conscientia ejus, sic ut in mediis saepius Lacrymis ob magnitudinem criminis effusis intus in pectore laeta quidem serenitas oriatur, quae aẽm ita ad bonum grãe Statum et adflictam juvendiste reerect erigatq̃.

(c.) Argumentamur: Quo ardentius quis Xm apprehendit vivis sensibus, et adflictibus, dae in semet de: speratae, in eumq̃. tamẽ unicum fidissimum Servatorem recumbit, eo uberiorem grãam recipiat et sentiscat, necesse est, quando quidẽ Dñus id toties, ac toties promisit atq̃. inculcavit. Jam vero tanto ardentius humid dubie Cti justitiam sitire debet ãe, quanto se miseriorem agnoscit, tanto ẽm intrinsius debet saturari, & omni Laetitia et Consolaõne Spũs Scti, ptim: di Matts. 6. Collato Esa. 56. 1.

(d.) Argtamur: Quo profundius quis plasum it veluti, et subridet in sua miseria, eo vehementius adficitr. admiraõne foederis grãe, bonitatis, charitatis, Coelestis in illo foederato liberaliter se & efferentis, cũ indignissimis quibusdam. Notum est nãaliter admiraõnem gignere

1o Principio Evgliũ 2o ~~Contritio~~ Cordis. 3o Appetitio-satisfactionis. 4o Admiraõnem Laeticiam Divinae. 5o Cum quis se miserior agnoscit eo magis Consolatio se esse liberatum. Hoc est conditiones sine-quibus Evgelium esse & non

MS 114

laeticiam, atq̃. Cor magnum Solatium quae apud Solium G tiones vus gressa ega alios, tum ex re identidem venere

(e.) Denicq̃ quo miseria se exceptum nem, immerito, ec sui, jam nemo ign limpidum Solatii e caes aliqua Confe ad amandum Deum sas administroze versum facit Eccl cap Luc. 7. de duo format Dñus V. 4 dilexit, cui remittit

2. Secundo ad h viae, et sensum f bitionem et Consol erat bene eundem gs. admirabiliter f probamus,

(a.) Utor hic divinum malum mor et sanctitr. ejus Vis, o sanctificaõnis nihil tale, ut ex toto Vulto adeo ex morte Spe

1o 1ae Isai a Vinẽ[illegible]

MS 114

laeticiam, atq; cordilatare, et ꝓfundere, ut necessario magnum solatium redundare debeat in illam animam, quae apud solium grae. in credibilem, in effabilem, cogitationes surgressam dei, ille dei misericordiam, tum erga alios, tum erga se admiratur, ex sacro quodam stupore identidem veneratur, atq; adoret.

(c.) Denicq quo se quis miseriorem agnoscit, atq; ex ea miseria se ereptum videt, contra dem spem atq; expectationem, immerito, eo validius afficitur amore liberatoris sui, Iam nemo ignorat amorem esse perennem fontem limpidum solatii et gaudii, atq; perinde quanto plures causas aliqua confessio aut ꝓfessio fidei, administrat, ad amandum deum et rectum, tanto majoris gaudii causas administrare potest et censenda est, quod citra controversiam facit Ecclia nra, estq; in hanc rem insignis locus Luc. 7. de duobus debitoribus est conclusio, quam inde formatur Pnus V. 47. Cui remittitur multum, et multum dilexit, cui remittitur paulum, paulum dilexit.

1. Secundo ad hunc modum evicimus cognitionem miseriae, et sensum ꝓpriae maledictionis tendere ad benedictionem et consolationem affluentissimam peccatoribus; Restat hanc eandem unicam esse magistram veritatis, cuius est admirabiliter ꝓmovere ut demonstremus, quod sit probandum.

(a.) Utar hic primo certissimâ illâ regulâ, tanto citius malum morbum curari, quanto magis cognoscitur et sentitur ejus vis, atrocitas et periculum; Iam studium sanctificationis nihil aliud est, quam sanatio mentis aegrotae, ut ex tot vulneribus, quae inflixit peccatum, atque adeo ex morte spirituali restituatur in integrum vi vivificationis

NB 1ō Isak a bünösségnek igyekezik a bün bátorsággal 2ō Isak a tudatlanság bünének sem ismérik lágyságnak sem szívnek. 3ō Isak a bünöknek sem ismérik kivánnyák a X-ō elég tiszták sat.

virtutis Dñae; Quo ergo quis vulnera sua majora, minora, apta, opta penitus vimari et intro spicere valet, eo diligentius remedia grãa sibi applicabit, eoq3. efficatius Sctificãoni studebit, unde hunc Syllogismum formare licet: Quae D trina gignit, summum et intercepti[ss]imũ studium Corruptionis exuendae, eiusq3. Setimoniae mouendae, ea maxime Setitem promovet; atq3. hoc facit haec Nra doctrina. Ergo gignit summum et intercepti[ss]imum &c.

(b:) Illud hocce p aliud ratiocinium sic adstrui potte. quae D trina inspirat Summam et veram humilitatem, atq3. in maximis progressibus, tum in humilitate, et sui illius
2da Humilitas. dejectione retinetae Confirmat, ea D trina vel maxime Sctitem fovet; Probatr. illa major exinde, quoniam humilitas est fundamentum, sic q3. Culmen et fastigium ceterarum virtutum; Atq3. id effecit Nra doctrina Ergo &c. E contra D trina Adversariorum inspirat Superbiam, et vanitatem inflat, et imbuit illo fermento Venenoss.simo, qd in Pharisaeis Cane pejus et aprte fugiendum esse docebat Xs.

3ia Erzdung Liv. (:C.) Sub diverso qmvis aspectu agitamur: quae D trina cor mollit, et tenerum reddit, coram Deo, ea admirabiliter facit ad Sctitem; atq3. id facit Nra D trina Ergo &c. Adversaria cor magis durum reddat ac insensibile, atq3. adeo ingratissimum.

4ta Calcar (:d:) Magnum adhibemus Argtm ex intimis nris pris p: fluenter, et quidem hoc pacto: Quae D trina hominem jam regenitum et Sctificatum novis usq3. et usq3. calcaribus urget, atq3. ad majores progressus stimulat, sine intermissione aut relaxatione, ea D trina profecto Sctitem et pietatem efficacissime promovet, atq3. id facit nra D trina Ergo &c.

N. Opus supererogationis ex ellus. Indulgentiarat agebat Quum Leo X. Tetzl. Luther

MS 114

Quum Adversariorum tum institutio, tum ꝓcepta et adhortationes inde deductae, summopere hac in parte longevi, qui eñ tam sorum corruptionis in hāc aetate gnescunt, ō ꝓsunt tam Continuis stimuli stringere et excitare, ad se ipsum quotidie magis magisq; purgandum ab oibus nequinamentis, Carnis aut ps, ut ꝓsertim ad ꝓstanda interiora et abditissima Cordis penetralia, ut sibi ꝓcatum inhabitans radicitus exuatur, et cum oibus malis suis seminibus extirpetur; Somniant ex adverso non nulli ꝓfectionem, atq; in mediis Vitiis consummatam veritem sibi arrogent; ad sui libidinem illius Pharisei: Luc. 18: qui se scitus culmen retinere putabat, ꝓterea, q ō erat raptor, ō injustus, ō adulter, non ut reliqui hnes in aperts, sceleribus viventes, sed quod e contra bis hebdomadae, jejunasset, et decimas exegisset, cum ꝓfessionum suar. qui am eousq. vomitis ō proceduntur, elevant saltem et extenuant illas carnis affectiones, quas o opera hominum scissimor. dicimus, inquinare, ac ꝓterea hnem reddunt securiorem, et negligentiorem in palestra vitiis et vitaspā: li ꝓvectos adficiat multo diligentiorem, cautiorem, et acriorem ad interna illa et alte latentia pravae cupiditis elementa, quae adhuc in sinu gerit, quamdiu contine Circumdatus est fidelis, identidem extinguenda, et per ꝓsum scturum exterminanda, ꝓferatur in hanc Stri nam ut signis ille Locus. Philip. 3. 12. — 15. Nonquod jam apprehenderimus. Vs. 2. Cor. 7. 1. 1. Joh. 8: 2. illud ipsum indicet eum bellum inter Carnem, et ꝓsum Gal. 5. 16. — 19. ubi dicitur: Spiritu ambulate Vs. videatur

et exemp.

MS 114

et exemplum talis lucrat et cum Corne Collucentis hnis fidelis, Rom. 7. 14. — et seqs. Ubi omnino existimamus describi et vivis coloribus depingi, Vim inhabitantis peccati etiam in hne regenito, quam residuam Vim p gratiam Sptus Sci debeat oppugnare et debellare, quae interim Victoria ei non contingit, nisi hoc Corpore mortis per mortem destructo.

(C.) Adstruimus nram Trinam hoc Argto: Quae Tr. trina gratiam Dei unicae extollit et evehit, eamaxime est accomodata ad pietatem alendam, atqui nra Trina id facit. Ergo Tr. nra in Trina via hnm admit et Deo attribuit, Adversariis e Contra inter Deum et hnem opera pantibus.

4ª Gratia div.

(F.) Recurrunt qqs. sub hoc membro ptionis nrae illa Argumenta, quae supra adduximus sub membro Consolationis, ex admiratione et amore, ut Cni illi affectus gignant laetitiam, sicqs. ad pietatem excitant et inflammant, nam qui majore admiratione quis afficitur gratae sibi imperitiae, eo fortius animabitur ad se Deo devovendum, ad vitam Sctam et Castam, et quo magis idem Deum amabit ob immensam et immeritam illam gratiam, qua se miserimum mortalem et peccatorem ex profundo barathro Oris maledictionis exemptum sentit eo ipso tempore jam Donatior erit, et ulterius existet, cum Scitas consistat in amore Dei, et tum demum quis Consummatus. Scus potest appellari, cum amor Dei in illo evit Consummatus et ad Summum gradum provectus.

Quaest. III. Quum miseriae Cognitio tam uberes fructus ferat, et (tam necessariae) Consolationis et pietatis, nemo jam amplius ab indagatione tam necessariae et utilis requiret, sed tota mente, et oibus viribus in eam incumbet:

Inquiri

Inquiremus proinde
seu miseriam tuam? P
ma illa hnis Conditio,
ditioni ei adhaerenti,
tatus per excellentiam
quod revera strictius
sit magis, quam pec
rejisse satis sit, quod
dendum, non sine ra
en Mortales sibi blan
lior quidem vitiosos
malum illud in sinu
fiducia; quam m
dem credere possunt,
damnabile qs. ac in Su
ria et innuitur istam
scendam non tm theo
(S. Sub Ct.) Cognoscere
nem cum tristitia et d
ti semet ipsum fugien
confugere discit. Rog
Miseriam tuam?
ditione esse destitutum
Miseriam agnoscat.
(D.) Cordis amor Di
os tam malos aut mis
eis quaedam externa v
tim nati et educati, co
tim qm turba ptona e
esse quasi de meliori

MS 114

Inquiremus proinde cum Catechismo Nro: Quae aegro-
scid miseriam tuam? Per miseriam hic intelligitur tristissi-
ma illa hūis Conditio, per quam obnoxius est, peccato et male-
dictioni ei adhaerenti; tum in hoc tū in futuro Seculo, qui
status per excellentiam nomine miseriae Signari meretur,
quod revera Strictius loquendo nihil malum, nihil miser.
sit magis, quam peccato subjacere, quod nunc uno Verbo
dixisse satis sit, quod posted latius et explicatius sit pan-
dendum, non sine rāone additū: Miseriam tuam. Solent
en Mortales sibi blandiri, et sucum facere, hac in re a-
liis quidem vitiosos et magnos peccatores agnoscentes,
malum illud in sinu suo serpere et regnare, cum ōi illa
turpitudine, quam in aliis detestantur, vix aut ne vix qui-
dem credere possunt, multo minus se eo nomine ꝑditos,
damnabilesq3. ac in summo gradu miseros confiteri. Ppte-
rea et innuitur vistam miseriam suam unicuiq3. ei agno-
scendam, non tm theoreticae, sed etiam practicae, quatenus
(: sub ea :) Cognoscere subsit. Comprehendit quoq3 cognitio-
nem cum tristitia et dolore conjunctam, per quam vete-
ri semetipsum fugiens hōo tam execrabilis ad Xtm
confugere discit. Rogatur proinde porro: Unde cognosci
Miseriam tuam? Quod ipsum supponit hīnem illa con-
ditione esse destitutum, obstant eū quo minus hanc sua-
Miseriam agnoscat: haec sequentia

(1.) Coecus amor sui, quo ōes a nativitate teneriū obsessi,
ne tam malos aut miseros esse haud admittentes. (2.) Spe-
cies quaedam externae virtutis ac honestatis, qua paulome-
nus nati et educati, saepe deludumtur, q. vivunt emenda-
tius qm turba ꝑfana et scelerata; illi statim autumantes
esse quasi de meliori luto fictos, neque damnationem tam:

tam in

tantam in illis reperiri, non nullis ẽm eo procedentibus, ut sibi placeant non tum, sed et se Deo placere arbitrentur.

(:C:) Obscuratus intellectus, qui cum p̃ peccatum caligine nocteq; sit involutus, quo minus percipere queat, quanta sit Dei Majestas? quanta Sctitas, quanta Justitia, quanta ōis virtus, et perfectio in ōibus, ẽm percipere non potẽ. ōe illud qđ tantam majestatem minuit, tãtam Sctitem laedit, tantm̃ justitiam provocat, tñtm̃ Virtutem perfectionemq;. obscurat, ac ꝓpterea intellectus illorum Visusq;. ō ptũ per se ꝓvenire ne adminimam, Centesimam, aut millesimam p̃tem illius Corruptionis, miseriae, Labi et tabis, quã a Capite ad Calcem infectibus, et in ōibus dictis, factis, cogitationibusq;. coinquinat, hasce ãm tenebras densissimas mentis, hunc Coecum amorem sui sola Lex Dei, tũm̃ Lux et radius Coelestis p̃tt. prumpere, et discutere; quae nunc porro ex D̃no adducta enĩleabimus amputatis illis supervacaneis digressionibus, quibus non nulli meam nram magis obscurant, ẽm illustrent, ō exigo ex spaciabimur ad Legis Etymologiam Hebraicam, Graecam et Latinam; non ẽm ꝓlixe deducemus distinctionem, quae est inter Legem moralem, Coeremonialem et Forensem, imo tñ verbo dicemus Ctsmum nrum nne Legis intigere ꝓfectissimam illam normam amoris Dei, et Proximi, ad qm̃ amorem ōis hoō naturaliter est obligatus sub Comminatione mortis et maledictionis aeternae, si vel in uno deliquit, atq;. ab officio suo deseiverit, illa Lex primitus inscripta fuit in Corde hmis riteqri, sed per peccatum ita deleta, ut tm̃ tenuissimis vestigiis et literis, veluti deletis et fugientibus adhuc Legi possit, estq;. nota sub appellatione Legis naãe; eadem Lex sollemniter ab eo renovata, ac ab obligatione vindicata fuit in monte Sinai, cum promulgata fuerint Deem illa verba Decalogi in duas portes

Partes distincti, quar. Prima
tissimum amorem Dei, Post
tissimum amorem Proxi
dali in Decalogo consignata,
Constitutiones Ceremoniales
quam et ad tempus institu
que Stante prisca Oeconom
ge amoris ꝓfectissimi Deo
pis promptissime obedien
mpingeretur; Sub hac jam
Cognitionem Miseriae nrae
me mulae, tum ratione reat
maledictionis ꝓmeritae, C
qui alunde Majestati lesa
tim demonstrare operae
sa. Autem quod attinet ad
ingressum diximus quidem
tatem, ac post Lapsum obs
tus extincta est, retinuerũt en
stum Lapsumq; boni, et mal
in genesi, itemq;. foedi et de
Domestico reste, et simul Judi
et vel excusante. Rom. 2. 15.
ptus Legis in Cordibus inser
minum. Eg: hãc ãm Legem bi
et ad opus illud internum, m
Patrem Conspicii et ꝓcipi po

partes distincti, quar. prima Tabula quatuor praeceptis perfectissimum amorem Dei, posterior Tabula sex Preceptis perfectissimum amorem Proximi prostulat; cum ista Legemorali in Decalogo consignata, arctissime cohæreant ggs. Mt. Mat V. VI. VII & XIa explicata

constitutiones Ceremoniales et forenses, arbitrarie illæ quidm et ad Tempus institutæ ac propterea abolendæ, sed quæ stante prisca Oeconomia terminabantur em in Lege amoris pfectissimi Deo exhibendi, et ibus ejus precepts promptissime obediendi, absgs. ut vel in minima impingeretur; sub hac jam amplissima considerata Lex Cognitionem Miseriæ nræ aperit et nudat, tum raõne maculæ, tum raõne reatus, tum raõne poenæ et maledictionis pmeritæ, certosgs. Cereum incubit ura, nisi alunde majestati lasæ satisfactum sit, id sigillatim demonstrare operæ pretium est.

(2.) Autem quod attinet ad Legem bnum bnum cordibus inscriptam diximus quidem eam multis modis eõ obliteratam, ac post Lapsum obscuratam, o tũ ejus Lux penitus extincta est, retinuerũ enim mortales grãalem Conceptum Sensumgs. boni, et mali, justi et injusti, honesti et inhonesti, itemgs. foedi et detestandi, conscientia tmgm domestico teste, et simul Judice gm libet hic vel accusante, vel excusante. Rom. 2. 15. Ubi hoc apellat emgatice opus Legis in cordibus inscriptum; et qdm omnium hominum. Es: hãc ãm Legem si ad ejus vim recte attendatz. et ad opus illud internum, miseria nra aliquatenus saltem conspici et pcipi potest, eusgs. ope scitum primum et ad

mum et ad Cujusque Conscientiam Opem manifestatr. prom
ptissimos nos ēē ōēi ad vitia, tardissimos ad Virtutes, ac
proinde Vicium in ōibus facultatibus tam animae qm Cor-
poris altas radices egisse, qd em Christi Gentilium consi-
deri ō dubitarunt, ut: Socrates: Epictetus; Plato, Mar-
cus Antonius, Cicero, Seneca alii &c. plures. Quin Imo
Scitr. q' &c. ad hanc Lucem Legis naūlis Virtutem omnia,
Vicium poenas mereri, ac proinde illum, qui tanto ope-
re ad Vitia inclinatus est et propensus, dignum esse
verberibus, muletis et poenis, qm vis Lex transgres-
sori Comminatur sive tacite s. expresse, quae de causa
ab una pte Gentilium qque Theologia Campos Elysios
pro bonis, ab altera pte, Cruciatus pro malis, ō igno-
ravit, fatendum equidm est ex illa Lege naūali tum um-
bram miseriae nrae percipi, Speculum q&s. illud ita esse
obscuratum, ut ne millesimam q&s. partem, tum turpitu-
dinis, in qua jacemus, tum maledictionis propter eam
et postea sequentis nobis detegere valeat, ut Speculum
purum, sincerum, nobis nativam, facilem reddens et nu-
dans Lux Decalogi est, quae Compendiose Christ ob oculos,
et proponit Consummatissimum amorem Dei et Proxi-
cum ōibus Virtutibus et officiis inde pfluentibus, item q&s.
Vitiis et maledictionibus, cum ea pugnantibus, illo pfe-
cto qm amplus sit, qm extensa, qm completa, quam et
Hudiq&s. Cumulata ad Sēq.^m quem demonstrabitur ubi exhi-
bebitur Summa Summarum, in Deo toto Corde amando,
tota anima et omnibus viribus proximoque uti
Semet ipsum.

Scinde: Ich za, vast furz temptati Solag. - Tipta et el vapp ivoy Tühr Gen tüvoyz.

vid p. 37

Toth Dogm. 1= Christy hövoge ñ eguthatte ung az igaz hit. 2= Eppsiget Julaz oppigait. 3= Hiztalát 4= Bün bocsanatot nyemi. 4= Lélek hallhatlansagra. 5= Tessi fellamadasra ös örök életet boldgat. 7= d. elhöltet. 8= Nune

. Ossze stall kapulistad a Bogaych Theologiajat ay knek fajtalatot tör ueyen.

vel,

Punctum quasdm Theses
de pott. immensus ille C
ter ēē sine ulla spe pris
mentur.
Thesis est sub ōi offic
positum, et Contra sub
stim oppositam.
Thesis est Legem
temas Corporis,
tis, primasq&s. et intima
sens, unde actio tñēm fu
Thesis est, Primo
Philosophi, quibus tenton
pro hujus Legis Sanctis
Thesis est. Remissi
tem cum hoc vel illo pe
crāem aeternam, qu
Thesis est, Probe a
Jacobus Cap 2. 10. Qui
et deliquerit in uno de
studio tanto respexerit
debeat p adulterio; Sed
mum Dnor. Ex his jam
infinita qualcum mis
lex) Despectu maiest
ratus et injustus
adversus Legem Dei, tum

Nunc̃tum quasdm Theses breviter stringam, unde elucescere pott. immensus ille Cumulus. miseriae, quo nos obnxios ee sine ulla spe p̃priis Viribꝫ: emergendi, per hanc Legem detemur. docemur.

Thesis est sub ōi officio, q̃d imperatur p̃hiberi vitium oppositum, et Contra sub ōi vitio p̃hibito imperatur q̃ꝫ vir. tutem oppositam.

I. Thesis est Legem Dei non tm̃ regere actiones externas Corporis, sed multo magis actiones internos mentis, primasq̃. et intimas Cogitaōnes, quae sunt tm̃ fons, unde actio tm̃ pura v. impura aqua promanat.

II. Thesis est, Primo primos illos motus, quos vocant Scholastici, quibus tentamur, et impellimur, reputandos ee pro hujus Legis Sanctissimae transgressionibus Rom. 7. 14:

III. Thesis est. Semissimam illam Cogitationem pugnantem cum hoc vel illo p̃cepto, vel interdicto, mereri exec-crāonem aeternam, quae denunciata est ōi transgressori.

IV. Thesis est, Probe animadvertendum id, q̃d inculcat Jacobus Cap 2. 10. Quis quis totam Legem servaverit, et defecerit in uno Dc. ita ut si quis ex. gr. tm̃ impudico oculo respexerit admulierem, reputori non tm̃ debeat p̃ adulterio; sed etiam pro violaōne ōium Sanctum Dnar̃. Ex his jam propositionibus tm̃q̃ Speculis infinita quaedam miseria se se oculis nr̃is ingerit.

(X:) Respectu maculae quippe, qui in ōibus reperiatur notatus et injustus, pravis p̃priis Concupiscentiae adversus Legem Dei, tum actione, tum Cogitatione pollu-

mum

mum insurgentis et eâ jugiter violentis.

(b.) Respectu reatûs, per quem decem millia talentorum debere a nobis deprehendemus Summa quotidie in majus excrescente.

(c.) Tandem respectu poenae et maledictionis, cum in revocabiliter pmulgatum sit: Maledictus sit qui non manserit &c. Sic deduximus id, qd potissimum spectat Decalogum, addemus nunc, Quaedam quae spectant ad Legem Coeremonialem, quamvis vero hanc Legem moralem Luce Spûs Sti. ad motam oculis et Conscientiis intenderint, Catechetae Ntri Legem tm. Coeremonialem, qm deterio Loco allegaveramus neutiquam hic excludunt, Aliquip. se imaginibus clarris et vivis repraesentavit vim infinitam peccati, impuritatem, Carnis, altissime inhaerentem maculam, inclinabilem Cupiditatis pravae, reatum inde peccatori injectum, iramqs. et maledictionem pptea in eam effundendam: Per quas oēs Considerationes Israelitae a Lege tm qm Pedagogo adhuc debuerit ad priam injustitiam et miseriam agnoscendam, Justitiae qs Messiae amplectendam, Ac proinde Concludimus jam tandm cum Cl^mo Cognitionem miseriae hauriri ex Lege, in quam non Carnali, sed Spirituali, oculo inspecta, quod qui facit, tanto magis se turpem, malum, reum et execrabilem, et miserum sentit, quanto magis illuminata acie oculorum mentis penetrat in amplitudinem, et Spiritualitatem Legum Divinar. (ut ita loquar:)

Quae 6ta. Ut autem porro eamus, qd modo disputatum fuit, inspiciendo nobis est cum Cl^mo Legis Dnae

Summa

Summa consistens in amore Completissimo Dei et Proximi. Conyzendium illud Dñus inculcat. Matt 22. 37—40. cum hac notabili Clausula v 40. annexa a duabus hisce Legibus pendere totam Legem et Profetas, conferri debet Lucas Cap. 10 27. Ubi Legis peritus inter Judeos eandem Summam exponit, unde liquet instructores de Spali vi Legis eundem prspectum habuisse, nec mirum pfecto cum utrumq; membrum diserti verbis consignatum extet Deut. 6. 5. Posterius Lev. 19. 18. ista jam duo membra nobis enelcanda veniunt, tum quoad officium tũ quoad officii pfectionem, tũ quoad Elogium adjectum.

א. Primum ñrum membrum sic sonat: Amabis Dñm Deum tuum &c. Ubi tria distincta exequenda, qm admodũ modo diximus (a.) officium amoris (b.) officii illius amplitudo, (c.) Elogium et additum, hoc mandatum primegis et et maximum.

(a.) Officium ita delineatur: Amabis Dñm Deum tũ. objectum amoris est Jehova. Ens illud Summe pfectum pse subsistens, independens, infinitis virtutibus pditum, et ille Jehova vocat se Deum, seu prius Numen colendum, idemq; vult vox Heb: אֱלֹהִים Deut. 6. quatenus npe est Creator O. M. et Conservator ãrum rerum, quae illi debent Veneraõnem, et adoraõnem infinitam, Signi-ficantes additũ: Jehova Deus tuus, quatenus np Deus manifestare se se voluit, partim in nãa partim in reve-laõne et graã, tñqm is, qui vellet a suis Creaturis Colli, ad ipsorum aeternam Salutem et Felicitem; illum jam D. ñum amabis inquit Lex.

Quid amare sit sensu magis percipitur, qm verbis exprimitur; Est enim amor pprium illud jucundissimum, quod in-

sine est

intime est infixum in Dium nãam quô aliquid, quod tũqm bonum agnoscunt. et aspiciunt, simul et desiderant, et cum eo cupiunt, Conjungi, Conantes sedulo ab offensione prebendae ei spreram dantes, ut bona grãa personae amatae. conciliet: atqs ita magis magisqs. in ejus intimam Communionem penetretur, Secundum hanc. definitionem Veritas, quam definitionem amoris.

(C.) In officio Dei amandi Continetur Cognitio et agnitio. ejus tanquam boni, et quidm Summe boni, quin imo ut Cxs inculcavit unice boni.

(B.) Requiritur desiderium flagrans, quo ad illum Summum bonum Vt unicum adspirandum est.

(V. Accedit Sensus Crucians dololis, quamdiu ille. optimus simul et maximus non possidetr. quando enim aliquid amo, illud desidero, si non habeam non possum quiescere. &c.

(D. Necessario Conjuncta est Sedula Cura abstinendi ab Dibus illis, quae tanto numini displicent, et quae tũqm obstacula sunt perveniendi ad ejus amorem et possessionem.

(E. Adesse Contrario debet religiosa observatio Dium illorum, quae illi Numini placent, eusqs. grãam Conciliare Valent.

(F. Exquibus tandem existit illud nitentissimum Studium, quô non quiescitur, donec ad intimam et perfectissimam Cum Deo unionem non perventitur.

I. B. Secundo. Videamus nunc hujus officii perfectionem, quae debet esse Summa, pro ut objectum est Summe amandum. Eum ergo finem Scripsit: Amabis &c. ex tota anima &c. Quatuor sunt gradus, quibus officii ratio extendetr. atqs. augetr.

Primus gradus est, ex toto Corde tuo. In nãa Cor est Vitae fons et Centrum Sanguinis et Spirituum animalium, unde totus hoc animatur, et movetur; Figuratie autem et Simpliciter.

Similiter hic intelligendum est
Supremum Operãonum no
stratũ ex Scaturigine,
tatis. Unde Cernimus an
se esse Vivum, altissime. in
et facultates diffusum; ut
tem potentiam indant atqs.
gentius, nihil intimius
ab toto, Neve minimum in
vigor et impetus qui est in
in hoc amore se exerat.

Secundus gradus est. Ex
nis diversi mode accipitur, e
gitationum, quibus ad aliquid
tu, appetitu, desiderio, Studi
quod jam dictum est ardor
mus quo ad Deum tũqm ad
rum aspiramus, sine quo Vi
mentem quies nulla est,
sus incalcatur, Cum dicitur:
ut ille. Solus occupet mentem,
at et saturet.

Tertius gradus storro Su
ex tota Cogitaõne. tua. Ubi
tem, quae ratiocinatur, judic
per interse conferens, hoc
et in Dies majorem amoris m
ut ex tota Cogitatione, Cujus
generat in admirabiles Dei

spliciter hic intelligendum est illud ꝑprium & fundum et generalissimum Cogitaōnum nostrarum et totius Vitae, quod fluit tūm ex Scaturigine, et se diffundit per oēs vtrasfacultates. Unde cernimus amorem ex Corde ꝑfectum debere esse Vivum, altissime in nāam infixum, et ꝑ oēs vires et facultates diffusum; ut iis tūm Vitam quandam et Vitalem potentiam indant atq; inspirent, quo quidem amore, nihil ꝑfectius, nihil intimius poss. Cogitari. Additur: Ex Corde toto. Ne vel minimum in hac parte deficiat. Sed oīs vis, vigor et impetus qui est in Corde, ad hnem amandum se se in hoc amore se exerat.

Secundus gradus est. Ex tota anima tua, quae Philos. Sera diversi modo accipitur, et saepiuscule adhibetur pro fonte affectuum, quibus ad aliquid adspiramus Cum magno affectu, appetitu, desiderio, studio, unde nascitur nobis ꝑpter id quod jam dictum est ardor et impetus amandi flagrantissimus quo ad Deum tūm ad Dnum unicum et Summum bonum adspiramus, sine quo vivi non potest, et extra Cujus communionem quies nulla est, nulla dulcedo quod validius adhuc incalcatur, Cum dicitur: ex tota āa Deum ēē amandum. ut ille solus occupet mentem, et oīa ejus desideria impleat et saturet.

Tertius gradus porro sub ministratur nobis in Verbis: Ex tota Cogitaōne tua. Ubi intelligimus illam partem animi, quae ratiocinatur, judicat, quae rerum pondera et pcia inter se conferens, hoc prae illo amabile esse Concludit, et in Dei majorem amoris māam detegit; Is ergo Deum amabit ex tota Cogitatione, Cujus judicium magis magisq; penetrat in admirabiles Dei virtutes et ꝑfectiones amabiles,

quō ea:

quô facto autumamus Angelorum et Beatorum amorem erga Deum nova capere incrementa, quando quidem in ente immenso, et in exhaustis copiis dulcedinum p̃ditio semper novam materiam administrationi reperiunt.

Quarto tamen gradu tñ qm cumulo super additur: Extotis Viribus tuis. Ubi jam habemus cum superioribus cibus intentionem /: ut sic dicam :/ validissimum totius mentis cũ. cibus facultatibus suis, ita ut intellectus semet amet, voluntas semet stimulet, affectus semet inflammet, et quidem sine modo et mensura, cum ipsa vehementissimo, quatenus nunqm a creaturis nomen illud perfectissimum, condigne satis frutl. amari, aut debita admiratione, et adoratione affici.

(.γ.) Tertio Elogium, quod priori membro specialim erat additum, appellatur maximum et principis cũm mandatorum, videlicet. (1.) ob eminentiam objecti et personae in qm sui amore fertur. (2.) ob eminentiam officii (3.) obeminentiam ejs operis, quo nihil magis arduum 4. ob eminentiam fructuum. quas leves et breves structuras cuiqs tradimus amplificandas.

3. Promoveamus pedem ad secundum Membrum huic priori membro intime Connexum. Amabis Proximum Sicut te ipsum. Iterum se offerunt via distinctè observanda (α.) officium (b.) ejus officii amplitudo et plenitudo. (c.) Elogium ei additum.

(α.) Officium est. Amabis proximum tuum. ex Lex 19. 18. ubi ita ait Legislator, Ne ulciscitor; ne iram servato in filios Gentis tuae sed diliges Proximum tuum, Sicut te ipsum. Judei illigunt p̃proximos Contribules tm et regulares suos. quibus videtur non nihil favere v 17. Ubi Frater et Proximus Conjunguntur. Hinc illa glossa Phariseorum a Cto reprehensa. Matt. 5. Proximum tuum diliges, et inimicum

tuum

(a) Odio habebis, assentientibus
intendunt Legem Motis em
et haevos, quos Evgl
Verum cũ. Vero si vite ejus caput
glossema injuriosum Legi,
proximo tuo, non utiqs
omino hmi Iter. v. 15.
ubi si valeret Pharisaeu
adversus Ethnicum, injustit
v. 16. Ne quaeras Sagvin
dicat dem hnem em nim
ipse invocavit cum Samarit
hostem apellat proximum
ejusdem rãae, ejusd
notiscum participes rit
quando ejs genus dimun
magnum corpus coram Deo
membra, atqs. ita Sm
amore eodem, quo nosmet
amabus, multa sub uno
(b) Debere ei ibus ee earum
habendum.
(c) Significiam qds. ejus et bon
(cc) Abstinendu ab eo omn. qd lae
(d) Commodis ejus este gau
(e) Illa Commoda a nobis dili
(ee) Denqs religiosisse ee cum
communem; ut aequum et aequo
mus quod non vicissim petemus,
et hoc quod mihi fieri

tuum odio habebis, assentientibus q̃ejs. non nullis Xtianorum, qui contendunt Legem Motis ẽm moralem. habuisse suos defectus, et naevos, quos Evgl̃m sustulerit et emendaverit, verum ẽm vero si rite ejus Caput Lev. p̃ stendamus, Convenit hoc glossema injuriosum Legi, nam dr. v ij. ne fraudem facito proximo tuo, non utiq̃s. stomulari ttm et Contribuli sed omni omnino tim Iter. v. 15. juste judicato proximum tuum, ubi si valeret Phorisaicum illud Convitium, Consequeretur adversus Ethnicum, injustitiam nullam posse Committi, addatr. v 16. Ne quaeras Sanguinem Proximi tui ubi sana ratio dictat ōem hnem ẽm minimissimum Comprehendi, quod D: Xs̃ inculcavit Cum Samaritanum interneciuum, alias Judeis hostem apellat proximum illius Luc. 10. 36. Cuntq̃s. revera ōes ejusdem nāae, ejusdem Sanguinis, ejusdem Originis, nobiscum participes nri proximi Consanguinei proximiores, quandoq̃s genus hmum Constituit unum Populum, unum magnum Corpus Coram Deo, Cujus magni Corporis singuli sumus membra, atq̃s. ita singuli singulos tenemur Complecti amore eodem, quo nosmet ipsos. Cum ām p̃ximus dicitur amadus, multa sub uno officio nobis inculcantr.

(a.) Debere ẽm ōibus ēe Carum et m justo honore et p̃cio esse habendum.

(b.) Amicitiam q̃ejs. ejus et bonā grām esse aestimandam.

(c.) Abstinendū ab eo omni, q̃d laedere et offendere posit ejus mentē.

(d.) Commodis ejus esse gaudendum.

(e.) Illa Commoda a nobis diligenter p̃movenda esse.

(f.) Denicq̃s religiosissē ēe Cum eo Colendam Societatem Communem; ut aequum et aequale sit jus, nihil exigamus, quod non viciss̃im p̃stemus, et ut Xs̃ insinuavit; ut faciam et hoc quod mihi fieri volo; Haec omnia quae

Strinxim.

proximus officii amplitudo et perfectio clarius docebit.

(B.) Quantum autem ad amplitudinem et perfectionem hujus officii: ulla exprimitur: Amabis proximum ut teipsum. ad cujus precepti interiorem potentiam perficiendam observa ri debe.

(α) nos ipsos nosmet amari intime et fundito alte facto, fixo, et inserto in naam, ita ut amor ille, quo quisque se amplectitur, sibi est Commendatissimus, perluat quasi ex fonte perenni, qui nunquam possit exarescere, ad eam jam similitudinem amandus proximus, non adfectu /: ut ita dicam :/ superficiario, sed qui intimis medulis est implicitus, indeq; jugiter enascitur.

(b.) Nosmet illos amamus sine omni fuco, et fallacia, ò prout Cuimaliquis exga se eè insincerus, ac proinde requiritur hic consimiliter amor proximi sincerus, haud fucatus, nullis falsis coloribus illibatus, sed simplicem et nudam referens veritatem.

(C.) Nosmet ipsos amamus teneerrime, sensu quodam delicatissimo /: ut ita loquar :/ qui statim vel minimam noxam, percipit et a se repellit, ad quam similitudinem proximus quoq; est amandus.

(d.) In est in amore illo quo nos prosequimur ardor et zelus non infringemur ubi res nostra agitur, negq; longe videmur in Salute et in Columitate, et Commodis nris servandis, qualis amor ardens in exigitur exga proximum a Lege, et cum Zelo flammante ejus Commoda procuremus.

(e.) Nosmet ipsos diligimus purissime, sine ullo respectu utilitatis et Domini admentem meam clarius evolvendam observo, post peccatum, per genus humum jam regnasse neminem mortalem amore jam proximum sine aliqua spe

vel ex-

vel expectatione, vel jucun
tis, vel splendidi et honorifi
cilis contractimus, semper
moda inde redundantia,
et adorantur, cum ex adv
stimantur inde Con
homines ad hue
secatum, sed Domin. et
Cum Lex Dei velit, ut qm
mus est noster Sanguis, e
et eodem plane tenore, qu
(f.) Nosmet ipsos amo
umbra quidem mutationis
rienda sit ulla remissio,
inde appareat requiri a
per similem, et eodem te
(g.) Adhuc clicio, plan
momentum desistat atq;
to minus fieri posse ut
ipsius, nam et illi, qui v
tentas intulisse manus,
vehementia amoris, qu
nollunt amplius jacere
necessitate, malunt finem
Est en certissima illa R
casione relata est: Nem
Carnem, si ergo impossi
consilium impossibile nob
do odio prosequi. Est quo

vel expectatione, vel jucundi et dulcis, vel opulenti et divitis, v. splendidi et honorifici, cum per amicitiam, qm cum illis contratimus, semper captamus premia aut commoda inde redundantia, ac præterea potentes colimur et adoramur, cum ex adverso pauperes contemptui et nihili æstimantur, inde comparet amorem, cujus umbra apud homines adhuc visitur, non esse purum, non esse decoctum, sed fornicat. et commodorum spe inquinatum, cum lex Dei velit, ut qm libet præter se amemus, quatenus est noster Sanguis, et nobiscum magnificem Deum glorificet, et eodem plane titone, quâ me ipsum præterme amo.

(f.) Nosmet ipsos amamus constantissime, ita ut ne umbra quidem mutationis deprehendi potest aut unq̃m inveniendæ sit ulla remissio, ullus langvor, ne dum defectus; unde apparet requiri a Lege amorem, sibi requiri semper similem, et eodem tempore perseverantem, unde.

(g.) Adhuc elicio, plane impossibile esse, ut hoc vel ad momentum desistat atq; cesset, a semet ipso amando, multo minus fieri posse ut prolabatur in verum odium sui ipsius, nam et illi, qui videntur semet ipsos odisse: et violentas intulisse manus, id ipsum faciunt magnitudine et vehementia amoris, quo erga semet ipsos sunt affecti, dum nollunt amplius jacere in miseriis, sed morte sibi ipsis accersitâ, malunt finem et futant quærere illor. malorum. est en certissima illa Regula Pauli, quae tm et ubiq; casione relata est: Neminem unquam odio habuisse suam carnem, si ergo impossibile est ut me ipsum odio prosequar, consulter impossibile nobis esse deberet, proximum illo modo odio prosequi. Estque hoc illud culmen perfectionis, quia

Veritas.

Sanctitas Legis Dñae postulat, ut etiam inimicos diligamus, et benefaciamus illis, qui nobis maledicunt.

(b.) Tertio Elogium, quod mandato huic secundo additum et indicatur his verbis: Quod illud Simile prioribus videlicet:

(a.) Quatenus ō minus necessarium est ad consummaōnē nr̃am.

(b.) Simile ejt, quod cum amore Dei ita cohaereat, ut inde sponte emanet et profluat amor proximi.

(c.) Simile quoque, qui proximum sincere amat, Deum quoj3. amat, cujus imaginem gerit proxim[illegible], adeoj3. totam Legem implet, ut vid. est Rom. 13. 8. ÷ 10. 1. Cor. 13. 13. quod totum consummitur in hujus Charitis excellentia describenda.

(d.) Simile propterea qd eandem coronam felicitatis sit reportaturus, hic amor atj3. ēm observatores suos in hac vita reddat sanctos et felices, quippe qui extracardine ōibus virtutibus floreant, atj3. ōibus vitiis cavemant, hoc est qd clausula intendit: ab hisce duabus mandatis &c. Cujus sensus huc redit, quicquid in Mose et Prophetis, et in ōibus Libris Sacris prescribitur, id ad hunc Scopum tendere, ut Deus et proximus amemetur, ac proinde nullam esse virtutem, quae non hisce mandatis sit inclusa, nullum quoj3. vitium, qd virtutum mandatorum ō sit exclusum, operae pretium fuerit, id paulo distinctius proponere, et quidem ne longam faciamus, in posteriori mandato tm amandi proximi, in quo ajo. Imo ōes virtutes comprehendi.

(e.) Justitiam, quae unicuiq3. suum tribuit, nemo in se ipsum injustus ē potest, v. gr. qui ergo diligit Proximum ut se ipsum, ab eo vis injustitiae

esse

est removend. Eadem
(b.) Veritatem et dictorum
nemem fallere Virtus
opera debita numquam
(c.) Virtus est bonita
quidam et Vivam Coen
cum qua Conjungo.
(d.) Mansuetudinem,
mo enim ego vel semet ip
tius, aut impatientiam
facti, ut nostros defectu
tum aliorum in iis
addo jam.
(e.) Tanquam Summu
Condonandi prompti
ornamenta humanor
eo citra omnia exclu
mus, ubi ēm illud pp
Venit nequit Superbu
ga semet ipsum inso
nullus inde locus i
Societatis hnae, quā
tulemur, et propter q
pericipimus, quis enim
Exulare hic porro
tum, quod per Comes
peregit, quis enim ung
maledictis lucidit. P

est removend.ᵈ. Eadem haec radix germinat quoque.

(b.) Veritatem et dictorum factorumq; Sincer itatem, ita ut neminem fallere Studeamus, quem admodum nos ipsos opera debita nunquam decipimus.

(c.) Vitus est bonitas et benignitas cujus perennem quidam et Vivam Coenam exeya nosmet ipsos exercimur cum qua Conjungo.

(d.) Mansvetudinem, Patientiam, Longanimitatem, neq; enim ego Semet ipsum protect Saevire, aut immansvetus, aut impatientius agere. Cum ões nãa sic Simus facti, ut nostros defectus Studiosé excusemus et patientiam aliorum in iis tollerandis etiam desideremus q; addo jam.

(e.) Tanquam Cumulo misericordiam, facilitatem Condonandi promptissimam, quaeque aliarum grãa et ornamenta humanarum nobis Commendant. II clo dico Citra omnia excludi per hanc radicem ego exeimum, Ubi eñ illud spirium, Viret, al Viget, ibi Locum invenire nequit Superbia et arrogantia, nemo enim ex-ego Semet ipsum insolescit, aut Superbia vitumescit, nullus inde Locus ibi reperitur pro invidia, illa pestre Societatis hñae, quã aliorum Commoda oculis obliquis intuemur, et propter rem primam proximi ipsi dolorem percipimus, quis enim aliquando sibi invidit?

Exulare hic porro debet vis Maledicentia, illud venenum, quod per Conversaõnem hñam late Contagionem Sperexit, quis enim unquam Semet ipsum laceravit aut maledictis pscidit. Postremo quidam tñr Specimina

profero

profero, dē Odium cum posteris suis fructibus atali pectore procul abesse debet, in quo habitat Vera et Sincera Charitas Proximi, ut ei supra jam evictum fuit, quemadmodum nemo Semet ipsum odisse protest, ita etiam ista radix hujus amoris impendit, quō minus vel Semen odii adversus Proximum committatur.

Quaest. V. Jn hoc jam Speculum Legis tam clarum, tam nitidū, tantis perfectionibus refulgens, si oculos nostros conjiciamus, undique naevis, & tantum maculis, sed et a capite ad calcem pravi et deformes deprehendimur, quippe quibus per Corruptionem nativitatis non unde est illa Charitas erga Deum et Proximum sed e Contrario odium est pravitas ad et Proximum odio habendum, id disertissimis testimoniis inculcat Scra, id cujusqs. denigs. Conscientia arguit et convincat, si modo Semet ipsum introspicere, ac mentis suae abditos sinos et secessus ad Lumen Legis rimari v. possit, v. velit, possit nigvem q̄ multorum tantus est pudor, ut ne pudorem quidem habent ideas, de amore et odio Dei et Proximi. Dixi quoqs. velit, quia aliorum tanta hic est obstinatio ut dem convictionem fastidiose repellant, et eludant. Ut autem hanc Veritatem extra dem aliam Controversiae Collocemus ordiar ab interrogatione.

Num haec omnia servare potest?

Quae Periodus admodum prudenter concinnata, cum cuilibet voci Suum in Sit pondus.

(1.) Haec np officia inquit Cmus noster tam late diffusa, tam Spatia, tam suis numeris completa et absoluta,

(2.) Sedis

(2.) Addit haec bia quia in superius annotatum est, qui in minimo labitur, in reliquis quoq. cecidisse censetur, et q. fulmen maledictionis stringit adversus eum, qui non perstitit in ōnibus.

(3.) Non tantum servare, sed omnem illam latitudinem et extensionem, quin imo virium intensionem, q̄m supra indicavimus; ut autem verba Q̄nis huius quasi ponderata sint; ita R̄sio eandem prudentissimam rationem consecrat, cum ex abrupto respondetur et reponitur: Minime nam a natura. &c.

loci minime Empha sis

Magna emphasis sedet in voculâ Minime, ex abrupta illata, per quam innuitur, illum hōnem resanum fore, qui id affirmare aut arrogare sustineat, cum non tam officia amoris ō impleat, natura peccato infecta, sed etiam mox contineat semina ac p̄ncipia odii erga Deum et et proximum, ita ut inde a nativitate proclives illuc reperiamur desmortales. Circa Vocabulum natura, observandum hpterea mellig. nāam corruptam, prout Apls ait Eph: 2.3. nos nāa esse filios irae, q̄d probe tenendum adversus cavillamenta Adversariorum, cum ajunt: Id q̄d a nāa nobis est ingenitum & ingenitum, vel malum non esse, vel in Dei rationes esse transcribendum, ipsiq̄s auctori nāae esse imputandum. Adverti pyter hanc observationem nihil esse quod reprehendatur Heydelbergenses, quasi minus circumspecte et prudenter processissent: Propensus sum a nāa summa ad illud odium, q̄m revera spectum temperaverunt hac in p̄te, et adhuc fortius cum Paulo Apōlo potuissent loqui, dei hnes †θεωσεβεις osores Dei et Proximi, in Locis prorsus addu-dis, maluerunt tmen paululum mitigare hanc sanctitatem, ut eo distinctius indicarent illud p̄ncipium pravitatis, † Rom I. 30

Quod ane

Quod a nemine mortalium. in peccatis nato inquam abfuit, simulq3. eñ designarent, diversos illos gradus, quos hac in parte Corrupta nãa nativitas recipit, dum alii aliis pejores reperiantur, in quibusdam eñ hoc pñium aperte erumpit in Blasphemia et Atheismo, in aliis occultus grassatur, in quibusdam plane delituit, et specie quadam pietatis regitur. In ipsis denigs. fidelibus et regenitis per Dei graam pessima haec radix jam incipit mortificari, ita ut ô tñ valide se se jam exercere possit, est interim et manet certissimum hoc, quod nascitur ex carne Carnem esse, atqs. Carnale pñium adversus Legem Dei pugnare, atqs. perinde nãaliter perpetrare ad transgressionem Eius Preceptorum et in tractatione Eius Carum rerum, quae odium Dei et Proximi demonstrãt. Simul, simul altius qs. Cor infigunt. Huc porro odium penitus nobis est investigandum, ut Sanitas et Sanctitas nãae Dñinae patescat, et simul etiam errores alter Sentientium Confundantur, Ut ãm Compendium faciam primam partem hujus Rñionis satis demonstratam supponimus ex pendente nãra Disputatione, qua amplitudinem Spiritualem et Eius modis pfectissimam Legis de Deo Patre et Proximo amando pequuti sumus, atqs. sub Conspectu posuimus, indeqs. eñ Luce Clarius cernere licet, nullũ hñem ni peccato natum unqm extitisse, qui Deum Secundum Corruptam nãam vere potuisset amare, nullum similiter Vivere mortalem, qui revera Proximum pdequatur, aut pdequi possit amore, illô intimô sincerô, tenerô, ardenti et Constanti, qm delineavimus ac pterea jure meritissimo pronunciandum fuisse, minime. Demonstratione ergo illa omissâ, per qm ad 2dam partem Rñis et dictum illud duor. ut videtr. Adversariis evictum debo; qm libet

a natura

a nãa melinatum esse ad
membra: injicimus (I mũ
Odio Dei, ut autem ea
secundum Carnem progna
gnantibus ostendam Reg
(a) Quod ôi hmõ ab uter
Sui ille amor pñius, q
natura per peccatum im
gnerit, sed suam ipsius,
nibus et actionibus Co
gñ Cuncta dirigantur ad
tates, ibus modis pec
rum principium et ele
qs. et in semine Contine
doqs. Nãa non potest no
gus Cupiditatibus regis
Carnalibus, quam perfe
non potest illam Sanit
to Contra illum, quod em
Sanctitatem aversatur et
ipsum Deum quoqs. aver
(b) Hoc ipsum liquidiu
cium Dei, cum ejus Sanit
gressionem, dixit maled
Carni Corruptae et transg
miserum vel potius injust
trio ista aliquem non rin
clare, naturaliter aver
proinde a peccatore. Pec
natae ab esse non potes

a nãa melinatum esse ad odium Dei et Proxmi. Duo sunt membra: inspicemus. Imõ.

Ad odio Dei, ut autem eo distinctius agamus, quod ẽibus secundum Carnem progn̄atis illud sit per seminatum, sequentibus ostendam Argumentis.

(a.) Quod õi hm̄ ab utero sit insitus et alte infixus vitiosus ille amor ꝓprius, quem φιλαυτίαν appellamus, quõ natura per pecatum infecta, non amplius gloriam Dei querit, sed suam ipsius, se ipsum in õibus suis cogitationibus et actionibus constituens pro scopo et fine, ad quẽ cuncta diriguntur ad suas utilitates, ad suas commoditates, õibus modis ꝓcurandas, Jam vero ubi illud primum principium et elementum radices agit, ibi serpitꝯ. et in semine continetur odium adversus Deum, quandoꝯ. nãa non potest non adversari omnem illum, cujus cupiditatibus resistit, nihil aũ resistit cupiditatibꝯ. carnalibus, quam perfectissima sctitas Dei, ac proinde non potest illam sctitatem amare, quin imo odio occulto contra illum, quodem modo imbutus est. Jam vero qui sanctitatem aversatur et abhorret haud dubieꝯ. illum ipsum Deum quoiꝯ. aversatur, et abhorret.

I. Argt. Philautia quid? Et pernitiosa teste inst. animi humani Philautia.

(b.) Hoc ipsum liquidius patescit, si conjungamus Justiciam Dei, cum ejus sctitate, quandoiꝯ. Justitia Dei omnem transgressionem, dirit maledictionibus percussit, hoc autem carni corruptae et transgressionibus proclivissimae videtr. omnium vel potius injustum et intolerandum, jam cogitatio ista aliquem non nimis rigide vel potius injuste tractare, naturaliter aversionem et odium excitare debet, ac proinde a peccatore secundum principia nãae depravatae ab esse non potest, odium Dei Judicis, cujus insle-

2. Argt. Justitia Dei

xibilis

xibilis est rigor, quem Caro injustitia accusare non veretur.

3. Argt. Ubi peccatum habitat, ibi habitare debet odium Dei necesse; (C.) Ubi peccatum habitat, ibi habitare debet odium Dei necesse; nam peccatum est violão Majestatis Dñae, atqs. ab negatio reverentiae et obedientia debitae, jam vero cui debitum honorem recuso, et cujus Majestatem laedo et minuo, eum non tñm ô amo, se e contra cum odio hic dicendus sum, sic quidem Calculos ponere et Ratiotinari docuit Dñus Matt. 6. 24. Nemo potest duobus Dñis servire &c Notandum tum ad hunc Locum est hoc rativcinium non procedere in ñibus facile enim Duobus Dñis servire possumus, sed precedere in talibus, ubi duo Dñi sibi invicem sunt oppositi et Contrarii, atqs Capitales inimici sunt, ut Deus et Mundus, addatur et Locus Jac. 4. 4. Adulteri et Adulterae Spirituales. np An nescitis amicitiam Mundi esse inimicitiam adversus Deum? qui cunqs. ergo est mundi amicus, est inimicus Dei.

Duos. Dñus quomodo profitemur servire et quomodo non

4. Argt Ut peccatum maneat impunitum et non sit Judex. (d.) Ulterius non eluctabit, haec Consideratio naturaliter anne peccatum optare ut sit et maneat impunitum, ut autem istam impunitatem inveniat, optat insuper Peccatum; ut non sit Judex, vel si sit, ut ille Judex e medio tollatur, ex hoc fonte ebullunt pia Atheismi, et vesanae illae voces. Psal. 14. 1. et alibi notatae. Non est Deus. Psal. 10. 4. non inquirit. Imo non est Deus. Haec sunt dei Cogitaões ejus. Prius Membrum ô inquirit, non valet, non judicat, ô punit, quod latibulum nimis tutum videbatur peccatori; ulterius procedit, Deum plane non dari, non existere, Quod Cum ita sit et experientia totius seculorum Comprobatur, vel negandum est ñibus hñibus a nãa inseminatum esse peccatum, vel Concedendum ñi hñi pler eandem nãam peccato obnoxiam in esse inclinationem et pro-clivitatem in odium Dei.

5to

5to postro observandum Adversarii movent, non ões Deos, neque ões optare ut Deus non sit quam Quem nostra omnes hñes id faciant ac si Deus ões hñes simul eos studet propellere. Ho si praefractae fontis et quam peccato pellente pro rire ad Atheismum aliq tum, haud inquirere hau simul quoqs. stabilitur ões ñ natura ad Dei odi catum inclinatus ñ re

6to Accedunt diversis 30. ubi Carnalis non to rum hominum in Vitio n dignatur quod sit Deus si cipiatur de pessimo g ari et tanquam de fece t spiciatur Lotus Rom. 5. himici antea sed reconc Esse autem hanc Comm cis humani, ulterius de Cogitatio est inimicitia Deum, imo ne potest qu mum quendam graduum secundum naturam serv ne impossibile sit Deo o posset, quin ex illa perve

5to porro observandum contra exceptionem quam Adversarii movent, non dēs utiqs. hīnes ad Atheismum procedere, neque dēs optare ut Deus ✠ excitat; observendum est inquam Quem nostram haud versari circa id, quod omnes hīnes id faciant actu, sed ad id, quod facere possint, si Deus dēs hīnes sineret illuc progredi, quo vis peccati eos studet propellere. Hoc aspectu nemo mortalium, nisi prae fractae fortis et negare ausus fuerit arrogans, quin peccato impellente possint tandem aliquando pervenire ad Atheismum alicubi, atqs. illud Stultissimum Stultum, haud inquirere haud existere Deum. Quod si statim simul quoqs. stabilitur dēm hominem saltem inclinatum dē a natura ad Dei odium, quandoqs. a natura ad peccatum inclinatus dē reperitur.

5to obiectio solvitur. nāa dēs hīnes possunt dē ad hoc, si Deus hīnes sineret eo progredi.

6to Accedunt diversissimae Scrae testimonia Rom. 6. Rom. 1. 30. 30. ubi Carracter non tantum Romanorum sed et reliquorum hominum in vitio natorum inter alios hisce convitiis signatur quod sit θεοστυγεῖς osores Dei, ne autem excipiatur de pessimo genere hominum hic pronunciari et tanquam de fece tantum ultima reprobotorum, inspiciatur Locus Rom. 5. 10. ubi ipsi fideles apellantur inimici antea sed reconciliati per filium ejusqs. mortem. Esse autem hanc communem contagionem totius generis humani, ulterius declaratur Rom. 8: 7. 8. Carnis cogitatio est inimicitia adversus Deum, Legi Dei non subjicitur, imo ne potest quidem. Quae loquutiones summum quendam graduum inimicitiae designant, ita ut secundum naturam perversam, quae Caro apellatur plane impossibile sit Deo obedire, Deo placere, ac fieri non possit, quin ex illa perversitate prorumpat inimicitia

osores Dei dēm rep. 6. Sed et Fideles. Rom. 5. 10.

Rom. 8. 7. 8.

irreconci

irreconciliabilis Contra Deum et perfectiones eius. Addi-
Col 1.21. debebat. Locus insignis Col. 1. 21. ubi fideles vocantur qui
Eph. 2.3. dem abalienati et hostes, quanto magis infideles, item Eph.
2.3. ubi ipse quoq. Apostus se includit in numerum eorum,
qui Conversabantur olim in Cupiditatibus Carnis, quippe
ꝑ. nae erant irae, non utiq. eam ob Causam, qm quod face-
rent quae Caro inspirabat, idem qui inimicitiam adver-
sus Deum arguebant.

II Membr. II Videamus de altero Membro: Quod indicat odium Proximi; Id clarioribus adhuc signis et indiciis prodit sese, et veluti oculis Cerni, et manibus palpari potest, ut proinde mira sit vel Caecitas, vel obstinão eorum, qui Divinã nostram hac in parte reprehendunt. Ut aũ haec Veritas solidissimis itidem argtis adstructa detur, haec sequentia suppeditabimus.

I Sui amor. (α.) Tanquam omni dubio Vacuum assumo et prono omnino homini in esse nimium Sui amorem, quo se et sua dona, Commoda ꝓmia et honores nimis ambitiose ꝓsequitur, ubi aũ hoc ꝑ primum regnat, ubi necessario subrepsit odium Proximi, praesertim si ille nimius amor et aestimator Sui vereatur, nequid ꝙ proximum Suis Commodis et utilitatibus decedat.

2 Superbia ex illo amore nata. (b.) Alter adhuc evinco idem ex eodem principio pravo, quod nempe illa Philautia, qua nempe nos ipsos solemus extollere, et nra aut Commoda admirari pariat Superbiam, quae aliter nõ aliter ꝙ gignit Contemptum et despectum aliorum; Jam vero Contemptus ꝙximi haud dubie est gradus aliquis, eo magis prorumpentis, ni Laesionem quanto Vehementior est illa aspernatio.

3. Invidiae Semen per Genus humanum regnans. (C.) Ratiocinium evidentissimum nobis subministrat male tantum illud Semen invidiae, quod totum genus humanum

Domin II

humanum plus minusve infe
fortunas obliqui's, oculis ad
genitores inter se fuerunt, et
gentatem adspirant, audem
mortalium Vivere aut vixis-
natat pestis, si ergo Semen
inde a nativite, em odii erg
gnesse manifestum est, qua
versione et odio aliquo nul
(d.) Argtum de Summo ex
detrectandi libidine, quae m
orum bona et bona ō adeoq
benus, ut libenter e Contra
mum quod nos urit maleꝙ. h
tus nobis videtur his vel illis
deliberatur, veluti honor et a
genus detractationis. et mal
cenetur, ita quoq. Communi
tis indole etiam illue proxim
virtus emineat, eo magis
etiam mendaciis famam
si ergo Semen hocce gravi
um fenitus abfuit etiam od
omnibus in esse demonstrat
(e.) Annecto huic documen
in Semine veluti clausi oculi,
qui non cum aliqua jucunditã
amator, jocor, falsa dicta, q
tur, et ut esse loquitur Satyr

humanum plus minusve infectum tenet; ita ut alii alior. fortunas obliquis oculis adspiciant, presertim ubi Com: peritores inter se fuerunt, et ad eandem Cognitionem et Dignitatem adspirant, audemus ām asserverare nemine. mortalium Vivere aut vixisse unquam expertem hujus malae pestis, si ergo Semen invidiae residet, in cibus inde a nativitate, em odii erga Proximum mala Semina in esse manifestum est, quando quidē invidia sine a: versione et odio aliquo nulla potest Concipi.

(d.) Argūm de summo ex misera illa maledicentia et obtrectandi libidine, quae in est generi hūō quam ali: orum dona et bona ō adeo extimamus. et in justo pecha: bemus, ut libenter e Contra de illis detrahamus, et lu: men quod nos urit maleys. habet obscuramus, inquina: tus nobis videtur his vel illis naevis aut Vitiis, quibus deliberatur, veluti honor et aestimatio publica, quod quidē Genus obtractationis. et maledicentiae ut Laevissimum censetur, ita quoys. Communissimum est, aliorum virulen: ta indole etiam illuc proruumpente, ut quo magis aliorum virtus emineat, eo magis Lingva sua grassentur, atqs. etiam mendaciis famam ejus aspergere non vereantr. si ergo Semen hocce gravissimum a nemine mortali: um fenitus abfuit etiam odii erga Proximum fomitem, omnibus in esse demonstratam puto.

4. Maledi: centia et obtrect a: tio

(e.) Annecto huic documentum latentis alicujus et: in Semine veluti clausi oculi, quod nemo Vivit aut Vixit, qui non cum aliqua jucunditate, vel audit, vel legit Satyros, amatos, jocos, falsa dicta, quibus Proximus Laeditr, u: titur, et ut ipse loquitur Satyricus, nigro sale defricatur.

5. latens Illud vitiū quo falsa, dicta et jo. cos, malos, lubenter audimus.

Haec sunt

Epilogus. Áldomd meg Uram ne Szegyen bennünk Dolgainkat hanem alázatossággal tegyed jóvá, vagy
megáldod, ne valhodjék a bün ki bennünk: Az Kereszténi á Te vérednek erőnkét fiai által
Az Kirjektül az Jesus Krisztus halálát is segedelmét, és meg szentelletésséget napról napra
47. többetessegre vinni eggyreszetek. Amen.

Domin. II.

Hae sunt veluti deliciae quaedam et gnulae auvium atq. animarum, quibus titillantur et in risum atq. Cachinum excitantur, quo ipso arguitr. perversa illa pelivitas in Proximi aspernabnem et simul odium.

6. q. odium in proximum excitatur ob minimas eam offen sas.

(5.) Utiq. inclinatissimus debet esse cor mortalis inde a nativitte ad odium, aliorum, qui tam facile tā prompte odium adversus Fratrem concipit, aut in arida materiā flam mam Suscitat, qm quidem odium et aversatio Suscitatur in cibus hominibus, ad minimas quoq. aliquando offen siones, saltem si generosiōr sit paulo indoles ad gravid- res injurias, ita ut implacabiliter dissideatur, et grāa fere nunquam reconciliari, aut in solidum iterum coire possit. Provoco ergo aliquem Adversarium nrae Sanae doctrinae, ut dicat se ō esse Capacem odii, velut subscri- bat huic nostrae Thesi, et veritati fundamentali, qd pri: us si sibi arrogaverit, e vestigio illum retundat dicto Ulo. 1. Joh. 1. 18. Si dixerimus nos peccatum non habe- re, &c. qd ēn nunc ita aplicare libebit, si gloriamur in nobis ō esse inclinaonem ad odium Proximi, et invi. tabilem quandm indolem, mentimur.

7. Testimo- nium Tit. 3. 3.

(6.) Denigs. Auctoritatis expstae extant Strae ut Tit. 3. 3. Ubi notandum reliōrum numero semet ipsum in- cludere Apstum Cum justis Coloribus naturam cor- ruptam describens inter alios ponit: Vixisse nos qndm in malitia et invidia odiosos simul, et odio psequentes. Notetur q 3. ex illustri hoc textu hoc vim et lucem addi ratiociniis nris superioribus, per quae proclivitatem ad odium elicuimus ex malitia et invi-

dia

Illa, qua per peccatum ors sr
pris Gal. 5. 19. 20. 21. Ubi inter
similicia, Lites, vitae, dessi
tio est, ubi ōium harum Pesti
ta progione erumpunt, fruct
pris Rom. 1. 29. ubi quoq. e
ta, qua odium manifestant
hominī naturaliter insita, p
tes amisit, quem admodum C
Legulei: ubi incipit enarra
tiret, in homine, qd ips cohibe
ur, qua non exacerbetur,
Agnoscant ergo Adversarii no
tra, in Te radicatam, vel Ch
ste faciant ō exit, quod am
Eurgunt Doctrinam.

Dominica

Quaestiones VI

Ex doctrina hactenus adstru
de origine mali, qm Heydelberg
Subnectunt, qd Adversarii no
Facinemus Authorem peccati,
Ruptum esse Statuamus, vi
tute et reputatus a Dominica
Ad 1mo Causa mali a Sctis
Ad 2do Ut illa in solum homi
Ad 3tio Ut vitiosa illius natura
ad sine pandatur, per qm ōe

dia, qua per peccatum Deo Summus imbuti et infecti, Rio quoq; Pal. 5. 19. 20. 21. Ubi inter opera Carnis recensentur, inimitiae, Lites, rixae, dissidiae, invidiae. ubi ergo Ca- Pal 5.19 20.21.
ro est, ubi horum Pestium semina serpunt atq; data occasione erumpunt, fructumq; acerbum edunt, Euide- Rom. 1.29.
nicq; Rom. 1. 29. ubi quoq; enumerantur omnia illa vi-
tia, quae odium manifestant et in actum infert, omni
homini naturaliter insita, per quem Spiritum Charita-
tis amisit, quem admodum collatio evincit 1. Cor. 13. 4. et 1. Cor. 13. 4. et seq.
seqven: ubi incipit enarrare Apostus, quid Charitas po-
stet, in homine, qd ips cohibeat iram, invidiam, superbi-
am, quae non exacerbetur, qualeq; ibi alia Legi prosunt.
Agnoscant ergo Adversarii nostri se habere vel Charita-
tem, in se radicatam, vel Charitatem destitui, quod si
vite faciant o exit, quod amplius in nostram ita in-
surgunt Doctrinam.

Dominica III.

Quaestiones VI. VII. VIII.

Ex doctrina hactenus adstructa emersit jam Qtio ardua,
de origine mali, cui Heydelbergenses nulli statim commode
subnectunt, qd Adversarii nobis adscribunt, quasi Deum
facceremus Authorem peccati, cum hominem a natura cor-
ruptum esse statuamus, vita criminatio hic remove-
tur et reputatur a Dominica nostra Tertia.

Ut Imo Causa mali a scisso numine removeatur.
Qo. 2do Ut illa in solum hominem rejiciatur Qne Imo.
3tio Ut Vitiosa illius naturae vis et amplitudo plenius
ad hunc pandatur, per qm Dei homines sine gratia re

generan-

generante ad omne bonum plane inutiles, atq; ad omne malum penitus pclives ee pnunciantur. Cne. VIII.

Quaest. VI. Quod attinet ad primum Capitale membr illius regulae ut mementosissim & bonum Conspectum pbeamus, pmittimus 4. errores Capitales circa originem mali, mali inquam turpis et vitiosi illius, sine quo malum triste. & Calamitas nulla, nulla mors, nulla tentatio generi humano incubuisset.

I Error. est Manichaeorum. Secul. III. A Tesse a Rob. ppium tol a Libl. a jötul.. es igy a Dual Valosjos tesse hem volt.

Primus error, Vesanus Manichaeorum est, qui posuerunt duo ppia aeterna. per se existentia, duosq; adeo Deos. Alterum Deum malum, mali eis pductorem et pseminatorem, Alterum Deum bonum, eis boni Auctorem, Hauserat Manes Sedae illius pestilentiae Conditor, ex Persia oriundus illam Haeresim a Persarum Magis, qui tradebant duos mundi opifices Oromasdam et Arimanium, secundum pmunciationem Graecam, qm Plutarchus et alii reliquer. Persice Oromasdes Sonat Hormisda v. Hermusd, quod significat Supremum, qm Deum, ajebant esse Lucis Similem et eis Lucis esse auctorem, Arimanius Persice pfertur Ahariman, qd Conflatum est ex Ahaar, Spurius et Riman foedus, seu impurus, quasi dicas Spuriosissimus, qm ajebat Similem ee Tenebris et ipsas ee tenebras, omnemq; malum pcreavisse. quoq; am Vesaniae pseser. Manichaei in hoc Suo Systemate, non est huius loci enarrare, pertim monstra eorum detegere, quae Haeresis haec peperit. Augustinus in adolescentia Manichaeorum Veneno infectus, eyregie utrumq; potitit, ad qm pterea amandabo.

2 Error est Stoicor. et Veter. Philosophorum.

Secundus error est Stoicorum, aliarumq; Veterum Philosophorum. qui Statuebant quidem unum Deum Conditorem Peripatetici Aristotelis Discipli. Occultus hucusq; A.C. 495 huius Anaximander A.C. 547. Anaximenes 504. Anaxagoras 428 Socii Sectabl valde unit a Stoicis & ejus erroris Pythagoras 507

Tyrus universi, Sed cum mãa
jam exiterat, Cui tam fabrica
tissimo et sorentissimo neces
dam, qm inveniebat infirmit
sõ Conderetur tanto Vigore
Sevit, Vitiis ergo Secundum ill
ro, tum Statim, Cum nãa m
mitati, miseriae Successus f
rãonem hominis datam et p
et infusa.

Tertius error est quo
in Anglia, qui disputant õe
Consequens necessarium, nat
arbitrii pductae, quae libert
ducatur atq; in Vitium plabat
minis, unde temeritas et in
pter imbecillitatem Voluntat
mutabilitas et inconstantia
fectus luminis in intellectu
Contineat in se mali, Cum De
et institutorem, tum in nro p
positate, quam posteritat
Luptam, Vitiosam, malam, q.
em nunc & simodo Libertate
et beneficium a Creatore, Cre
stum õ abuterentur, atq; in
ejus. in potestate ipsorum
Quartus error Pelagiano
Hominem ese Creatum in

huius universi, Sed cum nãa ante hanc fabricam Mundi
jam exiterat, Cui tamen fabricatori, et Rectori recto ut Sapien-
tissimo et potentissimo necesse fuit se attemperare ad mã-
am, qm̃ inveniebat infirmitatem, quae non ꝑmisit ut
ꝛõo Conderetur tanto Vigore ꝑditus, ut omne Vitium exclu-
deret, Vitiis ergo Secundum illos obnoxius ꝑdire debuit ho-
mo, tum Statim, Cum nãa instrueretur, Cui tamen infir-
mitati, miseriae Succursus fuerit ab illo Deo Opifice per-
ꝛãonem hominj datam et per Virtutes, Semina illa insita
et infusa.

Tertius error. est quorundam Recentium Philosophor. (3 Error e.
in Anglia, qui disputant oẽ Vitium et one peccatum esse Quorundã re:
Consequens necessarium, naturae humanae cum libertate centium Phi-
arbitrii ꝑductae, quae libertas facilime modum transgre- losophor. in
diatur atq3. in Vitium ꝑlabatur, partim ꝑpter defectum Lu- Anglia.
minis, unde temeritas et inconsiderata Consilia, partim
ꝑpter imbecilitatem voluntatis eius q3. mutabilitatem, quae
mutabilitas et inconstantia in Voluntate, quique etiam de-
fectus luminis in intellectu ꝑprie et Stricte dicendo, nihil.
Contineat in se mali, Cum Deum ipsum habeat auctorem
et institutorem, tum in nro primo parente, tum in ejus
posteritate, quam posteritatem ꝑpterea negant nasci Cor-
ruptam, Vitiosam, malam, q. vitiis oẽs homines carerent,
emẽ nunc ꝙsimodo Libertate Arbitrii, qd est maynũ bonum,
et beneficium a Creatore, Creaturis rationalibus impertitum ō abuterentur, atq3. in oĩbus modum servarent,
qd̃3. in potestate ipsorum situm est.

Quartus error Pelagianor est ut et Scholasticorum, (4. Errore
Hominem esse Creatum in puris nãalibus, ut aiunt loqm̃ Pelagiãor. et Scholasti-
corum.

~ Capacem

Capacem vitii, Capacem Virtutis q̃ẽ. ita tñ ut virtutem, Justitiam, Scitiẽm, perfectum amorem Dei, et Proximi non provideret, Sed usu et exercitio sibi Comparare deberet, quõ pacto em̃ nunc Dei in Lucem edi Statuunt, Tabula rasa est ergo Pelagianis õis hõo, ut qm̃ admodum sine virtute, ita et sine vitio sit procreatus, quae Sunt ipsa Pelagii Verba, et quae diserte affirmat apud Augustinum de peccato originali Cap. 13. Cui Subscribunt Scholastici inter Pontificios ea temus quod Contendant Adamo Justitiam Originalem quam vocamus, õ fuisse naturalem, Sed Supernãalem adjunctam ei pro Freno aureo, quõ temperet et Coerceat in ordinatos affectus nãe sine illo adminiculo in vitium sponte lapsurae, ꝓpter infirmitatem Congenitam.

Omnes horce Errores 4. Cum Suis Consequentiis, tanquam totidem nebulas discutiet Lux veritatis orthodoxae, quae et ex Scra, et ex Sanis rationiniis evincit. Primum Nostrum Parentem. e manibus Dei prodiisse bonum, rectõ. et imagine Conditoris Sui Lignatum |: ut ita dicam;| atq̃. impressum, ÷ vera Scritate et justitia ornatum, ad Creatorem Suum rectè Cognoscendum, fervide diligendum, atq̃. in Statu immortalitatis et beatae Vitae laudandum. Haec Sunt verba (m̃i directe opposita fermento Pelagianizentium.

1. Pelagianis videtur, Adamum non malum, õ vitiosum ee Creatum, absq̃. tñ ut bonus in emphasi dici queat, ÷ Sapiens, Iustus, Sanctus, Solida Sapientia preditus.

2 Iisdem Imago Dei nullam Dnae Virtutis participaõẽ importat,

importat, nullam Justitiam et
des facultates mentis, vel dom
Creaturas.

3. Iisdem postremo placet. A
Statu innocentiae, mortemq̃.
ãq, Cui et si non peccasset, et
ta Sunt haec ꝓfecto et decre
Verbo Dei, quem admodm̃ em̃ J

Primo quidem Adamum e
tum, testatur Mos. Gen. I. 31. u
tantum aptitudinem et Conve
tendebat, quem admodum et
erunt quin et in animata o
bonitatem moralem et virtu
hic effugium Captatur, ma
enim, Cum homo rãone pod
nimata bruta evectus, ni
ordine, bonus dici nequeat, e
tus ad Deum pro facultatib
dis Cognoscendum, amandu
textus non minus validus.
se hominem. ישר rectu
fuisse sibi rationinia mu
Gaudens omni Lumine, quo
tatem Colendam. Rectus e
Vita fuit, ut prorsus nihil Co
ram rãonalem decerret, e
Consisteret, Rectus quoq̃. r

importat, nullam Justitiam et Sanctitatem seed tantum V. nā-
ales facultates mentis, vel dominium et eminentiam in oēi
creaturas.

3. Iisdem postremo placet: Adamum fuisse mortalem eṁ in
statu innocentiae, mortemq3. esse Comitem indivulsam nā-
ae, Cui et si non peccasset, etiam subjacere debuisset. Plae-
ta sunt haec pfecto et decreta, quae directe pugnant cū
verbo Dei, quemadmodṁ eṁ jam secundum scitum Chīm. docuimus.

Primo quidem Adamum e manu Creatoris prodisse bo-
num, testatur Mos. Gen. I. 31. ubi frustra fit exceptio, intelligi
tantum aptitudinem et Convenientiam ad id, quod Deum in-
tendebat, quemadmodum et bruta animalia, sic bona fu-
erunt quin et inanimata omnia, quibus tr nemo sanus
bonitatem moralem et virtutem atribueret, frustra nigr
hic effugium captatur, manifestissimum est discrimen
enim, cum homo rāone ꝓditus, et supra animata et ina-
nimata bruta evectus, in illo superiori gradu, statu, et
ordine, bonus dici nequeat, etiam si sit bonitate morali ꝓdi-
tus ad Deum pro facultatibus illi insitis vel protiny mina-
tis Cognoscendum, amandum, laudandum. Accedit alter Con-
textus non minus validus. Hoc Unum novi, Deum feci-
se hominem. ישר rectum, Eccl. 7. 29. Sed illum quae-
sivisse sibi rationicinia multa; Ergo rectus fuit intellectu,
gaudens omni Lumine, quo adduci poterat ad virtutem et pie-
tatem Colendam. Rectus etiam voluntate, quae ita dispo-
sita fuit, ut per se nihil Concupisceret, nisi quod Creatu-
ram rāonalem decerret, et cum gloria Summi Numinis
Consisteret, Rectus quoq3. in aliis reliquis facultatibus,

Unde

Unde omnem pravum motum ipsa vox recti excludit et p:
cul abesse jubet.

Hisce Documentis liquidissimis addo Rectum ex ratione pe:
titum, quae dictat talem Statum puræ naturae, quâ erat,
et per qm homo esset instar Tabulae rasae non posse cade-
re in Spiritus aut mentes, in quibus in ē intellectus et volun-
tas, similesqs. facultates. Etenim quae non est bona, eo
ipso mala debet censeri; nisi oculus mentis ⁊ intellectus
sit purus, simplex et bene Constitutus; jam vitiosus apel-
latur necesse est, quem admodm ratiocinamur ex Matt. 6. 22:
nisi lumen ibi regnet, tenebrae ingruant, necesse est. Simi-
liter in voluntate, nisi rectitudo obtineat, Continuo pravi-
tas obtinebit, prout Recta rectitudine Carens, utiqs. eo ipso
prava intelligitur, ac proinde Videant Adversarii, qui Deum
nos Constituere Auctorem peccati Criminantur, ne in illos
criminatio recidat et revolvatur, quiqs. qui Deum sic pdu:
cisse hominem Statuunt ut Cupiditatem motus, mox jam
a prima nata sint inditi, mox erupturi, ubi se se mox
levissima occasio offenderet. Illam nunc bonitatem ⁊ rec-
tam Constitutionem istam. Adami in cibus suis facultatibus
pvincet.

Secundo quod ad imaginem Dei conditus ⁊ vera Justitia
et Veritate auctus et imbutus est. Verba haec desumpta sunt
ex gemino loco Sctae Gen. I. 30. Faciamus hominem ad i-
maginem nostram, secundum similitudinem ntram. et Eph: 4.
24. Induite novum illum hominem, &c.

Hic nobilissima et momentosissima oritur Qstio de Imagi-
ne Dei, qibus in illa Lineamentis et Coloribus veniat

pim

Cringenda.

ringenda, et inquo Con
Crimen ultimum hoece
motientem dixisse: Fac
Hebraicâ. מותנ
t. plenissqs. עלם
sunt plane Synonima, q
Pater in Aphorismis
Similitudinem nostram
nobis Similimam.
2. Alii arbitrantur pr
sius aliquid Sistere, quan
mago Continet Similitud
ratis Similitudo Continuo
3. Alii Contra Statum
דמות Similitudinem
Mosis Crescat.
Hae sunt tres de ima
Litem dirimendam et pla
minis nobis ad esse ob
Cujus maxima pars de
Biblica non satis exem
ferentiam quae est in
nibus describendorum. Si
Scribebor mihi ultimam
mago inferiori gradu C
haec mea Conjectura in
Imaginem Videtur design
mis umbris et Lineamen
ut ex dialectis

singenda, et in quo Confiterer. Legimus Gen. I. 26. Deum Creatorem ultimum hoece et magnificentissimum operis sui molientem dixisse: Faciamus hominem &c. De viro cum Hebraicar. בצלמנו כדמותנו dispersis est s. plerisq3. דמות צלם Imago et Similitudo Sunt plane Synonima, quibus Calcul3m adjecit Cl. Vitringa Pater in Aphorismis suis, Cui in imagine nra Secundu. Similitudinem nostram idem valet ac, qui gerat Imaginem nobis Similimam.

2. Alii arbitrantur priorem vocem Scapitius et expressius aliquid Sistere, quam posteriorem, quia ejs quidem Imago Continet Similitudinem cum suo archetypo, sed o- mnis Similitudo Continuo Ipsam exhibet imaginem.

3. Alii Contra Statuunt: צלם imagine minus ab דמות Similitudinem majus qd asserere ut sic Orae Moris Crescat.

Hae Sunt tres de imagine Sententiae, Moneo ad hanc Litem dirimendam et planissime decidendam non satis Lu- minis nobis ad esse ob defectum Cognitionis Linguae Hebraeae, Cujus maxima pars deleta, est, et Cujus tenues reliquiae Bibliea non satis exemplorum nobis ad esse Systunt, ad dif- ferentiam quae est inter utramq3. hanc vocem Certissi- mis describendam. Si quis am meum requirat Judicium, profitebor mihi ultimam Sententiam maxime placere, ut i- mago inferiori gradu Consistat, qr Similitudo. Fundatur haec mea Conjectura in nra Linguae, Secundum qm צלם imaginem Videtur designasse obscuriorem quandam Spri- mi umbris et Lineamentis expressam effigiem, radix en צלם ut ex dialectis discimus Scat. obscurus fuit, unde

trans-

unde transfertur ad Speciem rei adumbratam et obscuris Lineamentis repraesentatam. Alteri autem vocabulo דמות Similitudo magis subesse videtur, Confirmatio eminentior et juvatis Coloribus expressa atque explicata, ut qm Similitudinum exemplar referat et repraesentet. Ex hoc usu et usu Vocum nostrarum Locus Geneseos sic declarandus. Faciamus hominem ad imaginem nostram ☞ effigiemus effigiem adumbratam nrae perfectionis, Sanctitatis, Justitiae, Charitatis, Veritatis, ut illa effigies Lineamentis rudioribus Virtutes nostras ea tenus repraesentet, quatenus illae a Creatore in Creatura exprimi potuerint, id est. Secundum Similitudinem nostram, ☞ ut haec nobilissima Creatura et in praesenti suo statu nobis similis existat, et in posterum Conditione adhuc meliore nobis similior q. t. evadat, postquam Summum gloriae et felicitatis, qm illi destino & praeclo. Ad hanc explicationem ansam dat illud דמות quia non sine gravi causa stylum variasse videtur Moses, p qm in imagine nostra posuisset, subjungens, non in Similitudine nostra, sed Secundum Similitudinem nram q. scil. Justa Similitudo posset adhuc augeri per incrementa felicitatis, et gloriae, qm Adamus non dum constitutus esset in Summo culmine felicitatis, Virtutis, Sanctitatis et Justitiae, immutabilis, scio quidem Legi Ren. 1. מרה ב in Similitudine, sed idem est. scio minimam circumstantiam inferre, magnum discrimen in sententiis et enunciationibus nris, voluit q. t. nunc Moses, ut existimo, beneficium attingere, qd hmi in prima creatione erat attributum,

p qd.

Ad quod collata ei Similitudo q
dem compendiose, ac proinde
dici ☞ deductus; Est ad hu
nobis videtur obstare et
dem ☞ potestatis, Adamus
litudine sua צלמו
aut fallor valde, aut debita
quoniam a vitiosis Parenti
cipiant ☞ Similitudinem
pes labis simul et maled
Secundum imaginem illam
cans Adamus sibi et ☞ pro
interim ad institutum, atq.
paulo distinctius exequam
idem Similitudo Dei Secund
Imo sub magne Dei ar
(et) Spiritualem mentis p
quodam & perenni actu vi
erit in facultatibus puri
volendi, cum reliquis ope
in quibus omnibus nihil
dem simplicitas & ejusmo
(8.) Magis adhuc imagine
mentis Constitutione & et
mum bonum amandum Co
non fuerit Coecus, sed illum
ce gaudens. Illa voluntas
gis intus inscriptae resp

p. q. Collata ei Similitudo quaedam Cum Suo Creatore, et quidem Compendiose, ac proinde in Similitudine ejus poterat dici eē productus; Est adhuc aliis Contextus Gen. V. 3. qui nobis videtur obstare et inde Concluditur nras Voces ejusdem eē potestatis, Adamus genuit בדמותו in Similitudine Sua בצלמו Secundum imaginem Suam, Sed aut fallor valdè, aut debita opera sic Variatum fuit a Mose, quoniam a vitiosis Parentibus prognati Liberi statim recipiant eem Similitudinem Genitorum Suor, & fient principes labis simul et maledictionis, et quidem בצלם Secundum imaginem illam Corruptam deformem, quam peccans Adamus sibi et oi posteritati Contraxit. Redeamus iterum ad institutum, atq. ex distinctione a nobis indicata paulo distinctius exequamur, quod sit imago Dei, & quod eadem Similitudo Dei Secundum quam Creatus fuit homo:

Imo sub imagine Dei arbitror Comprehendi 4uor prima. (a.) Spiritualem mentis nām & existentiam Simplici quodam & perenni actu Vivendi Constantem, quae se se exerit in facultatibus puris et simplicibus intelligendi et volendi, Cum reliquis operationibus inde & fluentibus, in quibus omnibus nihil est Compositi, Sed mirifica quaedam Simplicitas & Sejunctio ab omni macula.

(b.) Magis adhuc imaginem illam Collocamus in illius mentis Constitutione & et habitibus rectis, bonis adsummum bonum amandum Comparatis, ut illae intellectus non fuerit Coecus, Sed illuminatus, purus, veritatis luce gaudens. Illa voluntas fuerit Sancta, justa, Dnae legis intus inscriptae respondens. In affectibus non fue-

rit Longior.

langvor, Sed ardor, vivida vis Charitatis ad Deum Colendum, et
Omnem Virtutem exercendam.

(C.) Annectimus aliquid maximi momenti, qd Vulgo Videotex-
mitti, Scil. miago Dei necessario improbat fruitionem Iucunda
Sui ipsius Sub Deo et in Deo beatitudinem mgs. quâ aliquis Sen-
tit, ac veluti gestat Conditionem Suam ee optabilem. Est en
hic eminens aliquis Character Summi Numinis, Cujus ad-
umbratam Speciem Cum homine tunc Communicavit, Cum
in Statu felicitatis particulam quandam felicitatis illi im-
pertivit, ita ut Adamus nihil hre qd deleret, qd sibi ad ju-
cundam fruitionem Sui de ee Sentiret, licet adhuc ad ulte-
riorem gloriae & felicitatis gradum pervenire posset.

(d.) Tandem his omnibus Cumulum imponimus per emi-
nentiam Dominii, qd illi tngm Amico Dei fideli, Filio et
Vicario Dei, in terris fuit attributum, qm en Deus ima-
gine Sua Signaverat, eum etiam volebat praeesse & Domi-
nare ut Dominum reliquis Creaturis, quorsum mani-
feste etiam respicitur Gen. 5. 26.

II do Consideramus Similitudinem (ejus) Dei, ad quam, vel se-
cundum quam fuit Adamus productus, nps ut jam nisi ma-
vi per oes characteres, Similitudinem acciperet homo Sui
Conditoris, ita tamen ut illa Similitudo posset crescere & no-
vis accessionibus in majus et eminentius aliquid attolli. Utique

(a.) Existendi illa ratio, poterat in Sublimius aliquid at-
tolli et produci, hactenus en Adamus erat talis neque attri-
gerat Conditionem Vivendi Spalem, quâ etiam Spirituale
Corpus ÷ nullis alimentis indigens Conceditur vis, qui
perfectionis Culmen attigerunt, & Vitam Dnam in Coelis degent.

(b.) Habitus illi boni et recti, qui inditi ert in mente po-
terant.

[p]otuerant etiam recipere am
[n]ovis adhuc & illustrioribus
[d]untas, in justitia et Sanctit
[q]z ex alia Collatione Coelestis
[f]acile cui libet Succurr
(c.) Magna et mirifica Fru
[f]ruitio Sui, ille jucundus be
[p]rimi adfuisse diximus, et q
[s]et Separari, nam deprehend
[n]ondum possidere omne id
[t]ribuere, licet nihil habeba
[p]e Sentiebat tantum felicit
[p]lementum produci et in me
(d.) Gradum eundem admi
[p]rima pignora e manu De
[e]set designatum in bestia
[p]ossionem tum sibi vendica
[g]loriam foret introductur
[l]uculenter illustrantur ex
[p]erfecta facie gloriam Dei qu
[e]andem imaginem transf
[e]t incrementa imaginis D
[c]onfigurantur. Verbulum p
illo loco Eph: 4. 24. ad q
theologi ñri sumo jure Co
etiam ô ttm degeneratio

poterant etiam recipere amplificationem, ut intellectus novis adhuc & illustrioribus radiis illuminaretur, voluntas, in justitia et Sanctitate confirmaretur, p̃primq; ex alia collatione Coelestis gloriae cum hoc statu integritatis facile cui libet succurret.

(C.) Magna et mirifica Augmenta recipere poterat illa fruitio sui, ille jucundus beatitudinis sensus, quem hominem adfuisse diximus, et qui ab imagine Dei non debet separari, nam deprehendebat sine dubio Adamus se nondum possidere omne id, quod Deus ipsi posset contribuere, licet nihil habebat, quod conquaereret, quippe sentiebat tantum felicitatem inchoatam, quae ad complementum produci et in mortali gloria coronari posset.

(D.) Praedam eundem admittit eminentia Dñij, cujus tantum prima pignora e manu Dei acceperat, cum ei imperium esset designatum in bestias, sed cujus plenissimam possessionem tum sibi vendicare posset, cum in Coelestem gloriam foret introducturus. Haec omnia mirifice et luculenter illustrantur ex 2. Cor. 3. 18. Nos autem qui de-
tecta facie gloriam Dei quasi e Speculo intuentes, in eandem imaginem transformamur &c. Ubi illi gradus et incrementa imaginis Dñae optissime indicantur, & consignantur. Verbulum porro addam de Controverso illo loco Eph: 4. 24. ad quem respici diximus & quem Theologi ñri summo jure conferunt cum Gen. 1. 26. qui etiam ō tum de regeneratione, sed etiam de prima Cre-

ationeprotet.

pat et ex verbo renovari v 23. itemq; ex Ptrafi deponere Veterem hominem. v 22. qui Vetus homo non fuit utiq; Conditus a Deo, sed per peccatum subrepsit violato illo homine recto, et bono et Sancto, quem ad imaginem Suam formaverat Deus, et ad Cujus Similitudinem in Xto debemus restitui & reformari. Proinde stat forma haec et incorrupta Conclusio; Adamum quoq; Conditum fuisse secundum Deum ad justitiam et Sanctitatem Veritatis; quae loquendi ratio per Hebraismum a plurimis explicatur, quod idem valeat, ac ad justitiam Sanctitatem veram et sinceram, sine fuco. Aliis [: p Cel. Coccejum in foederibus :] placet οὐσιοζητα τῆ φλυαρεία exponere Sanctum Simulum Veritatis q. Hebreis חסיד cui ὅσιος respondet Saepe exprimeret studium Sanctum, intensum alicui rei. Ego vero mallem Justitiam [: intensam alicujus rei :] et Sanctitatem Veritatis capere pro illa justitia et Sanctitate, quae ex Cognitione et amore Veritatis et Dei sponte ubertim et perenniter profluit: Adamus stetit in veritate, cum gereret imaginem Dei; sed non persistit in illa veritate, inde depulsus a Patre mendaciorum, unde ori injustitia & prauitas ei ac posteritati incubuit.

IIItio Quod prorsus oppositum est Divinae Pelagianorum dicimus deductum fuisse illum hinc primum in illo Vigore vitae, quae sine intercessione mortis fuerisset ad perfectam beatitudinem, ut cum Deo in aeternum Viveret, Non immorabor ὄιβυς Phrasibus Chateehismi hinc

Dom. III.

tus pertinentibus, sed tantus
ginus Cardo Versatur, imm
gationum et expositum mag
morindi inde toto Coelo ab
ptexea mortem ee stipendu
ro sequelam naae etiam n
cimus Adamum si peccavis
rus mortalem dici statimur,
mori et dissolvi, et si in m
negamus, neqs. ullo pacto p
(α.) Quia si qui Numini
gerebat, morti debuisset ee
ge Superior, quamdiu illam
boqs. nil Deo dissimilius, ni
ti et gloriae ejus, quam m
(β.) Ad ipsum lucem meridia
da fruitione sui ipsius, q
neqs. ullo modo inde separar
liisset am se ipso jucunde
licem judicare, si morte ill
set, qm naa penitus aversa
(γ.) Justitia et Sanctitas V
cem, quoq. peremi vigore
cum portare professorem, C
tibus in divulso nexu, Cohe
homo magis magisq. pfici

huc pertinentibus, sed tantum demonstrabo id, in quo principius cardo versatur, immortalitatem & Characterem nativum et expetitum magnitudinae, necessitatem animoriendi inde toto Coelo abhorrere & detestari, atque propterea mortem & stipendium peccati Rom. 6. 23. & vero sequelam nudae etiam nullo peccato inquinatae; Agnoscimus Adamum si peccavisset, potuisset mori, atque eatenus mortalem dici patimur, sed eum necessario debuisse mori et dissolvi, et si in integritate persitisset, id quidem negamus, nequaquam ullo pacto posse fieri cum imagine Dei.

(2.) Quia is qui Numinis immortalis Characterem gerebat, morti debuisset & exemptus, atque debuit illa longe superior, quamdiu illam imaginem conservabat, quandoquidem nil Deo dissimilius, nil Deo repugnantius, quam felicitati et gloriae ejus, quam mori, dissolutio et interitus.

(3.) Id ipsum luce meridiana clarius patescit ex jucunda fruitione sui ipsius, qua sub imagine Dei comprehendi, nequaquam ullo modo inde separari supra insinuatum est. non potuisset autem se ipso jucunde frui Adam, aut saltem suam felicem judicare, si morte illa dira necessitas illi imminuisset, qua nuda penitus aversatur & abhorret.

(4.) Justitia et Sanctitas vera, vel potius ex Veritate nascens, quae per eremi vigore acta & posset & immortalem suum potare possessorem, cum vita beata, cum ubi virtutibus in divulso nexu, cohaereat, atque ea eadem virtutes homo magis magisque proficiatur, atque traducatur ad similitudinem

litudinem Completissimam Sui Creatoris S. ut Petrus Loquitur ad Communitatem nãae Dnae & ut tandem evadat, ut Scissimus ita et felicissimus in gloria immutabili et immarcescibili Coronetr; Si ergo in Curpu Scitatis et justitiae pstitisset Adamus, Qui mali et causa et Causa, mortis, longissime abfuisset atq; ex immortalitate inchoata et mutabili, justis gradibus & incrementis ascendisset ad immortalitatem, Consummatam et immutabilem.

(d.) Ex amore Dei Agitamur, quo imaginem Suam hũ insculptam haud dubie adficit et amplectitur, qm ppterea ejus Scitas Sapientia & bonitas postulabat Sortem rectam Conservari, nullaq;. exparte imminui obscurariq;, Si homo nõm discessisset ab officio, atq;. justus et Sapiens remanesset; Jam ista imago fuisset imminuata, obscurata, & quasi extincta, si ille justus Sanctusq;. Dei amans, reverensq;. atq;. Deo in charitate Similis et Virtute mortem subire Coactus fuisset, in quã Condicione nemo ẽ agnoscit aliquid directe pugnans Cum Similitudine Dei Vivantis in aeternum.

(e.) Citra Controversiam mors est malum qd. qd ipsa, no Contristationem horrorem incutit, pservtim illi cui deside rium non moriendi flagrantissimum inest, et Cui Simul adest perceptio ad vitae fructum, dulcedinemq;. a mortis Amaritudine dijungendam. Jam Vero Si mors esset necessaria Sequela nãae, Creator O. M. necessitatem mali et acerbi gustandi imposuisset homini, nil tale expectanti; nihil tale Commerenti

(f.) Demq;. haec omnia Compleantur et Cumulantur dijectis Testimoniis Srae quae lapsum et mortem derivant ex lapsu, et in obedientia Adami. Gen. 2. 17. quo die Comederis

Mortis morte morieris Gen. 3. Mortuus in humum Rom. 5. 12 Per peccatum mors &c. Rom. 6. Regnat; Conferatur etiam Sententia obedientiae perfectae promissa ad vitam data.

Ad Veritatis Sic adstructã fundamenta solet dijudicemus.

Prima Objectio formatur hoc Argumenti: Mors est Sequela peccati, quoniam peccato per Exitum Status moriendi inde orta debuisset Ipsius Exi dicto Confirmo & admitto non gustaturum esse, qui vitam. Quae res Sententias in incubuit Dnus J. Exs, Semper intendi mortem aeternam. Sed mode et amplitudine Spectatam, Virtutem in Exto, perq;. Spm C Vota illorum persona redditur Sanctus Exus est Sanctum, ita ut pe Legitime Censeantur, Semen et ut quamvis videantur mori, & ex mortuis resurgant, quoniam mo Exempti, et ppter Spm qui in illis restitutam Dei,

mederis morte morieris Gen. 3. 19. Cum sudore &c. donec revolvaris in humum Rom. 5. 12. Per unum hominem &c. et per peccatum mors &c. Rom. 6. 23. dicitur Mors est stipendium peccati; Confirmatur etiam per oppositionem alterius illi Sententiae obedientiae perfectae annexa, Hoc fac et vives, item praecepto adjuncta ad vitam data.

Hac Veritate sic adstructa paucas objectiones, quibus ea impugnari solet dijudicemus.

Prima objtio formatur hoc Argto etiam aquibusdam novorum, hac in parte non satis firmorum in morte fidelium, Eg. inquiunt: Mors est sequela naae non am stipendium peccati, quoniam peccato per Xtum delato et expiato etiam necessitas moriendi inde orta debuisset deleri et dimitti sed &c. Ri. Ipsius Xti dicto confirmo & adfirmo eum qui credit o mori, mortem non gustaturum esse, quoniam a morte transit ad vitam. Quae res Sententias in Evglio Johannis identidem inculcavit Dnus J. Xs, Sensus quidem hui est non tm ubi intendi mortem aeternam, Sed et mortem in omni sua tyrannide et amplitudine spectatam, quia si per magnam Dei restitutam in Xto, percs. Spm Xti in fidelibus in habitantem, tota illorum persona redditur sacro sancta, quemadmodm Caput Xtus est sanctum, ita ut per illam unionem cum Xto receperint censeantur, semen et principium immortalitatis, ita ut quamvis videantur mori, & in pulverem dissolvi, tm revera o moriantur, quoniam mortis imperio et tyrannide exempti, et propter Spm qui in illis habitavit, & propter imaginem in illis restitutam Dei, necessario debent resurgere,

& in im:

& immortalem Vitam evehi.

Secundo objiciunt ex 1. Cor. 15. 44. 45. Ubi memoratur. Corpus ăale oppositum Spuali, qd ăale tribuatur Adamo sed R: Non. habuit quidem Adamus illam Constitutionem Corporis mere Spalem, quam beati in Coelis possidebant, Sed simul affirmamus eum potuisse per mayniem Dei, impressam & per similitudinē Creatoris illue pvenire, si modo Sacrosctum illud Signum servasset, non enim fuit mere ăalis non totus ψυχικος, qui nihil aliud habet, quam ψυχην suam, ac pinde dici potest quodam modo mixtus et animali & Spali anima, quae Conditio quidem integra et labilis, quae ut ad majus fastigium gloriae immortalitatis et immutabilitatis poterat ascendere, ita et potuit descendere & demergi sub mortem temporalem & aeternam, Apstum ibi in Locutione illa animalis Corporis potius respicere Statum Corruptionis et mortalitatis per lapsum introductum, qm Statum integritatis & innocentiae manifestissimum est ex & 42. 43. ubi de illo Corpore mentio fit, Cui inest Foeditas & Corruptio, infirmitas et ăalis mortalitas Commutanda in in Corruptibilitatem (Confer insuper.) gloriam, potentiam et Spalem immutabilitatem Confer insuper & 49. Cum Deut v. 3.

Tertio objiciunt, Quod Corpus Adami fuerit terrenum, Crassum, Compositum. Et dissolubile et mortale. R: Neutiquam negamus Adamum potuisse mori: & dissolvi, Sed tm necessitatem moriendi ab illo removemus, jam quis adeo fuerit pfractus, qui Deo et mayni Dnae Adamo insultat illam vim adimat, ut Adamum in vita perenni & in dissolubile voluerit Conservare.

Quarta

Quarta objectio ē desumpta
fuerit primus homo et a
datur; ac proinde ad illos
Cā Dei vindicata, et originē
ventum suspam hinc recidere in
gnae humanae, a vel ex lapsu
ventum in Paradiso, unde et
ēi in peccato Concipiamur
qua illius tantum partes exc
Christi sponte feriunt, non ex
mo tam bonus, Sanctus, justus
ritu adversus lapsum, potuit
Non ēn inquiremus, an prem
rigenda sit ab incredulitate,
Lystilius forte, qm solide hn
jam existimare nunc habet
dentem in ōibus suis Circum
sis inde emergentibus, haec e
quirent dijudicationem, poterit
Ado minus Concinnum mih
tore sive pro Concionatore
doctores vi, illas ut alunde
Cognitas supponunt in Suis
ma mice. supponunt et m
pessis ex ipso lapsu redund
quantaqs. Corruptionem &
omnis ejus Posteritas Cont
Patroni, labe illa semper p

Quarta Objectio ē desumpta ab Alimonia, quâ sustenatus fuerit primus homo et arbore Vitae, haec ab aliis satisditutur; ac proinde ad illos fontes dimitto. Vid. Hufeland D. Macrobiotike

Quaest. VIII

Cāū Dei Vindicata, et origine mali a Creatore remota, Omnem culpam hinc recidere inculcatur, deducta di pravitate nāae humanae, a vel ex Lapsu & in obedientia primorum Parentum in Paradiso, unde ita fuit Corrupta tra natura, ut dei in peccato Concipiamur et nascamur. Māa ē vasta ex qua illius tantum partes excerpemus quae scopum Catechismi sponte feriunt, non ergo disputabimus, quomodo homo tam bonus, Sanctus, justus, imagine Dei nitescens et munitus adversus lapsum, potuit labi & dei Violare reverentiam; Non ēn inquiremus, an prima ansa et causa illius lapsus reptenda sit ab incredulitate, an potius a Superbia, qua in re Subtilius forte, qm̄ Solide hna ingenia se fatigant, neutiq̄ dum jam existimare nunc libet Historiam tentationis p̄ Serpentem in dibus Suis Circumstantiis et Quaestionibus nodosis inde emergentibus, haec ēn omnia longam et prolixam requirent disquisitionem, poteritq̄ ex Systematibus haurire: Addo minus Concinnum mihi videri; Sive pro Commentatore Sive pro Concionatore; ut illas q̄nes hic enucleet, quas doctores nri, illas ut alunde jam perceptas atq̄ abunde Cognitas Supponunt in Suis Lectoribus, atq̄ id Scripme quin imo unice Supponunt et intendunt demonstrare, quanta pestis ex ipso lapsu redundaverit in naturam humanam, quantamq̄ Corruptionem & Contagionem tunc Adam & omnis ejus Posteritas Contraxit Violatione Decreti exploratorii, labe illa semper p̄agenda et transmittenda a Patri-

fus adfi-

adfilios Eq: Tria Dñae orthodoxae Capita potissimum nobis pertractanda, et Clara in Luce ponenda sunt. Imo per Lapsum amissam esse imaginem Dei, atqs. naturam hñam totam esse corruptam. 2do Dei hñes ppterea in peccato Conceptos atqs. in Luctu edi, ne uno quidem excepto, si a Xto, Cujus nonnae: alis, Sed Supernaalis fuit origo discesserimus. 3tio Illam depravatissimam nativitatem, illam originalem labem, esse poenam justam posteritati Adami inflictam, cui Lapsus primi Parentis imputatus, ita ut cum ipso Cadente Cecidisse judicet

Quod ad primum Caput. Quicquid retractantur Pelagiani Socinianiq, aliiqs. asseveramus Adamum pro se suisqs. excidisse ex possessione imaginis Dñae. Quod am sit amissio imaginis illius, aut in quo ejus Cognitio consistat, Vulgo ô satis dilucide evolvitur, atqs. sic operâ ejus fuerit rem ipsam momentosam Paulo plenius, et planius ob oculos ponisse, qd Viam nobis sternat ad Veritatem hanc eo solidius adstruendam; Quatuor Gradibus amissae illius imaginis damnum deduco, Secundum Quatuor gradus eminentiae, quibus imaginem illam Supra adspiciendam ponimus..

(α.) Gradus est. deperditam ee Spalem naam seu illam Vim & perfectionem, quae Spollebat mäae et Corpori, per quam Facultas illa egregia Cogitandi intelligendi et Volendi non subjacebat Crassis et Corporeis elementis, neqs. per illas transversum agi, opprimi et extingui poterant. Clarius quid velim exponam. Adamus per peccatum evasit mera Caro et putris apud Deum, Secundum Sententias nov— stras Gen. 3. 19. Pulvis es &c. Joh. 3. Quicquid ex Carne nascitur Caro est. Retinuit quidem hõo lapsus intellectum & voluntatem, & eatenus mens est &

Dom. III.

Spalis manet Spalis; post lapsum illa Voluntas subjecta quasi Sa: tora est Carnalis; quoniam mens rationem & mentis facul: tates, rationales, & sensui, illam dominentur, nihil quippe Facibus & Crassae maae Spa: tritam transigant veluti Sen: et Ventri obedientiam finxit Epicurii Sententiam, cum in Statu Finos.

Os hominis Sublime de: Jusit, & erectos ad

Huc pertinet illud Psal. 49. 1 permansit, Similis factus est: citur ad honorem imaginis D Conditionem secundis, aut bru: illi Colores, quibus peccatores Pecudibus, asinis, porcis, Canib: Cum Leonibus &c. quicquid ... te notabile est, quorsum fa: ... alia rationis expertia, quae ad eam rationem, ad eum finem, quae ignorat, Sua illorum Cu:

(β.) Gradus amissae imagi: ... ei Carni & Sentibus Subjug: ... Sum, statim deinde habitus ... relucebant. Intellectus i. Oc: ... is fuit obscurata, ita ut re:

& manet spūalis; post lapsum obnoxius factus est Carni,
illa Voluntas subjecta quasi sub Carnem, atq; mens eatenus
tota est Carnalis; quoniam hūis totius regimen jam ō ēpe-
net rāonem & mentis facultates superiores, seo penes ad-
fectus irrāonales, & sensus, qui mentem ægrovant, & super
illam dominentur, nihil quippe manifestius est, qm corporis
facibus & crassae māae sic mersos jacere mortales,
ut vitam transigant veluti pecora, quae nāa prona ad terram,
et Ventri abedientiam finxit, secundum gravem et veram Sa-
lustii sententiam, cum in statu integritatis justa versus spm novi
simos.

Os homini sublime dedit, Coelumq; tueri;
Jussit, & erectos ad Sydera tollere Vultus.

Huc pertinet illud Psal. 49. 13. & 21. Homo qui in honore non
permansit, similis factus est jumentis, quae intereunt. Respi-
citur ad honorem imaginis Dei, quâ perdita redactus fuit in
Condicionem pecudis, aut bruti alicujs, in qm collineant q̄que
illi Colores, quibus peccatores comparantur cum feris et foedis,
Pecudibus, asinis, porcis, Canibus, Lupis, Vulpibus, quin imo et
Cum Leonibus &c. quicquid foeditate, ferocitate et perversita-
te notabile est, quorsum facit Locus 2. Pet. 2. 12. Isti veluti
āalia rāonis expertia, quae nāali impetu feruntur, facta
ad eam rāonem, ad eum finem, ut intereant ea vituperantes,
quae ignorāt, sua illorum culpâ interibunt.

(b.) Gradus amissae imaginis Dnae in eo consistit, hnem
sic Carni & sensibus subjugatum, et crassae māae immer-
sum, statim desisse habitus bonos et rectos, qui antea in ipso
lucebant. Intellectus i. oculus et Lampas illa totius mem-
bris fuit obscurata, ita ut nec Deum, nec verum Dnarum ci
um am-

tium amplius intueri possit. Voluntas a Deo plane fuit aversa & Seminibus odii Contra Deum imbuta, qñ dors. Severum Judicem, & Vindicem jam mox horrebat Adamus, qm ām horreo: eum incipio odisse, sic: ut brevis sim:) pro Justitia et Sanctate Veritatis mentem occupaverit, injustitia et Violatio omnis Dñae Majestatis, quae necessario ex mendāo & ex desertione officii profluit.

(C.) Gradus amissae imaginis Dñae Collocandus est in admista et jucunda fruitione et Sensu Suae felicitatis, quae homini integro haud dubie aderat, cujs. majorem adhuc beatitudinem promittebat, in hujus Locum Successit per lapsū Vanitas, et Corrosio dentium, Spiritus, qui jam mortales noctes diesq. vexat, atq in mediis voluptatibus Cruciat et pungit aculeo quodam latenti, secundum illud Lucretii:

Medio de fonte Leporum.
Surgit amari aliquid, quod in ipsis floribus angit, quam miseriam, miserrimam, et Vanitatem Vanissimam, Vivis Coloribus depinxit Salomon in Ecclesiaste Suo praetim. Capite 2. addi Velim praeterea sub hoc gradu tertio fatalem et ineluctabilem necessitatem moriendi Cum Cibus morbi et malis, quibus mors naturam hñam oppugnat & diei noctesq. vexat.

(D.) Quartus gradus Constituendus est in Dominio illi plane exsto, qui Deum Dñum non valuit agnoscere, ips post lapsum. jam hōo nihil juris hēt in Creaturam ullam, unde Viam Universitas rerum illum pro Dño ō agnoscit, quādoq. omnia in ultum insurgunt, et Contra illum pugnant tanqm Dei hostem, Diaboli Amicum, quin imo Servum et mancipium, qui ex Regali fastigio, in quod imago Dei illum evexerat, semet praecipitavit in abyssum aeternae maledictionis.

Hi jam

Hi jam 4. gradus manifesti in Adamo, tum in ejus Semitatem, tum Superbiam, praededitam negare audent, hominibus omnibus Statūs pare possent, et tñqm Deo pro Parente deprehenditur saltas quod viderint se Dei Conspectum, qui Culpam in Deum ipsum conjicere, prohibiti ab arbore Vitae maledicti, cum terra ppter et doloribus exprositi, quin mortis nālis, spālis et aeternae: Quodie Comederis ex dem hisce 4. gradibus potest esse amissam, ut adhuc in lapsum, ita ut eadem imago et in totum perdi. Hoc quisitus reperit Quaestiones ōs. parte tractati solitas.
magnem Dei ne minime eamq. penitus esse extinc Adversarii e Contra disputabatam; quibus mediam Viam tenebis magnem Dei esse imminutis Sanctatam, quin im

Hi jam 4. gradus manifestissime deprehendi possunt tum
in Adamo, tum in ejus Semine, ut Singularem tum Coeci-
tatem, tum Superbiam prodant illi, qui imaginem Dei
deperditam negare audent, utiqs. haec 4. decrementa in
hominibus omnibus statûs integri et recti manibus pal-
pare possunt, et tûm oculis cerni qd idem in primo
nro Parente deprehenditur secundum illas Scripturas Mo-
saicas quod viderint se se nullos esse, qui horruerint
Dei Conspectum, qui Culpam voluerunt excusare, quin imo
in Deum ipsum conjicere, quod ex Paradiso fuerint ejecti,
prohibiti ab arbore Vitae damnati ad sudorem vultûs
maledicti, cum terra propter illos maledicta, Cruciatibus
et doloribus expositi, quin imo constituti sub potestate
mortis nâalis, spâlis et aeternae secundum Criminatio-
nem: Quo die comederis morte morieris: Interim ex iis-
dem hisce 4. gradibus potest intelligi magnam Dei ire
esse amissam, ut adhuc ruderа non nulla supersint post
lapsum, ita ut eadem imago adhuc uberius posset omitti
et in totum perdi. Hoc quia ô satis ab omnibus perei-
situr, reperit Quaestiones cum multa Confusione, ab utra-
qs. parte tractari solitas. Ex nris nps aliqui Contendunt
magnam Dei ne minimo quidem in vestigio superesse,
eamqs. penitus esse extinctam, ne scintillula relicta;
Adversarii e Contra disputant integre remansisse i-
magnam, ac vix aut ne vix quidem de ea esse deli-
batum; ΔΙΙΤΕΣ ΔΥΟ ΤΗΣ ΔΥΟΛΚΕΣ utrobiqs. est; no-
bis mediam viam tenuisse tutius erit: Ajo Ej. i-
magnam Dei esse imminutam terrestribus vulne-
ribus lanciatam, quin imo amissam et deperditam

Sed ut

Sed ita ut adhuc novis gradibus deperdi possit, nŝ ut ima
Gō Dei Adamo insculpta poterat Crescere, ita imaginis ejusdē
amissio potest decrescere, vel potius novos gradus decremen-
ti recipere, nam mors Spūalis obscuravit ac delevit hoc La-
men, reliqui quibusdam Scintillulis et pravis Seminibus,
Sed mors aeterna illud Semen in totum abolebit et extin-
ita ut ne tantillum quidem Supersit, tum Enim.

(α.) Omnia hūi rationali hactenus; erant irrationalia
bruta, Stupenda, fera, rabida et truculenta.

(β.) Intellectui incubabit terra, nox et Caligo Voluntati
inhaerebit odium divum et inexpiabile Contra Deum, nul-
la cura honestatis, Sctitatis, justitiae, Virtutis utŝ. reperiet.

(γ.) Fruitio jucunda Sui met ipsius cum Spe immortali-
tatis, felicitatis, gloriae, Convertetur in maledictionem
et execrāonem perpetuam Sui ipsius, qui jucundum erit
in Cruciatibus et horroribus mortis immortalis, quae
nullum finem inveniet.?

(δ.) Dominium Commutabitur in aeterna Vincula tene-
brarum. Haec de primo membro.

Transimus ad 2dum Haec jactura imaginis Dnae
quam primus Parens fecit, necessario secum traxit totius
generis humani Contaminationem illam universalem, qua-
labii originali nomine insignire solemus, per quam nos
nostra inde ab utero, & primo Conceptu sic est Vitiosa &
infecta, ut nos vitiosi atqß. infecti in Lucem prodeamus
atqß. impurum in oculis Dei genus Censeamus, Sup
hoc fundamento nra Omnis Religio nititur quae vel
tota Cor

Domin. III.

tota Corruat necesse est, v
Liberi, si ab hac Solidissima
robore et firmitate Veritat
(α.) Rem liquidissime Conv
ter exiis, quae præcedenti
(si quod evincimus:) magn
Consequitur dēm hūem ab u
tera parte vitio esse imb
Enim hic est intermedium
scilicet intellectum obscura
ēs Continuo in ōi pravit
tur, atqß. ita in reliqui Fac
(β.) Universalem illam C
experientia omnium Secul
earum, in quibus maxim
oris eluxit. Tot jam vol
gum ante diluvium, post
ullam Gentem vel Familia
pter Quem nemo morta
Quis me arguet de pec
Vanelum; ibi ubi Dna Sap
et Rnos quin imo ubi L
ris Simul. ÷ Inter Judeo
vere Vigisse et regnav
Victum clare voluisset, q
ovi, nec Seculum, nec nati
originali labe et tab

tota corruat necesse est, vel in Principiis suis portibus debilitetr, Si ab hac Solidissima Veritate dijceelatur, ōi Eg. Apyrot. robore et firmitate Veritas nobis adstruenda erit; ac quidem.

(A.) Rem liquidissime confectam et comprobatam dare licet exiis, quae Pceedenti Xne per tractata sunt, Si enim (: quod evincimus:) unaqō Dna fuit amissa per lapsum, Consequitur oēm hnem ab una parte carere virtute, ab altera parte vitio esse imbutum, atqs. inquinatum, nihil enim hic est intermedium, qui non videt est Coecus, habetqs. intellectum obscuratum, Cui non recta est Voluntas, ēt Continuo in ōi pravitate Constrictus et Captivus tenetur, atqs. ita in reliquis facultatibus animae et Corporis.

(B.) Universalem illam Corruptionem arguit et demonstrat experientia omnium Seculorum, Omnium nationum etiam earum, in quibus maxima vis rationis et nāae lucis oris eluxit. Tot jam volvuntur Periodi majores Antequam ante diluvium, post Diluvium, neqs. tamen sol vidit ullam Gentem vel Familiam Peccato non obnoxiam, atqs. Pter Xtum nemo mortalium vixit, qui dicere potuerit: Quis nec arguet de peccato? Estqs. sudetre hic observandum; ibi ubi Dna Sapientia viguit, ut inter Graecos et Rnos quin imo ubi lumen erat nāonis et revelationis simul. ÷ Inter Judeos nāae Corruptionem Summopere viguisse et regnavisse, quas Deus hoc ipso pervictum clare voluisset, quemadmodum in initio infinuavi, nec Seculum, nec nationem ullam dari potuisse ab originali labe et tabe intactum.

(C.) Acced.

(C.) Accidit huic Publico Testimonio privatum et domestici Conscientiae judicium et Testimonium, per quod Dei hnes Genitus convinci possunt se statim ac in lucem editi fuerunt in omni vanitate et pravitate fuisse servatos, et etiam nunc servari, quamvis vel ratione, v. revelatione ab illa prava inclinatione retrahantur. Hinc illae voces Sapientissimorum qsb. Gentilium: Nos habere umbras dm Virtutum, non expressam imaginem, et Sapientiae lumen potius quam vim inter homines. Vigere, quae fundta Socratis, Senecae, aliis qsb. Veteris Heroibus Conscientia et experientia Domestica expressit.

Addimus (cl.) Sacrae disertissas authoritates uti Gen. 5. 3. ubi Adam dr. genuisse ad imaginem et similitudinem suam, non Dei, quo innuit S. Spiritus nativitatem omnium hominum vechisse ad tristem illam Conditionem gerendae illius imaginis, illius hnis, qui jam totus Caro et pulvis erat factus, et obnoxius peccato, morti et aeterna maledictioni Gen. 6. 5. 6. Collato cum Gen. 8. 21. ubi diligenter notandum id, quod ante diluvium allegatur, ut Causa perniciei immissae, sed post diluvium allegari tanquam Caam talis perniciei non amplius immittendae eo quia omne figmentum Cordis hnum malum esset, et hoc sic maneret inde a teneris, ac proinde omnibus Seculis diluvium foret imbehend.

(C.) Agitamur ex necessitate regenerationis et novae Creationis, qm Sacra toties ac toties inculcat, ut cum Joh. 3. 5. in eadem Serie annexum hemus qui non fuerit regenitus ex agna & Spiu, i. ex novis ppiis per Evglium submi-

nistrati.

nistratis cum non posse intro ir
stae figurate locutiones suppo
Corruptionem, quae non potuit
omnipotente quadam Virtute
eius ponderetur, Coberet cum
(Ci) Usus Sacramentorum Ve
pro illis qsb. infantibus, ex qu
dum ingredimur nos esse fil
obnoxios, inde exemi non po
gram illam Evglii, quam S
mul et obsignant.
(D) Septimum & ultimum e
iam illis incumbens, qui non
Adami, ut Loquitur Apostolus, C
sed stipendium peccati, et am
simum Argum supra proba
finem Locus Rom. 5. 12. I. Cor
Quantum ad Primum Mem
nativitas, quae vocatur Pecc
derivanda est ex peccato Or
imputationem universa Ado
Commisisse, quod primus Par
et fatalem illum fructum Co
tosa magis, quam ardua, a
Patre; Judicia tua Abyssus
Ps. 33. Oh profundae [illegible]

nistratis eum non posse intro ire in Regnum Coelorum, I:
stae figurate locutiones supponunt naae gravissimam
corruptionem, quae non potuit restitui in integrum, nisi
omnipotente quadam Virtute quem admodum alibi ube-
rius ostendetur, Coheret cum hoc.

(f.) Usus Sacramentorum Circumcisionis, et Baptismi
pro illis ggg. infantibus, ex quo patet statim, quo in mun-
dum ingredimur nos esse filios irae et maledictioni
obnoxios, inde exemi non possumus nisi per peculiarem
gratiam illam Evgelii, quam Sacramenta significant, si-
mul et obsignant.

(g.) Septimum & ultimum esto necessitas moriendi et-
iam illis incumbens, qui non peccarunt ad similitudinem
Adami, ut Loquitur Apstus, cum non esse sequelam naae,
sed stipendium peccati, et amissae imaginis Dnae osten-
simum Argtum supra probavimus. Inspiciatur hunc in-
finem Locus Rom. 5. 12. I. Cor. 15. 22.

Quantum ad 2dum Membrum; Haec porro vitiosa
nativitas, quae vocatur peccatum Originis in haeren,
deriv anda est ex peccato originis imputato, per quam
imputationem universa Adami posteritas censetur id
commisisse, quod primus Parens admisit, cum vitium
et fatalem illum fructum corripit, Veritas non mem-
tosa magis, quam ardua, ad qm proclamandum cum
Psalte; Iudicia tua Abyssus magna, et cum Apsto Rom.
11. 33. Oh profunditas Dei stapo &c. nsq in hac mãlitias
nobis

nobis non tantum oritur cum Patronis Liberi Arbitrii, quia
nãae Corruptionem ita imputationem illam amiose explo-
dunt, verum etiam Pstantes inter Orthodoxos Theologi non pa-
rum Quem hanc implicuerunt introducta imputatione me-
diata ut putant, quasi sic demum Adamo peccatori adjunga-
mur, ejusdemq. Criminis rei peragamur, quod per Pspter
peccatum inhaerens sive per Corruptionem nãae hereditã-
riam, quam ab illo trahimus, ipsius peccato quasi subjici-
bimur, eidemq. habitualiter assentiamur, atq. morti et ma-
ledictioni subjiciamur. Ita servato nõe imputationis, res
ipsa e manibus elabitr, quae contra Adversarios obtine-
ri nunquam poterit, nisi immediatam imputationem
strenue et Corditate defendamus, qui alii nõrum adhuc im-
mediatam imputationem verbo quidem servant; sed reve-
ra quidem non tenent, cum asserverare non sustinent, totum
genus hũm cum Adamo, et in Adamo tãm Capite fructu
vitiorum Comedisse. Hic enim est Corredo Controversiae et
totus Status Quis illuc redigitur. Miror profecto cum
quod Magnos Theologos optime de Ecclesia et Chatechismo
nro meritos dico, non hanc ee imputaonem peccati Ada-
mitici, Quod judicet oes Adami posteros, ld esse de fructu
Vetito, quia sic judicium Dei non fuisset secundum veri-
tatem, pterea, quod illi nondum essent nãae, sed im-
putationem in eo Consistere, quod Deus pro sua Sapientia et
Justitia Adamum & posteros ex illo prodituros subjecerit pecca
to, damnatioi et maledictioi, ut et ille Adam Corrumpe-
retur, et illius posteri constituerentur rei: Ad quae postre-
ma verba

Verba dico, quomodo rei
peccarunt? et cur tanquam
nationi peccati subjiciantur
vera fatali fructu? Vide
nunciari, Judicium Dei non
fuisse, si judicasset eos ed
dum esset in rerum nãae. R
non sit secundum Veritatem
Veritatis amore inducti di
mannon assentiri Vetat,
in eo Consistere, quod ipsum
dus, ac veluti fructus degu
alterius voluntate noxius
pter Conjunctionem qm C
tum Pcipue Foederis Dei
ret, jam rupto Dei cum uni
nosquoq. ejus Liberi, cujusq
vera Dei amicitiam nasco
imaginem geramus; In qua
hic non satis arridet, Nem
li potest, quod tantundem
cator potest Constitui, quod
stoli, quam nisi firmiter re
proprio gladio jugulemur
ferentibus Adversariis Pe
peccato peccator, vel alteriu
pronunciari, ut sic evert
satisfactionis Chti, Omnin
dicimus.

Verba rogo, quomodo rei possunt Constitui, cum illi non peccarunt? et Cur tanquam rei et maledictioni, et damnationi peccati subjiciantur, cum legem Dei non Violarunt, rapto fatali fructu? Videtur etiam nimis audacter pronunciari, Judicium Dei non secundum Veritatem extiturum fuisse, si judicasset eos edisse de fructu Vetito, qui nondum esset in rerum nãa. Rogo iterum, An judicium Dei non sit secundum Veritatem, cum judicat Dei fideles, etiam non dum natos, sed ad finem usq; Seculorum nascendos, una cum Xto Crucifixos. Hoc non Carpendi pravo affectu, sed Veritatis amore inducti disputamus, qui etiam Clar. Burmannorum assentiri Vetat, qui dicit: Imputationem non tam in eo Consistere, quod ipsum Adami Peccatum, ipsiusq. illius, ac veluti fructus degustãe nobis irrogetur, cum nemo alterius Voluntate nocens fieri possit, sed potius in eo quod ppter Conjunctionem qm cum Adamo habemus, tum naae, tum Peculiare Foederis Dei respectu, postquam ille peccaverat, jam rupto Dei cum universo genere humano foedere, nosquoq. ejus Liberi, cujusquumq. illius sortis haeredes, extra Dei amicitiam nascamur, nec Dei amplius, sed Adami imaginem geramus; In qua Periodo ut alia, sic etiam illud non satis arridet, Nemo alterius Voluntate nocens fieri potest, quod tantundem est, nemo alterius peccato peccator potest Constitui, quod dicere pugnat. cum Doctrina Apostoli, quam nisi firmiter teneamus, parum aberit, quin proprio gladio jugulemur illud. id est opponentibus et inferentibus Adversariis Pelagianis, nemo potest alterius peccato peccator, Vel alterius justitia innocens authymus pronunciari, ut sic evertant et debilitent imputationem Satisfactionis Xti, Omnino in eorum Sententia acquiescendum dicimus.

Qui Sta

Qui statuunt cum Adamo edisse, omnes comedisse, et tale illud venenum hausisse, unde corruptio illa pestifera, cum morte et maledictione interna dimanavit. Argta quibus imputão immediata evincitur, paucis adstringemus.

1. Est quod Scra passim docet, Adamum non gessisse privatam, sed Publicam Personam, qui in illa probatione exploprationis, in qua constitutus erat, totam posteritatem repsentaret, ut illo stante tota ejus posteritas #cecidisse existimaretur. Rom V. 12 act. # staret, illo adhuc cadente, tota ejus posteritas

2. Idem magis adstringitur per foedus cum Adamo et omnibus ejus Posteris in eo pactum, id ab uno pro oibus violatum esu fructus vetiti; Es. oes quoys. de eo fructu edisse jure merito reputantur.

Job. 31. 33. Sicut Adam vertit Clar. et seqvent. Schultens. 3. Istane sublimem sane veritatem humano ingenio investigabilem debita opera adstruxit & deduxit Apstus Rom. 5. 12. ubi non possunt ullo pacto sese extricare, qui imputationem vel in totum abneyant, vel in mediatam illam rationem et relationem revocant: Loquitur enim ibi Apstus de Adamo tnqm principe, non tantum generis humani, sed capite. repsentativo, qd sub illo aspectu comparari possit & debeat cum altero Principe & Capite Populi sui Cto, ac pterea tam accurate monet, per unum hominem peccatum intrasse in mundum, Loquitur ibi Paulus haud dubie etiam de illo peccato actuali Adami, quo Sacram Arborem violavit, cujus peccati reos ait oes in Universum homines, ac pterea morti oes subjacere, ne infantibus quidem exceptis, secundum illud. Quo die comederis morte morieris.

4. Validissime hoc conficitur ex loco 1. Cor. 15. 21. 22. Ubi per unum hominem dr. mors invecta, atqs. in Adamo oes mori, qd

mori, quod non potes
crimen laesae majes
pro omnibus sui P
ta arbore oes cen
fulmen maledictio
mum evadet per op
altero & pali Adamo
vam Majestatem pla
lente maledictionem
adjicente, omnia
tune, cum Cstus res
xisse. autumentur, C
erit in momentosis

17. Connexum est
hoc nullum aliud eve
tum labis adhaerent
damo rei facti sunu
quoys. nostras tran
bonitate alienis in
ad omne malum p
Adversarios, qui h
gnunt, ac pinde
niuntur, haud dubi

7. Tandem nisi ho
tur Vix at ne vix q
Justitiae et merc
omnes fideles et q

mori, quod non potest alium sensum prati, quod Adamo per crimen laesae majestatis mortem sibi contrahente, id simul pro omnibus suis Posteris contraxisse ut per illum violentâ arbore Oēs censeantur mortui fuisse, & subjecti sub illud fulmen maledictionis: Quo die comederis &c. id liquidissimum evadet per oppositionem, quâ instituitur comparatio cum altero & ipsâli Adamo, per quem Oēs vivificantur, Christus iustam Majestatem placante, per suum pii acutum vim mortis delente, maledictionem expungente, & novae vitae potestatem adipiscente, omnia illa pro suis adeptus est, ita ut jam tunc, cum Christus resurgeret, omnes fideles cum illo resurrexisse autumentur, cujus rei documentum et complementum erit in momentosissimo & gloriosissimo illo Die.

17. Connexum est cum eo, quod modo diximus rationinium hoc nullum aliud evenire posse principium aut fundamentum labis adhaerentis, cui obnoxii nascimur. qm̄ qd in Adamo rei facti sumus, quod ꝙs. directe ejus crimen in rationes quoꝙs. nostras transcribatur. Est enim a justitia, sanctitate, bonitate alienissimum, tam miserabiles creaturas producere, ad omne malum ꝓpensas. Est hic locus insignis contra Adversarios, qui hos multo validius ꝓmi possunt, qm̄ nos ꝓmunt, ac pinde ubi utringꝙs. magnae difficultates inveniuntur, haud dubie ea ꝓpenderat opinio, quae minimi gravat.

J. Tandem nisi haec imputatio directa et mediata teneatur Vix at ne vix quidem obtineri poterit illa imputatio Justitiae et meritorum Christi: quâ directe et immediate omnes fideles et ejus membra gaudent, ut quicquid ille fecit, illi

illi fuisse censeantur, et quidem vero et Justissimo Dei judicio. Rem ita se hre ex eo elucescit, quod ões Pelagiani et Semipelagiani imputationem peccati Adamitici explodentes, imputationemqꝫ. Justitiae Xti plus minusve obscurent et infirmẽt.

Quaest. VIII. Magnitudo et immensa quaedam moles miseriae nrae et Corruptionis originalis hinc deducitur Latius, et per duas Veritates Capitales ad omnium Conscientias manifestatur.

I Est tantum esse hanc labem & labem peccati, ut ões in Universum hnes ad oem veram et solidam Virtutem prorsus inidonei sunt.

II. Est, omnes e Contra ad omne Vitium esse pclives vel. (ut statum & distinctius et verossius exprimam:) in omni hne omnis Vitii & peccati semen serpere.

NB: Qui in utraqꝫ. harum Veritatum fluctuat mutatve, Gravitatem sui lapsus neutiquam persentit, ac proinde Vigilantissime nobis incumbendum in Dtrinas, tam fundamentales et necessarias solide perviscendas.

Prima haec est. Omnes hnes quamdiu in statu nrae manent, neque grꝫa regenerante auctí sunt, carere dispositione apta ad Virtutem pducendam, agrum nrae tantopere esse Corruptum, ut quamvis Virtutis Speciem indeprehendi: Gravis est haec Qtio, ad quam elucidandam duplici via ac ratione procedam.

(α) de

(α.) Demonstrabo Virtut
vii pduunt ad Corruptio
tium stabiliendum, Carni
bus Vera Virtus debet e
(β.) Ostendam in iisdem
Vitalem, qui Deo gratus
fuisse Corruptionem, t
sub Cortice nitido recond
rum.

Quod attinet ad Primam
paulo altius redordiendum
planius percipiatur. Po
genus humanum sub dom
vesione imaginis Dnae e
rerum humanarum stat
mansissent rationis atqꝫ.
nulla haessissent mortalu
re possent, quid honestum
quae imaginis Dnae a
vitiis et impellunt ad vi
fructus. Inde regna, Re
humana in tollerabili
providentiam Conserv
Leges, Praecepta moral
quibus Theatrum Mund
in multorum vivendi ra
vitiis, probitis, Contine
bilium perve, & quae t

(α.) Demonstrabo Virtutes illius Gentilium, quas Adversarii pdicunt ad Corruptionem elevandam, et liberum Arbitrium Stabiliendum, Carnisse Viris illis integris. pfs. piis, quibus Vera Virtus debet esse imbuta, ut Deo placeat.

(b.) Ostendam in iisdem non tantum non fuisse succum Vitalem, qui Deo gratus esse potuisset, sed e contra intus fuisse Corruptionem, fraudem, ac poma Sodomae, quae sub Cortice nitido recondunt pulverem amarulentum & pestiferum.

Quod attinet ad primam demonstrationis nostrae partem, paulo altius redordiendum erit, ut status quis eo plenius & planius percipiatur. Postquam ergo Lapsu suo Adami Collapsum genus humanum sub dominationem peccati, et gloriosa profectione imaginis Dnae excidisset subsistere & potuisset, hic rerum humanarum Statui; nisi scintillae quaedm et reliquiae manssissent rationis atq. Virtutis, boni ac mali Vestigia non nulla haessissent mortalium Corruptorum, per quae dignoscere possent, quid honestum et quid inhonestum sit, haec reliquiae imaginis Dnae atq. haec semina hnes retrahunt a Vitiis et impellunt ad Virtutes, & egregios aliquando ferunt fructus. Inde regna, Respubl. Familiae, totaq. adeo Vita humana in tollerabili adhuc Conditione aliqua per Dei providentiam Conservata, quatenus hinc emanant bonae Leges, Praecepta moralia, quaq. ejus generis Complura, hinc quibus Theatrum Mundi esset plenum Confusionis, hinc in multorum vivendi ratione existit studium Justitiae Veritatis, probitatis, Continentiae, aliarumq. actionum laudabilium per se, & quae hdem et aplausum quoq. Seculor. meruerunt. Interim

Post Lapsum aliquid Scintillulae imaginis et reliquiae rationis boni se manserunt in homine

Interim tamēquicquid ita ex agro nāae productum fuit, et producetur unquam, id neutiquam pertingere potest ad veram vivā et solidae Virtutis perfectionem quandoqs. (a.) nec radix viva ad est, (b.) nec norma ad quam deberet dirigi. (c.) nec finis qui spectandus in illis operibus. (a.) Dico, Dei Virtutes hūnes citra Sprm regenerāonis carere viva radice illa aeternaci Vitalis plena, quae consistit in amore perfectissimo Dei et Proximi, si quid unquam demonstrari potest ex theologia sane id pro demonstrato et evicto est tenendum; per lapsum nos amisisse illam Charitatem Dei & Proximi, quo totum Cor implens et occupans, illud Luce et Vita animat, et fructuosum reddit, Deo et ad Deum.

(b.) Ut autem Coelesti hoc beneficio caret, quicquid nāa pfert ita viam ō dirigitur secundum naturam pfectam, quam Lex Dei prescribit, in qua elucet exemplum veraae sanctitatis & Justitiae omnibus numeris profecto intus et extus, ita ut ne minimum quidem usqs. claudicare deprehendatur, qualemactionem undiqs. completam & cumulatam, ad regulam absolutae perfectionis examinatam examussimqs. illi respondentem, nemo mortalium unquam Viribus Suis pduxit aut pferet.

(c.) Addimus Laudatissimas & decantatas actiones hūnas aberraße, et viam aberrare ab illo fine, nsp gloria Summi numinis, ō gloria ulla, ō finis ullus non laus pria, ō etiam Commodum respectu finis ultimi, nsp quod Principe loco intenditur, nam pro fine seu potius fructu subordinato aliqua tenus Commodum proprii potest admitti. Jam luce meridiana evidentius est, Gentiles cum temperantiam, magnanimitatem, Constantiam in Adversis, continentiam in Prosperis, Pbitatem omnem exercerent & commendarent, ō respexisse hunc geminum & unicum Creaturae rāonalis Scopum, sed in per-

in perversos tramites deflec
humanae laudis, et admir
ditates, per quas virtus ill
quarquidem materias sic
a cujus libet poterit ampl

Jam latius demonstra
ribus esse malum venenum,
dum erat, omni Virtute et
vegetum et illum succum vi
constituit laudabilis illius
stupendum nobis erit in o
scitur, contineri aliquid co
actionem quamvis speciosa
reddit Deo impuram et ab
traductum ab adversariis
lium esse splendida pecca

vincendum generaliter dic
capite ad calcem improbo,
homine mortuo in peccat
tantum postea promanere
ēs. hae in parte succurran
in homine omni, nemine
radices, per quas omnis
tur. ac veluti animatur.

Prima radix est, amor
bia et vana gloria conju

Secunda radix est, cu
states declives, et commod

Quicquid jam ab homi

in perversos tramites deflexisse ad gloriam nr̃, et laurearn humanae laudis, et admirationis inde redundantem et commoditates, per quas virtus illa sibi ipsi praemium dicebatur esse, quarquidem materias sic breviter a nobis tactas, industria cujus libet poterit amplificari.

2. Jam latius demonstrabimus Secundo. sub illis bonis operibus esse malum venenum, Adstruximus, quod primo protandum erat, omni Virtute et nãa perfectae, non in esse illum vegetum et illum succum vitalem, qui requiritur, et animam constituit laudabilis illius et bonae actionis; Jam Secundo adstruendum nobis erit in omni virtute, quae ex agro nãae nascitur, contineri aliquid corruptum, putridum, mortale, quod actionem quamvis speciosam et laudatam ab hominibus reddit Deo impuram et abominabilem, ita ut Augustini dictu traductum ab adversariis verum reperiatur, Virtutes gentilium esse splendida peccata et vitia in cruciata. Ad hoc pervincendum generaliter dici potest; ab homine Leproso et a capite ad calcem improbo, nil nisi impurum posse pdire, ab homine mortuo in peccatis et vitiis, utiqs. mortua opera tantum posse promanare, quae figurae et similitudines cuiqs. hae in parte succurant; sed spatius agendum: Ajo, ergo in homine omni, nemine excepto esse. duas amarulentas radices, per quas omnis ejus cogitatio molitio actu movetur. ac veluti animatur.

Prima radix est, amor nimius sui ipsius, cum superbia et vana gloria conjunctus.

Secunda radix est, cupiditas carnis inclinata ad voluptates declives, et commoda sua adquirenda.

Quicquid jam ab homine secundum nãam agente peragitur, idhis

tur,

id fis duobus est infectum, non tñtum ubi peccat et a lege Dei
~~aberrat~~, sed etiam ubi Virtutem exercere videtur, et religiose
legem Dei observant; Hoc adeo verum est ut etiam Virtutes illae
quae directe videntur pugnare cum superbia et amore sui, ho
ipso fermento imbutae reperiantur, v. gr. modestia per quam
quis laudes humanas removet, sed si interiores hominum
venas perrentemus, nihil aliud est, quam artificiosa arrogan
tia, per quam plus laudis sibi captant et promittunt, quan
to minus eam sibi vendicare velle sibi videantur; Item ꝯz. hu
militas contemtio, et objectio sui ipsius in hnibus secundum
nãae ppia agentibus est astuta et calidissima ratio, per qua
supra alios dẽs eminere student; quandoꝯz. nulla celsior
humiliorꝯz. est Virtus, quam vera et sincera humilitas, ee.
enim merum luctum, qui hic oculis hominum imponitur, sed
Dei lumen et aciem non potest illudere, Hinc apparet quo
illi homines humiles et contemptores suarum personarum
vehementer irascuntur et exardescunt si ostenderemus nos i-
psos pro talibus quoꝯz. habere quales se jactant, promittunt
enim inde Laudem sibi: Est et hoc Argtum et indicium calide
astutiae, quod qui semet tanquam Vitiosos homines solent no-
tare, ea tantum Vitia denotent, quae non inferunt gravius de
decus, Verb. gr. Nemo de se dixerit vere et sincere, si secundum
naturam operetur, Ego sum animalculum gloriae et Veritā-
tis, Ego sum abominabilis, idꝯz. sum ob turpissima Vitia mihi
intus et extus adhaerentia quod tamen genus confectionis
in humilitate sincera requireretur.

2. Demonstrata Veritate capitali, quae oẽm hominem impo
tentiae arguit ad Virtutem vel minimam producendam, my redi-
mur Veritatis demonstrãonem adhuc durioris, secundum conce-
ptum Carnalem, per quam Eccla nra assentitur a nãa omnem

finem

cum eta ut ni illius Agn
semina omnium Vitiorū
tanquam cumulus est or
pebra ni luce collocam
systemata et commenta
rata tantum magna il
me Domini nri Jesũ C
risto Corrupcioni nrõ
hominum nunc quoꝯ
Inde enim ex corde h
mi, adulteria, fornicaõn
mia quae ibi lasciui a
fula, Omnia haec
hominẽ; per Phrasin
catur ni corde corre
suam originem, ubiꝯ ta
ri, quae foetum et fr
rant, ibi vel occasio
se haec duo haec et
sarios actus hujus Argti
vel practicionm.

Imo. Et hi agi de om
timatione aut restitu

IIdo. Sermonem faci
ribus sine ullã distribu
tura dederimus grav
bitationis aliqua colla

Quod ad Imum de o
probo. 2. Quia sine o
corde: quo Dñus ninu
mani, qui ad omnes a
luviem omnia pollui

praeluxem esse non tantum ad malum, Sed etiam ad omne malum ita ut ni illius Agro maledicto Serpant acqz grassentur Semina omnium Vitiorum et Scelerum. quae considerato tanquam Cumulus et omnii miseriae. Ad haec quaestionem debita ni luce collocandam, amputatis reliquiis argutiis, quae Systemata et Commentarii Charecherici passim suppeditarunt tantum magna illa et gravi auctoritate, et decisione Domini nri Jesu Christi; disputandi adversus Pharisaeos Corruptionis nrae abnegatores, cum qualibet hominum nunc quoq; nobis est res. Marc. 7. 21 24. Intus Enim ex corde hominum Egrediuntur male cogitationes, adulteria, Scortationes, Furta caedes, adulteria, avaritiae Scelera omnia quae ibi Latius adhuc deducuntur, additis hac Caterva, Omnia haec Scelera intus exeunt, et Polluunt hominem; per Phrasin exiri; vel erasci aut dubie indicatur ni corde corrupto, hominis omnia haec habere suam originem, ibiq; tantarum Pestium Semina reperiri, quae foetum et fructum suum acerbissimum proferant, ibi Vel Occasio vel tentatio invitat Sunt am probe haec Duo haec et diligenter observanda, contra adversarios Acies hujus Argti eludenda, vel per restrictionem, vel vel per partitionem.

Imo. est hic agi de omnibus omnino hominibus Sine ulla limitatione aut restrictione.

IIdo. Sermonem fieri de omnibus omnino Vitiis, Scelestibus Sine ulla distributione. aut positione, quae duo Si pertinaciter ederimus gravem quoq; Caesuram extra omnem dubitationis aleam collocaverimus.

Quod ad Imum de omnibus omnino Loquutum esse Dnus probo. 2. Quia Sine omni restrictione dixerit: ex hominum corde: quo Dnus innuit esse morbum, Epidemicum Filii humani, qui ad omnes pervasit, et communi macula et pollutione omnia polluit, et corripit.

Cb Scop.

(6.) Scopus Xti nullam patitur limitationem, Volebat enim Convincere Pharisaeos justitiae propriae et Virtutis opinione imbutos quam Vitiosi essent, quantumcs. mali sub specioso fuco interciderit gererent; Jam vero Argutatio illa et Convictio claudicaret, si non Dēs in universum hēs Comprehenderentur, protuissent enim alias honestissimi quics. Pharisaeorum reputasse; haec quidem vera esse in fece hominum et turba, non vero in benenatis et probis pectoribus in quorum nūm semet referebant.

(C.) Nisi hic Dēi Complectamur homines, erit merus paralogismus, huc ferme recidens, ex corde hūum improborum egreditur improbitas omnis, id vero nemo Pharisaeus, nemo Viam Sanus, vel micam rationis habens unquam negaverit, ac quin indebita opera a Dño non possit esse ad Structum, tanquam aliquid Pharisaeis et Judaeis, incognitum, et quod illi Apli: Satis intellexerunt et Conjungere potuerunt.

(d.) Etiam nullum fundamentum vel minime restrictionis, inquo mortalium potest exhiberi, Aei enim quamvis honesti et bene nati, et bene educati fateantur necesse est se se peccato teneri, et habere radicem peccati et pravitatis; Et si radix illa et matrix [: ut ita dicam :] Criminis, quod peccatum omnibus inest, utics. foetus qcs. et fructus inde engaei poterant, Etiam si non engeantur; Dño enim nra non versatur in actu ipso omnium Criminum, sed in inclinatione ad illa, quae per occasionem et tentationem demum in actu producitur.

(e.) Experientia etiam Sanctissimorum hūum hanc rem Videtur mihi decidere Si enim Jobus potuit murmurare, si David Homicidium & adulterium patrare, si Petrus Dñum turpissime abnegare, quis jam mortalium tantam sibi arrogabit fiduciam, ut se in tanta & talia Crimina unquam implicari posse neget.

(f.) Omnis Scrupulus, qui aliquem percutere posset, eximitur per

tur per Spūm et inter
quae etiam primos mo
tum Commisisse Cerinthum
respexit. Homicidium,
rit, et sic porro. Jam
talis, qui asseverare
odium illum Sycophanticum
ut medullis ullam ra
bidinem effudit. Haec
negare autem desinet
nes hic a Xto intent

2. Progredior ad
partitionem hic Locu
fuisset in aliis hūibus
prehendere, omnino q
hūibus omnis Crimi
secundum judicium ill
cipium omnis rebell
nali delitescere rep
set, si sibi ipsi et su
que reflexerentur, vel
Spūm gis gnām, v
indolem, honestis mo
Conscientiam et Cus
quae totidem plane
vis Corruptionis hu
in Corde latet, in pu
tacs. lingueat nostr
(g.) Volumus per p
Omnia haec Vitio

tur per Spem et interioxem illam Legis Dñae perfectionem, quae etiam primos motus habet pro peccatis, ita ut adulterium Commissse Censeatur, qui Cupido tantum oculo mulierem xspexit. Homicidium, qui modo odium semel in Corde admisexit, et sic porro. Jam vero quis ille vesanus et superbus mortalis, qui asseverare ausit, se non hxc dispositionem ullam ad odium illum Suscipiendum, aut se non gerere, in visceribus adut medulis ullam radicem Cupiditatum quae tam facile libidinem effundit. Haec autem cum nullus de se negare possit, negare autem desinent adversarii etiam, Dei in Universum hnes hic a Xto intentos fuisse, sine ulla restrictione.

2. Progredior ad Secundū Membr. probaturus item nullam particionem hic Locum habere posse, quasi vero Dni mens fuisset in aliis hnibus, hanc impuritatem in aliis illamde- pretendere, omnino quippe tenendum ex mente Dni, hibus hnibus omnis Criminis et peccati semen in haerere, ita ut secundum judicium illius, qui renes et Corda perlentat, principium omnis rebellionis. et transgressionis in omni Corde nāli delitescere reperiatur, unde etiam in actum redire possit, si sibi ipsi et suo Corrupto instinctui permittatur neque refrenetur, vel per generalem Dei Providentiam, vel p Spem ejus grām, vel per felicioxem ejus Educationem et indolem, honestis moribus et Legibus Cultam, et denicz. per Conscientiam et Curam aliquam Suae famae et Salutis, quae totidem plane repagula sint, per quae interior vis Corruptionis humanae Coercetur, quo minus id, quod in Corde latet, in publicum se se exerat, et prerumpat, ut utcz. liqueat nostrum asserum.

(a.) Volumus perpendi illam generalem positionem. Omnia haec vitia intus exuunt et polluunt hominem.

(b.) Sen-

(b.) Sententiam Adversariorum debuisset Dñus praetexi, et ita de sententiam et orationem suam instituere, Horum Scelera multa ex multis alia ex aliis enascuntur.

C. Estq3. etiam aliquid momenti, quod nro singulari usus est Textus: Omnia polluunt hominem; ac si vellet meulcare, omnem hñem vitibus hisce criminibus obnoxium vivere, et si non actu saltem polluantur, et semine saltem pollutum et infectum dicari ab eo, qui intima cordis flammante oculo penetrat.

(d.) Non satis sit scopo Dni nisi vis partitio excludatur, dirigitur acies hujus aggri contra Pharisaeos, omnes q3. fermento eorum infectos Judeos, qui se se perfectos autumabant, et bene et plane sanctos, si interna Legis praecepta religiose observarent. Hos homines opinione justitiae suae et Virtutis Justitiae inflatos, sibi ipsis detegere Ds eosq3. Opterea introduxit in conspectum interioris turpitudinis, quae latet in corde omnium mortalium, sed oculis Dei patet, grassante ibi in intimis fontibus immensa quaedam vi peccati ad omne vitium invitante et irritante, si jam hoc scopo semel posito orationem recti prosequamur, et hunc sensum adsummamus: Nemo sine crimine vivit, sed in vibus hominibus est principium hujus vel illius peccati, at alius sit superbus, alius invidiosus, alius impurus et libidinosus, atq3. ita porro; atq3. ita si divellamus id, quod Dns voluit conjunctum, utiq3. agitatio vehementer debilitabitur nec contra Pharisaeos satis erit demonstratum omnes similes esse sepulchris dealbatis extus pulcherrimis, sed intus foetore plenis, et ossibus demortuiis et horridis.

c Nemo mihi ullum pbuerit fundamentum suae particionis, Quantumvis enim aliquis concipiatur probus et honestus, et indole virtutum potius simul concedatur et concipiatur cum radicem peccati habere, ubi am radix est peccati, ibi Summa Cum

Cum ratione tenet Cula
quamvis non omne pe
f. Ad elucidationem
multum vivere mortale
intimis, gerat ipsa
quoq3. aperui, mordi
ac cupiditatis, qui se
contendit, is omni
quidem potest senti
qui vero haec duo in
vivere se obnoxium es
vitium, quandoquidem
non ex hoc vel illo ho
(g.) Tandem observo
discrimen inter naam
impuroq3. Curt sui per
citam et temperatam
dentiae vel gratis ve
civilis, educationis,
homines a multis pe
vitiosa inclinatione
nemo dicere potest
faciamus, et ungua
cordo totius Conis.
hines reperiuntur p
criminibus, ut non
corruptionis Adami
cordia. De postrem
vendicant Pelagian
tores, id etiam Eccles

Cum ratione tenet Ecla nra omnis gs. peccati semen existere, quamvis non omne peccatum ab omni homine perpetretur.

¶. Ad elucidationem profundissimae maae observari velim, nullum vivere mortalem, qui non in venis aut medullis suis intimis, gerat ipsas duas curbatas scaturigines, quas supra quogs. aperui, inordinati sui amoris, et in ordinatae sui ae cupiditatis, qui se se his duobus pravis ppiis care. re contendit, is omni peccato est exemptus et ne minimam quidem potest sentire inclinationem ad ullum peccatum, qui vero haec duo in se cogitur agnoscere, is simul debet agnoscere se obnoxium esse omni peccato, et inclinatum ad one vitium, quandoquidem nullum peccatum nominari potest, quod non ex hoc vel illo horum fontium exoriatur atgs. profluat.

(g.) Tandem observandum est in tota hac Qne, magnum ee discrimen inter naam sibi relictam, et suo pravo instinctui, impurogs. cursui permissam, et naam multis frenis coercitam et temperatam, qualia frena supra diximus providentiae vel gratis vel spalis conscientiae honestatis et vitae civilis, educationis, per quam Ecla nra concedit multos homines a multis peccatis retrahi, fortiter am suggnans pravitatis inclinatione ad omne malum in omni hne, sicut nemo dicere potest naa mea honestior est, ut hoc vel illud faciamus, et unquam in se admittere possit. Hic enim e cardo totius Qnis. An per naalem honestatem et virtutem hnes reperiuntur penitus immunes a magnis peccatis et criminibus, ut non jaciant implicith, in communi massa corruptionis Adamiticae, sed de meliori luto picta gerant pcordia. Id postremum sibi arrogabant Pharisaei, sibi vendicant Pelagiani, et omnes Liberi Arbitrii propugnatores, id etiam Ecclesiae vrae aliqui sibi assumunt

eo ipso

eo ipso pdentes nimium et cocum amorem sui ipsius, quem esse scaturiginem et foecundam radicem omnis Vitii crebro inculcatum est.

Haec Qtio am ut in clarissima luce collocetur, breviter subtexamus raones, quae videntur particionem & restrictionem requirere, quae totidem erunt objectiones ab Adversariis moveri solitae.

Q.) Objiciunt evidentissimum esse, non omnia Crimina et Vitia a Qto recensita ab omnibus patrari. R. Totam Quem versari, non circa patracionem Criminum et Scelerum, sed circa semina et radicem intus in meditullio Cordis inclusam quam ibi fixam esse altissime superius servatum est.

b.) Sunt multa Vitia et peccata naae, tam diversae et pugnantis, ut non videantur posse cadere in unum hominem, veluti avaritia et dissolutio atqs. perfusio bonorum suorum, quae duo ut aqua et ignis dissident, et in una sede parum conveniunt. Respond. utiqs. in meditullio Cordis aquam et ignem, ut sic dicam respectu Vitiorum in una sede posse morari, et in unum Cor congruere et confluere, ita ut idem avarus simul sit et prodigus idem superbus et demissus, et objectus, sub diversa Scil: relatione, et diversis circumstantiis, quem admodum Vitia ut clavi, alia aliud pellant.

c Quemadmodum mala et Vitia Corporalia inter mortales diversa sunt, ita etiam concipiendum mala mentis non in unum congruere, sed potius esse distributa; Resp. similitudinem illam sententiae nostrae non adversari; sed eam fortissime stabilire ex inde patebit, nam quamvis non omnes morbi, et mali adfectus in hominem dem ingruant, ita ut simul sit Coecus, mutus, leprosus, febribus noctes diesqs. exagitetur &c. gerit tamen in suo corpore illorum morborum Regia et mala semina, ita ut nemo asseverare possit, se per inferiorem suam Constitutionem huic vel illo morbo esse exemptum.

(d.) Dantur

(d.) Dantur mortales, qui et moleris aversissimi sunt ab his vel observando illam aversionem, quam ad haec vel illa tuppiora peccati; cujus vis et vigor potestiam abhorrebat, is tentatione [illegible] nequiam et impudicus qui simul [illegible] ipsa illi pecunia objecta aut [illegible] violat, quqs alia ad illam rad[illegible]

(e.) Si omnia peccata et Scelera [illegible] dantur, nulla amplius foret [illegible] sed Resp. si per honestatem int[illegible] et interiorem simul omnibus [illegible] tutam, simulqs. vivam et durabi[illegible] tum effectam, pulcherimam [illegible] expressa et generi humano [illegible] umbram quasi sui reliquisse, ut turpe et inhonesti, et a capite ad

f. Nullum tunc qs. daretur [illegible] justos. Principes Catilinas Pa[illegible] Patriae ejusdem defensores &c. [illegible] ti honestatem civilem, ac etiam [illegible] quae gradu discrimen constituum [illegible] quin imo quae efficiunt, ut alius [illegible] et damnabilior, quamvis quo [illegible] nibus sint sumendi; divino exam[illegible]

Dominica

Quaestiones IX.

(d.) Dantur mortales, qui et indole animi, et temperamento (ex-
poris aversissimi sunt ab his vel illis Vitiis committendis. R̃
observando illam aversionem, quam multi honestiores Common-
strant, ad haec vel illa turpiora Vitia ex radice esse profecta
nãali; Cujus Vis et Vigor potest immutari, ita ut impudi
ciam abhorzebat, is tentatione incumbente pellectus evadat
nequam et impudicus, qui similiter Justitiam detestabatur, ma-
gna illi pecunia objecta aut in sinum conjecta, Justitiae Leges
violat, quibus alia ad illam radicem facile possent deduci.

(c.) Si omnia peccata et Scelera in animi nido, et sinu, ni-
dulantur, nulla amplius foret probitas aut honestas in mundo.
Sed Resp. Si per honestatem intelligamus Virtutem exterioren
et interiorem simul omnibus numeris constantem atq; absо-
lutam, simulq; Vivam et durabilem, tum nimis giñ manife-
stum est illam pulcherrimam imaginem, quae ex Deo fuerat
expressa et generi humano impressa aufugisse, ac tantum
umbram quasi sui reliquisse, ut pro inde in oculis Dei oes
turpes et inhonesti, et a Capite ad Calcem deformati simul.

f. Nullum tunc qq̃. daretur discrimen inter Tyrannos et
Justos Principes Catilinas Patriae subversores, et Ciceronеs
Patriae ejusdem defensores &c. Sed Resp.mus Manere quandoq;
tũ honestatem Civilem, ac etiam reliquias imaginis Divinae,
quae grãde discrimen constituunt inter probos et improbos,
quin imo quae efficiunt, ut alius alio sit Vitiosior, Turpior,
et damnabilior, quamvis quo gradu Catilinae prae Cicero-
nibus sint puniendi; Divino examini et Judicio est relinquendum.

Dominica IV. 1.o Item a Fürwitzbültese
Quaestiones IX. X. XI. 2.o Dirt bintdtü Igassagn 3.e Ergahnassag.
Text Gal III 10. Arrogatt valali rig ñem sat. 1 Jae 1.25 Atibei.
Exod. Fürwitzh Jel Ostaisai. O. Imi Vijf Imi. - O Imi. Polgai

Dom. IV.

Traxit Catechismus ad hnae miseriae Complementum, et Ve
Megjü uti profundissimam abyssum in eo sitam, quam ab hne tam Corrupto
nille er Deus exigat perfectissimam et exactissimam Legis observationem,
In hivinj illudeß. sub Comminatione exitii tam temporalis quam aeterni,
ä. Jör be.
wölkisch Primi Membri in Quaest. IX. posterius in X. et XI.

Quaest. IX. Ex doctrina, quam hne VIIIva adstructam dedimus, gravissi-
mus injicitur Scrupulus, quem etiam Adversarii Vehementer ur-
geant (gent, si tanta sit hnis Corruptio, tanta ejus irreparabilis ru-
ex enter ina, Summam illi injuriam fieri a Deo ac ad impossibile cum
gritelm. adigi, atqß. adstringi, Cum Virtus et quidem perfectissima postule
2ns Num tur a Deo, qui totus quantus Vitiis jacet sub mersus et obrutus
birtatic unde unquam possit emergere, Jam Vero res et Sana dictat ratio, et
nig a'büst Leges subtiles Sancium neminem posse ad impossibile obligari. Di
3ns Es ha ficultas est maximi profecto momenti, ad quam Caro illa ratioc
nig bür, natrix ad semet excusandam agutissima, non potest non adhere
teti mi" scere, cum Vero ratiocinationem duplici ratione retundit et refu
keint le" tat Catechismus; Sed nos paulo altius hanc rationem et hnem
het ötet repetemus, eamqß. latiorem in Campum deducemus.
Legalnes" nick never" Primo ostendemus Jus Dei immutabile esse, neqß. per lapsum
mi. — et tuinamillo facto potuisse imminui, quo ipso.

Secundo Tanquam in plano meridie relucebit justissimam
esse postulationem Legis Dei, ac ne umbram quidem alicujus in-
juriae in rigida hac exactione posse reprehendi, quam vis
officium Suum implere non possit homo.

α Ante omnia Stabiliendum nobis est Jus Dei in omnibus
Gus Virtutibus & perfectionibus fundatum, quod nec ab ipso
remitti et neglegi, nec ab hne aut imminui potest. immutabile
aeternum, ac hpterea aeternae obligationes, per quam Cre-
atura etiam Vitiosissima et Corruptissima tenetur, sub poena
maledictionis ab obedientiam Deo hstrandam, atqß. ad perfe-
ctam illam Virtutem ex amore Dei profectam quae in Lege Dei

Praescri-

Dom. IV.

praescribitur atqß. Sanc
ad Legis cumqß. Conscient

V. Consideranda nob
minimis, per quam ut
Coli, cum mo et adorar
ati, qui ad hfractam
cultum et honorem nec
tio Supremum ejus D
sua arma movent, utig
ut ait Apstus: nam Sem
met exueret, si illue per
stius pro Summo Suo
agnoscere, ac proinde
sui quidem Acti fortius
Surdissimam absurdor
tumax ac hpterea m
Capax et tenax non a
enim rebellando, et sug
minum sui ipsius trg
Criminum atqß. Scelera
non infligetur nisi fi
us aut fingi aut Cogi

J. Nobis Contempt
me evinit aeternam a
etiam Scelestissimi et
mum Numen, ut omne
tem amat et gloriam
tor Corruptus non am
dam et Vitium evitan
libere et impune poss

praescribitur atq; Sancitur, ut id paulo ſtius et enucleatius ad Cujus cumq; Conſcientiam deinceps tremus.

V. Conſideranda nobis eſt, eminentiſſa illa Majeſtas Summi numinis, ſier quam ut Dnus et Rex Regum ab omnibus agnoſci, coli, cum imo et adorari debet, aliiſq; qui in rebellionem impliciti; qui ad ſtractam Contumatiam prolapſi, ei Sacrum illum cultum et honorem nec volunt, nec poſſunt ſtolare; Sed e Contrario Supremum ejus Dnum oppugnant atq; adverſus illud impia arma movent, utiq; Deus non ſemet ipſum poteſt abnegare; ut ait Apſtus: nam ſemet abnegaret, et veluti Dominio ſuo ſemet exueret, ſi illue pervenire ſineret Creaturam, ut non amplius pro Summo ſuo Domino agnoſceret Deum, et teneretur agnoſcere, ac proinde nullam Legi obedientiam deberet, Cujus quidem ſtyli ſortius adhuc ſecabit aliet ſi attendamus absurdorum Conſequentiam eſſe, ſi peccator Contumax ac ſtpterea incapax Virtutis penitus, et omni Vitii Capax et tenax non amplius ad obedientiam obligaretur, tum enim rebellando, et Jugum Dei excutiendo aquiſiviſſet ſibi Dominium ſui ipſius tnq; premium cum impunitate omnium Criminum atq; Scelerum, quae deinceps ſtatraret, poena enim non inſligetur niſi fiat Sanctio Legis, atq; nihil monſtruoſius aut fingi aut Cogitari ſtott.

2. Nobis Contemplanda Venit Sanctitas Dei quae clariſſime evinit aeternam ac immutabilem eam obligationem, qua etiam Scelerſtiſſimi et Vitiis immerſi tenentur, ipſi Sanctiſſimum Numen, ut omne Vitium abhorret et odit, ita dem Virtutem amat et gloriam Suam Vult exercere. Jam Vero ſi peccator Corruptus non amplius obligaretur ad Virtutem ſtandam et Vitium evitandum: Sed veluti omni Vinculo exſolutus libere et impune poſſet grſtari, tum profecto Deus nec Virtutem

tutem tam intense amaret, nec Vitium tam vehementer detestaretur, qd u
trumq; si Deus faceit, et quidem Vi naturae suae immutabilis ut
qs et obligatio immutabili et aeterna devinctas tenet et ob
strictas creaturas, tamen in summa Vitiositate omne fugi en
dum Vitium, omnemq; Virtutem sectandam, quo quidem ex fon
te adfirmare non veremur etiam Daemones in malitia ob
firmatos, atq; ita depravatos, ut recti et boni esse nequeant
obligatos tamen esse et manere ad rectitudinem et bonitatem,
qm quia effugere nec possunt nec velint, justissime puni
antur et aeternarum tenebrarum compedibus coerceantur,
quod idem et in damnatis et reprobis hujus Voluminis
intellectu, quorum deploratissima conditio in meipsum q. tum
inde aggravatur, quod cum odio Dei ardeant, tu obligati ma
neant, ad ejus amorem, qm quia o exhibeant meritissima
poena luant in omnem aeternitatem malitiae invitae et in
domitae, per qm quilibet propria quasi manu damnationi
suae justitiam cogitur consignare.

2. Aeternam esse obligationem Legis, neque sub ullo pretextu
am laxari et remitti posse nedum rescindi patet ex ratione illi
us Legis, quae nihil aliud spirat quam amorem Dei et proxi
mi sui qs. ipsius in Deo et sub Deo; Haec autem officia t
ita sunt effecto, ut nunquam o incumbant, ut tum cum pos
se non possunt alias, qd accederet ad blasphemiam, quod statu
endum foret, Deum posse dicere hui: Ex solvo te obligatione me
agnoscendi, pro summo bono me quaerendi et amandi. Item
exsolvo te vinculo necessitudinis, quae te nativitas cum cae
teris hujus eodem sanguine cretis o nexuit, quin imo
denigs. exsolvo te charitate illa tui ipsius et illa naali, et in
tima cura, qua tibi ardentissime es commendatus ad tuum i
pius bonum quaerendum, quae quidem tria membra pen-

tissimam

pertissimam implicant contra
Idem adhuc distinctius
illius finis principiis illi
vi aut deponi possunt, quod
tur, oculos intendo in Vir
incipiis ita sumus insiti
nosmet odisse; sed necesse
nisi, qd nos possit felices
qs. habet positum, o tm
justo amore, qui nostram
illuc collimeamus, ut per
tas nra promoveatur, et Co
Dei tum sapientia, tum bon
ctes Dei gloriam, et felici
beant ipsius hnj. Subsum
non potest hoc quamvis
si semper etiam in summa
delare, per illa spiria tam
tendere ad summum bonum
nem adpetere, et omnia il
mnium aspiciendi subs
amore et sectandi Virtutem
re et implere, quae officia
obligationis, et ne ad momentu
to minus in totum abole
II. Ad hunc modum Jus
sanctus, ne tenuissimam qu
furias nec tum tu carni
det illud: Ultra posse nu

apertissimam ꝓplicant Contradictionem.

I. Idem adhuc districtius et profundius etuamur ex nãa illius finis principiis illi tam altè infixis, ut ea nequam deleri aut deponi ꝓsunt, quocumꝗ. hõo tandem in statu consideretur, oculos intendo in Vim illam nãalem Charitatem, qua nobismetipsis ita sumus insinuati, & commendati, ut non ꝓsimus nosmet odisse; sed necessario id requiramus omni conatu et nisu, qd nos ꝓsit felices reddere. Id ipsum jam Lex Dna sibi qꝗ. habet ꝓpositum, õ tm mandans, ut nosmet amemus, illo justo amore, qui normam ꝓbet amoris ꝓximi, sed etiam toti illue colliceamur, ut per illum Dei amorem legitimum, felicitas nra ꝓmoveatur, et consummetur; est in hac admirabilis Dei tum sapientia, tum bonitas, quae cuncta Legis ꝓcepta propter Dei gloriam, et felicitatem completissimam pro scopo habeant ipsius hnis. Subsumo inde et infero qd se ipsum odisse non potest hõo quamvis malus, corruptus et desperate negs. si semper etiam in summa infelicitate suam felicitatem debeat velare, nec illa spes tam alte insita Vim semper teneatur tendere ad summum bonum, qd est Deus, eiusqꝫ. communionem appetere, & omnia illa facere atqꝫ. fugere, qui isti communioni aspiciendi subserviant; quod est horrere Vitium amore et sectari Virtutem, Justitiam, Sanctitatem omnem colere et imitare, quae officia ꝓinde ac munera aeternae sunt obligationis, et ne ad momentum quidem ꝓsunt cessare, et multo minus in totum aboleri.

II. Ad hunc modum Jus Dei mistar sibi relucens atqꝫ. radios spargens, ne tenuissimam quidem umbram reliquit alicujus minimae. nec tum tñ Carni satisfactum, quae semper in ore habet illud: Ultra posse nemo obligatur: Id am speciosius ad-

huc ad

huc adversus nram Drinam Videtur moveri, qd ō tm dicamus moralem Vitiositatem. quam Contraxerit mala consvetudine. Sed etiam naalem, quod inde a nativitte, a prima Conceptione, in utero Materno ei adhaerescat; atqꝫ. per oes facultates mentis et Corporis ita pervaserit, ut Veluti in nraam transierit. Jam Vero quis qd per Constitutionem naturalem ō prot facere, id injustae Videtr. ab ipso efflagitari; Quis en jure postulat ab homine, ut Colum manu Contingat, aut qui ab ortu suo Coecus est ut Videat: Hanc Cavillaonem sic satis argutam aut plausibile, Vlci raone refellit Catechismus, ut ostendat.

a Deum ita Condidisse hominem, ut quicquid Lex exigerat, praestare posset.

b. Hominem sua ipsius Contumacia, Sem et ipsum sui dotibus Viribus, & donis orbavisse: Quae duo recte distinguenda sunt. Primum a quippe ostendit hanc Impotentiam ō esse mere naalem et Physicam stricto illo et obscuro sensu. Posterius Vero b. eandem non esse Coactam sed Voluntariam, atqꝫ. adeo eam non excusare, ut Crimen protius aggerat et Cumulet.

a Dicimus Imo. impotentiam illam sano qdqꝫ. sensu naalem appellari, quatenus Corruptae naae nitrine qdqꝫ. implicitaes atqꝫ. Cohaeret; Sed neutiquam tu sic posse nominari, si respiciamus naam a Deo ad illius imaginem formatam, quae facultatibus idoneis et necessariis fuit instructa, ad Legem perfectissime servandam, Deumqꝫ. pro Summo bono agnoscendum, simul et amandum, Huc pertinet illud Catechismi: Deum hnem ita Condidisse, ut illa praestare posset. Solida sane est Conclusio; si en Deus hnem Oratim ab initio fabricasset, ut nec intellectu sanō, nec Voluntate recta et bona Ornatus fuisset, nimis injusta ab illo officia Deum agnoscendi

scendi et amandi postularentur, Physica & naalis, tanquam ret, quo minus unquam in a posset vocari, nedum Sub stantiali, plane quemadmodum et lapidibus ungam Cultum re posset, Verum enimvero lectu cognoscendi, Voluntate uiverit, qm abjecerit, utiqꝫ. in prima ejus Creatione im implendum sufficientissime ullo modo prott Censeri impo beat autorem, impeditus qu tioni, et perfectissime satisfa illustrant oppositissimis ex dolo aut culpa, depositurj, repetere; in foroqꝫ. Vale solvere in aere, luat in cu

tas dilapidavit ad restitut legis tenetur, et nisi facia tum etiam adducuntur Par De Rege, qui cum servis Sui sibi debitorem mille talen q. servus ō erat solvendo, et uxorem & Luc. 16. 1. de qui delatus erat quod eum debant, a quo dives exigen impossibilis, compertus e

scendi et amandi postulaverit, atq; tum impotentia haec mere Physica & naturalis, tanquam obex insuperabilis, ipsum impedi-
ret, quo minus unquam in munera illa tam celsa et sublimi-
a posset vocari, nedum sub poena maledictionis aeternae Com-
pellari, plane quemadmodum a brutis animalibus, a stipitibus
et lapidibus unquam cultum Dei religionemq; Lex Dei exige-
re posset, Verum enimvero, cum facultates illas, Deum intel-
lectu cognoscendi, Voluntate amandi possiderit hoc, eatq; tam
amiserit, quam abjecerit, utiq; summo jure ab illo requiritur, quod
in prima ejus Creatione insemmatum illi fuerat, et ad quod
implendum sufficientissime fuit instructus et ornatus, neq;
ullo modo potest censeri impotentia Physica, quae Deum ne ha-
beat auctorem, impeditus quo minus respondeat huic obliga-
tioni, et perfectissime satisfaciat. Hanc Rem Theologi, ut ut
illustrant oppositissimis exemplis: Si depositum inquiunt,
dolo aut culpa, deposituri, unus deposita justissime sum
repetere, in foro q;q;. Valet haec sententia: Qui non potu
solvere in aere, luat in cute, qui pecunias illi concredi-
tas dilapidavit ad restitutionem quamvis impossibilem, ut
Legis tenetur, et nisi faciat, moeritas luet poenas, Quor-
sum etiam adducuntur Parabolae Evangelicae Mat. 18. 23.
De Rege, qui cum servis suis in rite volens rationem, oblatum
sibi debitorem mille talentorum, apprehendit ejus bona,
q. servus ō erat solvendo, Rex ille jussit venundare Liberos
et uxorem & Luc. 16. 1. de Divite habente Dispensatorem,
qui delatus erat quod eum, ut disperaret, quae illi suppe-
tebant, a quo Dives exigens rationem dispensationis, ad illud
impossibilis, compertus est, qua propter illum Dives

destituit

destituit muneri dispensatorio; Adfert imprimis hoc simile
qd si Servus ebrietate, aut alia aliqua Culpa talem Contrahat
tam vel menti vel Corpori, quae ipsi ipsa Dni capessere, et
exequi non promittat, nihil omnimus tn illum manere obliga
tum, pro sua nequitia merito Castigari; His dibus Subscri
nec tum Rosium acquiescere, nam Qui gravitas plenissimam de
derat Rem, adversae Sententiae, quae parum ad rem fac
re ait, quantas Vires et facultates habuerit Adamus, si ea
lo progenati Posteri naaliter ad Legem Dei Restandam im
potentes et incapaces Annuanti, ita ut a mortuo prius ma
nera Viventis exspectes, Secundum nostram Sententiam qm ad
hne per labem originalem inquinato, Scitissime et perfectis
me Legis Divinae satis fieri queat.

Triumphant hi Adversarii et gloriantur, nos ad ineptas
esse redactos, cum ita confugimus ad Adamum, in quo ante
Secula Scil. istam facultatem et potentiam habuerimus, qm
nunc ultro agnoscamus et valde urgeamus, in eluctabilem
et insuperabilem quidem impotentiam, in meditullio et in vi
sceribus intimis dibus hominibus esse infixam. Ita est
ut ajunt, totalis absoluta, Stricte sic dicta naalis adversus
in qm nihil amplius potest esse juxta Legi, atqs. Cui perfectis
mus amor Dei et Proximi absurdissime et injustissime ne
geraretur. Enimvero est modus Vindiciae dignus, quem nisi e
pedimus, parum forte profecerimus in hac Controversia
saltem Adversariis os obturaverimus; Ut ergo ex intimis fo
ribus naae momentissimam hanc rem divinamus; observo
naale p prie et Stricte loquendo sic apellari, qd ex Constitutio
ne et dispositione interiore naturam prout illa Sapientis
mus Artifex condidit, profluere et jugiter p manare solet; sic
naale

Sic naãle est igni sublimia petere, splendere, ardere, etqꝫ. in-
de ne ad momentum quidem abesse potuerit. Naãle item aquae.
ad inferiora delabi, manare, fluere, sic naãle hñi semet ipsum
diligere, sibimet ipsi ex intimis medullis commendatum esse, fu-
amqꝫ. felicitatem studiose quaerere, atqꝫ. curare, qui sensus
impetusqꝫ. naãlis, ne ad momentum quidem potest divelli, quam-
vis non semper legitimam viam insistat, ad suum finem obtinen-
dum, sub hoc aspectu, qui solus in hac controversia intenditur,
asseverare sustineo hñi quantumvis corrupto, naãle in esse,
et in dem aeternitatem esse futurum, ut Deum cognoscat, cum
pro Summo bono habeat, desideret ex eo frui cupiat, ita quippe
Deus naãm suam formavit inde a primo suo ortu, ita eam con-
firmat adhuc quotidie et in Luminis auxam produxit, ut ha-
beat Summi alicujus boni cognitionem simul et desiderium naãle,
quod nulli creaturis possit expleri, ita ut felicitatem ejus, non
nisi aeternum illud et immensum Dei bonum possit efficere et
explere.

Ad ratiocinii hujus vim adstringendam observo, nil adeo
animae damnatae esse vexaturum, quam amissionem Summi
boni, quod est Deus, vita am aeterna, vexatio & discruciatio, in-
dicat talem naãe hñae constitutionem, divinitus qꝫ. dispositionem,
per quam sine possessione Summi Numinis beati esse non pos-
sumus, si sine Deo aãe contenti esse possent, jam pro iis,
qui aeternam pernicien amandantur, poenae ttrm. sensus relin-
querent, qm immensum, quantum superat poena Damni quae
ibus flammis acrius urit, intelligo desiderium insatiabile,
inquietum flagrans Summo bono ÷ Dei, cujus possessione & fi-
ritione in perpetuum excidere. & quem hñ tanquam unicum

fontem

fontem Omnis dulcedinis et Vitae nunc agnoscere coguntur, Cuj
Communione tantum potuerunt beari; Secundum Vim interiorem
illam naãe quam Deus illis indidit.

Hinc jam tandem devenio ad Conclusionem, atq. ex iis, quae
hactenus disputata sunt, Concludo, in hac quantum Vis corru
pto, et per peccatum aversum a Dei amore, remanere tamen
illam semel influxam naãe Vim atq. potentiam, quâ vel in
vitus cogitur Deum agnoscere, et habere pro Summo bono, &
si ipsum amare nequeat atq. odio prosequatur.

Deinde porro Corpus, non posse illam potentiam amandi De
um, et ejus praecepta implendi Considerari tanquam adæquat
totalem, naãlem, absolutam, propriè et strictè sic dictam, qualis es
Spiritis Lapidis. et aãlis bruti. Cui nulla in est Cognitio ac Deum Co
gnoscendum et amandum, cum e Contrario intimum, principium
naãle humanae, et insuperabilis quaedam potentia hominem qu
si rebellem et inimicum Dei, adigatur ad id, quod tex ab eo postu
lat: ut em averssissimus a Deo in Veritatem Deum solum esse fon
tem Vitae, ac propterea in ejus Communione beari concupiscat,
et sic omnis spes sit et maneat praeclara, qualis est damnator
rum. Unde si calculos rite ponii id tandem aliquid a ratione in
summa colligitur, legi oe sum jus Constare em in depravatis
simos peccatores nilq. illis injuriae fieri si id exigatur, ad
quod naãa impellit, et ad quod potentissimo quodam sempiter
no ac stimulo ejus feriuntur, em nunc ad Summum gradum
pravitatis et aversionis a deo provenerunt: Cum Deum am
amplius amare non volunt, nec possunt.

Sic sponte descendimus ad id, qd in Catechismo respondetur
Hominem sui ipsius Contumaciâ &c.

Innuitur hic Corruptionem et Vitiositatem non esse Coactam
et vinculo aliunde injecto adstrictam. Unde hoc etiam si vellet
non posset se expedire, sed omnem esse liberam et voluntari
am, quin imo cum intima lubentia Conjunctam, ita ut homo hac
vincula sibi ipsi fabricet, eodemq. fortius iisdem fortius adstringat.

Sane

Dom. IV
Sane nemo cogitur ad peccandum
libertas plenissima constat et su
sua qd ita voluerit et libera opin
tam invicta et indomita suj pro
habet ut excusare possit se, ut e
rem Deus, peccatorem, illud n
unde derivari, quam ex Contuma
lubentissimae sibiq. in sua ma
lor Consuetudine, et meriorem S
stroire Deo, haud dubie posse,
cara, Constanti, et sui semper sim
rationibus subiret abdici abiss
rem lubentissime et Contumacissi
praetu et Colore poterit inferr
cum Deus illum ita formavit, ut
sit, si voluntati certae, Constanti
mo haberet de quo qualvereretur
ficietur ex ipsa voluntate, per
semel sibi Contraxit, quam per

Claudat hanc nram deductio
Confideraõ ad reprobos et damn
tis simul et aeterna Calamitas
te, uberrima simul et suavissim
liter acerbus, deploratus et desp
um Considerare ut Summum b
et anhelare, et tamen illum spr
odio prosequentur, sic ut in hanc
mationem illorum justissimam

Facremus versati Summus in illa
quae oem hominem sistit a Capu
et incredibili quadam mole et m
sub quo aspectu in scra appellatu

Tandis Catechismus ad ejus
nullisq. verbis nedum Cogitaõn
tatur ut filius irae, tum tempor

Sanè nemo cogitur ad peccandum, ne Daemones quidem ipsi. Homini libertas plenissima constat et suae transgressionis et nequitiae, quia qd ita voluerit et libera opinione se ad id applicuerit sit ergo jam invicta et indomita suus pravitas et malitia, ea vim profecto abest ut excusare possit se, ut ex adverso gravet et damnabiliorem reddat, peccatorem, illud indomitum et insuperabile à pœna alienum derivari, quam ex contumacia voluntatis, et quidem voluntatis lubentissimae sibique in sua malitia placentis, etiam contra primae conscientiae, et interiorem sensum suae, profecto si vellet hoc offendere deo, haud dubiè posset, vellet nequam voluntate vera sincera, constanti, et sui semper simili, quae se nullis illecebris et tentationibus subiret abduci abisto officio, cum am non velit et quidem lubentissimè et contumacissima voluntate ò velit, quo tandem praetextu et colore poterit inferre, se ad impossibile cogi per legem, cum deus illum ita formavit, ut statim atq; serio velit, etiam possit, si voluntati certae, constanti non responderet, facultas, cum homo haberet de quo quaereretur, nunc omnis ejus impotentia procisitur ex ipsa voluntate perversissima, quam ipse suo vitio, semel sibi contraxit, quam perenniter adhuc firmat, adhuc fovet.

Claudat hanc nram deductionem brevis quaedam structura et confideratio ad reprobos et damnatos pertinens, quorum infelicitas simul et aeterna calamitas consistit potissimum in voluntate, uberrima simul et suavissima, pergit status illorum miserabiliter acerbus, deploratus et desperatus, redditur, cum cogentur deum considerare ut summum bonum, eumq; ut tale desiderare et anhelare, et tamen illum spontaneo nutu et impulsu semper odio prosequentur, sic ut in sinu suo gerant aeternum id, quod damnationem illorum justissimam pronunciat et subscribit.

Haeremus versati sumus in illa parte miseriae nrae, gradendae, quae totum hominem sistit a capite ad calcem cooperrum seminibus et incredibili quadam mole et magnitudine peccatorum obrutum, sub quo aspectu in scra appellatur filius inobedientiae.

Transit catechismus ad ejusdem miseriae gravitem infinitam nullisq; verbis nedum cogitatione assequendam, qua hoc consideratur ut filius irae, tum temporali, tum aeternae damnationi obnoxius

ius, atq; necessario cadens in manus ultricis illius, cujus tremenda est Majestas, cujus qs Virtutes et perfectiones nullum peccatum impunitum dimittere nec volunt, nec possunt. Ut eam hac ẽne Comprehensa debita luce pfundamus atq; ex intimis Theologiae practice eruamus, analysi et deductioni Verborum omissâ, unde parum fructui plerumq; redundat, in rem ipsam penetrabimus, ac demonstratam dabimus. A. Omne peccatum, qua originale tanquam radix, qua actuale, qua ramus et fructus ut omnes Dei Virtutes minuit, obfuscat, et quantum in se est extinguit, ita etiam Virtutum Dnarum debere puniri, maledictioni simul Temporali et aeterna. Istam aeternitatem paenarum adversus quam Cato insurgit adeo distincte probabimus.

A. Hic meditationes nostras dirigamus ut amputatis tricis Scholasticis et interiore rei nãe evictum demus, ne minima quidem peccata posse dimitti impunita, sed et ex parte Dei, perniciem et quidem aeternam trahere secum. Ad sequentia Argta in sex classes distributa poterunt ad Conscientiam cujusq; demonstrare.

A. Argtum suppeditat infinita illa Dei et immensa Majestas, quae ut Universitatis Conditor Dominus et Supremus Arbiter eminet, quae infinitam Mattem peccati et peccatoris exigere paenam et pernicien nullo negotio Concipere possumus, dẽ quippe peccatum illam eminentissimam Mattem minuit, dominationem et auctoritatem violat, quin mo abnegat, et quantum in se est, Deum, quodammodo exsolio Suo detrahit; Jam vero fieri nequit, ut Deus hanc Suam Mattem, quae est ipsa ejus Dnitas abneget, ac non potius validissime tueatur adversus omnes illos, qui eam impiè labefactare conantur. Si Dnae vel minimam violationem nisi velimus Deum Concipere clementiae et Mattis Suae parum idoneum Vindicem exspectum ejs insultibus Creaturarum quibus liberum foret et poenae vacuum, in Coronam ut sic dicam Summi Numinis manum injicere ejusq; gloriam pedibus Concalcare.

B. Secundum Argtum deducimus ex Dei beatitudine in exhaustae et omni Sufficientia illa affluente, quae Solus est atq; Cognosci debet fons Vitae et felicitatis. Hanc si a peccato extingui, et abnegari

gari demonstravero, nefa
bente nitatur ad injuriam
tandum quae demonstrãe
in quatenus secundum Apostu
ristinctius dicam fruitio
tantundem allicient ips
is Carnem vitiantis sunt
vertentes, sunt diademata,
quid Dnum promittunt sin
tissimae insecantes glor
Sarum rerum, pellicient
tur hõo, atq; in talium
um collocat, vto ut sine iis
ere quidem possit ac veli
tra Captandas, legem Dei a
is non dubitat, per õe
illuc ruens. In quam men
am Sententiam Ier. 2. 12.
secator me Centrum et mediu
qui tm obivit in Varas Spe
ae, neq; bracteudinem ejus
Dnae Dnae, et Convenientiu
hõo, qui iis suas Cisternas
(C.) Ad Tertium accedimus
ei, quae Virtutum q̃s Dnarum
tervallo Sejunctus est, ab oĩ
sumpsit Sordidi peccatoris
nae Vita, Salus, Felicitas, Let
fallitur, ad hanc si õ pot a
est ut anxietas, aegritudo, d
et in aeternum durabura Sul
ae excludunt a Deo, et iniqui
uoq; ipso in Caõ sunt, qua
t vel gessit, nulla Egrte Sa
em et Vitium; inter macula

illius, cujus treme
et nullum peccatu
ut; Ut cum hac Deo
intimis Theologiae
rum omissâ, unde
am penetrabimus, a
ua originale tang
mnes Dei Virtutes
ita etiam Virtutum
poreali et aeterna
Cato insurgit adeo

eratis tricis Schola
inima quidem pleu
; perniciem et qui
in sex classes distr
rare.

im ipsa Majestas, qu
Arbiter eminet, q
e praenam et per
ipse peccatum illam
auctoritatem Violat
quodammodo ex
Deus hanc Suam
non potius Valid
ie labefactant
dimitti Crimen, et
us Deum Concipere
Vindicem expositum
et et poenae vac
manum injicere

itudine in exhaus
ut atque Cognosci De
cato extingui, et ab
negati

negari demonstravero, nefas erit dubitare, quin Divina perfectio
sponte inclinet ad injuriam hac in parte illatam acriter vindi-
candam quae demonstratio sit nobis ex facili procudco et limpido.
In peccato Secundum Aptum Heb. ii est jucundus fructus, vel ut
distinctius dicam fruitio seu esca. qudcoam et illicebrae ad de-
gustandum allicientes nps sunt blandimenta et lenocinia voluptā-
tis Carnem titillantis sunt divitiae et opes, multo splendore oculos
ferientes, sunt diademata, Solia, Sceptra, tituli, honores, qui ali-
quid Dnum promittunt sunt denique hami altissime sedentes, et po-
tentissimae inescantes gloriae et laudis hnae.

Harum rerum, pellicienti simul et fallaci specie, et deludi se pa-
titur hoo, atqs in talium rugarum possessione summum sum bo-
num collocat, via ut hinc iis, maerore saepè contabescat, et ne Vi-
vere quidem profit ac velit, qdqs Crimen ejus cumulet ad hasce um-
bras captandas, Legem Dei abjicere et Communionem Summi Numi-
nis non dubitat, per oē nefas, sanguinem et dolum, et cedem
illuc ruens. In quam mentem convertere possumus egregiam il-
lam Sententiam Jer. 2. 12. 13. Obstupescite Coeli super hoc re
Peccatorem Centrum et meditullium omnis felicitatis abnegavit. et prae-
cipi tum obivit in Varas species rerum, quae acm ō possunt recre-
are, neqs beatitudinem ejus Consummare; Nihil perinde decentius
nae Dnae, et Convenientius, quam ut ab his fontibus prohibeat
hoo, qui iis suas cisternas effodere fuerat ausus.

(C) Ad Tertium accedimus Argumentum ex Sanctitate in intaminata
Dei, quae Virtutum qqs Dnarum Culmen est, per illam Deus infinito in-
tervallo sejunctus est, ab oibus sordibus et Tenebris Vitiorum; Unde
necessario Sordidi peccatoris Miseria et quidm aeterna profluit Dei-
nae Vita, Salus, felicitas, Lux est in Dei Communione, ab hac si re-
pellitur, ad hanc si ō potest a parte sua, ō a pte Dei admitti; necesse
est ut anxietas, aegritudo, desperatio, dolor, pernicies, inevitabilis
et in aeternum duraturus subsequatur. Jam Vero peccata separant,
ac secludunt a Deo, et iniquitates ejusmodi minimae Deo adversantur,
eoqs ipso in Caō sunt, quā minus Lumen Vultus Sui impertiri ve-
lit vel possit; nulla igitur Societas inter Lucem et Tenebras; Virtu-
tem et Vitium; inter maculam et Labem, et Sanctitatis Divinae fulgo-
rem ut

rem ut proinde si etiam nihil aliud faceret Deus, quam qd per Sanctitatem nãaliter facere debet. miserrimus evaderet, peccator ipse subtracto sibi radios, Dei Vultus ac favoris. Accedit insuper quod haec perfectio summi Numinis, ô tt ut solemus Tenebras a se repellit Verum etiam impuram istam aãe peccatoris dispositionem, quodammodo igne et aestu urat, consummat, atq; dispergat, quô repletus Deus in Hra Celebrati ut ignis consumens et flamma devorans: Ad hanc classem revocanda sunt illa loca, ubi severitas Dei laudati, et odium Dei adversus oẽ peccatum graviss̃ inculcatr, cum furiores sint oculi ejus, quam ut multum inspicere posset.

(d.) Palmarium est et omni dubitatione exemptum qd sub ministratione illa justitia Dei, tantopere Celebrata in Hra Justitia nigram illam quae Supremus Coeli et Terrae Judex aequâ lance omnia trutinat, et Virtutum omnium ita Vitio pocnam decernit; hanc Virtutem qui Deo adimit Sacrilegium nefandum committit, Deumq; indignum concipit qui unius citatis fraena moderetur. Utiq; sane sine Justitia ne humanum quidem Dnum Legislatorem, Judicem concipere fas est, multo magis ergo nefas, talem sibi Deum figurare, qui pro arbitrio tantum suo scelus vel puniret, vel impunitum dimitteret, si autem haec Virtus Dei constare ô prott nisi Scelus oẽ et peccatum, secundum legem ab ipso sanctam atq; ex nãa rum hnis, tum sui ipsius Dei profligatorem puniat, evidentissima est consequentia, Deum ô rtm velle, sed et debere pocnas peccatori exigere, coactiq; illa, utiq; debere pulcherrima et perfectissã quâ Deus sibi est obligatus, neq; ullo modo semet ipsum potest abnegare, sub hoc aspectu Paulus Rom. I. 32 dixit jus Dei esse, ut qui talia patrant mortis digni reputentr, similiter Rom. 6. 23. Stipendium peccati mors est, non tantum quod Deus ita decreverit, sed etiam quod ipsum stipendium peccati, nãaliter in omni peccato Contineatr, et Vitium semet-ipsum e vestigio debitas pocnas inferat afflictae quippe per quod destruuntur et deleri imaginem Dei, et confirmatur illa macula indelebilis, quae animam contrariis legi habitibus afficit, inficit; Hujus profecto Justitiae tantam vim, tamq; inflexibilem vigorem nobis insinuat Hra ut cum juramento jurando affirmaverit Deus, se non delectari morte peccatoris, deque eo ut se convertat et vivat Ezech. 18. 33. Idem ãliter Deus alibi introducitur delectationem et voluptatem capi eas ex perniciae pec-

Continuum

tantium et ex poenis quibus guidit et extirpat. ut Prov. quidem θεωρεῖσθαι est intel lationem, quam inflectione fac Majestatis et Celsissimi Jud tant peccatores Deum non to in Prophetis frequentiss proferri me ex יהוה que fectissimum, nisi justitiam me tus Sceleratos exercerem. Sup traviam esse hanc Virtutem negotiatae, qua Deus dicitur ut tueri.

(e.) Validissime argumentur peccatore non tantum ri d itur et plane deletur, quasi peccatores et peccatum est verba, asseverarit Deus: et anima quae peccat mor one male credulus vel in ex cem: Non moriar: Legislator it in illis Ve. Peccator ait: secundum bene placitum Co

(f.) Sextum formo argum ma fronte obvium videri Satrem illum, qui valet rati & malignum abusum boni per quem abusum, Patrona, tibi pendentur, quem vino C secundum illas figuras, Gra pero si bonitas se patiat non potius eo graviores p contulit, non illa bonitas e de quidem in homine tolle Deus adversus peccatorem n

cantium et ex poenis quibus peccati Viperinam illam radicem Confundit et extirpat. ut Prov. 1. 26. Ridebo in Vestra calamitate &c. quae quidem θεοπρεπως est intelligenda, sed non possum quin aliam explicationem, quam inflictione poenarum satisfieri quodammodo tantae Majestati et Celsissimi Judicis virtuti, quae est Justitia, ut cognoscant peccatores Deum non impune posse Contemni, quae clausula in Prophetis frequentissima ō post enumeraōnem poenae, et Cognoscetis me &c יהוה quasi diceret Deus Jehova, Numen perfectissimum, nisi justitiam meam Vindicatricem omnis Scelerij adversus Scelerator exererem. Juste igitur Colligimus non tantum arbitrariam esse hanc Virtutem, sed etiam necessariam et naturalem ex necessitate, qua Deus dicitur necessario existere, ut et Virtutes suas tueri.

(c.) Validissime Argumur ex Virtute Summi Numinis, quae a peccatore non tantum in dubium revocatur, verum etiam destruitur et plane deletur, quasi omnes illae Comminaōnes adversus peccatores et peccatum essent bruta fulmina, vel potius vana verba, asseverarit Deus: Quo die comederis, morte morieris, et anima quae peccat morietur. Sed peccator Serpentis suggestione male credulus vel in ore vel in corde gerit semper hanc vocem: Non moriar: Legislator sanxit; maledictus qui non manserit in illis &c. Peccator ait: placem habebo etiam si ambulavero secundum bene placitum cordis mei.

(f.) Sextum formo Argumentum ex bonitate ipsa Dei, quod quidem prima fronte obstinum videri posset, sed penitus insipientem evinceret saltem illum, qui valet ratiocinari. Ajo ergo in omni peccato inesse malignum abusum bonitatis, gratiae et benignitatis Divinae, per quem abusum, Paterna, ut sic dicam, viscera Summi Numinis vili penduntur, quin imo Calcibus quasi peruntur et violantur, secundum illas figuras, graves et signatas Mosis Deut. 32. 15. Jam vero si bonitas se patiatur impune contemni et conculcari, ac non potius eo graviores poenas sumat, quo majores gratias contulit, non illa bonitas erit amplius sed ignavia; Objectio, quam ne quidem in homine tolleramus, ne dum Deo affingamus, si ergo Deus adversus peccatorem non tanto acrius exardesceret, quanto

majoribus.

ribus illum beneficiis cumulavit, celsissima haec virtus impune d
ludenda et violanda exponeretur, quò nil indignius concipi au
dici potest.

(B.) Hinc porro gradum commodisse promovemus ad Secundum
Membrum, quod promisit demonstrationem aeternitatis poenarum
ralibi dicere possum, quicquid hactenus disputatum est, in pr
cedenti membro, ex dei virtutibus, id simul evicisse magnum
hocce dogma in tali creatura, quae ut perennis felicitatis
ita etiam sempiternae infelicitatis capax est, nempe quod omni
sufficientia, quod sanctitas, quod Justitia, quod Veritas, quod
denique ipsa bonitas summi Numinis, exigunt, ut pro illata
transgressionis mercede, peccatori infligatur, ac incumbat
in aeternum, nisi satisfactio intercesserit. Eaedem perfe
ctiones postulant, supposito id, quod tanquam certissimum
nunc assumimus, peccatorem semper exsiturum, nec in ni
hilum fere redigendum, quam consequentiam duplici argu
adstringo.

I Si aeternum peccatoris supplicium directe pugnaret cum
Dei Justitia, et perfectissimâ natura, quemadmodum etiam caro dict
tat, tum etiam iisdem dei virtutibus adversaretur, ut vel ad centi
annos vel ad ullum diem irrogaret poenam et supplicium quod
nim e diametro adversaretur naturae Dnae; id ō tantum ō mo
prodire potest, in omnem aeternitatem, sed ō omnino quidem pro
dire et in actum exire: atqui absurdum consequens, ergo et Antecedens.

II Sit Argtr; id quod natura dei postulat, ut saltem ad certum
Tempus infligatur pro transgressione Legis titulo et Nomine, mer
cedis debitae, et secundum Justitiam peccatori tribuenda, etiam dei
dei perfectiones videntè flagitare, ut in omnem aeternitatem conti
nuentur; quia eaedem rationes, quae deum adduxerunt ut per mi
le Annos V. g. vel per decies mille annos peccatorem excluderet
a sua communione, semper manent atqui subsistunt, necsi ulla caus
potest adferri mutationis aut relaxationis, nisi velimus relabi ad
stulta Commenta Gentilium animas impuras a sordibus in oleris pe
Crucem et ignem purgari, vel etiam si quod Adversarii inclinar
statuere supplicio centies mille Annor. vel si placet millies mille
ita satis fieri Laeso Numini et Legi violatae, ut jus puniendi

ultra deo

ultra deo eripiatur et nisi vel
gulatorem recipere in gratiam
per omnibus, quidquam suorum
mium et dilectissimum declarar
ipsa imperitum velit.

Quod si quis statuere velit,
Deo nolle jure illo uti, bonitate
et misericordiâ illius premendae,
cau, nunc illa libido deum ca
ceret, qui antea poenam
sit, merito indecens ei esset
exegisse, quo nil monstrosius d
evidenti ratione et demonstrat
aeternitatem traduxit, tanquam
lerabilem, et crudelissimam; atq
misericordiae grassari coepit, q
sionis exosissimum, sed in stro
destruamus, atqui simul praecip
gnetur refutemus.

Quantum ad Gram; h
re relucet; ut nisi carnis lupe
cum, mirandum foret circa
se moveri.

(C.) Prima fronte et acie
nunciavit: Ne timete eos
nis, quae in se continet mier
fingitur mori, et quidem mor
tem tandem finis poenarum q
ta tandem anima redivivi ad l
felicitatis, jam deus ō perden
rum in fornace purgaret
fert a mente dñi. Conspicer et
damnatorum appellatur mors,
quam emergitur, ut beati illi p

ultra deo exipiatur et nisi velit esse injustus atqꝫ crudelis, teneat̄ peccatorem recipere in Gratiam, eumqꝫ jam flammis Suis perustum, peremtibus gaudiorum Suorum reclicare, atqꝫ ex inimico et odioso amicum et dilectissimum declarare, quum immortalitte beata et gloriosa imperitum velit.

Quod si quis statuere velit, Deum quidē retinere jus puniendi, sed nolle jure illo uti, bonitte illius jus, illud remittere, tum enim vero ajo proferri, quae ō satis respondeant sapientiae infinitae, et Majestati illius premendae, quocum nobis negotium esse, quasi nunc hacc, nunc illa libido Deum circum ageret, ac quasi fatigatus punire desineret, qui antea poenam acriter exegerat, quod si deo decens sit, merito indecens ēē asseritur, vel minimam unquam poenam exegisse, quo nil monstrosius dici potest. Quando tamen caro in tam evidenti ratione et demonstratione nondum acquieseit; sed poenar. aeternitatem traducit, tanquam Doctrinam Evangelio indignam, intolerabilem, et crudelissim̄; atqꝫ potissimum his in Temporibus haec incredulitas grassari cepit, specialius adhuc Dogma corruptae rationis exosissimum, sed in sōa et sana Theologia fundatissimum destruamus, atqꝫ simul praecipua argta, quibus haec veritas oppugnetur refutemus.

℣. Quantum ad Scām; hanc si consulamus, veritas ibi tam clare relucet; ut nisi carnis superbiam et contumatiam hremus ꝓspectum, mirandum foret circa hanc Doctrinam aliquid dubii potuisse moveri.

(a.) Prima fronte et aciē colloco, quod Dnus J. Mat. 10. 28. denunciavit: Ne timete eos &c. Praemamus Paulum ideam perditionis, quae in se continet miseritum, nunquam finiendum, per quā agitur mors, et quidem mortē aeternā una cum suo corpore, si autem tandem finis poenarum foret, si per flammas infernales purgata tandem anima rediret ad laetitiam dei, et possessionem aeternae felicitatis, jam deus ō perderet animam, sed potius tanquam aurum in fornace purgaret ad sortem beatiorem, qd toto coelo distat a mente Dñi. Consipiret et coincidit cum hoc Argto, quod status damnatorum appellatur mors, et quidem secunda, unde videlicet nunquam emergitur, ut beati illi prodiuntur, in quos illa 2da mors ō sē protestatē

(b.) Eqidem

(b.) Eiusdem Argti vim intendit, qd pernicies haec vocatr aeterna, atq; etiam ignis aeternus. 2. Thess. 1. 9. Matt. 25. 41. q̃ est Supplicium aeternum v. 46. ubi probe observandum ita Supplicium dici aeternum pro reprobis, uti justis assignatr Vita aeterna, unde Concludimus, necesse est eadem esse aeternitatis absolutissae Condicionem, referantur huc admodum emphaticae locutiones, Apoc. 20. 10. Torquebuntr in Secula Seculor. et Apo. 14. 10. 11. quae opponi debent Cavillationibus Adversariorum, quibus Contendunt aeternitatem aliquando in Scriptis designare tempus finitum, quamvis hoc Argm in sequentibus debita opera Sumus labefactaturi.

3 Argt. in quo aeternitas poenarum Statuitr

(c.) Pergo ad Tertium loge Validissimum Argm quo aeternitatem poenarum Statuitur. Mar. 9. 44. 48. Ter repetito illo fulmine Ubi vermis eorum ō morietur et ignis ō extinguetur Collato Cum Matt. 3. 12. Esa. 66. 24. –

Explicatio loci Luc. 16. 26.

(d.) Momentissimum est hac in parte, quamvis ō paucis adhibitum quod legimus de divite Luc. 16. 26. Inter haec Chaos firmatus Constitutus est inter nos, et Vos; ita ut qui velint hinc transire ad Vos non possint, nec illinc huc. Hiatus ille spacie et literaliter designat Scripturae Abyssum et interstitium, quo Coelum Supremum discretum est et Secessum a Tartaro Divina Dextera infera, ista inter Capido infinitae et immensae figet naalem obicem inter Supremos et inferos, ut nec illi qui in Coelo agunt, descendere queant in orcum nec qui in orco versantr adscendere ad Coelum, ista tam infinita vorago Spatii tempus indicat obicem aliquem insuperabilem, qui superos et inferos, beatos, et damnatos, in aeternum separat, atq; dicat ut qui ad modum Coelestis gloriae Participes, inde excidere ō profint, sii eum Sub mortis aeternae tabernas Concluso inde nequeant ullo praeto emergere ob utriusq; illius Status immutabilem Condicionem.

(e.) Supplicia nunquam finienda indicat illud dictum de Juda Proditore; Vae illi; melius fuisset ei illi non nasci, si poenarum tandem finis esset post aliquot Seculor. miseriam, aeternam felicitas Conferetr ibus in universum tribus cum Sceleratissimis, non Sane ita locutus fuisset Dns praescientia et omni Scientia, cujus omnium

[illegible] futuror. Temporum
[illegible] Seculor. decies millibus
[illegible]ti, illam hnt proportionem
[illegible]quuntur, ac proinde meli
[illegible] aliquando ad Consortium
(f.) Hominum reproborum
[illegible]rum illam Decretoriam
[illegible]am vero de Daemonibus om
[illegible]timonium Judae Vers. 6.
[illegible]rorum hac in Pte Dogm
[illegible]um Diabolo in gratiam Ee m
[illegible]nti, ut ipse ait; at manu
[illegible] Ee Salvandum, Vid. Hoë
(g.) Ego in Diabolo admitten
[illegible]bus malis haud repugnare
[illegible]nibus non procederet Diab
[illegible]quam matura semen progna
[illegible] Petrus Apstus et Judas in Lo
[illegible]ucerit. Concludunt, ne h
[illegible]nt. Cum amor sui, quo
[illegible]abolo et Angelis Justum p
1. Quantum ad Sanan
[illegible]ratiqua quae aeternitatem
[illegible]mortuorum.
(a.) Necessitas Satisfactionis
[illegible] Dogma manifestisse Secun
(b.) Necessitas talis Satisfa
[illegible]ngm posset praestare; D
[illegible]us fuerit, θεάνθρωπος
[illegible]mana.
(c.) Redemptio et mors
[illegible]inde arguit, Cum sine Sa
[illegible]ui Salutis, ac Gratiae Dra
[illegible]e Sanguinis haud dubie ex

Dom IV

Cujus Orium futurorū Temporum Caliginem penetrabat, nam ne millia quidē Seculor. decies millibus Conduplicata Li in Tormentis transigantē, vllam hūc proportionem ad aeternitatem beatam postea subsequuturam, ac proinde melius fuisset nasci illi hūi, omino Li tandem aliquando ad Consortium tam gloriosum p venire Concederetur.

(f.) Hominum reproborum idem erit Status, qui Daemonum, Status hominū reprobor. 2dum illam Decretoriam Sententiam, Matt. 25. 41. Abite maledicti &c. Jam vero de Daemonibus omnis spes restitutionis et mensa, secundū testimonium Judae Vers. 6. 2 Pet. 2. 4. Heb. 2. 16. ysle Origines monstrosorum hac in Pte Dogmatum sum fateri Cogitur, dum reditum Diabolo in gratiam Ee interclusum quippe cum ne mente quidem motus, ut ipse ait; ac manifestre in Satanam dicere posset, aliquando ee Salvandum, Vid. Hoërium in Origenianis Lib. 2. Qne I. & 24. Ego Ergo in Diabolo admittent Dei qui nolunt insanire quod Spiritibus malis haud repugnare videri perfectionibus qs Dei Cur idem hūibus non procederet Diaboli imaginem gerentibus, et ex illo tanquam malum semen prognatis, presertim cum Contrarium inferant Petrus Aptus et Judas in locis Citatis ex eo quod Angelis non pepercerit. Concludunt, ne hūi quidem parcendum perinde tantum potē Coeum amor Sui, quo homo ita transversus agitē, ut qd in Diabolo et Angelis Justum pnunciat id in se injustum ee Clamitat.

1. Quantum ad Satanam Origenianam, haec subministrat fundamenta, praecipua quae aeternitatem poenar. Statuunt Contra Suspectum, mortuorum.

(a.) Necessitas Satisfactionis quae est Religionis Xtianae basis, hoc Dogma manifestisse secum trahit aeternitatem poenar. et quidem.

(b.) Necessitas talis Satisfactionis quam nudus et metus homo nunqm posset praestare, Deo ad qm Justae Judici, exhibendam opus fuerit, θεάνθρωπος Et dignitate et potentia, plus quam humana.

(c.) Redemptio et mors Xti absolutissimam poenarum aeternitatem liquide arguit, Cum sine Sanguine ejus nulla detur remissio, nulla spes Salutis, ac Gratiae Dnae, Jam vero Communione meritorum et Sanguinis haud dubie exclusi Sūt, qui in Ignem Diabolo paratum amandantur.

amandantur et ex tribunali Coelesti execrabiles pronunciantur.
(d.) Necessitas regenerāonis et Sanctificāonis, sine qua nemo Deum debit. Hebr. 12. 14. Sponte sua importat poenas ungtam finiendas.
(e.) Nam peccati dominantis et peccator est velut Sempiternis Vinculis Constringentis, unde nequeat eluctari.
(f.) Hanc Veritatem denigs liquido arguit quae de imagine dei per ipsum jam amissa et ulterius amittenda abgs omittenda superius excuti Cumus, Luce meridiana Clarius hanc aeternitatem demonstrant.

Veritte super Candelabro posita paucigs tenebris errorum et ratiociniorum quibus utitur Caro detegere Conabimur et fontes ex quibus suas objectiones passim ostendamus et ad illas pro Viribus respondeamus.

Prima Obj. Palmarium adhibet Argum ex bonitte dei ajunt illam nullo pacto Conciliari posse cum hoc dire et duro dogmate, R. Sic quidm male Carni videtur et quemadmodum supra ostendi, pessimam speciem deluse, quoniam ipsa bonitas dei summum supplicium exegit illius, qui tantam virtutem aut tedere aut vitiare sit en illam velimus eo usgs extendere, ut supplicium aeternum nequeat inferre, jam nullum ei amplius libebit supplicium infligere, ac proinde omnium Scelerum injuritas erit danda omnibus Creaturis, atta Coelum, terra miscendum, et ora sursgs deorsgs vertenda et volvenda

2da Obj. Vehementer urgetur aeternitatem poenarum repugnare Sapientiae dnae infligentis ajunt supplicium ad amandāonem vel improbi illius, vel aliorum saltem, qui illo exemplo abstererentur. Jam vero secundum nram Sententiam reprobi, non possunt amplius emendari ō sunt en alii, qui dire illo justitiae dnae exemplo necesse sint deterreti a Crimine, ac proinde nullus en fructus inde ad gnigs redundaret. R. et ratiocinium alioquin quidem Colore illitum, sed ad penitus excussum evanescit, nam vel maximus inde fructus redundat, vel ad Scios, tum ad Deum tum ad Angelos, qui ō aliomodo de justitia dei infinita et tremenda melius potuerit Convinci, quin imo de misericordia et bonitte infinita ejusdm Numinis quod Cum multos Angelos praecipites abire fivexit in ruinam aeternam, alios domicilio felicitatis et gloriae Confirmaverit. Cum Omnes hnes post lapsum id merquissent, similiter aeternis poenis trad.

Voluerit

Voluerit sanguine illo filii dilectissimi, et maledicta morte ejus magnam multitudinem peccator. perditor. conservare, quor servator. in sanguine filii redemptor. perpetui erunt hymni et gratiarum actiones tanto impensiores, quanto pocnitius efficiuntur sensu illius grauis et justitiae cujus rigore totali victimas vident in omni aeternitate, immolatas ad laesae Majestatis poenas luendas.

Instantia est. Non congruere eidem sapientiae, ut sit deus former creaturam, ut prolabatur in statum immutabilem et inemendabilem, cum status felicitatis vel miseriae, qualem nulli animarum posse placere significat. Turretin, nisi malo deo Manicheor.

R. Hoc est sane audax et temerarium philosophema cum ō tntum sciamus e sacris literis in emendabilem malitiam illius, qui per excellentiam illius ὁ πονηρος, sive malus, sive improbus ille est, verum etiam ppria conscientia convincamur, pravitatis tam altè nam nram inficientis, et a virtute et bonitte omni avertentis, ut plane immedicabile reddatr malum, quod ipsum deus sapientissime permittere voluerit, ut quemadmodum bonum infinitum sic etiam malum infinitum ex oppositione eō melius cognosceretur. Si autem illa argtio procederet, qua contenditur ō licere deo pravitatem admittere inemendabilem. Iam pugnabo eō fundtō, haud licere sapienti deo ullam admittere pravitatem, se dum obligari vi hujus virtutis, ad primum semen et scintillam ōis pravitatis et miseriae statim extinguendam, quod quocunqs profanitatis tandem nos perductum sit, quisquis facile perspiciet.

Tertia Obj. Tanquam fortissimum telum stringit justitia dei, quae nequeat, ut vitae brevis errores, tam diu et tam graviter puniantur, cum mira injustitia foret tanta et tam rigida injustitia, quo per magnam exaggerationem solent Adversarii invidiosum reddere et dicere finita tum tempore, tum etiam in exteriore qualitte ea crimina, ac pinde ō posse nec debere aeterno supplicio affici.

R. Cum Theologis haec paulula nra (A.) esse in animi peccatolesionem infinitae Majestatis, (B.) omne peccatum hre semen in infinitae aversionis in deo (C.) quamvis in vita brevi constitutus mortalis finem tantum peccandi facere debuerit morte coactus cum tn sine fine fuisse peccaturum, si perpetuam in terris vitam agere

voluerit

vitam agere potuisset (d) utique sine fine in peccati perseverasset, quum jam anima a corpore soluta ō cesset aversa, manere a Deo, quin imo acerbiore adhuc odio erga Deum obduratur, ac de se justissimi aeterni pani relictum esse experiatur.

Quarta Obj. disputant Adversarii significationem aeterni in Scr. non semper absolutam inferre duratiōnem sed saepiùs tempus diuturnum indefinitum quidem, sed neutiquam infinitum, ut imo cum statuta Legis Mosaicae dicuntur aeterna Exod. 27. 21. Quae tñ cum reliquis umbris ad ortum solis justitiae evanuere (2) cum templum Hyerosolymitanum dr mansurum in aeternum 2. Chron. 6. 2. 3. Itidem Regnum Davidis 2 Sam. 7. 13. 4. Gen. 18. 5. Terrae Canaanis professio aeterna dr Abrahami et ejus posteritati 6. Tandem servitum illius qui sibi auriculam sibebat perfodi; Exodi 4. dr aeternum sic et servitium Samuelis deo dr aeternum 1 Sam. 21. 22.–28.

Ad hæc ita sit responderetur nimis liberaliter, quamvis consequentia merito ptēterea negatur, ajunt quippe viri docti et circumstantiis colligi et liquere sic ne aeternitas indefinita ac absolute infinita, et in locis adductis, intelligi spacia longi diuturna, sed tandem finienda sed in quibus locis de poenis agitur nullam restrictionem posse admitti. Ego vero existimo hoc telum melius retundi, si negetur unquam aeternitatis vocabulum sine idea absolutae durationis adhiberi. Reverera enim.

(a) Quo ad Statuta Mosaica, habuere aliquid aeternum, ō in cortice, sed in spāali eor. potentia ac medula quatenus oeconomia illa umbratilis repraesentavit. Oeconomiam meliorem et immutabilem Novi Testi, sic ad,

(b) Templum Hyerosolymitanum est et manet aeternum quatenus figuravit domum illam et Ecclam in cujus medio Deus in aeternum inhabitat. Ad.

(c) Regnum ejus Davidis veri ac spiritualis, qui est xs haud dubie est aeternum, immutabile et in conclusum, de portis inferorum perpetuo triumphaturum.

(d) Circumcisio ejus illa a spāali fidelibus sine manibus est imperanda, perquam opprobrium cordis amputatur est aeterna.

(e) Possessio Terrae Canaan Abrahamo ejusq posteris promissa si ad spāalem terram revocatur aeterna em nobis pronunciatur.

Quod

Quod ad servum illum attinet, qui aeterno servitio mancipatur ajo,
(K.) Aeternum ibi valere quandiu est et existit, nam hunc hñem
esse manumissum in Anno Jubilaeo, neutiqñ verisimile est licqđ
in aeternum usurpatur I Sam. 1. 22. Collato cum versu 11 et 26. de
Samuele, ea ām vis Phraseos si applicetr ad conditionem damna-
torum, aeternitatem absolutam infert.

(B.) Cum Servus ille in aeternum dr servituxus et Samuel in aeter-
num mansurus ante faciem Dei, tanquam Nazireus, est haud du-
bie populatis mos loquendi, qui omnem finem excludit, a parte
loquentis, et cum mutuam Sancientes amititiam, utriusq promit-
timus eam aeternam:

(C.) In Servo illo altior adhuc sub est rāo, nam Judaei intentio cu-
jus Ceremoniae Secundum quidm nrām hypothesin, Spectat Carna-
les Judaeos, reverra in aeternum Servituros, in maledictione Le-
gis, postquam libertatem Abrahamiticam.

Ex his jam liquet, quam parum pdii habeant Adversarii in
his, similibusq locis, id qđ em ipsi Adversarii agnoscunt, quum a-
junt; Deum poenas absolute aeternas intentasse, ut eo validius pec-
catores in officio Continerer. Quamvis jus sibi reservavit illas
poenas mitigandi, et tandem aliquando perficiendi, ac pro inde
hanc dnām ō ēe propagandam in Vulgus Sed tm inter Doctos ven-
tilandam, quae est mera Stultitia Carnalis, quasi Deus aliter vulgo,
aliter Doctis in Verbo Suo loqueretur, et quasi id qđ Deus absolute in-
terminatus est Populo Sine illa restrictione ab ingeniis Philoso-
phicis fas ēet restringi, qm ad ipsum evidentissime monstret poe-
nas aeternas Secundum jus Dei non tm posse, Sed et debere, q ali-
as nomen Opt. maximum ō tam rigidas minas proposuisset, si vel
minimum inde Virtutes Dei minuerentur.

Quae ad hanc Qnem dicenda habes, paucis expediam. Resol. Quaest
Veterum omnium gravissimo objectio de Summi Solet a bonitte ō tm
Sed et a misericordia quae ē affectus adhuc reverior, non sustinen
ut miseri in sua miseria relinquantur, quam parum pdii Lingue-
catori in bonitte Dei Luperius evictum est, Jam Specialius adhuc
evincemus et Vindicabimus misericordiam Dei, a perverso illorum
Conceptu,

Concepta, quo Vulgus doctum et indoctum simul omnes qui ō sunt illuminati; sed tantum Philosophemata a Carne imputata Legum Libi ꝓmittere, vel omni modam impunitatem, vel saltem poenā non adeo rigidam, non in aeternum duraturam. Haec communis fere vox est omnium mortalium ō tantum illor. qui Sanam Doctrinam hostiliter impetunt, verum eñ eorum qui in ea Legi acquiescere ꝓfitentur. Consulat modo quisq; et ad occultam cordis sui loquelam rudicem attendat, ꝓcipiet, et experietur statim id ęd dico, principium Scil. Carnale cujuscumq; hūis eñ hac in parte inimicum esse deo, et se Sanctioni Legis de aeterna subeunda maledictione ad transgressionem non subjicere, sed illi potius fulmini, vel in totum non credere, vel nūm Scelus impunitum tale opponere dñam misericordiam, proinde incumbendum est Theologo, ac ꝑinde Concionatori Sacro, ut hanc Cāmae praxeos Capitalem pestem ex medullis hominum, ubi tam capitalis exerit et altas radices extirpet, quid ām hic possit et debeat disputari a Religionis et pietatis Cām fortiter defendendam per Summa rerum fastigia delibabo.

Primo sic ratiocinor, Dem atq; rationem istam postulare, ut qui unam virtutem in deo ꝓdicat, alteram non extinguat et destruat, et profecto deus Pater misericordiarum, viscera caritatis, et teneritudinis sunt immensa, et nulla satis cogitatione, nedum laude a nobis possunt attingi, id innumeri Textus, non tam ad Consolationem nram nisi innuant, verum eñ ad Convictionem nram Idem interim deus misericordissimus est et semper manebit Justus, quod non pauciores ibidem Textus inculcant, atq; proinde has gemine virtutes, Sacrilogo Conatu a nobis sejungi et divelli: Sed junctim cum amore et tremore simul adorare, illum individuum nexum ob oculos posuit deus in admirabili loco Exod. 30. 6. 7. Jehova misericors, gratiosus &c et in aliis passim

Secundo asseverare audeo misericordiam quam deo adscribit malesana ratio, ne in hīne quidem probari, multo minus laude dignam judicari. Quis enim ferat, Judicem illum mollem et tenerum, utpote justissimae legis exactorem Sanxe-

sunt exe.

xecutioni mandare refugia
se morte afficiat, doleat
ipientem, sua sibi cāa adsc
cidatur, sed ut eo affectu p
nunq; id permittat, nulla
ssit magis a deo nunquam
quanto magis rum lex, rum
ribus Summi Numinis dire
debeat abnegare, ut et Superi

Tertio Hinc Consequitur
in Sacris literis non tolli, no
gressores pro ut mereantur
modo deus nūm Tyrannus v
dum ipse testatur Ezech. 18
probi, sed ex eo se delectāon

Quarto ulterius progre
in lucē Collocatam dabo, ut
finitis laudibus extollunt
qd ille peccatori prospicere
clarius, et quem Salva Pie
nid efficere potuisset, Iam
ter impunitum praestet, ve
finem et Scopum tendunt
nitam Charitatem et viscer

Quinto et hoc addendum
Dei exqa probos non tam
longanimitate eos tolleret
Commissa peccata eos pun
merenti.

Sexto ubi hanc Confi
Vulgaris Concessus Cirea Pr
Pios, Cum Dei nūm uno
obtrantur, id ab horret a

executioni mandare refugiat atq; a se non impetret, ut aliquam diu
ta morte afficiat, doleat Judex vicem illius, qui poenam a Lege
militetur, sua sibi Cãa adtrahit, eorq; misericordem esse ei con-
ceditur, sed ut eo affectu propiditus connivet ad scelus impuni-
rumq; id permittat, nulla ratione concedi potest. Haec similitudo
atq; imago a Deo nunquam transferrur, tanto magis procedit,
quanto magis rum lex, rum Sancta Legis ex perfectionibus et Viru-
tibus Summi Numinis directe profluunt, Li enim eo hic semetipsu
deberet abnegare, ut et Superius demonstratum est.

Tertio Hinc Consequitur misericordiam tantopere celebratã
in Scris literis non tolli, nor minui, etiam si in universum trans-
gressores pro ut meruissent, aeterno Supplicio relicti fuissent, si
modo deus tãen Tyrannus voluptatem aliquam recepisset, qm admo-
dum ipse testatur Ezech. 18. & 33. Se non delectati in morte im-
probi, sed ex eo se delectãonem capere ac Convertati peccator et Vivat.

Quarto Ulterius progrediar, et jam tandem rem ipsam liquid a
in hucc Collocatam dabo, nis misericordiam deo dignam, quam in-
finitis laudibus extollunt et evehunt, Sitae Litam esse in eo,
qd ille peccatori prospicere voluerit de praeculo, Filiumq; ipsi lit
elargitus, et quem Salva Justitia Salva Majestate, alias aeterni poe-
nis afficere potuisset, Jam Convenienter Justitiae, et Legi illi non
sit impunitum praeteret, verum en aeterna grãa Cumulatur, qulm
finem et Scopum tendunt omnia illa Testimonia, quae infi-
nitam Charitatem et viscera misericordiae celebrent.

Quinto et hoc addendum est, quod in effabilis sit misericordia
Dei erga probos non tm sed et reprobos, quatenus incredibili
longanimitate eos tolleret, beneficiis Cumulat, nec statim post
Commissa peccata eos punit, qd quidem pro gravitate Criminum
merenti.

Sexto ubi hanc Considerãonem pro Clausula velim teneri,
Vulgaris Concessus Circa Statum damnatorum, Videri nimis Con-
fusos, Cum dei tãen uno Supplicio multis gradibus distincto e-
volvantur; id ab horret a rãone et revelãone et nectit maximas

difficultates,

difficultates, omnino Statuendum puto innumeros fore gradus, poenarum, pro innumera transgressionum universitate, et demum unicuiq; ad mensuram Suam illius mensuram Iustissimam et aequissimam, et cui misericordiae aliquo temperamento non plane destitutum ut ita quilibet experiatur, et intime Convincatur Deum non punire tanqm Tyrannum sed tanqm Patrem rebellium Filiorum et aegum, bonumq; Iudicem totius Universitatis.

DOMINICA V

Quaestiones 12 - 13 - 14. 15.

Hactenus miseriam humani Generis inspeximus, atq; qd in barathrum profundissimum implicati, et diversi sumus, Circumspiciamus nunc aliquid lucis et opis in tanta caligine, tantaq; Calamitate nobis affulgeat; Hic Vero laudanda methodus Catholicorum, quae in hac doctrinae serie ac pedetentim Viam aperire incipit, et q. hic pponenda sunt.

Primum litium est in necessitate Satisfactionis Qne 12 Dumq; dicit Christum illi Satisfactioni plane esse impares Qne 13.

Tertium inculcat, quicquid est Creaturarum eam hac in parte deficere, nec quicquam subsidii ferre posse, Qne 14.

Quartum colligit deniq; et Concludit, haud aliter emergi posse e gurgite profundissimo quam per potentissimam opem illius, qui simul homo et Deus sit Qne 15.

Ut am haec omnia momentissima Religionis nrae Capita recte ppendantur et validissime evincantur, Omittendum est, quid Satisfactionis Vocabulo illigatur. Est enim significatio ejus vel laxior vel strictior, Satisfacere nr aliquando dr latissimo et laxissimo Sensu, qui Culpam agnoscit atq; eam deprecatur, strictiori Sensu tunc demum est de Solvere id, qd debetur, sive per pecuniam sive poena ejusdem strictissime ppie et secundum genuinam Vim tum Vocis, tum rei ipsius, est Cum agnitione et deprecatione Culpae, Cumq; Solutione vel praestatione poenae debitae, reparare et in integrum restituere id quod Violatum erat. Haec enucleatio Vocabuli insignem lu

signem lucem suppeditabit ad
illinzur:)
Ordimur a primo liberationis
ro, ubi jam statim apparet ni
stinus insinuat. Deus vult justi
ficare est vel per nos, vel per alu
Hinc ordinam totius Evangelii
re dicent, et explodunt. Armenia
ae, negantes q; Deum sine Satisfa
rodoxi: necessitatem quidem Sat
ctatur, tmen Junctum bene Ph
ne illa necessitas derivanda a vo
sit, ut Deo Satisfiat, an potius
ipsum nunquam potest ab rea
ctionem exigere q; Amputabo
quae suscipi potest adversus
Sententiis addictos, Remonstra
diversa gravissimis Argorum
ctero e hac Ordine quo Caden
Liber potius inter nostros de
to exactiore accuratius, ut si p
effundere, cum discussio Vitio
videatur, quod Satisfactionis
cum ad Controversiam hanc di
Incipiamus ab Hypothesi co
arcessunt non a Naa Dei et
suntate ac Constitutione per
quia videlicet Summum Num
tes suas excellentissimas Justi
tia, Misericordiae, omni Suffi
in Theatro Conspiciendas ex
cessitatem Satisfactionis a Na
rivandam ex, immediate ad
titiae Satisfactionis ex Dei
to stringere et facile posse
tionibus et Solidis Solutionibus

Dom V

Ingressum lucem suppeditabit ad omnia, hac Dominica pertractanda.
(Ordimur:)

Ordimur a primo liberationis nostrae fundo in hac quaestione Quaest.
otio, ubi jam statim apparet nil verius, nil solidius, quam quod XII
Cyprius insinuat. Deus vult justitiae suae satisfieri, quo circa ne-
cesse est vel per nos, vel per alium satisfaciamus.

Hanc divinam totius Evangelii aram atque medullam Socinian aper-
te vident, et explodunt. Armeniani cum hic magnopere praevaricen-
tur, negantesque Deum sine satisfactione haud potuisse placari: Or-
thodoxi necessitatem quidem satisfactionis una mente ac luce tu
entur. Inque Junctis-umbone phalanges in eo tum dissentiunt, sit-
ne illa necessitas derivanda a voluntate Dei ita ab aeterno decernen-
tis, ut Deo satisfiat, an potius a nata Dei scissa, quae ut semet-
ipsum nunquam potest ab negare, ita non potuerit non satisfa-
ctionem exigere? Amputabo disputationem in longum abituram,
quae suscipi potest adversus Socinianos, eorumque hac in gente
sententiis addictos, Remonstrantes, si enim quidem in theologia u-
niversa gravissimis argumentorum ponderibus est demonstratum, pro-
fecto e hac divina qua cadente totum Evangelium corruat necesse est.

Iuber potius inter nostros theologos agitatam controversiam pau-
lo exactius accuratius, ut si prod. Quaest. arduae aliquid lucis
affundere, cum discussio virorum doctissimorum inde potissimum
videatur, quod satisfactionis ideam non satis caute definiverint,
cum ad controversiam hanc dijudicandam accederent.

Incipiamus ab hypothesi eorum qui necessitem satisfactionis
arcessunt non a nata dei et perfectionibus, sed a liberrima vo-
luntate ac constitutione per decretum irrevocabile firmata,
quia videlicet Summum Numen hoc pacto providebat se virtu-
tes suas excellentissimas justitiae, sanctitatis, sapientiae, charita-
tis, misericordiae, omni sufficientiae, potentiaque praeclarisso
in theatro conspiciendas et spectandum. Ego magis putarem ne-
cessitatem satisfactionis a nata dei ejusque perfectionibus de-
rivandam esse, immediate ad singula coll. qui stant pro neces-
sitate satisfactionis ex dei decreto negata, quae puto non ad-
eo stringere et facile posse dilui, cum contrariis animadver-
sionibus et solidis solutionibus opponemus. illos. ergo rationes hae.

(d.) Deum

(a.) Deum esse simul Dñum et Judicem rationibus reddendis non obnoxium, independentem, nulli Legi secundum quam necessario punire debeat adstrictum Legis et Sanctionis, annexae principem et Authorem qui proinde talia potuerit condere decreta, quae maxime Scopo Suo subservire reperiebat.

Ad quae regerimus quamvis Deus nullis sit obnoxius rationibus nulli Legi alligatus, si tñ lex quam Deus tulit et Justis sanxit poenis non ex mero ejus Arbitrio profluxit, sed ex ratione ejus sanctissima dimanavit, utpote illud Summum Numen a Lege illa tam sanctissima potuit recedere, quam a se desciscere suamque naturam abnegare potest. jam vero Leges et Sanctiones esse fundatas in ipsa natura Dei superius demonstratum est et ab omnibus Theologis magno tenetur consensu.

(b.) Dicunt nil quod Deum ea dedvvatov, nisi quod contradictionem implicet, etiam sui nullam ea contendunt, sed repugnare cum Clarissimo Vitrio in Oecon. Foed. Lib. 2. Cap. 8 §. 5. omnipotentiam Dei minuere huic Qui interficeri et immiscere quippe cujus decisio non est arcessenda a robore Summi Numinis immenso, sed a Justitia, Sanctitate, et decentia Virtutum ejus per quas ille παντοκρατωρ nihil aliud vult et nil potest velle quam qd ejus perfectionibus et decentiis Conveniat ad amussim ut proinde licebit cum potentia asserere, Deum potentissime multa non posse quae tia sint quae defectum trahunt secum.

(c.) Argumentantur ex eo quod Deus sit liberrimus, ac proinde absolutam necessitatem puniendi ante decretum vix aut ne vix quidem consistere posse cum ejus perfectionibus. Hinc respondemus. Neutiquam pugnare cum libertate absoluta Satisfactionis, non magis qm quidqm libertati Dei derogetur, si cum necessario justum, Sanctum, gloriae Suae amantem, quin imo necessario existentem dixerimus, quae necessitas Summam importat perfectionem et libertatem in gradu excellentissimo.

(d.) Nullam facturum fuisse injuriam Summum Numen nec sibi nec suis, si peccatum absque Satisfactione dimittere et gratiam exercere voluisset, et decrevisset non sibi, quandoquidem jure hoc exigisset, non suis quippe cui ineffabile et admirabile

officium fuisset collatum, qui Deum si peccatum dimitteret condonaret, videri posset et dum, quod majestatem, Sanctitatem licentiam Converti et libe Creaturis ratione Boni, tum m tendi, sic itidem aliis quater re posset injuste oppressi, v ti a Tyrannis, et virtum sume insultassent, quod exem permanat per hc Genus Crim rtam, detrimentum et per rectore sapientiae hujus pertinet illustris ille locus R respondam inquit Dñus, quasi dicarem innocentem.

(e.) Argum superstruunt litatem inter Creatorem, qui inter Creaturam, per qm ri jectus sit in gloria et majes tas per peccatum laedi no inferri queat illi, qui possit perimem, in quem Scopum ctionis, verum etiam aut ho 30. 6. 7. dicatur: si peccas q transgressiones tuae quid ra nulla ibi satisfactio non sumentationem repudiat illu rex vel infeliciter urgeri cum sera tyrantur nullam cum sibi ipsi ipsi tñ noce suam tollitur, et ferme d tur Deum in tanto gloria re, ut ei nec addi quidqm

beneficium fuisset collatum, quod ratiocinium rejicio dicendo: utiqs Deum si peccatum dimitteret impunitum atqs sine satisfactione condonaret, videri posset et sibi et aliis qs injuriam fieri, sibiqui- dem, quod majestatem, sanctitatem, justitiam, bonitatem suam in pec- catis licentiam converti et libidinem inde ansa probaretur omnibus creatis ratione potis, tum malis, tum bonis sinistre de deo cogi- tandi, sic itidem aliis quatenus vindictam tum nullam expecta- re possent injuste oppressi, vexati, duris tormentis excarnifica- ti a sacris tyrannis, et vitium et scelus impune insultassent, quod exemplum quam latissime funditur et permanat per hc genus criminum quorumqs plerasqs tendunt in noxam, detrimentum et perniciem aliorum, quibus propterea a rectore sapientiae hujus universi deberur vindicta, quorsum pertinet illustris ille locus Rom. 12. 15. Mea est vindicta, et Ego retribuam inquit dns, quasi diceret, Ego non essem deus nisi vin- dicarem innocentem. sacris.

(C) Argtum superstruunt hoc fundo intercedere distantiam infi- nitam inter creatorem, qui lumen inhabitat inaccessum, et inter creaturam, per qm immensam inter capedinem deus ita sub- vectus sit in gloria et majestate, ut stricte loquendo ejus majes- tas per peccatum laedi non possit, atqs nulla per illud noxa inferri queat illi, qui possidet felicitatem veram, sinceram et perennem, in quem scopum non tm adhibent philosophica ra- tiocinia, verum etiam authoritas scrae advocatur, ut cum Job. 35. 6. 7. dicatur: Si peccas quid facis illi et si multae sunt transgressiones tuae quid nocet illi Ergo inquiunt, ubi verano- xa nulla ibi satisfactio non est absolute necessaria, quam ar- gumentationem repudiat illud ∴ quod Argtum hoc, vel imprudenter vel infeliciter urgeri animadvertimus. infeliciter quia cum scra tyrantur nullam deo noxam inferre a peccatore, sed cum sibi ipsi ipsi tm nocere, utiqs crimen laesae majestatis nun- quam tollitur, et ferme ad nihilum redigitur, sed tm ostendi- tur deum in tanto gloriae et felicitatis fastigio collocatum esse, ut ei nec addi quidqm possit quantumvis hostili et inimi-

co animo

animo rebelles Creaturae adversus Creatorem Suum insurgant. Sed et imprudenter ratiocinantur, si ēm immensa illa intercapedo, qua Deus est subvectus super hīnem aliquid hinc roboris et ponderis in quē illuc randm delaberemur, ut peccatum diceremus meram imaginationem, in quos laqueos Diaboli seqq alioqs multos mortales ēm nunc implicant hoc ipso Sophismate decepti.

(f.) Eorum fundum et experientia presta, quam pro se faciunt, cum Deus foedus gratiae evexerit, atqs ita jus Summum remiserit, qui ām prom. relaxare, et temperare, ille ēm promisisset in totum remittere, non tm vicaria poena, sed ēm oi poena sublata.

Ad hoc respondetur; Neutiquam legitimam Conclusionem inferri hoc Argm, non sequitur ēn, si bonitate sua adducitur ad relaxandum, de jure suo, id ēm in totum posse remittere, aut neglexerit temperavit sane Deus infinita adductus misericordia legis suae vigorem, vicariam admittens poenam, sed ita temperavit ut per hanc viam multo melius et cumulatius legi satisfieret, quam alias unquam fieri potuisset, quoquidem respectu affirmare Justinus = o a Deo nihil fuisse relaxatum, ut plus ēm sit impetratum quia ips Mediator obedientia sua, non tm maledictioni, sed et Sanctionibus et praeceptis legis per omnia satisfecit, sed infinita suadignitate infinitum quendam cumulum adjecit.

Expositis itaqs Argmis quibus illi insignes Theologi necessitatem illam Satisfactionis ex Dei voluntate derivandam putant, et pace illorum ad singula responsionibus datis hoc ipso aditus nobis traditur et transitus praeparabitur ad rationes praeparandas, quibus absoluta necessitas Satisfactionis adstruitur, interqs ipsem locum fere occupat.

(g.) Admirabile illud foedus gratiae cum peccatore ictum in sanguine peculiaris filii Dei atqs in demonstratione plenissima Justitiae secundum dem vigorem exigentis et exigentis in sponsore id, quod peccatoribus meum debebat, persolvendum, de vi hujus Argmi Clar. Vitsius Lib. 2. Cap. 8. videri potst ubi loca huc pertinentia reperiuntur, solide enucleata Rom. 3. 19. et sequentes item 3 25. Heb. 6. 6. et 10. 26.

(h.) Eandm

Dom. V

(b.) Eandem hanc necessi
tione Satisfactionis in mi
ponam, sed vel maxime re
tiquam hic abesse possu
universi et Conservator bo
tur, et convellatur a sua
ferret vitium et defectum, se
befactatum, et convulsum
sequamur, Satisfactionis ne

(c.) Sic ratiocinamur nis
ste Constare posse deo ill
riam, quae illi tribuend
ratam, quaqs aeternam
tum Angelis, tum hīnibus
Charitas, et misericordia, qu
hīni in tantum peccati et m
tur et diminuetur, tanto
fundatam fuisse. Reperiat
rem exigeret.

(d.) Longius progredior
necessitate Satisfactionis,
sericordi optimoqs sat de
et Constituere de peccator
mus, ubi res est in differenti,
semper inclinabit in mel
Adstructa hinc in modo
endum. Posset ne hoc Sui
tatem atqs amissam aju
deri posse ea de re di
sibus est, ita et hic est Sup
re Sui, sibiqs hanc facult
tium propiciari posse
macerationibus ēm Carnis
sentiae quemadmodum
omne genus Commentorum

(b.) Eandem hanc necessitatem evincimus et evincimus, ex definitione Satisfactionis in initio proposita, quae non tm Continet poenam, sed vel maxime reparaõnem restitutionem in integrum quod neutiquam hic ab ee possunt, nesi ea patitur moderator Summus Universi et Conservator boni ordinis, ut quidquam turbetur, laxetur, et Convellatur a Sua Sede. Sed ita maneat quippe. quod inferret vitium et defectum, sed omnino exigit, quod male fuerat labefactatum, et Convulsum reparetur, qm ideam si proinitus persequamur, Satisfactionis necessitas Sole meridiano Clarius relucebit.

(c.) Sic raõcinamur nisi stet necessitas absoluta Satisfactionis Vic Constare posse deo illam infinitam laudem, adoraõnem et gloriam, quae illi tribuenda est, ob redemptionem in Filio dei procuratam, quesi aeternam Submittrabit maãm administraonis, tum Angelis, tum hõibus redemptis, utqui ineffabilis illa bonitas, Charitas, et misericordia, qua Deus pidentum exhibuit et invenit hõi in tantum peccati et miseriae gurgitem immerso, obscurabitur et diminuetur, tanto plus quanto minus in nãa ipsa dei fundatam fuisse reperiatur, et illam pro peccatis Satisfactionem exigeret.

(d.) Longius progredior, et affirmare audeo Sublata absoluta necessitate Satisfactionis, in dubium posse revocari, an deo misericordi optimoqui sat decens fuerit tale decretum Concipere et Constituere de peccatore puniendo. Quandoqui perfecti boni, ubi res est indifferens, et tm dependet ab ejus arbitrio semper inclinabit in meliorem et mitiorem partem.

Adstructa hucusque in modum necessitate Satisfactionis deprecandum. Possit ne hõo suis viribus opibusqui laesam placare majestatem atqui amissam ejus graãm recuperare? absurdum videri possit ea de re disputaonem ingredi, sed ut in reliquis hõibus est, ita et hic est stupor mortalium in Credibili Coeco amore sui, sibiqui hanc facultatem arrogantium atqui Imaginantium propiciari posse Numen diratum muneribus, victimis, macerãonibus cm Carnis et aliis actibus exercitiis poenitentiae quemadmodum Religio naãlis sibi hac in pte omne genus Commentorum et remediorum fabricavit, quae

ora tm

Quaes XIII

(b.) Eandem

oia ñm esse ludibria Cerebri humani, hoc patescet.

(α.) Si adrendamus ad definitionem Satisfactionis pmissam, ea Consistit non ñm in Cognitione et deprecaõne Criminis, neq; tollerãone poenae, verum vel maxime in reparaõne et restauraõne illius, qd violatum fuerat. Hane am restauraõnem integrum õ posse fieri et praestari ab ullo mortalium, Cuilibet dictat Conscieã, mactantur victimae, offerantur dona Corpori flagella adhibeantur, in Jejuniis poenitentiis, Vivisq; lacrymis tota vita transigatur, non pod. resarciri id, quod factum fuit, neq; subversus ordo in integrum restitui.

(β.) Peccatores adeo non posse resarcire, illam raturam, qua Legem Dei violarunt, quia eam in dies redduntgraviorem, quod sub alia imagine et similitudine in Christo nro depingitur, cum respondetur: Non debitum nostrum in singulos dies cumulare, ne semel sub peccati vim et damnaõnem redactus homo, et imagine dei orbatus, Legem dei in õibus transgrediatur, sine ulla intermissione non ñm aperta scelera patet, sed en cum sibi illam Legem observare videtur, et suo modo bona praestet opera; etenim quicquid homo Cogitat, quicquid machinatur, et molitur, id a Scopo Legis quem ferire debebat longissime aberrat. Est en חַטָּאת Peccatum proprie aberraõ a Scopo, neq; gloriam dei quaerit, sed suam, non animatur amore dei, sed illo Corruptisso amore Sui proprio, quo oia ad se solum refert, triquam ad ultimum et primarium finem, ut pro quo illius virtutes eminentissimae miscentur vanitate, ostentaõne, ambitione et hypocrisi, fraude, aliisq; seminibus pravis viam Dei pmerentibus, unde manifestum est, peccatorem in dies in horas, in momenta singula novos sibi Thesauros irae Comportare, et profundius immergi in Suum exitum.

Quaest. XIV Progredimur ad Tertium fundum Redemtionis nãe, quo statuimus nullumq; auxilium adferri potuisse ab aliis Creaturis sive Angelis, sive hõibus, s. vilioribus, adhuc et raõne Carentibus animalibus.

(α.) Redor

(Q.) Redordiamur ab infimo illo ordine irracionalium ãalium, unde hostias Succedaneas Sumpsere Gentiles, illis ẽm Judeis Carnalibus illue Stuporis prolapsis, ut Satisfactionem ex Sanguine ãalium veram et Solidam redundare Crederent, qui Error profecto irrationabilis fuit Cum ãal irracionale nec jus Legis, nec Deum agnoscat, multo magis Legem Dei; Deo et Proxmo amando posset implere, atqs hõo desiderabitur ab eo, qui placitum Stabit, et hñs Vilem Lubiturus est, Sunt alia bene multaqd hic possent disputari, Sed operam et Tempus Luderemus, si tanto Stupori plura opponeremus, Conferatur in Crepão ipsius Dei, adversus hoc Genus hominum directa. Mich. 6.6.7. qui locus ansam nobis praebet.

(Q.) Ad 2dam Classem Creaturarum hic excludendam recensetur inter alia Fructus Ventris, et primogenitus pro defectione oblatus, ea Scill. erat Vesanea veteris orbis, ut existimaretur in Caput aliorum Crimina devoluta per illorum devotionem, et expiationem expiari, inter quos principem locum obtinere autumabant, filios primogenitos, et Charissima matrimonii pignora. Non jam dicam hoc ipsum placitum iram Dei magis provocasse quam placavisse, Sed Cum Cõmo directius reponam, Mera Creatura iram Dei adversus peccatum non potit. exonerare, ac proinde alios inde liberare, Ad quam Solidẽ respondum sit, attendi liquet sint tamen plures adhuc fontes, qui hic largiter manant ad ejm opem hominum, si forte nram vicem subire vellent, ab hoc negotio removendum.

Primus et praecipuus fons est, cui Scipio circa reparãonem quam Sepius culẽ insinuavimus, quam porro non itr ex recompensãone injuriae, et violatae Legis, restitutione in integrum, vetum ẽm accessione ad hunc majoris obedientiae, et reverentiae, ut ista qd parratum fuerat, reducatur ad majorem Dei gloriã; Hoc am ẽes hñes in unum Conflati haud potuissent Strare, nedum et Singulus aliquis id poritisset.

2do demonstrandum est quicquid vel Singuli, vel ẽes in unum Conflati

(Q.) Redor

Conflati hinc inferri possunt, id. ipsi pro semet ipsis debere, quandocunq; Lex exigit, perfectissimam et cumulatissimam ex Dium Virium mensione obedientiam, ac pro inde nil utilitatis in alium posse redundare.

Mitto jam reliqua, quae hic disputari possent, et late deduci, nullum esse qui vivat hinc creatu, nullum, qui non illi debeat mori, nullum qui suis viribus mortem posset vincere et debellare, quae omnia Summam Summarum efficiunt in Gal. 4. 9. Ubi dr. neminem redimere posse suum Fratrem, nisi gravem eo illam redemptionem. Cui ergo oem aeternitatem cessare. (hoc est) ab eâ redemtione debet quisq; obstinere cessare

His am depulsis forte praesidium aliquod effulgebit in excellentissima illa Classe Creaturar. quae Angelos Complectitur magno robore praeditos; ubi cum Christo nro regerimus,

(a) Non velle Deum, ut qd homo Commisit, in alia Crātura plectis id videlicet nec jure nec ratione ulla mitteretur, et reiiceretur ad satisfactionem imaginariam, vel potius injustitiam, quandam Specie Justitiae praetexta.

(b) Non posse quidm Deum hinc crimina punire in alia Creatura, quippe qd non nisi Justitiae adversaretur; sed et interiori rerum Ordinationi, qui cui poenam hinc debitam subibit, simul debet, debet mortem hinc intentatam subire, qui pro hinc satisfaciet, necesse debet Legem Dei implere, pro ut illa hinc lata et data fuit, quae profecto a Conditione Angelorum st alienissima. Qui cui hinc a morte et maledictione sub qua jacet vindicabit, suis viribus debet mortem superare et triumphare de nigs qd Cumulum imponit, reparandum est pro singulis et omnibus peccatoribus, quicquid fuerat violatum et obedientia majori resarciendum do Dei gloriam illustriorem, quae postrema Angelorum vires excedere quilibet percipiet.

Quaest. XV

Ex his jam dictis efficimus tndm, et pro tuto ponimus stabilimus, ad lapsum hinc erigendam et redimendum opus fuisse liberatore, qui eandem nobiscum nāam sed nulla macula, nulla culpa Contaminatam, Consecraret in unam personam, Cum nāa dna, per Cujus tum Potentiam tum dignitatem

Dominum

Quaestione

Ad hanc dcam illustratur praecedenti Dominica fu
sunt Capita.

Primum versatur Cir
qui redimendo onus su
Secundum [Caput:] ostend
et Conspirare in J. Xto, Cu
Cor. – Ac Jesuch Nazar
kiżajt bamulajś: igazia
emberben arra kiindc

Dom. V

dignitatem infinitam Satisfactio ōibus numeris absoluta et completa praestaretur.

Hoc est meditullium et Centrum nāae Religionis Deum hominem debuisse induere nāam, atqs in Candidissā et ab ōi labe intacta puritate similitudinem eam proferre Carnis peccato obnoxiae, et maledictionem nobis incumbentem tollere, non tm sed et deleret, penitusqs absorberet, quin imo plenissime resarciret id, quod turbatum et violatum fuerat, cum accessione majoris gloriae, ad Injuriam Supremae Matti inflictam, compensandam simul et redimendam.

Haec demqs est Satisfactio Deo justo Judice digna, qualem Lex Solam admittere et approbare potest, sub hac Conditione non respuens Mediatorem, non Sponsorem recusans, non Solutionem et reparationem Vicariam abnuens, sed potius ei favorabiliter adnuens, in eaqs suaviter acquiescens: Haec qqs demum est Satisfactio, qualem Solam, praestare potuit Deus, seu Dna Persona Carne vestita, et semet pro peccatis mortalium offerens, obligansqs ad omne illud Subeundum et per Salvendum, quod illis incumbebat, et illos praegravabat onere immenso quae quidm ad hanc Dominicam praelibasse sufficerit, in sequenti eandem materiam enucleaturus Specialius.

Text. Sid. VII. 26. Nyuvji Pap illet vala sok

DOMINICA VI

Quaestiones XVI, XVII, XVIII, XIX.

Ad hanc Deam illustratur et ad Conclusionem adducitur, qd praecedenti Dominica fuerat inchoatum: Duo praecipua sunt Capita.

Primum Versatur Circa dotes varias, et necessarias illi qui redimendo onus in se suscipit Qne. XVI, XVII,

Secundum [Caput:] ostendit Cunctas hasce dotes Confluere et Conspirare in J. Xto, cujus Spem statim a Lapsu dederit Deus

Exod. – Az Isten Noeh halálra bölcsesége tudál, Deinceps kezéért bámulaj: igazsága szentsége fiának rabegett szeret a bünös emberben arest minden szenvedek még a' pogányok is, magokat

Mor I. 30. A Atlet- nekünk Jutó bölcseség, igasság, szen- tség és vál- tság.

abrahamitáknak is,

=nak ötchön arravaly Jn Szüne cleibe jöruljanak; közbenjáró által jövén
tál az Jrt engesztelni. - 4. pogans: Lagy vmelich az ö Papjaikat tartják
közbenjárónak ezekt Faras vagy th'ptelek ezekuek Goldest még nem
vette 123 Josef ezekuek elelt rendelette, midőn a'többi DOM. VI
nyert még vette Mos 47: 22.
2o Jndeah deneeps Typis, Figuris et umbris formatam, donec tandem
Pyramidjai in plenitudine Temporis maximus ille Lapsus nostri Reparator nascretur.
Hat-ben
igen sent elelt Amo In priori quidem Capite duo distincte Considerandae sunt
élnek. a'kik (a) Sponsorem suum debuisse ee ejusdem nobiscum naae, re-
letes gozer. Os Labis expertem et simul perfectissime justum.
betöltsük, a' (b) Eundemque ditatis tum gloriam et dignitem, tum robur
halals egy et potentiam debuisse Nostridere.

Ejtsi o (a) primi illius membri in hac Ene demonstrão insigne
XVI. Capit vim et lucem ex Satisfactionis idea, jam aliquoties de-
Közbelsőbb exparadonem et restitutionem in integrum.
eltnevő Jü clarata quae cum agnitione poenae et luctione importet
letignek fut Haec ötia quippe non Cadunt nisi in hne verum l.e.
nyak vid. Carnis et Sanguinis mi revera ee participem, non am-
Braekman bram et magniarium qualem nobis multi Haeretici confin-
in Bruxelles xerunt, denique Justum eundem, et vel a minimo peccato im-
2o Confutzi tactum, etenim Crimina ab hne Commissa nemo subsi-
ust a Cinkek tuto Sponsoris potuit Suscipere, et pro debitis Libi nunc
A.C. 500. incumbentibus Coram deo agnoscere, Confiteri, deplora-
4o Mahum ri et Contestari, nisi qui Cognitione et Communione eju-
Det a'kik, dem naae Cum ere humano ee Connexus, et in unitu-
=ének. veluti Corpus Compactum. Fratribus per ötia similis exce-
5to Az Oh pto peccato Heb. 4. ii 15. et ii Et qui Sanctificat et qui San-
a'kik Papatis ctificatur, ex uno Sunt oes rierum Poenas ab hnibus
De ezekh in Corpore et aa Suscipienda, non alius gts. excipere et
a Közbejárók tantlare potuerit quam factus sub Lege ex Mulere. Gal.
nek volnak 4.4. ut maledictum mortem Subiret et Acutum Sanctio-
nig, a'kik nis violenta dispositione aae et Corporis experi-
Lagy tulajdon rentia, Cum reliqua illa mole miseriarum, quibus naa
Lgyedül a' humana Sola sod obnoxia, denique expiationem Legis,
Xban Sid. VII: 26. Illyen quae Consistit in obedia Legis hni datae, et quidem per-
fő Pap sat. fectisso novoque Cumulo aucta. Nemo utique exhibere po-
Bizoo tuit, quam sod vera Cognione nobis junctus, majoris
1o Minemü tulajdon kivantatnak nig a' Közbenjáró 2o Divinae
2o Hogy arok Lgyedül a' Xban vagyunk nig.
II. Hogy valoságos ember és a'mi testünknek részese Legyen
vérünkre annak kellett degt teuni. 2o Mert nig nem halhatott volna külön

1o Mert példát nem adhatott
a' Jóságra. - 4to Docet
Apostolus iste, Amabi-
lem esse Deum ... volit
Mat. II. ...
VI ...
quae prima enim illum
adhuc modo, quem prim
tatis Deum ex toto Corde,
suum Proximum uti se ipsum
sunt, nisi Lapsu et ruina p
naturae affinis, nulli mo
de placuisse Christus et Sanct
eam miserorum hominum
potuisse non dubitaret, Ex
rum ac Legis ruptae jus
ne quaestione Cumulandi
omnia haec ejus Caristu
mbri liquidissam demons
debuisse ee eum qui Lap
um Cumulatissimam ex
2o Agnoscenda erat
i, multitudinis infinitae
ne inde Deus debuit ee Spo
s et Confessio quae ex
mputare Criminum Patra
ny ee infiniti et non nisi
et uno actu oculi Libi o
erfici, effici et implere
ne Latius deduci posse
mis ingeniis Satis ansae
rium prosequendam.
3. Omnis itaque debuit
ctis Temporalis, simul e
mentaverat. Hoc am
set imbecillitatem hnam
um, i: das Lit ista loqui:
Közelebbi igazságos Legyen
bünös egyébként még hum
volna, Ebben más kiindon
tak nem még a Jó

3ō Kaj példák nem olvastak volna ij oly tökéletesen nem sértsítették volna a Pictorra. — 4ō Docetak Phantastak Gnosticusok Manichaeusok Apollinaristak Anabaptistak Mennoniták, Socinusok &c. nak embör tette lett volna, ij helyett mind 4ō Ugy külötött mind

DOM. VI Decembr Mat. II. A Pater nemzetségéből nem egből Rom I24 I. 3.

Quae primigenium illum honorem, et Vigorem gerens illustri- 2ō Nevelődött
ori adhuc modo, quem primus Adamus qui his facultatibus fue- Luk II. 12
cinctus Deum ex toto corde, tota āa, et ōibus Viribus eōt ama- Gyūj. sat
turus Proximum uti se ipsum illiusq; ardentissimi amoris talia 3ō Akarott
daturus eōt documenta, qualia vungām ab illo fine dari potuis- ekarott
sent, nisi Lapsu et ruina peccati intervenissent, ops ut hōo nul- szerezni
li noxae affinis, nulli morti et maledictioni per se subjectus. jóságos
Sed plenissē Justus et Sanctus, semet pro Cāa Dei, pro Cāa Istennek Vis
eām miseror. hominum debuisset mori, et maledictioni de- mellett jóság
votere non dubitaret, ad Laesae Mattij gloriae reparan- Jan IV.
dam, ac Legis ruptae jus ac Deum resarciendum quin imo no- 4ō Még sokat
va accessione Cumulandum. Sitetett Jō
Omnia haec ggsb Clarissum lumen praeferunt ad abrexeu Myhold.
membri liquidissam demonstrāonem Divinitatis ops participem Quaest.
debuisse ēe eum qui Lapsus nros restitueret et Satisfactio- XVII
nem Cumulatissimam exhiberet. (II) Lelkeie
Agnoscenda erat Culpāo unius hūis, Sed totius mun- novelni
di, multitudinis infinitae, hoc am exigit ōia Scientiam, ac 1ō Nevelődött
pro inde Deus debuit ēe Sponsor, em tatis Spectanda hic et agni- 2ō Mint
tio et Confessio quae oriatur expatentissō et profundissō emlékezetünkben
Competu Criminum Patratorū, ne uno quidm excepto, quod o- jár.
pus ēe infiniti et non nisi ab eo, qui ōi Scientia pollet, 3ō Semmi
et uno acta oculi Sibi ōia praesentiscit, — a deo posse kivódott sint
perfici, effici et implere Statum Sanctificatus, alia quae Lélekünkben Sylva
sic Latius deduci possent, amputo, q: qd propositum est vesdlucsen
bonis ingeniis satis ansae porrigit ad meditāonem hanc kibarsuk
uberius prosequendam. tehát Apto
Omnis itaq debuit Supremi et exhauristi dira illa inter Bey-
mors Temporalis, simul et aeterna quam Lex transgressō- rignun &
ri intentaverat. Hoc am quam immensum, quantum Su- Pleasen
peret imbecillitatem hūam, per se demonstratur, cum Solus pag. 395
Deus, si tas sit ita loqui:) Deo hae ir pte possit opponi, Thott.
Sibelletur igazsága legyen pest 1ō Mert a' sei magvi et velut B) Segy
bünös egyebeink nyughatnak. 2ō Példát a' Pictorra nem adhatott
volna. Ebben más minden Hereticusok is semmi Kétkedést nem gyakorlott
tak nem még a' Sō Messegeiis sőt Pilatus igy Ez semmi bünt nem

találok sőt Hendey sem tudat találni maga is igy kitsúda gyüjtheti még
engem a' bünről? sőt ar ö ellenségi ert a' vallást tésik! Isha gnber
ugy nem hollatt nint ar ar cnber. – De hogy nem tsak igenuk kellett
lenni IDS. hü valosággal ez is volt még fellik 1= Mest Sz Lélek
tül fogantatott Luk 1: 35. 2= De ert a' kedest tésik: Valyon vétke
hetette? et velut occurrere fulmine maledictionis armatum, exarma-
nest ha nem, dum, dum ira iram ejus excipit atqs tollit, ut Primul auferat et
ugy hüségs benedictionem Dei Convertat, quae talia sunt ut vel pro uno
lépen gyn hne redimendo requisita fuisset dna potentia, ne dum pro
sabás ala, universitte, et mundo Electorum redimendo ex pluribus Szt
vagyok tsak, Locis, quae in hanc rem citari possint, Sufficerit nobis Ser.
kadat jót
és igy sem 30. 21. Exitest magnificus &c. quae Creatura seu hna seu
nü virtus Angelica possit in immensae hnae irae et maledictionis hu
jus pelle capite excipere, tamqs exsuperare, unde ipse Deus Conclu
dett. G
a' kedés dit magnificum? Personam dnam huic operi
nem a' Hit ee admovendam, quae ex semine Izraël homo nascatur
tudomány et ita utramqs Conjungat.
tsehozta, a' hust
lási Creaturae (B.) Reparatio quae est tm ad Satisfactionis opus est nec
Sensit seu atqs vindicis, in hoc quidm negotio nro ut non possit
tanit, és igy suscipi et impleri, nisi ob illo Cui in est infinita – dna vi
sült Segelem et experientia tum dignitas excellentia. Cnus noster ut
kedés, Hah rux Phrasibus ad rem accomodatis, Sponsorem nobis debuisse
a' Sirkálka amissam Justitiam ac Vitam reparare et restituere, et re
sagato fülés ctē sane, sed paulo distinctius est procedendum.
Theologusok (A.) Gradus hic est Ergo, obedientiam Strandam fuisse hnis
elmúlich, in obedientibus, non tm eandem, quam antea exhibere tene
sülcsonya batur, sed ēm majorem et Cumulatiorem. hoc ad gubi-
lemlyk és, bet statim Sensit Deum trahere eminentissimam quadm
a' Kt – csábni dignitatem et vim promovendi.
tesséte vene (b.) Gradus ita a me Concipitur, ut affirmare audeam ex
vel szokott tali obedientia plus gloriae ad Deum redundasset, quam
volna, dolta si Lex nunqm violata fuisset, etqs hoc genus Satisfactionis
ma vétkes deo dignissimum nunc ex multa in lucidentiore Theatro ster-
mert hü, nitatis, Dei, Dei ejus virtutes Dnatis, et nunquam rantopere veluti
hünk ar emicuissent Justitia vel Sanctitas Dei eminuissent, nisi peccatum in mun
pedaul dum intravisset, et infeliciter violata Lex feliciter re
tetett ha gloriosissime restituta fuisset.
nem vétkezhetett, mert minden emberek vétkeznek: De ez ar ők (C.) Gradus
kivül is helyesen mert bizony hogy magunk ar Jn ig a' kövétsre
példát tselek Mát V: 48 Legyetek tökéletesek tsak: meg is mutatta Istnak ut
kantüség. Hat azert hogy példaul tétetik a' kövétsre Jr. Nemyek igy

Isaj az Jsten új nép vagyon
1 Mos. XIII. 22. Jme
is gonosz tud
Cap. VI magyar mester
(C.) Gradus jam Sequitur
ista, Scil. magno Dei miser
cordia extincta, per sponsorem
sticantem, quae ex ipso
manaret, ō tm restitui, a
ēm nova accessione auge
ne et Scintas o amplint per
ti. Sed supra dem ictum
(C.) Accedit Gradus, in vi
erna Triumphandum, pro
tribus de morte Corporis,
modm in Primo Adam
tro Dei e morte emergere
quando pii ad Vitam aeter
Sed primus ille labilis et
Patre, pro se, et filiis, id
eam ut ad finem Satis pla
ita ut merito adipiscemur
riae in Coelis per Media
Adamum unquam potuis
dna nra arctiore vinc
quippe qui filium Dei, ex
bae possumus fratrem n
facturus deliberatum
nis dotibus, quibus tum
esse deberet, nunc vero
Patri nobis sit exortum,
timens amqs tum poten
emptionem tam arduam
stam sterendam. Est
vilentem ex alto atqs no
ui factus nobis ē a Deo (
Vevabo tehetsey nem e
tökéletessey lém gogy
(C.) Vdvözlet Igaz

Isaj ar Jeban ij nÿ vagyon a' vitheytsÿség hyba sohasem vitheziik, mert
Mat. III. 22. Mi ér. cuhog olyan tett nagy nÿ közülüük egy jót
is gyarlo tudvag: de kÿbÿen, ohustadnak mert gyhotsd

Dom. VI

vagy bünt tudni es mani, es azt Istenektöl egy
majtol egyen különbözö dolgak. egyik ar elsö

(C.) Gradus jam Sequitur Consistens in recuperata Justitia a-
missa, Scil. imago Dei misere est per peccatum foedata, et ō
ttm extincta, per Sponsorem debuit reparare, et per Vim San-
ctificantem, quae ex ipso, tanqm Capite, ad ōia membra ejus di-
manaret, ō ttm restitui, ad primigenium illum honorem, sed
ēm nova accessione augeri et cumulari, ut Scil. in regritas il-
la et Scitas ō amplius per peccatum posset destrui et Corrum-
pi, sed supra oem ictum Diaboli Constitueretur.

(d.) Accedit Gradus, in vita ysse restituta temporali simul ae-
terna Triumphandum, primo erat per Mediatorem, spriis
viribus de morte Corporis, et adducenda immortalitas, ut qm-
admodm in Primo Adamo Dei erant mortui, Sic in 2do Ada-
mo Dei e morte emergerent, et cum Capite suo vivificarentr,
quando pri ad Vitam aeternam in Coelis erat obtinendum. Et id,
qd primus ille labilis et tentaōni Succumbens non poterat
pstare, pro se, et aliis, id 2dus Adamus pstandum habuit, atqs
eam ut ad Quem Satis plenius videbimus, perfectisse pstitit,
ita ut merito adtimemus beatiorem et gloriosiorem statum
vitae in Coelis per Mediatorem fuisse restitutum, quam per
Adamum unquam potuissemus acquirere, quandoquidem nunc
nra nra arctiore vinculo Conjuncta cum Deitate, quam ante
quippe qui filium Dei, expressam imaginem gloriae Pater-
nae possumus fratrem nrum Salutare.

Hactenus deliberatum de eminentissimis illis et plus qm
bus debitis, quibus ruinae nrae fulcrum Succinctum
esse deberet, nunc vero dispiciendum, et qd tam Salutare ex cubet
Lucis nobis Sit exortum, in humanitate radiisqs Divinis
immensamqs tum potentiam, tum gloriam eferens, ad re-
demptionem tam arduam et ōium Creaturarum vires transcen-
gressam sterendam. Est am quod exultemus non visitasse
orientem ex alto atqs nobis illuxisse Solem Justitiae. D. J. Xtum
qui factus nobis ē a Deo! = a Deo Patre destinatus et datus!)

Vr vala tehetség nem elö, hanem gyözedelmes, nem tapica
tökéletesség sem jogyatkozás tökéletlenség. jo Mert külömben
(C.) Valosagos igaz Isten is Ember tsak.

ajándék ar
Jesus
kudvitall
kükségs
kapun a'
bünt
mert ne
elölhete
nÿ küle
ben ar
emberis.
de azö
eltöltsi
tökéletes
segei ez
ö szentse
ge es igaz
sága nÿ
ma cuge
dik hogy
vetter
kessék.
4ö Ugy
Jehat az
Jesum
minden hato
ság emberi
tölbet tehet
de ez is
dolgokban
Istenben
mert a'
vetkezö

Dom. VI

Sapiēa, Justitia, Sctitas, et redemptio. Haec Verba posteriora adque
meditāo nra illudebat hausta Pl ex 1 Cor. 1.30. et Summo Cum Pa
ditio adducta, quippe quae in tabella brevi delineant ma
gna illa et magnifica numera, quae non nisi a Personabe
antropu potuerunt impleri, atq; in quibus ppium & gestu
et Complementum reparati nri Lapsus admirabiliter exprimun
tur, hic vero non possum, quin moneam illum Contextum
paulo aliter distingui a Clar. Vitio, ita Seriem verborum
dirigente, ex isto vos estis ex Jesu Xto: qui factus est no
bis Sapientia, a Deo Patre: tum Justitia, tum Sanctificāo
et redemptio: plenissē Sancti, redempti, Justi, idq; in Xto
aeterna Patris Sapiēa missi in hunc mundum, nobisq; da
tum, Quam distincte nunc tam sequeremur, Nihil nobis de
cederet, Cum fideles ō sint Justi, nisi per Justitiam Xti, non
Scti nisi per ejusdm Sanctitatem, ō redempti nisi per ejusdm re
demptionem, Malumus in receptam Verborum Seriem retine
re, et 4ñor gradus excellentissimorum beneficiorum recensere,
et Concipere, in quorum enunciāone postea excurremus. Cae
Concepit ejusq; Sequaces adduxerunt meliorem ordinem, quasi
redemptio ultimo loco posita, ultimum obtinuit locum, unde
proxime fidei Justificāonis, per qm Justificamur illuminā
ne fidei Crescente in Dies donec perveniatur ad Sapientiam
Misteriorum dei, Haec Subtilius quam Solidius dicta existi
mem, uberius sensu videtur, quod nobis litera profert, qui
a Spiēa, per Justitiam tendatur ad Sanctificāonem, donec pe
veniatur ad redemptionem plenissimam vitae Salutis et glo
riae possessionem. Hoc eo magis arridet qd Apostolus tacitam vi
detur instituere possessionem inter id, qd deperditum est,
et recuperatum est per Xtum.

Primus Gradus est, quo praecepto Adamus abivit, sitis est
indefectae Sapientiae, quatenus pomi specie deceptus, sese
laqueis mortis et miseriae aeternae tradidit implicandum.

2do Illa Insipiēa traxit injustitiam et legis transgressio-
nem impiissimam.

Tertio Hinc subsecuta
iam quia peccato semel
facto declaratus, turpiq;
et tandem.

Quarto Malorum agm
time temporali et aeterna
et futura Vita.
Atque jam pulcherime in
dis gradus, sex quos opus
Sapiēa mgm Lux D
Patris mendatior,
Deum ō Hm ex Summ
Patre Luminum descend
plet reverēa Summi
eidem insinuat et offere
et fructum perrennem
Deum, foeditatem, amaritu
tum, finem et exitum: M
beneficii amplitudinem
positum amittere id, qd et
Lapsum initio d. N. Xtum
suo Lumine densitus m
pere voluit, quiq; aere
iam potuit dissipare.
Cui Cum haec Lapiēa
nerigendum erat ex illo
legis et Supremae Matt
mus depulsa et inperpet
mus per Xtum, qui cibu
timum Supposuit, eaq; o
si voluit, atq; pro scilis il
tam Sustinuit, exhausto
viis et maledictionibus
tum horruit in horto
sudorem non tm Legis La
quo sudq; quasi Cumul

Tertio Hinc subsecuta privão ōis Virtutis et veraci Sanctitij, quam quia peccato semel est superatus, jam mancipium peccati fuit declaratus, turpiqs ipi Domino in aeternum addictus, undetandem.

Quarto Malorum agmen Xrē humano imbuit, cum maledictione temporali et aeterna, cumqs ōibus horroribus, mortis in hac et futura Vita.

Hisce jam pulcherime mgr tot idem media respondent, quatuor illi gradus, per quos opus Salutis nrae Consummatur.

(A) Sapiēa mgr Lux Divinitus missa discutit mendatia et fraudes patris mendacior, illa Lux Coelesti radio mentem penetrans, docet Deum ō Am ee Summum sed etiam unicum bonum. illa Lux a Patre Luminum descendens in intima cordium penetralia, ea implet reverea Summi Numinis, qd temere est sapere, illa Lux eadem insinuat et ostendit virtutis pulcritudinem suavitatem et fructum perennem et immortalem, atqs Contraria vitii deformitatem, amaritudinem ex mille moribus exacerbatum, finem et exitum: Mitto alia bene multa, quae ad hujus beneficii amplitudinem spondendam possunt adduci, sed non possum amittere id, qd et Scopus Xti mi est. Hoc ipsum nobis ee clarissim initio D. I. Xtum verum ee θεάνθρωπον. qui Divino suo Lumine densitas mentium humanarum tenebras pertumpere voluit, quiqs aeterna Patris Sapientia solus noctem illam potuit dissipare.

(B) Cum haec Sapiēa nobis qqs recuperanda fuit Justitia, emergendum erat ex illo tristissimo reatu, quo mgr violatores Legis et Supremae Majestatis, Legiones, e Communione Dei eramus depulsi et in perpetuum destructi; id am abunde nopeiscimur per Xtum, qui ōibus nris Criminibus Caput suum innocentissimum supposuit, eaqs sibi impetravit in suas rōnes transferri voluit, atqs pro sibi illa agnovit, et deprecatus eorumqs poenam sustinuit, exhausto illo poculo amarulento, quod ōibus dirus et maledictionibus Legis erat temperatum, et ad cujusqs potum horruit in horto Gethsemané, denicqs per obedientiam activam non tm Legi satisfaciet, sed am mensura cumulante qua didicit apud Cumulavit, quippe qui Deus existens, infinitam mgr

örökké győztesekben legyenek. De ezt sem kételkedjünk. Jaue tehát vigasztaljon hogy sem ragyal sem ember sem semmi volt arra hogy Isten elött közbenjárjon lehessen ez ember ne vigyázzak a tulajdon sajok? Sőt inkább a Szentlélek Isten. beszélt hanem találhatott Jakab. Jézus Isten mert Jézus Isten vala Jézus mert ő

Tertio Hinc subsecuta privão ōis Virtutis et veraci Sanctitij, quam quia peccato semel est superatus, jam mancipium peccati fuit declaratus, turpiqs ipi Domino in aeternum addictus, undetandem.

Quarto Malorum agmen Xrē humano imbuit, cum maledictione temporali et aeterna, cumqs ōibus horroribus, mortis in hac et futura Vita.

Hisce jam pulcherime mgr tot idem media respondent, quatuor illi gradus, per quos opus Salutis nrae Consummatur.

(A) Sapiēa mgr Lux Divinitus missa discutit mendatia et fraudes patris mendacior, illa Lux Coelesti radio mentem penetrans, docet Deum ō Am ee Summum sed etiam unicum bonum. illa Lux a Patre Luminum descendens in intima cordium penetralia, ea implet reverea Summi Numinis, qd temere est sapere, illa Lux eadem insinuat et ostendit virtutis pulcritudinem suavitatem et fructum perennem et immortalem, atqs Contraria vitii deformitatem, amaritudinem ex mille moribus exacerbatum, finem et exitum: Mitto alia bene multa, quae ad hujus beneficii amplitudinem spondendam possunt adduci, sed non possum amittere id, qd et Scopus Xti mi est. Hoc ipsum nobis ee clarissim initio D. I. Xtum verum ee θεάνθρωπον. qui Divino suo Lumine densitas mentium humanarum tenebras pertumpere voluit, quiqs aeterna Patris Sapientia solus noctem illam potuit dissipare.

(B) Cum haec Sapiēa nobis qqs recuperanda fuit Justitia, emergendum erat ex illo tristissimo reatu, quo mgr violatores Legis et Supremae Majestatis, Legiones, e Communione Dei eramus depulsi et in perpetuum destructi; id am abunde nopeiscimur per Xtum, qui ōibus nris Criminibus Caput suum innocentissimum supposuit, eaqs sibi impetravit in suas rōnes transferri voluit, atqs pro sibi illa agnovit, et deprecatus eorumqs poenam sustinuit, exhausto illo poculo amarulento, quod ōibus dirus et maledictionibus Legis erat temperatum, et ad cujusqs potum horruit in horto Gethsemané, denicqs per obedientiam activam non tm Legi satisfaciet, sed am mensura cumulante qua didicit apud Cumulavit, quippe qui Deus existens, infinitam mgr

4to Gedruckt ingsgemein mit inhäb Katechismo 1. A Paradeisvogel 1. ehe Evbel
2do A Patriarchenhistorien sehr ingezogen / Mos XV. XXVIII. Abrahamah Jakob
mehr wegen ihr Lehrsatzung a Fürsehung Gottes regiert. 3to A Psalmen
Gottes. 129 Vid pag 132 Sequentib

Dom. VI

Epilogus

1o Hegy pii
heiligen Lebens
sagen sie
Christum
a Messias

2o Hegy ent
a Nebi
f Abrahig
gestalt
mutuam
3o Es mejstens
wig ar Obrig
keit Sünd:
Frömkeit
a Jakobs
Volk meg
eggreifet.
4to Sentiren
mäjhr re
folgsamb ja
toh mehr
sepr adattet
eg alutt
mäj pro
mehr alml
Lehstne
mgs sustat
nach stehen

Quaer.
XIX

infinitam quandam vim promerendi attulit, ita ām illa pro
bibus effecit Xtus, ita ac si nos ipsi fecissemus illa; et gm ad-
modum nra debita in Suas rationes transcripserat ita Sua
merita vicissim in nos transcribit, ad ōia autem illa sustan-
da, et cum infinita hominum multitudine communicanda,
tnēm Mediator, Goël et Vindex, ut homo verus ac perfecte ju-
Xtus, ita abigit Controversia simul deus, infinita bonitate et
dignitate Potius, reperitur Dnus nr I. Xtus.

(c) Hanc Justitiam Concomitatur nexū indivulso Sanctitas,
vel potius Sanctificatio, nam qui a deo Justificatur, idem Sancti-
catur necesse est; et Vinculis peccati eximatur, et ad imagi-
nem Dei revocetur, et reformetur, Absurdissimum quippe foret
et deo indignissimum, ut qui oem Justitiam Legis implevit et glo-
riam Dei illustravit, is per Legem protestate Diaboli addica-
tur. et Servus maneat Carnis, Cum Contra Lex postulet, ut in
libertatem filiorum Dei Vindicetur.

(d) Accedit tndm pro insigni Superiorum graduum Cumulo,
et Coronamento /: ut sic dicam :/ Redemptio; quae hic ō strictē
Capienda est, sed Latiore et Laxiore illo Sensu, et usu, quo Com-
plectitur liberationem ab ōi miseria, ac proinde a morte tem-
porali, tanēm ultimo hoste, per resurrectionem gloriosam, ut
qui jam filius Dei erat declaratus, etiam hereditatem illam im-
mortalem adeat, et occupet Corpore simul et anima, sic Sumi-
tur vocabulum nrum Rom. 8. 32. ubi Scanter admodum ἀπο-
λύτρωσις ponitur, ne dubitemus respicii ad
illum ultimum, et Sublimissimum gradum nrae felicitatis, qui
demum in Coelis est attingendus, Eph. 4. 30. ubi habemus diem
Redemptionis illustrem illum et novissimum diem, quo Deus
admirabili fiet, in Suis Sanctis, haec de Loco 1 Cor. 1. 30.

Hinc jam porro opus Redemptionis per θεάνθρωπον
dei spes et Cogitationes tnas Superscandens, demonstratur funda-
mentum esse in solidissā revelatione, neqs ee Commentum Celebri
Sed Evang

Dom. VI

Evangelium de Coelo dem
Ims per promissionem
Patras, distinctius illud o
Collocantes, 3tio pe
illud Corpus, rituum Mos
esset Messias; θεάνθρωπο
Aperum. 4to denique per
sanctitatis Justitiae ad
Gallinos, depinxerunt; ut
Sancta sit pro amplitudin
detinerent, e magno
sub abimus.
Excolamur a Promissi
ipta et dicta; ut Compendi
amen animus est eam in
nus liber Verbo Comprehensi
quod supra deductum fuit
ste ac delineavisse, De
aboli destrueret, et lapsu
a deo fuerit sapiēa, D
Assumno statim Sem
contriturus Caput Serpen
interendo. Primum Men
tem illius Vindicis.
Primo ego cum inter
pput Serpentis, personam
tente multo fortiorem
at, et sibi in perpetuum
illam ergo hujus vic
nemo potuit exarmare
illum fortem armatum
il habebat destruendum

Sed Evg̃lium de Coelo demissum et quidm̃ diversis gradibus.
Imo per promissionem in Paradiso. 2do per Patriarchas
et Pfras, distinctius illud oraculum evolventes et in majori
hue collocantes, 3tio per Legem Cerem̃onialem, et totum
illud Corpus, rituum Mosaicor, quorum finis et Scopus ultimus Sca Antitys
erat Messias; θεανθρωπος, veram et solidam Redemptionem = pus +
adferem. 4to denique per manifestaonem Dei in Carne et
cum solis Justitiae ad id, ut obscura oracula et umbrae
caliginosq; depinxerunt; in pleno die Constituendum. Haec
cuncta si pro amplitudine maam exequi vellemus, longiss̃e
nos detinerent, e magno mari Guttulam unam et altera
delibabimus.

Exordiamur a Promissione Paradisiaca tum Sapienter con-
cepta et digesta; ut Compendium totius Evangelii dici mereatur, o
tamen animus est eam in Cibus Sui Verbis et veritatibus sub
quo liber Verbo Comprehensis explanare sufficerit, secundum id,
quod supra deductum fuit, certissimis signis et indiciis depin-
xisse ac delineavisse, Personam θεανθρωπου, qui Regnum
Diaboli destrueret, et lapso miserabiliterq; victo generi huma-
no a Deo fuerit Sapia, Justitia, Sanctificaõ, et Redemptio.

Assummo statim Semen mulieris, esse Messiam, i Dñ
Conteriturum Caput Serpentis, Calcaneo illi vicissim p Serpentem
conterendo. Primum Membrum sub se Complectitur, humani-
tatem illius Vindicis.

Primo ejo Cum introducitur Semen Mulieris, Conteriturum
Caput Serpentis, personam introduci plus quam humanam Ser-
pente multo fortiorem. Victo oi hñs Serpens jam devic-
tus, et sibi in perpetuum mancipatus grari jugo, gemebat.
Illum ergo hñ gris victorem Legis Dñae acuteo armatum,
nemo potuit exarmare, ne dum sub pedibus conculcare ad
illum fortem armatum debellandum, et eum, qui imperium mor-
tis habebat destruendum.

Morte i

lit, ōia am̃ illa pr
remus illa; et gm̃ad
scripserat ita sua
ia autem illa pstan
Communicanda,
erus ac perfecte ju
init a bonitate es
ūs.
ivulso Sanctitas
icatur, idem Sctifi
natur, et ad magi
ipsum quippe sou
gis implevit, et gl
te Diaboli addic
ex postulet, ut in
gradum cumulo,
quae hic ō stitit
ryu, et usu, quo Com
inde a morte tem
em gloriosam, ut
editatem illam im
anima, sic sumi
ter admodum stro
bitemus respici ad
ae felicitatis, qui
bi habemus diem
, diem, quo Deus
1 Cor. 1. 30.

θεανθρωπου
nonstratur funda
Commentum celeb
sed Evan

Morte ipsa potentior exigebatur, princeps vt̃ Vitae et immortalitatis, adeoq; dñatis ꝑtitor. Paulo adhuc distinctius a generaliore Contemplaõne descendamus ad specialiora.

In Capite Serpentis residet Venenum, robur et õe illud, quo formidabile est hoc genus reptilium animal, ubi animadverto.

(a.) Ignorantiam, stultitiam et Coecitatem, quae per peccatũ õibus hñibus incumbit; Hoc Caput Serpentis õ potest Conteri, nisi ab illo, qui Patris Sapientia tanqm Lucem Coelestem in mentibus nr̃is iterum ꝑotest accendere.

(b.) Diaboli potentia rapitur Sctione Legis ad mortem temporalem et aeternam, ad qm̃ damnantur Dei, qui Legae Mattis rei reperiuntur, Hoc Caput Serpentis, hoc robur Regni infernorum õ potest Comminui, nisi ab illo qui õem maledictionem Legis in se suscipere et exsuperare valet.

(c.) Caput Serpentis, ac veluti arx dominaõnis illius è illa macula peccati, per quam hña nra natura ita est Comparata, ut in peccato sicelemento suo nascatur, Vivat et semet obleetet. Promittitur ergo talis Vindex qui Sanctificaõ posset olbi tam turpiter inquinato, atq; mentes ab amore peccati per Spiritum Sanctificaõnis revocare ad amorem Virtutis.

(d.) Tandem Caput Serpentis, atq; illa virulentia perniciosa, per qm̃ grassatur ille, Cujus Tituli sunt Proditor, Detrectator, residet in malis immensis per peccatum incumbentibus, tum in hac tum in futura Vita, horroribus mortis tum Temporalis: tum aeternae; Talis ergo hic denominatur Calcator, Victor, Triumphator Capitis Serpentini, qui per infinitam illius potentiam, infinitum mortis imperium valeret debellare, et portas inferorum inde a sedibus Suis revellere, In quae ora conferri velim Rom. 16. 20. Deus pacis Conteret &c.

Secundo. Videamus etiam vestigia Humanitatis in calcaneo per Serpentem Vicissim Conterendo. Semini Mulieris. Ista appellão Seminis Mulieris, statim in cubeat originem eius divinitatem fu-

nativitatem suam, adeoq; figura ulterius nos ad eum hñem lationi o et ad eo, qui malum ang ullius ictu foeiatur. In ostimus Calcator Diabol statem, qua possit ab ã um gerente et Convulner portis per hunc Vindice foret letale ssiae foret Contritum uit munitum, ut õem Vi ret Concutere, quin imo vitae posset retinere.

Ad hoc gm̃ quicquid sunt, adjicitur ad clarior rionem, tam Magnifici Go ret Compatret. Eundemq; in nibus tuis umbris et Cer tamve speciem excerpere alia ejusdem nãe Colligendi. illam administraõnem tab lationibus Lustrationibus e haec omnia illuc tendere utriq; redemptio, quam Deu ciano illustribus Coloribus

V. Consideremus erg in Actis, cum loco sterem tus igne nobis gessisse C gitat praesulum, et Cu

Matt. xi. 13.

M

nativitem suam, adeoq; conjunctam nrae naae, sed calcanei figura ulterius nos provehit, ō tm exhibens hnem, sed mortalem hnem lationi obnoxiam, Arca Locutionis desumpta est ab eo, qui malum angvem pedibus conterens, facile mortem alicui ictu soleiatur. In Calcaneo haberet etiam hic potentissimus Calcator Diaboli, etiam partem debiliorem ictui patentem, qua possit ab aali venerato ab horre mortis aculeum gerente et convulnerari, Ubi jam habebimus imaginem mortis per hunc Vindicem in nra natura subeundo, quod in Pulnus ō foret letale, quando quidm ō Cor, non Caput, Messiae foret contritum, quippe cujus Cor, et Caput ita dnitate fuit munitum, ut oem Vim mortis intra breve tempus posset concutere, quin imo in medio mortis vim indissolubilem vitae posset retinere.

Ad hoc jam quicquid Patriarchae et Prophetae vaticinati sunt, dirigitur ad clariorem illustraōnem et illustriorem delineationem, tam Magnifici Gōēlis, in quo Dnitas cum humanitate suavi ter conspiraret. Eundmq; in Scopum collimat Lex Mosaica, cum oribus suis umbris et Ceremoniis. Unde lubet modo unum alterumve speciem excerpere, ut pstantibus ingeniis pbeatur apta alia ejusdm naa colligendi. Conjiciamus oculos in admirabilem illam administraōnem Tabernaculi, cum sua Supellectili, Sacrificationibus Lustrationibus et ministerio universo, desp tendemus haec omnia illuc tendere, ut Sapientia, Justitia, Sanctificatio atq; redemptio, quam Deus in Messia praeparabat generi humano illustribus Coloribus depingeretur et praefiguraretur.

℣. Consideremus ergo Imo Altare aeneum, quod stabat in Atrio, cum foco perenni et extingvibili, id altare vide cum sus igne nobis gessisse Emblema Justitiae Vindicatricis, quae flagitat piaculum, et Cui satisfaciendum est, antequam in

Mat XI: 13. Mat XXI: 42 Regulatis „ Sacrarium

Ps 118: 22

1ª Jan V. 46. Ita Moseph pimitela ne i pimitela mes rollum ist ö

2ª Luk 24: 27 Elkanein Mosehöl maqyarazva vala pindu ingolh a nakyk rolla ertatta

3ª Ga 53 Tsd 8: 34, 35. Tsd II: 31 Sohl 96. Beleth 34 Sohl 110.

Sacrarium Dei possit penetrari. Unde jam statim picturam cernimus Justitiae illius, quam θεάνθρωπος, deberet possidere, in plenissa satisfactione, per quam tum sibi, tum suis introitum ad Coelestia pararet.

2. Sequebatur in eodem Atrio. Lavacrum aeneum in quam fons regenerationis et sanctificationis, quo indicabat Messiam fore sanctificationem sui Populi, qui ex perenni scaturigine aquas suas vivas emitteret, ad Sacerdotium Regale sibi abluendum, et ad sanctitatem Deo dignam Sparandam.

3. In Sto deinde lucebat Candelabrum Aureum: cum 7. Lapadibus, quo indicabat omnem plenitudinem Sapientiae Dna et lucis Coelestis quaqua versum sparsae sit habemus Messiam nobis Sapientiam factum, et radiis Sps Sti tenebras mentium discutientem. Mitto jam Mensam auream et Altare Aureum, sub quibus etiam Evangelica latuerunt Vestigia.

4. Accedo ad Sanctum Sctor. atq; ad Thronum Gratiae, ad quem proxime admittitur, declaratur amicus et Filius Dei, Redemptus et Vindicatus ab imperio mortis, ut immittatur in Regnum Coeloeum et Coelestium gaudiorum, quod posterius pinde in oculos ponit nobis redemtionem illam animae simul et Corporis, quae Stabitur ultimo hoste Superato.

Adhuc alia imagine dabo θεάνθρωπον Sospiciendum in persona quae est Pontifex Maximus. Is haud dubie gestit illustrem figuram Messiae illius tum munera, tum ornamenta Pontificialia admirabiliter repraesentarunt illam Sapientiam, Justitiam, Sanctificationem et redemptionem quae sub N. Dno. obtinetur, quae omnia confluerent in gloriosum Vindicem et liberatorem generis humani, cujus ---

Sapientiam reperio in Urim et Thummim et perfectionibus pectoris Pontificii appensis vel potius inditis חשן המשפט Pectorale Judicii, Exod 28. 5. cujus sinui inte-

Dom. VI.

sui interiori inserendo
scientiae et perfectionis
datur. Per quod Deus
tra hanc sorte majorem

1. Justitiam omni ex
verant tum alia tum
ex exornatum tintinnab
mentum expinxit
omnes nostras culpas
redderet participes cu
spicitur, in illustri il
in Primo, quia Vestim
siae me induit. Esai
Latriae Dni Totum
Pallii Pontificialis, La
clesiam, cujus imperc
tae, addantur Loca.
ram ab hoc Primo
lem, egregie ob oculo
aurae, insculptus et
38. Ubi omnes Israël
bus propidebant, debe
rem excellentiorem
et infinita virtute

2. Adhuc verbu
leatu et memoria
ne plenissimam e
tificiale, generalit
cationis Secundum
tum cum hii ex
mul et semel ab
bi mtegrum. et G

Sinui interiori inferendum fuit sacratissimum illud signum, Sapientiae et perfectionis omnis, quod Vim et Lumina appellabatur. Per quod Deus inuolucrum voluit Pontificem in Nov. Testo hinc forte majorem Dño lumine Dña potius perfectione.

1. Justitiam omni ex parte Abundantem Messiam figurarent tum alia tum Praecipue Pallium Pontificiale, ad Laciniam exornatum tintinabulis aureis et mali granati, quod ornamentum expinxit exquisitam illam Justitiam Messiae, qua omnes nostras culpas Convelaret, quin imo per quod Justitiae redderet participes cum Jure ad Vitam aeternam, quorsum respicitur, in illustri illo Loco Jes. 62. 10. Anima mea exultat in Dmino, quia Vestivit me vestimentis Salutis et pallio Justitiae me induit. Esaiae iterum addatur v. 1. שוש אשיש Laciniae Dñi Totum Templum implentes sunt extremitates Pallii Pontificialis, Le Le expandentes Super universam Ecclesiam, eiq; impertientes Justitiae Communitatem acquisitae, addantur Loca. Joh. 12. 39. 41. Sanctificandi; protertam ab hoc Principe Sacror. dimoturam et totum Populum, ejusque ob oculos posuit titulum Sacro Scto Coronae auratae, insculptum et fronti Pontificis Dmnens. Exod. 28. 36. 38. Ubi omnes Israëlitae qui vel mediam Rationis et Religionis possidebant, debebant agnoscere personam hñ Digniorem et excellentiorem, qui Sanctitati Jehovae Dña quadm et infinita virtute Ecclesiam Suam sit Sanctificaturus.

2. Ad hue verbulum addam de Redemptione ab omni reatu et memoria peccati; Cujus mysterii repraesentative plenissimam et luculentissam fuit Ministerium Pontificiale, generaliter, tum specialius in magno die expiationis Secundum Ceremonias Lev. 17. descriptas, quarum omnium hic erat finis, ut totus Populus Israël; simul et semel ab omni Crimine liberatus respiraverit in integrum. et gaudiret jure filiorum, quae jam amplius et latius

plius et latius deducere ō opus erit, Attingamus prer haec dilucidiora quaedam, ex abstrusioribus ritibus, ut personarae duplex. exitii quoqs reluceat.

I. Notissimum est Vacca Rufa solemniter educenda extra castra, et ad Cinerem redigenda, et cujus Cinerei aqua viva commixti adhibebantur ad Collustrationem pollutorum, iisqs integritatem restituebant. Illud publicum piaculum haud dubie expingebat Messiam, piaculari morte Crimina sui Populi expiaturum, et sub maledictione Legis extra castra moriturum, quorsum alluditur Heb. 13. ii. 13. Illuc spectabat intensissa quaelibet requirebatur haec Vacca expingens rubedinem Criminum nōrum, et maculam illam effundissam, quā eramus inquinati. Igro Mē Cxtus flammis iraе Dnae erat Combustus, et velut ad Cinerem redactus, ut Veterem nostrum hominem, per mortem suam aboleret. Isti interim Cinerei, illa membria Aspersiae haberet virtutem lustrandi, et ōem puritatem tollendi, si miscerentur cum aqua viva Spiritus Scti: et applicarentur pollutis, quod indicabat Messiae in esse vim vitae indissolubilis, ex cujus maledictione redundat benedictio, atqs ex cujus morte vita acquireretur, quae tamen talia sunt, ut in merum hominem regnaquam cadere possunt.

II. Duplex ille hircus piacularis magno die expiationis Lev. 16. quorum unum sors assignabat Jehovae. Alterum Azazeli, prior qui Jehovae assignabatur, erat immolandus ad altare sanguine ejus in Sctum Sctor. deferendo, exhargendo ad Arcam foederis. Posterior Azazeli destinatus victus erat, sistendus Coram Jehova ac deinde emittendus in desertum cum Crimine Populi, quibus erat onustus, non laboratur ab interpraetibus Doctis in Mysterio prioris; sed posterius ingens negotium creat, et magnum Sententiar. varietatem.

(a.) Plurimi Azazel est ipse ille hircus capri abeuntis appellatione abhignitus quasi:

(b.) Alii est nomen proprium Loci et montis, vel et Nomen Appellativum, quod Precipicium denotaret, unde videlicet hircus ille precipitandus fuit.

(c.) Vulgatus.

(c) Vulgatissima opinio titulum hinc trahit ad Diabolum, qui Mystice Capri abeuntis et a Deo afficientis nota afficiatur.

(d) Clarissimus in de Moyne ipsum Deum hic voluit deprehendere, et quasi [illegible] Deum potentem cujus Conjecturam non latius possum hic exequi, sed fateor mihi ad alia ad quid ansam inde capiam melioribus cedere paratus.

(e) Mihi quoque est Azazel Appellato Summi Numinis expiatorem Deum severum inflexibilem, in tempore Justitiae et Sanctitatis suae. Qui Mattis infinitae Laesionem infiniti valoris piaculo resarcire voluit, et redemi postulat, Circaultam Condicionem. Hoc facto habebimus Personam indutum et negotium expiationis, magnae procurandae, altera quae sub Titulo Jehovae, ad Deum misericordem, gratiosum, et Sanctitatis plenissum accedebat, et se met nostram piacularem sistebat pro miseris peccatoribus, Altera quae sub Titulo Azazelis Dei rigidissimi et Saevissimi; Omnem in se suscipiat et immensa potentia superet, utique hunc duplicem respectum Deus Pater gerit in expiatione peccatorum nost. ac prinde ut tandem concludam in Hirco Azazeli assignato, qui peccatis Populi vivus cooperitus tamen manebat, et vivus dimittebatur in desertum, non tantum ferens, sed et auferens Crimina hemus imaginem, quae vim vitae indissolubilis possidens, ac omnem istam et servitium Legis posset portare. Non tantum sed et sportare.!

Moyne vagy Moine Sp. „ vau volt Theologiae Professor Lejdából: a Napkeleti nyelvekben igen jártas mg holt 1689.

Dom: VII. Tsak ez igaz Hivek i dvorülnek a' Xt-altal Jez. Mat 7:14 Filip. Sat. Tsel 4:12

DOMINICA VII

Quaestiones XX. XXI. XXII. 23.

Nem adattak mis nev. Gal III: 22 Reá tsatt az irás mindenket a' bün alá, hogy az igéret a' Jézus Krsztusban hitnek által adattnék.

Liberationis beneficium per talem Mediatorem divinitus valo factum, formatum, donatum, declaratum porro Catechismus illud justis finibus Circumscribit.

Primo ostendit

Exod. -Hogy az igaz Religio Vallás egy olyan dolog volt, mely az embert az áldott tökéletes boldogsagra leg egyenesebben vezetni a tagadhatlan. De ok mely kevés Nemzetek ditsöséggel arra, hogy az igaz Vallásnak birtokában lettek volna

deitől fogva; midőn az emberi szívnek [illegible] és arra[illegible]ságok az első párbeszédnek előadásától, minden eszével megkísértett, minden álnokságát elfogatta a' vesszőség, az Isten igaz és mentő [illegible] VII.
az emberi szívnek megismértetett, az ő képére készült a' vesszőség

rejtelem Primo ostendit ō ōes qui in Adamo lapsi sunt, in Cxto reflor.
individuitatem gene, sed eos tantum, qui tanquam viva membra unum hoc
capite Corpus Constituunt Quaestione XX
utálatos képe Secundo quod cum ℔ veram fidem fiat, illius vitales
multe fel characteres, frondentur ℔ne XXI
tanuljál az 3tio Unde transitur ad illius fidei Vim et amplitudinem
emberi elmének Theoreticam simul & Practicam, ℔ Veritates Religionis semet diffun-
-dentem.

Quaest. XX.

Quod ad 1mum attinet, Summopere erat necessarium ut
Jónak látta az instaurati ℞i lapsus magnum illud opus legitimis finibus
Isten circumscribáltassa includeretur, ne Salutem et redemptionem ℔ Servatorem
ℕrum parvam, existimaremus Complecti ōes illos quos rui-
na Adami involverat. Iste profecto error facilime homi-
nibus suae Causae favent[illegible] nimium subrepit facileq; ab
etiam sub aliqua rationis Specie ingō Convenientissimum et
Deo dignissimum abblanditur, nec videlicet plus Virium o-
stentál pumpál deprehenduntur in Diabolo ad perdendum, quam inDei
et Vindice Divinitus dato ad restituendum; ista ergo ratio-
cinatione pellecti non nulli, illue temeritatis sunt ℔gressi,
ut Contenderent ōes omnino homines esse Servandos, quia
nem istenkísértő quid Christo de damnatione tradent, id terroris causa
Jónak látta ℔tm dictum esse autument. Origenes 185 K. m. h. 254. Hieron. in pla.
Jónak látta ℔ Ad quod proximi accedunt Philosophi qui aeternitatem
az igaz Istent poenarum vel nimis diram, vel nimis longam esse dicitan-
Deo vel Cxto infinita sua beneficia complexa ad eos e ba-
tárból kívánja tartaro miseriae eripiendos inter quos nuper Nomen
az egész föld Suum professus est, Doctus quidam sed ingenio et Divina
Isten elleni dum caburens, Burnetus Theologus Anglus in Libro de mor-
-tuorum Statu et resurgentium.
Isten igaz ítélő Ex eodem Pallatiae rationis profluxisse Videtur
könyvek, hatalmi Pelagianorum et Semipelagianor. Sententia de Gratia
szeretetben universali; Cui primam Patrem ansam dedisse existimem
az igaz Istennek illam Collationem, quae inter Adamum et Cxtum Pauline
kijelelt az Abraham idejétől mar A. C. 2000 Christus medium xem ruinae
Caldeából az ő tulajdon atyjafiától arra hallatta neki Istennek
rendelet Regnum igy valni: mivel mar arról kijött, hogy a' bálványozás
a' Nap Hold Csillagok tiszteletre sat minden elkent elfeglalt vala. Ighut kép
Isten sat.

midőn egy Jakob A. C. 1700
Bathsebaban hűl[illegible]
le lehessen; azért hitt
M. VII. a' Jakob egész
rem ruinae, et ejus rep
dere posset, ut plus valu
tuendo, quam et in reparand
Quin et Universaliste
nituntur, fundō, sic u
versale ggs remedium est
tanquam bnes possent ee pa
dere valeant, quam
electis Contribui Statuunt
Cum hisce cibus pro d
plus, minusve dilectent,
longi foret operis: prio
Contradicentem merito r
cibus paulo prestius
sine, qua Controversi
particularem tractant,
Conjunctim, et Strictim.
Posset autem Fides alic
finiendae non parum
mis potest, quam jam
Objectiones haec Circa
demonstrantes, tum Vni
Dnae satisfecisse Statu
tum est. Jam vero ajo
in mentem Venturam v
semper accurate observ
mus id per Partes.
1 Satisfacere pro al
suscipere, cujus in Sua
ne illius pro quo spon
quin imo semet propter
2 Satisfacere pro al
debitam in se transfe
Sőt magát az Istenséges
a' pásztás Mester bátorsá
atum ja ő bál[illegible]
erre képest vagy

midőn egy Jakob ötv. 1700 Grúziával Mesopotamiával Babilonhoz az ő angyalok
Bátyjaspan tüldötték arról hogy az Istenfelen Kazmacsapkal Semmi közösülve
ne lehessen; annak miképen valóságuk Mesopotamia Grúzia, sőt még a Babilon
Gen. VII. a' Jakob egy angyalok bátyja=ig; midőn az nagy Szerelmével annyira
a' ja bálványokat tőlsőbbe nályokat Rachel tolda elültaszik el
thorem ruinae, et ejus reparatorum mſtituitur quin absurdum Lovott.
videre possit, ut plus valuerit inimicus Gris humani in de- Mit lehet
struendo, quam Xt in reparanda salute italni pü
Quin et Universalistae, qui vocantur inter nostros, isto a' Világnak
intuntur, fundo, sic ut Universalis fuit Clades, sic et Uni- több képei
versale ejus remedium est Concipiendum. a parte dei cujus nül, hanem
omnes hinc possent ee participes, si modo Conditionem fidei ar Szabad
adferre valeant, quam in fidem aliquo Decreto Spali Patris ily közelül
Electis Conscribui Statuunt. Arminiani. Lutherani, Sebast: Castellio Contra
Episcopius.
Cum hisce cibus pro diverso erroris gradu, quo a Veritte Hugo Grotius
plus, minusve deflectunt, pedem in certamen figere nimis atyafios
longi foret operis: priorem partem Scriptis aperte in os nyelvben is
Contradicentem merito mistam facimus, cum duobus poste- Oratadi
rioribus paulo prestius agendum, non in omni illa exten- valu a bál
sione, qua Controversiam cum gratia Universali Contra vánnyal
particularem tractant, Theologi, nejs Separatim sed tum Vetsetsége.
Conjunctim, et Strictim.
Posset autem si id aliquando expectandum hinc Coni- Jeremiás 46.
siendae non parum subservire illa genuina Satisfacti- 20 Egyiptus
onis nostrae, quam jam saepius adhibuimus ad Veritates 900 Boeotia
Objectiones haec circa Mediatorem enotandas. Utinj tum i. Pöcs.
demonstrantes, tum Universalistae nostri Rectum Justitiae 30 ezüst
Dnae Satisfeciste Statuunt pro cibus iis, pro quibus mor- Sikl földi
tuus est. Jam vero ejo Universalem graam tunem Cujus Istenek.
in mentem Venturam venisse, si Satisfactionis vis propria Tengeri Nagy
semper accurate observata et expensa fuisset, demonstre- Isten vér
mus id per Partes. mivelhogy Ő
1 Satisfacere pro aliquo est, Debita ejus debita in se. =nyi Megyi
suscipere, eaque in suas tabulas transferre, eaque nomi- bölgyi.
ne illius pro ejus Spondetur fateri, deprecari, ignoscere, Illir XX: 23
quin imo semet propterea obnoxium sistere. 4 Sinaiak az
2 Satisfacere pro aliquo est, praestare illius Criminibus, Izraelitáknak
debitam in se transferre, ita ut quicquid transgressionis sel a Megyek Istе
Sed magok az Izráelitek gyakran bálvanyt imádtak patiendum sit hadat.
a' pásztáik Molok Csillagát Remfán Saturnus Csillagát Patyuk Isten
utánn ja ki Ki bálványt nem imádtak. de társaink sokaságunk. Ellenek
ezek többnyire vagy a' hasonlók Traditiókat vagy a' nagyok világ Kívánságát
és nagy részek szokásokat követték.

Sülönöjön a Sündözegnek mint a mai Naturalistak és a régi Epicurusok minden
rekk Hah a' magok tetsi örökségeknek tudtokra [illegible] Ezt igen Jól
a' [illegible] 39. mentül jamtv. a' Jobb Jamitsuttó Olaw-s így de D Osm. VII.
reparatio. tul é horrá kell fohgamdzunk,
patiendum erat, vtl in Corpus Fronsorij deriverur et in-
mijoknek cumbat.
Tetsi decko, 3 Satisfacere pro alijno è, Injuriam et infractionem
daseh igur Legij, quam qui Commiserat, resarcire, quin imo majore
utat tum quadam obedientia cumulare, atqj ita qd infeliciter erab
mutat nah violatum, felicissime reparare.
inkább a vetsülne Hasce jam ideas, quas sensus Communis sub vocabulo
tapittnak Satisfactionis cuilibet dictat, si religiose servaremus. Gra-
ö pedigy: tia Universalis solveretur funditus et particularis valde
Mat VII. 13 stabilirentur.
Sapor kapu sal (X) Nam xtus pro illis vtm satisfecit, quorum debita in se
ö ajtala rationem transcripsit, ut quicquid illi patrassent, nem
tehat nem Sponsor in se transmoveret, et pro suo agnoscerit, qui
vtanjuk tah reatus illi solvendus mumberet liberatis peccatoribus
anj idvezit, ne amplius in jus vocarentur illo nomine.
mik tah hisnek Haec é Consentissa Divina Scrae, ut qui peccatum
Irgyn. Jo ö noverat, peccatum factum è pro sui 1 Cor 5. 21. Joh.
Hogy a Mi 1. 29. Esa. 53. 6. et alia. Hoc am si Scripserit, Cadat ne-
= vel idvezülnek cesse est universalis gratia, et stet atqj trium gentia
2o Hogy Mi particularis gratia, qua multi haud dubie remanent,
azigur Mi sub suo reatu, et pereunt, fidelibus et illo nexu et one-
re absolutis.
3o Annak Hic vero illustrationis grata velim repeti, quae supra
fellelyei ad Divinitus Virtutem in Persona mediatoris adstruen-
A.), Az sic dam adduxi, et quidem propterea, quod qui pro pecca-
szamtul fogva toribus ad Deum accederet, eam molem Criminum de-
sok vetkeket beret agnoscere, Cogitatione sua Complecti, uno veluti ictu
ut vigyük valyon oculi, omnia penetrantis, curare, atqj omnium cor-
ajtatok, debitor. substituere et profiteri. Hoc am Xtum Jesse
= tudnók, vagy pro reprobis nemo sanus dixerit. Ergo rectissime
Az Istennek Concluditur Xtum vtm pro solis electis satisfecisse, qui
erdemes min, dum vtm pro illis illam culpae agnitionem, Contessionemqj, exhibu-
cselekedetei, isse Concipi potest.
tetjedé vagy Sch nemdyk ze? — 1o Universalistah Particularistaly 2o C.b.j Xtus
Pelagius Augustinus. — mindnyáj Jól a' Kent irás tól kivant okoskodni:
a) Az Universalistak. 1 Tim 2:4 Az ö mindenek akarj üdvözíteni 2 Pet. 3:9.
Az Istennek akarja hogy Senki el vesszen, hanem hogy mindenek megtérjenek.

Jan 3:6. Ugy szerete Is
nem tsak a'mi bünein
Osm. VII. Thes XV. 21.
a Xtus meg
= ben ast alle
ök Crus ért pro iis Sa
ra et maledictiones tum
ra Cujus derivatae Jus c
am effectè, tam Cumula
am Solutio sit Scripta, et
natur pro iis, Rom. 7.
Szent Chirographo sit d
ö Pal. 3. 13. Coll. 1. Tim.
in ultimo loco dr peecc
ipsum peccata nostra
ö Sacrificium praeul ar
Joh. 1. 29. item Esa. 53.
Legtisztább Poculum ebib
ö pronunciantur: Erg
ibus hübus non pott
ur Conclusio non pro
(C.) Sic Argtor pro quib
am legi factam, atqj Maje
ö tum praeta obedientia, c
sime auto et Coronato. D
es, quibus necessitatem D
mur, atqj inde Colligamus
impleta, cibusqj Sui c
pitor et hoeredes vit
hominibus, Ergo ö pro
Alia adhuc Via 3tium
ö Demum Satisfecit, qui
stituit, qui finde Lapso
em, qui ruinas imagini
Justitia primigenia ire
Julianus Apostata N
4o ta a Xi Judaea end
mak, ugy de Matt 2

Jan 3: 6. Ugy szolte Ő: e világot. 1 Jan 2: 2 A Dt. engesztelő áldozat
nem tsak a'mi bűneinkért hanem az egész világ bűneiért. Rom V: 12 Sat
Dom. VII. 1 Kor XV. 21, 22 Miképen Adam[ban] mindgyájan meghalunk ugy
a' Krt[us] meg elevenittetnek. — b) A Particularitások Allu"
= ben azt állitják hogy a' Krt[us] érdeme tsak némelyekre terjed ki"

(b) Christus totum pro iis Satisfecit et mortuus est, quod. poe- ök=ig az
nas et maledictiones tum temporales, tum aeternas, in Su- Szent Irástol
um Caput derivatas suscepit, unusq[ue] & Cibus tam plene, illetőnek
tam efficaciter, tam cumulate, ut ad ultimum usq[ue] quadran- meg bizonyi"
tem Solutio sit facta, et nulla amplius Condemnatio relinquatur Matt
quatus pro iis, Rom. 7. 1. atq[ue] eis obligatio ad poenam 1e Mat 26:
Legis Chirographo sit delecta, neq[ue] amplius exigi que- 28. A Krt vére
at Col. 3. 13. Coll. 1. Tim. 2. 6. et 2 Cor. 5. 21. Cum enim Szövetsének bi"
in ultimo loco dr peccatum factus, non dm immutus, rül bötsüli,
ipsum peccata nostra nobis transtulisse, sed et pro iis hogy sokakért
se Sacrificium placandae Iratae Deitati, Similiter mindenkért
Joh. 1. 29. item Esa. 53. 46. Pro quibus Christus hoc acer- Vér sokakért
tissimum Poculum ebibit, illi ab ebibendo penitus libe- 2e Mat: 7: 14
ri pronunciantur: Ergo Validissima est Hoc am de Tágas kapu
oibus hnibus non potest asseverari. Ergo Validissima és szük út
est Conclusio non pro omnibus hnibus esse Satisfactum. sat. —
3e: Ezekielnek
(c) Sic Argtor pro quibus Christus Satisfecit illorum Vitae injuri- Krtus o pro
am Legi factam, atq[ue] Majestati Dei illatam reparavit, exhibita oibus Sa"
Hm perfecta obedientia, sed etiam amore Dei insigni, acces- tisfecit.
sione auto et Coronato. Resumamus et hic illae meditatio-
nes, quibus necessitatem Divinae naae in Mediatore Stabiliv-
imus, atq[ue] inde Colligamus eos, quod. me Justitia Legis ibta
e impleta, oibusq[ue] Rei absoluta, non posse non pronuncia-
re justos et hoeredes vitae aeternae, do am o Contigit omni- Krtus quod
bus hominibus, Ergo o pro oibus Satisfecit Quomodo, Rom. 8. 3. 4. esset violatum felici-
ter restituit
Alia adhuc Via 3tium ad hoc membrum urgeamus, qua il- mai pedig
le demum Satisfecit, qui quod erat violatum, Felicissime re- vagyunk
stituit, qui inde Lapso et reatui immerito restituit Lu- Atyunk is.
cem, qui ruinas imaginis Dnae in eo iterum excitat, cumq[ue] Judas.
justitia primigenia iterum ornat, Sanctum resuscitat, et
ex miseriis lib.
Julianus Apostata Nero. Dioclitianus Diocletian Decius Sat.
4e: Ha a' Krt: halála erdeme nem imhez hasonlitható, jugy mindenik ellenkező
nek; ugy de Matt 25. 42 Nemcsak ennek igy kell hatni: Akinek sat"

5ō Az hol tehat ez van: ott X! az egyb világot hol nÿ, ezt tészi: a' Patriarchal
tak világát, az az mindenkit a' kik hiszenek. Obj. - Ugy de az Ur
nÿ nem ēsen e' kemeÿ világato - Nem! mert pag 466. D.r o. egy
Kath. 4 bizei mondyuk nÿ jutalmarol, mondot kik éppen DOCTR. VII.
ugy viperek miserius subvectam vendicat in libertatem filior. Dei, natus
voltak nem factus ess pro suis Sanctificat, justitia, Sapientia et Redemptio
de itt egyik pleniss. Haec autem dona ex satisfactione Mediatoris
sem volta jus, mandata ō omnibus impertiuntur, Eg. non pro aibus etiam
=sa a' jutalom, satisfactum, sed ō iis tm, qui in possessionem horum mittuntur.
=ra. jogyan ke, Haec fusius exequenda duxi, quod ex aibus hisce Classes
gyakorol ada argotum pro particulari Gratia plus lucis acquirent etc.
=tila. — boris, fortisime nunc utiqs stringere sensimus.

Redemptio Xti stricta et tm particulariter ad quosdam. (a.) Primam Classem Locorum, ubi Redemptionem tm Xti, stringi ad quosdm, scil. ad ejus Ecclesiam Eph. 5. 25. Ejus Populum. Matt. 1. 21. ad oves. Joh. 10. 28. ad multos Matt. 20. 28. ad omnes illos, quos Pater illi dedit, Joh. 17. 9. et seqven. ribus, apparet quoqs.

6ō A. Partic. (b.) Hic inviolabilis et individuus nexus inter imperand. laus gratiahem salutis ejusqs applicationem, ep: In quo protissimum re. cissitöh lehzidet conscio capiti serpentini, ut ea dictis facile poterit vbre optata colligi. Ex dictis Clarissime.

Joh t. i. Supra ej subscript. (c.) Elucet, pro iis tm mortuum esse Xtum, ut Caput, cum quibus rangm suis membris p applicaōnem meritorum Suorum Communicat S. Spus, qui in ipsis p dicat Veram fidē veram respiscentiam cum regeneraone et p petua Sanctificatione Conjunctam, atqs adeo illis obtigner omnia bona Foederis gratiae, et in hac et in futura Vita p praecios sanguinem Xti Sangvinem sparta, qui enim proprio filio non pepercit, dicimus cum Apto, quomoda non cum ea nobis omnia non largiretur Rom. 8. 32.

Jus = Unicum, lÿtuh 1ō Ut Arminia nyak 2ō tulaj Scotiani sub. - (d.) Nunc multo illustrius splendet illa ineffabilis Caritas Patris Coelestis tum Dei Patris in tali Redemptore dando, tum filii a R. Cathol lii in tanta satisfactione Estranda. Rom. 5. 6. 7. 8. Joh. 15. 13. hülönös ellenek (e.) Manibus jam prott. patrari intercessionem Xti o hibi act alli, posse esse universalem Joh. 17. 9. Rom. 8. 3. 4.

tyak hogy (f.) Magis non placent absurda illa, quae Viri Doctiss. Rom. Angli eadem magna cum animi libertate a' Bellarmino a' Toacervarunt. Bellarmino a' Bellarmino a' Bellarmino a'

es Hs által az ö elvétetett magokért való fizetés, a Xs pd sunt Selectati
is Remedia által tétetik elyét az igaz Hitnek. - Selectele által
a' Hitnek pedig tőltetik, mikor nic nincs mutatunk; Remedie által
9 Osm. VII. pd akkor a' büntetésnek mikor nincs, szűnik, volun
tas Remedium ab Remedio. - Ez a' két helyes ebből értetik!
Conservarunt ad gratiam Universalem destruendam quatia Ti. Xs frustra o
mortuus. Primo Quod Xtus pro plurimis frustra fuisset mor-
tuus. Secundo Quod fieri potuisset, ut ex omnibus
redemptis, ut ne unus quidem exitio suo exueretur. 3tio. II De ni,
Quod damnati poenam illam vicrum solvendam habe- vel Sah ent
ant, quem pro iis subiit Sponsor. 4to. Quod mortuus Hoerülhet
fuisset Xtus pro iis ejus quos Scivit jam ante damna- nih sah igen
tos, quaeque alia hujus generis. 9. Facilius jam et fe- hiseh; hiz
licius poterunt refelli omnia illa argra, quibus Univer- sah Nivr
sales gratiae Pugnatores in medium prolatis rem o- igaz Act:
nem Confecisse putant.
A. Prima Classis Argtor. et ex illis (A. 1 Tim. 2. 6. R. Ismert
Ubi Xtus dicitur exhibuisse ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάν- nij ejgyes
tων, sed Respondetur nra illius Vocis postulat restri- objectio
ctionem ad eos ipsos, ad quos fidei hujus mirefi. Virtus bioduln
pervenit. b Rom. 2. 16. 19. Justificatio Vitae in omnes pe Vdkzd.
homines. R. Manifestissime ad illos tm pertinet, qui in pos- 2e Jiday
sessionem et aeternae Vitae haereditatem introducen- Objecta
tur. c 2 Cor. 5. 15. Ubi unus pro omnibus mortuus dr, 3e Vdkzdl
ut qui vivunt non sibi vivant; R. Ili Characteres lu- 4e Hitdor
ce meridiana clarius pertinet ad solos electos, qui f. Hit. p.o.
potentiam Sponsoris ita reddantur participes, re- Objectio
surrectionis et Vitae spatij; Haec pro specimine hogy N. Sad
Argtor. quibus pugnare Adversarii. Coser Phari
B. Secunda Argtor. Classis Complectitur loca, u- valahu elnh
bi totus Mundus memoratur ut Joh. 1. 29. Ecce A- tudet en
gnus Dei &c. R. Sed hoc ex loco bi jam pugnavi- nem latiar,
mus pro nra sententia, adde et 1 Joh. 2. 2. Joh. 6. 51. De az Irok
R. Nullus omnino locus producitur, cui allegando ad- Gonoszságot
haereat ad restrictionem ad mundum strictissime se- Argtor
categoriis (6) Hadnak (c) Jövendőnek pinty Cum prote- Classis
dnak hát a Nemzetségtelenek h. a Her. Vakok et Hypocrisin. 4e Hetyn
5e Istenitől Hit 6e Elő Hit mely Virtuosaknak ekesitik. Hit. Jay Sój
Hű Historiai Hit. Gyr Heuretica és Practica Hit itt az Ünk
(a) Apian
Overlaget

9ō Mint kiküldött ő Felsége az Ördöge? — a) Mert a' maga jobbulás okára, b) Mert erőszakkal
Is sentit, diversitatem tum dari, ha unus ex duobus plagiumat intentet vendicijs
el non fugadja. (c) mert az Ekenek tetszö helyen vallásbeli okaert
Segitti, 1743. (d) Mert a kettőnek erőssebb az leg nagyobb kiáltó D OM. VII.
Atkalt is meg oltalmaz.
Secum portet. Ex his jam dicta cujusq; ingenio expedienda
relinquam. NB.

(Major vis fu- Super est adhuc modus ille inveniri, cujus occasione erro.
ie in Exo Sad Vetus Ecclesia gratiam universalem introducere ei movebam,
Servandū, qm hoc pacto nos, videri nimis Vitium fuisse in Vindice nro
in Diabolo ad Servandum, qm in diabolo adprehendendum atq; secundum
dendū. Adamum non tam Salutis Gratiisse quantum pernicie pri.
10ō Mint a' mus Adam intexerat. Et non est id hoc Paralogismo in
rendelt hegy fraudem implicemur, est textura araneæ, quasi decederet
Hit nélkül oium eo deveniendum esset, quo prima Classis errorum an.
Szabni szeretne, tea notata audacius progrediebatur, et statuendum: Dei
Vitel ert ettem finem tandem aliquando fore Salvandos: Adoranda potius
arrol tehát nobis Summi Numinis Voluntas, alios in miseria relinque.
az Ember kedvetre ve decernentis, alios admirabili inde vi vindicare. Hanc
tett; vagy a' pe- Libertatem qui deo ademit, irrolerandae temeritatis se-
gigyhez? Pap met ver. Constituit, et in jura Supremi Dni Saeviley am
Retorquere manum extendit. Retorqueo in Super hoc Cavillamentum
Cavillationem, et illos arg tatores Suo illorum gladio jugulo, Si enim Deus
Exitu Hoover, cum cibus finibus Designavit Vindictam, Si id Xtus qui mor-
Tartor. te Sua et Satisfactione Sua Serio intenderit et universos
Phot Dogmat mortales e Faucibus mortis eripere. Jam togne justius et
Jesu A Sátán, firmius Concluderetur plus potentiae et astutiae ad ce
nek az Ördög Diabolo ad Adam Suam Conservandam, quam apti et Vir.
volt é Istene tutis in Filio Dei ad eam e manibus ejus extorquendam,
Atyi Hitek? quandoqs Latentibus Adversariis plerisqs sub Vinculis
Abrahám Isák aeterni exitii remanent.

Jákob által Excipiunt: Mors hominis Propria culpa sit, nec est
Zatuh példa Deo vel Xto imputetur, Verum. Resp. Est facilis, Unde
Zabok Jesse illa Culpa? a gravitate et malitia haud dubie Cordis
Zabok Jesse humani, Unde iterum illa gravitas? Haud dubie a malo
tudják? illo per excellentiam ita dicto, Si ergo Virtus et bonitas
Tudják ezek által hittek jobat Szabadok ekezésték — Xto, non potuit

II Az igaz Hitnek Fényes Tükrében — Az Apostoli Hitvallás
vid. Wilkins. Edenitis I. Hallyd meg Atyok intast. Barnes Gy 1539
Genebrar Dixti Esaiah 1591 2. Rufinus Isten elő

Mest engedtek
engedtek rendelésit
ki elmaradt

Dom. VII. Inscriptio

ülés expediendo

occasione erro.
ec monebam,
re in Vindic. nro
um atq; secundum
tum pernicie pti.
Paralogismo in
i, quasi decorre
alsi erroum an.
statuendum: oēs
Adorandā potius
niseria relinque.
vindicare. Hanc
temeritatis se-
ni Saeculeyam
e Cavillamentum
ingulo, si enim deu
si id Xtus q̄ ss mor-
erit et univers.
m longe justius et
et astutiae ad ee
quam apti et Vi-
us extorquendam,
q̄ sub vinculis

ulpa sit, nec est
sp. Est facili, Vbe
aud dubie Coloss
ud dubie a malo
ivus et bonitas
. Xto, non potuit

si ipsemet ich
mus 1539 ik
tunyt hozta el

a ki Aquileja i. Pap volt sec IV. kilöny volt az Apolon is
az Ekklésia neve. az Apok Szent Lelek által vezérlettek,
Lukats Tel: nem emlitti hogy ök irtak volna. – Ekyök Mak 28:
19: Arutsa a Hereticusok ellen 1666. Martialis Ignatius
Justinus. Irenaeus Hillarius stb a: Sz: Hamvasgay emlitik
Irenei materiája Formája emberi el,,
xto ō potuit triumphare de malitia vel diaboli; vel. hmr, amiért történ
qui id serio intendesset et desideraverit, Sanguine Suo
in eum finem effuso, quam hoc magno Vindice potentiores re- a' magyik a'
perientur tum Hres, tum Daemones, quō nil absurdius dici potest. vétetett. –
Vt autem Gloriam Evgelii a nebulis hac in pte perversae Epilogus. –
ratiocinationis, quibus offuscatur Vindicemus. Exhibebo stru- 1ō Hogy
ctura quaedam ex quibus liqueret pott. quanto ex superan- stab az igaz
tior sit Salus per Sponsorem parta p̄ pricie introductae. 2ō Mi az igaz
(A) In gre quidem nihil facilius est, quam aliquid p̄dere, Hit.
destruere, Violare. Contra nihil difficilius est quam reparare, 3ō Melyek
et quod Collapsum erat exigere, quis ō facile hni Vi- leggenek amik
tam adimat, cum vitam ejus reddere, supra Vires, opes, Cre- hitelyei és
aturarum sit positum, id promptum est adplicare ad p̄sen- mint kell tar
tem Maam. tani az Apos
(B) Tanto magis Victoriam Xti reluxere p̄clade p̄ Sa- tok hitemnek
tanam illata, quanto beatior, et ōi gloria cumulatior est szerzői volt és
illa Conditio, ad quam Ecclam suam Xtus evehit inviolabi- mélto igaznak
li Vinculo connexam cum deo trino, ac quicquid thesau- meg mondatam.
ris Vitae immortalis est repositum participaturam. 1ō Ki vizsgálja
(C) Huic accedit p̄ Cumulo ex nra q̄ss Sententia, Satis- volt Sivekben
factionem Xti tam ec Copiosam et exuberantem, ut ad oēs ha az igaz Hi
in universum hres redimendos potuisset valere, si id a vek közöttünk
p̄te dei et Sponsoris fuisset intentum. Jam Vero ō licet vagyunk é?
nobis ulterius p̄gredi, quam Scra p̄scivit, quae illud bene- 2ō Ezeknek nincs
ficium restrinxit tantum ad oēs, qui p̄ Veram Fidem in mi legyen az
hoc gloriosissimum Caput Sunt in Sti tanqm membra Cor- igaz hitek és
poris mystici, quod ex potestate diaboli est redemptum, annak erne
et tanquam palmites in illam arborem inserti, quae in lető jelentés
Paradiso dei perpetuo Vigebit, quam Communitatem et ta lálatok nyilt
intimam Conexionem p̄ Fidem Salutarem ōrō sequens ulte- tekek? –
rius elucidabit. 3ō Ki igyekszik
Cum Ergo nincsenek
melyek az igaz nyilvánitásnak és kijelentetnek
melyeknek szerzője az Apostol: Hit promajok van: igy lehetnek
közöttünk istenfélő kegyelmüek lelkeink üdvösége iránt Amen!

Quaest. XXI. Cum ergo fides Sit Vinculum, quo membra huius Corporis connexa cum Capite, satisfactionis Vim ac virtutem in se suscipiunt ac derivant Dem; Illius vna pbe est procreanda, et delineandi Vivi ac genuini Characteres illius, nebulosorum, quibus tantam rem implicuit Princeps tenebrarum discussit, cum hac in pte gravissime offendatur ō tm errans sed intra etiam Ecclam nram. Ante omnia tenendum est fidem de qua sumus acturi, esse Vivum aliquod Pnium, qd se se diffundat p totam mentem, Dei ejq facultates, ad totum hmem animandum, movendum, intimeq cum Cto copulandum, ac inde ad vnam fidei Constituendam Conflurere et Conspirare, multos actus, tum in intellectu, tum in Voluntate, tum in affectibus, in quibus aa ad Ctum tendit, cumq cum oibus beneficiis ac meritis Completitur, se ejq verissim Cto tradit possidendum, atq a Spiritu ejus regenerandum. Hos actus primo studiosi penicillo adumbrabo, mox illuminabo, et justis Coloribus depingam, et distinguam, ut inde tandm eluceat pulcherrima effigies fidei Salutaris, qm illi tm agnoscant, quibus p Spm Sctum est effusa.

In hisce actibus delineandis Charmus adhibet ternarium numerum, Cognitionem, Assensum et Fiduciam. Alii voluerunt quaternarium numerum, ad orta Charitte, p quam Fides redditur efficax. Clarissus Witsius ulterius progressus, octo actus Fidei recensuit. 1. Cognitionem. 2. Assensum. 3. Amorem Virtutis Cognitae et agnitae. 4. Famem et Sitim J. xti. 5. Receptionem ejusdem, unde porro 6. recumbere et inniti in Dno jam recepto. 7. Se itidem tradere et manus dare ad oem obedientiam 8. Clarissa Fiduciarum pacis, tranquillitate et gloriatione ad Supremum fidei Suffugium pvenisse. Haec oia latius deducta reperiri possunt in ejus Oecon. Foed. Libr. III. Cap. 7. ubi §. 27. subjicitur non displicere illorum accusationem, quae hos actus ita distinguunt, ut quidam antecedant

Fidem Stri

fidem Stricte Sic dictam
tineant ad ipsam fi
tem, ut assensus, fames,
rigs aas ad illum refu
gli conveniunt fidei Co
tis, quae parit pacem
Libro Verbo genthei
tum hic defleetit, ac p
cognitio e apparitio a
tum, et tum illi fiducia
Summus et effectissimu
us semper p sent iis,
am fidem consistere a
Voluntatis, quo peccat
lectatum vult hic pro
mplectitur, Voluntate
tinendis et diversis
et copiosus. Quod ad m
de Vra eam explicandi
Ut ēr hmum vultus Sii
um cuigs pulcrum est;
diversitati alii adduxe
plicari, Lubnostro verna
Studiorgs est, q vere
de essentia fidei, quando
o manea erit et mutil
(a) Primum ergo Ac
tionem, qua Credo Deu
rdanti, sive potius p
ensum, et Conspectum
is revelat, tum alia o
Pertim vram vim ens

fidem stricte sic dictam, qualis ē Cognitio, quidam am
ptineant ad ipsam fidei formam et essentiam interio-
rem, ut assensus, fames, litigq; Rei, giusq; receptio, et de-
nigq; aae ad illum refugium. Quidam am sunt accidentales,
qui conveniunt fidei corroborata, videlicet illa certa fidu-
cia, quae parit pacem et gloriationem. Par. Lampe in
Libro Verbong enthein des geneden Verbonds, non mul-
tum hic deflectit, ac p eandem fere vestigia decurrit, eiq;
p cognitio ē apparitio ad fidem, p lumen in intellectum alem
tum, et tum illi fiducia, prout eam Latinus describit, ē
Summus et pfectissimus gradus fidei, ō oibus contingens,
nec semper p sent iis, qui jam illuc p venerunt. Ipsam
am fidem consistere autumat simpliciter in illo actu
Voluntatis, quō peccator Redemptorem in Evgelio m ani-
festatam vult hre pro Suo, eumq; ingm suum recipit, atq;
amplectitur, Voluntate firma, valida, viva; In his deinq;
enucleandis et diverso sub aspectu pandendis, admodū
est copiosus. Quod ad me attinet, ubi res ipsa retinetur,
de Vrā eam explicandi ō litigabo, aut quicqm p scribo.
Vt ēn hnum verbum sic et modi Cogitandi differunt, et Su-
um cuiq; gulcxum est; sed in dicere sustineo, quicquid
diversitatis alii adduxerunt, et nostro octenario ampli-
ficari, Lubnostro ternario Commodisse comprehendi pott,
solidiorq; est, q̄ reversa Cognitio, assensus, et fiducia sn̄t
de essentia fidei, quandoq; inde ō possunt abesse, si fides
ō manca erit et mutila, sinq; numeris absoluta.

(d) Primum ergo Actum fidei ō dubito appellari Cogni
tionem, quā Credo Deum fundamentales veritates mihi re-
velanti, sive potius p Cujus Lucem recipio interiorem
sensum, et Conspectum illius Trinae Coelestis, qua no-
bis revelat, tum alia omnia ad salutem necessaria, tum
p sertim nram miseriam et maledictionem,

inde redemp.

ra hujus Corpori
ac virtutem in
a pbe est procem
etere illius, nebu
Princeps tenebra
ndatur ō hm extra
ia tenendum est
aliquod Pnium, qo
ejus facultate, a
imeq; cum Exco
stituendam Confu
e intellectu, tum in
ām ad Crum tendi
mplectitur, se q; v
Spiritu ejus regene
llo adumbrabo, mo
, et distinguam, ut
fidei salutaris,
n est effusa.

adhibet ternari
Fiduciam. Alii vo
ta Charitte, p quam
o ulterius progress
2. Assensum. 3.
F. Famem et Litim
vorro 6. recum
se itidem tradere
Clarissa Fidei
ione ad Supremum
tium deducta repe
x. III. Cap. 7. ubi
m accusationem,
d am antecedant

Fidem stri

inde redemptionem ab ipso Deo paratam, in Mediatore, et id utiqꝫ essentiale statuendum est, quo deleto et extincto, tota rei deletur, et extinguitur; Eam vero contra Pontificii Coecam fidem, illo lumine veritatis, adempto, demęqꝫ fidei ipsi in totum adimi.

Actus fidei ē Assensus.

(B.) Secundum actum Fidei efficit Assensus. non utiqꝫ theoreticus ille tantum, sed et maxime practicus, ubi jam offert se amor Veritatis revelatae, cujus ardens studium, vehemens desiderium, conatus emergendi ex miseria maledictionis, et ad Xtum confugiendi cum fame et siti Justitiae ejus et plenissimae satisfactionis, illius Redemptoris receptio, et arctissimus amplexus brachiis quasi illi circumjectis, cum voce resonante, et in Collum utiqꝫ penetrante: Serva me Domine pereo. quae cuncta si jam cessarent, jam non foret vera Lux cognitionis, nam sincera assensio, non interna persuasio; sed tm speculatio in superficie ejus haereret et subsisteret.

Actus fidei ē Fiducia.

(C.) Tertium Actum essentialem Fidei format Fiducia, qua id qd generat, in miseris promittitur in Evgelio, mihi specialiter applico, certo confido, non solum aliis, sed et mihi remissionem peccatorum et Vitam aeternam ex dignatam Dn. Egregie profecto Verba, quae Religioni Xtianae insigni circumdant ornamentum, si modo spiritum fidei recte intelligatur, neqꝫ obfuscentur tenebris carnalibus, facile hic subrepentibus.

Notum ē occasione hujus primae (ubi magna lis) exitisse pluribus Theologorum decidentibus, talem fiduciam qualis hic depingitur, ō divecte primeve ad essentiam fidei; sed exhibere ejus perfectiss̄am imaginem, ac supremum gradum. Distinxerunt prorsus inter fiduciae actum, directum et reflexum, Prior secundum Tilion sitis ē in confugio ad gratiam Dei cum fame et siti Justitiae, qm verbo חסה exprimerent Hebraei, causa salutis confugere ad Asyllum. Posterior illi consistit in πληροφορια

πληροφορια, quo exclud
in conscientia fidei, Unde
fiducia cum Deo in eund
effusae fiduciam confugii,
in fiducia πληροφορίας
definitiones displicuere, Co
sidei, requirere et fine e
ad mortuam et nullam. P
in suis Physica potissimum, se
fieri solet, ō videtur sat
quoqꝫ Chemi ō bene p
am generatem, Vagam, in
solum sub divinatione sua
eidem orbaverunt, prim
a tegm anima, mortuo, Coe
rei incognita reliceto carbo
rae carbonaria vere di
progare specialem gratia
qꝫ acerrime pugnante
generalem gratiosionem dib
nus sibi specialiter cum fiduci
sistit. Hic am error gravis
subnexam, alii capitalibus
ram aperuit et quidm hi
sti grandior sumpsit, I. N
esse hae certum sensum p
illam habendam, et si forte
tiatur sensus ille Justifica
timis p Specialem revelat
git, velveris Aplicis, forte
communicetur cum vulgo f
Pestilentissima Pfeu
nitus everunt, et miseras

πληροφορία, quo excludat hic dubitaonem, et non cari ex conscientia fidei, Unde concludit ingenij ille Theologus ad Foedus cum Deo in eundum, et fidelij titulum reportandu, sufficere fiduciam confugii, imm ad stipulaonem & requisita fiducia πληροφορίας tangm restipulaone: Alibi hae distinctiones displicuere, contemnentibus utiq; πληροφορίαν, requisisse et sine ea fidem & tm & languidam, sed mortuam et nullam. Nuperime controversia agitata fuit Physica potissum, sed status controversiae ut Satyrum fieri solet, & videtur satis distincte perfectus fuisse. Scopus q; Ctemi & bene p ceptus è, qui est jugulare fidem generatem, Vagam, incertam, Pontificiorum ipsi populum sub divinaone sua continerant. Pontifices Xni Fidem orbaverunt, p tim cognitione imm oculo, Fiduciam imm animae, motivo, Cordo, Nudo, nonnisi, Assensu rei incognita relicto carbone, scil. p Thesauro et Fide vera carbonaria vera, dictitantes, temeritatem & libi arrogare specialem gratiam atq; misericordiam Dei, atq; acerrime pugnantes, fidei objectum tantum & generalem promissionem cibus limbus factam, quam nemo sibi specialim cum fiducia applicare debeat, neq; eciam possit. Hic am error gravissimus, ipsum veluti Cor fidei vulnerans, aliis capitalibus erroribus, in Eccla Rom. Seminarium aperuit et quidm his 4tuor quos Bellarminus libi p bando sumpsit, 1. Neminem Justificaonis suae posse hre certum sensum p fidem. 2 Neminem teneri ad illam habendam, et si forte posset hre. 3. Non ubile & ut habeatur sensus ille Justificaonis. 4 Non hri nisi a paucissimis p specialem revelationem. quod Apli fortasse contigit, vel viris Aplicis, forte adhuc contingat, sed nunqm communicetur cum vulgo fidelium. Bellarmini Sententia.

Pestilentissima p fecto Dogmata, quae nam fidei, penitus everunt, et miseras aas. implicant iis fluctibus dubitaonum

Dubitaõnum et anxietatum nunquam possint emergi: Sunt
ri Dogmata, quibus Aula Pontificia indiguit ad Tyran-
nidem Suam ri Conscientias stabiliendam, et sine quibus
omnes Missae, Indulgentiae, opera Supererogatoria, Pur-
gatorium, et reliqua mundinaõ et negotiatio, mirum in mo-
dum frigerẽ et plane congelarent, cum nugis illis ō in-
digeant, qui recta via ad Xtum tendunt, et fiducia graõ
in Evgelio credentibus oblatam, sibi speciatim applicant,
et in ea acquiescunt; Haec ergo jam Dogmata unico actu
Confutaturus Catechismus, tangm centralem actum fidei
tertio loco posuit fiduciam a spiritu ri corde meo accen-
sam, quâ certo status ō tantum mihi; sed et alii remis-
sionem peccatorum Dei mihi donatam, Apparet deinde il-
lam directe jugulare Pontificiam dubitaõnem, quâ ne-
gas eè enunciant, ut sibi quis g-ralem Evgelii gratiam
speciatim adscribat. Proinde haec Verba ō ultra Scopum
sit extendenda, quasi Supremus gradus fidei iis exprimere-
tur; atqs actus ille reflexus, ut vocatur in Scholis istis,
per quam ōia fidelis jam omnibus tentationibus superior
et plusqm Victrix stat in Concussa atqs gloriatur in Dno:
intenditur meo judicio ntm actus directus, qui omnino ne-
cessarius est ad Salutarem fidem exercendam, quandoquidem
ō grossum Xtum apprehendere, et mihi speciatim applicare,
nisi Deo affirmanti credidero id, non aliis otm, sed et mihi
Xtum adferri, et in eo remissionem peccatorum donatam
ee; Per qm ultimam Phrasin ō illicenda est remissio pec-
catorum, jam de facto collato, et ad conscientiam meam
obsignato, prout multi Viri Docti id sibi fingi voluerunt, sic
eam Catinum Circulum ridiculum, qm Adversarii nostri no-
bis ggss impegerunt, Commissi et; Sed illicitur ntm remissio
peccatorum gratis donata, oribus credentibus, et mihi ggss
condonanda et conferenda si modo credidero. Hic Vero
actus haud dubie ē directus, haud dubie de intima etiam

fidei essentia,

fidei essentia, quâ movetur
arctissime cum Xto conn
me etiam gratia si para
rem fidei implevero, tam
infidelis, tam diu etiam e
omni conatu contendam e
fructu Justificaõnis recey
meo dubitatio evadit grand
et lucem ejus dirigat obfu
data opera infidelitas no
ti, quae ō studio suscipio
rat atqs utrumpat ex m
stri aat fideles, ō satis for
suberrimae gratiae Evg
contemnatos mole peccator
missionis gratiae Evgelica
ri libentissime id vellen
em ipsum velle et desiderar
siduae, quod speciatem
timide quidem arripit e m
sibi applicare conatur, ac
reflexo solatium ullum ri
tandem post luctam et cer
cepturum, et ex omni an
rum; Hic est Dnae cath
Haec constantissima Refo
stri in omni Patria tes
Scripturam, quâ nulla pe
stari pot. Unus nobis pro
III. Sup. Cap. 2. §17. Ubi
nem versari in certa ac
gratiae, ō ullis otm; sed et n

fidei essentia, quâ movetur, animatur, et p quam p xime
et arctiss̄me cum Xt̄o connectitur; quandiu ex dubito; An p-
me etiam gratia Xti parata? Si modo credidero et conditi-
onem fidei implevero, tam diu sum et manebo mere reus et
infidelis, tam diu etiam ~~exxx~~ retardor, quo minus ad x̄m
omni conatu contendam ejusq; merita arripiam, atq; cum
fructu Justificaōnis recipiam: Quo duplici sub aspectu-
haec dubitatio evadit grande peccatum, veritatem Evgelicam
et lucem ejus directe obfuscans, quin imo extinguens, si quis
debita opera infidelitatis notā meritur inuxi. Alia è dubita-
tio, quae ō studio suscipiatur, neq; industriā, sed quae sub.
ingrat atq; virumpat ex imbecillitate, qualis utiq; jactare
potest aliquis fidelis, ō satis fortiter instructus de plenitudine ex-
uberantissima gratiae Evgelicae, vel etiam conterritus et
consternatus mole peccatorum suorum, iba ut vix quidm p-
missionem gratiae Evgelicae sibi audeat vindicare, quam-
vis lubentissime id vellent, et flagrantissime desiderent, hoc
ēm ipsum velle et desiderare ē semen, et primum germen
fiduciae, quod specialem misericordiam ac gratiam dei
timide quidm arripit e manu tremula; sed tn arripit, et
sibi applicare conatur, actu directo, quamvis ō dum actu
reflexo solatium ullum inde p cipiat, aut p sentiscat, qd
tandem post luctam et certamina, p illa impedimenta ē
superaturum, et ex omni anxietate et fluctuatione, et emer-
surum; Hic est Dnae Cathmi verus et genuinus sensus —
Haec constantissima Rectrix nstr. Dna, quam dei eorum
libri in omni patria restantur, contra incertitudinem
papisticam, qua nulla pestilentior dna misereri et excoci-
tari potuit. Unus nobis pro omnibus sufficerit Calvinus Libr.
III. Instit. Cap. 2. § 17. Ubi cum docuisset principium fidei cer-
tum versari in certa ac firma fiducia, qua p missiones
gratiae, ō ullis tm; sed et mihi factas credo et amplector.

Transit ad obj.

Transit ad objectionem, quae ſpontè exſeritur exdubitatione et diffidentia, quâ multi fideles circumaguntur, ad quam nodum ſolvendum, et cum dna et certitudine fidei in Concordiam adducendum, his verbis utitur admodum ſignatis: Nos cum docemus fidem ſecuram et certam ei debere, imaginamur certitudinem aliqm, quae nulla tangatur dubitatione, nec certitudinem, quae nulla ſolicitudine quatiatur, quin potius dicemus perpetuum ei fidelibus certamen ſua ipſius diffidentia; tm abeſt, ut eorum conſcientiae in placida quiete collocemus, quae nullis oino turbis interpellentur, ut turſuptm qualicuncqꝫ modo afflictentur, negemus illos decidere et deficere a certa illa qm de dei miſericordia concepere fiduciam. Similia ibidem ſubnectit, ad quae remitto, ut inferam concluſionem et ſummam, qm intendebam, nos cum certam fiduciam urget catechiſmus. Verſerunt reſtes primi omnes, neutiquam ſpectaviſſe actum illum reflexum, quo plane tranquillata conſcientia in cto exultat et gloriatur; ſed tm ob oculos ſibi poſuiſſe actum illum directum, p qm o vage credo aliis; ſed em mihi ſpeciat in gratam evangelii ei donatam et oblatam, quamvis ē ſine multa haeſitatione eam adhuc applicare mihi audeam, non qd fidei deo affirmanti derogetur; ſed quod ille mihi diffidam, et verear, ne non dum habeam oia illa, quae in genuino fideli conſiderantur, qui actus oino ad formam et vim interiorem iuſtificationis fidei ſtinet, quin imo intimam ejus eſſentiam in animum conſtituit, per qm cum capite cto arctiſſime connectimur, et oium meritorum ejus principes efficimur, ut hic potiſſimum reſideat vis et potentia fidei iuſtificatoria; interim hoc in ipſo loco diligentiſſime jam cavendus eſt ſcrupulus, ad qm multitudo hominum ſolet dilabi et naufragium ſalutis facere, cum en coeci mortales hom

Dom. VII.

regrales hanc dnam cathm
ciis inſtituunt, et ſtatim ſibi ima
ginij in eo conſiſtere; ut qui
fidat atqꝫ ſibi ꝑſvadeat, certum
nimam quidm dubitationem fu
ciatis vivat et vivere ꝑſeve
ſuere ſerviens, dominatur hae
fiducia in noſtris coetibus, ob
rorem et ſatisfactionem ad
ſono ore reſpondebunt id, qui
rectos ſe te referendos: Cho
ominem, quantum-vis impenite
ſalis, de ſalute ſua ſecuri ſu
ſunt, quin vitam alternam ꝑ
rum ſunt poſſeſſuri, merus ꝑ
qui mortalium mentes faſcinavit e
Unde ſimul ſcandalum
ſtoti, qd adverſariis mis occa
ſimam ut male ſanam traduc
uitio diffamandi; Teneatur
ſtendam, atqꝫ ad hunc laqueu
tus concipi poſſe cum fundo
hunc temerit atem fiduciam
talem oppugnemus atqꝫ ꝑ pu
traditoria loqueremur, ſi ju
dixe tum pro ipſis mortu
illam confidentiam, eamqꝫ du
ſentia, de nihilo quidem mel
imo multo deteriorem, quum
dit, atqꝫ titulo competente, n
arrogare, ſeqꝫ audacter haere
ne fundo, titulum am compe

mortales hanc Dnam Cathmi audiunt, atq; a teneris unguiculis imbibunt, et statim sibi imaginantur p eam et suppium Religionis in eo consistere, ut quilibet p se audacter et strenue confidat atq; sibi p̄suadeat, Xtum pro se ē mortuum, atq; ne minimam quidem dubitationem subesse patiatur, quantuvis in peccatis vivat et vivere p̄severet, carnis cupiditatibus suis serte serviens, dominatur haec stulta et temeritatis plena fiducia in nostris coetibus, ubi si eis roganerimus, num Xti mortem et satisfactionem ad se spectare putent, pleno ore respondebunt id, quidni crederent, ni infidelium numero se te referendos: Quo falsa opinione imbuti miseri homines, quantumvis impenitentes, intemperanti, dissoluti, carnales, de salute sua securi sunt, neq; vel minimum ambigunt, quin Vitam aeternam propter sanguinem Xti et meritum sint possessuri, merum profecto stupor, et spūs vertiginis, qui mortalium mentes fascinavit et laqueo insidiosissimo implicavit.

Quonde simul scandalum et publicum decus nominis Xti, q̄ adversariis nris occasionem dabit, divinam sanctissimam ut male sanam traducendi, et pro impietatis ultricis diffamandi; Teneatur ergo ad hanc maculam a nobis pellendam, atq; ad hunc laqueum detegendum, nil quicquam tius concipi posse cum fundatis fidei Xtianae, quam ipsam hanc temeritatem fiduciam. Cum en nos gratiam universalem oppugnemus atq; p̄ticulari pugnemus, aperte contradictoria loqueremur, si juberemus deū et singulos confidere Xtum pro ipsis mortuum. E contrario damnamus illam confidentiam, eamq; dubitatione pontificia et diffidentia, de nihilo quidem meliorem ē p̄nunciamus, quin imo multo deteriorem, quum sacrilegium manifestius sit, atq; titulo competente, merita J. Xti sibi applicare, arrogare, seq; audacter haeredem Vitae inscribere, sine jure, sine fundo, titulum am competentem, per quem Xti merita spectatim in al-

ex scriptur ex dubi-
y Circumagnatur,
certitudine fidei n
tur ad modum ligni
t certam ē debeat
nulla tangatur d
solicitudine quae
e fidelibus certa-
ut eorum Conscien
ae nullis oīno tur
negs modo afflict
e a certa illa gr
r. Similia ibidem
conclusionem et fi
ducciam urget cate
neutiquam spect
ne tranquillata-
t; sed hīc ob oculos
r ō vage credo a-
lii ē donatam et
ne eam adhuc as-
affirmanti vero.
rear, ne non dum
li Considerantur,
eriorem justifica-
m ejus essentiam
ite Xto accessime
principes efficien-
porentia fidei
rco diligentissime
titudo hominum
exe, cum en coeci
mortales hom

aiatim in aliquem deriventur, est ut habeat veram Vitam fidem, a S. Scto in corde illius accensam, per qm cum Xto Capite trigm membrum desideret copulari; atqs etiam intime copuletur, ad illam autem fidem requiritur.

1. Ut aliquis se sentiat, atqs agnoscat se ee miserum, peccatum, maledictum, aeternis diris oneratum, atqs ita cognoscat, ut inde affligatur, et inde contrito corde emergere et liberari cupiat, cognitione ns, quae o hactenus at in cerebro, non aberret in ore, sed in cor penetret, idqs vulneret, et afficiat tristitia secundm Deum, qualis cognitio o non potest accedi in corde, nisi p S. Scrum graciae et revelationis, qui cum hnem ita convincat de peccato, simul ei offendit suaviterqs insinuat ubertatem in ex haustam gratiam Evglicae, cibus poenitentibus datae et oblatae, infinitamqs vim meritorum xti se se ultro porrigentem et extendentem, ad oei illos et singulos, qui gratis illam volunt recipere, sibiqs applicare, ad Justitiam sanctificationem et redemptionem pleniss̄imam. Hanc Lucem Divinus accensam sequitur.

Cognitio ns, sensu, et accessus ad xtum, a S. Scto est.

2. Assensus, admiratio ns talis Viae Evglicae per satisfactionem, amoremqs tantarum Veritatum Deo dignarum, in quibus sanctitas et justitia rigida sua effabilem bonitatem et caritatem temperanter desiderium qqs illius Viae sequendae illius graciae fruendae, cum fame et siti justitiae, illius xti reliquisqs affectionibus, quibus cibus egrestis, succedit tandem.

Xtus p oi credente mortuus est.

3. Fiducia, qua dico affirmanti, xtum ee mortuum pro me. omni credente, id credo, atqs inde concludo, etiam pro me xtm ee mortuum, quatenus in me jam deprehendo et reperio illos characteres, quos Verbum Dei in credente requirit, quibus characteribus et notis inventis, si ad conclusionem jam non venirem, jam revera in credulus et

credulus ō hm, Sed et infidelis appellari deberem; Haec fi-
ducia vero eiusq; actus directus incredibile dictu est,
quanta polleat potentia, et animam ex jugo peccati et Car-
nis vindicandam; et ad oem Scitatem instam mandam.

Imo Etenim, qui per eam ad xm recta tendit, hoc vinculo Sacratissimo, Semetipsum Connecti Sanxit, Cum Capite Scto et glorioso, Cujus oia membra debent ee Scta et gloriosa.

2do Qui per hanc fiduciam Connexus e xto, recipit illius Sctificantem, simul et Sanctificationem, quandoq; majus et majus p quotidianum exercitium hujus fidei in bibit.

3tio Qui firmiter ista credit, et si cum fluctuatione ee possit mortuum, is p illam Cogitationem Contemplationemq; necessario accenditur ad amorem ejus flagrantissimum 2 Cor. 5. 14. 15.

4to Idemq; p hoc ipsum semet sentit obligatum ad Veterem Suum hominem radicitus extinguendum, et novum hominem induendum, quotidianisq; fructibus nova vita digne roborandum, secundum id, quod Apostolus toto Cap. 6. ad Rom. ex intimis ppiis fidei justificantis deduxit. Veteris hominis extinguendi.

5to Ex hisce oibus, quae in actu directo fiduciae Continentur, succrescit sua sponte actus reflexus ad Conscientiam uti dicunt, per quem anima fidelis certa redditur de vocatione et Salute Sua, et electione, seq; experitur sigillo Spiritus Sti impressam et obsignatam, et in Custodia militis dei p fectissime servetur ad fidem. 1 Pet. 1. 5. A fidelis certa redditur de Salute et Electione.

Haec itaq; Signa Sunt et indicia Fiduciae in Verbo promissionis fundatae, p quae lucubenter distinguitur ab imaginaria illa Presumptione, quae regnat in multitudine Carnali, atq; ita evitata, per illam quippe.

(A) Homo detinetur in se ipso, et sui plenus manet, nexum ad xm Medium Redemptorem eiusq; animae p ditae.

(B) Per eandm Spm Sctus excluditur et Spus mundi in corde majus majusq; corroboratur.

(C) Cm id

Dom. VII.

(C.) Em id genus hmum totum frigeri amore xti, et ne minimam qqs scintillam Coelestis illius flammae vel sentiri vel admit.

(d.) Torpent iidem ppterea in Sanctificaõnis negotio et judicio, atqs via cuntur cum monentur Cupiditates suas mortificare.

(E.) Tandm p hanc Validissam remoram abstrahuntur Coeci mortales a semet ipsis explorandis, adeo ut num quam perveniant ad Certitudinem solido fundo nixam, neqs ad actum illum reflexum, qui Conscientiam Solus placere, et vera Laetitia afficere valet. Ignorante Contrario, quid sit ille actus reflexus, id est quid sit Spiritus de Cum Spiritu nostro testari nos esse Filios dei Rom. 8. 16. quod Religionis Centrum vident tanquam Entusiasticum Spiritum, vel etiam imaginationem anilem.

Reluxit deus Fidei nostrae hinc, Securitatem remotionem, nostrorum hominum Coarguens, illinc Vagam incertitudinem et diffidentiam Pontificiorum Castigans, nec dum m de Lumen sup Candelabro positum et Collocatum, quod resplendere debet ad domum dei illuminandam et fidelibus secundum exercitio hujus Sanctissimae fidei. Ulterius ergo Aggredior, et ut Pontificii quatuor Capitales errores elicichant, ex sua fide incerta, Vaga, mortua; ita ego quatuor elicium Capitales Veritates ex nostra fide Certa, Fixa, Divinitus animata, per influxum fiducialem.

(a) Omnes Fideles posse habere Certitudinem suae justificaõnis p fidem J. Xti: (b) Omnes teneri ad illam Certitudinem sibi Comparandam. (c) Expedire et utilissimum esse ut omnes eam possideant. (d) Illam Certitudinem Specialem revelationem Contingere, atqs Cum Vulgo qqs Fidelium reverta Communicari, quod paucis nunc p Curarimus.

I. Primo itaqs ajo

I. Primo itaque ajo Fidele
hunc insignem gradum, qu
dare, Ac passim tanquam du
atqs inculcant, Rom. 5. 1. Jus
pacem cum Deo, Stamus n
ubi vox πᾶς omnes ni Ur
idem v. 38. 39. Peculiariss
animae Fidelis urgetur
3. 14. Nos Semen nos tra
et v. 4. Per hoc Scimus qu
nibus Fidelibus hoc
Et qui vicerit tribuam u
to, et dabo illi calculum
dubie figuram gerit jus
nuatae et obsignatae, ad
2. 12.

II. Statuo oēs Fideles
tionibus obligari ut ad h
certissimum utiqs est m
illud qqs gaudium proc
mendatur Phil 4. 4. Illud
et exuberat, addatur luc
militis etiam, cum tota
Legg. quod Exercitum qu
qui plus qm Victor evade
tum suae fidei perveni
stum, quo tenemur no
2. Cor. 13. Cui officio ne
sere, totiesq quippe Sus ci

I. Primo itaque ajo Fideles oēs posse pervenire ad hunc insignem gradum, quo Certi reddantur de Sua Salute, Ro passim tanquam dubio vocum S. Scrae Suppositi, atq inculcant, Rom. 5. 1. Justificati ger fidem habemus pacem cum Deo, Stamus ni grāa et gloriamur Rom. 8. 35. ubi vox Quis omnes ni Universum Fideles Complectitur, idem v. 38. 39. Peculiariter ām illa nitrima persvasio animae Fidelis urgetur inprimis a Johanne. 1. Joh. 3. 14. Nos Scimus nos translatos ee a morte ad vitam. et v. 4. Per hoc Scimus cum habitare ni nobis; Ergo ni oibus Fidelibus hoc promissum xti. Apoc. 2. 17. Et qui vicerit tribuam ei edat ex manna illo occulto, et dabo illi calculum album. qui calculus albus dubiae figuram gerit justificaōnis per Sp. Sctum insignatae et obsignatae, addatur. Rom. 8. 16. 1. Pet. 1. 6. 2. Cor. 2. 12.

Fideles Certi ni reddantur de Sua Salute.

II. Statuo oēs Fideles teneri et pciosissimis promissionibus obligari ut ad hunc gradum contendant, diligentissimum utiq est mandatum 1. Pet. 1. 10. Studete &c. Illud qq gaudium procul dubio huc pertinet. qd Commendatr Phil 4. 4. Illud ēn ex hoc fonte ām nascitur et exuberat, addatur luculentissimo illa instructio militis etiam, cum tota armatura Spāli Eph. 6. 10. et. Legr. quod Exercitum qui obivit de Diabolo, de mundo plusqm Victor evadet, atq ad robur ni Concussum Suae fidei pervenit, ejusdem Naac est pceptum, quo tenemur nos explorare, an Simus in fide 2. Cor. 13. Cui officio nemo fidelium prott. Se Se abstrahere, totiens quippe Suscipiendo, quoties Communio

Cum

Scra Cœna ē Signum unionis cū Cxto.

Cum Xto renovatur per Sacram Cœnam, cujus usus hoc aperte exigit atq. adstringit quid ēn est Scra Cœna, quam Signum cum Cxto Communionis, et Sigillum Unionis, addatur totus Evglii Sequs huc unice Collimemus, item fidei miserior Nāa, cujus gradum profectissimum ab oibus exigit Deus, cum nemo perferre possit privilegium, per quod ipsi promittitur diffidenti Deo promittenti; Estque haec proculdubio Sequa rāo, Cur Catechumi voluerint deliberari utr vm fidei et Fiduciae, qui ex Dei intentione, oēs Stimulamur et evocamur ad illum celsum gradum, ō utm actu directi, Sed etiam reflexi ut non dubitem peccati accusare illum, qui ō oibus nervis nitenti, ad actum illum reflexum quotidie aspirat ille, quippe negligentia profiscebar, ex amore Carnis, mundi aliisque Corruptionis ppiis, quae graam Evglii debilitant, et Suffocant, quin imo quae S. Sctum Contristant, cum non per agitur ad illum actum reflexum Fidei, atq. ad illam laetitiam, quae ex tam Copioso fonte uberr, im debet promanare, atq. Xtianum magis, magisq. Sanctificare, quod postremum mihi Deo unsam ad.

Tertiam Veritatem firmandam, quae est: utilissimam oibus Fidelibus, ut ad hanc Fidei Sublimitatem, evitatis fructum illum insinuabat locus ille Pet. 2. Pet. 1. 10. hoc enim facientes, nunqm offendentis, ny per hanc demum fidem vincitur Mundus, Vincitur Caro, atq. ad Coelestem, quendam Vigorem vitae Spalis pervenitur, Adversarii quidem reclamant, et Securitatem temeritatem, inde et Superbiam oriri dicitant, Sed

de.

de liquet, nunquam de fa
gne per quam ostendim
Xto ita Copulari, ut qu
ventior evadat, et vigil
er tanto magis aliquis in
ecialis grāae sibi indigno
uthorem ejus Sensum m
4. Tandem asseveramus
pelaonem, Sed fluere e
es credentibus data Scilt
ramus, non aquiritur, n
ui oibus est promissus, et q
Sigillo, quod Sigillum n
unt, Sed ad Dei pertinere
o. 2. Cor. 1. 21. 22. ubi insupe
ui nos confirmat vobis c
tribuentis, Sed Secundo
ubes semet Collocantis.
tq; hic diligenter tene
nostra Theologia alian
alian immediatam, per illa
tantur per signa certa
ia e.g: per mortificō
ui, ardentem amore
um ulterius pergendi
ualia hujus modi e
complementum Xtianis
inus extraordinarius

inde liquet, nunquam de facie nostram fidem aspexisse,
quippe per quam ostendimur Supra qqe membris, Fidelem
cum xto via Copulari, ut quotidie in Studio Sanctificaõis
ardentior evadat, et vigilantior, addo em̃ nunc humi-
lior, tanto-magis aliquis incidet in admiratõnem, hujus
Specialis gratiae sibi indigne impertitae, quanto abun-
dantiorem ejus Sensum in Suo Sinu experiatur.

4. Tandem asseveramus õia haec exigere Specialem
revelaõnem, Sed fluere ex grãa õibus Sinu excepti-
one, (cedentibus data Scilt. Certitudo ad quam ões ad-
spiramus, non aquiritur, nisi per S. Sctum illum Fidei,
qui õibus est ꝑmissus, et qui õibus pro Arrhabone,
et Sigillo, quod Sigillum non Apli Soli, Sibi vendica-
runt, Sed ad ões pertinere declararunt, Eph. 1. 23. et 4.
30. 2. Cor. 1. 21. 22. ubi insuper notanda modestia Apli,
qui non confirmat vobis̃ cum in xto, nihil ꝓpriũ sibi
attribuentis, Sed Secundo potius gradu post Caeteros
Fideles Semet Collocantis. Addatur Rom: 8: 15: 16.
est qs hic diligenter tenendum Secundum principia
nostrae Theologiae, aliam esse Certitudinem mediatam,
aliam immediatam, per illam intelligimus quid compa-
ratur per signa certa, Solida, et omnibus commu-
nia e.g: per mortificõem Carnis, abnegationem
sui, ardentem amorem Dei. xti flagrans desideri-
um ulterius pergendi in hac Scta palaestra, quae-
qualia hujus modi efficiunt ꝑpria, proxime sumet
complementum xtianismi per immediatam intelli-
gunt extraordinarius gradus et modus grãd

fus

his vel illis peculiariter impertit Singulari quodam
gustu, Sensu Suae Electionis efficiendo, qui in gustu
Sensu, et Conspectu momentaneus tantum sit, vel
saltem non diu Solet durare, quod posterius Genus hinc
debemus excludere, quia ō spōt. inde usus ad ōes
dimanari, atq; em frang o nungm in talibus subs
repit, ni mediata eam Certitudine ōi falsitate ōi
fraude exemptam Unie agnoscimus, et eam ōib Con
munem ee pronunciamus, Si modo officium Suum
ꝓstiterit.

Quaest. XXII

Denitius ām introducturus discipulos Xti ad
ca quae fundum Constituunt Religionis Xtianae,
et Circa quae fides Salutifica versatur, et unde ha
et vitam trahit, Quaeritur quae nam illa sit, quae
hominem fidelem necesse est Credere? Qtio idem
necessaria qui fides vel exercitium publicum, vel exe
Actio privata unquam vera et Sincera censeri
pōt. nisi operetur Secundum illa ꝓpia quae Deus
voluit Confluere et Conspirare, ad Sanctissum il
Vinculum Communitatis Nrae Cum Deo et Xto, pa
tim formandum, partim arctius arctiusq; Con
stituendum Constringendum ō minus arcta est
haec Qtio, quam necessaria, quod hnem ingen
vires videatur transcendere, definionem dare
illor articulorum, qui Xtianismi fundtmo effic
unt, quique tangm radices sunt ex quib Coelestis
illud germen fidei nascatur, et ad Perfectione
evitatur, utiq; gradus Cognitionis diversissim
sunt. Lucem et grām Deo Suam liberrime

dispen

ispensante: Utique con
nopere variant, quor
unte eant, vel occasione
ulum et patentem Cons
iniquum foret vel ab
igeres quae a docti
aliis qui in obscura
tur, tantundem postul
gus meridie gaudent,
Temporibus in Sectas, e
ibus Sectis qui libet
aliam
emunt, quolibet ~~contem~~
um esse optimam, Hac
cultatem hujus operis,
cussitatem, Sedulò
tum pote clara et di
de articulis fundtalib
uibus fides Xtiana
Volumina convella
nam trahere. et collab
rarissimor. et Doctiss
vit, et exercuit, triplex
Imo Alter eor, qui
sse ad minus pauca Cap
2do Alter eor, qui
minimum eor extend
3tio denique insup
ntia, vel dolus, vel d
um quidem exterio

Dispensante: Utique conditiones quasmorales sum
mopere variant, quorum alii alios vel ad Ummine
ante eant, vel occaõne ante cellunt, perveniendi ad am
plum et patentem Conspectum rerum Credendar: ut
iniquum foret vel ab haeberibus vel indoctis ea ex
igere quae a doctis et rigeriosis Cognoscuntur, vel
aliis qui in obscura Evglii administraone versan
tur, tantundem postulare, quantum abiis, qui pleno
jus meridie gaudent, Accedit facies Xtianismi hisce
temporibus in Sectas et opiniones diversas Scissi, in
quibus Sectis qui libet cum laete imbibit quod alii Con
temnunt, quolibet ~~contem~~ alium manere Suam fidem, Religio
nem esse optimam, Haec oia quidem ostendunt difficil
cultatem hujus Operis, attamen neutiquam tollunt
necessitatem, Sedulò in id incumbendam, ut quan
tum pote clara et distincta perceptio formetur
de articulis fundatalibus, quos illos appellamus, sine
quibus fides Xtiana nequit Consistere, et quorum
si volumina convellatur, totum aedificium rui
nam trahere et collabi debet, in hac em Mãa qud
gravissimor. et Doctissorum Theologorum ingenia tra
xit, et exercuit, triplex notandus ẽ error,

Imo Alter eor, qui sub praetextu Speciose tolleran
tiae ad nimis pauca Capita redigerunt.

2do Alter eor, qui fenestram Scil. illam Clausu
ri nimium eor extenderunt, et amplificarunt.

3tio denique insuper Cavenda ẽ illor, vel negli
gentia, vel dolus, vel dissolutio, vel astutia, qui So
lum quidem exteriorem Verbor. retinent, Sed

interi-

t Singulari quodam
endo, qui in gustu
us tantum sit, vel
rosterius Genus hinc
nide usus ad oĕ
ngm in talibus Sub
ine oi falsitate, oi
us, et eam oib Com
do officium Suum

discipulos Xtus ad
eligionis Xtianae,
ersatur, et unde Vir
e nam illa St, quae
ucedere? Qtio ideo
n publicum, vel exe
a et Sincera Censeri
lla ppia quae Deus
ad Sanctissum illa
Cum deo et Xto, par
tuis arctissq; Con
o minus arcta est
quod hnem ingeni
definitionem dare
ri fundtma effici
t ex quib Coelestis
et ad Perfectionẽ
onis diversissim
Suam liberrimè

Dispen

Sed interiorem vim et medullam aut S. Scti Veritt
aut ignorant, aut abnegant, quod ultimum ide
tenendum, quod nullus nomine Xtianus reperiatu
qui ō libenter subscribat Symbolo tanqm Communi
thesseraes: ne Socinianis, et Jesuitis quidm hinc
exceptis:] Cum tn longissimi dissideant a genuina
mente hor. articulor; ut ergo media et tutissa via
insistatur, Signare conabimur certos Carracteres
eorumqꝫ Veritatem, quae directè in fundta fidei
influunt, eamqꝫ animant et alunt; inde deinde di
strictius potcrimus colligere quid statuendum sit
de illa Qstione, quae agitatur inter Scologos? An Sym
bolum Aplor completteretur absolutissimam form
lam fidei? An vero insuper aliae veritt addiscen
dae sunt?

Imo Cum S. Scra sit unica norma ac regula cium
credendor, quicquid fundtale ee ymmediatur e fo
ptura Scra hausrum ee debere quod notandum co
tra Pontificior fluxae tradctioni se tradentes in
sistentes in dogmatibus suis tradendis, ne jam en
tusiastas memoremur fluxioni adhuc fabulos
spii Cerebri, et Spiritus vertiginosi insistentes,

2do Cum Verbum dei sit Lumen totius orbis, qu
doctis, non tm sed et indoctis affulsit, quicquid fu
damentale e id clare et distincte debet reperiri,
sive verbis diserte et expresse, si per consequentia
necessariam, id quod rursus notandum contra Po
tificios aliosqꝫ.

3tio

3tio Id haud du
quo fidei m Xtum u
quandoqꝫ totius re
tulium
4to Fundtale hoc e,
totius revelaonis ho
convulsa, nec Revelaon
5to Id e fundtale
lis Veritas constare
6to denicꝫ id on
firmius, et pro basi
dum, quod Sanctificat
et sine quo regenerato,
tus, nec adduci, nec
facto perduci et abo

His notis Signicꝫ
vendemus ad fundam
jugrantes, quas Ecclo h
(1.) Primo quidem
qui Trinitatem impugna
liquido hausta e ub
em J. Xti Matthaei et
ΨΥΤΩΝΤΟΣ exerc
inde totius Evglii Ve
bi Veritte Evglii, q
Vitaquoqꝫ Spti penetr
(2.) Fundum hau
rmittem et quidm act
sumptam debilitant,
supra propositi faci

3tio Id haud dubie censendum ē fundāle, quo fides nī Xtiana unice fulcitur et fundatur, quandoqe totius revelaonis centrum ē et medium.

4to Fundāle hoc ē, quod doctrinae Evglicae seu totius revelaonis basin efficit, quâ basi dempta et convulsa, nec Revelaone, nec Evglio quic̄q̄ fuisset.

5to Id ē fundāle, quo negato et everso suo Evg. lio veritas Confrare non potest.

6to denicq̄ id omne ē rapit omni fundatiue ē, et firmitq̄, et pro basi totius vitae Xtianae substernendum, quod Sanctificaonem ducit, vegetat et complet, et sine quo regenerāo, et renovāo hūiq̄ ad vitam spiritu, nec ducī, nec foveri, nec ad complementum ullo pacto perduci et abduci potū.

His nobis significe riberiozib si insistamus, deprehendemus ad fundāa Veritatis pertinere nimium impugnatos quas Ecclia nostra contra varios Adversarios defendit.

(a) Primo quidem fundum convellere censendi sūt, qui Trinitatem impugnant, eaque veritas ex verbo Dei liquido haustā ē ubicq̄ sacris clare consignata sine qua em S. Xti Mattas et opus mediatorium, quod ut DE, QVI TOTOS exercet, non potē consistere, quodq̄ pro, inde totius Evglii Veritatem et basin conficit, labente hāc Veritate Evglii, quae hinc Veritati superstruitur et vitaquoq̄ spūi sensus extincta.

(b) Fundum haud dubie destruunt qui S. Xti Divinitatem et quidē aeternam illam sensu orthodoxo sumptam debilitant, quod iterūsex illa membra quod supra proposui facile quis deducet, nā Scriptura ait hanc

et hanc

ēē hanc Dtrinam et quidem disertissam, qua nitur
ois fides in Xtum, quae constituit basin Evglii qua
ruente oia ruunt, et totum opus Sanctificaonis sum
Dius tollatur necesse ē, hos uberrimos fontes, si quis
meditando recluserit, sentiet actum ei de Xtianismo
nisi tangm pro uris et locis Lhae pē revelaonis depu-
tur (C) Lapsus per peccatum Adami, mortisq; introitus
in mundum si tollatur vel eludatur per Philosophica
ratiocinia, ex ppiis Corruptae Naāe. hausta oia co-
ruant necesse ē, quae in Systemate Evglii et Redem
ptionis nobis traduntur, quae iterum Secundum fili
Semel iterumq; Deductum cui libet deducendum relinqu

Corruptio ē unicus artic. cultus fidei

(d) Asservare Lutrineo profundam illam Corrup
onem Naāe nostrae, quam Ecta nostra p fitetur ee mys
articulor fundtalem, quo labente oia concutientur,
et gravem ruinam imitabuntur, Secundum ordi
nem illum quam supra delineavi.

(E) Ejusdem valoris et dignitatis Articulus de
necessitate Satisfactionis, quae doctrina tam Vivis Ve
nis influit in Systema Evglii, ut nil nisi sonus ver
bor et Corpus mortuum relinquatur si semel hoc
veluti ā ea inde fuerit extracta et ab negata.

(f) Idem pronunciare audemus de justificaone, pē
solam fidem de imperfectione nostror operum, eo-
rumq; re tantillo influxu et respectu ad salutem
promovendam habito, quam qui laxaverit ambabus
manibus suis fundō gradē, et deiici in hereditā
tem filior Dei destrui, sibiq; gravem poenam ar-
cessit. (g) Necessitas Regenerāonis et sanctifi-

ficaonis quotidie promov
essa, secundum quam
veritatem Spūs mentiri
reformatae Dtrinae hic
(h) denique pro certo
mus, quam super Naāe
et Sanctificaonis nichil
summandum ut qui hic
et per moralia et Naāe
sint, eo ipso ostendunt se
ipsor. Dtrina et fides, in
exerceant, quod ideo di
multi in his vel illis Sec
aliter exercitium Vitae
quam externa illor et
Haec oia quidem Nos
ditio ejus sunt Naāe, u
totam Religionem et fi
lucere existis potest. qu
stolorum. non habere pr
sum multi ex Superiorib
ē eā auctores illius
lum hoc Sint membris
compactum, quam Naā
tractatam omittemus,
scopo et mente Catechis
appellet hic Summam Fi
indubitate, id ō nimis
ex iis, quae supra de Struc
di enim in hoc Symbolo

ficaõnis quotidie promovenda ẽ inter fundã evidẽ-
tissa, Secundum quam xtianismus ẽ exercendus,
ut vitam Spalem mentiri tũ Censendi sĩ, qui õ exppii
Reformatæ Dtrinae hic operentur.

(h.) Denique pro Certo et indubitato fundõ incedea-
mus, quam Supernaalem S. Sti ad opus Regenerãonis
et Sanctificaonis nichilandum, promovendum et Con-
summandum ut qui hic aliter suos ponent Calculos,
et per moralia et naalia ppia hoc opus percipi ve-
lint, eo ipso ostendunt se õ ee ex Deo, nisi id quod
ipsor. Dtrina profert, interne etiam Sentiant atq;
exerceant, quod ideo distinctius addendum, quod
multi in his vel illis Sectis Vrientes, intus tamen
aliter exercitium Vitae Suae instituere possunt,
quam externa illor professio ostendit.

Haec ita quidem Nostra dogmata meo quidem ju-
dicio ejus sunt naturae, ut qui vel unum dissolverit,
totam Religionem et fidem Evglicam dissolvat.
Elucere ex istis pot. quae adducta sũt Symbolum Apo-
stolorum. non habere pro absolutissimis Credendor;
cum multi ex Superioribus articulis inde absint vir,
& cũ auctores illius Apli non sũt, a quibus Corpus
lum hoc Suis membris et articulis Essentialibus ee
Compactum, quam illam a Viris Doctis luculenti
tractatam omittemus, et Verbulum tm addemus de
Scopo et merite Catechismi, cum Symbolum Apticum
appellet hic Summam Fidei Xtianae Catholicae
indubitate, id õ nimis Stricte Summendus ee liquet
ex iis, quae Supra Structa. Laxiori autem Sensu, re-
cte enim in hoc Symbolo Comprachendi dr, quia

per cer.

per Certissãm vel Suppositionem, vel Consequentia
cum articulis ibi expressis Si ibi annexa Sint, et Si
ne quibus fundata ibi nominata Supposita, nec Solide
cognoscerentur nec Sincere et fideliter ad exerci-
tium pietatis prosint adhiberi. V. gr. Ne-
mo pot. Xtum dicere Dominum, idque tanto libe-
rationis a jugo peccati, nisi qui Servum peccati a-
gnoverit, de quo inde Lapsum Adami et Corruptionis
inde ortae cum reliquis Veritatibus, inde Consequen-
tibus admiserit, ad quam Similitudinem omnia
alia facilè pot. expediri.

Mat Sz Apth. Hitéh Részéről.

(Vid pag. ~~208~~ 178 Dominica VIII.
Toth Ferenz Dogmája. 1783 d. 226.

Quæstiones XXIV. XXV.

Deum Unum et Trinum Sub hac Sectione
Dominicali contemplaturi, exordiemur a demon-
stratione Succincta Summi Numinis, quod eo Sub
titulo Veneramur, quae cum Censeri possit ae debea-
aeque evidens atque evidentior cerciorque quam
nostra ipsor existentia per mirum videri queat,
unquam de ea, quae inter Creaturas rationales mo,
veri potuisse, atque Atheismi vel nomen fuisse ex
auditum, multi quidem Gentilium Theologi Contenderunt ut
heos nec datos, fuisse, nec dari potuisse alios quam
practicos, quibus hujus mali fontes penitius per-
Serutantur, qui tales sc, ut o Um influant in vo-
luntatem, atque depravent, Sed etiam in intellectum
quem Suffocant atque extinguunt, paucis hos fontes
Eppur esp. ~~Ex~~ Ecclesiasticis Physicis: De hagyatéki per curremus.
a Kegyetlen Orsigel. Sajnos ők valami Nap Napot hanyag jenéjen
e tapad: de a Kinlátszagy Tetsik azt egy Isten tisztelő leői 3.
Szemely. 1 Jan V.7 Sunt qui testimonium dant

Prop. ~~pag~~ pg 178

Test. 1 Joh V. 7. Patrem vagyunk sal Mat. 28. 19. El. menyei szentlélek sal

Evid. Különös Tulajdonságok ut specifica Ens Physica Ecclesiastica vigei, lok a magyar Különöl. Polyglotta Ebria Electricitás. Gravitas ejusdem Fizikai a Kegyetlen Orsigel. Sajnos ők valami Nap Napot hanyag jenéjen e tapad: de a Kinlátszagy Tetsik azt egy Isten tisztelő leői 3. Szemely. 1 Jan V.7 Sunt qui testimonium dant

1a Kötés Szentség 2a
Kötésbeli eggye

Dom. VIII.

Q. Primo loco haud dub
quia illa not. et caligo, q
ur peccatum incubuit U
orta Summi Numinis, ill
am observata atque debi
(b) ut accedit voluntati
de pravitas et effrenit
bo, quae duo pio post la
quae in sunt eorque tenta
fationis hae tri ste mi
et Sanctificans corrigat
sate fecerat Corruptum.
(c) Succedit Tertia (a
Dualiter Serpens et gra
ae, inque illo vel sano be
Deo excussit, Sum velit ee
gressivus descensus ad illa
tem parit Atheismum.
(d) Cum illo pessimo am
gnum Conjunctum iri
Spellent, qui Sub inde nis
umant, atque lauream
mortalium Sentiant ac
mifice jactant) tremo
u liberant, qua Vesa
recentioris Atheismi
pta vor. aperte testant
(e) Mater impura,
est Philosophia male

(a.) Primo loco haud dubiè Atheismi ansam præbuit, cæca illa nox et caligo, quæ in mentibus hominis per peccatum incubuit. Unde ista illa, vel potius in pota Summi Numinis illa cognitio rimenfum quan- rum obscurata atque debilitata fuit.

(b.) Accedit voluntatis sub peccato captivitas, cta pravitas et effrenitas, atque indomita a Deo aver- sio, quæ duo ipsa post lapsum cibus hinibus ipsis mi- nime insunt eorque tenuant facilè atque in laqueos du- citionis hac in ipsa implicant, nisi vis regenerans et Sanctificans corrigat id quod ex intellectu et volun- tate fecerat corruptum.

(c.) Succedit tertia causa in ea gravi- Naali
tate, in qua illo vel sano vel nimio quo jugum obedientiæ Deo excussit, suus velit ei Dnus nemini obnoxius, inde proclivis descensus ad illam tentaverat, quæ plenum tan- dem parit Atheismum.

(d.) Cum illo pessimo amore sui, aliud aliquod pessimum conjunctum in ipsi solet in iis qui acumine ingenii: ppollent, qui sub inde insignem gloriam adipiscere aut, umant, atque lauream immortalem, si non cum vulgo mortalium sentiant ac sapiant, sed potius (: ut ma- gnifice jactant:) tremendi alicujus metu et horro- re liberant, quâ Vesania antesignatos veteris et recentioris Atheismi stimulatos fuisse, dicta et scri- pta eor. aperte testantur.

(e.) Mens impura, focus impuri haud dubiè est Philosophia male concinnata et digesta, qua et

Epikurus
Ezt. valahol
Lucretius
sétsk a Sabd
bianyak vele
tudósik 2.
Utálják
nagy a' Socra
Manuscriptok
Epicurt és
Macedonia
nagyok kép
zelődésik
kötik sok.
3. Jegyzés
Lukács
mind a'
Hősöt mind
ez a' bölcs
Tudósokat
nagyokat el
ruh kül
lönbözik.
4. Ne kö
vessétek a'
testi homa
lyos álmo
dást, ellen
kol a' Szent
irás a' nap
fényével vi
lágos ok ki
nyilatkoztatás
tett hogy ti
a' Sze
ti Isten,
ja Isten,
ahhoz mig
a' mennyben
tökéletes
boldogságra
értek. Amen!

et ad augustissimos fines captus hominis descripta, quae nobis axiomata proclud it, dei existentiam convulsura, quale est illud: Ex nihilo nihil fit et alia similia.

(f.) Hic notandi crassi crassor. finum Concepta tantopere suae suae immersorum, ut nihil existere credant nisi quod oculis cernunt, et manibus pal pant, quod genus et olim et nunc late terram occu pare neminem fugere potuit.

(g.) Inter fontes Atheismi recenseri debet illa di versitas opinionum incredibilis qz. miser mortales regnavit oi tempore circa Summum Numen, ejus que legitimum conceptum, unde non potuit, non viri fluctuatio et haesitatio, qm partem potissim mem foret inclinanda, quo in statu facile per so cordiam et pigritiam, vel per defectum facultat idoneae, hoc delabitur, ad dubitationem, vel dem ad abnegationem veritis tam difficilis et controversa

(h.) Subnecto scrupulos haud sane exiguos quos ptim ex hac, ptim ex revelatione, quae a de profecta traditur aucta sibi ingenia formant, contra talis Numinis Iusti, Perfecti, Sapientis, pro dentiam absque administrationem, ubi cum sibi fari cere nequeant, capitis, abire solent. Eorum ut de Existentia qz Summi illius Numinis ad dubita re incipiant.

(i.) Nonne ea est hac his ut in tale primum sem ingressu vix aut ne vix quidem ride redire, vel velit vel possit, non vide quia superbia illum cogit, quod semel defendendum retinere, o pott. quia ju Sto Dei Iudicio tradetur in mentem reprobam.

(k.) Ultimo tandem gradu injungo [illegible] vitae

36(b)

in ōi crimine et scelere, tunc ēn hōo amplius sientiae ictibus vindicta de ut Summum Numen ō e memoria et concepta dele genii sui depravati ad nibus scil. invictis elimin Ex his ceteris liquet h ipsa. Nē et appellatione debuit decessat definitis perfectionis qā doctri auris illis destinatissa, (re Universi et rector, et gu simus, et Iudex Potentissi one Summi Numinis ad e laxavit, fermè ōia con saltem parte Atheismi, h huic Ideae divinitus subs Divinitis, prout eam desc ma per vestigia delibab timo Existentiam stabirme

(k.) Atqui Suppeditat manifeste nos ducit ad Sa rem, Sapientem, ad fines timè adducentem.

(l.) Hanc Deductionem C universi recentior aetas (: tū vel raōni, vel experient rum ab aeterno extitisse

(m.) Magnum pondus trinatus de pulcritudo, ni tum urgetur validissime qui extemerario concursu conclusse disputant.

et in oi Crimine et Scelere, vel publico vel occulto versan„
tis, tunc ẽn hoo amplius ferre pot. ideam Dei, qui Con„
scientiae ictibus vindictam minatur, tunc optat miser
ille ut Summum Numen ō ex Sua ttm; Sed et ōium hnum
memoria et Conceptu deleatur, tunc accuit oem qq̃ Vim
ingenii Sui depravati ad Divinitatem, e Nāa terend Eao„
nibus Scil. invictis eliminandum.

Ex hisce oibus liquet Atheum theoricum continuo da„
ri posse, Si inspiciamus. quod Sanctã Theologia et Philo„
Sophia. Nãe et appellaone Dei intelligat, multò clarius
adhuc duceret definitã Dei: Est Spiritus infinitã
perfectionis Cā productrix et quidem liberrima, a Ce„
aturis illis distinctissa, Creator, Sapiens, et potens, hujus
Universi et rector, et gubernator, et Conservator Sancti„
simus, et Judex Potentissimus. Nihil ex hac Circumspecti„
one Summi Numinis ab ee pot. ita ut qui vel unam
laxarit, aut fermè eio Convellat, atque inde in aliqua
saltem parte Atheismi, haerere deprehendantur, qui
huic Ideae Divinitus Subscribere recusant illius ãm
Divinitus, prout eam descripsimus, demonstraonem Sum„
ma per vestigia delibabimus,

1mo Existentiam ptabimus ex Sequentibus Argtis:

(a.) Argum Suppeditat Consideratio hujus Universi quae
manifeste nos ducit ad Eam productricem, eamqp libe„
ram, Sapientem, ad fines Cuncta dirigentem et potentis„
simi adducentem.

(b.) Hanc productionem clarissime evincit et hujus U„
niversi recentior aetas (: ut vita dicam :) S. Novitas, nil
ẽn vel raoni, vel experientiae repugnantius, qm mun„
dum ab aeterno extitisse asserere.

(c.) Magnum pondus addit hujus Mundi ineffabili
ornatus de pulcritudo, in minimis qq̃ elucens, quibus
tum urgetur validissime adversus id genus Atheos, qui
qui extemerario Concursu Atomorum ea fortuito
evaluisse disputant.

(d.) Ex

(d.) Ex libertate, quam in Se experiuntur multae
nobiles Naturae, quales qqr Spūs mentes Mae, demon-
strātur existentia Creatoris liberi Contra eos, qui
Coeco fato, et necessitate quadam cia aeterna extitis-
se et extitura dicunt.

(e.) Subnectitur Divinitti, ueberrimè operantis in
dicium ex motu Corporum, qui motus ō potē dici cor-
poribus Naalis, quum nihil absurdi in se Contineat, Co-
pora immota, quin et immobilia Sibi figurare, nihil
em Naaliter repugnet, in particulis Corporeis Cur magis
in dextram, quam in Sinistram ferrentur, Unde Conclu-
ditur motum illum Corporibus inditum ee a Ca qrima
et Superiore eaqr libera, et a Corporibus distinctissa,
quae Naa per se inerti legi Scribit.

(f.) Vicinum est quod Suppediant Caae finales ut
alii malunt, rerum omnium tendentia ad ultimum finem
Nūs quicquid est in μικροκοσμο, vel μακροκοσμο,
in Scopum Suum collineant, atqe inde ne ūm quidem po-
test deflectere, ita Coelum, terra, mare, mobiles flu-
mina, Sol, Luna, &c. Quicquid ubique Spirat, in omni
Elemento hbt Constitutum, Sibi finem, quem unqm
deserit; Jam vero quod ipsum finem e o hbt necessa-
riam existentiam, et necessariam motionem, Sed ut
ab alio ē ductum, ita ab alio illuc dirigitur, Nūs ad
finem, quem Sibi ductor ille ob oculos proposuit, pos-
sumus etiam ita raciocinari; Omne Corpus per se ē
rationis expers, et Consilii, ita ut semel ad finem
dirigere non valet, ac prinde ab alio illud dirigitur,
Cui Cum libertate infinita adest, tum Sapientia tum Po-
tentia.

(g.) Speciatim fabricam ferrire potē et debet fabrica
Corporis hmi, incredibili et ineffabili artificio con-
texti, intus extus a Capite ad Calcem, ac sibi usque
ad extr

Dom. VIII.
ad extremos ungviculo
deduco Sed pergo ad
(h.) Hominem qqr Do
validissime hic efficere
Cujus Spūs si Coelo Secreta est ab oi
illa Specialis Substantia
existens Sui Caam agno
aeternam, intellectu et vo
latissimè dotatam.
(i.) Habet insignem ver
tis et Corporis, rerum ta
effectis, dissidentium, e
ut ō nisi Sapientissimus, et
raculum, modumqe nexu
(k.) Divinitti, quo dam
si quilibet in Sinu Suo g
tem et excusantem simu
tu excusantis, nil poten
baleo accusante, damna
ad affligendum, et [illegible]
ma, Verberibus et ictib
quae duo pia tam bon
men arguunt, Sapient
in Cuiqe assignandis
(l.) Potest qqr locum
mali, honesti, turpis, Vir
jus impressum ē gr. hm
de potē derivari, nisi e
absolute necessitatis, Coe
simi Virtutem et Vitia t
umbram ejus relinquan

ad extremos ungviculos, qm̃ ō ulterius amplifico et
deduco Sed pergo ad.

(h.) Hominem qqz Domestico testimonio et indicio
validissime hic efficere pubo eundem aam rationalem,
cujus Spales St potentiae et facultates, quae tanto
coelo secreta est ab oi mãa, et Crassa fece Corporum,
illa Specialis Substantia, interim nec a se, nec per se
existens Sui Caam agnoscere cogitur, et quidem Spalem,
aeternam, intellectu et Voluntate, libero arbitrio Cumu-
latissimè Ditatam.

(i.) Habet insignem vim mirabilis illa Conjunctio mtis
tis et Corporis, rerum tandopere in facultatibus naal
effectis, dissidentium, et tn tam amicè Conspirantium,
ut ō nisi Sapientissimus, et potentissimus Auctor tale mi-
raculum, modumqz inexplicabilem, hoc ingenio potuerit efficere.

(k.) Divinitus, quoddam Tribunal et Testimonium qua-
si quilibet in Sinu Suo gerit, Conscientiam dico, accusan-
tem et excusantem Simul, cujus ut stimulo et jucundo sen-
su excusantis, nil potentius ad Consolandum, ita ejus
malleo accusante, damnante et terrente, nil ē diritius
ad affligendum, et ~~exterrendum~~, ita ut nulla Carnificina
ma, Verberibus et ictibus miserius, posset Comparari,
quae duo ipsa tam boni, quam mali se se efferentia fa-
men arguunt, Sapientissimum, et justissimum, tum in pmi-
is Cuiq assignandis potentissimum.

(l.) Potest qqz locum sortiri discrimen illud boni et
mali, honesti, turpis, Virtutis, Vitii, qd altissimis radici-
bus impressum ē gri hno, quodqz discrimen non aliun-
de potl derivari, nisi ex Nro Systemate, Cum Systema
absolute necessitatis, Coccigqz fati, et alia gravitate
imi Virtutem et Vitia tollant, delentqz nil nisi vanam
umbram ejus relinquant.

(M.) Utlig.

(N.) Aliquid Gentilit adfert Constantissus ille Gium populor. Consensus, sicut nulla Natio tam barbara sit tmq̃ ferox, quae non suo Soltem more aliquod Numen horreat, cumquo tandem Connecto.

(N.) Ideam innatam Supremi Numinis, quae quamvis post lapsum Obscurata sit tm non extincta et imo ne in totum extingui aut eradicari pott, Sed veluti Solitus ignis e Suis Cineribꝫ erumpit. Sunt Theologi et Philosophi em Satis multi, qui hoc postremum Argumentum explodunt, et Dem Ideam innatam rivident, Nimis pro secte, audacter, et Contra primaevia Naturae hna quod ad imaginem Dei condita Conscriptissis ideam menti in Sculptam gesst, quae quidem Sculptura multum ejus passa detrimenti, Sed neutiqm penitus deleri potuit, quin imo Scipuam partem poenae aeternae effectiva est in reprobis habentibus Ideam Summi Numinis, Simul et bonis, Cujus Communione in aeternum exciderunt,

Haec de existentia Dei

Ilda Existentia Dei Stabilita Constabiliamus ejusdem quoqꝫ Unitatem, atqꝫ sonter Argtor paucis pertractamus. Imo Unus tm sod. ee infinite perfectus, 2do et una tm Caa ppalis, et perennis, Gium rerum, 3tio Unum tm Ens perfe et necessario existens, 4. Unus tm omnipotens et omniscius, et quicquid est attributor Dei, quae in Divinitate Venerantur possident. 5 Unus tm pott. Concipi, ut Creator, Rector, universi et Judex, quae Gia S. Scra o tm generatim dispertit testimoniis Confirmat Deum unum mundi cantibus, ut Deut. 4. 35. 39 et 6. 4. et alibi; Sed etiam Speciatim evolvit et mundi totius em nominibus ac titulis quibus Se Se Deus nosber in illo Cognoscendum et Colendum Gbuit.

(a) ad

(a) Ad infinitam perfectu
nem pertinet ns dercen
dentalitudo et perfectio, q
et per excellentiam ipsi fon
tribuitur.

(b) Deum de Caam Ducu
שדי Cujus Etymon non è
me ש ex אשר quamvis
nostra mente et em a
strahes, Sed a שדה Cujus
שדים Ubera, ita a
figurata notat, manavit u
fuerit, Iam Vero ex forma
scaturiginem Gim rerum
tricem.

(c) Necessariam Dei
dignatissimo nne Complec
יהוה a radice היה m

(d) Reliqua Attributa C
communicabilia et in us
nomis denominad haec ש
gitas Gibus Virtutibus ex
tam bia Superscandat, e

(e) Denique ad Unius
judicium, a quo Gia de
scendent, Spectant vocab.
et אלהים Cum Numero
gnius autumno derivan
Supremus Rector et Atrb
strabet, Conservata et mu
tatus est, tmqm Supremu

(k.) Ad infinitam perfectionem Uni et Unico competen,,
tem pertinet יָרֵחַ descendens יהוה Cui nest descentia,
pulchritudo et perfectio, quae in Cogitationem cadere pott.
ut per excellentiam ipsiformam ipsi decentia, et perfectio
consignetur.

(b.) Deum ut Causam productricem Omnium rerum exprimit.
שֶׁהֵמָה Cujus Etymon non ē arcessendum a שׁ Cum Prosthe-
one ה ex אֵשׁ quamvis alias satis Commoda foret, ſ.
nostra mente et ēm a שָׁרַר fortis validius fuit apud
Arabes; sed ab שׁרה Cujus derivatum manſit שׁד in Plur.
שׁרים Ubera, ita am antiqua radix, apud Arabes,
servata notat, manavit uberrime et ex perenni fonte ſ.
fudit, Iam Vero ex forma Conj Pihel, resonabit perennem
Scaturiginem Omnium rerum productricem Simul et Sustē,,
tatricem.

(c.) Necessariam Dei existentiam prono quodam et
Signatissimo Nūe Complectitur illud Tetragrammaton
יהוה a radice הָיָה in qua residet potestas existendi.

(d.) Reliqua Attributa Celsissima Divinitus Cum Nomine
Communicabilia et in unum Um quodammodo ob oculos
ponit, denominat haec עליון altissimi Cujus ea vis,,
justas Sibi Virtutibus exaggerata, ut in mensum quan,,
tum Sibi Superscandat, et Solus atqꝫ unus Sibi possideat.

(e.) Denique ad Unius Numinis regimen arbitrium,
Judicium, a quo Omnia dependent, et quod Dē Venerari
debent, Spectant vocab. אדון Cum plur. Suo אדונים
et אלוה Cum Numero majori אלהים quorum
primus autumo derivandam a דין Judicavit, tanquam
Supremus Rector et Arbiter, Posterius a radice apud
Arabes, Conservata et multum trita אלה Coluit Vene,,
ratus est, Unqm Supremum Deum

IIIno

IIItio Hactenus ad lucem rationis Deumce Simul-
que Unum ce vidimus, nunc radiis Revelationis Collu-
strati ulterius penetremus in misterium, ratio-
quidem non adversum; sed tm in accessum.

SACRO SANCTAE TRINITATIS

Quod dogma Undigs impetrum vel maxime funda-
mentale pronunciamus, atgs Engm Orthodox.
d primatium Vexillum erigi non dubitamus
quippe quo Convulso Religionis Quid tantum
Umbra relinquit, qud Supra naturalem
Religionem nil plene habeat eximii, funda-
mentum am tangere quin imo Sternere, hanc
Doctrinam probamus.

I Q. quis Deum o concipit trigm trinum, no-
gis Cerebri sui figmentum gm legitimum Cul-
tus sui habet objectum, is enim Verus est
Deus, qui simul est Pater, Filius et Spiri-
tus Sctus ut Tories involvatur ab Ente.

2do Ne nam quidem advam exhibet pos-
sumus Creatori nostro, niti Trinitis aliqua
idea imbuti, cum habemus Creatores Cce:
12, 1, Factorias Esai: 54, 5, Unde em Adve-
mum aliqua Veritis Notia Finetum fuisse
statuendum est.

3io Totum Salutis Systhema hac nititr
Textu atgs peream Undigs Coagmentatr
Consolidatur gs ut Contra ubigs Ruinam
trahat: si quisquam hac in pte vel ab neget
vel ignoret

4to Necessitatem absolutam hujus arti-

culi

Culi evincit formu-
lam dicam:) Candida
Sacro fonte abluamur
Sto Spiritu Renatum hunc
tem Aeternam huic
vivi sinum Drat
3, & Joh: 5. 10:
Sto Hymen clau-
atgs hac peremni
mis Communio
Si Sctus Unde I Fi
lius Mysteriu
festatorem, Xti
dem adjectis, qud S
ta Mediatoris
Integram am Der
sexii ex V: & N: T
qua Viam Sceptis
pro sobris ingeni
X Captus hominis
perpendi velim, qui
mium Ver. To bon
etiam tum, cum re
omnib subjacet, e
pulviseuli quidam
gnitionem. Sed pe
Si hoc et in Cr
manuum Dei Con
prentiam et Sapi
Et, quanto magis
no et immenso Num
plandam, h acies

Cui evincit formula Baptismi, & prima (ut ita dicam:) Candidatura Xni nominis, quum Sacro fonte abluamur in Nomine Patris, Fi: & Spti.
3to Addantur dispertissima testimonia quo vi-
tam Aeternam huic Cogitationi alligant Cogni-
tivi simul Practici & Theoretici, Joh 17:
3, & Joh: 5. 10:
4to Hymen clandat, qod nulla pietas Conservat
absq hac perenni radice, & Vinculo Spatio, O-
mnis Communionis cum Patre vel Filium in
Sto Spto, Unde 1 Timoth: 3:16: Tam significanter
Filius Mysterium Pietatis appellavit Mani-
festationem, Xto in Carne cum Reliquis ibi-
dem adjectis, qud Spectant, Personam & Mune-
ra Mediatoria.
Antequam am Demonstrationem magni hujus Mi-
sterii ex V: & N: Tto aggrediamur paulula prelibato,
qua Viam Sceptico obstruam, quibus immunire
pro sobriis ingeniis ac
& Captus hominis Augustissimos illos limites
perpendi velim, qui terminant Circa To ὅτι o-
mnium Ver. To διοτι & Tos Penitiquam penetrat,
etiam tum, Cum res oculis manibusq, sensibus
omnib Subjacet, & Concractatu adeo ut re
pulviculi quidm Unius geramus plenam Co-
gnitionem. Sed potius Superficialiam,
& Si hoc & in Creaturis Contingit & operum
manuum Dei Consideratione Propter infinitam
potentiam & Sapientiam, qud in minimis, Relu-
cet, quanto magis D accidere necesse est, in illo Aeter-
no & immenso Numine, ad Cujus Naam Contem-
plandam, si acies nra se erigat, statim per-

Strongi.

stringi sensit fulgore illius, qui lucem habitat nullo oculo per viam, ut fatendum est citius aliquem pugilo esse comprehensurum quam Deum nisi profunde scrutaturum.

C. Tenendum est nil in verbo revelationis tradi posse nisi quod naue et perfectionibus Dei ex amussim conveniant, jam vero extra controversiam in Scra extare eminentissime prulaxitates personar in Deo quin imo dispertissima testimonia Trinitatis, quæ neutiquam ibi Deus tolerasset a quibus locutionibus religiosissime abstinuisset, et abstinere justisset Viros ΘΕΟΠΝΕΥΣΤΟΣ nisi hoc ipsum hominibus divina auctoritate fuisset inculcandum.

A. Deus sese ubique profiteri gloriæ sue cupidem et vindicem religiosissimum, qui divinis honorem non patiatur residere apud Creatorem; jam vero citra illam controversiam Nomina Dei, proprietates et Cultus Dei aliquot plurib personis, unde firmissima elicitur conclusio, Trinitatem nil habere quod repugnet S. Numinis perfectionibus!

C. Etiam atque etiam retinendum hocce dogma tranſcendere quidem limites rationis non tamen rationem destruere. Sunt enim mere cavillationes et argutiæ quas Antitrinitarii nectunt quæ in peritis fucum facere queant sed aperitis facile detegentur.

F. Accedit pro cumulo Adversarios se deinceps difficultatibus multo majoribus, quam quibus nos constringere aurumant. Est en plane intolerabilis Sabellianismus, inexplicabilis Arianismus, et Socinianismus, absurditatum mole quadam ita abruptus, ut revelationi,

Vis

vis se inferendo et omnem quam similitudinem rel
scissa multo absurdissim
Hisce promissis strictim
ta quibus tum ex V. tum
publicationi ex[tibitur].

N. Ex Veteri Te

A. Initium faciamus a lo
C. Notum est tum religi
Deos hunc locum tangu
te objicere quem ita te
& constrictos teneam,
re, ut navrare a sese,
plicari, tum alii exhibe
personar, quibus titulu
Cretis Israëlitis pariter
Conjuratio plures dari de
liis etiam [illegible]
et Jonam Sadmara L.
etiorem inplebe haud
se occursum fuisset pe
nunquam inpluralitate per
inducantem, quæ aspect
loci non tam tenuis, se
nil, quod tanto apparat
patuit.

C. Hoc idem jam evidenti
-Creationi, ubi pluralis
scribit Jer 1: 26. et 3. 22
ipsas inebam. introd
C. Ægyptiacæ redemp
Foedus Dei foederati i
inde profecto debea
ut veniant, id demonst

vis sit inferendo & omnes ideas conturbando, quam similitudinem reliqua systemata penitus discussa multo absurdissima esse deprehendentur. Hisce premissis strictim nunc exhibeamus argumenta quibus tum ex V: tum ex N: Test hoc Veritas subiectioni exhibitur.

V. Ex Veteri Testamento.

Initium faciamus a loco illo Vexatissimo Deut. 6: 4: Notum est, tum reliquos Adversarios, tum ipsos hunc locum tanquam Nodum insolubilem nobis objicere quem ita resolvam, ut illos convictos & constrictos teneam, Scilicet tum in Creatione, ut Navrarit a Mose, tum in liberatione Egyptiaca, tum alibi Crebro occurrit mentio trium personarum, quibus titulus Jehovae tribuitur; inde Cassis Israelitis persuasum quin imo debebat subire cogitatio plures dari Deos atque Jehovas appellari etiam אלהים pluraliter enunciatum et Johannes Casmarca L. Numina Colenda eundem errorem in plebe haud dubie Jovis et diis religiose occursum fuisse per hunc locum tam Scripturae in pluralitate personarum Unitatem unicam tenentem, quo aspecto Sublato, Sententia loci non tam tenuis, Sed et jejuna esset, in quo sit, quod tanto apparatu dignum sit deprehendatur.

Hoc ideo jam evidentius evadet per historiam Creationis, ubi pluralitas illa manifeste se se exerit Gen 1: 26. et 3. 22: et ubi S. Scriptus Superveniens inundans introduxerit Gen: 1: 2:

Aegyptiacae Redemptionis Narratio Trinitatem Dei Foederati ita arguit ut oculis clarius proferatur debeant illi qui eam hinc ignorare velint, id demonstrare et illusorii Vaticinio

Esa: 63:

Dom. VIII.

Esa. 63. 7. – 14. Introducuntur ibi tres Personae
Dñae Matte insignes, quae concurrerent ad hoc magnum
opus, atq; vim Nominis יהוה omnes gererent in eo
exercendum, in v. 7. pro fundo Sternitur et insi-
nuatur, per gemina repetitione Sero Sti illius
tituli, Sri magnificus ille Contextus vertendus ut in
primo membro beneficentiae Jehovae exhibeant
Dei Patris laudes Jehovae, Dei filii et exaggerat
Cumuli gnae Spiritus Sti, Characteres Oeconomi-
cos, in Salute foederatorum reluentes ipse Esai-
as noi in hanc mentem duxit Cum v. 8. Filium resur-
rem, Patrem iterum designat, qui filios sibi ado-
ptet, et Populum foederatum v. 9. Goëlem, Sistit
illius foederis Sponsorem et exequutorem, Unitus
datum, missumq; in orbem, Angelum faciei Patet,
nbq; expressius et eminentem effigiem gerentem
v. 10. Deniq; mentionem facit Spus Sanctitatis,
quam reflactarii Israëlitae Contristaverint, adda
v. 11–14. Ubi idem ille Spus Sctidis, in operib Suis Oe-
conomicis, Graphicè depingitur, Conferamus jam
cum hisce Oibus Historiam Mosaicam, Illa exhib
nobis Angelum, Ducem, et Imperatorem, Populi ex
Aegypto redempti. Exod. 13: 30. qui titulus Mystic
Exod. 33: 14. qui sit Angelus faciei, et facies Simul
Jehovae, ipse adeo Jehova Exod. 23. 20. 21. Spi in Cu-
jus medio nomen Suum dicat Deus eadem revere-
tia Colendus, quia ille Sedulo Cavet, ne per Angelum
Israëlitae intelligerent, Creaturam, aut ministrum
Ordinis inferioris, Cum hic Angelus eet in Creatu
Patri ὁμοούσιος Dem Naturam Divinam possiden
inde eñ Jehova directè appellatur, ipse Auctor

exercitu

Dom. VIII.

exercituum Israëlij Exod. 13.
endum Obuit in admirabili
Gnae Columnâ Nubis et Ignis
quae miraculosa Columna Me
ae Virij Colotibus Ttm Populo
Religiosè Colendum eñ mm
Imo Haec Columna praeluc
to et Viam parabat in terram
2do Via periculo ab Hostu
Solitudine imminentia p hib
3tio Castra metantibus
sit adversus aestum atq; reb
in tem inspiciantur loca insi
4to denigs oracula Coelest
Numm. 11: 25. Ps 91 al. 99: 7. Quae
ut o postunt Cadere nisi in eu
spidei, Divinitij, Unde eñ ha
tatur, Ane יהוה כבד
Veteres Rabbini Coacti Sc agno
Buxtorfium et Cramerum
2. Qui Eius diligentissimè
vit, inspiciator interim Vitu
ut am in S. Scti Personae
mittto ad Historiam Mosis, q
er S. Scti revelaonis et Pr
ll. 25. 26. Collat. Num. 11 20. 3
rum in tot magnificis operib
in Deserto patratis, Spm de
in Universo Cultu Religionis
peraonib Cum restiterunt
Spi. Setum Dicuntur dolore af

exercituum Israëlis Exod. 13: 21. qui semet Conspi„
ciendum Obuit in admirabili illo Symbolo Sententiae
Quae Columnâ Nubis et Ignis ut ibidem subjungitur,
quae miraculosa Columna Mediatorem foederis gra,
ac vivi Colonibus Tum Populo depinxit tum nobis ‖ Veteri
Religiosè Colendum erat non Sistit modo Spali, nam.
Imo Haec Columna praeluebat Israëlitis in deser„
to et Viam parabat in terram promissionis.
2do. Pia pericula ab Hostibus, a bestiis maris in
Solitudine imminentia prohibebat.
3tio Castra metantibus Israëlitis umbram Obe„
bat adversus aestum atque reliqua incommoda, quam
in eum inspiciantur loca infignia.
4to denique Oracula Coelestia promebat. Exod. 33: 9.
Num. ii: 25. Ps al. 99: 7. Quae opera tam illustria St,
ut à posterit Cadere nisi in eum, qui penes gloriam
vpidet, Divinitis, Unde erat haec eadem Columna Cele„
bratur, Nube כבד יהוה gloria Jehovae, quod
veteres Rabbini Coacti St agnoscere, ut videre est apud
Buxtorfium et Cramerium in Historia Israëlis, Part.
2. Qui Eum diligentissimè hanc materiam pertracta„
vit, inspiciatur interim Vitringa in Esa. 63.
Ut am in S. Sct Personae Jaueis adhuc illustrem!
remitto ad Historiam Mosis, quatenus nobis eviden„
ter S. Sti revelationis et Profetiae memorat. Num.
ii. 25. 26. Collat. Num. ii 20. 30. Spm qui miraculo„
rum in tot magnificis operibus partim in Aegypto partim
in Deserto patratis, Spm denique Sanctificationis, qui
in Universo Cultu Religionis operabatur, quibus tot
operationibus Cum restiterunt refractarii Israëlitae
Sp. Sctum dicuntur dolore affeciste.

Sic exp

Sic expedivi Tertium illud Argmen ex V. T. pro
Trinitate, paulo plixius, quia in illis libemus sub N.
Trō usum insignem, ita ut affirmari possit Redemptio
nem illam aegyptiacam, Concursu Trium Personar.
perfectam directè pertinere ad liberaonem Spalem
Sub Oeconomia melioris Testamenti, quae inde ad,
hai ministrari ō possit, nisi eadem Svaviſſima Contenſi,
one ac Conspiraone, Patris Filii et Sp. Sti.

(d.) Atq; ex Hagg: 2. 5. In quo Similiter nobis Re,
demptio vel ut nova ob oculos ponitur, perficiendo
Trium Personar. Conspiraone et Cooperaone in fine
en V. 5. Nominatur Jehova Exercitum, qui pepigerit
foedus cum exeuntibus et aegypto, et quidem interce,
dente Verbo Suo personali λογο υπογραφικο Sno
quo pactum illud inire non potuisset, cum quo tertio
Conjungitur Spūs Dei Sancti medio illius Populi foe,
derati, Spō Nro docente et Revelante Dei Veritates, po,
tentia miracula Regenerans et Sctificans, quae ut
in Veteribus Israëlitis temitter, ita in Novis Copiosiſſe
exerunt.

(e.) Integramur ex Num. 6: 23. 24. ex benedicti,
one illa Sacerdotali, qua foedus Dei renovabatur, cum
Populo, quo die Verba illa Sti Concepta, ut inter gemina
Sacro Sti illius tituli repetitione Sapientia Oeco,
nomica et operaones Cernendus, nam Num. 6: 24.
dr. Benedicat tibi Jehova et Custodiat te. ad Deum
Patrem dicimur manu, qui nobis benedixit bi bene,
dictione in Xto, et nos in Spiritu Virtutis Suae Custo,
dit ad Salutem 1. Pet. 2: 5.

2 Cum addit Reluceat faciat Jehova faciem
Suam, per te et gratiam tibi faciat, deprehendimus
Characteres genuinos Filii Dei, in quo ut facies
Paterna

paterna reluceat Sic unus
et gratiam vi meritorum
Tandem S. Scti Personam
tati exprimit: Adtollat Jeho
pacem largiatur tibi est
(α) Adtollere faciem Sup
stionem, Condonaonem, Cle
(β) Pacem largiri est uti
mia Veteris et Novae Spiritu
Coelestis Veniae, et remissio
fidelium effundit pace ex
(f.) Omnia haec integra
bit aspectus interior Tabe
illa umbratilis, quae melior
habebant Israëlitae in Tabe
Summi Numinis Titulo Dei
tis, atq; foedus gratiae ad
manibus, Arca frequ
stabat, in S. Scti orum. Arc
viae et simul gratiae, Sanc
gentes, ut via eo patere
Throno inter alas Cher
lebat in Scto Symbolo
luxerat Radius Cri cum
dem gloria Dei, quae in
Conficiendum Obtinerat.
Filii Dei, per quem Solum
editur, atq; in quo facien
Deus Pater, Super illo Thro
Tronum in Scto Candelab
Septem Lampadibus lucem
Sedes interpraetatē in

paterna reducet Sic unus et Solus lucem faciei Dñac
et gratiam vi meritorum Suorum nobis impetrit.
(3) Tandem S. Sancti Personam Membrum tertium loci ci„
tati exprimit: Adrollat Jehova faciem Suam Super te et
pacem largiatur tibi est enim
(α) Adtollere faciem Super aliqm ei favorem, clemen„
tiam, condonationem, criminum remissionem.
(β) Pacem largiri est utiq; illud opus, quod dij occono„
mia Veteris et Novae Spiritui Sancto attribuit, qui e signum
Coelestis Veniae, et remissionem Peccatorum obsignans, corda
fidelium perfundit pace ex laetitia inenarrabili.
(4) Summa haec integra mirifice illustrabit et confirma„
bit aspectus interior Tabernaculi Mosaici, et Oeconomia
illa umbratilis, quae meliorem Oeconomiam N. T. primit;
habebant Israëlitae in Tabernaculo Sanctissimum signum
Summi Numinis, Titulo Dei foederati, inter illos habitan„
tis, atq; foedus gratiae admittentis, qui castis Cordibus,
manibusq; Arcam frequentarent. Cum in primo
Stabat, in S. Sanctorum. Arca foederis, Thronus Mattis di„
vinae et simul gratiae, Sanguine quolibet anno asper„
gendus, ut via eo pararetur non dum reclusa, Supe il„
lo Throno inter alas Cherubinorum Deus Visibiliter re„
sidebat in Sacro Symbolo כבוד appellatur, ni
luxerat Radius Circum amicta Nube, et quidm ea„
dem gloria Dei, quae in Columna Nubis et Ignis Se„
conficiendum obtinerat. Erat Ea2m representamen
Filii Dei, per quem Solum aditus ad Thronum gratiae cor„
ditur, atq; in quo faciem Suam adorandam obtet
Deus Pater. Super illo Throno Stabat porro, ante illum
Thronum in Sacro Candelabrum aureum Septenum ex
Septem lampadibus lucem Spargens. Illae Septem lam„
pades interpraetatae in Sp. Sancto representarunt am
plissam.

grem ex V. T. pro
llis habemus Sub N.
ri possit Redemptio
e Trium Personar
beratorem Spalem
e, quae pinde ad,
ristina Contenti„
a. Sancti.
Similiter nobis Re„
istur, perficiendo
operatione in sin
tum, qui pepigeri
et quidm interce
ΠΑΒΑΤΑΤΙΚΟ Sanc
ter, cum quo tertio
illius Populi foe
Dei Veritas, po„
tificiam, quae ut
in Novis Copiosissi
24. ex benedicti„
renovabat, cum-
e, ut inter gemina
e Sapientia Oeco
nara Num. 6: 24.
dae te. ad Deum
benedixit tibi bene
riturus Suae Custo

Jehova faciem

deprehendimus
in quo ut faciei
paterna

plissam et copiosissam inhabitationem S. Scti tum in Capite xti, tum in ejus membris, singulis ad Ecclam S. Mysteriam Domum illustrandam, sic diserte Apoc. 4. 5. Septem lampades Dei igneae ante Thronum dicuntur. Septem Spus Dei, quos Apoc. 1. 4. Johannes jam introduxerat tertium objectum fidei et adorationis una cum Patre, et Filio, eosdem distincte recenset Esa. 11. 2. ubi illustria Dona Messiae enumerat ex Capite ad membra dimanantem.

Imo Potiti Spus Jehovae, p quem debemus intelligere Spum Profeticum, simulq; miraculor patratorem.

2do Sequit Spus Sapientiae quatenus in xto de Te, Sauri Sapientiae Coelestis inhabitant.

3tio Est Spus Prudentiae exequentis id quod Sapiens invenit. quem sequitur 4to Spus Consilii, quae e Virtus Regia, p quem in medium adferuntur, quae ad Ecclae Salutem publicam pertinent. Cum quo proxime

5to Spus Potentiae, vel Fortitudinis victricis diaboli, mortem et hostes ejus superantis atq; triumphantis unde enascitur.

6to Spus Cognitionis Theoretice et Practice, qua Deus Pater in foedere Salutis initae intimae Cognoscitur et simul amatur, quib; ibi tandem per Cumulo accedit.

7mo Spus Reverentiae dictae nam ea terminatur in illum Sacrum horrorem, quo Numen immensum et infinitum adorari debet, ab una parte, tanquam piissimi, cordissimi Patris, ab altera uti Justissimus Judex, et Vindex laesae Majestatis evidenter fuisse manifestatum, quod, quidem Nimirum Oeconomia apparet ex hac deductione Mysteriorum, nitidis, sub V. Tro, satis, supra. Plurima umbralia id requirebat Donec Tempora illa adfulserunt in N. Tro, quib; plenius, ut idem ac plenius intro spiciendum Oberetur.

3. Ex N. Tro ut Mysterium Scro Sctae Trinitatis Deum Sequitur, Sed eum talem Deum in Systematibus Theologicis ostendemus, majoris lucis, Cui tum addendum Deum Mal. 3. 16. 17. et 28. 19. 1 Cor. 12. 4. 6. Dan. 8. 7. Apoc. 1. 4. 6

1. Ostendit Titulo 2. Formula baptismi 3. Argumento. 4. Attributis

Dominica

Pantheutech Sist.

Vid Prot Dogmatic pag. 148

Dominica

Quaestio XI

A Divina Generali Fi
Considerationem cujuslibet Per
tiros Spectatae, tum in operib
gredimur a Deo Patre ut pote
in quem credere nos Spiremu
explicare et deducere Catech
fidei, triplicem aspectum. Tri
runt fons Consolationis et Sct
Primum aspectu e Patris
um sibi ὑποθετικὸν
2dus Est Patris ut potent
Creantis ac gubernantis
3tium Est Patris Generan
ptum et deformatum, reform
hendi riem Suam, quae tria
totam Theologiam, si mi bi a
ssima opera foret adhibe
mus, principia harum Veritu
Primum ergo objtum fidei,
ri, prima Scaturigo pietatis
Paterna ὑποθετικὸς gen
similem ὑποθετικὸν, Sed em
sipem sive ὑποθετικὸν, qui
em Supremam q; Vim Mate
ac Genitor, in effabili haud
potius generatione transcenden
Sed et Angelor ac finde Rel
borror, in Tanto Mysterio
in interim fidei Nra tuat,
spectatur. Eadem Religione

Item cum Rundschut mayo
Tosp Vid pag. Archiv. Tu
ejusdem Buchst Fuji in Abs

Dom. VIII.

… S. Scti tum in Cœli …
… Ecclam S. Mysteriam
… S. Septem lampa…
… tem Ips Dei, quo…
… nregm objectum fid…
… eodem distincti
… ssiæ enumerat…

… emus intelligere Spm
… atorem.
… mus in Xto Deum,
… ij id quod Sapien…
… illii, quæ e Virtu…
… quæ ad Eccliam Sa…
… inè
… ij in victoriæ diabo…
… Triumphij unde
… m sed et Practicè,
… æ intimæ Corpo…
… Cumulo accedit.
… ia terminan…
… umen mensum
… e, tangm misceti…
… Judex, et Vindex
… spectatum, quovis…
… one Mysteriorum fi…
… bralis id requiri…
… Tro, quib; placuit…
… cretur.
… nittij Ebenus Sequ…
… Sterne templum
… Ebenus Mal. 3. 16. 17.

… ausch Dominica

Vide Theol. Dogmatic. pag. 148 Seq.

Dominica IX.

Quaestio XXVI.

A Divina Generali Trinitatis descendemus ad Specialem Considerationem cujuslibet Personae, tum in Se et ὑποστατικῶς Spectatae, tum in operibus quâ Unae quâ Tres.

Primus a Deo Patre Omnipotente, Creatore Coeli et Terrae, in quem credere nos Christianos, ille articulus qui illam explicant et deducunt Catecheticae Divi Tripleæ Sitis fidei, triplicem aspectum tituli. Paterni, unde Triplex Sta. ruit fons Consolationis et Sanctificationis

Primus aspectus e Patris generantis ὑποστατικῶς Filium sibi ὁμοούσιον

Deus Est Patris Omnipotentis imperio hocce Universum Creantis ac gubernantis

Tertius Est Patris Generantis et hinc in Peccato Corruptum et deformatum, reformantis ad imaginem et Similitudinem Suam, quae tria longe latiusque divinantia per totam Theologiam, Si in hoc ambitu vellemus exequi, pluribus operosissima opera foret adhibenda quam in Compendium trahemus, Principiis harum Veritatum vestigiis delibatis.

Primum ergo Objectum fidei, primus aspectus Tituli Patet, in, prima Scaturigo pietatis et laetitiae, in Deo e Persona Paterna ὑποστατικῶς generum et producem Sibi ὁμοούσιον Similem ὁμοούσιον, Sed eum ejusdem unae essentiae parem, Supremum Virum Matrem et gloriam possidentem, aegue ac Genitor, in effabili haud dubie de hac genitura, vel potius generatione transcendens non hominum Captum humanum, Sed et Angelorum ac Sanctorum Religiosissimo et Sacro quodam horrore, in Tanto Mysterio pandendo versari debemus, ut interim fides Nra tuat, ne Sciatque quod Credat aperiatur. Eadem Religione obligamur ad Characteres illius

Item egy rendbeli magyar gyűjtés vagy ch… Sop. Vid p 21. Archiv. Tunt vero földi levegő egek nappali égbolt Fejei és Atmosphera nihil a Sejo egy Hit Zemei a…

182.

N.B. Az Istenek valo Hitek ellenzoje 1° A Pantheisták Xenophanes A. C 400 Colophon beli Spinosa Hollandi Ego Deus Substantia Fiat Fulgur Ovidiusnál. 2° Az Athe… ősök Thales Pythagoras Epicurusok Ch örökkévaló Fő Főnök 3° Hylozoisták p 132 Dogm. Ch Zeusa Világ Lelke Ch által Orpheus a Fa egyéb Istenségek Henyéi, megfigyelt Emlékei.

illius generationis Consignandos, quos Orthodoxa obti-
net, et si quos fucum et fallaciam Haereticor demudat
dicimus ergo generationem et Veram, necessariam, Na-
turalem, Deo aeternam perfectissamq.

V. Dicimus veram ee, ne quis imaginetur impro-
prie et figurate appellari Patrem, eiqꝫ dare Filium, Scil.
Generatõ et Communicatõ ejusdem essentiae, quae generatõ
quanto perfectior est, et suis Numeris absolutior, tanto
quo fundto aeque dicere, Creaturae, cum Speciem suam
eodem Numero essentiam possint producere, cum Deus-
eandem essentiam Communicans Filio, atqꝫ gloriae expres-
sam imaginem in eo extibens, perfecte et vere, eum
Emphasi generaverit.

Necessaria e, quae perfectissima Naa Dei ita
fluit ut o potuerit o generare, plane ut Sol o pot,
non Splendorem producere; Sic in magno hoc arcano
liceat uti Similitudine.

Aeterna e, Sponte id inde Consequitr, quicquid
am necessario fit aut efficitur; ideo ipso absolutissime
intelligitur ee aeternum.

Perfectissima e, Hinc ergo exulare debemus
Oes illos minutos et male digestos Conceptus hominum,
qui ipsorum imperfectam generationem et productionem
Comitantur. v. gr. dependentiae et Subjectionis, di-
visionis, multiplicationis, mutationis, quor. Oium nihil
Deo Cadere in Summum Numen.
Hoc Nunc Characteres distinctius ex S. Scra Contri-
mabimus, et illustrabimus,

N. Veram generationem in Summa amplitudine et

Tit. Jan. 1. VII. 3. Ez az örök élet hogy ismEmphasi

Edvard. - Az boldogságot ez életet mindazonáltal
szeretik, de azt kikfele dolgokb[an] helyheztetik
Ny Dáya

Dom. IX.

(a) loca illa, ubi absolute Filius dr Mat. 3. 47. et 16. 16. 23. 2.7. quib⁹ Titulis Matthæus et eminentia quanta sit, mirat., satis patet Hebr. 1. 5. Cui unqm Angelor. dixit &. Psal. 2. 7. Filius meus es tu, ego hodie genui te. Ad qm Similitudinem et nos inferre possumus, Cui unqm hmm et Angelorum dictum: Tu es Filius Dei viventis &. ~ Vnum, ppriam eminentem et expressam aeterni Patris gerens ima, priem, participes reddit Dnitis ꝑ generaonem veram, ominus qm ineffabilem, ejus dmgs Naae Communicaonem; vehementer am hic arridet explicaõ insignium Theologor. quae huc refert Rom. 1. 4. Ubi xtus Filius Davidis Secundm Carnem dr, demonstratus qsq Filius Dei ꝑ resurrectionem e mortuis. Vocabulum Potenter nonnulli non nulli, Cum primo Vocabulo ut potenter demonstratus dicatur, Sed Convenius videtur Connecti Cum appellaone Filii Dei, ut Figuratè, impropriè; Sed in Ori Emphasi, et Veritte, in hi potentia, magnificentia illius talis Comperitur exsistatur.

(b) Dissertissimum id est, qd ppius Filius Dei voceꝝ Rom. 8. 32. item Joh. 5. 18. 19. ubi ppius Patris xti occurit aequalitatem inferens, et tantam gloriam, ut Judaei inde crimina blasphemiae Dno impingerent.

(c) Accedit Titulus Unigeniti Joh. 1. 14. ubi infelix est Cavillaõ adversariorum circa vocem ὁς et Similitudinem aliquo modo, ō vero Veritatem ipsum indicant. Contra Constructionem pricula emni illa intimam raonem et Naam exprimit, ut 1 Petr. 1. 19. Philem. v. 19. Mat. 14. 5. vos tu Hos 4. 4. Num. 2. 1. Estq hoc inde dubitaone exemptum, quod totum filium hujus primi Capitis Dnam J. xti et Nattem vindicet. Recurrit am Unigeniti Titulus v. 18.

Propõ. 1ᵘ Jtem ubile 2ᵘ Hogy ö a Jtt 3ᵘ Hogy a Világ Teremtője. 4ᵘ Hogy a Hivők attyn

et quidm eo sub aspectu, qui ō possit cadere in creaturam; quippe additur: Qui erat in sinu Patris sui, qui in Paterno gremio tnq̃m eminens et expressa imago aeternae ejus Mattis versabatur, et ō caret Emphasi, quod Joh. 3. 16. existit, ita Deus dilexit mundum, quo inculcatur immensa et ineffabilis magnitudo hujus beneficii qd a Creaturae sed Creatoris, aeternus et unicus Filius tnq̃m publicum orbis periculum dederit.

(d) Addimus, Indigamentum Primogeniti qmvis prima fronte id nobis affingere videtur. Hebr. 1. 6. apparet ex universo Textu, si Filium Dei vocari, ut ō tm ordine et gradu, sed eam modo ipso generationis supra ōnes nimes Angelos q̃s sit evectus. Ita primogenitus, quod ab aeterno Primogenituram illam, atq̃s ex ea communi caonem Dnae nrae et Mattis possideat.

3. Necessariam q̃q̃s dixeram, hanc generationem, q̃m Characterem inculcatum autumo. Psal. 2. 7. Mich. 5. 1. Hebr. 1. 3. et imprimis Johannis 5. 26. Sicut enim Atryanus ō mysch: vō ē trinitate

4. Aeternitatem absolutissimam ejusdm generationis eadm q̃q̃s testimonia commonstrant, quibus adjungatur adhuc Pro. 8. 24. Jan XXII. Atryan dit söttuny Ut

7. Tandem Perfectionem q̃q̃s ejus evincunt eadem ōnia, quibus adhuc Specialius annecti velim Phil. 2. 6. Ex quibus jam ōibus jugulatur Capitalis error, quo v. m totum v. m ptes appellatione Filii dei tam insignis derivatur ex fontibus, qui em Cadere queat, ni meram Creaturam. ut.

(α) Conceptionis miraculosae abusu Luc. 1. 35 (b) Missionis et Sanctificationis ad munus Mediatorium detorto illuc loco Joh. 10. 35. 36. (c) Resurrectionis ex Act. 13. 32. 33. (d) Exaltationis et glorificationis Act. 2. Psal. 33. 36. quae detorsiones Theologi Nri feliciter vindicarunt.

IIdo Transeo ad Secundum Objm Fidei et Secundm Dei Patris aspectum, quatenus Universum hoc ex nihilo

Di Filo ersten nemlich Sanctes Plato Pythagoras a Vilag ma nihilo teremtett is Istől semmiből teremtette lenni hitték valamint formajat. Aristotelicus is gonas Materiajat ő tőle formajat. Occellus Lucanus is Aristotelicus Sem formajat, sem materiajat. —

nihilo creavit, triaq; Sa
consilio et providentia. H
ne advocatur ad id, q
et Universitatis adte
quidm ita, ut eao bi
et Sapientissm Creato
urisq; Gentiles, quib
fuere, ni mediis illis
sunt hujus Universi. tum
tum em Rectorem, et
quemadmodum Lib. 2
storum Copia, et ponde
tores ad Naae voce
manifestissm, pastrim
excusabilem pnunci
Haec am eo fortius
vationem dictare ō tm
tionem et Ornatum D
quae ad maam Sui
uti Sua insinuare, q
rebus ponere dicit,
indicat Contradictio
firmiter tn retinemus
tam, uti par est, requ
rum hujus Universi
sine fide q̃q̃s nec pi
illum Solidum mde
Hebr. 11 3. Vere p
ea Secula Verbo Dei
a Patre luminum em
observata hmi lapso
a Nra ultra velleity
ha a Materia ävhäl
tellus lett volna nem
a mostani formaik sem

= mutenaya Iſten leto volna; mert örökkölfog
vp valo ar Iſtent teuöd Jesum Jen lehet
Jeremiaſtol tehat e vilag kutöl 1861 Mat. L. 2
Sid XI. 3.

nihilo Creavit, Quaq; Sustentat, ac gubernat aeterno Suo
Consilio et providentia. Hi vero minim videri posset, Curſi,
Du advocatur adid, qd em Snie revelatone et Naa ipſius
et Universitatis adtenta Contemplatone Cognoscitur, et
quidm ita, ut vao bis Silt extinguenda, nisi Potentissus
et Sapientissus Creator ni minimis qq; agnoscatur,
uisq; Genitales, quib de meliori luto Cordia facta
fulere, ni mediis illis tenebris, quib circumfusi jace,
sont hujus Universi tum Patrem Architectumq; Deum,
tum em Rectorem, et Gubernatorem, agnoverunt Deum,
quemadmodum Lib. 2. Ciceronis de Naa Deorum Gi ctr,
storum Copia, et pondere exequntur, Utq; em Scri Scri,
ptores ad Naae vocem late resonantem et testimoniu
manifestissum, passim provocant. eoq; ipsum hnem in,
excusabilem pronunciant Rom. 1. 20. Iesa. 44. 25. Psal. 19. 4.

Haec am eo fortius Stringunt, si ppendamus ipsam
raonem dictare o hm munbum, quod formam, dispos,
tionem et ornatum Dnum arguere opificem, Sed em
quae ad maam Sui productionem ex nihilo Sponte, vel,
uti Sua insinuare, q. apud oem, qui raonis Calculor
rite ponere didicit, Mao ab aeterno existens aptam er
indicat Contradictionem; haec cum hnt veritatis
firmiter in retinemus ad virtutem hanc uti Cognosce,
dam, uti par est, requiri fidem, atq; Snie fide ve,
rum hujus Universi Patrem nunqm posse niveniri,
Snii fide qq; nec piedem, Consolaonemq; fructum
illum Solidum inde efflorescere, qua mente Aplus
Heb. ii 3. Vere pronunciavit, Fide intelligimus Condita
ee Secula Verbo Dei Scil. sola fide, (X. I hnm radiis
a Patre luminum emissus, Dei has nebulas, quas rao
obscurata hni lapso Solet effundere ernit, atq; di
a Ita utpote velatus libas. Anadapsan scribit Spellir
ha a Metria ördöltfogva vö leto volna vagy arra valtozik tehet
ördöl leto volna mert a mi örökölfogva vö a valtozhatlan, tehát
a mospani formaju Sem Christ volna vmmi 2dre vagy mas a teremtett

Cadere in crea,
Snu Patris Sui
n et expressa i,
tur, et o Caer
eus dilexit mund
lis magnitudo hu
atoris, aeternu
reatum dederit.
enisti qmvis pri,
Heb. 1. 6. apparet
, ut o hm ordine
nis supra Deu
eo genitus, quod
utq; ex ea Com,
rideat.
ne generaonem,
o. Psal. 2. 7. Mich.
26. Mihique vau
generaonis eadem
mat adhuc Pro. 8. 24.
ev incunabulis eadem
velim Phil. 2. 6. Ex
quo v. in totum,
derivatur ex fon,
creaturam. ut
tue. l. 35 (b.) Nil,
orium detorto
nis ex Act. 18. 32.
Psal. 33. 36. qua
icarunt.
dei et Secundm
rsum horae ex
dicq; ma nihilo
om ejat.
ejat. Oculus
at. —

Spellit fluctuantem ꝙ sententiam in tuto Collocat, Sola fides ꝙ (b.) Tempus Creationis ejus ꝙ primor, dia suggerit, &c. eadem ꝙ. (c.) modum Creationis magni ꝙ operis ꝑfectum progressum et Complementum ꝓbet a, Spiciendum, (d.) Per Solam fidem acies nra pot. ꝑt in, gere ad finem, et Scopum geminum, qm Creator sibi ꝓposuit. (e.) Haec Sola Ventas Vivas et Uberes recludit, praeceps Xtianae qmvis enim Realis Cognitio Cerebri in nonnullis afficere queat, minime tn Corda penetra, re, et tangere, nedum ad bonum Virtutem inflammare valeat.

Quibusdam Scripturis magnum huic locum illustre, mus, ubi ergo qndo fides Corda repurgavit, tum demum

(a.) Illam immensam Potentiam quae solo nutu et imperio pulcherrimum hoc Universi theatrum produxit, ut par est suspici et adorari. Similiter tum demum.

b Sapientiam ineffabilem, quae in minimis quoq; elu, cet, Contemne ob oculos versari, et intime animum affici, re. ꝑsertim ām ex hac radice.

c Efflorescere ad miratione et simul ardentissimum amorem bonitatis Dnae, in loco, in momento, se reverentis, atq; omni Sufficientiam ipsa ipsam suam effundentis ad Creaturam bonis suis cumulandam, cum tam invisibili orbe, tott miraculis refferto Colloca, tum, ꝑ istam Contemplationem excitat admulta magnifica, tiora, adhuc in orbe visibili desideranda et Contemplanda.

(d.) Postremo non nisi fide subvolare pott. ad facilem illam in accessem Naderngs et Noriam ꝑful, gentem, in nisi aeterni, alternillengs inhabitantis, sed inde tn despicientis ggs in eum, qui Corde e Contrito et humili, ad illud tnm templum tt Quae postrema (mihi) dubitationis Campum aperiunt, ubi en ad tnm

tt humilitatis in Virtute Juramento fe, licitè gloria implendum.

tt robidem

Dom. IX.

tottidem gradus Scala Scalam in se debet desce su affici Suae hum illitu ota et ad nihilum relat fonitas qs Creavit, Sna tractet, inde Secundo ꝓsentiscit. 3tio obed mistimam resignatione dendam addiscit, ad q mnem Mortalium Na quae nescio quopacto Philosophi relinquere animat et inem Cognitionem, quam post inserit ꝓveniatur, Re ad imaginem Sui Condi

IIIto Tertiu dei Pa ptm, in quod profes tamento cor, quod Sn at nobis hic Joh. 1. 12. in jm ut Filii dei fi vobis ꝓ Patre et vos e ne atq; Titulo, magnu bles Connectitur.

V. Primu Vinculum filio dei suo Capite C Compingunt, de pride Sponsae cum Sponso n habet ꝓ fidem Deum e Patrem et Deum Cons

2. Vinculum est

Terminije q quid vijcli tertijah Clotet q lit hogg ü tum tah a tich q scrent üje

Epilogus. 1e Minnyi emlékezhetik Atyánk mi mutatni az Jnnek lételet 2o Hogy az igen Istenes a'szá a' 7 Ksnk imádságosoknak 88. 3o

Dom. IX.

totidem gradus Scalae, ad Deum ascendit; p eandemq; Scalam ni Se debet descendere, et primo quidem gradu sen, Su affici Suae humilitate, qua ex nihilo quippe Sit extru cta et ad nihilum relaberetur, nisi eadm potentia, Sapiēa. Bonitate q; Creavit, Singulis momentis Conservaret et Su Sustarket; inde Secundo dependentiam Suam nitimè p Sentiscit. 3tio Obedientiam debitam agnoscit, ytq; ple mistimam resignando Deo, et fiduciam ni Deum depo nendam addiscit, ad quod vivos fructus p ferendos ne mmem mortalium Studij Contemplatio fecundarit, quae nescio quopacto Sterilem magis quam acutissimi Philosophi relinquere Solet, quam ut eam ad haec vir animet et incendat, ut am ad hanc Sup Naturam Cognitionem, quam post lapsum Sola fides infundit atq; inserit p veniatur, Regeneratione opus est p qm Creatura ad imagnem Sui Conditoris renovetur atq; hic est.

IIIto Tertius Dei Patris aspectus recreantis tertiumq; objectum, in quod potissum Collineatur a Catechesi, p sum samento eor, quae Scripturae hic percurremus, Subservi at nobis hic Joh. 1. 12. Quotquot eum receperunt dedit eis jus ut Filii Dei fiant ad Coll. 2. 2. Cor. 6 18 Et ero vobis p Patre et vos eritis p filiis et filiabus. Triplici Jnde atq; Titulo, magnum hoc Vinculum inter Deum et fi dles Connectitur.

1. Primum Vinculum est, Matrimoniale, quo electi Cum filio Dei Suo Capite Copulantur, et in Unum Corpus Compinguntq; de pride ex hac intima Conglutinatione Sponsae Cum Sponso membri Cum Capite, qui libe jus habet p fidem Deum et Patrem filii Sui Summ q; Patrem et Deum Consalutandi &c.

2. Vinculum est adoptionis et assumptionis in

Teremtője és gondviselője nektek is Atyátok a Világhoz familiaritással Elnyert és Ielelki ád. 4to De sokkal inkább örvendjetek arra hogy ő nem Atyátok a Testi Világnak hanem a Mennyei Dicsőség nek is szerentsés és Ti a Mennyei Dicsőség csaknem Atyjok által

Dom. IX.

ri tuto Collocat,
1 ejus gs primor,
nam Creaonis magn
lementum Obtet a
eiei nra pot. st in
qm Creator Sibi
Uberes recludit,
alis Cognitio Cerebr
tn Corda penetra
em inflammare vales
hnic locum illustr
rgavit, tum demum
ac Solo nutu et
trum fduxit, ut pos
emum.
minimis quoq; clu
ime animum affic
Simul ardentiss
re, et momento, se
ipsam sum
is Cumulandam,
Certo Collocan
multa magni fiel
da et Contemplanda.
e pot. ad fidelis
et Gloriam sful
habitandi, Sed
de e Contrito et
ostrema (mihi) ali
et, ubi en adtingo
f rabidem

familiam Eph. 1.5. Rom. 8.1.5. 16. 17. qm Nexum Cer-
to aliquo Sensu arctiorem ee possumus dicere, quippe
qui non tm affinitatem Contrahit, Sed em vere transfer-
bat in jura demum privilegio, ille jus habet familiae, in
quam qui adoptatus, plane eodem modo, ac si in ea natus
fuisset.

3. Vinculum adhuc potentius gignit, et Recipuè adven-
dendum, pfluens ex Regeneratione 1. Pet. 1. 3. Jac 1. 13. Ad Cu
jus nexus virtutem ppendendam tria Consideranda.

a Eam Supponere vitam Divinitus in fusam Communem
catamyb. Secundum Dem illam Viri, quam recipere pos-
sis quo Cum ea Communicatt miserit inde.

b Similitudinem Dei, quatenus ejus Capax e Creatu-
rae et imaginem tum Sapientiae, tum Sanctitatis, tum
felicitatis mcorruptibilis gloriae, quae Contro effi-
ciuntur.

c Interveniente Dno quodam Semine quod e Ver-
bum Dei S. Scti fundatum et natum, Cujus Scissimo
in fluxu Dnae Naae participes fiunt Dei, qui regene-
rantur Secundum 2. Pet. 1. 4. quae nunc primis Rfri,
gii delibasse Sufficiant, alias enucleatius ptractanda.

Dominica X.

Text. Iseli: 17: 28. Item dixit

élünk morgunk és vagyunk. –

Quæstiones XXVII. XXVIII.

Kar. – Minden Atyá-
fiaink fájt egyedül
a' Sz Pál az
a'ki nem tud
a k: Irásból hü
a Vlagi Böl-
tsek és Poétáh
i: # locum
irás; Can ig.
jastag volt:
a' többi hegy
Sorsuak lesz
reah élünk
van mondatik
egyb-Tanuty

Quanquam Cátae qe praecedente Providentiam
Cuncta Sustentantem et gubernantem, Cum Creatione Tra
tim Conjunxissent, tngm ni divulso Nexu, Cum ea Coha-
renben, visum tn illi nobilissimae huic mae pecu-
liarem locum assignare, Strinq ea declarare et
inculcare, idq jure meritissimo Cum Coria providentiam
Capitales pestem errores admittantur, em ab iis, qui
Creatione recipienda Satis Sani et integri; videren-
tur, nec
hegy ni Creatione recipienda Satis Sani et integri; videren-
Sorsuak lesz a' Szentektsk ugyan a' Sz: Irás, de annak a' Sidó Deá-
reah élünk tő magyarazattyát sem hallattak, Es Péter és János is mik,
van mondatik Iseli 4: 13 hogy midőn a Szent Tanits elibe vitetek tudván az
egyb-Tanuty hogy ők iratstudatlan kis emberek latván még is az ő bolthez tő

segitsé is bátorsághot
Pala Testvéreit Siriá
vott a Famáliát
Dom. VI. jum Trin
um nec mirum multo
Providentiae in hoc
rum Statuta implica
fidei Salutis efficac
tem medium qm ille Cu
interim nobis redigen
sputari, et potius Unic
quod Cum Scopo Cátmi
Scopum triplici pro
Imo Si Justam de Pro
am ō ex S. Scra tanbu
3tio Si demonstraverim
ssimum fontem, tum
tu et Consolatonis
Circa Primum Mer
ta definitio Providen
et ubiq Sentem Dei
mib Creaturis tqm
tia ut nihil omnino
vo et temere Contingat
Primo dicitur vi, et n
tiam ejus perspicien
tud executione et ad
mnium Numen in effe
e manus Dei Omnipoten
tid potu, resistere, quo
niat, Simulq mulca
atam Creationem, quae
Duxit, per omnipot
tmq destinator, eor pr
tum quod vocatur Dispo
tam extractionistam op
halála orajá ohajtsa
hogy a Magyarsg nehi
ban a' Bölcsségre vő a

segeltsz is bátorságot, Hogy általuk vala à Zarándokoknak Pálnak Tarsusból Ciliciá Városából jövén elmenvén az ő attyafiai a' Farisaeusoknak Sectájabeliek vólt a Gamáliel lábainál Doctorokon is Jártasságbeli Urakon vitte. hogy Gamáliel

Dom. IX.

jam Doctor Paul Tűzetességes Jártasságú Doctor, hún egyszer a DD. Jártasságbeli Urakon is volt nagy tekintetes Doctor

nec mirum multo ēn majores difficultates Providentiae in hoc per turbulentissimum rerum humanarum Statum implicant, ita ut ō nisi Singulari quadam fidei Saniorij efficaā et virtute, mier tott Scopulos re-ctum medium ḡ ille Cursus teneri queat; ni Compendium interim nobis rediyendum erit, quod fusissime Solet Di-sputari, et potius unice excerpendum, exequendumq; quod cum Scopo Cātmi ꝓxime Connexum est, hunc autem Scopum triplici potissimum via ex rāone assequemur.

Imo Si Justam de Providentia ideam dederim 2do Si e-am ō ex S. Scra tantum, Sed ex rāone ēm adstruxerim. 3tio Si Demonstraverim hunc ee perennem, Unicum, Cop-ossimum fontem, tum pietatis et Virtutis Ois, tum laetitiae et Consolāonis

Circa Primum Membrum laudanda ē Cātmi accura-ta definitio Providentiae, Esse ꝑ eam, Omnipotentiam # Ubiq; ꝓsentem Dei Vim, quae Caelum et Terram cum O-mnib⁹ Creaturis tnqm manu Sua sustinet, et gubernat, ita ut nihil omnino Sive malum, Sive bonum, fortui-to et temere Contingat, Sed Certo Consilio dirigatr. Primo dicitur vis, et manus, Dei; quā tocūbione intimam eius perspicimus Consistentem in illa Sussione si-mul exequtione et administrāone Suae Voluntatis, quae Summum Numen ineffabiliter operatur, additur 2do Vis et manus Dei Ōpotentis quatenus illi operāoni manus pot. resistere, quo minus ad id quod intendit ꝑve-niat, Simulq; inculcatur Providentiam Dei et Contin-uam Creāonem, quae eodem tenore, quo res ex nihilo duxit, per omnipotentiam ejusdm perpetuat, et ad finem destinatos, eos ꝑvehit. Habet q; 3tio magnam vim quod vocetur Ōpotens, quia ō pot. Virtutem quan-tam extra ordinem operatur, nam ō absens, Sed ꝓsens,

Definitio Providentiae

Istennek

halála orajár ohajtva Kertz Istentől, minthogy tisztessen

hogy a' Magyarban nehezen fejtegettetik, és a' Testi halál, nekis nem, halál

hun a' Dicsőségre vō által menetel; mindazáltal ha szinte oppan-

attol a' burgo emberétől fel a' Kis Lélek Szent élő Fényesség vala nem. Dicsőségi
De még is úgy látszik hogy az ő tanítsa azára oly fogas bölcsességgel tündöklött
hogy kételkedni volnak bátor a' 71. Esztendők nyilvánvaló.
Ha a' 19 böltsesség a' melyet a' Pál Gamalielétől tanult volt
kétségtelenül
tsak a' Sz:
Irás magyarázója; mutatja hogy a' Sz: Lélek tudományból hatalmasodott
nemelyek ellen
kedése szerint
de nem úgy tetszik
a' Sz: Pál
nem tsak a'
Szent Auctor
ratnak, hanem
a' Szent
Poétáknak is
Sibbanás
járatos volt,
és nálla nem
kívánta azt
az ő maradék
hatalmának
miként Szent
bolcsesség
nyilvánvaló
tisztyeknek
vélt: de mi
dön Gondviselő
ker ült, és kü
lönösen Gö
rög Philosophi
tul dig jutnak akar helyes ok látta ő'ket az ő tulajdon Bölcsességre diam
és Poétáinak szavaikig, még gyözni az igazságról. így: 1 Mos: 15: 33.
A. C. 300 esztendővel ele Athenébeli Mesterünk versait szerzé szóval mondja:

Dom. X.

tissimus Coelum et terram, Complem Deus Cuncta Su-
stineat, Cuncta Sustenet, ad Cuneba Concurrat, ad Cun-
cba veluti Gubernator dirigat. Sii jam existunt nobis
tres illae ptes providentiae, quas Theologi appellant
Conservaonem, Concursum et Gubernaonem, Conservaõ-
nem vocamus illam efficacissimam Dei Voluntatem,
quâ qm admodum Creatum Continetur et Coagmentatur,
ne ad nihilum recidat, ad qm ℓi potentiam requiri-
tur minor qm ad Creaonem ipsam, inde liquet, q. ut insi-
nuatum ante una sit, eademq; actio, fiatq; ac qm
de nisi minus illa quae Condidit, retineret et Sustule-
ret, Creata, Statim Collabi et in nihilum redire debe-
rent, haud Secus ut aedificium Subrutis fundtis neces-
sario Corruit, v. em flammula alimento deficiente, eva-
nescit et extingvitur. Ista am Conservaõ ita Confor-
tata nos manu ducit, ad Concursum S. influxum Dei
stitum, operandis Dei, qua qm qd est Creatum ō tm
sustinet, Sed em ad actiones ℓficiendas. Commovet, qui
influxus ō tm gratis est, et indifferens, Sed em Spec
alis ℓdeterminans et efficax tissimus, sine quo Stare
non posset fundtum.

Gubernaõ, qua Deus tnqm Gubernator ad Certum
finem et Scopum, qm sibi ab aeterno ℓfixit, ℓia Sapi-
entissime, simul et ℓfectissimi dirigit, ita ut ne mi-
nimum quidm ab eo, qd intenderit aberret ac deflectat
Imo Hunc jam Triplicem aspectum Dei, Providentiae
Sua Vastum hocce Universum Complectentis, 2do Hocce
membro adstruemus et quidm 1mo ex Sana raone,
quousq; ea ptingere posset, et 2do ex S. Scra in pla-
no de Collocabimus.

N. Ad Conservaõnem ℓbandam et quidm Sub am-
plissimo Conspectu, qm ℓfosuit Carmus, a Attenden-
dum ad ejus verum originem ex nihilo, ejsi nihilo

Megnyitják az ő Kegyelmek
Gróf Cseh Péter
Dom. X. cselekedetének

diametro ex opposito
quae ut Solo Deo Competit,
Creatura ē et manere te
ssentia Comparari nil
lilo extractum p eum, qu
et indissolubili, Solus Neu
vivit Creatum omne, et ad
duxit potentia Susten
am illam existentiam
Ut hoc ejusmodi Sanae
ugy S. Scrae statim Contra
ptorum emphasin ignora
ptibus versibvem ita Co
rursus ē nervus eorum n
in ulla Solida Compactio
illa Creatura ad mier istu
ipse qd hoc, alias Princeps
verum visibilium, voca
bam undiq; et in fundtis
pissimum nihil tendens
chus teneretur.

Ad rem e nihilo Ducere ad nihilum Semper
atitia respici robentra
qui Solus possidet existe
totiens in S. Scto appella
ugy ptinet Locus Heb. 1:
Sustentare, et Continue
rent efficerentq; qm
dedit, hoc ē ut
ad Sui Continuaonem pe
si aliquis reposuerit
Conservandi inditam e
+ Set Emblema nostri tsak ott
hiúz Bölcsb az Atyafiai
volt dö-dötte és a Thy
nekiek kegyelmek fölé Ki
a tulajok közül a' Sthen

Dom. X.

a diametro ex opposito opposita ē Necessaria existentia,
quae ut Solo Deo Competit, ita affirmare postumus ni omni
Creatura ē et manere tale ḡd quod Cum Necessaria Dei ex-
istentia Comparari nil appellari queat, quatenus exni-
hilo extractum p eum, qui Solus habet vim vitae peremi
et indissolubilis, Solus Necessitatem existendi; Existere desi
isset Creatum omne, et ad nihilum resolveretur, nisi quae
potuit potentia Sustentaret, et Continuaret mutuatici
am illam existentiam

Ut hoc ppium Sanae Philosophiae et Geologiae lumi
nis S. Scrae statim Confirmem, ducо Job. 4. 21. Cujus ver
sorum emphasin ignorāo veteris linguae ductus. Inter
pres versionem ita Concinnant, ut Sane nihil et quidā Con
vulsus ē nervus eorum ni se ipsi, dissolvuntur, necs sunt
in ulla Solida Compactione, deprehenditur vivis Coloribus pmpta
illa Creatura ad mierisum, dissolutionem, annihilationem,
ipsegd Hoō, alias Primeps facile ōium animantium, et
verum visibilium, vocatur nihil, et quidā Convulsum ac la
bans undiqd et ni fundis quasi Convulsus mutans, ad Summa
pristinum nihil tendens iterum, nisi Divina manu Compa
ctus teneretur.

Ad rem e nihilo ductam et Sua Conditione et origi
ne ad nihilum Semper tendentem, ni existentia illa mutu
alitia respici potentiam infinitam, emanantem abeo,
qui Solus possidet existentiam necessariam, quo respectu
totius ni S. Scto appellatur Vivens, et fons Vitae; hue
qd pertinet Locus Heb. 1: 3. Si Creaturae semet possent
Sustentare, et Continuare Suam existentiam, plus poll
erent efficerentqs qm ipse Deus, efficit, qui ipsi existen
tiam dedit, hoc en unico pactum fuerit momento, Cum
ad Sui Continuaonem per omnis requiratur actio, ubi
si aliquis reposuerit virtutem aliam per eremsemet
Conservandi inditam ē in Creaone a Creatore, abjur
+ set emulitem nostr. Seh. ogt a' Neveztes Astronomus is da loquitur,
hiszi Pirtás az Atyafiai a hi K: Pál Apftuk Patriotis
volt. de ö. elötte cs' a Xtus elvit 270 esdöjul élt, emuh ugyan eitalja
nehéz kapualkal föld Gyög Poétak is mondattak, midön disputal Athenaik
a Epicureusokkal is Epicureusokkal, arok pd nig vag dvax

Megnyugsznak a' jó elöltetet a' vele társaságok. - 2ō. Midön jō, Istenhez a'
Cretabeliekhez Sanctusaihoz ir a' Cretabeliekhez
elöltetendöségket kimelve hagyan igy szól: igazan ist ö
Szólliek egy
az ö Prophe
tajok társúl
Amaltaeum
szivol kom
citaltja ama
igen kiss
Zsolos: es nagy
Poétanak az
Epimenidesnek
kasast a ki
nek a nagy
Clusio
Pithagoricus
nak is solum
nak oltato
ja volt.
Melyek igy
vagynak.
A' Cretabé
liek mindenkor
hazugok, go
nosz vadak
s' dologtalan
De hostis
volna mind
annyit a' Gaz
fiat s' Paitu
nat emlitem
Sehnek mon
dasával a'
K: Pálé ohy
vallastesen
egyezik: ugy
mint Theodorus
Cleanthust
Cretabeliek

Dom. X

Deus Sancta Su
Concurrat, ad Cum
im existunt nobis
logi appellant
adonem, Conservāo
Dei Voluntatem,
r et Coagmentat
tentiam requi
liquet, q. ut nisi
io, pistriogs, ac pm
neret et Sustulei
lum redire debe
tis fundris necs
to deficiente, eva
rvāo ita Confide
S. in fluxum
Creatum ō tm
Commovet, qui
rens, Sed en Spec
, Sni quo Stare

ernator ad Certum
Stixit, ita Sapi
git, ita ut ne mi
berret ac deflecta
Dei, Providentia
etentis, 2do Hoc
ex Sana ratione
ex S. Scra in pla

quidm Sub am
a Attenden
hilo, isti nihilo
Pöltenkul e diam
: Hor: 15: 33.
Scra Admonja:

ötet az Areopagitáh 'tüvény Széke elébe vetik: igy szóll: Isten által vagyunk éltünk
s mozgunk, mint a'ti költs Poétáitok tőzül is mondattak nemelyek hogy per nem
tsak Egyet, hanem nemelyeket emlit az Apl. ez meg inkább bizonyit. Dom. X.
tya az ö Sátorjait a' Pogány poétáh is Telsőh Szavúh: mert Cleanthes sens
Stoicus fil: Da loquerentur et Contradictoria, tam parum en Com-
Cselekszik nekyt municari pot. Cum Creatura vis Semet ipsum Conser-
az Isi Defendeiendi, qm Semet ipsum Creandi, qm en nio adhuc multo
ist, Homerus minus, q. ut jam inculcatum ē, Conservão est Continua
versáh is Pin- et perennis quaedam Creatio.
dárus Odáih is Idem evincitur ex dependentiam ter Creaturarum,
egyen olyan quae si Semet Conservare valerent, jam maxima ex
értelmü Versek parte dnō Summi Numinis forent exemptae. Si Crea-
gyakran elsö turа Semet posset Conservare quid et perenni
olyajui. — quadam virtute, jam amplius a deo posset annihilari
Strabo I. pag si non posset annihilari; haberet existentiam necessa-
188. — — riam; si hoc fieret jam evaderet Deus, quod ē absurdum.
Propos. Ab Apl Itaque ex hac ratione enucleatius proseqi, quod Philoso-
ezen szavai, phi, a multō hac ri pte sit ullere affecta, Cum Statuā tur
nyilvan bizo, Quicquid Creatum ē, id virtute Semel infusa, ita pot-
nyitgyuk az gete, ac pdurare ri existendo, ut nonnisi bipotente
hü gondviselés quodam actu queat aboleri, et ri nihilum redire.
en azért hibás Transimus ad Concursum vel potius ad operaonem po-
lek is Arnol tentissimam Specialem qviam, pr determinantem effi-
Mit kell cacis mamq3, quā Deus bia ri sibus operatur, hau bia
ezen értemi? adstruere possemus, per bia ferē illa zaotima quib Con-
2= Hogy az servaonem Stabilivi, Sed Specialius adhuc agendum est.
valósággal Imo Quidm vtrgror ex Supremo et absolutissimo
van, a' pozan Dei Dominio, quod exigit Specialem ri sibus influxum et
ó Isssdyból determinandam, q. fundum illius Dominii est hoc, mul-
is sz. Irás bél to gravius adhuc et validius, qm Creaō et Conservāo.
ügy mutatom, 2do Si Sapientiam Dei Spectemus, observabimus eam
2= Arra az non ultro neutiqm permittere potuisse, ut quicqm sibi relinquatur,
ellenvetésre: Mért vagy sok neutigm Coeco Naae Cujusdam Nominatae quidm, Sed non in-
vagy oly sok rosszat a' Világ tellectae Concursui, Sed qm admodum ad fines, quos sibi
ha ezt Isten igazgatja? fixerat bia perduxit. Sic eadm manu et potentia bia
Prog. 291 Toth. ggs illuc dirigit, atqs deducit.

A) prag 291 Toth. Mi az 1= ü gondviselés. 2 Réker 2 Conservatio Concursus,
Gubernatio. — Megtartás, Segittés. Igazgatás. a Filosofusok 3. részt a' 3dik
Theologusok közöl. — 1= ellenvetés Megtartás ellen. — 2= ü nem oltalmazza
sükségkeppen a'világot h: semmivé ne légyen, ü mikor teremtette olyan erőt adott, belé
hogy soha el ha sincs az ü által el távozzék = is mit ez Ora Orej:

Dom. X. tsökkel m
3tio Hoc adhuc illustr
di aeternum atqs imm
mtia infallibili Conjun
et nunqm fallitur, qu
id ppium si Cessaret, j
em Numinis Caligaret
Sorte Suspensus debeaet.
4to Operaonis Na
tionalibus, qua anima
stulat, est en operari
stere, si jam ad existe
et si Opus vis; multo
ty eadem requiritur.
5to Enervata illa
zone, enervatur clam
si momento ri sibus
6to Nisi firmiter ro
alis, qvius determina
rigens, multis modis la
ternatio. Ut qs sine
ta possent et deberent ne
turbarent, eumqs m
Scopum qs sibi ppos
mis am Considerandum
ater gubernantem, o
ut si Deus minimus ri
ri, et extra Suum Serv
gt, Cum a minimis mon
gnt Conversiones et Com
ad bia nisi Concurreret
thio Dominio et guber
Mentegy Keitdenkyből's
emberek jót is igy á jó
hamisságtalánnak: de tsak
a gonoszságot tekéli
Ker Tr. Jarboam mel

Dom. X. 2ª pártol. 2ª

2: Do ex his capitulet mea (a) ab Ente gen ad materiát (b) Valyon eltávozik-e hatike Ő az ő munkájától a' kit mindenütt jelen van? (b) Eltűlt mindenkit mindenütt a gonosz

3tio Hoc adhuc illustrius pateſcet si oculos tollamus ad aeternum atqꝫ immutabile Dei Decretum, cum Sci-entia infallibili Conjunctum, ideo ēn Decretum Dei stat, et nunqm fallitur, quia potentissime in ōia influit, qd ꝑfectum si Cessaret, jam in bene multis oculis Sum-mi Numinis Caligaret, atqꝫ Deus ab incerta quadm Sorte Suspensus deberet. kétkedet.

4to Operaonis Nāe in Creaturis qua brutis, quā raonalibus, qua animatis, qua inanimatis idem po-stulat, est en operari aliquid eminentius, quam exi-stere, si jam ad existentiam requiratur. Ōi potens et Oi Sapiens vis; multo magis ad operaōnem ꝑduen-tem eadem requiritur.

5to Enervata illa peremni et potentissa Conser-vaone, enervatur clamculum omnis Religio et Cultus, qm di momento in ōibus Oei deberent Creaturae.

6to Nisi fortiter /:moretur:/ teneatur Concursus Speci-alis, qvius Odeterminans, atqꝫ ad certos fines Oia di-rigens, multis modis labefactabitur et subruetur gu-bernatio. Utqꝫ Sine tali influxu et operaone mul-ta possent et deberent accidere, quae Dei raones et Cale-turbarent, eumqꝫ impedirent, quo minus finem Scopumqꝫ sibi ꝓpositum in oib obsequeretur. Imprimis ab Considerandum ē per ꝓvidentiam Cuncta Sapi-enter gubernantem, Oia inter se aptissime ee Connexa, ut si Vel minimus in Catena orbis Moveretur, Omnia laxa-ri, et extra Suam Sedem, et Concatenaonem vie necesse-est, Cum a minimis morientis et Casibus maxime pende-ant Conversiones et Commutaones eventuum. Utqꝫ adeo ad Oia nisi Concurreret Deus, non Um illa minuta orbis-tio Dominio et gubernaoni ejus essent exempta, sed

Mutagy Keitdenkyből's fellebenből tsak dnml az em quae embark jók ej igy á jó indulatu embertől a' jóltet indulatától nig nem tűr hogy ő tőlök ne tsak egyen vanjelda, hogy az Isten ar: ej tselekedje, hogy a gonoszságot tselekedő azon kívűltaſſa, nig jóltet vagy tsinál nig dicsérjen 1 Kir 13. Jerobeammal Bethelbe Josias ariutan 300 esztendőkkel p. o.

Israel és Juda országa 975. ét. C. Josiás 640 — ~~Esther XIV. 13.~~ Emmanuel
az égből nagy kőnek vagyfegyh Bethanyh az Izráelre egy sem. Josua X: 11
2 Mos: ~~13.~~ XIV: 29. Jézus Sirai Kerekasok fergetik.

egyen akar vétkek mikor. Da tenger közepén elmegyünk

kiáltozunk Deus a Gubernatione hujus Universi removeretur, quoniam
elgyengülünk hil absurdius dici vel Cogitari potest.

él, de nem 3d. Ut amplissimae Gubernationem Suae propriis et Specialibus
~~Hálaadás~~ hus virtutibus firmemus, Exeditiamus. Ego tam Sana et hic dictas,
mondalkodunk Ea mihi
á tenger ebbe, Imo Persvadet Deum tam parum posse discedere a
vétkes öltet. mundi gubernaculo, qm Semet ipsum, Summumq; ni ita, Ac-
tudt ugyan tas deponere vel abnegare.
az erőt meg- 2de Per eandem intelligo Summi Numinis Sapienti-
tartya engiben am postulare ut Clavum Sedeat Vasti Universi, ne illud
Lehetetlen; evadat theatrum omnis Stultitiae impetus, temeritatis, in
de tilalya a' quo ~~ötia~~ Coeco impetu ruant, et Sursq; deq; mittantur Lex
nyelv Selke- rectore.
detett, — ~~ne~~ 3tio Ex Idea bonitatis Dnae eandem hanc Veritatem col-
Ő ugy emberi ligo, Etenim hnes non tm Sedet peccandi Naaliter cum
kutsadásajut Suos foetus, Suas productiones qui bonitatem quidam indi-
el nem vesi tam, quam Veritatem si Deo adimamus monstrum no-
mert ugy a' bis infingemus odiosissimum.
jo Selkedetet 4to Ex felicitate Dei magnum desumitur firmamen-
kutsadásajúk tum et propugnaculum, Sapientissimae et Potentissimae
Selkedni az ember. gubernationis, neq; en Summi Numinis pax et laetitia
Ha Mi a ~~tehet~~ posset Consistere, Sed multis modis laxata sit Serenitas
igazgatás? dico Colorum deberet obscurari et Conturbari, nisi
az a' mindyá- ~~ötia~~ Sub manu Dei ditione et Jnutu Constricta tenerentur,
tunk, mely tur, ita ut ne latum quidm unguem deflectere possent,
kerint Isten ab eo, quod Deus vult et Decrevit, utiq; ne hni quidm
den törté- Sapienti, quidqm acerbius, quam ut optima ejus Dei
netek? contra et prosita felicem exitum haud Sortiantur.
az Selkedés igaz- 5to ~~ig~~ Dnam gloriam, laudem, adorationem, Venera-
gait hogy onem Collabescere, et extingui, nisi gubernatio Sapien-
az egyik tissima, Simul et potentissima maneat hi concessa, inde ei
ölelgessük omni honore dignissum e Numen Nrum, hoc est Corona
club mindig Nra qm adoramus, qd nil omnino ab hi Creaturis
tunk ich. — P.S. Nap, Hold, Földnek, Istennek, Jósnak, Jóstetőnek. Jn Vallásban

(a) Valyon Jn gondviselés Magyarázás 292 Levélben. Jn Vallásban, casus que
vala titola nem adhatott a világ leirá dolgok közül (a) A Nap Hold Csillagok
és ~~nem~~ föld nem, mert azok elet és ő nálkül valók, az állatok és emberek
sem, mert azok még az ő létekben kerülésére nem is emlékezünk meg hogy

• alig mutatnak lakást ők nekik, ...
tudja nem hogy ...

Dom. X. mihy elégtelen is
Sufficisci queat, qd ō Stup
Serviat Dnae Matti amp
in oculis Dium Creaturar
et Villescent, si quidm no
ne posset.
Ero Scintas et justificatio
hujus Creaturae Consortium,
Deum vellent et possent conse
quentur, si Deo guberna
ō tm in magnis, Sed em
Atq; haec quidem jam
testimonium S. Dayiniarum
gerent, in oculos eorum
possident, quem admodum
pati oculos mentis in h
desideramus generatim
27. 28. Heb. 1. 3. Ubi in voc
nem, Sed em Concursum
stplus. Rom. ii. 36. Psal. 13
ciatim em Cark (metuat) e
et ubertatem, Deut. 17. v. 1
tem Acto. 14. 17. Lev. 26. 4
litatem. Hos. 2. 21. Victum
nam et adversam Valetu
Paupertatem Prov. 22.
ō possunt Stare. Sine ul
jm Orthodoxa Nra fide
fendit, ut in Sequenti
declarabitur, Cum ad
ut diximus deventum
Submittit qq Cath
ditur: nihil temere e
Semmi Istenek rövid vagy
Részint van két a' Selejtes
(c) Van Igazgatás Ok
vissza térnek. Jn

Dom. X.

4e Gubach plannai a' Kvällis allan Sétak progayché füzése mell Nagy Dezsö Diakus,
Avoctatian Julian Apostata á Pártkusát ellen Vitéz Sat. David Josef.
5e Sütögy Dolgában ügyelé Itten pag 299. Hajnal Mat 6: Dom. x.
Orank sütög Lege kerüle sütögy

C.) Mint sem oly sok vesek a' Világ 2. Ha art Isten tartya é igaz gattya. —

quidem Sortem vid. Prov. 16: 33. multo minus adhuc mo-
tem quantum vis, Secundum bonem infinito Casui, infini-
tae fortunae obnoxium Job. 14. 5. Psal. 39. 6. et 90. 10-12.
et 139. 16. adjecto illo atgo a minore ad majus ubi ne
Capillus quidm Capitis Sine voluntate Patris, in terram
posse cadere, dr. Assummendo ypterea Secundum hoc
filum actiones voluntariae, et liberrimae Creatura-
um, Cum libertate operantium, Unde in Neutiquam
dependentia ipsarum imminentur 2dum Prov. 16: 1.
et 19. 21. et 21. 1. quae actiones Cum bonae Sint, et Cum
virtute Conjunctae non adeo magnam parrimo diffi-
cultatem quo pacto Deus illibata Sua Sanctitate, in-
eas influat potentissimè, eo demgy gubernat Sapien-
tissimi. Sed ubi deveniter ad malas, vitiosas, Scelle-
tatas gy actiones, tum en-vero ab utragy Ste Scripti-
um quoddam aperitur, et Scitum illud, quod Dña
Naa Soler vexari et infantari quod Deum Statuam
Author em Peccati, quo nomine multo tutius, ea autu-
mant, Adversarii, aligm Speciem independentiae Sti
relinquere, quem Cum hac arctissa dependentia, in hoc
implicari Scelus.

b) Nem tudja ar ember annak tudtát keresni; sőt a' tudomás nél kül is megyen végbe — Cselekedet —

Equidem fabendum est nil in Oeologia mirificatiu,
nil pro ingenio impenetrabilium Se Se offerre, est gy hic
exclamandum Cum Apto. Rom. ii 33. O! Profunditas divi-
nas, tum Sapientiae, tum Cognitionis Dei, quam im per-
Scrutabilia Sunt ejus judicia. Interim ad quas implicitae
endaonem haec teneantur: Ab una gre Conservaone,
Concursum gy et gubernaonem, qualem nos delineavi-
mus, non posse dici debere in dubium revocari, nec
posse ullum dubium admittendum. Circa absolutissimam
dependentiam Creaturae, in cibus em liberrimis acti-
bus illam dependentiam ea Concipiendam, Secun-
dum Naam Creaturae Ajus eungy, ita ut in his libus li-
bertas nulla in pte minuatur, Sit ut nullam vis Coactio
et necessitas fatalis atgy irraonabilis, locum inveniant,

Vagy a' jónak tudását, a' rosszakkal jól tudva állapittyak a' világon

Dom. X.
haud dubie ggs ista. d
est peccata, alias de
ponerur, Non negamo
la peccata Scivisse
Determinavisse, ita u
Contra ejus voluntat
am pte o minus liqu
peccata, ea lege Sa
ciasse, a Naa et Sanc
dere, ut tenebrae a L
mo ut nil ab eo, qd ep
de o posset Deum illo
o Ethice o Physice qua
malum phibet, et Ser
influxum, atgy parti
nem, quorsum em re
textu Cap Superiorib
illos, qui Deum mali
quitur igitur Solum
et pro Seminatorem,
per Spululet Sine ullo
mis Coelestes privata Cu
da, et affectibus, Jam S
fi, Cum defectum Supp
storem, Sed hnem per
peccato magis magi
tendetur. ea et mali
3tio Explanata hu
mis Nrae accedimus,
et Consolaonis, qua Sp
mis am gustulum ag
fidelis dcensa, Sonbey
deat, Sibigy reddat

Vagy pontokra fe
2e tartaljatok emle
kezik. 2e Kelet
haud a' L. Trin

+ quidem or ex sua igaz neg történik ugyan gyakran nehezt Isten bölcs tálbol
ugyanis a' nemes bölcs ügyek történik, nem jol a' ragadmazo kiggyeget jutalmaz
tudja vagy a' tévelkedö elleny emberek jol vagy büntetik. — 2k Azt találom

Dom. X.

haud dubie qq̃s ista dependentia hūis adeo extensa, 19 S.ni hogy ne
est ad peccata, alias Dei gloria et felicitas non in tuto tuhb a' jok
ponetur, Non negandum qpterea negandum Deum id, nek legyen es
si peccata Pscivisse ab aeterno, imo ad certum finem világon jol
determinavisse, ita ut haec in pte, ne minimum qdem allogadtyok
contra ejus voluntatem accidere possit. Abaltera- Kepzelnek
am pte o minus liquidum et exploratum ē, Deum odis- Kivánnak
se peccata, ea lege prohibuisse, iis aeternas poenas denun- Tudat
ciasse, a Suā et Sanctitate, porro Dei, ita ea porro dis- semi —
dere, ut tenebrae a Lumine, ut calor a frigore, quin- pag 301
imo ut nil ab eo, qd est vivit viget et beatum ē, ac si in- 302 Sol.
de ō posset Deum ullo pacto concipi auctorem peccati, Leibnitz
ō Ethicē ō Physicē quando quidem per legem moralem id Se 17mo
malum prohibet, et severissimē punit, per Physicum am- à Fölsö
influxum, atqs parum id posse prodesse, qm Sol caligi- Csillagr.
nem, quorsum em respicit Jac. 1. 17. Considerato illo con- Metaphysicae
textu cum Superioribus in Sua Connexione sibi refutat Physicai es
illos, qui Deum mali Sui auctorem constituerant, relin- Erköltsi
quitur igitur Solum hūem ee infausti. foetus parentem, Tudoknak a'
et pro Seminatorem, qui sponte sua exsudatur, et sem- Világ
per pendulet Sine ulla inter missione ex intellectu Lumi- pag 340.
nis Coelestes privata cum voluntate a Patre Luminum aver- Baumeister.
sa, et affectibus, Jam Sine luce ruentibus, qui habitus vitio- Studat
si, cum defectum Supponant utiqs Deum non habent auc- Ethicae
torem, sed hūem per Scelus Contracti, eodem Semp Sellere, Philosophy.
et peccato magis magisqs Confirmantur atqs via Solus des- Mi az
cendetur. ee et malitiae et miseriae Suae faber. Mi gond.
3tio Explanata hunc in modum Secunda pte Divisio- Hogy
nis Nrae accedimus, ad novas perennesqs venas pietatis vagyon
et Consolaonis, quas Drinam hanc continueri dixi: Exhibe- valoszinü
mus iam gustulum aquae Coelestium, ut per illum mens Vagyon Isten
fideliter accensa, fortes Copiosissos meditaonis quotidianae gondviselés
deat, sibiqs reddat familiares per illud quippe exerci- Cselekedetre
tium

Vagy pontosan felelünk rövideden K. H.

Ne tanuljatok ennek kellyen értelmet kivenned a K. Irás és a józan észnek
ellenkezik. 2o Ne kételkedjetek annak leteleig mikor mind a' szent Irás
mind a' K. Irás bizonyit de meg is a' Veltmeröséget az Isten vetett

binodalisoknak még kiválóbbiakra nézve az Isten félelem. — 3z Ne engedjétek
az világ levő nyomorúságok ellen, ne legyetek olyanok mint a' Filosofus x.
Algebrában D. Lenni és Gallicai király a' ki így szollattat Dom. X.
ő kevélységében: Ha ő volna jobb világot teremtett volna,
trium quotidianum servenire pot. ad illum Ipsum
vitalem, qui quo altius penetrat, eo ein ꝑ fundius adm
deducit in conspectum har. veritatem practicarum.
A Ordinur [offspio] loco ad interiorem conspectum sen
su Nri nihili, qd trium fundum debet considerari bi Viri,
tutis, ac Pietatis, ut Deus Sit bia in cibus, Creatura Sit pus
ra Sit purum putum nihil, Si ein v. tantillum tum in
existendo, tum in operando tribuatur Creaturae, Scil.-
agmen cum illa intrat, jam vero nil potentius ad ad
ti ꝑ fundissum Sui nihili aspectum deꝛ engedandum,
quam providentia Conservam, Concurrens et gubernam
a nobis jam delineata, quae bi momento ostendit
indigete vi et manu bi potente, atqs bi Praesentae,
tum ad existendum, tum ad operandum, ita ut si illa
manu Suam opem ni fluxumqs subtrahet, statim in
nihilum sit relabendum. Hinc.
b Per eandem Contemplaonem Nimirum Conservantis,
Concurrentis et gubernantis, bi hora momento qs affi,
cimur ad depetdentiam Nram agnoscendam, tanto ma,
gis, quanto Clarius ꝑcipimus Conservaonem ee Conti,
nuam Creaonem, ac ypsterea non posse non omni hora
renovari, et momento ni nobis illum Sensum, quo et
ee, et operari Nrum a Deo nos receptisse et possidere
agnoscimus. Quae meditao.
c Inculcabit ꝑfectissae obedientiae necessitatem,
absolutam, et legis illius ꝑ peccatum fundum quod
nequidm ꝑ peccatum pot. Subtus, Amabis Dnum tu,
um ex tota mente tua, et Corde tuo, et cib-Viribus nis:
Nil en aliud ē ille amor, qm agnitio grata et memo,
ria dependentiae Nrae ta Nutrice dependente, quod
perpetuo nova Creaone Contineat Creaturas ad glo,
riam Suam illustrandam ꝑ ductas Hinc jam.
a Világi tiszteletre parancsolt volna ez kat Fak
Sokszor volt az alkori Astronomusokra, de ai ki bekötelezik
Isten ellen vétkezik, ki bátyjai közt által bizatik elkeseredett mert imé
kaljatoknál mit mond az Világnak Teremtője is Igazgatója az ő Szent fia

ꝑ által: Avar
Dom. X.-am; de tsak egy
d Penitius datur in spu
in omni peccato, ni quo Co
obedientia, Sed ein Supo
munificentissam pote
conservat, ad Sui permitie
c Hinc ingeritur viri
Studium Sctitis ac bi Viri
lum illum bi ꝑsentem, Sol
terram ꝑ ambulat, Sed ein
Cogitaones medullas qs illas
Sui ꝑsentissimi ꝑspicit et
ꝑ Porro Causae 2dae qu
mortales ad hunc Sublimi
primae peritus evanesc
lauvei et lucidum diei gi
habere Solent hnes Causa
ꝑfalsem sno Unicam Caam
tollant, id utiqs. Imo facil
minum gerentes gentilem
lum Collocant. utiqs 2do
qui de Nra et Causis Naal
ac si magni et parvi eve
contingunt, Vtam Nram q
a Deo directe ꝑfluerent
quibus dn Certis et fixis, q
tum, nil Vulgatius illo Serm
studeo, ut nunc bona nigre
existat, nunc felicitas et ab
licae surgant, et floreant,
atqs ita porro. Quas Com
vel malos remuneratori a

Dom. IX. d Penitius datur inspicere quantum mali insideat in omni peccato, ni quo confluunt ingratitudo ō Um, et obedientia, sed em Superbia provocati et irritans, atq; munificentissām potentissomq; manum, per quam conservat, ad sui pernitiem Lastigans.

Hinc ingeritur vivi q; identidm radicib; micescit. Studium Scientiae ac bi Virtutis, quoties respicimus ni oculum illum bi Omnipotentem, Sole lucidiorem qui non tm totam terram p ambulat, sed em intima cordium penetrat, atq; cogitaones medullas q; illas aae uno ictu Numinis, et Altissimi sui Omnipotentissimi p Spicit et explorat.

Porro Causae 2dae quib; Um tribuere solent Stultimortales ad hunc Sublimiorem fidei aspectum Causae primae penitus evanescunt, haud Secure ac Umbrae lacvei et lucidum diei jubar: Profecto tutam raonem habere solent hnes Causarum Secundarum, ut illam primi Stalsen nio Unicam Caam Causar. p ter videant, ac penitus tollant, id utiq;. Imo faciunt illi, qui ni medio xti animi, animum gerentes gentilem fortunam reducunt et in solium collocant. Utiq; 2do eodm ferme ni luto haerent, qui de Naa et Causis Naalibus rerum ita solent disserere, ac si magni et parvi eventus atq; ea quae ni mundo contingunt, Vtam Nram quotidie solent versare, ō tam a Deo directe p fluerent Cuncta moderante, qm a legib; quibus dm Certis et fixis, quib; universum hoc est allegatum, nil vulgatius illo Sermone, hic ē rer. Cursus, Orbis vicissitudo, ut nunc bona nigrescant, nunc mala, nunc Sterilitas existat, nunc felicitas et abundantia, nunc Regna et Respublicae surgant, et floreant, nunc occidant et intereant, atq; ita porro. Quas Commutaones qui Deo vel bonor. vel malor remuneratori adscribere (solent) velint, ni bib;

Superstitione

+ által: ~~talak~~ Avagy nem jó vchetnéke két venhet egy két fillé
de tsak egy is ank közül el nem esik a te Atyai
tudta nélkül. Nektek pedig fejetek
mind hajaitok
vagynak.
Amen!

Dom. X.

Superstitione quadam Puerili Creduntur ee imbuti, et o Satis vrilibus Sapere, quod quam latam fene-
stram aperiat ad negligentiam Numinis, omnemq; pro-
nitatem, quilibet Qsentiscit, addendi et 3io Plerique
in media Eccla Orthodoxa viventes, qui qmvis in Deo
via agnoscant Caam primam et unicam bium, sii in-
terim Caupi 2dij Pt immersi, ut praxis inde debilitet,
et extinguatur, veluti ut Cum valetudinem qSperam,
aut adversam, divitias aut Paupertatem, honorem aut
Contemtum qdq; alia infinita Statum Strm Solent variare, rest
rimus ii Instrumenta, per quae talia Contingunt, parum
attendentes, illa Sine Nutu Dei, nec Se movere, ne dum op
rari potuisse. Inde Cohors Vitiorum irrupit in Vitam
Strm, ab una en pte murmura, odia et Dei acerbi tru-
ctus animi impatientes nitraverunt, quin mio desse,
rao Si quid Secundum expectaonem o Cecederit, ab alte-
ra pte ingratitudo adversus Deum, qui q; oblivio, ubi
vel Secundum vota fluunt, nec o arrogantia et Coecus
amor Sui, itemq; adulatio atq; adoratio illor homm
cionum, quod opera et ope Scti. beatior nobis Condi-
tio evehit: et jam posterior meditao ansam nobis q;
bet attexendi usui illos practicos providentiae quos
q; one 28. exhibet. Ergo ex hac Contemplaone Dei, ira
portantis verbo potentiae Suae, miseretur illa nobilissa
virtutum patientia, o Sane Stoica illa, quae vitii
plus meretur accusari, Sed xtiana, Consistens in Sen-
su interiore Sui nihili, atq; claro Conspectu Summi Nu-
minis, Sine Cujus Nutu atq; Voluntate, nec minimum
Nutu quidm accedere pot. qui Cum Solus Sit Dnus jusq; hbet
de rebus Suis disponendi, Quae placet, et Cui vel Cogitando
resistere, vel reluctari velle, Sit manifestum Sacrilegium

Hic Sensus

Hic Sensus ubi radi
Deus adimit, Sic Nom
Hanc virtus radices a
sunt, quo magis fide
a Deo immitti miseri
tum, Salubri quadam
tum, et in Studio Sc
mala o tm patien
ober maam gaudio
Denique uberrim
hora et momento, q
nis transferibentis,
exemplum Coelitum
Thronum.

Quaestion

Der patris Conte
storto. Deus Filiu
nomi ct tributum
illud nomen Jes
Christiani atq; de
seria vivo iucun
nullo distinctius
Imo Quid nam
2do Quid sit
maximis et Cumu
plerisq; vel desp
tur Jesu, re a
Vocabulum Je
Linguae exprimi
Pelagius, descend
in Sanctorum
quorundam lingu
in zyzaliich Walkadnah
in Napkelti i Pali m
allatich i Jzzu zyzaru
gok.. in Hisq; Cha

Hic Sensus ubi radicatus ē Cum Jobo dr: Deus dedit, Deus ademit, Sit Nomen Dni benedictum. Eo ām peritius fides virtus radicet agit et simul fructus gratos Deo ad- fert, quo magis fide apprachenditur et detinetur, nihil a Deo immitti miseriarum, qd ō condtum sit et tempera- tum, salubri quadam medicina ad ām fidelem profici- dam, et in studio schidis consummandam. Ex hoc ergo jam quo mala ō ām patienter sustinentē a peccatore, sed ēm ober māam gaudior et gloriationis.

Denigs uberrimā deprehendimus ejus gratitudinis ōm hicce hora et momento, quicquid prosperitatis Deus largitē i- pis transcribentis, et ōia ad dei pedes dependentis ad exemplum coelitum quo Coronas suas subjiciunt ante Thronum.

Dominica XI

Quæstiones XXIX. XXX

De patris contemplaōne defuncti, Considerandus hoc loco Deus Filius, Cujus opus redemptionis Deo- hominis tributum simul tribuitur sublimissimum illud nomen Jesu, Cujus mediatio ām afficit- Xtianum atq; generos in paradisum omnis mi- seria vivō jucundoq; careat influxu. Triapa- ulo distinctius pertractanda.

Imo Quid nam sit primi hujus vis amplitudo et latitudo

2do Quid sit credere in Jesum? 3tio Quibus machinis et cuniculis illa fides vel labefactatur, a- plerisq; vel destruatur, dum verboquidem profiten- tur Jesu, re ām revera abnegant. Quod ad primum

Vocabulum יהושע Accomodatum ad gradum Linguae originem Hebraicae haud dubie est ortum, descendens nor ab יָשַׁע Sano quasi Sanator eorum sanavit qui merum et gratuitum quorundam luxum, Sed a יהוה Cujus Conjugatio

Hiphil

Ext. — Act
Hal. IV. 12
Nincsen
semmi más
üdvösség

Ext. —
A. Betegek
testének az
állatok plá-
ták és fű-
vek orvoga-
-ból oly tőle
Hen szerzett s
szerrtii orvos,
sayat, hogy
a Helyreál
szerint, melyek

Dom. XI.

Dom. XI.

Vocari queat dispiciendum nobis? Solvendum quod D.o „ Deus imprimis multum exercuit. Pt quibus in forma activa videatur potius Servatum exprimere quem Servatorem Judaei, dicam impingunt, Corruptis Textus „ Alii aliter ō abhorrere a Genio Linguae, ut activa pote, „ State reddamus Servatorem eum et aliae formae pas„ sivae activam formam aliquando assummant. plerique „ Vrio Servatum sic dicunt: Jehovam, Messiam, qui ex miseria et maledictione qm ꝑ nobis subiret „ primitus erat eripiendus, et ad felicitatis, et ad gloriae fastigium evehendus. Id quidem nobis Xtianis ut Cun„ ctis posset satisfacere; Sed adversus Judaeorum tela et Cavillationes, ō adeo ut tectum praeset latus viam commodiorem aperiet. aperta et poenitus vitro Specta indoles verbi יָשַׁע Cujus antiquissima ꝑprietas non dum fuit satis perfecta, qui admodum ni originibus et Hebraicis ostendere Coepi, ubi ēm ꝑduki illam strimigeneam potiem, amplum, laxum, Spatiosum ee, praesertim Spacioso et amplo gradu pollere. Haec nō generaliter ni Kal. Spaciatim transfertur ad multos usus insigniores, et & frequentatur ni eo, qd amplitudine et Copia divitiarum ꝑpollet b ni eo, qd amplitudine dignitatis et Potentiae auctus incedit. c Non„ nunqm Complectitur amplitudinem ostensionem Dei„ entiae. d Denique m se Continet Cium fortunarum amplitudinem Spaciosissimum ÷ Libertatem, laxitatem ipsamqꝫ a Deo Salutem et beatitudinem, qua tempo„ ralem, quâ aeternam, hinc Cernimus quod Hebr. fuerit יָשַׁע ni Hiphil Salvare, incolumem, sospitem, felicem, fortunatum efficere quasi dicas ni amplitudinem et Copiam Cium bonarum rerum transferre, aliquando Cum respectu ad miseriam, angustiae ꝑ, quibus quis antea arctabatur, quosum ꝑtinet Jer. 14. 8.

Dom. XI.

Ebből valyó „ Abból valyó „ Ebből „ Abból „

Az Antitheta ny tanulmányozásából, az Antithesis és Cyprianus Ep. veto 11. ennek alapján Vlgi. gyönyörködtető Dicz és Temesidey a Vlgi-ból tsellegh hely, hozzátette a' Jó boldogsá „ gos. —

Így te velegh hely jukra a nagy elmék így gondolkodnak, igaz boldogság, vagy ennek sokban a Vlgi. nagy ár és drágaság tudománya, gh. nagy nagy jelent, és az emberek

a' bennek Jézust a' Teremtőjök ből ki nem vagadta és ez Ps. 45. 8
igaz boldogság utánna nagy szomjúhozta, — Mint K. Péter
az ő viszonyában a hogy Szenti az emberek az igaz boldogság nagy nyomorúságában
az ő drágaságát a' Jézusban kívül más nyomorúságban vélheti. — Act IV. 12 Nintsen
Szentiben másban üdvösség sate

Propõo. Emél az Ielveritöi vagy Jesus: Dagr ş. Dirői, egy neverétől sokat
1o Meg mutatom annak jelentését, erejét melkségát. 2o Mit Tiszen
305. abban lenne. – 3o Mivel vontatik ş vestegette„ Dom. xi
=tik még sokak„ Psal 45: 8. aliquando em Sne ulla tali velatõne, ad
=tol ker ideri, Calamitatem praecedentem, ut Cum Deus ejse dr יהוה
tsõen vetor amplus, Copiosus, et diffusissimus, et Nullis finibus Circum
Hit. H: figy Scriptus. Hoc aspectu per illustris et Vere regius Titulus in
A) A regi Verbo ישע efloreseit designans 2dum Vim passivam
Titkol mar A. Summa amplitudine bium Rerum, auctum et Cumulatum:
c: Hogy még ezen, tih: hogy Jol Jsah Messias ergo qnvis Secundum Carnem appareret humilis
törekednek a'bol, et Pauper, Rex tr aequalis Spalibus degrachenderetur,
Dogsupa; de azt Imo opulentissimus Bibus Divitiis amplissus. 2do Potens,
el ejni elegtsé quia Plutó Sok tissimus, qui Solus Regnum peccati Valeret, et Diabol. de
Ley arest Struere. 3tio Sapientissimus et Scientia Cumulatissus
Janiskot Vátsok pro Salutis beatitudinis Copiosissus Professor mio stro
posseuer
2o A' Sidok ישוע Existimem digito Pmonstrare illud Nomen
még inkább hih groprium יהושוע quo Dominus Divinitus est ornan„
tsah a Ki: Fri: dus, tnqm Unicum Sydus Salutare, orbi jditi, qui Po„
bol S Mos: Prof pulum Suum Salvaret ab ipsius peccatis Mat. 1. 21. Tan
tás Forrast Es to magis Supra oes Reges, qui Dose pi Titulum assum,
ezen ajt halgy pserunt, eminens, qntò magis aeterna momentanei
=sátok. – Esa 55: excellunt; hoc ipsum jam porro onsam luculentissa
Sok II: XVI. sat Obet Secundum Vim Nominis Jesu exponendi, et po„
Malak: Jmé ín tentissimo sub aspectu collocandi quod Si Salvare
Adottatum ilyes Populum a peccatis ipsorum.
Profetat sat:
1o Lelkiesmeret Imo Enim ş Peccatum reductos ad ultimam inopi„
vel még kevesebb: am, et pauperiem, Jesus iterum Divites reddit, atq;
ezt vesszen adta in Suarum divitiarum Communionem receptos o„
2o = Melyseginek gulentissimi exhausta Cumulat.
tud ki képezik 2do Per peccatum delapsos ói dignitate et Potentia
ezt vesszen sértik: et quovis mancipio viliores, Jesus Sui Nominis
3o = Tudallam, gratie iterum evehit ad Supremum fastigium atq; Su„
sajdi szinek ac Mallis, Sui Solüreddit participes.
ételnek adott 3tio Per peccatum in mersos in Crassam ignorantiam
4o = Ajándok halálról még mentett.

Jesus ex

Sectarius Ellenséges valaki a' Vallásbeli. Sectarius Schismatikus Szakadékos, el-pártyázó
ez a' jón. Sőtsem tudnak, de hogy Ilyen tsalárdok ezek is Sectarius
Jótevők Sectarius mindenkor hatalmas alá Nagy tanok, s. Tanitók

=Dóvah, Nevez a' kim még
ez a' Nev tsak
Dom. xi tőt. – A Jesu
vesük e
Jesus ex illis Tenebris
Suae Cognitionis
4to Denigh aeternis
per peccatum, et Supra
Jesus ineffabili beatitud
mis Suae felicitat, vitae a
IIdo Sit juxta orig
interiore ejus potent
Jesu in Jesum? In eo m
quia vos quam magis
ment nil tum intellect
Cum ex adverso longe di
vm rigidi Spus regenerato
ydui, demonstramus i
peccurrendo, et fontes
cluendo, ut Credend
aliqui perditionem Su
cidat, et persentiscat, m
ira, maledictionis obn
immersum. – Nota te ipu
b Credere in Jesum e
Jere illo Salutari, quod
agis tum ore pfiteri,
unicum illud Nomen da
Jesus potsit Salvar
c Cum Nomen istud
Jesum Servaturus erat a
tur, Credere in Jesum
votis ac desideriis ad e
et nexu liberemur, ut
nunc et Carni Suae indul
nitis extingvendo.
d Credere in Jesum
C) Mit ad cselekedetek
1: Christum. 2: Servi cum
ezek által igazittatnak
a' Szentek magokat

Dom. xi

Jesus ex illis tenebris eripit et transfert ad. admirabi-
lem lucem Suae Cognitionis et Sapientiae amplissimae.

4to Denique aeternis maledictionibus et Diris obnoxi
per peccatum, et Supra qm Cogitari potest. aerumnosos
Jesus ineffabili beatitudine mulctat atq ad hanc perenn
mi Suae felicitatis, vitae atq gloriae amplitudinem evehit.

IIdo Sit juxta originem Nominis Jesu, declarata
interiore ejus potentia videamus porro quid sit Cre-
dere in Jesum? In eo magis emicleando nobis incumbit,
quia nos quam magis fallantur, miseri mortales, qui aut
unquam nil tum intellecta facilius tum praxi pelvimus,
cum ex adverso longe difficillimum sit hoc opus fidei quod
summi ipsius regenerationis in cordibus fidelium posuit
ipse, demonstramus id, Ad Summa tum rerum fastigia
pervertendo, et fontes pro Concione uberius deducendos
eludendo, ad Credendum Ergo in Jesum, a Necesse e, ut
aliquis perditionem Suam damnationemq sibi prime persp-
cit, et persentiscat, inde ab utero nec se ee filium
irae, maledictionis obnoxium, et barathro inelucta-
bili immersum. - Nota te ipsum.

b Credere in Jesum e, illum Solum Cognoscere, pro Sy-
dere illo Salutari, quod orbi perito et damnato affulsit,
atq tum ore profiteri, tum enim corde Sentire, hoc ee
unicum illud Nomen datum Sub Coeli, per qd perditissim
peccator possit Salvari.

c Cum Nomen istud Dno Jesu ideo sit. quod populum
suum Servaturus erat ab illorum peccatis, ex ipsa loqui-
tur, Credere in Jesum nil aliud e qm ardentissimis
votis ac desideriis ad eum tendamus, ut a peccati vinculo
et nexu liberemur, ut qui cumq sinde in peccatis vi-
vunt et Carni Suae indulgent, vim ejus et spiritum pe-
nitus extinguendo.

d Credere in Jesum e, Porro amplisso illo aspectu et usu illius

c) Mit anderer Schreibart und Interpunktion s. Deutsch. Hdt.
1o Arianer. 2o Socinianer. 3o Arminianer. 4 Catholiken. 5o Reformirten
sind hier sich selbst gegenüber gestellt. de practicum Athenae, 16) sind diese
Lehrsätze wahrlich nicht katholisch, sondern machen Anspruch nicht zu

Dóvah, nevez a' kin nincs hite a' Jesus Krisztus Dieu-ben
ke a' Nev ejen kabuditot Mat I: 21. Ö kabuditya nép sat. Megtestet idözi
vót. - A Jesusi és Josué nevet ugyan arra egy Czélra, sotol
vesik eredetük és szent nyelvek magyarázói is. 206 Hus az
Ö Jēs instrot
Két Josuah
voltak 1o egik
sü az Izraila
bévitte a Kana-
anba. 2o Mejik
sü jü Pap volt
és a Bálvesztes
sey után az
Templom epitte,
Jü fiskat
kényszerité
Kir. III. -
Mind a' kettö
pel darta a'
Jesust, mint
egy a' Neo
jelentese egy.
1o A Jesus
u. sabi a' neve
Kenaanban Ö
ö altibotta
helyre ez igaz
ji tö sztelet
ni. ö kapcsolt a Jé
vel bör. sz. Lé
lek Templomnak
de Dj. sül te
kek lenni a
Jehovah ji Solo-
igaz: Emil
Nemzetö szemi
sints: de
nem a' Historiai
Theretica, hit
igaz.
Sub specioso
textu Nmi
Jesu, eo ipso
id abrogen-

207.

usu illius Nris illum Complecti, et brachijs fidei, quo, ridie recipere, ut Divinitus datum nobis in Sapientiam, Sctificem et plenissimam redemptionem, in Cujus videlicet Communione, et Sub Cujus Confluxu glorioso, tñqm vera ejus membra, glorioso ejus Capite reddantur, Confirmiores ta. IIIio ut ad tertium membr. trans gradiamur apparet bene multos tum intra, tum extra Eccl̃am, Nris Jesu vim et amplitudinem obfuscare, quamvis Vocis Sonum retineant, ac quidem.

1mo Antioch Pisidiæ

Pauliani, Sch Paul Samosaten. pr victi i.

V Notandi Sunt Sociniani, qui Cum merum hñem statuant Jesum, vel maximè Dñam ejus Matrem appellationis Jesu, Jovæ Jehovae Servatorij imminutio. Unde nil aliud ferme tribuunt Dño Jesu, nr operes salutis, qm quod à quovis alio sanctissimo Dei servatorem illum appellant, partim Spter Salutarem ejus Divinitatem, quam quod mulgavit, ptim propter vitae sanctitatem, mortem et miracula, quib. Divinam Suam Sanctitatem confirmavit, ptim Spter auctoritatem illi à Patre Collatam ad Dei illos, qui Divinam ejus disciplinam qb sequerentur, nr Vitam aeternam assumendos, qbus ptecto talia Pr ut de Prophetis apud Dei legatis proxime praedicari. (Preterea qd ex morte resurrexit, qd se Filium Dei unicum dixerit.)

2do Zenobia Sec. III. 2do Photinia. nupsit Ato. municavit sch Photinus Scr. mi cum Pij pisti Sec IV. hoqq ad Dñi letis clibi rum vole.

3tio Sabellium, unio Sch Sabel nihil Eccl̃ Egpti Phrygiæ Scr. Pontici

Hac nr Pr laborat Theologia Remonstrantium, qui Spter gr̃am universalem, ō parum robur ee Deum Nris Jesu, debilitant, est en hoc pacto Salvator haud sane efficax, nro plus qq medium operis videtur relinqui libero hñis arbitrio, quamvis verbis Speciosis hanc Divinae Suae malesanae ptem Prexant atqq illustrent.

4to Noëtus sch Ecclesiæ Scr III

A. Aptissime in Jesum, ejusqq Nomen Sacratissimum Curiosi deprehenduntur Pontificii Cum Spter hoc Unum Sub Coelis Datum Nomen, nr Numeros sibi adoptant, Ecclesiæ ō Salvatores, eosqq Idololatriae turpissimae Dño aggregent. Vejn is ar igaz tőle tulaj. Istenj vétkey nele nem tőle

5to Arianus sch Arij à Jesum tenuerit allatenus hñdi Aeyomeq ut ō Világ elött teremtette is ofsém ō általa e világ Jn 1:3 Zol: III 14. az értette ō mint Cela fejé a Teremtés az Ecclæ. a' kit dot a Fejedelmet is tőle. aqq Ap 4:-11 Tis.

sum
B. Mariam, Angelos, Sctos,
agam loquar de operibus m
in quib. arrogantissimi, et
ut Collocant, sed ō extra ttm
à Confessarijs hőz éjszak
7 Grassantur mala ha
Sctitatis nrae, ubi Jesum
simi en in Corde gerere repe
genius Cognoscatur.
A Accusemus hēi, qui n
simae Suae Miseriae, p fum
Sed quantum pote tum Corr
maledictionem Ypbetica ni
riam: / effudunt, Ita tanto m
volunt, Se ēi miseros, eō ips
rum ni Se ē enervantes, eu
Scludentes.
B Hi notandi, qui adeo e
mnes, p ditigs sibi videntu
em Se divites, et nullius re
figitum intendo, qui ob in
stitem Civilem, p pria Sua
dredes Vitae alternae non
es, quanto Semet ipsos mini
ipso incapaces ad fidem n
C Jesu appellationem dest
qui ni peccatis Suis Secure
e aperte vel occulte patrare
ria, Abnegão et ejurão Sacr
dimus, ideo mittam ē Dño,
ret Salvaret.
D Denigs humen, et Deum
Vgyatni egyi a Jes
Hit Erejit a' hi Sa
H. Hj De Or a Heretici Theologi
Gyanuh arra Sok ō a

Dom. XI.

Epistolyn. 1ō Mi legyen a Jesusi Nevnek jelentése orcje mellett
jelentése Uj tato Evangelio. orcje. hogy Isten az atyai, lelki
idvesülni, mellette hogy oly jelentéssel egy Teremtőt allatunk
sem szabadithatják. 2ō Mit legyen hini 208 a Olv. 3ō
B. Mariam, Angelos, Sctos, qua de mortuos qua vivos Mi elmulnak,
rejam loquar de operibus meritorijs, atqꝫ Supererogatorijs, tehet vij az
in quibꝰ arrogantissimi, et solidissimi morales Spes Su- ijen Hitu-
a collocant. Sed ō extra Ecclam, verum ēn intra. Cujus credite. nijj nevnek.

1mo a Confessarijs Nőz Ejszakvolnak hi az Ekkelesiaban Ez vetzegnek Szentur
Graſſantur mala haec, et pestis, atqꝫ in Omnia utanzis sok Vad Lanyce
dii Ecclae mae, Ubi Jesum quilibet ni bre habend, plani- Hess Ecclesiae
simi ēn in Corde gerere reperiuntur. Ut am haec 4ta Classis 1ō Elsőtt
Jprius Cognoscatur. nij annak jelen-
a Accensemus bēi, qui nullo unquam Sensu deploratis- tik szerint mel-
simae Suae Miseriae, Jprofundissimiqꝫ lapsus fuere affecti, lőnek. ki ad-
Sed quantum pote tum Corruptionem Suam Naalem, tum jatokat ez,
maledictionem Jgiberea incumbentem, elevant. ſ. ut ita nek azigen
dicam: ſ elludunt, Ita tanto miseriores, quanto minus Scire kiptelliket.
volunt, Se ēē miseros, eō ipso vim appellaonis Jesu, qn- 2ō Higgyek
rum ni Se ē enervantes, tumqꝫ Salutarem influxum sibi ō benne
Jcludentes. Jesus Krisztusban
b Hi notandi, qui ades ēē pauperes, Coeci, nudi aera- Hitel.
mosi, Jditiqꝫ Sibi videntur. Cum Eccla Laodicina ut 3ō Utóljaban
ēn Se divites, et nullius rei indigos existiment, ni illos, nij a Szent
digitum intendo, qui ob indolem aliqꝫ honestiorem aut Irásnak ellen
Jbitiem Civilem, Jpriā Suā Justitia nituntur, Seqꝫ eo ipsō kezi Jézus
haeredes vitae alternae non dubitant, tanto Sane vitiosio- Szivében
res, quanto Semet ipsos minus vitiosos Jnunciant, eoqꝫ Si: Jris lappa
ipso incapaces ad fidem ni Deo exercendam. Sinor mutat
c Jesu appellaonem destruunt, et debilitant inter nros, Nints hitek,
qui ni peccatis Suis Secure vivere pergunt, et operasamis a Hitnyilvá
v. aperte vel occulte patrare gestiunt. Haec e magnifican- zati ē, mely
tia Abnegaõ et ejuraõ Sacratissimi Nris, quod ut supra hijak titokban
vidimus, ideo nostrum ē Dño, ut Populum Suum e peccatis il- Jut emberi
lor. Salvaret. talalnyokkal
d Denigꝫ lumen, et Decus Jesu, obfuscant argꝫ delent, tartsakolnak
Vigyázzatok hogy a Jesusi Keresztnek idvé- ennek, és így
Titkos Erejit a' ti szivetekben is Amen!

Nb. Az De az a nevnek tulajdonyai tsak a Nagyoknál a' kikbi Jesusi tsak
Igyenek arany dok ö az Antitypusi Erudsáy ö ennek idvessegek

DOMINICA XII.

Quaestiones XXXI. XXXII.

Ad Spem fidemq; Nram in Jesu fundandam mi-
rifice facit cognomen ei additum Uncti: Simulq; un-
ctionis illius Communitas, ri quam ad Seimus. Haec Se-
2. illa Capita quae in Spsentiar explananda se se offerant.

Quod ad Imam appellationem Graecae KPIS06 et
Hebr. מָשִׁיחַ Ab actione fluxisse noctissimum ē; sed
minus forte notum erit de radicis tam Graecae KPIC-
gm Hebraicae מָשַׁח Spprietate et vi primigenea, qo-
Sua in Spmulcendo lenta leniq; manu ☞tergendo, un-
de Secundaria Successerit Noo, ungendi oleo Suff infuso,
digito manuq; mulcendo, applicans ad Baonem au-
aliam aliquam ptem Corporis, ut mollis ille Succus, molliter
ad motus eo melius possit penetrare, id discriminis inter
cedit inter מָשַׁח et נָסַךְ et סוּךְ et סָשִׂיחַ Spām
Secundum occuratissimam linguae vim ri Participio,
Pahul ellin denotat, Cui oleum leniter infusum applica-
tur manu tergente et mulcente, ut ejus virtute atq; Co-
dore, o ltr Superficies tingatur sed interiora q Spimbu-
antur, et penetrentur, quando am oleum Corpori sic se-
nitus fuerit admodum id reddit vegetius, firmius, et ad
operosa exequenda habilius, flexibilius q Spi

Text Isa 61.1.
Ltur I. 30.
Cxnd. - Minden
Statusb hozzy
sok is tekintse
tivatalok mes-
terségek tüzetes
gek gyakorlásra,
sanuk, annak
bol dolgozás
tiváti a' igy
a többi Statusb
Smulcendo
2dr. oppositi
i; nemcsak Diaer
kimutatás Rusbyk,
vek Püspökök
Doctorok igyis
Dcalitas
tivatalabol l-
elgyesebb ete,
lunk magn
a Messiás ma
gának tekintse,
nintheszy
etsebb
deal Szabadság
emberek kizül
megismerik nyu
erek befogadtatnak Ltur. I. 30.

Text Isa 61.1.
Ltur I. 30.
Cxnd. - Minden
Statusb hozzy
sok is tekintse
tivatalok mes-
terségek tüzetes
gek gyakorlásra,
sanuk, annak
bol dolgozás
tiváti a' igy
a többi Statusb
Smulcendo
2dr. oppositi
i; nemcsak Diaer
kimutatás Rusbyk,
vek Püspökök
Doctorok igyis
Dcalitas
tivatalabol l-
elgyesebb ete,
lunk magn
a Messiás ma
gának tekintse,
nintheszy
etsebb
deal Szabadság
emberek kizül
megismerik nyu
erek befogadtatnak Ltur. I. 30.

1r Mis jelent a
lubra Kenetett fel 3r Nagy ½ repesi a Hügh a Dr Kenotaph vagy
Hivatalainak

(a) Ab

ly nagyobb rosz a' bün mert az által távozik el ember az Istentől vö kárhoztatásra
=tol. A bünt el törli pedig nyilvánvalóvá. Ily el tellni jóknak benyilik Nehémiás
vigyhez 2. Mtvénk ruházza in Statu exaltationis. Wittie. =tás. pag. 151.

DOM. XII.

Ansa correcta fuit v
Signum adhibendum, ri
sacerdotii munere induendi-
cuidebat figuratus et
Seti Solebant comparari (u
suavissima mens veg
ordua munera Suscipien
Haec sic Satis dicta aut
Antiquitas posset Suppled
disputare Qnes Philologic
qui reges fuerint uncti,
Deum Dei Sed Solum illi, qu
de haereditate Regni cum
ma Vetustate memoriae
liquidum poss. deduci, e
manebit, ob eandē rāonē
an vero honor ille Soli
pr excellentiam fuerit S
Contravertitur necessari
ad munus Pficuum Cap
dentes, alii Spriē et lite
accipiendas autem e
Haec tria magis Cura
temi; qualis em Conditi
sera videtur ee S acto
fronte Spuncti fuere,
na quodam modo ambie
cibus, alia adhibebant du
tae, unde Crucem non
lii Titulum הַמְנַסֶּכֶת
ut inserta in medio re

Ansa porrecta fuit veteribus ad unctionis externae signum adhibendum, ut quibusdam viris eminentioribus eminenti munere induendis. Regibus Scil. et Sacerdotibus ac Prophetis, quidebat figuratus et emblematicus ille usus, quo dona S. Scti Soleban comparari cum oleo, cujus solius, influxu virtutegs penetratissima mens vegeta, firma, et habilis prod. reddi ad tanta munera Suscipienda et Sustinenda.

Haec sic satis dicta autumo de origine Unctionis Caeteraqui Antiquitas posset suppeditare, Seponimus, negs operosius libet discutere Quaes Philologicas inter viros Doctos agitatas, Dei, ne reges fuerint uncti, vel Um posteri Davidis, et ne illi quidem Dei, Sed Solum illi, qui vel novi Solium conscendebant, vel de hereditate Regni cum alio contendebant? Etenim in summa Vetustate memoriae id genus Controversiarum adhuc liquidum potius dedueri, et delidi, sic em Controversum semper manebit, ob eandem rationem, Dei, ne Sacerdotes fuerint uncti, an vero honor ille Soli Pontificii maximo fuerit tributus, qui per excellentiam fuerit Sacerdos, ille unctus appellatus? Deus? Contravertitur necessaria fuerit Unctio illa praedens, ad munus Pontificium Capessendum, cum formulas illas tenderes, alii proprie et literaliter, alii figurate et mystice accipiendas autumant.

Haec via magis curiosa, qm necessaria Pt, in maam partem, temporis qualis em conditio rituum, qua conditione Unctio sera videtur ee si acta, ipsi fides fraudi dicit Reges in fronte, punctis fuere, ad Similitudinem literae Iod ut Coronam quodam modo ambiens, Caput repraesentaretur, Pontificibus, adversae et averibus, alia adhibebat duplicis literae [X:] tae, unde Crucem non nulli, nimis subtiliter exculpsere, literis Titulum כֹּהֵן גָּדוֹל Sive Summi Sacerdotis, quae ego ut incerta in medio relinquo Sufficerit nobis religiose tenuisse

ipse

isse, qua Reges, quâ Sacerdotes, quâ Pfras illustrem gessisse figuram, Xti, in qm confluerent et conspirarent omnia illa, quae in diversis viris eminentibus ad bonum Rei publicae vel Eccliae conspiciebantur. Tria hinc exoriuntur munera ad quae unctus fuit Mediator Dei et hominum, Unctione illa, tribus qdb gradibus, a nobis distingenda, quippe quae primo designat Dnam ordinationem, ab aeterno, 2do largissimam donorum effusionem in Tempore, 3tio Solemnem Consecrationem, in augurationem, et unctionem in Munus Pfticum, quae jam latius exequi non vacat.

Est am observatum a viris Doctissimis extitisse sub Vet Tmo, qui Regiam et Pticam dignitatem simul obtinuerunt ut Davidem, itemqb Pticam et Sacerdotalem ut Melchisedec, Regiam et Sacerdotalem, utq Solidius dicitur, nam Melchisedeco Regi simul et Vmi stiti Sctorum o videtur posse detrahi Doctoris et Profetiae auctoritas, Pontificibus qbb priscis cum dono Pfiae quod per Urim et Thummim ipsis obsignabat, adfuisse em Mitram qndam Regiam declarabat aurea Corona, quâ caput erat insignitum, titulusqb Regalis Sacerdotii, quo Aaron fuit declaratus. Regium Mosem Pducem, qui et Vmi fuit Populi, Solusqb Legislator ac Doctor, ac Pfta, et annegm Sacerdotium Baronis vindicaretur, Sacrificasse legitur, possem em respondere, id extra ordinem contigisse, negb exemplum Pstare, qm admodm nec satis accomodatum Specimen habemus, quod sub Templo 2do in Familia Machabeorum, non Vm Regius, sed et Pontificialis apex resederit, cum Doctoris et Pfrae em auctoritate Conjunctus, quae tria in Johanne Hyrcano Convenerunt, in Hrim hac de re Statuat quisqb qd velit, quum parum in hanc vel illam rem intersit

velit

Horum pon

Hmaxim: Pontifices, Hierosolymam, ut in Nemine Triplex munus Congruisse, illo eminentiae fastigio soli Messiae reservato, id in acutius magis,

Horum porro trium m
ter res ipsa: ipsa lux
Asserti[illegible] S[illegible]ro loca
simul omnia complexu
Super me est, eo quod un
Cuor membror prius per
Idem ad curam et offici
cator procurantis. 3tia
Conjunctionem deprehe
v. 30. Cum christus dicit
quatenus illuminat & doc
mus reconciliatos cum D
tis & Redemptio, quate
ne diaboli vindicat, qu
sanctificationem malunt
terre
Plura jam loca quo
o innectimus, sicut at
23. Prora Deut: 18: 18
Zacharid 6: 13. et quide
sinem Melchisedech: P
ipsam horum officiorum C
mus Pp peccatores alta
sant illuminandi ac pu
diaboli, asserendi erant
portis tenebrarum, h
stita, prestitus secundu
Profeticum xti munu
patibus absolvitur Ir
veris fata pandendo, 2d
tibus virtutibus imbuend
& oracula sua confirm
tamen alean colloca
ssime praestitit xtus,
lios doctores et Pro
spiritu Jehovæ perfu

Horum porro trium munerum conjunctionem in Messia
res ipsa: ipsa salus ab ipso prestanda exigebat ita
apertissima S. Scr. loca eam nobis inculcant, ex quibus
simul omnia complexum est Esa: 61: 1: 2: Spiritus Jehovæ
super me est, eo quod unxit me ad evangelizandum &
cum membrorum prius pertinet ad munus Prophet. cum
dum ad curam et officium Sacerdotij remissionem pec-
catorum procurantis. Tum ad regiam potestatem. Quæ
conjunctionem deprehendunt docti inter gentes. 1 Cor:
1: 30. Cum Christus dicitur nobis factus a Deo Sapientia,
quatenus illuminat & docet, Justitia et Sanctificatio, quate-
nus reconciliatos cum Deo et piatos jure donat filior
Dei & Redemptio, quatenus ut Rex potens eos ere-
pto diaboli vindicat quos sanguine suo emit gravis alii
Sanctificationem malunt ad Regium quoq; munus re-
ferre.

Plura jam loca quæ generatim hic comprehendunt
singulatim doctor appellatur Joel 2:
23. Prov. Deut: 18: 18. Esa 11: 1. & 49: 2. Sacerdos
Zachariæ 6: 13. & quidem excellentioris tituli dum or-
dinem Melchisedech: Psal 110: 4. 45: 7. Zach: 9: 9. Nam
ipsam horum officiorum concursum exigisse dicam, quate-
nus Rp peccatores ab ea caligine ignorantiæ mersi e-
rant illuminandi ac postremo diversi sub Tyrannide
diaboli, asserendi erant et simul potentissime defendendi
a portis tenebrarum, hæc ita paucis delineata & pro-
batis, prefatis secundum ordinem Catechismi et provin-
Prophetici Xti munus penitius inspiciamus tribus il-
lud peccatis absolvitur 1mo Vaticinando & futura tem-
poris fata pandendo, 2do docendo & mentes salutari-
bus virtutibus imbuendo et illuminando 3io divinam
& oracula sua confirmando & supra omnem dubi-
tationis aleam collocando, hoc cunctis tam cumula-
tissime præstitit Xtus, Ut infinito intervallo cæ-
teros doctores & prophetas post se reliquerit
Spiritu Jehovæ perfusus quorum dici debeat

Supra

cebam
videmq;
gravi hac
re obsti-
cti cum Deo
reconcili-
andi et

Supra omnes Socios solus dignus qui Messias appellaretur. Eripuit.

Primo Religiosos Doctores a Scripturis tantum quibusdam luminis Coelestis radiis ꝑ ꝺeum futurorum Scientiã ꝓfusis, ꝑ quos ꝺeum futurorum Scientiã possiderant & per ꝑabolas obscura ꝓ oenigmata fata Ecclã exposuerant, Xti Solem divinitatis & Scaturiginem ois lucis possidens oculo penetrantissimo oia maxima minima ꝙ vasit & Sigilla libri: unus aperire valuit, non ut Mosis ttm, Sed ut Pontifex ꝺoctus in domo ꝺei.

Dominus ꝙ Ido Religiosi Doctores auribus quidem humanis Scripturas suas instillare poterant, Sed corda ad obediendam flectere non poterant. Hic unicus Doctor Justitiæ Virtute Spûs Sti flexanimae ut ꝙfossas intellectus, tenebras discutere potuit; ita ẽm voluntates obstinatissimas mirabiliter, et suaviter non minus, quam potenter, sibi devinceret.

3tio alii ꝺctores Veritates, quas Ecclæ annunciarant, tum vitæ Sanctitate, tum miraculis; tam morte Sanctissima nemo in ideo gradu efficit ut a Xto, Evglium e Confirmatum quippe quod o ttm morte ipsius Sit obsignatum, et quasi Sanctum, Sed multo magis adhuc resurrectione ejus et gloriosa triumpho de morte, qutenus videlicet, magnus ille immortalitis ꝓco, ipse immortalitatem et Vitam omnibus ꝓmo beatam, eõq ipso ꝺemonstrans Clare, & viriam suam eã potentiam ꝺei ad Salutem, Decursor, Constitutus Orium eorum, qui ꝙ Vestigia ejus ꝺecurrerent, et post ipsum ꝙ eunten ꝙ Crucem ad immortalitatem adspirarent, quo posito jam Ecclæ non mortuum ꝙ stat doctorem, quae Condtio est ꝙ Dei Coeterorum ꝺctarum, Sed Virtutem qm maximè et multo illustrius, efficatiusq munus illud exercentem in Coelis, qm in terris exercuerat.

Adspiciendum nobis porro est munus Sacerdotale, qd sto viam ad immortalitatem Suis Conferentem, aperire debuit, ut hoc in Suo ambitu ꝙspiciatur per,

Imgenda

Imgenda nobis e vis
tus quor ꝙ, Imo Ju
dum placare, ac ꝙ
surgere, atq; ita Sa
cula, ut spectator de p
ra, Simulq; circumlu
ginta Septies ante tem
surgebat. Lev. 16. 14. 15.
etq; Similiter cum va
tur et Comburaretur
cium Dei, Fiducia San
quendi et interrogan
ficaliq; verius ꝺeꝑe
auxio, et multo illustri
volatus in Sctum Sc
cas Lev. 16: 13. Cymbalu
buli cum Collatione
placati, quorsum ꝙ
quomodo Xtus, ut ve
modo administret D
Imo Messias Nr
sul ipsum immolavit,
cii Sacrificium obtu
quid Sacrificiorum
lorum Substitui debui
illud piaculum orb
10. Ephes. 2. Hebr. 9. 1
dantus, et Centurio
Domus, hic 4. gradu
& Quem admodum
tione manuum devo
culorij, cum. ꝺibus

vingenda nobis ē vi, et Ntā Sacerdotii Cujus functi
one 4tuor Pr, Imo immolare victimam cogs piaculo
dam placare, ac ppitiare peccatori, 2do Sanguinem
spargere, atgs ita Sacrificii virtutem ppriis appli-
care, ut peccator de pace et vita Celesti reddatur Certi-
or, Simulgs circumlustratus purgetur, quo pacto Pon-
tifex Septies ante Arcam in Scto Sctorum Sanguinem a-
spargebat. Lev. 16. 14. 15. Una aspersione supra Atrcam fa-
cta, Similiter cum vacca rufa, extra Castra immolare-
tur et Comburaretur Num. 19. 14. 3io Compassio ante fa- vitio
ciem Dei, Fiducia Sanguinis fusi, ac Sparsi; cum jure lo-
quendi et interrogandi, quae actio Sacerdotali vel Pon-
tificali verius Representata fuit p Sustitum Super altari
aureo, et multo illustrejus, at adhuc p eosdem Adorejm
volates in Setum Sctor, magno die expiationis publi-
cae, Lev. 16: 13. Cumulum hisce imponit, 4 benedictio pu-
puli cum Collatione beneficiorum, Numinis jam penitus
placati, quorsum p tinet Num. 6. 23 et Segg. Itaec tria
quomodo Xtus, ut verus Pontifex administraverit et
modo administret, deliberemus.

Imo Messias Nr Simul Sacerdos, Simul victima ip-
sum ipsum immolavit, atgs ita veri Nris et infiniti Pi-
ci Sacrificium obtulit, et ea Umbrae Um erant, quae,
quid Sacrificiorum Nrē ni Vet Tō venirebant, in quer
locum Substitui debuit Solidum illud Corpus, verumgs
illud piaculum orbis Terrarum Psal. 40. 7. 8. Esa. 53.
10. Ephes. 2. Hebr. 9. 14. item 10. 14. Si tineting ut pec-
damus, et Centrum Universae Religionis Nrae pan-
damus, hic 4. gradus rite tenendi.

A Quem admodum peccata populi Solemni ni posi-
tione manuum devolvebantur in Caput victimae pia-
cularis, cum ōibus dirisexecrationibus et poenis,

Similiter

Similiter Messias in se suscepit, ōia populi electi, crimina suorum peccatis et diris maledictionib⁹ plane obrutus et coopertus.

b Quem admodum illius piaculi adhærebat posteriori impositionem ōia populi crimina, ꝯ factorum quandam labem et impuritas, adeo ut quantam contagionem exhalare censerentur et ōia coinquinare, Similiter Messias qui peccatum non noverat, pro nobis peccatum factus 2 Cor. 5. 21. considerabatur in Judicio Dei quantum vis in se innocens et sanctissimus, nocens ꝯterea a facie Dei expellendus et deferendus sub onere maledictionis quorsum spectat Gal. 3. 13. Ubi xs nos redimens a maledictione legis dū ꝯ nobis execratio in summo gradu execrabilis, quemadmodum dum ista solent scribentes Abstracta substantiva adhibere pro adjectivis concretis ad summum alicujus gradum eo vehementius exprimendum ob hanc causam.

c Victima peculiaris extra castra ducebatur, et longe ab altari cremebatur, in quem publicum aliquod purgamentum et Dei humani ramentum considebat, Messias, tanquam per gamentum totius gris humi extra mœnia Hyerosolimitana fuit ejectus et in ligno maledicto colum mites et terram utrisq; exosus pependit ad Heb. 13. 11—13

d Quemadmodum victimæ debebant remanere præcipuè et diu nec perdi, vel sub terram defodi, vel alio pacto exterminari, sic quoq; xs primum flammis maledictionis victimæ fuerit combustus, ꝯtrim sub maledictione ejus incumbente in terram defossus, quin imo ad inferos descendit Baptista ut verus hoc totus aboleret,

Cuncta hæc egregie complexus est Paulus Rom. 8. 3. ubi Deum dixit filium misisse in forma consimili carnis peccato obnoxiæ &c. intendit primo in Phrasi, Similis carnis peccati

peccatrici Divitatem
simulatis censebatur
dum essent devoluta, ill
& peccato, in trigin
quo Mē rem fuit
carne peccatum fuis
quas debuit exantlar
Veteris Mti hmi ab
eundem naturam,
Penitis inspicien
dotalis sanguinem ex
Vulgo concipiunt fa
prædicendum, ac ut Typ
statuendum illam Solem
eam factam esse in Templ
Promum graue m
simplici debet simplici a
impetratum ut inde Se
fluxit defluereret, ex Sepi
hmis (mortales) peccat
autem hoc grande Mys
rem, observo Vulgare
tissimum Pontificis Max
de expiatorio, Lev. 16.
Emphalem in Cœlos, hr
Suis gravari difficulte
Typo. Cui melius sa
cialem concipiamus, in
Xti cum sanguinem

in peccatrici Divitiarem et fœditatem qm̃ victima
piaculari censebatur contraxisse. Cum peccata in
ipsum essent devoluta, illam am similitudinem vidu-
it Xs̃ p peccato, i. hgm̃ piaculum Secta victima, pec-
cato, quo Nrē rem fuit coram Deo. Addit Apl̃us in
ista carne peccatum fuisse condemnatum, quo membro
insinuatur mors Mediatoris, et passionum ejus acerbi-
tas, quas debuit exantlare, antequam onere ni se trans-
voluto, iterum posset levari, simulgt̃ hac Phrasi immu-
tat Veteris Nti finis abolitio. Tunc en peccatum de-
mum ē condemnatum, cum penitus deletur et expiari.
IIdo Penitias inspicientus aliquando alteri victas Sa-
cerdotalis Sanguinem expergendi, de quo Hebr. 9. 12. 13 il-
lum vulgo concipiunt factum ni Cruce, Sed ulterius
progredientum, ac ut Typus et Antitypus unice conspirent,
statuendum illam Solemnem et Pontificialem expiatio-
nem factam ē ni Templo Celesti supra aream sede-
ris ē Thronum gratiae ni Coelis electum qui thronus
concipi debet simplici aspersione imbutus ac maledicto
imperpetuum ut inde septies deorsum idem Sacratissi-
mus defluveret, ex septena ē perfectissa applicatione
ad hnes (mortales) peccatores, ni terras pveniret, ut
autem hoc grande Mysterium ni clariore lumine col-
locem, observo Vulgarem illam opinionem, quae in
gressum Pontificis Maximi ni S. Sctorum, cum sangui-
ne expiatorio, Lev. 16. refert ad Xti ascensionem tri-
umphalem ni Coelos, hxc quidem speciem multam, sed
in suis gravari difficultatibus, nec satis respondere Te-
xti Typo. Cui melius satisfiet, si actum hunc Pontifi-
calem concipiamus, ni cidisse ni ipsum articulum mor-
tis Xti cum Sanguinem suum ni Cruce fusum, cum

ab Apostolis

-aã Pcioſſiſſã Deo Patri et Judicio Suo Sisteret, atq; in manus traderet, ad hanc hypothesin Confirmandam Haec strigra adducam.

V. Quod expiatio publica cum Jejunio et luctu publico conjuncta, minus faciat ad ascensionem xti triumphalem, sed potius conveniat in ejus mortem luctuosam.

J. Quod Pontifex Maximus ingressurus in S. Sctorum, aureo ornamento debuerit exuere, assumptis linteis vestimentis, puris, quia illis d. Simplicioribus Lev. 16. 4. Deum iterum humilitis et Submissionis Statum potius delineavit, quam Sublimis gloriae et Majestatis.

d. Cum Pontifex M. intrabat in Locum Sctor Sctissimum Jam expiatio populi nondum erat peracta, sperata, Sed aspersionem Sanguinis ad istam foederis, peculiarem, et imperanda, qui aspectu multo conveniorem in ingressu xti, in Coelos statim per mortem ejus a Corpore Separata fuit, quae ea habet rationem Sanguinis recenter effusi, quam in aliam illam ascensionem gloriosam.

7 Cum D. M. versaretur in Sanctuario intimo et Sanguinem illum expiatorium Summeret, universus populus multa anxietate Suspensus habebatur, ne forte Numen ejus non inveniretur propitium et negata pace Sctorum ultionis Pontificem, mala morte afficeret, Sbriu q; totam gentem perderet, qui Colores alieni, sunt ab intuitu triumphali in Coelos, apprime ãm quadrant in illum qm nos Suppo-nimus intuitum. Erat quippe tunc Ecclo non dubia stm Sed et desperata, actum putans de Dño, nec credens de mortuis resurrecturum, quae resurrectio demum venit et pacis Coelestis inditium exstitit.

* Sctor.

Π. Antiquus ille Pontificalis immediate incidit post immolationem Victimae piacularis, cujus Cadaver extra

extra Castra delat
publicam Sanguinis
sperg ebatur: Haec
tempus, quo xs Cada
dum veluti reliquit
Sctissimum Suum mi
vis in loca Coelestia, ib

Tunc legitime in
cum Sanguine Suo,
et demtrum fuit; S
sionem externam in
xti, q quod miracul
to Scindi et remove
illum ingressum Pon
remotum.

Jedem figamus
Hebr. 9. 25. 26. Non e
bus est xtus, sed in
saepe passum fuisse
verba in quibus vis
conclud et si receptu
in Coelos, etenim qu
sset, bis, ter, atq; ade
to repetere, atq; hm
saltem consequitur
Sapius debuisser pa
Consequentia ex Nr
liter nectitur, quip
num dicamus in
Nr Divinitas xti qu

extra Castra delatum Cremabatur trigñ purgamentum publicum Sanguinis, Altem intro ferebatur, et ad Aram aspergebatur: Haec manifestissimè nos docent ad illud tempus, quō Xs Cadaver Suum Sub ira Dña Cremandum veluti reliquit extra portas Hyerosolimitanas, Sctissimum Suum mitet in Sanguinem, Aangs introlatus in loca Coelestia, ibigs Solemniter assessurus.

¶ Tunc legitimè ingressum Statuimus Nrum Pontificem cum Sanguine Suo, Cum Velum intimi Sacrarii, Sctissimum et Templum fuit; Jam vero notum ē Hist. Evg. veli Sctissimi externam vicidisse in ipsum articulum mortis Xti, A quod miraculum Cibus insinuatur, hoc ipso momento Scindi et removeri velum exhortis peccati, Cum plenigs illum ingressum Pontificis veteris per velum Sanctuarii remotum.

¶ Jedem figamus in Auctoritate vel Argōne Paulina Hebr. 9. 25. 26. Non ēn manu factum Sanctuarium ingressus est Xtus, Sed in ipsum Coelum &c. aliogui oportuisset Saepē passum fuisse in jacto mundi fundo illa Novissa Verba in quibus Vis Conclusionis Aptitudo residet, non satis concludēt Si recepta foret opinio, de gloriosa ascensione Xti in Coelos, Etenim quidni liceret Pontifici Nro, si ita libuisset, bis, ter, atq; adeo Saepissimè Triumphum Suum de peccato repetere, atq; hinc, Angelis q; magnifice ostendere, Solem Consequitur Dnum, Si Saepius voluisset ingredi, ēn Saepius debuisset pati, et Sanguinem effundere, illa tūm Consequentia ex Nra hypothesi validissimi et insolubiliter nectitur, quippe qui hanc Pontificalem ingressionem dicamus in Sanctissima piacularis mortis loca cum Divinitas Xti quae personam Pontificis gerebat, Deo Patri obtulit

Dom. XII.

cio Suo Sisteret,
ypothesin Confirma

nio et lucrū publi
ones Xti Triumpha
rtem luctuosam.
ut in S. Sctorum,
Sumptis linteis ve
ibus Lev. 16. 4. D
Notius delineavit,

m Sctor Sctissimu
uraret Sperata
n foederis, Curan
ien
nventionem in m
ēn aā a Corpore
nguinis recenter
gloriosam.
io nitimo et Sang
niversus populus
ne forte Numeni
ue Sctorum vtn
otam gentem per
er triumphali in
non nos Suppo
lo non dubia tm
, nec Credens de
rectio demum
tit.
edeate incidit
, Cujus Cadaver
extra

219.

Patri obtulit humanitati necem acerbam et maledictionem ꝓ peccatoribus Susceptam, atq; ita sanguinem veluti Pontificem admoverit ad Thronum gratiae, atq; ejus virtute Coelum tum Sibi, tum ōibus Suis reclusi: petebat quod Pater Filio annuit atq; publico testimonio confirmavit.

IIIio Quod adtineat ad Tertiam ptem muneris Pontificalis, Sitam in intercessione potentissima, et ꝯibus quae adumbravit duplex illa Sacrificio Sub V. Tō ordinariabus et extra ordinaria in S. Sctor, ejus egregium hbemus Specimen Joh. 17. ubi quot verba, tot odores Suavissimi ex ore Mediatoris, et Corde simul exhaluerunt, quos ardentissos affectus in erga Deum Patrem, tum erga Ecclam Suam intimo Conjunctam, haud dubie multo adhuc efficatius in Templo Coelesti obtulit, cum jam peculiarem Suam necem exhausisset, atq; immediate Coram deo Comparuisset Concipimus ergo Eum intercessorem in ipso mortis Statu quod ut liquidius concipiatur, hujus muneris diversos aspectus exhibebo. Est en intercedere Imo Comparere Coram Tribunali. Nē et Titulo Patroni atq; defensoris in Sexorum 2do Judicii qui Sedet Sup Tribunali Sistere, id qd justitia et Lex requirunt, atq; cum hoc pacto redire. 3tio ob Satisfactionem Judici Datam Suo jure postulare, ut id quod miseris peritur misereatur

4to Hos illos qui eung; Sub Patrocinium hinc assumpti, magis magisq; insinuare in gratiam, atq; coram Cultum redderе acceptabilem, quae via quilibet facile Cernet a Mediatore Suo Cumulatissimè ꝓ debat, Cum ānam Suam, ut Verum illud Pcium redemptionis, Satisfactionisq;, in manus Dei Patris tradidit.

4to Hinc

4to Hinc jam ām Sponte Sequitur 4tus actus Pontifi,
calis benedicendi ÷ Cum auctoritate Dei, tum pmittendi,
tum Conferendi, tum elargiendi, quicquid felicitatem spūs con,
stituere, et Consummare, hō officium pinde exercitum le,
gimus a Xto Luc. 24. 5. Quibus ām Satis alte meditatōne
Gras mendisse videri possimus, altius tū nobis eSeander,
um, atq; Theatrum Coeleste adhuc illustrius pandendum,
quando quidē ōia illa, per quae ivimus, steram Num in
Coelis administrandus a nostro pontifice, atq; hoc Sale
Sacrificium Melchisedecianum, cum maximè nunc adhuc
vigeat ac floreat, id insinuat Aptus Hebr. 8. 1. et Seq.—
Mens Apli in illo loco citato, ut ex toto filo liquet, Vest
Sacerdotium, Xti in terris tenuissime totum fuisse inchoa,
tum pleniss̄me ām in Coelis ēe administrandum id luculen,
ius adhuc patebit, Si administratōnem hujus Sacerdotii adten,
damus Psal. 110. et Hebr. 7. Tues Sacerdos in aeternum Vt ubi
observandum, hanc testificatōnem, tum demum fieri in Psal,
mo, Cum jam ad dextram Dei Patris Consideret Mediator,
Conf Hebr. 7. 24. 25. Sii ergo habemus Xtum vedivivum et vi
vitae indissolubilis q dictum, qui oēs ptes muneris Sui Pon,
tificalis adhuc dum obeat atq; exerceat, non in Ipso ma,
nu facto; Sed in visibili et Coelesti, Sub oculis Olitum, in
Statu glorioso, Sub oculis q̄q fidelium in Statu gratiae. Est
in ut mentem meam explicem planius administratō novā
oeconomiae trigw Ipsum quoddam; in quo Sub ministrite Sa,
crorum Xto et glorificati in Coelis, et glorificandi in terris,
ministerium et Cultum Evglicum frequentant, Mediatore
ad ōia instar Pontificis Ceunte ubi iterum

Imo Se-Se

4to Hinc

Imo Se Se nobis offeret mimolatio qua Pontifex mi iden-
tidem Deo Patri repSentat, ac renovat memoriam Sui Sacri-
ficii Sic en Apoc. 5. 6. Agnus Comparet ante Thronum tanq̃
mactatus ÷ quam vis nunc vivat, et Vigens, mactationem
Semp Speciem retinens, tum in oculis Dei, tum in oculis Ec-
lum membrorum Eccliae.

2do Recurrit et hic Sparsio Sanguinis ÷ Throno in qua
ac Semp quo Deus adoratur mi Filio, totus ut ita dicam ex-
perfus est et imbutus Sacratissimo Sanguine foederis,
etinde ꝑ dictum Nutum, atq; efficatissimam directionem
mi Capitis, Septemis vicibus Septies, velut ex fontibus
descendit atq; derivatur in cia membra Eccliae, Haec
en e illa Scaturigo Davidis aperta, adversus peccatum, et
mpuritatem, Zach. 13. Hoc Mysterium ggs fidei meulcat,
Hebr. 12. Cujus ap vis et efficatia ꝑ manum Xti admo-
vearur ad Conscientiam, ut Tranquillentur, et quotidie
Sensu pacis ꝑ mulceantur, Est en hoc in rem locus Heb.
10. 19. et Segg. additus, accedendum sub nutu et manu-
tanti Sacerdotis, cum vero Corde per aspersionem purga-
to ÷ quod illo Sctisso Sanguinis influxu, et Collo Enge-
mantis de peccatum diluit ac deposuit, vocat ambitus
hanc Viam Sanguinis apertam, recentem ac Vivam Semp
quatenus Sanguinis illius memoria et efficatia o pott.
inter mori, Sed viva Semp Vena fluit,

3tio Aspiciendo nobis Sentissa et Potentissa illam,
tercessio quae en num mi Coelis exercetur a magno Pon-
Pontifice, et quidm Sub duplici aspectu.

1mus Nobis aspectus exhibetur Lev. 16. 12. 13. ubi dici-
tur Pontifex Capere turribulum plenum prunis orien-
tibus ex Altari, atq; Pugillos Suos Suffitu aromatario

plenos;

plenos; atq; ita inser
sulveret illum Com
tes Suffitus operculum
ficiem actionem inq
Collocatus non desina
ex sio praetore Sm
et vota ſ. ut ita dica
foederis grãae et
stionem, ꝑmovet Se
mi intercessione de
tem ſ. Nubem
plenam, quae stream
Sud mi accesso, et m
Coelites atq; Eccla t
militans ad hunc t
parere, adorationem
intervenru et ꝑce
requirent, atq; ab
per nostrum umbr
reconciliati Numi
thronum ambiens,
Deum ō perdere, v
vise. C Ex hac Nub
adversus Contempt
tores religiosos e
demittuntur Omn

IIdum Aspectus
Typum V. Tri exhibe
nomia illa Religiosis
ad Altare aureum, q
grãarum actiones, q

plenos; atq; ita inferre intra velum atq; imponere
salverem illum Comminutum igni Coram Jehova, ut nu-
bes Suffitus operculum ꝓpitiatorium obtegat. Hanc Pontifi-
cialem actionem imitat Nr Mediator, quod ad dextram Dei
Collocatus non desinat igne amoris Dni inflammatus,
ex pio pectore ꝓmere, et emittere affectus validissos,
et vota: ut ita dicam: flagrantissima, ꝓ quae gloriam
foederis, grãae et reconciliationem Dei, hiemq; redem-
ptionem, ꝓmovet Secundum illas ꝓ fides, quas supra
in intercessione delineavimus. Haec Constituunt Coele-
tem ꝓ eum nubem odoriferam, atq; suavitatis et grãd + gñdam
plenam, quae stream foederis obtegit, atq; Deum lumine
Suo in accesso, et immenso accessibilem reddit, ut tum
Coelites atq; Ecclã triumphans, tum mortales atq; Eccla
militans ad hunc thronum, cum fiducia audeant com-
parere, adorationemq; Suam ꝓstare, Sine cujus Nubis
interventu et protectione, ꝓ fulgore radiis, subsistere
nequirent, atq; absorberentur quasi Ergo a Haec Nu-
bes nostrum umbraculum et b est pignus certissimus
reconciliati Numinis, et trigã divini Coelestis, sive iris,
thronum ambiens, unde exploratissimum nobis est
Deum ō perdere, Sed parcere misero mundo, decre-
visse. c Ex hac Nube ꝓficiscuntur quidem fulmina
adversus Contemptores tantae gratiae, verum inul-
tores religiosos ejusdm Contribuli voces et imbres
demittuntur omnis Consolationis.

II dum Aspectum Pontificalem intercessionis Secundã.
Typum V. Tri exhibet nobis vbroc 8.3. repraesentatur ibi Ce-
remonia illa Religiosissã odores cremandi, qm Pontifex adibat
ad altare aureum, qui odores Spãliter Significabant Deo
gratarum actiones, quas Populus foederatus ꝓ Pontifice Deo
offerre

atris qua Pontifex in iden-
ovat memoriam Sui Sacri-
aret ante Thronum tnge-
y, et Vigens, mactatis
ulis Dei, tum in Oculis Ho-

ngrimis ꝓ Throno Gratiae
, totus ut ita dicam ex
mi Sanguine foederis,
ficatissimam directionem
bus, velut ex fontibus
membra Ecclae, Haec
a, adversus peccatum, et
im ggs fidei meulcat,
a ꝓ manum Xti admo-
nquillentur, et quotidie
r home in rem Locum Heb.
Sub nutu et manu-
per aspersionem sanga-
fluxu, et Collo Enim de-
nosuit, vocat ambitus
entem ac Vivam Semꝑ
ia et efficatia ō pot.
uit,
ã et Potentissã illam,
exercetur a magno Pon
recto.
Lev. 16. 12. 13. ubi dube,
ntenum prunis arden-
os Suffitu aromatario
plenos;

offerebat ut ꝑinde hic habeamus vel Religiosissimpten
rorum cultus Spālis Sub. V. Trō, qui a Superiore et inferio
re Eccla Subducta Pontificis Xti, exercetur in Tpto Coe
sti, ubi quicquid ē adoracionum ō admittitur nisi Sctificatum
et jucundo odore et vigore imbutum ꝑ mexta et mor
rem D. Xti, est ēn haec vis Phraseos Graecae, ut daret Pa
fus Sctorum ē ut illa odorifera virtute imbuerer Spes
Sctorum, easqꝫ /: ut ita dicam :/ tingeret et penetraret.

IIIio Ultimo loco exponenda nobis venit benedictio il
la Solemnis Populi, qm nunc exerceri, et in maximo vigo
re ēe nemo dubitat. ejus h̄emus Emblema multo pulchex
rimum in visione Esaiae. Cap. 6. 1. Ubi Messias Conspitur
Sedisse in Solio excelso et Sublimi, Cujus fimbriae implebant
totum Tpłum, in Hebr. שׁוּלָיו quae Rnē appellabant Grae
niae laxae et largiter fluentes pallii Pontificalis, quae la
ciniae erant ornatae et distinctae tintinabulis aureis
et malis granatis, ꝑ tintinabula aurea figurabantur
ille Sonus Evglicus, qui cum grāa et venia auris mulcet,
ꝑ mala granata designabantur ōia beneficia quae cum
grāa et venia conjuncta erant, ac ꝑinde hic h̄emus ōium
benedictionum ampliss̄am elargitionem, et effusionem su
per eos oēs, qui in Tpto N. Trī versantur, Conferatur
porro Zach. 6. 13 atque.

Quemadmodū ām Pontifex V. Trī Secundum loca novissi
mè adducta Regiam qqꝫ Mitram ꝓferebat, atqꝫ tum in Pallio,
tum potissimum in Corona aurea cui inscriptus Titulus
Sanctitas, Jehovae, in ōium oculos ingerebat, sic Messi
as Nr ut Rex Sessurus erat Super throno Suo, Secundum
Zac. 6. Esa. 6. ejusdem throni mentio extat qꝫ Psal. 45. 7.
et quidem in dem aeternitatem ꝓstituri, Sceptrum memorat.

Psal 2. 9

Psal 2. 9. et 110. 2. Coron
ater alia ejusdm indoli
qm Regnum terrenum Jon
gus Conditio, Zac. 9. 9. in
surus ꝓdicabatur, non
sed ut vulgaris hoc Suam
secundum mundanam Spe
stior redegit Carnales Jud
si debuerint. ulterius
rem, ulterius Filium Josep
riae primus aspectus ni
Messiae in Terris, qui de
visionem, neutiqm in ex
de Speciem ꝓfecto visse, et
viseis insinuatum; Verbu
ratu Tripliciter ām hanc
fetatem adversus Carna
centur ꝙ miserunt ēn ill
discipulum, qui ō dum in
Unus ꝙ oibus erit Psal.
a non dum complementu
Imo Regium Evglicum
contempta se se forma e
tificationem Carnis et ꝙ
nem Sui ipsius ꝙ qui
am parat, ad Conditione
tierum se se exerit, ꝙ u
ōia Regna mundi exun
gradus, cui Succedit Trin
mortalitate conjunctus.

Dom. XII.

Psal 2. 9. et 110. 2. Corona exhibetur Psal. 21. 4 quae loca, „
inter alia ejusdm indolis, si recte attendissent Judaei, num, „
Regnum terrenum somniassent, clarius adhuc Regni hu„
jus Conditio, Zac. 9. 9. insinuatur, cum o cum pompa adven„
turus pdicabatur, non equis bellicis armatis q3 instructus, „
sed ut vulgaris hoo suam Metropolim ingressurus, vectura „
secundum mundanam Speciem contempta, qui locus eo augu„
stior redegit Carnales Judaeos, ut duplicem Messiam commini„
sci debuerint. alterum Filium Davidis fortissimum bellato„
rem, alterum Filium Josephi, qmvis am in illo loco Zacha„
riae primus aspectus nos ducit, ad humiliorem Statum „
Messiae in terris, qui deinceps commutandus fuit in glo„
riosiorem, neutiqm in existimandum contemptiorem, mun„
dos jam ceteros antecessisse, etenim adhuc viget illud Verbum Pha„
riseis insinuatum; Verbum Dei venire sine externo appa„
ratu. Tripliciter am hanc rem distinguendam, ut oracula pro„
fetarum adversus Carnales Judaeos, tanto felicius expli„
centur q miserunt en illi en huic in terris Statum splen„
didissimum, qui o dum in sua amplitudine erat conspectui „
omnium q oibus erit Psal. 2. 24 it. 60. totus quae vaticinia „
non dum complementum suum invenerint, teneamus q inde,
1mo. Regnum Evangelicum sive Regnum Coelorum, humili et
contempta se se forma exerens, cujus leges tendunt ad mor„
tificationem Carnis et spirium Carnalium, et exigunt abnega„
tionem sui ipsius et quae regni primordia, Rex Ecclesiae vi„
am parat, ad Conditionem illam splendidiorem, qua in fine
rerum se ea exerit, et universum terrarum orbem, cum
omnia Regna mundi erunt Dei et Xti ipsius, qui Deus est
gradus, cui succedit 3tius Status nrae Coelestis et cum gloriosa
immortalitate conjunctus.

Ad distin

225.

Ad distinctiorem porro intelligentiam haec 4tuor tnōm
totidem ptes muneris Regii teneantur, quae se se et nume
ri administrāone hac exerunt, et adhuc luculentius exerunt

1mū Est Captivosa ex aliena tyrannide exipere, et liber
rate donare, 2do in libertatem vindicatos justis sctissīs le,
gibus gubernare 3tiō Eosdem ab oi vi et insultu hostili
defendere, qui rino oem hostem pro ipsis extirpare 4to.
felicitate oi liberum illum populum cumulare. ℔ haec
4tuor xtus nunc regnat et illustrius adhuc regnabit subs
nem mundi, atq; 3tio multoq; excellentissō gradu cuncta
illa complebit, et coronabit in ultimo judicio quando se,
cundum ipsum. 1 Cor. 15. 25—28. administrāo haec cessabit
et Regnum Deo Patri tradetur, cujus loci difficultas quaesita
magis et apparens, qm vera, ex iis quae adduci in medi,
um sponte evanescit.

Quod ad 2dum Membrum ut jam xs Ecclae ē Caput sus
Spiritu influens in viva corporis membra, Ctianumq;
nomen communicans cum suis fidelibus, ita ut illius titu,
li ℔ fragrantia, et vis vitalis nobis ē nitr officienda, et ex
hibenda, id generatim et specialiter catechismus exequit.
Imo Enim ℔ mittit hoc nomen fidelibus tribui; qd effi,
dem xto inserti, unctionis ejus ℔cipes reddantur quem
in rem num modo tenentur locus illustris 2. Cor. 1. 21. 22. ubi
quicquid in hac communione Unctionis Mystica compre,
henditur efficatissime et vivis coloribus depingitur.

2do Tria deinde illa magnifica munera, specialiter
℔ficium, in confessione nris xti situm. 3 sacerdotale ℔.
qd nos ipsos vivam gratitudinis hostiam Deo immolamus,
Regium ptim in hac vita, ptim in futura, dum contra
peccatum, Satanam atq; pugnando, ad Coelestem et immor,
talem coronam contendimus, Haec tria juleris connexis
ostendo

ostus Petrus 1. Pet. 2
ipsum esse et fun
V. Ergo xtian. Sp
ptē interbitio Eva
ptē 1. Joh. 1. 20—27
dis hinc exclud. sp
dum vaticinia Esa.
edoctus et illustran
ōm solertissimum et
hic illud verbum
bus a Sapientibus
si ex ipso Deo veru
tatis hauserunt, et
atq; de spalitus et
idem sit pleni ardo
ritum communicand
sq; in id ipsum sol
vinculis obligatos,
ureulo mortis den
straturum sumere non
prium, ē ēn in oi
nam suam pro eā
rte, morte et morte
2. Attentionem
ginia loca 1. Petr. 2.
ubi munus Sacerd
gius vestigio grumb
et auget, Est ipse Sac
quo Coelum cum ter
tur, et familiarissi
mi Numinis. Oblā
tum se se in terra

ipse Petrus 1. Pet. 2. 9. paucis constringimus, quae onsam
possunt ꝑbere ꝑfundior. meditaõni.

N. Ergo Xtian. Tr Pstae S. Scro imbuti ō ḧm extra ordina,
ꝓpe interbitũ Evangelii Actor. 2. 39. Joel. 2. 28. Sed ẽm ordi„
nariè 1 Joh. 1. 20—27. ita ut ne unus quidem v. tenuissimus fi„
delis hmie excludi possit. Addatr Joh. 6. 45. et Heb. 8. 10. 11. Secun„
dum vaticinia Esa. 54. 14. Jer. 31. 34. ꝛp qui divinitus est
edoctus et illustrans, is veritatem longe alio oculo aspicit,
qm solertissimum et acutissimum insemium Carnale, valet„
ꝗ hic illud verbum: Gratias ago tibi Pater, quod obscondetis
haec a Sapientibus et revelaveris infantibus Matt. 11. 25. qui
si ex ipso Deo verum, et vrium sensum conspectumq; veri„
tatis hauserunt, eundemq; cum aliis communicare possunt.
atq; de Spalibus et judicare et loqui Spaliter. 1 Cor. ii 14. 15.
Idem Sii pleni ardent studio, et desiderio lumen sibi mper„
tum communicandi cum iis qui adhuc jacent in tenebris,
segq; in id ipsum solemniter quasi auctos, et Sctis vocaõnis
vinculis obligatos, sentiunt 1. Pet. 2. 9. Hocce munus suum cum
periculo mortis denicq; exequi conantur, atq; vestigia veter.
Martyrum ꝓmere non refugiunt ꝓ risum, ꝓ contemptum, ꝓ mar„
tyrium, è eñ in ōi viro Xtiano ille Spiritus Heroicus quo
animam suam pro caã xti ꝓfundere paratus ē, ut Pstam agat
vitam, morte et morte.

2. Attentionem meretur Sacerdotium de quo agunt in„
signia loca 1. Petr. 2. 5. 6. Rom. 12. 1. Heb. 4. 16. et 10. 19—24. ubi hoc
nobi munus Sacerdotale cum munere Regio Copulatum, cumq;
ejus vestigio ꝓumbrabatur, sed contra illud mirificè ornat
et auget, Est ꝛp Sacerdotium quoddam Sctum vinculum,
quo Coelum cum terra, Deus cum hñe religiosissime connecti„
tur, et familiarissime consociatur, ꝛp cum in hñorem sum„
mi Numinis. oblaõnes sistuntur, et altaria fumant, coe„
lum se se in terram videtur demittere, vel potius terra
in Coelum

227.

in Coelum ascendere. Est hoc ggs diligenter notandum, ni
ribus aliis rebus munificentiae Dnae debitores
ee hnes. verum ubi Sacerdotes agunt, eos quodm quasi
liberalitatem ni Deum exercere, eumgs gratis mu
neribus augere, Danta sit am hujus Novi Sacerdotii
dignitas, amplitudo, Stellas, tum demum spici pot
cum Sacerdotii veteris rao penitus e intuentibus
quique umbram sperabat hujus veritatis Evglicae ubi
cum patentissis se le offert Campus, si per singulas ptes
Sacerdotii ire vellemus. Justamgs Collationem insti
tuere inter picturam et Corpus ejus differendum tum
foret I. de inauguratione utrarumdarum. 2do ornamenta
ggs Sacerdotalia tum forent enumeranda, 3 Corporis e
aae dotes exsequendae 4 disciplina secta examinanda.
5 munia et officia, tum ni Ipso, tum extra Ipsum, exe
quenda; verum enimvero ni Presentiae Specimen Hra ex
hibebimus, illius cultus quotidiani, quo ni Ipso sc age
batur, et qsi 3plici gradu, sc atrium videlicet perfectu
ri ni Sctum, indegs ni S. Sctorum penetraturi.

1. Ergo ni Atrio Tpli Spalis Religionem Suam exer
cent Pr. Tri Sacerdotes, quem ad Lavacrum Regenerao
et Sctificaonis fontem illum Davidis, qui apertus e con
tra peccatum et impuritatem accedunt. Heb. 10. 13. Joh. 13.
5. Haec o possent intelligi, nisi ex disciplina Veteri Sacer
dotum, qui semel loti cum inaugurarentur, et sc totum
Corpus lustrati, deinceps tn manus pedesgs ex lavacro
aeneo abluebant, quo miculeabat. eos, qui lavacro Re
generaonis a Capite ad Calcem Pr lotis semel, quotidie
tn Sctificaonem Suam debere promovere; manus pedesgs
abluendo, religiosa ggs Carnalia degronendo, ita lustrati et
loti Nri Sacerdotes accedunt ad altare Aeneum, ibigs
memoriam repetunt maledictionis illius gm Xs solvit

flammis

flammis viae Dnae
sententiam Nram re
um spetuo foco Sacer
xm. ibidm porro Supe
um hnem flammis Just
dum, et abolendum sem
veteris novus resurg
er immolant, tnqm Ro
stulus Rom. 12. 1. ni qu
sidet Emphasis, opposi
Nti Enim illae non m
nos Contra; quo devoti
erius vivimus, porro
bant Sctitatem. Cum e Con
timam imaginem ipsius
migs hostiae veteres, sp
titus in gratum foetor
one, odor Suavissus re
quiescere et hre odo

1. Ingrediamur 2do
paululum Consistamus
Crucifixae) Cremandae quoti
qui universam dotem de
cultus tunc impleretur, Cu
ones ad Deum dirigunt
Angeli foederis de quo
nisae ggs offerunt, qu
simo et Caritis plenisso
Sancto adesse quogs
cta, ad gm Sacerdotes N
Domus Dei degustant, a
posse declarant.
C. Tertium Instrume

flammis viae Dñae traditus, ni hoc altari quid Sduor
Sententiam Ntram repsentat Justitiam Dei Vindicatri„
um ꝑpetuo foco Saevientem Contra peccatum, et peccato„
rem. ibidm porro Supsacrificii xti. mactant, Veterem Su„
um hnem flammis Justitiae et Sctitatis Dei Consummen„
dum, et abolendum penitus. Imo cum ꝑ abolitionem illius
Veteris novus resurgat, eundem qꝫ ibidem deo Sipsum
immolant, trigm hostiam vivam Sctam. qm admodum
ꝑstat Rom. 12. 1. ni quibus tribus Vocabulis mirifica
residet Emphasis, oppositioqꝫ inter hostias, Veteris et Novi
Pti Etenim illae non manebant vivae, cum immolarentur,
nos Contra, quo devotius nosmet mmolamus, tanto ala„
crius vivimus, porro illae hostiae veteres, nullam habe„
bant Sctitatem. Cum e Contra ꝑ Sctum occupati fideles Sctis„
simam magniem ipsius Dei ꝓferant ni Novo Suo hne, de„
mqꝫ hostiae veteres, ꝑ se haud erant acceptabiles, sed po„
tius in gratum foetorem reddebant, cum ex hac Sctifica„
one, odor Svaviꝑit in Coelum ascendat, quo Deus possit
aquiescere et hic odorem acquiescentiae.

Ingrediamur 2do ni Sctum atqꝫ ad Altare Aureum
paululum Consistamus ubi ad exemplum hostiae Veteris
(Veteris) Cremandae quotidie Veniunt odores flagrantissimi
qui universam domum Dei penetrant, quae ꝓcipua pars Sctitatis
cultus tunc impletur, cum ardentissimae ꝓces. et grarum acti„
ones ad Deum diriguntur, et ex manu veluti magni illius
Angeli foederis de quo Apoc 8. 3. 4 in altari aureo Elemo„
sinae qꝫ offeruntur, quatenus videlicet et illae ex gratiosi„
simo et Caritatis plenissimo affectu et pectore ꝓficiscuntur, in
Sancto ad erat quoqꝫ Mensa aurea pane et Vino instru„
cta, ad qm Sacerdotes Mi quotidie accedunt, cum delicias
domus Dei degustant, atqꝫ trigm nutrimento se delectari
posse declarant.

Tertium Instrumentum Sctitatis erat Candelabrum cum
Lampa

ligenter notandum,
e Dñae debitores
nt, eos quidm quas
umqꝫ gratis mu„
Novi Sacerdotii
demum ꝓspici pot
i e intuita-
ritatis Evglicae ubi
di per singulas ptes
Collationem insti„
ri disserendum tum
um. 2do ornamen
nda, 3 Corporis e
cta erant mandr.
extra Ipsum, exe„
e Specimen hnae ex„
uo ni Ipso ꝓage„
videlicet perfectu„
nerarturi.
nem Suam exer„
erum Regenerarm
qui apertus e Con„
p. Heb. 10. 13. Joh. 13.
li na Veteri Sacer„
entur, et ꝑ totum
detqꝫ ex lavacro
os, qui lavacro Re„
ei Semel, quotidie
re; manus pedesqꝫ
ndo, ita lustrati ex
ere Aeneum, ibiqꝫ
llius qm xi Solvit

flammis

lampadibus 7 ⁊ 7 Spiritibus Dei Apoc. 1. 5. qui 7. Spiritus
nominatim recenſentur Eſa. 2. 2. tegm̃ rotidem lumina
Coeleſtia, quae reſplendere debent in Corde Sacerdotum ſpā,
lium, et quorum Curam p̄ vigilem debent quaerere, ut do,
na Dei, quae in ipſis ſunt, ō obſcurentur, vel oleo deficien,
te langveant, ſed eo identidem obſuſo magis magisq; vige-
d Reſtat jam Sctum Sctor ri quo finiemus unde ex,
duſierant Sacerdotes Levitici, ſolo Pontifice quatenus
intrante, quippe tunc temporis viâ et Seravium nondum
erat aperta, pendebat adhuc velum ⁊ exiſtebat adhuc me,
moria peccati ō dum̃ deleti, ſed eo penitus jam rapto et
remoto, p̄ Carnem Xti ruptam, in Cruce. Hebr. 10. 20. Via no,
ſtri aperta ē viva recens, ad Seravium quotidie ingredi,
dum ⁊ in intimam Cum Deo arctitiam et familiaritatem,
exercendam, quem ad modm̃ filius ad Patrem gm̃ fami,
liariſſime accedit. Heb. 4. 6. Ubi thronus gratiae ē vtrcha
foederis ad quam nunc p̄ximè adstare audent N. Tri
Sacerdotes et Dei gloriam aperto et erecto Capite intueri,
viagq; ab ipſo efflagitare quae in foedere gratiae popu,
lo Suo p̄miſit.

Regii muneris pondus ac decus p̄pendendum atq;
Summatim percutrendum.

a Primo ergo Regulam illatam Xtianis ōibus Conci,
liat origo quatenus ex Deo nati, et ejus ſemine p̄ Cre,
ati, Triplo Filiorum Dei p̄fulgent, 1 Cor. 6. 18. et aliis in
locis bene multis, ut p̄inde nulla nobilitas, nullus Sang,
vis vel altiſſimi Cum hoc ortu Coeleſti poſſit Comparari.

b Praeeunt Splendida tin quae fideles p̄ adoptari Re,
gem Regum, Xtum p̄num habentes p̄ fratre. Hebr. 2. 11 Ange,
los, deinq; Justos habentes p̄ affinibus et Cognatis De.

c Ornamenta Convenientia, tantis perſona Conſideran,
da ritus et extus p̄fulgentia, ritus imago Dei, orisq;

Sctitas

decora

Sctitas ac virtu
ipſis circundata,
ſedet Regale Scta
tura Spālis, qu
dore Suo Regiam.

d offerant Se Se
comprehendendae, d
Dei et Cohaeredes
cions poſſideat ni
Sunt Phrases Divi
quos nec trinea C

e Illuſtribus hi
Sctum p̄ quod Sign
rentur inviolabi
pillum Dei ledat. 2
vilegia quibus ge
et Coronatum e

ex ōibus hisce
rotus affectus a
et p̄ſtiſſimae vo
exequenda, quae
gerunt Psal. 110.
ri, seq; magis ac
et ſcibus Carni
flammantes ad
pretenda, mundo
do quae filios et
maculam tantae
Distinctius q
mroſi animi ind
deducenda, p̄ qu

Sctitas ac virtus, extus justitia xti acquisita, et
ipsis circundata, tnguam pallium Pontificiale, non ttm,
sed et Regale Sctag; haec byssus est ut ita dicam pu„
pura Spalis, quae decet byssum et purpuram debet Splen„
dore suo Regiam.

d offerant se le opes et divitiae, nulla cognitione
comprehendae, dum fideles haeredes constituti sunt
Dei et Cohaeredes xti, ut adeo quicquid numen ōi suffi„
ciens possideat in possessionem eorum concedat, notae
sunt Phrases divitem ee in deo, Thesaurum colligere,
quos nec tinnea corrodit, nec fur suffodit.

E Illustribus hisce Personis vere competit jus Scr
Sctum p quod Signo et Sigillo dei in ipsos impsso decla„
rantur inviolabiles; ita quia qui illos attigerit, pu„
pillam dei ledat. 2ae 2. possunt q; huc referri oia pri„
vilegia quibus gens electum, et divinitus ornatum
et coronatum est.

Ex ōibus hisce efflorescit ingente Sacro Scta gene„
rosus affectus atq; spes liberalissimae, hillarissimae
et ptissimae voluntatis, ad oia illa capessenda et
exequenda, quae respondeant imagini illi Coelesti, qua
gerunt Psal. 110. 3. Quorsum pertinent affectus pu„
ri, seq; magis ac magis repurgantes ab oibus sordib;
et fecibus Carnis, impetusq; nobiles se identidem in„
flammantes ad Coelestia quaerenda et Superiora
petenda, mundo pedibus calcato, universa illa Pson„
do quae filios et Cives Coeli decent, illa effugiendo, qae
maculam tantae dignitati aspergere possent. Sed jam.

Distinctius adhuc et emulatius eadem hale ge„
rosi animi indoles, fortis atq; invicta nobis est
deducenda, et quam ut victores et triumphatores Mun„

di, peccati

1. 5. qui 7. Spiritus
rtidem lumina
de Sacerdotum sta,
et quaerere, ut do„
t, vel oleo deficien„
agis magis; vige
niemus unde ex„
etifice quatamis
cerarium nondum
exisebat adhuc me„
lus jam rapto ed
Hebr. 10. 20. via no„
quotidie ingredi„
e et familiaritem,
Patrem qm fami„
us graae extracha
audent N. Tri
cto Capite intueri,
ere graae popu„

endendum atq;

arnis oibus Conci„
us semine p Cre„
6. 18. et alii in
itas, nullus Sanc„
ossit comparari.
s p adoptati Re„
e. Hebr. 2. ii Ange„
Cognatis &c.
sona considerar,
imago dei, ois;
Sctitas

Oi peccadi et sui ipsius ꝓstent se se, et inde immortalia
repetant, hunc respectum ꝯcipuè ob oculos habuit Catechet,
ubi jam ut dordiar ab eo ꝙd noviss̄e posui

Imo seipsum vincere et edomare, Suasq; Cupiditates subigere,
v. ꝯcipuum hujus muneris Regii ē deca, quantum vi, ēn
aliquis ꝓcellat, et suis Cupiditatib; subjaceat, nil aliud ēt
quam vile mancipium ꝙd ēm Gentiles agnoverunt, notri in
hanc rem Stoicorum sententiis ꝓceptis q;. Est aureum
dictum Senecae Tragici: Rex ē qui metuit nihil, Rex ē
qui q; Cupit nihil, Hoc Regnum quis q; sibi dat, nisi ꝙd ul-
timo Versiculo Superbiae indutum fuerit, Cum Sola S. Scti
Unctio, hoc Regnum conferre queat, qui ita Semet ipsum
Superavit, a peccatis amplius Superari ō pot. Ets q; hoc.

2. Alterum ꝙd ordine retrogrado nobis nunc occurrit
ut adeo formidolosus ille hostis, qui totum terrar. orbem sua
ꝓmit et vexat tyrannide, sub pedibus nostror. Regum jaceat
confusus, et magis magisq; debinc contendat et depellatur,
dum gladio Spūs et Reliqua armatura Coelesti, quotidie
illam Militiam militantes, identidem plus ꝙm Victores
reperiantur, mundus q;s ōibus suis quâ blanditiis, qua
terroribus jacet devictus, ut quam dicebat Aplus Gal.
6. rem 4. Ego mundo Sum Crucifixus et mundus mihi Cujus ꝓtum
di dicti hic ē Sensus: Mundus me contemnit, et ob ꝓpro
brii, onerat, Ego vicissim mundum contemno, et ꝓ obje
cto Cadavere reputo, cujus nec pollicitationes amplius me
tangant, nec terrae, vel tantillum officiant, quando ꝑ Cru
cem xti, Ego ejus potentiam infregi, et quasi mi Cruelem
egi. Cum am haec ēent lustramenta ꝑ quae Diabolus lustra
tur, facile apparet hunc q;s Draconem arq; Iconem fra
Aur, mactatumq; jacere, arq; malum illud ō amplius
pot. terrere illum, qui in libertatem filiorum Dei ēt asser
tus, atq; adeo ōi portas interorum Conspiratis Viribus
nihil jam

nihil jam effiere
statui gr̄ae, tam
status gloriae et

DO

Quarti

Augustissa illa m
redentem enuc
cadere ō potuerin
perenni d. nitis,
lustissimo Domini
Capita maam Cor
Quod ad prius.
de appellaone Pat
et ꝓductione ne
quae ē effulgesce
ctionem XXXIIIia
Hic am jam
et nullo pacto Sub
Filii d. nitas, Sed
quor Classes ꝓba
ribus, atq; ex
bus Systemabib
tatis ergo Caa
gentius excultie
us deducantur
Imo Quas ob
x to tribuuntur?
strum? 3tio Quam
nis fine Scaturie
Quod ad Dru

et inde immortalia
oculos habuit Catechesen
rosui
Cupiditates subigere,
ecat, quantum vis ēn
bjaceat, nil aliud est
gnoverunt, notis in
ntis gs. Est aureum
netuit nihil, Rex ē
sibi dat, nisi qd inul
erit, Cum Sola S. Scti
i ita Semel ipsum
i dpott. Estq3 hoc.
bis nunc occurrit
dum terrar. Orbem Sua
nostror. Regum jaceat
endatr et depellatur,
a Coelesti, quotidie
em plus qm Victores
quâ blandit̄ijs, qua
dicebat Aptus Gal.
ous mihi Cujus Opus
demnit, et ob Oppro
ontemnto, et ⁊ obsc
tiones amplius me
ant, quando ⁊ Cru
et quasi in Cruelm
quae Diabolus lustra
em atq3 Iconem Sa
um illud ō amplius
liorum Dei est asser
spiratis viribus
nihil jam.

nihil jam efficere posse, quae ōia cumulabuntur cum
statui gr̄ae, tantis jam Victoriis Splendenti, Succedit
Status gloriae et Vitae aeternae, Illa de re in Seq̄ntib. dispe-
ricmus.

DOMINICA XIII

Quaestiones XXXIII. XXXIV.

Augustissā illa munera Dñi N. J. X̄i quae ad Ecclesiam an-
nuentem enucleavimus, tanta erant ut in merum hēm
cadere ō potuerint. efflorescunt illa ex radice viva et
perenni Divinitatis, qm possidet ut Filius Dei, atq3 ex abso-
lutissimo Dominio, qd a Patre ē ipsi tribuitur, quae duo
capita maam Constituunt hujus Dominicae.

Quod ad prius. Cum Supra Dominica X^ma^ ageremus
de appellaone Patris ⁊ egimus qq3 de generaone aeterna
et ⁊ductione necessaria, atq3 ineffabili illius Personae,
quae ē effulgescentia gloriae Paternae, Inde quae ad
Qtionem XXXIII^iam^ Spectant repeti poterunt. — Vid Christ. Toth:
Hic am jam ⁊ banda venit illa vera Patri Coaeternitas, F: Dogm: pag
et nullo pacto Subordinata, ob Omneris Consummata, 183. ⁊
Filii Unitas, Sed Cum longissū hii foret Cursus Secundum Supra 183.
quor Classes ⁊ baōnem, ex Muribus, ex Attributis, ex ope-
ribus, atq3 ex Cultu Divino, hic omittam quae in bi-
bus Systematib. Copiosissē deducta reperiuntur, brevi-
tatis ergo Caa his omissis: Titulum Dni hic paulo dili-
gentius excutiemus, et quia ut ad praxim eo feliciꝰ
us deducantur hoc ordine:

1mo Quas ob Caas appellaō Dni Nri tam Signanter
X^to^ tribuuntur? 2do Quid Sit credere in illum Trum No-
strum? 3tio Quam Uberes fontes tam Sctificaōnis, qm Consolaō-
nis hinc Scaturiant.

Quod ad Primum ut a primo ordiamur ē illustri ad
modum

modum qd Apoc 19. Xtus se ō tūm Regem Regum; Sed et
Dnum Dnantium inscribat, atq; in Vestimento et in fo-
more ipsius Nomen augustum p ferat. In Vestimento ~ in
gloria illa, qua nunc vestitus, sedet ad dextram Patris
in foemore, quatenus illud jus suis oib; comparavit, dum
hostes Dei debellavit, atq; sub pedibus Conculcavit, est am
et in V. et in N. Tto p tritum Xtum tngm Dnum p excel-
lentiam celebrari Psal. 3. 1. et 110. 1. Qui posterior locus
conferatur cum Acto. 2. 36. et 1 Cor. 8. 6. et 12. 3. Phil. 2. 2.
Jud 23. In quib; oib; peculiaris residet vis, quam nunc
exprimere haud licet, in repetitione aliquando Subne-
ctetur.

Est am triplex Dnium hoc loco, alterum Naale et Dnum
alterum Acquisitum Oeconomicum. Deantropo conveni-
ens, prius, fundum e posteriorib, nec magnopere illustra-
one Nro indiget, Posterius paulo prestius examinabimus
Secundum Filum Cathmi, ubi p tres gradus proceditur.

Primus grad. e Quod sub Sanguine nos redemerit
a Peccatis, 2dus Quod Emptos exemerit, e manu et po-
testate Diaboli, 3tius Quod ita Emptos et redemptos
tngm Suum Peculium Complectatur.

Est Imo inter hnes celeberrimum et Jucundissimum
qd Deus in aliquam rem ingenio comparatur, id am Deum
vilib; et vanis ferme rebus auro, argento, et similib; con-
stans ō pot. multum juris tribuere, atq; vix aut ne vix qui-
dem se se extendit extra Corpus et possessionem temporalem
atq; externam, longe vero alia e tra Acquisitionis illius
atq; emptionis, p quam Dei Filius sibi Dnium Comparavit
in Dei hnei potestatis alterius factos. Etenim Suam am-
bit expendit, precium illum Spirituum, cujus pondus e im-
mensum gn ad modm em nihil grave erat aurum pu-
tarum pecunia, quam ut p aliud λυτρον redimerentur,
ut Psal. 49. 9. Hoc pacto ō Corpora hm, sedet am ipsas

magnus ille

magnus ille emptor
et legi exhibens id,
rebatur, hinc apellat
misse et acquisivisse
7. Porro qui Deu
viribus q; suis Cor
orum sibi ber vendi
subnectetur emptio e
peculium grassans,
jam Considerandus e R
qui autem potentis
et spolia detulit, qua
se mer ipsum vincendi
terno hosti, ut eo ipso
eo aeternum reporta
oes portas inferas d
levit eum qui robur
quod digito monstrō
hujus veritatis enucle
summavit, si digne illu
8. Properamus ad
labore et magno exemp
Complectatur, foveat, ut
gis id perdere v. possit
um ipsius Corpus, quo
tat in Corpore occupat
gnum illum et glorio
violabile, tngm Sto Sp
aeternam gaudii mā
Dum Hisce Summa
lex in Dnum Id quan
mo pot. Xtum dicere p

magnus ille emptor et Redemptor suas fecit Deo Patri
et legi exhibens id, qd Dum Vigorem Justitiae requi,
rebatur, hinc apellatur Joël et Lutrotes, et dicitur e,
misse et acquisivisse ut Tit 2. 14. 1 Pet. 1. 18. 19. Apoc. 5. 9.

3. Porro qui Deo dato jus sibi acquisivit, id randm
viribus qq; suis contra injustitiam et tyrannidem ali,
orum sibi deber vendicare et aserere. Sta 2do gradu tire # Jom
subneberur emptio et Vindicao e nexu Diaboli, qui per
peccatum grassans, injustô nos imperio detinebat, ubi
jam Considerandus e Redemptor nr, ut fortissus ille Heros,
qui aulam potentis illius rivasit, vasaq; illius dissipit
et spolia dbstulit, quando videlicet admirabili plane via
Se met ipsum vincendum tradidit, ad momentum illi in,
terno hosti, ut eo ipso de ejus robur Conteret, de qz
eo aeternum reportaret triumphum, p Crucem en suam
oes portas inferas debellavit Dnus, et sua morte abo,
levit eum qui robur hebat mortis. Hebr. 2. 14. Est anhoc
quod digito monstrô profundissimd meditaonis, et totius
hujus veritatis enucleatio, vel integram horam nobis Con,
summaret, si digne illustrare vellemus.

4. Properamus ad 3tium gradum, qd peculium tam caro
labore et magno exemptum e manu abena xtus Considere,
Completatur, foveat, ut Suum, et quidem ita Suum, ut o ma,
gis id perdere v. possit v. queat, qm Se ipsum; Est en Spi,
um ipsius Corpus, quod p Suum Spm, qm admodm da habi,
tat in Corpore occupat intime sibi Conjungit, atq; in ma,
gnum illum et gloriosum diem obsignat. Tngm aliquod in,
violabile, Tngm Secto Sectam possessionem, in qua velit ipse
aeternam gaudii maamhaurire, quod ad.

Dum Hisce Summatim percursis, videamus qd sit Cre,
dere in Dnum id quantum sit meum ad stplus 1 Cor. 12. 3. Ne,
mo pot. Dum dicere Dnum nisi p S Sctum Ergo ad radios
Coelestis

235.

Coelestis, demum illius luminis, et Spūs illuminantis Sctificantis, atq; cum Xpo tūqm Capite Connectentis Cognoscitur, inspicitur, et Sentiscitur, vis illius appellationis qua Deo in Cor influit veri fidelis, adeo ut per illam fidem vivat, atq; ad vitam tanto Capite ac Dño digna amictur. ut aūn haec Paulo distinctius Concipi amus.

V. Dein Imo Credere ni Deum Dūum Nūm ē oculo mentis Nrae penetravisse ni illud jus, quod immenso Sui Sanguinis Precio Sibi Comparavit Dūus, Justitiae Dnae, Satisfaciendo pro Suis, et Vigorem Legis Damnantis, et Maledicentis q; Subeundo, adeo ut Suis maledictio Sit factus ni Summo et intimo gradu maledictis, ut illos ab ea maledictione redimeret. Gal. 3. 13. magnus locus practicus et Profundissime meditaonis, qua fideli; residens, in abysso maledictionis Damnaonis Suae Cernit, amantissimum illum Jesum, flagranti Caritate ductum se se nostri impendere voluisse o Utm quo ad Corpus, sed eūm quo ad animam, ut Corpora et aias eorum, qui aeternae miseriae eorum addicti, miseriam ipsorum ni se Suscipiendo et exhauriendo, sibi redimeret, Compararet, et possessionem legitimam perpetuo acquireret, quorsum aplicentur loca Superius Citata, ubi Svine xti dicuntur empti et acquisiti.

J. Credere ni Jesum Dūum Suum ē, Sacratissimis sibi vinculis intime semel obligatum Sentire, ac Corpus aaq; Suam illi emptori et Redemptori tradendam in perpetuum nexum, neq; amplius Suum ea velle, aut Sui Juris, multo minus alteri Dño, et quidem inimicissimo servire, quor. sum pertinet Malac. 6. 24.

J. Credere ni Jesum Dūum Suum ē, se se fateri, quin immo obari ipsis operibus jam exemptum a nexu Diaboli, atq; demonstrare vincula illa peccatorum atq; vitiorum, quibus ante a tenebantur obstricti ee disrupta atq; jugum illud Carnis dominantis à cervicibus Nris ē objectum, ut

maan

ſpūs illuminantis
ite Connectentis Cō
vis illius appellaōis
adeo ut per illam ſu
Capite ac Dño dignm
tius Concipi amus.
Nēum ē oculo mentis
in mensa Sui Sanguinis
Dñae, Satisfaciendo
is, et maledicentis
rictio ſit factus - ni
ud illos abea ma
y locus practicus
delij residens, in a
ae Cernit, amantiſ
de ductum se se rotū
us, sed ēm quo ada
aeternae miseriae
se Suscipiendae, et ex
et, et profeſſio nem
lum aplicentur loca
tri Empti et acquiſiti.
ē, Sacratiſſmi ſiſtij
ixe, ad Corpus aamꝯ
ndam in Spetuum
aut Sui Juris, multo
timo Servire, quot.

- se se fateri; quin is
a nexu Diaboli, at
atꝯ vitiorum, quiſ
ra atꝯ jugum il
ris ē objectum, qm
maatu

nam practicam admirabiliter tractat Apſtus Rom. 6. p totu cap.

17 Credere ri Jesum Dnum Suum ē, ostendere et exerce
ſpm ejus ri nobis viventem atꝯ vigentem, et cum Apſto ad
Galatas 2.20. Testari quaeamus. Ego cum Xto Sum Crucifi
xus, Sed vivo ō amplius ego, Sed vivit ri me XPus quem
admodum mistum fuit, denominaō illa inportat inſertio
nem ri Corpus Xti mysticum, atꝯ obſignaonem ſpūs ejus.

17 Credere ri Jesum Dnum Suum eſt, dictū impulſuꝯ
Supernaali illo Se se ri oibus abnegare, Crucem Xti ferre
ejuſꝯ vestigia animoſē et Constanter Sequi. Quos Char
racteres apud Matt. 10. 38. et 16. 24. Consignatos, jam ulte
rius deducere non vacat.

Quod ad IIIium Expediamus tandē 3iō participiis
Xti membrum et quam Copioſis venis hinc tam Sctificaō
nis Consolaō, redundet, Spei minibꝯ quibusdam delib abimus.

Imo Quod Spectat Sctificaonem, utiqꝯ ejus Studio ar
dere neeſse ē, qui oculo Spali, Propterea Christ Xtum Dnum
Suum descendiſſe ri abyssum istius miseriae, ut Comparo
ret sibi Populum, ois boni operis Studioſiſſmum Phil. 2. 14.
utiqꝯ in Sctificaonis Curriculo ſpficiat neeſse ē, qui
se se Suaviſſit et Potentiſſit vinculi obſignatum Sentit,
ad Corpus, non Um, sed ēm Suam Cum oibus Suis viribꝯ tan
to Redemptori devovendam.

Quid en aliud ē Sctitas? niſi devotionis illius Studi
um et Constans exercitium, novis gradibꝯ Semet identidm
movens, utiqꝯ oēs Reliquias Veteris hūis exuat. oēm
Prim novi hūis induat, quotidie oportet illum qui se
ſtetur se exemptum e nexu peccati, atꝯ laqueos illos
se se evaſiſſe gloriatur, sub quibꝯ anteo Captivus jace
bat. Utiqꝯ in illo Sctificaōnis ſpgreſſu admirabiles Pro
greſſus, qui S. Scto dicit se animaꝯ; qum mo
dum ri se habit dre, Cum oī plenitudine graāe, et Unctī
onis Coelestis. Denique Sctiſſimus utiqꝯ Credat neeſse eſt,

qui Cona

qui conatu ō suis nāalibus, sed Dñi sui sup nāalibus viribꝫ se se ni ōibus abnegare. Crucem ō patientur vm, sed et alacriter portare, vestigia Jesu subsequi ÷ virtutes ōes quae ex Xto fluxerunt ni se imprimere et mirā

2do Facit porro ad consolaōnem Jesum Xtum, Umigenitum Dei Filium habere p suo Dño, quod cum in fronte sui cio Ni Cathmi p̄positum ibiꝫ a nobis luculenter demonstradum sit, hic repetere nihil attinet.

Dominica XIV.

Quaestiones XXXV. XXXVI.

Magnum profecto ē pietatis Mysterium, Deus manifestus ē in carne, in qd Dei Veritas nrae tnāe in consensum conspirant in Trina hacce elucidanda. I Incarnaōnem Filii Dei demonstrabimus. 2do Usus practicus ad Sctificaōnem et consolaōnem redundantes aperiamus. Quod ad.

Primum p Incarnaōnem sive manifestaōnem Filii Dei in carne, intelligimus illam intimam ac indissolubilem planē conjunctionem, quā Dna XPi Naa, hnam Naam ex Virgine Maria miraculosē p ductam, ac aā simul ac corpore constantem inde a primo ortu, et concepto p S. Sctum, tam arctē secum connexuit vinculo ineffabili, ut in unitatem personae. hae duae Naae diversissē coaluerint, recentis utriꝫ suis proprietatibꝫ. Commodius ergo hae tria discutiemus. 1ma Naae hnāae p S. Sctum miraculose ex Virgine ductae assumptionem, in Unionem Hypostaticam cum divinitate Filii. 2do Istius Unionis, quatum vis arcanae et ingenio hnae in aeternae, Naam in et Vm aliquatenus illustrabimus ad tenebras saltem, vel errores dissipandos, qui hac in pte in vulgum 3tio exponemus communicaōnem multiplicem, hinc inter utramꝫ Naam illam exorientem, et se se ultro citroꝫ exercentem, ad opus Mediatorium consummandum.

Quantu

Quantum ad Immu
notis testimonia p
ptm in carne, ÷ qui Cu
ad oi māa sejunctus
assumptā, visibilis, p
eodem aspectu. Joh. 1.
Phil. 2. 7. Cum qui in f
sumpsisse. Ubi non
Sūlov, simpliciter hn
Smi discrimine hnis
stinctē St tenenda, U
÷ humanam induen
vili, objecto, et oibu
supplicio Crucis tand
In primis hic exp
perveniet tibi, et Vi
nisꝫ p S. Sctum intelli
stam, alii 2dam ipſ
πνευμα ἁγιοσυνης
πνευμα 1 Tim 3. 16.
si respiciamus, multo
per naturae ex Fe Sctu
am hanc interpraō
altissimi. A Sēti ope
S. Sctus ab ipso Filio
sunctio illa mystica, m
semet ipsum copulare
qui p Virtutem altis
cto cum aspectus hu
tibi super veniet, th
ex Te nascetur, qui Fi
Dei, Idem hocce delin

Quantum ad Unum ad grande illud mysterium Carissã
notis testimonia pandunt. 1 Tim. 3. 16. Deus manifestatus
est in carne, ꝛ qui Suã Nãa erat invisibilis, impalpabilis, et
ab Ti mãa Sejunctus, ac longissimè remotus, carne Nra
assumptã, Visibilis, palpabilis, et Cum mãa Conjunctus fuit &
Eodem aspectu. Joh. 1. 14. dictum: Verbum Caro factum est,
Phil. 2. 7. Cum qui in forma Dei existebat, formam Servi
assumpsisse. Ubi non necesse ē quibꝫdam Cum Viris dchis
Σὺλον, Simpliciter hnem interpretari, q. orientales bes
Sme dicrimine hnis vocantꝰ ℔ Dei, sed potius deos di, ‖ Servos
stricte St. tenenda, Unum, quod factus sit Similis hnibꝫ
ꝛ Humanam induerit Nãam. Alterum, quodnã Servo,
vili, abjecto, et Ꝛibus pbrijs exposito, quin imo Servili,
Supplicio Crucis tandem afficiendo.

In primis hic exponendus locus Luc. 1. 35. S. Sctus Su,
perveniet tibi, et Virtus altissimi adumbrabit te &c. ple,
rigꝫ S. Sctum intelligunt Suam Personam Strictè sic di,
ctam, Alii Patrem ipsum Filium Dei, Cujus Divinitas
πνευμα ἁγιοσυνες. appellatur Rom. 1. 4. et absolutè
πνευμα 1 Tim 3. 16. 1 Pet 3. 18. Marc. 2. 18 qd Postremum ‖ accipiamꝰ
si recipiamus, multo-fortius Stringet Clausula: Quapp,
pter natus ex Te Sctus Filius Dei vocabitur Eo magis
ām hanc interpraō Sedè posset Commendare, qd Virtus
altissimi. ℣ Sti operaonem ꝓtinens, discerneretur
S. Sctus ab ipso Filio Dei, Cujus ni Decidenti membro de,
sumpsio illa Mystica, ni utrumq Virginis Continueretur, pgm
semet ipsum Copularet, atqꝫ Colligaret, Cum foetu illo S. Scto,
qui ꝓ Virtutem altissimi, miraculosè ‖ producendus, quo pa, ‖ erat
cto Cum aspectus hujus loci talis ꝓdiret; Una Persona,
tibi Super veniet, th de descendet, th utero habitabit, qui imo
ex Te nascetur, qui Tuus futurus sit Filius, et Simul ꝙꝫ Filius
Dei. Idem hocce delineaverat Esa. Cap. 7. 14 הָעַלְמָה
T : ÷
Daniel Filium

Dom. XIII
i Sup Naalibus
ō pacientur Utri
Subsequi ꝛ Virtu,
imprimera et mirãd
um XPum, Uni gen
Cum in frontis
luculenter De,
Rines.

XIV.
. XXXVI.
cium, Deus mon
ãae tngm̃ Cen,
ei danda. Hicor,
do Usus practicus
dantes aperia,
estaonem Filii
m ac indissolubi,
Naã, hnam Nam
m, ac aã Simul
rtu, et Concepto
vinculo inessabili,
diversissi Coalu,
ꝛ. Commodius Dyo
ae ꝓ S. Sctum
ationem, ni Uni,
2do Istius Uni,
ae ni accessae,
us ad tenebras
m ste vicissem,
iplicem, hnie in,
se se ultro citroqꝫ
mandum.
Quantr

239

Parit Filium, et Articulus ille designat duo.
Imo Excellentissam et Summo gradu ita apellandam Virginē aliquam, plane intactam et illibatam.
2do Demonstrat veluti Nominatim Castissimam illam Duellam, Cui Deus tm destinaverat honorem, hoc Vocabulo quicqd cavillentur Judaei עלמה Virginem plane intactam declarat, et extra oēm dubitationem ponit primaria potestas סתם Quae et Signari Sigillo impresso clausit, et occultavit. Unde derivatum hoc valet: Virginem Signatam. Quomodo et Veteres latini loquebantur. Illa jam erat Conceptura miraculosē, quod indicatur per Vocabulum הרה Erit. et miraculosum Suum partum θεανθρωπον. Immanuēlem, Deum manifestatum in Carne, et nobis intime conjunctum, qui Carnis et Sanguinis Mri particeps erat redditus. Heb. 2. addatur Esa. 9. Ubi haec admirabilis plane Naae Dnae, cum hna Consociatio, et Conglutinatio in Unam Personam eminentissimis Coloribus depingitur.

IIdo Quamvis, ām ut supra insinuatum ē, bē hnum ingenium Sup Scandal hocce Sacrae disertum Vinculum, aliquō tn modō Collatione cum Vinculis et Unionibus nobis cognitis instituta, illud illustrare necesse ē, si ō ad rem ipsam intime penetrandam; saltem ad errorem invitandum, pclustremus, ergo quaedam grā Conjunctionum, &c.

Est. — Imo, Abusive si dicta Unio qualis inter cedit inter Unum et Vas, in quo Unum Continetur, quam Similitudinem adhibuerunt Nestoriani, qui duas distinctas Personas Concipientes, hnem Considerabant ut vas aliquod et Ipsum divinitatis.

2do Est Unio, quae Confusionem adfert et Commutationem Naarum, quem ad modum si vinum aquae Commisceatur, haec Similitudo nobis Eutychis errorem declarat, qui Statuebat ō tm Unam Personam, Sed Unamqq Naam quo nihil absurdius excogitari potest.

3tio Est Unio, duarum Naarum diversissarū in eodem Subjecto Serv.

jecto servata utr
cum gladius Chalybe
vi crassa, frigidas
cuigs sua Constat,
si in illo gladio Se
si vero utram jam o
hac similitudine
frequenter uteba
Eutychi errores. J
Sedis obnoxia me
haec potius videa
si Supponeremus in
ta in Unum Conflat
mile careret.

4ta Est Unio, Re
adhuc inter Matrim
bat Nestorius, Eu
ctum Statuebat, Cons
quō pactō eis fide
pō alia hic disputa

5to Est Unio, ōi
simi, qualis inter
pō opportunissima
adumbrandum, reve
marum, quae Naar
personam, id saltem
repugnans, rāon
hic excellentiorem
cum finito, d unum cu
ex hac comparatione p
ut de hna nāa θεαν
et stricte loquend

jecto servata utringꝫ sua indole ac pprietate; Uti
cum gladius Chalibeus candens efficitur, ni eo ē mãa fer,
vi crassa, frigida, itemꝫ mãa ignis subtilis, ardens
cuingꝫ sua constat, et sarra, tecta manet mãa et nãa,
si ēn illo gladiô secem vulneremꝫ, id ferro patratur,
si vero ferram jam ō Calybs, sed ignis efficit illum effectum,
hac similitudine Melechitae, ī orthodoxi orientales,
frequenter urebantur, tum ad Nestorii, tum vero ad
Eutychi errores jugulandos. Non videtr ēn satis apta;
sed ī obnoxia incommodis, tum qd accidentalij Unio # magnis
pari potius videatur, tum qd resolvi queat, quin imo
si supponeremus miraculo quodam, haec diversa elemta
in Unum conflata, nesci quidni gravibꝫ scrupulis, id si-
mile careret.

4ta Est Unio, Relativa, quae ē inter amicos, et arctior
adhuc inter Matrimoniô junctos, àquâ ēa non absorbet Nestorius, cum dei Filium cum filio Mariae conjun,
ctum statuebat, consensione conspiratione qꝫ voluntatem,
quō pactō eis fidelis cum xto posset dici unitus, quae,
pp alia hic disputare nimis longum foret.

5to Est Unio, ōium earum quas cognovimus arctis,
sima, qualis inter ām et corpus est nexus, quae vul,
go opportunissima habetur, ad magnum hoc arcanum
adumbrandum, revera hoc admirabili nexu diversissi,
marum, quar. naar. ni unum suppositum, sive unam
personam, id saltem pcdr. evinci, nihil ni hoc Mysterio ēe
repugnans, ratiꝫ adversum, et posse deum longe ad,
huc excellentiorem copulam nectere, quae infinitum
cum finito, dvnum cum hno ni unum coagmentet, id ēm
ex hac comparatione posse elucescere, nihil trahere absurdi,
ut de hna naa θεανθρωπ enuncientur illa, quae spri,
te et stricte loquendo dnae vm naae competunt, atqꝫ

ita vice

241

ita vice versa, interim tñ ō minus hñae Similitudini
hic est fidendum, cum magnae dissimilitudines hic regu-
riantur. E. gr. Anima hña ō agit & patit, sed aequè ac cor-
pus patitur, et a Supremo Numine, ad hunc nexum sub-
inde, ordinatur. Item aã ō erat Persona, quae antea ex-
trabat, quae Corpus assumpserit in unitatem ipsius Per-
sonae Secum, Stellã aã postt. Separati a Corpore, cum Unio
hypostatica sit indissolubilis, et ne p mortem quoq; possit
olari, denigq; id ẽm observandum, multa facere aam
Corpore invicto, et absq; ejus Cõperatione, ut in hac Unione
multiplex existat dissensio, quam in Unione Hypostatica,
ΘΕΑΝΔΡΙΚΗ. vel possit vel debeat admitti, qualia vero in
minimam Subtilitatem possend exire, ea amputo; et potius
Subjecto positiones quasdam, quae hujus magni et mira
vinculi, vim paulò adhuc plenius ꝓbebunt inspiciendam.

Prima Positio Est. Filium dei exillo pacto aeterno, quo
se Mediatorem inter Deum et hñes constituit, voluisse,
ut foetus ille Sctissimus, qui virtute Altissimi ex semine
Virginis ꝓducitur ẽ, et Corpore simul et aã constaret, a
primo momento, formãonis et Conceptionis, in se vi-
veret atq; Subsisteret, occuparetur sibi tñ ꝓpria
Caro, et Sanguis, et tum quoad Corpus, et tum quoad
aam suo influxu vegetaretur, atq; ad ocm ejus capax
foret perfectionem subrehaeretur.

Secunda Eundm dei Filium effecisse, ut haec Veram
hñae nãae ex Virgine esformatae, per miraculum hor-
beret vim hujus Unionis Hypostaticae, Sctitatem plane
incorruptibilem, quae non posset unqm peccato succum-
bere, unde ꝓ Excellentiam τὸ ἅγιον appellatur. Luc.
1. 35. Tertia Filium dei eidem Scto foetui Mariae Con-
tribuisse, statim jus gloriam Dñam possidendi, qua tñ glo-
ria, feli

hae in pte nec pria sua virtute Sedem Corpo- ris sibi eligit

viã, felicitate
ave, et aliquod Tem
4ta Filium De
vitae indissolubil
gq ejus ad Tem
a morte ō possit
tenebris sua me
mortalitatem exe
finis Sctum tum
theologi ꝓ ossim
Unionem, dissolu
5ta Filium De
ppia incorruptib
Supremum usq;
nis pulcritudin
queat, adeo ut n
um unquam po
6ta Filium D
ita in unam Pe
do Deitatis habi
simis, ex ipso clu
adoravit
Quod ad Prim
ad hanc Commu
co ꝓfueramus
proscendam.
2 Communic
regq positiones
b Altera ẽ Co
cte et vere de
hñae ẽ ꝓprium
rat Dnam, ut
Eam habet.

via, felicitate et gaudio semet sponte potuit evacu-
are, et aliquod tempus abstinere, quorsum refero Phil. 2:6.7.8.

4ta Filium Dei illi foetui virginis a primo ꝙꝺ ortu
vitae indissolubilis, quae quidem mortalitati, miseriis
ꝙꝺ ejus ad tempus se se posset submittere sed qualiter
a morte o posset in totum detineri, extingvi, sed ex illis
tenebris suam mox luce deberet erumpere, et vitam, et im-
mortalitatem exferere, hoc ē ꝙꝺ Gal. 16. meum cath: Non
Sinis Sctum tuum videre corruptionem, et hoc ē quod
theologi passim insinuant, cum ne ꝑ mortem quidem hanc
unionem, dissolutam eē statuant.

5ta Filium Dei illi alteri, ipsius addidisse Patri, statim
ipsa incorruptibilia ōis virtutis, quae ꝑ gradus ad
supremum usqꝫ culmen excrescerent, virgꝫ item ꝑfectio-
nis pulcritudinisqꝫ, quae vel in corpus, v. in eam cadere
queat, adeo ut nec hnes alii, nec angeli in eum fastigi-
um unquam possint ascendere.

6ta Filium Deū effecisse, ut in hunc Sctissimum hnem,
ita in unam personam secum assumptum ōis plenitu-
do Deitatis habitaret corpolaliter, atqꝫ radiis fulgidis-
simis, ex ipso eluceret, ita ut dignus sit ab ōibꝫ coelitibꝫ
adorari

Quod ad primum haec via viam nobis pandunt
ad hanc communicationem multiplicem, quam tertio lo-
co ꝓposueramus, inter utramqꝫ hanc distinctius lo-
quendam.

1 Communicatio charismatum, ad quam ꝑficiunt ple-
rꝫqꝫ positiones superiores.

2 Altera ē communicatio idiomatum, ꝑ quam re-
cte et vere de hoc dno affirmatur, quid soli huic
nae ē ꝓprium, et contra de divina qꝺ in solam qude-
rat natam, uti quam deus dr. Sanguine suo emisse
Eccam Actor. 20.28. Joh. 3:13. Filius hmis dr ee in

Coelo

naae similitudini
ilitudines hic regi,
g, sed aequē ac for-
tunae nexum sube-
na, quae antea ex-
tatem ysius Der-
corporte, cum Unio
tem quoqꝫ post vi-
tra facere dam
, ut in hac unione
ione Hypostatica,
di, qualia vero in
amputo; et potius
ius magni et mira
et inspiciendam.
pacto aeterno, qua
s statuit, voluisse,
ltissimi ex semine
ad constabat, a
ptionis, in se vi-
se tngr ꝓpria
xi.
et tum quoad
d ocm ejus capax
, ut hac. Veram
r miraculum hoc
ae, Sctis demum
n peccato succum
appellatur. Luc.
foetui Mariae con-
gredi, qua trigo-
via, fel-

243.

Coelo ẽm tunc, cum in terris agebat, Lutherani nimis hic studio gloriae Xti pacidumtr abripi, cum in abstracto, gꝑ (verum) verum ee conrendunt, quod in concreto ũm poss. admitti, atq; cum hna Xti nãa communicatam ee disputant, oipotentiam, oiscientiam, oipotentiam, dotentiam remittendi peccata, et potentiam vivificandi, quae Philosphosemata nec cum S. Scra, nec cum ratione consistunt.

exercitiũ

Tota tamen e Communicão Apotelesmatum, quae complectitur Universum, quam late extenditr opus Mediatorium, obedientiam ꝓfectissimam, Passionem et Satisfactionem cruentam, intercessionem potentissimam, et Ministeriis potestatis in Coelo, et in terra, breviter, quicquid Norimb. I. Xti Dni Nri Comphenditur.

Secundũ

Quod ad 2dum Recludamus jam fontes, qui ex illa bata Conceptione et Nativitate, Xti exuberant, ad Sctifi caonem et Consolaonem duos ũm attingit Cathmus Imo quod noster Mediator Sit 2do Tua innocentia peccatâ, mea, in quibus Concepti Sum legat, ne in Conspectum Dei veniant.

Ad Imum In priorem ō ingrediemur, Supra en sopio, Sẽ, de eo est actum, cum de Mediatoris oeantropu disputare mus; Ad 2dum Paulo ꝓfundius nos immittamus; q. hau Trina Cathmi ō ũm a Demonstrantibus reprehenditur, sed nec a Nris, ut Verba jacent admittitur, np Cum peccati Nri ō ũm actualis, Sed et originalis expiatio facta ꝓ Sine et mortem I. Xti, minus Theologice ed accurate dici putatur, ꝓ Sctissam Dei Xti Conceptionem, et nativitatem, Nrum originale malum Contegi, ne in Conspectum Dei veniant.

Sunt ergo ex Nris en Viri Doctissimi, qui Respondi oni huic aliter raonem ō Constare obarbitrantur, quã ꝗ Verba in complexu Summamus. hoc Sentu. Agnum

Dei ut Sine

Dei ut Sine Suo pur
tolleret, in Cib ee m
et Concepta, atq; hoc p
ctumq; ejus, Cum m
cata in quibus Conc
sitm id voluissent n
Verba, id Sẽ en in pr
is sit Nr Mediator i. q
Natusq;, vita simul et
sit expiare; Si ergo Ca
volumus defensum, alia
serant Cãtae; Est fu
unda, inter macul an
ꝓ maculam reddimur,
ꝓ reatum offering imu
et poenam, quã tempo
cula et Satisfactio in

Ablão Reatus – po
riginale haud dubiẽ fa
odem, quem unus ꝓ Orbu
tio maculae, quae in pec
Cathmi potius tribuend
ni et Nativitati.

At inquiet aliquis
Simplicis mors cruenta
Recto Sensu Verum ẽ, Sed
quam, ut en ō amplius C
minabilis Coram Deo ab
cesse ẽ, ut vel me ipsum
quod utiq; possibile, Citr
hor am jam quilibet fac

Dom. XIV.

Dei ut Svine Suo purissimo ōes impuritates nras
tolleret, ni ōibꝫ ēe immaculatum, mde a primo ortu
et Conceptu, atqꝫ hoc pacto ēm inraminatum Conceptur
vtumqꝫ ejus, cum morte innocente Conjunctum, pec„
cata in quibus Concipimur et nascimur texisse; sed
sitm id voluissent Ni Cathai, supervacua adhibuissꝫ
verba, id ōe ēn in priori membro jam Continebatur, qd
is sit Ni Mediator ÷ qd Sctē et immaculatē Conceptus„
natusqꝫ, vita simul et morte innocente, nocentes pos„
sit expiare; Si ergo Cathmum ab iniquitatis adversarior
volumus defensum, alia pcedendum ē viâ, Scil. distin-
xerant Cathai; Est fundata haec distinctio, atqꝫ reti„
nenda, inter maculam et reatum, peccati originalis,
ꝑ maculam reddimur, foetidi abominabileꝫ Grandco,
ꝑ reatum obstringimur, ꝑpterea ad maledictionem
et poenam, quā temporalem, quā aeternam, nisi pia„
cula et Satisfactio intervenerint.

Ablāo Reatus ~ poenae et maledictionis ob peccatum
originale haud dubiē factae, ē ꝑ mortem I. Xpi, et maledicti,
onem, quem unus ꝑ oibus exantlavit, Sed ablāo et Conte„
ctio maculae, quae in peccato originali residet, ex mente-
Cathmi potius tribuenda est, immaculatae Xpi Conceptio„
ni et Nativitati.

At inquiet aliquis ? Haec distinctio nulla ē Cum utiqꝫ
semvis ÷ mors Cruenta Xpi, ipsam qqꝫ maculam etuat. R. Id„
Certo Sensu verum ē, Sed ille quem intendit Cathmus neuti„
quam, ut ēn ō amplius Censear reus et maculatus, et abo„
minabilis Coram Deo ab impiorum Conceptum et ortum ne„
cesse ē, ut vel meipsum qd impossibile ē, vel meum Sponsorem,
quod utiqꝫ possibile, citra ullam maculam Concipi, nasciqꝫ.
hoc am jam quilibet facile Concipit, non morti Xpi, Sed ortui
immaculato

245.

immaculato assignandum in quo ẽm Sponsoris vices
rite impleviẽ ō sibi natus sed Electis et fidelibus, ac p"
pterea absq; ulla Contagione originalis mali in utero et"
formatus, ut tnqm Caput mystici Sui, Corporis in ōia mẽm"
fra transfunderet, et derivaret Vim illius Sanctificatae-
Conceptionis et Nativitatis ÷ ut oẽs in Universum fideles-
Xdo hac in pte accenserentur, ac Coram Deo originalem Justi"
tiam et Sctitatem à lapsum miserè amissam recuperarent,
Cum insigni qq; gndo quidm hac innocentia multo foret
floridior, ac prior, et a peccato plane inviolabilis, utiq;
qui Cum Xdo dicuntur Crucifixi, mortui, Sepulti, in loca
Coelestia translati, quatenus membra Cum Capite Suo
Cohærent, ẽm eodem aspectu, et vinculo, Sine macula et con"
tagione Cum Xdo nati, quandoquidem inde a primordiis
sub Xdo Censiti fuerunt, ut quicquid justitiae et Sctitatis
possederit Mediator, et Sponsor, id fideles, possidere repu"
tentur, et in eor. raõnes a Deo transferantur, Videamus
jam vim Sctificaõnis ex hac Divina manantem.

Imo Eluceat absolutissima illa necessitas, quâ obligati
sumus Coram nrum ab oi fermento veteris hmis et ori"
ginalis labis repurgandum, ut illa pestillentissima Contagio
illo amarulentissõ radix, in Concepta et ortu adhaerens,
eradicetur, nec amplius vivere et Vigere sinatur, qui
ad illud ō aspicit, et Studium Suum in id ō accuit, et i"
dentidm ō accedit, ille ō pot. dici vivum Xti membrum,
Sed in quantum mihi est, abnegat et rejicit ptem illam, quã
in Conceptione et Nativitate immaculatã Xti debebat obtinere.

2do Apparet ẽm quatenus nos Xtum induisse dicimus,
et profitemur, Corda nra ō hm emaculata ee ab oi macula,
interiore, Sed in locum pessime radicis evulsae debere Su"
cedere, radicem vegetam, et ois Virtutis perennem, ex
fructu Communione tanti Capitis digni, identidm efflore"

Scand et ju.

tand et Justitia et
ivinus, reluceant.
3tio Meritẽ in fide
ratem, et in tertiis fr
ines ee imbeciles, qu
rgitae Constitue, quam
ctives nascuntur. E
ctionis Sctissimae
miraculosè ẽ effor
Cum oi puritate ima
ribus veno orremur,
si non ffecte, saltem
vobis pfecerimus.
4to Qui inde fid
exercere, vis sibi quot
sui immaculatam, et a
rem et Nativitem, ut ea
mplantis, ad renov
sibiq; aplicet, donec Sen
Consolaõnis q; plen
otus peccati originali
teneat jam sub Xti ali
scere, quin imo Cum fidu
ẽm hac in pte vis Just
ine ulla labe, purissim
2do Cum peccatum
pugnat, implicat, q
postumus nos exige
hoc fiet, si nos modo
ō collaudamus, qui brevi

scand et Justitia et Sctitas originalis, quam ex Xto hau-
simus, reluceant.

3tio Merae infidelitas, cum vulgo dr ad tantam Scti-
tatem, et in tertiis frustra aspirari, Coelo id ee reliquendum,
nes ee imbeciles, quo nne imbecilitatis praexit vitae Chris- tam
tae Constituo, quam ad oe bonum imbelles, et ad oe malu
clives nascuntur. Est haec inquam fidelis adnegao Con-
ceptionis Sctissimae et Nativitatis Xti, qui adeo p S. Scum
miraculose e efformatus, et productus in utero Virginis,
cum di puritate imaginis Dei, ut p influxum ejusdm Spi-
ritus renovaremur, atq hanc ipsam novitatem Vitae
si non p fecbe, saltem sincere et studio, perfectionis in
nobis praeferimus.

4to Qui inde fidem veram ac sinceram vult in Xtum
exercere, is sibi quotidie debet ob oculos ponere, hanc dni
sui miraculatam, et a minima q labe illibatam Concepti-
nem et Nativitem, ut eum votis Cibus, desideriis suae aae
anhelantis, ad renovaonem vitae indesinenter apprehendat,
sibiq aplicet, donec sentiat Xtum, ut Paulus loquit firmum capere.

Consolaonis q plenissima e haec dnina, Imo Quia Confe-
ctus peccati originalis p qd Deo execrabiles nascimur, non
terret jam sub Xti alis, et umbra licet respiriare, et requie-
scere, quin imo cum fiducia coram Deo comparare, quatenus
em hae in pte dis Justicia e impleta, p Sponsorem, nsq cum
sine ulla labe, purissime et Sctissime nasceretur.

2do Quum peccatum in membris habitans, nos vexat,
pugnat, implicat, gravemq et acerbam luctam creat,
possumus nos erigere et sustentare p fidem in Xtum,
hoc fiet, si nos modo officium p stemus, et cum hoste Mo
colludamus, qui brevi debellandus, et vires ejus magis

magisq

magis ḡḍ infringendae sunt, ut qd nobis nunc impossibile videretur, mox sub pedibus Lstratus jacebit.

3io Cum oculos adollimus ad Agnum illum mirac. Latum, qui peccatum plane ō cognovit, habemus certissimum signum illud tempus ee venturum, quo et nos peccatum ō amplius cognoscemus, i. quo plane impeccabiles redemur, et in Scientiis Divinis, qm nobis tum Caput Mum communicabit, supra oem tentaonem ḡḍ erimus exercesti, quâ cogitaone nihil pod. ee jucundius, quaeḡḍ aeternam materiam Constituit Triumphi Spalis

DOMINICA XV.

Quæstiones XXXVII. XXXIII. XXXIX.

Ut maam hac et Sequenti Unica Comprehensam debita hue fundamus ꝓmittenda nobis ē explanaõ illius magni Typi, quō Xtus in Cruce paciens et oem maledictionem ꝓ. nobis exhauriens fuit ꝓfectus. Deut. 21. 22. 23. Cum e, rit in eo crimen Capitale, et Suspendes eum de ligno Vc. Veteres Interpretes constanter Statuerunt Suplicium illud Cruis ultimum illud et acerbissimum, quod Oibus Pentibus fuit adhibitum in delictis gravioribus. hanc Sententiã suggerit

Primo usus certus et indubius verbi תָּלָה Suspendit, quod Moses ipse Cap. 12. 19. De Crucifixione usurpavit.

2do Illue ducebat formula illa criminis Capitalis, quae exprimit aliqd Scelus, vel errorem graviorem graviori Suplicio afficiendum

3tio Magis adhuc illue vocabat maledictio huic Suplicio Suꝑ addita, nihil ēn horribilius erat, qm Crucifixio.

4to Denigḡ dubitare ō patiabatur auctoritas Paulina Gal. 3. Cum hanc ipsam Sanctionem directe aplicat ad Xtum Sub maledictione tria Suspensum de ligno Cruis.

Placuit tn Rabbinis aliter decernere Cria hanc legem negant, Scil. et manibꝫ pedibusḡḍ obnixi negant illam Crucem unquam

equam in Republ
stringentes Suplicia
Constitionem, decolat
secundum Num, ō
q quod post mortem
fuisset necatus, tn Ca
unde Thalmudicum h
natur inter Judaeos,
tes; Sed Schola Phari
Lapidatis quam Blas
a clausula annexa
rantur ex mirifico
ui Deo maledixit, vel
maledictio hic ē ō De
dictio et execratio, u
enaverint, ac ꝓind
Moses qḡḍ in iis Cons
Blasphemos Constitui
fecit mentionem, u
culpare profit.
His missis itaḡḍ di
inenerunt, qui Cum
Crucifixione; Sed de
natos ex hac ign
fuit, observ. Sal. Lib
stros vel alios aliqu
stros fuisse Suspenso
Imo brdo Verbor
quis Capitalis Crim
Spenderis eum Vc. q
cedere, hic ē magn
tes adhaerunt, quos

unquam in Republica fuisse usurpatum, Hyeros olymitana
stringentes Supplicia a quaternariium numerum, lapidationem,
Combustionem, decolationem, et Strangulationem, Imo hoc su,
spendium Num, ō & poena viris nflicta, sed tm & additamen,
to, quod post mortem imponebatur, ut quamvis quis lapidib
fuisset necatus, tn Cadaver ejus de ligno suspensum Stituerēt.
Unde Thalmudicum hocce tm lapidati Suspendiuntur. Ubi quae,
ritur inter Judaeos, An ōes, an tm nonnulli? R Eliezer dicit
tes; Sed Schola Pharisaeorum ō alium Suspensum decrevit ex
lapidatis quam Blasphemum, et Idololatrem, quod elicium
ex clausula annexa: Maledictio dei ē Suspensus Id inter,
rantur ex mirifico Suo acumine, eum ēe Suspendendum,
qui Deo maledixit, vel & Blasphemiam v. per Idololatriam, atq
maledictio hic ē ō Deo illata; Sed & Deum importata maledi,
ctio et execratio, ut toto Coelo hi magistri a mente legis ab,
erraverint, ac inde fidem nullam explicāo ejus meretur;
Moses qq in iis Constitutionibus, quas contra Idololatras, aut
Blasphemos Constituit. Hujus additamenti, ne minimam qq
facit mentionem, ut & inde fraus Rabbinorum manibus
palpari possit.

His missis itaq ari interpres aliam viam interpretandis
inveneruns, qui cum Judaeis quidem Statuunt, non agi de
Crucifixione; Sed de Suspendio post mortem, interim tn la,
pidatos ex hac ignominia excludunt. ut Clar. Vitringa
fecit, obser. Sal. Libr. 2. Cap. 12. A Strummens gladio trans,
fossos vel alio aliquo modo interemptos, mortuos am non
vivos fuisse Suspensos Statuit vir Doctissimus.

Imo ordo Verborum in ipso Contextu, hoc pacto procedit. Cum
quis Capitalis Criminis erit, et morte affectus erit, et Su,
spenderis eum &c. quibus verbis mors videtur. Suspensionē
cedere, Hic ē magnus ille Scrupulus, ad quem toa Interp,
tes adhaesrunt, quos miror non percepisse ex ōibus Circum,

Stantiis

ℍ Vivi Combusti raubtis Hebraismum, per qm morte afficere vel suspendere,
interemit Vr tantundem valet, ac ad mortem infligendam Suspendere,
morte affecit Sic ẽn loquitur, morte affecit et Combussit eum ℍ mortem
et lapidavit ℍ inflixit lapidãone, vide Lev. 20. 26.—27. et 24. 16. Deut. 13. 9. 10.
Sed ẽ aliud adhuc IIdo Argtum Cor. Vitringae, et alior
multo fortius ut putant, ut additur: Non p̃nnittes ut Cadaver
p̃noctet in Ligno, Ergo Subsumnitur, Cadaver fuit Suspensum
ubi velim p̃ me respondeat, quae meo quidem giudicio plane Con-
trarium exigit. Si fuerit in aliquo Capitale crimen, Dis ḡs m
re afficiendus Suspendatur, ate, non Sines p̃noctare Cadav.
ejus Sup ligno Vr. Unde Colligo, non Suspensum fuisse Cadaver
hmis jam antea interfecti, Sed ipsum maleficum, in ipso ligno
Cadaver ẽe factum, et Sub Cruciatu ẽe extinctum; Si ẽn Legis
lator priorem Sensum indigitasset, ad ambiguitatem evitandam
Sic potius verba ordinasset: Et si Suspenderis Cadaver ejus
tunc ō Sines ibi p̃noctare, Cadaver ejus Sup ligno. Unde Colli-
gendum autumo ō Suspensum fuisse Cadaver, imo, cum hoc
pacto orãonem instituat, cumḡ Suspenderis, Subnectens
tunc mentionem Cadaveris detrahendi, liqueret giudicium
ℍ potest haud occupato, non Cadaver exSuspensum, Sed hmis Crucifi-
xi Corpus p̃ vulnera Lacthalia in Cadaveris Conditionem fu-
isse redactum, quam nr̃am Conclusionem illustrabit Josuae
exemplum, Cap. 8. 29. Ubi Josuë Regem Ai Suspendit Sup
lignum ad Vesperam usqḡ, et ubi jam Sol occidit, jubet Cadv.
ejus detrahi de ligno, Probe observandum, in initio Regem
dici Suspensum, et postea demum, tũm Cadaver ipsum tract-
ri, qui quidem locus eo fortius Stringit, quod alias grande
Vitium Commisisset Historicus, additamentum Suplicii nobis
narrando, absḡ, ut additamentum Suplicii nobis enarravis-
set. Quod itaḡ bona cum pace aliter Sentientium esto, cru-

cis ego

cis ego poenam for
publica fere Consen
minam mentem de
Imo Paulina Applica
obvoxia erit Cavill
2do Sic oracula de
Zacharia, et alibi lo
3tio Denigḡ Sic Spu
multo felicius ehue
jam ingrediemur, Ut
thesbs, et explicaõn
Satum in literali, tr
vdenigḡ Nram Sent
Judaeorum magno
Typum, in Crucem tolle
è manib̃ Nris, ejus
finem, tum Suplicii,
Caudulam ei annex
Suspensus dicatur, n
hnem Deum maledixit
fundo Suffragetur
traditionem, de Idolo
Suspendio puniendi
vi sentiebant, ita v
Dei vocari talem, qu
Sole ad imaginem de
ut terram penderet,
Sepelirentur, ne Spec
ḡ Spacio duraret, et
hoc pacto Contra mi
Hae Dñi mei Graones
talpis Cocnobres, no

iere vel suspendere,
endam suspendere,
eumtr mortem
t 24. 16. Deut. 13. 9. 10.
ringar, et alior
r milles ut Cadaver
aver fuit suspensum
judicio plane Con,
ale crimen, sis gs m
et proctore Cedar
sum fuisse Cadaver
leficium, in ipso ligno
inctum; si en Legis
uitatem evitandam
eris Cadaver ejus
sup ligno. Unde colli,
er, imo, cum hoc
nderis, subnectens
ligueret judiciis
Sed hinc crucifi,
eris conditionem fu
llustrabit Josuae
eti suspendit sup
ecidit, jubet Cadv.
m, in initio Regem
derver ipsum tract
uod alias grande
tum Supplicii nobis
i nobis enarravis,
entium esto, cru.

cis ego

250

cis ego poenam formidolosissimam in Hebraeis vocibus publica fere Confessione adjudicatam, ad hujus Legis genuinam mentem denuo, iis adjudicaverim, Sic enim.

1mo Paulina Aplicaõ multo erit certior, nervosior, negs obnoxia erit Cavillationibus Judaeorum.

2do Sic oracula de Crucifixione Messiae, Psalmis, Esa, Zacharia, et alibi longe validius urgebuntur.

3tio Demigs Sic Spiritualis hujus Sctificaõnis intentio multo felicius eliceabitur, atgs ad Scopum diriget, quod jam ingrediemur, ubi gmittemus Examen Communis hypo, theseos, et explicaõnis Mysticae, ejusgs Varia incommodatum in literali, tum in Spali Sensu demonstrabimus, ut denigs Nam Sententiam gponemus.

Judaeorum magnopere interfuit, ut nobilem hunc Messiae Typum, in Crucem tollendi, et maledictionis Mae extorquerent e manibus Reis, ejusgs interiorem vim extingverent, in cum finem, tum Suplicii, epis genus, aliorsum detorserunt, tum Paulam ei annexam plane enervarunt, quae eõ jam Suspensus dicatur, maledictio Dei, id ista explicant: Illum Deum maledixisse et Blasphemiis impetivisse, Cui fundo Sustulerunt modo vidimus illam Pharisaeorum traditionem, de Idololatriis, et Blasphemis, post mortem Suspendio puniendis. Alii tñ Rabbini, qui aliud requi, ri sentiebant, ita raõnes suas ordiriabant: Maledictionẽ Dei vocari talem, qui Deo ẽ deformis et dedecorosus, ut, sit ad imaginem Dei Conditus et graëlita, si miser Coelum ut terram pendere, et ideo Constitui, ut talis Suspensus, Cto Lapidi esset, ne Spectaculum ipse ignominiosum tam Deo, tam gs Spacio duraret, et Reis Israëlitici, adeogs terrae Sctitas hoc pacto Contaminaretur.

Hae Pharisaeorum hnum qui tenebras amant, et Sne talpis Cocutores, nos xtiani meliora a Paulo edocti, ma,

ledictio

251. ledictionem Scimus finem valere, ac maledictum eū a
Deo, et ōibus ejus diris et execrāonibus obrutum, vo,
luit ns Deus ri Suspensione Sup ligno extare Argum
Summae et Cumulatissimae maledictionis; Ubi in trāo,
nem redituri Sunt Mri Interptes, quare ille maledict,
Srinus debuit Sepellire ante occasum Solis, non ita mul,
tum a mente Rabbinorum discedunt, eorumq; auctoritate
se implicare patiuntur, Scil. Dasorin ri Si Systemate et
Commentario inculcatur, et ut dubio vacuum p manus
traditur Suspensum maledictum eo ipso die fuisse hu,
mandum, ut daretur signum maledictionis Sublatae, et
penitus Sublatae Utq; appareret, cum justitiae Dnae vigo,
rem jam ē impletum, adeo ut hōo ille Cui execrāo Dna
incumbebat, honesta jam Sepultura posset affici, atq; adeo
terra Scta levari, maledictione et pfanaone.

Illa interprāo tanto magis placuit Viris doctis, quanto
Suaviorem Umbram et figuram reperire poterant, Veritis
Evglicae ri Xpo, qui quidem quandiu pependit ri Cruce, ma,
ledictio fuit, Sed mox ōi maledictione dele tā honestē hu,
matus, quo pacto jam terra S. potius totius ōbis ō amplius
fuerit Sub maledictione et pfanatione peccati.

Huic tri Drinae ō possem Subscribere, ob ri commodatum
literalis, tum Spūalis expositionis. qm nunc ri medium offeran
In literali expositione duo habeb. Imo Qd hoc pacto debili,
tatur Sensus S. nexus, qui intercedit inter maledictionem
Suspensi, et necessitatem Sepeliendi, inter Occasum Solis, ille
nexus Sic Se habet: Non pmittes ut Cadaver ejus pnoctet su,
per ligno, Sed omnino eum ipso die Sepelies, Nam maledi,
ctio Dei Suspensus, Non dr utiq; Qd jam maledictio ejus ces,
sat, cum delata ē ideo Sepelietur, Sed cūa Sepulturae vel ma,
xime Collocatur ri maledictione Sup hunc Iniem Congesta,

quae ma

quae maledictio h
ultra pseguit
demergat.
Edo Per Vulgare
vari illam Sctionem
et utrāq; Ste erat
Sylolabne Sleuius, S
us Dei mandato Sepu
et pignore ma
lunt, aut ri hac Capi
luit Confluere, Oei
mento justitiae rigo
posset mitigari, Sed
pSequitur usq; ri in
ficiat et Subjiciat,
ralis hic offert, m
nis, qui etiam vu
cia, quibus haec Clar
mutuo mitiora ev
Sensebatur.
Quod porro ad in
nem pmunt, adine
labante labareq; e
Primo observab
Sepulturam xti a
humiliāonis, idq; m
si Dnus penitus a
Gerra fuit Sepelie
tum non amplius
tuetur ri primum
exaltāo, quam eme
et Se gerere vic
Edo Prie Auctor

quae maledictio hocce nocentissimum Caput, suo pondere
adhuc ultra sequitur, et trigm ad inferos, deprimat
atq; demergat.

2do Per Vulgarem illam expoñem molliri atq; rela-
xari illam Sctionem poenalem, cujus aculeus Severissimus
ex utraq; parte erat acuendus, nil eñ ē Clementius, nil
consolabne plenius, q tñe publico, supplicio mulctato, cpm ipsi
us Dei mandato Sepultura affici, et quidem honesta cum du-
plici et pignore maledictionis ablatae, atq; aut bia mesal-
lund, aut ni hac Capitalissima oñm Sctione et poena deus vo-
luit Confluere, Dei undiq; horrores, ut inservirent docu-
mento justitiae rigidissimae, cujus vim fulminantem nil
posset mitigari, Sed quae Caput maledictum ultra mortem
sequitur usq; ni infernum, atq; aeterno q̄q; cruciatu af-
ficiat et subjiciat, ab isto autem Scopo, quem aspectus lite-
ralis hic offert, magnopere dissideret, favorabilis huma-
nis, qui etiam vulgo concipiunt, adeo ut reliqua supli-
cia, quibus haec Clausula, aut conditio fuit annexa, eo
mutuo mitiora evadant cpm hoc, qd oñm acerbissimum
censebatur.

Quod porro ad incommoda, quae Spiritualem expositi-
onem opprimunt, attinet, dicere possem fundato hujus Typi
labante labareq; ejus aedificium, Sed ulteriùs gredior et-
Primo observabo Nros Theologos una mente Contidera,
re Sepulturam usq; ad ultimum gradum, ut infimum gradum
humiliationis, idq; meo quidem judicio recte quandoquidē
si Dñus penitus a morte videbatur deglutitus, jam verosi
mile fuit Sepelliendus, quod oñs maledictio eet delera,
tum non amplius ad humilem Statum ptinebit, Sed consti-
tuetur in primum gradum exaltationis, quid en aliud est
exaltatio, quam emergere ex maledictione sibi incumben-
te et se gerere victorem peccati.

2do Prie Auctoritate S Scrae aperitur maledictionem
ipsam

quae ma

253.

Sam in morte abolitam, ejusq; abolitionis pignus existisse in Sepultura, xti, nil video a Theologis offerri in ipsam Trinam firmandam, quam hunc ipsum Trinum Jy„ pum, qui nunc ē in Controversia. Contra video in Scriptoribus maledictionis ablatae et in totum abolitae, initium atq; pignus constitui in resurrectione, quae fuit quasi Epocha reatūs jam in totum deleti Rom. 4. 25. Sic ratiocinatur Aplus, Qui traditus ē propter offensas nras, Suscitatus am ad Ntri justificationem, traditur tum mortē, tum verò Sepulturae; prendatur Aegrum Aplicum 1 Cor 15. 17. Si xtus non ē Suscitatus, manifestē fides vestra et adhuc estis sub-peccatis vestris. Ergo vim Surrectio„nis xti vocat Aplus illam plenissimam liberationem a peccato, p qm resurgitur in Novitatem vitae, et loco ma„ledictionis ois benedictio foederis grāae praecipitur. Cum itaq; hujus Typi interpretationem tum literalem, tum Spāalem, tantae emant difficultates, videamus, Omnor forte commodiorem viam utrobiq; pendere queamus.

A Literam cuiq; inspicienti et ad Scopum dirigere volenti, dubitare ō licet, quin Sepultura haec ad Vespe„ram, quantotius acceleranda, Summae Cujusdam male„dictionis, quae Caput Scelleratum via Dña obtrusum p„sequebatur, em post mortem veluti ad tartara sub qua„re maledictionis demergebat, Signum fuit. Requirit id:

Imo Locutio illa bis diritatis plena accipitur in ab„stracto p Concreto. ō tm maledictus np Sed ipsa maledi„ctio, Ubi quicquid dirarum Conceptū potest tm in unum confluit Centrum.

2do Postulat id qq; nexus inter hujus Suspensi, Sepulturam et maledictionem ipsi incumbentem. Non Jnes illum p noctare Cadaver Sup ligno, Sed omnino eo ipso die Sepelies, nam maledictio Dei est ois Supen„sus, Scil. in fodicandum erat, qm citissime hoc abomina„bile et maledictum Caput, ob nimensam illam molem dira„rum, quā

rum quā onustum
publica, Scelleratis
Gadestium Solebam
starsis, vel in mar
Styxium demergen
terram defodi, vel
sebantur alicui p
re, et veluti Confic
3tio Hue manu d
Subnectitur: Non Jm
rbi datam. Cuibu
tem et maledictio
ut si diu perpendisset
passet, et terrae p
Haec jam bia
ad Gal. 3. 13. traduc
dictionis magnitud
exanthlavit.
Imo Scil Quater
dit tm Centrum e
lis Maledictus qu
est de infinita illa
in unum xti Caput
2do Cujus maled
Sed ēm in Sepulchru
corruptionis hnae,
compages, ō Solum
em affligi, verum
ji, Secundum disse
pus illud peccati per
rdigeretur. In Dei
rabitur, nunc Verbu

rum quâ onustum erat pr vitibus gentis piacul publica, scelleratissima capita, purgamenta riarum Coelestium solebant, vel ri crierem redigi, iis riventur sparsis, vel ri mare precipitare, sub pondere aliquo, eos in Abyssum demergente, et detinente, vel em altissime in terram defodi, vel de condi, idq; ob hanc rationem, qr Cen„ sebantur aligni gestifera labe et contagione pollue„ re, et veluti confiderare, quicquid attigissent aut afflassent.

3tio Huc manuducitur Religiosissima illa Cautio, quae subnectitur: Non cries contam riari terram haereditario rbi datam. Quibus verbis niulcatur, tantam foeditatem et maledictionem adhaesisse huic suspenso maledicto, ut si diu pependisset ipsum quodam-modo aerem coinquinasset, et terrae puritatem contaminasset.

Haec jam ria rdum applicationem ipsi Spiritualiter ad Gal. 3. 13. traducta, egregiè nobis declarabunt male„ dictionis magnitudinem, quam pr nobis xtus sustulit et exanthlavit.

Imo scil quatenus in crucem actus fuit dnus, pepen„ dit tnqm centrum et mediolium illius exterminis Lega„ lis, Maledictus qui o manserit dr. Ubi cogitandum nobis est de infinita illa mole nostrar maledictionum, quae in unum xti caput confluxerint.

2do Cujus maledictionis vi, o um mori debuit dnus, sed em ri sepulchrum descendere, nis massa illa et moles corruptionis hnae, illa veteris hnis dira, et execrabilis compages, o solum debuit pati, ri xto patiente, et ri cru„ cifixo affligi, verum em ri sepulchrum degrimi, et demer„ gi. Secundum dissertissam Dris mam. Rom. 6. 4. 5. idq; ut cor„ pus illud peccati penitus aboleretur, et tnqm in nihilum redigeretur. In unica sequenti id ipsum penitius decla„ rabitur, nunc verbula um dicam. Cur ad Rom. 6. 4 Paulus

utatur

Utitur phrasi Consepelliri in mortem Est enim
Sensus obstrusior qui non videtur exprimi, quando
plerisq explicant, pro mortuo Sepelliri Aut quando
alii Sepelliri ad mortem Suam Confirmandam. Ego au
dico tantumdem hic esse, ac Sepelliri in mortis na-
bilis ad Contestandum dirum illum fulmen xti
incubuisse, quo tanquam purgamentum illud publi-
cum Orbis terrar debuit defodi Sub terra a mo-
veri ab oculis Dei hominumq; quasi illa Sepultu-
ra peculiari, qua adumbrata erat insuspendio
maledicti, ut per hunc infimum gradum passionis,
Vetus hom, Veretes etuvid. plane deponeretur.

2io Jam ut textium quoque membrum subsum-
mam, Terra Sancta = Ecclia dei alqs hoc edit ac
nobis data et destinata Unquam potest contaminari,
Sed Supra oem Immundum alicujus Contagionis esub-
vecta, quatenus per istam xti Sepulturam oia
memoria peccati est delera, adeo ut maledictio
nulla, accusatio adversus electos emorgere queat,
hoc jam magno typo declarato, in sequenti jam
ipsum Articulum fidei illustrandum, cujus
genuina intr electus hinc dependet, alqs in hac quidē
Pontium Pilatum Corpiciemus passionem xti sub Pont. Pilato.

Passionis Nomine Continetur id oe, quicquid
a xto tellaratum est, inde a primo Introitu in
hanc Vitam Exumnosam, usqs ad ejus exitum,
quam Vitam Exadutit et finivit, Coopertus et
Contritus Veatu Nostro, adeo ut quicquid fin-
gulatis Membris ferendum, Unus pro om-
nibus, tanquam Commune piaculum tulerit in
ea sanctissima et Corpore iram dei adversus pecca-
tum Universi gnis hmi, per totum Vitae Cursum
Luctuando, Divinus Videri possit Et tum toto Vi-
tae tempore

Dom xv.

tae tempore
Sumies, Si mod
ipse tota xti v
fuerit Nram
et quidem
et vitae Dnae,
Deris morbo
bes nrae Calo
leo irae Dnae
f nobis neces
extremum v
dem Sentire
poenas nrae
Catechesecos,
a quibusdam
Altera ad
ram Sustin
deri possec
ei factam
tatoribus, l
nus xtus ea
bes et Singu
exarserat
lindine, ign
liquem, qu
Inquidm
ri Am in
rei, est in
se Suscipere,
unt, qui Un
nos, mundu
Quinte Ser

em Est enim
exprimi, quando
ellire Aut quando
irmandam. Ego an
i in mortis ma-
m fulmen xti
tum illud publi-
sub terra damno-
i: illu sepultu:
t insuspendio
xeudum passioni,
sporexentur.
abrum subsum-
gs horedita
ver Contaminat:
agionis e subi-
ulustram oiu
r maledictio
ory ette queat,
zdiem jam
ndum, Cujus
s in hac quide
xti subdone pilat.
de, quicquid
v intuitu in
ejus existem,
Cooperatus et
quicquid fin:
Unus pro oi.
m tulerit in
dversus pecca:
n Vitæ Cursus
Et tum toto Vi:
tae tempo

ne tempore, prima fere iram illam sustinuisse, nil 256.
damnis, si modo intretur in verum rei sensum, et conjec
ne tota xti vita fuit singularis, quippe ipsum ingressus
fuerit Nram gerens personam, nrōs bajulans miserias,
et quidem qd ob nras miserias cum horreo maledictionis
e vitæ dnæ; secundum illam comminationem: Quo die come,
deris morte morieris. Ubi Imo Gradu contrietur proculdubio
pes nræ calamitates, vitæ mortalis, cum maledictione et acu,
leo vitæ dnæ conjunctae; Jam vero hic aculeus frangeretur
nobis necesse fuit dum inde a teneris unguiculis usq; ad
extremum vitæ habitum nras sentire infirmitates, et qus,
dem sentire tnqm fructus acerbissimos peccati, et tnqm
poenas nræ transgressionis debitas. Haec de Phrasi Imæ
catecheseos, quae o um ab Adversariis traducitur, sed em
a quibusdm nostror: improbatur.

Altera adhuc formula e minus accepta, cum dr; xtum
iram sustinuisse adversus peccatum Universi gris hmi, si
deri: posset in castra Universalistarum transgressione
e factam o placet, qd asseratur hic a quibusdm commen,
tatoribus, Universi gris hmi hic mentionem fieri, quate,
nus xtus eandem fere iram hic sustinuit, quo adversus
oes et singulos fideles et infideles electos et reptos, Deus
exarserat ob transgressionem Adami, assumpta hac simi,
litudine, ignem magnum accendi in oes hnes et vemi ea,
liquem, qui p. pa[illegible]illorum ignem illum sustineat, quan,
do quidem (ut dicte dici ignem in oes hnes accensum : lude,, ut ajunt
re am in voce, et cavillari, atq; ita debilitare vim hujus
rei, est en sustinere, haud dubie tnbundem ac subire, et in
se suscipere, eo ut a reliquis auferatur, o um satis faci,
unt, qui Universum gnus hmum simpliciter explicant ele,
ctos, mundum electorum. Fateor gnus hmum, et mundum
fuisse sera, posse poni p electis, sed universum. Ergo Uni,
versum

versum ō pott. aliam recipere mentem, qm̄ qd̄ universis fidelibus debebatur, ōibus et singulis id totum ed̄ univer-
sim. ri semel susceptisse ed̄ derivasse Xtus, ut unus p̄ ōibus
ed̄ universitate corporis electorum simeta exanthlaret, vel,
ut ns Cathmus ob oculos ponere illam molem cumulatam
et congestam irae Dnae, quae universis fidelibus insum-
beret, et qm̄ p̄ nobis universis Xtus in suos humeros trans-
ferri passus est.

Ad passionem am̄ Xti deducendas ō sufficit quasdam
enodasse acerbitates, quae vel ri exordio vitae, ri eum
ingruerunt, ut circumcisio, Fuga ri Aegyptum, Persequu-
tio Herodis vc vel em̄ ri religios statu, tum privato, tum
em̄ publico, id em̄ a Cathmo nitenditur, et id a Docto Tio-
catore debet demonstrari, totam vitae Xti seriem ex
Mis infirmitatibus fuisse, contextam, atq; concatena-
ram, Idq; sub hoc aspectu, quatenus illae transfluebant,
ex lege Dei adversus peccatum; non Unius, sed Univer-
sorum electorum, ut ne unum quidem momentum vi-
tae mortalis, qd Xs trasegit, quo non p̄ nobis, tm̄ qm̄ spon-
sor sensit unus, quod nos debuisset in aeternum grava-
re, Utiq; Conditio mortalitatis, ne p̄ momentum q̄q; a Xto
abfuit, et quidem̄ mortalitatis, in qua residebat tota illa
vis maledictionis et irae. Qude nobis debebatur. Quum
ri nos dictum esset, morte morieris, i per aerumnas ca-
tenatas tibi p̄ gendum erit, ad mortem maledictam, jam
vero si nobis jugum mortalitatis mrae. Saepe numero, tam
grave et acerbum videtur, qui ri tenebris nati, et sordib;
educati, tm̄ qm̄ ri nāali elemento Nro Versamur, Utiq; mul-
to acerbissimum, ac plane intolerandum Xto illud incumbe-
re debuit, qui plane in alienum elementum, et a Schīsō
Nāa Coelestiq; origine ab horrens, devenerat lubentere.

quidem

quidem me ri hu
cum brevitati hu
lentam mām mo
Pergimus itaq; v
dit Cathmus Chr
tendum obtulit, ad
guttis sanguineis
ūngs jam nigru
Corpus quidem tum
ri Cogitationem Cade
via passionis p̄ m
tiis et virulentii
fuit, qm̄ ri Xto sor
q̄q; Providentia
debuit infligi, quip
aproscitur, et quam
num erat onustu
debuit conflictari,
rebat, cum corpo
diate, p̄ ipsam dei
motis, qui ad me
res et facultates
meum simile ē Cen
mea ut testa exare
quae hasce anxie
quam Concipi. et die
revera hic non re
qui, illorum horro
dit, ut ab ipso infin
exigeret, videre
foeditatem et sent

equidem me ni hunc amplum Compum demittere exem
Cum brevitati hic Consulendum, bonis ingeniis hanc luc
lentam mãm monstrasse digito Sufficerit.

Pergimus itaq; ad extremum illud, qd̃ potissũm miten
dis Cathmus Historia Dei illud poculum miscuit, et Xto bi
bendum obtulit, ad qd̃ Dus Dnus ni Horto Gersemanis tory
guttis Sangvineis Commaduit, et Cohorruit, ni Corpus Simul
ãmq; jãm ingruente, nihilisto illo pondere diraꝝ nrãr,
Corpus quidm̃ tunc expositum cibus tormentis, quae nunc
in Cogitaõem Cadere possent, qm̃ ad modm̃ Series Historiae
nis passionis ꝑ membra exequitur, nihil ẽm ungm̃ acer
bius et virulentius ni Capite aliquo Sollerato ꝑpetratm̃
fuit, qm̃ ni Xto Sornificies ejus patrarent, qm̃ ni Summ
ejus Providentia Sii moderante Suplicium illud Xto Dño
debuit infligi; quippe qd̃ apud Oes, pro Summo doloriferio
exoscitur, et quando veluti execraõne publica Dei atq;
hmum erat onustus, ãa adhuc multo gravioribꝰ doloribꝰ
debuit Conflictari, ō tm̃ ex illo arctissõ nexu, quin ge
rebat, Cum Corpore Cruciatibus obnoxio, Verum immo
diate, ꝑ ipsam Dei mOnum talibus ictibus et flagellis, ad
motis, qui ad medulam usq; penetrarent, et interiores vi
res et facultates dissolverent, ut exclamare Cogeretr; Cor
meum Simile ẽ Cerae, liquescit in visceribus meis, et vis
mea ut testa exaresc̃it. Testatur id abunde Historia Evglica,
quae hasce anxietates, tum ni Horto, tum in Cruce, ultra
quam Concipi et dici pot. formidabiles, nobis depingit, et
revera hic non nisi e longinquo, aliquid postumbs asse,
qui, illorum horrorum Spãlium, quos Pater in Filium effu
dit, ut ab ipso infinitam, infinitae laesae Matis poenam
exigeret, videre tn̄ debuit Sponsor nr̃ oem peccati nri
foeditatem et Sentire turpitudinem et abominaõnem,

Jam Vero

, qm̃ qd̃ universis
d totum et univer,
us, ut unus ꝑ cibus
eta exanthlaret, vel,
nolem Cumulatam
is fidelibus insum,
Suos humeros trans,

sufficit quasdam
io vitae, ni eum
ggptum, Persequu,
e, tum privato, tum
, et id a Docto Tra,
e xti seriem ex
atq; Concatena,
e transfluebant,
nius, Sed Univer,
momentum vi,
nobis, tnq̃m Spon,
aeternum grava,
entum qqꝰ axto
sidebat tota illa
, debebatur. Quum
r aerumnas Ca,
maledictam, jam
saepe numero, tam
xis nati, et Sordib
ersamur, Utiq; mul,
xtō illud incumb,
ntum, et a Schissã
erat lubentere.

quidem

259.

Jam vero qd durius, qm deo ē abominabilem et exe„
crabilem. Iterum videre tunc debuit Sponsor nr, foeditem,
turpitudinem et abominaōnem, ni realem, et obligaōnem
ad poenam, ō tm temporalem; Sed em aeternam, joinve„
ro nil pott. Cogitari dirius, qm se ipsum dignum judica„
re p̄ditione, et quidm infinita, vel em ut multa Comple„
ctar, vidit em atq; p̄ Sensit, oc illud, quod refectio, et ab„
scissio a facie Dei, ni Creaturam raōnalem pot, et debet
Dueve atq; niferve, jam vero quis possit exprimere
illam miseriam et anxietatem, quā mens immortalis
Creata et disposita ad Deum Summum, quin imo Unicū
bonum possidendum, inde excidit, et in Summum malū
demergitur, Quaeq; ita pauciss̄is lineis sunt modo ano„
bis adumbrata, attentiore deductione et illustraōne Cu„
piq; ingenio Commendata.

Non Sufficiebat id ut Mediator nr pateretur, Sed ne„
cesse erat, ut Sub judice pateretur, et inde Certi redde„
remur, Suplicium Crucis a Capitibus nris transiisse
ad hoc ex Caput innocens, Si Xtus ni lecto Spm Suum Pa„
tri reddidisset, aut ni angulo aliquo a Latronib̄ fuisset
jugulatus, non Satis firmum haberemus fundam̄, ad mo„
tem ejus ni nras raones transcribendas, quum am̄
Providentia Dei et Consilium ita direxerit, ut in qm
Cap. Sellevatum agnus hic immaculatus, fuerit tra„
ctus ad tribunal, ni periculo datus, examinatus, da„
mnatus, tndemq; cruem diristima poena Capitali macta„
tus, valldistime Concludimus, quantumvis Judex ejus
Pontius Pilatus ipsum absolverit, et insontem decla„
raverit, neutiquam tn eum in Conspectum Dei fuisse
insontem; Sed relaōne Sponsoria ad haec ōia obeunda
fuisse obligatum, quis inde maam hic Contentam Cordi„
gne vult deducere et explicare: Quicquid acerbitatem

a Pontio Pilato

Pontio Pilato

ste n̄ eum nigru
ficabitur, Sed, re
ipe, et manum De
nistis ṗtribus Sublr
cooperatus, et ni Cr
modo Speciem P
factionis, Confus
se in Suo tribun
gebat, idq; titula
tes Dei virtutes
usq; quadrantem
n̄ possumus Cu
adversus eos qui
tur, nos Se vero

D

Questio

Ex tres gr
gis magisq; d
si. In morte
Quorum arti
At non timer
luem et nr
riar, ut Xtus
paucis declar
tum benefic
Primeq; vita
lim ad illud v
Illa formidolo
Simplicem tn

minabilem et exe„
Sponsor nr, fordittem,
alum, et oblig ãonem
aeternam, jam ve„
um dignum judica„
ut multa comple„
uod refectio, et ab„
adem pob, et dbet
posset exprimere
mens immortalis
r, quin imo Unicũ
in Summum molũ
eis sunt modo ano,
et illustrãone cu„

patereturr, sed ne„
et inde certi redde,
tris transiisse
eto Spm Suum Pa„
a Latronib⁹ fuisse
s fundum, ad mor„
ndas, quum an
irexerit, ut in gm
latus, fuerit tu„
examinatus, da„
a Capitali malta„
mvis Judex ejus
insontem decla„
ectum dei fuisse
ee ĉia obeunda
contentam Condi„
d acerbitatem
a Pontio Pilato

Pontio Pilato exantlaverit Xtus id quidẽ ing„
ste in eum ingruisse, respectu in hnem, a quib⁹ ex corin„
ficabitur, Sed respectu Dei et Pri Justissimi in eum ĉia congru„
ipse, et manum Dei hasce Cunctas poenas exegisse, gradu in fi„
nitis ſtribus Sublimiori, ita ut illusus, virgis lacceratus, Sputis
cooperitus, et in Crucem demiſs affixus, ab hnib⁹ exteriorem
modo Speciem ferat illius illusionis, verberãonis, pude„
factionis, Confusionis, et demiſs execrãonis, qm Deus i„
ipse in Suo tribunali in ipsum pnunciabat Simul atq⁹ in fli„
gebat, idq⁹ titulo atq⁹ Nne Rebellis, atq⁹ Blasphemis qui
jes Dei virtutes violaverit quo pacto jam ad ultimum
usq⁹ quadrantem, Nra poena a Xto exequtã, subsumme„
re possumus Cum ubito; Nullam amplius ee condemnãonẽ
adversus eos qui sunt in Xto, Rom. 8. 1. Sive ut Cathmus logi„
tur, nos Severo dei judicio ee jam exemptos

Dominica XVI

Questiones XL. XLI XLII XLIII.

Ex tres gradus deduxit Symbolum humilem et ma-
gis magisq⁹ depressum Statum J. Xti Super Crucẽ pos-
ti. de morte. Videl. Sepultura A defensu ad⁹ in fero
Quorum articulorum explanãonem ita ingrediar,
ut non timere in quibus a vulgari opinione, sed S. Scrã
luem et nrae Doctrinae seriem sensibus esse repe
riar, ut 1mo loco necessitatem naam mortis ex
pauci declarem atq⁹ Statum introducam inconspe
ctum benericiorem humiliationis, qm Deus gloriae et
primeq⁹ vitae, hae ni pte pro nobis obiit, adtendi ve-
lim ad illud verbum, quo die Comederis morte morieris
Illa formidolosa Sententia denunciabat peccatoribus
Simplicem tm aam et Corporis dissolutionem Sed di
vi-

Vbi.
Solutionem ex ira et maledictione Dei, perfectam omnigr
diritate eterna plenam percgr fuisse palam est ex eius
ōi jure vitae, ōi possessione vel minime imagnis Dñō ōi gr
Communione ipsius atgr Contra redactor ejs in statum abomi
nabilem, et cum damnatione Conjunctam percgr tum Corpg
tum aīa dispersi debebat, atgr inden a morte Da absor-
beri, hic est ille aculeus gr Agius morti tribuit 1 Cor. 15.
quo sane aculeo nihil dirius, nihil acerbius potest dici quo
quidem cum maledictione numinis immersi defendens in ca-
pita nra haec Mattis in finitas penas repetit non finiendas
usgr ultimus quadrans ō psolvereter, = donec justitiae Dnae
in plenum sit satisfactum,
Ex dictis jam incipit diluere, quanta acerbitas fuit passionis
xti, cum se debuit demittere ad mortem, et quidem ad maledictam
illam mam mortem, et gr adversus eum hic aculeus ōibus
viris diris gr Coelestibus exasperatus, veluti fuit destinatus,
ut quicquid in illo fuit maledictionis, id unus sibi accipe-
ret, atgr exhauriret, simulgr efficeret ut mors fidelibus non
amplius et ad damnationem, sed benedictum iter ad vitam
aeternam, ita acerbissima rerum facies in Nazareno, mam
viem obeuntem obversabatur. Esa. 53. 16. Excindetur ob de-
fectionem populi mei e terra viventium. Posteriores ver-
culae habent aliquod dubium in Hebreo ונ Vulgo singula
rem effertur et applicatur Messiae. Ego malui pluraliter
explicare, Plaga ipsius ut referatur ad populum ipsum Colle-
ctivè positum, quasi dicerel Vates: Exesus ē Plaga ipsis
debita, ictu illo formidabili quō ipsi debuissent excindi e ter-
ra viventium, ob execrationem legis, atgr a facie Dei aeter-
num relegari.
2do Loco obe observandum Verbum ex Ejus ē +
violenta manu ō tam hūum, quam ipsius Dei, qui hoc vul-
nus lethale cum infinito pondere maledictionis suae Dnō
Messiae imponeret, eodem effectu memorantur de Messia
Zach. 13. 6.

Psal 16: v. 6 vmeuba
imputa quibus m
dictionis fuisse
Haec cum
ōm Theologi Conven
tum a Communi v
mea paululum e
fori nostrae Deo
Quamobrem Vi
posuisse x dum.
opinio, de Sepu
quogr descensu
serie Articul
turam illigunt.
Cruciatibus gr
pendens sustine
vulgatam illam
labe, taetare a
eternae eam C
test verti, si gr
Consistere ac
Existimo ego
gr initio exposu
Terra manso
ē Conjunctum,
api potest po
in Sepulcro, s
item gavisa lingua
Hi est ille
servant et qui
verba nra, ragu
tuum. Cum ad
fuisse Collecta

Ps 18: 5. 6 vincula et laquei mortis, ipsi inquam sancti et recti inventa quibus mors finem vitae devicisse, ac sui juris etc videretur

Hactenus nihil statui, in quibus omnes Theologi conveniant, sed quod nunc statuere sum paulum a communi via discedit, quod ideo moneo, ut S. Doctorum mea paulisper examinibus respondeat S. Scriptori nostrae Theologiae tum Auditores mei eam seponant

Quapropter Vulgo hanc maledictae mortis relationem deposuisse dicunt. Statim atque in Cruce expiravit, hinc illa opinio, de Sepultura propter mortem jam abolitam hinc quoque defectus ad sinistrorsum in aliquem sensum deflexus quoque series Articulorum postulat, cum alii hi quoque Sepulturam illigent. alii ut Catenus quoque id explicant de Cruciatibus gravissimis, quos extus affixus et in Cruce pendens sustinuit. Ad Dominicam jam procedentem jam vulgatam illam opinionem de maledictione ablata; incipiebat faetare atque ostendere nec S. Scriptae nec religionis nostrae Doctrinae eam consonare, ac proinde vitio nobis non posset verti, si quid tentemus quo cum utroque melius queat Conspirare ac Convenire

Existimo ego maledictae mortis relationem illam acerbam quae initio proposui, tam diu duravisse quam diu Xtus in Corde terrae mansit, hoc cum S. Scripta, et Cum Systemate nostro è Conjunctum, Sed inquies aliquis? Quid maledictionis Concipi potest post mortem? Cum Corpus quiete requieverit in Sepulcro, sine dolore, et ad vitae ad Paradisum vaquie item gaudia.

Hic est ille Scrupulus, ad quem Constantissimi Theologi adhaesunt et qui nobis nunc resolvendus est, ne in alienam sententiam verba nostra rapiant, aut nos iis adjungere videamur, qui statuunt Xtum adhuc post mortem magnis cum Cruciatibus fuisse Collaetatum, ab illa opinione longissime sum remotus

A Scripta

perfectam omnia
salam eo exediße
e imaginis Dñi eo qd
pe in statum abomi
- peream tum Corpo
a morte da absoc.
ti tribuit 1 Cor. 15.
bius potest dici quo
ti defendens in Ca
repetit non finienda
Domus justitiae Dñae

bitas fuit passionis
quidem ad maledictam
n hic aculeus cibus
uti fuit destinatus,
d unus sibi acie
t mors fidelibus non
tum iter ad vitam
s in Asyrian, Mar
5. Excindiur ob de
im. Posteriores vo
Vulgo singula
o malui pluraliter
populum ipsum Colle
sus e Plaga ipsis
uissent excindi et ter
go a facie Dei aeter

ex Ejus e
ius Dei, qui hoc vul
dictionis suae Dñe
rantur de Messia
Psal. 18. v. 6.

et Sanctissime Credo qd Cti Corpus dolorem, ictum aam post
mortem angore fuisse liberatam, nec tumultuosa aore ma
ledictae mortis relatu nec dum finitae sunt passiones &c.
χυτροπς. qui hunc adhuc aliquid sibi inderi atqz inhoneste
patiebatur Cum a vinculis mortis retinebatr, et quia
illis vinculis, quib illi reo, sonti, noxio exari adnexa qm
diu illa vincula nondum superata tam diu ignominia
ejus publica, duxabat a qud Hominis tam diu duxabat reatus
quor ejus apud Judicem et Patrem, vel Sabem nondu
plenissime erat ablutus, atqz tam diu a maledictione
illa, qua descendibat ad mortem non fuit exemptus atq;
liber futurus. Quae quidem Condicio ut qd humilima
fuit ita non potuit non certo sapu ee gravis, molesta,
aerba. Personae tam eminenti qualis fuit ex virgoos
qui fuit fons vitae, Sol justitiae, divini Deitatis & aternae
ex Ipsa imago Cujus Natura Sanctissa beatissa gloriosissa, nihil Cum tenebris morti, Commune tenebre
posse videbatr, et per triduum herere debuit, ut justitiae
Dnae Satisfaceret, et veteris nri hnis plenaria destructio,
fditio atqz abolitio p ageretur. Quod ultimum hic notari ve,
lim. Etenim maledictae illius mortis relatu nondum Cum,
bit, respectu Corporis peccati Nostri, qui erat oneratus, et
respectu Veteris hnis nri, qui o dum erat Crucifigendus,
verum inter imendus, et in totum abolendus, quas exu,
rias maledictas o equid Xtus, nisi in Sepulchro, qm admo,
dum em nri Geologi docent et Cathmus Qne 43. ita tamde,
posito Veteri nro hne, Novus in illo resurrexit, Cum e Sepulcro
Caput emersit, et redivivum extulit, mortificatus quidem Carne,
Sed vivificatus Spitu 1 Pet. 3. 18. vel ut Paulus loquit Spiritu
justificatus, 1 Tim. 3. 16.

Pergamus ad 2dum Gradum Sepulturae, ubi jam paueis
poterimus defungi ab ea, quae ad dnicam Ascendentem &c.,

missa,

missa, ubi ad Deut. 21. fontes Pr. aperti, unde hujus mysterii intelligentia unice ē hauriendā, ut ām qualibi dicta Pr confimentur et illustrentur dabo explanationem vatitinii Esa 53. qd huc strinxe autumo: Et dedit Cum improbis Sepultu„ ram ejus et Cum divite fuit in morte Sua.

Quod ad Imam Membr. attinet, ō executeam diversitatem Sententiar, et qd quae qq habeat Valoris aut ponderis, Sed statim apud Hebreos Cognita ee debuit, et potuit prali huma„ one, et infossione in terram, quae alicui Contingebat Nec et tv. à Vate: titulo Scelerati, et per excellentiam improbi atq ideo a Sepultura Deo maledicti, qui en post mortem adhuc ira Dna manebat obtutus, et Qsterea demergebatur in Cor terrae, hoc pacto in terram detrudi hor aliqd divum, ac Qnde Sepultura impi. Solemnem formulam potuit usurpari pro Sepultura, tristi et plena horroris, qualis erat illa Suspensi de ligno, Unde jam apparet qm opposit è Esaias eduxerit hanc Sepulturae, qm Sme Messias debuit obire, ut revera illum typum Vete„ rem, tibi Suis Numeris absolverit, et Complerevit.

Quod ad 2dum Dubitari pot. Sit ne vox Hebrea בְּמֹתָיו Com„ posita ex duabus, an ex tribus, Si ex duabus Verendum fo„ ret, ut en non nulli fecerunt Monumenta Cujus ut Sit plu„ rale foemininum Sit בָּמָה a Singulari בָּמָה Celsum, excelsum, vertex editus, non nunqn ena aedificium editum unde ō invita lingva notare potuit, Sepulchrum magnifi„ cum, et altius extructum, quando id dicere Pfta, Messiā quidn ab una pte inhoneste ee Sepultum quatenus illum maledictio illa Dei Qsequebatur, et postulabat, ut Nec in„ fra descenderet, in Cor terrae, Sed ab altera pte en hone„ ste fuisse tumultatum, quippe qui jacuerit in Monumen„ tis, malim tn hactenus retinere Compositionem ex tribus, et Cum plerisqq vedere in Mortibus ejus adhibebatur plura„ litas, quod ō Simplex mors incubuerit in Messiam, Persona

impi

Dom xvi.

missa,

265.

impbi adhuc investitum, qm̃ ad modm̃ Veterem illum in-
Sum ō una tm̃ mors ꝓmebat, sed vis Cōglomerata male-
dictionis Celestis, qua Sico aculeo, ad inferos usqꝫ Scelera-
tam, illud Caput in Crucem Suspensum, ꝓsequebatur, ad qm̃
Similitudinem m̃ Messias Subire debuit, ō unius morbis, quip-
pe qui biberat amarulentissimum m̃um poculum, temperatum
mortibus et morbis quasi execraōnibꝫ, tum temporalibus,
tum aeternis, quar. qqꝫ vi et mole tum Sepelire debuit e-
Spectu Corporis, tum descendere ad inferos respectu aāe,
aliāri adhuc ꝓ illustri figura Sententiam dabo illustratā
Simul et Confirmatam, Ionas in Ventre Ceti ꝓ triduum deten-
tus, haec erat Sepultura hnis viri verè Mystica, et arcana
via et ΘΕΑΝΤΣΟΠΟΣ, tunc cum mortuus jacebat in Corde
terrae, erat virus, et Vim vitae indissolubilis retinebat, qua-
tenus Vinculum Unionis Hypostaticae, quo Divinitas cum hu-
manitate, erat Connexa, ō fuit violatum, aut Solutum. Hoc Mys-
terium puto qqꝫ intendi Apoc. 1. 18. Et qui Vivus, et mortu-
us, fui, et Ecce Vivo, in Secula, et habeo Claves inferor.
et mortis, Vvieps ille ut in Graeco Scat ꝓ excellēam illam, qui
immortali et indissolubili vita ē Ditatus, ꝓ Se Vivens et
existens, nullae Omde mutaōni obnoxius, ēs tm̃ mortuus
fuit, et ad Exemplum Jonae Vivus fuit Sepultus; jam Ve-
ro ut Jonae Caeli dubio grave fuit, sic in Sepulcro Vivum
ēe melius ita ΘΕΑΝΤΣΟΠΟ qqꝫ grave accidit, cum ēet
Deus ille Vivens, in Sepulcro detineri, atqꝫ tenebrosi Care-
ceri, tm̃qm̃ Captivum mortis jaceri Conditum, et quidm̃ ob
reatum hactenus sibi incumbentem, ꝓpendantur, quaeq.
dae illae, quas fudit Jonas Cap. 2. et applicentur ille ad Mes-
siam, qui ille nobis in hanc rem spirat. Gal. 1. 3. 4. ibi ēn il-
lae formulae loquendi, positae Sunt, quas Jonas deinceps
fecit Suas, quibꝫ ꝓpensis ō Jone dolitamus, qm̃ Conditio
Sepulturae haberet relaōnem tristem, Cm̃ gloriosissā Persona,

ΘΕΑΝΤΣΟΠΣ.

ΘΕΑΥΤΣΟΠΣ. cupiebat finiri et p absolutionem a vcatu. resurrectionemq; terminari.

Videamus jam 3ium Articulum quo confitemur: Sponsore. vium descendisse ad inferos. Hic Articulus semp multis dispu, tationib; multisq; Hallucinationibus, et detorsionibus semp fu, it obnoxius, non libet p oia illa transire; Sed statim ad ipsam aggrediamur.

Carthmus Nr eam explicuit de Angoribus Xti adhuc viven, tis, Alii magni Theologi contendunt, ipsum idemq; cum se, pultura, virum videri pod. ri re tam clara potuisse haereri, cibil en evidentius e, qm xtum post mortem fuisse ⳋ ΝΦΨ diverso aliquo loco a Sepulcro sive diverso aliquo Statu, ut ita dicam, ut en hoc Corpore et aa constat, ita Habr dus Sermo at, tribuit Corpori Sepulcrum, aam am considerat vel versanter in ⳋ ΝΦΨ: in Statu dissolutionis, quo aa a Corpore Sepa, rata illam sui ptem desiderat, appetit, et cum ea iterum con, jungi postulat, vi Suae Nae, quae Conjectura Nra circa vim vocabuli obscuri hic inserta esto, Est am hbe observandum istud ⳋ ΝΦΨ itemq; Graecum ᾅδης usu publico complectitur, Uni, versum illum Statum, aae a Corpore disjunctae, sea in Paradiso, et Sedem beatorum sit Susceptа, sive dejecta in locum tnator; tum vero absq; ulla Controversia in hoc ⳋ ΝΦΨ sive Statu disso, lutionis aae a Corpore versabatur xtus, et in isto ⳋ ΝΦΨ in Statu aae a Corpore, qui p peccatum introductus erat in mun, dum, quicq; Conjunctus erat cum maledictione legis, et cum hoc aeri aculeo: Morte morieris. quodq; hic pulcre observandum, unde o portuit emergi, nisi p Satisfactionem Legi tnae Sti, tam, et p exantlationem ois illius poenae, quae transgressor: debebatur. In eo vesperet hujus qnis Cardo, atq; ades mentem meam adhuc Clarius pronam, quae haec e, Cum Corpus Sepul, tro, aa Jeo ⳋ ΝΦΨ. traditur, verumq; hmis ptem Conjiderari, quandiu o dum Satisfactum e Justitiae tnae, ut exclusum ab.

ois piae

õi juraē vitae, atq; in Carcerem Clausum, ab imperio et
Saevo dominatu mortis, quâ temporalis, quâ aeternae, quae
vincula õ possunt unquam rumpi, aut excuti, nisi pleniss̃o
illa Satisfactione, quâ pis amissum ad vitam, tum tempora-
lem, tum aeternam, recuperaretur. Ex se ingerit xdi aã, quae
diu in Statu dissolutionis a Corpore versabatur, quantum
vis acquievit in Paradyso, retinuisse tñ hactenus relaõnem
gravem et indecoram, quam desiderabat q̃nto citius finiri;
Quin imo ajo, non Solam hic xdi aãm venire in Considerãonem,
Sed totam θεάνθρωπον. Personam ēe Considerandam, quicq̃
ẽn vel Corpori, vel ãae accidit, id toti accidit Personae, ac
proinde qui libet cernit õino indecorum fuisse, ut Pallas
illa excellentiss̃a detineretur ab dominatu illo mortis ma-
ledictae, in ictum juris ad vitam amissi, et nedum recu-
perati, q̃d jus recuperatum, tunc demum in Resurrectione
se prodit, et Coelestibus, terrestribus simul et infernis fuit
patefactum, atq; demonstratum, ut jam in Nom̃e Jesu genua
flecterent, atq; ad tantum Numen horrerent, quicquid ẽn in
inferis, in Coelo, in terra quippe quod Sua ipsius potentia,
ac virtute infinita, mortis temporalis, simul et aeternae
vincula p̃fregit, atq; ut ē Hypoc. l. 18. Claves libet inferorum
et mortis, quâ ipse fuit mortuus et revinctus, vita ut jam
p̃ arbitrato potuit et aperire, et claudere. ÷ vel ad Justitiae
assummere Secum, vel in Coelestem gloriam evehere, vel in
aeterna Calamitate relinquere quos cunq; velit. Haec jam
Divina consonare cum S. Literis, ulterius ē demonstrandũ,
p̃sertim illa ego, quae jam dicta sunt.

Jam nobis ingr̃ssum Psal. 16. 10 Non derelinques aãm me-
am in שְׁאוֹל Messias notum ē loquitur, Cujus Considera-
tur Caro decumbens in Sepulcro, et Cujus aa Commodisse

Constituit

Constituitur in שְׁאוֹל altero illo receptaculo, ad quod vita functi debebant obire.

Est interim magna hic fluctuaõ interpraõnium, quae rem ligidam & le magnopere turbabit, cum turbaõni videtr ansam dedisse. Duplex error: Alter Pontificior, Alter Lutheranor, quorum priores contendunt aam Xti descendisse ad infe-
ros ꝛ Lymbum, ut inde Patres liberarentur; Posteriores statuunt aam Xti descendisse ad inferos ꝛ in locum damnatorum, ut ibi potentiam suam ostentaret. Utis jam erro-
ribus obviam ituri; Nri Interpres negarant שְׁאוֹל Signi-
ficare aam.

Eptio Prima opinio illor, qui aãm exponunt p Persoñ, vertunt q.g. Non deseres me ꝛ meam Psonam in Sepulcro, simul assummentes id qd nungm pbari potl. שְׁאוֹל no-
mq; receptaculum Corporis. S. Sepulcrum, quicqd eñ locor. ē in Bibliis, id ptinet ad Statum aãe, sicut ēm inter alios statum dedit Clar. Bochartus Disserr. de descensu Xti ad inferos. qui eundem hic nobis cum Sententiam tenet.

Secunda Explicaõ ē adhuc minus arridens, quae בְּרֵשׁ Capit p Cadavere, qm admodm Beza ō debitavit Veterici; Non dereliques Cadaver meum in Sepulcro. Addu-
cuntur locatthii qd modo dicebam שְׁאוֹל nungm ptinet ad Corpus, denigt a Corpore acceptum jam fuerit in Sepulcri. Sed ē diver-
sa raõ va-
leroque

Tertia ꝛt Interpretaõ, quam Calovius et Coccejus de-
ii Calculis Comprobarunt וַחֲסִידְךָ. Tuam vitam aãlem qui sen-
sus ꝛt Sati Tritus, quasi diceret: O deseres vitam meam in Se-
pulcro ~ Statũm mortis, sed qm aã xti haud dubie quoq; in Statu mortis hactenus fuerit detenta, tt nra vita aãli dependet ab aã illa immortali utiq; rei et raõ exigunt ut illam partem Tpalem et immortalem nequiqm hũ excluda mus, ꝛt inde locum illum ita capere non dubitamus: non

deseres

Lev. 16. 28. & 21. 1. Num. 19. 13.

Deferer dam in statu vi solucionis, qn ut sponsor ob male-
dictionem legis obire coactus fuit, sed reatu peni-
delicto, omi memoria ire penitus extincta, Concedet ei
brevi victor et triumphator evadam, et emergam, atq
immortalitem beatam tum q me ipso tum q mei orbis
recuperem.

Secundum Argtu Probic Petrus Act. 2:24. ubi
hunc Psm qz locum ad-duxit et ita explicat, ut liquet
eum qz dum stricte dictam hic intellexisse, haeta-
nus obnoxiam relationis alteri Xisti. huc en perti-
net illa fraſis, qn Deus suscitavit solutis doloribus
mortis, eo qd fieri non potuit ut ipse ab ea remanerets
detineretur est ex Psal. 18.16. ubi vocabulū Hebraeum
notat partim vincula partim dolores, jam vero cū
LXX interpretibus dolores tenuit Argtus q: d adhuc tor-
tibus faciebat ad scopum, q tenus nop doloribus in tri-
stis et acerba ac qz gravi fuit illa conflictatio ut
ut jaceret tanqm captivus mortis in ejus vinculis,
qui dolores ejus vincula plexa erant dissolvenda
et in perpetuū dirumpenda per resurrectionem. attendā

Tertium Argtum suppeditat illustre oraculū Psal. 68:19.
Ascendisti in altum captivam duxisti captivitatem Coll.
Eph. 4:8.9. Ubi sic ratiocinatur Argtus: Illud ascendere qd prius descenderat in infimas partes terrae. habemus ibi
clarii verbis consignatum, e ex descendere in infimas
partes terrae Stylo Biblico, ac descendere ad interos Ezec.
31.14. ratio locutionis est haec, qd Veteres שְׁאוֹל et.
Hades. Concipiebant tanqm aliquod receptaculū vastis-
simum, situm in ferioze regione terrae, ac propterea di-
cebant aliquem illuc descendere qui jam non ultra secun
et finem illius locutionis debebat extendi qs tunc ne
cessario

Cessatio dat̄ ōs sive bonos sive malos eodem in loco versaretur. Fuit, fuisse ex more loquendi ibam Status dissolutionis a corpore intelligitur in qz hactenus considerat̄ ut Status humilis et habens aliqd, qd nam gravet et deprimat, unde cupiat emergere ac descendere in altum

Ex quibus Concludimus, per Captivitatem in illo priori vaticinio intelligi portas inferorum, quas extus stringere debuit cum eis inclusis earum opes et potentiam sua de-bellavit potentia. Quod ipsum jam

Dato Argto Confirmabimus ex Carmine illo videlicet triumphali 1 Cor. 15 ubi tum ô mors aculeus! tua ô Hdes victoria! probat ibi Apl̄us ōtem mortem; Sedat ejus Claustra et carceres formidolosissimos atq hunc terribilem hostem ostendit jam penitus fractum, et exutum orbes Suis armis et terroribus; qd Dominus Messias Jesus probis non tantum mortem sub vitæ, atq in sepulcrum fuit traditus, verū em ad inferos descendit, atq maledictum illum Statum dissolutionis, em tanq sponsor voluit exantlare, ōrq illam acerbitatem qbā in illa residebat et exhauxisse, atq ita sibi Claves vindicasse mortis et inferorum.

DOMINICA XVII.

Texts Jan X: 17:18. Szeret engem az atya mert stb.

Questiones XLIV. XLV. XLVI. XLVII. XLVIII.

Athae dejectissima et depressissa humiliatione tractum facimus ad Sublimissam ac cumulatissam Exaltationem, ubi primum gradum optimet Resurrectio degua non dissutabimus ea, quæ in Systemate Satis luculenter sunt pertractata, Sed Statim, Cum Cattmo ad interiorem medullam et praxim penetrabimus, Supponitē em hic discipulus, ut jam aliunde natus.

Est autem Triplex effectus xti Redivivi, unde Triplex Unio Tyandy P.C.I. Tyane Cappadoky sikot vala Szudalat. vis. Life gyogyitta halottal támasztott: De mind a' kettö szábitlo volt Vid Du Pin. Sec: XVII: De tudok en egy oly valoságos Jni katalomnal bövebbet à' ki nem szaki mistrut hiu tulaj don magát=i az halálból fel tudta támasztani Jan X. 17, 18. Az ita elitemet letészem hogy is mint fel vigyem azt stb.

Exod:- Epimenides A.C. 596. Jos 1:72. Pythagoras Solon Pregnans Lapok hogy sok dolog alatt. 2do nihil ex nihilo fit, semmiből semmi nem lészen, dolog hogy fel tudjon támadni Exod:- Apol

se se practica exerit et diffundit. Erenim victor ille et tri-
umphator mortis Sepulcri et inferorum.

Imo Nunc vivit vitam Justitiae ōi reatū insolidum ex-
lutos, ita ut ne memoria Supsit peccati.

2do Vivit vitam Sctitatis ita ut p ipsum et in ipso ōis
impuritas Carnis, quae in nos dominatum hebat, sit con-
sumpta atq; in nihilum redacta p veteris illius hmis aboli-
tionem, quo pacto jam ō Rum ē fons Justificaōnis, sed ēm
Sctificaonis.

3tio vivit nunc dnus nr vitam Gloriae, Coelestis, et beati-
tatis, immortalis, atq; hoc pacto nobis pignus ē beatae
et gloriosae in eo resurrectionis.

Haec tria admirabiliter complexus ē Esaias Evglicus
ille vates, Cap. 25. 6. 7. 8. ubi exhibetur in monte Sionis con-
vivium illud apparatissum N. Ti, ad gd oēs Populi confluе-
rent, ut de gaudio ejus pticipent, qui velum, gd oēs Populos
volebat, et aperimentum gd oēs populos adduxerat absor-
sit. בלע in Victoriam JESVIKOB. habent LXX. gd veti-
mit etplus 1 Cor. 15. v. 54. Alii ex noone vulgariora malunt
in aeternitatem Sed nos in primaria origine בלע da-
mus inpurem gustum ē insolidum, complexisse cumulatis-
sime ita ut mors cum oibus suis armis, opib- et terrori-
bus, sit debellata et profligata, delera et ad nihilum reda-
cta, respectu hujus Victoriis, et gd Victoriae ejus Partici-
pes reddentur, in qua jam ideo sponte jam inclusa tene-
tur altera, altera illa in Victoriam, in aeternitatem qqy.

4to Dat tres illi usus vitales, et ōis Ubertatis, et Consolaō-
nis plenī, quos Catechi nri p Censent, dum primo loco ponunt
Xtum sua resurrectione mortem devicisse, ut nos justitiae
ejus redderemur Compotes, 2do ut nos potentia illa ad no-
vam qqy vitam excitaremur, ē Sctitatem aeternam adipi-
scemur. 3tio ut haberemus in Redivivo Capite pignora

gloriosae

gloriosae Resu
vrae, gm Apstu
xti baptismate
ctus Splendidi
a vita illa Just
qui trigm viva

Ad primum
pandendum, qd
simul fons gra
dendum ē nobis
illam immensa
abominabilem
dictionem nr
ferim et dole
laborare hebi
jus rei quae
re. Etenim qui
xius teneretur,
crimirum, in q
omissis, incurri
in oib- illis in
Conceptus nr Se
reatum, quo o
ti bi juae ad
Haec oia distu
los Nros posit
re triumphum
aspiciendum
reservatum,
magis magis
talium gene

glorioſae Reſurrectionis, Hic ē ḡſi Mlex Triumphus Fidei
ñrae, ḡm Apſtus Conjunxit Rom. 6. 4. Cum ait: Ideo nos in
Xti baptiſmate Sepelliri ñi mortem, &c. Hoſce jam tres eſſe,
chus Splendidiſſimos penitus excutiamus, et redordiamur,
a Vita illa Juſtitiae ḡm Xtus nunc vivit, et Cum eo Deſilli,
qui tñḡm vria membra ſ hoc Caput alimtur et Regumtur.

Ad primum illum aſpectum triumphalem reſurrectioñ
pandendum, ḡd Xtus ō Am ille juſtificatus ē Spiritu, Se-
ſimul fons juſtificaōnis declaratus ſ oī Fideli, deſcen-
dendum ē nobis tota Cogitaōne ñi Magnitudinem reatuñ, et
illam immenſam molem Criminum, quibus oēs ac ſingu-
li abominabiles Coram Deo reputabamur, anteqūm Xtus ma-
nditionem ñram obiviſſet et exhauſiſſet, ſ atendum ñ,
ferim et dolendum mentis ñrae aciem tantopere hic
laborare hebitudine, ut vix tenuiſſimam Juſtitiem hu-
jus rei quoad adingere, nedum in ſ fundum ejus penetra-
re. Etenim quis ē, qui vel unius Criminis reatum, quo obno-
xius teneretur, Coram Deo vite inſpexit et ſ ſentit? quis oīum
Criminum, ñi quae vel Cogitione, vel opere, vel admiſſo, vel
omiſſo, incurrit, gravitatem laeſionemq̄, Malis ñrae, quae
ñ oīb illis ñi eſt, elongnquo poſſit aſsequi? Quantomin.
Conceptus ñr ſe le poſſet ñmittere ñi illum exaggeratiſſum
reatum, quō oēs fideles ob execraōnem legis jacebat, priva-
ti oī jurae ad vitam Dei, et jugo mortis aeternae oppreſſi,
ſtare oīa diffuſiſſa Suâ amplitudine et extenſione ob ocu-
los ñros poſita ēē deberent, ſi justo ñi lumine, et Splendo-
re triumphum reſurrectionis, et ipſi aſpicere, et aliis
aſpiciendum ꝓbere vellemus. Cum aūt hoc Coelis videatur
reſervatum, hoc dm agamus in terris, ut piis meditaōnib
magis magisq̄ ñi hujus Religionis ñrae Centrum ac medi-
ullium penetremus, poſſent aūt meditaones ñrae ñi hac

mña

mãa optimè ac Commodissime deduci et elici, si Justi„
ficaõnem tĩ membrem quae Complectatur nr̃m et absolu„
tionem ab oĩ reatu, tum adjudicaõnem giriz ad vitam, si
prius illud membr. paulo accuratius attendamus, offert
se nobis aliquid, quo nihil illustrius Constitui potr. minu„
merabilis nr̃a multitudo quae obruta jacebat peccatis ac„
q3 Criminibus arenam numero montes pondere aequan„
tibus, q resurrectionem xti, ita jam eo et Cum eo justi„
ficata et absoluta, ut ne minima quidm Criminaõ ad„
versus eos posset inferri. Rom. 8. 33. Quis intentabit
Crimina adversus electos Dei. Ubi tbe attendendum tm
hanc Justificaõnis paulatim Crescere atq3 potissimum
Constitui in resurrectione, atq3 subsecuta exaltaõne, Cum
potestate et Cum jure conjuncta. Habet tm mirificam Em„
phasin. Rom. 6. 7. Illud dictum: Qui mortuus ẽ, libera„
tus est a peccato: Aliquid ibi obscuritatis Creat Ellipsis
ex superiore suplenda, id ẽn elicit ipse, qui ita mor„
tuus ẽ peccato: ut jam offendi in xto, Etenim xto tnĝm
membrum vivum Cum capite Crucifixus, sepultus, resu„
scitatus, quod postremum omnino hic attendendum,
qd mortuum ẽe peccato, tantundem hic valet, ac q novõ
vitam peccatum exuisse, et deposuisse, qui ergo ideam se„
cit jam subsummit, is a peccato plane ẽ Justificatus, quae
Phrasis hic loci habet aliquid reconditum, et multo nervo„
sius, quam prima fronte apparet, ô ẽn tm simpliciter
valet locutio Graeca quae ibi reperitur, absolutus ẽ a
poena peccati: Sed tantundm ẽ, ac Dñs eius relaõnem
Cum peccato deposuit, exuit, qm antea Cum eo habebat
tnĝm hero, Cui ut mancipium erat obnoxius, et Cujus
jugum portare jubebatur, quo pacto jam justificaõnis
vocabulum in Sctificaõnem mirabiliter Apostolus. Justificari

ẽm notat

ostendi

em notat Ju
cari ab Di
transgressio
Adictione, o
stificaõne g
Rom per g
quod nobis ex
gentis xti gl
cum ab ripie
nere innum
jam Constric
suo Capite, e
simem juris
bebat gaudi
gnetur tque
ĩo Desertm
nos Cum ri off
stinet ad Sc
nus nr̃ qui
tm ad ri xto,
jam assignat
onis, atq3 i
pit, ut tnĝm
se se conserva
Gradum hu
surrectionis
nis Idem hi
mis Augusta
hujus rei de
comprehendere,
te ac Cogitaõ

em notat Judiciariâ Sententiâ plane liberam pmn„
cipi ab ōi damnāone peccati, sive jam implentis ad
transgessionem; sive post transgressionem, aeternama„
dictione, onerantis id qd jam in Consequente ste de Jon„
stificāone plenius adhuc deducitur.

Nunc pergamus ad alterum illud Membr. Justificamis, quod nobis exhibet: Adjudicāonem juris ad vitam, Resur„
gentis Xti gloria hic supra Coelos se se offert, atq3 in Sa„
crum abripit Stuporem, qntum er ē, et qm gloriosum ser„
vare innumerabilem vim hūm aeternae mortis jugo
jam Constrictorum, hac ipsa jam resurrectione, cum beato
suo Capite, emergentem ex inferis et immissum in possessionem juris ad vitam aeternam ut quicqd Coelum ha„
bebat gaudii immortalitatis et gloriae; id totum ipsis assi„
gnaturitque Spectat Rom. 6. 8. Si cum Xto mortui, sumus, &c. 10. Hebr. Arha„
ii Cpsertim am Utrinam hanc exequitur Ephes. 2. 5. 6. Etiam bone Sscri„
nos cum in offensis mortui essemus. &c. quod posterius ōtm ipsis con„
stinet ad Sctificāonem, sed em ad Justificāonem, quate„
nus xp qui jam antea a jurae vitae erat exclusissimus ō
tm id in Xto, recuperavit ac Cpterea en hisce in Terris
jam obsignatur, p S. Sctum, ad illum magnum diem Redempti„
onis, atq3 interim Coelestia Privilegia et Dona a deo acci„
pit, ut tnqm Civis Coelorum Consideretur, atq3 in Coelos ipsos
se se conservāone transferat.

Gradum hic promoveo ad Dum Aspectum Triumphalem, Re„
surrectionis Xti, p quam nobis obversatur ut fons Sctificā„
nis Idem hic mihi pstandum ac pstitendum, qd supra, ni„
mis Augustas ee mentes meas, et effusas tenebris, quam ut
hujus rei decus et jubar, pradians conspicere queat, nedū
comprehendere, ad hujus tam gloriosae pficiendam, ut cum3 men„
te et Cogitāone Consequendam, Considerandā nobis est misc„

randa

randa illa peccati tyrannis, quod Genus hūm miserabi-
liter et mi enarrabiliter Corrupit, defedavitq; qm de nobis
ipsis qnta sit vis foeditatis, et turpitudinis, vel mi uno
peccato ignoremus, qnta nos pmit ignorantia, et haebetu-
do in oibus, qnta in totius mundi maculis et pollucionib;
Criminosis, p quas orbis terrarum pfanatus ē apud de-
um, et detestabilis factus, hoc ē illud velum, qd oēs Gentes
velabat. Esa. 25. 1. Quod p resurrectionem suam Dnus Nr ab-
sorbsit, et absolevit, et mi nihilum redegit, ita ut teterri-
mus ille Tyrannus, et Corruptor Gentis hūae jam ō ampli-
us grassari potuit mi gentem electam, sed Cogatur vim
suam abiis abstinere, qui cum Xpo, ad novitatem vitae re-
surrexerunt. Hanc novitatem Scitdemq; vitae ex hoc fon-
te luculentissō deduxit Aplus. Rom. 2. per oēs fere ver-
siculos, pertim enotandi illi qui pcedentia ad Stringunt.
18. 19. 20. Videl. ō etiam justificati sunt fideles a peccato
damnante, ut jam Cogitaōnes meas ad Cap. hoc 6. v 7. p Se-
quar, et ēm a peccato riguimante et Commaculante, a
pectato fascinante et obcoccante, quo mancipia sua de-
ludit, et denicq; a peccato Cogente et p imperio reluctan-
te, licet suo Stimulo, et suo verbere, ac Cupiditate semet
ipsum instigante, et trahente, oēm illam vim veteris hūis
mi Cruce Dnus fregit, et in Sepulcro penitus abolevit, ut
qui Cum eo ad Novitatem vitae resurrexerunt, p eam ab
oibus hisce prisci relaōnib; et peccato penitus p exempti.

Tandem hinc Conspectus Triumphalis resurrectionis
Xti Splendidissime, se se exerit, mi morte debellata, abolita;
Ita ut sicut ille Hostis Dei non potuit Sctum detinere Ca-
ptivum, sed Coactus ē eum relaxari e Sepulcro, prout
Xts Cogebatur Ianam relaxare et luci reddere; ita ēm
fideles oēs Cum Xpo resuscitatuntur, novisq; die, atq; e
Sepulcro emersuri p, plus qm victores in beatam immor-

talitatem

talitatem,
maledictio
nu duxit nos
tem
periculi
tic nobis Con
ros non finit
gnificentian
tissimē de
tum hoc si,
re abiit, qm
Cernemus,
ptos, mi quib
idem ēm Jona
aliquando m
nunc aliqua
nobis medita
mortis, atq;
denda ad ill
illo ictu Trin
in actu adhu
fassit illos
mortis Naali
His quam
dum Ulterius
tis Xti, ut qui
ant, ut Dnus
lus q; acqu
Credit in me
resurget, sed
bE&VTgOn

Dom XVII.

salitatem, qm̃ nullum iterum peccatum, mors aut
maledictio pot. obfuscare, aut contur bare, hinc ma„
nifeste nos illud oraculum. Es a. 25. 8. absorbsit mor„
tem נֶצַח Impurum putum totaliter, ita ut nihil
periculi aut metus vlus ab isto hoste possit imati. Et
hic nobis Confessio edenda ē nimiae tarditatis, quae
nos non sinit oculos adrollere ad pompam illam, et ma„
gnificentiam, quâ Dñus tr̃gm̃ mortis debellator, glo„
riosissimē de hoc diro Nro hoste Triumphum duxit, quan„
tum hoc sit, et quam magnificum tum demum Cognosce„
re dabitr, qm̃ in illo magno et illustri die morti, exeptas
Cernemus, pdas suas bes q̃st Sctos, ex faucib illius ere„
ptos, in quib adhuc 2dum Corpus Continetur, tr̃gm̃ vo„
idem ēr Jonae, si ista nunc similitudine uti licebit, qui
aliquando miraculosē Pi, reddendi in lucem, ut Nr etiam
nunc aliqua ex parte rem attingamus, descendendum
nobis meditaōne Nra in sordes tenebras et horrores
mortis, atq̃ Sepulcri, atq̃ deinde Cogitaō Nra exten„
denda ad illam multitudinem electorum, qui uno
illo ictu Triumphali xdi, inde censentur emersi, si non
in actu adhuc, saltem in potentia, ut aeque paratum
fecit illos Sctos, qui xdo Capiti inserti sunt, vinculis
mortis Naālis Captivos detineri ac ipsum Dnum.

His quamvis obsistere liceret, Deus tr̃ in sera, gra„
dum ulterius pfero, et ajo tr̃ ee hanc victoriam mor„
tis xdi, ut qui in xdo Pi, non moriantur, mortem ō vide„
ant, ut Dnus ipse insinuat Joh. 8. 25. 26. reperit ibid,
lud q̃st aenigma, Ego Sum Resurrectio et Vita, qui
credit in me, ēr si mortuus fuerit &c. vivet ÷ Non tm
resurget, sed ut seq. versu habet vivus manebit, sicut
ΘΕΑΥΤΩΠΟΘ, Media in morte. In vivis manse„
rat Apost.

xat vtpor 1. 18. Idem illud mysterium sacrum et aenigma inculcatur. Rom. 8: 10. 11. Si Xtus in Vobis ē, Corpus quidē mortuum, p̄ter peccatum &c. Vulgaris interp̄tatio hue re, dit, p̄ Corpus intelligi p̄tem illam Corpoream, quae p̄ter peccatum mori debeat, Spm̄ aūt designare p̄tem illam in Corpore am, quae mori o pot. Sed ea viva manet, et advi, tam Dei admittitur, post mortem, videtur mihi haec explicatio ē admodum tenuis, nec satisfaciens Scopo Apli usq3 difficul, tatibus laborans, ut de alio aliquo nobis sit Circumspiciendum.

Imo Enim hinc sequetur solum Corpus ee Sedem peccati, et aām post regeneraōnem, nil amplius peccati retinere, qd quamvis Praelati theologi e nrīi hujusqp loci autorica re assumserint omnino erroneam ee autumo

Do Ami possit p consequentia elici stante hac superio re interpretaōne Corpus non ee particeps justitiae ita ēn Argtr nectitur: Si Spūs Xti in vobis ē. Corpus quidem mortuum ē ob peccatum, Sed Spūs est vita ad Justitiam, Cujus np p̄ticeps ē, Iam rogo an Corpus qqs fidelium nullam p̄tem habeat in Justitia? et an non quemadmodū pars im, mortalis, ita et pars mortalis p Justitiam sit vendicata Xti, et asserta in libertatem, res ipsa loquitr, nec opus ē pluribus verbis.

Rom 8: 10: 11.

Tertio si Argtor, Contra illam vulgarem expoōnem. ha, ud cedere tunc illam Conclusiōnem qm̄ formad vtpus: Si Xtus in vobis ē, Corpus quidē mortuum est, p̄ter peccatū. Nullam hic video Connexionem Contrariam, potius Conse, quentiam inferrem: Si Xtus in vobis ē, et in vobis habitat tanqm̄ Templo Suo, Corpus o debet mori, Sed vivere, Unde Col, ligo Nomen Corporis hic aliter ee Summendum, ut mox ple, nius deducetur.

4to Stante illâ vulgatâ Sententiâ Scopo Suo o Satis, facere Apīus potuit ēn volebat fideles ee liberatos a le, ge mortis, Iam vero si una pars fidelium Salvem faceret

Sub illam

Sub illam p
xerat ee dest
foret plena
no gradu ill
bi tyrannide
pus Vnde Cor
qpio illo Corr
quo usu Carn
Nam si Secun
opera Carnis
erat. Caro ē
item p univer
et Corpus pe
tenus haec m
strui, ita ut
Si haec Sem
Apīus et Spū
nis Coll. 2. 2.
videt p̄tem il
et Comprehendi
quae per mo
cata ē, quin
o potuit, nec
ste relinqui,
quam exuvi
re jam fidelis
m loco, qm̄ t
pli iber, Sed
vel formal ni
infandis Sem
Norte vitae
beatam et g

Sub illam potentiam et Legem mortis, quam Apls di-
xerat ee destructam et plene abolitam, cujus Conclusio o
foret plena nesq firma ad qm obtinendam, atqs in Sum-
mo gradu illo, quam intendit adstruendam, quae fideles
oi tyrannide mortis exemptum in aa Simul et Corpore, Cor-
pus inde Commodius Summitur q Carne irregenita et
qpio illo Corrupto, quod in totum debebat tolli, atqs aboleri,
quo usu Carnem et Corpus alternari in hoc Capite video 8:13.
Nam si secundum Carnem vixeritis, moriemini, Sed si Spu,
opera Carnis mortificetis, vivetis. Ubi qz in priori Membro
erat. Caro = qpium Carnale totum hoc qd vadens, hic e. Corpus.
item qd universum hnem Se Sa extendens, alias dr. Vetus hoo
et Corpus peccati: quin imo Corpus mortis Rom. 8. 24. qua-
tenus haec massa Corrupta qd morbem debebat aboleri, et de-
strui, ita ut cum oib. Suis reliquiis, redigatur in nihilum,
qd haec membra illa Terrestria, de quib. Coll. 3. 5. loquitur.
Aptus et Profi admodum pregnanti. Corpus peccator Car-
nis. Coll. 2. 2. Idem hunc aspectum jam Corporis, quinqz
videt qem illam irregenitam Sub hoc Vocabulo intelligi
et Comphendi, quae aliquando in toto hne regnabat, et
quae per morbem et Sepulcrum xdi jam Censetur mortifi-
cata ee, quin imo plane tracta et abolita, ita ut amplius
o potuit, nec debebat vivere, vigere, aut Saltem in minima
ste relinqui, Sed Contra in totum disperdi, et Corrumpi tm,
quam eluvium aliquod veteris Serpentis, e cujus potesta-
te jam fidelis e ereptus, Si am Corpus hane exerat vim
in loco, qm tractamus, oppositus ei Spus o pot. ee aa Sim-
plicibus; Sed qpium illud Spale et Dei, quod totum hnem
reformat in aa, et in Corpore, ad imaginem Dei, cujusq
infundit Semen incorruptibile, quod per novum hnem in
Novitate vitae ambulantem efflorescit ad immortalitatem
beatam et gloriosam filior Dei, exitus e hic usus πνευματος
instar

nistrar ōium nobis erit Gal 5. 16. Caro Concupiscit adversus Spm, et Spūs adversus Carnem Ubi p Carnem haud dubie illigit illud Carnale, et Corruptibile ppium qd residet in tota Naar. genita, ac inde per Spm debemus eam illigere illud Spāle sup, nāale, et divinitus infusum ppium qd operatur in hīs regeni, to. Jam dr haec duo inter se bellum gerere, et adversus se in, vicem Concupiscere, ac hostilem impetum facere ad se mutuo, destruendum, scil. Omni nisu Conatur Caro Spm, sive Spalem il, lam naam magis magisq; destruere, abolere et subigere.

Veniamus jam tisq; omissis ad Cardinem totius Qnis, atq; nodum Solvamus. Imo sonit vtpius: Corpus quidem mortuum ee i debet perdi, aboleri, dissolvi, ni nihillum redigi, idq; i, psa em morte adjuvante, Cui nr traditur relinquitur Sua Spolium Vetus hoo Cum Suis membris et Concupiscentiis. Sed jam

2do vtpponib Spūs est Vita a ppium Virum incorruptum perenne, quod a regeneraōnem fidelib; o inditum, et qd vi Resurrectionis Xti ex illo beato Suo Capite o potentem Un, quam iterum mori, deleri, dissolvi, Sed ni media dissolutione aae et Corporis manet indissolubile, inviolatum, impotentia Spūs Sti Conservatum, ut a eundm Spm resuscitetur ni die no, visro, atq; ita opus glorioſum illud regeneraōnis et Sancti, ficaōnis, a glorificaōnem Consummetur, nec dum forte notum Satis resolvi, quia facile concipitur, quomodo aa immor, talis mimote vivat, Sed o ipsius e nr Conceptus quomodo ipsum Corpus ni quo em Spm Collocavimus possit vivere. Teneatur ergo vtpius id ipsum nunc ob oculos habere qd Xs Dns inculcabat, Joh. 17. 25. et ni aliis locis, Corpora fideli, um Secundum Naam ipsor regenitam ni media morte re, tinere, Characterem Virum Sti, Certissim assignaōnem, a quam illa Corpora ut Templa Dei olim inhabitata, a Spūs regeneraōnis et gratiae censentur e exempta ditioni, quae incumbit reliquis mortalib;, et trigm s. Scta, ita ut mors illis dominari o potuit, nio nec nunc dominatr,

quandoqui

quandoqui
ram Xti Sa
rectio Xti
suis membr
et ni pro ea,
quae pleris
pro illo et ill

Quae
vica ascen
Sci Vers

Imo Theo
Luther anos,
ascensionem
ctum abitu
et Secundum

2do Ut hu
stificaōper

Quod ad
exequntur
Suam Sente
cipuis utrgt
paulo plus
viget, illa
illa in ōi Sy
vis obvium,
deidendum,
statim ad fr
tam, interior
degustandam
Quod ad 2

tyam Le Sa
Egretyn a
hudyēt a
Del 1:20.

quandoquidem Dis Dñão mortis p mortem et Sepultu„
ram XPi simul et semel ē abolita, et quandoquidem resur„
rectio Dñi ō pro ipso tm facta est, sed multo magis p.
suis membris, quae jam cum ipso resurrexerunt. Spāliter,
et ni pobēa, ut obsignoretur et obsignetur illa resurrectio,
quae plenissime et cumulatissime se se exeret actu, ni ma„
gno illo et illustri Die, qui redemptionem Corporis Consumma-
vit

Dominica XVIII

Text. Sid IX.
R. A. XX num
Fulkonis &
Bohlmeh
vid. dtal:

Quaestiones XLVI: XLVII: XLVIII: XLIX:

Circa ascensionem XPi, quae 2dus Gradus ē exaltaōnis, sic versatur Cathmus: ut:

Exord. Pel„
derator &
Gretsmann
dtal Jestet„
te. ē, is. Sum,
lellette hi,
az ö nepe,
vel apstat
a' lelki jö„
tat nelyett
hivnak hüs„
leni az ö
szövetség
az ö Nevei
vel. Ilye
mkkel telly
az ö Jest.
1o Tür a' Hüs
Oszlop: és
Alsalma.
2do Eglöl
Anon ad Dog

1mo Theoreticae Dogmatis hujus veritatem adstruat Conc. Lutheranos, Ubiquitarios, qui Spriam et vere sic dictam ascensionem convertunt, in Disparitionem, et improprie dictum abitum, quo Deus ex visibili factus ē invisibilis, et Secundum hñam Nām Ubiqs Q Sens.

2do Ut hujus Dogmatis Vim praeticam et fructus ad Sctificaōnem et Consolaōnem redundantes ob oculos ponat. Quod ad 1mum Priorem illam Disputaōnem 3bus ēbus exquntur Cātae Nri Strictis raonib; quib; Orthodoxi Suam Sententiam Stabiliunt, Qne 46. et refutatis Q; cipuis utrgtis aliter opinantium, Q. 47. 48. ni qua Qnē paulo Sluxiores facere qm Solent, qē num temporis vigeret, illa lis, quae in Palatinatum qqs vires sisset. Quum illa in Di System ate Solent tractari, nihilqs hbetur, ō cui vis obvium, et tn ex raōne, tum ex revelaōne, p facile ad dudendum, ni ea ventillanda nullas moras necessarias; sed Statim ad fructus Saluberrimos hujus Articuli me convertam, riteriorem medullam XPi animi, quae hic Continetur, degustandam praebiturus.

Quod ad 2dum illud Continetur Qne 42. quae nobis tres tyain le sett tür: Sent Lelkt. p 277. 3o Gyökyrtatsv: Eulat. Gyertya a' Tanitsbol. 4o Tüzyenczü nulyből a' tüzis fel nyugva: Hivek Sivet nulyből a Nyugvégig. 5o Cherubimok nulyek a' Hiv Lád: Aranyalbat. 6o Sellyek Del 1:20. Gyülekezet Angyali l: Jobb Semlyek az Eabók. 7o Vény aldoza

Vor: A' Mellyött. 8ve = Fö Pap: Uzzan ötet: 9e = Szerelt szente: A' Mugri Istvö hajlé
kat: 10e = Od vö bemutellar alazat vérével: A X-t mutte mendelék ar ö vé
-re alá Zsolty a utan: Mos ezdut bizonyitya Sid: ix. 12.

Dom XVIII

Propositio:
A di nupcemutele:
a) Atmh tempeste
b) Igasszija
c) Sükségv. volta
d) Utazna.
a) Defin.
2o Subj. 3o = Tem.
4o Ivanyxi
5o Caussa.
b) 1o Apl. 2o Angyalsz
3o Sz: Istvan.
4o Sz Pal.
5o Sz Jakab
6o Sz Lelek
Küldetés
c) 1o Prophe. Tyiak Sols 47: Sols 68. Sols 110.
2do Typalsk.
a) Fö Pap
b) Mannával
ar Ur Szövet
tele
d) Utazna in Ilyis
e) Utja
Jne Jesus
ra in Mi reánk
nisse

Coelestem Subvecturos.

1mum Oculos Fidei evocad ajtus, ad contemplaonem
ingressi od interiora veli, quâ figura dum utitur, adpri-
Sea Sera alludit, eademq; opera Anvem nobis tradit arcani
Sub hac umbra conclusi; quid fuerit interiora veli V. Tri
tissima illa Sedes, ubi Stante Cultu Mosaico area foederis
tñm Throonus gratiae Stabat. et Fulgebat cum Schechina
in habitaone Dñi, et signore stadis ipsius Sentis, hoc
initium Sacrarum, denso velo sive aculeo fuerat Se Clu-
Sum, a Sto, ob insignem loci illius Sanctimoniam, ibi-
Israelitis, ibiq; em Sacerdotibus ob ejus ingressu phibitus,
et uno tum Pontf. Max. semel q dotannis illuc introis-
tõ, ad expiaonem publicam Solemniter q agendam. Illud
generale Divinitus q figurabat interiorem cum Deo Commu-
nionem, et Statum Coelestem N. Tri, sive illa Communio
in Terris q libabatur, sive in Coelis gleniss̃me adiretur
et possidebur, velum; Cujus Naalis usus e, excludere e
separare, q repsentabat memoriam peccati adhuc
extantis, q inter Deum et nos facit Separaonem ajtis
Heb. 10. 20. hoc velum magnifice transfert ad Carnem Xti,
Atq; ita per quam nobis via recens et viva ē initiata, q sive
in Sanctuarium illud Coeleste, cum fiducia ingrediendi,
Ideligo Carnem Di, q nris peccatis onustam, dig̃ male

d) Örömm Dom VI. Frigy Lidn: De ungyott a' Kenyré. — Mi nun a földi, hus dictione
a menyei Illetöt ungyunk be: o de Jusczjük be azt a' fát abból
zoltá a' frigy ládá. 2do vigestalis mut (a) citunk ehdezik. (b) Hüvünk
Inlyuk vépit. (c) ajándékul ofrugyuk Sz Albét. (d) Minket ol Istene

Dom XVIII

dictione
us, princi
certandam, ut
paravit, ad inte
gredi velum
datum fuit, a de
a Summo ad
Imo Jam Exp
Pontif. o Sanguine
in Templum, non
nis Deo Patri
2do Velum Tem
xdo, memoriam
contra nos e
3tio Velum
saicas, quae t
or cum Deo
coelesti Cerem
illa Veritte, a
4to Velum
et fidelibus
lestia, sicut
mortem, male
muniones
cendi, et glor
bemus Hinc
jus amplifica
veli. Idem
olito, item um
a suis adem
Vgtse Mugy
nihil Ge

dictione onustam, quam Lex adversus Ões transgressos, vetuerat, primi averat, hanc Carnem in Cruce Suis Spūs latebram, ut Sibi, Suisq; patentissimum introitum compararet, ad interiora veli, i. ad ea, quae possideri Ōprotegant, quoadiu velum maneret, cujus rei manifestissimum signum tunc datum fuit, a Deo, cum Xto Sup Crucē pendente, velum Templi a Summo ad imum fuit scissum, hoc prodigium designabat.

Imo Jam Expectatissimum illud Tempus advenisse, quo Verus Pontif. Ō Sanguine Tauror. et Hircor. sed Sui ipsius intraret in Templum, non manufactum; sed Spāle, ad Genium Redemptis, pis Deo Patri exhibendum.

2do Velum Templi ita declaratum inculcabat, patiente Xto, memoriam Ōem peccati aboleri, et Chirographum qd contra nos erat Scindi.

3tio Velum Templi Scissum declarabat qq; umbras illas, Saicas, quae tūqm velum erant quib; Communio riberi, or cum Deo Ōsperabatur tollendas, ut locus Coelesti Ceremoniae, ubi veritas et Simul Communio cum illa Veritte, absque ullo obstaculo Ōcuperetur.

4to Velum Templi ita e medio ablatum designavit Xto, et fidelibus Simul liberrimum introitum in Templa Coelestia, Simul Mediator jamjam Sibi acquisiverat peccatum, mortem, maledictionem, Ōe impedimentum, cum Deo Communionis abolendi, portas inferni in Triumpho ducendi, et gloriosa ascensione in Coelum intrandi. Jam habemus fidem quod intendamus, quā relatione, et qua Sensus amplitudinem Xtus dicatur intrasse ad interiora veli. Item insinuat Apstus Dominio peccati penitus abolito, item umbris et Ceremoniis vetustis abolitis, plene a Suis ademptam ee Statum intime cum Deo pacis et

Vegye magához Jelvösön holgyö dicsöségét végy, családiúl Emlékjük az egéhez. Amen!

familiarissimæ amicitiæ dispensandæ sive p̄ gr̄am in terris, sive p̄ gloriam in Cœlis; ita ut q̄d quid Deus possit et polleat ad felicitatem suor̄ elector̄, id ōe ex fontibus Salutis in ipsor̄ sinum debeat effundi. Hoc Nūe et Titulo altior Cœlis factus Dñus Jesus et pompa triumphali invectus in sedes illas sempiternas, lucis immutabilitatis et gloriæ Cœlestis, ibi q̄ Super dextram Patris Consedit in solio excelso atq̄ sublimi, Super ārea inquam saederis, quae Cœlesti Sacrario praestat q̄m ille tanq̄m q̄ verus post melioris Oeconomiae sub Sanguine inbuit, et ad q̄m ille tanq̄m potentissimus Intercessor fideles jubet accedere ut inde justificationem, glorificationem a Deo petant imperterriti q̄

Et Idum Videmus ētam ita ad interiora veli pervadentem, videamus quoq̄ ōes Cum ipso ētiam in eundem gradum dignitatis admissos, illuc normandicic vocabulum praecursoris nec non quod probis dicātur ingressus praesit est desumpta ab illis qui ad q̄mquā adventum alicujus familiae v. exercitus amunitandam, et suam adsignant sedem: Habebant similem appellationem veteres Rabbini, Cum Messiam vocabant Angelum foederis. O Idm verum ēm מטטרון Corruptum et venit ex Latino Mētator Metatorem animadvertimus eum esse qui loca adsignat et Castra in Castris disponit unde latius ad om sedis adsignationem, se extendit: idem q̄d Dñus noster meditabat jam terram relicturus, Se postea abire, ubi domos Patrum ubi multae sunt mansiones, locum unicuiq̄ suum praeparet, O Idm in futurum in statu gloriae; Verum

verum

Dom XVIII.

verum ēm re
redemptor
immissuru
vindicasse et
Nane ad-
nis aleam No
non tantū de
ti, sed etiam
habet, In Supe
et Suplement
l. 20. Dost ex
les bellare di
Spiritibus malis
ne, ob res Sp
ticis gratiae
emptos Colle
fideles malis
retrahere vel
post adjungi
reditione
ter q̄q̄ re
missi et in re
reditater, ha
κατιζειν. q
no, Sessione
et sto tum
IIIio Nattem e
Litera
sublimem re
dunt illi mbe
in Coelis re
dum q̄q̄ Sen

verum ēm in ꝓsenti, in statu graīae, ꝑme et stabo redemptor suos, sedem in possessionem Coelestem immisurum, haud secus ac si ipsē jus sibi secum vindicaret.

Hanc ad-mirabilem Drām, supra ōm dubitāonis aleam Nobis collocat Apl̄us Eph 2:6. Cum fidelis non tantū dicuntur cum xto vivificati et resuscitati, sed etiam Collocati in Caelis. Textus Graecus habet, In Super Coelestibus. Sugleri pod ēm rebus, prius Suplementū in eodem Vocabulo adhibendum. Eph. 1.20. Dextrum optime quadrat Eph. 6:12. Cum fidelis bellare dicuntur Principibus tenebrar et cum spiritibus malitiæ in Supr Coelestibus. Convertere ad licet ob res supra coelestes & ob ea beneficia spiritualia graīae, quae fideles potestati tenebrarum exemptos Collocare in possessione libertatis Dei, conantur. fideles malitiā praedam sibi ademptam, quasi e Coelis retrahere velle, ad inferos, utrumq; Complementum pod adjungi Eph. 1:3. Qui nobis benedixit om benedictione spali, in supernis Coelestibus, et Consimiliter qqr in nro Cap. 2:6. Ut cum xto dicamur immissi et in rerum et in locod supra Coelestium hereditatem, habet ibi graīam et emphasin verbum συνεκαθισεν. qd tantundem est, ac foedera facit in trono, sessione rē illa magni fīcia quae importat tū & xto tum & suis. Imo. Libertatem IIdo Quietem IIIio Pacem et Imperium.

Litera hujus Textus jam enucleata. Videamus jam. sublimem veritatem ibi Contentam, nisi eam ꝗm subsidunt illi interpretes, quib. istud: Collocare cum xto in Coelis referunt ad tempus futurum, omnino tempus qqr ꝓpens Complectitur Aptus, et id in eulcat xtus.

cum ꝙb.

Cum ē Caput Corporis Mystici, cum in loca et jura
Supra Coelestia ipse immigravit, una secum, et in se ad
eandem possessionem ōia membra Sua introduxisse, ut
liquet ex Filo et tenore Verborum, nam utiq; fideles
in Ipsenti sunt vivificati, et Spāliter resuscitati. Ergo
em Spāliter Cum in Coelis Pl collocati, oculus Carnalis ho-
minis Extiori, ad hanc magnitudinem ō penetrat, Spā-
lis hōo hancce veritatem facile dignoscit, ē em hōo Xdiana
nova Creatura, imagine Dei fulgens, Seu grāa Vincens,
et triumphans Diabolum, Mundum, Peccatum, mortem,
atq; ita in Regno Coelor. thronum quendā quasi ocu-
pans, ad ejus throni Scabellum, hei illi hostes, jacent
Debellati et Confracti. Notum ē regnum Coelor. Stylo Ev-
gelii Comphendere illum Statum liberatis Filior. Dei, ē
quī- ō dm in gloria post resurrectionem vigebit, sed em in
grāa mne viget. et dm suam exercit, Sedent pmde fi-
deles una Cum Xto, Secundum Illicem aspectum, quem Su-
pra pStrinxi elevavi.

Imo Supra Dominationem peccati Seducentis, Cogen-
tis lethali macula et pestre, Corripientis, Demq; Da-
mnantis, ut Supra lacius dedictum.

2do Sedent Supra mundum ejus Seu blandicias,
Seu pollicitationis, ab una pte vel minas, v. terricu-
lamenta ab altera pte.

3tio Sedent Supra portas Interor Sublimati, ita
ut qm vis Spāles malitiae ītemant, et ex rebē atq; locis Su-
pra Coelestib- detrahere Conetr. ōis eor. Conatus irritus fdat.

4to Sedent Supra istam mortem evecti mortem in gm
temporalem ygs, quatenus ille, qui pfidem Xto, ē inser-
tus, ō moritur, Sicut Supra ē demonstratum, hoc ē Sa-

ne illa vita

ne illa vita
in Deo, uti di
adhuc fideles
et Xtar, Supra
nae, Supernae,
pra Coelestia
cata, gaudem
mestabile, gat
foederis, ad
veli, qm pxm
Communione
Ex hac Xtr
jam potentia
in ea resider
trium Heb. 5. 1
et Spu Xdiana
chorum dae
nstrantem.
hementia, u
instar rupium
hanc anchor
anchora Corp
Eandem appel
in magnam
dere dicit, e
quam defix
thronum gr
ad Stat; et
membra Se
qm hic Apius

ne illa vita admirabilis, quae cum xto absconditae
in Deo, uti dr Coll. 3. Cujus vi et vigore em hisce in terris
adhuc fideles gerunt supra coelestes titulos Sacerdotum,
et Astra, supra coelestia jura civilis illius Hyerosolimitae,
nae, supernae, ad quam dr aggregati. Heb. 12. 22. Denique su-
pra coelestia bona, ac dona p SCtum, cum ejus communi-
cata, pacem ntr quae dem illigeam suis scandit, gaudia
ineffabile, gratientium, introitum ac accessum ad arcam
foederis, ad nitrium Scrarium ut sine inter ventu illius
veli, qm proxime Deum Patrem venerentur, in cujus
communione aeterna glorientur.

Ex hac trina gratiter jam sit delineata, deduceamus
jam potentiam illam Sctificationis et Consolationis, quam
in ea residere diximus, et sistimamus iterum locum Pau-
lum Heb. 5. 19. Illustremusq; similitudinem, quâ vim fidei
et Spei xtianae, hac in pte depingit. Cum ob oculos ponit an-
choram animae tutam et firmam, atq; ad interiora velis pe-
netrantem. Est imago desumpta a Navibus jactatis ve-
hementia, undarum, contrariq; impetum fundanti et
sistat rupium p stant immobiles, elegantissime q; ad hanc
hanc anchoram vocat tutam, et minime fallacem, cum
anchora corporea, sive mãalis sit tuta, hbet em vim qe
eandem appellat firmam, quatenus quod semel apprehendit,
id magnam relaxat. Denique cum ad interiora veli spa-
tium dicit, eandem concipit fidem, Spemq; xtianam tri-
quam defixam in arcam foederis, et complexum illum
thronum gratiae, ad quem xtus potentissimus intercessor
adstat, et inde via beneficia foederis gratiae in via
membra se diffundit, estq; haud rejiciendus locus,
qm hic stylus videtur captasse, qd cum anchoram deorsum
figant.

figant, Anchora Xriana Sursum tendat, atq3 validissõ
vinculo, ad Rupem Salutis, Caput Ecclae gloriosum anne-
ctat. Irajam Anchorã, qui ꝺditus ẽ haud dubie respectu
Sctificãonis, et xto quotidie accipere conatur, magis, magisq3
sibi obsignari viri illam intercessionis, q̃m ut Verus Pon-
tif. postulat, ut oia Corporis sui membra Consummen-
et Sp̃ino fuso ꝓtean Sctificantem, Justificantem, ebdo-
rificantem experiantur, Cum am̃ 2do Xtianus se Consi-
derat Cum xto Collocatum in rebus et locis Suis Celestib9
ō ꝓtt. ō semel ad studium Sctificãonis identidm acu-
ere et inflammare, quomodo ẽn pod. Servire pecato,
Diaboli, Carni, Mundo qui oia haec sub pedibus videt
Structa, et qui in xto plus q̃m q̃m Victor ẽt declara-
tus, quantam amplitudinem hic locus practicus rei
giat, q̃m quilibet Cernit, quem ego qq3 unius Cujusq3
industriã reliquo, et pergo

ad Considerãonem hujus; q̃d postremo meminerit Sate-
chetes, q̃ Sp̃m xti ista animati fideles, ut relictis ter-
renis Superna ttm quaerant, et spirent. Ubi jam in
Considerãonem veniunt illi Coelestes tituli, Coelestia
jura et bona, in quor. possessionem immissi Ss. fideles,
sunt, cum Capite Suo in Coelum, ascenderint, quae oia ip-
sis ꝓ Sp̃m gratiae et Sctificãonis, magis-magisq3 appli-
cantur, insinuantur, et ad verum fructum vitae spali-
identidm renovantur, atq3 ad majora incrementa
evehentur, ad quem apertum Graecos Regina nos
vocat Aplus. Coll. 3.1. Unde quilibet quae ad deductio-
nem Spectant ubere pod. repetere.

Restricto Sũ usu Sanctificãonis, videamus jamjam
eundos fructus Consolãonis. ad Imo

Imo quidem, quam valide Deus intercessor, ad thro-
num gratiae, jugiter Comparens, am fidelium Sustineat

in adversis

in adversis, de
igitur Pontif
gressu ad int
foederis, illu
oia beneficia
qui supra Co
qui accedere
memoria ex
plius, ne po
ille Max. pro
ogat, mered
omis et mise
subeant, sub
nihil exube

2do Nihil
seiamus, qu
formandam
ꝺ q̃m Xtiam
in Coelis res
secundum q
mala debent
rior destrua
quaero.

3 Dejiere
abnegavit,
de utiq3 ex
dud Heroism
ei glorifica
ut glorier,
cifixus ẽ, e
ut appareb
quia adhu
distimus ẽ,

in adversis, declarabitur ex Hebr. 4: 14. 15. 16. Habentes
igitur Pontif. M. &c alluditur ibi a Sera Mosaica, et in
gressu ad interiora veli, Nam thronus gratiae e Arca
foederis, illud Solium Dei, nobis reconciliati in Xto, unde
tota beneficia foederis gratiae largiter demanant, in eos,
qui puro Corde accedunt, Postulat ergo fiduciam nobis,
qui accedere volunt, qui nihil en Sup e, veli, Scissa e eis
memoria extantis peccati, ac inde terrere am,
plius, nec potr. nec debet Justitia Dei, quippe cum Pontif.
ille Max. pro nobis jam Coelos transierit Coelos, ibique nram ca
ogat, incredibili cum affectu, et cum visceribus Compassi,
onis et misericordiae, p quae, quicquid membra ipsius
subeant, subire se autumant; qua quidm Cogitatione
nihil exuberantius ad Consolationem.

2do Nihil potentius ad am in mediis fluctib mi
seriarum, quibus navicula miserae vitae jactatur,
formandam ac fundandam, quam utrecta illa spei,
p qm Credimus Suum interiorem hnem, jam Conversa
in Coelis residentem, cum Xto, quantumvis exterior hoo,
secundum quodam, cum malis debeat Colluctari, quae
mala debent ipsi Cooperari in bonum, ut quo magis exte
rior destruatur, eo magis interior p ficiatur, Et quidm
quaeso.

3 Dejicere illum potest, qui p Spm Sctum oia terrena
abnegavit, atque Supernatm gloriet, et meditatur. Unm,
de utique exoriri debet mentis illa Coelestis exaggeratio, il
lud Heroicissimum atque victissimum gaudium, qd em in Cru
ce glorificatur, ad Exemplum Apli: ad Gal. 6. 14. absit Gal. 6. 14
ut gloriar, nisi in Cruce D. N. Xti, p qm mundus mihi Cru
cifixus e, et ego mundo. Pro nomen Relativum refero,
ut appareat ex versione, non ad Xtum, sed ad Crucem,
quia adhuc uberiorem ponit Sensum, qui Sane hic ostun,
dimus e, et nec satis enucleamus a Debitis interp

tibus, Sum

tibus; Stringam ergo Summatim quae hic possunt
inveniri, q̃ vel maxime faciunt ad locum Practicum,
q̃m tracto, Mundus hic dupliciter accipiendus.

I. Respectu bonor. 2do Respectu malor, quae mina-
tur et adhibere pot. ad aliq̃m vitandum, utroq; Sub a-
spectu mundus erat Paulo Crucifixus; = fractus, virib-
privatus, et exustus, adeo ut nec bonis, nec malis ul-
lis ullo pacto amplius efficeretur, tam parum q̃ quic
moveri possit, p. pollicitaones vel Commnaones. hnes
Crucifixi, et ad conditionem turpissimi Cadaveris redac-
ti, addit Aplus se q̃ q̃ ei mundo Crucifixum, id vulg.
sic Capitur: Se a mundo contemni, uti et ipse mundu
contemnebat, Sed id mihi minus videtur quadrare
ad Scopum, qui cino exigit ut Paulus, mundo Crucifi-
xus, sit plane mortuus, quoad mundum et res munda-
nas, et tantopere p. abnegaonem sui ipsius inde a-
vulsus, ut p. oia sive bona, sive mala, p. quae in mundu
transiit, o plus afficeretur, q̃m mortuus alicuius, q̃m
nec laetitia, nec afflictio, res in mundo versans pot.
afficere et tangere, unde jam Videmus fundtum Vani-
dicum gloriandi in ipsa Cruce, p. q̃m hic Celsus et ex-
aggeratissimus status animo Xtiani in Coelo Viventis
et Spei ope q̃ suas Collocantis et in reb. et locis Sup.
Coelestibus versantis, magis magisq̃ p. moretur, et Xto
Capite reddetur Conformis.

Dominica XIX

Quaestiones I. II. III

Ascensionem Xti in Coelis Sequuntur adhuc duo
gradus exaltaonis, adhuc eminentiores, quos Catus
Una Unica Complectitur, ipsi Sessionem ad Dextram Pa-
tris q̃ Sed

q. 50. 51. et Reditum ad judicandos vivos, et mortuos,
q. 52 circa priorem illum articulum illustrabimus. 1mo
Magnificentiam rei. 2. Ejusdm potentiam ad Salutem &vin
Sctificantem atq; Consolantem recludemus.

Quod ad 1mum formula illa Sedendi ad dextram, de
qua ta ē ex Psalmo 110. 1. Dixit Dñus Dño meo, Sede ad de-
xtram, ibi de messia agi extra Controversiam ē, Cum-
ipse illud oraculum preserit Contra Judaeos, et Phariseos, atq; exinde Compugnavit Matthæum, quâ Messias
Sfulgeret, unde ēm passim in N. T. illuc respicitur, vt
Actor. 2. 34. Hebr. 1. 13. et 8. 1. Matt. 26: 64. Rom 8. 33. Acto. 8.
vs. in quib. locis haec magnificentissa Sessio xti, eadem
cum Patre gloria et Majestate Sditi, aliis objectibus illu-
stratur et inculcatur.

In origine hujus vocis occurrat Consideranda, ō viden-
tur illi rationes suas vitæ instituere, qui disputabant quo
orientales Sinistram manum ēe honoratiorem, ac ipsi
ea a dextra Collocari Dñum Xtum, triḡn legatum, et ad
ministrum Patris, atq; adeo hoc respectu minorem aliis
eoq; Sgredientibus, ut huic ipso fundo Supstruant,
vel Saltem inde affirmatum eant, errorem suum de
Patris Supereminentia supra filium, neutiḡn ēn liquet,
Sd tn Securè asseritur, et Contrarium potius Constat,
dextram ns orientalibus ēe honorabissam atq; ac Euro-
peis, multo minus pod. Consistere illa opinio, Sd dextra
sit honoratior, Sedere ad dextr. Dei, explicat majorem
nanciscì gloriam ipso Deo, quo nihil absurdius dici pod.

Rectius id Nri exponunt, evehi ad Summum gradū
honoris et gloriae, qm ipse Deus possidet, Sd illustrari lo-
co a theologis Similitudine Regis, qui qm vult Summo
honore affectum, sibi ad dextrum latus jubet assidere,
ostertur Salomonis Exemplum, ita Matrem honorans,

1is 1 Reg.

ris 1. Reg. 2. 19. ut ex Svetonio in Nerone, Cap. 13. qd de
Tiridate legimus Cum ab imperatore diadema ipsi
imponente collocatum ee ad latus dextrum, ulterius
ẽ aliquid et enucleatius ꝙtulit Cell. Vitringa. Obs.
lib. 4. et 5. Ubi autumavit frustra diquiri, honora-
nior est ne dextra, an vero sinistra, et dignior? Cum
in hoc Augto Sessio ad dextram, nec majorem, nec minorẽ
honorem importet, sed aequalem tum dignitatem & po-
testatem, jam hic ō respiciatur ad illam civilem hono-
statem, et officiosam agendi rationem, qua hnes inter
se utuntur, sed ad Regem in Solio Supremo Mundis
Considentem, qui in manu dextra Sceptrum retinet, ad
cujus Sceptri Communionem ꝙ evehat aliquem, eum
jubebit ad dextram suam Considere, sup eodem Solio,
ut ita Sceptrum inter duos communefactum ee appareat
Est sane jucunda haec Contemplatio, quae nobis clarissime
depingit et enucleat hunc Articulum, nihil aliud se-
cundum cujus ꝙ verbi pondus, admonimentum si-
gnificantissimum, quam participationem ejusdem cum Deo Fi-
lii, ejusdem Sceptri, ejusdem imperii, ac Supremi Dmii,
quam interpretationem Summus Theologus, erudite et copi-
ose adstruxit in loco citato, tum ex ipso fonte Psal. 110. 1.
tum 1 Cor. 15. 25. tum ex rivulis inde inde derivatis ex
ex illis locis, quae in initio ꝙfatus sumus, et quibus tam non
insistimus, qui ibidem clarissima in hac locantur, ad-
jectis illustribus testimoniis huc ꝑtinentibus ꝙterea
Esa. 6. 1. Zach. 6. 13. Apoc. 3. 25. Ut tm jam paulo adhuc
pensitent, in magnificum hunc Conspectum Xti ad dextrã
Patris in Coelis residentis, penetremus, Viamq; paremus
ad usus practicos. Exhibebo Visionem hanc quam glori-
osissimam, Apoc. 5. 6. Ubi deducimur in rem praesentissimam,
et unde dicemus fidem Spemq; Nram in Xpum ita exal-
tatam, defigere, vidi inquit: Joannes in medio throni &

non insistam

non insistam
qua ad rem
sim ō sedens
ut indicetur
Xtus interce
Agnus tñqm
et oculis Coe
Suae maiestat
Comparavit,
rius ē Mysti
Cornua P. e
et inde de
intuitionem
ē distinctam
idem hocce (
Coelites, Agn
tes, et divin
riam, et be
Hactenus
Cōnua, mag
aturas glo
Unum Cor
resurrectio
et in Terra
Ii dum (
em pnunci
et ex quae
III um Cor
Sti fontes
ex gratibus
re, et fidel
gelos, irre
IV tum Cor
lavit illu

non insistam oibus Coloribus. Sed excerpam tm illa,
quae ad rem ipsam faciunt, Agnus introducitur Status,
stans ō Sedens in medio throni, eodem modo quo Act. 7. 55.
ut indicetur promtitudo illa, et paratissimum auxilium, quo
Xtus intercedit, ad dextram Patris et Matris dicitur hic
Agnus stans tm mactatus, ut ēm in Coelesti gloria ꝓferat,
et oculis Coelitum ingeraat, ꝓsentem memoriam divinae
suae mactationis, ꝑ qm sibi Communionem throni divini
comparavit, Dantur illi 7 Cornua qui Numerus Septena,
rius ē Mysticus, ꝑ triens ad Summam ꝑfectionem,
Cornua ꝑ. Emblema Regiae potentiae et eminentiae,
ut ꝓinde designaret illd nobis cumulatissimam illam ple-
nitudinem in Xto Oium illar. rer, quib. regalis Nomen ē
ē distinctum, ac Supereminens, agnoscitur, illas am res,
idem hocce Caput ꝓbet nobis Conspiciendas Apo. 12. Cum
Coelites Agnum Celebrant, Dignum qui Capiat potestatem,
tem, et divitias, et Sapientiam, et robur, et honorem, et glo-
riam, et benedictionem
Hactenus iterum Numerum Septenarium, ipsaq illa
Cornua, magnificas quibus Xtus Caput effert, Sub Dei Cre-
aturas gloriae Dnae ꝓticeps factus.
I mum Cornua potestatis sibi vendicat, Cum Aplis post
resurrectionem dicebat. Data ē mihi Oīs potestas in Coelo
et in Terra.
II dum Cornua Sapientiae, quia apud eum, ut Aplis
em ꝓmisit, residunt Dei Thesauri Sapientiae Dnae
et ex quae Deus voluit elucere virtutes Suas in ecclas.
III um Cornu ē Divitiarum quatenus illi Dis inexhau-
sti fontes Divinitatis, et Dnae beatitudinis sunt aperti,
ex quibus et ipse ad dextram Dei Satiatur ꝓ suo, ju-
xta, et fideles ꝗꝗ suos, quin imo Dei Coelestes illos ditan-
gelos, irriget et ꝑfundit
IV tum Cornu vindicat sibi Robur, quippe qui debel-
lavit illum Robustum ē Diabolum, et Dis portas infer.
et Cujus

et cujus sub pedibus jacent ōs mīmii ejus.

Vlum Cornu porro inde efflorescit honorem exerens, & publicam Magnificor agnitionem, ejus operum ipsius virtute patratorum.

VIum Nunc exurgit cornu Cornu Gloriae nquo jam relucet fulgor oculor aspicientium perstringens simulqr pondus Natis, quod quasi grauat et cogit ad submissionem adorationemqr

VIImum locum occupat Cornu Gratiarum actionis v: potius Benedictionis ut ex in Graeco Textu, quatenus ebes ex fons, nex hausta inde benedictionis, et tanquam illud copiae gerit, unde grata Coelestes, ad nos dimanant grauitem actionis a nobis agnoscendae tale ex capite gloriosissimae Coelae respectu Cornuum, idem admiratus adhuc Deum ttqr. Septem oculi qui sunt 7 illi Spiritq Dei. praeduntur qui emissi & in totam terram. Illis verbis remittimur ad illustre vaticinium Zac 4: 10 Coll. 3: 9. ubi lapis fundamentum et caput introducitur et Super lapide uno 7 oculi. Mirum videtur praestantissimis interpretibus in tam Clara allegatione et genuino Sensu potuisse ab errare; Dum alii 7 oculos lapidis misticis, dicant oculos Providentiae Dnae ipsum tuentes alii autem videre hos oculos pertinere ad fidelem N. Ti, Qui fidem suam in hunc lapidem sunt defixuri nobis videtur esse tutissimum, quod ipsa Scra docuit ut hos oculos exigiamus in hoc ipso lapide, tamen eosdem viva lumina, quibus resplendet, hoc idemqr Spiritales operationes, per quas Spiritum Suum Copiosissime effundit & Sua membra, quorsum eqr refero vaticinium Esa. 11: 2. Requiescet super eo Spiritus Dni Vz Sapientiae et prudentiae Spiritus Consilii. Spiritus fortitudinis et Cognitionis, et reverentiae

ubi

ubi habemus qqr illū s. Stū Numer Septenariū
ut in Coment Cl. Witringae deducta e Hos sqq 7 aie Dau.
discurere per totam terram Esa. autem, eos requiescere
super Messiam. Datenus alter eū considerāt in supre
mū ad ministratorem illos dono, et inexhaustum eorū
dem fontem. Alter Dona illa conqrit effusa esse in ſi
deles, atqr ita per totam terram diffusa. Ex hac jam
capitis descriptionis Evidat satis liquet Deum ōia
per ipsū gubernare

Quod ad 1mum hinc paucis illustrabimus vim pra
ticam pertinentem ad satisfactionem, et Consolationem nrām
Imo enim Catimus, hunc fructum nobis redire ex
fessione Xti ad dextram Patris, qd Spūs Suū in nos fundat.
Do. Nos adversus inimicos defendat nr Quatenus
supremus omnium Dnus et arbiter. Prior illefructo
palam fit huic ex 7 illis Spūs, quos ideo hinc modo et
sine mensura recipit. qui et eos, Corpus Suum mysti
cum animaret, qui ergo se, membrū tanti Capitis sentiret,
is intendere debet Spū hunc ea magis magisqr exube
rantem, Spū nr Jehovæ in donum Dei ad veritatem
in Deo et ad Deum Cognoscendam, Spūs Sapientiae ad
summum bonum rite Cognoscendū, atqr illuc ōia dirigen
do, Spūs prudentiae ad bonum a malo discernendum,
et laqueos ōs carnis diaboli effugiendos atqr ita porro
secundum tēlū ipsius oraculi. qui am sub tanto capi
te qqr Confitiecr 7 Cornibus instructo ad ōm vim hostiler
debellandam nihil sane habeat qd timeat, quo frangatur
sed Contra eat tanqr victor ōs hostes frangit et
contemnit aut simul ōia. Concludam cum Cho jam in
Caelis Sedente per fidem eodem in loco collocatr qd
re nimis superbe dictum videatr. Concludamus ōia
haec per Apoc 3.. 21. Qui vincet dabo ei mecū sedere
in meo trono, sicut et ego vici et sedi in trono patris
mei Ubi accurate e observanda discretio illa

qm Jam

veram

Spūm

quam facit Dñus Cum ait: Se admissum ad ptcipatõ,
nem eē Concessurum Vincentibus, quatenus Sub ipso tn,
quam Capite censentur eatenus, quatenus Creatõe Ca,
paces Sp. gloriae ipsius, eam ex ipso jugiter recepturi,
et per ipsum hoc pacto triumphari.

Exti exaltati Supremum gradum effiit Xeditus ad,
Patrium, qui ē Cumulus gloriae, eminentiae, Summū
Signum Sessionis ad dextram: hujus magni Articulitra,
Stationem Theoreticam ubigs obviam ingredi animus ō
est, Sed aperiam fontes quosdam, qui ad interiorem pra,
xin pertinent.

Et 1mo Ex rãone illius Judicii Dubii Certitudi,
nem adstruam. 2. ostendam Sapientissime ordinatum
eē ut judex sit JEXVJSOΠOD 3 Scipuos et momen,
tosissimos hujus judicii Characteres in Scribo, atgs ?.
tandem fructus Sctificatonis et Consolatonis Subnectam.

Quod ad 1mum Quamvis Verbum Revelatõnis hanc
Veritatem in plano meridie Collo caverit, nec Xtiani Ro,
men tueri possit, qui de ea vel minimum dubitat, nu
tn opera p detur Si eandemqgs ex rãone Confirmatam
demus, quae rão nra quantumvis sit obscurata sem,
titas tn tales Sparget, quae si non Singulae Salterson,
junctae hoc Dogma ad Conscientiam evincant, apudõ
illos, qui vestigia Dei Ratae impressa ō pertinaciter de,
lent. Sed reverenter eruunt, et excipiunt Otio Lii

Primo Ergo Argtamur ex idea hmis, qd hoo sit
ãal ita Creatum atgs Constitutum, ut liquido eum
appareat eē obligatum, ad actionem Suarum rationem,
reddendam, Est en dependens, non sui Dñus et arbiter, &
Est liberrimus, et lubens via agit, a nulla re Cogitur,
atgs admirabili quadam rãone, in Summa Sua depen,
dentia, et Arbitrium tn liberum retinuit, id indicio ē,

Creatorem

Creatorem em
talentorum Co
Dñus lumen
producens, p
quid molidem
Conjungi Deo
atgs insinuata

Secundo in
dependentia
sortitte, quay ac
men universi
Negligeret, quo
foret, Sufficer
le, ut quilibet

Tertio Tra
mine vitii atg
alte insculpt
tu potuerit o
men negant, v
aliquid Salter
honore, vene
tute Statita, Su
dicia, p quae
assignantur,
atae, et hmõ
issima mi
quae vel in C

Quarto ra
bunal, domest
exhillarad Su
lo-recat, dic
quae p Isaid

Creatorem, a tali Creatura velle exigere rationem,
talentorum Commissor, Id vallidius adhuc Stringit, Si ad
damnes lumen rationis divinitus infusum, atq; ex num
praducens, q̄ qd dignoscere pod. ad rationale, quid agat,
quid molideat, ad quem finem tendat, & cum quo adhuc
conjungi deb. Lex et Norma ipsi rationi per Adam Scripta
atq; insinuata Deum quas actiones suas oēs debeat dirigere.

Secundo Argtamur ex Idea Summi Numinis, Quæ
Independentia, eminentia, Sctitate, Sapientia, Justitia, atq;
bonitate, quas oēs virtutes abnegare Deus, deberet, Si Regi
men universi, et Speciatim hūj rationalis, vel abjicerent, v.
negligeret, quod jam Sigillatim enucleare minus longum
foret, Sufficerit digito uberrimos hosce fontes demonstra
se, ut quilibet sua meditatione eos recludere queat.

Tertio Transeo ad 3tium Argtum, qd residet in discri
mine vitii atq; virtutis, boni ac mali moralis, qd tam
alte insculptum ē oīum hūm mentib; ut nullo cona
tu potuerit obliterari, atq; em illis ipsis, qui hoc discri
men negant, vel in dubiis Confessio ejus extorqueatur, qd
aliquid Saltem laudabile agnoscunt, Scil. id qd oēs hūes
honore, veneratione dignum judicant; Est actio cum vir
tute Acta, Sive bonum morale, quae Stingit duo præ
dita, q̄ quae hūib; bonis Communi Concessu totius Rāae
assignantur, ac dijudicantur, Corona vitae felicis et be
atae, et hūb; malis, Contra proportionata relinquitur,
ipsissima miseria, et infelicitas, cum peditione illa,
quae vel in Corpus vel in rām Cadere pot.

Quarto Adstipulatur, in Cujus Sinu erectum illud tri
bunal, domesticum Conscientiae, qd in opere bono hūem
exhilarat Sustentat, fiducia plenum reddit, in opere ma
lo vexat, discruciat, et in Carnifice Saepè pejus punit,
quae Stat idem q̄ Sagax judicii imminentis, a Ste illius

Numinis

Numinis qd hunc Suum vicarium ẽib. Peccatorib. indidit,

Quinto utrgtamur ex Providentia Dei Publica, quae hoc ipso mundanae Confessionis Theatro Saepissime ostendit, et in ẽium oculos defigit documenta Suae Justitiae p extraordinaria judicia, quib. ut virtutem et bonos ornat, ut vitium et malos perdit gessimè.

Sextum utrgtur Obibit nobis Providentia Dei Privata, sive illa Sapientissa ordinão, quâ immutabiliter constituit, ut Virtus sibi ipsi sit merces, et omnium, e vestigio secum ferat, vitium vero sibi continuo acerrimam infligat poenam. et mortem Q sentissam, ubicunq; em vitium regnat, ibi statim videmus seditionem regnare, sicut ubi virtus intravit, vitam et immortalitatem Dei agnoscant, introisse, ut ō potuit ō quae clarissè indicant Conditorem ita hnem instruxisse, ut non potuit ō p vitium implicare ni miseriam aeternam et ex adversos virtutem coluerit, ascendere ad summam Naae Suae perfectionem.

Septimo Hisce ẽib. tndem subnecto hanc Considerão, nem, qd uti Deus publicum instituit theatrum Vitae Q sentis, in quo hnes ratione Q ditos constituit, ita em Dei virtutes ejus exigant, ut ni publico totius Universitatis Conspectu, ultimum illud tribunal exigatur, quo Virtuti sua Q mia, vitio suae poenae pendantur.

Ad 2dum Quod ostendit Sapientissè ea ordinatum Judicium, ΘΕΟΥΣΟΠΣ. Secundum loca vtt. 10. 42. et 6. 31. Notemus sequentes Considerãones practicas. Quarum.

1ma Est, Summae aequitatis, Judicium in eo Q bere, Q hni traditum sit Judicium in hnes, nihil en magis vel prudentissimus votis optare potuissent hnes, Q m ut abeo judicarentur, qui ejusdm Sgvinis et Carnis p ticeps mortalitatis miserias sensit, sctissimis q Q s fraternitatis vinculis nobis e conjunctus.

2da Accedit 2da. Quod talis sit datus judex, qui tam nisi

Q mia

gnia mere
mortem et m
Y Cum Sa
tus, sapientiam
alia Y primu
& Atq3 Cum
penetrans.
ppendens et
diem ducem
Ad 3tiu
hujus Judicii
horroe, atq3
vero ste ad
Primus Chr
dios ẽia inv
nunc vitia il
erones cunt
ltitia nudum
et calumniis
cent. Secu
dine, qua qu
vi de abitur
Sctus instruc
mocari, sed
Conservantur
liber ẽi Sc
manu Dei
in priori
q. consigne
Vitelio. Nã
Q diu, vel C
post. abole
in libro D
hnis ipsius

ꝑia incredibile, erga hñes amoris indicia ꝓbuit, ut ipsa
mortem et maledictionem illius subire ō. sit dedignatus.

Y Cum simul illa ōia ꝓsideat, quae in Iudicat requirun,
tur, Sapientiam, Prudentiam, Fortitudinem, mansvetudinem,
aliasq; innumeras dotes.

Atq; Cum his ōibꝫ simul ꝗto sit deus corda et renes
scrutans. falli nescius minutissima ꝗq; exactis lancibꝫ
ꝑpendens et vibrans, et quae in obscuro erant, in clarum
diem producens.

Ad 3 tium Membꝝ Notabiles quosdam Characteres
hujus Iudicii Consignabimus, qui vitae ꝗpensi sexo ꝑtinendum
horrore, atq; ab altera ꝑte a vitiis deterrebunt, ab altera
vero ꝑte ad virtutem inflammabunt.

Primus Character Consistit in Summa veritate, ad cujus ra,
dios ōia involucra turpedinis, vel Colores, vel fuci, qui
nunc vitia illinunt, et falsae virtutis specie incrustantur,
evanescunt et dissipantur, ut quicquid malum sit, id imma,
nitia nudum conspiciatur, et virtus, quae nunc fere depres,
et Calumniis obsita est, caput erigat, et splendore sub relu,
ceat. Secundus Character positus ē in Summa exactitu,
dine, qua quicquid unquam a quoq̃m factum ē, sub examen
revocabitur, et ōia occulta cordium revelabuntur, id spis
situs insinuat, ꝑ libros aperiendos, possunt multi libri me,
morari, sed hic duo potissimum Considerari, qui inter se
Conferantur, et accuratiori quadrare reperiuntur. Prior
liber dicit Scientiae Dei, 2dus Conscientiae hñae. Prior sub
manu Dei ē et Custodia, posterior ipse hoo Custos ē, nihil
in priori annotatur, qd ē ipsius hñi manu in posteriori
qq; consignatum sit, et huic Chirographo confirmatum. Ita
videlic. Nā verum se se habet, ut qd aliquando ex corde humano
ꝓdiit, vel Cogitatione v. ore, v. opere patratum ē, id unquam
poss. aboleri, id manebit in Dei ac veluti non ullo
in libro Vitae dicis Scientiae. Sed eā indelebili atramento, in
hñis ipsius Conscientia, qd in illustri illo die, vel invitus
adspiciet.

semel fa,
ctū ē infe,
ctū ea ne,
queat, ma,
net de id
qd &

adspiciet et Sibi suo aspiciet: et cognoscet, quam ibi
ōia ni recentissām memoriam revocabuntur, quae sem„
piterna oblivione deleta, et sepulta autumabat, Subsidi„
at necesse ē, Nra meditāo Substanta rerum mole, quanta
hic surgit et se se offert, nulla ēn vis Lingvae p̄ferre
queat, quam intollerabile sit impiis, illa terpuim cogita,
onum, verborum et Scellerum, agmina, quae jam Securae ob,
livione transmiseram, verum retracta e tenebris, et clari„
fima ni luce collocata, ad aeternam confusionem videre: ut
et adverso nullus Sermo eloquatur, quam jucundum et de,
lectabile sit pbis opera pietatis suae, ad hoscē radios. Sl„
lustrata, et ni marcessibili corona jam decoranda.

Tertius Character ni eo residet, qd Sini respectu Perso„
narum hoc judicium sit exercendum ab eo, penes qm Re„
ges et Servi Similem Tenēt conditionem, qdq; quilibet a deo
tractabitur, Secundum illam Summam ind ependentiam,
et absolutam auctoritatem, quā nu vult, nec pōt. ulla affici Sop„
lesia.

Hanc maām Si penitus meditando subligamus ab una
pte deprehendemus illam plenam terroris, quō impiis Sa„
tentia sua et Made jam ꝓ identibꝫ ab altera p̄ iis, qui
jam ꝓpter vilitatem et objectionem Suam in judicio hnis nullo
loco aut gradu reputantur.

Quartum Characterem, est Summa aequitas et Ju„
stitia admirabiliter, Secundum pondus et mensuram, ut
vir Sapiens loquit, dispensanda, Sive ni gloriae, gradib
assignandis, Sive ēn ni gradib ignominiae, decoris, et pol„
nae, ita ut quilibet ni Consentia Sua sit Convincendus,
quin mo quando quidē publicum sit judicium, publice sit a„
grosecendum, qd vita sua pmerebat.

Quintus Characterē, ōium eminentissus, qd nra ha
judicium sit universale: ut quicquid Deus judicaverit
ni hanc vel illam sbam, id totum, cum ipso universum ita
judicet, atq; decidat, destituor verbis ad Ideas meas com„
mode exprimendas, balbutiam tum aliquid, et dicam nihil
ē gravius et divius, si nām vite inspiciamus, qm p̄ Scelle„

rato habe

rato haberi, C
niventia et
justitiam, eo
Dveniē, nam
buere tn in vi
judicio Deus
a facie Sua
args ut vid
deo damna
et tngr Selle
tur, quis ēn
ꝓ peccator,
sive ad scipsi
i mortem ae
args gloriosiu
nemini adhu
illud vulgar
Deum dilaud
tn vituperar
dus dignitis,

IVto Ex hi
instituī ad
mendos, Qu
id cujusq; ꝓ
merito hujus

poena Imp
camus Nr
ad 4tum C
in gradib
9. 43. et Se
eorum ō e

rato haberi, contemni, condamnari, ab ōib⁹ absq; ōi con-
sentia et commiseratōne, idq; secundum veritatem et
justitiam, eorumq; miserie ne scelerati quidem inter hnes
evenit, nam et monstra nāe Caligulae et Neronis ha-
buere tū in vita et in morte suos amicos, in hoc ultimo
judicio Deus efficit ut qd ipse sentit, de scelleratis, quos
a facie sua dispellit, Angeli hnes quoq; cum ipso sentiant,
atq; ut videatur, non tūm boni hnes, sed ēm mali, ejusdem a
Deo damnati, qui se invicem horrebunt, et detestabuntur,
et tūm scelerata facinora, ōib⁹ divis et execratōnib⁹ prosequ-
tur, quis ēn benedicet illi, cui Deus maledixit. Sic ut quoti-
dq; peccator, convertet oculos, sive ad Coelum, s. ad inferos,
sive ad scipsum, nihil aliud mirenti nisi abominātionem, ni-
si mortem acerbissimam, et adverso nil potū ēe jucundius simul
atq; gloriosius, qm unanimi ōium voce celebrari, talis tan-
nemini adhuc mortalium obtigit, hactenus ēn sensu valuit
illud vulgare: Laudatur ab his, culpatur ab illis, Sed cum
Deus dilaudavit et publicam gloriae coronam imposuit, quis
ēn vituperabit? utiq; ab ōib⁹ agnoscitur, necesse ē, ut gra-
dus dignitis, qm data Justitia cuilibet assignavit.

IVto Ex hisce jam Quartum Membr Num Commodi potū
institui ad fructus, Sctificatōnis, et Consolatōnis, inde dep-
rendos, quib⁹ interim compendii faciendo ē nobis opera,
id cujusq; industriae relinquam, atq; adhuc plenio-
mento hujus ce disputatōnis qqe aliquid annectam, de
poena Improborum, Eo magis qz illum locum theologicum
Canus qe hic attigerit, qdq; ejus tractatō necessaria sit,
ad 4tum Characterem, quem proposui, de Summa Justitia,
in gradib⁹ suis infligenda cuilibet, id requirit Deus Mare,
q. 43. et Sctt. ob oculos ponit, Gehennam, Ignis, ubi Vermis
eorum ō extinguitur, et Ignis de Notum ē appellatōnem

Gehennae

Gehennae ee Hebraicum גֵּי הִנֹּם et גֵּי בֶן הִנֹּם quae Scăt Vallem Hinnon, ubi exercebatur Sdum incendium et Vivi comburii, rium, miseraum Molochi, victimarum alias דָּבַח vel ab omin aone, vel a Tympanis magno Strepitu pulsari Solitis ne ululantis infantium exaudirent, hinc ansa porrecta fuit Ve, teribus Sctis locum aeterni Supliciis destinabum his voca, bulis assignandi, quam in rem inspiciatur illustre oraculum, Esa. 30. 33. Ubi describitur dira, Clades, quâ exercitus Assy, riorum Una Nocte deleretur, et Simul numinis Contempti gravius adhuc Suditium Subiret, Cum ꝑ mortem Corpoream Caderet, in mortem aeternam, ad illum locum Esaide peddu, bie alluditur, Cum Stagnum ignis et Sulphuris in Apocalypsi me, moratur. Ubi jam difficillit quaestio existit, An ignis ille Cor, poralis, aut mãalis, aut incorporeus Spãlis, emblematicus. multi clamant flammas. impressas, et figuratas, aestu ꝑ riae dnae intima viscera incredibili Cruciatu purentem, quae Sanè Sententiae nititur magnis et vallidis Argtis.

Argtum Imum Sctus Cum de Coelesti felicitate agit, dia emblematibꝫ ping at, et figuris rerum laetissimar, inter hnẽ ob oculos ponit, Unde Similiter judicandum de statu Contrario videtur.

Argtm 2dum quod haud dubiè vinculate nebr arum Ca, tenae Caliginis Demoniꝫ et Damnatis, injici endae d aliter possunt intelligi, qm emblematicè de archistõ illo nexu Cri, minum, quibꝫ Constricti tenentur, et Sententiae irrevoca, bilis ꝓterea illis injectae, em tenebrae et horror illae, in quibꝫ amandandi reprobi, grvis d omnino literam, re, linquunt, tm magis Atitent ad tristitiam, anxietatem, et desperãonem, qua tm qm atra Nocte, et nebulis densissimis membra oprimentur, et mortis Secundae Umbris, et ter, ribili illa facie Conterrebantur, Addatur Vermis qui rodens, in figura accipiendus, Secundum Communiorẽ ygꝫ Calculum, de quo postea adhuc disquiretur.

Argtm 3tium Quod maxime ad rem facit, è ipsum Deum vocari

vocari ignem seu aestus ... sicut fulmi... vtr grm 4. ... ignem aeterna... nisi lubeat ... Daemonibꝫ; ... in Scꝫs mess... vtr grm 5. ... mittur ex ign... consummat... ternitatem ... aut Corpora... nisi in Cri... vtr grm 6. ... qm et res ... diversitas ... ideniqꝫ loc... Ptn ad... nium ignem ... cant ignem ... culates in ... Argtar... quibus C... flagrans ... 2do Ex... bris Ge... nos debeb... pus et dam... 3tio Ma... positum ... in ignem ... conflagra...

vocari ignem Consummentem apud qm sit forus et ignis seu aestus prennis, qui ad inferum usq3 seviat, id aliter vix esse piaculum foret, quem figurate et spaliter, de ira sicitu fulmineo potentibus penetrante, Heb. 12. 29. Deut 4 24.

Argm 4. urgetur ex Matt. 25. 41. Secedite maledicti in ignem aeternum &c. Ubi iterum illigendus ē ignis nimaterialis, nisi lubeat vel cum Patribus, Subtiliora quaedam Corpora dari Daemonibj; vel cum aliis d absurdum dicere qd3 ignem maalem, in Spūs meffabili aliquo-modo ē accendi.

Argm 5. desumitur ex Summis difficultatibj qui desumitur ex igne elementario, alimentorum indigo et Corpora Consummante, d ēn apparet, unde vastisso illo incendio, in aeternitatem interminabilem pabulum Subministraretur, aut Corpora dissolubilia in his arboribj possent durare, nisi in Cineres resolvi.

Argm 6. a Diversitate Graduum in poenis infligendis, qm et res et rō et S. Scrus unanimiter testantur, quae Sane diversitas vix, vel ne vix quidem posset locum habere, si unus idemq3 locus infernalis oēs involveret.

Argm 7. ab Altera pte Summi Theologi, qui autumant ingenium suum, in hisce minimum sibi indulgere, dubiumq3 judicant ignem verum et maalem retinere, quantumvis difficultates inde orientes d quaedam resolvere.

Argtantur illi Tmo ex diserti illis et apertis locis, in quibus Cibanus ardens, et Stagnum Sulphure et igne flagrans memoratur Apoc. 14. 19.

2do Ex eo qd d rā fiat, sed et Corpus in dibj Suis membris d armis Justitiae abusus, ē hoc, violare Mattis nos, nas debebat luere, inculcante postea Xto Matt. 18. qd Corpus et ām in Gehennam sit perditurus, Dominus &c.

3io Magnum Praesidium et firmamentum videri ea p positum 2 Pet. 3. 7. Cum Coelum et terra dicunt. conservari in ignem Damnationis impiorum hmm. quo elementa conflagrabunt et Colliquescent, qm corpercidem d ēe, nemo

post. in

spōt. in dubium revocare, atq; ille ipse ignis destinatus
est, Dr. damnāoni et exitio imporum. Unde ōnulli ex
orbe elementario ita combusto ipsum damnatorum car-
cerem conficiunt; addubur.

4to Consimiliq; auctoritas Paulina 2 Thess. 1. 18. Ubi
Dñus de Coelo, cum Angelo potentiae Dr, revelandus ad
ultionem igne flammante infligendam iis, qui Deum
nesciunt, et Evglio ō obediunt. quamvis in ipso tm loco
posset figurata Credi ornatio, desumpta a veteribus ora-
lis Esaiae, et Danielis, multisq; in Psalmis, ubi Cum Deus
Judex orbis terrar. Dr, ignis flammans ante faciem ejus dicedi

Ego Cum haec utrqua ab utraq; pte, et animo ponderā
re dutumo illam opinionem, quae impie et figurate ignem
in inferno explicat, Sic tm ut vere sentio tutum ō ee, ut quicqm
in hanc vel illam pte m a nobis decidatur, ignoramus en de
conomia futuri Seculi, ac conditionum tum beandorum, tū
damnandorum, quis en Concipiat quid sit Corpus Spāle, et quan
ta gaudia, quantamq; gloriam Xtus in eo potuit producere,
Deam Similitudinem nemoq; sib. in qua conditione resur
tura pe Corpora impiorum; quae utiq; ō postum Stabili mo
ti Numinis poenas, sine distolutione subire prostrit, quae po
rae utiq; ō tum Spāle, sed et Corporale, pponendae secundū
raōnem, e Scram, jam en neq; pberea ō opus igne preedi
cto, cum Summus dolor et cruciatus, interiora viscera pu
riens, ab ōib. lingvis impie et figurate appellatr. ignis, Deim.
id qq; observari velim, nos ne millesimam pte m cogitāone
nra assequi, earm facultatum et dispositionum, tum aae, tum
Corporis, quas Sapientissūs Creator nobis indidit, ut tum ae
terna gaudia, tum aeternos cruciatus, aeterno gradu
sentiscremus. Est en nra nra ita constituta, ut Semen ali
quod in cortice, et in volucro suo conclusum, quae se se denu
Seculo venturo evolvet. ad Numinis Sapicam, et potentiam
pandendam. Secundum jam haec pria existimarem ego

qm liber ho

qm libet ho
ut vitia illa
quis et sponte
dubitare, quin
rumpitur et
gerantia, ve
debebat resci
expellitur, u
quae ex S. Sc
quae ex Spir

At ane Hy
infinitam
Corporali ac
et mensura
vum tenuit,
dei justitia
fabricavit
atq; compor
ita in aā q
Gnae Secun
se sentit Com
et dolorei, q
ūa patitur,
pber arctu
qq; Corpora
adhuc sibi
ti Patrei,
pore pure
Communē
tibi Confer
modo in Co
dicus, Dign

ꝑm liber hnem et in corpore, et in aã ita fore pungendum, ut vitia illa quibꝫ se contaminavit, ab utrayꝫ ꝑte exigunt quin et sponte suam poenam, quae se extrat Etenim ō pot. dubitari, quin ipsum vitium sit tangm ignis, quō Naã corrumpitur et destruitur, quum illa puritas, castitas, temperantia, vegeta et coelestis scitimonia, quae in membris debebat residere, ꝑ impuritatem et turbulentos effectus, expellitur, ut loco coelestis, et jucundae alicujus flammae quae ex S.Sto oritur, infernus quid ō ignis existat, et saevia, quae ex spiritu impuro est, ꝑducetur.

Hanc Hypothesin si admitteremus, jam commodissime infinitam quandam diversitatem graduum, etiã in poena corporali admitteremus, et videremus subnasci, ꝓmodo et mensura peccati et vitii, quod qm liber occuparit, et captivum tenuit, eritꝫ tunc hoc clarior et testatior, cuilibet dei justitia, quae nil aliud infligit, quam quod quis sibi fabricavit et quotidiano exercitio sibi adscivit quasi atꝫ comparavit, uti aiã in corpore talem concipiamus ignem, ita in aã qqꝫ, si jam attendamus ꝑ fundissimos sensus irae Dnae, secundum gradum illum peccandi, in quo quilibet se sentit constitutum, reperiemus nil aliud eã ad cruciatum et dolorem, qqꝫ externos, corpori inferendos, nam utigꝫ cum aã patitur, corpus compatitur, atꝫ ex acerbitate spali ꝑ ipsum arctum nexum, inter corpus et aiam, acerbitates qqꝫ corporales enascuntur. Habebit interim aã alium adhuc sibi ꝓprium Vermem Rodentem, qm qmvimus viri Patres, ꝓprie qqꝫ valuerint interpretari; quasi in corpore putrefacto damnatorum termes eent grassaturi. Communiter in Calculo Theologi figurate capiunt, de anxietatibus conscientiae, Recurrit mihi hic eadem meditatio, quam modo in corpore exhibebam, ut ex vitiis ille vermis exclu-
ditur, signum foedus Naalis, ac proinde ejusdem tantae di-

versitas

veritas, ut ē ipsorum peccator. adeo, ut ni hisce cibi
incredibilem Dei Sapientiam cum Summa justitia con-
junctam liceat speculare. Hujus Vermis mentio extat
Eza. 66. 24. Rom Vermis eor. ō morietur. Ve et Syraci
cides inde Cap. 7. Eccl. 17. Ulcio myior. ignis exit et
vermis Gentiles ō absimile habebant Emblema Vultu-
ris Cor hinis depascentis, quod idem toti depastum,
iterum accrescebat ni Jovam mām, Vultur, subm-
nistrabat, hoc vult ēn Sctus cum dicit: Vermem eor.
ō moriturum, quippe qui semp sine ulla intermissio-
ne ni den aeternitatem inveniat, quod rodat pdem, ut
Coelum amiserint, stim Propter ignominiam hanc ce fi-
rientam.

Habet porro Similitudo Vermis egregiam Conve-
nientiam I. Est Vermis ex putredine gignitur, ita on-
xietas animi et Cruciatus ex malis operib. 2do Vermis
minuatim rodit, carpit, et dum Suam lenta et molli Con-
Summit, sic ēn lentis. vitijs Conscientia Consummit minu-
tatim citra Consumptionem. 3tio Vermis insatiabiliē
nec unqm ferme Cessat a rodendo, ad qm rationem, ni Con-
scientia agente, nulla unqm fiet inter Capedo aut respiratio
4to Vermis sine multo strepitu rosionem Suam exercet,
ita ēn Conscientia vitas latenter et discrucians sine mund
tu externo, ita tm ut nulla ditior Carnificina, excogitari
possit. 5to Vermis ō tām ni Superficie manet, sed ēn ad
Cor. penetrat et vitrinas depastit medulas, quō pacto qui
liber ēn Sua Conscientia ita terrebitur, ut ad Compages usq
q medullar, Cruciatus illos penetrari sentiat.

Dominica XX
Quaestio LIII.

Tertiam ingredior ptem Symboli, dicturus de S. Spō et
reliquis Articulis, qui secundum Oeconomiam Tum
Personar.

Personar, ad S Sti inhabitaõem ri Fidelib ptinent,
ac pinde hum ordriem fuerunt sortiti. In hac Trica
plaecemuleat. Quid Sit Credere ri S. Stum Fides orrodo,
xa duob membris exponitur, quor. prius est Theoreti,
cum, quo Tnitas et Personalitas S. Sti Patri, ac Filio So,
aeterna adstruitur, quae cum ri Theologia Systematica
copiosè deducta reperiatur, brevitatis studio supprimimus,
ac pinstituti Mi raõne Maam practicam potius ptra,
ctemus, et uberrima illas Scaturigines recludamus,
quae tmii ad Consolaõnem et Sctificaõnem pfluunt, Ita
posteriore Membro illustrando versatur Calmus, ut.

Imo Generatim. Ori Cuivis libet fidelis, qui se Credere
S Stum pfiteatur, hanc ex intimo Corde pfitetur vocem
attribuat, qd sibi xpsp datum est.

2do Specialim p tres gradus ostendit amplitudinem O,
raõnum, quas Spus grãae et gloriae elegit ri oib illis, quos,
Xpus Sua templa Semel occupavit, et Glucebit nobis ri hac di,
quisitione, Secundum Sanctuarii Veteris dispositum Candela,
brum Sti: aureum Cum 7. lampadibus p illud jam supra ali, p. 7. lampa,
quoties Spm Stum fuisse pfiguratum, Cum suis luminib et des illigitr
Donis, instillatum ẽ, quib tum ri grãa tum ri gloria, ori, S. Stus, et
rat ac beat. Ante Mystica illa locutio 7. Spiritum desumpta, ejus Dona.
quae ri Apocalyps Crebra ẽ in mentione, jam vero hi
7 Spus p Ecclam universam, atqs oia ejus membra dimanant
atqs diffunduntur, ita ut ubi Ezra. ii. 2. Sup Messiam dicun,
tur requiescere, Siqqs pservari posset, eosdm ri oib fide,
libus p mensura ipsis impertita p manere et residere,
adserta ẽm liceat Zac. 3. Apoc. 5. Qui tnqm Vivi lampades
huic fundo Superstruuntur. 1 Pet. 2. 5. Horum Coelestium ocu,
lorum recti participes, qui ẽm Spm Xti ō habent, illi
ō pertinent ad Xtum, Rom. 8. 9. Neque quembrum dovetvi,
um ac verum, quae quoniam ō eodem Cum Capite et
Spu animarentur, ideo tanta Cum Emphasi Fideles
vocant.

vocantur templa Dei et Spūs Scti. 1 Cor. 3. 16. et 6. 19. ubi ad hoc Mysterium veteris Sctuarii posset allusum videri, addatur adhuc Gal. 4: 6. Joh. 14. 16. 17. 1 Cor. 2. 12 negs omittendus ē insignis locus 1 Thess. 5. 19. Spm ne extinguite, Ubi forte respicitur ad curam illam quā veteres Sacerdotes quotidiē lampades venorabant, et Eph. 4. 30. Ne Contristate Spm Sctum. Atq; sicut ignis tunc extinguitur, quando vel lampas cum obscuratur, quodam modo contristatur, et tunc e contra exhilaratur, cum diligenter fovetur, ut niteat et splendeat, ita debent fideles quotidie χναξειν. πνευματι. in gratiam dei, ut est 2 Tim 1.6. Quod verbum usurpatur in igne et lumine, et igne identidem suscitato, ne unqm possit extingui.

Explicatur Lo. cum 1 Thess 5. 19. &. Eph. 4:30.

Ut ām hoc fidei Xtianae maximum decus et ornamentum sup Naāle illustrius adhuc, trigm sup candela, hoc relucat, spendenda ē nobis gravis et momentosa Qstio de modo inhabitationis S. Scti in fidelibus ut duo extrema vitentur, cum partim in defectu hic peccant, partim in excessu. In excessu peccatur ab iis qui nimis crassos fovent conceptus Entusiastar. acti personalla Trina aliquid de Nāa et essentia sua inspirare et atq; communicare. In defectu peccare existimem illos, qui subsistunt in virtute et operatione aliqua, quasi locutio ō esset Spūs, sed impūs et figurata, atq; Spūs Dei habitans in nobis denotaret tantam gratiam dei in nobis efficacem ad virtutes promendas. Hanc posteriorem hypothesin sequuntur ō plm. plerumq; qui extra communionem Xtianae Ecclīae degunt, sed ēm plurimi in Sinu nostro versantes, qui si interrogarent quid credunt de hoc articulo S. Scti? E vestigio ostenderent, se nihil aliud illigere, qm vim et virtutem aliqm a deo effectam, atq; ad consolationem et Sctificationem se se extendentem. Negs indoctum am vulgus ita sentit et cogitat, sed ēm Theologi, non nunqm reperiuntur. haesitabile,

Error Tex.
1 In Excessu.
2. In defectu.

quod met.

quod meru
et vere pers
da fidelium
ipsis & eclog
ne Spiritus
tus, quō
et obscur
tum Jona
tatione Mys
meiri ō pa
rem disserte
dum rei ō S
Argum
Spiritibi qu
sonum Scti
Argtm Se
ne membror
sident dona
ō tm dom
ptorem bō
feratur Ro
Scti person
Argtum
Divinitate
Deus in Suis
re, et locutio
nam, aliqu
nec videbo
Argtm 4.
vi vii xti non
14. qui secun
glorificatur
vir
et requiem h

quod metuunt, ne in Entusiasmum incidant, si pprie
et vere personam SSti suo Numine et lumine Spiritual lo,,
da fideliu occupare Statuerent. Nos quidē cum Ston,,
istis theologis prudenter et caute loquendum agnoscimus,
ne Scipites eamus in excessum, sed eā cavendus ē defe,,
ctus, quō hoc mirabile et Supnāle opus debilitetur,
et obscuretur, et bino hic media via tenenda, non so,, Medium
lum bona SSti, sedem et domicilium ibi fugere in habi,, tenendum
tāone Mysteria quadam, qm tāone mia et Comprehensione
meriti ō patitur, qsem Nra Conditio, et cognitio Sufficit
rem diserte in Sctis literis ei traditam, qm Dei mo,, His Argtis Sept.
dum rei ō satis explicare queamus, Sey. strictis. pbant Dei,,
tros S. Scti.

Argtum Imum Summo ex eo, qd in Sprio omissi de 7. Argt I.
Spiritibz qui ō tm Signant donum Dei, sed ipsom qqz per,
sonom SSti. et Apoc. 1.4. et alibi.

Argtm Secund ex arctissā illa unione, et Communio,, Argt. 2.
ne membror. Cum Capite, idem Conficitur, qz in Xpo ō tm re,,
sident dona SSti; sed em ipse SStus, ergo membra qqz
ō tm doniz ornantur; sed ipsum possident S. Sctum tan,,
piorem bonorum eorum, atqz ab eodem possidentur, Con,,
feratur Rom. 8. 6. Joh. 14.16. quae loca insp. ientā de ipsa,,
SSti persona Sermonem facere demonstrant.

Argtum 3. ex 1 Cor 3.16. et 6.19. unde Theologi pbant Argt 3.
divinitatem SSti. qualecqus ēnus, honor vindicatur illi, atqz ut
Deus in Suis templiz ē colendus, Ergo nisi volumus a nobis disside,,
re, et locutionis vim enervare, Statuendum ē, istam Personam
Dnam, aliqua ineffabili inhabitatione in fidelibus, uti Scechi,
rat residebat in Templo.

Argtm 4. utor Testimonio luculento 1 Pet. 4. 14. Si blasphemamur, Argt. 4
in nō Xti Nomine, beati estis et Dei Spiritus Ev ὃ ἐπ᾽ αὐτοῖς ΑΥΑΠΑΥΕΙ,
ΤΑΙ, qui Secundum ipsos quidem blasphematur, Sed Secundum vos
glorificatur. Itaq non possent ullo pacto dici de meris donis
vim verbi ΑΥΑΠΑΥΕΙΤΑΙ qd est residentiam Suam
et requiem habere, adjungitur abuna ste Crimen laesae Maiis,
ab altera

ab altera pte tantae Personae gloria et Majestas aucta.

Argt S. Firmissimum ggs ē illud, Ne Contristate Spm Dei, p qm obsignati estis &c Eph. 4:30. quamvis ēn supra attigerim illam Contristaōnem tunc fieri, cum dona Sti, ōn foventur et accendentur; Sed vel negligentia obscuran, tur vel temeritate peccati extinguuntur, quasi tota Tr Series Clamat Aptum ipsam Personam Sti respicere, qui in suis donis et luminibus rite digne sibi habitis la, detur, et quadm tristitia afficitur, quatenus ō respondet, magnitudini grāae impertitae, et quatenus Matter illa minuitur, quae in Persona illa residet Conf. Esa. 63. 10. rebellarunt et dolore affecerunt S. Sctum.

Argt 6. ubi Explicatr Gal. 4.6. Argdm 6. Et Gal 4. 6. Quoniam filii estis emisit Deus Spm Filii sui in Carne Vra Clamante Abba i. Pater. Observatur I. Eundem Mari Spm qui in Filio requiescat, qui ē haud dubie Persona illa. 2 Notetur Character Personae Amantis Et vota atgs suspiria ineffabilia ducen, tis in Cordibus illis quae occuparit, in qm ggs sensum ha, bemus locum similem Rom. 8. 26. Ubi Spūs ille dr. pro nobis intercedere, suspiriis inenarrabilibus, Unde certo certius conficitur ō dm virtutem quandam Sti operari in fide, libus, ad pias Dei formandas, sed ipsum ggs Sctum con, cupere, conspirare atgs adeo Sctificare, et tngm gratus odor ad Coelum ascendat.

Argt 7. Argdm 7. Exhibet Gal. 5. 6. Ubi dicatur quod Caro Concu, piscit adversus Spm, et Spūs adversus Carnem, Enumeran, tur deinde opera Carni distincta ab ipsa Carne tngm esse, ta ab auctore, Similiter recensentur Spūs distincti ab ipso Spū, et Patri rāone, ut adeo fideles et autorem, et dono ipsa insignia gerant;

Argt 8. ubi explica, tr 1 Cor. 6. 6. Argdum 8. 1 Cor 6. 8. Qui Dno adhaeret, unus cum eo est Spūs. Cum eo in unum Spm Coalescit, p vinculum ali, quod mysticum et Supnāle, ut vir Mulieri adhaerens in unam, cum ea Carnem Compingitur ut Ephesiodente Spiritu, tur. Argd-

Argt. 9.
4. 13. Ephes Co
suo nobis de
Gradens Con
lesare, nisi f
ut Deus viv
Charitatis, q
illud extra n
Deum in no
Argro Xr
ratur, Cum
tiae nobis
tur obsignat
gna vis et
ginem atgs
culum appe
impressi
quaedam lu
tudo in vol
et virtus n
Dna quaedam
Summi bon
talis beati
Hae jam
ad Sctificāo
ad tollimus
absolvimus
Specialiore
Primo
gs dium bo
Mysticum C
bere dium
suo requisi

Argt. 9. Audiimus hic illustre Testimonium 1 Joh. 4. 13. Inde cognoscimus Deum in nobis manere, qd de Spiritu suo nobis dedit. Ubi declaratur mystica illa unio qm Argt. 9. ubi explicatur cap. 1 Joh. 4: 13. credens continebat, o possunt ex fidele, cum Deo ita coa, lescere, nisi p Spm tnm virculum potentissum, quod efficit ut Deus vivat in hte, et hoc vivat in Deo, estq3 hoc spiritus charitatis, quod p Spm Sctum infunditur in corda nra, utp illud extra nos rapti cum Deo connectamur atq3 vicissim Deum in nos recipimus. Claudemus haec cia.

Argo xpo p obsignatorem illam quae toties memoratur, Cum Spe Sctus dicitur arrhabo hereditatis nrae nobis datae Eph. 1. 14. et Cum v 13 fideles dicuntur obsignati Spiritu promissionis Scto, in est phrasi illa magna vis et emphasis, quod em obsignatur id recipit ima, ginem atq3 similitudinem signantis jam vero cum signatum appellatur ille Spe, indicatur p illum Spm Dei deAllo Argt. 10 Quid e obsignare Spe Scto. e imprimi fidelibus imaginem Dei, atq3 similitudinem, ut dna quaedam lux in intellectu exoriatur, dna quaedm rectitudo in voluntate, et Sctitas, dna quaedm in mentia et virtus in omni malo vincendo, et a se repellendo, dna quaedam laetitia, et fruitio sui ipsius in possessione summi boni, et tndm dna quaedm gloria, atq3 inmortalis beatitudo.

Hae jam Dnina Eccliae nrae nihil e potentius, tum ad Sctificationem, tum ad consolationem, qd cum ex iis, quae adtulimus, sponte cui liber pateat, Jam strictim tm, absolvimus secundum filum Catmi tria illa membra specialiora.

Primo nunc apparet, qui Spm Sctum sic recipit, uti, Beneficia S. Sch. Cui dnor. ejs omnium bonor. participem reddi. qui cum Xto in unum mysticum Corpus Compingitur, e quod non communione habere omnium illorum beneficior, quae Xtus cum Corpore suo acquisivit, qui denicq3 unum cum Dno factum est

Corpus

corpus, ut non amplius ille vivat, sed xdus in ipso. Gal. 2. 20. Cum in mitti in possessionem bium illor, qual xds possidet et possessurus ē, si ergo xdus dnae Justitiae satisfecit, ōēs qqz fideles satisfecerunt, si xdus peccatum vicit, vicerunt qqz fideles, si xdus mortem et qui potestatem mortis hebat debellavit, debellaverunt et fideles, si xdus vivat vitam jam Justiciae, ōi reatu solutus, et de fidelibus dicatur: Nullam jam illis ē condemnationem, Rom v. 12. Rom. 8. 1. 2. si xdus vivit vitam sctidis, et fideles p. regeneracionem et p quotidiana incrementa sanctificantur, atqz exputantur primitias istas filiorum dei, qm plena tndem gloria coronabit, cum xdus vivens nunc vitam gloriae, ipso sibi sumpserit Cohaeredes, in his ōibz

2do Jam ōi exuberat laetitia et consolaō, quis ēn ō exultaret in dno? qui sentit sibi remissa ē p peccata, demqz Justitiam xdi imputatam, et cui id ipsum p S. Sctum promissionis obsignatur, et inculcatur? Quis ō laetaretur gaudiis Coelestibus delibatus, qui sentit se p sidio dei custodiri ad salutem paratam, revelari in ultimo die 1 Pet. 1. 5. illud custodium, illud sidium militare tener Sctus in cordibz fidelium, trinā in arca residens. Ubi ō ē quod adversarii cavillentur, securitatem et negligentiam, inde existere atqz nervos in scindere, peccatis nihil ēn magis animat ac accendit ad pietatem, qm illud ipsum, p illud ēn cor redditur tenerum, humile ad ōibus vinculis carnis liberum, vegetum et facundum, ad bona opera et studiū sanctificaōnis &c.

Pergamus ergo ad 3ium illud, spm illum nobiscum manentem, in aeternum, qui semel de hac aqua bibat, in eo existit fons aquarum salientium ad vitam aeternam, ō pot. i. iterum illa scaturigo exarescere, non pot. iterum lux illa divinitus accensa, extingvi, sed vadit et crevit, usqz plenā meridiem

ri ipso. Gal.
r, qual xps po„
stiae satisfe„
eccatum vicit,
ui pbestat em
fideles, si xPus
us, et de fideli„
m, Rom v. 12.
eg eneraon em
ntur, atq; expe„
glena tnden
itam gloriae,
ē
o, quis ēn ō ex„
n eccata, ōmq;
S. Sctum emisti„
vetur gaudiis
ei, custodiii ad
Pet. 1. 5. illud
tus ni cordib;
od adversarii
nde ejstere
ē magis ani„
m, p illud ēn
vinculis carnis
era et studiū
ibis cum manb„
tat, in eo existit
ram, ō prob.i„
sterum Lux illa
vit, usq; plenā
meridiem

meridiem quod jam quilibet amplificare pot. ex illis emblematibus Lampadum Celestium, sive 7. Spiritibus, quos antea posuimus, ex iis em refulget quicquid hīem vel in hac, vel in illa vita potr. beato.

Dominica XXI

Quaestiones LIV. LV. LVI.

Ad fidem Nram de una et Catholica et Sta Ecla XVi„ una de Communione Sctorum ni ea vigente, deq; Peccator. Remissione, Quos tres Articulos Sextio Nra completi„ tur, q ratione instituti mei delineandam, ubi brevi tabel„ la practica opportuniss mihi visus e locus Heb. 12. 22— 24. accessistis ad montem Sionis, Civitatem Dei Vivent, Hyerosolimam Celestem &c

Hic Imo Cernimus expressam illam Civitatem, tingr Ecclam supra Celestem, a mundo separatam, et longe supra illum surrectam, ni qua Deus reside, habitatq; cum oi plenitudine gratiae et gloriae, et ad qm tingr ad Templum Sto Sctum accedatur a Populo Sto et electo Cernimus.

2do Vera et viva membra hujus Ecclae Solemni cul„ tu Communionem, cum Deo et inter se exercentia hnes simul et Angelos, et hnes quidem stim Consummatos stim Consummandos.

3io Sanguis elle Mediatoris Jesu clamans o vindi„ ctam seu viam, ut Sanguis ille Abelis; sed pacem et veni„ am q miseris peccatoribz offerendo nobis remissionem peccatorum, ut illa a piis mentibz, et credenda e et aplicanda.

Ut haec tria Capita ni clariore luce collocemus meipsa„ mus q LIV. de Ecclia quae vocabur ΠΑΝΕΓΥΣΙΣ et Ecla primogenitorum ni Coelis Scriptorum.

Potestatem Linguae Graecae ni utroq; vocabulo Satis declararunt v q. qp Panegyrin ee alicujus Populi sine quid Scat.

diserimine

discrimine Personar Conventum sive ad ludos circenses, sive de convivia et epulas Publicas, sive ad alias
quid Eccla? Solemnitates Ecclesiad am designat Concionem, Coetumq Populi ꝙ Deonem evocati, ut de Communi consulterur, et de Salute tractetur. Quomodo hoc utrumq quadrat, in Populum Dei cum Cuilibet Sct explicabam, et expositum, non deduemus; sed aliud potius subnectebam de Titulo Primo.

Exod. 13. 2. 9. 11 primo, gen. Respicitur ad Primogenitos sub lege, qui Sti erant Deo, Exodi 13. 2. vas ibidem redditur; Quod cum Primogenitos
Aegyptiorum, una nocte percussisset Angelus exterminator Israëlitarum, Primogenitis Clades, illa pepercisset, inter sanguinem agni Paschalis postibus conspersum. Illi prefigurabant
H Primogenit eos, quos Deus excerpere e Mundo, atq3 Gladio exterminatoris vindicaret ꝙ Sanguinem Agni immaculati, ut eos sibi consecraret, atq3 constitueret, Genus electum, Regale Sacerdotium, Populum acquisitionis seu peculii 1 Pet. 2.

Alia quae de jure Primogenitorum addi possent, omitto, at ꝙ quam ad id qd Sct. ΑΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΕΝ ΟΥΡΑΝΟΙΣ. inscripti Imo Ap. in Libro vitae ꝙ decretum aeternum, ado inserto albo Civium Hyerosolimitanorum, jam ꝙ Spm Dei vocatorum, Regenitorum Sctificatorum, et ad aeterna illam habitationem, Superne illius Civitatis obsignatorum. Non alii inde hic possunt in Censum venire, qm qui his hosce Caracteres in se experiuntur, veri in qm fideles, vera Jesu Xti Membra, ꝙ potentissimum illud Vinculum, illum in unum Corpus Mysticum, sub magno capite colligata, et ꝙ eum animata, ut ptim in grao ptim in gloria virtutes Celebrant illius, qui eos vocavit e tenebris ad admirabilem suam Lucem.

Haec porro Eccla ꝙ magna hic pte adhuc in terris militans, ꝙ altera in Coelis triumphans, unam tm efficit Civitatem, ut Aptus memorat, Spis Justorum Consummator, qui de cursis hujus vitae jam spatiis, et palestra Sanctitatis forum confecta, omnium capiunt laborum suorum, atq3 ut

Fratres

Fratres ẽa eorum consummentur, viij votis desidc„
viij ꝙ anhelant, ut ita tñdm seculo Claudantur, et oĩb̃
in possessionem beatæ immortalitatis intromittat Deus
gloriosus fiat in suis Sctis; cum verò Apostolus Angelorum ꝙꝫ
myriades recensuerit, diximus, quod et aliunde confir„
matur, Angelos ꝙꝫ hac Civitate ẽe donatos, quamvis
alia cum ratione, quam nõam nunc ingredi ỏvacat.

Apparet ex dictis invisibilem ẽe Veram Eccl̃am, ad
quam oculus Carnalis ỏvalet penetrare, et cujus lu„
men, tñgñ Deus in Spũ ãn resplendet, ac ꝓ Spũ citur, nu
mirum sc̃to, sita ẽt ẽ hac Civitas, longe supra
tenebricosam hanc mundi Regionem, est Hyerosolima sup
Cœlestis, ẽ Metropolis Dei vivi. Est Sion mons, cujus vertex
supra Nubes et Astra se se adtollent, quae magnificae locutiones
ab ipso congestae, non tm ptinent ad Eccl̃am, quam tri„
umphantem vulgo appellamus; sed ẽm militantem, et in
terris adhuc degentem spectant, diserte ẽt dr. Fideles ad
illum montem accessisse Sionis ut ãm montem ipsi,
qui ad hebræos scribens oraõnem suam vitib et sẽr
eorum adtemperavit, gl amius evolvam, gaudendum mi„
hi est Mysterium montis hujus Sẽro Sti, ubi Templum
erat ædificatum, quo neutiqñ adduceremur a scopo,
sed cum ꝓprius contingemus.

Vocabulum Sion aliquando Laxius, aliquando Stri, Vox Sion in
ctius, usurpatur, cum Laxius complectitur ꝙꝫ, Urbem S. Sẽra quo„
Hyerosolimitanam, cum Strictius, ad montem Templi ad„ modo accipi„
ligatur et mysterium ibi vigens, videtur ãm commoda deri„ tur.
vatio a radice ציה vel ציי quae in Bibliis quidem deperdi„
ta, sed in dialecto conservata potestatem habet custodiendi,
vel condendi ut ꝓciosissima κειμελια. condantur, ẽ ꝗꝫ
Hyerosolyma, tñgñ pupilla oculi Dñi ab illo conservata, atꝗꝫ
summo in ꝓcio habita, atꝗꝫ secundum Zach. 2. 10. muro ignĩ
circundata, ubi agi de Ecta N. Tri, Nemo in dubium revoca

verit

Quid sit murus igneus?

Moenia flammantia quid notent?

Murus igneus ut puritatem Doctrinæ notat.

verit, ostendit ám emblema, murri igneï hanc Urbem fo-
re sctam, ô umbratiliter ut ni V. Trô. sed verè et sprië, qua-
tenus Sps Dei, tñqm ignis de Coelo delapsus, Universam hanc
Urbem Sctitate Coelesti sfunderet, atqs ibi cum oibz suis vir-
tutibz, sedem stabilem figeret, Simulqs haec moenia flam-
mantia figuram nobis exhibebant Charitatis, per qm
hæc Civitas in unum Corpus compingeretur, ut est Psal. 122.
I. Hyerosolima est Civitas quæ bene constituta, unite coagm-
entata sive in Summam unitatem, sive in unam compactio-
nem Coalita, sSpem illam ardentissimæ Charitatis. Existimem
quidem hunce igneum murum Repræsentare igneam puritá-
tem, Divinæ Simul et disciplinæ qbus quam Ecla R. Trî
tñqm moenibz diris Claudebatur, ut oem impurum dissolu-
tumqs a communione Sua excluderet, unde tñdem resultat
sollem plane inviolabilis, et plane inaccessa gloriâ hujus
Civitatis Coelestis, quæ quicquid hostilis magnis ei adfert,
tñqm quodam æstu et ardore consummit.

Hæc breviter delineata, luculentius & aliis variis nos essem
instrui et compleri, ut Esa. 60 ubi s totum Caput hanc gloriâ Co-
lestis Civitatis deducitur. Itemqs Apoc 2. ubi tam magnifi-
cæ imagines adhibentur, ut plerique inter ipsos existimare ant, il-
las ad Eclam, quæ currentibz Seculis, ætat, ô posse applica-
ri, sPtriere ad Supremum immortalitis beatæ Statum; sed
sbè est observandum, Eclam Superiorem et Inferiorem in
oculis Dei ee unam eandemqs Civitatem, et quicquid de glori-
osis membris ejus vel jam Pdicari pot. vel em Cumulatiori
Sensu ac mensura adhuc Pdicabitur, id qqs sSumma illa
Unitate, qua oia membra cohærent, adscribi membris mise-
degentibus, quin imo quicquid ibi in Visione Apocalyptica
designatur et delineatur, id in terris ipsi existimamus com-
plendum ee, cum copiosissima Sctidonge se exerent, quæ Hye-
rosolimæ Spali fuerunt Pmissa; Cum urbe a nobis breviter
aspecta, Conjungere debemus Templum, Centrum publici Cul-
tus, ubi accedit ad πλησίον Sctorum, ad thronum grâ
et ubi Sacerdotium Spale, altaria Dei circumcingunt, Est ám

in Coelis

in Coelis, unus ide
et Universalis E
Communionem S
infra versantes
Debemus ergo
Spale, veluti Co
Spalibus, et puri
atqs adiri, in illo
timo et Sacrati
nus Graal, ubi
enda Ybet. In S
tare aureum e
In altario Dei
quomodo jam P
Publicum obeat
et Sedentem qua
exhibeamus, qua
queamus.
In Gloriosissi
num grâæ Coeli
admirentur, e
us Oroni furo
nitatem, in conc
pent denigs em
in Fœdere gra
diamur, occur
aurei, ubi qu
spicii Pont. M
taris erga De
impletur et o
idem Coetus Sc
ercenb, & Ex C
Spiritibus & Spi

& quarenus re

in Coelis, unus idemq3 Cultus, unde elucebit unitas Civitatis et universitatis Eccl̃ae Xp̃ianae, et unde ẽm ansam Capiemus ad Communionem Sctor, tum eorum qui supra, tum eorum qui infra versantur, penitus introspiciendam.

Debemus ergo hic vastissim aliquod aedificium concipere spatc, veluti Coelum et terr̃am p̃vadens, quod non nisi Oculis spatiosis, et purissis p̃ Sctum illuminantis, pod. Conspici atq3 adiri, in illo hbemus S. Sctorum, Sctum et atrium in im, timo et Sacratissimo loco prostat, Arca Foederis, Sive bro, mus Dñae, ubi Mattas Dña immediate se Conspicienda exhi, ende jubet, In Scto adstant 7 Lampades, 7. Sps Dei, atq3 Al, tare aureum et mensa aurea. Arca foede, ris quid notat?

In atrio deniq3 Altare aeneum, cum lavacro conspiciunt, quomodo jam Panegyris Superior et inferior Cultum suum Publicum obeat, hic per umbram spm paucis delineabimus, et praesertim quando quidem de Coelesti Eccl̃a exorsi sumus, exhibeamus, quantum imbecillitas hna similit, quid hic concipere queamus.

In Gloriosissa Sede Divinitus, qd ẽ S. Sctorum, proxime ad thro, num gr̃ae Coelites, cum quibus se Fideles jungunt, eodm spu admirentur, et stupent, Summa cum voluntate aeterni illi, us throni fundm in aeterno decreto, stupentq3 ejus Fir, mitatem, inconcussam, et in aeternum p duraturam, stu, pent deniq3 eminentissas Dei Virtutes et affectiones, quae in Foedere gr̃ae undiq3 gluient, si inde ad Sctum tegre, diamur, occurret nobis profundissimus aspectus Altaris aureri, ubi qui in Coelis, et ii qui in terris versantur Sub au, spiciis Pont. Max. Crem ant odores fragrantissos, Suaviet, tatis erga Deum, Xtum, et Spm vivum, quo subito tota aedes implet̃ur et omnium sensus demulcentur. Ad Mensam aurea idem Coetus Sctorum communionem cum Deo et inter se ex, ercent, # Ex Candelabro aureo septena luminaria illo 7. Spiritibus ardentibus splendente, ut ibi eandem lucem in illustru, eandq3 quatenus nutriuntur iisdem dapibus eodem pane et Unione Puritatem

Quid in Altari aureo cre, matur.

puritatem et Sctitorem in affectu, ita Eccl. laetitiam et gloriam in effectu psentiscant, quilibet suo grada.

Sup ē Contemplōe Atrii qd meo judicio male referetur ad Eccl̄am visibilem. Etenim ōia hic p̄ invisibilia et Atrium ē pars essentialis, hujus Coelestis Domus, quod si abēt totum aedificium collaberetur. Habemus en Imo hic Altare aereum ÷ Repsentamen Justitiae Dn̄ae, quicquid exigentis, et laesa Majestate, et Satisfactionem, abrgō qua Communionem Suam elargiri nec posset, nec vellet, ubi ām Cultus Spalis hmi ē concipiendus, quo Universa Eccl̄a Atta ve illud Circumspiciens Sctō quodam horrore reveretur, illam infinitam Dei Justitiam et Sctitatem, quae vel minimā transgressionem aeterna poena punit, et quae nisi p̄ Sctificium aeterni valoris pot. placari; Postremo ad Lavacrū Regeneraonis. Universa Eccl̄a Superior et inferior acclamat, una mente, unoq̄ Sptu, p̄tim ut miracula Gratiae Dn̄ae ex illis operibus elucentia, laudibus debitis p̄sequantur, atq̄ ut in Se consummata agnoscunt, p̄tim ut inde consummentur, et aquis illis Salutis aeternae magis magisq̄ p̄ficiantur.

Altare Aereū, um quid notet?

Lavacrū Regeneraō, ni⁊ quid?

Ex iis quae hactenus dicta sūt, alterum q̄q̄ membrum, quod est de Communione Sctorum, multum accipit lucis, Specialius quidem exequenda, et quidem circa Societatem illam quam hic in terris Sctō inter se exercere et colere debent; id enim ut p̄xime jam Eccl̄am Superiorem tangit, ita potissimum in hoc Articulo intentum ē, eam ut distinctius pandam gradus, quoddm et Characteres enarrabo, unde et nata hujus Communionis, et officia inde p̄fluentia clarissē p̄cipientur.

Primus Gradus et Character est qd Dei Sctī uno eodemq̄ Sptū animentur, p̄ cujus potentissimum influxum quamtumvis a se invicem diversi, Dei in unum Corpus mysticum conjungantur, quin imo uno motu vegetali vegetantur, ita ut nihil arctius, nihil intimius, connexum concipi queat, q̄d p̄xime ad hanc unitatem accedat, ē conjunctio membror.

I. Gradus ē eodem Sptū animati.

Sub uno Capite

sub uno Capite, una āa vegetorum, quam in rem nota
loca 1 Cor. 12. 12. 13. Eph. 4. 5. 6.

2dus Gradus Charitas vera, intima, ardens, tenerri, 2 Gradus Charitas vera, intima, sincera.
ma, et ab oī face et impuritate repurgata p qm̄ oēs sc̄ti sen,
tiem amant, non alam, ob causam, quam qd sc̄i sint, q̄d vi,
am nisi sentiant, Spālem, eamq3 in aliis q33 agnoscant, in,
quam Suam, v. potius Dei ipsius imaginem, oīb; impressum. Hic
ipse ille amor fraternus, qui toties celebratur a Scriptis ipse,
storum, qm̄ nra corrupta plane ignorat, ubi nullus reperit.
affectus, purus, sincerus, impermixtus, sed semp aliquid tra,
hit de amore suo, solius Dei Spūs id p̄stare pōt. ut p̄pter deū,
in Deo, et ad Deum amemus, Fratres nros.

Tertio his porro p̄manat unio, et communio ejusdm Uni, 3. Gradus unio
us Fidei, Professionis, Trinae, ut in veritatib; fundalibus
sc̄ti a se invicem o postint. dissedere, et ut ita dicam Divina
tinqm̄ communis aliquis Sanguis et Succus, quo Corpus Mysti, Similitudo Sanguinis in unione Trinā.
cum, sub glorioso Capite foveatur, atq3 ad functiones suas
promoveatur, Ille Sanguis et Succus o pōt. o ēē idem, aliās hoc
Corpus laboraret, et malis morbis affligeretur, quod quidm
cadere pōt. in externam Eccl̄am; sed sejunctissime ab Eccl̄a
interna, et a vivis illis membris J. Xti. Fateor equidm et in,
ter sc̄tos inveniri posse diversitatem, sententiar. atq Circa
ea, quae fundtum o tangunt, at illa in quib; cardo Salutis
versatur ut ab ipso Spū sc̄to Dei didicerint, et in lumine luce in
Deo capiunt, ita o postunt, o suaviss̄ consentire, Est q3
ptera p̄be observandum: quato magis sit aliquis in Spū,
i hoc Spālis ab effectibus carnis repurgatus, tanto ma, Het Conspirationes ex sese
gis hanc consensionem ex sese, secundum dictum Apli:
Carnales estis o Fratres, nam ubi dissensiones inter vos,
quicquid ēn unquam Eccl̄am turbavit, in veritate senten,
tiarum, id oē a carnali affectu ē effectum.

4to assummo idem studium Matrimoniae et Virtutis, 4. Grad. Studium Scimiae
tum in se, tum in aliis promovendae, Est hic admodum nota, bilis Gradus

d C. lactiam.
er suo grada.
nali p̄fectur
e P. invisibilia
is Domus, quod
bemus. en Imo
e Dnae, quacu,
em, abrgs qua
vellē, ubi am
rsa Eccl̄a ultra
e reveretur,
ae vel minima,
nisi p. Scrifici,
o ad Lazarū
inferior acu,
e Praedae Dnae
ris p. sequnt,
inde consummēn,
q3 p. ficiantur.
membrum, quod
lucis, Speciali,
em illam, quam
debent, id Cum
a potissimum
tuis pandam
et nra hujus
visse rejicerent.
ei Sc̄ti uno co,
influxum quan,
rpus mysticum
egetantur, ita
omnipi queat,
ctio membror.

Sub uno Capite

tilis Gradus, hujus communionis, quam interim illustrabo Similitudine a Corpore, et membris desumpta, in Universo Corpore Generatim et Speciatim in ē Conatus Singulis membris crescendi, ad Consummationem jugiter tendens, atq; Singula membra optant perficere, ad plenum venire mensuram, ita simul desiderant, ut alia ubiq; perficiantur, et suam ipleant mensuram, Confert huc locus insignis Eph. 4. 15. 16. ad eam vationem dei Sti, tum propriae Sctificationi serio incumbant, tum etiam aliorum expetunt, anhelant, et quantum in se est promovent, inde qui ō studet se in corpore Mystico consummare, is ō ponit Communionem Sctorum, qui eam nunc ō optat ut alii cum eo Sctiores reddantur, atq; in id ipsum, bona sua ō confert, ij communionem hanc labefactat, et destruit.

Similitudo alia

Eph. 4. 15. 16.

5. Gradus Obligatio Intima

Hinc 5to sponte sua naturae obligatio intima et Religio ossa ad communionem, tum et dona sua in publicum conferenda, utq; mutua vigeat aedificatio, sive monendo ve castigando, sive consolando, quae officia ō solidata et commendata Ecclesiae Ministris, sed cuilibet fidoli pro dato gratiae suae sit injuncta, ut passim in Sto Scto inculcatur.

#Insinuando

6. Gradus Laeti cum laetis Sc.

6to Fenebris accedit unionis et communionis factor cum laetis sunt cum laetis, tristes cum tristibus, hoc ille rum solus dei Spūs efficere valet, in membris corporis mystici, quae ubi unum jucundo fructu, sensu, affectu ōia voluptate afficiuntur, ubi vero unum dolore gemitur ōia gemuntur et compatiuntur, Fateor equidem hīes q̄s habere formulas, quae gratulandi et condolendi, sed haec Sc. fere verba labiorum, et phe norunt hīes interse et testimonio nr̄ domestico, Conscientiae, hanc monetam ēt falsam et adulterinam, unde multa cum fiducia assummimus, ō posse alibi germinum hunc effectum, in bonis alterius existens, et in malis ejusdem Compatiantur.

7. Grad. Communionis bonorum

7timum et ultimum tūdem subsummo Characterem, qui importat bonorum fortunae et possessionum ōium Communitatem,

quae em

quae em obtu
et mutuum no
charitate, ibi o
versum et gen
unde illud: ut
ad lumen nā
die conspicitur
mus Specimen

Perpendam
quod in Simu
niter Conspicie
et vitali, qui
sanguine aspe
sionem ōium
atq; nāe de
ctari debent,

Primo asp
rum, prositu
videatur ōib
magni in se
inculcatur, se
si interiorem
deprehendamus
di, atq; ad nā
damus Imo

Remissione
ro v. vāo kra
et reliquis vr
illam bonitate
et extingver
Imo Et ex
obteneram
tur Coeli mo
petrare, ut C

quae ēm obtinet participio bonorum Dei et Tui. e malo ē
et multum mali posse se trahit, ubi Spūs regnat, cum perfecta
charitate, ibi ōia cradunt communia. Ipsi ēm Gentiles humanum
verum et genuinum amabilitatis Characterem, annotarunt, unde illud: Amicorum ōia Pl. communia Veritatis umbra
ad Lumen nāae precepta, ni Spūs libuit demum hūnibi ni pleno
die conspicitur uti ejus rei ni Apūstor aevo, luculentam habemus Specimen.

Perpendamus nunc Tertio magnum illud beneficium,
quod ni Sinu Ecclae, atq; ni hac Communitate Sctor. Communiter Conspicitur, et capite Xdo, ex quo fideles sensu interiore
et vitali, qui pr S. Sctum inspiratur, obsignatur, hauriunt et
sanguine aspersionis, ni quem fidem suam defixerunt, remissionem ōium suorum peccatorum, et Speciatim illius miseriae
atq; naae depravatae, qua pretio obsidentur, et cum qua luctari debent, quandiu Corpus mortale circumferunt.

Primo aspecta minime videri posset de Remissione Peccatorum, pr positum peculiarem ea Fidei Articulum, cum illa res
videatur ibi pr Spūs tissime exposita, atq; ita facilis, ut nil
magni ni se contineat, quod tnq̄m objectum fidei Speciatim
inculcatur, sed imponit et deludit illo, primo illa Species, atq;
si interiorem Naam et medullam hujus rei penetremus, statim
deprehendemus ō nisi pr Sinceriss̄imam fidem ei posse assistendi, atq; ad aam cum fructu applicari, ut hoc patescat, ostendamus Imo

Remissione ni Peccatorum q̄m sibi fingit vel corrupta Cardo v. rao Inna, Suis Circumfusa tenebris ō Convenire Malli, et reliquis virtutibj ōnis, Majoreq; aut minore grada illam bonitatem, et graam Dei quam videtur augere velle, et extingvere, miris modis modo minuere, et delere. Crassius ō Crassiusci

Imo Et error et Conceptus Vulgi, qd Credit peccata remitti, obteneram quandam misericordiam, quam sibi imaginantur Coeli mortales pr quam Summum Numen ō potuit a seipsa trahere, ut Creaturam Suam pdat, et aeterno exitio affligat?

magniabio

imaginaria sone altissimis radicibus haerens, ni animi carnalis multitudinis, quae meram Spiritus infidelitatem, et abnegaõnem totius Evglii, ea ẽ sibi õ ꝓponit Deum clementem, bonum, benignum, et misericordem, sed debilem et imbecillem, qui Matris suae Ecclae vindicare, ea ꝙs ꝓmittat Deum vel ore, v. opere injustum, si velit Criminia sua lassae Matri vindicare, adeo ẽm Crimina elevari et ferme ni nihilum redigi ab hoc genere peccantium, quum nec ni Deo reverentur illud infinitum, et immensum, qd õi Cultu et Summa ꝓfectione dignum, nec in sẽ illud malum Corruptum abominabile, quod fulminibꝰ iniae Coelestis ferire mereatur, quae ꝓpia quantopere labefactant fundra Evglii, et graãm Dei ni Sangvine foederis ad Reconciliatorẽ remissionem, quilibet jam facile Colligit.

2do Alii ẽ Conceptus õ omnino tam crassus qm Naõ sibi relicta, formal et Concipit, Remissionem ẽ peccator. quorundam tñtm Condemnaõnem et Contemptum ob Commissa Crimina, respectu bonor. operum, aut aliarum laudabilium qualitatum, quas Deus aequus rerum arbiter, ni hñe agnoscit. Haec ẽ ferme theologia hium eorum, qui magnum Suum Sequuntur, quae quidem verbo retinent, Remissionem peccatorum, sed facto destruunt, Concipiunt ẽm actiones hium tñqm inhibitores Conjectas, ubi ꝓponderarent Virtutes, ac bona opera, injustum foret Crimina istius puniri et ubi si forte aequilibrium reperiatur boni et mali, Summi Numinis bonitas et aequitas postulent, ut favorabiliter judicet, si raõnem peccatorum Calculos ponunt, ita

Mahumedani, Judaei et omnes Xtiani Justitia

Ubi jam ut dixi, õ tamẽ remissio peccator. qm Compensaõ meliorum, ꝓpterratorum ꝙ bona opera et virtutes.

3io Sequitur opinio longe lateqꝫ regnans, ẽm in medio Ecclae nrae, à quâ nõ ipsi fideles satis diligenter et religiose ofẽ cavent.

ofẽ cavent. ...
omnum gerunt
ut ex Sangvin
do õ aplte m
rio Dei õ tam
quem Dei ore
sua Crimina
tum, radicatu
versetem, qu
pti Sp, hoc ri
qui eodem M
quantum fo
bere patientr
Quartus E
eorum, qui v
glius peccar
dem xdo pill
mnaonem, n
negant pecc
onem, quae
nihil ẽ tñ
tntum ad
validius ad
Deo hanc Sn
id ex Sequen
hunc Artic
cabimus
Prima ẽ
dicatiua, ꝙ
agnoscit, quan
mendax est, n
ribis, Scriptae,
sim quantum

ose cavent; Scil. illor. lapsus et transgressiones qui xi„
anum gerunt Nomen, o tam graves reputari apud Deum,
ut ex Sanguine foederis hunc redundare fructum, ut si mo„
do o aptte ni peccatis vivat, et improbus reperiatur, ni Judi„
cio Dei o tam rigide sit examinandus, unde ortus ille Clipeus,
quem ore praeferunt, et manu, qui imbecillitatis pretextu
sua Crimina elevat, quin imo defendit, hoc malum ut dixi o
tm, radicatum e apud irregenitos, qui corruptionem uni„
versalem, qua ad oe bonum opus inepti, et ad malum p„
pti Pp, hoc titulo palliant, et protegunt. Sed em ipsi regeniti
qui eodem fne religuias carnis in se haerentes, nimium
quantum fovent et in se habitare, atq venenum suum diffun„
dere patiuntur. Et adhuc

Quartus Error. qui huic subnatus e, Antinomorum et
eorum, qui vulgo apud nos Hebraei ferunter, fidelis o am„
plius peccare, dem ab iis ab e realum longe, quando qui„
dem xto filii posse nihil e qd ipsis posset adferre, conde„
mnationem, ni qm mentem detorquent, oia illa loca, quae
negant peccatum fidelibus posse imputare ad condemna„
tionem, quae Sane Doctrina, utut primo aspectu speciosissa,
nihil e tn periculosius, at Spiritu veritatis alienus, qd
totum abstulit autem ant articulum Remissionis peccator. abest
validius destruat, ut e contrario em penitus destruatur
Deo hanc Summam gloriam invideat, atq (atq) adimat
id ex sequentibus propositionibus, clarissime elucebit, quib-
hunc articulum tnquam fidei objectum in clariori luce collo„
cabimus

Prima e requiri conspectum, et sensum Justitiae Dei vin„
dicativae, p quam o pot. sontem in sontem Literae, qui hanc non
agnoscit, quantumvis jactet se Credere remissionem peccator,
mendax est, negs Veritas e in eo, nam ex Considerazione hujus ve„
ritatis, Scripturae, demum refulget gloria Condonationis, et in men„
sum quantum remissio gratuita amplificatur nra via, Deo digna,

quae Summa

quae Summam Justitiam, cum Summa grãa et misericor
dia amicè faciant Conspirare, et archissime colliger Edum
admirabilem locum Exod. 33. 19. et 1. 9. et 20. 6. 7.

Secunda Positio ē, quod ad Articulum hunc rite Credendū
et exercendum requiri Sensum atq; Conspectum, peccati et reā
tus imminenti, qui ēm minimae violaōni Legis Dīnae adhae
resit, neq; ullo pacto inde poss. divelli, etenim quantumvis
Deus remittat, o tñ aliter judicat, quam veritas et nãa rei
exigunt, neq; ēn Summae ē aequitatis quod nigrum ē, ap
pellari album, et quod finis Legis egressum est, cum legislā
jonctum pnunciare, vel ēm Sctionem illam immutare, quod
transgressori mors ē ppsita, qui ergo damnabilitatem, a
peccato ut ita loquar tollit. Ille umbram totam reliquit ad
empto Corpore, nescitq; quid loquatur, qūm peccatum sit actio
quae pter violaōnem Summae Maditz, et Legis Sctissimae sua
nãa mereatur, Summam Numinis indignaōnem et exitium.

Tertia oppositio ē, Requiri Sensum et Conspectum interio
rem, p qm vere et sincere nos Confiteamur, dignos relegari
a facie Dei, et ad tartara amandari, quae ita in pfundum
abit apud Ipsum, et in baratrum suae miseriae tam pfun
de descendit, is demum peccatorum remissionem, utpar ēt
ponderare pod. et justo Dei aestimare quorsum referri
bet. Esa. Lxvii. 19. Ubi Sctus ille habitator aeternitatis pmittit
se habitare in corde qq; Contrito, ad illum Consolandum sua
grā et recreandum.

Quarta Positio, p quam Sentiendum ē, et agnoscendū
nullam omnino nec in terra, nec in Coelo ēē Spem obtinendae
veniae, nisi in xto p viam justitiae et Satisfactionis, quod
tantum jam alibi rite adstructum, jam non amplifico
sed ei Supstruo.

Quinta Positio, Illius Justitiae et Satisfactionis
inventorem et largitorem ēē ipsum Deum, qui Mediatorem
Sanguinemq; aspersionis ille donavit, consecravit, consum
mavit ut p illam remissionem peccator. obtineret, qui in
illum Spes operq; deponeret, atq; cum illo tñm viva mem
bra cum Capite coalescerent.

Itasce

Hasce positiones omnes, atq; Characteres Fidei Sanae et Orthodoxae circa peccatorum remissionem complexus e Psalter. Vol. 32. 12 Cum beatum ꝓdicat illum, Cui remissa Ꝑ peccata, et cui iniquitas ō imputatur, nisi is, in quo ō est dolus; Est ēn merus dolus Cordis seducti, et corruptione sua detenti, abnegare, Deum, abnegare reatum, peccato nāaliter adhaerēs, tem et Suam damnabilitatem, obligationemq; ad aeternam mortem merito subeundam, abnegare Justitiae et Satisfa„ ctionem cumulatissimam ꝛ ꝓ Sacratissimum Sanguinem Asper„ sionis, qui melibra loquitur, quam Sangvis Abelis, hocce„ magnum beneficium impetrabit.

Dominica XXII
Quaestiones LVII. LVIII

Aeconomiam gratiae et Sctorum cum Capite Xto communio„ nem inter se perficiunt, atq; complent, duo capita de Resur„ rectione, et de vita aeterna. Cum ām Cāmus aliquā tangat Cōne LVII de conditione nāe postrōr e Corpore mi„ gravit Continuo emigrantis, ad Deum et assumptae in Coe„ lum ad Caput Suum, ō postremus nobaetan dimittere illam di„ versitatem Sententiarum, quae hac nr̄a ꝑte Ecclām Ortodoxā tenuit, inde a primordiis ē revera ꝙ per grām ardua in S.Li„ teris, quasi velo religioso, Suppositio, de Statu animar, quem ꝙ Vinculum illum ꝙbet inspiciendam, unde ut Pingentia hīa pabulum ꝙbitura curiositati, anfaq; Sub nata ēn Ca„ pitalium errorum

De Resurre„ ctione ae Vita aeter„ na

Vetustissimi Doctores, Tertullianus, aliiq; in ea erant opinione, Dei āas, quā piorum, quā impior. Congregari in receptacula Subterranea, usq; ad ultimi dieī Solemnitatem, in quib; pii ō felicitate gauderent, impii vero ō horro„ re et amaritate ꝓmerentur, Sed nec priores illic Coelestem Gloriam viderent, nec posteriores Damnationis pondus Sen„ tirent; admittebant iidem ꝓ rerea locum quendam beati,

orem grā

orem quem Paradisum apellitant, ō ex sensu internos jam
recepto, Coelum ipsum aut ex emblematica ratione florentem
Coelestis gloriae statum; sed literaliter fingebant sibi Vivi,
darium aliud, in quo Adamus fuit collocatus transferri in
Sedes Superas, atq3 in illud xti aam, migrasse, in illud em
Martyres suscipi, eundemq3 Sinum Abrahae, ō nulli re,
diderant. Quamvis Tertulliano, ille Sinus Abrahae in
loco subterraneo videatur, et nihil aliud sint, quam
Piorum illud receptaculum, in quo futurae Resurrectionis
solatium inquit carpunt.

Alii majori Doctores, Augustinus Irenaeus et longe
plurimi paulo diversam foverant sententiam, nempe Pro,
borum aas dimitti in loca suprema, et amoenas quasdam
plagas aethaeris, Supremum Coelum pxime contingen,
Animas vero improborum detrudi in Carceres subterra,
neos et tenebras tartaro vicinas, interim Augustinum
jam tum infiuere coeperat opinio, de igne Purgatorio in
quo igne exurendi essent illi ex Superiorem illum Coetū
Sctorum possent admitti, licet se nil q certo affirmare vel,
le moneat.

ut quibusdam Scriptores ma, culq infedisse quam, ut statim

Emergens mox Papismus ignem Purgatorium avidis,
sime articulo, atq3 q capitali Articulo fidei inculcavit,
Quumq3 introductatum est Sctorum Invocatio et inter,
cessio vita Defunctorum, q viventibus necessario Coelum
q3 Supremum, et pxima die visio Sctis vita functis de,
buit assignari, ut tūm in Speculo Divinitis, uti Augustinus
sequentur recognoscerent, quicquid verum hic in terris
gerunt ur, ut ita ōib rebus q Dei suas Patrocinium
suum possent q state. Reprobos similiter Dei Damnatos
sub molem et ad inferni barathrum statim emandari,
Ab hisce jam initiis q secta Sententia de Justissimi Coele,
stem gloriam statim a morte receptis, Postea tanto
altiores agit Radices, q nto magis Pontifices Romani Sup
be volebant. Potestate Clavigerorum, Coeli ui, uti ita
ad nutum ipsorum, quib placitam suae Potestatis im,
pulsionem.

indulgent.
et indulgent
ditatem imm
rei, nr Doc
gatorius Co
Sed alterum
nam aber
nullis qui
sentia. Al
clim nitiba
neq3 cum S
et ratione S
vero in Pa
endum St
felicitatis
nentis Dam
deduxit et
in metuer
Satis tutos
maluerun
et Interm
S. Scrae
hujus Dom
ficatum
Sed aeterna
a Corpore
ufoldat
alia in e
in Para
gelis Sub
Cruciam
Sentearn
cidere, r

indulsissent. ſ exequias Missaricas, et alias Cerimonias, et indulgentias, e vestigio in aeternae felicitatis haeredi-
tatem immitti possent. Quum inde Reformatae affulge-
ret, Ne Doctores in Sacra discesserunt; Ab ob- quidnam
Satorius communiter ut memoratur, ab orb- e explosus,
Sed alterum illud. De piis in Coelum, de impiis ad Gehen-
nam abeuntibus, non aeque illos concorde habuit; ni non
nullis quidem verentibus recedere a recepta jam Sen-
tentia. Alii ad veterem opinionem Eccliae magis in-
clinantibus. Magnus Calvinus utique palam docebat,
neque Cum Sacra neque Cum Divina Patrum, neque Cum re-
et ratione Satis Constat, ut pii e vestigio in Coelum, impii
vero in Gehennam mittantur, Sed Purgatorii e Concepi-
endum Statum inter medium ubi recreentur Sensu
felicitatis destinatae, ptim terreantur Sensu immi-
nentis Damnationis. Istam Steam Cl. Capellus lucu-
dexit et utique haud Contemnendis adstruxit. Plurimi
in metuentes, ne tertia, Conditio quaedam admissa haud
Satis tutos nos Staret, adversus Ignem Purgatorii
maluerunt duo tum post mortem Domicilia Coelum
et Infernum, eo magis am, quod testimonia quaedam
S. Scrae id videantur exigere, ut 2 Cor. 5. 1. Si Terrestris
hujus Domus tabernaculum fuerit dissolutum, aedi-
ficatum a Deo habemus Domicilium o manu factum,
Sed aeternum in Coelis. et V. 8. hujus Cap. Ubi Cum ab e
a Corpore Cupiat, uno habita Conjunxit, ad e apud Deum.
Addatur et illud Cupio dissolvi et e Cum Xto. et quae
alia in eandem mentem tendunt, nec omittendus Latro
in Paradysum Lazarus in Sinum Abrahae ab An-
gelis Subvectus, atque e Contrario Dives ille flammarum
Cruciatus persentiscens. Ego quidm in hoc divortio
Sententiarum tutissimum existimarem, nihil audacius de-
cidere, reverea en quae adduci Solent loca, paulo diver-

Sam admitt

sum admittunt interstationem, nec quem satis possumt determinare, si status ejus recte ponatur, negotium in controvertitur. An ante piorum abeant ad Deum? et in Dei facie # gaudio et consentia perfundantur. Id nemo, nec veterum, nec recentiorum sub dubium revocavit. Etiam controvertitur: An impii flamis crucientur? Nam mala ipsis conscientia, et sensus vitae suae intime ipsis obsignatus, irrevocabiliter e haud dubie flamma intollerabilis, cum am pleno virtua, quae utrinque proferuntur, commodissimum mihi videor quia Coelum asseritur Piis, ita tu ut o oem Coelestem gloriam Statim percipiant, Gehenna item impiis Data ut o Statim oem vitae suae molem experiantur, duo tum veteres nemus Loca, sed existimamus ita Sapiean Dei Statum varum in utroque loco, dispensare, ut et ad majorem felicitatem proveni, et ad minorem felicitatem detrudi possint. Etenim Locus, ut quilibet aliquo ingenio praeditus facile perspicit, parum admodum facit hic, non loquor am de majori cumulo, vel felicitatis, vel infelicitatis, quae utrique accessit post Corporum resuscitationem, id etenim extra controversiam positum est, sed oculum intendo ad conditionem animarum a Corpore Separatarum, quas salvo meliore lumine, existimarem, nec oem illam gloriam percipere in Coelis, cujus sunt capaces, nec oem illam maledictionem sentiscere in Inferno, qua onerandi erunt, cum magnus ille et tremendus dies venierit, qui ejusdem etiam Daemonum acerbissimam conditionem reddet intollerabiliorem, scil. Impii cum Daemonibus hactenus Sint in carcere, expectantes horrentes Judicium futurum et flammas interiores, jam consummend, negotium vel tam v. Sera, hic ulterius cadere, sed Similiter Pii et adverso in Paradisum in animarum statim habita, cuncta sentina Capitis sui, illius gloriae filiorum Dei, quae tum demum manifestabitur, et summo in splendore elucebit, quando Dnus in Coelo fuerit manifestatus, quando illud excellentissimum excellentissimi

ter excellent
reditas magn
fundis, in ip
Hisce Gratis
carnis, ad qu
Imo Dabo
Scriptura. 2do
Corporis refu
lentissas per
ad Divin
Scita, Sed ex
dam Suscipio,
videatur, a
natur. Und
tem venit, qu
rius Mundi
cens visu
Lib 2. hist.
ipse Deus effe
Fateor e
ea ratonem,
cari extra
nullas im
Conditio pr
et elucescit,
nem, cum a
stituantur,
Primo e
mus Conflat
turis, Spir
tuum ma
ta erit et D
remanebun
a Sapientiss
aut breve
et

ter excellentissim felicitatis aeternae gaudium, illa hae-
reditas magnifica, quae electis parata ē, a jactis mundi
fundtis, in ipsum Sinum effundetur.

Huic Scriptj accedo ad Articulum de Resurrectione
Carnis, ad quem debita luce sfundendam tria perayemus:
Imo Dbabo Resurrectionem Carnis, tum ex rāone, tū ex
Scriptura. 2do Idem Corpus ee resurrecturum, eimeam, 3tio
Corporis resuscitati Conditionem gloriosam, et dotes excel-
lentissas perpendam.

Ad Primum Nimis audax videri possem, qō tm ex Resurrectio
Scriptura. Sed ex rāone qqs veritatem Resurrectionis adstruen, Carnis adsti-
dam suscipio, cum illius lumen neutiquam hue sstingere matur
videatur, atqj inter Mysteria fidei hoc vel maxime ge-
natur. Unde em Sapientissi Philosophi, nihil tale in men-
tem venit, qui rātum tām immortalitatem, et vitam alte-
rius Mundi agnoscebant, quamquam rtus Athenis do-
cens risu sstercea sit exceptus, Acto. 2.32. Plinio autem
lib 2. hist. Nat. Cap. 7. inter Contraria sentente quae i-
pse Deus efficere nequeat, defunctos revocare ad vitam.

Fateor equidem satis debilem et obscuram hac in qsse
ē rātionem, neqj hoc intendo sj illam hoc Dogma qosse collo-
cari extra dubitatōnem, sed ubi ex rātionis obscuritate sim-
tinullas immortalitatis rātum, et duplex post vitam hanc
conditio omnium, et poenarum quodam modo capitur,
et elucescit, ita qqs Corporum resurrectionem et Redemptio-
nem, cum rātus inde elucere qosse, si rātionia recte in-
stituantur, existimem.

Primo ergo rātcinamur ex hūis Contemplatōne, quate-
nus Conflatus est ex duab- admodum diversis qtib- et na-
turis, sstu et Corpore, quae si hic solvatur, ita ut in qsse
tuum maneant distoluta, jam rat. appellat Simul disolu-
ta erit et destructa, neqj in hoc Universo amplius hūes
remanebunt, jam vero deprehendimus hūem his dotibus
a Sapientissō Conditore ē ornatum, ut o admomentum
aut breve Spatium appareat eum ē sductum, sed ad
et perenissō

aeternos si

aeternos fines, ut magnitudo Creatoris ea hac Creatura magnifice se exeratur, ille ām finis ō post. adingi, si illae ptes quae p mortem sunt semel ~~Corruptae~~ separatae ō coalescant, ni unum, unde magna exerit suspicio, illum Deum qui passus ē fabricam hanc Suam resolvi, eamq; p ni integrum ēē restituturum, ne nobilissimum āal par tem facere desinat universi.

2do Id ipsum clarius adhuc capitur, si adtendamus. Corpus, mirifica tum potentia, tum Sapientia ita ēē fabricatum ut āae immortali aptissimum posset ēbere domicilium, ejus q facultatibus perennib; posset inservire, ut qd m se immateriale et invisibile, q maxime mentī annexam, et coaptatam sē se explicet, et ni oculor et sensus ingeret, ad gloriam Summi Artifi cis. V. g. Quid miraculosius Lingua et Sermone? Quid utrisq; ornatius et ingeniosius? Quid oculis artificiosius? Quid ōib; membris mirabilius? per quos ō tm bona, immensa vitae tm āali conservandae impellun tur; Homo illa quidem irrationali, sed rationem sua exercet, eamq; magis ac magis ornat ac perficit, Societati hnae fructuosissimae serviens, ut jam dicemus, vel momentaneum vel nullum usum p stare? Nullum utiq; Si qui adhuc infantes denascuntur, ita morte semper na jacent obruti, ut nunqm inde iterum emergant, momentaneum tm, si em sensus decedunt, et quanta ēet haec hnae vis ostendunt et deinceps ni dem gebuitate destituti manerent, unde iterum magna movetur suspi cio recte ratiocinanti, Corpus tam clarioris usibus, aptum natum, et ni habitatōni, operationiq; membri immortali accomodatum, quantum vis ad tempus destruatur, denuq ēē extruendum, plt cum vetere Suo incola consociandum, ut illustriore adhuc modo magnis illis facultatibus, quae ad immortalitatem, se se extendunt, potuit sub servire

3io Ulterius

3io Ulterius procedo, et Considero Hominem ut aãl raõ„
nale, quod ita sit Conformatum a Creatore, iuxtq; legibus„
obligatum, ut vitae et actionum suarum raõnem reddere
teneatur, atq; vel pmium v. poenam habeat expectanda,
id jam õ assumo, sed pconcesso habeo, quanti Gentiles,
Sapientissimi id palam agnoscunt, recurratur si cui
libeat ad Articulum de ultimo Iudicio, Cum ergo raõ
nem Gentiles, hñem virtutis et vitii, Capacem, Simulq;
eũ destinatum vel magnis pmiis, v. Statui beato post-
hanc vitam, v. magnis poenis, et Statui misero, utriq; ea„
dem raõ ipsos docere potuisset, õ aãm tm; sed Corpora,
vel pmiis v. poenis debitis eã afficienda, ac pinde ẽte,
illas quas mors se junxit, aliquando, esse uniendas,
per resurrectionem.

4to Id ipsum validius urgeo et astruo ex Considerão„
ne, Iustitiae Dñae, qm suo modo et raõ assequitur, illa exi„
git, ut õ aã tm, sed et Corpus, totus utq; hõo accipiat
suam retributionem secundum id, quod gessit, sive
bonum, sive malum, in Corpore, id aãm fieri õ posset, terra+ si semp
foret diremptio Corporis ab aã ac pterea iterum ipsa
raõnem Concludo, si modo recte fuisset adhibita, potuisse
assequi apud eos, qui aãrum pmia, et poenas admitte„
bant Corpora qbus in hisce suam ãtem habiturae, eã, ac p„
pterea in alia administraõne hujus Universi eã resusci„
tanda; quae dam.

5to Loco hic porro disputari et referri possunt, de
Dei Sapientia, et potentia infinita, qm utiq; et raõa + existit,
dibat, et pt qm Deo facilius est id, iterum revocare, qm revoca,
quod [illegible] ut de variis Speciminibus; Raõa in re qd nux,
quib~ imago quaedam resurrectionis cernitur, vel uti qm exstabat
in grano Seminato, in gre bombycino aliisq; illa
bia nunc omissa facio, neq; urgeo, quia õ tam quid fu„
turum sit

3io Ulterius

futurum sit quam quid fieri potuerit evincunt.

Itaq; ab hoc lumine Rationis translato ad Revelationem Solidissa fundta et firmamenta, incipio a V. Tō in quo quamvis p rāone parciorie Oeconomiae ejus Veritatis nec tam Clara, nec tam Crebra insignita Pp, testimonia, qm in N. Tō, Neutiqm in Statuimus cum Socinianis eor. qs Asseclis ante Evāgelii exortam Trinam, hanc fuisse incognitam, neq; effecto ad volebat Aptus 2. Tim. 1. v. 10. Xtum Vitam et immortalitem induxisse morte abolita

Principe loco Nobis adferenda et vindicanda magna illa Iobi Confessio, vel potius Contestatō Iob. 19. 25 qm lea luce Confessio Iobi Cap. 19. v. 25. p fundam ut resurrectionis Spes et fides inde evidentiss eorum oculis se ingeret, Sciendum ea ō tm eos qui in V. Tō, ō libenter resurrectionem agnoscunt, hunc Textum referre ad Resurrectionem fortunatorum, in hac Vita, sed em eximios e nostris, et inter eos doctissimum Iobi Commentatorem, ipsum eorum qui duplici Scrupulo gravat sententiam a vera & Ecclesiae receptam.

Imus Scrupulus ē quod Iudaei qui ex ipsi resurrectionem credunt, hunc tantum locum illuc non referant.

2dus Scrupulus ē quod vulgaris explicatio facit ad Scopum Iobi: Hos duos Scrupulos movet Illustris Grotius ista Commentans, Iudaei qui alias in matthia, in quibus ē Species resurrectionis, nunquam haec Verba illuc revulserc, Xtiani quidm iis utuntur ad fidem resurrectionis probandam, sed longum a tam brevium Scopo deflectere.

Ad Primum illum Scrupulum jam bene responsum ē, Iudaeor. dissensionem hic nullius ē momenti, quia hic illi Secundum personam suam Theologicam, dubitandum inter se dissident, Iobus nec ex reliqui fideles sint participes

resurrectionis

resurrectionis ac proinde mirum ō esse si in hoc contextu
eādō agnoscant, bene ḡgs observandum Commentatores, eam
Judaei Sex Septem ḡnos adtulit Mercerus mendatorio
fraudisse interpretamenta.

Sed 2do Scrupulo tollendo ō existimo nostros interp
tes satis faciles fuisse, qui ita haec verba tractand, et de-
clarand ut difficultas inde augeatur, et adversariis ma-
jor desidendi ansa ꝓbeatur, Existimant Scil. Jobum voluis-
se hac confessione ostendere, se ō ēe impium et scelleratū,
ut amici ejus existimebant, et quod hoc argo, cum Crede-
ret resurrectioni mortuorum et servare fundēta fidei
in Goëlem ꝓmissum, qui mortem aliquando ēet divicturus,
insficiatur Commenti. Sekimidii et videbitur eum talia-
et de suo et ex aliis ##tabi adferre, quae revera scopum ō feri-
ant. Etenim admodum claudicasset haec utr ḡtās Jobi, se-
ō ēe impium, eo quod crederet resurrectionem, scopus
ejus hic unicē ēe potuit, Venturum aliquando Deum, in quo
ipse, nunc a Deo et hūmb- ꝓ impio tractatus, et ōib- igno-
miniis coopertus, tūmq̄ caput scelleratissūm publice ab-
solveretur ab ipso Deo, qui innocentiae oppressae
erat testis atq̄ Conscius. Est am imago et figura sibe
tenenda, voluisse eum hic scribere epitaphium suum, et
sup saxo, seu lapide scrupulari suo haec insculpere, quan-
tum vis Jobus a Deo, et hūmb- relictus descenderit in sepul-
crum, nūc ## et titulo capitis scelerati, tū innocentiam vi-
ctam aliquando ēe victuram, et emersuram et de ōibē
columnis ēe triumphaturum, quando magnus ille dies
adveniet, cum Deus Mundum judicaturus ēet, in justi-
tia atq̄ Secula, justitiae ꝓ terrivisset, in quib- ipse Deus
justitiam et innocentiam parum curare videatr, secun-
dum hunc scopum ōia optime quadrant, et limpide flu-
unt. v. 23 et 24. habemus illud quo vulto in rupem incidi;

Stylo ferreo

Stylo ferreo atq; infuso plumbo in insculturas, ab hominib. legi has literas, hos Sermones tuos, qui sub Salu̅ & sub Lapidem Sepulcralem descenderat, a Deo tuo injuste oppressus, Ego novi Redemptorem meum Vivere, ubi summae emphasi Oppositionis e̅ advertendum. Et ego nec quantumvis nunc damnatus a Deo, Diabolus ab hinc tamen meae mihi innocentiae Conscius, Novi Redemptorem meum vivere, & Vindicem Cāe meae Vindicem opprimat, ut e̅n Si in hoc Seculo, et Cursu rerum, Jam omnino de me sit actum, et nullam Spem habeam, amplius emergendi tum ex miseriis tum Calumniis, quibus obruor, alta tu̅ mente mihi residet illum e̅ venturum, Diem, quo gubernici vindicabor, atq; tum a Miseriis, tum a Calumniis liberabor, in Resurrectione Scil. Justorum, ubi tu̅, Cubi tu̅ Summa Veritas et Justitia Dei manifestabit, hoc assertu Goël quidem posset e̅ ipse Deus, in Jure qui in multis locis hoc Nomine insignitur, nec opterea alicujus litem intenderem Si ita mallet, Ego tu̅ nullus dubitare possum, quin ipse Goël Noster, Dias, quā Propes sequentes, multo Sunt accommodatiores, ad Personam ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΥ. Profitetur. ergo se Scire quod vivat & ille a Deo destinatus sit Judex vivorum, et mortuor. qui ut mortem vinceret et triumpharet, ita ipse Suos ex mortis faucibus Secum extraheret, et vindicaret, eorq; oppressam Cāam tueretur, illue Spectat quod additur. Ultimus Sup pulverem Stabit. Ubi ex, istimo Tribunal Supremum nobis depingere et finem Seculorum, quo ultimus Adam cum Summa auctoritate, Stabit Sup pulvere. & Sup mortalibus in pulvere, Jacentibus, quin imo Supervivis Simul et mortuis quandoquidem pulveris Nomen Utrumq; complectitur, quae jam v 26. 27. Subjunguntur Sponte. Clara erunt, ad primum anum de hac Tabula tollam et pergo ad Secundum loū V. T. Exod. 3. 6. Ego Sum Deus Abraham, Deus Isaci

Jacobi

Jacobi Collata Argtaõne Di adversus Judaeos Sadu-
ceos Resurrectionem negantes Matt. 22.31. ntr hoc oracu-
lum diu post mortem Patriarcarum illorum pmunciatum nucl
cabat. Imo Prisci fidelibus aãs illorum vivere, 2do Et trajr
Corpora ab aãbus mortem Resumeta iterum ee Conjungenda, quod
alias õino vana hõec forent, Promissa Abrahamiæ. unde
õmissi umbra Sup ee, Deus pepigerat foedus Cum hmõ,
Corpore et aã Constantib; Legi illis pmiserat fore in
Deum e fontem vitae felicitatis gloriae ni dem asserentem
unde qui õ plane hõbet erat, Colligere debebat morbalitat,
hocce Seculo terminanda ee per beatam Resurrectionem
et immortalitatem, foederatorum Dei, quod tam evidens e,
ut non tm turba mirata fuerit vim Argti, Sed em Sad,
ducei obstupuerunt.

Tertius locus e bi exceptione major Esa 25. 8. Absor- Esa. 25. 8.
bebit Jehova in monte hoc mortem in aeternum. Ubi qui-
dem proximus Sensus e Mysticus Conficiendus, Spectans Trac-
tum mortis imperium p resurrectionem Messiae, et ma-
ledictionem ee abolitam, Sed quam hoc ipsum Sit Perfecti-
simum Certissimum, signus resurrectionis õium fidelium,
illuc caeldubio penetravit oculus Pstae, ymadmodum
Aplica authoritate evincitur. 1 Cor. 15. 55. Subjungant
Sub hunc Locum 4to Loco. Esa. 26. 19. Dan. 12. 2. Ezec. 37. 1.
ubi iterum duplex potr. admitti, aspectus, ita tñ ut Re-
surrectio de qua agitur, faciat hujus beneficii Comple-
mentum et Cumulum,

4tum Locum pduco ad modum validum Dan. 12. 13. Dan. 12. 13.
Tu abi ad Terminum, et quiesceres Surges in sorte tua ad
terminum dierum. Depingitur ibi elegans hmis pii discessus
ex hac vita momentanea, ejusq; requies Sup Cubi-
lia unde brevi resuscitabitur, et Sortem pennem in
meliori vita obtinebit.

5to Idem Conficitur ex Graeci vulgatissa V. Ti Oboor.,

mixi Cum

mrie cum Patribj i mori orta ē ex fide certissā morte
quam vicimus nihil aliud ē quam levè et brevè Somni-
um, qd ꝑ vigilāonem m aurora Noviae lucis et immor-
talitis sit discutiendum.

Psal 17:15. 6to loco ꝓferam Psal. 17. 15. In Justitia tua videbo faciē
tuam et Satiabor cum expurgiscar tua imagine,

Psal 49: 15. obscurior ista 7mo Addatur aurora illa Psal. 49. 15. qui locus paulo
debet explicari: Tanqm Pecudes ajuntur ij Sheol.
שְׁאוֹל et mors depascet eos, ps impios, de quibus
supra, quibꝰ dominabuntur recti m illa aurora, ubi
revelerim, quibꝰ ō tam ad Impios qm ad מָוֶת ubi
ubi hi dico capitales inimici, fris hñi qui vel aculeo vide-
tur via sternere et ꝑda dcq luctille dicantur damde-
gellendi, ab ipsis rectis m aurora resurrectionis, dum
impbi in aeternum manebunt vinculis suis onusti, ꝛ-
nmqm ex faucibus horum hostium liberabuntr. quando
quidem per mortem absorbtam cadent m secundam, et in
finistis ptibus adhuc duriorem, nec abludit a vero, quod
quidem viris Dctissimis placuit, sequens membrum ita
ē convertendum, Et rupes eorum ē abolendum שְׁאוֹל
Messias, qui rupes ē fidelium, m totum abolebit ꝑte et su-
is, imperium mortis et inferni, מָעוֹן ne sit habitāo
ei ꝛ- ne vel ipse v. membra ejus ꝑ שְׁאוֹל retinean-
tur, m suo habitaculo ubi m aeternum debeant morari.

Psal. 90:3. 8vo adgredior utar ex Psal. 90. 3. Facis revertī hñem mor-
talem usq; ad Contritus et dicis revertimini filii
hñum Vulgaris interpretatio utrumq; membrum unxa-
pit adspecta, quia tn ille sensus paulo langvidior ē
aliis illud: Revertimini, admonitum semel convertē
di, sed et hoc quam Aarum quadret, Alii, adhuc visū
revertimini ꝑ Restauramini Unde jam Clar. Cocceji
ansa data cogitandi de resurrectione, ut sit revertimini
ad ultimum Judicium. Sed possum confirmari ex simili

Phrasi ad.

Phrasi ad
habent
mus m ul
mus, Esse
quae verb
Gulorum
ut unus
Psalmi, qui
Imo in 16
los ponit,
2do A v.
mento ver,
3tio Den-
et illumi
na resurre
4to Veri
Versiculo
Ima Est
esse ut hō
IIda Cum
morbos et
IIIia Ad
deundi ist
mortalio
IVto Cum
ei Confitte
at Sente
Imo
Sed litera
in ista lo
te Credid
10 mum
qui Stante
Propone
ut, Cum

Phrasi adhuc apud orientales vigente qui semper in ore habent Nos Dei sumus, et ad Deum revertemur, = resurgemus in ultimo Judicio, et rationem vitae actionumq; reddemus, Esse autem in hoc Psalmo resurrectionem patet, ex v4. quae verba adducuntur a Petro. 2 Pet. 3: 8. Ubi objectio mercatorum resolvitur ei eo, ut Mille anni apud Deum sunt ut unus Diei idemporro evincitur ex scopo et filo totius Psalmi, qui tribus majoribus membris **declarat.**

Imo ab initio v1. aeterni Dei, aeterna consilia oculos ponit, et molimina circa hanc Miseriam v. felicitatem.

2do A v. 7. ad 12. ostendit quid huic socordiam in tam immenso rer. momento et pondere.

3tio denique ad finem complectitur implorationem solemnis et illuminationis hisce autem positis obtineri non potest Horis na resurrectionis

4to Veritas breviter et sonorè inculcatur in hoc Nro Versiculo

Ima Est peccatum in mundum venisse et Dei opus vitiasse ut hoc אָדָם factus fuerit אִישׁ morti obnoxius homo.

IIda Cum peccato pessimos quosq; mortis et ingressus ipsi morbos et mala omnia, quae vitam humanam infestant.

IIIia Haec huic incumbere absolutissimam necessitatem redundi ipsi subversem, et sola mortem certam, qua tanquam mortario conterantur. Sed.

IVto Eundem ita comminutum ad Tremendum Tribunal ei constituendum, ut aeternae mortis peremptorio accipi, at Sententiam Adjungatur.

Imo Loco 32. 29. 1 Sam. 2. 6. Ubi quidem Figura sub ea, Deut. 32 29.
Sed litera non debet excludi Unde figura est enata, nunquam ita locuti fuissent sensu figurato, nisi literalem tam, et credidissent.

10mum et ultimum ejus Artum ex Speciminibus eorum qui Stante Oeconomia Veteri ex mortis faucibus sunt erepti. Propones, porro ex N. Tro adducere supervacuum to, ut, cum Stirps haec ibi tanquam in medio Dei relucear.

Veniendi ipse

Quantum vñ ad Alterum Membr. eadem Scil Corpora resurgen
ra ſbiat.

Dom. xxi.

venient ipſa Sab manu Sua Sponte. Cum Deus Noſter membra
explicatum dabimus, ad qd jam progredior

Alter. Membr. IImo ipſa aſſio Reſurrectionis, quae inſinuat ad ipſum
quod per mortem factum eſt, Alterum eē ſurrecturum
eadem eſt Ephaſis In voce Vivificabit Rom 8:11.
ſee non evigilationis ſ. expergere factionis ſe Sommo Sum
tñgm id in aurora vivificatr
id, qmadmodum enim idem Corpus qd Sommo ſopeli-

IIda Ex Juſtitia Dei et ex ratione nra evidentiſſa con
ſequtr ut vel pmium vel ſupplicium iſti Corpori
aſſignetr, qd inſervivit, vel virtuti v: vitio, et cujus
membra fuerunt juſtitiae vel nequitiae, examinan
dr hic loca. 2 Cor. 5 10 et 4:10. 2 Theſſ 1.4.

IIIio Omnino Videtur eē Statuendum illa Corpora
quae vel virtutibus Deo militant ac militant, vel vitio
induere illum habitum, interiores ſemper manſu-
ros unde felicitas et Jucunditas, admirabilem in
modum efflorescat, in illis qui Corpus edomuerunt
et Sctis dactum ſubegerunt, Partim infelicitas
et aeterna, propululet miſeria, qui Se in puris
ſpiritibus et effectibus permiſerunt inhabitando.
unde manifeſte Concluditr ad eorundem reſurrectio
nem Corporum

IVto. Diſertiſſa Sctae loca et Teſtimonia in vi
„culeant Rom 8.2. Phil 3:21. 2 Cor 10 et 15 41:53:54
„Job 19 26. 27.

Vto Qui vivi remanebunt in adventu Xti, muta
buntur illi quidem, ſed haud dubie eadem nra Corpo
„ra recipient, Et qui mortui reſurgent, eadem
quoq Corpora reſumunt, ut par ſit om Condi-
tio

Vto Actus absq oi Controverſia in ipſum Corpus
quod per morbem depoſuit, Alterum aſſumpſit, Et et ſi
„et ad ſummum idem Excep: adversarios Id ad Tem
pus fuiſſe ſanctum, ſed cum vi Colos aſcendit

Deus

Dom xxii

Dnus novum
qua nulla
fixerunt
qm ad modum
abſurda ſen
Vltma Car
ctionis, alii
ra inducreni
Fed habere
quo triumpha
ditare gloria
Imo ſunt
adhuc vel
Corpus in ſe
2do Si qui
erit, vel no
qr Corpus re
3tio Ple
debebunt, q
dunt 2do Ap
πορατια, V
tantum, Le
ſubſtantiam
ſubſtantiae
qune praete
totam vitam
nullo puncto Co
rum qui ſalu
proprio huo

Illa Cavil
data ad id q
diſtinguendu
mentum ſta
ſeu tranſan

Dnus novum Corpus Suje adsciturum, Ad Jemere Electo
qua nulla foret vis loci Apoc. 1. Videbunt qn̄ trans
fixerunt Nulla qq̄r Angelor. Jesum ita reversurus ē
qn̄ ad modum videtis illum ascendentem. ut et alia
absurda vitare multa

Vltmo Lazarus Sepulcro evocatus, in novissae
tionis, alius qr similiter resuscitatis, cum eadem corpo
ra mouerent, eadem nobis qq̄r ē meuenda Colligitur
Jed haberet hae in parte Dogmatis nri incredulitas de-
quo triumphum Canat, et unde tela sibi largiter Supe
stitare gloriatē, ad caām hanc jugulandam. Inde caām

1mo Qui Consequitur, si nisi jam vel in ventre matris
adhuc vel deniceps extinguatē, resurecturum ē
corpus insancile, haud aptum functionibus vitae

2do Si quis vel membris necessariis truncatus fu-
erit, vel nascitur necesse est ut truncata mutilatq̄
qr corpus resurgat

3tio Plerique cum macie et tabe enecati resurgere
debebunt, quia tales plerumq̄r per mortem hinc de-
cunt 4to Horum cum insolubilem et jactans de Autho
ποφαγια, Voratē nequiunt corpus, non a bestiis
tantum, Jed et hominibus, et ejus carnes transeunt in
substantiam volantium: ℈. vel hic v: ille debebunt
substantiae Suae parte privari in resurrectione, Fin
gunt praeterea Casum, ut aliquis αυτοποφαγος per
totam vitam Suam Suis Carnibus vescens, quando quidē
nullo pacto Concipi posse autumant, ut et quilibet ex
eum qui tali Carne crevit, et Saginatus fuit, et ipse in
proprio suo Corpore resurgat,

Illa Cavillationes facile negotio refutabuntur si adten
dat ad id quod accuratior Ipsa nobis suppeditat,
distinguendū nq̄ est inter Stamen Corporis, et inter sub-
stamen Stamen Constituant partes primae et per
manentes

Seu tramar.

manentes, Substamen Constituunt partes fluidae et ob-
noxiae multis mutationibus, nexamentis et decremen-
tis ad posteriorem Classem pertinent humores &
non tam veluti Sanguis, chylus, pituita, et qd dr
fluidum — et, verum etiam caro, quatenus nunc mollis contra
hitur nunc pinguedine distenditur et turgescit.

Het aresest — Ad Imam Classem Redigi debent nervi ossa, et illo
filamenta quibus one qd carnem vocamus compingitur
atqs coagmentr, haec Stamina tangm inglomerae quo-
dam convoluta, cui liber adhuc in ventre matris laxa-
ti tribuuntr atqs ita quilibet excrescat, augescat, et in
majorem minoremve molem consurgat, quae moles haud
sectis, ac mutabile aliquod et liquidum elementum mul-
tis obnoxia et vicissitudinibus sit, sed in ut Stamina maneant
quippe quae efficiunt essentiale ut ita dicam Corpus hmis,
quemadmodm Substamina efficiunt Corpus accidentale, qd
ter, quater, quinquies, forte et ultra totam potty. minuta,
si, si longior ita contingerit, cum haud dubie unus idem,
qd maneat hõ inde a formaõne in utero, et Nativitte usqs
ad Sepulcrum, Egregie huc facit Psal. 139 ubi artificio,
se Confectus pprie acupictus Sum in abdito, in imis
patib terrae, in glomum meum viderunt oculi tui;
Addatur Jobi 10:8 An non manus tuae membra mea
artificioso modo colligaverunt et Contexuerunt,
me nervis et filamentis, deinde v. 10. Nonne sicut
lac Coneretum, nys vel gobius in massam, Conuretam
fudisti me, et in Caseum coagulasti, me, Ubi describitr.
massa in utero et glomus illud mirabilib filamen-
tis Convolutum habemus et implicatum quod
tũ integrum hñem in se Continet, ut inde se se evolvit
Cum addunbr. eiec quasi Contexuntur illa accidentalia

Substamina

huius alios luminis oros [illegible] Substamina illa, inter texta evolvan, rut. d

Dom
Substamin
& his jam
cto Nexus,
Essentiales
et extender
Status resu
Idus Rod
Resolvitur,
sive ppium
vim et pote
ad defectum
3ia Difficul
4ta Omn
in Cibum
Corporis ac
Quantu
debemus e
Corpora re
abstrusiã
ingenii ac
cte e agen
prum Cap
Dei ipsius
nec auris
S. Literae
nesis quae
ae Spem ex
in mãa
Dum modo
Semp lumi

Substamina, quae vestimenta ejus vocantur. v. ii.
Ex his jam fundis, Primus Nodus ab Infante, extin,,
cto Nexus, ita Commode resolvitur, habere cum Oēs pties
Essentiales. quae se quam pptissimè evolvere poterunt,
et extendere ad perfectam Viri formam, ea aetate quā
status resurrectionis requirit. de qua postea aliquid Dr.

2dus Nodus Viam a Mutillāone et truncāone facilime
resolvitur, nil eñ aliud requiritur, quam ut Stamen illud
sive pprium unde brachium excrescit, vel pes, v. aliud quid,
vim et potentiam Suam, a Deo inditam iterum exerat,
ad defectum illum Suplendum.

3ia Difficultas tūqm frivola aliqua Sponte evanescit.

4ta omnium maxima eñ tollitur abstō levatur, nam quae
in Cibum Sive bestiis, s. κυνοβορα Cesserunt Dr
Corporis accidentia non vera essentia.

Quantum ad 3ium Membrorum, in quo pprie 3. Membr.
debemus excellentissās illas dotes, et qualitates, quibō
Corpora resuscitata fidelium augebuntur. in hac autem
abstrusissā māa ad quam Sufficienter exponendam nulla
ingenii acies se extollere potest, Religiosissē, et Circumspe,,
cte ē agendum. Estō haud dubia gloriosa Conditio Cor,,
porum Capiti Dei Conformandorum, et ad immediatā
Dei pſentiam astandor, inter ea, quae nec oculis vidit
nec auris audivit, nec cor hūm ascenderunt. Quum tñ
S. Literae nobis quibusdam Radiolis ex Colestibē gloria de,,
mysis quasi pluceant, ansamq; porrigant meditandi, fidemq;
ac Spem exercendi, non temerariam censeatur, si quid hac
in māa quis, aliquid quatumvis vires superare conetur,
Dum modo Sobriē Philosopheture, et nil decidat, melioris se
Semp lumini Submittere paratus. Hac conditione expo,,

nam ment

nam mentem meam, quibusdam ~~decisibus~~ decretis ad hunc locum, in quibus de hoc Statu agitur, ut et illa aliquantulum lucis inde accipiant, et paulo plenius intelligantur.

Thesis I. Corpora fere organica et artificiosissima illa texturam ~~p~~tium membrorum, ~~q~~ē manuram, et quam stupendis fere modis Sumus Coagmentati et Veluti opere phrygyano acupicti, ut videamus Psal. 139. opponohanc thesin ipsis, qui audatius Philosophantes, Corpus concipiunt nullis membris distinctum, nullis organis motum aut Compactum, Sed instar glomi alicujus flammei rotundum volubile, volatile q.d. Si foret, tum ō eadem resurrexissent Corpora, nec jam forte hnes appellari possent, qui ita in aliam mām ~~p~~ transformati pugnat q̄st hoc cum Iobi 19. 26. Et carne mea videbo Deum, et oculi mei &c.

Thesis 2. Videntur manuri admirabiles illi et artificiosissimi sensus, Visus, auditus, Olfactus, tactus, gustus, dubitari posset de gustu et odoratu, qui subservium Vermi, quem abolendum docet Apstus, Sed nihil impedit quominus Statuamus haec organa, et admirienda Corporis organici, Convertamus ad usum excellentiorem, qui ~~p~~ali ejus Statui conveniat, plures autem a Deo sensus assurgendos fore qui ~~nunc~~ Electi sunt, quod huic terrestri vitae apti, nati ō ~~p~~, ut ō ~~p~~ vacue negaverim, ita multo minus adhuc affirmaverim.

Thesis 3. Corpus hocce organicum videnda caritura ē Carne. Crassa illa foeculenta et fluida mā, et mille mutationi obnoxia, qm̄ aālis haec Nra machina nunc gustat, Apstus id insinuavit 2 Cor. 15. 50. Caro et Sanguis ō possunt hereditatem Regni Dei consequi ubi ō debemus illigere Corruptionem illam Nāalem, qm̄ S. Scriptor alibi Animalem vocat, erat enim et hoc Seorum secundum quem non Corpora terrestria, Sed Celestia fore

induenda

induendo
terrestre
Carnem
stri, e. g.
insevimus
nec video
ut jam et
antur ha
2. 14. Obsta
cum Jobus
I. בשר
accident
supra de
2 בשר
Rom. 8. 2.
sunt mor
incorrupti
Pertin
lustrat, qu
ventri &
aspectas
Je ergo
glomeri, e
adem Su
subtexuit
mento, it
docere, m
dam Sanc
cum ait:
Addatur
ipsia esse
esse mens
ticem et
instar Nr
vivere a
Thesis 5

induenda, Est ergo Caro et Sanguis idem quod Corpus terrestre, fluidum, mutabile, ꝟt ad modum Judaei בְּשָׂרוֹ Carnem et Sanguinem ponunt, ꝟ Naa hna misticam ex terre, stri, e.g. dicunt Rex Carnis et Sanguinis ÷ Rex terrestris, infirmus, Comparate ad Regem Coelestem, et potentissimum, quæ video ungm hanc formulam ni N. Teo aliter adhibeꝛi ut jam et ab aliis, et a Clar. Vitrio ē observatum vide, antur hæc ꝟtuor loca Matth. 16. 2. Gal. 1. 16. Eph. 6. 12. Heb. 2. 14. obstare interim videbit, atq; Sera, cum Sera pugnare, cum Jobus dicit. Ex Carne mea videbo Deum, sed Respondeo, I. בְּשָׂר potest tacitori Sensu scare totum Corpus, o tm accidentale, sed em essentiale secundum distinctionem supra deductam, sed quod malim.

2 בְּשָׂר Hic eam habet Relationem quam nitendit Aptus Rom. 8. 2. Virificabit em Corpora nra mortalia - quæ nunc sunt mortalia, non utiq; sic sint mansura, sed immortalē et incorruptibilem, qualitatem induturo.

Pertinet ad hanc Textionem eam q; firmat Simul et illustrat, quod 1. Cor. 6: 13. 14. habemus: Et cae destinatae sunt ventri & Deus autem et hunc et has abolebit hujus loci aspectus clarior fiet ex iis, quæ textui deducemus. 1. Cor. 6: 13: 14.

Jergo jam ad ꝟtam Textionem quæ haec e, ut mirabili illi glomere, et Stamini Corporis nri; Vitam terrestrem et eadem sub infirmitate, et conditione mortalitis, Deus subtexuit maam terrestrem fluidam, mutabilem si momento, ista vi et ratio, ndicam clara revelatio vidente docere, maam Coelestem Constantem et immutabilem ei, dam Stamini et subtexendam, Aptus sic Gluet. 1 Cor. 15. 40. cum ait: Et Corpora Coelestia, et Et Corpora terrestria, Addatur ibidem ℣ 48. Quæ nobis insinuantur; Illa quidm ipsa essentialia, quæ nobis Deus dedit, ni primo ortu esse mensura; sed accidentalia ria tm ꝑtim vestem, et Corruptionem et peritura, ut homo ad immortalitatem floresceat instar novae plantae, quae posset ni Paradyso Coelesti vivere ac vigere. 1. Cor. 15: 40.

Et sic sta, Ista jam nova et Coelestior maa unde Cor-

pora nra

pora ita constabunt, addet illis mãam Spãlem, incorruptibilem, glõtentem et glorioſè refulgentem, ita ut hac in gẽte Deus admirabilis sit in suis ~~Sanctis~~ Sanctis. Has 4. Grates ab Apõlo consignatas paulò penitius excutiamus.

Prima ẽ: Erit σωμα πνευματικον v 44 oppositum ψυχικον. Seu ãali corpus ãale est, quod vegetatur et movetur p illam vitam quae sit ẽ circulatione sanguinis, et p receptionem aëris p pulmonem attracti et remissi: ita בחש et ψυχη. ãa pus opus ẽ cibo, potu, aëre, et mãa alia attemperata, ad humanis corpusculi constitutionem, in quo calida, frigida, siccа, humida, si vel tantillum excorbitaverint, et ab aequabili temperatura deflexerint, continuo labitur in mortem, mala et denigs mortem meditit, multo hi alia immerita, quae hi cuigs jam in mentem veniunt, Illi Corpori ãali opponitur Spãle. id.

Imo Quo attingere valet in hisce mra haebendo debet ee Corpus, quod ẽ indigeat circulatione sanguinis, et respiratione aëris, ẽ alimentis, aut fomentis ullis, sed quod sua semet vi contineat, sustentet et semet ipsam queat vegetare, movere et conservare, in suis vigore, p tales cultores sive dotes excellentiores sibi inditas.

2do Quod Spiritui, seu menti immateriali jam magis sit accomodatum, ad dei ejus operationes excipiendas, illigs gm agillime respondendas, adeo ut quicquid a mus- voluerit, id Corpus sine impedimento capiat esse et exequi valeat, Eg. ab hoc Corpore Spãli, debet ab ee oi mãa Crassa, quae nunc vigorem mentis implicat, obtundit, extinguit, induatgs necesse ẽ subtilitatem nobilibãr, quae sine ulla mora, sine ulla lassitudine, ãam lassa, in nescium possit subsequi.

3io Corpus Spãle ẽ, qd ad dei influxus ejus Coelestes possit subservire, atgs adeo voluptates Dei gustare, haurire sentire suo eam modo explicabo haec paulo Illustratius.

Corpus hoc ãale qd in terris circumfertur, aptũ

natum ẽ sit

natum ẽ sit ad
stute iis Ser
stisti posset por
mi Dominis, a
pim vil ad quae
gott. tollerati, a
letare, flagrant
se desiram Sent
sit, quin Statim
gaudiat, et tãqm
detur Spãle, ber
gti subsequi, n
equidm ppetus,
gradu id verum
tes Jehovam ver
ut aguilar. pulli
β Corpus ãal
quae oriuntur
glane ẽ potr. volu
terrena face se
fugit Spãle, qa
gradu, de gaudi
delicarum
rius, gustans, e
tum cuperat
Dostror maxime h
ẽ gustus, odor at
magnẽm gurg
de Solis, et con
incredibili semp
purgatissus ẽ vi
et liquidisse p ocu
om hujus mi c
vitae mortali ap

natum ō sit ad SCti operaōes sustinendas, nedum
ffecte iis serviendum, v. g. Cujus jam corpusculū etiam
Scti spōsi portare, simpl ni tensam contemplaōnem sum,
mi Omnipis, acie nunqm demissa aut deflectente, ꝙ
jam vix ad quadrantem horae, nro ꝓꝓꝓꝓ multō minus
gott. tollerati, ac Gstavi iterum, cujus corpus ꝓfecto vol,
letare, flagrantissūm amorem, Gomeri ita ad Deum
se defixam sentit inflammari, jām vix scintilla exar, Scintilla
sit, quin statim crassa et foeculenta corporis māa cūm
expediat, et trigm cinere aliquo sopiat, ut ubi corpus red,
detur spāle, ibi ejus operaōes SCti gott. sustinere, et
ffecte subsequi, negꝫ amplius locus erit ipsi voci. Spiritus
equidē ꝓmptus, sed caro imbecillis. Contra ni excellentiōr
gradu id verum ei apparebit Esa. 40. 31. dicit. Expectan,
tes Jehovam renovabunt vires ascendunt pennis vel,
ut aquilae. pulli &c.

ß Corpus adē capaz ō ē aliarum voluptatum, quam
quae oriuntur ex titillatione sensuum ꝓ māam ideo
plane ō gott. voluptates illas liquidas Dei gustare et abū
terrena face secretas, quod vero ubi Corpus factum
fuerit spāle, participabit haud dubie suo ēm modo et
gradu, de gaudiis perennibus Domūs Dei, atqꝫ ex torren,
te deliciarum Dei inebriabitur, talia ex suo ꝓ S. Setum haus,
riens, gustans, et ꝓsentiscens, quo jam ōem mum ca,
ptum cuperat ni hac terrestri Oeconomia, sensuum
nostror maxime habes ea videtur tactus, paulo subtilior
e gustus, odoratus, aspus ꝓfectior et penetratior auditus,
magisqꝫ em purgatus, quippe qui jam judicare possit
de Solis, et contentu musico, suaviter mulceri, atqꝫ
incredibili semꝑ jucunditate ꝓfundi, sed ōium sensuum
purgatissūs e visus, unde em voluptatis ōium sincerissē
et liquidissē ꝓ oculos inhibentur veluti: Haec organa
ōm hujus mis corpusculi atemperata ad conditionem
vitae mortalis aplicentur, et aliquomodo amplificen

tur Conjicere

Conjicere possumus quomodo qui Spatia gaudia possint
bibere et degustare, Exemplum Esto hoc: qd incredibili
dulcedine ff funditur, totum Corpus, ubi Lux oculis illabitur,
aut ubi ff illas fenestras intrat Spectaculum aliquod
extra ordinarium, audivi a Naae rexitis, ubi Deus se
se Diei, primum manifestat, et beatorum hoc Universi
panditur, ō Am ri dam; sed em ri Corpus ineffabilem
se se ri insinuare Svavitatem, quod si jam Dei Mi sen-
sus, ad novum aliquem Diem aeternitatis, qui hactenus
jam erant ri magna Celeritate et obstructione aperi-
enti, et ad Sublimissum quem recipere possunt gra-
dum ff potentiam Dei provehantur, O! quanta et in-
numerabilia tunc recipere poterunt gaudia.

Altera dos erat: fore En δυναμις, intelligo ignean
aliquam vim et potentiam, quae se sua Virtute divini-
tus indita valeat sustinere, et quam celerime movere, ha-
ud secus ac elementem luminis, quō nil vegetius, mo-
bilius, potentius, tale Corpus jam absq; dubio gerit glo-
riosissimum nostrum Caput, cujus et nos ri hac terrestre
imaginem gerimus Coelestem 1 Cor 15. 49. Et ad cujus simi-
litudinem hoc humile et infirmum Corpus cultum tran-
figurabitur, Secundum potentiam illam Dei, quâ sibi
pott. Ota Subjicere, id jam glorificatum Dni nostri Coel.
se se ri Sublimissas Sedes, valuit ~~transferre~~ referre, alicujus
instar vivi syderis, et immensa Spacia, quib- sium Col-
lum sejunctum ē a nra terra, quam celerime trajicere. Idemq; haud magno temporis intervallo, se
inde potuit demittere, cum Paulo ri via Damascena
apparet, qui motus rapidissi, habent quidm quoad dam,
rem hnam et Philosophiam rapiant ri Stuporem, nihil
te habent et Continent, quod dicebe Curr ea pugnet, cum
eandem rapiditatem, ~~in~~ rebus elementō quotidie ex-
periamur, videl. et hoc aspectu dictum e illud: 16αν,
χελος. Luc. 20. 35. 36. Nam ut habemus Gal. 104. ff.

Deus facit

Deus facit etc
ignem flamm
Jussa Dei exequ
ff videamus 3ra
tis ea præcedentibu
gus mulli amplu
um, unde morbi
Sub Dem ictum
ri Naam quan
am attribuit Sol
te imedia, Constan
ri Dem aeternit
Dei moderatori
Sectorum, tngm to
Supremi in fida,
ipsis et allenti or
ctptus 1 Cor. 15. 40. 41
ganem deducit
gunt Corrumpi,
ff nequeunt a
gueati erant S
terit metus, qui
& Cumulum in
Evδοκε Illigit
quâ ex terna ff Sun
et ptibus reluce
reum oculij ing
rificati in mon
illi dicuntur su
adhuc aliud lon
erunt Evδοξ
gebit, tngm ex Te
dinem Corpor alie
ter alia hunc re

alia gaudia poterit
hoc: qz incredibili
bi Lux oculis illabitur
taculum aliquod
xitis, ubi Deus se
um hoc Universi
pus ineffabilem
jam Dei Mi sen
tatis, qui hactenus
structione apti
ere possunt gra
3! quanta et in
t gaudia.
Ez intelligo igneam
sua Virtute divini
lerimi movere, ha
nil Vegetius, mo
qz dubio gerit glo
ri hoc terrestri ju
D. Et ad cujus simi
Corpus culum tran
llam Dei, quâ sibi
m Dni nostri Corp.
ferre, alicujus
ia, quib. 3tium Col
m celerime traji
is intervallo, se
via Damascena
quidm quoad vid
m Stuporem, nihil
Cum ea pugnet, cum
nto quotidie ex
m e illud: 16 v.
mus Gal. 104. 4.

Deus fecit

Deus facit Angelos Suos Ventos, et ministros Suos ignem flammam ubi respicitur ad celeritatem illam quâ Jussa Dei exequuntur id est Fulmineo potentiæ celeritas. Videamus 3tiam Dotem ἀΦΘΑΡΣΙΑΝ incorruptibilitatis ea præcedentibus spontè demanant, exhibet am nobis Corpus nulli amplius mutationi tristitiæ, dissolutioni obnoxium, unde morbi Cyrilitudines procul exulent, qz ad omnem ictum, vel minimam læsionis subjectum, sit, ut Natam quandam incorruptibilem, et violari nescii, am attribuit Soli, et astris radiantibus, quæ firmamento inneta, constantem et æquabilem tenent vigorem, Atio item æternitatem potuerunt retinere, si ita Supremo Moderatori hujus Universi id placeat, quidni Corpora Sctorum, tingm totidem radiantissima Sydera expanso Cœlo Supremi infixa, æquabilemqz servare queant tenorem, ipsis excellentiori modo tributum, huc spectat qd dicit Apostus 1 Cor. 15. 40. 41. Cum a Corporibus Solis et Astrorum rationem deducit, ut am illa Corpora Cœlestia ō potuerunt corrumpi, qua non am æternam, ita sp interram qz nequeunt affici, infici, et violari. ~ Supra dem Vim peccati exuunt subvecta, et nullus in illis exoriri potest metus, qui ō perfectissè respondeat gloriæ Dnæ. S. Cumulum impon at 4ta Dos Corpora fore gloriosa Evoke Illigitr in summa pulcritudine, et decentia quâ ex æterna summa qz splendor aliquis et ōib-membr. et ptibus relucens, ita ut intus et extus aliquid Dei, rerum oculis ingerant, illuc ptinet Specimen Dni glorificati in monte. Matt. 17. Eodemqz Collineati, cum illi dicuntur fulsuri ee ut Sol in Regno Patris. Addo adhuc aliud longe magnificentius, qd Scil. hæc Corpora erunt Evoxij qua gloria Dei ipsius et ipsis gaudebit, tingm ex Templi S. Scti. de Xto dr. hem plenitudinem Corpor aliter Divinitatis in ipso habitare idem ter alia hunc recipit Sensum: Ex Corpore Xti fluer

unionem

Unionem hypostaticam, deinceps cum Divinitate, Matrem quandam immensam, et infinitam se se manifestare et oculis quodammodo dare conspiciendam. Quod jam ita in Capite Xto se se exerit, et gloria Divinitus exipsis beatorum corporibus translucebit, id ne cui vedatur incredibile, velim observari, in Unione mentis cum corpore, hoc jam primisse admirabile, qd ipsa mens quantùvis immaterialis et invisibilis qodammodo videatur, videnda, et tangi prospiciat per corporis ductus et lineamenta ac simul prospiciantur, uti qr in vultu viri probi et summe virtutem fortunati Claruisse legere è, qpiens seu doctus animè internas marsvetudines bonitatem sapientiam, gravitatem. Quemadmodum contra, levitas stultitiam et improbitas etiam ex facie cognoscantur, sine jam non difficile, erit intellectu, qd sensu dixerim gloriam invisibilem Sti Spti, visibilem ex transparentibus corporibus beatorum ee transituram, ut appareat haec ee templa Sti Spti S.S. Dnitatis, in quibus sapientia, justitia, sanctitas, et virtutes dei ipsi ac jucundissimae, Spargant radios.

Contemplanda nobis è vita aeterna qua sancti vivunt in statu immutabili Coelestis beatitudinis, cum autem superius beatissam corporum conditionem, satis declaravimus, inde jam de Excellentissò illo gaudere et gloriae, quo hae coronabuntur, agemus, dqs summis tum suffragiis fastigiis rei captum superantes pertingemus.

Appellão vitae in se complectitur quicqd jucunditatis in se, seu actualitatis port. comprehendere, in cui facultatibus illius quem vivere dicimus, alibi vis vocabuli Hebraei חיה est indicata, quae dicit coagmentationem, sed vi, venti in cui spiritibus, et suavissima quaddam, et potentissima vincula, quae perenni in statu queunt consistere,

re, ita deus

vita deus ipse ex
ipsa sua haec ne
excellentissò in ali
tam optimo, et perfe
quodammodo participet
conditionem quaeri
positive pendendum
segetiva sino
tatis. Sedes sore
tanti Clamorem e
ctemus ut ad sum
modo conjugandam
sicum sub mag
vitae expers ois e
aspectu adi malum,
sanctissa Natura
Spiritus. Consimili
Dei subjecti ore
suis perfectissi
quodam vi
excellens ore conca
omnino tenebros,
amittent, et barc
sine conjecti. Ha
gem nequam
aspectum, aspectu
Positi vum
vitae illius Dei pe
haurient lumen de
Patris erit lumen Nat
lumen gratiae gloriae
et jucundissò, animi
suum nitimis pectore
ad mirandam suam
pae immensam suam
pae vigidissam jug

re ita Deus ꝑ excellentiam vivit Potentissã et Iucun-
dissã Suae ꝓpriae necessitate existens, Sub Deo, ita et in Deo,
excellentissè ẽm aliquo modo vivunt, quicquid ꝑ excellen-
tiam primo, et deinde ꝑ gloriam vitae et ꝓpriae suae,
dam modo ꝑticipes reddentur, ad hanc jam puto felicissam
conditionem pauci, delineandam negative primo deinde
positive procedendum est.

Negativae ſmo praeCIPUE de Lachrymarum abo-
endis Sctos foce obstergendam negr luctum ampli-
us aut Clamorem et audiendum Apoc. 21 & Esa 38. sic
solemnes nr ad Summi Numinis vitam beatificam aliquo
modo conciquendam. imo eam removere ab illo ꝓpriae co-
gnitum sub magna morti, ac proinde eam ut Deus
vivit expers ois ẽm vel minimae imperfectionis contu-
gibni tentationi ad malum, cum ſi Pater luminum et cum
perfectissa Natura haud secus ac Sol ois tenebras a se
disutit. Consimiliter Sncti ad Communionem vitae
Dei subjecti ois haec cum Deo possidebunt, atq
a suis perfectissi facultatibus vel inqua facultati-
bus quidam vitibus Divina, ac coelesti, procul
repellent oẽm Concupiscionem pulati, oꝫ tentationes, oꝫ
omnino tenebras, quibus antea miserime occupati
jacuerunt, et barathrum Aeternae calamitatis e-
rare conjecti. Haec recipiunt magnam amplifi-
cationem nequam tamen nos non intuentes sed ꝓgredemur
ad spectum aspectum

POsitivum ubi se se primo offert divina ꝓ
Sentia illius Dei penes qm ẽ fons vitae et ex cujus lumine
hauricur lumen ut ẽ Psal 36. illius qui 3 plex ẽ Sensus,
Datur ẽm lumen Naturae externum et internum, datur lumen Gratiae et
lumen gratiae gloriae. in hisce tribus Deus ẽ fons vitae Gloriae. In hisce
det juvenis ẽ, animis oculis qꝫ illabitur, virtutes quae tribus Deus e
sua nitimis pectoribus in sinuat in Nata qualem secundum fons vitae, et
ad mirandam suam sapientiam et potentiam, in gratia
per mirificam suam bonitatem et misericordiam
per vigilissimam justitiae et sctae conjunctam in gloria

mer

manifestando Seſe, sicut ē immediate sine interventu Spe-
culor. ut ita dicam cum Apto cum ait: Nos nunc contempla-
mur Speculo & adumbratas imagines; sed tunc contempla-
bimur de facie, in faciem. 1 Cor. 13. 12. 1 Joan. 3. 2. Hoc ipsum autem
dedicit me.

Ad 2dum Gradum hujus Jucunditatis actu ostatis quā
vocamus vitam quatenus immediata Dei Gsentia occlty-
mentis & intellectus ē illuminandus a Deo, ut lumen illud
immensum atq; infinitum habeat Gobjecto unico suae Co-
gnitionis, atq; ut Se recipiat ōe illud cujus capax ē creatu-
ra et admirabilem Sui Creatoris & fectiones, ostectu ungq;
lassando hauriendas. Deus am ē ens Summe bonum.
ita ut nulla lingua, nulla cogitatō assequatr, quam infini-
ta pulcritudine intellectum posit afficere, et quidm intel-
lectum, qm & sua immensa bonitate amplificavit, atq; ut
ita dicam acuit, ut ni conniva acie illam illam im-
mensam possit accedere, et ni lumine intellectus illius
lumen hauire, hoc ē Gd toties insinuatur per videre de-
um Matt. 5. Beati puri corde, quia ipsi videbunt Gd Deum.
quaeq; alia ejusmodi, ubi licet subponere Mysteria, ha-
ctenus ni patria fore pandenda, ut Trinitatis Unionis Hy-
postaticae. quaeq; alia nos suo ponderet, et fulgore obru-
unt, Haud secus ac carnales Nri oculi, lubar Solis aliq-
do fortius ō sustinent, ex Spaciabuntur tamen Sctl. et
suaviter pascentur & Sauros Sapiēae, et potentiae
Dnae, ni opere cm Naae, quilibet hactenus nobis clau-
sus ē, Spaciabunt. item & opera grāae, ubi nunc tm
Superficies tenemus, Cum interlit gloriae Dnae, ut quis
quid ille & Spiritum Regenerationis et Sctificationis ad Sa-
lutem Corporis Mystici Gsitit id ōe ni beatro aeterni-
tatis pandit ut, Sed potissm immensum et infinitum
illud, quod in deo ē Se Se exerit. Cum veritte, & cum
ni mundo longe adhuc Sublimiore, ubi ut frustra cogitatō
nem Nram intendimus, Qm ista gloria statim absorbe-

antr ōes

antur Dei facultates ex hac am proxima Dei contemplaone.

3io Gradu existit intensissus et flagrantissus amor. qui voluntatem Dei g3 affectus ita occupabit, ut flamma quaedam potentissa, et quae peremni ardore Dei vivem, endast et identidm extimulet, ad tantum flumen comple, stendum, celebrandum laudib; et Jubilaonib; sequen, dum, nihil magis Nne vitae afici meretur, quam jucun, dissimus ille motus, quem vocamus amorem, quo sensu Sr Johannes dicit Deum amorem, 1 Joh. 4. per eum Q. Sanctissi, mam vivent Dei vitam, et in Naam Sui Patris trans, formabuntur. unde.

4to Gradu Efloresct in effabile et gloriosum gaudia quae e aeternum alia facies Dei vitae, qm admodm enim tristitia e mae mors, ita laetitia e ejusdm vita, Jam ve, ro apud Deum hoc g3 aspectu fons est vitae, fons per, ennis, novas semp et recentes amoenitates g ferens, iisdemq; pectora beator. g fundens et titillans, ad eo. ut quandiu Deus, Deus e futurus, in dem aeterni, tem, nova semp Naa gaudiorum, sit exuberatura. Loca Sctae, quae hic ptinent passim obvia sunt et in Clar. Vitringa in vita Spali. Capite ultimo sunt addicta cum explicaone et amplificaone quae hue velim trans, ferri.

Rom 3:24 Megigazulnak ingyen Isten kegyelméből. a Deus gratia gratis justificati

Dominica XXIII

De Justificaone

A Contemplaone Fidei et Articulor illor. circa quor Fides versatur, Commode transire Licuit, ad proximum Fidei Articulum Scil. ad Justificaonem, q fm (:) Cre, dentes Coram Tribunal Dei justi pronunciantur: ab Oi condemnaone, et reatu absoluti (:) per quam dignq; nunciantur ut ad vitam aeternam admittantur.

Obs. Magnum hoc Religionis et Salutis Xtianae fundamentum, quamvis Clarisse sit Propositum et inculcatum in Sctis, interim 2 obs. hoc fundtum mixtis artib; Etad. Kyi Hit, ig Hit altal való megigazulás. A Xt. Hitből jövend Gal II 16 Pál ig Sid XI. – Gal. II. 16. ótt ig Kivüle[te]s Observare Sid XI. Jézus

1o A Megigazulásnak külömb. értelmek.
2o Mi az Megigazulás valóságos értelme?
3o Annak Hasznai. – Ezekből gyakorlat.

Text. Rom. 1. Megigazulván zul vian Hit által békességünk van Istennel Text. Rom III 24: Megigazulván ingyen Istennek kegyelméből, által való váltság által

Text. Gal II. 16. Nem igazul ember a törvény tselekedetiből a Jézus Krisztusban való Hit által.

Vid. Mss. Observand. pag. 293. Act Progr. pag. 509. Münsteri C 32. pag Compar.

tz mj igaz.
laj Jövedke
zése a' Hit által
de tudniktl
hogy a Thr.
-lo gusok az
Szidris Zoll
rint is jozan
szerzi szinek
ty Kait kü
lönbözteti mg-
a' Mj igazula
nak is abból
szármzö ü
vetségnek l=
A' Vég be vivőrnmortalitatem et afra nulli dubitarunt
dat, mely mn
gaz Isten.
2o Az eidem
3o dat,
Satisfactio
nibus
mely a Jesus
erdeme cleg
tetele 3o A.
mg igazulási
elvicsü mg-
jogü dat
mely a Hit
Ezze az utol
sóra tsloz
à Gal II. 16
Emlékezik
Ennis vid. Sur
pra propo et
Excisio.

1. Gentiles Philosophi tenebris quibus misere mersi jacebant, nihil hii aliud #Valuerit cogitatione attingere, quamqe vel nãa ipsa #voluerit dictare, exercicium Virtutis Studii, umqs bonorumqs operum et quae religua sunt quam ad

2. Judei Cornales illi qui literã tantum et Cortice rum ac Legis adhærebant, habebant Sugest Sticionem m Sa, crificiis, Lustrationibus, lavationibusqs, nec oculis fidei pene trabant ad Christi Satisfactionem toa #Scripta adum bratam, ab illâ legis accurata observatione promitebant sibi Vitam ita et si Circmcisi essent et boni Legitimqs Israelitæ gratis servarent, et lucrent in Cultu Cæremoniarum abundando, eo ipso se Justificari censebant: obs quod non ita est intelligendum, acsi autumarent se posse, Virtutes morales negligere interim valuisse gratias potuit hoc modo ratiocinari ut possent morales Virtutes abesse et negligi Paulo doctiores Judei longe aliter sentiebant nam videbant quod lex quoqs Mosaica præscribebat Virtutes morales et putabant revera doctiores Judei, Ut si Cum Virtutum moralium exercitio conjungere potuissent quantum imbecillitas humana potest Studii Legis Cæremonialis, tum cum omnino Justitiam

[illegible] Nazarini Ebionitæ. 2 Justificatio. I. Nothanaeli. II Arianorum impietas.

D. Generatitæ. Bort kust haraggal nyomd. kr. virrel. 3 Censurius
D. Montanistæ II. Mi a mj igazulás 2) Kiert 3) Mi által 2) Jakab és Pál. 2) Mit
Acta Rus Judex Provinciæ különbö mj kentelistöl.
Sententia Tot pag 909. #) Refutatio Superiorum Horum.

Impleruisse se
Caligs notum es
A. Natum
lor, nam illuc
rad dictat. sha
ranus præscrib
Legi Cæremon
sanguam Cons
ta quod hæc Sun
rijs Dethnus, ho
roi vocant h
das: 2 Vexillu
Frota Xto majo
non nisyant, Se
gyultum omni
dent in Natho
Cahrum Condem
Frata
Indicij quings
tam porcionem
qui jungare
Semel
Mecca
Somedanor o
petenda: non
alus Deus non
homed est pro
qui mit Mah
Patrem quoqs
tum Eye Dan
7 Viden
III. Hafnai. 1
statásuh. 4
5o A. bin
Bivá

Impleriſſe ſe arbitrabant, prout ex pharisæorum Systemate
cuiq; notum esse potest

1. Mahumedani ò ab Ismilitis gonebant Suos Calcu-
los, nam illuq; sicut Judæi Doctores Cum Lege Naaliſquam
rà dictat habebant quoq; Ceremonialem Legem quam Alco-
ranus præscribit, traditiones Suas immensas Conjunxerunt
Legi Ceremoniali præcipuè Cæremoniasq; prorsùs et quippe
sanguam Constituunt Mahumedanis recipiunt ad 5 Capi
ta quæ hæc sunt 1 Vexillum hoc est eò quod non sit Deus
nisi Vnus, hoc opponunt Gentilibus et nobis Xtianis, et
noi vocant tribbeitay quod tres personas habeamus Colen-
das: 2 Vexillum quod Mahomed sit maximus et summis
Prota Xto major, interim Xtum Mosem aliosq; V Ti Prophetas
non negant, Sed illis cibus Mahommedem Superiorem et
Vexillum omnium dicunt: Obj dicunt qd quicunq; Cre-
dent in Mahommedem impossibile est eos non Salvari,
Cæterum Condemnabit Si in mahommedem non Credet: 3
Pridie Quinq; vicibus per diem precari, 4 quotannis Cer-
tam portionem de suis bonis erogare pauperibus: 5 Cor-
pus lavare et lavare Crebris Lustrationibus 6 denique
Saltem Semel in Vita sua Subire peregrinationem Meccanam
Mecca in Arabia Petrea est. Hæc Sequis inter Ma
homedanos observaverit, Sub illa Justificatione quotidie re-
tenda: non est Deus nisi unus Et est verum Deum
alius Deus non est et Mahomed est Prota Dei Solus Ma
homed est Prota non alius: Hanc ergo ut diximus Si
quis inter Mahomedanos observaverit, insuper Si hanc
Vatem quoq; Vitæ Coluerit in Certo sustabit Sibi aper
tum esse Paradisum Cælestem atq; Jaratum.

7 Videndum hoc est nobis, qui non Cognoscamus Mahu

III. Hasznai. 1e Du Dieu soit ce 2e Mgalirodásuk. 3e Vigyázzatok
Xtianok
találásuk. 4e A kegyességnek elmondása. Vid Wissen p. 320 sq.
5e A bünbocsánat 6e Az örök élet. — Erdőchapnak. !! Rejtekező
helyek. A Kerülésnek pénzével Erdei életekben, mint a Tengeren hajó,

Lyhius Socinus Clark Sz: 1539. Luics 1570. Az attya Socinus Sainthes Eles elme, jü Ictus

Xtianorum qui propriam Justiam erigunt, et quasi mhono Col
locant (α) Sociniani ẽm Xti Satisfactionem negant, omnẽs
imputationem meritᵉ Xti rejiciunt, Statuunt necessario juxta
hãc unumquemqꝫ propriã sua justitia et obedientia apud Deum
Justificari seu justum declarari interim observ. ne Socini
ani illi aperte videant contra dicere evãglio, Subspeciosa
fidei Xnæ deliberent, et sibi aliisqꝫ fucum faciunt dicen
tes: se per fidem in Xtum Justificari et quidem gratis,
sed fidem tñe dicunt nihil aliud esse, quam assensionem
Ö:is inhább a Sophisti caldsh mint ar igasság fáitas:- A Testnek Gőlcsességes elhatározó Istennek
Dõtrinã evãglicã, cum studio virtutum et bonor operum
exercitio conjunctam: dicuntqꝫ hanc fidem pro tota
hac: imputari apud Deum acceptillationem gratuitam,
pro perfecta obedientia et legis impletione, plane dicunt
ut sub fœdere legali adcurata, Legibus facta obedientia
aliquem Justum faciebat, ita quodꝫ hodie Justum facit
aliquem obedientia propria coram Deo Qui ergo secun
dum Theologiam Socinianorum credet Xtum esse Dei Lega
tum ad Synedrii Legis Exemplar imitandum, nobisq; re
linquendum missum, quicqꝫ illa vestigia quantum in se est
premit, et Virtutibus evãglicis studet, quantumvis, si liceat
in bene multis deficiat, tamen per et propter propriam
fidem et fidelitatem ac obedientiam Justus censetur
apud Socianos, et ad vitam æternam introducetur.

Za 1560 Oudenwäld Ley dai Pr. Sermones

β. Remonstrantium Sententia quæ in quibusdam quidem
convenit cum Sententia Socinianorum interim non est eadem cum
illa neque a nobis ita est traducenda ac Sententia Socini
anorum, nam aliquantulum ẽ longe est tollerabilior et
speciosior, quod hinc est: quod illi asserunt remonstrantes
aliquam satisfactionem Deo per Xtum gratuitam, qua Deus
factus est Reconciliabilis, adeoqꝫ eos qui sincera fide in Xtum
Vanak a Vereb-tsillagokra. — Csak ajándok nélkül az Istennek igazságát: a. közöl. Istennek örökké való boldogságot. Amen
a' halálból támasztá;

Dom XX

in Xtum ve
pruncial
sis ẽis: eor
Dei grãa
fatentur
na obedien
tium Sirica
fidei, ō mu
Remonstro
factionem
am, quam
hõc labor
terim dicu
ptillaõnem
quasi obed
Remonstra
ro sibi a est
referant
sSetus hac
quod Socin
Y Pon
opinio hae
tem ad Jus
am (γ) De
sficienbe
perquam
mios Dei
vitae aete
tem declar
sententiae

in xdum recumbunt et ejus ꝓcepta observant, dignos
ꝓnunciat Deus, ut ad vitam immortalem ꝓveniant, remis-
sis ꝑ̃ih: eor. peccatis id ꝙ̃ ō suo, sed ex mera
Dei grãa ꝑpter xdi intercessionem, cujus le et discipulos
fatentur et studio bonor. operum incumbunt, bona ꝙ̃ ope-
ra obedientiam ꝑseverant ꝓstant; Hoc ē Systema Remonstrã-
tium circa Justificaõnem; Interim haec Remonstrantium
fides, ō multum videt. differre a Socinianor. fide, nam
Remonstrantes ꝙ̃ intelligunt ꝓ illam obedientiam imꝑ-
fectionem mandatorum Evgl or. seu ꝓ illam obedienti-
am, quam hoc ꝓstat intelligunt. imꝑfectionem hmis, quã
hoc labor ans, nequaqm pott. via legis ꝓcepta implere. In-
terim dicunt: Illam intentionem et obedientiam, ꝓ acce-
ꝓtillaõnem recipi a Deo, reputari ꝙ̃ a Deo ꝑ perfecta
quasi obedientia, Attamen inter fidem Sociniano, et
Remonstrantium hac in ꝙ̃te, notabilis differentia in
eo sita est, qd hanc suam fidem Remonstrantes, acceptã
referunt grãae Dãae, dein ꝙ̃ eam qdvei a Sto, qui
Stus hac in mãa liberum ꝙ̃ arbitrium adjuvat,
quod Socinian nec dicunt nec dicere volunt ꝓssunt.

Y Pontificior. intricatissã multi ꝙ̃ artib. conflata
opinio haec ē, qd dicant: (1.) Fidem ee Cãam dispone-
tem ad Justitiam, fides ꝙ̃ incboet et ꝓmoveat Justiti-
am (2.) Dicunt Caritatem vero et bona opera ee Cam
ꝓficientem, aut si: ut ipsi loquunt, ꝓ ee Cam formalem,
per quam demum hoc ex injusto fiat Justus, et ex ini-
mico Dei fiat amicus Dei, ergo sit haeres et ꝓsessor
vitae aeternae, Sic Patres Concilii Tridentini, Suammen, 1545 =
tem declararunt, Anathemate vibrato in eos, qui hui = 1563
sententiae ō subscriberent. Ne ãm merita xdi videant ꝓ. anno 3.
18.

Pelagianos qui omnia Libero arbitrio temere exclu
ꝓ et Lutheranos qui omnia gratiae
Divinae tribuebant condemnabant
vid Bruysther actic Concilium Tridentinum

353

temere excludere dicunt. Dum id meruisse Sua passione, ut ꝑ fidem et Charitem illam, quae nobis ꝑ Sctum infunditur, et inhaeret, apud Deum Justificentur.

Astute nimis ē Concinnatum hoc Dogma, nimiumq; fallit quis ēt primo adspectu, huic ō possit subscribere-nam Sc. S. Scra hoc docet, et nos id asserimus, quod fides ꝑ Charitem efficax, et bonis operibus informata Justificat, hnem Coram Deo, et quod tenebras dicam paucis. (·) Pontificius Justificari dicit se ꝑpter fidem et Charitem Suam. (:) Nos vero dicimus Justificaonem nram dare ꝑpter Perfectissimam Xti Justitiam, quam nos fide et manu firma, vel anchora adprehendimus, quae Xti Justitia Xti nobis ꝑ illam fidem Xto inserti imputat atq; tota: nra Justitia Xti: in raonem nram transcribit adeo ut ō illud, quod ꝑstitit Xtus Dnus, agendo et patiendo ad legis postulatum ita reputatur acsi nos ipsi ꝑstitissemus (:) Iterum Pontificius Justificaonem cum Sctificatione confundens, ꝑ et ꝑpter Sanctificaonem Suam, se statuit Justificari. Nos vero ordine Legitimo statuimus. Obs Capitale discrimen ē nter nos et Pontificios, in Negotio Justificaonis, ~ Pontificii dicunt Justificaonem hnibus inhaerere et infundi, adeo ut inhaerens et infusum quid sit Justificao, Sed nos dicimus Justificaonem nobis ō inhaerere, Sed imputari ꝑ Xtum. 2do Dum discrimen Capitalissimum sit, Scue quod nos dicamus Justificaonem nram semel ꝑagi tota liter, absolute in aeternum, Sed Pontificii ꝑ gradus eam infusam crescere, et etiam posse in totum tolli dicunt.

I Nos Justificari in Xto 2 Nexu indivulso, deducim et derivamus Satisfactionem et Xto, quatenus is qui Xtum ꝑ fidem apprehendit eandem Xti Justitiam et Petitam sibi applicat, apprehendit sibi a Deo datam.

S. Deducim

S. Deducemus erroneas opiniones nrior qqs theologor. ereor. qui in nro versantur gremio, quorum in animis hae in ste erroneae opiniones grassantur. 1. Plerisq; ex nris spu graae vacui, non aliter sentiunt hii quam Arminiani, eandmq; ger fidem: quam Arminianis hnt: ac quos alijudd, qd Justa Evglii ste stabitur, sibi Justificaonem tm dari credunt. Prim si (.) honestius vivant paulo, et dei virtutes civiles observent, hanc veluti mam, et formam Justificaonis et fiduciae apud Deum constituant. Erat Virgo quaedam Antoinette Bourignon, quae xvii Justiam negavit, libros scripsit, quos multi legentes, Justificaonem dem in se ipsa quarebat. Et virginem hanc Antoinette Bourignon secuti sunt. Haec virgo origine Galla. Habitavit in Hollandia.

Rüssell. starb a. 1680. Fanatica Chiliasta a. d. Irrlehre bey. Bübe. hü schwärmt Dissertat.

2. Alii magis ad Pontificior accedunt sententiam sed gnum potissum erat Spectandum, longe maxima pars è recipiè illor. h num apud nos, qui aperte in peccatis vivunt, Verbis Catni, et Utrinae Reformatae turpiter abutunt, atq; ad Summis, quod Paulus debita opera ex sua Utrinq; ad sumptam refutavit, Vivamusne in peccato ut graa abundantior fiat. nq hi hnes nimis confidunt, soli graae sedes peccatis dantes, tenent enim sola fide, sine ullis operibus hnie ullo bono habita, hnie oi Sctide se posse et debere Justificare, pter immensam Dei misericordiam in Xto Sanguinemq; foederis ipsis fusum. Obj Justificaõ essentialiter distinguit. a Sctificaone, interim indivulso nexu sunt illa duo conjuncta, Justificaõ e pmium, Sctificaõ e fructus Justificaonis, et Justificaonem in divulso nexu sequit. Objectum ita Rom. vi:1. obs objicit Pontificius quod per Justificatur nisi prius in Xto sanctè vivat, nam haec objectio ita caderet, si realem distinctionem poneremus nos inter Justificaonem, et Sctificaonem, sed ponimus distinctionem ut inter pmium et fructum. Ideo Nataliter fit Justificaõ sit uno momento, et Sctificaõ pro gradus crescit, Hanc am adversarii nri

ansam porrexit, ut veritatem Reformatam s: ōium honore dignam: s traducant, ansamq3 dedit ut ōis impietatis religiositatis plenam eam adsuesent quam calumniam m. fra refutabimus, et ut absolvam id q̄d de conspectu Eccl. diale erat dicendum.

III. Dico: licet verba veritatis retineant hr. ab hrib; veritatem illa agnosci ō potst. multo minus potst. exerceri, nisi ab illis qui p̄ S. Ctum Sunt illuminati, et p̄ fundissimam suam damnationem correptionemq3 edocti, simulq3 Dei Dei illud immensum, et infinitum agnoscunt, tam rigidum exosse, re, ut ipsi ad Tribunal Dei trīum stipulae ad flammam p̄ perituri, aeterno aestu, nisi infinita dignitis et veritis valoris q3 Iustitiae xti accedat ad eos, qui haec cognoscit is Spūs Dei radiis illustratus et illuminatus cognoscit et intime convincitur, se (:) Nec remissionem peccator. posse obtinere et Suprema Mattis, s: q̄m saepe laesit: nisi interedat placulum idoneum et infiniti Dei convictū (:) Talis se nec ad vitam aeternam adspirare posse aut admitti, nisi p̄ fectissimam Legis q̄ stet obedientiam, quae duo dum aliquis apud se nequaquam reperiat, semet ipsum penitus relinquit, exuit, abnegat, et unice in ponsorem suum ut Redemptorem recumbit, ut p̄ ejus cumulatissimam et plenissimam obedeam, a se vera fide ap, prehensam Justificetur, i. ut q̄tim absolvatur a reatu, q̄tim Jus nanciscatur. ad vitam.

Hanc Justificationem nobis delineavit Verbis Significantissimis Catheseos q. &c. Ubi ad hanc interrogationem Quomodo Justus ē Coram Deo! Haec modo respondetur; Justificor Coram Deo Sola fide in xtum, adeo ut licet me meacon, scientia accuset, quod adversus ōia mandata Dei, graviter peccaverim, nec ullum mandatum servaverim &c. Obs. Hanc Responsionem quantis strepitis exagitaverunt Adversarii Xti, dicere non possumus nam I. (:) impiam. (:) Impiam (:) Execrabilem pronunciarunt, adeo ut hanc

Obs. I.

sententiam

Sententiam dixerunt hūibus latam fenestram aperi„
re ad ōē malum, ōem impietatem, maleorēq; hūib. se ee
turpes oīb; crīminibus foedos, adeoq; aeutiqm postepla„
cere si modo sibi eternam illam Justitiae xti, vestem adpli„
cant, atq; ea Nuditatem Suam Contegant absq; ulla inter„
na Sanctimonia, Sed.

2 Quod de hac Calumnia nobis impacta laetemur maxime
necessimē nam Apto qq; Paulo ea Calumnia fuit inflicta,
qui cum Dīrinam imputatae xti Justitiae, et Justificaōnē
ejram ꝑpter xti Justitiam, solide agitaret, prioribus Cap.
ad Romanos. Justificaōnem q; fidem insinuasset, eadm
objectione impetitur, Cap. 6. 1. ꝓposita, Quid ēn dicemus,
ꝑmaneamus ne in peccato, ut abunder graa Quamobrecti„
onem a totum illius Caput ex intimis Xtianae Religionis
fontib; resolvit et refutat, Jam vero illi objectionis
vel Calumniae nullus ē locus, ni Systematicb; Socini, Armi„
ni, vel Pontificior. q illi Dīrinam Pauli ō habent, quā
Dīrinam nos valide vindicamus telo ni eor Contorto.

3. Obj. Adversus instant niterim ac clamant, hoc modo: 3. obj.
quis ō horreat et detestetur illam Sententiam, quae Statu„
it hūem absolvi a Conscientia quod nullum mandatum
hōs impleverit, in hōs q fidem puter, se Justificari apud
Deum Respondeat. (*) Ad hanc invidiosam objectionem
loco Dīri Parabola Pharisaei et Publicani: Luc 18. ō in alis
imaginariam Suam Justitiam quā coram tribunali tre„
mendo instar illius Pharisaei adstant erecto capite, no„
bis Satius ē si cum publicano liceat pectora Cordaq; Con„
trita ferire, habemus enim hocce grande promissum Evgli;
q qui habitat aeternitatem, habitaturus dr ē apud eos,
qui fracto et demisso jacens Spiritu ad eorq; vivificm,
dos venturus est. Esa. 57. 59. Caeterum Reformata Veritas
ōes has Calumnias facile resolvet, et refellit, si modo Ju„
stificaōnis legitima definitio ꝓferatur, per quā si, Definitio Ju„
mul ōes Tenebrae fugabuntur, Justificaō ē actus stificaonis
Dei Judicialis seu forensis, quo peccatores in semet ipso
perditos aeternaeq; Damnaōni addictos et obnoxios

II. Mi à
mi igaz?
Actus forensis

*Sis. Törvényi itélői tselekedete az Ember. — Valyon mi: abban vagyon
vane minden Requisitum minden mi Igazsághoz Dolog a
törvényi tselekedetre? Meg vagyon a' Sz. Irásban. b) A. bünös Vádolatott
törvénybe idéztetik. — Rem. — c) A' Sátán a' törvény nélkül a' bünös mi rontta
el az Ő igasságos nélkül mi kárhoztat. A Sátán vagy Vádoló. d) A Messiás

ab òni reatu coram tribunal Judicij summi absolvitur, ejus accipit ad vitam aeternam convenienter virtuti Divinj Legisq ejus, secundum spectatam Normam, Justitiae et Charitatis, propter redemptionem infiniti valoris ere, dentiam illam quae ē in xto. a peccatore et fidem ap, hensam ipsiusq imputatam. Hanc definitionem desib. quib. dam confirmatam dabimus, et illustrabimus; obj. Est locus. Qui Justus ē justificetur adhuc. Objicit. Si Justificatio sit a, Actus Dei forensis, tum o pott. gradus accipere R. Justificetur adhuc refero ad Justificationem Secundam, nisi qd hoc qui semel Justus ē declaratus, is debet magis magisq fide sua agnoscere et cognoscere illam Justificationem, Justificetur adhuc attinet ad actum mentis reflexum.

I Resp. Quod actus Dei Justificandi ē forensis et Judicialis quod simultim nisi rite ponitr. s. scil. quod Justificatio sit actus forensis: ista in ruinam caret necesse est qd (:) Extra hanc Dubitationis aleam collocarunt Theologi nri ex usu ppio et constantissimo sensu Verbi Hebraici חצדוק Exod. 23. 7. Deut. 25. 1. Prov. 18. 5. Item ex Graeca voce Hebreae respondente δικαίωσις Luc. 18. 14. Rom. 8. 33. et aliis Capitibus Epistolae ad Rom. praesertim ex Capitibus 3. 4. 5. Ubi sedes et locus est hujus doctrinae de Justificatione. obj (:) Sunt quidam aliqui ex interpretibus nris s. et aliis qqs interpretibus s. qui in multis in locis alium usum et aspectum admiserunt vocis illius Graecae ut illae voces magis tendant ad Justificationem, verum illa loca quibus id probare conantur interpretes, quod magis ad Sanctificationem tendant, quam ad Justificationem jam exiam dederunt meliores interpretes praesertim Cocc. Vitring in oeconomia foederum, Sp am illa interpretum illorum loca. (:) Esa. 53. 11. (:) Dan. 12. 3. Rom. 8. 30 1 Cor. 6. 4---- ii Tim. 3. 7. Apoc. 22. ii Rom. 6. 7. de quibus interim quicqd statuatur de omni dubitatione exemptum manet Stoici, qui veritatem ejusmodi Judicii in Justificatione nostra nre vim judicialem vere ergo Sancti sua peccata confessione ac Sanctificatione

† vid Lichtm in Apocalyp XXII: 11. Qui justus est justificetur adhuc

Sp juste vixit et pro se juste vivat. pro his muribus indulgeat

† ad Sanctificationem quam

vid Witsium pag. 293. d sequentib

Messias Ur &c. Advocatus Jozolle Procator kis bergjäro ey Diggulen dö = keit ejest halgatok annalun levin nindin vindelutsett Pilatus elött Sit vor Semmit nem Istenöm; hogy Jollkossan ey Istëli Sirba elött erettünk diünöskëdik, tisk ott mg ninnilünk; ei hogy a mi üggünket talajdon

II Deus exigit exe
ut Justitiae Sa
ut Jus legis n
peccatus, via u
mentis ejus
Justificandi E
ut Tum in eorum
si manserint, qu
sub potestate pe
rum. Hoc medica
diuerse Hos ejus
dedit per Redem
artis esset plac
meijus, ad de
Sanctitas just

3 Resp ad Tr
dam intamin
post lapsum intro
vere sed maxim
hoc decem mille
Notum ergo
mus hoc provocat
ibus Suis
Dilige Deum tu
Unde Sunt te ip
tus et veritas
datur si le dic
apertum qm libe
quilibet agnosca
rege Contra

atur oportet, u
migr ē pod
cuenae illud ing
ex hac tutoso
sum: Obj Vir

vox forensis et Judicialis, ut patet ex Psal 142:2

II. Tribunal illud ubi hõo justus pronuciatur Deus exigit exerci convenienter viribus suis tra ut Justitiae Sanctitatisq; ejus nihil deesse videat. Lex ita ut jus legis non fiat exacte, sed cumulatissime exactus, ita ut minima illa magnitudo Sctis Dni mandatorũ ejus rigor maxime refulgeat in hoc actu explicandi. Cum oculos gloriosissimos mysterii radiat. Cum in eorum oculos qui extra potestatem peccati manserunt, qui sc Angeli boni. Cum in eos oculis, qui sub potestate peccati per sunt, qui sc Reprobi vel Demones. Hoc inculcari voluit Psalmus Rom 3 22-25 ubi cũ dicere hoc ejus gratia justificari gratis statim addit: per Redemptionem factam in xto. Et quidem ut is esset placamen meorum meum per fidem in sanguine ejus, ad demonstrandam justitiam Dei ut Sanctitas justitia q; magni pretij simul resplenderet.

Ibi ad Tribunal hoc tremendum Malle radians et dominam intaminatae Justitiae, et Sanctitatis ostendens hõo post lapsum innocens et infans nequaquam potest comparere, sed maxime vero debet comparere, cui decem mille Talentorum debitor, hõo vero sic exclamat: Patientiam habe in me et omnia solvam tibi ex 10000 talentis Dostrũ mus hoc provocatio ad eorum Conscientias qui justitiae vi. Quibus Scripturae confidunt An haec duo observaverint (1) Diliges Deum tuum ex toto Corde, (2) Diliges proximũ tuum, sicut te ipsum qui haec impletis, Dicit is mandatum et verbum nullum qui in eo, qui millies centies non Dum qui dicat plevisse mandata illa. Et sub hac aspectu quilibet Conscientia sua cuncta sua, et necesse est. quilibet agnoscat in Conscientia se graviter nimis ex. Dei contra tria praecepta Dei, ad cogr quilibet fate abus operatus, ut nullus in perfecto amore Dei, proxi mi qr et sanctitate nullus in perfecta sanctitate et puri

Zu Katholische Gebetbuch, welches Regierungsrath
Jos. Ant. Sailer

rare cordis, versatur, nullus ea conscientia, ipsa rectag ad-
fectione ee potr. ut ppria Justitia posset subsistere, cora Tribu-
nali Dei

4. Thesis (:) Talis peccator ō potr. ibi absolvi, nisi Deum
Deae Satisfaciat. (:) Non potr. qqs Jus accipere ad vitam ae-
ternam nisi legem ptecte impleverit, vel per se ipsum,
vel per alium aliquem, Sed cum has Veritates Supra lucule-
tisse exhibuimus. nunc ad illa relegamus.

5 Thesis Hanc Satisfactionem, actuale ptectissam justitiam
am, ut legi exacte satisfiat unice in xto Am reperiri, ut
Rom. 5. fuse et luculenter Paulus ostendit, Unde mirandū
vehementer est, quomodo tanta errorum vis in Eccliam
Xtianam irrepserit, Est enim Sole meridiana Clariors: vid:
Rom. 5. Ier. 23. 6. 1 Cor. 1. 30. Factus nobis e Xtus a Deo Sapien-
tia. Justitia, 2 Cor 5. 21. Is qui ō novit peccatum, factume
peccatum p nobis ut Simus Justitia Dei in ipso: quod
vevera exter obedientiae alienae imputatae obedientiae
ptectissae et Cumulatissae, in qua imputatione Justitiae
Xti, ponere debemus totum mtae Justificationis fundum.
Huc pertinet vaticinium Jeremiae Cap. 23. 6. Deus Jehova
Justitia, mta quorsum oculos intendisse videtur ptus 1 Cor. 1:30.
2 Cor 5. 21.

6. Thesis. Haec Cumulatissa obedientia, et Justitia Xti
adprehenditur pr fidem tngrē pr instrumentum manus obs.
Baptissa e Similitudo inter manum et Fidem. interim obs.
2. Dicamus potius Fidem ee vinculum potentissimum, quo
S. Ctus Fidelem Justificandum Connectit Cum Capite xto,
et in Corpus Xti Mysticum, inserit, tangem vivum verumg
membrum, quo ipso jam fidelis hoc reddit. Abeilps Cum
Xti meritorum et bonor. Sta, Sanctificatio, Justitia Mediato-
ris in tras rationes transferibat, et transferat atq
Construat mam et Simul formam fiduciae illius qua,
nos Speramus nos met Justificare a Deo

Obj Adversarios Obj. Advers: Quid hic valet, et hic facit Justitia et Scitas
mediatoris

mediatoris. C
videtur adduxis
Mediatoris Sanct
li labe vacua q
vita beata nobis
formamq Ficti
a Deo antecēm Jus
tantummodo mae
sive Considerata,
si eam Justitiam

7 Thesis Evid
dem, qmad modum
toto sentendunt,
e illud Socratissu
amplius ego vi
in xto. Gal. 2. 20.

8 Thesis Est S
uti per Solam
illum nexum, qu
ejus vide loca A
adspectum dec

9. Thesis Qua
insertus e ut vi
peccati ō e et S
ratus, et qd Se
ctionem facit,
norum operum
cobus in ista Q
vb. Nam Sicut C
sine operib. bon
ferme respondet
Sed bonis oper
de Secunda Just

mediatorij. Obs. Hanc objectionem Latmus extra alias videtur adduxisse, ac memorasse. R. Quod hic intendatur illa Mediatorij Sanctitas, immaculata et pura, ab ōīgj origina-li labe vacua quae enim Xti rationes transcribit antegn via beata nobis adjudicari possit, et quae constituit mām formamq; Fidueiae Xtianae, quâ speramus nos Justificari a Deo antegn Justificaremur, qui Ej Justificatur in Xto, ij gratum vij maculatus et inquinatus in se, tn in sapite Sto consideratur, ita tanqm nullo temus eet inpollutus et ac si oem Justitiam ipsemet perfecte prestitisset.

7 Obsis Evidentistum e jam nos justificari ōpterf. dem, qm ad modm Pontificii saltem ex gte Remonstrantes, ex toto contendunt; sed Justificamur per fidem, quatenus fides e illud Sacratistum vinculum, quo ita unimur Xto, ut ō amplius ego vivam, sed Xtus vivat in me, et ego vivā in Xto. Gal. 2. 20. Phil 3: 9.

8 Obsis Est Similiter Constantistum Justificationem obti-neri per Solam fidem non quando ḡ Sola fides Constituit illum nexum, quo Copulamur cum capite Xto, trīm membra ejus vide loca Rom. 6. 28. Eph. 2. 8. Gal. 2. 16. Cujus gentilium adspectum declarat Obsis Sequens:

9. Obsis Quod qui fidem sortitus et q eam capiti Xto insertus e ut vivum membrum, amplius sub potestate peccati ō est. Sed semen Dei in se habet, per quod e regene-ratus, et qd semen se exerit magis magisq; regenerari, ḡ finem facit, magis magisq; ut florere in exercitio bo-norum operum, hoc videt. ob oculos habuisse Apostus Ja-cobus in ista Qne vexatissa Cap. 2. tractato ut liquet v. 26. Nam sicut Corpus absq; Spū mortuum e, ita fides absq; bne operib; bonis est mortua. Theologi Nri ita sentiunt ferme respondere Pontificiis, Justificationem ō ex fide sed bonis operib; fieri asserentibus, quod Jacobus de secunda Justificatione, Paulus vero agat de justificatione

Prima, de

361

Prima, Sic Adversariis respondent verum nos dicimus contra Adversarios. (·) Esse subter fugium admodum quaesitum, cum Iacobus disputat de ōi fide, et Justificaōne, et revera si totam Iacobi seriem ppendamus. liquebit primo, qpp̄ qd inde ō possit excludi, prima Justificaō (·) Deinqꝫ respondemus Adversariis ſ: hanc secundam Justificaonem apud Iacobum, et primam Justificaōnem apud Paulum, fingentib ſ: quod cor. os vel saltem obturabitꝫ inde quod facile demonstrari possit Iacobum agere loco citato de Justificaōne prima, rao quia ad Thesin illam ym nos statim pposuimus. nsl qd fides sit radix viva vitae, lum Sctum non mortuum quid, sed aatum vegetum, foecundum, quod secundum suam Naam se se m oēm exercet virtutem et Sanctimoniam, quae tm virtus et Sctus, ō constituunt maam Justificaōnis, ut volunt Pontificii, concludere, neqꝫ Justificaōni addit vim formalem, sed tm fidei sēncerillem, vigorem aꝫ vitam declarat, qd constat evidenter ex 12. 17. 23. et 24. id constanter inculcat suis illuminis, declarabit et ostendit eos hnes. 1 Esse regenitos 2. quod illi hnes Sctidis ppia ingerant. 3 Sic virtus illa demonstrat tantum ſ: ōn efficit ſ ut illi hnes, qui adeo Justificantur, et Justificati sunt habēnt per purgatum, suum ingenium, et intellectum a Tenebris voluntatem, a pravitatib reformatam, affectusqꝫ depecatos qꝫ illa virtus ostendit ſ: ō efficit ſ quod a filiis tenebrarum in filios lucis hnes translati, qui ō possunt oia operaliscis qꝫstare. His ꝫ facto evanescunt, Oēs illae calumniae quas nobis supra adfricuerunt nri Adversarii qua Si Statueremus, hnem impurum, et sua impuritte perseverantem, posse liberum pnunciari ab ōi reatu, et Jus adquirere ad vitam aeternam, utiqꝫ hoc non adseri mus, et nihil a Nra Theologia est alienius; qm hoc. Et

Si qua Eccla

misset esse dum bonor oper, Ergo nil aliud in tendit, qpam

monia

Eccla Nra si 2do, qui am Justificatr a Deo, illa vir tm

Dom. XXIII

Si qua Eccla ni
pendet necessitate
piae urget. utiqꝫ
hnes qui extra N
ae tm virtutis
rat tm infimam
jus intimae Sanctim
Sctitate a Deo,
Semen Dei per
Dei regenerantib
rum Constituitur
Xti membrum. ex
lotheis Sichoo
longius adhuc qꝫ
tabit tm respectu
posuit, deponit, e
subter valle, ut Catm
adhuc sub mali
Nri se, et extra
31. 1 Joh. 12. Rom.
tis describit et d
IIma Thesis de
ditetur et agnosci
mi Nri tanto hum
hoc paradoxum Xt
tus, quod tamen S
Naa vis Sctitatis e
tutulimentis sunt
peccator adquicer
negata Jus Dei.
quae vel minim
nostri videt, licea

Si quâ Eccla in Articulo Justificaõnis Sanctæ obtinendæ necessitatem absolutissimæ virtutis et Sanctimoniæ urget. utiqꝫ illa Eccla nra è, quandoquidem alias quæ extra Nram Eccläm sunt, non nisi umbra. et Speciem virtutis et Sanctimoniæ ferunt et ostendunt. nos vim infimam virtutem et Sctimoniam urgemus. Cujus intimæ Sanctimoniæ principium ponimus et arcessimus supernaale a Deo, et non naale ex nobis, qd in principium per semen Dei per regeneraõnem, per imaginem Dei, et qui Dei regenerantis vitam instituitur, in viam fidelem et definitum constituitur aã fideli viva, et fideli sic vivum Dei membrum evadit.

10 Thesis Sichoo regenitus et Sctificaõnis principia habens longius adhuc progreditur in Studio Sanctimoniæ et Veritatis in respectu Justificaõnis Suæ, se totum coram Deo prosternit, deponit, et confitetur, se nullum Dei mandatum posse valere, ut talem finem se humiliantem sincere se adhuc sub malis esse et damnabilem esse, si non confidenter in se, et extra Xtum describant sic docent impii. Jac. 3. 1. 1 Joh. 1. 2. Rom. 7. ubi impius vim peccati nisi habitan tis describit et deplorat.

11ma Thesis Dico quantoquis Sanctior è, eo magis se peccatorem confitetur et agnoscit peccatorem. Sequitur cum confessione Sanctæ mi nri tanto humilius prosternit ad thronum gratiæ, Est hoc paradoxum Xtianor, et prima fronte alienum videtur, quod tamen sic declaro et demonstro. Corruptionis nræ vis lata è maximè Cabignie et tenebris quibus oculi mentis sunt obcæcati. ut plagam cordis possit peccator discutere, ne dum ut agnoscat aut deplorer, atqꝫ ita Jus Dei: Perfectionem Legis, infinitam illam, quae vel minimo qꝫ peccato gravissime laeditur, placet, ne qꝫ ita videat, liceat mihi exclamare tenebras eius

hac Abyssõ

verum nos diximus
ium admodum qua
le, et Justificaõne, et
mus. liquebit primo.
tificaõ (.) Deinqꝫ
dam Justificaonem
er apud Paulum
truabitur. inde quod
ere loco citato de Jus
ad Thesin illam ꝑm
r vitæ viva vivens
tum Vegetum, fœ
se le in bem exer
tã Virtus et Sctis
volunt Pontificii,
n formalem, sed tãm
declarat, qd constat
er inculcat suis Sc
Esse regenitos ?
1. 3 Sic virtus illa
hnes, qui adeo ju
nt per purgatum
brii voluntatem,
qꝫ defecatos illa
liis tenebr arum im
iunt oia operatu
Dei illas calumnia
ri Adversarii qua
Sua impuritte per
ci ab oi creatur
ltiqꝫ hoc non odit
nius; ꝑm hoc. Et

Si quâ Eccla

Abysso et cordis corrupti et tundo meram et profundissimam Spissitudinem noctem excubare.

℣ Blandiri itaq; sibi solet miser peccator servumq; turpe mancipium suiipsius, sibimet in suis sordibus gratulatur et quidem mirifice presertim si videat in se aliquâ honestatis moralis scintillam lucere, imo virtutes suas jactat Deoq; dei virtutes suas imputat, quarum minus plenus sit vitiorum vel vitiis plenus sint virtutes Sed tibi Spiritus Dei huic Abysso incumbens potentissimam edit vocem scil: fiat Lux cum fit Lux nox illa cocca amoris proximi fugatur caligo oculos umbrans quo minus eam delitebant dissipantur, sic homo percipit, sentit et cognoscit, nihil boni in se esse et residere. Sed potius cognoscit se natura sua propensum esse ad omne malum, hoc quidem Sanctior et se percipiet, cum prima regenerationis Lux ei affulget, quo quo magis crescit, eo magis penetrat in cordis profundo eo magis ad perfectionem legis Dei tendit eo magis agnoscit tribuitq; Deo Gloriam eo magis gemebundus Contritus, dejectus coram Deo magis dignis decentiusq; Cogitat, loquitur et plangendo declarabunt, o tantum ea quo modo adduxeramus, ut Pauli, Jacobi, Johannis, sed aliorum quoq; ut Jobi Esaiæ:

℣ Prior ille Np Jobus tum Justitiam suam et innocentiam multum diligis defendisset, tandem Cap: 42: v: 5: 6: in hoc verba erumpit: nunc vidit te oculus meus, ideo ℣ sterno me in pulvere et cinere, quasi dixisset, statim cum presentia et finito presentia Sanctiss: et Mathæi se quasi obtulit qui prius antea Justus videbatur facies, peccatorq; a capite ad calcem pedis inquinatus et quasi occultus mea et transgressiones nunquam attendit exactè novexam Satis. Jam hoc postquam suo Sanctiss Matthæi Jam porrò id Lux mihi effulsit.

(xx) Similiter Esaias Cap: 6to collustratus Luce Matthæi ait Divina, quamvis prius erat ed vir sanctus tamen se cognoscit tabamara. v: 5 Ve mihi pereo quia homo vir pollutus labiis. Obj: pollutus labiis in V. T. erant

leprosum qui dum ad
te, Nam Deus halyt
illo erat insanabil
ctum. Tales lepr
digni ut cum Deo
vidiabant, alioru
se lepra quodam
Deus quod malum
ne corporis pecc
[illegible] De fis Clau
de Justificatione
producendam sequ
ro, Dei Calumnia
sitior oneribus d
ibus Circa hunc
mur loco qui est
riatoribus os obtur
peccato ut grada
qui mortui sum
Est Sententia pl
exprotu o sunt
Jun de Mortificat
(:) Peccatum mo
hoc duo dispingue
versa, tum 2do ex
us est peccato, M
ubi pbuti illa
Scire, quam quo
Cauberus sub iii
et hoc modo sacri
Apto quoq; obve
os re peccato,
Prima Nostra Fil
peccato, qui iam
sime examthlavi
nunc Dñs Filio
Sanctis, nam Or
Scripsit, ut in Ada
Scripsit alibi quoq; in

leprosum qui dum alio loqui volebat, debebat labia et os sum velare, nam Corex halyrus silo occidere poterat Elisæus. Nam lepra illa erat insanabilis nec admittebatur talis leprosus in conspectum. Tales leprosos hodie ē peccatores certum est, qui dat. ℔ ma digni ut cum deo loquantur. Nam Regem Jehovam exercituū viderunt oculi mei — ad illos radios qui ex Solio Mattis Dñi radiabant, alioqui generans Esaias in cordis sui profundevidet se lepra quodam (pertinaci) per nativitatem ē corruptum vitiosum quod malum deponi nequeat, nisi cum morte et destructione corporis peccati.

IX. Desit Claudii agmen quod hoc est, doctrina Reformatorum de justificatione ē vera, et influeat adversum illam Sanctitatem producendam, quod coram deo placeat, hoc demonstratum ubi jam vos, dei Calumniæ nobis ad adversarios illard in capud stoverit. Satior circiendi id aurem; ut ex intimis nostra doctrina fontibus circa hunc justificationis articulum eruamus, ubi primus locus qui est Rom 6: 2: ubi Apostus in eo est, ut Calumniatoribus os obturet, ubi V 1 sic aiit: Perseveremus ne in peccato ut gratia abundet. V 2. Subjungit: Absit inquit: nos qui mortui sumus peccato, quo modo in eo viveremus. Ea est sententia plane sensui plenissimi, quem plerique interpretes ō sibi adsecuti, Nam hoc loco cogitari agitari de mortificatione Carnis deinde Rationem esse hoc duo (:) peccatum mortificasse et mortuum ē peccato verum hoc duo distinguenda sunt, ut pateat Imo tum ex præsidiversa, tum 2do ex verbis 2mo hujus Capitis, Nam quod mortuus est peccato, mortuus ē semel, ex quo vivit vivit deo, ubi patuit illa Ap mortuus ē peccato nihil aliud potest scire, quam quod propter peccata et maledictiones eis imcomminatas sub iis poenam, manus infinitam summi dei, et hoc modo satisfecit justitiæ Divinæ. Idem adspectus Apostus quoque observavit v 2. ubi ait: Fideles mortui os ē peccato, qui prima fronte alienum adparet; Nam Domina Nostra Filii tenet solum Xtum mortuum ē peccato, qui iram dei sustinuit, et ōia peccata effecisse examinavit, sed facilis ē responsio. 1. Quod Xtus omnes ōes Fideles fecit id ōes fideles fecisse censentur, nata ōes fideles unum Corpus constituunt in Xtō Capite, ut in Adamo ōes unum Corpus efficiebant. Gal: 2: alibi quoque inculatur ab Apostolo, ut 2 Cor. 5: 14. 15. Gal. 2: 20. 1. Pet 4. 1.

1 Pet 4: 1. qui locus diligenter notatu ndus, nam idem plane continet, qd mox clarius evolvemus, si itaq; J. Sponsor amaritudinem peccati degustavit, et mortem illam maledictionem qua refulsit in minima quoq; transgressione, similiter fideles degustaturi sunt cum Xto illa ora, si? J. Sponsor in Crucem affixus, similiter fideles cum illo, si non in se ipsis, utiq; in Capite suo Xto, qd tandem dem est ac si ipsi fecissent, sic in reliquis hoc fuit mens Spti, ut mortui sint fideles peccato, h. e. in Xto passi. [&] Ex filo sequ. nps V. 3. ubi subsumit nos baptizatos &c in Xti mortem, h. e. vim baptismi mysticam nobis declarat, qm admodum Xtus e mortuis, ita & nos membra cum illo eandem mortem susceperunt idem ipsum, aliis adhuc significantioribus vocabulis et locutionibus post ut V 4. 5. 6. mundatori, justificatori, glorificatori non tam de Veteris hmi mortificatione contendunt, qua fit satisfactionem, qm de illa relatione, qua fidelis mundi peccatum in Capite Xto subierunt, divinq; justitiæ satisfecerunt, ita ut cum jam a peccato mundi totum liberi pronuncient, qbus nec macula nec reatus, nec mors aut male-dictio amplius nocere queat, id volunt vero paulum sic ftbv. 2-do

6 Ex nexu cum capite superiore, ubi Colaonem instituerat inter primum Adamum, et ejus membra item inter 2dum Adamum ejusq; membra, eta tum respectu primi Adami, tum respectu 2di Adami, qd caput patrasset illi membra patrasse putat &c et judicatum est.

Idem patet ex iv, quod argta. sanctificationem argentiposteu demum subsummant, qd fundamentum e hoc: npe caput Xtus fecit idem ac si nos fecissemus.

D. Evidentissimum hic fit, si consideremus sbaonam Spti, neque qm torquere alias. Nam si peccato one mortuum valeret tantum, npe peccatum re mortificat.

Contrariu

Contraria inde
cati minis mper
la tão fuisset, cur
mortui sumus en
est nullo modo fier
ãas fidelis ut vi
est mortua.
& Si hacc Pra
tur Scil. peccatu
loret. ut em Cor
lidam, & cum men
sumus peccato, &
rui sumus pecca
ficientis, sumus
et extinctio pecc
liberet in nobis
motus peccati n
3 Grotius Illu
sic explicat: ~ o a
nam ita facit Apls
bis, et ad Calum
stum 4. respex
illi qui in Xto Je
tui, ad ipsum pos
Rom. ubi Fidele
ipsi similitudine
Xpi e illa? Utiq;
vim peccati mal
jam ut planta Xa
fidelis Coalescit e
suam Justificaõn

Contraria inde exsurgeret Conclusio, Cam mortificatõ peccati minis imperfecta ē, in ipsis fidelibꝫ õibus, et denigꝫ nullatenus fuisset, cur Paulus Apostus sic locutus fuisset, mortui sumus enim peccato, quomodo in eo viveremus, hoc. est nullo modo fieri posset, aut potius toto Coelo differt, a condiõne ãae fidelis ut vivat in peccato, quando quidem peccato semel est mortua.

Et si haec Praxis nr̃a: Peccato mortui sumus, ttm no, tanda Scil. peccatum mortificavimus, tum idem quidem profiteret Scil. ut ex Cor. Cocc. observat. Cujus Commentationem Solidam, et cum mente nr̃a conjunctam sic dabo: P: Mortui sumus peccato, ō quidem adhuc totali effectu, sed mortui sumus peccato, quoad certitudinem effectus, et cãae efficientis, sumus enim deducti in eum statum, ut abolitio et extinctio peccati propter cãam satis potentem: nr̃i Xti deberet in nobis fieri et perfici, donec nullus amplius motus peccati in nobis resideat.

3 Grotius Illustris Praxin hanc: Mortui sumus peccato, sic explicat: ō amplius vivimus in peccato, seu male, nam ita facit Apostum idem quidem probare, mutatis ttm verbis, et ad calumniam nihil respondere, Carissimum in est Apostum 4. respexisse ad mortem Xti, propter quam mortem illi qui in Xto Jesu, habentur tales qui peccato sunt mortui, de ipsum porro P. luculentius patefecit ex vi. Cap. Rom. ubi Fideles dicuntur plantae instar Xti Domini, inseri in similitudinem mortis ejus, ubi quaerit. quae mors Xti ē illa? Utique mors Sponsoris, et Satisfactionis, quae vim peccati maledictionem et poenam exhausit, illaam jam ut planta radicitus viva insita cordibꝰ fidelium, sũ fidelibꝰ coalescit et conerescit, cum fideles in Xto Jesu suam Justificationem per fidem quaerentes, eam mmi

mam transf

mam transgressionem aeterna morte Sensu dignam,
et ad lumen Spus horrent, detestanturq3 illam turpitudinē
quae in ōi peccato residet, quippe quae turpitudo infinitā laedit
Maiestatem.

Tenendum 7mo è: Quando Fidelis Cum Deo una diuinā
planta in Similitudinem mortis ejus, id minuit. Simul,
ut quanto magis credit aliquis se Justificatum a morte Xti,
et quanto magis beneficium hoc aliquis sibi vendicat, tanto
magis odium et horrorem peccati sentit in se crescere, instar
vivae radicis, et eo magis sentit quod ille horror et odium
in peccatum se se diffundat p oēs facultates mentis, p m,
tellectum, voluntatem, et affectus oēs, ita per Spalem
suam Xtum, mallet mori millies totus. quam semel pec,,
care. Eandem adhuc veritatem adstruam, et concludam ex
Rom. 6.7. Qui mortuus est liberatus ē a peccato. Supra
alicubi hunc locum explicavimus, ubi monui ex Ellipsi
hoc Versiculo, quae sic Supleatur: Nam qui mortuus ē
peccato, a peccato Justificatus est. 2 A. Liber pnunciatus
est a reatu vitae reatus damnante et maledictione. 2 liber
q3 pnunciatus ē a peccati et reatus vi maculante. et
potenti, quodāer insuperabili fascino ac fuco pstrahente.
ad laesionem Maiestatis Dnae: 3 pter levem fractionem: liber
ē hōo pnunciatus. Obj. Non potest Deus Sensu primo aliquem
Justificare, hoc ē absolvere a poena et maledictione peccā,,
ti, ut ne amplius in eō Detur, nisi eum em Justificet Sen,,
su et affectu illo 2do h: e: eum absolvat a peccati vi
pelliciente, ne amplius in eum dominetur. 1. Intellectū
obcoecando. et falsis imaginib: deludendo, 2 Voluntatem
irritando et depravando, denig3 3. Affectus ejus inflā,
mando, quae s: ut ita dicam: Regnum peccati Constituat,
Jugumq3 illud quo Servitus irregenitor. praemunt. Si
Ergo haec ōia ex Justificatione pfluunt, atq3 cum ea

Continuo

continuo et in
tem ejus Constitu
de Divina nra po
urgendum est p
Quod ām abso
concepserim, tūgin
ad pura alienum
ne ad Sctificaōnē
Distingvendum ē
maculante, qui ē
exercitus, et xto
stingvendum ē 2do
depulsionem et e
nam I.ō Primus i
recipiens, quo (re
status est, h: e: liber
et pliciente pec
qui ipsa Sctificaō
nem hōo q dies m
mo actus Sctificā
sensim sine sensu
modo Deus ex ev
Et his oīb: Jus
deliveraonem, trib
ne duae Statuant
absolutio a reatu
barathrum mali
lutio a macula, q
actu et inficit, m
tristis. 3 Pars J
aeternae, cum hīn

Do

Quae s

Vid pag 525
437.

continuo et in divulso nexu, cohaerent, quin imo partem ejus constituunt, jam Sole meridiano clarius elucebit, q̃ Trina nra potentius nihil sit ad veram Sctificaõnẽ urgendum et propagandum.

Quod ãm absolutionem a vi pollicente et maculante concepserim, tnqm ptem essentialem Justificaõnis, primo adspectu alienum posset videri, et magis videretur ptinere ad Sctificaõnem, qm ad Justificationem. Sed I. Probe distingvendum ẽ inter absolutionem ab illa vi peccati maculante, qui ẽ actus Judicialis, q̃ Tribunali Trino exercitus, et xto, membrisq̃ ejus adplicatus, et distingvendum ẽ 2do inter illam maculae Sublaõnem, depulsionem et extirpaõnem, peritusq̃ abolitionem, nam I.to Primus ille actus ẽ tm̃ unicus, nullos gradus recipiens, quo cresceret, sed statim plenus, atq̃ perfectus est, h. e: liber ẽ pronunciatus, ab õi vi pollicente et pellicente peccati, I. Posterior ãm ille actus, qui ipsa Sctificaõnem constituit, omino recipit gradus, nam hoc q̃ dies magis magisq̃ Sctior redditur, et primo actus Sctificaõnis ẽ quasi imperfectus, et crescit sensim sine sensu, quasi Secundum Oeconomiam, quã modo Deus exercet inter fideles N. Tri.

Ex his ãm tribus Justificaõnis nrae cumulatissãm habem. definiõnem, tribus ptib. se exerentem, cum in vulgo duae statuantur ptes. Ima pars Justificaõnis est absolutio a reatu, quatenus peccatum damnat, et in barathrum mali tristis immergit. 2da pars ẽ absolutio a macula, quatenus peccatum fascinat maculat, actu et inficit, mergitq̃ revera in barathrum mali tristis. 3 Pars Justificaõnis ẽ adjudicatio vitae aeternae, cum hõi Jus promeretur ad bona Coelestia.

Dominica XXIV.

Quaestiones LXII. LXIII. LXIV.

Vid pag 525 Tot Dogmatica ja. Item pag 437. Vid. 305 et

de bonis

+ Actus nam õis fidelis in xto J. Justificati ẽ

Az Ige Felolvasásáról a' mi igazából való tehetetlenségről

Dom. XXIV.

369. De bonis Operibus

Hac Sectione eadem adhuc māa confirmat. et
probat. itemq; ab objectionib. et Calumniis defendit
et vindicatur, cum contra Iustitiarios Pontificior: h. e.
qui propriam Iustitiam defendunt: ostendit. bona opera
nec in totum, nec in pte posse nos apud Deum Iustifi-
care, quod qne LXII. ostendit. Obj. tandem Q LXIII. Ad.
ta Adversarior refellunt. Tandem qne LXIV. refutat.
Calumnia Sanae Eternae adstructa, quae sigillatim
sequemur. Ergo in hac Doctrina IIIia videnda

1. ostendem. bona opera nos ō Iustificare Q LXII.
2. Argta Adversario. refellemus Q LXIII
3. Calumnias absurdas Sanae Divinae adstrictas retunde-
mus Qne LXIV

1. ostendemus bona opera nos apud Deū ō Iustificare.
Q LXII Obj. Sec. I. Pontificii bonis operib. meritum vin-
dicantes, et tribuentes, inferiorem vim Iustificandi,
a) illemb. adscribunt, adeoq; distinguunt meritum hoc modo: ut
b) Melto. aliud sit meritum a. Ex Congruo, b aliud ex condigno,
c) Eggyes Zerint c aliud ex pacto, Meritum ex Congruo, sic definiunt:
nekto jó tselekedet az jutalomra. — quod sit opus moraliter bonum, factum ex Libero Arbitrio
hūis, d adjuto Arbitrio ſ Dei grāam, quod opus bonum
tale sit, ut Deo congruum videatur, bonum illud lauda-
re, agnoscereq; bonum ee, ac illud remunerari a Deo.
Meritum Condigni sic definiunt: qd sit opus moraliter
bonum, factum ex Libero Arbitrio, quod Lib. Arbitriū
Texts Ephyll. a Dei grāa fit adjutum, cujus meriti tanta sit di-
& Kegyelbül tatuttatokig gnitas et valor, ut merito a Deo remuneratōnem ac-
hitnek altala cipiat, et quidm Condigne: Deumq; quasi debitorem
ēsēz nem ti constituant. Quia am hoc crudum et nimis lusbū
lōttetik vagy videbat, alii Pontifici Doctores ſ emplastro adsum-
Isten' ajandēk mebant ad hanc crudelitatem, et Superbiam mitigandā.

Text. Luc XVII. 10. Ita nim, ezekut sat.
Exod. Hiz általvō nāgy ig: és Istentek: egyber hittetek, mint az Tertiam ne
élēs ta tyúmōtt Ferhet. Nedvesség; gyümōlcs: Hit jōtsel. — Holt Letrigkem tehet
A. Igeletek, Isteni Igeimnek erēdetnek ſ Mutatja Jacob. bōjtol Istentōrvēnek
alamisnák. innen Projectát tiztsel holta utan. 2 Pāld Abrah mōdot egyik ke
Zsid ēdes mustrálnigōt 2 Sam III 27. 3e Kevēlygōt; Nagy-Lucca. 4e Temporum. Jtem
Evāns.

+ N: Sándor Ványa ajand egy Attalelmek

Dom XXIV

Tertiam ne
ad Iet ex pacto, M
sit illud, de quo D
supra valorem So
lii Pontifici Deton
tentiam delaban
decernere opera
valoris et Dei, in
et Iurgidae Arg
2. Refutatim
ctiones pessimas
Deo: merito ex Co
us nam librum i
tlusta Naa vire
ra bonum opus
te pugnat cum S
et effectum e, hn
hoc ſ lapsum de
loca Scripturae
Sed hic pauci tan
rationem praeter
Testimonia ob o
Meriti ex Congr
nullitas Meriti
tutem a Sola Naa
ntiore illa bon
quam Deus ad u
da Praestantissim
quas Naa lapsa
quadam contagi
Primus e Qu
grāa Dei Iuvan
ma bonitate, quo
tria debent consti
et vero amoris

Adhozē. Vérük jōt
ger jōtsel. Nemes
ō jōtsel Attak; igy
sittelmet vāgjanak

Tertiam meriti distinctionem, quod meritum ali, ad sit ex pacto, quod sic definiunt: Quod meritum ex pacto. sit illud, de quo Deus cum hne pepigit, qd ipsius bona opera tm supra valorem Sanctitatis praemiis remunerabit, Verum hi Pontificii Doctores, sii verebantur ne ad Protestantium Sententiam delabantur, Placuit plurimis post Bellarminum decernere opera ex meritoria ratione pacti, Simul ratione Valoris et pcii, interioris, Hae jam futiles armis instatae et Turgidae argutiae.

Refutabimus veritatis radiis et quidem ordine has distinctiones pessimas Sic refellemus: I. Meritum ex Congruo. Obj. dico: merito ex Congruo nihil ee incongruentius, et absurdius nam librum illud arbitrium, quod sibi fingunt adversarii, et quo et juxta Naae vires, Sine graa Dei adjuvante aliquod verum bonum opus Sommiant, Se posse facere, directa tronte pugnat cum Scra, quae Scra de qd bonum, sincerum, et pfectum e, hni abnegat, et detrahit post lapsum, nam hoc plapsum de bonum, de rectum, et sincerum amisit, loca Scripturae nunc o visitabimus, nam plurima sc, Sed hic jam iij tantum delineabimus, duplicem viam ac rationem praeter dissertissa # qua via et ratione # Scrae Testimonia ob oculos ponit, Oij vanitas et nullitas, Meriti ex Congruo. Prima via est rao qua vanitas et nullitas Meriti ex Congruo, patet hoc est; quicquid virtutem a Sola Naa, absq3 graa Dei Juvante oritur caret interiore illa bonitate et pfectione, ac sincera rectitudine quam Deus ab unoq3 requirit, et quae Deo accepta ee pot. Da Praestantissimae qq3 actiones, et virtutes, declarantissimae quas Naa lapsa edit, sunt corruptae et infectae interiore quadam contagione et turpitudine carnis corruptae Primus e quicquid Sola Naa pficitur et editur absq3 graa Dei Juvante, Dei graa e imperfectum et carei intima bonitate, quod sic pbo: quod ad Bonum perficiendum tria debent concurrere: primo ut bonum opus, oriatur ex vero amoris Dei et proximi fonte, qui e unicus

consactionis

adhuzó E. Vitkájósságok – Erkölcsi bajok, mjkelui ni Lásson
igaz jótek. Marnus: Dergéjűlgel hogy minden cselek cselekedet szivből legyen
ki jótekedtünk; egyenlőssen szemmi jutok az cselekedetekben: Istől tarbojerkapcsa
latunkat vitjanak Luk. 17: 10.

Caritatis. 3. ut fiant in bo. nostr. frien. Sal. in gloria Dei. Obj. 6

actionis Deo placitur & Ut fiant bona opera ad bo. normam seu legem. Obj. Jam vero judicet quisq; an possibile est, ut Nāa quā pure Nata sine grā dei adjuvante possit ejusmodi fructum Nobilem proferre? Negnaquam ergo fateantur qui aliquam veri peritiam habent. an hoc otio quis exacte possit prostare vel in his aliquando deficiat, adeo ut quicquid ē virtutum humanar claudicet.

Plerum exacte prostantissimā quoq; actiones et Virtutes decentissimā quoq;, quā a sola Nāa producuntur infectā sunt. Quadam enim contagione carnis corrupta. hoc ipsum cuilibet attendenti spondeo reperiet, adeo ut Neminī dubium fieri debeat, Sed clarum evidentiq; fiat, nullo hoc excepto, quod sic demonstro: duo sunt principia Mala quidem ex quibus Cujuscunq; actiones hominis influunt, eaq; occulto quodam vitio conficiunt, Amor Pprium à Superbia et Nimius sui amor Pprium à Contemptu et Nimius amor Suor Commodor, quod duo principia officium Ut quicquid hoc malatesis molitur, absq; Dei gratia, id ōe tendat ad ipsum hominem non ad Deum tanquam ad Summ Pprium, ad Suam hominis Voluptatem, et ad Sum hominis finem dirigitur. Ergo illa opera Nullam laudem, Nullum premium apud Deum merentur, quia ex tota Ratione hominis fiunt, Nullo habito respectu ad Deum, quoq; dia oculis hominum et erno fuco illudunt, adeoq; merentur poenam et Confusionem ārernam.

IIdo Profligato merito et Congruo Ratione quoq; arrogant illud Meritum, quod dicitur et condignō quod Vesanid quomodo potuerint procedere vix videmus & vix est credibile ē, eo nomine illos procedere, Sed in Ecclesia Pontificia verae Actionis hae in parte placuit Deo Manifestatione, quae est Cor hominis Virtute Vacuum et Virtutum plenum Sum Mani Suis ipsius amore inflare

Anti Xriana

A) Ai jószándéknem igaz tanulság. 1o Mert az erkölcsi érzékből nem fakad hatékonyság, mi lényeg az jó. – A Philók Görögök Szent Plato a hit előtt az Istenhez közelítő hívségek. Aristides erről hasonlóan így gondolkodtam vitek. – Arrianus az Epikur Görögök a világi Gyönyörségek. – Maga Epikur a mennyiségből és a belső szándékból származó gyönyörűségek. Az valóban egy akadályozatlan nyugodt nyugalmi állapot. –

imitar alicujus Bonae Sub furor Ps. Haec cui vis pa tum, ex Condigno. runtur ad opus ē possit. Sine ve et officium indeb virtute 3. ut nih fili. Suis numer o opere commod Cui officium exhi inter officium se tur. 6. Denig ut illa, quae passer num Pater qui sed dei Circumst datum est remu

Nos Character sit ni solum DE finem, vāo T. DE et opus Spiritis fi facere, sed et mo stibus Spiritū o ritus defuit, sed molumentum et officium illud, et dinavit gloria gloreficatum ē, inter opus et premiu immensa dignitate premium laboris t Characteres Contr

Anti Christiana a' gyönyörűségek hívetlen ket Montaigne a' nevelés tisztyén a' jo szeleté nem magukból kösön

nistar alicujus sollis vento turgentis, se se distendit
donec suo furore crepet atq; dissileat.) posse pergere.
ℒ. Haec cuivis pareat. Si modo perpenderit quid sit meri-
tum, ex condigno, adtendet, ad conditiones quae requi-
runtur ad opus quod bonum ee possit, et qd meritorium
ee possit. Sunt vero conditiones illae sex hae seq. 1. ut opus
et officium indebitum sit. 2 Propria virtutis, et propria
virtute 3. ut nihil in illo opere quod desiderare, sed
sibi suis numeris sit absolutum et perfectum 4. ut ex il-
lo opere commodum et emolumentum exurgat, ad eum
cui officium exhibetur. 5 ut fiat aequalitas et proportio
inter officium seu opus, et interdum ad quod assura-
tur. 6. denique ut secundum Justitiae vigorem inter bia
illa, quae pacerant ad tale opus, persolvatur. Deum ℒ,
mum ℒ ster quod erat laboratum, ne subtrahatur,
sed ὁèς circumstantiae quib: bonum illud opus effectu
datum est remuneretur.

Hos characteres ex condigno meriti quilibet cogno-
scit ni solum ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΙ. quadrare non ni Judaeum
hnem, rão ℒ. ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΙ. est, qui debitum officium
et opus ℒstitit. indebitum quatenus ℒse ō tenebat
facere, sed indebitum fuit rãone nostri: / Ille suis
viribus ℒstitit ō alienis. 3 Ille ℒstitit opus cui nihil de-
nitus defuit, sed integrē ℒstitit. 4. Ex illius insignis
molumentum et commodum redundavit, ad eum cui
officium illud, et opus ℒstitum est. scil. ad Deum re-
dundavit gloria, quia nomen Dei hoc officio et opere
glorificatum e, et admirabiliter illustravit, 5 Illius
inter opus et ℒmium aequalitas adfuit, et ℒportio, nam
immensa dignitate coronatus e. denique 6 ex Justitia de
ℒmium laboris tori ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΙ. datum est. Obs. Ti
Characteres contrario modo reperiuntur in officiis et

Antichristus a' gyülöletes a világ nagy utálásától
szerzett hírétől ket ℒsitum jót ismert. — Így az ostatlan Monsieur
Montaigne a' neveléstől. Hebey a' törvény adásról. — Az olvasónak a' dolgot ereszt
tartyuk a' jo beleegyezések fundamentomának. — De ha tudjuk hogy hajlandóság
nem megelégedik hősiesen tettyünk hiú hírnek-gyelmével és így abból minden adomány

operibus ab hõne em Sctiſsõ Spiritu et Spstandi occõnes sequentes.

1 Primo eñ quicquid boni possunt hñre, Spstare, id utiqꝫ tenentur praestare, Luc. 17. Si ita fecerimus qqꝫ dicite Servi inutiles Sumus, quia id fecimus quo tenebamur. Obj. Hinc Iorum resilire ad Ceremonias Judaeorum, certe si eas faciam inutilis Sum, Sed si hodie legem in, gerem, ō esem Servus inutilis, facere in solidum, et ad id obligamur, vinculis tum Rõae tum Creõnis, tum Regenerãonis et grãae. Secundum loca Luc. 7.10. et 17.8.9. De equo ubi Servus faciens Equum Rom. 8.12. denicꝫ aliqꝫ patet, quod quilibet teneatur Deum amare, et proximum et qui hoc exercet, nihil exercet pter officium, quod teneretur exercere, hoc adeo verum ẽ, ut ne integre quidem hõo possit mereri ex Condigno nisi ex pacto.

2. Quia Sctiſti qqꝫ hñes, vitiõ propriis nihil possunt effiere, Sed Deus operatur in illis, et velle et Spficere, Phil. 2. 13. Unde Joh 15. 5. Sine me nil potestis facere. Sunt pterea bona opera 1. Effectus et fructus S. Sti, Gal. 5. 22. 2 Tot, idem dona Dei, Jac. 1.17. 3. Per vim creantem, ni ipsi Sti, operantem, Phil. 2.9. 10. ubi Summus ẽ observandus nexus, quo Dei gloria nobis adimitur, Dei qꝫ mãa arrogandi et gloriandi tollatur.

3 Quicquid phinc S. Sctum, et pter gratiam Regenerãonis pfertur, a fidelibus rõ multis modis, Suiqꝫ imperfectionibus, et noeris adficitur plurimis, atqꝫ adeo veniã vel Condemnãonem requirit, mereturqꝫ, atqꝫ indigeret grãa, quasi non accedat damnãonem mereatur, hoc fundamento abjectis Dei Suam Justitiam abjicit, et alteri, coribꝫ reputat. Phil. 3. 6. 9. hinc collineat locus Esa. 64. 6. Summus Dei ut immundus, = ΚΑΘΕΞΟΧΗΝ. Leprosus et Dei Justitiae

† Joh 15: 5.

Protestáns Akad. = Sorozatos által P. C. 397.

et Oēj Justitiae nrae ut pannus menstruatae mulieris. Obj.
negatur fidelium opera bona et Justitiam ee pannum menstru-
atae mulieris hodie in N. Trō Eloquij citatus Esa. 64. 6. Ad ope-
ra legalia sub V. Tō pertinet, Et Obj. Car. Scultens, Justitia Mā
in se spectata est quidem ut pannus menstruatae mulieris,
quatenus Ego ut carnalis, impurus, med turpitudine Oia pol-
luo, Sed quatenus grāa. Xti accedit, tum nōn ē Justitia mea
peccatum, Adde Job. 4. 13–17. et 15. 15. An hōo mortalis Ju-
stus potest ee coram Deo? An suo Creatore prior ee potest hōo?
Cap. 15. 15. Sanctis suis perfectam scitillam ō conxe dixit. Nec
Angeli St. spectē pure coram oculis ejus, in quib. negat.
aliquid purum. et Juxta legem Dei spectatum, posse spdixe, ab
hnē חֲמֵצָה כְּמֵאָה Acrescente, Fermentescente, ni ē pec. Hgus. ni-
cati originalis, acor et fermentum, quod se in hora, et mo-
mento, spDei hnis faustraret, et actiones, diffundit, ea spoc,
cultra quasi labe adflat.

4 Nullum commodum et utile redundat ad Deum ex
nris operib. Job. 22. 23. Num spdest hōo Deo, cum sibi spdest
Sapiens? Num voluptatem habet Oi potens, ut te Justifi-
ces, aut an emolumentum est Deo, ex eo qd vias tuas Justes
dicas?

5 Nulla spportio ē inter opus ab hne spviris viribj
sine grāa Dei juvante spductam, et inter spmium ut de-
beat ee inter certamen, et coronam. 1 Cor. 10. 17. Rom. 8. 18.

6 Denigs operib. nris datur spmium, sed ō ex Justitiae,
strā vigore, verum ex mera Dei grāa, et idem ē acqsit
labore in accipimus ex grāa Rom. 6. 23. et 4. 4. 2. 6. Hae
strigra destruunt illam male cognitam Bellarmini senten-
tiam, quae adscrit merita bonōr. operum ee partim ex
pacto, partim ex spmissione Dei,

III Quod att. ad eos, qui tum ex pacto bona opera me-
ri sentent et statuunt, illi ō tam graviter errant, quam
illi, qui ex Congruo et Condigno statuunt, imberim illi
qui ex pacto dicunt mereri bona opera, qui foedus

11o Erekjének tartása és imádása. Vid. Bpugsthor de his operum
B.) Ellenvétetik: 1o Mat. 5. 12: Orulj ēlek sat.
2o Apocal. 3: 4. Vagynak Sardisban sat. 3o = Mat 25 –
Tertul al birjatik az örökségh. 4o Ki nint igéret által ajándé-
zvrat magát adnia nem tessi tartozásképen. – Solutiones.

operum denuo inducunt, in quo meritum ex pacto. Cum habuisset in V. Pro. Cum tu in V. Progg. Salus datae fi- Delib. per gratiam anticipatam, contra hos hnes Poremus.

1 Hoc qui facit, is posse excidit ex foedere gratiae, ejusq; gratuitis beneficiis se excommunicat, ut hoc ex plus m- sculeat ubiq; Rom. ii. 6. 7. Est quidem formula foederis ope- rum. Hoc fac et vives. item qui fecerit ea vivet in eis. Sed qui secundum illam formulam adspirat ad vitam aeternam, atq; ita ex pacto conatur mereri vitam, is habeat, nusse e alteram q; hanc formulam foederis ejusdem: Maledictus qui non maserit in iis quae legis &c.

2 Redarguunt. illi ex eo, qd in foedere gratiae oia in universum Xto ejusq; meritis adscribuntur. quippe qui facti sumus e nobis a Deo ad Sapientiam, & Justitia, & Sanctitas, & Redemptio, 1 Cor. 1. 30. quib. 4tuor membris, nihil cu- mulatius, nihilq; completius quod. Concipi.

3 Convincuntur idem q;, quod vita aeterna sit haere- ditas 1 Pet. 1. 4. aliiq; locis. Jam vero. haereditas e cadit sub meritum, exigitur tamen is qui haeres e se se dignum gerat. illo honore, quo adficitur. et adficiendus e, quod etia Sra Theologia hoc in pte unice exigit.

4 Disputationem hanc laudat Apostolus Rom. 6. 23. Stipendium peccati e mors, Donum vero Dei e vita aeter- na in Xto Jesu. Obs. Emphasin in voce καὶ 16 μὲ 3. Continere quae caam Pontificior. jugulant, 1 Obs. in vo- ce καὶ 16 μὲ. Dici illa voce, quod ex nullius nostrius me- rito data. vita aeterna, sed gratuitum magnum sed mera Dei gratia, et liberalitate donantis, & Vox illa καὶ 16 μὲ et excludit de meritum, id o tam ipsae voces declarant, et in- sinuant, Sed cum nexus cum Superioribus, validisse convin- cit, ubi Apostus deterreret a Servitute peccati, inten- bat ad Servitutem Justitiae, introducens duos quasi dnos peccatum et Justitiam, quibus membra sua servire.

5) Kegyelmünk[illegible] igazán tulajdonit[illegible] Jam vero
1e Nem ingyen[illegible] hogy valamit érdemlettünk. de hát Krisztus[illegible]
kitsoda tőlünk de kívülről is 2 – 3e Mi tehát a jegyesünk folyamodunk
ötet a törvényhez: Nehnk Rom VI:14. Ezt a vagyok a törvény alatt[illegible]
dolog. Mit tegyen ez? vid supra. — Epilogus. Recapitul. Eph. II:8 Kegyelből Hit,
nek által[illegible] és ki nyilv. Amen.

[illegible] vero Sub-
[illegible] stipendio mortem
[illegible] mors. Sed mu-
[illegible] stipendi
[illegible] Justitia [illegible]
[illegible] mors ex m
[illegible] datur.
2do Obs. In Voc
respondens magnu
inde non tantum
mentum excedit a
timo & item dari
seudonym laborar
illis finis adscrib
3tio Vox καὶ 16
item supra merit
locatur nobis, nam
me imponit, is
ctione aeterna, qu
ralissime ex grā
& perennem mā
1 Frgta Salvat
& Pontificiorum Ob
1 Obs. Mat. 5: 12. G
in Locis. E. Gand
agnibus dicunt:
re meremur ex Cen
am vē debiti et m
debito, sed ex grā
gunt vitam aeternam
dicimus ipsi sit merce
Matth. Mich 6 os prae
quo qu
et beni
vitalem

unt. Idem vero Sub- finem infert, peccatum ꝙ solvere ꝙ stipendio mortem, seu quod Stipendium peccati sit mors. Sed non aliter fuit stylus similiter inferre, Justitiam ꝙ stipendio ℞. solvere vitam æternam. Seu Stipendium Justitiæ è vita æterna, quid tenditio non erat æqualis, nam mors ex merito infligitur, sed vita ex gratia et liberalitate datur.

2do Obs. In voce ϰαρίσμα qd vox illa infimet donum respondens magnitudini et immensitati donantis, qd ℣ inde non tantum ōe meritum excludit, sed eum in immensum excedit adeo ut hōs licet, dies noctesq; toto curriculo ō ttm brevis hujus vitæ, sed cum curriculo aliquot Seculorum laborarit, tñ nullam ℣ pōrem laborum suorum hinc ℣mio adferret.

3tio Vox ϰαρίσμα Inculcat prdmium et donum qd ō ttm supra merita nostra, sed tñ contra merita nostra collocatur nobis, nam cui hdè Corona munificentissima dei manu imponit, is se dignum agnoscit pœna et maledictione æterna, quo adspectu vis donativis hujus liberalissimæ ex gratia factæ, supra ōem captum cumulantis, et perennem mām prbet ad ōnis in cultu.

℣ Trita Adversariorum refellemus R. LXIII Removendæ ℣ Pontificiorum objectiones, quas hic Nobis movent.

I Obj. Mat. 5: 12. Gen. 15: 1. Mισθὸς Merces Vestra magna est in Cœlis Ej. Gaudete, et Μισθαποδοσία Hebr. 10: 15. et 11: 26. a quibus dicunt: Vita æterna dicitur merces. Ej. Laboremus ex Credigny R. I Cum Paulo mercedem alteram tñ debiti et meriti, aliam ām mercedem, quid ō ex debito, sed ex gratia offertur Rom. 4: 4. 5. Ej. Cum Pontificii urgent Vitam æternam tñ mercedem, Ej. Mereri debemus? Dicimus qd sit merces vitæ æternæ, sed merces ex gratia ō ex debito Mat XX. Mισθὸς premium gratuitum Mat XX. B. ut Pisalm qua qui non tenetur sed ex liberalitate et benignitate dat hoc loco significat ex gr. Scriptúrae

+ Jesus Krisztus Boldogok kik laborálnak szent Dukar ígérgetik Boldogok Ezek nincsen titkok kiválmaruk ö väljatek mert a' ſi jutalmuk bövséges mennyekben.

ut Paulus id soli de demonstrat, & Nihilo Graecis designat omnium quo alicujus labor, diligentia, et obedientia coram ait, citra illum meriti ipsius dicti respectu S. S. tus haec vocabula Nihilo insinuatum ire voluit, quantumvis Deo ova debemus, intra tm e Dei bonitas, munificentia et liberalitas erga nos, ut semet ipsum nobis quodam modo obligatum ptificatr, atq3 minima qq3 remunerari velit o ratione mri; sed sui et excellentissae suae natae, huc ptiner locus insignis & Trin. Itaq3 Fratres estote semp diligentes. Strenui, copiosi in opera Dni, ut qui scitis, laborem vestrum a ea vanum.

x Vagyunk sár dísz kik nyí n fejtsétek vahajonat ogh fejér rohák sonyuk mast mélták arra.

Dignari vel dignum jr dicere

ars ios mélto ült 2r illen, dít tyen

II Obj. Meritum ex Condigno, ex culpunt Pontificii ex voce ἀξιοῦν dignus, ut Apoc. 3. 4. et alibi Matt. 19. 17. ut et καταξιοῦσθαι 2 Thess. 1. 5. R.t Verum tamen sane, nam vox ἀξιόω. Graecis nihil aliud significat saepè, quam aeti convenienter dispositum scopo, fini q3 & proposito respondentem Vid. Actor. 26. 20. ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα. opera resipiscentiae digna, hoc e, opera quae conveniunt fini, scopo et proposito Resipiscentiae. 2. Sic q3 posset convenire respondere, quod illa dignitas conveniebat non operibus illis, sed personis illis, quas Deus in Xto, contemplabatur, ut membra viva, o secus ac si illae personae per Xti Justitiam complevissent, quo respectu ἀξιοῦν digni possunt haberi fideles in Xto et quidem summo gradu.

Mat. XXV. Ehuru voltam sat bizatoh ar. orh ág at.- ir. th olyan jó tsel: mely tálból mintsen bün. ar. Het jó ő ajtó dékja tudjat. az ő jóltse. nyugt ébe. fölsé: tchát a jótálanság ből kegye. tudból van Luk: 17: 5 Nevelyd a' hitünket er constantia, id requirit, ut q3 stet id q3 promisit Joh. 1. 12 Mark 9: 24 Hiseh Uram .. legy segétségül az én hitetlenségemnek

III Obj. Nimis ingratum e et liberale, quod contendunt Deum hinc debitorem fieri & promissionem gratuitam. Obj. Rei ipsa et vas postulat, potius nobis, cum ut dicerent: Deum id sibi debere, ut q3 promisit nobis q3 stet, et impleat, quum sit summa veritas, ut si Rex alicui clementissimo remitteret veniam ex mera grā sua & duelli, qua parte si Ebroni partem sui promitteret, utrq3 illud promissum Rex teneretur. q3 stare o utriq3 ex obligāone, et necessitate, inevitabili ergo eum, cui promittit, sed q3 Majestas Regia tui kötünket er constantia, id requirit, ut q3 stet id q3 promisit Joh. 1. 12 Hitét qy erősségének Ephes II: 8. Kegyelemből tartatol. d. Calummiae tatok még hitnek által is ez nem tőlletek vagyon: hanem Istennek ajándéka.

Dom. XXI

d. Calumnia
nram Dñam
et necessitatem,
deniq3 ad casum
nos et dissolutio
posse, ut Carna
quâ sola se se
convertat in
modi finis, et
parum solicit
sequi posse pu
dari, q3 ex al
id debet in Sor
Stina effluit,
illud, quod ma
Stina Pontif
ois vanitas, f
ipsi et suis ac
sibi debitorem
stultitia & me
Contra vero Nr
minus exerc
cum humanitā
cia, quicquid
scribant, cum
inde quotidie
tent, ad Virtut
o plausibus h
tiarii, et mer
influxu S. Sch
deputatam, q3 S
Fundta hu

d. Calumnias Pontificior. refellamus § LXIV. quibus
vram Dr̃inam Calumniantib, ac si nos oẽm doctrinam
et necessitatem, ac merita bonor. operum excluderemus;
derisȝ adcusant nos, ut nos hñes reddimus Securos, ipsa
nos et dissolutos, Obs. Non diffitemur per accidens id fieri
posse, ut Carnalis miter nos hñum turba grãm Jesu xPi,
quâ sola se servari somniant, licet dissolutissime vivant,
convertat in luxuriam, securiȝ in peccatis vivant ejus
modi hñes, et indulgeant sibi, adeo ut de bonis operib
parum solliciti sint, quippe sine quib vitam aeternam
assequi posse putant, verum enimvero mungm debet spe
clari, qd ex aliqua Dr̃ina p accidens dm̃ posit. dici, sed
id debet in considerationem Summi, qd directe ex aliqua
Dr̃ina effluit. Jam vero directe ex hac Dr̃ina ofluit
illud, quod mox descripsimus, sed potius dicimus, ut ex
Dr̃ina Pontificior. sequatr. et ingeratr. mentib hñm
dis vanitas, Superbia et arrogantia maxima, qua de se
ipsi et suis actionib maxime magnifice cogitant, Deum
sibi debitorem constituentes ẽm Supererogatione, quatenus
stultitia p meritendi etiam ex condigno eor adflavit,
Contra vero hac Dr̃ina ex intentione directe doctrina
mines exercere bona opera ẽm moderatissõs et Summa
cum humanitate, p stantissas suos virtutes edere, p quae
dia, quicquid boni faciant, in solidum Dñae Gratiae ad
scribant, cum in plurimis se se deficere sentiant, ac
inde quotidie novis stimulis se se ad Justificationem excitent, ad Virtutem p fervendam, ã vanam, ã fucatam, et
ã plausibus hñum placentem, qualem exercent Justitiarii, et merita sua jactantes hñes, sed veram, solidam,
influxu S. Sti animatam, ipsiq Deo cordis explorationi
dilatam, p stent virtutem, et pietatem.

Fundta hujus rei jam supra § 12. de Justificatione

Profii

pos vij. Sed modo videamus quosq3 ex vitiosis Theologiae fontibus deducendum sit. Videmur hanc in rem insigniter contextu. Rom 6:14. Nam peccatum ō dominabitur vobis, ō non estis sub lege, sed sub gratia Obj. (1.) Ex his verbis longe aliam elicimus consequentiam cum Paulo, quam ut nobis adfingunt Pontificii. Q quoniam sub gratia volumus esse et per solam gratiam servari, valide concludimus et inculcamus nobis et vobis nostris, quod a peccato abstinendum, ō peccato secure minime faciendum, ut male dentibus fingunt Adversarii. Sed D. Or bonum opus non sanctitatem exercendum, potius dicimus, sine illo minime. Obj. (2.) ut Apli. mentem melius percipiamus non Argumenta adducit. Sensum hic ex ponimus, ut ostendamus 1. Quid sit esse sub lege 2: quid esse sub gratia. 1. quid sit esse sub lege? Obj. Resp. hoc loco (a) esse sub lege idem est, ac esse in Adamo priore tanquam sub opere Foederum, et post lapsum manere debitorem legis in plenitudine, ut unicam conditionem juris ad vitam aeternam impleamus juxta illam formulam: Hoc fac et vives (b.) Esse sub lege idem est ac viribus propriis obedientiam illam ad vitam aeternam et ad legem implendam praestare. (c.) Esse sub lege idem est, ac obligatum esse ad legem omnibus suis exactissime observandam adeo ut si vel unum minimum, tum reatus universalis contrahatur, per quam quis reus fiat omnia mandata violasse Jac 2: 10. (d.) esse sub lege, notatur ob minimam eam transgressionem in currere in plenam execrationem ob aeternam, juxta illud: maledictus qui quoq3 non manserit in omnibus illis quae scripta sunt ut ea faciat. (e.) esse sub lege notatur vi illius execrationis sic praemii, mergit3, ut ex illa execratione nunquam quis emergat. Ergo esse sub lege, et esse sub potentia, sic sunt ac eadem extra xtum. Ergo qui ab sub lege sit non est sub gratia Obj. Lex operum non abolita, nam Xtus quoq3 fecit debet illud, np ama me. ab ob satisfactione et ab ob gratia cum peccator in aeternum et potest praestare hoc, quomodo magis quae

que emergere pos
nationis suae subsi
tune ad fert. Cum
justitiam Dei
tis detineatur, e
tis oribus sub jace
tum, ipsa lege
aculeum mortis d
ee legem. Ne ada
peccatum, licet
pronuntiet, quem
maxime tyrannis
et vio in ejus of
2dr Videamus
est, ac servi ni Ad
ac postulatum: nisi
debitorem legis, ad
Quos jam in Xto
aspicere ut norma
dum ore fideles
toto ni cor recipiat
Haec est beatitudo
Jehova justitia
Obj: Huic med
Xto ore, legem nisi
am, videlicet, ac nos
nimirum quos fungi
gat, i ni oris ejus
mandatis legi deran
et si in Coelestiq quo
quos Xti o possum
premam Normam
praetorem. (b)
(b) Esse sub Gr

que emergere posset, Sed necesse est, ut magis magisq; sub mole dam
naonis suae subsidat absq; bulla ope nde eluctandi ff ee sub lege
lune ad fert cumulum miserie, valetq; idem, ut per ipsam legem #peccatis
justitiamq; Dei hoc, adeo ut perpetuis tyrannoj ejus vinculis maneiperetur
his detineatur, et nihil valleat, quam continuo peccare. Qui ejusq; Dnio
his oibus sub jacet, ni eum pro arbitrio suo dominatur, quem adiceat hoc
tum, ipsa lege id jubente, quo sensu Apostolus 1 Cor: 15.
aculeum mortis dicit esse peccatum, vim autem peccati dicit
ee legem. Ne ätali homine nihil potest proficisci et edi nisi
peccatum, licet pro sua Cocitate et stultitia, justum se
pronunciet, quin imo suo jactett merita, nigno merito vel
maxime tyrannis peccati, de qua Tyrannide agimus, Regnat,
et oia ni ejus operib; ac meritis contraria ad parent.

2do Videamus quid sit ee sub gra, Ne sub Gratia idem
est, ac servire ni Adamo 2do atq; per eum, et ni eo, one legis fis
ac portulatum: nipleviste Rom: 6: 4. ac proinde on amplius ee
debitorem legis ad jus vitae aeternae adipiscendum, quippe
quod jam in Xto et per Xtum peractum est, Sed legem jam
aspicere, ut normam perfectissam Charitis, quam quemadmo
dum oes fideles ni capite Xto nipleverunt, ita iem ex animo
toto ni cor recipiat mitere et amanter, et toto vita exprimat.
Haec est beatifica Coditio filior dei ni qua Clamare possimus.
Jehova justitia Nostra

Obs: Atque mediaonis altius nisi tamen, et ajo Imo fideles ni
Xto oes, legem nipluisse totam, ergo ni Xto Jesu inferior decenti
am, vident, agnoscunt, item vident ones transgressionis vel mi
nime quoq; turpitudinem, et dolent: Etenim. qui ni Xto capite
est, is ni oib; ejus membris ut vigeat necesse est, Sitigitur Xtus nihil
inventus Legi derauit quam ut legem dei perfectissime nipleret
et si ni Coelesti quoq; sua gloria id maxime fecit, utiq; membra
quoq; Xti o possunt o eandem mortem gerere. Atq; hanc su
premam normam Charitis dei et proximi magis magis q;
praetore. (6)

(6) Esse sub Gra designat per Christum ipsum, ejusq; SS Chri
vires

vivet. Ad idoneas reipse, ad suprema quæq; charitatem erga Deum et proximum officia præstenda, fidei (I.) fidei effectu ut fideles vivant mixto, atq; mutuo per caritatem sui radicati, et (II) altiores quotidie agant radices (III) eadem fidei effectu ac vegetus in xto vivat ni fidelibus et pertendesso suo fortiter magis q; ni illi promoveri donec fideles ad plenam perveniant mensuram, et quiby caupi luce mentis diana clarius patet vis illa Sanctificans, et om virtutem influxe'ens, qm nra Decima unica stat (a) Esse sub grā denotat absolutissam perfectionem legis, qua vel minimam q; transgressionem patitur, nos amplius non debere horrere, sed potius eam perfectionem ut amemus, laudemus, atq; ad eam aspiremus, et Cor nrum castodiamus omi custodia, not q; ab orby nigumentis purgemus animi et spiritus, et omnis cupiditatem motibus resistendo, minimam q; eam semitam extinguendo, radicemq; omnis peccati quovis die castigando, necando et perimendo, foederis delendo, et fidem potentissimam, ardentissimis precibus exorando, ad hoc ora pro standa.

b. Esse sub Grā idem est ac ei immortalem et minimam ab omi legis executione, do sensu, ac putant Arminiani, ac si peccatum o amplius fieret peccatum. Sed eo aspectu ut amplius non liceat legi et peccatum damnationem decernere in peccatorem, non tum si vellet executionem decernere, sed in peccatorem statim ad stat grā et omem creatum animaculam una cum pœna de-let Sanguinis foederis grāe. Ergo statim cum peccatum committimus, nobis ex hoc foedere grā datur, ut sanguis xti hoc vulnus sanet et pax turbata in conscientia conquiate quo nihil ad sanctificationem potentius

obj. I.

obj. 1. Ubi ẽm Conſcientia nompacatur, Sed Sanctia manet, atqꝫ dijcta, ibi magis magisqꝫ abexcatur a ſa miliaritate Dei ⁊ Contra vero peccata Sedatatqꝫ Conſcientia, ſe ſe magis magisqꝫ erigit, et ꝺ officium ſuum erga Deum et ꝺ proxmum preſtandum ſe ſe alacrius Stimulat.

℟ Eſſe ſub Grāa idem ẽ ac ſub Senſu ſui ꝺ remiſſionis ꝺ peccatorum non ſub ſidere, Sed magis magis qꝫ animoſe Caput erigere. ⁊ cum ſ̄nti mā animi ſuſpicium magis magisqꝫ amplecti, atqꝫ ſub ejus oculis et influxu Sancto vigilantius excubare Contra ōne peccatum, et qꝫ tanto magis vigilare quo magis noꝝ inbecilles ſenti mus.

℟ Eſſe ſub Grāa idem ẽ, eundemqꝫ infert Cumulū benedictionis, at tanē idem ſit ẽe ſub Grāa ac per ipſam legem ac Juſtitiam Dei plane liberum declaraxi ab ōni dominio peccati ẽ jus tyrannidi ac vinculis eximi, ⁊ ac contra ſervum Juſtiæ fieri adeo ōia membra mā Juſtiæ ebant ſervire ut antea impietati ſervi ebant, qꝺ ipſum Apſtus in ſequenti deduxit ⁊ declaraſſet qꝫ hoc magnum hoc ꝺ cum Gradꝫ Evangelicū, qꝺ non ſtimemus; qꝺ ẽm Judeis nō erat impoſſibile Joh. 8. 32. & 36. veritas vos liberos faciet. obj. Dei ſub Grāa ſunt illi poſſunt peccare, Sed peccata eorum non ſub Grāa illis in ſemetipſis non Salutem ⁊ Nam excitant peccata ad majorem vitam agnoſcendam exercendam, ut Petrus; Sed aliter eſt illis qui ſunt ſub lege, ut Judas fuit; Nam eo vires ſub peccato langueſcunt, non excitantur advertes.

DOMINICA XXV.

Quæſt. LXV. LXVI. LXVII. LXVIII.

℟ Se.

De ~~Sanctificatione~~ Sacramento

Mysticum illud et sacratissimum fidei vinculum
Quo fideles tangm viva membra cum Capite exto Co-
dele seruent, atq; magis magisq; ad plenum mensuram
Staturæ Corporis ejus perveniant: nobis nunc
inspiciendum è periculis respectu Causæ efficientis
quæ est Sanctus per verbum Dei et Sacramenta ef-
ficaciter ministrans, atq; potentia quadam supra
naturali, et divina oculos mentis illuminans, to-
tum q; Deo hominem renovans et reformans ad ima
ginem Dei, atq; eidem beneficia foederis gratiæ va
rius et vividus obsignans; obs. In hoc opere Conci
piendo maxime hisce nostris solent peccare tres (1:) in
excessu. 2 in defectu.

1. In excessu peccant Theosophi et falsi Nominis Mystici qui Spiritum divellunt a verbo et a Sacra
mentis, ut habent a principiis exponendis de præ-
parantibus puerilibus et principientibus et a cæremoniis, qua-
les olim vigebant. + Quakeri. Anabaptistæ Arminiani Sce. Vagi

II In defectu peccant, hi illi, qui vel aperte, vel occulte,
sive recte vires Liberi Arbitrii erigunt, atq; eo ipso aliquam
sui naalem operationem S. Sti possunt admittere, sed via
S. Sti operæ restringunt ad naalia et moralia ejus. Hos
utros; q; errores, si ex professo vellemus refutare, multum
temporis et sermonis deberemus consummere, sed com-
pendium faciemus, et circa hanc Capitalem maam gra-
vis tum libri, exponemus Spiritum et Vitam Enchir. Lxv.

I Obs. Statuimus, S. Spiritum q; ad ordinem dispensationis gra-
æ operari q; Verbum, q; Sacramentum, adeo, ut quanto-
cunq; jam aliquis acceperit progressus in vita spirituali de S. Spi-
ritu, statuendum, q; Enthusiasticis, et Mysticis, alte gradien-
tibus contrarium est.

II Statuimus et tenemus illam operationem Spiritus
absolvi moralibus persuasionibus et adaptationibus, quibus aliquis
Cæterum posset resistere, sed absolvitur, illa operatio Spi-
ritus
naaliter

+ Et Verbum ac Sacramentum

+ Quakerisch Vergis ges Ihr Vatterunser jst gebrecht sich, andert Gebet Ceremonien ärmuth ej typ pfarrherr sust jah mehrer ärmuth ej wunder Gut zeichen pfarr Kirch

= Enthusiasticis et Mysticis, illud a Hist Naturalistis Deistis. Theosophistis Antitrinitariis Sch. a Theosophis elank uppan ur Vrel is a Kugeli De alle sma = mi termasted. felet vid erist pely ar enbart a Szent élete Scriptura non tala Deus naturalis; hin tok smit chas nuby Vallasbul Szabas egy tätnek.

paalis quad
quaq; tm
to et Sacramen
in progressu fide
illuminandum
subactionem in
et facultatum
III obs. Ad re
Ejudicandam
ste cum illis, q
exigemus ejus
tum et Sacram
mibi. adplican
tur aeque ab
mimus Verbum
jam; sed quaben
dorem et Doc
fidelib. accipiu
ad vitam, et cum
modo possunt
Verbum et Sac
et adplicantur,
quatenus a
tenus Deum
tangit et ipsam
verbo, quam
lis, cum sensibi
ejusq; motus
ministrationem,
citur ad Deu
magnitudinem
Sq quicquid
efficitur, id tan
et id de medula
sam nihil alium
gradius, qui in

B. Sermuntz in
1o Paradisen 2o
Sabbatum 3o
Rupe. 4o Mag
14. Pentifex.

paalitèr quadam potentia irresistibili; quae se se exerit quasi ingm̃ lux aliqua Creatrix, et Regeneratrix, ex Verbo et Sacramentis exit et effulget, seqꝫ tam in ortu, quã in progressu fidei intime insinuat in Cordib: Fidelium, ad illuminandum intellectum, purgandum Cor, et ad subactionem inflexionemqꝫ voluntatis, ad olim affectum et facultatum inflammationem in amorem Dei et Xti Dñi.

III obs. Ad rem hanc penitius perspiciendam et melius dijudicandam Status controversiae: quae nobis inter nos, et cum illis, qui ab utraqꝫ pte viam veritatis deserunt; exigemus ergo hanc Sedem. Obs. I. Distinguimus inter Verbum et Sacramenta, quatenus recurrunt in Sensus, et mihi applicantur, ab hinc Sic dam Sacramenta accipiuntur aeque ab Infidelibus, qm Fidelibus, 2 Aliter iterum sumimus Verbum et Scta, quatenus ea ordinantur ad Sensus, ptinent jam; Sed quatenus a Sensibus superatur ipsumqꝫ Deum auctorem et Doctorem habent, hoc jam Sensu Scta tantum a Fidelibus accipiuntur, et jam Sci Scta habent odorem vitae ad vitam, et cum S Sancto necessario sunt conjuncta, nec ullo modo possunt a S Sancto divelli. 3 Si priori modo sumis Verbum et Sacrum quatenus Scil. sensibus recurrunt et applicantur, eatenus dm Scripturam Veritatis dicis, Sed quatenus a Sensibus removes Scta, et Verba, et quatenus Deum habent Auctorem, eatenus medullam Rei tangis, et ipsam aam. S Priori adspectu, ministroqꝫ jam Verbo, quam Scripto, in est mirifica quaedam vis moralis, cum Sensibus externis, adficiendi cum hum Cerebrum, ejusqꝫ motus animales, ita ut per Sacramentor. et Verbi administrationem, plus minusve aliquis commoveatur, adficiatur ad Deum in Xto, agnoscendum, et reverendum, magnitudinemqꝫ Gratiae cum admiratione judicandum Sed quicquid hujusmodi externum per Verbum et Scripta, efficitur, id tantum in Superficie veluti Cordis haeret, et id de medulam animae intactam relinquit ad qm medullam nihil aliud potest pervenire, quam Coelestis ille radius, qui instar animae residet in Verbo et Sacramentis

M. Sermuta in V. Testo. Vid Wittii Oecon foed pag 54 - 550. 599 qui radius

1o Paradisus 2o Arbor vitae. 3o Scientiae B et M. 4o Sabbatum. 5o Circumcisio 6o Pascha 7o Frumentum per M. Rubr. 8vo Aqua e Rupe. 9o Manna. 10. Serpens aereus. 11 Tentorium 12 Sacrificia 13 altaria 14. Pontifex. 15. Pax ingressus in terram S. Primitiae: et alia bene multa ad 6. hoc fidelis

qui radius ē S. Sētus, cujus virtutem aeternam tantū aeternus Doctor potr. Commanicare nobis, ō Ecclae Ministes, qui Solus potr. Hor Clausum, Opuciatum Circumscindere et mortuum tenebris ꝯꝫ imbressum in Vitam et lucem filiorum Dei Resuscitare.

aperire

IV Obs. His Distinctionib. probe observatis, facile dijudicemus, Strigias quae Entusiastae adferunt, et refutabimus. Obs. II. Ecta Nra, cum Verbum Dei et Sacramenta commendat, tume ō adserit ea Vehicula esse, virtm Dnae gratiae 2. Non adserit, eo ipso qd commendat Sacrta et Verbum Dei esse ōi Spiritu va, cua, liter Sint externa illa media, sed potius 3. Vitalia mi Ips Sctus, animata Supponit et commendat.

Sacramenta et Verbum Dei ō

V Theologia Pelagianor. et Semipelagianor. ꝓ sentiat, nam illi 1. Verbo et Scriptis exterioribus tam opere tribuerent, ut interiorē vim, et Supernaalem potestatem, si ō Verbo, saltem ipsa re deſtruerent. 2. Remonstrantes ꝯꝫ admittunt Verbo tenus operationem S. Sti, sed si ad rem ipsam attendamus, 2. Nihil ꝓ cum aliud intelligunt, quam lucem et Vim veritis mortalem, quae in externo Elemento S. Sti, et ejus usu residet. Unde 3 Naaliter deberet generare in affectum utentis, qm admodm dictum aliquod factumꝯꝫ Excellens legimus, audimus, et Videmus, et ipso afficimur, naaliter, et vel in admirationem, vel in alium aliquem affectum, commovemur, quod opus quandoquidem eadem tantum, ut subito oriatur, ita ꝯꝫ Subito moriatur, nec apud ōes ejusmodi dictum vel factum legentes eundem sortitur effectū, sed ꝓ varia dispoone, mentium plus minusve adsit, qui same conceptus longissime deflectunt ab illa mirabili virtute S. Sti, qui S. Sctus dr. exercere in cordib. fidelium comitantib. verbo Dei, et Sacramentis.

Sacramentis ō

VII Rem hanc jam quibusdam locis illustratam faciam, quas loca opponemus directe Sententiis illis, quas fabricatas dederunt Liberi Arbitrii Patroni, quib. mistis jam nobis jamjam res erit cum fanaticis.

Scripturae Sacrae

I ō. Productio Fidei ꝓ S. Sctum ē grāa Dei, quae nec Physica Seu Naalis, nec moralis ꝓprie est dicenda, sed Supernaalis et omni Vim inter. Sctis dans.

Ex. Matth XI. 28. Jöjjetek Ti hozzam

Text. Hos VI. ji. Megmu. sattatok sol

Ed. Vulg. A. T. 3. 9. Servius Homus See IV Hirz

Romai Szám hagyjak emlbecatas dedelne. Liberi Arbitrii Patroni, quib. mistis jam a Romaiak egy nevezetes illnepelet ar Ambarvalét

1= A, templum legeit vitet utan adnak 2= Physica illnepelet 3= Grizmh endebet. 4= Minde vaone

=je Olvasa papok Barsa unit Hirnat visitek. menes altal vagy zöm Kivly vhatetor vegbe.. II Ezek Papolos emlis amn Rezzi Hitsmicus Vopiscus Flavius ar Antonian Hasar elitek mind annyiſsor valohany sor valamely regy Szomszedsagu Szolatta a Romai birn,

gone, utramq. tuale et moral ipso ꝓductio fi ꝓductio fidei Excitatio ex mor ōe, quae Praxis motrale ꝯꝫ Co ses motrales I tatis 3. motri rasnabilis fre

II ō. S. Sctus ꝓducens, nim futur Suo in efficaciam Suo ut via Semin 13. Parabola im timus. Occur lor plane obdur apta sit ad Sem 2. Occurit ulte quidem terra est sordis aliqu tis, sed intus alicujus, adeo radices agere butꝯꝫ obductus bus et Lupi dil ber qua Seme citur, qui ꝯꝫ git, foreꝯꝫ emoliri, adve dasꝯꝫ, et uber vero vogo: Un Sane ab hn

dalmat, vagy j valahi a Vany hat volt Kevalni ꝯ azt ogutais a cgy Vany b

gaõne, utrumq; illud in se complectatur, et Physicum seu
naale et morale. 1. Prius seu Physicum in se complectitur
ipsa productio fidei, quod indicat nobis Praes. S. Scaal & sic
productio fidei dr. Novum cordatum à Regenerao, C. Jesu,
Scitatio ex mortuis, et quae Pr aliae Praes ejusmodi Na-
ale, quae Praes quid naae in se habent. 2. Posterius seu
morale q̃q; complectit. in productione fidei, q̃d dicant Pra-
ses morales 1 dr productio fidei illuminat, 2. Flexio Volun-
tatis, 3. motio dilectionis affectuum, et 4. totius hmis
rationabilis tractus, ut nolens, volensq; sequitur.

II. O. S. Scta[illegible] Verbum et Sacra mediate agens, fidemq;
producens, immediate q̃q; debet concipi ut agat, et ut ope-
retur suo influxu, in cordib; elector, ut Verbum et Sacra
efficaciam suam sortiantur, et ut sacrata, verbumq; q̃
ut viva semina, excipiantur a nobis ut terra viva Mat.
13. Parabola insignis de Seminatore, quam nos sic illustra-
bimus. 1 occurrit via dura, et ut calcata, quae designat
cor plane obduratum, adeo ut ne quidem superficies, ejus
apta sit ad semen Dei recipiendum, scil. Verbum Dei,
2. occurrit ager instus lapidosus, petrosus, qui ager habet
quidem terram, sed ō profundam. ager hic emblema
est cordis alicujus externam bonitatem habentis, et speciem
tis, sed intus penitus mesti et indurati, instar terrae
alicujus, adeo ut in illo corde Verbum Dei, altas vires q̃
radices agere nequeat, 3. occurrit ager spinis vepribus
bisq; obductus qui designat cor, et animum solicitudini-
bus et cupiditatibus plane occupatum, atq; obsessum, in-
ter quas semen Dei extinguitur, q. denique bonae subac-
titur, qui premio mollito atq; fecundo semen rece-
pit, foveq; q̃d emblema cordis, q̃ paratis, subactis, et
emolliti, adveritur salutaris vis concipiendae, fove-
dae q̃, et uberrimum earum fructum ferendum, quam
vero rogo: Unde fit illa cordis hujus subactio, Non ex parte
sane ab hac illa, Liberoq; ejus arbitrio libero sed atq; emolli-

Mat. 13. Parabola explicatio

vagy jó valamely nagy Vethet, Ekkel ered
valaki: és Vagy valamely Hegyen, Kövek nagy sok
ték volt Kerülni az Edzetlen állatnak egyátt
és azt azutánn akadályok nagy ezi tartsan hogy azon Ceremonia által ez
egy Vasa bőre elmúlékek, és az Istennek ez kedvébe vegyék. ez Atyabeli
= vmely kivétel

III. ~~Alexander~~ Livius ~~Historicus~~ Festus Fron. A.C. 390. egy irják h: A
rúj: Romuli mundi 5ta ebből egy sergestül öszve gyülvén a
387. Maxs mezejére albogatat vitatt Városi, mikor
az egész Sereget mikre vültek, és egy szutan
nek áldozták vagy ölték ezt gondol,
mia a Confu
sok ej a Pá
pak hogy ez
által a Re
ligiót a bünök
nagy hiftek,
hattyak és
Sz elöli kö
vessi tehették
IV. Mind ezek
ben nagy jegy,
zés gyanul
az, hogy; ezek
az albogatat
járás vagy me
net jövés al
tal vitt ottan
való be és ki
járó pénzen

Otio &c. v.

X. Vagyon a Rom. Cathol Religij egy ezekhez hasonló Sokig
a Praesse nalyat Chrysostomus Sc IV. Constpolly álitott fel ez
Arianusok. Mind ez Art. Praesse es Brougstine.
V. De mint hogy ez Ithez vö jövelyen inkább ellni mint

Dom. XXV

Sacrum Sctus immediate operante, ut Verbum Dei inquam
Semen, per quod tandem Sctus mediate vult operari,
foecundum reperiat agrum, ubi radices agere possit de
orsum, et fructus ferre Surjum.

III. In utraq; illa operatione tum mediata, tum immediata
S. influit Sctus, et ita denique suam adhibet Crea-
turae rationabiliter liberi, ita denique 3 S. intellectum influit
Creaturae intelligenti, et 4 S. Voluntatem volenti, homini
ita se insinuat, ut quicquid ille Sctus in corde hmis effect
id ipse ejus hoc spontanea lubentia censeatur fecisse, ita se
se habet in Nat ord, quanto verius Ego in gratia sic se
res o haberet, Naturaliter in Deo vivimus, et movemur,
nihil Ego a Nobis ipsis possumus adferre. Sed ita ex Deo ha-
rimus, omnimomento, interim nemo dixerit hmem vivere
et moveri ut Capitem. Sumus en in vita Spali, et in potesta-
one fidei [: de qua disputamus :] in qua Sctus licet ad ita
o dum concurrat, Sed et praecurrat, tamen eoipse ejus Sctus ac
ita concurrit, Creatura rationalis nova tamen libere agit
et lubentisse, sicut pott. Creatura rationalis adferre etq;
ercere ea, quae Sctus medijs supra expositis potenijs
sime et intersitibiliter in Creatura rationali excitat.
IV. Sicut nulla ingenii humanitas pott. attingere et
explicare mirabilem illum modum, quo naturaliter in Deo
sumus, vivimus, et movemur, ita nihil de libertate Nra de-
matur, Sed liberi agamus, ita multo minus pott. vestiga-
ri et explicari, Supernaturalis illa Dei potea et Sapientia, quae
hominem Salva libertate hmis eam quae] imbuta regenerat
et recreat, novamq; totam Creaturam in Vita Spali constituit.
Distinctius nunc porro videndum e, quomodo Sctus per
Sacramenta fidem in corde hmis Verbo Evgelii accensam
alat et foveat, conservetq;. Obs: Apud Veteres Latinos.
Triplex e usus Vocabuli illius Scil. Sacramenti, I Certum
appellabant certam pecuniae Summam, quam litigantes
de re aliqua in aerario, ad Sacrum deponebant, quam
De Sacer auferebat is, qui Judicio vincebat, vitae partis
vero

vero pecunia ni
nos I. Sacramen
qui alium ad to
em contendere
2 Sacramen
sacrone, quaque
bat, si in aliqua
habemus, Non Ego
3 Restrictior
randum militare,
militem Sacra
mento, Sed ig
si resolvas idem
sic hoc modo dic
alluit Hieronym
diem, quo Xto
cramenti Juraf
a militia, ubi X
Sacramento ad
Latinis, scriben
ex mente S Scti
a diversa appella
sedet.
4 Usus Sacra
Ecclesiastici usurpa
1 de Circumcisio
nibus 2 de Bapt
ae, et sertim de
Sectum quia u
ta Pontificis ad
3 Obs: nobis, qua
missae S Scti, q
quidem Signum
in Praecij Cum
tes oculos, inten
sint Scta et m
ob eam Causam a
+ Ki vinti utul K
ki ti ptelsul
mely által nyer
Tulaj Sch Sem
mak, melyek

vero pecunia in aereriam redibat, hinc apud Veteres lati,
nos I. Sacramento rogare, petere, quaevere adhiben, in eo,
qui alium ad talem pecuniam provocabat. 2 Sacramento
em contendere dicebat. Qui? is, qui aliquem provocat.
2 Sacramentum usurpabant, p jure jurando, ejus
sacrone, quaquis se ipsum et bia bona sacrabat devove,
bat, si in aliqua re fallerer, quo sensu apud Horat. Lib. ode 17.
habemus, Non ego fidum dixi Sacramentum.

3 Restrictior significo Sacrti, qd Sacramentum sit Jus Ju,
randum militare, ut Julius Coesar de bello civili Lib. I. adhibet,
milites qs Sacratum Solemni Pharisi dicere cogit. Sic: Sa,
cramento, adigere milites, et Sacramentum adigere quod
si resolvas, idem est, ac Sacramentum agere ipsis qs mili,
tes hoc modo dicebantur jurare in Verbo Sacramenti. Huc
allusit Hieronymus cum dixit: Recordare Tyrocinii tui
diem, quo Xto in Baptismate consepultus in Verba Sa,
cramenti Juraste. Obs. Figura haec seu Tropus dictus e
a militia, ubi Xtus e imperator, Xtianus Tyro miles,
Sacramento adactus, sed hic lusus e tm Patrioti, Latini,
Latinis, scribentis, Unde nequiq̃ concludi debet, talem Vir
ex mente Scti emisse, ni tantum, cum Herbaicae et Grae,
ca diversa appellatione consignantur, Sacrata, ubi nihil tale,
reperiet.

4 Usus Sacramenti e Ecclesiasticus et Supremus. Obs. 1.
Ecclesiastici usurparunt vocabulum Sacri ni de re Sacra, ut
1 de Circumcisione, quod e Signum et foedus inter Deum et
hines. 2 de Cede Primogenitorum Exodi, et de tincturis
ae qs sertim de Mysteriis N. Ti. Obs. 2. In Mysteriis N. Ti
sctum quia usurpatur de rebus Sacris, inde ansa e da,
ta Pontificiis ad plures qs, quam duo Sacramenta fingendi.
3 Obs. nobis, quando Oeconomice agimus, verienda e deno,
minatio Scti, quia in Hebr. adhibuit סִימָן Signum, et
quidem Signum Publicum et Solemne Gen. 17. 11. Exod. 12: 13.
in Graecis ἔκμαγεῖον καὶ σφραγὶς Rom 4. 11. quo sacrae,
tes oculos intendens, sic definit Sacramentum: qd Sacra
sint Sacra et in oculos incurrentia Signa, et Sigilla,
obeam Caam a Deo instituta, ut per ea nobis promit.o.

+ Következtetések K. K. Tudományos egy olyan Értekezés Írója Szerző
Ki publicirt ki Lelki alkotmánnak a Sz. Irásbeli Evangelii
meg által nyujtott Isteni jóvoltunk kinyilatkoztatásáról
Irásig 2 Szentségekről egyszerűségre ki jutunk; Ezek a Sz. Sacramenta
mok, melyeket az Isteni gyakorlatnál parancsol, hogy az Isteni tö

~~tökéletes szerzésre~~
lelki egyenes, mely a' Sacramentumok által Istennel meneis vagy járás, kivántatik;
agy látszik maga az Idézö evvsibbe midön igy szóll az ö Hivához.
Mat XI. 28. Jöjjetek ti mozzam sat. — — Vizsgálok a Sermonem Circa Sacramenta
Propon. 1= Mit kellessék az Sacra értteni, vagy azokr nevezetéröl
2= Hogy azok a' Keresztyéni Evvsibbi Ecclesiai Közei. és a'
Hitel melyet tudtokkal Ez az. — —
3= Hogy nem több ben sak két Sacramentom vagy mint az Ujj Tr.

A) A Sacramentomk külsö látható jegyek, melyek belsö lelki láthatatlan
dolgokat ábrázolnak t.i. illik az Ember igazsát a' bünöktöl botsá-
natbéli és az örök életet mely nagyon kegyelmöl adattik a Ch. érdemeért.
Sacramentom Nem Latin Szó sem Magyar ben Deák szó mely az regi Romaiak
nál nem volt egy bizonyos dolgokat jelentett 1= Azt a' Pert mely ek per
lelkiek lesztek az Esküvés mint egy szent helyre agy tettek le, hogy a' tör-
igazsága van és győz vonni is mit elvehesse az más fél elvesztette. +2= Jelen
tette az Esküvést mely által az Romai ember magát is vagyonját még ét,
hozta ha igazat nem mondana vagy Valandságon igyekezik. 3= Kötelezi
Hivség és tisztet mely ek közelebb mutatják hogy Imperatork mellett
a' Köz boldogságot utolsó lép vérig hiven szolgálnak viselnek
nek az ellenségek ellen. 4= Mint hogy jól a Deák nyelv tsak nem
egész Europa közönségessé lett, melyet a' Keleti nemzetek is sa. melyet 1776
tájatt Romát elfoglalták is mar. ez előtt a Romai Religiot nagyobbra tet
tették / még tsodálták; innen az K: Catholicusok a' Sacramentom szót mely szentsé-
get tészen mind e' mai napig nyelvökön. — Eltelé az Apostoli egyen szó,
val nem bíronyos! az igen hogy S: Pál Romaiakhoz volt szóval a'
Testvéreknek apellálvái, és P. C. 64. Neje vétetett. S: Péterről is azt tudják a'
R: Cath. hogy vagyon abban Romaiakhoz volt és Ottan fejettetett, de a' mely a
sok bizonyos mindazáltal igen hogy Hienyes nem P. C. 400 ezen szóval
él a' ki mindön Romai Regiek tudósabb volt. De nem abból az az,
telenek vétetik gyakta a' regi Romaiak, hanem értik azon a' Keresztség Sacramentomát,
mellyet a Christus mint Teremtőnek és Megtsinálónak egy Vitézi Segéd Örökösének,
segéd és tisztsünk vagy szerzőnek is mások a Her is Ur vallomásit értik
a' Sacramentomról prosequitur. — melyek szent és látható jegyek declarat.
Origo jelent ábrázolnak. — A' 2 Fő Sok Sacramentomok voltak Vid. 384.
erre értelmek.

B) A Sacról a' Keresztségi Evvsibbi és a' tzél ez. — 1ma obj Custumatio,
tres Naturalistae / Quakerek. Messalianusok Anabaptistók. 2da Obj Az
Ig- bépiének is tsak ez a' tzélja a mi a Sacramentomé; talám Gálsegtelnek.
Resp. a) Az az emberek tsak lelkiek voltanak. b) Nem látszik Stallis. p
Petrum Romae Sal Templomi sat. — c) Megmaradás p. e. Deiste i 66 óz
Szándéktak de ebenyéjtek. d) Az igé szerez Hitet a' Sacram. Evvsibbi. Abrahamnak Rvi
Szentsen Kinlyomatásának Tzel VIII. 36.
e) Tsak két Sacramentom. — a Quakerek Evvsibbi vagy Messalianusok egyet
sem hisznek a Quakerek a belsö Világosságot a Messalianusok a' Ke

Dom. XXV.
pes Evglii ma
signet. Obstat D
I Cum Scripta d
cramenta in
nim aliquid de
significatae Co
dde II. Segni
verrimo illi
ro ubi. obs. qd
figmenta Sacr
gt in Scripturis
III. Appellantur
prae Testamento
ca quaedam Sig
unt fidem, qui
Sigillo instructo
IV. Dicuntur, S
rum Significacon
rerumq; dignit
Matthew Senecat
V. Dicuntur a
autoritatem hna
tionem locum h
um Sigillum ad
testimonium,
nisi S. Instinct
Evglii magis m
et declarentur,
claratque et Con
Obs. Hoc ultim
practicam, atq
la nunc adcurat
magis theoretic
pono. Aliquid n
rite suscipiendam
ny virgil testimon
ny Lätrich mint
gyt is tsak Jesu
kivánsét kell Jesu
K: Virgil

pes Evglii magis declaret et ob oculos ponat, atqꝫ ob-
signet. Obs. hac definitone 2ª Characteres Sacti egregiè exprimendi, 1. genuini
I Cum Secta dicunt. Signa, eo ipso allusio ē ad maam Sa-
cramentū in oculos et Sensus incurrentem, 2. quam mā-
am aliquid designatur et depingit, atqꝫ cum exactissima
significatae Conveniētia vividius in mentem imprimit,
add II. Signa in oculos incurrentia quo ritualiter
occurrimo illi Corporis Sensui movendo, Secta ēinstitu-
ta, ubi Obs. 1. tacitè removeant. quaedam Pontificio
figmenta Sacramentalia in quib. ille Character ō exstat, 2.
ne in Sensus incurrant Sacramenta.
III Adpellant. Sigilla quatenus instrumento foederis-
graue Testamentiqꝫ Dei accedunt, et adpendunt, trigin. Publi-
ca quaedam Signacula, quae uberrimam et firmissam faci-
unt fidem, qui Solent Reges et Principes Diplomata Sua,
Sigillo impresso et adpenso confirmare.
IV. Dicunt, Sacra respicitur hoc ipso 1. ad verum Sacra-
rum Significationem, 2. ad Sacram et inviolabilem Scr. tor.
rerumqꝫ dignitatem, adeo ut qui Sectis abutitur, is Divinā
Majestatem sensatur laedere.
V Dicuntur a Deo et institutā, quō significant hic nullam
autoritatem humanam valere, 2. Nullam Ecclesiasticam tradi-
tionem locum habere, 3. Neminem habere Jus ut Regi-
um Sigillum adpendat, et sic 4to Sectis desertum Dei
testimonium, nulla vis, nullaqꝫ Religio, hab. rerum de-
nisqꝫ S. Insinuatr. ideo a Deo et Secta ut Promissiones
Evglii magis magisqꝫ obsignentr. et confirmentr, 2. Secta
et declarentur, quanquam in Verbo Dei satis erant de-
claratae et confirmatae, Veritates illae Evglicae.
Obs. Hoc ultimum ō. vel maxime attinet ad Theologiam
practicam, atqꝫ illustratione ulteriori maxime indiget, pa-
lo nunc accuratius tractabo, missis prioribus 2. oneribus
magis theoreticis; quas ex Cursu Systematico notas. Sup-
pono. Aliquid nobis Praemittendum est ad Strictam Catechiseos
rite capiendam, de ordine ō minus quam momentosa

Metalia
mush. a vo
Heb. חָתַם
Gr. Εὐχη
precatio
Carmen pre-
phaticum
See IV. Me
Sognobaniai
Beérkez
Sectája Le
ely tsak nak
iz hivatek
tsak minda
Virtus a' Sü
nyiségh ta
totak. –

Hinstituta

nyeségh tartsa Szamot onek gyanant. – Az Oltárabaszitjtak
nyj Láttnik mintha hinnek b. alább a Keresztségel de One quae
ezt is Stola Szerzésnyj vesztségből, mert magok ezt állitják, hogy a Sz. Crucifix
kerüljék Gondolni hā i belsō illemirōval is igy a Keresztelésben
hi Szinek tiszteségét Kösönjék Mint 28. 29 Bok arrol gyakorolják

Dom. XXV.

Vid pag. 398.: De euch-
-ristica quae agitat. circa unionem Sacramentalem s: ut
vulgo dr.] ex qua ratione Segnum externum ve Signatum seu inter-
nasci haereat, atq; quomodo ad eam ut veniat Signum ex-
ternum? Obs. illam Unionem multi Rtor. Theologorum
ut erroribus Pontificior eo melius obviam irent, ita
interunt Sciam ee ni mera relatione, eamq; Unionem
contendunt ee totam UTIKHV. relativam atq; moralem,
ut Clar. Turretinus Sertim extensus e loca XIX de-
Sacramentis § 4. o. 3. ubi removet ocia Unionum
Physicarum v. gr. qualis Unio e mate vel forma vel q.
Subjecti et accidentis, itaq; 2 rejicit unionem localem
per contactum et indistantiam, quin imo 3. et Spatem Uni-
onem rejicit, ita ut ipsis Signis regenerandi et Justifi-
tandi vis immediate insillaretur hoc nolumus s: adeo
non autem in ipsis Signis continetur, illaq; quam ut Unio
nem ipsi tribuat insillarent Signa:]
Obs. Libens equidem concedo tria haec posteriora alium
genera recte tum secludi, nec propterea conficerim
Unionem Sacramentalem, unde et mera ee relativam
moralem quasi per externa Signa nihil quid aliud
efficeretur, qm ut rei Sacrae Sententiores reddantur
rum (memoriae) ac menti eamq; fortius adficerent,
et ferirent, ratione dissolutionis mae hae Sp. 2
Ima Quia talis Unio tm relativa o satis e valida
ad illam realem Sententiam inferendam, quae ee debet
inter elementum externum et graam internam, s.
inter Signum et rem Significatam, quae tam arcta ejus,
tens est, ut ejus vi et Virtute denominatione, nomi-
andi et alternentur. atq; graa invisibilis insigni-
atur et adficiatur Sne Signi visibili, cum Baptismus
dr lavacrum Regenerationis Tit. 3. 5. et Panis dr Corp.
Xti, Vinum Sanguis Xti Matt. 26. et alibi.
IIda Rao Si Unio illa tota eet relativa o videt. posse
demonstrari, quomodo illa Secta graam Dei in Xto
magis adhuc declarent et obsignent, quam Verba quae
Ministri Evgii fundit, etenim si Sacra nihil aliud
Ordinatio Papistarum. - Ezzel nem mondunk ellenkezik
Papok is így nem Sacramentom. - 3ia Matrimonium
Ezzel sem ellenkezik a Catholicus Papok. 4ta Poenitentia a bün
nek vallasával vagy egyenes. - Ez mis nálluk nem külső jel, hanem
to Szó e tudniillik milyenk sanni egyéb titkos jelentése nincsen

faciant, qm tntum menti repsentent. p̄missiones, in Ver-
bo Dei comperachensas, mentemq; in elementis et Signis
externis Scrta in eum finem adficiant, Iam nullum sa-
lidum gradum eminentiae p̄ Verbo p̄positio p̄mni-
strum inveniemus in Scris, quippe quod Verbum Dei ipsa
p̄missiones, amplissima in lrce collocatas Scriptar, Silvum
scobq; qd Xpus ante oculos nostros ē Crucifixus, depin-
gatur secundum descriptionem Apli Gal. 3. 3.

III Rao Admissa tntum Unione relativa ipsum Verbum
Excellentius quid in se sontinere videt, quam Scrta
continerent, nam Verbum Dei p: quatenus id concipimus
ut medium Regeneraonis et fidei:/ non ē Instrumen-
lementum externum. 2. Nonē modus tm externus 3 Non
liera mortua; Sed est aliquid Divinitus animatum,
ptumq; ad Vitam Spalem p̄ducendam, unde sonsideratur
tnquam Semen Dei vivum, et multo efficatissimum, ob in-
teriorem Virtutem in Verbo residentem Celestemq; luem,
quae quoniam Dium Theologorum consensu ita Sint, dicen-
dum ē I. qd Scrtor. conditio ē inferior Verbo ipsi Dei, qd
ē absurdissimum. 2. vel Sacramentis tribuendum est aliquid
vivum p: vi unionis Sacramentalis:/ datum, Divinitus ag-
tatum, quod Vitam Spalem sub influxu Spūs p: vel p̄duc-
re vel insustentante influxu ntr:/ p̄ducere valeat.

IV Rao Hoc evincimus ex locutione, quam post augusti-
num nostri Theologi frequentant, cum Sacrta appellant
Visibile verbum, quo ipso Scrti Excellentiam supra Verbū audi-
bile extollunt, Ergo quamdiu Spūs in Verbo p: Verbo
ordinarie residere agnoscunt, ut sit genuinum Semen
Regeneraonis eandemq; cognoscimus et admittamus
in hoc Verbo Visibili quoq; Spūs seu in Scrtis oportet, et
quidem tnto majorem Spūs vim admittamus in Scrtis,
p Verbo audibili, quanto potentius fidem p Scrta nu-
trire et augeri dei constanter docent.

Vta Rao Objecerunt Adversarii Nri Theologi, si unio
sit tntum mera relativa, inde Sequitr. 1. ut quaelibet a-
qua, et quilibet panis Sctum tunc possit dici & Nondum
Si resolvit Clar. Turretinus distinguenda ē aptitudo
ad Significandum aliquid, et actualis Scdo. Aptitu-
dinem dicit Sc. Ubide Venit Actual Unctio. ~~Et a Scti~~
A' Kenedet Olajjal a Szentlélek nyavalyáit úgy látni
gyakorlatok a Messiás idejébeli Országban Luth. X. 33. A Somaidáig
De hogy lehet dolgok jelentés jegy gyakorlat az Ujj Testamentom
Schola Sua elmélkedik

faciant

Dom. XXV.

Hmem dicit S: Car. Turretinus: quilibet panis liber ad significandum corpus Xri, et quaelibet aqua ad significandam Regenerationem, Sed detualem Sanctificationem ad corpus Xri et alia, non quilibet panis, et qualibet aqua habet; Sed Hm ille panis qui e destinatus, et jam consecratus, et aqua consecrata ad significandum ex institutione Dei, Ad ham Turretini resolutionem, si posset Adversari diceret, quod Typus Xri, nam cum aliquid sua Naa #panis consecratus nihil aliud possit ei, quam emblema et aptum est, ut aliquid significet et denotet ac figuret: ut Arca foederis Rubin: institutio Dei accedit, et eo ipso vel emblema vel Typus redditur illud, qd Naa aptum e ad aliquid significandum, quas vltiones exhaurire Naam Sacramenti quivis videt. facilett

Vita Rao Illi ipsi #Theologi, qui p relativam, et moralem unionem stant, agnoscere coguntur aliud aliquid q teneva sub ee, Audiamus Clar. Turret. q 4 s.4. de Sertis Hmo tn illa in Sertis ita moralis est, et relativa, ut sit in Suo Sensu realis, in usu legitimo non quasi #Signi et Signatae rei in Sistaam, Sed respectu communicantis, qui utriusq et Signi et Signatae rei sit #participes simul, quo pertinent #hae #1. Complantari Xto in Baptismo Rom. 6. 2. manducare Xtum et bibere ejus Sanguinem Joh. 6. item Turret. q 4. s. 5. ex hac igitur unionis realitate fluit q Sentia, per quam legitime Communicantibus, et utentibus Sertis, una cum Signo res q #Signatae cohaerent, cum Signis indistanter, Sed relative, sive et moraliter, quatenus Res Signatae legitime Sentibus sunt q Sertis, nimirum: quatenus Xtus ipse totum amplectendum dat fidelibus quae e essentia fidei.

VII ma Rao originem et Naam abiunctis quibus indaganti, apparet Theologos Nros in hac Sententia minime per aliquam ἀμετάβατον εἰς ἄλλο γένος quae tn facile potest subrepere suspitantibus Sic. P. Pontificii contendunt Sctis in ea aliquam vim physicam et po

Dom. XXV

tentiam realem immediate exercitam Dei Omnipotentis. Obs. per vias dispositi ti gratiam Dei Co ratum vero illig fis infusam et n dat, et generet m runt, et si aligu turi, ita ut per Sertis imprimat #Baptismum Sanam opinio

Imo Quia Sic pia quaedam Seu vasculis re Spolet, immedia fe em si pietate

2do Quia Sic no Sacramentor. us nis, adeo ut o quam in gratia Saltem accepere

3tio Quia tum tem, qd em adve et negant, Contr

4to Hoc facto Idola, seu exigunt bus idolis adoran adsertis, in quor Spem et ejus cult Cultu Pontificio

5to Quia Sctis no tm Sacramen

a Ker is Uri S: nekessekbé ama nely a' lélekre

tentiam realem ac ffpriam, quae vis et potentia Sē. immediate exerat, in eo qui Sctis utitur, ipsig; utendi grām Dei conferant Scta ex opere operato, cum Scta y. Tri Secundum eosdem grām tm conferuntur ex opere operantis. Obs. 2. Per opus operantij intelligunt bonas et pias dispositiones cor. qui Sctis utuntur ipsig; utendi grām Dei conferant Scta ex opere / per opus operatum vero illigunt internam efficatiam ipsi Sacramentis infusam et inhaerentem, quae cum usu se se diffundat, et generet in Dei illos qui peccato mortali obicem ponunt, et si aliqui sint irregeniti, fideg; ac pietate destituti, ita ut per hoc ipsum opus operatum a quibus dam Sctis imprimatur indelebilis aliquis Character animam, ipsi Baptismum confirmationem et ordinem ipsam manentem Sanam opinionem Iure meritisso, explosserunt Prii.

Imo Quia Sic in illis externis Sctis elementis, materia quaedam potēa adsummitur, in quib elementis seu vasculis resideat virtus quaedam invisibilis et spalis, immediate et infallibiliter penetrans, ipsos utentes Sēm si pietate colleant.

2do Quia Sic ipsi vaderent hnibus rudioribz ex mero Sacramentor. usu residere Scām, et fundam Justificationis, adeo ut dubitent hnes Sctis utentes ipsem alii quam in grām Dña sibi arrogare, si modo Scta semel saltem acceperint.

3tio Quia tunc Scta absolute essent necessaria ad Salutem, qd Sēm Adversarii ex falsa sua hypothesi concludunt et negant, contra rāonem et S. Scripturam.

4to Hoc facto Scta eriguntur in quaedam veluti idola, seu erigunter ut sint idola hnibus adoranda, quibus idolis adorandis plebs in modico differt, et insaniat ad certa, in quor. idolor. externa cerimonia Sēm suam spem et opes collocent, ut hoc Genus idololatriae in ecclia Pontificior. palam regnare videg

5to Quia S. Scra hanc vim et virtutem dicit in externo Sacramentor. usu, o in externo. Ergo per nego

a. Ker is Uri ℔: Vötum; melynek Jéngtü Világin[illegible] ezebernum nehezséthé ama nem Kerred [illegible] Sz Szentlélek nelkül a' Lélektelen eghnil sokkal felségesebb, [illegible] Amen!

externum usum Baptismi, sed internum audacter ad
firmo Imo Baptismo 1 Pet. 3. 21. in Coena Dni Joh. 6. 63.

6to Idem verbum Dei integr quis uteretur. Sertis
commendant, sui ipsius Phaonem re xpi Sctum, cor-
pus et Sanguinem, nigellinet, male utens cum Coena
Dni, quo innuitur, olim poteam in Sertis pendere a
fide 1 Cor ii. 27. et Sequent.

Haec Argta ut immediatam illam Virtutem agendi
ex opere operato destruant, ita neutiqm adstruunt
haud aliam ee unionem Sertatem, quam relativam:
in quam tn unionem relativam insinuandam ppte
rea mi dicederunt, ut tanto longius dicederent a
Pontificiis. Hoc ipsum vero Adversariis imam por-
rexit, ut Utrinam Nram traducant, quasi Sertamen-
tis nihil aliud essent, quam unde quaedam pictura
tlm, ac elementa nuda Spiritu vacua, quae Sctmqm
tesserae et notae confessionis Nrae et pfessionis, qui
error inter Socinianos et Arminianos erraturr.

Obj. In Baptismo aqua exhibet Sanguinem Xpi et Spm
Sanctum Xpi, in Sera Coena, Vinum exhibet Sanguinem
Xpi et Spm, Panis corpus et Spm Xpi exhibet. Jam obj.
o tlm nude repsentat. Corpus Sangvis et Spus Xti, sed
realiter uniunt cum aab Nris, Spaliter o am Corpo,
raliter nam haec Serta Xpi Sacrificii Virtutem ex-
hibent, quae Virtus e realis, o tlm moralis, nam
quoties fideles haec Serta exercent, toties Virtus
Sacrificii Xpi, renovatur, et toties Xtus pro nobis
moritur, hoc est pobentia et Vis mortis Xpi nobis spa-
liter unitur, Sed haec Sublimia Sunt, valde, nec ca-
pere haec capit. Obj aliud e Corpus Xpi Physicum, quo
ipse vestitus e, quod o comedimus, ore carnali, aliud
vero e Corpus Xpi Spale, quod in Cruce pependit quod
jam in mensa dei ut Spale pabulum adponitr. Fide-
libet an hoc manibz palpare, ore carnis corporis ca-
pere possum? non, ergo hyperphisicum e hoc pabulum

reale, o

reale o mor a
in Xpo, Ergo tot
quod Corpus et
unt, esto Spalia
um, et hic est
Corpus et Sang v
dem realissimum
I Obj. Si nra
gustatum nud a
soy ry significatd
signantur,
II Obj. Haec re
unionis Sacramen
in mitio producim
to et sponden in ea
tes tenuere, et Do
tandi versantur, S
gnatam, reale vinc
Sub elemento exte
to, non solum rep
Spiritu mystico pre
neraut, ja efficau
Spiritus Xti, qu
tiquam influat in
se satis valida est a
regenitus, sive m
ter unionem Sacra
Cordibus et affectibu
causa praeparavit
tionis cum Cto, vit
tionem primam, qu
confirmaonem et
et munam cum
profunda medita
1. Confero id qu
quatenus et Semi
Spiritualem vel

reale ō morale, qui hoc ō capit ō habet partem
in Xpo, Ergo tota difficultas Reformatis inde nata est,
quod Corpus et Sanguinem Xti tum corporalia concipi-
unt, et ō Spalia, dcgo dum ait: Xpus: Hoc est Corpus me-
um, et hic est Sanguis meus. ibi ō Metaphoricum
Corpus et Sanguinem intelligere debeo, sed reale, eo qui-
dem realissimum, sed Spāle Corpus et Spālem Sanguinem.

I Obj: Si nra saltem parte respondet dr Sacramenta non
esse tantum nuda simulacra, verum signa sunt et sigilla, quis,
bus res significate mentibus nris imprimuntur, insinuantur et
consignantur,

II Obj: Hac responsio non tollit eam scrupulum illis qui nam
unionis Sacramentalis se expendisse asserunt, et rationibus, quas
in medio produximus satis liquire puto, quas rationum momen-
to et pondere in eam adducor sententiam, quam et veteres Pa-
tres tenuere, et Doctores nri tenent, ubi extra fervorem dispu-
tandi versantur, Scil: 1. quod intercedat inter signum et rem si-
gnatam, reale vinculum ac verum unionis; per quod vinculum
sub elemento externo, rite consecrato, et deputato et administra-
to, non solum representatur et designatur, verum etiam modo
Spāli mystico praesens quoq; fit et datur gra Supernāalis, rege-
nerans, justificans et sanctificans, gratia sp et Sanguinis et
Spiritus Xti, qua tamen gra neutiquam operatur, et neu-
tiquam influit in hominem ex operante operato, neque per
se satis valida est ad justitiam producendam, sive quis sive sit
regenitus, sive unregenitus, verum gra illa praesens sistitur
per unionem sacramentalem, qua sese exerit tantum in eor
cordibus et affectibus, quas ante effectus Fidei et regenerationis # Spūs
causa praeparavit, ad sacra illa signa et sigilla communica-
tionis cum Cto, rite percipienda, sibiq; applicanda sive ad inser-
tionem primam, quae fit per Baptismum, sive ad nutritionem,
confirmationem et vegetationem illius, qui jam vivit in Cto,
et in unam cum Cto coaluit, plantam; Illustremus hanc
profundae meditationis Doctrinam et auctoritatem Sacra conferemus.

1. Confero id quod omnes in Verbo Dei audibili agnoscunt,
quatenus est Semen vivum, foecundumq; ex Deo advitam
Spiritualem vel producendam vel alendam et roborandam;

Utiq; non

Ld utiss non ⁊t externum elementum, litera ac Soni, non
etiam relatõ tantum quadam et morali, tantum Unio, qua
inter promissorem et promissionem intervenit, sed cum exter-
no elemento, cum primis conjunctam poteam Spalem Dei
ad Salutem omni credenti, quatenus hic veritas ex Deo Sub
illa cortice ⁊t medulla, per quam lucem verbum vivum redi-
tur efficax, efficatior omni gladio anceps, penetrans ad m-
timas medullas et Compages cogitationum mentis, Hebr: 4: 10
Eodem plane modo verbum visibile Scrtm Spiritu Dei lu-
cesb vivificat tanquam animata, in quib gra illuminans,
regenerans, sanctificans, unione ntr Sanguinis Xti, omn
ca et supernaali, Cui Scro hoc unio inclusa ẽ ad pene-
trandum, diffundendum, comprimendum, altissimeq; inmen-
ribus utentium radicandum, mediante ntr fide qua Scr
Cor hnis aperuit, ad Xm Cum Evglia Sua grata avide re-
cipiendum.

Ildo Sententiam Nram stabilire conemur et raonib.
supra positis. contra allmonem relativam magis magisq;
robur addamus, utar hic T. Notabili illo Contextu 1 Cor. 11. 27. 29.
Qui indigne comederit Corpus Xti, et biberit Sanguinem
ejus reus futurus ẽ Corporis et Sanguinis Xti violati.
Obj. T. illa violatõ admodum tenuem et diluvium funderet
Tenipsi ni Scra Coena Sanguis foederis cum vino, et
Si Corpus Xti, tũm victima Scro Scta ni Cruce immola-
tas: ni eadem Sacra Coena: cum pane arctissõ unionis
vinculo õ colligarentur, et õ unirent, atq; hae duo
Corpus et Sanguis Xti, õ tam repsentarent in exter-
nis elementis. Sed iidem qq; includerent atq; salen-
tia Sua sisterentur, Cum certum tñ sit haec duo Sapientia
Sisti in Sacra Coena, õ localiter, s: ut Pontificii in Trans-
Substantiatione dicunt: õ Physice. Sed Spaliter, h. e. Mystice
et Supraaliter, vinculo õ tm relativo; Sed et reali; quae
tñ ab oi Crassa, et Phanatica imaginatione sit sejuncta
2 Pontificiem ex hoc loco pbare conantr illam suam
Unionem Sisicam atq; Realem, indeq; pbant, qd verum

Xti Corpus

Xti Corpus em
sens o posset di
Consequentiam, õ
spale Xti, et Sang
tur, nisi habeam
vitu Dei sit anim
comq; doceat, ver
Dei sit spalis, no
nisi Sum, ni veru
sublimia, quae
nosci; Sed respu
Ergo merito rei
Xti in Terram
dubio mens fuit
git elici, quivis
videt, Supra
Vitrgtor ex
tia apud Deum,
dium carnis Salv
sq; et Sanguine
ternã et Spalite
justificans, ac
elementis sener
ne et naali facia
usq; ab oi reatu
sq; Exli ponae
fiducia plenae,
ducitur, ut ea
quodam suo sibi
a Deo exprendã.
Baptizatus aliq
considerat, qui
tider.
D Validissm ẽ
qui cum verbo au
ta Scti q; pti

XRi Corpus ēm mpbi corporaliter edant, et recipiant,
Secus o posset dici rei Matis violatae. Calvinus. Nego
Consequentiam, o edunt illi mpbi Corpus XRi, nam Corp.
Spale XRi, et Sanguis ejus Spalis, a nemine editur, et bibi-
tur, nisi habeant os Fidei, os Fidei ām o habent, nisi aspi-
ritu Dei sit animatus, h. e. agnoscat suam miseriam,
eamq; doleat verbo; nisi sit incorporatus a XRo, h. e. cum
XRo sit passus, mortuus, resurrectus, ascensusq; cum XRo,
in Coelum, in verum XRi membrum; videt, haec dia esse
sublimia, quae caro videt, quoniam haec ἀόρατα non
possit; Sed respuunt nam Sfarant, atq; dedecorant.
Ergo merito rei St, tantundem ēm faciunt, ac si Corp.
XRi in Terram projectum pedibus calcarent, Haec ptul
dubio mens fuit Aplo, quae an ex unione morali pos-
sit elici, quivis ppendat, quid vero ulterius requiri
videtur, supra satis ostensum est.

2 Argtor ex 1 Pet. 3. 21. ἐπερώτημα bonae conscien-
tiae apud Deum, o vero Baptismum, qui ē de poe sor-
dium carnis salvare ibi dr. quando np quis ipso Spū
Sto, et Sanguine XRi sub aqua conbento, atq; incluso
interne et Spaliter lavatur, ita ut vis regenerans et
Justificans, ac Sctificans Sp. quae tūqm ab ē exteriori
elementi, penetret in ānam, atq; potentissō suo infla-
tu et naali faciat cum XRo coalescere, in unam plantam,
atq; ab oi reatu et macula purget: hoc vocat ἐπίτασις ἐπε-
γνώσεως bonae conscientiae apud Deum, ē postulationem
fiduciae plenae, quae per talem interiorem Baptismum
pducitur, in ām ad beneficia foederis gratiae sub jure
quodam Suo sibi adplicanda, et in oi Sua amplitudine
a Deo experenda. Obj. quando q̄st per tale signum, et sigillū
Baptismus aliquis vere, tūqm vivum XRi membrum,
considerabitur, qui actu possideat oe illud Jus, qd caput pos-
sidet.

3 Validissimū ē locus Hebr. 6 4. ubi describuntur tales
qui cum verbo audibili in Ecclia N. Tri receperunt atq;
ita Sancti q̄st participes facti sunt, qui post modum vel

apti di

apti dicuntr. Filii dei de nova crucifigunt et ppterea nungm poenitentiam poste renovare dicuntr. hoc Phrasi hae multum negotii fuerunt inter Stibes, verum haec oia liquida erunt et decisa, si s: prout nra hypothesis fert: statuamus sub externis elementis, tum verbi audibilis, tum Sacramentor. vin et sobeam, mysticam, tum Sanguinis, sacratissi, tum s. Sti, quo affectu uigz oes illi, quibus Verbum et Sacramentum administratr, simul ptcipes fiunt, et s. Sti, et foederis Sanguinis, cujus foederis et Sanguinis, communionem deinde ejurant, sp̃m graae contumelia adficiunt, s: ut dr in loco parat, lelo Hebr. 10: s et filium dei denuo crucifigunt h.e. pro nichil habent illum Sanguinem foederis, o spurium, o fictum, ad remissionem peccator, et ad vitam aeternam confe, rendam, sed effusum ee Sanguinem illum, dicunt me, rito et condigne, et quidem supliciis effusum, qui sibi falsam personam sibi adsumpserat, fingens se ee Redemptorem Mundi.

Ex his sic illustratis mens sanctissimi aperte ob oculos ponitr, cum inquit: Sacramenta instituta ee a deo, ad promissiones Evglii magis magisq; confirmandas, et obsignatas, quae antea in verbo erant propositae, sp directis iis atq; etiam uberius, ac copiosius potea justificans, regenerans, et Sanctificans, et glorificans Sanguis xti, et s. Sti, conclusa teneat. vis Sacramentis, sp̃m Sanctis suis, eaq; vis Sanguinis xti, et s. Sti vividius emanat et penetrat e Sacramentis ad conscientias hoium recte utentium, quam e verbo dei.

I. Id apparet ex eo, qd addat Cathmus: Sancta ee signa ac sigilla, quibz o universis dm; sed et singulis in Deum, na credentibz applicet, unicum illud xti sacrificium, in cruce peractum, cum gratuita remissione peccatorum ac vita aterna Ao. LXVII

II. Demissa ut sol meridiana, relucet, quam nervose et adpte LXVII, subjungatur, inqua LXVII. dr, quod ois nostra salus confirmetur per Sacramenta, et qd confirmae salutis

crucifigant et ceterea
rare dicunt. Obs. Praef
ter scribus, verum haec
si: prout nra hypothesis
elementis, tuna verbi
e et sobeam, mysticam,
S. Sti, quo effectu virtu
administrata, simul
deris sanguinis, cujus
ionem deinde ejurant,
nt, s: ut divino loco paral
uo Crucifigunt h.e. S
ederis, o furum, o fdum,
vitam aeternam conse
rem illum, dicunt me
pliciis effusum, quibus
at, fingens se eadem

elsimi aperte ob oculos
institutae ee a Deo, ad
Confirmandas, et ob
ant propositae ipse divinit
tiunt postea justificans,
glorificans sanguis Xti,
amentis, sicut Centris
Sti vividius emanat
orsei entias hinum recte

stimus: Serta ee signa
sed et singulis inesse,
illud Xti Sacrificium,
remissione peccatorum

celuet, quam nervose
; inqua 2 XXVII. dr, quod
cramenta, et qd Confirmat
Salutis

salutis sit posita in unico Xti sacrificio in cruce nobis per acto, nam quemadmodum saepe, nunc est instituatum in sacramenta tanquam in sua centra confluit et constituat eis vis vitalis meritor Xti, atqs illor elementor. quasi eam efficit ut sic dicam.

Hactenus quae discussimus insignem lucem adferunt ad controversiam illam decidendam quae inter nos et Pontificios agitatur circa nostrum Sacramentor. Obs. Notum est preter Baptismum et S Caenam dominicam quinq ad Sue numerari Sacrata a Pontificiis. 1 Confirmones 2 Ordinationes, Ordinatio est institutio et initiatio in ordinem Ecclesiasticum, quem sane Sacramentum, quia tantum ordini alligatur, qui ordines distinguuntur ab illis in 7tem Gradus sint majores vel minores ordines. 3 matrimonium. 4 Penitentiam. Cum auriculari confessione semel saltem quotannis obeundam 5 demq Extremam Unctionem. Haec rejecta ad ulteriora monstrat Sacrta Seq. evincunt rationes.

Obs. Ordines Sacerd Pontiff 3 ordines minores et 4 tor majores minores 3 ostiarii 2 Acolutus. 3 et Diaconi Majores 4. ut. 1. Episcopus 2 Cardinales. 3 Archiepiscopus et 4 Papa.

I Quia clerici non habent quam sati legitimam seu non habent Elementum visibile seu nota aptum ad Gratiam invisibilem simul obsignandam et significandam ut nihil tale reperiatur in Ordinatione, in Penitentia et matrimonio.

II Quia animae fideli vim regenerantem, justificantem sanctificem, ex his nullum. vel nullum hor Sacramentor. insinuat nec vivo quasi sigillo signavit, cum haec omnia in sacrificio debeant continere, et per Sacramentalem unionem secte debent exercere

III Quia nullum ex his representat Sacrificium unicum a Xto in cruce per actum, quorsum tanen omnia nostra Sacramenta collineant.

IV Cum Sacramenta sint signa ac sigilla foederis gratiosi Mediatorii, secundum nam suam se te exercere deberent ad hoc animo foederator, sed juxta Pontificior Clerici omnes

ex Cludi

a Mutuyadisi Püspökök böl lettek i Dével nevezdenek a Kalocsa a Suffraganeum Püspökök, Canonicalis. 70 fő Esztergh kivül Pápai Vitéz tyák. Vid. Magyar Almanach p. 21 Drougthin. 6. Püspök 50. Prépostei és 14 Diaconusi Canonicalis vagyunk.

1 Bernolák.
2. Papi rend.
3. Hierarchia.
4. Poenitentiae ejusque
5. Utolsó Kenet

Ostiarii. Az Aj
tót Zsidó ügyi
fiatal.
Acolythusok. A
Gyertyatartó ügyei
Sub et Archi
Diáconi egy
rend s tudo
ki még szentek
kivánt a Pap
ja. Püspökök
karabélyok
vitetik a szegyek vit
ték betegek
Episcopi. Esz
tergh az elsőbb
Canonicus hatalmas
volt is fő
Primatusok.
Archiepiscopi.
Cardinalis. Esz
tergh. Cardi
nalis hatalmas volt
Cardinalis.

excludi debent ex Matrimonio, et Laici oēs excludi debent ex honore ordinis.

V. Lequet oīa haec S. Scripta ēe ficta, et adinventa ut Regnū et potēa Stabiliretur. atq; ut populi cervicib; Jugum impo-
neretur, I Quid ēn in Sctis vult ordinatio Ecclastica, invecta
in Scripta, et in delebilem Characterem inferens? 2 Quid con-
firmatio Sanctior, quam Baptismus habetur? et a Solis Epis
administranda, 3 Quid penitentia et auricularis confessio
Quid ēn Tribunali denominatione adficiunt Pontif. adeo
Regem, qui contremiscant, Quid 4. extrema unctio quam
viaticum versus Coelum adpellant, hinc migrato dam-
dum per Sacrificium Obs. Haec oia Tyrannidem in aās
palam exercent, unde ō est mirum, q̄d hisce, ut p̄fidei
et Arci, pugnent Pontificii, atq; anathematum fulmina
per Patres Tridentinos jacta sint, in eos, qui haec Sa-
cramenta in dubium revocarent.

VI. Altum de hisce Scriptis ēe silentium apud Patres Eccles Primitivae.

VII Nullum q̄d in Scra extat vestigium, quam aperte violant, Pontificii figmenta inde excidentes. Obj. 1. 1 Joh. 2. 27. unctio quam accepistis ab eo, manet in vobis. R. Agitur ibi am de oleo miraculoso. Obj. 2. Jac. 5. 14. 15. Si quis aegrotat inter vos, curet Ministrum et ungat, R. De verā unctione, ut Corpus Sanct. agitur ibi, ut fieri solet unctio, Obj 3. De Matrimonio Eph. 5. 31. 32. Reliquit quis Parentes suos, et adglutinatur uxori suae R. v. 32. agitur de mystica unione inter Xtum et Eccles̄am.

VIII Auctoritate Solidissima Scrae pod. p̄bare q̄d solum Baptismus et S. Coena sint Scra, honore q̄q Scri gaude-
ant, Matt. 28. 18. 19. ubi p̄ceptum ejus commendatur et con-
stituitur, 2. Mat. 26. 26. ubi p̄ceptum q̄q commemoratio mor-
tis Dni Sup Sanguine ejus, et Corpore ejus in Cruce immo-
landis instituitur et consecratur, 3 Accedente q̄q usu
repetita commemoratione 1 Cor. 13. 13. et 10. 3. 4. ubi ō potu-
isset negligere si plura agnovisset Scra,

IX. Xtus Dnus usus ē sibi Sacris quae hodie debent esse, sed usus ē am Baptismo et S. Coena, circa reliqua

am nihilē

4 Laici &c. excludi debent ex
licita, et adinventa ut Regnū
puli cervicib. Jugum impo,,
te ordināo Ecclastica, inducta
rem. illitens? 2 Quid con,,
nos habetur? et a solis Epis
a et auricularis confessio
e adficiunt Pontif. adgȝ
4. extrema unctio quam
ent, hinc migratum dans
e via Pyramidem in eas
um, qd Phisce, ut pfectis
Anathematum fulmina
it, in Dei, qui haec Sa,,
ent.
entium apud Patres Eccl.
vestigium, quam aperte
execulpentes. Obst. 1. Joh.
b eo, manet in Vobis. R.
o. Obj. 2. Jac. 5. 14. 15. Si
Ministrum et ungent. R.
agitr. ibi, ut fieri solet
ph. 5. 31. 32. Reliquit qui
uxori suae R. v. 32. agitr.
et Eccl.
rae pot. Obare qd solum
ra, honore gȝ Scti gaude,,
, cujus Commendat. et Con,,
ua gȝ Commemoratio mor,,
ylore ejus in Cruce nimo,,
3 praecedente gȝ Appli
3. 13. et 10. 3. 4. ubi de potu,,
er Secta,
urtis quae hodie debent
r. S. Coena, circa reliqua,
am nihil

De Baptismo

390. 400

am nihil ē occupatus, Ergo reliqua debent p Scripta agnosci.

X Quod Baptismus et S. Coena sufficiant p Scripta, et quod illa duo comprehendant id, qd ad gratiam vel inchoandā vel confirmandam, et consummandam requiritur. Cujus patet, nam I per Baptismum Xto inseremur et Baptismo ut potenti vinculo cum Xto colligamur, ut in unam plantam, cum eo coalescamus. 2 ℔ S. Coenam cum Xto, in viva membra magis magisq; vivificamur, vegetamur, atq; ad imaginem ejus Sanctam confirmatur, ut ex sequentib. haec observanda ostendemus.

Dominica XXVI.

Quaestiones LXIX. LXX. LXXI. De Baptismo.

Ad mysterium Baptismi specialiter enucleandum quod è Sacro Scripto illud Signum insitionis in Xtum, atq; initiationis in Veram, et vivam fidem: Locum illum communem, qui Theologice in Systematibus fieri adsolet, et quotidie si forte audiri possunt, Ego ō pertractabo; Sed altiorem mihi sursum Scripturam, atq; non ingrediar Contemplationem practicam, quae duob. majoribus membris decurret. I. Membrum demonstrat, fieri ℔ Baptismum Dei Xtianos Genuinos mystico vinculo insiri in Xto, atq; unam cum eo plantam fieri respectu Eorum, quae Xtus Mediator et Caput Ecclae regit. 2 Alterum Membrum ostendit insitionis hujus Sacrae virtutem admirabilem, duplici sub aspectu, Scil. sub aspectu Sanctificationis et Justificationis. Obs. Pro fundo jacimus insignem Contextum Rom. 6. 3. 4. 5. ubi singula verba sonorus et Mysterium habent idq; de quo acturi sumus vivis exprimunt coloribus. Utinam ignoratis non quotquot in Xto Baptizati sumus in mortem ejus Baptizatos.

I. Membrum ostendit Dei omnino Xtianos ℔ Baptismum insiri Xto, et cum eo tanq; vinculo Mystico, in unam coalescere plantam, quod his verbis exprimitur: Quod Dei Baptizati sint Xtiani in Xto. Obs. Hoc interdum admodum tenuiter capiunt, Scil. 1. Quod in Nme Xti sint baptizati Xtiani; Sed multo nervosius debent illa verba capi, ut Xtianos in Xto Dei baptizatos

Vid. Artic. Baptismus in Brevibus

Text Mat 28:19 Elmenvan tanitsatok sat

Exor. Constantinus Magnus licet Ref. Rom Eccl. nol baptizatus erubbeabatur: atq; multi in Matentium alium habuerunt, nisi [illegible] le à Rom bäu dolunt eleve= ta venni; sol= lemne Batizatok [illegible] dalunk, et [illegible] minekelötte [illegible] ezt al nagy fait [illegible] tizenöt [illegible] tait Tabur; lät er eine eigy Kerzt [illegible] sale es, wirt [illegible] lette ihnen; [illegible] Text. Eben jetzt alhier sagt mir: Christ M: arz a jelt [illegible] vevratra; is egy menyen Matesfalvi ellen ötet nyertés Romba dolunk Zehutni, a' hid le szakadván Seregunk egy részével a Tebeni [illegible] kett. — Az illetetlen minden Hadi vérünk a Tehenek v. Zászlónk

Dom XXVI

atq; multo nervosius ejs mtendit Apstus, quod ex tota Scrie adparet, et ejusq; ex ea illa formula coalescendi, ejs dicatur Xtianos in unam cum Xto plantam coaluisse:

Ergo Obs. 3. Baptizari in Xtum Jesum idem valet, ac ejs Sctum illud Signum et Sigillum in hocce Caput Jesum, ingrmi viva membra nos inseri, atq; virtute Scti, quae virtute sub externis velatet elementis, ita imbui et generari, ut Corporis Mystici vera vivaq; membra constituamur. ut jam porro Baptismus quo fideles baptizantr, et in Xtū inseruntr, nobis inculcetur Obser. Sequentia.

I Respectu Justificaonis adtendamus ad tria illa, quae distincte occurrunt, et conspiciuntr. in hujus Scti administraone. 1. Est demersio in aquam satis profundam, juxta veterem ritum, quo ritu baptizabantur, nec leviter tingebantur baptizandi, ut modo; sed demergebantr. in tantam magnam aquae copiam, et sub eam detrimebantr, adeo ut fuit commoratio quaedam, et detentio sub aqua, et quasi plena extinctio, ejus sub aqua qui mergitur, 2. Mersio ex aqua, et quasi revocaõ ad vitam: (ad Rigito monstrat Apstus cum ait: Nos in mortem Xti ẽ baptizatos. b. dicit cum ait: Nos per eundem baptismum sepultos ẽ in Xto, c. declarat cum ait: Nos cum Xto ex mortuis excitati, et resurrectioni ejus per eundem baptismum participes ẽ. Ergo juxta Apstum haec tria in Xtum ejs quibuvis, atq; alterea fidelibus in Scti in ipsum, de illis 3. participant, sicuti se habet res hac.

a Xtus peccatis Nris onustus, et nobis fuit in profunda Justitiae aquam mersus, atq; inundatus. Psal. 69: 3. Demergor in coenum profundum, ubi subsistere nequeo, subsidio ingurgites aquarum, et fluendum incandans abripit. Ita quae e pictura mortis spiacularis, et maledicta, quam Xtus pro suis sustulit.

B Xtus eodem nostrorum criminum onere 1 Demersus in mfimam Abyssum, h. e. ad ultimum maledictionis et irae Dei gradum, 2. Vi sanctionis illius Legalis, maledictioni Dei suspensus ẽ. 3 Post mortem in Sepulcrum fuit conditus, atq; sic ex in totum exterminantes, exipsus cum abomnaõne ex terra Vivientium. ut Dr. Esa. 53. 8. Quod

Emphatice

+Act 28:19. + abnak szükség vagy kénytelenség miatt nem mondom én az enyémek ellen emelt

Dom XXVI.

2ra Mi leszen abból a jegyből vagy tehát 3ra Mi a Valóság vagy jelen,
tekintetből Dolog Kf. — — —

emphaticè exprimit Apl̃us cum ait: Sepulti sumus, quam Phrasin supra declaravimus ex nra hypothesi cum egeremus de Sepultura Xti, quam Xti Sepulturam notam supponimus. Ergo modo assumimus ea quae ibi de maledicta Xti Sepultura diximus. p mortem et sepulturam intelligendam esse baptismum, quae mortificationem sub aquâ figurari in Baptismate.

X Xtus post Satisfactionem plenissime exactam, ex illo gurgite infinito, iterum caput extulit et ut carne fuit mortificatus, ita Spu fuit vivificatus, qd Apl̃us p emersionem ex aqua exprimit. In hisce lineis delineandis Veritatum mysticarum nos nihil novi, aut Parodoxi docere; Sed vestigia insignium Theologorum p̃sequi liquere poterit, vel ex Clar. Wittio, in oecon. de foeder. Libr. IV. Cap. XVI. §. 26. Ubi similia traduntur. quibus p̃missis videamus, quomodo in membris ꝑ̃ti X̃i Confluant, atq̃ Spiritum Suam Virtutem efferant.

I Iterum Demersio hic in aquam exprimit I. Veteris Mortis mortem, et quidem mortem placentarem, ut Justitiae Dei Satisfiat 2. Scat Similitudinem Xti Nam Personae gerentis, ut nos ꝑ̃ti Censeamur coram Deo in idem Spiritum Cum Venisse, et in eandem gurgitem Justitiae Vindicatricem iisdem aquis mundati fuisse, h. e. quicquid Xs fecit & se Censebatur fecisse, nrm̃ Sponsor; Sed pro nobis vice Xti, adeo ut cum eo in unum membrum coalescentes proinde id de Censeamur fecisse, qd ipse fecit, adeoq̃ I. Si Xtus ad Satisfaciendum Justitiae Dei mortuus e, et nos Commorientes tui Sumus cum eo, qui in unam plantam cum eo coalescimus, hoc effectu, ut cum Capite Xto, hanc Satisfactionem ꝑ̃stitisse Censeamur, hoc Mysterium supra agitavimus cum de Satisfactione Xti egimus; Et modo relinquimus,

Liquidissima ꝑbatio nobis ad manus e, cum dicit Apl̃us Εἰς τὸν θάνατον. ἐβαπτίζομεν. in mortem ejus Sepulti sumus baptismati h. e in unionem et communionem mortis, nam, cum ejus morte, quae mors Xti absq̃ dubio placentaris illig̃ fuit, Et Secundum hanc Normam fideles inserunt. m̃ participationem mortis illius peculiarij, et hâc in ꝑte cum Xto, ut vivae plantae coalescunt, quomodo am ~~Actus noster Szilveszter, vagy hogy még nem mondom~~ Szinnyei l. első ~~kötet~~ quae hoc

hegyek Psal 23:15. mind a' föld a mind a' tengert elkerülik sőt hiú nyögéssel Sibol és gyötrik, és mindazáltal Sibolni kénszerülnek ditsőítik Istent is vagyok. Mikint lett a Proselytus ok Kgé? — Bud. pag 715. Wittii. — Kinyúlt Mathesius Kantzig Advocat Norbán által; de itt Actus a' Szentszegnél?

a' Sidó Sabbathnál, még pedig két fele vagy minthogy a' tiszta Szignak Keresztség 2ra a' Proselytusok Kgé. — arról 3 Mos 21. kéván lehet látni. — sőt 3 Mos VIII 6. Aaront is fölkenik és mikor fel kentetik, Mózes tisztátalan vérrel megmosa; jelentvén azzal az ő-lelki gyenyőlködés megtisztulást. —

De meg nem tekintsük-e már a Megváltó által egy Sidó Sabbathnál, a Proselytusok Kgé; mely nélkül

Dom. XXVI.

fiat hoc? dicam luci de S. posthac, licet res sit difficilima ad explicandum, præsertim illis, qui sensus ō habent exercitatos I Dico itaq; primo, tunc dicunt fideles cum XPo, hac saeculari morte sub hoc aspectu mori, cum p lumen Sti agnoscunt infinitum illud malum, qd in ōi peccato reperitur, et cum ex intima animi convictione p sentiscunt digni se ut moriantur.

2 Tunc moriuntur cum XPo, cum se dignos agnoscunt ut excludant a Dei communione, et vita, item a Dei consortio beatisso in perpetuum, secundum illam commina-onem, quae ōi transgressori intentatur. Morte morieris. ad illustrationem veritatis profunde rogo iterum.

3 In quo consistat mors XPi saecularis, an in doloribus meru corporis, crucem externam comitantibus? R. minime Gentium, Sed mors XPi saecularis consistit sine ulla controversia, in interiore convictione, qua mens XPi penitus occupata fuit et adeo penetrata, conspectu infiniti illius mali, qd residet in ōi peccato, et p peccatum ei, qui peccat, dignus est coram infinita Dei Majestate, ut in aeternum pessime periret. Haec cogitationes hae intentiones p oa, dentes et ad medullam illam p secantes, ac p meantes, veluti veram XPi crucifixionem adtulerunt, ō jam manu horum, Sed ipsius Dei crux inflicta est. Hi fuerunt I Veri illi clavi, qui manus pedes contuderunt. 2do Haec verba, haec flagella, quae non superficiem cutis XPi, Sed medullam hae lacerarunt. 3 Haec spicula, hi aculei fuerunt, qui ō sanguinem corporis, Sed sanguinem corporis Justitiae hae sensu penitus contixi elicuerunt, atq; dico sub cruciatu Jesum, expirare fecerunt. Si jam idemq; qui in XPo fuit, in fidelibus q; p S. Scta exciteturSensus, Si dem peccati turpitudinem in se agno, scant, et abhorreant, et ob peccata se dignos morte censeant h. e. ut a communione Dei removeantur in aeternum, tum hac animi interiore convictione, una cum XPo necem illam saecularem subeunti, qua XPs tanq; victor de mundi hujus Principe Satana et tenebris adhuc in Horto Gethsemani et Jerusalem tunc in Praetorio Pilati et Golgotha Hic ō Kge hujus. tchuit vel hanc horrificam in Horto cum agonia Mat 26.39. Nolle vero

Sponsor p Sui
II. commorationem q
aqua repraesentat
substantiam Essen
delectionem, qd
sit admodum sign
nos amplius pecc
tanta in est mali
tatum et eind
pari, ut nec radi
nati. p Sepultur
rim, uti Superius
commorationi sub
quin imo realem
v.3. consepulti ip

I Obj. Rogo vt
sortem realem demer
positionem, abolitio
Suis religiuis, ac
primumq; illud fe
vel potius servi
maledictus, totu
Sera in abstracto
Jam vera

Obj. 2. quod m
surrexerit et sor
et quidem ita per
resurgere, qd e illo
Sepulchrum fidelium
simul et obsignatum

IIIio Quidem
notari Resurrectio
modum Verus ille
qui vivificatus e, &
vitae, quae vita
sum habet, imo ex

Dom. XXVI.

Sponsor p Suis Subvit. qd p mmersionem in aquâ figuran.

II. Commor ão quadam et defunctis sub eadem Sacri fonti aqua repsentat fidelib. ejúdm Veteris hmis Sepulturam, sub terram Sepolaõnem et extinctionem, plenissãmq3 adeo delectionem, qd Aptus in Serie nri Contextus v. 6. expres, fit admodum signanter, ubi aboleretur Corpus peccati, ne nos ampliùs peccato Servirremus, ng Vetus ille hõo, in quo tanta in est malitia, dissormitas, malitade, et turpitudo, ut õ tntum ei cidi mereatur; Sed totum ei cidi, omnino extir, pari, ut nec radix, nec ramus ejus maneat. Obj. Hoc decla, rati. p Sepulturam Xti, et quidem p maledictam Sepultu, ram, uti Superius qq3 late est deductum. Hoc am respondet commor ãoni sub aqua in baptismo, quin imo realem unionem Seralem, Aptus hic inculcat. v. 3. Consepulti igitur Sumus ei p baptismum in mortem.

I Obj. Rogo iterum Cur debuit Xtus Sepelliri, et Cur in lor terr ae demergi et defodi? R ut designet totalem planè depoõnem, abolitionem, et exuitionem hmis Veteris cum bis suis religiis, adeo ut totum illud Nomen Veteris hmis, im, periremiq3 illud felicissimum in ni hilum plane redigatur, vel potius Servitus miserabilis, adeo ut jam v. hoo est ma, maledictus, totus quantus, quin imo maledictio Dei ut s. Scra in abstracto dcit, ad maiorem emphasin exhibendam.

Jam Vero

Obj. 2. quod maledictione Dei tãqm fulmine quodam per in erbe et consummente tangitur, id ut periat necesse e. et quidem ita periat, ut nungm amplius posset emergere et resurgere, qd e illud Mysterium in Sepultura Xti, et mson, Sepultione fidelium cum Xto, p baptismum robis depictum, simul et obsignatum, quin et p S. Sti potear et Vitalem Vitalem.

IIIio Quid emerso ex aqua notet? Obj. Quilibet videt hic notari Resurrectionem, sed hmis Novi õ Veteris, nam qm ad, modum Vetus ille hõo plane abolitus e, ita Novus hoõ hoc pla, ne vivificatus e, et hoc vocat Aptus, Ambulare in Novitate vitae, quae Vita respectum habet ad Justitiam, quae sen, sum habet, imo et superat peccatum et memoriam, ejus

tijsit hm eqm võ bele mistast hsp. De Salmsin nig jig va delet a bteg a hik folge vizhe i mhattik eqez tathik pundmit = vir zel nig hi. = tetett's agy vitchett vig be a Kisg. De hmtes à mdis nig bchet sted. Ite 4/1. Cornelius Hel x. [illegible] Egyben vagy Jer hell hmtes mindes

Dom. XXVII.

mig Alleyuil is rigtbond
Sancto Sechumbe
Subs hmis Rabbi Dom. XXVII.
Sed vota valeto
r, licet res sit difficilima
i Sensus, õ hbent exhibi
ntr. fideles cum Xto, hac
mori, cum p lumen Sti,
m, qm mõi peccato reji
vitione p sentiscunt

se dignos agnoscunt
one, et vita, tbem a Dei
ecundum illam Comminã,
entanẽ. Morte morieris,
rogo iterum.
ularis, an in Dolorib et
Comitantib? R minime
i Consistit Fini ulla Con,
ne, qua mens Xti penitus
netrata, Conspectu infiniti
ato, et p posterea is, qui
a Dei Malle, ut in alter,
es hãc interiora p00,
ecantes, ac p meanbes,
n adtulerunt, õ jam
inflictã e. Hi fuerunt
des confuderunt, adeo
non Sustinem Cutis Xti,
3 Haec Spicula, hi aculei
ei, Sed Sanguinem Corpus
tizi elicuerunt, eqq3
m, expirare fecerunt,
in fidelib eqq3 p S. Sctã
urpitudinem in se agno,
ata se dignos motte
Dei remb eanti. mae,
ne Convictione, una
Sub eunti quaxis tãqm
ha ad Aspis Sponsor
ig nig Ker
olbigs - xi i Kesten
Matt 28:19 - Hölle von

Consider omnes Bap
tioris lineis, liceo
elemento, aquae
aquae potentia,
clm clariore lucc
I. De externo e
quibus quod aqua
vel Spm ejus Sc
pturae et celebra
tum Spm cum XPi,
os a peccatis Sus
Xti repurgat ab o
runt et obluarunt

aqua pura, qua u
scientias, seu Sp
fundo recurrit P
spersionis, qui San
36. 25. 26. ubi duo
guritatis aqua, n
Deus, Ode Esaiae
spicitur, quod ille
suo, quae e aqua
vere dictum illud
aqua, et Spu Sc. u
2. Aqua Baptismi
2. Joh. 5. 6. 3. Apo
ptismus Lavacrum
allusione ad labrum
cum allusione, ad m
sordidis et puritis,
h.e. Sacerdotio Spo
illo vaticinio illustr
purificationem Dom
pantur. I. Reatus,
luenda Spu Sctifi
postquam tam frequ
Non Nisi Solus
Epilogus 1.
2. Mi annuit Jesu
1. Sichelsteter cum

Dom XXVI.

Ex A. Lick Jacob Arzt Tür. Leben Herr, da ers nicht wert wegs bösen re
ungedultig ist. permissus Sol est unus Jesuitarch und in Aegypto
Ao 1595. Bibliis stets in Jesus neuen Testament Tom II. 38. sat

Basilius Magnus ista deler ut nulla amplius condemnão possit ee illis, qui in
Extensi Pupit Xto Jesu sunt. Rom. 8. 1. Obs. ut arcanum hoc penitius inspi
P. C. 360. ciatur, iterum cognoscenda e publica XPi Persona, quam su
ingrliete in stinuit ut Mediator.
Xto Peter qui
vexit et Unct Dixerimus I. Cum XPS mortuus e, em Mer V. hoo e mortuus
ips = seu Sp. S. cum ipso. 2. Cum XPS Sepultus e, em Nr V. est. Sepultus e,
Hiedonides in demersus et planè ad nihilum redactus e ratione Damnaonis
a Dogmatis in ne et condemnaonis. Ex V. illud monstrum o amplius sub
Silvia Nereistis sistat, Sed in ejus locum Novus hoo Successit, respectu Justifi
rgibe caonis, etenim quamvis XPS eet agnus immaculatus et im
nocens, tamen nocentem Personam gessit, et a Deo fuit tra
ctatus, ut peccatum ipsus, imo ut peccatum, unde stylus eo
dem stilo emphatico dicit in Abstracto, Eum qui peccatu
e noverat factum fuisse peccatum Ex sub onere peccator.
XPus in hanc infinitam gurgitem irae Dnae delapsus, in
de emergere debuit vi sua et potea Dna, qua vi et potea se
Suamq3 Caam apud Patrem Justificavit, atq3 a Judicio suo ju
stus eq3 e pronunciatus: Qd stylus vocat: Carne quidem mor
tificari, Sed Spiritu Vivificari. Tim. 3. V ultimo, ubi Caro
respectum habet ad Statum rei, seu ad reatum, idemq3 conse
quentem mortem maledictam, Sps am attinet ad Virtutem
Mediatoriis Dnam, quia imo ejusdem ejus Gratiam, qua ipse
ex onere irae Dnae potuit explicare et emergere, ad vitae no
vitatem, plenissa Satisfactione posita, et ad Jus et haereditatem
gloriae Coelestis pse Sui q3, absq3 ulla amplius criminaone,
legis adversus Caput vel membra. h.e. qd fidelib consimi
liter immutatur, et tngm vivo radio et Sephine infigitur per
emersionem e aqua in baptismo ntr fidei ex abysso ma
ledictionis et irae Dnae emergere, vi quadam Dna et in
viam aeternam resurgere, et quidem o ad meri hnis vitam,
sed ad vitam beatissimam. ut in XPo. vivant Justitiae vitae,
atq3 mittantur in plenum illud Jus haereditatis Coelestis,
qd victor Suae morte et peccatis, sibi Suiq3 acquisivit quo
ad reatu jam habemus opus mysticum Justificaonis irae
plenae consummatum, et conformatum, in Sexto baptismi.

IIdo Secundo Respectu Scil. respecta Sanctificaonis con

Sideramus

Considerandus Baptismum, quo fideles Baptizandi, ubi gau-
ciorib. lineis, licebit defungi. Obj. 1. Aliquid tñ de externo
elemento, aquae ꝓmittimus, 2 Item ꝓmittimus aliquid de
aquae potentia, ad ea quae jam deduxi, et deinceps dedu-
cem clariore lucē collocanda.

I. De externo elemento Scil. aqua I Docent Theologi: et
veritē quod aqua in baptismo notet ℞ vel Sanguinem IXPi,
vel 2. Spūm ejus Sctum, quae duo ut aquae in Sacra ℣ur, ‖ mysticae
ꝓbantur, et celebrantur; I. Dicunt aquam in Baptismo no-
tare Sanguinem XPi, quo manu ducit loca Apoc. 15. qualiter-
nos a peccatis Sus Sanguine. Dan. 1. 7. Idem occurrit. Sanguis
XPi repurgat ab ōi malo vel peccato, item Apoc. 7. 14. Lava-
runt et obluarunt stolas Suas, in Sanguinem XPi, Obj. ē haec
aqua pura, qua ꝓplus ad Hebr. 10: 22. 23. jubet lavare con-
scientias, seu spargere, totumq; adeo corpus obluere, quo
fundo recurrit Hebr. 12: 24. αἵματος ῥαντισμοῦ. Sanguinis
aspersionis, qui Sanguis ē aqua illa munda ꝓmissa apud Ezec.
36. 25. 26. ubi duos fontes mystici debent vite distingui. Ois
purificatis aqua, ita aspersionis, et Spūs in medio cordium
Dans, Unde Esaiae, oraculum Caput 52. 15. ubi de Messia
ꝓdicitur, quod ille aspersurus Gentes multas Sanguine ipsi hocce
suo, quae ē aqua lustratoria. Obj. nihil impedit hue adpli-
care dictum illud Joh. 3. 5. nisi quis regenitus fuerit ex
aqua, et Spū &c. ubi Obj. ὕδατος. et πνεύματος.

2 Aqua Baptismi notat q̄q; S. Sctum, vid loca 1 Joh. 7. 37. 38.
2. 1 Joh. 5. 6. 3. Apoc. 22. 1. 4 Tit 3. 5. ubi directe dicitur Ba-
ptismus Lavacrum Regenerationis, et renovationis S. Sti, cum
allusione ad labrum illud aeneum in Tabernaculo Mosis, et
cum allusione, ad mare aeneum, in Templo, quod erat fons
Sctitatis et puritatis, ꝓ illis, qui Altare Dei circumibant,
h.e. Sacerdotio Spali utrumq; comprehendi existimarem in
illo vaticinio illustri Zach. 13. 1. Die illo fons erit apertus ad
purificationem Domus Davidis, et Israëlis, ubi duo memo-
rantur. 1 Reatus, qui eluendus ē Sanguine; et 2 Macula
eluenda Spū Sctificationis, nec mirum sane in hac figura
ubiquam tam frequenter adduci, ad utrumq; hoc figurandum,

Ihre Rjvåthsz Hegenhuz Sz. Lehlbur Meguekuz Schibamtsikuz
Epikuz 1z Ihnen liegen a Kerikig 1. elsö ember
2z Mi auch jegge. 3z Nibam áll valosága Imá nig mindottam
1 Tiszteljetek ennek szerejet 2z Tsipellmeretek á Szent jegyre de ez nig
nem elig.

Dico eadem Jus[tificatio] Satisfactum est J[esu]
munionem Dei, u[t]
et immittat. in [cor]
rem et Sanctifica[tionem]

Sit Sacrificium habet m[ysterium]
tempribilis, qui Sup[er]
repræsentabat [Christum]
Cui ad peccandi [occasionem]
salum Sectatur, qu[i]
gnem et Spū exu[rat]
catur et nova vita
ignis Super Altare
sui ignea, Ergo no[n]
Suffocant atq; occi[dunt]
vificant, etc: S[ed]
per Altare Mosi[s]
qui huic aquae ad[dit]
Saturient 2. Vir[tutem]
et impuritatem, [et]
ad opus Sanctifi[cationem]
ter per agendum.

Hoc modo in C[hristo]
tur discordare, a[d]
clificantis, quae n[on]
gnatur. (1.) Aversio[nem]
tem, et ultimo Fine
per hanc aquam m[ys]
non amplidi ēe Sacra
tor, ut hoc Ap[osto]
lud δεδικαίωται [ex]
tim ad justificāonem
frologorum, Sed
ad fractionem illa[m]

II. Detentio et

Küntelen Szeretettel
Szép Zászlót
a' kemsétti
egen: — Kü
vessétek annak
vezérlését minden
jó' élni vágyók
mind addig
míg lelki el;
lenségeitekre
tűllelkes győzedelmet vívjatok;
a magyarság
nak örökké
tiszteletes. Amen.

ram nihil ē aptius et copiosius ad Spālem declarāonem
et insinuāonem, rei Significatae, quam aqua.
I Quia aqua ē elementum purissimum et liquidissimum Ergo
aqua quid limpidissimum, ber Sonder nāali Sua virtute Ergo
lens, 3 atquae Sertim fontanae, quales hic concipiē
bent, Sycho Hebr. aquae vivae quae habent, Serenem vim
Scaturiendi, atq; uberiore identidem vena, Fluendi. 4.
ut aquae I Vivae Sunt Serenes. ita 2. Vivificare possunt,
3 er Sua virtute viruli foecundare 4 ōia denig; vigore
er ubertate, implere valent, quos 4tor Characteres, in Sanc
v vite XVi, et eius Spū quig; deprehendere possit. et amplificare.

Hic am nigens öritt. Scrupulus, adversus illam viam,
qm: tenuimus Supra in aspectu priore: I ad Nram (I.) qd.
vide: Justificaōnis pandendae, ubi dixi I aquam regen
rat: Justitiam Dei vindicativam, quae Xpm et cum eo
Fidelem Subiecit. Hoc videt. nihil commune habere cum
altera hacce via, qua aspectum Sctificaōnis ingredior,
verum ad hanc difficultatem tollendam. Obs. 1. Possum re,
spondere: Esse admodum tritum Vulgareq; in Scra, ut
ign una eademq; pictura Symbolica diversi Suscipiant
aspectus, q diversi illi raōnib; ad quae Symbolum ali,
quod se se pot: extendere. Qterea in hac māa obser,
vat: a Theologis, quod aqua habeat vim I. ō tm lavandi,
purificandi, vivificandi, et vegetandi; Sed tm habeat
vim 2. Extingvendi, Suffocandi, atq; perdendi hmem: Ergo
dico I. In priore aspectu justificaōnis ng negotio, aqua
Consideratur habere vim Suffocantem, perdentem, et
occidentem, Sed 2 in negotio Sctificaōnis Considerat.
aqua habere vim vivificantem et renovantem. X

IIdo Respondeo Solidius et opportunius existimo Sic
ut Deus ē Simplicissimus, ita ōia in Deo, et ejus actionibus
ad meram: ut ita dicam: Simplicitatem debent, et possnt
revocari eadem Sanctitas, et Justitia, quae exigit mor,
tem et perditionem peccatoris, mortemq; aeterna infligit,
quatenus de peccatum ase Culpabigit, et a Sua Commu,
nione excludit, ut Satis fiat Lōae Matti, postulat

dico ead.

X Sic ignis habet vim vegetandi vivificandi, et consumendi seu perdendi denotat dona Spiritus Sancti Super Apostolos: denotat poenas infernales Discitis Luk XV. 24. Isel: II.

dico eadem Justitia et Sctitas, Dei ut peccator, post quam
Satisfactum est Justitiae Dei absolvatur a peccato, et Com-
munionem Dei, unde antea erat expulsus, ac summatur,
et immittatur in possessionem vitae per Sptum Regenerem-
rem et Sanctificantem, cum Sanguine foederis conjunctum.

Sic se habet mystica Consideratio ignis illius perennis et inex-
tinguibilis, qui super Altare Mosaico ardebat quippe ignis ille
repraesentabat J. Justitiam et Sanctitatem Dei, quae exigit ne-
cem ad peccanti, eamq; aqua mysticae vivificae perdit mysteria
culum Sctatur, quo stipendio oblato idem ille ignis evadit in
ignem et Spm exustionis, quo hoc peccatum expellitur et pur-
gatur et nova vita infunditur. Ergo jam sub hoc Emblemate
ignis super Altare ardentis ob oculos ponitur Sctus quis vir
tus ignea, Ergo nostra quis aqua in baptismo 1. perdens et
suffocans atque occidens. 2. Eadem aqua lavans, purificans,
tificans, etc: post piaculum potest Sanctus, eta ut ignis su-
per Altare Mosis ardens, adeo, ut per Sanguinem foederis
qui huic aquae admiscetur, haec aqua evadat 1. fons Davidis
scaturiens, 2. Viva perennis quis vena contra hoc peccatum
et impuritatem, et veluti ex ipso horto Dei eccat et emanat
ad opus Sanctificationis in fidelibus Sancti membris potenter
per agendum.

Hoc modo in Concordiam revocatis illis, quae videban-
tur discordare, accedo ad veram illam delineationem gratiae San-
ctificantis, quae nobis sub hoc Sacramento baptismi consi-
gnatur. (1.) Mersio in aquam pingit totalem veteris hujus mor-
tem, et ablutionem respectu damnationis, ita ut de baptizatis
per hanc aquam mysticam, et Spm hunc debet ad nuptiare, cor
non amplius ee Servos peccati, sed in libertatem filiorum Dei asser
tos, ut hoc Apostus exequitur luculentissime Rom. 6. 7. ubi il-
lud δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας justificatus est a pec-
tum ad justificationem Strictae sic apellatam pertinet in Schol
Theologorum, Sed pertinet eum ad Sanctificationem et quidem
ad fractionem illam sagi servilis, de qua fractione jam loquemur.

II. Detentio et mora longior Sub aqua, ob oculos ponit hujus
veteris

Veteris Sepulturam, atq; plenariam abolitionem; sed
quod pbe notandum abolitionem Veteris hūis q gradu
factam, etenim occonomia Stare ō pott. Si Simul et Semel
opus Sctificaōnis Consummetur in fidelibus, adeoq; juxta
hos ritus Mysticos plenum Suum effectum et gradum ber
Sortiri Sctificaō, tume tum peccati Corpus deponit a morte,
ōeq; Carnis et Corruptionis reliquiae cum deportenti. et
abolentur, tume Silet perfecta Sanctificaō.

III Emersio ex aqua notat hūis Novi Resurrectionem, sed
eadem Sub restrictione, quam modo circa Veterem hrem,
posuimus, nam licet haec Nova Creatura in Suo Gre Sic per-
fecta Statim, tn Suos gradus merementumq; recipit, et
ad plenam mensuram Staturae XPi, ō perveniet, nisi in hoc,
his conterantur ad has Structuras, maae exuberantissae
ad oem praxin, q de eodm atq; Apostolus insinuavit. Col. 2. 10.
12. Gal. 3. 27.

Text. Mat III 11 En keresztelők vízzel ád tek je én utánnam jö sat.

A' Keresztségnek Tárgyáról.

Dominica XXVII

Quaestiones LXXII. LXXIII. LXXIV.

Quae modo dijecimus ea nobis egregiam lucem Sctant,
ad controversias in hac Sectione tractandas, et decidendas.
Obs. occurrunt hic duae Qnes Vexatissae N. atq; inter
nos et Pontificios, nam Pontificii nimium multum tri-
buunt Baptismo, atq; ita peccant in excessu dicentes, q
externa in Baptismo locio, tollat peccata, sicq; extremo
loco peccati abolitio, disputabimus q contra eos Q LXXII.
et III. 2. Altera contraversia nobis e contra eos, qui-
jam in defectu peccant Scil. contra antinabaptistas,
qui baptismum ubi tam q externo Symbolo professionis,
et theorera publica communionis, unde concluserunt
Infantes ō debere baptizari disputabimus q contra eos, Q LXXIV.
3. Tertiam controversiam habemus Cont. Pontificios,
in excessu errantes contra Baptismum. Eq. disputamus cont.
eos in Q LXXII. et LXXIII obs. Sciendum e adversus Pontif.
o Simplicem nram controversiam; sed duplicem errore

Text. 1 Pet. 3: 21. A' Bárkában hasonló Keresztség pedája minkét mg tart; nem az melyet a test, nek tisztúl ság jöi el mus sat nek, sat.

Exerc. Vette Hermogeniancsok. Secti a Schriftokat hüvetik a materiat ördögtől valónak. Sec. III. Manichaeusok Sclavusok Sclaven Galatziából vö Philos. Sec 380. Sabellius Sec IV. Hüvei Antitrinitariusok Audianusok: Manichaeusok Mennségi voltak a vizet vö Keresztségnk; kin türni vö Kenyérnek ételitet tek Szükségünk Mat III, a Christ is tüzzel tanitnak. Paulicianusok -A)

Exercit. Asc. Arut. Ac. Gnostica 2. Sclaviana 3. Paulicianii. 4. Antic. Baptismus in Prouision.

eorum Conduplex
Baptismi fovem
Sectii N. Sti. ex o
tiam baptismi,
culam, eodemq;
ptismum per so
hii gravissimi e
ystum enervat
Heviter absolv
ves Superstructi
Virtute ex opere
nam gratiuntur
I Prior erro
ut peccata peni
deo ut baptizatu
Baptismi efficac
sentia delenda,
II Posterior er
in peccata futur
alia Secta, ne q
cilio Tridentino,
futura; Sed iis
cessarium, Ana
eos, qui hanc Se
quae post baptis
q si electi bapti
ceptum ab ipsis
demus, et ad r
penitus negare
imus, negq neg
peccator; Sed q
re operato pec
dei unice affirm
Eccles Graec C
Prima. Quod p
tollatur; Sed Virt
Manichaeorum
Vocq; elata arq
aut allision, ho
a Keresztség ve
eqq

corum conduplicato, quem sirca minimam efficaciam Baptismi fovent, Scil. per Πρόσθον. Φεύδον. Sumunde Sertis N. Tri, ex opere operato Statuunt, I. tantam ee efficaciam baptismi, ut peccata plane tollantr. in quo admodum, eodemq; 2. ex ggio 18. II. Φ. Deinde adsumit baptismum per consequens ee necessariam ad Salutem. Duo hic gravissimi errores arguuntur. ℞ LXXII. et Palmarium Argtum enervatr. ℞ LXXIII. Obj. Hic iterum possumus rem breviter absolvere, quia hic hoc II. Φ. Cui hi duo cor. errores, Superstructi Sunt, jam supra elusimus, nam Cadente virtute ex opere operantis hi ggs duo cor. errores rui, nam patiuntur.

I Prior error ē, q̃d Baptismus tantam hbet efficaciam, ut peccata penitus tollat, ō tm reatum; Sed en maculam, adeo ut baptizatus plane fiat purus. Inter. Obj Vim hanc Baptismi efficacem restringunt tm ad peccata ḡterita et ḡsentia delenda, ō autem peccata futura delenda.

II Posterior Error est. Negant en Baptismum influere in peccata futura, Sed peccata debere dicunt expiari per alia Serta, ut ꝑ penitentiam, sic dicente Concilio Tridentino, quod baptismi vis ō ꝑtingat ad peccata futura; Sed iis expiandis Sertum poenitentiae, sit necessarium, Anathema q̃q; in Concilio pronunciatum ē, in eos, qui hanc Sententiam violarent, Dicentes ōia peccata, quae post baptismum committantur, recordatione sola, fide, q̃q Suscepti baptismi dimitti, quod tn actum minus ē consentem ab ipsis Patribus, quasi non poenitentiam destruerent, et ad remissionem peccatorum necessariam ee penitus negarent, Neutiquam en poenitentiam respuimus, negq; negamus ejus influxum in remissionem peccator; Sed destruimus fictum illud Sertum, q̃d ex ope-re operato peccatis post baptismum Commissis expiandis unice afirmant, ee destinatum.

Eccleae Hrae Circa utrumq; membrum Sententia haec est:

Prima. Quod per baptismum I. Oīs reatus plene planeq; tollatur; Sed Virtute Sanguinis Xti, et ejusdm Xti Spūs.

2. Quod

Quod — A Scholia testatur ganske tá olvasásom a Mustadaj; vivrel Vak hintés
Eodem regi Pogány nemzetbeli régi volt Kett. — nyolcat t. első ember
anno huius Hollandiae Fridg Frotii is sz. 1583 m. l. 1645 annus Dom XXVII.
homiliá 40 Anglus hinet Anglus Thuri: Sfuncer sz. 1630. m. l. 1693 art
irja hogy i: A 2 Quod em tollatur ois damnao 3. dugum servile framga,
Paschnak hitben tur, sed tn ita ut q. macula o in totum expiet, ejus
Religiok Zurbo getur, sed maneant reliquiae Corruptionis,
vetsek Szovetse II. Dicimus ḡd virtus Baptismi em ad reliqua peccata
alatt A.C. 600 futura ptingat, o tm ad gsentia, quoniam peccatum nil,
befoglalsatta aliud possit expiare, quam Sacratissus ille fons Davidis,
tak 2. dik tisz- Scaturiens Sanguine foederis et Sancto, eidem Sanguini
toltek sat.- adjuncto. Ergo duo nobis hic Cont. Pontif. p banda I. Quod
tan 80 te- per baptismum virtute Sanguinis Xpi, et Sps ejus tollat.
rumniak ke- ois reatus; Sed tn macula o tollitur. 2. Quod virtus ba-
zik mikor et ptismi ad futura ḡgs peccata ptingat, cum peccatum so-
vette tallett lus fons Davidis gosset eluere.
vlnni annak I Quod per baptismum macula o tollat, his p bamur, strgtis:
ali jo Isten- Imum strgtum, Quia si per baptismum tolleret, macula
nek a Vilagon tum hoc ois peccati expers eet, quod tn contra Sscram et
Sagnak (v) Hus experientiam est; Huc Spectat insignis locus 1 Joh. 1. 8.
nak tel Zeu- Si dicimus peccatum o ee in nobis, mentiemur, et nos
tek Papja decipiemus, et veritas in nobis o erit. Ubi videmus cum
chat kenni: Apto rem ee Cum Simili errore, IIdum strgt. Quia Cor-
li: első volt ruptio illa e labes originalis, nec deponibr. in totum, nisi
Rom. I. per mortem, ut passim vp Sscra e, et praesertim q. emuleat.
az hogy vol III strgt. Quia Aptus ad Rom. 6. ubi data opera effica-
ben egyben bele tiam Baptismi emuleat, nihil tale memorat resputama-
másatot vn culae penitus p Baptismum Sublatae; Sed insinuat tm
Witsii Aegyp. Dominium peccati IV strgt. Quia baptismus o pot. aliter
pag. 148. X. agere, tm p nam illius gratiae, quam repsentat, et obsi-
2: A Romai gnat, altius gs adfigit, np I obsignat gratiam Justificaonis,
nik fel a mint ita ut reatum plane tollit, nam in Justificaone o pot.
a Romi Hitre Concipi gradatio, sed 2 gratiam Sctificaonis, ita consi-
vonatkozik a gnat et obsignat, ut p gradus pcedat, quando quidem
Pöttkabol Deo Sapienter placuit hic gradus teneri, semel gs ele-
nyitatnak nem ctum, et semel Justificatum, per gradus Sanctificare,
csak a templo non simul et semel totum Sanctificatum reddere:
szabad; hanem et denigs placuit, Deo ita spem suum iis dispensare, ut
ut akkor piaca- mundanae Oeconomiae, adhuc manere possint membra,
nak vohal Imo edenigs valamik hitetlenek, ugy hogy azokban bons
nyitkozott a Si enim
hozzam azokbol kapjak akkor voltak hely hasonlot melyekre a' Po-
gany Armuk magokat meg kotelezvek hittenni: ugy kapcsolom ide hogy
az abrak közöl akarattik is hunk kidvesit leszek. 3: A Görögöknél Hesych:
vagy hiszy Gör: Grammat: Sec. VI. ac purgatissimi h: Scriptt: q à Cero pe adsperg. et pisc.
kinek szemlelésére a Mysteriumokba Clavis Vilda adtig be nem botsatottak magt

Dom XXVII.

Sic enim illi, quos Deus exceperit, e mundo corrupto
statim vindicarentur, ni incorruptionem illam, gratiae
et gloriae, ad quam vocati Sti, tum totus mundus con-
turbaretur, nec amplius invisibilis haec oeconomia pos-
set subsistere. Vtum utrq. Quod per baptismum tollatur
macula implicat contradictionem statim en illi Pontif.
loquuntur de peccatis futuris, quae dicunt o posse tol
per baptismum, Iam vero peccata futura o possunt
oriri, nisi ex macula. Vltum utrq. Idem Gs stare debet Ba-
ptismus, quod Gs sibrit sive curacisio. Coll. 2. 10. Sed sicenim
cisio o sustulit in totum corruptionem istam, et maculam,
sed maculae et corruptioni oblaonem per gradus confi
mandam obsignabit.

IIda Controversia Utrum Virtus baptismi, ad futura
usq; pertingat? R Nos dicimus pertingere, contra Pon-
tificios, Quod his utrq. stabimus.

Imum utrq. Quia dicimur baptiziati in mortem xti ac
per virtutem hujus sacri, cum xto in unam plantam, coales-
cimus, in communione necis illius spiacularis et sepulturae
et resurrectionis; Iam vero illa xti mors, via complecti-
tur, peccata Gs teritas Gs entia, et futura, IIdum utrq.
Quia Baptismus ut supra dixim⁹, egregie pingit nobis
illum sacro sanctum Davidis fontem, qui contra de peccatis
apertum e. ut illud deleat Zach. 12. 1. Inde em IIIum utrq.
Sera ait. Baptismum abluere absolute em et indefinite,
o restricte ad Gs entia, vel Gs terita, o em excludendo, fu-
tura peccata, Caeterum finis baptismi fuissent termi-
nati, et fideles morendi, qd erubescet post Baptismum com-
missi per sacrum poenitentiae deberent elui ver. vide
lord Marc. 16. 16 credens et Baptizatus servabitur, iniqua
dulus vm damnabitur Actor. 2. 32. et 22. 6. IVtum utrq.
Baptismus e Signum et Sigillum gratiae, tum Justifica-
onis, tum Sanctificaonis, Iam vero gratia Justificans,
et Sanctificans, se extendit o tum ad Gs entia, et Gs teri-
ta, peccata; sed em ad futura, Vtum utrq. Absurdissim⁹

† meg kell különböztetni a külső Krtust a' belsőtől ert mindenütt est scratum
Nem az, melyet a testnek Kenyei el mosatnak; hanem a' jó tetre [illegible]
vö Kérdezödése. — Ezen igek szerint még különböztetnek a' külső Krtust a Szentlélek
Krtusától K: tt: melyet a' R: Cathlsok [illegible] eggyé foglalnak és tagadnak

Dom XXVII.

est Certum illud, quod dicunt Pontifici Poenitentiae cum virtute ei adnexa, posse futura peccata expiare, ac si peccata illa futura magis possent expiari Cerimoniis externis, quam Sgvine J. Xti; Etenim: Poenitentiae Cerimonias hmet impurissimi, impiissimi qqs possunt & stare, cum poenitentia ex his tribus tm constat: I. Ex Contritione cordis, 2. Ex Confessione oris. 3. ex operis satisfactione. I Per Contritionem Cordis, nihil aliud illigunt, quam aliquem cruciatum, Conscientiae aut sensum, dolorem factum quod aliquod malum sit patratum, cm si hoc malum oriatur ex mundano hoc ipso, quod Aplus vocat Dolorem o Secundum Deum, sed Secundum Mundum, II Per Confessionem oris nihil aliud intelligitur; quam Hypocritica aliqua confessio III Per Satisfactionem operis nihil aliud inferre possumus, qm Pharisaicam et ridiculam aliquam muletam, macerationem qs Carnis Suae, per quam Credunt Deum nobis Constituere debitorem, et Crimen simulate Solvi, quae ora totam Religionem labefactant Sanguinemqs foederis Sanant.

II Haec jam perstrictis, 2dam videmus Controversiam, quae haec e: Utrum baptismus sit absolute necessarius ad Salutem? Pontificii dicunt Verum ex ipsis Jo. II. 5. Nos negamus. Obj. Pontificii dicunt. Baptismum absolute necessarium e ad Salutem, Unde haec absurda qqs tenent: I. ut quicunqs o baptizati moriuntur, illi coelo excludunt. 2 Limbum miseris Infantibus, sine baptismo decedentibus deputarunt. 3 Sine dederunt licentiam, ut Laici qqs seu mres o Ecclesiastici ministerii, imo mulieres qqs in Casu necessitatis possent baptizari infantes, in periculo, scil. mortis. Verum hunc errorem, quo asseritur Bapt. absolute e necessarium, ad Salu. sequentib; refutamus Argumentis;

1mum Argt. Quia o e naturalis illa vis, quae agit Baptismus, deinqs quia exteriore sua indole influit, sed tantum ex institutione Dei, qui sine baptismo qqs non. Suam gratiam conferre, et ad Baptismum o alligatur, necessario Deus, vel Dei gratia

† II. Tehát kiveszi tulaydonuk à R. Cathok a XI. vere ci bilke (a) Szent Lélek
altal vö Keresztseg ugy állitvan h: a Sanctificatio et a Keresztseg által
vö bünöket; de ugy ellenkezik 1° A Sz: Irassal Rom VI. 4.
— a XI= Hat. Ö is nincs ennek semmi Kereszt Quinc nec pro vere el Cruce Jelenvo
vel Dei gratia, tnquam ad medium aliquod, quippe, qua Kövedö bünök
gens immediate ggs influere. bocsanatnyerjek
eggedlen eggy át
II Argt. Quia multi Sc Sine Baptismo Servati, ut Latro in dorat. — Item 1
Cruce, et Martyres plurimi, ipsis Pontificiis ggs ultro id 7: 2do Helyre
largientib, verum cum hoc concedere coacti sunt, eos esse ben allittas hogy
tantum ut excogitent distinctionem inter Baptismum Spiritus a penitentiabeli
et inter baptismum aquae, Jam dicunt: Martyres quidem több ember vadna
o fuisse baptizatos baptismo, Sed Cum fuerunt baptizati, ba- a bün el törlés
ptismo Sanguinis Catechumenes Salvum Lotum !! Lector ne sine mind à XI
Dus. Pontitua P.C. 203 Cathagin martyr sagat Rudnay. Bern vere ugyanmind
ne aquae verum respondeo: Hoc falsum et ad hypothesin igen h: Hüseg
Burat 1680 bun Item Perpetua martyr sagat nincs baptismus
os Pontificiorum debilitantes, firmamentum, et hoc fun- Sid Ne Sebes Cyprian Sanctis sanguinem
gere est indicium desperatae causae: nam datur non pro
III Argt. Certa et Specialim Baptismus gratiam Salutarem non tam conferunt primo primum, quam jam oblatam immediate ggs infusam confirmant, et arctius obsignant, ubi velim redeamus ad id, qd, Supra excussimus, de Duplici tum Verbi audibilis, tum Sertor. operatione, vel potius de operatione Spus, cum verbo et Sertis conjuncti, quae operatio Spus, pbim est mediata, pbim immediata, Jam obj. immediata operbo, et influxus Sibi, absolute ē necessaria ad Salutem; Sed mediata ō item.

IV Argt. Liquet ex Marc. 16. 16. ubi grande discrimen statuit Deus inter fidem et baptismum cum dicit: Qui credi- dixerit et baptizatus fuerit, Salvabitur, qui vero ō credi- derit Damnabitur. Ubi jam omittitur. Baptismus tngm non absolute necessarius, ad Salutem.

V. Argt. Locus quem 1 Pet. 3. 21. quem jam Supra allegavi- mus VI. Argt. Circumcisio ē fuit absolute necessaria nam- raelitae in deserto ō circumcidebantu. octavo die.

VII Argt. Sic Si Baptismus est absolute necessarius ad Salutem, tum infantium Salus penderet ab hnib; quo nihil absurdius dici pot.

¶ Alterum controversiam habemus contra eos, quin defectu peccant circa Baptismum. Scil. contra Anabapti- stas vel ut

Ujabb Lutheranusok ard à Cathok-ig sincsenek tiszta tiszta tudni vallyak
sőhajtsunk tehát fel; mert mi ám nincs allityuk
agy h: a Keresztség utánam bünök a penitentia által tör Atyánkfiai; hisznek ha
a Keresztség tökéletes Kente Szent azt cselekedi azokban kik szentül bünnek- tö- kisseb-
nagyobbak is mert maradnak ugy, mintt Krisztus a penitentiaban. †
II. Rész: Mert nagy tudok h: a Keresztség által Keresztyénekké lehetnek is — és vérül. vid infra

velut alius placet dicere contra Rvtabaptismum. Obs. Haec Controversia orta est ex duplici ℞. Ψ.

Ium Protonpseudos est quod nimis tenuiter sentiant de Baptismo, quasi ō eet Lavacrum Justificationis et Sanctificationis per Sanguinem et Spm Xti, sed tm Tesseram Publica confessionis, et Commune Signaculum, Xtianismi.

IIdum ℞. Ψ. Anabaptistar. ē ut labem originalem, tum imputatam, tum inhaerentem, atqꝫ maledictionem ōibꝰ adamitis ypterea incumbentem enervent, atqꝫ eludant, secundum ppia Pelagianismi, unde eluet simul: Cur et Remonstranter hunc ritum ferme adiaphor. censeant, et facile patiantur infantum Baptismo supersedere. Pedobaptismo.

℣ Nra Ecla infantib. Xtianor. si. Rari de illis jam solis ē quaestio, seu quaestio ē jam tm de Pedobaptismo. Baptismum legitime adhiberi posse, et maxime debere adhiberi, Contendit. Imo Valde ꝙꝫ tuetur Pedobaptismum contra eos, qui eum variis cuniculis et artib. volunt destruere. Ideo ut Catechese nrō visum fuit huic Qni saulo praestiti, insistere, ad cujus Qnis filum cursumꝙꝫ bonum Nra hanc Caam fidei consolationis, et edificationis Cā sequens destruimus rationes

Imum Argt. Quod infantes debeant Baptizari, q. infantes comprehendunt. Sub foedere dei. Et Sigillum ꝙꝫ foederis debet illis adplicari, Sigillum inquam illud, qd est Signum et pignus, ac Sigillum primae michoaotis, institutionisꝙꝫ in foedus, et in Xtum; sine qua insitione, et michoatione, nullam ptem in grāa ac communione Dei habere censendi sunt. Obs. Quod infantes, ptem foederis facere cuiant, Adversarii ō negant, nam multis S. Scrae locis docemur ad ipsum, ut I. Actor. 2. 38. 39. Confer in hac māa 2. Gen. 17. 10. 12. 3 Deut. 29: 10. 12. 4 Esa. 59. V ult. 5 Mat. 19: 14.

Obs. Si Infantib. Sigillum foederis gratiae sit adhibendum tum em S. Coena hoc ō facimus, Ex. nec Baptismus debet illis adhiberi. R. I. Si S. Coena differt naꝫ diversa ē a Baptismo, nam Baptismus est Signum et Sigillum insertionis in foedus; Sed S. Coena ē Signum et Sigillum

Sertum.

(a) Annak nagy az ereje ō tehát hogy a bünbut a Xt= vér érdeme nélkül eltörül a penitentia az ö életének fenntartása nagyb. 1ō. A hivnek 2ō. A külső szoval lehi atyaulvō jog ballast 3ō. Az Dom XXVII. tulajdon tetszését elvalvō elig tetsth. — Egyik is ezek közül

(a) a bünöket eltiltum törölhetni bünön vō bánat nem; mert ha örök ké bánkodnak is gyötrödnek a Xt= erdeme nélkül még is soha bottá natat rum nyernek: Hebr IV:12:

(b) Az emberek közöttis sokan vannak, kik bünön vō nyugalmat nem találnak; mert emberek minthogy botsátani; egyik tehet másnak: Matth 6: 14. 15. Ha ti emberek a bün eltörlésétis tőlötök, tud az ti égi Atyátok is botsátja

(c) Az tulaj on tudni dünk általvō elig tetsel jut mely bőjt innen fogva ő több assetsből áll magát nem elégtétel és semmit sem érdemel tud Ha mind arrul nyugtal sat. — —

II. Sokat tulajdonál a R. Cath. a külső Kvánságnak mert lágy hiszik ki a maly gyenek Keresztelésével kal még Lélekben nézzen ti meg osztja.

Dom XXVII.

Sertum vegetaõnis eor, qui inserti sunt, adolerexant
et qui actualem jam cum xpo exercent, et experiunt,
communionem, quigs jam possunt mortem xti comme-
morare, et totum xpum s: ut ita dicam: Succum et sanguinẽ
vertere. Idqs facere possunt, per fidei ppia, qe jam tenen-
tur Imo Explorare, antequm ad usum et esum Cenae Dñi,
cal eveniant, ut 1 Cor. ii. 24. Vorher ipsos stare, si sint in
fide 2 Cor. 13. 5.

IIdum Argt. Infantes debent Baptizari, nam cum in-
fantes sint foederati, eũ Ipsi membra Ecclae, et interiora
membra, ut Apstus 1 Cor. 12. 13. monet õia membra Eccl̃ae
per unum Spm in unum Corpus baptizari, adde Gal. 3.
27. 28. Eph. 5. 26. Conf. Actor. 2. 24. ad vim Argti.

IIIti Argt Quia infantib; Remissio peccator, p sanguinẽ
J. xti, aeque ac adultis ẽ ppria. Ergo Infantes Ipsi baptizan-
di, Ergo Infantib; qgs idem Sertum ẽ adhibendum, qd Sertũ
ostignat remissionem peccatorum, sic Infantes qgs aeque
jacent sub reatu, Adami, et naã sua aequae Ipsi filii iraẽ
ac adulti, et indigent aequae graã Justificante, Ergo debent
baptizari in mortem xti, args per immersionem in fontẽ
Sacrum una cum xto Coalescere in unam plantam, ut
supra monuimus.

Obs. Hac in pte nimis laborare Theologiam Adversarior.
Pontificior, nam 1 illi tollunt reatum illum sub quo In-
fantes nasci dicimus, 2 negant tantam maledictionem
infantib; incumbere, ut p naam mereantur damnari,
tũgm filii iraẽ: nisi per Supnaalem graam abolitio rea-
tus illis accedat. Ergo Frante Sentea R̃ftr. de labe O-
riginali, et de reatu per Adami peccatum nobis nicum,
bente, ubi Supra ostendimus, ubi de peccato primo acta
fuit, Consequitur necessario Infantes debere baptizari,
ad remissionem peccatorum.

IV. Argt. Infantes Ipsi Baptizandi, quia Infantes aeque,
necesse habent p S. Sctum liberari a macula, ac adulti: Ite.
eoqs in Baptismum debent descendere Infantes tũquam
in lavacrum regenerãonis † Hic est ille alter esse,

† et renovãonis

Actus Scti

† Bak külső jelegge a' belsö k: külsö általvö Ktségnek. Mat
III. ii En Keresztelek vizzel a' ki: Lelekkel 1 Pet 3: 21. Nem az a' Hor. szent ség mely
vizzel lepen kiü a' jó lelki ejmentnek ünnepi vö Kendegödés.
A' ki hiszen is ség Mer idvezül a' ki ñ hiszen elkorhozik; de nem mondatik

2ã Eppen azért Judas a haicsoknak tör ar elgyepelt ig nig kereszteln öre ha betegek
es halálokban vegyenek. – De hogy ez Ige a külsö jegyekhez és eröszen legye
ekut ne idvezüljen; nig tetszik 1e Abrol Kte
Ugy Johan tsak
szerzésig nil,
tsak hogy tsak
nig idvezülhes
Latre in cruce
ment ö ászt
ñ hitt nig a'
Kfan is egy
idejig; azutan
fent nig
Mat: A' pokla
es exteriora
jah vagyon
ers nem jah
vala Te hi es
In templomot
el nyithatod
hidj le és le
hadtsz nig mint
ket ig: 2de az
eppen azutan
nig tenyen ész
Ur en ellenem
sat. – 2ã Kik
az ótestlen
szüljed Mer,
eppen tsúfot
Hendes a' X:
nevének la vá
gatott mest
meg áldot a'
Keresztség ñ
ig volt a' X:
ig Kit öltem
Dön alolt
leven. 3ã
Az O-Test
Prophet ál
Patriarchák
sat. Eg ség
4ã A' Kitsinyek
a Vennek és
Mestrnek +

Dom. XXVII.

Actus Sctificaõnis Sub eodem hoc Sctõ nobis luculenter repSentatus ac Supra deductus. Hae ãm grãa cum Infantes carere nequeant, Sed potius hac grãa maxime indigeant, propter corruptiẽm ab utero nãam, nihil ẽ manifestius, quam ut grãae illius Sctificaõnis Sigillum Infantibus imprimatur. Eadem observãõ recurrit circa Theologos Anabaptistas, quae ut reatum imputatum tollit, ita exigit Saltem, vel ipsius nullam relinquit maculam inhaerentem. Propter qd Deo abominabiles Sumus ab utero Corã Deo, nisi per aquam et Spm renascamur Superne, et mortificaõne Veteris hnis, et Vivificaõne Novi hnis in unam Cum xto plantam, Coalescamus. Stante Ergo Dctrina de Sctõ, Adversariorũ raõnibus adeogꝫ dicimus pedobaptismum ut Sectam Infantilẽ ẽ duplicandum.

Vtrum vtrgk. Racio exigit ut Eccl. membra debent publice Eccleagꝫ inseri, ut ita discernantur a liberis infidelium, fundatum hujus raõcinii Situm ẽ in aliis multis qqꝫ; Sed Scripturae locis notabiliter. 1 Cor 7. 14. ubi discrimen ponitur inter impios infidelium. /: Liberos :/ filios, et inter puros Sanctosqꝫ fideliũm duor. õ tm, Sed unius filios, ita ut Sit vel vir, vel mulier, Si xtianum gesserit Nomen, ideo Liberi Scti dicuntr. Obj. est locus Sane intellectu difficilimus, et inter Theologos de genuino hujus loci Sensu multum disputatur. Obj. Sunt. I. Qui referunt illam Sctitatem ad Externam Sctem illam, qualis erat Judaeor. sub V. Oeconomia. 2 Alii, videlt. Sub N. Oeconomia abrogatũ ẽ, quicquid aeternum ẽ, adeogꝫ in hoc loco cogitant de Sctõe, interna. Verum eorum Sententias persequi longũ foret; Addam. 3. Circa quem maximi momenti, rara Saeculi Phoenix Clar. Vitringa Obj. Sacr. Lib. II. Cap. VI qui Sctem illam õ admittit externam, Statuens qd Juste Circumcr. Infans xtianor. Parentum duor. vel unius, qui fidem et ora Eccl. profitentur, Sed et corde gerunt intus, haberi Sctem in grãa, adeogꝫ eos debere hinc Anabaptizari, in Verum fontem adduci, Verum haec Clar. Vi-

trinae

Xus Pál Apl Thyatirah Lydiának Vsak. 3ti Lydiának Hasa repet vagyon ott Tsel XVI 15. vagyon ö es Sílas. – 3ti Stephanusnak egy Comitha

Dom. XXVII. = Si fejsémnek egéz Hasa nyúlt ki Pál – Ezek Hívek 408.

+ I Kor. I: 16.

tringale, ratiocinão nobis ō adeo arridet, et gravib: q̄" mitur, difficultatibj, interim hoc dico, ut nil certe adfirmē, Adhuc tantam ēē Viri, Religionem et Dignitatem Xtianismi, ut Deus velit eium Xpianorum Liberos a nobis considerari, quandiu contrarium ō liquet, tnqm foederatos Dei, quos ni Sanum suae grāae ꝑpter Xtum admittat, et qui si in in fantia morianth. regni Coelestis haeredes sint censendi: ut" q̄ bane mentem puto fuisse viris mſignibus, qui formu" lam Baptismum administrandi conscripserunt. Conf. loca Matt. 19. 13. 14. Marc. 10. 14. 16. Cl. Alb. Schult. locum 1 Cor. 7: 14. explicat sic, ut vir impius Sanctificatur in pia uxore, vel impia uxor in pio viro h. e. quoad foederalem Scitillem, qua tenus Semen natum ex tali viro impio, Sequitr. meliorem ziam, nq̄ viam Matris, ō Patris: Obj. Ebreorum Scelle rosorum, Parentum infantes, quo fundo baptriem, ō vide tur. nisi inde quod juxta Clar. Seutens Sanctificāo exter, naq̄ quodam modo detur. Ver. Obl Quandiu Parentes vel unum saltem ex Parentibj, nq̄ vel Patrem, v. Matrem; Xpanam ēē liquet, et ō impiam, tandiu nq̄ debent Baptiza" ri talium Parentum infantes.

VItum strgr. nobis Subnascitur ex Substitutione Baptismi" locum circumcisionis Veteris, nam ex Dei ordinatione circum" cisio infantibj fuit adhibita. Ergo ex eadem Dei ordinatione Baptismus q̄q̄ debet adhiberi infantibj. Quod vero Ba" ptismus in locum circumcisionis substitutus sit probatur Ex utriusq̄ Tri interiore unitate, quor. Trin. Sigilla et Seta, in unum Scopum collineant. 2. Probatr. ex discretione xti Testimonio, Col. 2. 10. Seqs. Rom. 2. 28. 29. Sed in priore Scipue contextu haec ratio declaratur, et in lucem admi" rabilem collocatr, unde adfulget idem plane aspectus Dei idem duplicatus effectus, quem supponimus in Baptismo, demonstrari. Hoc tum ad locum, tum ad strgm inde petetum pauto uberius deducam, juncta idem filum, q̄ supra cap. 4. ad Rom. et Seqs ubi primo vidimus aspectum Justificāo" nis, et 2do aspectum Sctificāonis. hic q̄q̄ primo videamus aspectum Justificāonis, 2do Sanctificāonis.

1mum Quod attinet ad aspectum Justificāonis. Obj. Quemad" modum in Baptismo tria observabamus, se se offerre.

3ti Mat 19: 13. 14 15. Nekik tsudnak a' Kijdeket hogy I. Mortem
Ew hozzam ne jöjjenek. menet sat
4ti Tsel II. 39. Neked tsudjatok vig minnyajan Meek nekiek Lett az igéret
es a' te fajtádnak. S=ti Az Angyal cgy Hiz nyúlt Neki Kellek
nem Tsel X 48 Cornelius Szóval adásit. Péter. 2ti Tanúlságtalanúl XVI.
Caesareában

Dom. XXVII.

I Mortem piacularem retexit Xti hmis. 2 Ejus sperariam abolitionem. 3 Novi hmis resuscitaõpem ad vitam, fiduciam, lætitiamq; bonæ conscientiæ apud Deum; sic in circumcisione idem tria recurrunt, nam 1 Pputium multo cum dolore resectum, ostendit V. Xti hmis, in Xto circumcisionem, diramq; illam mortem, quam sensit õ tam in corpore, et turpitudine, quæ ẽi peccato^m ẽ, quor. scaturigo est in carnali maxima cupiditte, et brutali illo impetu, unde peccatum in Scra solet me cupiditis appellari.

2. Idem Ppucium a sede cupiditis primaria Pcisum, ita ut ungm amplius posset adcrescere, notabat plenaria et universalem illius hmis Veteris abolitionem, cum õibus suis primis motibus, atq; irritaõnibus, ita ut sub cultu Dño nullig gladii ri nihilum plane abire videat. 3. Ampata hoc facto grava illa libido, quæ malam parit conscientiam, designabat restitutionem, innocentiæ et puritatis pristinæ, cum bona ad Deum fiducia, et sensu interioris pacificaõnis

II dus Aspectus in circumcisione ẽ Sanctificaõnis I Xti stissimum ẽ ri Scris, ut corrupta Naa comparet, cum Ppucio, atq; ipsum cor vocetur, Ppucium Ier. 6. 10. Erg. vtm. putaõ illa Pputii, notat mortificaonem Veteris hmis

2. Abscisio Ppucii, ut õ posset amplius pars abscisa adcrescere, notat ejusdm V. hmis abolitionem, per gradus magis magisq; complendum. 3 Denigq; N. hmis resuscitaõ et consummaõ, se exercebat ri illa integritte, charitte et puritate, membrum, corporis, mentis, quâ resectione et amputaone ex pris carnalibq; spatia Ppria efflorescunt totæ creaturæ, quam castissus ignis Cælestis totam in, glet ac inflammat, hisce raoribq; validissimis succensa, riantur ad hæc aliæ nonnullæ, quæ si prioribq; de, stitutæ adhiberentur forte caam q vincere õ possent; sed cum prioribq; conjunctæ dem caam ri clara lyce collocabunt.

Epilogus

1e Külsö Mosdás belsö Kenyelmetlenség miként tulajdonittassék

2e Miért tulajdonittatik meg felette Sólnak a Rabbi a' külsö Körülmetélkedésnek

3e Miért felette kevesen a belsönek tartással az Anabaptistáh' hibáj véleködése hogy a' Kijdultek nyilvánvalók legyenek? — Vivodan ezt mondám Kt. —

A' Ti Hitetlenek is Vallyatoknak Ppjaus Sinor mertékje leggen a' Sz: Irás; ő pedig emberi tudományokat mint ami nem tartozik az Igazságra ne kívánjátok meg tőlünk. Ámen!

Dom. XXV
VIIum vtrgr
Gentes bap
vobis, ō
Enim ju
timum Jam
Sacro font
do observa
Infantes.
economiae
clesiam, Ep. m
ra oeconom
to observa
Adversarii no
vetere omitti
nis capaces,
am significar
deo ut sensus
entes, in dis
ex subnexo hoc
METEVIPV,
to integra
et Sess. 1 Cor. 1
baptizari, unde
anabaptistae.
generati. Ex ps
ti ō Infantes
er pertin
ris, quod fieba
Jebulim, mers
plicatum, u
sint in Judaj
sine ulla exce
dia, quam ca
2. Quod si Jo
baptizetur, fo
gelat.
Eto Cum

VIImum Argt Argm ex Matth. 28. 19. 20. ΜΑΘΗΤΕΥΣΑΤΕ.
Gentes baptizantes eosq docentes observare ea quae
cepi vobis, o Simplex hic nascitur Argtum.
1mo Enim jubet Xtus Apostolis Colligere Eccliam, et initiare per
baptismum Jam vero Infantes pertinent ad Eccliam. Ergo illi,
qui Sacro fonti sunt initiandi.
2do observatum e Patribus, qui cum Gentes dicunt. includunt.
qui Infantes. 3tio Illud Gentes oppositum e restrictae ad
regi oeconomiae V. Dei, sub qua tm Infantes admissi erant
in Eccliam, q. multo magis debent admitti infantes in Eccla sub
nova oeconomia.
4to observarunt a Viris Doctissimis ΜΑΘΗΤΕΥΣΑΤΕ. unde
Adversarii nobis nodum nectunt dicentes: Institutionem
debere omitti Baptismi. Jam Infantes o possunt ea institu-
tionis capaces, q. nec baptismi. R I Verbum ΜΑΘΗΤΕΥΩ
tam significare Trinam et institutionem ‖ Discipulorum, ‖ quam quidm
adeo ut Sensus sit Verbi ΜΑΘΗΤΕΥΣΑΤΕ Discipulos facite formationem
Gentes, in discipulatum Xti a. num. initiate id q. liquere videmus et initiationem
ex subnexo hoc Scil. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ docentes, q. R I docete et institutionem
ΜΑΘΗΤΕΥΣΑΤΕ, e initiare am, o am instituere vel sub dio docere.
5to Integrae familiae sunt, baptizatae ab Apostolis Actor. 16. Acto. 16:5
5. et Seqs. 1 Cor. 1. 16. Ergo in illis familiis infantes qui erant, et Seq.
baptizari, unde Sequit. Infantes debere baptizare. Excipiunt
una baptistae. Dicunt ea familiae in quib nullus Infans
reperiatr. Et potuerunt Apostoli integras familias baptizare,
tm o Infantes in illis Familiis. R Vanum refugium e, q. pa-
ter pertin ex antiquitate Judaica, in Proselytis mician-
dis, quod fiebat per Mila, Circumcisionem Masculorum, et
Tebulim, mersionem, ipsumq baptismum Infantibus fuisse
duplicatum, utriusq Sexus, Sicut cum familia aliqua trans-
iret in Judaismum, Pater, Mater, Liberiq diu tingeventr.
sine ulla exceptione. Et tq Scitu o indigna Regula Talmu-
dica, quam laudavit eam Clar. Vitringa Obs. Sacra Lib. II Cap.
VI. Quod si Foemina pregnans transierit in Judaismum, et
baptizetur, foetus ejus in lucem editus baptismo uter. o indi-
geat. 6to Cum in Specie expresse o prohibeatur Pedobaptis-
mus, hoc est

hoc ē nullibi restringitur ad solos adultos, et cum in Gr̄ē. jubetur in Scra, ut baptizentr. Oēs, baptismusq; in Judaismo fuerit receptissus hinc patet pedo Baptismum ēē confirmatum, imo quadam Specie ēm injunctum. Hisce Jam.

7mo Cumulum Superaddit auctoritas Patrum et Praxis Ecclae Veteris ad loca Patrum tenendum ē, ut Consulatr. imprimis Forbesius in Institutionib: Historico theologicis Lib. 7 Cap. 5. Estq; maximi sane momenti, quod Augustinus disputans cum Pelagianis circa Peccatum originale Vallidissimum Argt. petiit pro peccato originali, ex Constantissō Ecclae usu, in Baptismo Infantib; adhibendo interim ut fieri adsolet eo, progressus ē fervore disputandi, ut absolutam necessit. rem urgeret baptismi, ut et Pontificius. Obj. nihil promptius fuisset Pelagianis, quam hujus gladii aciem extrahere, negando, vel in dubium revocandi, hinc baptizandi usum apud Veteres Eccl̄as quod tn̄ō fecerunt Pelagiani,

8vo Vide locum Origenis Cap. 6. ad Rom. Ubi sic inquit Origenes: Eccl̄a ab Apostolis accepit Traditionem, ut Infantib; q̄q; adhibeatur Baptismus, sciebant ēn Apostoli pluribus data ēē Mysteriorib; Dnor. Sorta, et quia sciebant Apostoli in oīb; ēn Infantib; ēē Sordes peccator, quae sanguine et Spū debent elui. Obj. Hoc Testimonio Origenis nihil luculentius et fortius ēē ad probandum pedo baptismum si quidem Commentarium Origenis ad Cap. hoc Rom. 6. Coetaneum Graecum Supr habevemus; Sed Verba Am hacc habemus ex interpretatione Russini, cujus Fides cum in multis sit suspecta, hic q̄q; ansam dedit exceptionib: adversariorum.

9no Inter Epistolas Cypriani extat quaedm Epla ad Fidum Episcopum Africanum Scripta, qui Episcopus Fidus in ipsum Cyprianum Consuluerat de idoneo tempore, quo Infantes ēēnt baptizandi Statutum abat ēm Cyprianus 8vo die hunc ritum dbere administrare, et eo Argtans, quod, in locum Circumcisionis sit adhibitus, Circumcisio am 8vo die Solebat adhiberi Vc. Sri Convocato Episcorum Concilio Cyprianus rescribit ad Fidum illum Episcopum, sibi Suisq; Collegis visum episcq; 8vum Diem oportbere expectare.

ut infantes ēm aparu novi et recentes bapti, 10mo ubi
centur b

Xmo Augustinus
um a Cypriano ejusq;
Fidi Commendat.
endens; Sed Idem Ec
ite baptizari cum al
ri dicebant: Infantes
alia Sentimenta a
Sed ad ipsos potius fo
Contrariaq; Asserre
Debere Infantum Bap
antes ō baptizentur,
Baptismum differri vo
1. Q. Quod peccata post
ervix remissibilia. 2
nem ōia peccata el
erunt, ut hnes dberen
ur eo melius peccata
in Primitiva Eccl̄a
fontes, majorib; in Fo
ducerent ad fontes
Eccl̄ō non erat adeo
rma fuit, ac si dicb
ceret et mortuis,
Infantum cum maj
ra, 3 Obj. Si Periculu
illam moram Rum
Conficimus Summb
rectur circa Testi
quod Patrum ōium
fur ēm Si mortis a
ad Calumniam Rem
vos pfanare, Scrtum
M. Conf. Clar. Witr
Aliquas rāones, m
et interiore Eccl̄ae
1ma Rāo ē, Quod E

Xmo Augustinus Epla 28. ad Hieronimum hoc fere
tum a Cypriano ejusq; Collegiis factum commemorat, atq; his
ce Vetis Comprendat: Cyprianus non aliquod novum de Veteri
condens; sed Fidem Ecclae firmissam servans, Infantem mox
rite baptizari cum aliis Epplis, commode instituit cont. eos,
qui dicebant: Infantes ante 8vum diem aquis ō Stingendi.
Alia Sentimenta a Viris Doctis plata ō Cumulo, nec adfero,
Sed ad ipsos potius fontes remitto, me tm dissiteri licet Patres
contrariaq; Afferre documenta, qui Scil. dicunt. differri
debere Infantum Baptismum. Sic 1. Tertulianus dixit: In-
fantes ō baptizentur, nisi cum fuerint Adulti; Obj. Qui
Baptismum differri volebant duplex habebant π. ϕ. 1. Alter.
π. ϕ. Quod peccata post Baptismum commissa sint gravora,
et vix remissibilia. 2 Alterum π. ϕ. quod per aquae infusi-
onem oia peccata eluantur, unde eo Stultitiae multi fe-
cerunt, ut hnes different baptizari in articulo illo mortis,
ut eo melius peccata per baptismum tollerentur. 2. Obj.
in Primitiva Ecla mos erat pervagatus, ut hnes Suos In-
fantes, majorib; in Festis et Pentecostes aut Paschatis Festo
ducerent ad fontes Sacros ad baptizandum; Sed Imo hanc
dilaō non erat adeo magna. 2do Quia haec imaginatio tm
vana fuit, ac si diebus illis Celebribus, quo xtus resur-
rexit ex mortuis, et quo Spus Sctus effusus ē baptismus
infantum cum majore grā ēt conjecta vel cohyunge-
da, 3 Obj. Si Periculum mortis immineret, tum Veteres
illam moram rumpebant. Ex quib; cib; hanc tandem
conficimus Summam. Obj. Quicquid Controversiae mo-
vetur circa Testimonia Patrum, dicimus rotunde:
quod Patrum dictum Sentēa fuit, ut Infantes baptizen-
tur ēm Si mortis absit periculum, id quod Sufficit nobis
ad Calumniam Memnonistarum diluendam, cum dicun-
nos ytanare, Certum ex eo, quod Infantes baptizemus.
Obj. Conf. Clar. Witringam Obj. Sexa Lib. ii Cap. VI. ubi duas
Principuas rationes invenio circa Originem dilati Baptis-
et interiore Ecclae Corruptione.
Ima Rō ē, Quod Ecla malis ytsecutionib; agitata. adeo
ut ō Semp

ut ō semp̄ quēram habere Fidem, ut semper altarem̄ possit habere Eccl̄a, suos Infantes ℔ Baptismum Deo offerre, et conferare, Iam cum in Evglio ō sit fixus baptizandi terminus, liberum ipsis videbatur ex necessitate ℔ aliq̄ differre Baptismum.

2da Rāo e. Quod quando quidem Eccl̄a erat recens nascens, et inter plurimos adhuc inimicos luctans, consultum erat ō recipere aliquem in gremium Eccl̄ae, neq̄ fidelium Catalogo inferere, antequām egregium in fide ℔gressum ō fecerit, et anteqūm p̄mitteret, vel saltem spem faceret se p̄severare in oib̄ Persecutionib̄, quae via Infantes ō erant capaces p̄mittere, eorumq̄ facilis erat seductio vel dolosē, vel Violenter cum Irrisione Baptismi, et cum delusione Ritus Xtiani, et cum Triumpho Hostium Xti Eccl̄a, quae rāones cum modo cēant, nullum ex tali alias ℔ Praxi ℔sidium, et utrq̄m firmum subnascitur ℟ baptistis

Dominica XXVIII
Quaest. LXXV.–LXXVII De Sacra Coena.

Alterum N. Tri Sr̄bum e Coena Dominica, et hoc Coena Dnica signum et Sigillum alimentāonis, et Nutritionis fidelium, quâ fideles, ut Viva membra ℔ Baptismum Xto insiti, magis magisq̄ roborantur, vegetantq̄, atq̄ ad ultimam grāae gloriaeq̄ mensuram ℔ducuntur.

Obj. Cum haec māa sit I Magnae Considerāonis, et ut primum ac 2. Cum sit dignissa, quae in lucem claram et publicam edatur, et 3 Quoniam ut facilius in Catheticis rerum, in hac māa explicanda, quae Arcta Theoretica Item, hujus Sacramenti in oib̄ libris pertractatur, neglexerimus et seponimus, nam oia haec nobis supponimus ēe, ℔ I. Quare Simplices hae Species fuerint ℔ elementis, ademptae in S. Coena, nēp Panis et Vinum? II Quaesitum e Convenientia inter haec externa Signa et Rem Signatam?

Jon VI. 55. En vrppk az élet nek, amit Nekem Lak
Text. Mat XXVI: 26, 27. 28.
Text: Sid. 13:10. Vagyon dolgunk nekünk mi velünk való Szövetségünk Kötésünk
Mat. Az Ur= Vrac által az Xt Jó tétemenyei mint Kötésü= nk.
Fundā
Text. Xti
Text. Lehet
Vilāg egy más tol Hol ne,
vonetsh ig d
gek; de neg=ig a kettő között nagy a hasonlatosság; - A Xpti Vilāg III Quibus
=ban, egy nevezetes idő fordult vagy Epocha az emberek Életekig; mely által
el lathatta Vilāgunk likossa lésen, a Külsőben egy Ujan Creditio mely nekül
a Vilāgon nem lehetünk nem is élhetünk alkalmas egy mind Enek a Vilāg,

III Cuibusnam ritibj Sacris debeat administrari hoc Sertum? Secundum Dñi institutionem, et Spalem simul intentionem, quae quia satis nota Suppono. Ergo ad ultiora mentem intendamus ubi

N. Pondabit. Summa Dei Sapiëa in hoc Serto conformando ad imaginem convivii vel potius Epuli Sacrificalis, in quo edimus ad mensam Dñi magnum mundi piacu-lum fractam Mediatoris Carnem, ejusdemq; Sanguinē bibimus. Exod. 24. 8. Lxxv.

I. Demonstrabimus quo modo per Mysticam hanc Epulam potus et esus Coalescamus cum Xto, et in Xto radicemur, vel potius Xtum quomodo intra nos recipiamus, et in Xto substantiam cum convertamus, tum respectu Justificaōnis, tum respectu Sanctificaōnis Qne Lxxvi.

N. Circa primum Obs. Cum nobis in S. Cœna Corpus Xti et Sanguis ejus ad edendum et bibendum adponitur pro nutrimento ānae nrae, tunc ibi ō habemus Simplicem aspectum alicujus convivii; sed potius habemus Conspectum Epuli Sacrificalis, quod celebratur ad mensam Numinis Jam reconciliati, foederatos Suos excipientis, pascentis, delectantis q; eos Dnis et immortalib: dapibq; quibus ipse q; Deus delectatur.

Obs. Catechismus Q. Lxxv. Trinam suam huic fundā superstruxit, atq; universam hanc Sanctionem ad illum dirigit Scopum I. Quod institutio Xti Statim exhibet nobis Sacrificalem hunc aspectum Luc. 22. 19. 20. quod repetitur 1. Cor. 11. 24. et seq. diserteq; 1. Cor. 10. 16. 18. Communio Corporis et Sanguinis Xti confertur, cum illa Communione, quam Veteres Israëlitae habebant cum altari et Sacrificiis, quam in rem vid. Hebr. 13. 10. Habemus altare, unde protestatem comedendi ō habent, qui Tabernaculo deserviunt. Obs. Comparaō vel potius oppositio inter V. et N. Tum, atq; utriusq; Oeconomiae altare; notissum ē in Tabernaculo Mosaico extitisse duo altaria, 1 altare aeneum, in atrio victimis dicatum 2 altereum

† Ezt ey ujjonnan ō Hületist elvarodja a Karsztteg Tit: (utuerum)
3: S. Getri Püspökre is kedvelj a Karsztteget ujjo Hületj fenyöjeuk nam:
=zi. – 2ª Hohn vala a' Sidókrül=is a' Proselytusok Kfiaiat ujjvo hületiuk
nuvegui ugy h: sem attyát sem anyát sem atyafiait sem ez elöt valok

415

aureum in Sctō, ad Suffitum adolendum, respicitur pau-
dubio in posteriore nro Contextu ad altare aereum, ip-
stius considerat tūgm mensam in Domo Dei, unde facul-
tatem habebant edendi, qui in Tabernaculo Serviebant,
Sed facultatem valde limitatam, et restrictam. Hinc Philo
Gstius insistens ajo:

N. B. In V. Trō erant Sacrīta 2plicis Grīs, I Majora 2 mino-
ra, I Majora erant 4tuor ñp Imo חטאת h. e. Holocaustū,
ꝙ totum comburebatur, adeoꝙ de illo Sacrificio nihil po-
terant Sacerdotes comedere, quia totum debebat com-
buri igne, Deo absumi. 2do חטאת, quod erat Sacri-
ficium ꝙ communi peccato, ō privatis peccatis, adeoꝙ
neꝙ de hoc Sacrificio poterant edere Sacerdotes, ꝙ in
hoc Sacrificio ostendebant se ō ee, veros Sacerdotes.
Sed tm typos majoris Sacerdotis ñr xpi venturi. 3ium
Sacrificium erat אשם h. e. Sacrificium ꝙ reatu,
privato, et ꝙ peccatis privatis, Jam de hoc Sacrificio po-
terant comedere Sacerdotes. 4tum Sacrificium שלמים
Sacrificia pacifica, pacem signantia, de hoc ꝝꝙ poterant
comedere. Ergo Obj. de Sacrificiis ꝙ peccato publicis ō po-
terant edere; Sed de Sacrificiis pacificis, et ꝙ privatis
peccatis poterant edere.

Imum Altare aereum fuit quasi mensa Dei in Veteri
Sacrario, ubi quotidie potus et cibus exhibebat. Obj. Cibū
constituebant carnes victimarum. item ablaōes variae
ex oleo et farina, potum faciebant sanguines, vel sparge-
bāt circa altare, quoꝙ latera, ac cornua, vel effundendi
ad altaris basin. ut vid. Lev. 21. 6. Psal. 50. 13. et seqꝙ Mal.
1. 7. ubi expresse altare dicitur mensa Jehovae, qō
cibo pollutō ꝙfanabant, Israēlitae. Nb I. Altare ñrum
in N. T. ō ē Xtus Dnus, nam ita altaria cum Pontificiis
sia confunderetur, Ex. altare ñrum ē Justitia volun-
tas ꝙꝙ Patris, Sup quo altari ñr Constanti Patris volun-
tate et Justitia Satisfactionem exigenteꝙ Xtus Dnus ut
Victima rāone hūae nāae ē immolatus, 2 Sacerdos
sit. - Iqꝙ a Kttyénak is tsak a Kristus nem elég evat Dno
az Istenség; neꝙ kivantatik ugyan Mat 28: iq: De e tsak
Zülets a' Lelki élete, a' Zületés után pedig nem tapaltatik
a' Csetsemö élet is sinyan kell annak elvégzi. - Mely ki nyúl
hálum ez, Jnak hozzá is járúl, a' kit a' kit minthatnam a' Lelki

erat Dña xti
dentur, Altare
IIdo De hac ja
vis Tabernacul
cipue Sacerdo
cclmente enim
Jam subsistant, A
liam penetra
tes recipere po
sed em placu
ꝙꝙ Sacrificia
tribuebant,
mulieres ꝙꝙ
tur, ntꝙ ad Sa
conciliāonis.
rāo quia ōis
sanguine, jam
tributorum De
qua. Obj. Sang
figurātur, et
data ñra, et ō
pro nobis ob
sed em āa, h. e
major vis red
IIIio Obj. An
tumis fuisse
quam partici
tant, 2 Ex pu
ra castra Cr
multo minus
a pote, h. e. a
stinere secum
7: 10-12. Addi
tibi indicium
este altaram
Lelke a Kris
Bod a' sir
a' kinyu
a' ki

erat Dña xti Nŏa nam sic ōia ordine fluunt necessun-
dentur, Altare, Sacerdos victima &c.

IIdo De hac jam mensa obtestatem habebant cultores Vete-
ris Tabernaculi /: Obj. :/ per cultores Tabernaculi illigunt,
Scipse Sacerdotes, reliquis Israëlitis interim ō exclusi
ex mente enim ipsi Tabernaculo inserviunt, ut ri externa
Am subsistant, Religione necs ad internam Religionem Evg-
licam penetrant: /: Sacrificijs ergō e. partem suam Sacerdo-
tes accipere poterant, de Sacrificiis ō Am Eucharistitis,
sed em piacularibz privatis. Lev. 6:16. 14:19. 7:6. Erant Obj.
qgs Sacrificia Evcharistica, unde Israëlitis qgs pars
tribuebant, cum jam expiāo peccator. et peracta, cum
mulieres qgs ipsae, et parvuli ad mensam Dñi admitteban-
tur, atqs ad Sacram dapium Communionem, ri Signum re-
conciliationis. Ob. Lev. 17: 10-14. Prohibetur Sanguinis esus
rāo quia ois carnis /: h. e. brutorum tantum :/ aa est in
Sanguine, jam ō licebat Sanguinem edere, quia Sanguis
brutorum Deo debebat offerri ri Sacrificio, tnqm ea ali-
qua. Obj. Sanguis brutorum ut aa Deo debuit offerri, quo
figurabatur, ut xps ō Am corpore; Sed em aa sua debuit pec-
cata nra, et ō Am corpus; Sed aam qgs suam ri Sacrificii
pro nobis obtulit /: quemadmodm brutorum ō Am carnes,
sed em aa, h. e. Sanguis offerebatur, ri Sacrificio: /: et quod
major vis redemtionis fuerit ri aa xti qm corpore.

IIIio Obj. Hunc accessum ad Dei mensam admodm arctis
finib fuisse limitatum: nam 1. Ex Holocaustis, nemo quic-
quam participabat, Sed Holocausta totaliter Soli Deo cede-
bant, 2 Ex publicis piacularibz Sacrificijs qgs, quae ex-
tra castra Cremabantur, nihil Sacerdoti adtribuebat,
multo minus Israëlitis, de qgs tum Sacerdotes, tum reliqui
a potu, h. e. a Sanguine gustando religiosiss debebant ab-
stinere secundum notabilem illam Constitutionem. Lev.
17: 10-12. Addita rāone et Sanctione poenali, v. 14. ri quib.
sibi indicium erat, pacem et reconciliationem ō dum Solide
esse allatam; Sed requiri. Gentius Sacrificium, ut sine

Obs. Ab Ul. Sr: Vatsova, Signal Typus de Sacrif: Eucha-ristiae

clete a Krisztus által ijjanos születésünk gondos-ko illa restrictione
Dob ai mi Lelkünknek az ō ük életé tajtolo ete de tol ej italaul
a' mugya Sz: Fiat kul dette Lelkünket elvdenul mi bozzank e világ
a' ki /: Sofset és Vitsk arankat evdemek ajailja nálunk hogy annak

Hitünknek Fajunk egyik, és tulajdon reformátorunk. Ime Mat 26:27 v.

Proppos: 1o Vagy Jerusalemben és vele az Ur Jé: Vnk

417. Ezt Vendegségét mikor tehetünk enni? Dom XXVIII.

illa restrictione ad foederalem Dei mensam liceret cuiq3 accumbere, longe aliter comparatum ē cum Filelib: N.Trō qui et Suum excellentius habent altare, unde o am potestatem habent comedendi; Sed comedendi sine ulla restrictione, et iis dem dapibus uti, quib3 ipse Deus fruitur. Obs. Illud Altare N.B. In Templo Dei erant tria loca 1. Atrium 2. Sanctum, 3 Sctum Sctorum. Imo in atrio fuerant duo, nfl Altare ae neum et lavacrum aeneum 2do Scto erant tria, nfl Al tare Aureum Mensa aurea, et lavacrum aureum, 3io In Scto Sctor. erant 1 Arca foederis, 2 Cherubini Sup arcam, 3io Virga aurea in arca, 4to Panis Coelestis, manna, 5to Reliquae Sacrae. Nube, Sup atrio Signū Sentiae Dnae. 1 In atrio Domus Spāli existens, ē Dei Justitia, et Sctas Sanguine piaculari se ostendens. In hoc Altari immolatus est Deus, ad ejus altaris basin Sanguinem Suum effudit. ejus Deus, hisce dapibus se se voluit pascere, debūtq3 unde eam modo Suas delicias capit cum Justitiae ac Sanctitti illius, per hanc immolāonem satisfactum ē, Ad hoc.

2do Tangm ad Dei mensam invitantur et admittentur miseri peccatores, fidelis cum ipso fiducia sua Sacrificio ut signanter dr. Dgal. 20: 5. Cui id fide faciunt, in fa miliam Coelestem adoptati, tngm domestici et familiares, accumbunt, atq3 delicias Patris Coelestis cum ipso capiunt et quidem.

3io Sine ulla restrictione, Sed in Summa amplitudine Rum immolatum edentes, et bibentes 1 Edent xtum vaone corporis in Cruce fracti atq3 piaculum illud Sacratissi mi Sanguinem sibi converbentes, ipsumq3 adeo Sangvinem haurientes, ut Joh. 6:5 et 3: 55. ubi Carnem Suam vere cibum, et Sangvinem Suum vere potum adpellat. Judaeis quidem nihil magis Sacrilegium ē qm Sangvinem bibere, Sub N.Trō, vel maxime vi Religionis meo Consistit, atq3 Vitae Communionis in eo reperitur Signacu lum et Complementum praecipuum, et quod designatur veri tatis Vivificae jam ē dilatum Sangvine xti, atq3 solidam recon ciliationem jam ē impetratam. Ex his sibi magnarum re vahra nalkül vō a Hitetlen gondr. - 2o Vendegség Symbolum adta clō az Oltō: A Paschā nyugot az Alsó nyak nagyja vō. Egyébként kisebb emlő szentelők ebből mindenik nagy pompával és gyom hul maradék végbe: A Csudas garda Vette a Kenyeret halálat etc

Secundat ad duo il
vim et usum Sacra
rum ō minus ca
nus ejus fractum
panem frangi, et
ad ā fidelium i
largiri ex xti. ad
ore corporis pere
deluci, qd signa
sub oculis co
et usq3 adhuc ad
fuisse mulcatus.
IIda Rāo Cur
ascri, cujus mors
stimendum ac vo
sed, nisi dentiem
vificā virtus in fi
duraret Vivo re
continuum libum
IIda Rāo Sup
Sacramentum ad
tingq3 inexpie
cissimum ejusq3 ju
stitur ora fideli
ter himulamus ad
IIIdia Rāo
Incipiunt hoc Sc
Indicium, quan
mortis ejus mer
rum et bibimus
potis per verum
sevan quasi Vi
simus Sicrum
tibi infundi sen
tis pertundimur,
rum Vina Subril
IV Rāo Sup
seu dum pia

dundat ad duo illa membra quib Carmen Sexti hujus
vim et usum declaravit 1mo Fideles in eo agnoscunt
xrum o minus carne pro ipsis in cruce ac oblatum, cor-
pus ejus fractum Sanguinem fusum, qm oculis cernunt
panem frangi, et poculum cum ipsis communicari 2do
qd ab fidelium ipsor o minus carne pascatur corpore
Sanguine xti, ad vitam aeternam; qm panem et vinum
ore corporis percipiunt. obj. Ab mirabilis Dei Sapiea
eluet, qd Signa et pignora hoc Sanctissa o tm ma-
nibs oculisq contractari, percipi; sed em ore hauri-
re, atq adeo ad epidit in Viscera demitti voluerit,
hic inculcatur.

IIda Rao Cur dimin xrum e summa Necessitate xti cru-
cifixi; cujus mors a Unicum vita Spalis fons, ejusdemq nu-
trimentum ac robur, qud ita dentidem languescit, extingue-
ret, nisi dentidem ex contemplatione xti crucifixi atq ex
vivifico ejus in fluxu semet renovare, atq ad majorem #ti ejus
et iterat vigorem. haud secus ac vita nostra talibus por
continuum libum et potum renovatur.

IIda Rao Repetitus fames et sitis: dignus d bibitur hoc
Sacramentum ad insinuandam illam aviditatem, famem
hisq insatiatam qua #tta fidelis desiderat xrum cru-
cifixum cum ejusq justitiam ac Sanctificationem, sicq sitim
latus ora fidelis ad xrum ejusq bona o minus ac naali-
ter himulamur ad libum et potum eternum.

IIIcia Rao ad insinuandam dulcedinem usum potumq
recipitur hoc Sextum, ut admoneamur inscitiae illius
dulcedinis, quam fideles gustant, ac hauriunt ex xto. cum
mortis ejus memoriam celebrant, nam sicuti cum edi-
mus et bibimus externe novam quasi Vitam et Vigo-
rem nobis per Venas novam quasi Vitam et Vigorem
dimus, sic cum Sexta accipimus, novam quasi vitam a
fibi infundi sentiri, adeoq ineffabili dulcedine Volupta-
tis perfundimur, qd tanto e penetrabilior quanto Spiri-
tus Vita subtilior est.

IV Rao Aptitudo convenies inter mentem et xrum
seu Animam piam, et cibum illi convenientissimum.

[illegible] qui cibus
[illegible] a X[us] [illegible] a [illegible] Szolgalatát [illegible]
a Valasztott Hivekét. Acquirit [illegible] Szabaditott. — A Paschalis

bibendo hoc
ajand Sacrificium Summendum ad repræsentandam illam apissa
Convenientiam, quæ est inter Necessitatem aat et inter
Xtum Crucifixum. Cujus Xti Caro hoc quoq; aspectu
vere Cibus, et Sanguis vere potus ē Imo quo Xpō ad illud
pabulum Naalē Mea desideria semper tendunt, si vi-
rilis et blandissimis corrupta ō sint. Obs. II Infantes
vero cibos solidos figunt quippe qi teneri dentes
adsint lacte alendi sunt. Contrarium ē in adultis, qui
solido gaudent cibo. ō lacte. Imo Obs si quid tempera-
mento nostro insuetum comederimus illico clangor,
morbus. imo mors quoq; sæpe nobis nascitur. IIIo
Obj Nāa hīmo sæpe bona appetit et anhelat, ci-
bum potumq; delicatum quo se recreet, sed corrupta
nāa noxium sæpe cibum potumq; anhelat, quo pe-
reat, et sæpe venenum appetit; Sic nāa fidelis verum ad
petit. Cibum et potum optimum, Scil: Sanguinem et
Carnem Xti; verum nāa infidelis appetit, Vanitates
mundanas, segq; placens veneno et cineri, quin imo
nāa Spiritum displacente. hoc ē cibum vanis, et Ve-
rus nāa cibum et verum pabulum ocia animi deside-
ria explere ē deum, cujus cognitio intellectum, a-
mor voluntatem, cujus sincera et solida voluptas
affectus nros unice valet explere. Hoc ōia per
Mediatorem crucifixum exhibentur petenda,
qui Mediator ore fidei avide est, comedendus et bibendus
Convenientissimus et a deo ad comedendum bibendumq;
destinatus, ad appetitum explendum beatitatis æter-
næ. Vta Xōa Communio; per Communionem et bibi-
tionem hanc Sacramentalem Commonemur inte-
rioris illius operis, quo nāe fidelis Xtum crucifi-
xum Sanctis Mediationibus, sibi quasi in Sucum
et Sanguinem; ut ita loquar; Convertere debent,
Nam: Obj Non ideo accipimus cibum potumq;
ut ita eum ejiciamus, sed ideo ut in nobis concoc-
tus et digestus, in nutritionem et substantiam
nostram quasi transeat, sic Xtus Summus de
ut quasi per spatium digestionem Nobiscum co-
alescat. Vivat in nobis et nos in illo mediis
Dictis membris nostris.

Vita
Hinc nutriat, et,

Vegetica: in nram nāe Substantiam quasi transeat
Ejus Christum et posse usq; Jesu in Deum altari.-
Circa Finem.-

B) Res Signata. Kuyer At Feste Berde vese Kuyer Jan
v. 5 j Enbarysk az elsenk anya Kuyze
Anchora spei. 1ma Recaptio. 2da Arra. 3a Reinga 4a Digna Recepta

Vltra Rão unio nra cum Xto: ideo edimus et bibimus J. carnem, vel Xm Crucifixum, ut designetur nra cor. membrorum cum Xto capite, vibus q̄ Xti bonis arcta communio, qua Xs in Sctos transfunditur, vibus suis bonis. Justitia Sctitte, et in Sctis Xtus Justitiam suam, et Sctitem magis magisq; adolere faciat, donec ad Sui corporis mensuram perfect fideles, ubi nobis ansa opportuna ptetur ad.

2. Secundm membrum Quod est, quomodo Fideles per esum hujus Scti confirmentur, et cum Xto conformentur, seu: quomodo Xtum intra recipiant, tum respectu justificaōnis, tum respectu Sanctificaonis, quae haec duo: Q LXXVI sunt consignata, ubi rogatur: Quid sit Crucifixū Xti corpus edere, et effusum ejus Sanguinem bibere?

R Est totam passionem Xti tota animi fiducia amplecti et per id remissionem peccator. adipisci 2. Et per S. Sctū in me et in Xto habitantem, cum Xto uniri, ita ut licet Xtus in coelis sit, ego in terra, tñ ejus ossibus et Membris simus.

Imo Obs. In prima Responsionis parte se se offert gratia Justificaōnis in peccator. remissione, et in qua ad vitam aeternam. Utrumq; hunc fructum ex viva cum Xti unione ad fideles legitime Scto utentes redundare, sponte in oculos incurrit. Quod ad Remissionem peccator. adtinet, certum ē Remissionem peccator. habere eum, qui Scto utitur legitime, nam cum nullus sit reatus amplius manet, nam tolis hōo per Xm imo cum Xto, Justitiae Dnae in nobis, jam satisfecit, iram, ipsi et maledictionem ōm, quam hausire debent transgressores, cum Xto hausit, cum Diabolo et morte conflixit, ōia denique reliqua fecit, quae Xs fecit.

Obs. Hic in quo cardo rei versatur, cum dicimus ore fidei manducare Xtum, in Cruce Crucifixum, ut hostiam propiciatoriam eumq; Spāliter, quasi in nram substantiam, transmittimus et convertimus, hoc ipso sticiper

Vita Hoc nutriat, et, quasi transeat in Vnum alterum. -

Quæstio LXXVI

Az igyuluem mulnak?

a) Multhoz Xtal egye, sulunk telnek az mint ö jsten Vele ott erthiek az mi ala mi az ö Feste vagyunk.

b) Az legyen keltiek?

Mert lehet hogy Xtal egye ö bele oltat tak fōt testi vel vmik Vnunk ada munk taplis

Dom XXVIII.

evadimus brem xli passionem, atq; sii in Judicio
Dei censemur mortem piaculi arem, p nris q̄q; pecca-
tis subiisse, legiq; insolidum satisfeciss e, p bib tran-
gressionib nris, maximis, et minimis, omi illa ex-
ceptione repetantur, ad hujus arcani illustrāonem
ea, quae supra dixi ad insign em locum. Rom. 6: 7. Qui
mortuus est Justificatur a peccato, h. e. qui cum xto
tūm membrum in capite nrem piaculatem sustinu-
it, et Justitiae Dnae satisfecit, is ab oi reatu absolvi-
tur, adeo ut p ipso nulla condemnāo remaneat, nulla
macula adhaesionis Rom. 8. 1. Certum e eum, qui
secto legitime utitur Jus hre ad vitam aeternam
(quod Jus ad vitam aeternam e, altera pars Justi-
ficāonis) quoniam is qui legitime utitur seto, sero-
sctum illud piaculum edendo et bibendo in se suam
q̄q substantiam quasi spaliter transformat. Utiq;
xtus tam diram mortem paciendo patri suo obe-
diit, tam cumulatam obedientiam, ut o tam bem
maledictionem sui suiq; imminentem destruxit,
sed em bem in mortalibus gloriam et communione
dei sibi suiq; meruit. Ergo cum Fideles utunt s.
Coena, intra se se recipiunt xtum, hoc aspectu, ut xti
capitis Jus hre, in se ut membra xti derivant, h. e
eadem sedes Coelestes sunt inituri, quas xtus ini-
vit, et sup quibus cum illo jam sunt locati, quantum
vis adhuc in terris degant, secundum sublimem
ipsi Trinam Eph. 2. 6. qui nos una suscitabit, et
una residere faciet, cum xto, in superis Coelestib, quem-
contextum in superioribus q̄q a nobis illustratum
huc applicari et transferri volumus, ad uberiorem
intelligentiam, ex aliis bene multis locis, quae huc
spectant. instar oium e Joh. 6: 54. Qui comedit carnē
meam, et bibit sanguinem meum habet vitam aeter-
nam, Obs.

Dom XXVIII.

Obs. Est emphas
vera, solida, et
tus, xps Dnus sib
e V. 56-58. Joh.
Deum qui pecca
Deo, ut nos fier
Dnus p nobis in
immaculatum, e
ינון et nos
veremus, in no
solide et jure ad
Ildo Pergo ad
tisfactionis asse
mus: ut cum p
mus xtum, cum
it per membra
q̄ diffunditur, qu
efficax, namq; po
in ipso xtus vivit
cum crucifixus
rit in me et.
Obs. In tali hinc
e Virtus reflov
erit hoc ejus m
ulteriore demons
mag magnifice o
Quod victima
lit sit oblata p s
rmavit ut doce
nae carnis et san
et eum bibendo,
E. Et servitute in
salem coelestem q
tionem ad effectum

Obs. Est emphasis in vocabulo hãbet, qua designatur vera, solida, et certissã possessio, fundata in illo jure, qd Jus, XPS Dnus sibi suis qs comparavit, suis passionib ad de V. 56: 58. Joh. 6: vtqs terecatur qterea qd 2 Cor 5: 21. Deum qui peccatum ō novit, p nobis peccatum ea facta a Deo, ut nos fieremus Justitia Dei in ipso. Sensus itpli e: qd Deus p nobis in victimam piacularem dederit Agnum immaculatum, et ab oi labe intactum, stylo Hebraico. חטאת et מלטיא ut illam victimam fide nos adsum, mereamur, in nos transferemus sicqs Justitiaremur, solide et jure ad vitam aeternam mactaremur.

Hdo Pergo ad 2dam Rnis ptem, ad qnem Lxxvi. ubi Satisfactionis aspectum paucis aperiam. Obs. Supra diximus: ut cum per esum, et potum hujus Sti recipimus XPum, tum vita illa, quam caput Nrum Sctissimum vivit per membra oia, h. e. qui nos singulos p vivificatur, at, qs diffunditur, quō fit ut Sanctificatio reddatur in nobis efficax, namō potest ō Sanctificare is, qui in XPo vivit, et in ipso XPus vivit ut Paulus ait: Gal. 2: 20. Ego cum XPo sum crucifixus et vivo, sed ō amplius vivo Ego, sed XPS vivit in me etc.

Obs. In tali hinc oi amara corruptionis radix tollitur, et Virtus reflorescit, nam fontem Sanctitatis, in pectore gerit hoō ejusmodi; Haec res ob suam claritatem, ō indiget ulteriore demonstratione, unum tm addam, quod in hac matā maxime observandum e.

Quod Victima illa piacularis, quam XPS Deo Patri obtulit sit oblata p Spm aeternum, qui eam sacrificavit, et animavit ut docet. Hebr. 9: 14. Ergo quicunqs hujus Victimae carnis et sanguinis participes evadunt, eam edendo, et eum bibendo, illi hujus Sti aeternique consortes erunt, Et servitute in libertatem filiorum Dei animanti, ad Vitam Spalem Coelestemqs gloriam, in qua vita per gradus proficient, donec ad perfectum Statum perveniant.

Domin

Text. Joan. VI. 63: Lelkek a mely nyj elevenit a Testnem hasznal, a' beszedek sat.

423 Dominica XXIX

Quaestiones LXXVIII. LXXIX Substantiatione

Exord.— A' tsp. és Lelki tészt. és Lélekszi Vi. lyiz Hegy Schalk van eggyez de Schalk kalaptyi =ab. I= eggyenl Haram ably hogy mind kettönk ugyan azon egy sententiaen: Matt II. 7. a' Testet az Lelket=is; és mint itt tsudalyuk a' Gnosticus, =sak Docetarum' tövetsi tsak a' Vilagnak tanitjak hia' Testi Vilagnak semmit sem tselekedni; hanem Lelki; a mayt a' Szöst Zelvajnak egy pár Demiurgusnak neviz" vis de mystheria Ezt Lxxvii. egy: Vezi hunkel azok ey Mich a Lelki Testeknek ellen mayat ej föl Dt. 22 eggyenl ably hogy mint a' testi vagy a' lelki Világ is egy birodalom Jurisdictio fölötti jelenti. Föld Kövek állatok plantsák tsillagok nap. hold. j. egy a' lelki Világ egyik lélek a' másiknak testi, lelkes Cherubim Seraphim.—sat.— 3a Eggyenl ably h. a' testi Világ vagy minden lelki Világ vala is minden tárgyak birodalom tsupa Lélekben állnak, a' hol

Subst. Hae tria obviam ivit errori, quem Pontificii introduxerunt, Transsubstantiationem fingentes, per quam erroret Specie Religionis Majorem vim & Religionem hujus Sacri extinxerunt, Coelumq; Populum ad inferiora &. & Spiritualem Unionem adduxerunt ad Carnalem & crassum Cultum. qui turpi Idolatriae aperit fenestram. in duas partes hoc Caput Sectionem se se sponte dividit

1 Pars Versatur in Refutatione Dogmatis portenrosi. de transsubstantiatione in palmar. Q: LXXVIII.

2 Pars Versatur in Refutatione ad palmarium Adversarior. Argum. Atq; ita Respondet. ut causa Adversarior. penitus jugulentur. et genuina facies Veritatis aperiatur. Q: LXXIX. Obj. 1. Adjungentur Refutationem. Consubstantiationis Luberanor. liget hic Catechesin & faciat mentionem ejus ullam. R: De Consubstantiatione Q: Dum nexum e figmentum: / nihil est in Catechismo, Ratione quidem sane putabat quod res ita sopiata, et sane res Vitae adhuc sunsexat illud Dogma, sed Transsubstantiatio firmata fuerit, et quidem Anathemate.

1 Transsubstantiationem Refutabitur Q: LXXVIII Obj. Quis Novit Decretum Concilii Tridentini, quo error sensim ac pedetentim avertus tandem in Coelo Pontificis idolum super Trono e collocatum. si quis dixerit in Sacro Eucharistia Sexto Remanere Substantiam panis et Vini. Una Cum Corpore et Sanguine D:ni Jesu, Negaverit; mirabilem illam et singularem Transmutationem totius Substantiae panis in totum Corpus et Vini in Sanguinem, manentibus duntaxat Speciebus panis et Vini quam quidem Conversionem Coelo Diana Pontificia Vocat expresse Transsubstantiationem Obj. Hoc Dogma qd sit falsum et a Verum deprehendat Religionem sit evincitur.

Rendes lehet egyre vonatkozik mely Unum

Text. Jon VI. 55, 56

Az en testem bérony étel az en vérem bérony ital. a' ki Jézust en testemnek ës Jézust en vérem" = mét en bennem talaljh az, ës en ëis abb.

Imum ſreq. Petimus ex Conditione ꝑ Não ồi Scra menti ad ꝙ Sctan requritus Mãa visibilis quae tan ꝑ signum et Sigillum, obsignat gratiam invisibilem ꝑ virtutem Dnam, rexta illud tritum Augustini: Accedit verbum ad Elementum et fit Sacramentũ.

Per transubstantiationem aũ Nulla mãa visibilis nullum ve elementum externum relinquitur nam panis et vinum per transubstationem in nihilum redigunt, nudis tm accidentibus relictis.

II Arg. Hoc ipsum extra Controversiam ponitur per Sabbatismi Sacramentum ubi: obj: Aqua repraesentat partim sanguinem xti partim Spũm xti, jam vero nihil absurdius posse dici qm ut elementum aquae in spiritum Conversatũ nam ita exercatore, Spũs sctus creator ꝺ descendat, et corporaretur, et subito emergeret ne in sanguinem xti Commutati obj: Pontif hic in Sabbatismo materiam aquatilis reparare sanguinẽ, ut Catmus qm obtinuit et urget mdo qm Concludit in Coena Dnica, similiter Elementum ꝺ pignora ac Sigilla immutata ꝺebere manere.

III Arg. obj. Mat 25. 26. Cum ad qdem Actum extii pane aliam ee Conditionem Corporis in Sacramento qm extra Sacramentum, nam ꝺicunt Pontificii. Expresse dicit Dnus: HOC EST CORPVS MEVM

obj ex eo loco ꝺ ex aliis per retorsionem Contendunt panem non abolerii nec in nihilum redigi, sed manere ejus externam permanere ut sit Sacramentale ex exhibeat repraesentet et obsignet Corpus xti, in cruce Exactum. Nam pronomen demonstrativum TOVTO ad nihil aliud potest referri qm ad panem qm manibus tractabat Dnus, ut ex 28. item TOVTO ad ποτηριον aperte ꝺebet referri.

tapláljah és annak részei egyesülnek az atmosphaerával rabol (chullo nádszigel és annak szinei el nyernek szunatalum plántáh állatoh sat. a' plántáh élet dik vesik a' földből az állatoh a' plántákból is egy misbol.† – De külömbség

† figyálelki világ az ördöglelkek egy tapláljuk nincsen

adeo ut tantundem sit, ac si dixisset Dnus: Hic panis est
corpus meum unde ꝙ in manib⁹ Dni Verum et realis panis
adfuerit certissime sequitur Obj. (·) Si per hoc sive per
Tolo panem realem, sed corpus reale Xti, intelligeremus,
tum sequitr. ꝙ panis transierit in corpus Xti, ante ipsam
consecraõnem, ꝙ negꝫ Pontificii dicunt. (·) Obj. denigꝫ
verum panem manere extra dubium ponit Pr. 1. Cor.
10: 16. Panis quem frangimus &c et 1 Cor. 11. 26. Pr. quoties
ex cumꝫ hunc panem editis & idem liquet ex Mat. 26. 29.
ubi post consecraõnem adpellatur germen vitis.
Atum Atrgt. desumo ex perpetua loquendi formula,
Sertim biblica, ꝙ quem Signum ꝙdicatur ee res signata
figurare, signare, repꝫsentare, et obsignare, v. g. Gen 41.
26. 7. Vaccae sunt 7. anni; Ezech. 36. ossa haec ꝙ totam do-
mus Israël. Sic rei nrae gemellum est, quod agnus Pa-
schalis dicatr. ee יְהוָה פֶּסַח Exod. 12. 11. Sic Petra dr.
Xtus, 1 Cor. 10. 4. Baptismus lavacrum Regeneraõnis Tit. 3. 5.
Sic Pontifr. N. T. in sanguine Xti Luc. 22: 20. Joh 6: 54. Acts 22: 16.
Atrgt. Fundibrium Transsubstantiaõnis refutant sensus
nostri, qui pari ac consona voce testantur Panem, ac Vi-
num realiter adee, o am Corpus et Sanguinem Xti realiter
et ꝓprie, nꝫ Visus, Tactus, Gustus odoratus, negant Corꝑ
et Sanguinem adee, et docent panem, Vinumꝫ adee.
6. Atrgt. Hoc figmentum innumeris laborat (fig) absur-
dis; (·) Oem raonem turbat. (·) Nihil sani relinquit,
(·) Irraonabile facit hnes in oibus: (·) Naam destruit,
cum dicit: Panem et Vinum quoad substantiam ꝑmanere
et accidea panis et Vini, sine subjecto ꝑmanere, Corꝑ
Sanguinem et Corpus Xti, sine accidentib⁹ ee, Obj. Haec
sunt absurda nam ita Corpus o amplius manet Corpus,
suis constans dimensionib⁹ in Longum, Latum, et ꝓfundum,

per quas

per quas uni loco unigꝰ punctulo, infinita et plurima
corpora includuntur, quandoquidē in Hostia tot corpora
xti debent reperiri, (nerire) quot particulae separabi-
les sūt in Hostia, nam secundū Pontificios totus xtus
ibi ē in qualibet Hostiae particula, cum xtus dividi
ibi ē in qualibet Hostiae particula, cum xtus dividi
ō ibi in partes, quae ōia sūt mera monstra, naam et
raōnem terrentia.

I. Si nāam conversionis rei unius in aliam rem, 7 Argt.
tēa haec fides. ## Pontificii ipsimet certant, inter se de ## 8. Argt.
modo trassubstantiaōnis et conversionis rei unius
in aliam rem, quomodo ꝓ cogatur nesciunt. (·) Alii vocant
Productivam conversionem (·) Alii adductivam.
(·) Alii unitivam, (·) Alii constitutivam qui sunt soni
vanissimi et sine raōne ꝓducti.

II Transsubstantiaō et ei cohaerens oralis manducaō 9. Argt.
ē. Sācti corporis sanguinis ꝙꝫ xti prostitutis, et tū mera
ꝓtanaō, si ēn xtus realiter comedatur in Eucharistia, + p. o. circumcisio
tum ō ūm sii; Sed ēn impii comederent eum, unde sit ꝙꝫ Paschae Manna
fomaretur corpus ejus, I impii cum comederent eum, 4 transiby per
aut transiret aliquid in substantiam eor, impior. ex corpo- Mare Rubrum
re xti, aut ō transiret, 2. si transeat aliqua saltem mi- 5 Canaan 6 Rex Ki
nima pars, ex corpore xti per chilum, alimentaōnem et = ggo sat.
sanguinem in corpus impii hmis; ut deberet transire si
realiter adesset, corpus xti: tum I. sequeret. ꝙꝫ cum im-
pii hmes damnabuntꝰ, nā et corpore, ꝙꝫ xti corpus ꝙꝫ
damnabitr. quod absurdum, (·) Sic saepe impios hmes co-
mes Apes, et Aliae bestiae agri comedunt, ꝙꝫ corpi. ꝙꝫ xti
cum illis, ꝙꝫ falsum. obj. 3 Si vero edentes impii corpus
xti, nihil transeat ex corpore xti in substantiam impior,
tum totaliter impii egerunt sctissimum xti corpus, in lo-
cum impurum, sordidum, absit blosphemia

10mo Per hanc crassam Transsubstaōnem ēia fundā 10 Argt.
substantiaōnis lutheranski helytelen voltát nyi= nya cum
mutatom. ki jö. 1. Sacramok terminusinek kettö kivántatik a' Lathato jegy es a' lathatlan
= latum kiggelint. 2. ha egyik Sacramk által változás vagy a' másikba es a' kettőnek
Ode azt a' Catholicusok sem engedik nyi h: a Hasonlo kivül vagy a' X. verive lenne.
kül azt tsak példázni akarjak. –

Vrā cum xto vexae et spāli communionis convellerent,
quae nos vivimus ni Deo esse in nobis, ō per tactum Corpo-
ralem et localem; sed per Sti potentissimum influxum,
qui in nos penetrat ex xto, et nos cum xto connectit.

II Idem Corpus xti in Sacro exhibetur qd in Cruce est, ob
tatum, et is Sanguis qui sup Crucē effusus, dicam va
rius: Edendus et bibendus proponitur xtus nobis in S.
Coena sub relatione Religiosa victimæ piacularis, qnd victi-
ma semel in mortem ꝙ nobis obtulit et vices nostras actu
gessit illo ām relatū et actio xti morientis loco nostri, in
Coena Dominica cum renovetur ac celebretur, Sanctissam
illius victimæ, actionisq; ꝙ nobis factæ memoriam re-
colendo utiq; fieri non potest ut hæc Corporaliter reperi di-
camus, sed tām spiritaliter, quatenus fide Confitemur ma-
ctatum illum Agnum Dei ejusq; Carnem et Sanguinem
piacularem. Sumimus, nostris peccatis quandam onustam,
Sed qd ipse Agnus Dña sua potentia expiavit in totum.
Ex. in hocce Sacro, ita adsumitur xtus ab aā fidēli, et qā in
Sanguinem vertitur, ut spāle hic fiat exercitium, non-
Trans-substantio Crassa: qmadmodum cum fuit xtus in
malia morte, sed inde victima emersit, et omnium reatum expiavit.

12 Ad majorem lucem, Obs. ut supra qq̄ diximus, in
Coena Dñi ipsum Cibum et ipsum potum accipimus, qm
Deus ipse quadam-modo decepit, atq; cum jucunditate
recepit. Jam quid absurdius ee rogo potest qm Deo Patri
Crassam filii Carnem et Sanguinem adsputandum adpo-
nere, ut illa mā Crassa xti Deus Pater oblectaret. spālis
debent ee dapes Dei Patris Coelestis, cujus virtutes
ois per pjaculorem Agni immolati mortem in in-
tegrum sunt restitutæ ois quippe Patris Deitate in ei
existebant, quod habuerit filium (quod habuerit) ad mor-
tem Crucis obedientem. Obs. Hic adspectus ut in Clari-
ore luce collocetur est dignus, nam hoc modo ois Con-
troversiæ quas cum Pontificiis et Lutheranis habemus
decidentur.

Et resumamus Locum qui est Hab. 13: 10. Obs. Paulo ante.

de Altari nro deduximus, ex quo jus non est Comedere iis qui Tabernaculo servirent. Cui adjungimus id qd extat Hebr. 12: 22. 24. Fidles N. Ti accessisse ad montem Sionem et Civitatem Dei Viventis &. Fidelibus insuper Illustri visione. Apoc. 5. 6. Ubi in medio throni conspicitur Agnus Agnus mactatus. Inde ora nobis dant aspectum Spālem Templi mystici, qd Templum Figuratum fuit per Tabernaculum, et Vetus Templum, qd denique Templum Tabernaculum mysticum est N. Ti Oeconomia, qua Coelum et Terram Complet, etenim qua Oeconomia Deus in spu et Veritate Colitur, a Coelestibus. et Terrestribus.

1. Obs. Habemus aditum (primum sive Atrium et Vestibulum in quo stat Altare Aneum Cum Lavacro Aneo.

2 Habemus Sanctum, in quo Altare Aureum Candelabrum-que Septem luminib. refulgens, ita mensa aurea pane et vino instructa est.

3 Habemus Sanctum Sanctorum in quo Area Foederis, qum et ipse Deus, super illo throno gratiae residens, atque Cultores N. Ti ad intimam sui Communionem in-Vitans atque admittens, super Sacrificii atque victima illud pinculari, qua ad Altare Spāle et immolata Conspiciuntur. Obs. Est hoc Altare veluti mensa aliqua, ut supra quae instituit Dei in qua mensa dapes Sacrificalis adponuntur, quibus Deus ipse delectatur, et Cultores N. Ti in pignus reconciliationis Cum Deo dapibus illis utuntur, non ore Corporali; sed Spāli, quando quidem Agnus ille immaculatus super illo mensa Spālium Deo tum fidelibus, obversatur, ut mactatus et in Cruce fractus, ut suo Cruore madidus, talium vero adspectum nobis praebeat rerum immolatae, Cujus Carne vere Cibus et Cujus Sanguis vere potus et Sensus Corporeus, et libera adtribuatur, Deo in Coelis divertit

Jelentsd ez arrul emlékezetül s hogy azoknak ide nem szabad közelgetniek kik nem igaz hitekkel s tiszta szívekkel bizonyosodtak; de Kántor Calvin Fr. Király alatt Fr. Országot nihil elhallott hagyni és Angliában által kellett menni mindenütt, az igaz Religio Fr. Országból üldöztetik ötet: Magyarországban articulusokra a Franciaországban vakon

Dom. XXIX.

de Altari

Ebetett ez III. Innocentius Romai Papanak idejeig a' Jubileum Szerdetig. Ez vagy kabrik mind addig meg a' regi Kereszteny Kenyerből es borból ostyából es borból ostyából es az Urnak Vére a transsubstantiáció

Anno 429. volvn ezelem

Apoc 1. 18. ezért nem vehetik

kúr minkutatyai a' XI Szentek a' Kenyer halyett Oltáriyával Kenyét

=Jele elmi; annak jöttek ez hogy az régi Kenyeres és borral nem kerestek vinni az Oltári

13. Argt. Ez Vatsorinak sikolgatásra, arutása lett hogy az Oltáriyával minden a' XI Jestek a' Vér és jelen lenni Gyulol, ezekett ez igy bor a' laica, solennek nem adatott kúr bal a Clericusoknak, nekyrides ellen

B a' Kustosok vagy Calixtusnak nupt igen burgattanak ezek Ostya

Gergely Pápa Vas Ostya

post mortem semel per actam aeternae viventi Apoc. 1. 18. dico haec ova corporeo adspectu xto Dno adscribere. Est impium nimis Ergo Missicd ē rosis et potio, ut in memoriam Sacrificii piacularis a xto peracti, renovemur, edendo, et bibendo, in nos transfundamus Dnam illam Vir, tutem, qm xs Mediator, in se habuit, et qua peccatum abolevit, qua nos Sua membra in coelos advehit. ut sibi sapiter inserer, tanquam glorioso Capiti, quaqs carnis Suae Comestores, Spaliter, secum unit, tum ad Justificaonem, tum ad Setificaonem, et glorificaonem, quae ova Pr contra sas imaginaones Pontificior. vid. Joh. 6. 61. 62.

13 Addo considerationem Religiosè et prudenter in hoc Mysterio tractandam, quam suggerit Apstus Col. 2. ubi dr. xtus nos in corpore Suae carnis reconciliasse y morten, obs. Phrasis illa ē sanè mirifica, quae pertinet ad illam xelaonem, quam gessit xtus ut victima piacularis, cum adhuc in conditione mortalitis versaretur, pocramqs nobis debitam in se poterat Suscipere, atqs peccata nra expiare, in illo corpore carnis, xreconciliatio nra facta, cum Mediator mortem subiret, illud Corpus carnis nobis ē comedendum, inde sangvis exhauriendus, est, ut vim mortis xti meliorem in viscera nostra transfundamus, atqs vi illa in Justificaone et Sanctificaone magis magisqs firmemur, inde addit Apstus, ut nos Sistat Sctos, inculpatos, immaculatos, coram Se, quibus vider, ut ejus bibitio corporis et carnis xti ō pod. ea Corporalis, ed Mystica et Spalis, quando quidm xs Dnus, nunc in coelis immortali gloria fruens, et refulgens, illam mortalem carnem, illum sangvinem qui antea fundi potuit, ō amplius expresse hēt. s: literaliter. sed ilm mystice et Spaliter, in se continet, indeqs virtutem, et potēam vitae in membra sua diffundit ut hnēt gloriosa Suo Corpori redeat conformes.

Secundo

Ha a' transubstantiáció igaz volna vagy a' Kenyérnek és vinek valóságos testéig és vérig, de kinek kinek a' külső jegyéig ő pedig a xti Verének és testének nincs ezekben részessének. 8va = Mint XI. A' mi szentséges vagy xtnak testében Ur Vacsorájában jegyek kinek Kenyérnek nem

pd testes ab Hor XI:28 Probálja vagy mindaz emberi magyarázat sal: 26. Valamennyiben
és kiegészítendő is a próbált igazolások sal. –

Dom. XXIX

430.

I Secundo ut Argra Adversarior de transsubstantiaõ, ne refutemus, raõnem dabimus Jam in Q et Rone 79. Cur panis appellat. Corpus Xti, et Cur vinum Sanguis ejus?

Obj. Cathmus tres adfert raõnes I. Raõ inquit haec: ut docemur, quemadmodm panis et Vinum nutriunt Corpus nostrum, et aãt ad vitam presentem, ita Sanguis et Corpus Xti aãm nutriunt et animant ad vitam futuram; Ex. Corpus Xti non mãalis, sed Spalis Cibus est.

Cui his ignoribz, scil. pane et Vino certi reddamur, tam certo Nram aam habere participaõnem vitae aeternae, ac certum me pasvem et vinum ore Corporali accipere.

Cui tam certo sciamus intimeq; persvadeamur, Xti gloriosionem et obedientiam, tam certo Nram ee, ac si nos met peccatis Nris Satisfeciss emus, quod jam e fructus et vis uni Xti Communis Nrae cum Xto.

His tribz raonibz, quibz, naã hujus Sacramenti intimã depingitur, paulò prius insistemus, ubi y fundto substernimus unionem Sacramentalem, quae inter Signum et rem Signatam arctissime intercedit, per quam Corpus Xti in ea fractum, et Sanguis ejus ibidem fusus vere sub pane, et vino ad ea censeri debet, õ dm p repsentaõnem; sed eã per realem presentiam, unione õ physica õ em locali, õ denigq; mere morali et relativa; sed hyperphysica et supranãali, Spirituali et Mystica, ut hanc Trinam Q 66. Articul. Latius deduximus. Obj. Si hanc hypothesin et Trinã Eccliae Nrae Dei reservarent, facilius longè Pontificior errores debellarent, atq; Lutheri Consubstantiaõnẽ eq; profligarent.

Hoc ut respectu Consubstaõnis Gmitham p: quam denigq; tum refuturus: p verum verba confessionis, Augustanae, quae sic sonant: Artic. X. de Coena Dnica: docent, quod Corpus et Sanguis Xti vere adsint et distribuantur, in Coena Dni vescentibz. Obj. Trina haec e Sanctissa et integerrima, si modo verba accipiantur

3ia Mens a Xti Testamti is Veteris erdine ord. Orthodoxè
=kal eqjúo vetchik ar igaz tiszteletiel.

4ta Mivel a K: Irásnak ez szokott Regulája is,
ilyen formán mondattak tselyes a Gr: Irás 1 Mos: 41: 26 Józsué minden a Pharao

---

II. De ha Hahagyan nem vál. hzih altal H: Xs testé vé is a B. Xsnek vére, mikor ne vori magunk a Kenyeret magy testemnek is a Bor vérünk. Mat 26: 26 Mark XIV 22, 24. Luk. XXII. 19. 20. 1ö A Papista hogyis mer az mondani a' kenyer tápláljon a testet a testi életre: ámint annak nyers kenyér táplálja a testi életet: Jan VI: 50. Ez vagyon az életnek annak Kenyere sz: nyúl szállott tanálá. Gy a' hasznát a Bor sal: vagy az 1 Ven ünk erdemi 1 Tim I: 7: 2da Mert az ö Sz: nyúl törtetése az vér kiontása a' kenyer is borrá törtetése az ünte tési altal alkalmatossá tette.

Orthodoxè ac vere, Sed Lutherani corporalem inclusionem et unionem fabricantes, eo ipso plurimos Nror deterri erunt, quo minus illis verbis uti auderent, quin imo Lutherani ipsis verbis ansam nostris dederunt, ut foetidiori cassiori ipsi conceptui resipiscerent, unde factum ē ut contenderent nri Xpti carnem sanguinemq Xpi, ō realiter, non reali Psentia, sed tm repsentativè, et unione morali, ac relativa duntaxat ad ēe in Coena Dnica.

Calvinus prudentissē scribit Lib. 4. Instt. Cap. 17. §. 19. Disputans contra Lutheranos, et Pontificios. Sic loquens: Porro talem Psentiam in S. Coena Dnica statuere oportet, quae nec panis elemento Xtum adsignat, nec panem includat, nec ullo modo circumscribat, quae ulla Coelesti ejus gloriae detrahere palam est, deinde quae nec mensuram, ei adferat, nec in plurimis locis eum, distrahat, vel immensam magnitudinem, ei adfingat, ut Lutherani, quae per Coelum et terram diffundatur, Haec ēn in Xto veritati humanae repugnant &.

Coetetum his absurditatibus sublatis, quicquid ad ex primendam veram substantiam Corporis et sanguinis Xti communionem: qua communione subjectis symbolis S. Coena exhiberetur, fideliter facere potest, libenter recipio. Vtq ita ut ō imaginatione duntaxat, aut mentis intelligentia capiere, sed ut re ipsa, in alimentum vitae alternae, fruendum intelligantur, fideles, Ibid. §. 24. Haec verba reperio emphatica minus in eandm et rem et mentem, Obs. dicimus Xtum tam externo Symbolo, quam Spu Suo ad nos descendere, ut verum Substitia Carnis Suae et Sguinis Sui animas nras vivificet. Haec Pia Verba Calvini.

In Gallia dum Controversia de hac re erat, ipsi stantes, sua imprudentia fecerunt, quod Reformatio ibi non sit radicata, nam Bera ajebat: tantum distat Corpus et Sanguis Xti a S. Coena, quantum Coelum et terra, quibus verbis abhorrebant aures Regiae, si ergo paululum temperata fuissent res tum plus effecissent Reformati, Ergo

Dico quod fract
us et intimius
verbo Dedicaõni
Corporis Xti Dei
sentiae ignoro
nem certissimi
haec mãa male
nam hic Artx Po
si nos Corrupisse
formatores opt
runt, Quaerit
forsan ē tam im
ritis Stultum;
Spale (:) Quid
cum Xto, utiq
pure, tamen re
Habet adhuc
realem illam,
verum Obs. Spal
nus, ō crassam,
talem Psentia
trib: illis mem
Psq aliquam
Membro Pa
rē animae Cib
cedentem Dni
Corpus et Cur
adjungatur v
sctificaõnis
repertum hu
et Justificaõne
men Sensus hu
fideli debet
dXt leste ai Ke
i alq valosagg
Zenit vagy a
igy kell nevn
ot vein aXt

dico quod fractum xti corpus, et fusum xti sangvis spūs,
us et intimius ē in s. Coena spāli sensu, quam spūs est in
verbo p dicaōnis, tū ō delabor ad crassam et corpoream
corporis xti p sentiam. Obj. modum spiritualis illius p,
sentiae ignoro quidem ob angustos ingenii mei fines, sed
rem certissimi affirmare ē, ō minus ac s Sctum Trinitem,
haec māa male a nostris intellecta dat ansam apostasiae,
nam hic Arx Pontificiorum est ex qua nos impetunt, ac,
si nos corrupissemus Utrinam de s. Coena, cum tū Nri Re,
formatores optimē hoc Dogma, stabiliverunt, et funda,
runt, Quaerit quis quid est illa Realis spālis p sentia?
forsan ē tm imāginarium quid? R Talia quaerere ap,
ritis stultum; sic (:) possem quaerere, quid sit Spiritu-
spāle (:) Quid Altare Spirituale (:) Quid unio Nra spāli
cum xto, utrigs haec ōia s mysteria, et nemo pōt. Conci,
pere, tamen nemo negare pōt. hoc.

Habet adhuc complures alias frases, ex quibus liquet, Calvinū
realem illam, quam nos statuimus p sentiam statuere,
verum Obj. spālem hanc p sentiam ni oculis habuit salvi,
nus, ō crassam, sed ab hi crasso conceptu repurgaram ita
talem p sentiam Nrigs Catechesi, fidelibus exhibent,
tribus illis membris, quae supra recensui, et quibus nunc
p sentiae aliquam lucem adfundam.

I Membro Prioris: quo docetur xti corpus et sangvinem
ee animae cibum et potum: / lucem adfundimus, ad p,
cedentem Unicam, ubi rāones dedimus, cur edamus
corpus et cur bibamus sangvinem ejus? quibus p cumulo
adjungatur velim ōia, quae respectu Justificaōnis et
Sctificaōnis ex hoc fonte s derivata, p usum crebrius
repetitum hujus Symboli Sacratissi, Obj. Verum quidē
et Justificaōnem statim integram et p fectam Justis. acta,
men sensus hujus beneficii, Scil. Justificaōnis, ni animo
fideli debet p gradus crescere, sicgs radices deorsum, fru,

A Xt teste a' Kenyér ej Vére a Borban Igyan testiben
ej abb valosaggal vitetik, hibasa pd a kűz nép mondja
Gennek vagy alatt vagy felette vagy benne a' kenyérb ej Borban? de nin
így Kell mondani hán iskolb igy mind alatta mind felette mind benne
de vám a Xt teste; mert ők azt tsupán hogy a' Xt test Gennek és ezt

Dom XXI

stus sumere et edere et agere. una cum fiducia, latitia
Consolaõne et robore Spũli mde redundantibꝫ de sctificaõ
nis beneficio Nulla ꝓt difficultas Nam sancti ficaõnem
cognoscunt fieri per gradus et mensuram, quibꝫ a
virtute ad virtutem proficit, donec in gloria coram
Deo compareat.

II^do Membro ꝗsta vis dubertas insti quisqꝫ videa
d coqꝫ Committo hoc membrũ Cuiusqꝫ ingenio dilatandũ
3^tio Tertiumqꝫ membrum Cuiusqꝫ ingenio relin
quo, Nam veritas in tertio mbro bidetur ech in Ql ca
Ql. Vbiqꝫ mbra tria expcedentibus manifesta cum
enim edendo et bibendo Sti sumum hoc simula
re quasi in humũ et sanguinem transmutemus cũ
sti tunc in Vnũ confluamur plantum, adeoqꝫ
qꝫ sctus fuerit, non censemur sumisse cum ipsoqꝫ
mbratũ ũm gestiam cumulatissime implevisse cen
semur.

Tertio breviter Consubstantiationem Lutheranã
refutabimus. obj. Vltimo sententia et 2do de Consub
stantione Lutheranor. Licet Nras Ecclesiastes, ꝙ
se nimis vexaverit, et funestas partes distraxerit:
Dicit Corpus sti (.) per totum panem et vinum
diffundi (..) Qd sicut uniri cum pane et vino ma
nente in pane et vino, cum in transubstãone Pa
nis corpus sti (:) Quod heb panis et vini
Qd sit in one mtre Corpus sti. male, obj. Nam
S Cona Ap Sententiam sequitur Concipimus Corpus sti
fracti scilicet Corporis in Cruce crucifixi, pendẽ
tis in cruce, non autem gloriosi ejus Corporis, qd hodie
sed ad dextram Dei. Nam hodie illud Corpus
sti gloriosum non habet sanguinem non vegetati
onibus spiritibus, sed jam gloriosum sine corpo
(.) Deobꝫ Pres non agnoverunt tam periculosum

jegy Konyvkötőtől Valoság Füvétől Pajtától jegy ai nyílásban barna Vakond
jegy az Egyház vagy ház udvarán a nyílás közepén ödöngő agyagból jegy vertiszto nyílmene
tudja vagy Ad vere altal a' lelki Egyház fogságából és tisztaságtól és a
Sátán ördögi fogyatkozásból és nyomorúságból. 2do Hibáji mert azt állítják hogy
a' Xt. teste mindenütt jelen van; holott Tsd III. 21. Sz. Péter nyilván mondja

Dom XXIX

Consubstantiationem

2 Capitalem tam transubstãnis drmam (:) adeogr Censue
runt per Consubstãonem, neque ades destrui fundamentũ
ungr Fraternitatem. (:) Adeogr longe absunt Lectatores
Lutheri ab illa Idolatria gm Lectantur illi, qui transub
stãonem urgent, Nam Lutherani aperte Robis fatentur
qd ipsi intendant potissum fidem Corporis xti manducã
cõnem, et sanguinis bibitionem seu unionem fidei
lem intendunt forte ad Corpolalem suam Lentiam
non devenissent, neqr tam animose eum defendissent
signo divisionis publicis Hinc orto et bello intestino
susceptio Theologi Lutheri unanimi Consen
su unaqr mente realem illam Fracti Dñi xti Corpo
ris et sanguinis Lentiam Statuissent et admi
serint, qm nos supra Clare et sine offensione osten
dimus, et ãm fratres in mãa sane abstrusa eran
tes, in meliorem sentiãm conoertantur, observent
velim illa vrsta quae contra transubstãonem
adduximus quam Lutherani quoqr nobiscum impugnan
qm tm si illa tela paululum inflectamus: Quia
contra Pontificios adhibemus: utiqr Compellute
rannum Confodientur, ob sequentes rãones.

1 Quia Conditio sacramenti requisiti Lentiam
non Corporalem sed fidem, rei signatã sub signo
seus nec signum nec sigillum illo facto poterappella
re signum et signatum

2 Quia ipsi Lutherani fatentur in baptismo non
aliter ad re sanguinem et factum xti, qm Salicer
Eg in Sacra Coena qr Corpus et Sanguinem xti
spaliter ad re Conedunt operter.

3 In formula hac. HOC EST CORPVS MEVM
Per Pronomen Demonstrativum primipii loco, pu
nis et mbeligitr qd Lutherani sponte fatentur sum
mum qdm rdo ipsum qr Corpus sed ita sese expli
cant aperta Contradictione, unde emergere pla
ne non possunt nisi om Confundant sermonem

Dom XXIX Consubstantiationem

2 Capitalem tam transubstãonis drmam (:) adeogr Censue
runt per Consubstãonem, neque ades destrui fundamentũ
ungr Fraternitatem. (:) Adeogr longe absunt Lectatores
Lutheri ab illa Idolatria gm Lectantur illi, qui transub
stãonem urgent, Nam Lutherani aperte Robis fatentur
qd ipsi intendant potissum fidem Corporis xti manducã
cõnem, et sanguinis bibitionem seu unionem fidei
lem intendunt forte ad Corpolalem suam Lentiam
non devenissent, neqr tam animose eum defendissent
signo divisionis publicis Hinc orto et bello intestino
susceptio Theologi Lutheri unanimi Consen
su unaqr mente realem illam Fracti Dñi xti Corpo
ris et sanguinis Lentiam Statuissent et admi
serint, qm nos supra Clare et sine offensione osten
dimus, et ãm fratres in mãa sane abstrusa eran
tes, in meliorem sentiãm conoertantur, observent
velim illa vrsta quae contra transubstãonem
adduximus quam Lutherani quoqr nobiscum impugnan
qm tm si illa tela paululum inflectamus: Quia
contra Pontificios adhibemus: utiqr Compellute
rannum Confodientur, ob sequentes rãones.

1 Quia Conditio sacramenti requisiti Lentiam
non Corporalem sed fidem, rei signatã sub signo
seus nec signum nec sigillum illo facto poterappella
re signum et signatum

2 Quia ipsi Lutherani fatentur in baptismo non
aliter ad re sanguinem et factum xti, qm Salicer
Eg in Sacra Coena qr Corpus et Sanguinem xti
spaliter ad re Conedunt operter.

3 In formula hac. HOC EST CORPVS MEVM
Per Pronomen Demonstrativum primipii loco, pu
nis et mbeligitr qd Lutherani sponte fatentur sum
mum qdm rdo ipsum qr Corpus sed ita sese expli
cant aperta Contradictione, unde emergere pla
ne non possunt nisi om Confundant sermonem

Epilogus

Dom XXIX

Vesperæ

Dom XXX

Ad Coenam

Ad Coenã Dominicae Sanctam Religionem, ab Irreligiosa
Profanãone liberandam, seu vindicandam ejusdemq; usumgenu-
inum ulteriusq; declarandum, duo in hac Unica distincti-
us Consideranda proponimus.

I. Ostendit per Missam Papisticam: hoc Sacramentum: quo
Xti unicum Sacrificium nobis repraesentatur, et obsignatur: plane
Everti, et plane in Idololatriam turpem, commutari § 80.

II Ostendimus Spale hoc Nutrimentum solis fidelibus ei com-
paratum, et destinatum: fideles ãm et impios ab ejus Com-
munione. Secludendos esse §§ 81-82.

I. Per Missam Papisticam Sertum hoc in Turpem Idolola-
triam mutatũ. Ubi obtimarũ rerũ pessima ẽ Corruptio, id e-
videntissẽ deprehendere licet, in Sacratissõ foederis Signo et
Sigillo, de quo nunc agimus quod ita destruxerant Roma-
nenses, ut ŏia Foederis graae fundta introducta Sacrificio
Missatico labefactaverint, atq; Cultum Dei Religiosum in
turpem Commutaverint Idololatriam, in quam: (ne in Ido-
lolatriam:) trahẽ in Centrum Suum Confluit quicquid Si-
nu foret Suo Eccla Pontificiorũ et quod Civitas Antixti-
ana trahẽ Suum palladium in genere libi consecravit fe-
re oliquotq; eo pugnans atq; Suae Comunitatis praemet
puppim in eo collocans, Dei quantumvis Editos Lumen-
bris suis agnoscens, Civibusq; Societatis Suae, qui Missã
Rattem animitus venerantur, Est autem juxta Concilii
Decretum Tridentini Fulmen Anatematum pruinci-
atum in eos qui dissentiunt ab hac Sentea. Verum I. et
Ipsum Sacrificium, in quo Sacerdotes riti ordinantibus
accidentibi panis et vini Deo offerunt, Corpus Svinemq;
J. Xti. et expiandis ẽ tam vivor, sed et mortuor peccatis.
Aliisq; (bonis) rebus impetrandis vel malis avertendis,
Cujus efficacissã virtute 3 et qui in terra agunt pec-
catis mortalibi, exsolvantur. et qui 4 in purgatorium Sr.

Text Sed XIII. 10. Vagyon oltorunk a melyből nem szabad enni arrunk kik holgalnak az Oltár szolgái. = tornato. - Gal Sed X: 10. Meg hentelick tüzök a D. X. tos, tenek egyker vö álborozás nak általa.

Ut erga

1545 ben volt a Tridenti Sinod III. Pal Pápa alatt

vel bonis.

Mások tsak magok nig vagy tsupitlhat a bünöl. - Egyedül egy
áldozat van az Ur Jr, melyre emlekezet minket az Ur
V. de mindhogy ezt nemely Kügyek nem emlekeztik áldozatul tartyak. Ez 1o
nekünk mind annyiszor valahanyszor ötetik egy egy áldozatnak
most azt a Külsőséget mutatom meg a' mely van az Ur Sz. Vac. és a Misse áldozat
Dozat közöt 2o stogy ez a' lelki tsak ot igaz Hivőnek rendelteti. Kis-

amandandi, quantotius in Coelestem gloriam queant intro-
mitti, ℔ modo ℔ quidem largiter ipse missas decantari jubeant, v. jus-
serint, dicuntq; ut S. tanto potentius aperietur Coelum
ipsa missa, quanto frequentius cantabitur Obj. cum Lauren.
tea hoc pacto jugulet nram Trinam veram, quae Gyd
gionem maximam spiret, hanc Trinam quibidam Argts
destruemus, demonstramusq; Trinam suam destrui
hac sententa, et hanc contagionem in se habere.

1. Argt. Quia per missam maxime imminuit munus Xti
Sacerdotale et Mediatorium, nam ut solus Xs fuit victima
ita solus qqz. Tma est Sacerdos in aeternum secundum
ordinem Melchisedeci, in tota Dei domo. de quo edita
est hoc oraculum: ps. 110: Conf. Hebr. 5. 5. et seqz. Cap. 7. 12. 9:
11. 21 et 10: 21. Ex quib; patet solum Xtum habere illud offi-
cium, ut Sacrificium expiatorium Deo offerat, adeo ut hoc
officium cum nullo fine queat communicari.

Instant Pontif. et dicunt; Aliud est Sacerdotium prima-
rium Xti, aliud est denicq; Sacerdotium secundarium, qua-
le Sacerdotium secundarium hoc qqz potest rite agere, ad
id Consecratus; quo detorquent loca illa, quib; fideles N.
Tri nunc Sacerdotium et Sacerdotii Regalis adpellant, sed
facile respondebimus et quidem dupliciter. 1. Minister Rec-
tus aeque est ac Sacerdos, ac studitores ejus, scil. in S. Coe-
na edenda, et bibenda, nisi differt a populo, quatenus ad hoc
ordinatus ut Ministerialiter distribuat elementa S. Coen-
ae tam Sacrificium offert, nec est Sacerdos Sacrificans.
1. Resp. Quod ille honor Spali Sacerdotii ob N. Tri fide-
libus exequo contribuatur, adeoq; hic nulla est dignitas
Clerici Laico 2. Resp. Quae potissimum est tenenda, qdm.
quam fidelib; N. Tri adtribuit honor ac jus Sacrificii ex-
piatorii offerendi, qui est totius hujus Qonis cardo, nam in
ea est illa dignitas, ut non possit cadere, nisi in talem Personā,
quae cum humanitate Chris peccati experte conjungit divinā

Documentum: Mat 22. Mat V. 6. ti hiti ferajuhizatok a Jesus potream
ejdenek hik vna biztak tulajdon adomtul e Kitrin joint
hatnak az Ur asztalaz. mert o maga mondja: Boldogok a tiik
ehezik es szomjuhoznak az igasagert mert meg elegittetnek Amen

potẽam, ut ita ꝑ sui blãonem ponderis ꝑciiq; infiniti infinitam qq; culpam eluat, et sit ꝑ infinitam valoris oblãonem infinitarum culparum qq; remissionem queat elaborare.

Obj. Fatemur, Fideles ad Altare dei s: ubi expiãd ꝑ agitatr, vel potius jam peracta est, assidere, cum Coenam Dñi celebrant, mortisq; illius piacularis memoriam renovant. interim eo ipso ipsi Fideles nequaq̃ offerunt Sacrificium expiatorium imo ipsi qq; ministri qui Fidelibus ad mentem ponunt, nullum offerunt Sacrificium Expiatorium, sed oblatum jam ꝑdem a Xto, Sacrificium, ad altare ore fidei ꝑcipiunt fideles, tnq̃ Domestici et familiares dei, qd toto Coelo di, stat, a Pontificior. Sentẽa, quam ideo unice fovent Pontifi, cii, ut in Populor Tyrannidem exerceant.

2. argt. Quo tnquam telo validisso missa destruit? Est qud per missam gravissima injuria infertur unico Solido, atq; aeterna dei virtute florenti xti Sacrificio. Etenim tantulum ẽ Sacrficii xti (·) Pondus, trita (·) digitas, atq; natas, ut (·) efficacia ejus q̃m in aeternitatem se effundit, et licet in q̃m aeternitatem valor ejus extendatur, tn̄ has habet ꝓprietates essentiales: 1. ut vere et comparaliter debuit ꝑfici. 2 tm semel debuit et potuit ꝑfici, 3 tum per virtutem immensam excludit q̃m in universum Repetitionem obj. Ergo missa cadit picta haec, nam amplius xtus offerri nequit, quia oblatus ẽ semel.

1. obs. Nihil clarius hanc in rem̃, q̃m loca Hebr. 10:10. Dan. 3:10. In qua voluntate sanctificati sumus ꝑ oblãonem dei, corporis semel. factam. ubi obs. illud Semel. q̃m iteroonem repudiat, ut ex sequi xtus patet, nam oppositio instituitur inter Sacerdotes umbraticos, sive Typicos, et inter xtm̃ qui priores ꝓptera necesse hebãt suas Sacrificaones, quo, fidei vegetere, ac multiplicare, et eo qd verum et solidã expiãonem adferre q̃ valerent, per illas Typicas secudar immolationes cum xtus una ꝑ peccatis oblata semel vitima in

tum ꝑ naam suam.

ma in ꝑpetuum ad Patris dextram consederit, et unica
sua oblaõne consummavit ões illos qui Sanctificant. conf.
Hebr. 6. 23. et Jesus ꝯ ad finem cap. ubi singulis vbus pari-
ter õib. verbis vir in est. Obs. Conclude. Hebr. 10. 17. 18. ubi di-
amplius ꝑ peccatis ō fieri oblaõnem, ubi videt tam ēlm.
phasin, ut amplius ni Missa frustra tentant Sacrificuli ob-
blaõnem piacularem facere. Ex. oblaõnem piacularem ꝑ
peccatis expiandis quocunꝯ Titulo, et colore eveniat, ex-
plodendam dicimus, quippe quae T. N. Ti Oeconomiam to-
tam ꝯ foedus ꝯ graõe obscurret A extinguit.

Obs. - 2 Quod majus dico: Nec Xtus ggo pot. dici Sacrificii
Suum repetere, et denuo ꝑagere, Secundum veram illam
et ꝑpriam vocis Significaõnem, quam urgent Pontificii;
nam inde consequi posset (.) Quod Xtus Suum Sacrificium
primo ō absolverat ꝑfectē (:) ꝙ infectum remanserit
Xti Sacrificium, Sic multo minus pot. tolerari, ut bnes
dicant. toties totiesꝯ iterare illud Sacrum, ōi ex parte com-
pletum, atꝯ ꝑfectum, quo sane nihil contumeliosius in
Xtum pot. concipi. Objectio Pontificii dicunt: Aliud ē Sacri-
ficium Satisfactionis, aliud Sacrificium Suplicaõnis,
istengꝯ Sacrificium Cruentum, et mirquentum, quo posteri-
us prius illud repsentatur ac Commemorat. Verum. Rep.
Haec Pontificum nugae, quibꝫ totalis controversiae Status mirentur
Obs. 1. Nunqm ea negarunt Nri Theologi S. Coenam posse adpel-
lari Sacrificium Commemoraõnis, repsentaõnis, oblatio-
nis et graãrum actionis, Sed 2. Hic ē Status Controversiae,
i: qui pacto pede disputari? An Sacra Coena Sit verum et ꝑpriē
dictum Sacrificium, expiatorium? quo peccata nondum
remissa deleantur interveniente Satisfactione, quod cum
contendant Pontificii Utiqꝫ quod et Sacrificium satisfacti-
onis, Statuant necesse ē. Cumꝯ tñ id mirquentum adpella-
ri contradictoria loquuntur, aperte, et Aploꝯ fidem negant
adseveranti Heb. 9. 22. Sine Sanguinis fusione ō dari remissi-

onem peco

Obj. Pontificii

nova vis strgi in ē quam quā qui liber etu, bere pot ē Obs. Heb. 9. 27. 28. ubi pariter ōi bus vis in ē ē

peccatorum ex hoc loco ꝓponō.

3 Argt. Contra Missam Sumimus ex Nāa et ꝓprietate ōis Sacrificii expiatorii. Quod exigit (·) futionem Svnis. (·) Mor„ tem male dictam (:) destructionem victimae piacularis, nṣ NON (:) ut Sacrificium ꝑ peccato substituatur in locum peccatoris, qui merent necari, destrui, et sub maledictione divina consummi, quae ōia piacula imminentiꝭ loco pecca„ toris subire debet illa victima, quae succedit in locum pecca„ toris, sii Xtus vera ꝓ nobis peccatoribꝫ victima, subiit ōia piacula, tum animo, tum corpore, quae nos subire debuissem. Sicꝫ exanclavit ōia cum semel immolatus ē, Sii Pontificii qui statuunt Xtum de nuo vere et ꝓprie immolari, atq; ꝓ vi„ ctima piaculari in S. Coena ~~offerri~~, illi Regem gloriae denuo crucifigunt, et contumelia adficiunt.

4 Stissa ē ptanāo Religionis, quae abstrahit coeos hnes a vero Dei cultu, ad Altare debent accedere, ut Xtum semel immolatum ore fidei reciperent, et spāliter ꝑ in suam substantiam converterent, ad Justificāonis et Sanctifica„ ōnis incrementum; Sed hoc ō fit, verum videmus nume e contrario 1. ut cogantur hnes haerere in extremis ceremoniis et pompis. 2. Xtum in terris corde terrestri quaeri et adorare, cum tm in coelestib; templi ad dexteram Dei sedentem. Graec sedentes coelesti corde deberent quae re et adora re. ꝑsvasit perfossi quod nullam cum Xto communionem possint hre, nisi gratiam ejus Justificantem, Sanctificantem, et Regen eam„ tem quod sam. 5. Dico ptantiam Religionem, cum majes ioribus efficaciam tribuunt decim Missis. qm unis Missis iterum majorem efficaciam tribuunt 100 Missis ꝓductis, quam 10. Missis ad remissionem peccator, quae ōia non nisi culinam sacrificulorum olefaciunt.

6 Argt. Cum sic multiplicare faciunt Missas dicunt mor„ tuor. ꝗꝫ peccata illis expiari animulaꝫ e Purgatorio videre has multiplicāone Missar. verum Si hanc ꝑpendas, videbis (·) qd virtutem perennem passionis Xti. et consummatissam vim palam subvertant. (··) Injectionem passionis Xti Sup„ ponunt, (:) Cum coenae Dnicae dent vim mortuis ꝗꝫ

peccata re

4 Argt. ꝑ quō vero Dei calcō o

441. Remittent^m uris vris oẽm Solidam adimunt Consolaõem quae vivor. Spes haec ẽ, ut firmiter credant remissionem peccator non pendere a Sacrificiis, sed a Sanguine agni immaculati, qui Sanguis conscientiae nrae ẽ applicatus, et adspersus, et quidẽ in hac vita cum plenissa obblatione ad eo ut nulla post mortem tormenta nobis sine adeunda, quod ope Missarum pecuniis emendarum deberent expiari. Finem hisce impono. Quod cum hac missa Vexillum publicum erectũ est, in Xtianismo ad oem tupem Idololatriam, Obs studiamus audax Concilii Tridentini Decretum: Si quis dixerit in Eucharistiae Sacrõto Xtum unigenitum Dei Filium õ ẽ Cultu latreas λατρειαν externo ergo adorandum adeoq; nec festiva piaculari Celebritate #circumgestandum, vel publice, ut adoretur #Populo proponendum & bendum, et qui dixerit ejus adoratores ẽ Idololatras, sit #anathema. Obs In palatinatu valde controversum ẽ a Pontificiis, ge in Sacrificii nra extat vox Idololatriae adeoq; Pps Palatinus eam vocem expingi justit. Obj: De voce õ Disputamus, Sed de re ipsa, ergo res manet, licet vox aliqua deeat. Obs Xtus Dnus Syriace loquutus ẽ in S. Coena, p stylo et sermone illius temporis, ergo õ quinq; Sed ad Summum vocabula locutus dicit, hoc ẽ Corpus meum Vid. Tex. Syriac.

7 Argt.

#celebrandũ venerandumq; nec ei #Populo nisi Celebrite

Est hoc Complementum oĩ abominaõnis, quam Mater Scorr#ationum ex Venenato suo Populo nationib; ppinat, ut Sacrecherae nri, non studio partium, neq; affectu immoderato; Sed legitimo Zelo pronunciarunt, Anne ẽ Idololatriam, execrandam, õ quod oĩ Idololatria sit execrabilis, et maledictione Dna penitus percussa; Sed ideo est haec Idololatria execrabilis, quod nihil inventum, nihilq; excogitatum ẽ in orbe terrar. prodigiosius hac Idololatria, neq; foedius Scandalum ẽ inventum, Gentibusq; ab Evglio alienis objectum, qe primo Judaeis Mahumedanis Ethnicis denique Xtianis#mi honorem tollat aeq; publicam detestaõnem.

Obs. I.

Obs. I. Non ẽ nece
transsubstaõnem /:
studium:/ adduct
exemplo nec mand
dit Scriptus; Sed
ficius secundum
se corporali, illa X
mus: nunqm quem
quippe ad hoc hab
legitima verbor
ut Sacerdotes, /: q
illi sint baptizati
õ pedis. ✝ Ad Matrem tu
jus ipsius Sacram
pugm laqueis Sem
em Pugem Semp
pulo Idololatria.
norem Sanctor. Sol
su Sacrificaões
ferantur ex qui
trum quod in loco
Explosa pp
spirituale hoc ce
rum, nam qm ad
tura docet õ nis
qui Spaliter vivu
denique incumbit
tor administr
os Porcis Con cul
tur dud Classe
& Classis Fidelis
Infidelium seu d

Obs. 1. Non ē necessum ut repetamus ea, quae Contra-
Trans.Substaōnem /: tūquam hæresim externi hujus cultus
fundtum :/ adducta sunt. 2 Neg. disputamus. quod nec
exemplo nec mandato nobis hujusmodi cultus in Evglio
sit Scriptus; sed disputabimus tm, utrum aliquis Con-
fitens Secundum Sugs hypotheses Convictus ee possit,
de Corporali illa Xti Dni in S Coena Gentia. obs Non dici-
mus: nunqm quemquam fuisse adhuc de hac re Convictū,
quippe ad hoc haec requiruntur: 1. Intentio Sacerdotis
2 legitima verborum Consecraōnis citatio, 3. pruntiaō,
3ur Sacerdotes, /: qui Trans Substaōnem volunt formare,
riti sint baptizati & seus /: ut illi dicunt :/ Trans Substaō
o p cedit. ordinati.

4 Ad Matrem tum ipsius Sacerdotii agendam, tum hu-
jus ipsius Sacramenti mventis disc & argutiis /: quibus
frqr laqueis semet ipsos miserabiliter irrecient :/ Su-
um Pregem Semp incertum relinquent, Addatur p cu-
mulo Idololatria. quod in honorem V. Mariae, et in ho-
norem Sanctor. Soleant missam celebrare Solemniter, Imo
hae Sacrificaōnes missar ad abarg & Cerēonias trans-
feruntur ex quibus Oibus Conflatur abominabile illud mon-
strum quod in loco Sacro /comparit dixit Dniel. Comparitūrum

5 Explosa p tanto Pontificior abusu, ostendemus
Spirituale hoc ce Nutrimentum Solis fidelibus ee destina-
tum, nam qm admodm hoc ē fabulum Spāle ita reina-
tura docet ō nisi eos habere jus hoc fabulum edendi,
qui Spāliter vivunt, qui p fidia Regeneraōnis habent,
denigz incumbit haec Cura diligenter illis, qui Sērum
hoc administrant, ne Sanctum Canibus, et ne margari-
tas Porcis Conculcandas dent, Cum am hic reperian-
tur duae Classes eor. qui Sacramento utuntr, Scil.
1 Classis Fidelium 2. Clas. impior. Seu Impiorū 1 Classis
Infidelium Seu impiorum er est Duplex et Continet I Ag-

quā

Socratis

socritas laxata contectos et latenter impios, et continet in
fideles apertos, qui vel confessione vel vita publica im-
pietatem pferant. Ergo cum sint impii aperte impii, et im-
pii occulte impii. Obs. quod duplici vita cautus minister
obveniat, ne s coena a talib⁹ pfanetur. Sic custodiat
ne pfanetur Sacramentum, ut eos qui latenter tantū
& aperte sunt impii abstineat, at verbis a sero hoc sumen-
do, et. Eos vero quos aperte videt impios penitus arce,
at, non solum abstineat a hoc Sacramento Ergo Obs. (*)
de hypocritis non admittendis agitr. q 81. (*) de aperte
impiis agitur q 82.

*An Hypocritae et clam impii admittantr. ad s. coenā.
Obs. Ad Hypocritas absterrendos duo requiruntr, ut ge-
mini characteres ostendantr. in illis quib⁹ ius ēt pos.
ad hoc sertum. Ut quib⁹ illi characteres o impune stat
illis o accedere ad mensam, seeus damnationē sibi edunt et bi-
characteres qui ostendunt qui nam digni sint coena do-
minica sunt tres 1. Verus ab peccato dolor. 2 Sincera
fiducia in Xtum collocata et conjecta 3 desiderium
sctificationis et magis ac magis in cultu sanctitatis
pficiendi, quae Summa Capita populo plegi debent Sup.
hoc Sermento, et plenius latius deducenda et explicanda.

1 Circa primum notetr. Ad verum dolorem requiru-
tur diversi gradus ante ora, 1 cognio o extrema, ted
interna peccati, quā cognionem solus Spūs sctus pot.
pbere, qui radiis suis penetrat in recessus cordis cor-
rupti abditissos, cujus labem, et tabem solus deus pt.
spicere, et perspiciendam pbere, 2 Ad verum dolorem
requiriter ut agnoscat quivis se offendisse Numen in-
finita offendiculi tatem et justitiam ejus gravissē laesisse pt
minimas qqs transgressiones, quae dei morte pp digni-
simae. 3 Ad dolorem requiriter ut pudor, confusio pfle-
xitas hinc nascatur, quorsum se miser peccator pertor,
adeo ut e pfundissis gurgitibus i. quib⁹ se mersum videt

Sic clamet.

sic clamet: Ne in
nam ne unus qui
e quib⁹ tū ob
stiam secundu
g reddit ad oleu
ur eā Contrition
Conjiciendam, hau
am suam dem Iu
nem executiat
gentillum volum
d xtum contende
tio fidei cursu,
tio infiniti illius
et unico Sacrifi
Sacrificium (ted
illud edendo et
iatoriam tum
in viscera nra
intimi cum xto
esset id gd care
is in sto ēt rem
justam Passione
demissime justi
sem Justificaō
libertate, et pbe
cujus virtus ē in
stificatur, sed cu
tim ē g pgredien
in hujus modi ad
demonstratum.
3 Erat ut quis
b sctitis merem

sic clamet: Ne intres Domine cum Servo tuo in Judicium,
nam ne unus quidm ē millibus tibi, qui possit respondere,
ex quib' tm ōb Salutaris iste dolor existit, qui pariat tri„
stitiam Secundum Deum, atq; cor frangit conterit capax„
q; reddit ad oleum Vinumq; Gratiae Coelestis recipiendum
per eā Contritionem, ē circa fiduciam in Solum XRum
Conjiciendam, haec Sequentia requirunt. 1. ut quis ppri„
am Suam dem Justitiam deneget, demq; Virtutis imagi„
nem exuat atq; arrogantiam, nam quandiu vel
tantillum volumus retinere, nitra nos manemus, neq;
ad XRum contendere vel evolare possumus alato et arden„
tiō fidei Cursu, ē In fiducia requiritr sincera agni„
tio infiniti illius meriti; q̄d residet in XRi Satisfactione
et unico Sacrificio ad peccata nra expianda 3 Idem
Sacrificium credendum ē nobis q̄q; a Deo Speciatim aperi,
ut illud edendo et bibendo Potentiam ejus ad virtutem &„
piatoriam tum ad justificaōnem tum ad Sanctificaōnem
in Viscera nra Spiritualiter transfundamus atq; ita
intime cum XRo immolato et crucifixo uniamur, tei effo„ 4.
rescit id q̄d Catechesis, expresse adnotavit ōia peccata no„
tis in XRo ee remissa, item reliquias q̄q; infirmitatum
ejusdm Passione et morte ee obsectas h. e. anima fideli
plenissime justificatam pswasa ē debet, se esse parti,
cipem Justificaōnis et Sanctificaōnis, et quidm in sumo
libertate, et affectione, quandoquidm totum XRum recipit,
cujus virtus ē immensa, Ergo ejusmodi aā plenissime jo„
stificatur, Sed cum gradatione, p quam Sensim et pedeten„
tim ē p̄grediendum, quod iterum hujus beneficii, idoles
in hujus modi administraone requirit ut supra latius ē
demonstratum.

3 Erat ut quis habeat desiderium ardens in cuticu„
lo Sētitis in evementum cupiendi; donec ad Supremū
Culmen

...r impios, ē continet d...
...ne vel vita publica in„
...l impii aperti impii, et...„
...i vita cautus ministet„
...netur. 1 Sic custodiat
...eos qui latenter ta...
...rbis a Sērto hoc Sume...
... impios penitus arce„
...amento Ergo obj. (*)
...itr. 4 81. (*) de aperte
... admittantr. ad S. Coenā,
...duo requirunt, Jus 4„
...in illis quib; Jus ē pos...
...aracteres ō impunitas
...Damnaōnm sibi edunt et ō...
...nam digni sint Coena D...
...ccato dolor. ē Sincera
...onjecta 3 desiderium
... in cuticulo Sanctitis
...culo Colegi debent Sup...
...ducenda 4 et explicanda.
...um dolorem requirun...
... (cogniō ō extrema, ded...
... Solus Spūs Sētus pod...
... in recessus Cordis (cor„
...tabem Solus Deus 4„
... ē Ad verum dolorem
... offendisse Numen in„
...is graviste laesisse 4
...ae dēt mortem 4 digni„
...e pudor, Confusio sple„
... miser peccator debet,
... quib; se mersum videt
Sic clamet.

445

culmen perveniet ubi haec requiruntur necessaria,
1. ut agnoscat quis sine intima sanctitate ō posse se videre
Deum. 2. ut adsit amor virtutis et sēnsus ꝑpter seipsam,
h. e. ꝑpter virtutem amemus, ō ꝑpter hierum aliquod
ut amabilis boni faciei, magis magisqꝫ trahat animam,
sibiqꝫ vinculis suavissimis devinciat. 3 sine ulla restri-
ctione aut exceptione requiritur. ut ad oēm: quae mem
rari potē:/ Virtutem summamqꝫ perfectionem flagra
tisse, quis adspiret. atqꝫ ut cum ipso loquar: quisqꝫ velim,
quat ea quae a tergo ꝑ, et contendat ad ea, quae ante
sunt, h. e. ad novos sensus ꝑfectus et supremam illam
vitae ꝑfectionis et vocationis metam contendat, quae
sita ē in imagine Dei, ejusqꝫ similitudine absolutissima.

Secundo ꝙdiam hisce Characteribꝫ ō sunt instructi,
neqꝫ illis gaudent, illis commendari solemniter, in publica
stra formula: Si ō sint apertē impii, sed latenter (hy-
pocritae et Hypocritae:/ ne accidant ad mensam Dni, quia da-
mnationem sibi illic accipient ut 1 Cor. 11. Violatur enim
a talibꝫ Corpus Xti et Sanguis ejus 1 Cor. ii. 27. 29. Corp.
Xti et Sanguis ejus violatur ab iis, qui ō ꝑsentiscunt
non agnoscunt, et Sacrificii illius qiacularis neces-
sitatem, nam ignorant illi se sa ee maledictos, igno-
rant maledictionem in qua jacent.

1713 Hic res ipsa loquitur (:) Quod demum mei illi: qui-
bus Characteres illbe insunt:/ ꝙ mentibus Sacroqꝫ
dam horrore venerentur et adorent Christum pro nobis
immolatum, introspicientes, ois peccati turpitudinem
mortisqꝫ aeternae duritiem, pondusqꝫ intolerabile, qu
em minimis erroribus, quis ad se facile trahereꝫ,
sit, obs. (:) ō ineffabilem laudis nam vim ad-
miraōnis et adoraōnis mercedibilem, quae intus in
pectore divinitus illustrato, existit. Cum motus Religio-
sus in xtiano excitari in nobis, sed contra (:) ne-

gligeam

#Virtutem.
#codexti

requiruntur necessaria,
Sanctitte ō posse se videre
is et Sētidis ꝑter Seipsam,
ō ꝑter hierum aliquod
magis ꝙ trahat animam,
evinciat. 3 Smi ulla rectri,
ritr. ut ad dem: quae mem
mgz perfectionem flagran
stro loquat. quisꝙz relin,
ntendat ad ea quae ante
tus et Supremam illam
deiti
metam contendat, qua
ilitudine absolutissima
ter ih ō sunt instructi,
an Solemniter, in publica
impii, et laeter Rm in
ad mensam Dni, qua de
ut in 2 Vl. Violatur enim
ejus 1 Cor. ii. 27. 29. Corpꝭ
ib iis, qui ō ꝑtinent
illius piacularis nece
se ea maledictos, igno
rant.
Quod demum hos illis qui
pijs motibus Sacrosꝙ
odorent Christum et nobis
ois peccati turpitudinem
ondusꝙ intolerabile, ꝑ
ad se facile traherem,
di maam vim ad
dibilem, quae intus in
existit. Cum motus Religio
s, sed contra (:) Nihil
gligeam

gligeam Supiam non contemplationem frigidam Crucis,
quandiu hoc non sensit se vinculis aeternis operatū
atqꝫ constrictum, tunc villescit ille Sanguis Xti, ville,
scit tremenda illa Sacrificia quae, tum Caelestes tum ter,
restres omnes debet admiratōnem rapere Iter. 2 Obj. Sor. 2 Obj
pus Xti et Sanguinem violant, qui ō assentiunt neqz
etiam confidunt, quod Sacrificium Xti sit destinatum
ad redemptionem peccator, pro bibi specialiter illis, qui
illud fide vera amplectuntur. Obj. recurrit hic illud
magnum Religionis Corpus loqur mihi qd supra exposi,
mus cum nobis fidei deberemus, in qua diximus
ni ei debere fiduciam speratam, quam quilibet deo
Xtum offerenti debet reddere qua fiducia gratus
agnoscat hoc, qd Deus ipsiqꝫ Xtum exhibet, qd non
possunt facere illi qui fiduciam non in Deo collo,
cant, sed in semet ipsis et suis viribus confidunt non
deo, illi quidem recipere audent, et sine haesitat,
ne audacter sibi adplicant magnum hocce piaculū
ad Justificationem et Sanctificationem simul recipien,
dam Obs Adversantur quidem hoc piaculum atqꝫ ita
crimen laesae Majestatis committunt cum Xtum consti,
tuunt servum peccati, qui tm venerat, ideo ut pec,
catum destruat. 3 Corpus et Sanguinem Xti profanant
illi dei qui studio Sanctitatis et pietatis ac bis vir,
tutis non incumbunt ardenter et fervido Zelo (:)
deo et Sanguis Agni immaculati fuisse ut pecca,
ta eluantur (:) deo Caro Xti fracta ē ut vetus
hoc frangeret. atqꝫ ni nihilum redigeret, opera,
qꝫ diaboli penitus aboleterentur. merito ex his
infert Apls Damnationem edi, et bibi, loco Corporis
et Sanguinis

Sanguinis xti ab illis, quibus figura dictitat aurei
characteres non in sint, In qua figura sit panis
nem edere et bibere :) et formula mirabilis in
emphasi, qua in precatur potestam maledictionis
Dei talibus hoc ribus incumbere, ac mi sifera mes
las q3 eorum penetrare, et quo magis audeant sacra
m entum hoc temerario usurpatione et eo ditiorio ma-
gis mortis aeternae vim in se recipiunt, ym admo-
dum quin quis cibum potumq3 veratum in se recipie
nam reverta xtus bene sumptus est summa me-
dicina, sed male sumptus summum venenum
atq3 pro odore vitae ad vitam, sic mortis foetor ad mo
tem ipsis qui eum male accipiunt.

¶ De aperte impiis agitur ¶ 82 Qui vel consensu
ne vel vica publica et aperte impii, ab hac sacra co-
na non tm de cernendi et, sed penitus abscindendi nim
illi religionem destruunt sua Confessione refutant
et conculcant fundamenta convellunt, super quibus
illa ōia quae per corpus et sanguinem xti confirmen
tr et stabilita fidelibus. Ad eo convelluntur et destru
unt hi sequentia ¶ Misteriam et corruptionem nro
¶ Solis sacerdotis xti 3 Necessitatem satisfactionis xti
Obj. Qui minister dat rem tributum pignora alicui
dat: Quamuis sceleste: Ergo videt hic veritas temera
rio fronte apostatq3 negare. is minister atq3 ple
nat pignora sera publicq3 ejurat obl. ren hanc
latius patentem tunc ¶ Fundius in gradi o liue
Generalis haec ejo regula ¶ Quid qd fundamentum
labefactat ac convellit, hic in censum venire nequit
à fidelibus, misteriorum Salutis ministris, tales
ni sine culpa tolerari o possunt qui fundamenta
convellunt et hoc strictc tenendum e videmus in
caram nimis multorum tolerantiam, qua tales
apostatae impios in Ecclesia inter fovent
2. Regula ¶ Tales amputari deberent ab ecclia tanq membra
ora putrida sub vexilo Satanae aperte militantes,
membraq sua Constituunt arma injustiae per
adulterium, scortatores, ebrietatem, qui in etia

nisi

ff signora hac veritatem d
En
2. Regula

Dom XXXI kegyes hlow vegyék a X^ek de nagyon a lelkek fölött
nismo nequidem manere deberent nedum in gremio
Eccłae fouerantur, illi en hnes Evglio publicum dedecus
inferunt Nomenq; dei atq; xti blasphemant, mo ta,
les ut fermentum malum alioq; adficiunt, sic si
serte dispensatores talib; Coenam administrent, ui,
q; faciuntur opera data S. Coenam a talibus pfana,
ro; mo ipsimet q; pfanant gessrine signa illa Teveren,
da dantes rebellib; unde non solum aeterna, sed et tem,
poralis ira dei in talem Coetum pvocatur, in quo ta,
lia exercentur per ministrum. Et tales aperte impii
arcendi sunt Clave Regni Coelorum ab hac mensa.

Dominica xxxi. q 83. 84. 85.

De Clave Regni Coelor.

Text. Mat 16. 19. Nbd adom sat.

Ampliorem adhuc in conspectum educenda e haec
mea secundum elegantem solidamq; simul amplificae,
rem qua catechesin Meam hanc litterius psequntr,
occone Clavium Regni coelor. quae pxime erant-
memoratae obs Concinno admodum ordine gredimur
hic adeoq;. N. ostendemus quid p Claves illigantr,
quae Claves binae P. nr Clavis Ordicationis Evglicae, et Cla,
vis disciplinae Ecclesiasticae q 83.

Text. Mat 18:18 Valohihol mind jövőtök sat.

2 ostendetur genuina utriusq; Clavis indoles
ac potestas, in q 84. et 85. 3 quid per Claves illas di,
as illigatr q 83. Obs Ad illigeam hujus membri pe,
mitiorem, indaganda e origo locutionis figuratae,
ad quam nos manduxit locus insignis Esa. 22. 22.
Dabo Clavem Domus Davidis Sup humerum ejus, et
ipse aperiet nemine claudente, et claudet nemine a,
periente, Obs 1 Literalis hujus Sensus hic e ut Eli,
achimus |: qui fuit Helkiae filius :| officiatur Pala,
tio Regio
almus

Cund. Atjafi tiszt ruh köpönyeg hatalom hajtsnak. Chamados Liturgus. Talentum Sacerdotes Anachoreti, Acolythus. Cambisy

Jel I. 18. Jel III. 7.

Sisannus Ottnes: Eliakim Ostáj Eliám Sövegh

Exod: Minden Bindella. a többi közt kit nevezett Sidrák vagy
ellen melyek által a papok boldogíttatnak g.i. a törvénytévő és a vége
hajtó futalom: vagy tettyék h: alá a lelki Ostályi melyek a X^t fell
állított egyház tulajdonok. A könyvtári könyv pagad a pl. Királyi
az Ostályi — Dolg. Curam ecclesiae Tuae:

latio Regio, cum Summa autoritate, ita ut quosdam possit Regio libitu admittere, quosdam vero Regio libitu excludere, adeo ut in Regia Domo nihil geri possit absq; illius voluntate, T. Sublimior Ecclesiastes exhibet nobis Sub Eliasrimo /: id q̃ Nomen Sonat Deus stabilitor :/ ipsum Deum Stabilitorem foederis Graeae /: et qui foederis graeae Stabilit :/ Simulq; magnum in domo Dei Ecclesiae Dei spectatum nempe Messiam I. Xstum, et ligui disse patet Apoc. 3. 7. ubi hoc Vaticinium in se completi, ipse Xstus inculcavit, T ipse aperit nemine claudente, et 2 Claudit nemine aperiente.

T Xtus aperit nemine aperiente claudente. Cum nempe Reatum et Culpam aufert adeo ut nulla amplius condemnatio moveri queat T aperit ut nemo claudere queat ÷ Cum peccatis Sic exclusis aditum aperuit in veram Ecclesiam, atq; interiam, adeo ut omnium in Ecclesia Domus Dei versetur hoc; Sed nemo in Sanctum, quin nemo in Sectorum admitteretur, et ad ipsum Dei throni, gratiae penetret, hoc; ibiq; ora foederis Gratiae beneficia gustet. 3 aperit nemo claudere valente, ÷ largitus liberumq; facit aditum in Regnum Gratiae.

2 Idem Claviger potentissimus Domum Dei claudit ita ut nemo possit aperire Et quidem T. Claudit ne, mo aperiat ÷ Cum impoenitentes Servituti peccatorum magis magisq; adjicit atq; insolubili nexu adstringendos tradit ÷ eosdem peccatores, Coelo excludit, a gratia sejungit, ex pulsos q; regno gratiae publicae mancipat, in Potestatem Satanae, cum ibi malae conscientiae horroribus, q̃ tanq̃ Carcer Gehennae tenebrosus, vesti, bulumq̃, 3 Claudit ut nemo aperiat ÷ in peccatis suis

moriente

moriente ri Gehennam emandat aeternisq; tene-
brar. vinculis oddicit. Ex his ōibus facile ipsi hor.
Clavium adparet, quae Claves R. Spirituales, adeo ut
nulli Creaturae imo neq; ulli mortali hūi pod. haec
Clavis Comunicari si ip auctoritatem Suprema
Spectemus harum Clavium atq; indepentiam,
placuit hi Dno Xto ipum Clavium harum atq; de-
pendentiam Subordinatum q; Suis Aplis concedere et
concredere, ōibusq; Administris eor ri locum Succes-
sionis Evgii atq; adeo placuit Xto Dno has Claves
ri Sniu totius totius Ecclae deponere, adeo ut si neces-
sitas requireret a Singulis Ecclae membris postrit
illae Claves ri Sne Xti adplicari ut Matt. 16:19. et 18:17.18.

Obs patet optime dividi Claves in duas Species ip ut
sint Claves Pdicaōnis Evgii et sint Claves aliae disciplinae
nae Ecclasticae Nam si hae duo Ministerialiter ad Con-
scientias hnum possunt oia illa exerceri, quae Supra
delibavimus intercedit eī inter has duas Claves admi-
rabilis convenientia, seu inter functionem Evglicam
et inter disciplinam Ecclasticam.

Vis et Potas Claves Obs 2 Claves Pdi-
caōnis Evgii hanc habet vim, ut Regnum Coelor. aperi-
at Credentibj et claudat incredulis. 2 Evgii Pdicaōnem
& 84. B Claves disciplinae Ecclasticae, hanc habet vir-
tutem ut Claudat et aperiat Regnum Coelor. per di-
ciplinam Ecclasticam & 85.

& Claves Pdicaōnis Evgii claudit incredulis, et
aperit Credentibj Reg. Coelor. per Evgii Pdicaōnem
& 84. Obs Sequentia 1 Per Regnum Coelor. illige ad-
ministraōnem Coelestis Oeconomiae melioris SubN.

Göttingae Pr. m. h. 1791 Hevy Exegeta nagy Philologus és Historicus 1ső
az az országot mulyt 94. a Halálát alá fel tündöklő utun abbot fel

az egész.

De ama világ-
ossága
esélnyi Alto
fi és szuai

Communionis
Theolog a
Paderborn
m h. 1792
szualy nyi-
mutatta h:
ercu Kollis
formait Meyn
országa nem
Országa nem
mindenkor
egy citlenek
vitte a Xtus és
Apostol.

a) Alt.
Jövőjs Tudomá-
nyánnak ott a
földen való
Kirdetiet.

Mat III 2.
Kép szavai:
térjetek nyá
mást ekkor
ha országa
ne nemsok
jövendölem
világ vége
a halálok
fel tömadás
mert mas ez
szegyenek ellenni? - De tsak a Xtus tudományának ott a földen vő kirdetés,
nelkül az emberek lelke boldog lehet üdvözülhet.

b) Lelkes nyugodalom nelkül nincs Vallás által szerzödés. Mat VI: 33 Keressétek

ott sze nyugodalom / vagy szegénységnek elve tanit egy mester

Dom. XXXI

Status vigentis, quae opponitur administrationi Carnali et terrestri, quae visibilibus elementis erat adligata Sublm. Ito, Obs. Est hic duplex Status intime quidem conjunctus, sed interim distinguendus Scil. Est Imus Status Praxeos et infimus cum de hac terra. At 2. Status Gloriae et immortalitatis beatae. Jam in utrumque statum introitus paratur per Evglii praedicationem, nam Evglium Dei Est potentia omni credenti ad Salutem Rom 1. 16.

Status quidem Praxeos per Evglium asseritur animae illae quae solicita et afflicta de Sup via et maledictione dei cum insinuatur ipsi per Xti Satisfactionem peccatorum remissio, ut 1 Tim. 1. 15. Fidele est verbum Dei Susceptione dignum, Scil. J. Xtum venisse in Mundum, ut Servet peccatores, praesertim eos, qui se maximos agnoscunt peccatores, Adde. Esa. 55. 19. Iterum cum eidem animo ob intima cum Domino Communionis penetralia recludantur. tunc juberi ob Am in Atrio, sed in ipso S. Sctor. consistere, cum fiducia juxta contextum insignem Heb. 10: 19. et Segg. ubi jam dict.

Status Gloriae similiter per Evglii praedicationem recludetur fidelibus (:) monstratur per Evglium illuc permittere spem suam tanquam anchoram firmam et securam, quae penetrat ad ea interiora Heb. 6: 19. (:) Pandi-tur Status gloriae cum ex hac vitae Spatio et unionis cum Xto mysticae jubentur fideles quaerere ea, quae sursum sunt ubi Xtus Sedet ad Dextram Patris Col. 3: 1. (:) Cum ex hac vitae Spatio et unionis cum Xto Mystica demonstratur fideles cum Capite Xto jam in coniunctos et collocatos ad Caput Xtum Eph. 2. 6. ubi vita ipsorum abscondita in, cum Xto jubentur Suprema quae-rere et ambulare in Coelis Col. 3: 3. 4. Deinde Status gloriae

Dom. XXX

viae reser[illegible]at
licium ineu
ad XI. ii. ubi Sii
ingressum larg
Contrario
Autor. nam Co
denunciatur
si ipsis naaliter
et adgravari
si ipsis ee rem
Sed (:) Omnem
diatur sibi ipsi
sepelliverit, c
ut ipsorum co
Joh. 3: 24. Dic
(:) Iterum hoc
e tibi neq Sor
verbo in his
coram Deo 2
cum sentent
Est cum Sentea
Apoc. 22: 15. Qu
Ecclae adcor
mius arcen

Observand
is hic qod hae
nam volenti
trarium vi
Obs Certus
vis sibi acc
Sumo jure i
bey Rti jam

a hivogis R
e ar Oj hi
Kell lesen
Hivek kiyül
te bün hal

c) A kivüli dolgokri boldogsag Mat V: 10 D Ugyh tsak hábo-
rusagok Jeruednek az igasságért mert sat. itt Imar azon a'
Kik tudgyanak tegyetek hamis álitások Haudeszy 450 ártetsik.
mert az elhyde
let valo ej a ta
nitvanyok kobra
guttatnak Ha
dassigh a'
voltak. –
Mat 7: 21.
itt ñ a tanitás
angyal egy hiz.

Dom. xxxi.

viae reser#atur fidelibꝫ cum Petrinum illud va-
ficinium inculcatur. et adstringitur 2 Pet. 1: 5. usqꝫ
ad XI. ii. ubi sic concludit Apostus Sic Suppeditandum fore
ingressum Largum ad habitaculum Dei, et Servatoris Nrī
3 Contrario modo haec ōia eveniunt ratione inver-
sor. nam Coram ipsis clauditur Status gratiae Sic
denunciatur illis maledictionis molem: Sub qua
ipsi naaliter jacent: magis magisqꝫ per dies, crescere
et aggravari et (:) nequidem minimum punitū peccā-
ti ipsis ē remissum quandiu sub ñaalstatu manent.
Sed (:) Omnem poenam certo luere debent, licet abblan-
diatur sibi ipsis, qd Deus longa oblivione illor delicta
sepelliverit, cum tñ longa tñ fert misericordia Dei
ut ipsorum conversionem expectet sic ptendit Dñus
Joh. 8: 24. Dixi vobis vos morituros in peccatis vrīs
(:) Iterum hoc fulmen intentatr ex Actor. 8. 22. Non
ē tibi negꝫ Sors in hoc Sermone, in hoc bono gratiae
verbo in his N. Jri Verbōris ō ēn ē rectum Cor tuum
Coram Deo 2 Status gloriae qꝫ clauditur ipsi (:)
cum Sententiae ab ipso Deo pronunciatae addicuntur,
Est cum Sententiae latae ē de ipsis impiis 2 Cor. 6: 9. Ephs 5: 5.
Apoc. 22: 15. Quae ōia debent verbis praenarrare Ministri
Eccliae adeor qui Scoenam accipere volunt, ut eo fir-
mius arceantur, Infideles.

Observandum ē hic in Transitu qd Rfti ut in ali-
is hic qꝫ hac in pte in Contrarium labuntur vitiū
nam volentes Rfti errores Pontificior. evitare, in con-
trarium viticum incidunt.

Obs Clerus Rmus usum Magisterialem hujus cla-
vis sibi arrogavit et superbia, qm tñ usum nos
Summo jure ipsis Pontificiis detrahimus: hoc viden-
tes Rfti jam nobis V. Dini Ministeriis, negꝫ minime,

a kivüliek Rfstok ar ö idejig volnak ö tehat nialem cla
ñ ar ők hiv ar ő is vők I kivülök el vin nem exhibetnig dy
tőlök ezen nihy allatt a' XI hadomyu nint egy l: fiuskb ar ők ini
Hivatkozni: de ugyis vettetik is nig ihatatlan Hamis tól minkalók
te baithatók volna a' K Vt a' földön elterjedni. –

De clave Regni Cœlor. Dom xxxii

rialem clavium usum volunt concedere atqꝫ Vulgus Rℳtor. ferre ō pot. qd dicamus nos Pollem habere tros Ministros ut impiis fribus claudant Reg. Coelor. et pijs aperiant Ministerialiter B Clavis ℰ Disciplinae Ec. clastical Q ℬ. Obs Haecce volunt camqꝫ ut Tyranni carn et Spiritℓm Xtianismi alienissimam tradueunt verum hanc Clave praetiatum Eccliae usum, Sentibus vindicamus strictis.

Utrqꝫ Q Rāo et res dictat in cꝰi Societate ee debere jus ℸāae et Civile (:) ut Societas defendatur. (:) ut illi qui Societatem turbant frustra Salutis communis convellunt, inde eliminentur. Ex hoc Jure Societas et Ecla Xtiana debet hꝛe hanc Clavem, seu hanc Disciplinam Eccliasticam quâ impii arceantꝰ a Sacra Comunione.

Expresse mandat xs Dns hanc Disciplinam Ecclasticam Mat. 18. 17. ubi duplex simul usus excomunicaonis apud Judaeos tum vigens commendat Scil. נדוי et חרם Remotio et Anathematizaō prius idem ē ac äpüd nos Suspendere ni officio ad tempus posterius hunc idem ē, abscindere, ni perpetuum ex comunicare, nisi resipiscat.

Talem Disciplinam Apli diserte praeceptis suis mandant v. Saltem Supponunt ut C. 1 Rom. 16. 17. 2 Thes 3. 14. 15. (:) Tit. 3. 10. et imprimis 1 Cor. 5. 7--13. cum universa rāocinaonis Serie ibi deductae, quae nec vigorem nec ullum Colorem haberet, si Disciplina Ecclasticа usum ō haberet.

Accidit manifestum Exemplum hujus ejusdem Incestuosi de quo ibi res ē, de quo Apstus 1 Cor. 5. 4. 5. 6. Solemni excomunicaone adjicit totius Ecliae Confessione et Conspiraone, cumqꝫ Satanae tradendum ait non ad perniciem, sed ad Salutem, quatenus hoc esset remedium unicum (: ut Satanae detur;) eum ad viam Resipiscentiae ducendi. Obs Tim. 1. 20 Hymeneus et Alexander

Corollaria. 1. Nil licet citra a'me ordinem Multitudini 2. Hinc Pastor vocatur a Deo per Ecliam, ejusqꝫ Ministerium Pastorale Ecclesiasticum a Christo Capite Ecliae Pastore Episcopo Archipastore. 3. Valet ergo ordo Ecclasticus ad Ecliae Pacem et Tranquillitatem. Mag mordem. — ad Catechesin

et Alexander dari Pa Populo in Lodem Satanae, ut discerent ne amplius blasphemare. Obs. (.) Quidam putant hanc traditionem a populo fuisse generariā excommunicationem (.) Alii magni Nominis Theologi intelligunt fuisse poenam miraculosam, et magnā, et Vexationem Corporis virtute Aplica extra ordinem inflictam, Obs Id quidem ō curet veritatis militudine, interim et vinci nequit. Interim scitum, quis vis atq; hujus, qd dicatur ō abhorrere abscissum membri Stridi a Spiritu illo mansvetudinis Xtianae, quae in stylis vel maxime eminebat.

5to Si Ecclasticae Disciplinae nervus seindatur, ertur, patur, tum totus Status Ecclasticus cadet et pessum ibit, et in conditionem cadaveris mortui ibit, et ex (.) publicis ulceribz diffluet. (.) foeda contagione spira bit tum (t) Status respectu virtutum, quae ordz male, laris operationibus impune adficietur atq; corrum pet. tum (t) ertus respectu vitae abetem mittunt qud in eum licentiam et impunitatem dissolventur.

Text. Mat VI. 21. Mat. 25: 34. 35. - Joh. II, 17.

Pars Tertia De Gratitudine Hominis

Dominica XXXII. Q. 86. 87.

Text. 1 Joan. II: 3; 4

Cum cognio Veritatis tendat ad magnam Pietatis usum et Scopum Tit. 1:1. Recte et ordine 3tia Chatmi Pars Pietatem urgendam sumit. Anxa ad honestatem stra, standam commodisse desumit P ab atroci Calumnia Sanae Drinae impacta ab iis, qui extra nos sunt, Partim ab errore foedo, et abusu Sane Pestifero quo illi, qui intra sunt puriss̄am Religionem Rtā deformant et hoc duplex malum cum quo stylo Pau, lo jam inter initia Evglii acerrimè fuit depugnan,

Exod. – Minden igasságok'emlékezzünk, minden tudományok dum
sőt pedig kell tenni azt hogy a Szív, az erőtte jobb ulsón:
Azok az Szívecskék mutyik Boh az emlékező tehetségue gyakorol'ják a Szívet
Jó vagy jobbitgyák' hasonlatosnak. Mint a mérgy főzenek a'legjobb Balsa
Dal ugy szepe hálója, Agyanak árok. – Epper arokat a' lelki tudósitásra szorgó

IV Henrik Német Császár VII Gergely az investituráért. – 1077-ben Fülöp Pál
chez fr Hildebr 1299 Fajit VIII Bonifacius uggan ő Dániélt
455. Hildebrand egész Országot excommunicálta

a' magyarság bol történt

Második jún tudva Zentiek a' magyarsá- fivett az in- dulgentia által mint X Leo Tétel által 1520 tajatt II és III Urbanus Papak 1095 és 1185-ben Ilik még nyitot tak az indul- gentia ábul a' mi Országunk mind azok nek tekin- tsogány Sara, cunsok ellen a Keresztes Hadak fegyvert fog- tak-fölé és vissza vegyék még bottatnak- ni tsak ennek a' Bünbocsánat tsak Tekintek

DOM. XXXII.

Dum cum Rom. 6. 1. Ex mente talium vel Calumni- atorū. v. depravatorū, hocce postponit Consectarium: Ma- neamus in peccato, ut grāa abunder adstrinxerat in Credentibus Capitib. fundtalem Articulum de Justifi- catione hūis p Solam fidem, absq; ullis ipsius operib. ineulcaveratq; ut unicam vitae aeternae Salutis- q; Causam, gratiam et misericordiam Dei in Sanguine J.X. gratis donatam Sanctae Evglicae Trinitati facient pul- cherrimam Deoq; dignissam Duplicē hūum Genus inculeat & Patroni bonor. oper. et Justitiarij Calumniis suis asperg ebant, quasi Aptus eo ipso quod bona opera ex- cludens Justificationem Soli gratiae, adscribat Deum Pie- tatem eluderet atq; latam Portam aperiret ad In- pietatem -III -III -III -II -I -I -IIII

B Hipocritae eandem Trinitatem turpi nota inurebant Cum id, qd Christianae Religionis inimici calumniabant, vita de moribus suis confirmabant, in peccatis stulte perseverando, eo pretextu qd p meram gratiam, unicum Xti Dni meritum, etiam ingratissimis vita aeterna conferri ac condonari debeat, Priores illi hūis Scil. Justificarii p Ironiam paulo his verbis illudebant: Maneamus in Peccatis ut abunder grāa Posteriores carnis amore allecti atq; fascinati, illud ipsum: ne- debere p manere in peccato ut abunder grāa! Sēd concludebant atq; corruptioni suae naturali fomentū addebant, ex illo pio qd de peccatum extingere ex- tirpare aptum est natum.

Catechetae in Trinitatem difficultatem sibi ipsis mover- tes occasione ejusdem Trinitatis circa Justificationem per Solam fidem exclusis sibi operib. demonstrant se se insistere vestigiis Apli, atq; in magno Cardine totius Religionis Christianae cum Paulo intime consspirare ac consentire. ~~Obj~~ Sola Theologia Rector de tali Calumniae

[illegible] ejtik vesedelembe. Mi az ha h: az 1sō és 2ā szegedi Kinyel, ajánlják tőlem; vlgi Olgokat kevés ennivalóval fulyúl haladitsák a' h: hivseb jóra. Felsőbet? az h: a Sz: élet regulais mutsak elmejekbe hin jövőbe való. Annál a' Olgók mindenben bővségét tudjad sat p. 27. – Laudom p. 18. Non tsak az emberi tudnyokat a' Theologiától is kiszakitalom tsak mind-

DOM. XXXII

ad extraneis ve- subjaceat, Et Theolog vel Pontificia ejus- mus in pecca- dēi tum Socinian- gent bona opera, in Justificationem ēm ēē in Cā ut consentire, d anti- tia ad bona o- dei è contra Spe- dēi simul exorbita- nam Aptus Rom. Justitiam dei Ju- dversarii nobis- nemus, atq; ad- 6. Rom. depellam- sanē alterum contagionem Sua- eorum qui Nome- ipsam consequen- totiq; in Studio- dere deberent et semet identi- citare, seq; exte- sunt inquam in- erubescunt, ore p- eos, qui nimis- hanc classem. P quor. labiis hae sunt in Coelis, no-

† hanc audiat ij a nobis hoc ipsum exigere Christiani nobiscum a Papist est a nobis exigendum. -
Dom. XXXII gebeth tulajdonithjuk ebben tselekedjni jogunk. - 446.

ab extraneis vel depravationi a domestici excitatæ. Apolk
subjacuit, Et Theologia vero vel Sociniana vel Arminiana, hün agyadül
vel Pontificia ejusmodi consectarium /: Scil. Et manea, Peternek jobb
mus in peccatis ut abunder grãa :/ non elicitur, vão, quia Mat 16:16
ôi tum Sociniani, tum Arminiani, tum Pontificii ut, 2o Ahol
gent bona opera, vel majore, v. minore gradu influere fogva a mos
in Justificaonem hnis eamq facere, negantes solam gra- tani idöig
am ee in Cã ut hnes Justificentur, et si ôes videntur kárndattanak
consentire, dantq vel saltem videntur dare hnibus Cal, jöttek le a
caria ad bona opera studiose sectanda, Grãam vero Papák 259
dei è contra spernendam, verum dum hi ita currunt a 258
ôes simul exorbitant et e via Regia Salutis deflectunt, rajta tsavel
nam Apstus Rom. 10:3. dicit: qui Justitiam vult exigere tsinál tehát
Justitiam dei Justitia excidit. Ut ãm calumniam qut a hatalmak
adversarii nobis adfricant facile eludamus et diffla- a mi a
memus, atq ad lucem Argtaonis Pauli ad totum cap. a X-ben nyi
6. Rom. depellamus ni eo nunc desudemus, defendum hetta a bünt
sanè è alterum illud malum in visceribj Eccliæ mãe tsinál ö gyüle
ô occultè ãm, Serpens, sed aperti grassans longè latiq kem,
contagionem suam spargens, cum multo maxima pars coram qui nomen gerunt Rfti, vel ore, v. Lordchome
ipsam consequentiam Ex grãa gratis danda nectanq
toriq in studio sanctitatis et veritatis frigeant, ubi ar-
dere deberent et torpent ibi, ubi acerrimis stimulis
semet identidem ad celeriorem cursum deberentes,
citare, Segq extendere ad palmam supernæ vocaonis,
sunt inquam in sinu Eccliæ nrae, qui hoc ipsum non
erubescunt, Ore ferre, atq tonqm Justitiavior dicunt
eos, qui nimis studium sanctificaonis urgent. Ad-
hanc classem Pervocandi ôei illi Carnales hnes, ni
quor. labiis hæc voces tenacistæ hærent: Angeli ôei
sunt in Coelis, non potd. sanctitas hisce in Terris exer-

ni akarul tanulni, ugyanolyan kell ezt tselekedetek. Aristipp. cavi, sumus
Hogy Mária anyát nekünk adhja tanulnunk kapcsolatban Judásnak a Ker. Cath.
III. k. respo eam tenuit. 1o Emléni ôtöntheti. 2o Jádni ki által szabadulhatunk még
ez nem elég az idvesség; hanem ál: is kell álni hogy ez által hitünkben haladjunk
még bizonyossak Mat VII. 21 Nem minden a ki sat. - Tom XXII marad

Dom. XXXII

Sumus oes miseri peccatores miserq corrupti quod
idem ē ae: Nascamur ni peccatis et Sola grāa regnet
Sunt alii qq complures quor Cordi altè infixum haeret hoc
qui et si ō aperte, saltem per cuniculos necessitatem ab-
solutam Regnerationis et Sanctificationis impugnant, ps-
tem illius severioris mandati occasione deserviti, qd
jubet ōia abnegare semet ipsum perdere oculum dx
erui mortificationi Carnis pprie jugiter insi-
stere neq unquam manus hae in pte relaxare quae
strima si qua in Templis nris resonaret, scamna vacua
relinquerentur.

Addo qd non dm irregenitorum turba haereat in hoc
luctu, sed ipsor qq manus laxa pendent, genuaq
flaccescunt, qui nimis saepe suaviter recumbunt in
grāa dei, solare solemus misericordiam tum ps per
illam grāam ac misericordiam deberent potius ani-
mari suas, ad manus in Coelum erigendas, et genua fir-
manda, ut in curriculo pugilis, semet ipsos firmarent,
et superarent, majoresq quotidie facerent pgressus,
cum q tanta inter Rtos hic regnet dissensio, argq ō
malos dm et irregenitos, sed bonos qq et regenitos,
haec contagio adflavit, fido Evgelii ministrorum, ac gra-
ae dispensatori, nihil magis Cordi haerere debet, quam
ut malum hoc opportune conetur extirpare, distin-
cte autem ad majorem fructum pcedemus. et.

(A.) Argta desumemus, quibz Contra irregenitos potis-
simum agemus (a) Primigi loco urgendum ē ut indi-
vulsa nexu cohaerent duo magna foederis gratiae-
fundata beneficia scil. Justificao et Sanctificao 1 Cor.
1. 30. Nam Xtus q nobis factus ē a Patre ō dm Justificao
sa et Sanctificao q Xto ps sine ullo cavillo
Justificationis descriptione et enucleatione, a nobis ex-
hibita Dom. XXII ubi ō duas sed 3 ptes essentiales

Dom. XXXII

Constituimus Jus-
creatu necessario
absolutione adj
obtineat. Cum v
magnis Dei Po
catur is, qui
dum adhuc in me
(γ.) ex his ulter
tutis, qd cum
Spiritu,
quid en aliud ē
ciare. Potius
erat (β.) Peccat
rentis (ε.) Mort
terne, fructuq
ad vitam, nulla
rid. in hanc rem
cuedit. (δ.) Re
tisq officiis a D
cuis adoptati
do comunionem
cuis exercendo,
v.s. Mat. 5. 16.
(ε.) ex fructib
quae sine operi
Cap. 2. 17. et 2. 6.
dibus, per quae
contraisse quam
et excitatur.
fuit ē abrogq
virtutum, et
radie per qua
tam et succo Spi
fructuum Spiri
kipis hasliq. Ezek.
hete krumtetünk a
2ik 9ik rész. mert a
Hagy. 6) ötz Justifica
pp. a lui nyj kenetlen

constituimus Justificaõnis, ita ut cum absolutione a reatu necessario cohaereat absolutio, a macula, cum qua absolutione adjudicaõ ad vitam aeternam necessario cohaereat. Cum vita aeterna consistat in Sanctitate et in mansionis Dei Possessione, adeo ut aperte contradictoria loqatur is, qui vitam aeternam adjudicari sibi dicit, cum adhuc in media morte permaneat et haereat.

(X.) Ex his ulterius deducenda ē vis Orgtaõnis Catechicae, qd Cum Xtus Suo Sangvine redemit, renatet gesz Suo Spiritu, ad vitam aeternam, ad imaginem Suã. Quid en aliud ē Redimere; qm ab ulteriori Potestate, diripere. Potias ea alienata, ex qua Xtus redemit nos erat (:) Peccatum, (:) Dominium peccati, (:) Servitus Carnis (:) Mortis et Diaboli. qui Ø adhuc haeret in Carne, fructusqz mortis fert, is adhuc nullum ius hõ ad vitam, nullam Progativam ad Xti Redemptionem vid. in hanc rem loca Eph. 2: 8-10. Tit. 2: 14. 2 Cor. 5: 17. Succedit. (:) Religiosissimum vinculum Gratitudinis ad tis beneficiis a Deo cumulatis atqz in Sortem filior huic adoptati se se filios qsz huic praestant, imputan do communionem cum operib: tenebrarum et opera huic exercendo, ut Pater Coelestis glorificetur Rom. 5: 5. Mat 5: 16. 1 Cor. 6: 20 2 Cor. 5: 14. 15. Eph. 5: 8. (:) ex fructibus demum agnoscit vera et viva fides, quae sine operib: bonis mortua a recenseretur a Jacobo Cap. 2. 17. et 2. 6. nõ (:) Fides ē lux Dei aeterna in Cor dibus, per quam abominaõ et horror ē vis mali, contrariis quam omnis boni ardentissimus amor est et excitatur. (:) Contradictoria is effusit, qui fidem vi dicit ē absqz bõ: bonis operibus, absqz sectaõne virtutum, et absqz abominaõne à malo (:) Fides est Radix per quam aliquis, inserebitur in vitam Mysti cam et succo Spus Sti vegetatur, ad eam ubertatem fructuum Spiritualium (:) denqz fides ē Vinculum,

kepis hasług. Efes II. 10. 8. Hegyből tart. ö alkotmanyi vagy ad quo Xto hite keresztünk a JX. által a jótselekedetre. Tit. 2: 14. Adta magát értünk hogy 2r Az Istennek. mert a) sok jótettemmel akarta. szivünk fogadott. a' hit pedig bizonyos. Heb. 11. 1. Hany. VI. b) ott is hitesta tanusitsa. c) Mert ö keresztünk Urunk ez ö akaratjat illető tanitasa pedig a' kik nyughatatlanok 1 Thes IV. 3. 2r Igaz Hitünk' sz Dicsõségünk bizonyos meltatásra. Mint

Dom. XXXII 15: 458

Constituimus Justificaõnis, ita ut cum absolutione a reatu necessario cohaereat absolutio, a macula, cum qua absolutione adjudicaõ ad vitam aeternam necessario cohaereat. Cum vita aeterna consistat in Sanctitate et in mansionis Dei Possessione, adeo ut aperte contradictoria loqatur is, qui vitam aeternam adjudicari sibi dicit, cum adhuc in media morte permaneat et haereat.

(X.) Ex his ulterius deducenda ē vis Orgtaõnis Catechicae, qd Cum Xtus Suo Sangvine redemit, renatet gesz Suo Spiritu, ad vitam aeternam, ad imaginem Suã. Quid en aliud ē Redimere; qm ab ulteriori Potestate, diripere. Potias ea alienata, ex qua Xtus redemit nos erat (:) Peccatum, (:) Dominium peccati, (:) Servitus Carnis (:) Mortis et Diaboli. qui Ø adhuc haeret in Carne, fructusqz mortis fert, is adhuc nullum ius hõ ad vitam, nullam Progativam ad Xti Redemptionem vid. in hanc rem loca Eph. 2: 8-10. Tit. 2: 14. 2 Cor. 5: 17. Succedit. (:) Religiosissimum vinculum Gratitudinis ad tis beneficiis a Deo cumulatis atqz in Sortem filior huic adoptati se se filios qsz huic praestant, imputan do communionem cum operib: tenebrarum et opera huic exercendo, ut Pater Coelestis glorificetur Rom. 5: 5. Mat 5: 16. 1 Cor. 6: 20 2 Cor. 5: 14. 15. Eph. 5: 8. (:) ex fructibus demum agnoscit vera et viva fides, quae sine operib: bonis mortua a recenseretur a Jacobo Cap. 2. 17. et 2. 6. nõ (:) Fides ē lux Dei aeterna in Cor dibus, per quam abominaõ et horror ē vis mali, contrariis quam omnis boni ardentissimus amor est et excitatur. (:) Contradictoria is effusit, qui fidem vi dicit ē absqz bõ: bonis operibus, absqz sectaõne virtutum, et absqz abominaõne à malo (:) Fides est Radix per quam aliquis, inserebitur in vitam Mysti cam et succo Spus Sti vegetatur, ad eam ubertatem fructuum Spiritualium (:) denqz fides ē Vinculum,

kepis hasług. Efes II. 10. 8. Hegyből tart. ö alkotmanyi vagy ad quo Xto hite keresztünk a JX. által a jótselekedetre. Tit. 2: 14. Adta magát értünk hogy 2r Az Istennek. mert a) sok jótettemmel akarta. szivünk fogadott. a' hit pedig bizonyos. Heb. 11. 1. Hany. VI. b) ott is hitesta tanusitsa. c) Mert ö keresztünk Urunk ez ö akaratjat illető tanitasa pedig a' kik nyughatatlanok 1 Thes IV. 3. 2r Igaz Hitünk' sz Dicsõségünk bizonyos meltatásra. Mint

12 Sabbathi. Sab. Feniltetni a Hr Hivatal Hathoz ezen irattekre 2 Petr. III
III Dr = A R. Papainak a' X tol = rud Szentsõ Hi.
vetkezet meg jeuhi mg num tudta ai
Sz. Irasbol vagy Eulai
Historiabol bizonyitani
hogy Sz. Pal Romaby volt
tovagh is
New Hasir idejiglje
vetetett a' bi
zonyos de hogy Peter Romaby lett
volna ezeltt
ar ellenkezõ,
hogsem bizta volna Szalu
mg ellig
mg nem biz
nyitotta. —
Elutõl fog
va a Hr O
Kardattõl
Sz. Irasbol a Papainak
à Romai Papa
l. fõbb kötel
mást mg nem
Constituimus.

Dom. XXI.

quo xpo annectitur et cum eo coalescit, ut ipse in xo et xs in ipso vivat, ad mortificationem veteris hmis, Ex quib-cibus ut Sol in medio die splendet. id gd Jacobus tam fortiter inculcat, nsi bona opera et tnam animam fidei.

(γ.) Quemadmodm Catheg[hesin] insinuat p vitae integritatem alii gss xto lucrificandi sunt, jam vero illi qui in peccatis vivunt, plane contrarium faciunt pedibus manibq; et cum xti Regum destruunt diaboli Regnum aedificiant Addo (: 4.) intolerabilis injuria fit sco Sanguini xpi, cum sanguis et meritum xti convertitur in fomentum turpitudinis et peccati, et cum grâa corrumpatur ad lasciviam Jud2 v. 4.

(B.) Ita xtus fierer servus peccati, atq; ita id gd mortale sua penitus abolitum voluit, validissime confirmaret, gd dictu[m] e horribile? Vtd summum hic quaed Dnicam 24. diximus, ad insignem locum Rom. 6: 14. Non sumus sub lege, sed sub grâa cum en huic morbus e Epidemicus xtianismi foveat. p illud ipsum dulcissimum grâae nomen, o validius prod. occurri huic malo, quam si ex vocabulo [em] grâae plane contrarium e, vincati, atq; ex eo fonte derivetur Studium Sanctificaonis intensissimum.

2 Denigs audacter aseveramus nihil in Religione Rsta, nihil in Evglio grâae e foedius et pestilentius, quam tuto in peccatis [em]manere, hoc ipsum tutum grâa Evglii magis abunder, et si malit xtianis condatur introitus in coelum, ubi en bonis Gentibus Mahumedanis aliisq; claditur, sic sane injustus foret Deus, eet gs apud eum Prosopolepsia, si ob confessionem Hypocriticam xtus reciperet Rstos [em]anos in puros in honestos, [ubi] alios honestos, et virtute consp[icuos], ob Externam Evglii ignorantiam damnaret, aeternisq; tenebris mandaret.

† Hae

† Segt a pecuratet
gatte hun

Dom. XXII.

Haec hactenus
adversus multi
quod attinet ad eo
melior em mente
quem admodm Sup
lumen, quo collu
fatebuntur ita
tionibus admo
cum: quo nimi
Semq; convictione
tent, ad studium
fferiusq; p mo
maria, et sine
no, ad perfectionem
u debent, Juxta
[ver]bi Coelis perfe
1. Prima vae e
ofo Agni immacul
Apoc. 2 Cor. 7. 1. Cu
ad oi Carnis et
consummantes
legis fideles, gd e
gelivitate ad pec
quam inquinave
dae et expellend
illud Zach. 13. 1.
catum et impu
2 Habent fid
habitat in cord
quos Sol Justitia
milit, agnoscun
sis entiae, quae
ee sanata. h. e.
III. Mi alq; exitelly
ag idrigah, nest ag
dsep esplig a Hit
31 hiitik hig o pe
uk a Pshal ag

† Hülfig. in gyüsöd nig nem tiszuk. Scorpio Scherüs bélyeg. De in gyl mindom a Jok jobbak lesek à gonoszok nig tiszuk. Gall. Lavr. Haec ter Indus Fides Divina est. De hisz à hitk nig nem tiszuk, bizik bül 2 Cor VI. Sem a par. sem a belo im, sem a lepel sem a pisz. sem ... a Szüdalom sato.

+ egyb a' pecsetett sem tulajdon magának sem másnak még nem en-
gedte hogy magát Szabad szerencsének neverte. — 460.

Dom. XXXII.

Haec hactenus de rationibus, quibus pugnandum est adversus multitudinem carnalem in medio nostrum. Quod attinet ad eos, quibus gratia Spus, et Regenerationis melioremque mentem sensusque superiores inspiravit. Ut quemadmodum superiora illa Argea, per internum illud lumen, quo collustrati sunt fortiter stringere, ultro fatebuntur: ita etiam adhuc spiritui quibusdam convictionibus admoveri debent, ut hunc morbum publicum (: quo nimium facti sunt:) a se pellant, illisque convictionibus tanquam totidem stimulis pungidentur, ad Studium Sanctificationis identidem alacrius incitentur, promovendum, finesque illa relaxatione in gravia, et finis collisione cum carne, ut hoste mitesti-no, ad perfectionem omnibus numeris absolutam, aspirare debent, juxta illud: Estote perfecti quemadmodum Pater vester Coelis perfectus est.

1. Prima ratio est, fideles redempti sunt Sanguine Dei, ejus Agni immaculati, ut eis macula eluatur juxta illud Apli. 2 Cor. 7. 1. Cum tales homines omissione, purificemur ab omni Carnis et Spiritus inquinatione, sectantes et consummantes Sanctificationem in timore Dei. nihil hactenus fideles ad excusent se de imbecillitate carnis et fragilitate ad peccatum, nam macula illa quae nam peccatum inquinaverat est gravissima, cui vindicandae et expellendae destinatus est Sanguis Xti juxta illud Zach. 13. 1. De fonte Davidi aperto contra peccatum et immunditiem.

2 Habent fideles Spum Sctum in se ipse Xtus per Spum Sctum habitat in cordibus fidelium atque ad radios Coelestes, quos Sol Justitiae ad interiores animi recessus transmittit, agnoscunt eum Spum et primos motus concupiscentiae, quae sunt tenuissima virium momenta, scilicet peccata. h. e. Crimina laesae Majestatis Divinae ac

III. Mi alya ezekkel vegyük h: a mit jo Het: n endulo krai
azt idvözuk, mert az higyen adják a Jesus édesvizet az ort
elsejo esküz a Het által. Erre elhatározuk 1.o Az Igazságtalan
azt kiirtsuk h: az o jo Hetek által nyerik az idvöt. és az ennek endulo krai. Valóságok
ezek a Szentek azzal h: holy kapot nyerik meg a gonoszságra. Da hely szerint mert a jo Het
= tehet +

Attin
Dreyfthon.
I= 2542 No.
vationum Cur
rulium etiam
2.o Ufreinus
Damasc.
illum 367
sat tulajdon
maga a Rk Cath
Cata sem
e mate még
sok árlz a
Papok fü
Natal nak.
Gyilkos. Mit
kell ezeken a
mocskos Kul
tusin. 2.o Még
kultusai is pi
ruda erejü
3.o Valyon
arok kul Pe
temnek adat
tuke? 2
1.o Ne Szaporit
azon tulajdon
maga a Rk Cath
Cata sem
e mate még
sok árlz a
Papok fü
Natal nak.
Gyilkos. Mit
kell ezeken a
mocskos Kul
tusin. 2.o Még
kultusai is pi
ruda erejü
3.o Valyon
arok kul Pe
temnek adat
tuke? 2
1.o Ne Szaporit
azon tulajdon
maga a Rk Cath
Cata sem
e mate még
sok árlz a
Papok fü
Natal nak.
Gyilkos. Mit
kell ezeken a
mocskos Kul
tusin. 2.o Még
kultusai is pi
ruda erejü
3.o Valyon
arok kul Pe
temnek adat
tuke? 2
1.o Ne Szaporit
azon tulajdon
maga a Rk Cath
Cata sem
e mate még
sok árlz a
Papok fü
Natal nak.
Gyilkos. Mit
kell ezeken a
mocskos Kul
tusin. 2.o Még
kultusai is pi
ruda erejü
3.o Valyon
arok kul Pe
temnek adat
tuke? 2
1.o Ne Szaporit
azon tulajdon
maga a Rk Cath
Cata sem
e mate még
sok árlz a
Papok fü
Natal nak.
Gyilkos. Mit
kell ezeken a
mocskos Kul
tusin. 2.o Még
kultusai is pi
ruda erejü
3.o Valyon
arok kul Pe
temnek adat
tuke? 2

finde: nisi velint semet perfidiae alligare: in Xto et Spu vitis: quo donati sunt: vigillandum illis est excubandum certandumq; et cum hoste intra medullas, et viscera haerente debent bellum urgere, ut quotidie se victores cernant, qui sub XDo Spalem militiam gerunt, ad opera Diaboli debellanda.

3. Renovati sunt Fideles ad Imaginem Dei, ideo ut Vetus Hoo destruatur et ex intimis medullis extorqueatur, Novus Yhoo resurgat, Sup ruinas illius Veteris hmis, pulerior et perfectior usq dum perveniat ad Staturam Corporis Mistici in Xto Eph. 4. 12. 13. ibid. v. 22. et 24. Atq sic tectus ille Dna luce resplendescens urgendus ē ad Sctificaōnem oēm persequendam. 2 Pet. 1. 14. Ubi magna illa et pciosa promissa dicūr nobis donate, ut per ea vedderemur ptici pes Naae Dnae, effugientes Cupiditatem corruptionemq; quae in Mundo regnat.

4. sunt Fideles adscriti in merita atq; Stipendia Dei grae Sup reprobos, suntq; facti in Majam Gentem Sctam et Regale Sacerdotium adeoq; Vinculis potentissis sunt obstricti, ad virtutes celebrandas illius, qui illos vocavit e tenebris ad mirabilem Suam lucem 1 Pet 2: 4. Jam vero Dei virtutes celebrare illustrare nihil aliud est, quam eas magis magisq; animo imprimere, eaq; Sanctitate totius vitae exprimere Secundum illud verum 1 Pet. 1. 15. 16. Sicut is qui vos vocavit Sanctus ē, ita vos q̄ss Sancti estote, in omni vestra conversaone,

5. Patrem Stimulum admovere debet curvent tigillat car: ut dr: addere ut in Curriculo. semp alacriter ap periantur ad fideles, cum fructus demum aliquis Certus reddit. de radice fidei, in se ligente et vivente, nam fideles comparantur in S Scra cum Arboribus fructiferis

aginem Dei, ideo ut Verus
medullis exterpetur, Nov.
lius Veteris, pulcrior
ad Statur am Corpor
id. V. 22. et 24. Atqz stu
gendus ē ad Sctificaōm
lbi magna illa et gloria
per ea redderemur pfici
ditatet Corruptionemqz

atqz Stupenda Dei grā
e majam Pentemqz Sctā
qz vinculis potentissi
ter andas illius, qui illos
em suam lucem 1 Pet. 2.
are illustrate nihil
animo imprimere,
primere secundum al
cut is qui vos vocavit
stote, in omni vestra con

e debet curvent issal
ullo semq alacriter re
tructus demum aliqui
ri se Utgente et vi
r vi Sera cum Arboribus

Rom. 7. III 12
ingestlich ist
ñ türe seine
mlich hure lebende
h je örend der Sentenz
m mundar à Hi Sāt. Amen

Dom. XXXII.

Epilog Dnap xxxi. Hafonit qyät ölegerstvō stiviksp ||

= tell, hūa a bünuk ar Jā tiv vega trenit 4 62. mg za
fructiferis Justitiae Jam vero si Fructus ō adsint, vel bolizafät-
identidem non exhiberent, nunquam aliquis persvasus ē axl uk um
poterit Xtum in se vivere. Joh. 15. 12. ubi Palmiti fructū || Conf. Joh 15.
non ferenti denunciat Resectio, frugifero ām commendat. plubiyn 12 ||
ut uberiorem Affert fructum quem imo id ipsum || Ha vätterik
mittitur divina manu efficiendum, Coelesti fluxu, et poten, te clund a Je
tia producendum, si itaqz hic Caracter absit, majoris locum, telub: atyd
diratis, et ubertatis, Suspecta debet ēe nobis ōis fides. Bejoy nuden
(6. Per hoc ce fœcundum et exuberans Studium Sancti, uktch hu
ficationis totum modo pot. pervenire ad plenam πλεροφο, e Jenit te,
ρίαν τῆς πίστεως ad laetitiam, consolationem et forti, ||
tudinem, roburqz invictum, qd in eā debet verae fidei, Ukrstlich
ut mundum vincat ōibz, suis illecebris, minis atqz ter, Valubitat
roribus, ad quem gradum si Dei Xtiani contenderent, nüg tüötzyk
admirabiliter resplendesceret Xtianismi Deus, atqz ad efölden
sui admirationem, converteret totum orbem terrar Seiqz nugbly iz tä
Dei a Nñe Xtianismi alienos ad sui Communionem convert, vüye lesnuk,
teret estqz hoc qd iz vglubiät
7 Supra paulo pressius insinuabamus qd aliiqz ||
Xto lucrandi sunt. I. Praeceptis 2. Exemplis. qe validi, #De Exemplis.
simum posset ei, modo statim sumus locuti, cum ipsi nüg Oldotuk
ex ipsa vita ēdent radii Coelestes, qui radii Coelestes nugbly iz
sine ulla voce convincunt et ad imitationem trahunt. ny lestuk
*Respectu Praeceptorum ām et moniborum quae em fide, oligatuken
libus nicumbunt Obz quod ii demum fiduciam hē er li, ochten!
bertatem alios a peccato deterrendi, et ad virtutem ad,
horrendi, qui peccatum esse sine ulla conniventia et im,
tercessione extirpat, et Scipue qui intus grassantes amores
pertin, et Superbiae invidiae, obtrectationis qz semina
extirpat, quibus nimium indulgent illi, qui se se re,
geritor jactitant, et alios hac in pte convincere ō possunt,
denigz ii demum potēam habet, sic Caam Xti agendi, de,
structoz diaboli Regno, Xti Regnum aedificandi, qui

Propōs: Mukyk a jo tsükeditsh. Enc vid. jyna Philphia in tres
Mirliy formalia et materialia. 2e Hogy arok Jüdvösségének okai.
3e Az ellenkező vélekedések elöterjesztetnek. a) Negativiaenfolia sua
azok Jüdvösségek k: ezek által pretendálnak idvösségüket kin kapcsolatok

in fructibus Sanctitlis, pferendis semp vegetior, atq; alacrior ē, quiqs humilitatem bonitatem, Pietatem, mansuetudinem, Constantiamqs in adversis, aersui abnegationem, aliasqs xtianismi ornamenta et decora gestat.

Ad Quaestionem 87.

Quamvis pcedentia sufficiant ad convictionem placuit tn catecheras, ad commodiorem tractatum et transitum sponere absolutam necessitatem conversionem a mala vita et nativa praville, ex disertiss Apostolo, Stirionio 1 Cor. 6:9.10. item Eph. 5:2. & ad quam Methodum ut nos qqs nunc accomodemus, breves tm damus Steicturas illatum raocinationem, quibj conscientiae mortalium hac ri pte ulterius tangi queunt.

(a) Ergo ad locum explicitarum utrq tandum ē ex Dei verille, qui illam sententiam pronunciavit, tnqm a tribunali irrevocabili rejicit Ebrij Adulterij Reum Dei ō possunt possidere, adeo ut si de sententia hac solemniter et decretorie adducta pronunciatio dubii, tare nefas sit, multo gravius crimen committitur si vel minimum dubium hic menti irrepat.

b Raocinandum ē ex Dna Sanctitle, quae tnqm lux maculosa Dei tenebras ac opera tenebrar, cum suis operationibj ista a se fugat, ac repellit ut nulla ri aeternū communio coalescere queat, quando quidem, scitas Dei et vita adulterata fugiens. Ebriosa &c. sunt naõe pugnatissimae (c.) Magnus ille locus ex superioribj recensendus de Justitia Dei vindicativa.

& Cum sibi blandiantl multi et se pascant spe poenitentiae post modum agendae, vel in luto mortis ultima unctiora adjiciendae declarandae ē vera poenitentiae nata, quae ō consistit in ficta lacrymula, nec in humiliatione momentanea ob. Pehemae metum, sed vera poenitentia consistit in totius naae depravatae Correctio, ne emendaõne atqs sanaõne, qua vetus hõo exuitur

Cum

cum oibus suis
maõ in lectio
Veanda.

Dominica

Quantopere Satan
qs Smicrum arde
quidpatet ex n
culis suis exerc
tem aliquam spec
in id consentiant
nem Dei nisi a
suis se se convert
ad melioremredu
ficimus, in nulla
tam sublimem, ta
re de conversione
versarii nri, hae
medullas ipsas
mus poenitente
totam hnem a Ca
dam Creaõne r
hac in pte evolv
N. In pri Conve
Verificaõ Novi
stratur quid sit
qd sit verificaõ n
mentum ponit
tam excelsam st
bona opera ad
lumen ut dum
de lumen Sup Ca
strati estqs peni
multos qs filios
voleamus

Tex. Ephes IV:22. Ex
pulsqs a 32 Urn. n
minda Göttingisch gel
Dieg. Fritsch Hoges
figent hingeh
i: Zenxidamu

Dom XXXII

De Conversione

464.

cum oĩbus suis cupiditatibus, et novus hõ induit,
qđ maã in lectione sequente nunc uberrius vendi enu,
cleanda.

Dominica XXXIII. Q 88.--91. De Conversione

Quantopere Trina Rta inserviat Sanctificaõi ejus,
ex Smicrum ardens, et indefessum studium urgeat li,
quide patebit ex haã Conversionis, qm admodum ea in
cultis mẽis exercenda niteatur, ut oĩ hnes qui sal,
tem aliquam Speciem Reverentiae erga Deum conservant,
in id consentiant peccatorem õ posse admitti in commu,
nionem Dei nisi agat poenitentiam, atqz a priminibi,
suis se se convertens resipiscat, i melioi a Sapientia, seu
ad meliorem redeat mentem, qd serio triumphantis
dicimus, in nulla Secta in nulla Communitate, tam nobilem,
tam sublimem, tamqz Deo dignum conceptum forma,
re de conversione hm inter Rftos cum eã oĩ ad,
versarii mei, haereant ferme in superficie, nos soli
medullas ipsas penetramus, et non aliam agnosci,
mus poenitentiam vitam et solidam, qm eam qui
totam hnem a Capite ad Calcem renovat ac novatqua,
dam Creaõne in melius reformat, Ex filan. Cathmi
hac in pte evolvemus ubi observa haec:

N. In Gre Conversio est Mortificaõ Veteris hnis et
Vivificaõ Novi hnis vid. Q 88. 1. Specialiter demon,
stratur quid sit mortificaõ Veteris hnis Q 89. Item
qs sit vivificaõ novi hnis Q 90 d. Cumulus et comple,
mentum ponitur per bonor. operum definitionem
tam excelsam atqz Coelestem, ut omnia adversario
bona opera ad cam lucem evanescant. Tac Pater
lumium ut dum splendidum Rtae Rfrmis decus
ac lumen sup Candelabro collocant, radiis illius Colu,
mnarum qs filios Lucis Trina simul et vitã efficere
valeamus

Tex. Efes IV:22. Ezek. Hogy a' jó' útra ey idegie
sülsyk a 32 Ver. ny bizonyja: de elbül nagy világosság
mind a' Cörtnecy ezek tanittoki k: gyakolaj ba vétettek. A Nag Philosophusoknak is így:
Diog. Laërtes Hegesias Nagyvolt kes a Philosophol. Ez nagy charitatis dignitási is gerjedt
fügyek hivinak Bir. A.C. 608 baglyának fennei. — Paulatim Athenis sanandis hü
l: Zeuxidamus Laedimus Cristig törvényc:l

Dom XXXII

Jsaiah 3:2 Menschen
et sic subsequentia
sic subsequentia

des Sempr vegetior, atqz.
bonitatem, pulsum, man
adversis, aeris abnega
enta et decora gestat.

Q 87.

ad Convictionem placuit
tractatum et transi,
tatem Conversionem a
ex diserti[s] explide,
h. S. 2. S. ad quam Re,
odemus, brevem dum da,
naõnem, quibj consulen,
ius tangi queant.
m utrgtandum ẽ ex
nunciavit, tngm a
Ebrij Adulterij Re,
ut si de sententia
ce nunciatã dubi,
men committitur si
nti irrepat.
tille, quae tngm lux
enebrat, cum suis ope,
s ut nulla in aeternũ
ndo quidem, sebitas
Ebriosa &c. sunt naõ
locus ex superioribj
icativa.
se pascant spe poeniten,
to mortis ultima
e vera poenitentia
mula, nec in humiliaõ,
tum, sed vera poeni,
epravatae Correctio,
vetus hõo exuitur

Cum

r. Resultata.,
öl. 2° In Hivecyi
hülsöségem eppdrsk

Jsa 1. Cpk: IV.
22, 23, 24.
Le stellvel
kornetkamaz
régi elet
sserint võ
ö emberek ey
sel kell öl,
tüznekkamaz
üjj emberr.
Rom 7. 21.
Be Gö ember
Lelke, kül,
sö emberi
sség vid.
Amnon
Mat III. 2.
Jesperkezdy
mert elközeli
lett az Ur. Jés
Jsa 14. Hövéstök
az Ur: élete
mely nehezül
Syuki sem tud
hattyu az Ur:at
A Ur: élet altal
l emb levetik
ugy emb: vigyáz
vemtsék

Dom XXXII

Cum Conversio duabus Conster partibus (a) mortificatione v. hūs et (:β:) vivificatione N. hūs videamus Generatim quid sit mortificatio v. hūs vel potius vetus nus | qd sit v. hoo 2 qd N. hoo

Quia vetus hoo obf. | Describam quid v. hoo sit, tum Evidjem mixtam et externam huius mala fructi foctus describam. (a) tum veteris tum Novi hoo nis mentionem faciam Rom 6. Eph. 4: 22. Col. 3: 9. 10. ducem aliis Nostris | Caro v. hoo & novum dr Actus Rom 8: 6. 9. 13 Gal 5: 16. 17. 2 vi dr appellari v. hoo αντρωπος ο εξω hoo exte rior Novus vero αντρωπος εσωτερος hoo interior 2 Cor 4. 16 Jubis ibi exteriorem hoominem Circulus ap reat, paulo latius additi 2 Cor. 5: 17. ubi veterā & Nova ad ponuntur 3 Vetus hoo dr ggr το Corpus peccati Rom 6: 6. item Significantius Corpus peccati Col 2: 11. Cujus descriptionem ut sufficiamus.

1 Vetus hoo est locutio figurata sub qua depictum Germani hoinis Corruptionem Naturæ a peccato primi in posteros inducta voluit representare. illud qd non tm stans aliquam Corporis aut animae occupavit & Corruptæ hoinis facultates sed qd totum hoominem infecit Ita ut nulla hoinis facultas, mens vera vel externa manserit immunis vel in corrupta hominis ggr Hoc modo multae illud malum gnm in omnia Creatore longe ad huc negl' Scientiæ et loquendo paßim hoinis Constitutae tm tam alte penetravit illud malum ut inferne in Naam hūs tra sierit, ac inde quodam modo ipsum hūm constituere censeri debeat.

3 Vetus hoo porro vocatur quia e foetus Serpentis veteris adeogß imaginem Similitudinemqß Patris sui veteris gerit. Item veteratoriam malitiam astutiam gestat, longogß usu Corroboratam, obduratamqß obtinet modum. Sic ut in tenellis qß in antiq quodam robur

rosus inflexibile
A dicitur V. hoo
im adhaeserit, qui
rit in Mundum ca
dami nascerentur
egnans Consilia
onge Latèqß Tyran
ssi Viri docti ho
quam quid absol
efectum debea
ua nova vetu
ii Or. con. foed.
Huius male fi
urpitudinem des
rema occupatu
Circa interna
Cordis, fonte o
or Continet in se
fectionis et vo
um Striam dis
M. Matt. 15: 19. Ma
ae ratiocinationes
utta, avaritiae,
alus, Invidia,
um illud figmen
en. 6: 5. et 8. 21
tum qd intus in
re o posit, quo
er. 17: 9. Fraudul
ergo malum pro m
olum abysso profund
olus Deus sod. per
A hujus Vanil Cerv
a Gonzaga
ung terit ejus
Wm Penitha

robur inflexibile corruptionis sese exerat.

4 Dicitur V. hoō quia a prima nativitate cuiq; sta-
tim adhaeserit, quin imo ab ipso Adami lapsu, intra-
vit in Mundum cum jure occupandi, quicq; est ripe
Adami nascaretur, quippe peccatum per Adamum
regnare Consideratur tanqm aliqua persona, quod
longe lateq; Tyrannidem Suam exercet, Addunt de-
nique Viri Docti hanc 4tam rationem quod V. hoō tū
quam quid absolutum Vetustate Sua adhuc et
defectum debeat abrogari, rejici ac fastidiri
ut ōia nova reflorescant, quae sunt Verba Cod. Vi-
tii Oecon. foed. lib. 3. C. 17. S. 2.

2 Hujus mali fausti foetus internam et externā
turpitudinem descripturus Exordior a Circa ex-
terna occupatus ero.

1 Circa interna versaturus ex ordior Ante ōia
ad Corde, fonte ōis actionis ac motus Vitalis. Ubi
cor Continet in se semina foecundissima ōis pravitatis
defectionis et rebellionis adversus Deum: Secun-
dum Strinam disertissimi: κακοδιογνοσον. Marc. 7:
21. Mat. 15: 19. Exeunt ex Corde hinc prodeunt pra-
vae ratiocinationes, adulteria, Scortationes, homicidia,
furta, avaritiae, malitiae, dolus, lasciviae, oculus
malus &c. Invidia; blasphemia, arrogantia, h. e. ma-
lum illud figmentum inde a puericia qui vocatur.
Gen. 6: 5. et 8. 21. ut nihil tam turpe possit excogi-
tari qd intus in radice non delitescat, et qd prum-
pere ō possit, provocante tentatione, huc pertinet illud
Jer. 17: 19. Fraudulentum est Cor. ὑπὲρ πάντα Sup ōia Vulgo:
ergo malim pro mensuratione hic Summi Comparationem
cum abysso profundissima et immensurabili, quam abyssum
Solus Deus pod. perspicere, qui Corda et renes Scruta-

Imo Circa interna.

a) Beltō Hilf Vitalibus qui: Mat 15: 19: Mag. Heidrich a Paris exhib. Mesnies. Mi ar Kal: a te tanto nos dubium Kural ch spud 'yy: Nemo tegitur ne cubet Sol,

ter. Illa ☞ abyssus, qᵈ indesinenter ejiciat, et ri[vi]
Actu quodam Cupiditatis volvat, aliquid nobis dejun
gid. Ezra. 27. 24. Imobus ē, ut mare ꝑturbatum quies
re nequit. aquæ ejus exsuperunt lutum & Cœnum ex corde hominis
☞ Vapores ut ita dicam et densae nebulae exha
lant & corde, quae mentis oculos obfuscant, et ca
liginant, h. e. intellectum excaecant ut circa re
vinat, deumꝙ talpa Coecitior fiat hoo, adeo ut
ad Veterem hnem possit. ☞pliciare illud Poëtae: Mon
strum horrendum informe Ingens, cui lumen ademp
tum. Sic Eph. 4:18. notantur obtenebrati intellec
ꝑter Ignorantiam, quae in ipsis ē, item alienati
a Vita Dei, 1 Cor. 2:14. tanta ꝑnunciatur, haec Coeci
tas, ut hoo ΨΥΧΙΚΟΣ Jud. 19. Ille nil. aliud Sequa
tur, qm ΨΥΧΕ~ Naales Suas facultates, non capit
ea, quae Dei Sunt, imo ea ꝑ Stultitia habet, Et his
tenaebris ꝑticipatis Soepi apud Coecum Ministrū
haec nē dubitaō, de ipsa Dei existentia, qm multi co
nantur ex animo Suo everterе, quin admissa Dei
Existentia, nihil tm Cernunt oculo Suo, de Virtu
tibus illis, quae in Summo Numine refulgent, atꝙ
adeo ab ipsis despicitur Nullas Numinis tremen
omniaꝙ videntis.

Illa ☞ Sanctitas et Justitia qua Deus ſ: purus o
culis Suis ſ: malum inspicere nequit, radios Suos ve
ra ☞fectos frustra Spargit, et ad terrorem inutili
dum frustra adhibet. Obtigit en Sunt oes metus, neꝙ
intellectum Carnem Coactum, ꝙ judicium Carnalibus
Obiectum penetrare possint, Cumꝙ Deus Summum
Creaturae Rōnalis bonum, fons & unica haustus bis
felicitatis, V. nr hoo in Deo nihil reperit amabile,
Sed oem felicitatem Suam collocat in fallacibus De
endese Deum Umbris, et Somniis vel in Divitiis, vel,
in honoribus.

† Mia je tr elehdt. ? ꝑpiuntia Moralnh. cuhd a Criteriumahat
fortnah: de Cr. Ursinus Zah ij Olivianus Gaspar Heszit 1562:
1ᵒ Az igaz Hitek. 2ᵒ Az ki tőrvéget 3ᵒ Az hi dicsőségis mely an

in honoribus voluptatibus ꝙsq; quae magnifica ē ju-
dicat, His oibus in Admiratonem rapitur, Harum ver-
possessionem putat ē Suum Coelum, hinc ꝙ idolis Spectri
ꝙ Religionem Suam Sacram, Sacrumq; Suum Cultum,
ꝙ intimum Cordis amorem, et honorem defert. Multo
alia quib; misera haec bilis, Caecitas. haec se se ma-
nibus ꝙbet palpandam.

Depravata et turpificata voluntas omni suo ni-
a deo aversa, et ad Creaturas conversa, conversa ad
imimitias contra deum et in odium pertinaz-
ctissimi Numinis Juxta Testimonium Apti Rom. 8: 7.
Φρονημα της σαρκος. ἐχθρα εἰς θεον. quicquid Carne cogitat,
Sapit et meditatur, ē inimicitia adversus deum
negr legib; dei Subjicitur, quia nec pod. Subjici. Non
vult Subjici vult, quia voluntas ē obstinata, teme-
raria ꝙtracta, in amore Sui ipsius plane indurata,
adeo, ut omne Lumen Semen amoris dei, et proximi in
se extinxerit, in Cujus locum Successit invidia, quan-
do quidem hic nullum medium possit dari, deum odit,
(:) quia ejus leges Sanctissas spernit (:) quia eas auda-
cter ꝙq; violat. (::) quia dei Sanctissam Communionem
averatur, (::) quia virtutes dei Sanctissas, ut Justiti-
am Scillem, et vellet e medio tolli (::) deum odit, q.
virtutes dei Sanctissas: dum ejus Conscientiae incumbit
injustitiae accusat, (:::) Quia saltem tacito voto vel
let deum ō existere, ut tnto liberius posset peccato
indulgere. Alia quae huc spectant, repete ex iis quae
ad Dominicam 2. Trinitatis, ubi docetur nos nasci
mur ē ad odium dei et proximi. Ex hac mitellectus et
voluntatis Corruptione ebulliunt.

Affectus perversissi mi quos hoc
Deprehendetur mirabile ē quoddam monstrum,
ex adversissimis Naturis conretum, atq; Conflatum,

Trugasságtalan a' jóhoz, mindenkor még próbálja illor.
tok a' mi jó art még: tartsátok; mindenkor a' mi gonosz magatokat még-el
talmásztatok 1 Thes V. 21 22. mert a' Hit jó tsel: nélkül még holt ö'
magáig. Amen!

Dom. XXXIII. Epilogus 1= Mi or o ēs ꝙsq; cubes? 2= Mit legyen az o
emberek még-
öldöső arcz
cuba: még de-
venteség.
3= Még-ölő lé-
gyenek a' vala,
sapr jó tsel,
ölő: még mon-
dottam.
Es mégis tsak
még az ő arcza
ölő hogy még
tsalfatok. Es
még-is tsak
még az ujj emberi
arcz hogy
gatolhat még:
elcsalhatsák
s fel öltözzék
tsak. Es még-is
tsak a' valoság
gyo jó tsak
Ördöknek igaz
Criteriumait
hogy a' tsalt
tsalfól ki kap,
mutatja tsak
még ha elolt
utálatos:
még kétségbe-
tsesetsk, és me-
hetetlenné még-
kötözik tsak
gyorsan jaloh
a' gonoszsok

Text. Sid. XII 14. Kövesstek a' dg. életet, mely nékünk Seulü sem láthat,
Text. Mut 469III. 2. Tyr az Urat.
Jerseth még. Jac V. 19. 20 Atyámfiai sat.

Dom. XXXIII.

(Fid.) Nevem illor animi alium brutorum, quae maximè abhorremus
Eterim in est hñi Veteri (·) Sevitia Leonis. (··) Rapacitas
Lupi (:) Furor Tygridis. (::) Venenum Serpentis (:·) Sordes
ces Porci (:·) Lascivia et petulantia hirci (::) Impudentia denigz et impuritas Canis: quibus ôib imgmibus
& figuris utitr. Sera postm ad vetos illos adfectus
depingendos, qui in hne Carnali R, neguis simulet
haec ôia excogitari, vel haec hactgz Phrases, quadrare
hñes desperate aegros, asseverare enim, qd ôis ille,
qui sub Securitate Carnali degit, et in gto V. hoo
dominatur, horum oium haeres est, Colore gz hos
ôes hbt, etenim 1 Nonne Leonem in pectore gerit,
qui ad leves irritaones erumpit in Ira murmura
et ad iras minacissimas Ccedergz pergit, 2 Nonne
Lupum agit, qui Pdas cupit, et avara sub cupidita
nobis in hiat, 3 Nonne Serpentem Pdit, qui lingvam
virulentam et maledictam quotidie immittit in fa-
mam alterius. 4 Nonne Porcum agit, qui in Luto
Coenogz terrestri, et terreo ita voluptat et voluptatur, ut Celestia spernat, neguidem suspiret? 5.
Nonne hircum se demonstrat, qui semp Lupanaria
Lectorgz alienos Lustrat, 6 Nonne Canem se Pbet,
qui identidem ad vomitum redit, Sordesgz saepius
ejectas veluti resorbet, cum amaritudinem gne
cabi expertus, tamen identidem peccare cupit, et
per Crapulam, Vertiginemgz Capitis commonefa-
ctus, de intemperantiae, et Ebrietatis malis
hîs dem vitiis se immergit avidiusgz ut antea
hîis in hiat.

Dom. XXXIII

Dei ut Cele
hac in Pte no
Rom. 3. 13. et Se
dens Corruptio
apertum guttu
venenum aspid
veloci pedes,
timor Dei in il
Pfis vestigiis
inspiciam. Eos
Est oculus vi
plenus, et ut
a peccato desis
atgz in flamma
avidissime in hi
appellat Joannes
est oculus vere
bris est vid. P
supercilio alio
Pdenigz est
invidus, Mat. 2
ego bonus Sum,
ego bonus Sum
Veneno nemo
Conversaone h
mirdam pris
malefactis.
2 Si Lingva
Quitatis ut
inflammatum
Lingvam blasp
dens, licet non

Jac. V. 19. 20.
Dei, ut

Jam eterna nobis Sunt videnda, Circa hñem
hñem Veterem, Veterem in toto Corpore, videamus Ct Nullum
nihil oby ni hne Vetere è membrum, qd ni arma Injustitiae
sumunt sin, ô provocavet, et non verberet hicce hostis et Duellio
v.l vult Gatyn halálait; h: Timoteus, híres Pictor mediin le
festine A.C. 300 Nagy Sándor idejéb Sagyok ert a Történetet
Alegkor leirn ar Argoz emberen abortiju Szemmel Le-
festi sin arra egy Jeles Satyrik fis tol. Horat. Cicero. Ovid. Nero.
De mert Jol art emlekezni hogy bünösök; hün art=ig hogy

† igen meg-térés nélkül lehetetlen mihelyest az Oltsem Mercsije vagy Istenhi társaságába eljutni. — Plato Sokrates Antisthenes ezen egyik Cynica Secta a' regi Gör. Philosph. tanitó-mester volt, a' ki sokszor vissza hozta tanitványit, hogy ne utálkodnának a' szegénységen.

Dom. XXXIII.

Dei ut (Gelo nefavium moveat bellum, Asylus. 470. a Vitus
hae in Ste nobis quibusdam ꝓ. Vitt Stricturis Sed Sürgetés
Rom. 3. 13. et Seqs. ubi naãe hnae foediſſimam deſcri- Cabes A.C.
bens Corruptionem, inter alia haec habet: Sepulcrũ 400. Thebe
apertum guttur eorum; ad dolum linguis utuntur, Vsabili Philos:
venenum aſpidum ſub Labiis eor, os diris plenum: Socratis Junga
veloces pedes, ad effundendum ſangvinem, non eſt art mondju
timor Dei in illis &c. hogy a' kik
ꝑ. Iſtis vestigiis inhaerens, ſi oculos hnis irregeniti, nibus vehe
inſpiciam, eos reperio quodruplici malo ſuffuſos, desek vétke
plenus, et ut efficatiſſime Petrus loquitur 2 Pet. 2: 14. tivinsigok
a peccato deſiſtere non ſciens, Semꝑ ardens, ali- altal nagy
orꝑ inflammare cupiens (·) Est oculus eor avarus, tenetetlen
avidiſſime inhians, divitiis, quod vitium κατ' ἐξοχην hünk; erok
appellat Joannes 1 Joh. 2. 16. (ꝓ)ſperitatem ocularem (··). lun ha a' Meg
Est oculus irregenitorum altus ÷ Superbus, ut in pro- tem altal
bris est vid. ꝓvb. cujus oculi alti sunt, ꝙd nꝑ alto: nagy jobbitat
Supercilio alios ſpernunt et ex alto quaſi deſpiciunt, nak; tsudálom
(:) Denigꝙ est irregenitor Oculus ꝑ Excellentiam malus ha ezeket
invidus, Mat. 20. 15. An oculus tuus malus est quia ugy irja le
ego bonus Sum, ÷ an ideo invidia es Subfuſus quia hogy ez a'
ego bonus Sum, conf. Mat. 7: 22. et Deut. 15. 9. aquo nagy olyan Rabi-
veneno nemo ē vacuus, Nam quid magis regnat in lyen ha szolo
converſatione hnum; quam invidia? et quam oculus in a' hi egy olyan
invidiam priſtinus, et rebus alterius a primis Lakatsiak
malescetis. ugy nyugsik
Et Si Lingvam Spectemus offert ſe ſe mundus ini- ad ez emberi
quitatis ut loquitur Jacob 2: 6. (ı)gnem a Gehenna nek mely altal
nflammatum: quo nihil divius, ergo hbr V. hoo (·) elsö vagy az
Lingvam blaſphemantem nri Deum et hnes ꝺia ꝺeſtin- fel haborod-
dens, licet non actu tn voluntate id tentat facere: nak; de az,
a' nyelvetlenek
si tentabor ij annak nem

(Dan. 5-töl kezdve nagy szabadalmak; igy ertett
Jac: V. 19, 20. A' tsudajiról! Ha valaki ki tévélyedik
eltévelyedik az igazságtol, és nyerendi azt valaki: tudja nagy ar, a' ki
nyerendje a' bünös embert, hogy nyerendje annak lelkét az halálból.
Propõ. A' Mysteriumról Gottól. ez Deák dologtalan a Kis Catecha
E sis Benne is a

Sententiæ acrior vis quaedam incumbat, (:) hbt Lingvã virulentam veneno Aspidis tinctam ut ubi⁹ aiũt: quã venus ibi resident maledicentia Virulenta indeg ad bonam pximi famam Carpendam diffluit, (:) ht Lingvam mendacem in dolos fraudes Laqueos qz exercitatissõm. (:) ht Lingvam mollem, blandam, butyraceam, ut ait Ps. quã in oes formas se se Convertit. vel (1.) ad favorem Magnatum Captandum, vel (2.) ad irretiendos quos fallere vult (:) denigz ht Lingvam petulantem, spurcam, semet in sermonib⁹ libidinosis in spurcantem. quib⁹ se et alios, tangz peste aliqua inflat et inficit.

3 Gutur irregeniti hnis describitur Ps. 5. 10. ubi guttur irregeniti hnis dicitur Sepulchrum apertum Vasta quaddam, et inexplebilis vorago, quae cuncta absorbet tetrum exhalans odorem. Obs. In ipso psalmo 5 vers. citur quidem ad aviditatem insatiabilem p̃ndi pximi nec non degluttiendi et Sive praudibus, Sive Secundo dolis maledictis qz verbis, poss. tñ adplicari ad ingluviem gulamqz intemperabilem, quam Bullius insigniter vocabat Alti Ventris voraginem, quo respectu venter cum gutture repsentat Sepulchrum semper apertum, atqz ora avidissimè deglutiens, ut Deo. Acercoreo satisfiat fabulumqz Beatur libidinis victimae, cum interitu famae honestatis, familiae, Spiritualis vitae, nam multi mortales semet ipsos quasi vivos sepelliunt Corpus suum insatiabiliter corrumpentes, intemperantia, ita ut tngmẽ spirans Cadaver ei circumferant.

4. Manus Veteris hnis sunt instrumenta injustitiae Si Consideramus 1. irregenitor. manus, ad Cædes gladium, verbera qz ee pstitas item (:) Si Consideremus eorum manus furaces, viscosas, incurvatas, adeo, ut facilimè aliorum bonis adhaerescant, unde Possessiones

injustae

ingressus ne clam
vellatur
Sedes (:)
ibi via Sanctitatis
gustria, quae mor
illi pedes, manus
juxta Marc. 9.
lu in S. Scra adp
patet. Joh. 3: 6.
Spu Spũs Obs. tot
lla adpellaõne
net irregenitus
et nam dr Ps
ptus est, et n
Ps. 5. Cum esse mu
tur in membris
morti, ubi obs
Esse in Carne
de jacere in Sto
re Veteris hnis
Carne meã hab
Solum Corpus
quae per eam
cum Spũ - Cu
et Corpus se Se
Corruptione
troni existima
ti, form tengz
tibus, anima
ones Naales, e
vis primo arr

injustae + Secus
injustae ne clava Herculi difficilime extorqueat dextr
evellatur
5 Pedes (:) Celeres ad omne malum. (:) vagi (:) Insa„
biles a via Sanctitatis aberrantes, haec P membra illa ter„
restria, quae mortificari jubet Apstus Col. 3: 5. Hi sunt
illi pedes, manus, oculi &c. qui debent Cæci, et amputari
juxta Marc. 9: 45. Et Seq. P tota ōm haec Compages et mo„
les in S. Scra appellatur Caro, ut ex locis antea adductis
patet. Joh. 3: 6. Quod ex Carne natum ē Caro ē, quod ex
Sptu Sps Obs. totum hōem quod ad Corpus et ānam Sub„
illa appellatione Carnis Comprehensi, quamdiu ē est na„
tet irregenitus, Quem admodm totus hō, qd ad Corpus
et ānam dr ΠΥΕΟΡΙΚΑ post quam meliorem vitam ad„
eptus est, et nāam ex Carne meliorem, hucusque tinet Rom.
7: 5. Cum essemus in Carne affectus peccator. operaban„
tur in membris Nris, plegm. ad fructum ferendum
morti, ubi Obs
Esse in Carne opponitur Jō eē in Spiritu. est qdder
ac jacere in Statu ānae irregenitae. Sub dominō„
ne Veteris hnis, adde v. 18. ibid. Scio in me h. e. in
Carne mea habitare bonum: ubi Obs. per Carnem ō
solum Corpus intelligi sed tota pars irregenita,
quae per ānam et Corpus se diffundit, et quae pugnat
cum Sptu = cum parte regenita, Similiter per ānam
et Corpus se se diffundente NB Q. Cur Caro Summatim
p corruptione Veteris hnis? R. Liberi Arbitrii fa„
troni existimant ex Carne rimari fontem ōis peca„
ti, fomitemq; residere in tantum, cujus pravis mo„
tibus, anima abripitur inficiturq; ne suas funeti„
ones Nāales, exequi valeat, sed haec sententiaq; „
vis primo arrideat, tn obsequentes rationes non pot.

adimi

adim. 1 Quia supra xtus in locis citatis sedem peccati posuit in Corde, in principio interiore mentis, quae mens per figuratam locutionem dr Cor, unde ois Cogitatio prava vel bona emanat. 2 Idem evinuit Dnus Mat. 6: 22. Lucerna Corporis ē Oculus, si ergo
Mat. 15: 15. 16. 17. oculus tuus fuerit Simplex ⁊ bonus totum Corpus illuminatur, ubi p Corpus intelligitur facultas intelligendi, et ratiocinandi, quae si quidem sit bona et sincera Lucem suam per totum hnem diffundit, ejusq; actiones ois, Si vero sit mala et corrupta, tum totum hnem inficit ac Corrumpit. 3 Id inculcatur Acto. 15. 9. Nam Cor dicitur purificare per fidem Evangelicam, fidem Cor est impurum instar abysti impuras et luculentae, quam Abystum ex Esaia et Jeremia produximus, Addi hic potest Ezech. 36: 26. Dabo vobis Cor novum et Spm novum ponam in medio Vtrum eam ovem ex Carne vtra Cor lapideum, induco vobis Cor Carneum, et Spm meum ponam in medio vri unde luce Meridiana clarius est per Spm Dei hm regenerando novum ppium Spale debere infundi, et novum Cor ō Carnale, sed Carneum ⁊ molle timoris amorisq; Dei sensu intime adfectum, ō vero lapideum ut antea erat. 4 Validius id adstruitur ex eo qd multae sint cupiditates subtiliores, ut ita lqr, quae ex Corpore non ppullulant, ut ambitio et immoderatum studium gloriae. Item invidia ob alterius dotes, excellentes vel ingenii et eruditionis, vel facundiae et eloquentiae, item Atheismus facultatibus cor qui caste et continenter vixerunt.

5 Ausim directe adfirmare qd illud ppium, unde peccatum pfluit ō posse alibi sedem suam habere, quam

m in mente est
i ipsius, aversus
rementissa cupid
ursequens.
6 Denigq; nisi ip
turigo esset turb
sidere posset au
ctam rectam, ut
ior ē Corpore, ab
posset mens Sire
strenare suo im
d qd vellet, Cui q
t. primam rad
Corpus defluere,
ibem et consueti
pisq; in amore
Pyramide, corru
alibus adstring
7 Annectantur
tia singulor. capi
mum correctionem
ultatibus argu
befactabitur, si
em illam hypothe
bantur. Erroda
ut errori qui hic
caveatur (.) Vid
adhaereat Corru
quae ppium ē e
Vetus hoo, adpell
Serpentini hujus
stabilem adhuc
etavit hanc ma

ꝯ in mente est enim fons ille immoderatus, Amor
sui ipsius, aversus adeo, et in seipsum, conversus tum ve-
hementissa cupiditate sua ttm commoda quaerens et
persequens.

6 Denigꝫ nisi ipso pravo φιλαυτιας ꝓpio Statuto Sea-
turigo esset turbata atqꝫ infecta ne in corpore quidꝫ
vesidere posset aut regnare peccatum, nam sone mentem
sotam rectam, utiqꝫ si mens ē bene constituta, multo for-
tior ē corpore, adeoqꝫ si quid mali in corpore oriret,
posset mens sine magno labore impedire, oēqꝫ malum
id qd vellet, cui qꝫ contrarium experimur atqꝫ pe-
tet. primam radicem vivere ac vigere in anima, indeqꝫ
corpus defluere, ꝙ cujus vicissim inveteratam vicissitu-
dinem et consuetudinem peccandi, anima ipsa magis ma-
jusqꝫ in amore peccandi, confirmatur, atqꝫ sic sub
Tyrannide corruptorum affectuum tꝫm vinculis car-
nalibus adstringitur

7 Annectantur illa atrꝫa, quae ebs sera et experien-
tia singulor. Capitum submin̄istrant, ad universalem
hum correctionem ni ōib; externis et internis fa-
cultatibus arguendam, quae Veritas non paruma
befactabitur, si fides peccati tm in corpore sit inde
em illam Hypothesin, de Pelagianizantes avide complecte-
barur. Enodata ad hunc modum quaestione adhuc
ut errori qui hic facile obrepere pod. minus suspicaci ꝙ
caveatur (.) Videamus nunc cur denominaō Carnis
adhaereat Corrupto ꝓpio? Seu videamus cur mens
quae ꝓpium ē et sedes Corruptionis, idqꝫ ꝓpium di-
vetus hoc, adpellatur cur? itemqꝫ inde turpitudinem
Serpentini hujus foetus, atqꝫ foeditatem plane de te,
stabilem adhuc clariore sub conspectu ꝙducamus tra-
ctavit hanc maām ex ꝓbello Clar. Vitringa in Obs

Sacra

Sacra Lib. 3. Cap. 10. ubi 3 has vaões ponit. 1 Quod Corpus menti vitiosae plurimam ansam administret, occasionẽ ad Concupiscendum ideo ipsum s. ipsorum membrorum dicitur Caro.

2 Quod idem Corpus dulcedine peccandi infectarum animam infecare & depinare atq; libidinem intus ardentem veluti oleum suo inflammam excitet.

3 denigs quod exactissima species Concupiscentiæ & libidinis Unde Ps. Aqua maxima hominum pars imperniciem trahit, et servetat potissimum per proclivitatem quandam Corporis nostri partem, quod Esaias & Caro dicitur. ut de libidinosis dicit Jeremias: qui instar equorum admissarium facti sunt. singuli ad uxores amicorum hinnivit. Ubi incenditur illud pudendum membrorum. quod tanropere Zaram genituræ humanæ inflammat, quin imo totum mundum uno incendio involvit minor theol. Cl. Virginia Doctrina & mysterio principem excellentem omisisse.

4 Quartam & meo judicio gravissimam rationem quid hoc ē quod Nr. hoc in ipso dominante ē amplius censeatur in oculis Dei Creatura rationalis sed plane vexationalis & dignitate Spirituali plane destituta. Cujus imperium plane brutale qd est factum? Cujus mens illa immortalis ad imaginem dei condita fuit in communione dei vivere, & spiritibus delectari potuerunt. Nunc a fonte vitæ aversa, se segregat vitiis variis & mortalibus, & vitæ dabi. Unice delecta, haud secus ac bruta ad alia intenta prona & ad interitum tendentia, cum ad suam originem ad sidera & deum debeat mentem suam tollere & hoc, tamen gloriam & pretium, totus ejus Caro pronunciatur huc fer Ps 90. 21. hoc in principio eligens #similis factus ē jumentis ✝. Vid. Ad de 2 Pet. 2:12. Ubi similitudo hoc fortius urgeret irem Confer ea quæ diximus cum de imagine dei egimus, Ita. Rão Sensus profundissimi & abditi ut ita dicam recessus qd in futura vita plenius introspicerentur & cognoscerentur Nr. Regenitis qui nunc vix

#peccato.

#negligentiam.

accipiunt.

allegerint mag
ni resurrectio
qd quale sit Sup
ctione, & contra
do sunt Condito
adhuc bonum
aturae rationali
sigspecie dei
miserabilem qu
et ponere & ce
cidatur in baro
acerrimis cru
per sensus cor
spiratione digi
compos non fi
una cum Corpore
bitatem ni dem

His vidimus.

D. Videamus q
ta Calestia multa
memoria juvestu
bendo, qd in Vet.
us T in Genere
tudinem ejus

T Describo qui
Eph. 4. Col. 3. (2.)
onem illam qua
internas, se le d
(.) Nova Creatio, et
gravissima illa c
sem aegg est inh
dei, Omnipotens

allegerint magis magisq; Spūaliores fiunt atq;
ri resurrectore q;d; Corpus Spāle accipiunt, 1 Cor. 15.
q; quale sit supra explicatum est Dom. 20. de resurre,
ctione, E contra irregeniti in peiorem adhuc quam ms,
do sunt Conditionem incidunt, atq; omittent, quicquid
adhuc bonum naaliter honestum laudabileq; atq; Re,
aturae rationali dignum possident, quodam modo, excu,
sigillatorie Dei ni tenebris esperrentur se, nihil ee, qm
miserabilem quandam molem carneam, quae sua gravitate,
et pondere e Centro vitae, atq; de Sede mortalitis deji,
ciatur in barathrum, mortalitis, et pernicici, ut ibi
acerrimis Cruciatibus subjiciatur, quae mentem
per Sensus Corporeos sine ulla relaxatione, et inter,
spiratione distrahent, atq; dilaniabunt, adeo ut sui
compos non fiat, sed anxietatum, et tremor. plena,
una cum Corpore nimortalis, cujusdam mortis acer,
bitatem ni bem sentiscere cogatur aeternitem.

His vidimus veteris tūnis descriptionem nunc jam
D. videamus quid sit Nov. hoō? qm secundum linearem,
ta Caelestia multoq; pulcherrima describamus, ut auctor
memoria juvetur, idem filum tenebo ni Novo hne descri,
bendo, q; ni Vet. hne describendo tenui Et. hic ordo erit,
ut 1 In Genere describam quid sit Novus hoō? 11 Pulchri,
tudinem ejus Depingam.

1 Describo quid sit Nov. hoō? obs. 1 de Novo hne Scra
Eph. 4. Col. 3. (2.) obs hmis Novi adpellāo indicat renova,
onem illam quae per Dei facultates, tum eternas, tum
internas, se se diffundit, inde est q; Nov. hoō adpellatur.
(.) Nova Creatio, et quaedam quasi productio ex nihilo: ex
gravissima illa corruptione per quam hoō ad vitam Spō,
lem atq; est inhabilis, qm nihil ad existentiam nisi ace,
dat, Omnipotens Virtus, et efficax efficatia Spūs rege,
nerantis

perantis (:) dr Nov. hoō Nova generaō 3 obs. illos ha-
bitus meliores per SSctum infusos, tranſire vere ad na-
am hnām Regeneratos, ac regenitos, aliter ac res se ha-
habet in irregenitis, quib. prava nāa ē dm ad ſolia-
quae facultates nāles quas Deus creavit, si in Sese,
etentur semp bonos corrumpit, et pervertit, ac in hnīb.
regenitis sū operatur SSctus, ut illos reveret et reno-
vet, ad priscum illud decus nāale, quod in prima creaōne
hni fuerat inditum ps ad imaginem Dei, nisi quod insi-
gnis fiat nunc auctio, adeo ut multo cumulatiore Sen-
su dicantur fideles facti dnae nāae ptices uti ē 2 Pet. 1: 14.

(:) Novus porro hō vocatur quia ē fructus et foetus ō
Veteris Serpentis et Adami, sed ē foetus Novi Adami qui
venit ad Vetera abolenda, cujus ex perfectiſsā obedia,
haec nova creatura efflorescit, quem admodum ex inobe-
dientia primi Adami surrexit Vetus creatura Obs exi-
mium affert decus, qd semp floreat hic nov. hō, nunqm
desiniat vigere, sed semp nova graā se se commendet,
pulchritudine et gloria, admiraōne q beat, conf. huc
Eſa: 2: 2. Apoc. 2: 4. 17. et 3: 12. ubi illud Nomen novum
accipit, dem illam amplitudinem, quam supra ppoſuim.
Eodem ptinet appellaō Novi Coeli et Novae terrae quō-
tum Status gloriae, tum Status graāe, a profetis expri-
mitur, quia illius glorioſtiſsae conditionis honos nunq
marcescit, sed semp recente dignitate florebit.

Ad Jam hnis Novi pulchritudinem depingam et quidm
I quoad interiora. 2 quoad exteriora. I Quod ad in-
teriora I Est in Novo hne Cor novum, per fidem purifi-
catum, in quo regnat vivum amoris Dei, et eximi ppium,
quod Cor ē fons unicus bium Virtutum, put Corruptus
amor ē foecundiſsa Scaturigo Vitiorum, Obs Ezech 36.
26. appellatur Cor carneum, Cordi lapideo oppoſitum, quo

locutiom

locutionum vim
Ex hoc eodem
augſt detergens ne
circumfusi erant
offert ipſius Eph.
estis Lux in Dom
(:) Ad istam luc
tibus, et quide
a Sua Sanctitate, e
tuatus Simul an
quisq quod sine
stra speratā com
Eadem Lux deteg
Interiores animi
cem et fomitem
stāonem illius m
tudinis ac virtu
luem cogitur h
deponere, imo e
ut ad Xtum unie
magis qz radica
quisq sensu in
Salute sua hoc r
pertinent, vid. a
1 Intellectus
minus potenter
lat et acuit, ad
valde et ardens
sibi in Deo amo
in novam Char
et ei endeavoat
vinde Legem Dei
villaōne et excep
vare conatur

locutionum vim jam Superius exposui.

2 Ex hoc amoris Dei ipso oritur Lux nova, discutiens atq; detergens nebulas illas quibus oculi mentis ante circumfusi erant, ut existat id, quod in Summa Emphasi effert ipse Eph. 5. 8. Eratis aliquando tenebrae, sed nunc estis Lux in Domino.

(.) Ad istam lucem agnoscitur Deus in Oibus Suis Virtutibus, et quidem, non naali, sed Spali modo, ostertim ex Sua Sanctitate, et Justitia, ita cognoscitur ut Simul metuatur, Simul ametur, Obs (.) ad illam Lucem percipit quisq; quod sine intensissimo Sanctificationis Studio frustra speraret communio cum illo Numine Sanctissimo (:) Eadem Lux detegeret omnem turpitudinem peccati aeqq (::) Interiores animi recessus illa Lux penetrat, ibiq; radicem et fomitem oīs cupiditatis, detegit, inspirans detestationem illius mali (::) Illi radii ostendent oīs pulchritudinis ac virtutis decus immortale (:::) Denique ad hanc Lucem cogitur hō oēm Imaginariam Suam Justitiam deponere, imo eam pro stercore reputat uti ipse Paulus ait: ut ad Xtum unice confugiat, ut in eo habitet, ut magis magis q; radicatus in Xto Justificationis fiat, particeps, ejusq; Sensu interiore, magis magisq; imbuatur, et de Salute Sua hoc modo certior reddatur, alia quae huc pertinent, vid. apud Cl. Vitsium de foed. Libr. 3. §. 32. et seq.

3 Intellectus Sic illuminatus (.) Voluntatem q̄q; non minus potenter quam Suaviter flectit, quin imo Stimulat et acuit ad Deum ō tum jam amandum, et oīb: valde et ardentissō conatu colendum, amandumq; sibi in Deo amando nunquam satisfiat, sed identidem in novam Charitis et amoris flammam incendatur et ei erubescat ops (.) illa Sanctificata voluntas adhaerendo Legem Dei universalem, et quidem sine ulla cavillatione et exceptione. 2 In illis delectatur, 3 eas observare conatur ut ipse Rom. 7. 22. est hii multō Suavissimus

vestris

vissus contextus ut Joh. 5: 3. Haec ē Charitas Dei ut ejus
mandata servemus, quae non sunt gravia. Obs. Cum Ver-
bō clamaret O! quam grave ē Deo servire, novus hō
veram libertatem Dei Deo servire, quin imo Deo servire
est Vera gloria, nam judicat novus hō Dei Sanctitte ni-
hil sibi ē jucundius et gloriosius, ut eadem novi gra-
dibus identidem pergat intendit, Inde aversatur ē il-
lud, qd illam Imaginem Dei, turbaret, et sic minimas qs
transgressiones capitali odio prosequitur, negq in se
vindictari patitur; quin imo qd complementum est
hujus renovationis # Qui in Deo ē non peccat, peccatum o
facit, quoniam semen Dei ē in ipso, non potest peccare,
Secundum Emphaticam et plane paradoxam Primam
quae ē 1 Joan 3. 9 # dr. qui in Deo est ō peccat. 1 Joh. 1:8.
Si dicemus ō ē in nobis peccatum mentiemur Solutio hōc
est qd 1 Joh. 1:8. agitur de reliquiis hūis Veteris, qui se
cundum suam Semp peccat, concupiscens contra
Spiritum, sed 1 Joh. 3. 9. agitur de Novo hne qui natus
a luminum Patre horret Dei tenebras, eas qq extingve-
re cupit non potest peccare quia peccato delendo et expur-
gando in Filio Dei quem admodum Lux secund. suam Naam
opposita est tenebris Conf. Rom. 7: 18. ubi Apstus se tm
quam regenitum distingvit a sua Carne ÷ a reliquiis Ve-
tris, ita ut dē ppium peccandi illi Carni adscribat, quae
antea in ipso fuerat.

4. Affectus qq ultro frenum recipiunt in nō hne,
Unde accipiunt frenum affectus illi? R. Ex voluntate
quae se tradit in studium virtutis, et Sanctitatis, sic ex-
go affectus refrenati atqq moderati instar equor. gre-
gum et docilium currum trahunt ÷ utrinq loqua
atqq in Regia Salutis via alacriter decurrunt, virtu-
tum exercitio nobile decus addentes, per gratissimum
amoris Dei et pximi Zelum, quem ubiqq demonstrant,
cum amoris sui abnegatione. Longe esset hoc spatius dedu-

cere

in voluntate.

quod prima fronte videri pugnare cum 1. Joh. 1. 8. nam 1 Joh. 3: 9. dr ō

cere, suffic. sa
vimus adspectu
vobis offert in fe
multiplici Conten
talium, quae are
vangelici trahe
is. Ali Cherubin
et Ane per q
tabatur admira
legrat in affec
Sanctificato exist
intrepidus, qui
indefessa et labo
est aquilae saga
sublimi volatu
solis Justitiae ra
veritatis Luce v
hūis Indoles. &
2 Describo et
ad exteriora, &
vitus viget et l
et radios [ext
Justitiae fran
6. 13. & Secund
Oculos Nov
1: Cum Jobo ut lo
spiciant in mh
quo contenti, d
excellentiam be
2 Ingva qq
calumniatoribu
nem vocatur A
tus Doctrinae,

cere, suffic. Sapientiſſime nos docuisse, contenti in præsentia
eximus adspectu quodam Orali, cum suauissimo, qui sese
nobis offert in fidelibus ad imaginem Dei regenitis, ex
multiplici Contemplatione Cherubinum, sive Sanctor. illor
animalium, quae aream foederis ornabant, currum q Regis
Evangelici trahebant, ut liquet ex Coll. Visionis Ezechie,
lis. Ati Cherubini conflati erant ex Leone Bove, Aqui,
la, et Hne, per quam picturam Hyeroglificam repræsen,
tabatur admirabilis illa gratiae, et potentiae vis, quae
regnat in affectibus Novae Natae, per quam ri hne
Sanctificato existit (.) Leonis Generositas, et animus
intrepidus, qui nullis infringitur periculis, Item (2) bovis
indefessa et laboriosissa potea in e hni regenito (:) In,
est aquilae Sagacitas vigor q, tum in Cernendo, quater
Sublimi volatu alta petens hvo regenitus, oculor. acie
Solis Justitiae radios e propinquo excipit, Coelestium q
Veritatum Luce vibratissa delectabit. (:) Denig: inest, R.
hnis Indoles.

℣ Describo et depingo pulchritudinem Novi hnis q
ad exteriora, & ab internis pergo ad externa quod en
intus viget et luet Nra luminosissa, Lucem q Suam
et radios ℣ externa membra spargit, ita ut exarmis in=
Justitiae fiant arma Justitiae in externis q Rom.
6. 13. & Secundum Striatoriam

℣ Oculos Novi hnis videamus (.) Illi sunt Casti puri,
: Cum Jobo ut Logr :/ foedus pepigerunt, ne mllibrem in,
spiciant in malum finem & Sunt humiles demissi, ex,
quo contenti, divitiarum non cupidi (:) oculi R per
excellentiam benigni ℣ ob alterius bona gaudentes.

℣ Lingua q ē bona & maledica, benedictione plena,
Calumniatoribus q Suis benedicit, hinc apud Salom,
nem vocatur Arbor vitae Lingua bona novis fructi,
bus Doctrinae, vel adhortaonis Salutaris gaudens

florescens

florescens, in usum tum privatum, tum publicum, ad
quae Specimina reliqua, omnia facile delegi possunt. in
reliquis membris.

Obs Nova haec creatura dr Coram deo occultus hō
Cordis, qui Coram Deo ē Speciosus 1 Pet. 3. 4. Nec non per Ex,
cellentiam dr ΠΝΕΥΜΑ Joh. 3. 6. Obs qd ΠΝΕΥΜΑ di,
catur Nov. hō, rationes hae sunt (a) quia hic occultus
et interior hō, per S. Scam ꝓducitur (b) qd oēs pra,
vas cupiditates et affectus Spūs generoso et ad imagi,
nem Dei condito expellat, eiurat, Imprimatq; sibi af,
fectus et habitus bonos et Spāli creaturae conveni,
entes (c) quod hnem reddat conformem xto, qui em
Pneūma vocatur 1 Cor. 15. 45. (d) quod ipsum qq Cor,
pus, quodam modo efficiat Spāle, ptum qꝫ praestet ad
recipiendos influxus Coelestes, et Spāles, adeo ut non ad,
haereat crassis Elementis, sed se applicet, et accommode
ri ꝓcludium Coelestis et immortalis vitae, sꝫ totus hō
evāt Pneumaticus

2. Spāliter demonstratur quid sit mortificatio V. hnis
q 89. et quid sit vivificatio Novi? ubi hic ordo erit, a mo
tificationem Veteris hnis videbimus, β Vivificationem
Novi hnis & Mortificatio Veteris hnis q 89. Ex mortis
ficatio Vet. hnis consistit in vero atq; interno dolore
quando Deum peccato offendimus, et sic magis magisq; o,
dium crescat, in peccata illa, Obs Paucissimis verbis com,
prehenditur sensus medullaq; doctrinae salutaris, qua
paulo emolientius dabimus gustandam, antequam
vero ad huncce nucleum penetrabimus, circa verbor
corticem aliquid est subsistendum, quae in Phrasib
illis, quae hanc primam ꝓtem conversionis exprimit,
Spūs S. mirifica quaedam vis eluceat ad naam ver
poenitentiae et tristitiae, secundum Deum suis coloribꝰ
depingendum.

Appellatur mo
Rom. 6. 6. Gal. 5. 2
erunt cum suis
veris hnis Exutis
item Rom. 6. 6.
Prima locutio
corruptos hab
mis qui vita
mortificatio immu
plicatum, sed g
interiora penet
quod secus adh
si altera, quae e
speciales consider
Crucifixio n
gnissimum dignum
quo supplicio olim
odii sceleratiss
publicam pesten
Crucifixio
nem 3 immit
dium spacio Te
et tardior qm
per mortem et v
qm rationem, ubi
expirat, sed mo
sanguinem am
post malam
4. Est in Phras
mittenda, scil. q
minia publica
illi, qui ad servan
eruuntur, mun
mundus deludit,

1 Adpellatur mortificaõ Col. 3. 5. 2 Adpellatur crucifixio
Rom. 6. 6. Gal. 5. 24. et 2. 20. Qui xpi sunt carnem crucifi„
xerunt cum suis cupiditatibus 3 Adpellatur mortificaõ ve„
teris hñis Exutio Veteris hñis Col. 3. 9. vel 4. 22. Depoõ „ # vetus Grdeum
item Rom. 6. 6. abolitio Veteris. 2 Signantius
Sonat ΔΕΚ
1 Prima locutio mortificaõnis nobis ante oculos ponit dõ 16. inducti
Corruptos habitus, affectusq; sub imagine alicujus de„ tio Novi hñis
formis qui vita indignus ẽ et morti Supplicio dignus, 2. item Eph. 4.
mortificaõ innuit non esse opus leve, õ opus molle, non
delicatum, sed gravissum atq; horridum, qd ad animã
interiora penetrat, qd mortificaõnis opus ita horreat
haud secus ad mortem solet reformidare. 3 Innuit Phra„
sis altera, quae ẽ Crucifixio obs Phrasi Crucifixionis 4.
Spẽales Considerãones Subministrat.

1 Crucifixio innuit veterem hñem trigm Caput Scelle„
ratissum dignum ẽ Supplicio et quidem Crucis Supplicio,
quo Supplicio olim nihil erat horridius quo ẽm solebant
vndi Scelerati‹ssi›, hic involvitur odium, quo Solemnes
publicam pestem nra Cruciarium videre.

2 Crucifixio innuit magnis doloribus perdi adfixiq illũ
hñem 3 Innuit opus Lentum ad quod Consummandũ„
dum Spacio Temporis indigeamus, quippe nulla mors
ẽ tardior qm Crucis nam crucifixi detinebant in„
per mortem et vitam pedibus, manibq; affixis clavis, ad
qm rãonem, ubi jam hõ vetus Capit Crucifigi nr illico
expirat, Sed mox emaciatus Confusus Confossus guttatim
Sanguinem ãamq; paulatim, ac Spũm emittit, et nonn„
si post malam et pertinacem luctam exhalat.

4 Est in Phrasi Crucifixionis Obstaculum neutiqm ppter„ # Observaõ
mittenda, Scil. quod in Crucifixionis vocabulo sit signo„
mina publica quam in hoc Seculo Subire debebunt
illi, qui ad seriam Conversionem adplicant, per quam oculi
eruuntur, manus pedesq; abscinduntur, tales enim hñs
mundus delusit, et q Stulto reputat. Huc illud dñi Marc. 9.

Stat.

Adpella

Stat tibi monoculum manib; pedibusq; mancum intr
re in Regnum Coelor. quam duos oculos pedes manusq; h
bentem venire in Gehennam, ubi ō litevaliter, intellig, s
figurate applica illis qui sunt regeniti.

quid Exutio? 3 Locutio ἐκπεκδύσις Exutio # Exutionem conjungo ad
Depositione Obj. Exutio et depoo sunt Phrases desumptae
a vestimento, quod indui, et exui possit, et abjici simul &
verus hoō similiṫ ē sordidis lateriis, triṫis vestibus, qua
a facultatib; membriq; hṫis novi debent removi, cum o
bus suis reliquiis, sil radiē q; peccati extirpet. e novo h
est necessum. Zach III 3,4. A.C. 52. Datus Histupp. Josua tō Rep.

4 Mortificaō Veteris hṫis dicebat. Supra abolitio quae
vox notat vim aliquid ad nihilum redigendi, sic peccatu
debet ad nihillum redigi, ut nequidm scintilla concupis
tiae remaneat, ita quidm ut nullgm redeat malum, id q
consequi not. quisture, cum ad Culmen Sanctificaōis p
nit, tander a S. Scto nitenditur, Ita en xps D. per crucem d
struxit peccatum, ut in dem aeternitatem sit abolitum, sch
supra dem tentaōnem sint collocandi, in Coelis, Hisp.,
missis munus et officium mortificaōnis gradib; qui
dam delineabo, sicq; verae conversionis adspectum ha
bis Subjiciam & requiretur ad veterem hṫem. tollendum.

1. Ut in membris internis externisq; penitus cognoscatur
nam Scelleratus non potest ad Supplicium trahi, nisi cogno
scatur ee Scelleratus, totusq; deprehendatur, et detega
tur, cognoscitur am Vetus hoō (:) ad Lumen Solitum S.
Scti, sine quo Miser hoō, imaginatur se habere cor bonu
vel saltem non adeo malum. Et oportet ut S. Scti Lumi
nis radii, 1. descendant in cor. profundissimeq; cordis hṫis,
ut cordis nativa turpitudo detegatur, et cognoscatur, indeq; foeditas
per dei facultate, dispersa detegatur, id q; satius posset a
nobis extendi secundum lineam supra datam respectu
Intellectus voluntatis affectuum, et membroō corporis
Sed Tempus non permittit.

2 Requirit

2. Requiritur
ciae et maledi
gramq; pmere
tione paali C
nis en quis pe
ei, colludit cu
loquet, atq; ni
3 Ad Tollendu
lle exardescat
structionem ve
intima ani
quiti pessimo
4. Requiritu
existat, quod v
qui identidem
5 Requiritu
sideratum an
e animo oib
d quia viribu
semus, ad Cru
cis: ubi occul
mortis ejus
cipiamus ut
mus. Ego cum
ticaō.
6 Ad mortif
li in suis adf
lud impurum
stingratur, P
pante, (:) ut In
ponantur, et
e frangatur,
rentur, ut no
ges edant, de

pedibus & manum
oculos pedi manus
ubi ō literaliter, intelli
regeniti.
Exutionem conjungo
sunt Phrases desumptae
exui possit, et abjici simul
teris, tritis vestibus, qua
vi debent removi, cum
peccati extirpet. e novo
Adam Christus Jesus Sō Pa
ebat. Supra abolitio qu
lum redigendi, si peccati
quidm scintilla concupis
ngnō redeat malum, id q
Culmen Sanctificaōnis p
a en xps d. per crucem d
ternidem sit abolitum, sc
ollocandi, in Coelis, His
tificaōnis gradib- qui
versionis adspectum ha
erem hnem. tollendum.
nisq penitus cognoscatur
plicium trasi, nisi cogno
dephendatur, et detega
(:) ad lumen Solis S.
inatur se habere cor bon
Et oportet ut S. Spus Lum
fundit denisq cordi hnis,
tiscatur, indeq foeditas
atur, id qd Satius posset a
m supra datam respectu
m, et membrorum corpori

2 Requiri

2 Requiritr ad Veterem hnem tollendum interior Sensus,
viae et maledictionis Dnae, quam maledictionem Dna
iramq pmeretur monstrum tale. (:) tum p sua Cruc-
ptione naali (:) tum pter actiones suas pravas, quan-
do en quis peccata sua palliat, vel disputat contra jus
dei, colludit cum vetere suo hne, et p mortificaone eum
foret, atq in malitia sua confirmat.

3 Ad Tollendum Vet. hnem, requiritr. ut odium implica-
bile exardescat adversus veterem hnem qo odium inde,
structionem veteris hnis unice fit intentum, sicq ut
ex intima animi sententia denunciet. hni Veteri, ut
capiti pestifero Supplicium mortis, tum vero

4. Requiritr. ad Vet. hnem tollendum, ut serio dolor
existat, quod vetus ille hoō adhuc dum in nobis habitet,
qui identidem pravitatem, adhuc in nobis exercet, qui dolor.

5 Requiritur ad hnem Veterem tollendum, ut pariat
desiderium ardens, illam pestem ut radicem foedam,
ex animo ōibq facultatibus et membris extirpandi,
qd quia viribus tentare frustra, ut jam expertem ha-
bemus, ad Crucem xti accedimus: ubi V. hoō e Cruci-
xus: ubi oculos in xtum defingentes, per influxum
mortis ejus maledictae, hoc opus mortificaonis su-
scipimus ut ex intima persuasione, et sincerille, dica-
mus. Ego cum xto Crucifixus sum ipsa am crucifixio d morti-
ficaō.

6 Ad mortificandum tollendumq hnem Veterem,
sii ri suis adfectibus e concipienda, oportet, ut spūum
illud impurum spirii amoris, ri cordib- nostris regnavi,
extingvatur, si non in totum qq saltem in vi dominā-
nante, (:) ut Intellectus pjudicia, Carnalia qq raōcinia,
deponantur, et (:) Voluntas refractaria edometur,
de frangatur, (:) quod affectus contundantur, frae-
rentur, ut non nisi placidor langvidorq motus dem-
ceps edant, denicq (:) qd quicquid in membris hoc-

mus vi

nus vitiorum haerebat expellatur.

7. Ad tollendum Veterem hâm, ut major animo nitentius, animosius ꝙ ostentur nedum ē, neq; in prima Conversione subsistatur, sed in Sanctificaõne operaõne alacriter decurratur, et ad plenam Serpentini hujus foetus abolitionem aspiretur, nam sit ut in ipsis regeniti, remaneat, adhuc 1. Amor spurius in Corde, 2. multa caligo in intellectu 3. multa pravitas et duricies in voluntate, 4. multa intemperantia in affectib⁹ 5. in oculis, lingua, ꝙ membris, ꝙ aliis, multum de veteri fermento supmanet, ad quae mala oportet, ut neutiqm hmõi regeniti connivean⁹. Sed eas maculas expellant, ut ad Imaginem Dei magis magisq; transferantur.

Q. XC. (B) Hinc sponte defluimus ad Q. XC. quae Novi hmis vivificaonem delineat, Q. 1. Quid vivificaõ Novi hmis? R. Est vera in Deo per xtum laetitia, quae laetitia est cum vero studio vitam ex Dei voluntate instituendi, et ocia bona opera exercendi. Q. 2. Cum lineamenta ducerem Novi hmis, jam tum ducere coepit, quae sit hujus vivificaonis vis interior, et amplitudo se se per oes animi, et corporis facultates diffundens, veluti Lux a lumine Patre, emissa ad novam Creaturam efficiendam id. Apstus Eph. 2. v. 6. Appellat õ dm vivificaõnem; sed em resuscitaõnem, sic Rom. 6. v. 6. 7. Admodum eleganter et emphatice id ꝙd nit, sub Imagine et emblemate coalitionis in una plantam cum xto, tum moriente, tam ex mortuis resurgente, ut in Novitate vitae ambulemus, ad gloriã Patris. Ade hanc novam vivamq; picturam Verum non ego amplius, sed xtus in me vivit. in quib⁹ oib⁹ loc⁹ Q. 3. illa quae jam superius sponte patuerunt sequentes, veritate, insinuantur cum nitima praxi, et vita spali conjunctae.

I Quod

I^mo quod sit Veter
gnus conversionis
ter et perficit ac
II Quod sit spiritum
sistit intermovi, a
dei 1 Joh. 3: 9. et. 1 Pe
manens in aeter
III. Quod hoc lum
sine sensu per grad
em magis magisq;
cantur reliquiae
perfectius q; ad su
IV^to Quod non ni
nione cum X^to, ge
corum operaonum
ga vivo amplius,
or occupans, et m
voluntatem q; flec
rens, ria denq; n
dium Justitiae.
V^to Veritas hinc
ris Veritis, Sanctita
ad quam non sua
stq; Sancti pote
quam auxiliant
verum et quidem
commentario pos
quae ad manus p
titibus comphend
I^ma Pars Vivif
in deo p X^tum secu
vitam secundum
pars studium Sa
Prima Pars vi

Dom xxxiii.

Imo quod sit Verus quaedam, et potea Supnaali, quae opus conversionis Deo placitur ac in hac incoat, promo, ver et perficit ac consummat.

II Quod sit pncium aliquod pereme et vivum qe nunqm possit intermori, aut extingui, quandoquidem e Semen Dei 1 Joh. 3: 9. et 1 Pet. 1: 23. ubi Verbum Dei vivens et pns, manens in aeternum vocatur. Semen incorruptibile.

III. Quod hoc lumen Coeleste ad instar Seminis Sensim sine Sensu per gradus se evolvat, vitalemqz suam virtutem magis magisqz pferat facultates, ut V. hmoi de, cantur reliquiae, noviqz hmis pulchritudo, laetius perfectiusqz adsurgat, et ad Summam Maturitatem perveniat.

IVto Quod non nisi ex Spali et viva communione et unione cum Xto, per fidem possit fieri, aliqua pticipatio harum operationum, Etenim ut supra Apus dixit, non ego vivo amplius, Sed Xtus vivit in me qz pstum Sur. cor occupans, et magis magisqz, intellectum illuminans, voluntatem qz flectens, affectusqz temperans et regens, cia denisqz membra sibi habens devote ad Stu. dium Justitiae.

Vto Veritas hinc patet haec, qd Xtus sit fons ac Caput hjs Veritis, Sanctitis, adeoqz nulla virtus pod. Concipi ad quam non sua ttia et indole pfluxum illud Xti, Spusqz Sancti poteam novis hic hoc feratur atqz ad quam auxiliante Deo non possit, in studio boni operum et quidem ardentisse et Sincere, haec pro Commentario possunt inservire ad Catech. Enem quae ad manus nras e, ubi Novi hmis vivificatio, tribus ptibus comprehenditur.

Ima Pars Vivificationis Novi hmis e Vera laetitia in deo pXto, secunda pars, Verum studium ac pstum, vitam secundum voluntatem dei instituendi, tertia pars studium Sincerum bona opera exercendi.

Prima Pars vivificationis Novi hmis, Est vera lae,

titia

adspirare

ritia, in Deo per Xtum quae vera laetitia indicatur ee.
ppium vivum, luminosum, Corgg & hillarans. aperiens,
ac repurgans, alacriggs motu vegetans, ut jam non am-
plius torpeat hõo in peccatis Suis ut mortuus, et Carna-
lium Cupiditatum putridini adsitus. Sed Coelesti Spiritu
animatus Sursum nitatur, alisgg fidei, Spei, et Charitatis
evolet in altum ad Deo Xtoggs videndum.

Secunda Pars vivificaõis hũis novi est verum
ac ppetuum Studium, vitam pulta voluntatem Dei
instituendi. obs Laetitia illa serena hominem se-
renans acuit, juvendiggs hũem ad novitatem vitae ut
ea vita tantum ad voluntatem Dei instituatur, ppe
ab eo hũe, qui laetatur unice in Dei Communione,
Deumgg amat ex toto Corde, adeo ut 1. Lotius vellet
mori, quam illae malis Deum laederet, Sanctitatemgg
Dei obfuscaret. 2 Ejusmodi hõo habet certam, vitaegg
radicis Subniam voluntatem Deo placendi, sedgg
magis magisgg Deo commendandi. 3 Haec laetitia fa-
cit in hũe ejusmodi ut ō fugiat ppcepta Dei, ac si ea
essent ingrata ac dura, quin potius ea expetat,
atgg ex experientiam edoctus pronuncibt, ut 1. Joh. 5.
3. Haec ē amor Dei ut mandata ejus impleamus, atgg
mandata Dei ō sunt dura obs ΕΟΤΟΛ al. ΘΚ ΒΛΘΕΙΑ
ubi ΒΛΘΕΙΑ ab Summitur p laevia sunt. ppcepta Dei.
jucunda vitam felicitatem hũis gloriam aãe rão,
nalis constituentia, unde jam 4. patet hoc, qd qui
Deum Sincere amat ejusgg fruitione Sincera utitur,
et delectatur, ō possit non Sincero amore ferri, an-
helaregg ad majorem Setitiem, et ffectionem, quando
quidm illa plenissa, et liquidissa, cum Deo Communio
ō nisi plena consistit Sanitate, quod ex hoc fonte pa-
tet, abgg omni exceptione.

Tertia Pars vivificaõis Novi hũis Consistit in se-
vis ac Sincero Studio ad omnia bona opera. obs ex

fonte

fonte Omisso Segu
fide Dei bonum op
tum magnis, quam
ur ipsius inicat, n
ggs et respectu aj
facilima, Quid
on est odio indur
enera affectione
st jucundus, tum
morijs, de qua Sp
sponsa exultans
gni ejus sunt Pr
gnas multae ag
ry nec mors omn
minuere, qui erg
simul et semel eo
tur, eo ipso ostend
tui, qui hũem sibi
finit: nam sibi ipsi
hũem deo vovet et
Deo placentem, et a
observãone legis, qu
vita, mera immo
in grãa, tum in gl
d. Tertia mãe
verum, quae pc
Definio & Est neg
& Positiva bono
quirit 1. ut ex ver
ur ad Legem Dei d
referuntur. 1 Re
fide nascantur,
& quia per fidem
tam, ex quo xto th
2. Tittichybül Kevily
bögtöli ütn

vera laetitia indicatur ē
Spū & Chillarans. aperiens
ul vegetans, ut jam non am
is Sui, ut mortuus, et Carna
adfitus. Sed Coelesti Spū,
di, Spē, et Charitate,
ogē videndum.
nis hnis novi est verum
m pulta voluntatem Dei
illa Sexena continenq; se
nem ad novitatem vitae ut
rem Dei instituatur, Sp
iae ni Dei Communione,
adeo ut 1. Lotius vellet
um laederet, Sanctitatemq;
hoc habet certam, Vitaq;
em Deo placendi, Sebq;
dandi. 3 Haec laetitia fa
giat Precepta Dei, ac si ea
ni potuis ea expectat,
tus gnun cibi, ut 1. Joh. 5.
ra ejus impleamus, atq;
obs EOTOλαι. &c. Baptis
laevia sunt Precepta Dei.
em hnis gloriam adae rae,
iam 4. patet hoc, qd qui
fruitione Sincera utitur,
Sincero amore ferri, an
em, et affectionem, quando
ditta, cum Deo Communio
e, quod ex hoc fonte po

Novi hnis Consistit in se
nnia bona opera. Obs ex
fonte

fonte Spmisso Sequit exercitium bnum bonor operum, etenim
lex Dei bonum opus exposcit, cum dilectione suis mandatis,
tam magnis, quam parvis, amorem Dei Scribat, am proximi
ut Sipm minime calcat, in amore tota lex complectitur. Sententia, hoc
est et respectu ejus erat, 1 Joh. 5. 3. Precepta Dei ō ee gravia,
non facilima, 1 quid enim e facilius, quam amare, ubi Cor,
non est odio induratum, nec in Lapidem obstructum: Sed
tenera affectione Semel est commollitum. 2 quid em
est jucundius, tum in Naa, tum in graa, quam flamma
amoris, de qua Spūs: in negotio graae, et Spūs amoris:
Sponsa exultans atq; triumphans sic loquitur: Pru,
nae ejus sunt Prunae ardentes, flammaq; divinae
quas multae aquae ō extingverent, nec Persecutio,
nes nec mors omnib; suis terroribus eam ō valeant im,
minuere, qui ergo vel in Preceptis cessaret, neq; ōia
simul et semel eodem Zelo vividissimo complectere,
tur, eo ipso ostenderet hoc Igne nobili atq; divino desti,
tui, qui hnem sibi ipsi, Cupiditatibus q; suis vivere, ō
sinit: nam sibi ipsi vivere est pura puta mors: Sed totum
hnem Deo vovet et consecrat, ut se hoc totum Sistat hostiam
Deo placentem, et acceptam, in Cultu Sacro Religiosiq;
observaone legis, quae sui immolao, et mortificae, vita
vita, mera immortalitas infinitam gaudii maam, tum
in graa, tum in gloria allatura.

d. Tertia mae partitionis pars e definitio bonor
operum, quae Precedentibus dictis cumulum imponit, qua
definio (A Est negativa B Positiva.

A Positiva bonor. operum definitio et facies triare,
quirit 1. ut ex vera vivaq; fide nascatur bona opera? 2.
ut ad Legem Dei dirigantur, 3 ut ad solius Dei gloriam,
referuntur. 1 Requiritur in bonis operib; vera viva, ut
q; fide nascantur, et efflorescant, tinquam ex radice sua.
A quia per fidem coalescimus cum xto in unam plan,
tam, ex quo xto tinquam e Capite trahitur Succus, quo

Succus

2o Tettetis bibl Kevelyeghijl alamsnit optogahi
bojtolui thinder, ni Mat VI. Vitch

NB Jesuitale
Mordja jo
vage Sobus
Strudmiha
Missan crkuu
= ni Swetzra,
gente Bonif
ex Sabau Se
Rao Nzne a K
Vi crisul Kul
terjsteni.
Nemut Ordi

Sueta dē bonum deber ēe imbutum, si deo sit placiturum
juxta Similitudinem illam de vitē Joan. 16: 6. idem
docet Heb. ii. v. 6. Sine fide impossibile ē deo placere
hinc solet a Theologis referri Rom. 14: 23. quid ex fide
non ē peccatum est, verum si ad seriem vel scopum ad-
hendas, longe diversa ē facies, atq; quaestio in illo loco,
nam fides opponit dubitāoni circa rem aliquam sit ne
/: nē illa res :/ vel licita vel illicita, in quo casu dubi-
taonis, qui ex. gr. comederet, qē suspicaretur ēe illici-
tum absq; ulla controversia peccavisse censendus esset, ex
sensus illius loci ad Rom. est, quicquid ex fide ō ē peccā
ē inquacunq; re dubito, nec certo conquiesco, ibi in illa
re maximum peccatum committo scil. ut dubitem de illa
re C. rāo porro, qpter quam sine fide, in Xtum nullum
bonum opus posset qduci, haec ē quod ubi fides ō est,
ibi non est bonum qq; illud qpium amoris Dei. Unde
tinquam ex vero et liquido fonte, ois bona actio debeat
emanare, sed e contra regnat illa turpida qpii amoris
scaturigo, unde quicquid qfluit /: etiamsi mentiatur
apud hōes puritatem :/ apud Deum cordium scrutato-
rem, censetur impurum et contaminatum.

2 conditio bonor. operum ē, ut ad Legem Dei dirigantur,
et secundum eas fiant, tinquam normam exactissāmam
cujus legis tanta ē amplitudo, qfectio, et sanctitas, ut
non solum exteriorem bonitatem abq; ullo v. minimo,
defectū, leges hnae ejusq; extendere nequeunt nam-
que subsistunt in officio externo rite observato, ne-
ubi-quā examinantur conscientiam, abditosq; ejus re-
cessus, sed Lex Dei tinquam lucerna penetralia cordis
qvadens ut Salomon ait, vel maxime adtendit ad
conscientiam, abditosq; ejus recessus, sed Lex Dei tin-
qm lucerna penetralia cordis pervadens, ut Salomon
ait. vel

H requirat

ait vel maxime adt
sis profundissi penetr
ntq; condemnant,
perfectissam formā
pertinet Heb. 4. 12
3tia conditio bon
peragantur tinqm
ctur ois laudabilis
debet hab
d oculos deber hab
quae vo
nificat qpriē dic
cum illum legitime
paulo ante Scot illo
dei vitalis, ut Sol
re naali aeternoq
inquam naali
abejus gratiā qd
bent ōia tanqu
cum humilima d
ad Deum tinqm po
missione depender
simo Legislatore,
virtutum, qper qu
sibile fit, hoc sum
se abnegare ne
et remitteret qq; d
hominumq; indep
in quo vivimus, s
ut dicebam immu
et sanctum, nihil
rum, sanctissē nor
illum celsissimum ob
traverit est malu

tum, Si Deo sit placitarum
e vitæ Joan. 16: 6. idem
ossibile ē Deo placere
om. 14: 23. quid ex fide
ad seriem vel scopum ad
atq; quæstio in illo loco,
cit ea rem aliquam sit ne
licita, in quo casu dubi,
q; supplicaretur ēi illici,
lavit, centendus esset, &;
quicquid de fide ō ē quæ
to conquiesco, tibi in illa
to Scil. ut dubitem de illo
sine fide, in Xtum nullu
ē quod ubi fides ō est,
ium amoris Dei. Unde
ois bona actio debet
a turpida ppii amoris
s: etiamsi mentiatur.
um cordium scrutato,
taminatum.
Legem Dei dirigantur,
normam exactissim
fectio, et sanctitas, ut
*abq; ullo v. minimo,
dere nequeunt nam-
no rite observato, nem,
m, abditor q; ejus re,
rna penetralia cordis
maxime adtendit ad,
ere, ut Sed Lex Dei tm,
ervadens, ut Salomon
air. vel

ait vel maxime adtendit ad conscieam Dei q; angulos cor,
dis profundiss penetrat sine ulla conniventia reos bans
atq; condemnans, quicq; non rite et extus ad Regulā
perfectissimam formatum ē, Psal. 19. et 119. postrm. huc q;
pertinet Heb. 4. 12. 13.

3tia conditio bonor. operum est ut ad solius Dei gloriā
referantur tāq; ad Summum Scopum, ad q̄m Scopum
debet ois laudabilis actio collimare, q̄m Scopum quilibet
ad oculos debet habere, vide voces Hebraicas תְּמוּנָה
quar vocum vox tora legem designans si,
gnificat primā directionem ad bene faciendum, et Sco,
pum illum legitime feriendum, alia ām vox חַטָּאת
Chadamech scat illam aberrationem a scopo tā tanta est
Dei iustitiæ, ut solum omnem laudem, ac honorem ju,
re naali aeternoq; ac immutabili sibi vindicat jure
inquam naali Dnō et hoō: ut ita loquar, omnia
abejus potestā producta dependent abeo, et ad eum de,
bent ois tanquam ad centrum converti et redire
cum humilima dependentia et demissione relationis,
ad Deum tāq; potentissimum creatorem, nec non cum de,
missione dependentiæ ob eodem Deo ut manifestis,
simo Legislatore, et Sustentatore, oium virium et
virtutum, per quas aliquod bonum, honestum, et lau,
dabile fit, hoc Suum Jus Deus, aeque nequit remittere
ac se abnegare nequit, nam si vel minimum abnega,
ret remitteretq; de jure Suo, tum se Deum abnegaret,
Dominumq; independentem, et absolutissimum ejuraret,
in quo vivimus, sumus, et movemur, ergo ex naa dei
ut dicebam immutabili: ut et ex naa rei: patet, nihil
ei Sanctum, nihil laudabile, quod hunc ordinem oter,
num, Sanctissē non conservat, Scil. Legem Dei, et Scopū
illum Celsissimum ob oculos non habet, a quo quicquid aber,
raverit est malum indecens non laudandum. denicq;

est

est חטאה peccatum ꝙ חטא! absq; hæsitatõne ē puniendum, qui æternum et Sctum in nãa Dei fundatũ ordinem turbat ac pvertit.

β Videmus quid sit negativum bonor. oper. conspectu, in Catechismó 1mo Obs negativē dicimus bonum opus non illud qd a nobis nra opinione recte fingitur et producitur nam illud est ἐθελοθρησκεία quae damnatur Col. 2: 23. in Superstitiones infinitas se se diffundens quorum longum foret recensere, plena est Historia origg vitatarum nugarum quas mortales sibi sub apparatu Religionis et pietatis finxerunt, quasi eas Deo acceptas ee ut meritoria opera in quor ignorantia et stultitia carnali doxης δοφια suiqꝫ plena imaginãe et Superbia occurrunt.

γ Negativē adhuc dicimus bonum opus illud quod non nisi traditiones hũnum veteri fermento imbutae sunt, quae passim damnantur in Scra Esa. 29. 13. Matt. 15. 7. ubi constitutiones ac pscriptiones extra legem Dei factae pro bonis operibus habebantur. ſ: sed pessime sane! quibꝫ constitutionibꝫ variis obligabantur conscientiae hũnum publica Antistitum stultitia, sub spe majorum et eminentiorum sanctitatis, quales erant Pharisaei Veteres, quor. Libri Talmudici pleni sunt et quales nunc in Eccla Pontificia dominantur, ad hoc jam omnem si bona opera castigabimus, duo maxime momenti capita oculis nris se se sponte offerunt.

Primum caput est quod quandiu aliquis maneat sub, qꝫ vir regentibus et sub Imperio Vitiosis haereat tandiu negnit bonum opus pstare, quod fiat verum, vivum et sincerum, et tandiu negnit virtutem sincaram deo, qꝫ placentem laudem pmiumqꝫ reportantem facere nam Speciosissimus etiam fructus Agri si imbribus non rigatur deficit, intusqꝫ deprehenditur vacuus, quin imo sub cortice nitido putridus id qꝫ ex oppositione tanto liber facile ē deducere.

Secundum

Secundum Caput
qui quod modo a
os et solidos, tũ
ducere, nam re
gurum saepe non
et amplitudinis, qꝫ
est illa Palestra
rcere debent, ut
ditatis, tanquam
quam nobiles palm
et Coelestem trans

B. Reit.
Dominic
2a Vu
De
um Vivificaõ
dis et exercend
reue) nunc et ord
ronis Catechesis, e
justꝫ Religio, v
tum in virtute
dando oculis ar
Obs Supponim
ontroversiam po
o morali; dr
ra itemqꝫ foren
ege Nãae, quam
fit. Rom. 1. 19, 2
Supponimus
e fuerit ex
ternis ac immu
et relatori nihil
ligenjão fieri
Quod - ut ju
vel ejus à Jesu
ipsꝫ ex cubiculi
Mathæi à ē
Sem

Secundum Caput ē ipsi qqz regeniti quamvis ex semine
Dei quod modo aueperunt pferant fructus bonos, vi„
vos et solidos, tñ eos non oibus nris perfectos posunt„
adducere, nam regeniti qqz in tribus conditionib; bonor.
operum saepe non parum deficiunt, respectu Sublimitatis
et amplitudinis, quae illis conditionibus nriesc, atqz haec
est illa Palestra Sanctitatis, in qua hnes Spāles se se ex„
ercere debent, ut eo magis uberriores pferant fructus
pietatis, tanquam arbores Justitiae in atriis Dei, ut tan„
quam nobiles palmae quae in Senectute maxime vigent,
et Coelestem transplantaonem inveniant.

Jesus 2 Mos xx: 2, 3.

B. Reichtaur Conrad: Mel: Die wunderbare Gesetzgebung pag 349 Ein

Dominica xxxiv & 92. 94. et 95.

2: Vid. Conrad Mel Die Wunderbare Gesetzg

De Lege Dei.

Bairnfeind pag 380

Quid Lex Nat? Quid Naturali? Quid positiva. Civilis Politica. Mosaica

(um Vivificaõ Novi hnis sit in bonis operibus pstan„
dis et exercendis, quae ad Legem Dei aptari debent,
reve nunc et ordine Legis illius Sanctistae Summam pō„
ponit Catechesis, ejusqz Legis pcepta enucleate ut cu„
justqz Religio, vis et amplitudo, affectioqz cumulatissa
tum in virtute commendanda, tum in vitio detestan„
dando oculis animisqz nris se se ingerant.

Obs Supponimus modo ut aliunde notum et extra
controversiam positum, Legem hanc Decalogi, quae vul„
go moralis dr: ut distingvatur a Ceremoniali posiri„
va itemqz forensi: Eandem ee quoad Substantiam cu
Lege Nae, quam Deus oium hnum mentibus insul„
sit. Rom. 1. 19. 20. et 2. 15.

2 Supponimus qqz extra controversiam, quod haec
lex fluxerit ex Sanctistā Dei nā, adeoqz ee juris ae„
terni ac immutabilis de qua Stricte loquendo remitti
et relaxari nihil potest. Seu: ut vulgo loquitur: dequa
dispensaõ fieri nequit, multo minus fieri nequit ut ablo„

Exod. - At hi 10 filii Israel egerunt ut temptarent Deum gen. 3 Denique
verbis Dei ad Israel Ura ex Aegypto pd ex dis, ut
ipsi ex eum crederent. Ubi temptare a mera Latinitate minime
Cathatria ex Exercitiis fidei.— Exinde ng Tentationes magis ac
sum Dispensabat Scribit, mat ex ac ō Lex temptatio

3 Denigz Supponimus, qd Cum haec Lex intensissum amorem Dei et pximi omnigz officii Religiosissimam observantiam erga utrumgz in ōibus suis qceptis indeat, adeogz perfectissimam ee hanc Legem affirmamus. Contra eos, qui contendunt accessisse nova Sublimiora mandata Evglica vel etiam Consilia, quae ad majorem perfectionem tendunt, Hor. tn trium Capitum in Theologia satisfmento ptōnem aliquam Si quis desiderat adeat Dnicam 2 ubi haec sunt exposita, ubi dr Amabis Deum ex toto Corde, et pximum tuum, sic ut teipsum, quibus qceptis nihil Sanctius, nihil cum nāa Dei convenientius nihil ad hominem commendabilius e, et exco, gitari pot. quippe quae ad hmi grin totum statum consummandum foelicitategz coronandum, admirabiliter conducant.

4. M 3 In Decalogo exponendo Cathmus, hoc ordine pcedim ur N. qcepta divide in duas tabulas qXCIII. 2 Primi qcepti vim et amplitudinem aperit qXCIV. 3 Declarat in quo fita sit idololatria Deo exosa, omnigz ptatis caput, ac fons irreligiositis condemnatur qXCV.

IV Divitio Decalogi Obs Certum e 1 Duas tabulas lapideas adhibitas fuisse ad Legem inscribendam Exod. 32. iisgz Leges insculptae dicuntur duobus lateribus hinc et hinc Obs 2 Duas illas tabulas fuisse Compactas ad modum libelli pugillaris, Decalogumgz fuisse exaratum in utragz pagina, anteriore, ac interiore, si Libellus claudereturr. 2 potest ggz sic accipi, ab utragz parte, et anteriore, et posteriore literas fuisse incisas, 3. Quod qcepta fuerint singulis tabulis inscripta à Deo More Silente, non e mum determinare. 4 Obs. vel ex conjectura vel ex incerta traditione hausstum e qd Philo. Judaeus, et Josephus dicunt cuilibet tabulae 5 qcepta fuerunt inscripta, non idem intendant Catechetae, quum dicunt qd primi Tabulae 4 pcepta

Exod. Text 2 Mos XX. 2 Ita igitur In tabulis

Dorsiga h. Mindenhato Legyen ez legitem in findjan Credo sok segit... Vegyek hivjak 1o Bal Pappjai 1 Kir 18. nyj segyenül nek 2do Corvus P. C. 600. 3o Salmoneus Elisi Hiroly Virgil. Vidicat. 4to

cepta posteriori 6. p
d Dei Signaturam v
ergz commodissam
et Decima tabula C
Secunda, Posterior au
rior complectatur Se
Vercendor, conf. M
emo negat, quem t
et Secundum Praece
rima Tabula poster
in Tabulam primam
8. et Eph. 6. 2. Oto p
uas pter dividunt, s
am in Praecepto 10m
iversas Concupiscen
rdine verbor. Comm
ertim 3 pugnat qu
onstant Pontificii, c
ggstiquando ex brev
am hrum illor. qui
ulta, nimis in occ
rum sit Lutheranos
alio pretu honorem
lent Celare. — Vid
Antequam manu
ere Scium fuerit
uos Theologi Solen
iter et Dispositam m
egislatoris
Primus Canon e
. 18. quae pinde m
tus, quam externos

Pag 23 Minucii
Argta. 1o Hist 2
3o Tully Pag

um haec Lex intensissum
gy officii Religiosissima
m ōibus suis ꝓceptis inte
hanc Legem affirmamus
uerisse nova Sublimiora
consilia, quae ad majorem
trium Capitum in Decalo
aliquam si quis desiderat
t exposita, ubi dr Amabis
m tuum, sic ut teipsum,
; nihil cum nāa Dei con
mendabilius ē, et exco
i ḡris totum statum con
tianorum, admirabilit
Cathmus, hoc ordine pad
abulas ℔ XCIII. 2 Primi
gaverit ℔ XCIV. 3 Decalogi
exosa, omniḡ ptami
i condemnatur ℔ XCV.
um ē 1 duas tabulas
gem insculpendam Exo
ntur duobus lateribus
tabulas fuisse compactas
Decalogumḡ fuisse
anteriore, ꝟ interiore,
otest ḡrsi accipi, ab
l posteriore literas sui
rint singulis tabulis ni
nē rum determinare.
in certa traditione hau
iosephus dicunt cuilibe
sculpta non idem inten
ḡ primi Tabulae 4 ꝓ
igit 3ia tabuja, cepta
ordinata seq
ilud 2da Corres
il. Vindicat. 4ta

4ta Mitres vagy a' fün Perbik Jnē is Canonjus a' Vir Cygnāḡē clubb
eggik arutsa a' másik nāy = kegyenül. – Mert nem voltak

Dom. XXXIV. mindenkoron: Mak egy a' mindenkor 494

cepta posteriori 6. fuerint inscripta collimantes non
ad Dei signaturam veterem, sed ad nāam ꝓceptorum
corrḡ commodissām digessionem ordinemḡ, ut prima
et ꝓcipua tabula complectatur officia, erga Deū exer,
cenda, posterior autem tabella ut subordinata et inse,
rior complectatur sex ꝓcepta officiorum ergo proximum
exercendor, conf. Mat. 22. 5. Quem nemo negat, quem tū tubarunt Pontificii, cum primū
et secundum Praeceptum dividerint atḡ ita, ut tū in prima Tabula possint 4 ꝓcepta haberē sūm inserere
in Tabulam primam, quod parum convenit cum Mat. 10:
18. et Eph. 6. 2. 6to pugnat ḡr quod ꝓceptum 10mum in
duas ptes dividunt, pugnat inhuam primo cum nāarei,
rum in Praecepto 10mo una eademḡ nāa duntaxat per
diversas concupiscentiae species ꝓgredien, pugnat 2. cum
ordine verbor. commutato Deut 5. 27. coll. Exod. 20. ꝓ,
sertim 3 pugnat quod Deo ꝓxima ꝓcepta in unum
conflant Pontificii, cum tm secundi ꝓcepti omissa
ḡr aliquando ex brevitate Romanis nudat conscienti,
am horum illor. qui idololatriam suam in imaginum
cultu, nimis in oculos incurrentem metuebant, ut mi,
rum sit Lutheranos cum iis hac in pte consentire, qui
alio ꝓtextu honorem, quem imaginib deferunt sotu,
ssent celare. – Vid Idolatria et Cultus in Imaginum 1mo

Antequam manum Explicaōni ꝓceptiad moveamus.
opere ꝓcium fuerit canones illos Grales perlustrare
quos Theologi solent adhibere ad mentem stricte tae,
viterḡ ꝓpositam in amplitudine sua perspiciendam
Legislatoris.

℔ Primus Canon ē Legem ee spalem ut Aplus ait Rom.
7. 18. quae proinde non minus internos animor mo,
tus, quam externos actus regit id ḡ ad Unicam

pag 23 Minucii Fel. Octav. 2a Hogy vagyon ꝓcedentem
Argta. 1a Hist 2a Physic. 3a Cosm.. 4ta Physico theol.
3a Julyd ejus 1a Necess.. 2a Indepnd. 3a Immutab. 4ta Oter
= nitas

Confland in unum, itemḡ ꝓcepta Dom

Propō 1a A. 10. Jeremiás Jonabol Ede. 2a Minémű vilāk tol, tatnak is minnyü Virtusok sparasztya

5= Unicum demonstrationes. 4= Gypsum Cz à Jehova sat.

6). Ne Leggenek sat. Eben vitkeh 1= Atheism. 2= Pantheism.

3= Hylo Zoism. — Cch sem, mi hût num hûsnuh es iqy num es mnih ng Cch.: Ew vagyok atc hud

4= Polyke vita. Cch i degenerek tüstelmh Eguiah. Per Sah Hegat Gönök Kimaiah ng hyolt em bortut és emdem rum 2 tick hent.

5= Varias Jaunes Dám, = brat Eudre 1 Sam 27.

6= Babone. = Say. Sz: vér Vida ggetya Haraug

7me Kentch imundisa Jel: 19.

Dom. XXXIV

Precedentem adtigi ac pinde subjicio.

2 Canonem qui hic est, quod plus contineatm sensu quam verbis possit exprimi unde & sub una boni honestiq specie fundatur etimolvitur totum illud genus virtutis: qua talis per synecdochen et contra & sub una mali inhonestive specie totum malum illius gris vitii complectatur, etiam quoad prima semina sic T. Thomidium extenditur ad invidiam, iram, acerbitatem inimitiam, rixas, minimasq scintillas illius mali irritationem in corde oculo qz, cum gestibus nutibasq vel et verbis sputrei flammam illam excitantibus.

3 Canon, quod et virtutes quae injunguntur et vitia quae prohibentur pferuntur et mandantur velut tantur in summo gradu ut et exempla modo citata, docent; quod enim Mechationem posuerit Legislator, non simpliciter Scortationem neq Praliter libidinem lasciviam neq, factum e, ideo, ut serio nobis inculcaretur pena, tum de sua nâa pergere et grassare, ut ignem, donec ad summum suum fastigium pveniat, ades ut qui libidinem fovet, aculo primum evadit scortator, mox adulter, quin imo Mechus erit, sic illud non occides in, sinuat ri omni semine odii continexi homicidium, de, qz odium in homicidium erumpere si in suo semine non extinguatur hoc fundto, dixit Joannes cum et hom icidam qui Fratrem odit.

4 Canon e qd pcepta adfirmantia simul negantes negantia simul adfirmant ÷ et virtutes et vitia opposita suo ambitu involvere ex. gr. & non occides est negativum, sed em adfirmat, nam non occidere idem est ac vitam pximi tui tuearis, amabis curabis fovebis, aeque ac tuam ÷ tam tenerrime amabis cum

Cr. Kh. Religiá. Tudtivö ecje. Buttu sat toto

7mo Kentch imundisa Jel: 19.

2= Vitatsok 1= Ju ismerete. 2= Bündahm 3= Szentek
4= Feledme 5= Alazatos 6= Bekepzes tiszt

tro Sonamine de
S Canon quod m
ea, sic illud; non m
ed em Sobrius, et
et ebrietas est ma
temperantiam et
& praecepta Neg
cepta adfirmant
m semper obliga
2 Dam Canonib
primi pcepti jam
um Jehova, Deu
non habebis Deo
quiritur an sit
his sit membrum
et inductio, tant
rumq videtur s
verba illa, tnquam
legislatoris, auxi
ceptis. Interim 2
nostrum verba ha
si designent veru
quasi diceret Legi
pendens, infini
ria Existentiam
loriam, adoraon
sse, ab omnibu
Obs Tria hic m
untur, tum gen
in oribus pceptis
ter ad Religios
veluti Characte

bi visen a
ditsöség
önkivü

toto conamine defendas, ac tuam.

5 Canon. Quod vi omni effectu includitur ꝙꝺ mão et. ꝯa, Si illadi non mechaberis, significat non tm castus sis, sed ẽm sobrius, et temperans, quandoquidem intemperãa et ebrietas est mãa fomes ꝙꝺ libidinis, quem ad modum per temperantiam et sobrietatem, amara illa radix nectatur.

6 Præcepta negativa obligant semper, et ad semper, sed ꝙcepta affirmantia obligãt semper, sed õ ad semper; non semper obligat ꝙximum bonis cumulare.

7. Jam Canonibꝫ hisce ꝙmissis vim et amplitudinem primi ꝙcepti pandemus, ꝙd ꝙceptum sic sonat: Ego sum Jehova, Deus tuus, qui eduxi te de terra aegypti, non habebis Deos alienos coram mea facie, Obs. Di Inquiritur an sit pars hæc prior, seu primi ꝙcepti, pis sit membrum prius, an vero titulus. generalior, et inductio, tantam ad oia ꝙcepta ptinens? Mihi quidem trunꝫ videtur statuendum. Nam dubitari nequit, quin verba illa, tniquam ꝙmium ꝙmittantur ad mentem Supremã legislatoris, auribusꝫ animisꝫ ingerendam iis omnibꝫ ꝙceptis. Interim Nullus dubito, quin ad primum ꝙceptum nostrum verba hæc referantur, atꝫ in Summa Empha, si designent verum unicumꝫ cultus Religiosi objectum, quasi diceret Legislator, Ego sum Deus ille æternus, ne pendens, infinitus, qui vivo, et existo, ei quo habent oia Existentiam servanturꝫ, quiꝫ adeo Dem honorem, gloriam, adoraonemꝫ, mihi vendico, quiꝫ adeo Religiosissime, ab omnibus debeo vologꝫ coli.

Obs. Tria hic in hoc Titulo ꝙcepti, seu in hoc ꝙcepto, ponuntur, tum generaliter ad Supremam Dei auctoritatem, in oibus ꝙceptis stabiliandam, et firmandam, tum speciatim ad Religiosissimi cultus legitimum objectum sui veluti Characteribus designandum.

V. Est ꝙd

N. Est qd Deus se dicat ee Jehovam ב qd dicat. Sum Deus tuus d. Quod dicat. qui eduxi te de terra aegypti.

N. Primum ē qd dicat. Ego Sum Jehova, obs 1. In hac locutione habemus Jus Dei naāle, aeternum, Immutabile, & quod solus Deus omnem cultum, Relligionm, sibi non tantum pod. Sed eā vindicare debet, quippe qui solus est Ens illud existens, per quem, in quo, et ad quem, sunt oia Rom. 2. a cujus intima veneraōne, ne minimum quidm pod. deflci absq; laesione Mallj et absq; Sacrilegio. Obs. amplissimus hic Campus Nomn illud Sctum יהוה Complectitur omnes ni Universum virtutes, et pfectiones rimentas Summi Numinis, ex quib; omnib; Sigillatim posset adstringi et urgeri obligaō ad dam Maiem Relligiosissē Colendam, Sed Satis habeo hunc fontem pfundi, or. meditaōnis digito Saltem monstrasse.

Hic. ב. Dicit Sum Deus tuus. Obs. Titulus nescit novum Vinculum, seu vinculum Obligaōnis Relligiosae, quatenus minuit illum Deum ē remuneratorem quaerentium se se, qualem ni foedere operum qq, seu potius ni statu amicitiae Adami, semet hni Sctitisset, si hoc in ea perseverasset obedientia, stabimq; filiationis imbus fuisset, Sed jam talem se ē eminentius pstat ni foedere graāe et largiss pmissionibus ad sui Relligiosissimum honorem allicit, quem honorem pauctoritte Sua qq potuisset ni, jungere, Sed magis voluit hnem ad eum honorem Suavibus pmiss allicere, hic iterum Dives ac copiosissa Maā Scaturit, ex contemplaōne Ntis אלהים Dei foederati, et quidm intercedente Mediatore, cum oibus benedictionibus Terrestribus, et Coelestibus, quibus foedus graāe abundat, quae totidem sunt incitamenta ad adoraōnem tanto Numini foederato deferendam quam Maā iteram prudentius Lectoris meditaōni committe.

d. Dicit

d. Dicit qui eduxi
ingentis beneficii
illam et quasi m
triaca, si vel salt
stupendi, et mira
verum longe adm
ipsi ciatur, et ad
uari atqq Tyr
ati, et in liber
lectum, Gen. S
quisitionis ad
tis ni admira
norem Tituli
Populo; Sed ni pop
lumen et Complem
transitu velim o
theologos, qui dic
tinere, nam qui
et umbram habu
Oeconomia emi
ret, ut pinde ni
Populi, Semper h
eduxi te de terra

Sequens veri
non habebis Deos

tivo pferatur,
soli servies, et
erit pceptum, c
dato paulo lat
1mo Ego per a
late se extendat
exterioraqq ad

ehovam ב qd dicat. Sum
duxi te de terra aegypti.
m Jehova, obs 1. In hac
ale, aeternum, immutabi
ultum. Religionis, sibi non
debet, quippe qui solus est
quo, et ad quem, sunt ora
one, ne minimum quidem
et absq; sacrilegio. Obs.
illud Sctum ההוה Com
irtutes, et affectiones
x quibus omnibus sigillatim
o ad eam Maiestatem Relig
hunc fontem effundi,
nonstrasse. †
Titulus meretur novum
is Religiosae, quatenus
atorem quaerentium
qq, seu potius in statu
tisset, si hoc in ea per
filiationis finibus fuis
s Pstat in foedere gratiae
eligiosissimum honorem
e sua qq potuisset ri
eum honorem suavibus
ac copiosissima Mae Sca
יהוה Dei foederati,
cum eibus benedictionum
quibus foedus gratiae
gmenta, ad adorationem
dam quam Mae iterum
committe.

d. Dix

d. Dicit qui eduxi te de terra aegypti, ubi commemoratō
ē ingentis beneficii liberationis ipſi per manum poten-
tissimam et quasi miraculosam. Et sane liberatio illa aegy-
ptiaca, si vel saltem literaliter inspiciatur habet quid
stupendi, et miraculosi, et nunqm satis celebrari pot.
verum longe admirabilior ē ista liberatio si mystice
inspiciatur, et adplicetur ad liberationem ex servitute
peccati atqz Tyrannide Diaboli ut dextra Dei vindi-
cati, et in libertatem adserti constituerentur. Ingens
Electum, Gens Sancta et Sacerdotium Regale, Populus
adquisitionis ad pdicandas virtutes ejus, qui ē tene-
bris in admirabilem lucem nos evocavit, qui Pcelsi
honorum Tituli Typicē quidem conveniebant, Veteri
Populo; Sed in populo xtiano tamen Principum decuisse
lumen et complementum inveniunt, quo pacto jam in
transitu velim observari; non recte ratiocinari illos
Theologos, qui dicunt legem Decalogi ad xtianos non pti-
tinere, nam quicquid Deus cum Judaeis egit Typum
et umbram habuit, Cujus expressa veritas, in meliori
oeconomia emineret, atqz implementum suum reperiri,
vel ut inde nihil sit certius, quam aures qqz xtiani
Populi, semper hac voce excitari, Ego sum Deus tuus qui
eduxi te de terra aegypti

Sequens periodus jam negative enunciata hanc ē:
non habebis Deos alienos coram me, quod si in affirma-
tivo pferatur, hunc fundit sensum. affirmativum; mihi
soli servies, et divinitati honorem deferes, sic brimembre
erit pceptum, cujus amplitudinem juxta canones supra
datos paulo latius deducamus.

1mo Ego per affirmationem nobis videndum est, quam
late se extendat hic honor, et quam magna interiora
exteriorqz adferat officia. Calvinus in Institutione

Theologiae

Theologiae observar. Etsi innumera sint quae Deo debentur, non meret tñ omnia illa ad 4. Capita posse referri & Fiduciam, cum ni Deo residere agnoscim⁹. oem potiam, bonitatem, Sapiam in Deo agnoscimus ee, sic ut plane ni Deo recumbamus b adoratõnem q̃ ni Deum deferri debere agnoscimus, cui tñquam appendix debet ad ee obedientiam et obsequium C. Invocationem, quam Calvinus explicat de receptu mentis nr̃ in Tutelam ejus, confugiogz ad eum, tanqm unicum Presidium nrum ni necessitatibus, qui et vult et pot. ad juvare ni Deum defendendam, judicamus C. D. Denig gratiarum q̃ Deo debemus cum hisce, quatuor ferme consonant, ea, quae in Catechismo nro ad amplificaonem sñt. Posita.

actionem

1 Enim ubi occurrit, unicum et verum Deum agnoscere, ubi adoratõ locum habet, quod est, ut nitimam Submissamq̃ nr̃am dependentiam, Numini illi Semp et ubiq̃ deferamus atq̃ demonstremus, cujus potentiã, manu ex nihilo Sumus evocati simulq̃ potentisse conservari, re, ni nihilum relabamur. 2 Additur Soli fidere i. m. Solo Deo voluntatem et potentiam Servandi collocare ob quam fiduciam q̃q nr̃am ni eo collocemus, 3 ut Summa humilitate et potea nosmet illi Submittamus, quod jam ad obsequium et obedientiam Submissam q̃ quam vel ut appendicem adoratõnis dixerat Calvinus. Non tamen male Catechetae nri, hoc membrum per se Sumpserunt, ut eo magis obligatõ pateseceret, id q̃ infinitae amplitudinis est, quod modo p̃sequi non licet, 4 A Deo omnia bona expectare, convenit cum eo quod Calvinus dixit invocationem, 5 Suspadditur Cordi interiori, ipsum affectum illum amare revereri, venerari, quod licet videatur

mur-

ptiner;

atur Superioribus inclusum, tñ non abrogatur, quatenus adhuc aliquid spectat ꝛp hillarem, ardentem et perennem quendam et meetingvibilem motum mentis extra se ẽntis et raptae ad illud Numen immensum Religiosissis honoribus colendum, quorsum ggp spectat (6.) quod omnib⁹ sit renunciandum potius, quam vel in minimo contra ejus voluntatem errare, Tantam hujus ꝓcepti ee extensionem, patet ex Deut. 6: 13. Coll. cum Deut 10: 20 in quibus duobus Textibus ꝓ diversos gradus ꝓceditur ad Religionem ꝓcepti primi declarandam.

1 Principio loco ponitur: Jehovam Deum tuum timebis. 2 Effundisse ejus veneraone sis imbutus, quâ horreas vel minimum patrare, quod illi displicere possit, simulgz eum in omnib⁹ honoras; Hinc ẽ quod saepe in Sacris literis timor Domini dicatur fons et initium Sapieae, Timentes gz Dei appellantur pii et Religiosi Addit 2. Et Servies Soli ⁊ ei Solum obsequium, dependentiam in oibus rebus demonstrabis tegz Creaturam, ipsumgz Creatorem recognoscas, Sequit. 3 ei adhaerebis ⁊ bei tuas opes in eo collocabis, in nullo alio fiduciam repones, nam Phrasi adhaerendi, complectitur ggz charitem, et intimum affectum. 4 Per Nomen ejus jurabis, quod est Species alqua invocaonis Religiosissae, quâ publice testantur Deum ee oniscium Omnipotentem, Omnipresentem, qui Fidem veritatem gz amat atgz coronat, fallaciam vero detestatur, aeternogz exitio afficit, 5 Iste erit laus tua ⁊ mam aeternam laetitiae, voluptatis et gloriae tuae fontem, quippe, qui Omnium Summum; Sed unum et verum bonum, in cujus communione honor immortalis voluptas perennis, opulentia inexhausta, dignitas et nobilitas,

Cumulatissa

cumulatissĭa reperitur. 6 denigz additur Ille erit Deus tuus, quo insiniat ŏia illa, quae pmissa sunt, ō gvaliter agnoscenda per nŭdam ttum Speculaonem admittenda: quam vocamus Theoreticam: Sed ad praxin revocanda et Singulariter a quolibet explicanda, ut per vitam Sanctam, publice et privatim exprimat.

Obs Praecepturn hoc Sii affirmativè positum obtinet semper, sed negative opponitur Semini hŭi gvii pestifero tomitigz focundissimo, ois peccati, seu inquam Atheismo, qui diversissimus ē diversos gz recipit gradus, Obs. Divisio gvalis dicit, Atheismum 1 Theoreticum, 2. Practicum, disputatur aliquando An dentur revera Athei Theoretici? quia tanta ē existentis Numinis notitia et evidentia: sive quis Semet contempletur, Sive ves extra Deum gostas: ut dubium possit nullum orivi de Dei existentia, Sed Si parum attendant ad vim corruptionis hŭae — quae tantum ab est, ut Numinis independentis pbŏ sentiam horreat, Sed pedibus, manibus gz Deum de tro no Stadiis turbarè Conetur, ut tanto liberius Sibi indulgere queat. Et sic.

Obs 1 In Atheismo Theoretico triplicem dari gradum, (a) Est, cum quis Divinitatem cum ipsa rer. Creatar nŭa confundit, b Cum negat quis revelaonem ut Deistae faciunt, (c) Cum quis admittit quidem revelaonem, Sanctitatem, reliqua gz Summi Numinis Virtutes in verbo patefacto non recipit, non acceptat, quae ŏia latius pSequi non licet.

Iustitiam. 1 Atheism. 2 Panthism. 3 Hylozoism. Naturalism. Deism. Theism.

II Atheismus Practicus gz tres hŭ Gradus & Gradus Summus in illis ntr qui Deum plane ignorant et. vita pfana, atq impura, oem Dei Deam magis magis gz exuunt. (b) Alter Gradus ē in illis qui in me-

vid pag 128 Tomi Dogm: Theol. Sequentis ed

Dia Sci

Dia Scientiae lu
za communione
rum Smi revelata
qui in Oibus vire
et eo latay con
legant, Hoc ad Cu
tvari cum adten
tinem primi Pcep
timet, nec amat,
habet, is utigz De
lumen Dilectum, o
rimi Tempore ac
lle utigz idem fac
removeret, Sii gz
(a) Cum adfirmat
jungendus est Sec
non habebis Deos a
rimum mi am hab
Dei coelum et Terr
tar quoslibet Cor
quid quilibet mi
Obs 1. Exemplio
gz facile intellig
repostra Sunt, (a)
gnum reputes Cu
tua. b Non collo
ersona, non expec
rarum actione
Obs 2. Ex his s
uat damnaonem
Superstitionem, Inv

dia Scientiae lumine, videntq; illa quae de via futu-
ra communione cum Deo Pmio pior. et poenis impio-
rum sint revelata. (C.) Gradus Infimus longeq; pessimus,
qui in Orbis viregenitis regnat, qui ore Deum veritet,
et ab eo latas confitentur; Corde tñ et vita universa
negant, Hoc ad Cujusq; Conscientiam tum pot. demon-
strari cum adtendit ad Superiora illa, quibꝫ amplitu-
dinem primi Pcepti depinximus, nam qui Deum nec
timet, nec amat, negilli obedit, nec p Summo bono
habet, is utiq; Divinitatem tollit e rer. naã. Item qui
Numen Vicium, Omnipotens, ac Sanctissimum Justissimumq;
omni Tempore ac loco ob oculos habet, nec tñ venerat,
ille utiq; idem facit ac si Deum de throno Maiestatis Suae
demoveret, Sic qq; merito Atheismi practici reus habetur.

II Cum adfirmativo autem adspectu hujus Pcepti con-
jungendus est Secundum Canonem 4ti negativus ille:
non habebis Deos alienos ante faciem meam. quod ul-
timum miram habet Emphasin, insinuatq; Illudem
Dei Coelum et Terram impletre, oculumq; Dei Solis in-
star quoslibet Cordis recessus, penetrare, ut detegat
quid quilibet in Sinu suo fovet.

Obs 1. Extensio qq; quam late pateat, ex Superioribꝫ
qq; facile intelligitur, recurrunt nam ꝺia quae ibi
deposita sunt. (X) Non agnosces quicquam pter me, quod
dignum reputes cultu Religioso timore atq; adoratione
tua. b Non collocabis fiduciam tuam in alia re seu
persona, non expectabis quicquam boni ab alia Re, non
gratarum actionem o laudem q; alteri exhibebis.

Obs 2. Ex his Scripturis patet quo sensu Catechismus
dicat damnationem Idololatriam, Magiam, incantationem,
Superstitionem, Invocationem Sanctorum, aut aliar Creatu-
rarum

rarum, nam in illis Cibis majore vel minore gradu pugna
cum honore Soli Deo deferendo, Hisce omnib⁹ insistere
et cujusqz (ꝛminis ꝛatam) Deoqz injuriosam foeditatem
indicare nimis longum foret; Interim non postumus
fusius declarare cum Catechismo.

Idololatriam ō

§ XCV.

d. Declaratur § XCV. Quid sit Idololatria? Ergo Idolo-
latria ē ꝓprie dicta Deum et verum Deum /: qui se in Ver-
bo Suo patefecit :/ aliud quidpiam fingere, aut habere, in
quo Spem reponas, Secundum hanc Sane Egregiam Idolo-
latriae definitionem tenentur et habentur Idololatrae
Ethnici, hi ffres I. Gentiles, qui loco unius Dei innumeros sibi
finxerunt. II Idololatriae Pontificii contra quos dei
es Carmi potissimum modo stringitur, qui ꝓter unum
et verum Deum plurimos sibi Patronos, et Intercessores
adscivere, in quibus Spem et fiduciam reponunt, quos q
religiosa veneratione, quin imo Suprema adoratione co-
lunt, invocant, ut I. Angelos Sanctos. 2 Defunctos Sctos,
3 Imprimis Virginem beatam Reginam, ut ajunt, Coelor-
umqz et Corpora Sanctorum, reliquias qz ‖: aut ut ita
loquar :/ Quisquilias quibus Stupendum in modum or-
bem fascinarunt, ac delluserunt, Itemqz Idololatriam
veteri Judaeorum Idololatria, longe detestabiliorem stru-
stra conantur palliare frivolis distinctionibus qz inter
Latryam, et Dulijam, et Hyperduliam ut Latrea compe-
tat Soli Deo, competat Dulija Angelis, et Sctis, Hyper-
dulia Sctae Virgini, Quam destinationem vide in Syste-
matibus, adeoqz nos hic ulterius ō monemus.

‖ Religiosa.

III Genus Idololatriae ē detestabilius, et subtilius,
qd nascitur ex omni inordinata cupiditate, qua res
Creatas Deo, vel aequamus, vel em ꝓferimus, cum ipsis
tanquam bonum in nro corde, intimoqz affectu erigimus,
nro affectu erigimus, qui affectus Soli Deo erat de-

Jerendus

committitur, quod pos

re vel minore gradu pugn

do, Hisce omnib⁹ insistere

eos injuriosam foeditem

et, Interim non posumus

ismo.

it Idololatria? Ergo Idolo

verum Deum: qui se in Ve

iam fingere, aut habere, n

Sane Egregiam Idolo

ur et habentur Idololatrid

rius Dei innumeros sibi

Pontifici contra quos Dei

ringitur, qui inter unum

Patronos, et Intercessore

iduciam reponit, quos q

o Suprema adoratione

nitos. 2 Defunctos Sctos,

giam, ut ajunt, Coelor

eliquas qtt: aut ut ita

tupendum in modum or

nt, Item Idololatriam

onge detestabiliorem fru

distinctionib⁹ q̄ inter

duciam ut Latrea compe

Angelis et Sctis, Hyper

ia. Angelis, et Sctis, Hyper

ltiōnem vide in Syste

erius ō ꝓmemus.

testabilius, et subtilius,

ta, Cupiditate, qua res

em ꝓferimus, cum ipsis

, intimoq; Attenerii,

tas Soli Deo erat de

Ferendus

ferendus, triquam Summo unico bono; Haec ēn ē Divi
na gloria, quam alteri transcribi ō patitur, cujus Deus
vel maxime ē Zelotypus, quia ipsam Divinitis nāam
constituit, Hoc adSpectu Idololatriae sunt 1. Omnes a
vari, 1 Cor. 6. 16. Cogr etiam ꝓtrivem dictum ē illud:
Non potestis Deo Servire et Mammonae. 2 Hoc Sensu
Idololatrae sunt Dei illi, qui Magnatum favorem stu
diosē captant, quo Spectat illud Psalmi Melius est Deo
confidere, qm Principib⁹. Item q̄ Esa. 2. Desistite a b
ne cujus salutis est in naribus: Nolite personae prin
cipum ttm deferre honorem, ac si triquam Summum
Numen debetis Principes timeri, coligr Supremo illo
cordis affectu, qui soli mihi competit, qui Spiritū Prin
cipem amputo, veluti botros uvarum. 3 Hoc Sensu
Idololatrae sunt Dei illi, qui laeviate amatoria ob
jectum, in quod exarserunt ad instar Idoli alicujus,
in forde sub exigunt, eigr Thura offerunt, adhibita
stulta geniculatione, qtm ēm vocabulo adoracionis af
ficiunt. 4 Idololatrae sunt hoc Sensu omnia Ventris et
Gulae mancipia, quor. Deus ē Venter Phil. 3. 5 Idola
latrae sunt, qui extra deum rebus variis adhaerent, a
deo ut inde se avelli vix patiantur, ut Oria abunde
describit Jeremias cap. 2. Me Scaturiginem aquar.
vivarum dereliquerunt, fodientes sibi Cisternas
fissetas, quae aquam continere ō possunt. Ob quam
latitudinis et Phrasis trita Sacri, ad Idololatriā
designandam: Scortari, vel adulterium patrare, simi
litudine desumpta a tenerrimo amore, Conjugali quo
in Deum totius debebat anima Dei Suae deponere delicias.

IV. Genus cultus Idololatrici est: ut Catechismus de
finit: hinc QUICKE, Carnalis, qui tale Numen sibi fin
git, vel ex Naali prudentia, vel ex Stultitia, quale Nu

men

men Caro ei Suggerit et Cupiditas. 1. Species exhibet mihi Sapientes, hujus mundi, vel alios quoslibet, qui sibi Divinitatem quandam fabricant, qui viam Justitiae per Messiam adductae repudiantes in suam recumbunt Justitiam. 2 per Secundam Speciem designo Crassis illud trium vulgus, qd fingit Deum ad ora peccata Connivere, atq ita misereri eum, ut a se impetrare nequeat, quo minus adprimam veluti Lacrymulam conveniat. atq impuriissimi qq in communionem recipiat, quae Idea Sane Deo e injustissima, et loco veri Dei Idolum invexit in Ecclesiam et Rectorum, in privatis domibus, publicisq residet. Demplis.

Dominica XXXV. De Praecepto 2do

Quaestiones XCVI. XCVII. XCVIII.

Vid. Bruckhorsts Lexic. Canonicum

In Primo Praecepto verum objectum cultus Religiosi Descriptum erat, jam in 2do describitur verus modus colendi illud objectum, qui modus congruat oportet, cum Nata et affectionibus Dei, qui ut Spse vita in Spu, et veritate vult adorari

Vid. Hen. Dorsii Prom. Studior. Exeget. Praeceptum 2dum

Praecepti hujus amplitudinem tribus partibus exequitur Catechesis ostendens I.V. Nullam imaginem adhibendam ee ad representandum Deum q 96. mo. nec interdicta ee Simulacra qq Creaturae, quibus Creaturas vel Deum religiosa veneratione adficeremus q 97. d. Dei Imagines e Templo ee amovendas, aitne occasio ulla detur Idololatriae, q 98. T. Sanctio huic Precepto addita enucleanda est.

I. Ad primum ntr qd nulla Imago adhibeatur, ad Deum effigiendum, et representandum, q 96. Obs. Cum hoc

Ex Vid. Sbc q. 18. A) Bál Papjainak kit tiltalok hiszi vo. – Itt post. Dologh hiheitek 1ö A. tiltalo tárgyak 2ö annak megjáz. A' tárgynak megjenek kell lenni: a) öröklevo b) minden

cupiditas. 1. Species exhibe
di, vel alios quosliber, qui
tricant, qui viam Justitiæ
intes in suam recum.
dum Speciem designo Cra,
fingit Deum ad ora pecca
entium, ut ase impetrare
eam veluti Lacrymulam
gg in communionem re
ijs utilisa, et loco veri Di
m Rectorum, in privatis
Templis.

de Præcepto 2do

CVI. XCVII. XCVIII.

xie. Jamvolatte

m objectum Cultus Re
am in 2do Scribitur
m, qui modus congrua
nibus Dei, qui ut spse
adorari
niem tribus ptibz esse,
1. Nullam imaginem
ndum Deum § 96. mo,
gg Creaturæ, quibz
sa veneratione adficare,
Ipso ee amovendas, ait.
riale, § 98. 7. Sanctio
da est.
Imago adhibeatur, ad Deu
m. § 96. Obs. Cum hoc
h hipl vo. — Hic post.
amus mudjaz.
ößhio 6) muden

post Lapsum Carni totus immersus jaceret, negz luis
radiis, vitalizz influxu, amplius inbueretur, crescente
simul Stupore simulgz errore mentis obcalcavit pri
mi gradu deflexit, ad Crassiorem Errorem quendam, ceu
mortuum Cultum Numinis illius, ex cujus amore
exciderat. Ex illo turbido fonte p fluxerunt simula,
cra Imagines Divinitatis, quibus ab oi memoria insa,
nitum fellit, et modo gz insaniunt, mortales, Ergo ope,
re Precium est ut indagemus hanc Insaniam ipsi 1mo.
ejus Principium, Coeperit Idololatria, et Imaginum cul,
tus, ut pestis pessima 11 quibus gradibus hau pestis
creverit, altazz egit radices, ut in media qzz luce
Evglii dominetur et quidem aperte. Observdi itazz

1mo Inventores, auctores qz Imaginum existima,
bant, 1 Quod si Numen Deum invisibile, forma visibili
vestirent, atqz in Templis suis publicis, vel Domibuszz
privatis collocarent, tum Deus ipsis se propiorem et
præsentiorem faciet, adeo ut oculis lustrare queat,
qm cum oculis Carneis Cernere non possent putabant,
penitus absentem. 2 Arbitrabantur idem Numen tam,
to facilius adiri Salutariqz posse ab iis, si Imagini,
bus experirentur. 3 Per Imagines Deo Cultum offerre,
gratius putabant, 4 Hinc Sucrevit illa opinio; quod
Numen aliquod hoc vel illo Domicilio, hac vel illa Sede
colitur, tum gratum illud Domicilium, gratazzilla
Sedes. Sit Numini isti, adeoqz peculiariter ibi Sedere
putabant, Numen illud. Inde porro #subnata ē Sub,
tilissima imaginatō Imaginibus et Simulacris qzd
Religiosum honorem deberi, quando quidm Divinitas
in illis Imaginibus occulto quodam modo sedem sua
fixerat. 5tus Gradus Imaginum inventarum ipse
fuit, ut ipsa Simulacra habita sint p Numinibus

#S.

#eventus.
-hato e) mudenitjelvō d) (ét hatatlan.. = Az mudjak itél pa
rulsolutatuk Mat XV:9 hijáz tiszteljük engem
hijábol tisztelnek tanitván tanitó leggen
hijábol tisztelnek tanitván tanitó leggen
kinek tudyatok sat. Az ki tiszteli tanitván tanitó leggen
tattuk in precepto 1m mór in 2m Csassuk almuk mudjat.

Sieg. Titulo Numinum honorata, non qd revera
mentem induxissent, vel Gentiles, v. Judaei, vel alios
Idola instantes, qd credebant lignum vel Lapidem
mutatum, ee ni Deum; sed inde fuit quod Imagines Ti-
tulo Dei adfecerunt, qd a teneris Ungviculis tributi
fuerint, hac opinione ac si Divina Numina residerent
sub illis Simulacris; Haec e pessima Species et Cumulus
omnis Stultitiae, quam Verbum Dei deludit Ps. 115. 3. et
Psal. 115. 3. Seq. ubi Idololatriam hisce coloribus insigniter de-
lusit, et depingit: Os habent nec tn loquuntur, oculos
nec tn vident, Obs. illi qui talibus subtilibus Imaginibus
se adplicant, non hnes, sed Lapides ligniq; sunt Os
stipite elegantiores. Adde elegantem Lituram Esa.
44. 7. et Seq. et potissimum qd v. 11. Legimus Partem ligni
Ligni exukit Ignem Faber Idoli, ad Partem ligni Carnes
Coquit, torret et satiatur, aliam autem ejus ligni Par-
tem Deum format, et coram eo se prosternit, Eum adorat
dicens: Libera me nam Deus meus es, Non aliter de-
bet intelligi, quam temperamento illo, qd Oculo Nro
vel gradu adhibuimus. Obs Non possum non adver-
tere hac occasione Similem seu ludificationem hujus
Gentilis in Simili Argto Horatius Libr. I. Sententi-
Libr I Sat. 8. arum. Olim truncus eram ficulnus inutile Lignum.
Cum faber incertus scamnum faceretne Priapum
Maluit ee Deum Deus inde ego.
Obs Ocia haec quae hij 6 Gradibus exhibui convenie-
unt in Conflatone Vituli aurei nm P. Populus Israe-
lis Crassitiae Idololatriae aegyptiorum innutritus
fuit Sic Exod. 32. 1. ait ad Aronem, Fabrica nobis
Deum qui ante faciem eet, nam quid factum sit cum
illo Mose, nescimus: non erant contenti Deo invi-

melyre igy Ed-ből mozga Jehova 2 Mos XX; 4-7. Nets[illegible] Bibli
se Az Ur kép dolgot ki nem tsak ábrázolni. 2ro A'tmutat
Dolgokat sem hogy az Ur által vagy mutat ugy Jót vagy a terem,
tett dolgokat ju hiuselettel illessük. 3ro A templomuly képeket

sibili Pat Su
eum videre,
Monte; Sed em
i et Salutavi
itos fuisse, pa
cat ante faci
Rum coram
um ex ipsor
studium avid
ures Uxorum
conflatonem
localiter, Cum
xit te de terr
exhibuerunt
dicit quod alt
fuisse habitu
Festum Jehov
Obs non ac si
qd sub Vitulo
rimum erat
am trans mut
ubi per glori
mensam ista
lo pacto posit
Illustrandae
fontem, cand
Deos Sacros e
passim in Sc
Scortabuntur
vulgo verbitu
mis diffusa,
tum sub
itri Elegi, ju
a) Magnu
Ebrie Mich

sibili Patr Suorum, Sed visibili forma voluerunt
Deum videre, ut ita non tm a Mose posset adiri in
Monte, Sed em ab oibus Izraëlitis posset adiri, vide-
ri et Salutari 2. Sic Pictor em hujus Deit sibi pollicitoem
ator fuisse, patet ex eodem Contextu, cum addit: qui
eat ante faciem Nram. qm Deum et auxiliatorem
Nrum coram Contemplemur. 3 Deo gratum hoc fuit,
rum ex ipsorum opinione ppria declaratur, per illos
Stadium avidissimum aurea Sua ornamenta et in
aures Uxorum liberorq Suorum Conferendo ad illam
conflaon em v. 2. 3. 4. Putabant Deum ee ri vitulo
localiter, cum dicit: Hic e Deus tuus Izraël, qui edu-
xit te de terra aegypti 5. Quod Divinum ei honorem
exhibuerunt seu detulerunt demonstratur v. ubi
dicit quod altare ei extruxerunt, (6.) Instar Numinis
fuisse habitum illum Vitulum pat. v. 6. Quas erit
Festum Jehovae, ubi turpissimo Idolo immolabatur,
obs non ac si Vitulum illum Credidissent ee Deum, sed
qm sub Vitulo Credebant ee Deum localiter quod ma-
ximum erat Scelus ℣ 5 6 19. 20. quod Suam glori-
am transmutaverit, ri formam bovis herbigeri,
ubi per gloriam debemus intelligere Divinitatem im-
mensam ista Sus oia exaltatam excellentissam, utmul-
lo pacto possit expungi.

Illustrandae hujus Idolatriae obiter obs. Eundem ee
fontem, eandem originem Cultus Idololatrici circa
locos Sacros et verticem Collium frondentium qui
passim ri Scra veniunt Nti excelsorum, ubi Judaei
Scortabuntur sub ea arbore עץ רענן non viridi ut
vulgo vertitur, Sed ramosa patula, ingentibus ra-
mis diffusa, Nam obs. 2. Persuadebat Sibi Stulta
tium Stabat testui. Hi = Jegyeztis ennek nyomán. Vetustas
= tui Ellen, jutalom ennek nyomtatsinak. — Ezennel let

a) Magyt az Jót nem lehet is nem is szabad ki ábrá-
zolni. Mert az Istenek, a'lelkeknek minthan semmi XX.

Jónek ők
kivo sógát
mudtuk,
sógát.
Mudjuk
sógát neg=
=ktlensógát
rontuk
sógátsat
Nun:
Ajor ö
ötöskivo
sógát nyt
a Képek
oly mute
rak,
mely kte
vindna
nyer fak
Kövek
bontok
verek
mely ki,
nek nin
az egybe
vehnek
a'lelkö
alkotó
termetnéja
az ki sze
mekjét
Mint hü
tudok

Dom. XXXV.

Yetustas talibus Arboribus insidere aliquod Numen, ut pater ex Senecae loco Epist. 41. Si tibi occurrit vetustis arboribus, et solitem ri altidinem aggressis frequens locus, conspectum Coeli densitate submovens, illa Proceritas Sylvae loci, Secretum, et admiratio umbrae fidem facit tibi Numinis: divinitus alicujus ibi peculiariter residentis, quā proinde ibi debes adorare, obs 3 In Cultu excelsorum, quod in locis excelsioribus viderentur Deo et Coelo ēe propiores, quam Imaginationem ri tot ri influere in hoc opus jam supra insinuavimus. Testis est mihi Lucianus ri Eleganti tractatū de Dea Syra, qui Lucianus monet, ideo fuisse altius scansum, ut Divinitas tto propius Salutaretur, Cum ergo haec mala Scortationis Spiritualis semina, atq; hic favor Enthusiasmum longe lateq; regnaret, merito secundum praeceptum Severiss. dem pictura m Divinitis dat, equa, et forma introducit, additq; duplici clausula, ri mi, narum et promissionum, ut declaret non parvi, sed maximi ri remedii esse Cultum Dei, purgari ab oib; vanis, et variis Imaginibus, per quas 1. Divina Majestas ne obscuratur 2 Religio vera, enervatur et extinguitur 3 Viva cum Deo communio mutatur, ri mortuam quandam Ceremoniam, 4. Interna Sanctitas, quae animam debebant exornare destituitur, 5 Lusus et Jocus efficitur id quod ri omni vita ē gravi, Sinum 6. Justitia denig; proximo a quo tore exigitur qua sibi remuneratōnem largam futurum fore autument, quae oia Deum maxime irritant et adversum provocant.

His lineis Pestem Idololatriae ri plenioré luce collocabo, atq; conformabo ad foediss.mam hanc Pestem eludendam.

Lucian. Philopseudes.

Simon nevis Dialog. Act. 1. 13.

Hiernostratus Ephesius

Lucius Patrensis

Dom. XXXV

1 Dico Mattem Divinam immensam nullaq; cogitatione
sua adtingendam obscurant, simulacra et imagines picta,
quae aeternae Dei essentiae substituuntur, quod tm Deus
sit Summus, qui habitat lucem inaccessam.

2 Veram Religionem tunc exerceri in Spu et virtute,
cum Dei imago in hmis aa receptitur, ex denq; Numinis
adoratione sanctissa mens, illustrata, sanctificatur, et in
vitam immortalem, virtutem ac gloriam transforma-
tur, quae via per Idololatriam hanc extirpantur et
extinguuntur et sic ad corporale, et inutile exercitium
oia vis Religionis transferatur.

3 Dico: futilem reddi actionem ad oraonis, ubi in
mente Impura satisfactum ee creditur, Divinitti, per
quandam genuflaonem et gstaonem Corporis, unde

4 Homo Carnalis persvadet quodam modo deo sibi
ee debitorem, indeq; & gloriatur de Justitia spria sibiq;
indubitatum Numinis illius favorem, qmittit cum
videt se venerari.

5 Eadem haec raocinia, quibus effor mao Dei invi-
sibilis refutatur, valent qq; adversus Imagines xti.
et simulacrum Crucis, atq; Idololatriam Rnam
circa maalem sit dicam xtum crucifixum, cum Humana,
lis debet ee ejus Communio, non in hoc vel illo angulo
Templi, sed in dextra dei sedens, indeq; in Corda-
hmum descendens in Cordeq; quaerat. Imago xti.

II do ostendamus quibus gradibus haec Idololatria
altas egerit radices sibiq; simul eam dabimus jugulatum.

1 gradus fuit ee eo, qd crassa et hebes mad fuit adhuc
Ingenii oculis hnum, adeo ut nihil crederent, qd o vide-
rent, manibusq; non adtractarent, inde ceperunt An-
geli fabricari, quasi ea demum fides fieri posit, ut An-
geli sint maa.

2 Cum superstitio invaluit ut Angeli in Coelis sint
Intercessores, et Patroni hnum, Imago Angelor. picta

est

Jegyzetek:
Dom. XXXV
Dom. XXXV levonta rajtam rajta rajta tilla liby
aután kapitarni indul jó kele
Num ar
Saigat. Nim.
2. Dico:
dan matera
rombando
a kapa kép
beis ma
sohut nÿ:
mutat
Winalnak
nindon sen
gloria
gjugulada
sok elnek
Szentola
nak egek
beli mi
Dom II Mj
hunus Cris
pols nÿ:
vette Szam
talun fejle
sek a ki
jek egtöl
el aunk
kat ivm
landok
Jegyzetek:
Jegyzetek:
Jegyzetek:

Sii. (6) Nem tehet nincsillik ő Szabad a Jemutett est putantes eos Presentiores Priores q esse.
3 Denigz tum stupendi mortales, hoc pacto videban-
tur sibi aliquam Sanctitatis amorem pferre et osten-
dere, Scil. Qd licet ipsi manerent impuri peccatis q ma-
culati, tabnen Sanctorum puritate et pietate, emi-
nentium Imaginem et Simulacra venerantur.
4. Gradus ponendus est ni astutia Pontificiorum,
Rnor quidam animadverterent picturas, Stultas
Cerimonias Splendidas q ac mirificas pompas, alli-
cere, animos vulgi, eo Sauctoritatem Suam contulerunt,
ut Imaginibus honorem Religiosum conciliarent,
Sicq pro vivo Dei membro ostenderent, mutas et
mortuas Imagines.
5 Gradus e fraus, Fraus Sacrificulor quod Cultui
naper hanc Superstitionem bene fumabatur, qui ut se
ducerent animos hnum, miracula ducebant per
imagines Sicq Stupidum Vulgus deceperunt.
6 Gradus sic persvadebant sibi hnes Stupidi ni si
mulacris residere vim aliquam Divinam et Cele-
stem Angelor, vel B. Virginis Mariae, Aplor, reliquor
Sanctorum
7. Summum Complementum consecutus est hic cul-
tus Imaginum, nam Rnenses dicunt imagines nece,
sarias ee non solum ut exemplaria sint Nunimis,
sed em ut per se colantur. vid. Bellarminum de Ima-
ginibus, qui tanquam ex tripode hoc decretum dedit,
Imagines xi et Sanctor venerandae Pt, non solum
per accidens et improprie, sed et pprie et pse, ita ut
ipsae terminent Veneraonem qua in se considerant,
et non solum qua vices gerunt Exemplaris.
Fatendum equidem non ee Pontificios ee eo ve-
hemenes in publicae Ecclae Rnae Praxi
qua in eam ptem incumbit, secundum quam pnun-
ciavit Cardinalis, et decretum Synodi Tridentinae
confirma-

Bellarmin. m. h. 1621.

confirmavit ad Canones Synodi Nicenae Secundae, qō
aliter non poterunt sentire eos, qui in fide volunt ēe Sa„
telites Pontificii, Nihil ām absurdius, nihil ignobilius
potuit a' Coetu Rnō oriri, vel Calamo effluere, quā
adorāo Imaginum, nam Si Imago adoranda est, ado„
retur oportet ptim ob maam, ptim ob formā, et line„
amenta externa, nisi dicant Pontificii vim aliquā
Coelestem, in eis Imaginib; ideo miracula Imaginū
fingunt, quibus memoria olim Scriptor Sacer, Sic
vidimus originem progressumq; Imaginum Cultus, re„
futationemq; ex Sacra posstimus habere.

Istis ab Imaginib; Dei faciamus progressum et
gradum ad Simulacra Sanctorum Angelorumq; circaq;
Eccla Rna adeo desiit, ut Idololatriam Gentilem-
longo exsuperat intervallo.

d. Q 98. Moriebur, ut Imagines ex Templis tol„
lantur, ne ulla, Cāa et occasio relinquat Idololatriā,
Obstat hoc ē contra Lutheranos, qui nobiscum detestantur
Imaginum cultum Rnenpium, Sed tn gubliee in Templis
observant Imagines, vel ad Splendorem externum pu„
blico cultui conciliandum; tum ut inde vulgus mpe„
ritum fructum insignem capiat. Obs a Veteri fermen„
to non satis repurgatam consuetudinem dicimus tē
in Lutheranis, qd Imagine utantur, qd Scriptibus gaudē
mus rationibus.

1 Quia apud Lutheranos aliqua Spēs Idololatri-
ae Rnae videtur, ob quam primo recessio ab Ecta
Rna fuit facta, ita ut Si jam Judei vel Mahumeda-
ni viderent Templa Lutheranorum illis suspiciari pos-
sunt de cultu hoc illicito ff. Imaginem. Et ut Lat
tem Mahumedani possint Converti Imagines è
Templis extirpanda essent.

Ha nagyon rutak, a' testnek formájú látnēdo Semmit
nem használ a' lelki tudományokat jól tanítani nem
lehet. tehát a Természet Polgárit nem kell egy tárgyal fel-
=akarolni.

de az ö bál
tosságok
szükségek
mesterke,
tsségek
bálványok
tiszteli
Kiváltképpen
rejtekek
nyilvánsá
ha valami
sokszorosabb
rejtekek
szükségek
formájok
ra nézve
szépségek,
titulus,
dományok

tálvarolhattyák ki, abból hanem tökéletesebbek, erősebbek, szakaszthatnak
lát hatnyák mikben az ö tárlói formájok az ö valandóságos,
tok nincsenek volt mikor élték;

Dom. XXXV.

2 Quia ansa hoc pacto aperte prebetur Vulgo et rudioribus hūibus, qui licet non expressam tñ occultam videant Idololatriam ad Superstitionem occultam fovendam, Imagines illas cum veneratōe Contendo, et admiratōe quasi de Sanctitate Dei participarent aliquid Imaginēz.

3 Quia tandem Sensim. Sine Sensu adficiunt tantis Ceremoniis et figuris non solum indocti sed etiam Docti cum videant portam aliquam Religionis quod non nisi in Spiritu et Virtute Statuenda ad extrema Mundi Elementa adplicari, adeo ut inde nunquam avelli queat.

4. Id porro patet evidentēr ex Cāa et raōe, qua inducti sunt Lutherani ut in Templis Suis Ipsam vedant Imaginibus nam primi Reformatores quitam Stricte debellarunt Idololatriam Rām vereban-tur ne Si Imagines quoq̄ frequissent et Sedibus dejecissent ipsam Religionem Ram Saltem aliquo ex parte Confregisse viderentur, adillis ipse quotum Oculi Simulachris intenti sunt.

5. Verā vērā Professionī: quod inter Christianos viget: non paucum detrahitur incrementum, quatenus aliquid vel tōum abstrahant a vero modo et methodo Deum Colendi, illi qui extremis Elementis Pontificiorum adhorent quantum debuerunt addere ad verum modum Deum Colendi, Ex his cum Catōne dicimus.

6. Populus non nisi vera Evangelii edocāe est eruditendus. Objiciunt: Imagines debent vē pro libris qui Laycis Libros et historias nesciunt Ut Sic ex intuitu Imaginum magis deveniant in Cognitionem

pietatis illius excellentioris, qua ꝑtered Lumma
Xti aṽisimi effulgescant, Obs Lutheranj hoc ꝑtexte utun-
tur, ad Colendum Suum usum Imaginum verum Don-
ficiii qꝛy hoc fuco tegunt Suam Idololatriam. Ego mi
ror Lutheranorum, nam certum ē illam Cogitaōnem mi
taōnemqꝛ Sanctimoniae, quam muti et Stupidi, illi
lignei et Lapidei Doctores possunt rispirare ex cra-
so, et Carnali affectu, non autem ex viva fidei radi
a efflorescant.

7. Singularem ꝓcepti Secundi Sanctionem videamus
quae facta ē minis partim, ptim vero ꝓmissis Q. Imo
videamus Sanctionem poenis factam? Q Sanctionem
ꝓmissis factam.

℣ Sanctionem poenis factam Obs quaerit quis, Cur
hae Sanctio minis et ꝓmissis facta, quae Mallem Lae-
sam vindicare dicit Mallem vero Sancte observatam
remunerari, Seu Cur hoc Sigillum Sanctionis, non Ime
Sed 2do Praecepto ē allegatum, cuꝝ ꝓrimum ꝓcepto
gravioris momenti et ponderis videtur, quā 2dum
hoc, nam ibi in primo ꝓcepto agitur de vero Cultu Re-
ligiosi objecto, Sed in Secundo agitur de modo ten Cul-
tus veri, adeoqꝛ qui contra primū ꝓceptum peccat,
gravius longe peccat, quam si quis contra Secundū
peccat, nam qui contra primum peccat ꝓceptum is per
Atheismum Deum de Throno turbat, per Polytheismum,
qui contra Secundum.

℟. Sufficere hic posset modestum illud responsum,
qd ita placuit Deo ut Sanctionem addat, non primo, Sed
2do ꝓcepto, neqꝛ est nrum vel ignorare, vel Cadem cu-
bias reddere. rationes Q Illud ꝓceptum Imum non ha-
bebit Deos alienos Coram me ℣. in quo verum objectū
tisei Cultus qꝛ habetur; ℣ habet nisi Statim prima fron-

Dikt öfslegenet a Templett Idolyhuel rem ad om Te Esa

(C)ſ De hät arskat Templenk tartani non habebit Deos alienos Coram me Dallan Kö ll egnik könyvek qꝛ annint polgal Jauk

te, tradem (haracterem obligationis evidentissim
inviolabilem, adeogz non erat necessum, ut minus vel
omissis Sanciatur, nam Sceptum hoc Imum ni ipsa nãa
altissime est insitum, & Dari Deum unum & plures
b Solum illum Deum existere, quae Sese, nec Atheismu,
nec per Polytheismum destrui postunt.

Nam hisce Sesibus Quabis Mundus redditur inexcu,
Mark XVI. sabilis, adeo ut vmi raõni inferat is, qui vel in Atheismu
vel in Polytheismum delabi vult.

3 Manifestissim ẽ qd per Atheismum vel Polytheismum,
Suscipiendum, nãa quantum vis Corrupta, sibi ipsi vim
debuit inferre, Ita eadem nãa Corrupta, ma erat ad
id, quod Deum Colat, per Imagines & visibiles res, ut Su,
pra dictis de origine et progressu Idololatriae patet, Er,
go necesse erat ut illa Stultitia Deum per Imagines Co,
lendi, Sanctione muniretur, et poenali Sanctione Cer,
ceretur, contra ut Omnium ipsi committeretur, quis
Deum Legitime Coleret,

4. Quemadmodm generaliter hoc raõcinium valet,
ita Deus Videbat Speciatim qgz hunc illegitimum Cul,
tum Dominari tandem in Populo Israëlitico, deinde
inter Xtianos qgz erecto Capite futurum, adeogz voluit
Deus hoc Sceptum Edum Sanctione munire, quatam
minimum poenam acciperent Idololatrae de Cultu er
contra, quantum primum, qui recte Deũ Colerent.

5 Voluit Legislator inculcare, multo graviorem in,
juriam Suae Matti inferri, si hunc Crassum Imagi,
num Cultum, quamvis ita quis Suspiciari posset, qui
mali habeat Cultor Imaginum, Si Sub Spe visibilis,
Sentem eum qui est invisibilis, et si talem adorem
utqz mihi Divinitem Sentiorem faciam; ut tanto

Dom XXXV. Zagl P. E 395 vette bi; de nug

Sanctus eum colam. Sed hoc ē, crimen Laesae Majes
tatis, adeogz fulmina Dei gvocat, nam hoc ipso Nāa
Dei evertitur, Religiogz Specialis deo Spirtui defe
renda, quae ni puro corde deberet vigere, in interi
oribusgz medullis, radicem agere, jam plane ibi sisto
catur, totagz convertitur in Exercitium Corporeum
Ceremoniamgz Externam ut supra qgz insinuatum est.
Satis Supergz. Exhisce raonem videre potr. quigz,
Deus Cur 2do Pcepto adnexuit duplicem Sanctionem,
Pmium, ntm et poenam. Gvideamus Poenalem Sctionē deinde
Poenalem Sanctionem addidit Deus 2do Pcepto illis, 2do Emji,
qui Deum Legitime non colerent, ubi haec Sequentia ob
serva. S Titulus אל קנא Deus Zelotes, obs primis
N. Si deriveturā fortitudine, tum Deus fortis oppor
tune locabitur ad terrorem Rebellibus inficiendum,
ut Sciant sibi rem ē cum Malle, et robore, divini
tanti, ut apud Deum rideat quicquid rerum est.
Alterum קנא Exod 20. S. Zelotes venit a radice
קנא piel. cujus Dages est in Media Sgni, quae
nitendit Significaonem Simplicem, quae Significāo
est, vehementer erubescere, unde transfertur, ad in
flammaonem, quo quis Rubescit, Concepto Igne vel
uti Metallum Ignitum, qua ansa transitus ē ad
animum inflammatum, et vehementi quasi Zelo,
calefactum, ita ut ni Vultu inflammescat, et Rube
scat, Sic Graeco respondet gvz origo Sua, nam ΖΕΛΟΣ
dicitur ἀπο τῆ Ζέω, fervendo ebullire, obs Genera
liter illa vox ni Deo complectitur illam virtutem
qua Numinis Sui vindicem agit, fervidissūm Spei
atim autem Zelotypiam quae quem admodum, ni
sine Sic ni Deo gvz est adfectus ille ardens, quo

Conjugium

516.

h: arbeit
Zu spielen
Vogg ingo
Jäh: kün
Bah vogg
h: mint
Seembe
tüüs
Histori
äh em
lebrytey
Sih ig ta
mtdäh
a: Jüpt
Augustin
Chrysostm
mhrs pd
Paulin
reist
Karthyrtet
täh ig
Epiphanius
anpira
utaltah
midös Ang
blatha Ville
gs Füge

517.

Conjugium violatum indignamur et ulciscimur, Se cultus Imaginum e violas Sacti Conjugii, qd e inter Deu et Eccl am adulterium secundum, figuras in Scra adhibitas. Nam legitimus e casus Dei, ita cultui- Dei internè animat, unit, drogz adglutinat, ut spa vistimum inde Matrymonium exurgat, jam vero uxor adultera non pot. odium non foveke adversus maritum suum, Legitimum cum alteri adhaerere vivo adultero, hinc rão fluit cur Idololatrae sint osores Dei? quam adpellãonem jam videremus.

2 obs Rem hanc minus lustranti posset Negotium hoc minus grave videri, verum si quis rem bene perspiciat, patebit illi sub hoc adulterio residere Odium Dei, nam primo osor Dei ē, qui viribus Dei imminuit obfuscatqz, 2 dis Idololatria ex odio Dei, tñquam e radice fluit, hicqz vires suas accipit, nam odium Dei nihil aliud est, quam corruptio illa, quae residet in intellectu et voluntate et affectibus, qua corruptione quis alienatus ē a veri Dei cognitione, contemplatione et fruitione, ita ut Deum nec proponere sibi queat talem qualis ē, scil. immaterialem, Spiritu et Veritate, colendum, negz delicias spales, ex eo hauriendas, pot. habere, quatenus ei spāliter adhaerere nequit, 3. communionem cum Deo, quoniam mentes carnales refugiant et abhorrent, factum ē ut crassum, et carnalem cultum fabricarent hnes unde sibi ipsi Deum et injuriosum ita detestabilem reddiderunt, unde dēs Idololatrae merito osores Dei adpellantur.

3 Inde grave fulmen adversus flos divinae gloriae

Et spale.

d) Bürle der jüngere

Talem.

gloriae violatores. descendit, qd fulmen hoc est: ut Deus visitet crimina Patrum in 3iam et 4tam generaonem, Modus loquendi est desumptus a verbis Isaiae Mathi, quod posteri qui habent poln am Patrum, honore, gradu aut favore excedunt. Obs. quod imitatio imaginum sit crimen Isaiae Mathi, ex superioribus patet.

Epilogus Liegnitz. Just 5 Sabbath Hebraeis 2a Num a Fer dol. gehen 3 a Festtag Key in Sabbath 4a Bürgerstabl. De talium igit. mundi eyd 9 de talium verbum n for multile on Indig hur illic. ben kegel Hindus nubin öks 5 gnadol

Idololatrid

Inquirit 13. communis, Isaiae Mathi, Carnales refugiunt ad Crassum, et carnalem, unde sibi ipsi Deum reddebant, unde Dei adpellantur. Ilos divinae gloriae

Inquirit 13. communis, Isaiae Mathi, Carnales refugiunt ad Crassum, et carnalem, unde sibi ipsi Deum reddebant, unde Dei adpellantur. Ilos divinae gloriae violatores. descendit, qd fulmen hoc est: ut Deus visitet crimina Patrum in 3iam et 4tam generaonem, Modus loquendi est desumptus a verbis Isaiae Mathi, quod posteri qui habent poln am Patrum, honore, gradu aut favore excedunt. Obs. quod imitatio imaginum sit crimen Isaiae Mathi, ex superioribus patet.

13 Quaeritur, quomodo Sanctitati, Justitiae qz Dei, conveniat quod poenas Parentum, posteris filiis, Nepotibus imo Pronepotibus qz Deus infligat, cum alibi dicat: Filius non portabit iniquitatem Patrum suorum. Sed ea quae peccat illa luat, Ezec. 18. 20. Ad hunc Scrupulum tollendum. Obs 1 Locus Ezechielis non debet ultra sensum extendi, qui Scopus erat allegationis, ut Deus se defenderet ab injusta illa criminatione, qua crimina, tantur. cum filios insontes punire ob peccata Patrum, juxta illud Dicterium: Patres comederunt Onphacas, et filiorum dentes obstupescunt. Proverbialis locuo desumpta est a furibus hortensibus, qui immaturum vapiunt fructum, ypris an sic fingitur, Patres furtum commiserunt et fructum immaturum gustarunt sed ppterea filii puniuntur, dolore qz dentium patiuntur, cum in filii nihil tale peccatum commiserunt, cum Deo hoc injuriosum sit, nec cum illius Justitia conveniat ptestatur Deus se hoc habere o factum cum hne, ut Filii portent hujusmodi iniquitatem Patrum o sequantur, si np Filii hujusmodi iniquitatem Patrum sequuntur, sed si filii qz eandem iniquitatem Patrum secuntur, utiqz filii qz in 3iam et 4tam Generaonem punirentur, quousqz eadem iniquitas extenderetur.

2 Eluet verus adspectus hrae Sententiae, scil. qd impii Parentis peccatum nunquam punitur in filio qbo, sed sensus plenarius est, qd si Patres

Idololatriae filios suos Idololatria imbuant, et
Posterigꝫ Exemplo Parentum sint idololatrae, unde
filii ꝯꝰ patientur poenam illam, quam Patres pati
debuerunt, ob similem Idololatriam, quam Exemplo
Parentum amplexi sunt. Tantundem Ergo ē, ac si di-
xisset Legislator Deus; quam Cara ē vobis Soboles
vra, tam Sedulo vobis Cavendum ē ab Idololatria, ne
parcam vobis et posteris vestris, certissē imminebit
pernicies. Aetas quippe Patrum avis pejor, filios pa-
rēt nequiores, mox daturos progeniem vitiosiorem,
Ita talis familia vel nāo Universa Leveriss abeo
est puniendā Numine quin imo eradicanda.

3 Addo 3. constare quidē qui vetti valent raocinā-
ri, qꝺ Parentes, qui ipsi ꝯꝰ Poenas luent, gravissē ēm
post mortem punire in Exitio filior, ac Nepotum, quando
quidem ut bonae et splendidae fortunae posteriorum, ita
ēam adversae fortunae infamiaeꝫ eorundem posteriorum
ad Patres jam defunctos perveniant. Etenim familiae pri-
vatae maxime honore ducitur, si ex illa familia aliquis
exstat honoribus, Magistratus Principatusꝫꝫ fulgens,
nam ita Nomen ſ. quod antea obscuratum erat in illa
familia ſ. quasi resurgit, et revivisc illi familiae post
mortem ꝯꝰ Patris, qui ejusmodi filium ꝓduxit, si dece-
ens familiae nascitur ex illo filio, qui male natus est,
adeo ut bonae familiae non respondeat. Sed eam depone-
ret, suis actionibus, quae omnia si bene ꝓpendas vide-
bis Sanctionem hanc non ēe Injustam, qꝺ patefit ex Se-
quenti + oppositione, quam addidi Addo.

4to Loco addo de quo ulterius ꝯꝰ meditari libebit, qꝺ
Scil. cum Deus dixit se visitaturum peccata in 4tam usꝫ
Generationem ꝯꝰ qꝺ Deus hoc modo videatur Judaeis de-
clarasse, quid ipsi Secundum ordinarium ꝓvidentiae

Cursum ēe

Cursum ēē ev
ētim in Famili
se se Idololatr
sed vel privatim
tate, cujus veri
rem ingredi ō
modo Exemplu
Coll. 1. Reg. 15. 2
II Exposita
seniis factam,
diligentibus e
sequentia obj
1 Quod Deus
qui Deum am
non haerebit e
citur in pura
ōbus Sensibus
sideriis in te
gine eo perfec
stodit, quod. (
sed in animo
ritualemꝫꝫ vi
Dei ꝯximiꝫꝫ
2 Deus mise
scil. opus ma
tabulum T.
tatem, sponte
transfertur
stim ad bonita
ut si dicam
miserior dei
cluere nunqꝫ
posteritatem hu

Cursum eēt eventurum, tum privatim, tum publicē ꝑ
ptim in Familiis Judaeor, ptim in Natōne Judaica, ut si
se se Idololatriae darent, non diu starent et florerent,
sed vel privatim, v. publice perderentur, una cum sua Poste-
ritate, cujus veritatis habemus luculenta Specimina, quē in
rem ingredi ō licet ꝓpter longiorem disquisitionem, unu
modo Exemplum teneatur, in Jeroboamo. 1 Rey. 14: 10-14.
Coll. 1. Rey. 15. 25.

II Ex posita Sanctione Poenali videamus Sanctionem
Gratiae factam. Obs Dicit Deus, misericordiam se facturum
diligentibus eum in millesimos ꝓpagines posteros, ubi haec
sequentia observa:

1 Quod Deus expresse faciat mentionem Gratiae in eos,
qui Deum amant. Obs 1. qui Superiora perpendit, in his
non haerebit expediendis ꝓpagines Culmen amoris Dei, conspi-
citur in pura Spirituali ille Cultus Divini Sejuncta ab
oculis Sensibus externis, adeo, ut Deum recipiamus de-
sideriis internis, eoque ineffabili gaudio ꝓfruamur, quē
jam eo perfectionis pervenit, is vere ora Sancta Dei Au-
stodit, quod. Conservās non consistit in Corporeo exercitio
sed in animo ad Imaginem Dei plenissime reformato, Spi-
ritualemque virtutem intus experto, per flagrantissimum
Dei eximiique amorem, talibus jam.

2 Deus misericordiam se dicit ꝓstiturum tum Suum
Scil. opus maxime sibi Natale, et ꝓprium in Hebr. ē vo-
cabulum חֶסֶד: benignitas, beneficium: / qui Scat uber-
tatem, sponte confluentem affluentemque succor, unde
transfertur ptim ad pietatem, quae est ubertas Spiritus,
ptim ad bonitatem liberalitatem, munificentiam ubere,
ut si dicam vena fluentem, unde pat. exercitium
misericordiae Deo ē Natale, ex Deoque ut fonte perenni,
fluere nunquam exhauriendum, sed in aeternum, in bē
posteritatem bonorum fluere.

3 Vocab

3 Vocabulum Hebr. אֲלָפִים quod sic pot. verti in millena vel in Millenos, Deut. 5. 10. pot. qq. in Millesimos ut se Speciatim transferat ad Generationes seros Sicuti vidimus Supra generaõnes adhuc visitari et puniri in 3tium 4tumve gradum, hoc amplius videtur Commodius, et luculentius ad Ubertatem Sensus, quem modo indicavi, ubi jam respicitur ad prædictam Dñae bonitatis dispensaõnem, quæ quidem sine Exceptione omittit jus Parentibus suis Sobolem piam, adeo Scil. ne hæreditariam existimentem possessionem, ac inde Superbiant, verum vult ut hanc Spem foveamus Scil. Si præcepta Dei observemus eaq; filiis Nris inculcemus, et quidem Religiosissimam Educaõne bona, justim Exemplo bono, justim benedictione Dña, fiet ut hæc Nra pietas in familia Nra sit propagata, et ad posteritatem serissimam transmittetur, quæ domestica semp Specula, Virtutis, et pietatis habebit, in qua Speculæ posteri introspicientes ō possunt non imitari vestigia Superiorum hominum loquendo.

Pro cumulo ad utrumq; membrū hujus Clausulæ habeatur, q̃ ex magna illa differentia constituta inter pœnam familiæ impiæ, infigendam et interremuneraõnem in familiam bonam largissimē effundendam pateſcat et manifesta fiat, ō tam bõnitas Nræ Dñae! quam jam vidimus! Sed en Decretum quo impuritatis Statuit Deus, finem ponere, et obicem figere, ne ultra q̃q; gravetur, bonitati autem et virtuti hoc Decreto voluit libertatem datare, ut q̃ fligatis tandem vitiis, Sola virtus et Religio in orbe Triumphet, obs Talia Tempora ē dum videmus, nam quicquid Seculor adhuc fluxit, id ota Commixtio.

nem lu

nem Lucis et Tenebrar habuerunt, Religioni
et Profanitatis saepe ꝓ Valente ꝓfanitate, qd cum
divite ꝓlixitat cum promissionib; Dei, certo patet. Ven„
tura et Tempora, in quib; Virtus et Religio maxime
quaqua versum per Universum orbem, se diffunderet
florebit ista ut ꝓbis Parentibus, proba posteritas con„
ter per longam generationem

Dominica XXXVI. Ones 99. 100.

DE TERTIO PRAECEPTO

Quemadmodum Deus Nomen Suum abrogari
nec cum alia creatura, commutari, nec cultui
verso ꝓfanari et obscurari sinit et patitur. ita Nr
qqz sum temerarie frustraqz usurpari tex non
patitur, de quo ꝓceptum IIItium dedit, ne Sctum Dei
frustra Nomen et temere usurpetur, qd ꝓcepta hac
comminatione sancivit, qui Nr meum frustra usur„
pavexit punietur, nec impunitus manebit. Duo
membra sunt ꝓcepti hujus, juxta quae Cathmus
decurrit. N. Prius membr. est, Q 99. ubi Naa
hujus ꝓfanationis Numini Dei inferendae exponitur,
2 Posteritati ꝓfanitatis gravitatem exhibet. Q 100.

N. Prius Membr exponit naam ꝓfanationis Nri
Divini inferendae Q 99. ut vera strictiorisq hujus Naam
sub clariam lucem edamus, pandenda nobis hic e
vis Phrasacos Hebraee, תשא את שם יהוה ubi pri„
mo de Nne Dei, 2 de eo quid sit ferre Nn Dei?

Obs 1 Nomen Dei Summi & Strictius & laxius,
& Strictius Nn Dei designant vocabula illa, quib; Nn
Dei Supmum designatur, atqz dignoscitur motivi qui„
bus dam Naae excellentissimae Obs Est enim Nn

† 1o Mint Te„ vonhát terad magjában.“

Exod. 3. Ut vlachy gondolkattyuk az Istenről az emberekkel 1o Mint
egy Magyar Királyt 2o Mintegy Nemzet Atyját apa 2o
mind a kettőt ő Korrája nagy tiszteletel tartyuk. 1o
Mint az Királyról Hadakrúl tett rendeléseit.

apud Latinos quoddam qsi Novimen unde quid na-
scitur, cognoscitur, Hebreis autem שֵׁם est nota vel si-
gnum aliquod erectum, altiorig loco positum quod voca-
mus titulum hujus Gris Sunt voces hôtissimke quae de eo
competunt. יְהוָה אֱלֹהִים אֲדֹנָי אֵל, Jehova, E,
Elohim, Adonai, El. in quibus Oibus vel vis Dei, vel Virtus
Dnae naae, elucet, apparetqz eminenter (b.) lacione Sen-
su Nn Dei usurpati et Summitti, p divinis affectionibus,
in Complexo Sumptis, quib. Deus se se ab omni Creatura
distingvit insigniter, quibqz Virtutib. in nimensum di-
stat. - Cestat a rebus Creatis, Obs loca hac facientia citare ni-
hil est opus.

¶ De eo videamus quid Sit in Grasi Hebr. Ferre Nn Dei.
Obs est. (a.) To Ferre Nn Dei, ore pnunciare, circumfer.
regz, Et. vel (b.) To Ferre Nomen Dei ē, mse Suscipere p ser-
re pfiteri, et ex eius excellentia Sibi aliquid arrogare,
Put Filius gerit, portatqz Nn Patris, et Mulier Nn Mariti.
(c.) Ferre Nn Dei ē, in vanum temere Obs נָשָׂא admit-
titqz non unum tm assectum, nam (c.) ptim Significat
vocabula illas: quib. Deus adpellat: / non Smie religioso
et Sacro quodam honore Sp pnunciandu, ō temere et
irreligiosē, ptim (c.) נָשָׂא designat Virtutes p fectio-
nesqz Dei verbis detegere, atqz imminuere, (c.) Scar ad-
hibe Nn Dei Sibi inscribere, atqz gloriari titulo populi Dei
electi et Fœderati, absqz tamen ut Imago, et Sanctitas
Sit in aliquo expressa, Sed potius Carnali et dissoluto
modo vivendi Sit obscuratus. Ex his facile liquet vim
hujus pcepti ē magnam, eamqz diffundi mole sua ma-
xima, magnamqz molem hinc redundare criminum,
quib. Criminibus exqê Criminum mole totum Genus
humanum veluti diluvio pfanitatis diruptum jacet.

¶ Nomen Dei in Vanum adSummere, primum gra-
dum hic hbet Blasphemia, np cum fama Sancti nominis

Hegyre Lassatol nagyon bevad sidbe, vkint vesz ei nyelvet
ai rettentö nagydöggel mi'att mikor eg ai Szivü villamiss
miatt es halálokat ai rettentis szegatak nilyet maga ai
Szentis vnkad 2 Mos XX. 7. a tizenk közöpeböl: A Te Deh

Dirigere

Dominum

Dom. XXXVI.

Dicere laeditur, et maledicte assuperbe, proscindit, qd
S. Scta significatissõ vocabulo vocat נקב Lev. 24:15. 16. per
forare transfigere in Jehovae, quo scelere nihil teter,
rius et violentius pod excogitari, quippe qd e diro, erab,
strato in Deum odio effluit, quem Deum Blasphemiis,
veluti telis suis impetit et quantum quidem in se est,
configere ac confodere conatur, vere diabolica pod. dicii
hace malitia, cum impurissimi et maledicti illi Spus-
ji: qui sub tenaebrarum vinculis, detinenti ad suditiũ
dei ji nullum aliud levamen odii sui infernalis, reper,
riunt, quam et Nomini Dei maledicant, atqz in si,
milem furorem hnes qz cogant.

II Blasphemiae affinis ẽ Execrão, qua misera dia,
boli mancipia diris atqz exitiis perenniq; se se devo,
vent adducunt qz. Sive id faciant 1. ex ira meitati,
sive 2. ex meru majori, sive 3. ex pessima consvetudine,
abs qz oi gravióre affectu, quovis ferme momento Deu
sibi aliis qz oibus hnibus vivatum imprecantes, aamius
precandi vere execrabiles # Diabolo devoventes, ac per,
mitti. Obs Mille formulas imp. ẽ hic formant ejus,
modi furentes hnes, quam sententiam et furicam ji: ut dj:
damnationem ẽ est morere sanum, et licitum, Est am
turpissã pfanão Numinis Coelestis. Judiciorum ac
poenarum divinarum, de quibq non nisi cum reveren,
tia et profunda adorãone est cogitandum vel loquendũ,
quandoquidem tremendum est incidere in manus
Dni, et quandoquidem Deus pfalibus sit ignis consumens Nb,
rab. haec turpitudo Exod. 4: 16. et 22: 18. prov 20: 20. alibiqz

III Cum Blasphemia qz pxime cohaeret perjurium,
qua quis Deum citare audet, cum audatia qz invocat
formula solemni Deum testem, ad fidem, mendacio suo
conciliandum, ut alios implicet fraudibus. Obs Haec au,
datia est plane Sacrilega Deoqz injuriosa nimis, nam

Istandeh nevit hitl. felszentségét sértő haec
Propõ. 1o. Minemũ vetkõ filtatnak 2o.
Minimũ jo. ízlelőtek pfoltatnak. 3o. Minemũ
Jenyeglés alatt.

a) Mi nagy vétek, fiam, tatnak. - 1o Blasphemia. Gyalázatos beszédek azoknak ki Istent és az Istennek dolgait gyalázzák. 2o Istennek nevét hiába felvenni. 3o Esküdni hamisan. Deut. 5. Mat. 5. 33. Jac. 5. 12.

Pharisæi, ij Kittoda ez Ur. 2 mer ö:ij a'terjeti dolgukut imudta
Vagij hörök in kubo hutt: & a Very tugerbe.

525. Syny Amplciamba vgbett. Semuelenb. 2 Mir 19.35. Dom. XXXVI

At Israël hæc audacia pedibus manibusq conculcatur Dei ŏis, Isrnt mg:= entia, justitia, et veritas, oisq perfectio ac virtus Dna, vitein a Nis cum naa Divinitus consistit in verite, et Luce, quae in ioh Baluyt mendacium et tenebras mutatis: quae tenebrq et men, Jäjo. Kipl dacium P. ipsius a Diaboli naa:/ Zach. 5: 4 et 8: 17. Lev. 19: 12. volt. ij a Noe Si liber pverbior ē compertus sententiis mi falsos testes. Deserujisnak, IV Venit jus jurandum non tassum quidem illud, sed leve egy Lopsi temerarium, in rebus parvi momenti. Obj. Jusjurandum nuh hitel est actio religiosa, quae non nisi in gravissimis causis sit adhibenda. obs maam hanc ex pfesso tractavit Xts a Sidok; Dnus Mat. 5: 4. et Seq: de qua deinceps plura dicemus,

de 185 ën V^to Gradu tat ois usurpaõ Scti Nis Dni temeraria pipe le vig irreligiosa, em extra casum juris jurandi, cum ni admi, hl ij ippu ratione vel alio quovis defectu, quis miretur hoc mo, nukra a Nij do: O! bone Deus. wok tegyluk VI^to Subnecto aliquid ad quod alii parvix adtendunt, inyil kipil scil. tunc usurpatur Dei Nō nomen vanum, cum leves et fu, ing ölest tiles de Deo agitantur, quēs in scholis, aut cum ex tri, De ezik hibuk pode destructae Philosophiae pronuncian Deum posse ali, semmik az quid, vel non posse, in quo grē notando ō usum legitimū ördögöt ön et luxuriosum, abusum pruritis ingenii velim castigari tetig hur kép VII^mo Gradu collocā crassiorem et capitalem pfanaõ, Rabszáló em Nris Dni, de qua pauciss cogitant, quam tā maxime alpal sem intendit Legislator, quae pfanaõ sit ē in audacia, et chaib igy: arrogantia, sacrilega, quā nes carnales pcepta dei Kitsoda az vilipendentes eorumq adeo sanctitatem spernentes ut hogy /: se se tā audent appellare Populum dei, Deumq ut Pa, Jay Juda trem in xto Jesu, compellare:/ Deum Blasphemant Blasfemeir hoc ē jam pcipuae et maximum 1. nomen dei ferre ezen kezd et portare in vanum. 2. dei viribus ōes polluere, sicq böl 2 Kir efficere, ut gloriosum dei Nō niter gentes gemetur, 18: 35. ut saepe veteribus Judaeis fuit exprobratum, em mo, do plurimis xtianis potest exprobrari.

VIII^vo Subnecto eos, qui silentio ignavo ad dei Super, b) Athozdaj Mi ac^2. pag 401 Sidok. Mat 26. ök ö riores vica sat. 2 Peter magis abrigta^3 Job. 3. Jungbat. - 2e Mózes Kat. 1e Noe Chámut 2 Sema Dávid at 3:X! Jamb vagi Sangentimpkat Crötes mest mugat Seli Burnk dit Executivt kpi: 4 Hgy ek 4

Achazia König Juda regnauit 2 Chr I. 5. Eliseus a Bethule gesalbet 2 Kön 2: Athalia 47 Jahr regiert. - 6. 52 Pal 2 Tim

Dom. XXXVI. IV. Azariæ Emmul Sanctæ Sch gemartert 526. volu

riores ꝓfanationes et Laesiones Matris Dnae conniveat
et contiescunt. cum de jure meritoꝝ queueretur Filius, ut ejs
qui ad Nmis Paterni Laesionem ablem et Stupidū te
net Silentium, nec insurgit contrà detractionem famæ
Patris sui, nec in indignationem ꝓrumpit Patris famam,
non defendit; sic rebellis est concipiendus contra Regem
Suum, qui cum videat Regem Suum ꝓstitui ab aliquo,
non insurgit penes Regem Suum, sic pariter blasphemat
Deum: non equidem directè sed indirectè: is qui Nm
Dei non defendit in parte et blasphemiam assentit
ejus; qui blasphemat nomen Dei, ut Carmus ait: quod
officium ꝓfluit ex affirmativa Catecheseos ꝓpositi, et men-
te circa hoc ꝓceptum, seu ꝓfluit hoc officium ex affir-
mativa hujus ꝓcepti 3tii mente, qua mente affir-
mativa injungitur nobis (a.) ut Nm Dei Sanctificē-
mus, (b.) ut obligemur nos ad fidelem, ac intrepidam
confessionem illam, qua actionibꝫ et universa vita
Nomen Dei Sanctificemus, quam maam commodius
exponemus in tractatione ꝓxima

7. Memb. Posterius exhibet gravitatem ꝓfanationis
Nmis Dei perperjurium et vanam usurpationem Nmis Dni,
Exc 100. ubi gravitas criminis hujus urgetur, quam
ipsa ꝓpria Lex insinuare voluit per Sanctionem illam
formidabilem Neutiquam insontem habebit Dnus &c.
Obj Est Schema qd in Rhetorica vocat Litotes, s. ex-
tenuatio: seu Minoris resolvendum, ac converben-
dum, quod in Scripturis gravissimo habet Sonum.
Quaeritur cur huic ꝓcepto tam gravissima Sanctio,
clausula et commination est annexa, Respicio id factū
ee ex duplici ratione 1 Ratio, qꝫ hnes nullum peccatum
tam leve putant, quam Nm Dei in vanum usurpare,
idqꝫ nihil ponderant quippe qui ex ore egresso sono
rum vel nihil attendunt, ex eo quod mox eva-
nescere videatur vox ꝓfana, et in ventum abire.

c) Sündigung an Nm igitur: ist auch hier [illegible] Obj Ex pag 402.
1. Cor 4: Nil a Velay Scym weiß auch hier [illegible]
Neyman 1 Cor 6. A Sündigen ist eigtl [illegible]
d) Lästern sagt man [illegible] Lästern sagt man Antonio pag 29.

Dom. XXXVI.

Jolgabat i mudta
Very tugebe
2 Kir 19:35.

conculcatur Dei Ois
fectio ac virtus Dna
veritte, et Luce, quae im
49: quae tenebr et mem
ch. 5: 4 et 8: 17. Lev. 19: 12
entiis in falsos testes.
m quidem illud, Sed lev
nenti. Obj. Jusjurando
in gravissimis Caus
ptio tractavic Xt
ceps plura dicemus,
ti Nmis Dni temerar
jurandi, cum in adm
is mirabatur hoc mo

alii qtix adtendunt
um, cum leve et fu
holis, aut cum ex tai
neciat Deum possali
ndo ō usum legitimu
ingenii velim castigar
et Capitalem ꝓfanos
ant, quam tā maxime
Sita ē in audacia, et
s Carnales ꝓcepta Dei
citatem spernentes.
m Dei, Deumqꝫ ut Pa
eum Blasphemant,
1. Nomen Dei ferre
ubet Deū polluere, siqꝫ
niter gentes semetur,
ex bratum, em mo
Prari.
o ignavo ad Deū Supe
Mat 26. ab ō riores
gabat. - 2e Nisso
vagi Sapientissima
t Kön: 4 Kgs ch 4

Obs Experientia docet vanas voces et ꝓfanaões
Nris Dni adeo non abhorrere ab hnibus, ut potius ꝓ
delicijs habeantur, adeo ut parum masculè sibi vide
antur, loqui multi, qui non ponderà addiderint
suis verbis, cum Nris Dei ꝓfanaõne, eadẽ testatur
experientia, quod juramenta ꝓ plumis tantum re
pũtentur, a plurimis hnum ordinibus, qui vel publi
cè vel privatim ad aliquod officium adstringuntur, quod
vinculo jurandi, ni levando et subeundo officio tali
quo non fortius stringit aliquos (: nimo multos :) quam
tela araneæ.

2 Altera rão ẽ haec (: ad hue subtilior longe, et ꝓtun
dioris considerãonis, cur Deus hui ꝓcepto minas ad
diderit :) quod ni universo hocce peccandi genere ni
hil ꝓprie ẽ pott. quo hõ posset pellici ꝙ blanda vi
et quadam fruitione inescari, nullaq; hõi ẽ volu
ptas, quae mentem suis illicebris titilet, nulla deni
que interior vel exterior voluptas, quae ad hoc (nisi
impellere posset, ut quis Nrũ Dei ni vanum usurpet, quã
sola malitia et petulantia, adeoq; nulla ẽ (aã ut sum
mo jure asseratur, eos dẽi qui Nrũ Dei violant secun
dum diversos illos affectus (: quos enumeravi :) in hu
tos ẽ odio acerbissõ, erga Nrũ Dei, Ergo Verbo dio
nulla ẽ ansa ut quis dicere posset, se ẽ infectum
contemptu Supbissõ vel neglectu dissolutissõ ad lidi
orium tendente, adeo ut dicere possent ejusmodi hnes
õ posse ni ẽ Corde eorum Timorem erga illadem Dei
Obs In his ẽ Summus corruptionis hnae cumulus, nec non
irritaõnis, qua Deus ꝓvocatur ad judicia ni tamqua
vor infligenda vid. Lev. 14. 2 An Magistratus obligatus
sit, ad blasphematores ꝓfligendos? magna ẽ qstio, quã
ꝓ amplitudine sua examinare non vacat, potius ad
hue aliquid subnectam ego. ut sit species blasphemaõnis
jam supra vidimus, hnes tales experiuntur, durum
esse

quod spinet ad provitten illius ꝓfanaõ nij, ejus reos faciunt se se et reddunt illi, qui sub titulo Federati Dei Populi licentius ꝓcedunt

(2) Deus "cribrationis bunteis Aegypti, cadaver ira Pharaõnis. Semuliter.
domestice Aegypt Samuel Saulem a tua. magna Tiglatpul

esse incidere in manus Dei viventis, prout qui Christiani vel maxime experiuntur flumen illud indignationis Dñi Scil. non ferent impune, qui male usurpaverint, Nomen Dei Committitur a talibus crimen aliquod, quo terribilius excogitari nequit; Cum infinitam Dei misericordiam, et bonitatem profitentur, sua dissoluta vita Cornis qz Lupiditatibus frena laxant, eo magis quo plures inveniuntur quasi Dñae implicationes in S. Scra exhibitae, ergo peccatores, cum tm misericordia non in eo consistit, quod Deus multa peccata hominibus condonet impune, neq perferat hoc, Sed misericordia consistat in peccatis expiandis per Sanguinem foederis, simulq exurgandis, per Spm Sanctificationis, ut Deus glorificetur in novitate vitae, quae Sacratissima vincula Christ Religionis, non solum dissolvuntur per vitam carnalem, Sed conculcantur qq peritus, unde hoc pacto errantes hnes Sanguinem foederis conculcant, et Spm contumelia afficiunt.

Dominica XXXVII.

Quaestiones CI CII.

Quandoquidem in Decalogi praecepto Sanctio haec sit negativa posita Non usurpabis Nomen Dei frustra quilibet videtur adfirmationem ibi Sublatere non usurpabis Nomen Dei, portabis et tractabis quam religiosissime, idq tum publice, tum privatim Sanctificabis, interea autem officia praestabis, quibus officiis Nomen Dei Sanctificari merito a Theologis videtur jusjurandum recenseri, in quo sive jurando item aliquam cultus Dni haud refugiendam, adversus Anabaptistas adstruit Catechismus Simul Contra Pontificios defendit, ita Soli

Deo honorem illum competere, ut non sine sacrile-
gio transferatur ad Sanctos, aliasq; Creaturas, obs
Duo hic N. An liceat jurare per Nomen Dei. Q. 101. 2. An
liceat per Sanctos aliasq; Creaturas Q. 102.

N An liceat per Deum Jurare? Hujus quæstionis tractatio-
nem necessariam putarunt Catechetae, obs Speciosus
quidem, sed Posterus Sectarior. Zelus fuit, et est,
qui contendit suis Xtiano abstinendum ee o lim a
temerario, sed ab omni ni Universum jurejuran-
do, si ab oi juramento, dicebant, quippe Sectan
non sine gravissimo crimine fieri ut Deus invo-
cetur: per Juramentum: ni testem et vindicem,
(a) In testem quidem veritatis, et Sinceritatis abu-
na parte (b) ni vindicem vero ab alterapte men-
dacii et fraudis. Pro hac Sententia pugnant
Nemonitae trequam pro aris et focis, dantq;
rationes prima fronte plausibiles: quae imperita-
mentis aciem perstringere possunt: Nemo-
nitarum ratio ni haec rem haec est; quod mos
jurejurandi involvit primo primum ex pravo et
turbido, et malo Sinceritatis fonte, vel saltem ex
proclivitate ad fidem o Standam, nisi vinculo
juramenti quis fortius stringatur 2. Ratio ex Arg.
Nemonitar: non e necesse inquiunt jurare,
nam jam sub Evangelica maxime Oeconomica, fi-
des pra est perpurgata liberataq; ab oi Superci-
one, veritas Sanctorum inter hnes regnat, adeoq;
dicunt o ee necessum ut juramento fidem confirme-
mus. 3. Arg. Nemond quod qui juratis, Suae dignitati
et honori, ac Sinceritati detrahat sponte, cum Supp
ponitur secus non dari fidem verbis ejus modi ho-
minis.

4. Quia per morem et Consuetudinem jurandi fe-
nestra

nestra aperitur ad alios decipiendos. Et jurare non
ē commodum Strgt. Sic omnis ordini hūibus lata
porta aperitur ad jejerandum, iramq; coelestem vo
cando jurando, non in Nrā tm capita, sed in totā
Rempubliam. Et jurare non ē Sanum. 6. Matt. 5: 36. 37.
Jac 5: 12. dr ō ēe jurandum, ne in condemnaonem im
cidamus, ne jurate per Coelum, per terram, Sed verba
vestra fiant ita, et non ita.

Respondebimus ad hacc strgta ita ut juramentum
ō solum jium et legitimum adstruamus; Sed in simul
necessarium ee demonstrabimus, demonstrabimusq;
simul, quod in jure jurando insignis fuit olim, nunc
qq; resid et cultus Dni pars,

Ad primum strgt.: quod supra vide:/ obj: hoc: qd per
videns tantem factum fuit, ut fraudi et fallaciae
hūm pr juramentum poratur repagulum; adeoq;
falsum ē Memoritae Argt. quod juramentum ortū
fuisset ex impuro fonte mali & Sinceritis, quod certum
sit, quod jusjurandi mos natus sit ex puro fonte,
Religionis Sanctae in Deum, verum hūmanarum
moderatorem, atq; inspectorem, ita ut auctores juris
menti nihil hoc jure jurandi intenderint, qm sanctā
Religiosissimam, qua volebant quaelibet in provincia
sua ac statione demandata versari sub oculis Sum
mi Dnis, atq; ut quilibet agnosceret rem suam ee
non tm cum hūibus, Sed em cum Deo, cui ovium suar
actionum rationem reddere deberet, cujus q; gloria
in oib: respiceret.

2 Dicunt Memmoritae sub Evglio liberam ee
Dnam fidem ab oi suspicione Et non debemus jura
re. R. Q. Licet stet hoc Strgt. Memmoritar. qd fides mā
sit libera a suspicione, tn ō est frustraneum jura
re, rao, quia per juramentum validius confir
matur, alii cum in officio suo jam levato, sive
privat

4. Jubet Jsti Jehovae Mos 31: 53. Solutions
vide et Epilogum

1. Pentateuch 5 Mos
3. Abrahā Jacob Da
2. Mos 20: 7.
Lev 19: 12.
Jer 5: 2.
Ezech 17: 19.
Zach 5: 4.
Psalm 15: 4.
Matth 5: 33.
Jac 5: 12.

privatim sive publice fideliter versari. denigs 6 per juramentum demonstrabat ejusmodi hñem ō solum hñibz sed deo ee obligadum illo munere, ut magis deo quam hñibz qui ora curat, respicerigs, ut quilibet in statione sua fidelem prbaret operam.

3 dicunt Memnonitæ detrahit sue fidei qui jurat se patitur sub juramentum adigi. R. Imo auctoritatem fidemgs suam ad struē nam destruitis, qui juramentum confirmat, nam per vinculum hoc strum Nr jus abrum, transit in servitutem dei, eigs officia sua corrigat, quod maxima nostra dignitas e, ut o hñibz, sed deo serviemus in oibz nostris officiis, fideliterq agemus nostram in oibz tam privatis quam publicis rebz, & officiis deo probemus 4 dicunt Memnonitæ per juramentum fenestra aperitur ad alios decipiendos, R. Imo potius decipere volunt illi alios qui per occultam sacram strandem ac pietatem recusant, & per superbiam nolunt jurare, quam illi qui jurare facile sunt, rectitudo exigente. R. 2. Petrum hat in re tota e improprium adagium, sed probatum usus e considerandus, nam probi homes per juramentum ō tendunt ad fallandos alios, sed potius ad oem scrupulum amovendum, suspicionis, demonstrandamq custam fidelem, qua sub dei oculis vita versati in officiis sui suscepta, id quod ad reipublicæ solidam fundamenta stabilienda maxime valet.

5 dicunt sic porta aperitur oibz ad perjerandum, R. Item Respondemus quod ad Arrhy quum respondimus, sive solemniter jurent sive bona fide & pacata veritate asseverent committatur ergs mendacium, semper ad dictum autorem intendere debemus qui ōia videt.

6 Argtatur ex Matt. 5: 36. 37. Jac 5: 12: Verba vestra sint ita & ō ita ‖ Audivistis, oculum pro oculo, dentem pro dente, et his contextibz Memnonitæ contendunt sub V. Tō ubi ō rata exacta, sanctitas requirebatur & sub qua Lex minus perfecta obtinebat, licitū fuisse jurare si modo per jurium caverent, sed dicunt sub Novo Tō ubi perfectissima Lex viget, ju-

#v. 37.

ramen-

ramendum est illicitum. R. I. Sic falsa et hypothesis hoc, qd sub V. Tro Lex moralis fuerit imperfecta, nam perfectionis Dei vivum exemplar fuit Lex moralis. Et quamdiu Lex moralis fuit vivum exemplar perfectionis Dei, semper fuit perfecta. Ji. Non potest dari Deo Jesu intendi, qui inspiciebat ad loca legis Lev. 19: 12. Num: 30. 3. Nath id quod ex sua pte pugnat cum Scitta et integritate, id in lege à deo nec pte scribi nec probari potest. Unde Jio Sequitur Sctum Dnum Veteris illa praecepta odisse, odiosa reprobare, sed potius vindicasse a perversis Pharisaeor glossis futilibus, opinionibus, qua de juramento regnabant inter Judeos, quar opinionum Specimina ex Thalmude attulisse juvabit, ut ira Status controversiae cognoscatur.

Obj. I. Maymonides in Constitutione de jure juran- do Cap. 12. profert Striman. Qui jurat per Coelum aut per Solem, aut per Simile quid em Si intentionem Suam dirigat in eum, qui ea creavit, non tenetur jusjurandum e. b. Qui jurat per aliquem Protam, aut per Sacrum, em Si intentio ejus dirigatur ad eum qui misit Protam illum, aut qui mandata in Sua Sacra dedit, non tenetur e jusjurandum, hoc è non teneatur o obligatur ad fidem. Et standum et constantiam Servandam fidei, saltem non Xeus hic per. juri. Quid hoc. R. Certe est turpissima et damnata et in Mat. 5: 36. 37. hanc et damnationem castigat Xeus Dnus. Ego dico ne, jureris per Coelum, quide Thronus Dei, neq per terra, qud est Scabellum pedum ejus, ubi resellit Xeus Dnus Sophisticam Pharisaeor astutiam, qui et nihil aestimabant Sci ludere cum Coelo et terra, Si modo ore o usurparetur Nmen Dei, em Si mente intenderetur ut ait Maymonides. Addit. v. 35. neq per Hyerosolimam jureris, quae e civitas magni Regis, habent hic Thalmudistae distinctionem vanissam, Si quis (inquiunt) juret Hyerosolimam, non addita Dne, non per, ac Si juraret, Hyerosolimam, non per Hyerosolimam o teneri dicunt, sed Si juret יְרוּשָׁלַיִם vel יְרוּשָׁלַיִם utiq teneri. Altius np Magnus Doctor

Sectione VI ta hanc.

Doctor hac distinctione utitur, qui Hyerosolimam juvat, nihil dicit quo obligetur, nisi intento animo sit Hyerosolyma. Qꝑ vero v. 31. subnectitur, negꝫ per Caput jura, quia ō potes pillum unum album, vel nigrum creare, id pertinet ad ma lesanam opinionem, qua tale jusjurandum inter Sanct ora reputabatur in Codice Sanhedrin, Cap. 3. ubi eō ho capitalis legis decisio est, si quis alteri pejurandum p te tenerut, isqꝫ ei dixerit vove mihi per vitam Capiti tui, Rabbi Meyer, censet eum posse retractare suum ju ramentum, Sed Sapientes id negant, Hanc jam detestan Scholae Pharisaicae damnat Xtus Dnus, nam ridiculum est, ut hoō jurer per Caput suum, in quod plane nullum ha ber arbitrium et quod tatum ē sub nutu Dei, cui deho modo injuria inferbur: Maligetus derrahitur, cum Solus Deus possit per vitam suam jurare, hnes aī non nisi per vitam Dei jurare possint; inter in hoc Sacrilegi genus, obtinuit inter gentes qꝫq.

Obj Solebant eī Aegyptii cum morte afficere, qui jus, jurandum in Regis Caput susceptum ō Deitis, quippe ta lis reputatus fuit Crimen Laesae Majestatis fecisse, quo spectat illud Papinii Itali Lib. x. per Caput nullo Numine mihi ter minus Patrio magnanimi juro. Gen. 42: 15. 16. Josef ꝫꝫ

Ad Est Imperator: Septimi Severi et Antonii Caracallae constituo festibus castigandum, qui per Genium Seu Deum Domesticum et principis juravit, quam Constitutionem, paulo post Alexander Imperator Sustulit. Sic ad Septimū scribens et Caracallam, contemnens juramenti Deū ultorem satis hōr periculum autem corpori inferre non licet, licet Nadis Crimen Commiserit is, qui pejeravit quodam Colore per principis reverentiam.

Ex his Status Qnis eliceret, quem hnes literarum ꝫꝫ eruditae Antiquitatis expertes non perspexerunt, un de frustra illud usurpant passim, omnino urgent tr̄ptra,

ctera

† ꝫꝫ ejus Phanū h: ejus num mutil mig de ē hoc rato? arti tuissēt ic atqꝫ tollerat: ꝫꝫ Ajus Phanō h: ē Simil ꝫꝫptiū sat

cte negꝫ eō e
sed detent vestr
ntae, in quibus
sane agnosce m
posse sine alio
per Templum,
mus utiver fil
et malo jur
cum Memnon
concedunt Me
anfam obtuisse
quasi et malo
debimus.

Alter locu
statum habe
a malo Adver
Cassam, Ne m
Codicibus Ex
lutio ē optim
illis formuli
criseos, in fec
uis habitus,
tis sub Cond
humanum,
reddantur,
Saepe juram
taris, v. fal
Neveniatis
qui haud Sa
mentum p
reverentia
Satis lumin

cte negz eñ extra Scopum illa vocabula debent accipi.
Sed debent restringi ad formulas illas, aliasqz ejusdem
naae, in quibus sibi temeritas publica indulgebat ultro
Sane agnoscemus oes illas ee explodendas, negz jurare
posse sine aliqua Superstitione et profanatione, per Coelum,
per Templum, per terram, per Caput Regis, Atqz agnosci-
mus universim hoc genus Criminum, EXTIRPANDUM
et malo quit X. 37. inculcatur, non utiqz ut nonnulli
cum Mennonitis contendunt, nam oes nri liberaliter
concedunt Mennonitis ac si malam hae Corruptionis
radicem Obtinet juramentum, Sed quod illae pejerationes
quasi ex malo fonte fluxerunt ortae sri Legg. Qne Commodius vi-
debimus.

Alter locus e Jacobi 5. 12. Cum similem controversiã
statum habeant, semel em sponte vindicat ex superioribus
a mala Adversarior interpretatione. Obs ibi hanc Specialem
Causam, Ne incidatis sub judicium. Obs Legitur in quibusdã
Codicibus Eis ὑποκρίσιν. Ne fadatis in hypocrisin, quae
lectio e optima, negz spernenda, quatenus oes illi qui
illis formulis utebantur, erant utiqz fermento hypo-
criseos, infecti, et quatenus e fomentum vitiosi illi-
us habitus, Interim nos malumus legere ne incida-
tis sub Condemnationem, seu judicium, etquidem sub
humanum, Judicium, quatenus coram hnibus Suspecti
reddunturi ejusmodi jurantes frequenter, nam qui
saepe jurant, illi ãbonis hnibus damnantur vel levi-
tatis, v. falsitatis v. imprudentiae; et dicit Textus:
Ne veniatis in Condemnationem scil. Dei s: quod subintelligi
qui haud sontem linquit eum, qui tam temere injura-
mentum prumpit, et sic de parte cultus Dei s: quem
reverentia deberet custodire s: profanat, licet hinc qui
satis luminis intulerim, in pleniorem Causae boni

triumphũ

itur, qui Hyerosolimam jurat
intento animo sit Hyerosolym
qz per Caput jura, quia ō pote
rum creare id pertinet ad ma
de jus jurandum inter Sanct
Harkedrin, Cap. 3. Ubi em ho
quis alteri jusjurandum (ut
vove mihi per vitam Capiti
um posse retractare suum ju
negant, stone jam de Sapon
Xtō Dnus, nam ridiculum
um, ni quod plane nullum ha
nẽ sub nutu Dei, cui deo hoc
digestus derrahitur, cum Solus
jurare, hnes ãm non nisi per
ber in hoc Sacrilegi Genus,

eum morte afficere, qui jus
ceptum ō obstitit, quippe ta
resae Matti fecisse, quo Spuba
jput nullo Numine nihil
ca.. Genes. 42: 15, 16. Josephi
Severi et Antonini Caracallae
um, qui per Genium Seu Deum
vit, quam Constitutionem,
or Sustulit sii ad Septimũ
ntemnens juramenti Deũ
autem Corpori inferre non
niserit is, qui pejeravit
reverentiam.
quem hnes literarum ũigz
les non perspexerunt, un
n, omnino urgent tristra
ctent

triumphum breviter exponam Argra quibus legitimu
Juramenti usus directè Stabilitri queat.

Argt. I. 1. Sunt Contectus Scrae, quib; jus jurandum commen-
datur, et traditu, ut insignis pars Religionis et Cultus-
ni Deut. 6: 13. et. 10: 20. Audi Israël Deus tuus unus
ad ejus nñ jura, Excipiunt Adversarii Dñ voluisse Sub N.
Trō, verum Sub N. Trō id locum non habet, nam id cum
Sanctitate N. Tri. ō convenit, & hoc N. Ç. Adversariorum
Supra jam refutatum et inprimis modo notandum
Deut. 10: 20 recensentur Religiosissi illi honore, qui ex
aeterna et immutabilis Summi Numinis Nat pfle-
ebant, qui ad amorem Dei ptinet, qui amor Dei è ea Legis.

2 Argt. Esa. 19: 17. et 65: 16. qui jurat in Terra juret
per Deum Verum, quae Prophetia hanc Veritatem s. quā de-
fendimus s. tanto magis adstruit, quod ibi agat. de Reli-
gionis meliori Scil. de N. Tro, adeo ut Dii Cavillaō, Adver-
sariis adimitur. unde Heb. 6: 16. Homines per eum, qui ipsi
major ē jurant, qui Dii Controversiae finis ē Scil. Deum.

3 Argt. Confirmant (a) Exempla Sanctor. Vet. Tri, ut A-
brahami Gen. 14: 22. Isaci Gen. 26: 31. Jacobi Gen. 31: 53.
Davidis 1 Sam. 24: 23. Eliae 1 Reg. 10: 15. (b) Exempla Sanc-
rum N. Tri. ut Pauli Rom. 1: 9. et 9: 1. 2 Cor. 1: 13. ubi for-
mula Solemnis juramenti consignat. Gal. 1: 20. 1 Tess.
2: 5. Signum ē inprimis notatu qd ē Apoc. 10: 5. 6. De
Angelo Solemniter jurante per Deum verum, qui vin-
gelus invocatus s. non am creatus s. videt, ipse ē npse-
diator, et Angelus foederis. cujus pinde.

4to Auctoritatem et Exemplum arguemus ēm in for-
mulis illis toties repetitis, Amen Amen dico vobis &. Ubi
alluditur ad Illustrem illum locum Esa. 65: 16. Adde quod
apud Judaeos ab ūi memoria et Seculo vox Amen fuit
usurpata in Sanctificationibus religiosissis et in Sanctio-
nibus, ut patet ex Deu. 22: 16. 17. Num. 5: 22.

5. Ipse Deus loquitur verba sua et promissa rata fecisse

juramento

juramento, qui
nitatis jubet. Apo
Gen. 22: 16. Adde Ca
missa sua juramen
rum nā dicat ne
Deus juraverit. q
re tractat id on
nra nobis confer
nihil largiretur.

6. Argt. Hinc Sub
nimum in officio
ge Zelus per jur a
deat in Sub officio,
supra nomini, qu
juramentum.

7. Adjunge jus ju
bile Sacerdotii, & tan
quod deducere ul
fundar melius.

8. jus jurandi
lites et controver
vocentur, jam
rum agitata, nu
quiescere Sinu i

9. Primum faciem
re, quod jus jur
aliquis dare po
rum mitum qu
tum recensetu
tum modo agnos
videt, et audit, 2
rum, et Justum, 3
narum agente
torem virtutis
timum vindice

juramenta

juramento, quod ſ: tanquam: aliquid ſtupendaebo,
nitatis jubet, Apto animadvertere Heb. 6: 17. 18. Ψ. 110: 4.
Gen. 22: 16. Adde Gal. 27. miretur quis Caãm cur Deus Ψ
missa sua juramento firmaverit, cum Deus, quod ve,
rum nãa dicat nec mentiri possit, ẽ certissimum, Rão ẽ qd
Deus juraverit, quod ipse summa cum cura, zelo, ordo,
re ſtractat id omne quod nobis cum agit, quod nihil in
grãa nobis conferenta langvescat, sicuti in gloria sua
nihil langvescit.

Hquod Deus ita voluit insinuare.

6. Argt. Hinc subsumo, jus jurandum ẽe stimulũ ma,
ximum in officio suo coercendum et firmandum justus,
Ψ Zelus per juramentum cuiq; inponit, ne langve,
scat in sub officio, qua rãone iterum jam elucet, quod
supra monui, quod ō ẽ malo, sed e Sancto fonte fluxerit
juramentum.

7. Adjungo jus jurandum ẽ concipiendum ut insolu,
bile sanctissimi, et tam publice, quam private vinculum
quod deducere ulterius ō vacat Judiciosus lector per,
pendat melius.

8. jus jurandum ẽ tuta ancora et Sancto, ſ quã
lites et controversiae dirimuntur. ut Apis Hebr. 6: 18.
vacillatur, jam vero vita Nra tot fluctib; dubitaõ,
rum agitata, nunquam posset in portu tranquilo
quiescere Srie illo admiraculo.

9 Finem faciemus huic Controversiae hac Considerão,
ne, quod jus jurandum Sit publicum testimonium quod
aliquis dare pot. de Virtutib; et atributis Dei, unde
non mirum quod antea diximus, rpi quod juramen,
tum recenseatur inter pbes Cultus Dni, quippe T. qui
bo modo agnoscitur ẽe Dn Scius, et Dn potens, qui Dia
videt, et audit, 2 Juramento demonstremus Deum Son,
ctum, et Justum, 3. verum et Constantem. 4 Iuram Veri
narum agentem, Dia q; inspicientem. 5 Remunera,
torem virtutis et pbitatis largissimum. 6. Impiorũ acer,
rimum vindicem.

J. Anger

D. An per Sanctos liceat Jurare, q. 102. Quae haetenus ad legitimum usum juramenti dicta sunt, ea modo transferantur ad vedargutionem abusus, illius cujus se reos reddunt Pontificii, qui honorem juramenti adferunt, etiam Sctis, B. Virgini, aliisq; Creaturis Obj. Contagio haec venit a Judaismo et Gentilismo, nam 2do Ethnici ybant per Deos Deasq; Oes, non tantum, imo per magnos qqz Heroas hnes, per genios mandosq; defunctorum, per Caput, Genium q; Principis, et p Oe illud, cui aliquid luminis, h. e. aliquam particulam divinitatis in se putabant. Hinc e quod Romani Milites juraverunt per arma sua et per illas aquilas, quae Legionibus Oferebantur. 3 Barbari vero milites p: ut omnium amus Marcellinus ait in Commentationibus lib. 3: / gladium p: in quo, Non in martis ee putabant: / nudum hunc adfixerunt ad jus jurandum militare ferendum, et Standum, quale juramentum e illud, quod Caesar bella gladio notavit lib. 7 Cap. 21. Romani jurantes Mensam tangebant Vid. 4 Judi dejurabant per Sanctas personas, ut Sacrificia e. gr. per Sctos Angelos, Protas, Patriarchas, per loca Sacra, ut per Tplum, per Altare, per res Sanctas, ut Sacrificia et donaria Deo oblata, per Hyerosolimam — Matt. 5:36. ad quorum Contextum dilucidationem facit Quod Secundum Otrinam Phariseicam, jusjurandum per oblationem Deo Sacram ee plane Sctissimum et inviolabile. 2do Juramentum p Altare, et Tplum Sstitum erat e Contra nullius momenti, hinc adparet illud quod xps dicebat. Eve a malo, in est em in ejus medio juramento 1. Superstitio. 2. Vanitas, 3 Hypocrisis. Obj. Patrum torum hoc genus Criminis vellicat, refutat per definitionem juramenti, in quo em e invocatio Solemnis & Hanc definitionem Superius enucleavimus, diluemus adhuc quordam Electus conquisitos, quibus adv Sua tegunt vanitatem, eamq; instruunt.

Argra

Argta Adversariorū quibꝫ volunt ꝓbare quod debeamus per Scōs jurare sunt sequentia. I Ex Deut. 32:19. et 4:26. ubi Moses testatur Coelum et terram. R nihil commune hōre cum jure jurando. Est ēn figura Rhetorica Apostrophe ad res inanimatas, quod ē frequens. Jer. 2: Obstupescite Coeli. Ex. hinc non concludunt Pontificii nos debere jurare per Sanctos.

2 Non plus roboris in ea videtur. 1 Sam. 20. 2. 2 Reg 2:2. ubi formaliter habemus jurantes per vitā Jehovae, et vitam āae tuae, quae duo verba si juncturim Summatur nihil aliud significant quam jurare ꝑ Deum, qui ē sāa vita, āaeꝫ nra, sed melius ē divellere, ut Postrius membrum nō ꝑ jurare ꝑ āae meae vitam, refera tur tantum ad asseverationem, tam vere Scil. ut āam tuam velim vivere juxta illam latinor formulam, Ita mihi Salvus sit &. talis asseveratio occurrit 1. Sam. 1. 26. et 18: 45. 2. Sam. 11: 11. Ex hinc possunt Pontificii &.

3 Extra Scopum torquetur, quod Gen. 31. 53. ubi timor, et pavor Isaaci est ipse Deus, ad quem timorem Patris sui dr jurasse Jacob Filius, qui se Patribus tremendum nomen manifestaverat, Ex Adversarii ō possunt ex hoc loco concludere ꝙd debeamus ꝑ Sanctos jurare

4 Argtanter adhuc Pontificii ex Gen. 42: 15. ubi videtur Josephus Jurare ꝑ Pharaonem dicens: ita vivat Pharao, non exibitis hinc, donec minimum vestrum fratrem huc non duceris &. licet per Scōs jurare, Rut Supra reverendimus ad locum 2 Reg. 2:2. 1 Sam. 25: 26. Quod Josephus ō juravit tantum asseveravit ac si dixisset. Ita mihi Salvus sit Pharao & Alii opinantur Josephum ideo juravisse ſ: vel potius asseravisse ꝑ Pharaonem, ut eo magis se Simularet Aegyptium Coram Fratribꝰ suis, inde tn ō possunt concludere Pontificii Juravisse Josephū per Caput Regis Pharaonis, Ex. licet nobis ꝙq jurare, per Sanctos.

Esa I 2 Prosopopeja Halgatásra ejtett sor

* David Jónathánnak így Elaʒárt a' tekintetes hitsok egy lépes lézér ein élitmenek ki a' halálnak. || Elisey Jerycho Bethel Jericho Jordanis mellé. El ment vízig a' tekintetes || Jákob Labánnyal ment és hüségét ará ígyan mint Jákob fellyel ne ai fellyel a Vallyát a Vallyi Istennek pitchik a Kehrub tulajdon mestersége Egyiptus Asszyria Babylonia

Resp. ſo A Thora elrendelése ezen emlitendő kétkedő bani 2o Mint Jegyhez tartozik. 3o Világ igazgatójának Tekintetes a tulajdonok Mint illenek ige Ex Num 6: 13 Felső tisztelet a' Istennek 4o Cron 63: 16 Abrahám Mint Istennek

Dom

Dominica XXXVIII.

De Quarto Praecepto Qrio CIII.

Laudanda ē prudentia et circumspectio nostri Cathechetae, qud circa 4ti Qcepti enucleaōnem versatur, ꝯ: ḡm prudentiam imitari debent illi oēs, qui hanc d̄trinam pro Concione ꝓtractant: ꝯ ꝑsertim cum hoc infelix sed dum partium Furii et Coecesi ꝯ: quibꝫ nominibꝫ Eccl̄a mḡ Scissio facta est: huius mḡae explicaō cepit haberi ꝯ. tessera et vexillo signoꝝ publico, ex quo signo facile dignoscebatur, quis cui ꝑtti faveret, an Coccejo: vel Furio Hae lites infaustae Cocceji et Futii maxime et Qcipui circa 4ti Qcepti mām ingens detrimentum importarunt in Eccl̄as et hribus Carnalibus largam ꝓbuerunt occaōnem negligentiam dissolutionis et licentiae circa diem Dominicum, cordati vident et deplorant, nullus eñ dies, tam negligose habetur, nullus dies tam ociosè consummitur, nullus dies tam Secure ꝓfanatur, quam is, qui Culto Dno, tam privatim, quam publicè, peculiarem in modū consecratū, quae dies religiosiꝫ à debet haberi, et in exercitio pietatis deberet transigi, sive d. Futii statuerent Sentēa Scil. Quod diei Dominici observantia sit Constitutionis, et Authoritatis Divinae sive ꝑ Cocceji Scā Quod diei Dominici observantia sit authoritatis et constitutionis Ecclasticae, & Qd quicquid peccati circa observantiam diei dominicae, id revera ō ignorantiae, Sed corruptioni humanae adscribendum ē, qua corruptio hna avide captat mirimamḡ occiandi ansam, ut eo melius parcat carni, et ocio, negꝫ laqueis ad pernicicm stringat. Huic am ꝓfanaōni, ne valeat et revalescendae, dicrim ut obviam eatur et regagulum ponatur existimo ni Suggestibus Ecclasticis, ꝑ subtiliter, disserendum, debere de origine Sabbathi negꝫ Qnes

Olymp. Ishangi Nymda Delphi Nebagud. Bal Sidd de Sab
Pil 12 vela lipt 40 Jeh. 6. metreta bor. 4o=
Borja Hejork imeget Egyiptomiak Apis Serapisnak. —
Be. Istenbeliek ay Gonoszkan Istennek ꝯ altak ꝯ imaget F

x Voetius Gisbert m. h 1676 vols Utrech ber Theolgiae Professor

Coccejus (Joan) Sjölz franequerz, arnsian Lejdaiz Theoli Prof: in h: 1669:

Text 2 Mos xx. 8=11. Megcsalik: Exod. Jny nyo kuttsij ny volt neg ꝯ Pogany Istenek Petrpius vid. Hoorbeeckius 2o Jasuitum Ielich. 3o Missk s.t. Izraelitak Be. Istenbeliek

Dom. XXXVIII.

Dom XXXVIII.

De Sabbathi origine eē ri Templis agitandas, sed potius omri amputandæ litę, relictagę omni opinione consentiendum ē ri id, ri quo oēs viri docti uno animo consenserunt, nēp diem diicum ēē Sanctificandum, et singulari quodam raōne, cultui divino ēē Sacrandum, tum publicē, quam privatim ut mens ra quotidianis laboribus, rerum terrestrium agitata die dominico magis vacet, et se aplicet ad res cælestes meditandas, libere, ruis gę Ecclesia mediteur, ut ri Sempiternam quietem et Sabbathum magnum N. Ti intret Cujus æterni Sabbathi initia et primordia ri Terris debent degustari, ob aabus ris ri communione familiari cum deo, cujus ti Sabbathi complementum erit ri Cœlis, cum ad immediatam dei visionem et fruitionem advehemur, unde oportet, quod Spu xti sit vacuus is, qui huic sanctitioni et legi jucundæ et facilimæ animo non adsentiatur ob Sequent. raones:

1 Quia inter oēs constat Exemplo Aplor, et xti, primū hebdomadis diem datum fuisse cultui divino, solemnibus abeundo, qui id detractat, ostendit se ō duci Spū xti, ne discipulus xti ēē mereatur.

2 Quia Eccla xtiana diem dominicū observavit et sanctiori quodam modo voluit dedicare, ad memoriā resurrectionis xti, qua resurrectione melior decoro, inde ē sancita a xto, deinde dedicare voluit Eccla xti, ana diem diicum, 2 conventibz Sacris publicis, ad publicam ædificaonem ri fide, cum domesticis ggē, exercitiis ad uberriorem ri fide profectum. Ex. qui officiū hoc non lætus lubensgg suscipit eo ipso ostendit se indignum ēē membrum Ecclæ, cui nec sors, nec pars competat ri communione xtiana

3 Cum cultus Summi Numinis solemnior liberior et a curis hujus vitæ solutior pfluat ex morali ggē obligaō

Kuglire is a'mid Antisthenes a Görög irnnyelvből neveti

Kardos tudós Mi az irnnyv? Heortver. prefatio. Sonntagsbuch Mayer 1750

testatus caput à cujus ægrotabundi Maria Stuart

& xiv Bendek. Toletanii Sinot P. 589. Hieronymus

re et cum in decalogo Specialiter commenderetur, virgo
xebellem se ostendit is adversus Deum, legemq; Dei sanc
ctissam vilipendit, qui huic legi se subtrahere vult. et
alteri se annexum ee ostendit vinculo pessimo: Sella
boribus quotidianis: o am deo obstrictum ostendit
se vocare operibus tenebrar, cum omino Sumat Sep
fidie laboribus Carnalibus addicere, nullumq; diem deo
Sacrare.

4. Ingens e dei beneficium, quod nobis integrum con
cessit diem, quo a curis terrestribus desinamus et di
vinis rebus vacamus, et in quietem Coelestem recum
tamus, altoq; fidei in Coelum evehamur, tum publice
tum privatim Sacra tractanter ac meditantes, ut ma
gis magisq; ad imaginem Patris Coelestis revocamur,
gaudiaq; vitae Coelestis Sgustemus. Ej. nimis Carnale
ingratum Communione Coelesti indignum se pdit is,
qui tantum beneficium rejicit, et munus Sanctissi
mum spernit, et potius jugum odiosissum raonibus
vanis, Sexibus q; morbis undiq; acquisitis munu
ee putat, et vanis raonibus tanquam jugum ducu
exstimat ee indeq; rejicit.

5 Haec dia Concludam et adstringam insigni contex
tui Esa. 58: 13. 14. Si retraxeris pedem tuum a Sabbatho,
ut ne inclinaonib. tuis die meo Sancto pudeat, sed voca
veris Sabbathum Delicias, Sanctumq; Jehovae hono
ratum, eumq; honoraveris, non Sectando tuas vias,
o loquendo Verbum, o inveniendo tuas voluptates in
deliciaberis in Jehova, tunc faciam te equitare in
excessis terrae et Cibabo te haereditate Patris tui Ja
cobi; fatur os Jehovae Ante dia Obs e hic api de di
eb N. Sti, Sabbathum am designat in hoc oraculo illum
magnum Sabbathum populo dei reservatum, sub oecono

DOM. XXXVIII.

mia meliore, cum requiesceretur a mortuis et malis operibus ut Deus Sanctificaretur in consummato Facie re gratiae Illud Sabbathum illuxit, orbi terrar, cum Xtus a mortuis resurrexit. Tunc 1 data ē quies a jugo peccati, quippe quod jam in Sepulchro Xti erat abolitum. 2 Tunc ē data respirāo a Servili jugo, quod Colla Dñi serat, hactenus fidelium. Tunc 3 Coepit Dñus Sanctificari in ōibus operibus Suis tum Creatis, tum increatis, et renovatis per Verbum et Spm Suum. 4 Hoc Sabbathum in Terris inchoatum, Continuabitr per oem Seculorum terminum. 5 Hoc Sabbathum ē in terris Symbolum et Signum Sabbathi Concelebrandi ab oibus Sanctis, tum in hoc Statu gratiae, tum in Statu futurae gloriae. Et quia Dies Dominicus hodie ē Symbolum, et Specimen Sabbathi aeterni, debemus et diem Dnicum, et Sabbathum aeternum appellare Nre Sabbathi apud Esaiam loco citato, cujus mentem jucundissimis libertatis Evglicae Colores describentem brevi hac Graphi illustrabo: 13 Inter officia, quae a 13. recensentur Obj.

1 Eadem a Sabbatho avertere est idem ac indulgere sibi in illis rebus, Sectandis ēē occupatum quae carni inserviunt. 2 Ea die non Studere voluptati sua, et priae, idem ē pprie, ac non facere inclinaōnes suas, sed neglectos Cultu Dei dare se se occupaōnibus illis, quae nāe Corruptae Pr gratiores.

3 Vocare Sabbathum delicias suas, idem ē, ac Sabbathum non reputare p gravissimo jugo; sed potius Summa cum libertate Suscipere Sabbathi observantiam et cum Spali dulcedine exercere.

4 Sanctum Dei honoratum ÷ ac Sabbatham censere, gloriosum, Dño munere, seu dono Dei hribus ex Colla tum, quod Summa cum reverentia o excipere exercitium, ac potius in cujus observantia decus Suum

Szombat' mi szentelse ? mi nyugodalom napjan

Debeo

1741. 2o-05.

Kolak Esmi
Szolgálat
In igije
pred. Jesu
tartoznak.
3o Sz: Gyül
gyakorlása
4o In igéje
halgatása.
5o Sacramto
cles.
6o Jonak
Isteltöltö
nyugtatodni
Kyne A tör
vönyeihez
ar ein tää
nyúrgesemet
korlà adni
Mi atyánkos
7o Világi
dolgaknak
mint mulan
dokat félre
tenni. -

Epilogus

1o Miben
állott regen
Vocare
ar O Smi
szombat:
2o Miben
all az ujj Szo
Ugy szen
ör ök

Deber fidelis hõ collocare. 5 Si illud honoraveris
non sectando vias tuas - si deposueris et vanis rebus
mundanis, viam coelestem ingredieris et sursum sanct
moniae alacrius urgebis &. 6. Et non invenies voluptat
tuam, nec loqueris verbum in quo deliciari possis: si vero
tuas dignitati tuae non convenientes, verbaque tua terrena
die Dnico commutaveris cum verbo Dei.

℣B officium versu hoc recensitis connectunt jam v
14. tres insignes promissiones, 1 Tu deliciaberis in Jehova,
i. suave erit tibi propinquare Deo & cibo occupatis, piisq;
meditationibus, sentiesq; Spti consolationem, adeje et pingve,
dine eris satiatus, et magis magisq; tibi exercitia sanc
ctitatis dulescent, quae carni ingrata sunt. 2 Faciam
te equitare, sup excelsa terrae - faciam ut totus ter,
rarum orbis tibi subjungetur. Obs. Fidei Metaphora est,
desumpta a victore, qui equis insidens solet Triumphare
Obj 1. Cursum Evglii nihil magis impedit, quam ignavus
ille langvor, quo tum ad Sabbatismum, N. Oeconomid
tum ad cultum Dei torpescimus. Obs. 2. Si otium cordaq
ri corde, et amore, fragraverit, et si studium Spitidis, tum
in vita privata, tum in publicis, coetibus aeque vige,
ret apud oes, sine dubio nomen Xpianum, instar flumin
Dei transiret ad Judaeos, Mahumedanos, et Gentiles Dei
et ad communionem Dei in Gentes exterminatas alluceret,
3 cibabo te haereditate Patris tui Jacobi - effundam in
te oia illa bona, quae per terram promissam laute et me
fluentem Spiritualiter fuerat adumbrata, et gustan
das tibi dabo oes deliciae foederis gratiae ut Regnum
Evglii abunderet, Laetitia, pace, Justitia per Spitum, in oib
suis membris, atq; ita in magnifica illa promissio patri
bus facta compleatur. Obs. Luculentissimum hocce Vatici
nium ideo huc adduli, ut eo magis mirifica lux adfun
dat. Cathmo nostro, Dominicaq; huic explicandae.

Rediguntur hñ in Cathmo obligationes, quas prum Dce,

ptum

ptum Fidelibus Ni
rius obligationis Cap
termungs certis
gaur obligationis p
die exercendum.
rius obligationis
tis diebus Deo offe
ter cultus publicus
ministerium Evglii
gnus ille Sabbat
mine collocatur
dicationem Ver
glii, qua dicatio
rentur, a jugo p
quietem bonae
one. Jam vero
ur Scholas et Ecc
li, qui aliquando
rum Salutis, qu
timus ut et eg
um aliis diebus
dem festum
ufita cura, te
hil e determen
o. Esa. 1: 3. 3 V
erbum Dei illu
cipimus, ex S
inquit Aptus:
qui non loqu
Xps non illumi
n dicationem ve
se filior teneb
ei illis qui

ptum Fidelibus Nj Tri injungit ad duo majora capita,
Prius obligaõnis caput pertinet ad publicum cultum
eternumq certis diebus ꝓstandum Deo Secundum
caput obligaõnis pertinet ad privatum cultum qua-
vis die exercendum.
Prius obligaõnis caput spectat ad publicum cultum
certis diebus Deo offerendum, vi hoc capite 6. observa t.
debet cultus publicus Deo certis diebus ꝓstari, ideo, ut
ministerium Evglii et Scholae nrae conserventi, nam
magnus ille Sabbathismus N. Tri. Sustinetur, in Claro
lumine collocatur ꝓmovetur et hnibus, commendati,
per ꝓdicaõnem Verbi. Ef. debet vigere vi Ecclesiis ꝓdicaõ
Evglii, qua ꝓdicaõne pandantur mysteria, et hnes re,,
vocentur, a jugo peccati ad libertatem filior Dei, et
ad quietem bonae conscientiae, vi vi trina Dei commu,
nione. Jam vero Mysterium Evglii nutriti, et foven,
per Scholas et Academias, vi quibus informandi ꝓ,
illi, qui aliquando dispensatores sunt futuri Mysteri,,
orum Salutis, quam tñ maãm ꝓmittimus 2. Addit
Cathmus ut et ego Sacros Coetus frequentem studiosẽ
tum aliis diebus, tum ꝓsertim festivis diebus, Innuit
hic idem festum Dnicum, et alios quoslibet, quib: oib:
depositis curis, terrestri deo commendat vacare, nam
nihil ẽ detrimentosius, quam desertio cultus Heb. 10:
5. Esa. 1: 3. 3 Verbum Dei diligenter audiant est a.
Verbum Dei illud medium per quod regeneramur, fidem
acipimus, ex singulari Dei ordinaõne, quomodo hñ
5: inquit Aptus: si credent si non audiunt ut et Esa 6:
20. qui non loquit, juxta Verbum non habebit aurorã
ꝛ Xꝑs non illuminabit eum Spũ graãe, et gloriae, qui
hñ ꝓdicaõnem verbi contemnunt, manent in tenebris,
et se filios tenebrar ostendunt, est adhuc ꝰ Verbum
Dei ꝓ illis qs qui fidem jam receperunt, et regeniti ꝓ,

vi pabulũ

in pabulum Coeleste, per quod verbū ut pabulum
debet enutriri, vegetari, et sustentari, donec ad mensu-
ram Corporis Xti perveniunt, Et hoc officium nēmo sine despe-
dio Salutis suae pot. rejicere. Imo privatas ppr meditaōes
et lectiones debent publico officio conjungere, ℣. 1: 2. 4 u-
tar Sacramentis, quae sunt Signa et Sigilla foederis
gr̄ae, et canales uberiores, ex ipsa institūone dei, quam
S. Sctus p occultas operaōes, ā abus fidelium deplicat.
Et hoc officium nemo pot. spernere. S Addit Cathmus ℣
cibus publicis meds ppr adjungam Obj Deus ubiq se pa-
rentem exaudit, tum in Conclavibus, tum in publicis
Templis, Nullum dr̄ē dubium Deum singulari modo ad-
ē in Scibus, quae in publicis Coetibus, et Eccliis fundun-
tur, negr in nihillum prnissum est Domini illud: Ubi duo
aut tres in Nomine meo conveniunt ibi Sum. Estgr haec
pars Essentialis Communionis, Sctor, quam quis ō pot.
negligere sine gravi Crimine. Et conjungendae sunt ppr
privatae cum publicis, nam Cathmus privatas ppr
non excludit, imo conjungendas publicis ait dieb; oib;
Sed precipuè Dominica
℣ Addit Cathmus ut ℣ facultate pauperem juvem
in publicum Eccliae thesaurum conferam aliquid, haec pars
essentialis Communionis Sanctorum oib; diebus, sed
precipuè die Dominico observanda secundum mandata
et exempla Eccliae veteris, ut 1. Cor. 16: 2. primo die hebdo-
madis quisq seponat, quid valet ex dono dei dare & sunt
dona illa triplicia Spiritualia grati odoris, quae cum
Nā N. Tri consistunt, Hebr. 13: 16. de operibus bonis nec
oblivisciminī, talibus in donis Deus gaudet cujus ca-
pitis 13: et 4: 15. habemus memorabilem et commendatā
Sanctificaōnem illam, quae consistit in Confessione pu-
blica Sui Cultus, cui hae veluti appendices accedunt.
Secundum obligaōnis caput ptinet ad cultum priva-

tum

tum quovis di
gnionem oi tempo
cidatonto religio
er tota vita ob
tamus S Sctum
in nobis ffici.
in Coelib celebr
Judaicum pp
quae jugo peccati
Obj Maam hane
Gal. 4: 8. 9. 10. 11. de
Patricinium Supr
tura ventura e
talis, qui fecerit
observans, Sabba
servans, ne facio
Obj Ad mysteri
eis et declar abo
fathum Judaic
Signum Signacu
Dei, dr̄ vero 1.
ramentale, Cr
dit ex opevum
tes ad novam q
Creaōnis, multo
Deus dem glori
in quo opere
obsignavit libe
raone ex Aegyp
testate a Tyran
R. 3 Representar
consistit in ver

tum quovis die ꝓstandum, id qꝫ ad internam relli-
gionem oĩ tempore ꝓstandam, ꝓtinet, quae oĩa haec offi-
cia tanto religiosius observabimus. Obs hic, hoc 1. ut oĩ
et tota vita abstineamus a pravis actionib⁹ 2 ut petit-
amus Sctum operari in nobis, opusqꝫ Sanctificaonis
in nobis ꝓficiri. 3. Sic in hac vita exordimur Sabbathum
in Coelis celebrandum. 4 Supponit Sic id qꝫ Sabbathum
Judaicum ꝓfigurav erit requiem ꝑpetuam N. Sti.
quae jugo peccati et cerimoniar pertracto vigeret.

Obs Haec hanc ex ꝓfesso tractavit Apus Hebr. 3: 11 et seq. et
cap. 4: 8. 9. 10. 11. debetqꝫ observari ante luculentissimum Ecclii
vaticinium supra expositum Esa. 56: 2. Et salus mea ven-
tura ventura est, et justitia mea, revelata, beatus mor-
talis, qui fecerit illam, et filius hnis qui adprehendit eam,
observans, Sabbathum ne illud ꝓfanet, et manus suas
servans, ne faciat ullum malum. Coll. 4: 5: 6. 7.

Obs Ad mysterium plenius inspiciendum explicabo pau-
cis et declarabo vim mysticam Sabbathi Judaici Obs Sab-
bathum Judaicum passim solet appellari שבת אות
Signum Signaculum, et quidm Sacramentale, Foederis
Dei, dr vero 1. Signum Sabbathum memoriale et Sa-
cramentale, Creaonis, et quietis ejus, quam Deus hau-
sit ex operum suorum ꝓfectione. ubi Obs adtendere de-
bes ad novam ꝙꝫ Creaonem, nam ꝓfica Creaõ fuit nova
Creaonis, multo excellentioris, in qua Spali Creaone
Deus dem gloriam et felicitatem daret, conspiciendam,
et in quo opere potissim adquiesceret, 2 Judaeis Sabbathm
obsignavit liberaonem ex Aegypto Deut 5. 21. in qua libe-
raone ex Aegipto extitit Typus liberaonis a peccati pe-
state a Tyrannide diaboli et portar. inferni. Exech. 20.
12. 3 Repsentavit illam veram ἀπολύτρωσιν. quae
consistit in vera liberaone a peccatis et maledictione ut

perfecta

ut perfecta Sanctitas & typica dm et umbratilis, deline-
aretur, Sed ea quae ad imaginem Dei transformat in Spu
et veritate 4 ob oculos posuit et obsignavit V. Sabbathum,
illam ineffabilem Dei pacem et laetitiam, quae nascitur
ex Conscientia vera expiata nullius ꝙ amplius operis
mortis Sibi Conscia.

Secundum haec lineamenta et ductus, celebrat Sub
N. Tre Quia Deus non tm Creator universi, Sed simul
recreator agnoscitur in Sabbatho N. Tri, qui novu Coe-
lum et novam terram condidit Sua virtute, in quaha-
bitet Justitia, veritas, et in qua ambulemus in Novitate
vitae &. Sabbathismus N. Tri profanant illi, qui Veteri
ni Serviunt et novitatem vitae refugiunt, 2 N. Tri Sab-
bathum observant illi religiosè, qui in animo agno-
scunt se virtute Dei ee extractos ex Captivitate
aegypti Spiritualis, liberatos ꝙ ee a jugo Carnis
et peccati, ut nec amplius operibus tenebrarum,
Serviant, Sed ab aliis tanqm a miserima Servitute
respirent ad libertatem filiorum Dei, profanae offo-
sita in cujuslibet oculos incurrit. 3 Magnum N. Tri
Sabbathismum agit is, qui se Spiritui Sto tradit,
ut magis magisꝙ Sanctificetur, animeturꝙ in vi-
va fide, ut sic in xto vivat, xtumꝙ in se viverе
ostendat. 4 Denigꝙ Jucundum magni Sabbathi Fe-
stum Celebrant Fideles, cum fructus Spus Sancti
Spus inhabitatis, et gustant pacem illam, quae om-
nem Serenitate transgreditur cogitaonem, atqꝙ ita o-
culi in vestibulo Coeli versantur, libant gaudia illo
quae hactenus, Sub aeternitatis Sigillo erant conclusa.
Ex his pott. luce meridiana clarius, quisquis majus
Sabbathum N. Tri colat Sanctius in ejusꝙ dulcedine
interiore, profician, eo magis observabit Diem Dnicum

E Contra

E Contra Carnalem probet. e miserumq; Servum qui,,
cati Cui nec gaza nec Sors est incommunione Sanctorum qui
Cumq; Sanctificationem liberam filiorum Dei libertate dignam
repulit,

Tit 2 Ephes. VI. 2, 3. Tob. 4. Deut. 5.

DOMINICA XXXIX

Quaest. CIV. De Vto Praecepto

Quinto quinti Praecepti in duo membra suum membrum
exhibet officium ni Parentes Dum membrum addit pro
missionem Cum Sii inquit prolongabuntur dies tui Sem,
per terram, quam Dominus Jehova est daturus tibi: mem
brum prius exhibet officium honorandi patrem et Matrem,
Cum Sii inquit: Honora Patrem tuum &c ubi hic iterum
duo: (A) quam late se extendat apellatio Patris et
Matris: (B) quanta sit latitudo vocabuli Honora: A
Quum late extendatur appellatio Patris et Matris ob
A) expositioni huic aliquid fundati loco praemittemus:
B) Rem ipsam sive latitudinem Patris et Matris adpel,
lationi dabimus:

A) Praemittimus aliquid expositi vocis Pater et Mater et
quidem duas regulas Hermeneuticas: 1. Regula Herm
nea est: Legislator vel in vitio damnando vel in Virtute
Commendanda exprimit id quod Summum est in suo genere
Ex qua hoc Praecepto infungitur obedientia erga Sapi,
entes ad Cujus obligationis Vim ac Religionem tanto
fortius adstringendam, in lege iam proponit id quod per
natam insuadvii omnibus, et ubi nisi fallit Summus Legislator
ipse honorandos esse Parentes ut ita per sentiscamus om
nem obedientiam praestitam a inferiore erga Sapi,,

† Tudos Sido, a' tanitványok értelmére pirve így
szának mindjárt Platonról hasonlítanak egybe és a' Judaeusok P. c. 40 János és
Sidó Platonnak neverik: ő Szt egyik ditsérő mint Táblára de immunis Tabor 2
csak Hertia vetkőből conjecturabol vagy bizonytalan Sidó Traditiokból, allan

† Mert ninc 2 ok
ki olvasson
Gazdag 562
Hogy Apuk
és anyjukat
Tsát. 2 Mos XX
v. 12. Tisztel
jad Atyádat.
Exód 21. 15
p. Kik tiszte
sik. első tudo
vik Embereket
vő tőrtelségek
jogtalan magá
ké 2 Mózes arról
semmit sem szól
tudnak tőlök
ismeretes Hány
szor vitt ég
tudjon hány
misztikus hely
Hah ezt nem
ja hogy Krist
tábrára 2-ot
táblákra
mond a tíz
nyre beszél
ismer. 3-ra
ez jó tudja
ugyan tiz
ujjaink tiz
ar katekis
vel mutat
ujjain ve
szik a tíz
dolgokat
ar 2 tenyé
ar 2 tudat
mint 2
Philo Judae
P. c. 40 János és
Tabor 2
Tradition
allan

a' vglabesky von Flav. Josephus P. C. 72. a' ki Jerusalemka Romanokelio el pusztitasakor ele Jeruzsalemi ostromallapitasky Flavius Vespasianus Caesar rabszolgakent vele elvitetett abathemi ö tölle: ö is 5 par eggyütt Stet a' mäsikra.-

548

Dom XXXIX

4e A R. Katholicorum

5ta ar 1sö ij

2da palatinat együnk torvenyeben

Sz. Pal. Thurzai

Sz. Pal. Nadasdi

Sz. Pal. Esterhazi

Sz. Pal. Erdödi

Sz. Pal. Batthyani

Sz. Pal. Illeshazi

Sz. Pal. Csaky

Sz. Pal. Forgach

Sz. Pal. Koloni

Sz. Pal. Szechi

Sz. Pal. Zichi

Sz. Pal. Keglevich

Sz. Pal. Draskovich

Sz. Pal. Palffi

Sz. Pal. Illyesházi

Sz. Pal. Revay

Sz. Pal. Orszagh

Sz. Pal. Balassa

Sz. Pal. Wesselenyi

Sz. Pal. Szapari

Sz. Pal. Kohari

Sz. Pal. Szirmay

Sz. Pal. Ujfalusi

Sz. Pal. Okolicsanyi

Sz. Pal. Perenyi

Sz. Pal. Bathori

Sz. Pal. Kubinyi

Sz. Pal. Dobo

Sz. Pal. Szecsi

Sz. Pal. Vay

Sz. Pal. Majthenyi

Dom. XXXIX

rionem, Deoque gratam esse observantiam Sacratissimi illi, quo Vinculi Nodo, quo parentibus obligamur. Et contra inobedientiam est omnem inobedientiam Turpem Deo esse ingratam.

P. Regula Hermet. Sub una Specie vel virtute vel Vitio Universum genus Virtutis vel Vitii Comprehendi, ex quo fonte, Sub Parentum Veneratione ingenuit omnium Majorum honorum Cultus, M. Videamus quam late extendatur hoc Vocabulum Patris et matris. Obs. 1. Nomine Patris Lato sensu venturo omnes illi, quibus aliquam eminentiam Dignitatem et autoritatem in se habere videmus, quae nostram obligationem adveneration demeritum. Obs. II. Omnes illas personas quas nomine Patris et Matris venire videmus omnibus in tres dispescimus Classes: ergo Consideramus eas. 1. In Aspectu Oeconomico seu domestico 2. In Aspectu Ecclesiastico 3. In Aspectu Politico.

1. In Aspectu Oeconomico seu domestico obs. Primus et hic, ad dubio est antiquissimus Status Oeconomicus seu domesticus Superiores familias, ubi jam A per Patr et Matrem designati non tantum illi quibus proxime Vitam debemus, sed Parentum nomine veniunt in Statu domestico 2do Progenitores omnes denique 3io Parentum nomine veniunt omnes, qui in Parentum Nomen et Jus Sostitutione Matrimoniorum adsumuntur, sic Uxoris Parentes et Mariti, nobis Patres et Matres. Sunt vel 4to qui vo Mentale ultima et Legibus nobis praecipe Volunt autoritate Patrona Sic Tutores.

2. Status est Ecclesiasticus obs in Statu ecclesiastico Sunt Parentes nobis A qui doctrinam nobis praecipiunt. 2do qui nos informant praeceptis Sanctitatis Virtuti ac

pietatis

obs. 2. Sz: Nelegyen idegen Istenid. Ex vagyok a te Urad Istened.

első a 2ik Sabban és igy a' mint Mosestöl még nem tanult

hatodik a 3ik ötse Negyedik. Sz. Pálnak tsöllelkedjen rajta

eltörjük. — Propos. 1. Ali cumulo a platonok igaz értelme.

2dr Mienii vetlich tálsatnak mienii jö. Beleértik parancsolatnak.
3dr Mienii igeretik vagy fenyegetések alatt. K. j.

Dom. XXXIX.

Mt Mien nich a platnak esztelne? - Matt XII. 49. Mutatja az Úrnak szavaiból, hol Környülállo tehetetlen vagyon, hogy a Szükségben a Palestinabeli a Subolcsak Synagogajokba ejtsék egy emberben? mert ezt az egy dolgot ott kiváltak vala tudni, hogy a Szolgának nehezen egyezik a Gazdájával, ha az ő akaratja ellen cselekszik.

pierarıs, Doctores videlicet et Pastores, qui ubi aliqué Seminibus Salutaribus, mistent et imbuunt, cum quasi generant, pariuntyz adeo, ut non tm Patrem, sed ém Matrem Nomen gerant, 1 Cor. 4: 15. coll. cum Gal. 4: 19. 1 Thes. 1: 7. quae loca huc faciunt.

C Status é Polyticus in quo Statu Parentum Nne veni, unt. Principes, Reges, Magistratus et quilibet Ppoten, tium, qui nobis Pfiguntur. Hsce nominibz Nomen Paren, tum vindicavit non solus Stylus, Pfanus, sed ém Sacer, Sra, ob gravissimas raões sequentes.

1. Quod tantum vis auctoritis Effectuae et imperii Pp, fluant ex regimine Domestico et Paterno, quod é antiquissm.

2 Ut per blandijsm Nomen Parentum, molliatur, quid, quid ceterum durum eet in subjectione, sed relaõe Pa, terna ó Pmittit ut Tyrannidem quis exerceat, licet sit Ppositus aliquibus.

3 Ut sic inspiraretur tener ad fectus, quem Deus vult Pstari erga Superiores, et inferioribz in quacungz tandem relaõne. 4 Ut discerent Superiores qqz erga inferio, res duci ex visceribus Paternae, et Maternae Pietatis ut Tyrannidem exercerent.

II Videamus quanta sit latitudo Vocabuli Honorare, ubi in voce Honora 4tuor insignia officia obs. 1mo Ut ho, minibz supra recensitis, exhibeatur honor, amor, Fides.

2 Ut istorum fidelibus Pceptis et castigaõnibus nosmet fideliter submittamus. 3. Ut graviores qqz eorum mores, Nra patientia tolleremus. 4to Pcipué, ut Cogitemus Deum nos per eorum manus regere, adcoqz semp in mente habeamus in negotio Parentum nobz, cum deo res habere.

Officium 1mum adsumo: Cum honore egregia copu, latur amor, itidemqz ipsi amori et honori subnectitur fides, ut Filum existat triplex ne rumpi queat.

I Honor qui alicui defertur é vel a. externus v. ó. internus

Atyaink ig Anyainak tiszteletinek Sz: Irás Stylusa szerint. 1o A. kiketül legyetek a Externus Származandnak vettük. Ephes 6: 2, 3. Ti magatok engedelmesek azonk Isten rendtül Szülőtök. - Ti atyak anyak ne ingereljétek 2o Az életünk járo tisztek, Királyok, Fejedelmek így egy Saulnak 1 Sam 24: 12 Miként az Ezeredi pusztájon Dávidnak

Dom XXXIX

a Externus honorē is, qui nutibus gestibus q̄ corporis pogitū ad reverentiam compositis gestibus, Obs. 1
Saepissime ē fucatus aliquis mirabilis, ludos faciens
in Scena et fabula vitae hūae, in qua re nihil ē fraudu-
lentius, quam illae ☉. secretice gesticulaōnis, 3 sneu-
vāonis Corporis & Profundissimae Salutaōnes ōi Ver-
borum elegatia exornatae, stas Gstigias Legislator,
Exhibet, inspbar ō am exigit ab hūe, tam en p̄ negat, Secun-
dum moves et ritus debitos, nam obs Naali veneraō
ne adficere aliquem, est interni ad fectus effectus, Sed
ejus rei per Corpus ē Am umbra ut ita dicam.

b Honor Internus, /: quem Legislator interdit :/ est Sen-
sus Venerabundus, quo adfecti et tributi sumus
erga illos, a quibus dependemus, quibus vel 1. p̄ Naam,
vel 2do p̄ Legem, v. 3io p̄ alias caas subjecti illis su-
mus, et vivimus, qui jam sensus ō ē derivandus ex
administraone Sapientiae, experientiae, vel aliarum
dotum, quibus tales Personae supra nos excellunt, nam
ob Sapientiam, experientiam, vel alias dotes, aliquem ho-
norare ē diversum ab hoc honore, de quo modo agi-
mus. nam haec veneraō, de qua nunc agimus, ē e-
minentia, quam Deus ejusmodi hūibus supra nos ad-
tribuit, majori, v. minori gradu, qua voluntate Dei
obligamur, ut gradum illum, quem a Deo accepe-
legitimo titulo apud eos, revidere agnoscamus, un-
de necessario honor ille infernus /: de quo loquimur,
in mentibus Nris, cum reverentia nascitur et exsur-
git erga Parentes, Dominos, Praefectos, non tm bonos
et aequos, per se amabiles, et honorabiles, Sed em
erga malos, asperos, et inmites, a quibus Ceterum ab-
horremus, id quod in hac Lege, explicanda diligenter
observand

observandum ad Religiosam obligaonem vite pendendam.

Hinc jam Xpiici honori externo et interno adjungit Cathmus. 2do Amorem et recte, nam honor Justum su„ um vigorem accipit per amorem obs (1.) maximus ho„ por alioui deferendus ē Verus et Sincerus amor, ut e„ contra: maximum vilipendium et qsi ō honor ē maxi„ mum odium obs 2 Ille amor tam clementib; explaci„ dis, quam vigidis Parentib; debet deferri, ut Xcepti hoc vigorem obtineat. obs 3. Id quidm Corruptat naāe durum adparet et impossibile ut rigidos Parentes a„ memus; Sed naāe a Deo correctae et emendatae, non durum, nec impossibile hoc est, nam cum inimicos de„ bemus amare, qui nobis ō Xpfecti, aliis qz bene p„ cari, qui nobis imprecantur, multo magis rigidos Pa„ rentes debemus amare, et hoc neces est: Ut ubi quis hoc officio Xstando naām Suam velicitare vide„ tur, implorer vim et efficatiam SSti, ut illud malum naāe vincat bono atqz de ditiae Suor. Superiorum, tri„ umpher Sua levitate et mansoetudine.

Tertio Subjungit, Cathmus honori amoriqz fidem, fidelitatem, cum Zelo et Studio ardente, fidelitatem inquam, in id semp incumbentem, ut semp erubiqz constet dignitas Pri Parentum, ut eam dignitatem„ nec nos, violemus, nec ab aliis violari patiemur, obs cum hujus fidei, seu fidelitatis officia sint multa, non possumus, quin unum precipuum notemus, officiū, quod in eo Consistit ut vitam, operqz Parentib; prīs impendere, non retractemus, id urgente necessitate, eosqz ad inopiam, et miseriam rēdactos, ō Spernā„ mus; Sed Juremus, eoqz honore et loco, eos habeamus ac si Florentissō in Statu illi essent, fortunasqz Nras

illis communicemus. Hoc officium ℔ fluit (1) ex
Nāa rei. (2.) ex gevia linguae Hebr. nam Hebr. כָּבַד
honorare, Specibli usu aliquando valet laborib. ps.
qui donis Prov. 3: 4. dicit monoah Angelo Dei, quod
est nomen Deum ~. ut cum verba tua impleblentur,
honoremus Te, Adde Num. 22: 16. ut in Aegto maneam
conf. 1 Tim. 5: 3. viduas honora, vere viduas ÷ liberi,
tatem in eas exerce, quam mentem Apstus v. 4. de-
clarat, quod si vidua aliqua habebit Filios, aut nepo-
tes dij cantilli prius Suam domum revereri, et plu-
ra reddere Genitoribus hoc ēn ē pulchrum, et accepta
coram Deo, ubi Apstus haud dubios in Su verbi Ti-
pov ad hoc 5tum Praeceptum alluxit, nobisqz spe-
cialem aliquam vim ⁊ Secundum intentionem
legislatoris dedit. Hoc de primo membro ejusqz lati-
tudine.

Secundum officium Subsumo, ubi mandatur
ut ipsorum fidelibus maritis et castigationib. fide-
liter nos me Subjicittamus Obs 1. obedientiam non
posse divelli a honore, nāo dicat, nam oī in obedien-
tia ℔ficiscitur a Contemptione, ejusqz ē indicium
manifestum, Obs 2. Catechismus obedientiam man-
dat, non Solum ergo Pceptum majus, Sed ēm erga
castigationes, nihil ēn gravius ē, quam v. Verbis,
v. Verberibus, merepari, neqz quae meritab facile
excandescit.

Contrarium injungitur a Legislatore ne excan-
descamus, Scil. ad injuria a Parentibus 9nis illatas,
nam Sensus veraē Venerationis potentissimum Argu-
est, quando ad Parentum, Superiorumqz castigationes
ē exacerbamur, Sed potius humiliemur, castigat.,

nesq; et injurias p̄ salutari medicina reputemus,
atq; excutiemur, secundum illud Coelestis et unctionis
Dei verbum Psal. 140. 5. Percutiat me justus, et erit o-
leum capiti meo, quod caput meum neutiquam &c. Sic
n̄p verti debet verbum יַכֶּנִּי quod est futurum in
Hiphil a radice נכה cujus hiphil הִכְנִיא est in
Lexicis, vertitur irritum facere abolere, Sicutq;
autumant p̄prietatem ē inrumpendo, sed id nullo
exemplo pot. ḡbari, mihi placet, ut potestas sit sita in
crudo sive semicocto potius unde וְנִבְנִיא secun-
dum potestatem scāre coepit aliquid, tanquam crudū
malecoctumq; rejicere et infirmare. Illa Sgcão cla-
ret ex derivato נבל quod adhibetur in Agro Pa-
schali, qui talis נבל n̄p incoctus crudusq; ac semi-
coctus, ō erat comedendus; sed p̄ be assatus et per coctus
comedebatur. Hoc jam aspectu loci civati ?ples elegan-
tior aspectus exsurgit in quo simul Figura Mejosi,
as in est mo cum additur: Castigaonem fere instar
oleri Ossissimi, quod caput ō facit crudum statim pot.
recipi ac naalem oleri usum, quod vulnera mitigat,
et ex crudis facit mollia, matura, sua, ? Impropriè
de alicujus caput crudescere, cum animus ejus ir-
ritatur et exasperatur, quod cum nunc ad se vemo-
rent Psalter, ejus contrarium subindicat, n̄p animum
suum per illas reprehensiones, reddi molem et soni-
orem simul.

Tertium officium erat ut graviores eorum mores,
vra patientia tolleremus: Fundum hujus officii po-
suimus in Superioribus, cum diximus: Amorem ho-
noremq; deferendum ē Superioribus, non solum cle-
mentibus et benignis; sed ēm rigidis, Huc p̄tinet illud
Xti Mat. 5. 46. Sic diligite &c. Sic bonitas, clementia,

virtusq;

Virtusq; ōis p se sunt amabiles, et nāli quadam vi et potentia omnium Caritatem alliciunt, oiumq; ve-
nerationem sibi devinciunt. Si itaq; Parentes et Dei
Praepositos veneremur, tum nihil aliud facimus, qua
id Dm, quo impetus Nāe fertur, et nos trahit. Sed si
asperos, morososq; imo etiam malos Parentes, et Praepo-
sitos amamus, et honoramus, sine claudicatione, of-
ficii mei, eosq; ritus, et extus veneramur, neq; de
honore eorum quidquam detrahemus, tum ex hac
radice vera pietas filiorum erga Parentes, et Supe-
riores efflorescit, illa excellentissa virtus, et nobile
hui generis decus, atq; ornamentum, quo quili-
bet conatur sua tam privatae, quam publicae obli-
gationis respondere, atq; verbis factisq; demonstrare
id quod ob excellentiam Dm, ob eruditionem et
experientiam honorat, amatq; Parentes, sed id agit,
quod alto animo sit infixum, seq; non hominibus,
sed Deo ostendit. Servire, et in oibus suis officiis im-
plendis semp tremendam illam Majestatem ante oculos geri

Quartum officium. Precipuum ē, ut cogitemus
nos per eorum manus regia Deo, et nobis rem hab
cum in Negotio Parentum, et nobis Praepositorum.
hic jam ē cumulus oium officior, erga Parentes et Supe
riores nobis vide loca N. Ephe. 6:1. Coll. Eph. 3: 20. 22. Rom
13: 1.--5. 1. Pet. 2. 13. et s. 18. 19. 20. Sine hoc nā ut ita lo
quar. nihil aliud Pstat, ri omni opere, quam Corpus
mortuum Scil. Sciendum ē primo Dem auctoritatem
Majestatem, dignitatem, et honorem a Deo ē et emanare,
qui ea viti pendit. Haec de officio ejusq; latitudine.

IX Promissio Specialis, qua Deus Legislator hoc ce-
ceptum Coronavit hoc est: ut qui honorat Parentes,
et Pppositas, illis longaevitas in Terris dabitur Verbo

יְמֵי

Dom. XXX

יְמֵי a

jus fuit duplex
sitivo, qua ut
plongare. Obs
cium hoc gra
juet Dei Judi
bus 3plici ma
Terra Cana
lonicam, et
ditate Gentic
Gentibus cul
Coelesti haere
tem trā diti
Legislatoris, S

I Genera
tis, Precipuē, q
tenus jam per
atq; jam illi
licet Deus tar
optabilis, ob

II. Aliqui
dicit Deus: u
ditas N. Pri
tas ē totius
votis desider
obtinebur, c
ga Parentes
juriosi ibi lig
ad Solidam,
q; Statum
Defactare p
Si cum Secur
ut ita dicam
ea Pp ornam

Dom. XXXIX.

יַאֲרִיךְ a radice אָרַךְ prolongari, produci lon-
gus fuit duplex, gaudet potestate I. Altera potestas ē tran-
sitiva, qua ut Kal 99 valet. ptrahi in longum vel sese
prolongare. Obs Dies Tuos quod ēn ppter neglectū offi-
cium hoc gravissimis subjacet, atqꝫ maxime num Sub-
jout Dei Judicii, quippe suis Parentibus, et principi-
bus 3plici malo adfecti fuerunt, nam I. exciderunt
Terra Cananea, per Captivitatem Assyriacam Baby-
lonicam, et tn Romanam 2do exciderunt qꝫ haere-
ditate Genticum, et sic ubiqꝫ exules degunt, ab cibus
Gentibus culcati, et contempti. 3io Exciderunt ēm
Coelesti haereditate, et a Deo penitus in reprobam men-
tem traditi. N. B. Hisce tn finibus ō contineb mem
Legislatoris, Sed ēm prbendit ad xtianos, in eos enim:
I Generatim qꝫ quadrat beneficium Longaevita-
tis, p̄cipuē, quae jam oi maledictione ē exempta, qua
tenus jam per Crucem xi vis peccati memoria ē deleta,
atqꝫ jam illis, qui Deum reverent, colunt in ipsa terra
licet p̄gustare dona gaudiaqꝫ Coeli, quae vita ē Sane
optabilis, ob rōnes, quas quiqꝫ videre pot. existimo tame.
II. Aliquid Specialius respectu xtianor, sub ē cum
dicit Deus: ut sis Longaevus Sup. terram &c. Obs Haec
ditas N. Pri Ecclae promissa est, ō alteri, quae haeredi-
tas ē totius mundi, quae hactenus expectatur, piiqꝫ
votis desideratur, a fidelibus, quae haereditas tunc
obtinebitur, cum religiosae virtutes, et haec pietas er-
ga Parentes et Superiores observabitur, namq ex Su-
periorib; liquet, hoc vinculum ē Constantissimum,
ad Solidam, et Constantem fidelibus p̄parandam tur-
qꝫ Statum Stabiliendum, quem nihil concubere et la-
befactare pot. Sed ita tn Status ille nequit concuti,
si cum Securitas Pax et tranquillitas hec ō Coelestis
sit ita dicam:/ Splendor exornet, et fulciat, quae uni
ca p̄ ornamenta et instrumenta, per quae Regnum

xli

xti gloriosum fundari, et ꝓpagari coepit ut pod. Sim multa loca ꝙter, qui extat Psal 37. 9. Expectantes Jehovam haereditario Jure possidebunt terram, et v. 11 Reliqui alii ex alia Sȳcaõne: ut ꝓlongant dies tui, v. ut sese diei tui ꝓlongent, qui ꝓstant Eccl. 7. 15. vide hõ vivanis & Num. 9. 19. 1 Reg. 1. 8.

Dicet quis Exiguam ẽe a tanto Legislatore, remunerationem Parentes honorantibus, cum ꝓlongaõ vitȝ Li ꝓlongaõ miseriae, Sed R. P. Ut vita in Spectata ẽ ingens beneficium Dei atq; munus, Sic vitȝ qq ꝓlongaõ ẽ ingens Dei beneficium, et ꝓlongaõ vitȝ ex sua indole ẽ desiderabilis, nam ex Naae dicta vota facimus longam ꝙcando mutuo licere vitam benedictione Dei auctam.

II. Hypothesi posita ꝓmittitur ãm vita longa illis qui Parentes honorant, quippe quibus post Deum vita Debatur, ut qui Parentes honorare negligunt, vitae indignos faciunt, qui vitam a Parentibȝ haustam ꝓducant, quid latius qq se extendit ad eos omnes quibus Sumus Subordinati, sive sint Ecclastici, sive Politici, et si eñ halitum vitae ꝏ pertinerit, tñ possunt ꝓpria commoda tueri, augeri, defendere, et ornare studeant. III Dicit porro Singulare quid haec ꝓmissio, Scilicet dies tui in Terra ꝓlongantur, quam Terram dñus daturus ẽ tibi, obi non Solum respectu Judaeorum, sed eñ respectu xtianorum dicitur.

Text. Mos. 1x. 6. Artia az Úrnak vivit kiirtya sat.

DOMINICA XL.

QUAEST. CV. CVI: CVII. DE Vte PRAECEPTO.

Ad amplitudinem hujus Praecepti ꝓtractandum Parissm lumen nobis affert Carmus, cujus explicaõ trib. ꝙnibus tñq; totidem gradibus ad Summum pertectionis fastigium evehitur, ꝓmius Gradȝ 4 CV. 06.

Ford. — Az élet leg drágább minden Vlȝ adomány közt s az Istennek is kedvesebb — Ezért senki magának vagy ember kezétől ne kívánja el venni — is jussa senki mk Istenen kívül vmelyik. — A Magistratusnak is tsak

oculos ponit, vim illam et violentiam, quae pxime pod. inferri in omni sua extensione, adjuncta ẽm ea violentia, quam sibi quis inferri pott.

II Quis Gradus q 106. penetrat ad radicem ois violentiae, ad invidiam, iram et odium, ac vindictae cupiditem, quae oia haec damnant, non minus ac coedem III Grad. q 107. ulterius et uberius declaratur, eundem amorem plane debere et exhibere pximo, quo erga nos adfecti et animati sumus. Secundum ẽm illam latitudinem quam exhibui, adeo ut ipsos qqz inimicos vere et sincere, diligamus.

I Gradus exhibet Violentiam illam, quae pximo pod. inferri q 105. quae comme de pot. revocare ad 3a capita. 1 Ipsa violentia ubi videbimus injuriã et violentiam, 2 per quod ea fit 3 Fundamenta. 1ma ipsa violentia et pximo inferenda, e Contumelia adficere 2 Est odium, ubi jam illigi debet externa odii demonstratio et aversatio illa quae in apertum erumpit 3 Poedere, ubi jam ad vulnera et verbera pxilitatur, alias qz aeger, bitares. 4 Occidere, Seu trucidare animo malo, exul, cerata vindictae cupido, Race cuilibet amplificanda relinquo brevitatis causa.

2do Omnium hor, modum juxta Cathmum recenseb, qui modus insinuatur per hos Gradus, et aspectus. 1mo Pergitationem np cum aliquid alicui mali inferen, dum foremus, inflcamur, et in occulto, mollimur. 2 Verbis fit cum cordis amarulentiam, alicui indicamus et pfitemur. 3 Modis fit gestibus, quode gestus Sermonis, in naseillimum, nec non venenum et pus cordis declaramus. 4 Modus fit factis, cum animo conceptum malum executioni mandatur, Sive id fiat a. per nos ipsos. b. Sive per alios a nobis ad id faciendum, incitatos et corruptos. quo pacto David

Caravit

* ej. Ezt kell meegyen még bizonyítani. Saul hogy neheznek melancholiában esett ej. ördög jól gyötörte, tett ő azért vala hozzá, a strázsa ollyakat mulatott ej. Nabal vonszsinak lenni, sic tempestate, pül még illette hozzá. Ezt bizonyítani, adta az Uriás halálának ürügyét, nihil aut rarissime, de negligentiát kergeti a' bűnöst; gábol erősíti a' dolgot. Semmiképpen nem kell a' Szentekre, mint szívre sem hallgatni, nagy szeretettel által ő Kedvességét.

Sőt, még a' Pogány Urakhoz, dolgot is kellett nyerni bizonyítani. Ezt még Cambyses sem tette. Praxakes fiát nyöletni ölni; de midőn szeli őket még nem bűnhődnek az emberek tűzzel. Sat.

Ezzel a' részszel még inkább rajta vagyon a' dolgon. Sat.

a XL.
De VIe PRAECEPTO.

ecepti tractandum rmum, cujus explicãs dibus ad Summum pur, rimus Grads 4 Ctr. ob. ni köz. 1 az ẽm-oculos um-is pussa Szubr ratunk is hat

a' mennyiben a' kéjet viseli. a' kéjek pedig Caravit ennek nem gondolván másokat jóltevői vagy nemzői életének, jóllétének vagy testi épségének nyújtásától vagy

pánt vagyon

Ugy van: az Ji büntetlen nem hagyja azt; ĝ. ugyan ayers sine mendacio
fundam adatur ĝ. akarattyat hogy az Ji haragjat az erdemek ne
SSS. gyüre pe vonasa. 3 Mos XX. 13 ve ölj ĝ Dom XXI.
1 Mos IX. 6. A ki az ember vért kiontja etc.
Curavit occidi Uriam et quidem sub specie honesti
Propõ. Sum primo. eum collocans in prima acie adversus hostem.
major à Cti: plus ratj Cti: 3 Fundta hujus Cepti sunt 3. quae largam mam
1o Mindent Cbent meditationis et conviciorij: 1 Fundtum Cepti
elkövetni est, Cur dicatur: Non occides. q. d. vis hõo veris imagine
valami a' ma dei, tangrõ Sui Conditoris, quae nobis debet ee Seta, et ha,
gunk is sele ud Secus, quam ipse Deus inviolabilis. Nam Imago Dei
baratinak ele tánek ártul post Lapsum enim non ẽ tota Sublata, ut pater ex Gen.
main tselj: 9. 6. Jac. 3. 9. Secundum fundtum hujus Cepti ẽ, quod
2o Mindentvégpes hões arctissõ cogitatione sunt conjuncti, et mem,
=be virni, valahea Constituunt unius corporis, adeogy qui aliqua
mi a' magunk violentia adficit, is rei Sua contumelia gravatur.
is selebalatinak 3 Qd: Solus Deus vitae nostrae arbiter, cujus juravi,
eletenek mig: talásom olantã, conelt canturgy, qui proximum Suum violat. Et
tselj. iisdem tñ ppiis, et fundtis elucet, neutiqñ p homi,
1 Mindent cido ee habenda haec Segene Amo sum ti fortunato
elkövetni: injectu lapidis, v. alterius rei, quis aliquem occi,
a) Valamit dit. ut Exod 21: 13. Deut. 19: 2. 4. 20. 2. Sunt sub mode,
magunk ele ratione inculpatae tutelae, et defensionis vim, et im,
tenek végett a) juriam a nobis propulsamus, vitamgy Nram defendi,
=mire tselj: mus, nam et hoc in lege est probatum Exod 22. 2. et e,
Hogy az cubet tulaj, videntes fundatur in Lege Naae. 3 Cum bella ne,
életenek át cessaria et legitima gerantur, quae ex modera,
talmazzon tse mine inculpatae tutelae, suam traxerunt originem,
lehessek ugy tetzik egy et quae intra Suos limites, et fines debent Secus
dtõ tehin, manere. 4 Cum Supplicia capitalia exercentur
tettel Buda latos is hitelb iis quibus Deus jus gladii concessit, gladiumgy
selyül mulctatorem dedit, ut validissimum vectigalium, vide,
d Rog, ment lentae gravamis. et homicidium, ut contra ille,
az emberi ere jus mortis in sese hujus Cpti is ea inculcabi,
terjett gyilkosságtol, h. magát keresse. is bod dgságát munkálodjatur
mindazáltal szántulan szoktak büntetni ok a' példák hogy
az emberektulajdan életektol vétkedelmet Sztrak. A' Tulajdon
gyilkosság nemei ezek: 1o Midõn magát emberek közzül ölni úgy
mint Saul akarta. ĝ. Jegyver hordozója 1 Sam: 31. 5. Cato ab Utica,

Dom XXL.

Utcabeli Agricolæ Vábatæ, h: Cæsar katolnus alj ne essék ej hogy Istén
Dom 2ª Orszj a' lelek kal hálaadásjáért ist könyvét Kétszer 59 által
tur a Catechismo, atqz 4 batur ex Rom. 13. 4. Gen. 9. 6. Colossen,
ab his ôibus pott. adesse animus malus, invidia, ira, mennet egy
odium vindictae cupiditas et exultaõ, atqz unice inten- Mondal által
ditur in talibus, conservaõ vel Universi generis hũi, ütöttétte.
vel Sui ipsius, nam si his immiscetur odium, invi- Cleopatra
dia &c. tum homicidium erit in oculis dei, pistaqz Egyptus Királynéné
capitis poena, haec de prima violentiae Specie. a' Cleopatra
Secunda violentiae Spẽcs ẽ cum quis sibi ipsi ma- Octavius
nus infert, atqz in sua viscera sacrit, facinus Some triumphusz
turpissimum et detestabile, mirũ. in laudibus Plebs Romába
Stoici et ingẽ haeroicum laudant factum, Catonis egy Kosár
uticensis, et Speculum collocant, quod sibi ipsi mortiferas figetőivá.
manus inferre non dubitaverit, ne Caesaris Servitet, Vipera kit
aut Patriae libertate Supervivaret, Sed multo recti- gyót vitetek
us et Sapientius calculos suos posuerunt peripat- ey, ogy mej-
tici, qui auctore Socrate negabant Militem sine jezetiven
Imperatoris statione sua debere decedere aut afuge- annak kiépe
re, quis ipse urgebant oẽm violentiam, sibi ipsi illatam, sétül nyúlt
effluere ex impuris fontibus Partim 1 Ex Superbia Antonius
indomata fonte, quatem Spũ sine dubio possidet. a' kit nyúlt
Cato, partim 2. ex fonte Pusillanimitatis et ignaviae, van a' Cleo
meticulosae, qua quis malis tollerandis impar ẽ etiã patza a kit
factis succumbit, partim 3 Ex fonte impatientiae, rendeli Se-
qua quis ij: sui ô compos: indignatoni, ira furorique xtus nyúlt
abripiendum tradit, ad ipsiam ipsius vicem. Haec rãs, holta ötet
cinia quae gentilibus Summa rãs suggerere potera, mennyit nyi-
majus robur accipiunt per Divinam revelatam, ötöz. Mitri-
quae in Superiod. ostendit 1. violentiam viri ẽ ima, dates Pont.
gini dei inferre ad nãam perniciem 2do Esse ex, Ilyen dual,
bellionem, et Sacrilegam murmurãonem contra de, hatsol nyúl
um, cum abnegaõne mae a deo dependentiae subm, tehenkedven
sionis qz deo debitae 3 Esse devotionem totalem sui Cn. Pompejus
ô fiai tölle el partolá; meregyl magát nyúlt ölte ipsius Pharnaces az
Brutus, Cassius, Cassius Piudarus nevü folgája által Brutus
Strato által 2ª A Duellum mely Angliab. Orszb. Nemt
Orszb alattank gyakorlatik: ez ugy tettik meg elitelnek

Ps. 50. 5. Cato ut Utica,

vespasianae tertiae, de cujus gestibus tales pene magnis vestibus, ex
his magistratus ellucescebat, et gravabat equitibus ac militibus DOM XL.
quam 60 Jesu Benjamin Benjamin Benjamin laevum lumen a botry
Jam alligatum totalem sui ipsius in manus Diaboli, qui ab initio
mendax et homicida unde em ΑΥΤΟΧΕΙΡΙΑ. s. sui ipsius violato
altal. 3a tantum in reprobos cadit, unde quicunq se occidit est
A. Mitchell.
lens seq reprobus, ut Judas, Achitophel. et S. N. B. Ad spiriam vio,
seq bajus lentiam pertinet primo ois laesio voluntaria spiri
tuely arela corporis. 2do bis temeritas in abeundis. 3io bis inter
tul is egisti batur, et mors gmatura adcersitur ois 4 denig in,
get ingeniti patiens mis cao mortis in semet ipsum.
Annon hic II Quaestionis Gradus penetrat ad radicem bis in,
Absolv ng vidiae, vindictaeq, quae omnia instar cordis verae
oldett. Pio 106. Nominat Cathmus 4: Vitia capitalia, quae tyran
cly a Pisis furiis quibusdm, corda hmis exagitant, et ad oem in,
tutes dia pellunt injuriam, quae semina signis admiserit et
justinus L. II in corde poverit verus homicida habendus e, quae vitia
Cap. que N. Sander Jovinian dia sit Cyrus vel olt.
C. Marius capitalia sunt hdec 4: 1. ira. 2. invidia, 3 odium, et
ai repugsebilt: vindictae cupiditas compendii causa meditaones,
dobyndaybol rca haec ad duos dm fontes turpissimos redigemus
4a Midin Contemplabimur exacerbaonem, sub qua in ordinem
aa exacer redigemus iram, odium et cupiditatem, vindictam II-
tuiden sibi invidiam demonstrabimus, quae e pectoris tabes,
segun lii quaedam venenata ac pestifera.
: vaj eletil Imo Exacerbaone meipsimus cum Apostolus Caritatem
vsudtuis negat posse cadere, 1 Cor. 13: s. Obj ut exacerbaonem
lii tisti in sua naa et effectibus cognoscamus. Obj 2mo Me
nuly Item taphoram exacerbaonis e desumptam a rebus, quae
Hiesetis ink res ex naali sua suavitate p gratium correctum tra
nuy tatik sciunt in acrem et acerbitatem, sic lac ex dulcedine
gunt a Can transit in acerbitatem, et mox fit acre, hinc trans
dia vagy ferbur ad animum, qui dicitur jacere in fermento,
Ezeta sigud et convalescere atq exacerbatio lum a dulcedine et
bili subsh bonitate, transit ad acidos amarulentosq motus
P. Cyby tik et adfectus.
a told közp Ismerhetsz kiskedtek az Ujj Moses mondjaim nemtsem Primus
h. az kik Jeli valik mint az Vens tanyer Moys elött és a
Jordan Josué elött. - az ilyenek utalnak vitkek Xt a Szent
benszhm tetején gyözedelmeskedett: Ne kisértsd azt Istened et !! Ezek
a tulajdon elet elvoptiseink megtiltott vetkey nemei!

Primus motu
qua de Proverbia
em put Caro
ipsano o nisi
er tractavit
ati inter alia
quae via possid
nam retinuren
et minax, vultu
vemus, in qua
eta suspiria,
emicant et
estuante, sangu
Gentes concu
ejurocater, m
lustremit faci
in rectisse, iram
ipsam menti,
quae serenam
effegit, et obcoe
mina ydeunt
cauta.
Secundus
ini e ulcera
melior menti
Temporis, m
acerbans, Obj
mparo impetu
ebulliente Sp
inchorem vero
imem. olla ejus
ervente et ad h
retur, et corrum
Tertio ad nei
Judas Jesus
sum nem oldi;
talem vetrunk
nulu neveri Is

(6) De Reli tergistabri arteriis, a mi a más ok élete végső kontalan nemei lelki
DOM. Xti: 1o Midőn valaki az ő felebarátyát tulsyba kezdi
Primus motus adfectus qz exacerbaonis e ira, de, nyögöli mint
qua di Proverbialiter: Esse brevem in furiam, vel furo, Kain Ábeli
rem ꝙ ut Cato prius egregie monebat viam distare ab Jvák Ab.
insano oniſi tempore, quam maam admodum mirabili, nest. Az
ter tractavit Seneca, de ira ꝑsertim Lib. 1mo Cap 1mo Jú a boszu
ubi inter alia haec habentur; ut scias o esse sanas, illnyal
quae ira possidet, ipsum illorum habitum rituere, elenyik
nam ut furentium certa indicia sunt, scil. audax, Kain nyúl
et minax, vultus tristis, frons et torva facies, citus fegyverhez
gressus, in qua erate manus crebra, et vehementius Ni sine
acta suspiria, ira irascentium eadem signa ꝑ. Arnio dic, elöl kiin
li emicant et flagrant. 2do multas toto ore roburex. zetik lelke
aestuante, sanguine in intimios ꝓcordiis 3 labia tremunt gyönyörtetik
4. dentes concutiuntur 5 horrent capilli. 6 spiritus re, Jvák pd
ciprocatur, manus pedesqz terram pulsant, totum cor, nyar oltá
pus tremit, facies visa horrida. etc. Videor am mi, mullott: ꝙ
si rectisse, iram e altoqz animo emergentem, totisqz az istallom
suffusam menti, cum vento, vel turbine comparare, Vesik fegy
quae serenam blandamqz animi faciem, veluti nubib- vene lehet
obtegit, et obcoecat, et quib- nubibus tonitrua, et ful- gatik Illés
mina ꝓdeunt adversus eos, in quos tempestas illae- 2. 28.
coacta.

Secundus motus exacerbaonis Est rancbor. 2o Midőn
qui e exulcera animi, postquam ira e sedata, qui valaki az ő fe-
rancbor menti, eisqz altius infligitur, seqz ipsum la, lebarátyát
ssu temporis, magis magisqz irritans, et incitans, azz mósok által
exacerbans. obs hic ad clariorem rei intelligentiam ölteti még; ez
comparo impetum huis irati et effervescentis, cum eppen olyan
illa ebulliente spumante, spumamqz super se effundente. bün, mintha
Rancborem vero comparo, cum aeruginę quam aeru, tulajd. kere
ginem, olla ejusmodi contrahit, et eadem spuma ad vel ölte vol
crescente et ad haerente, ita ut totum inde vas pene, na. még. 2 Sám
tretur, et corrumpatur illi rancbori. XII: ꝙ Assit,
Tertio adnecto Veridictae cupidinem, quae ab a, tegyenek ölni,
Judæis Jesum Jolgotát a Sidók ꝙ Romaiak által. 3o Midőn nem öli ervén
sem nem öleti; de akarja ꝙ örvendi halálát az ö talám vetkünk
talám vetkünk sem tartyák az emberek; de Sz: Pál az Istent is gyülöl-
nuh nevezi Ps LXXIII. 20. nem kivan tulajdon magának hü élete ezt az állaz

tavolra: Mikor ugyan Je Mahyrom Duh az Istennek vele kiontatnak en is, ott
allok vala, az ö halalan akarattomvolt is örizem vala arvnak tömlöc
ebet Luk 16 ö ut nyj ölik vala. - 4e Midön valaki a Dom XL.
Selmiből ha hobajthatnil is hideg veriil vagy nig elvette vghe,
Mint Jvab acerbo illo et veneno so affectu divelli nequit ut
w ki Uniaj Poëta monet, alta mente repostum Sed tam diu stim
az Atheun lat, donec sibi satisfactum fuerit, Est hic affectus vehe
fiatol Rah mens, irrequietus, amarulentus qz qui vitam sibi acer
ba vfuvil dicit, donec pereat, vel sanguine illius, qui laesit, vel alid
ij Jahadit aliqua noxa illi illata.
hutta volna Quartum e Summum exacerbationis Gradum tener
de elvesni odium vel Clam, vel aperte imminens, Superqz mihi
ugyde, ö=ij ams ri illius perniciem, ri quem exarsit.
tehait a Dänä II do Vi diriam demonstrabimus, quae est velut pectoris
Dal egy orändfabes, quaedam Venenata et Pestifera, vel potius hii vi
vitterata. - debimus invidentem. obs invidia ō minus ē detestabilis
Doeg a'ki Sobole illius Corruptionis quae totum Genus humanum, in
Achimelek vasit ac infecit, turq; interfit, ri pessimum sui amore
84 Papjait deflectens a dei amore et Proximi, Latinis hic adse
[illegible] fus Nomen habet. Imo Ab invidendo, h.e. videndo in al
rinyön ugy um et intrafpiciendo ri ejus fortunas oculo obliquo,
ha elmulta obs 2. Alio vocabulo vocati Livor a Colore, lividoeturo
Saulunk. - pido, nam ut Horatius Pulerè ait invidus alterius
5e = Midön rebus marcescit optimis 3 Graecis vocati ZELOS a
valaki ellen Verbo ZEO ferveo, unde non abludit prisca vox Hebr. Or
hanig tanu go קִנְאָה Zelus a radice קָנָא intense rubuit,
vagy a'ki velut ex aestu et inflammatione, ad mali hujus mon
az miatt stri faciem propius intuendam, tres pmittimus gra
dolg Jemul dus vide distinguendos.
beli vente.
egyen ugy mint Achab s ten
bal gyulekezi
tiek Rabbiat
ugy ölték
ezek s Nab
19. Halil
volt annak
buntelise a
ki hanig
tapasztalta
6e = Midön
külsöképen
Achab indítek a' szegeknek kertyeiket böl hogy lehessen volveren
nek magok nait a' tul Jezr. Naboth ellen a' hamisságnak
Es ollyik lehett az ki ö' sua ez egy fold Sila 24. - 7me = Midön vigyazat
kellyel vagy lö vig hajt h. az által nehogy akaratlyan allan embert ö',

Dom XL. Zaf
volverentur: Ita
mano gre pater
labitur malorum
III. Gradus est,
quo ipsi cupiver
studium famam
bendi, obs Fieri
vivunt ab illis q
me licet adfirmar
et ultimo Gradui,
ctu invidere, quo
re illud provocare.
rus, vel 2do in a
Concupiscentia
tert, Figulus Fi
ipsdem ferme or
Jurisconsultus,
Militoris Milli
omnia haec Capi
xa, pestilentissa
bi et homicidii
Imo Rao en cui
contur baptismum
pernicies profli
ubi via eodem
Joh. 3: 15. idem
et invidia inst
Gen. 4. Fratre
3 Gradus De
Stari, proximis
minibus exhi
tionem, quam
illis requirunt
lege mandatam
1. Kelyett az emb
Del 3e = Haragy
1 Mos IV. 6. Mint
tel midön a' Zs

Dom XL. Zuf Lauseigàeik az Kùz dolgo vè Vetül ha nÿ hulaktsik nine
volverentur: Haec mala Scabies, quantopere regnet in hu-
mano gre, patet ex illo Vulgari: Gaudium è miseris Socias
habuisse malorum

III. Gradus est, cum invident hnes, si alii id possideant,
quod ipsi cupiverant possidere, id quod Pt Aemulao h:e:
studium famam alterius carpendi, honorisq aliquid detra-
hendi, obs Fieri pot. ut non nulli Nebulones, timunes
vivant ab illis primis Gradibz duobus, Sed absq haesia-
one liet adfirmare öes omnino mortales, posteriori huic
et ultimo Gradui, subjacere, et vel plus, vel minus hoc ape-
ctu invidere, quod tn malum se se ö exerit, nisi accusao
ne illud provocet, vel Amo in Copetentia circa idem mu-
nus, vel 2do in aspiratione ad eundem tandem, vel 3io in
Concupiscentia ejusdem lucri, cumq ut Proverbium
fert, Figulus Figulum odit, est haec Pestis regnonse
jisdem ferme ordinis, ut Theologus invideat Theologo,
Jurisconsultus, Jurisconsulto, et Polyticus Polytico,
Militaris Militari, Mercator Mercatori, Opifex opifici,
omnia haec Capitalia gris hni dedecora Simulq no-
xa, Pestilentissa Catechismus comphendit sub Titulo Ce-
dis et homicidii, raone, et revelaone Conspirante,
Ima Rao en cui liber hunc posse primum illum fontem
corruptissimum, unde profusio sanguinis, reliquaeq
pernicies profluxere. 2do Scra id docet Mark 5: 21-24. de ex-
ubi via eodem in gradu collocati, cum homicidio et
1 Joh. 3: 15. idem de odio pnunciatur, quemadmodu
et invidia instigavit, Cainum primum homicidam mus
Gen. 4. Fratre qz Josephi.

3 Gradus Demonstrat amorem uberius qz debere
Otari, Proximis Q 107. N. B. Nedum plenissi hisce le-
nitibus extirpatis perventum est ad illam xven-
tionem, quam Lex exigit, Contraria plane seminib
illis requiruntur pria, quibus ad illam Perfectionm
Lege mandatam pergerk postrimus npe.

Jos. xx. 7.

Ezek ezek a' vétek nehezek el Kell távoztatni hogy magunkra is másokra
veszedelmes ne szorulnak. de lassuk

(564) II. Avagy a Virtusokat nehezek által magunk is mások
élete nyugtalanok. 1mo Ppium bonitas omnis et radix viva, vegeta, per-
a) fulaj fectissimarum virtutum excellentiarum, in diligendo Pximo, Pro-
ximum. 2do eadem humanitate, mansuetudine et misericordia ordinis tractatus et persequens, quo nos ipsos pie
ezen élünk oltalmaztak ac defendimus, noxas qz omnes abeo
Par sus vigyázzuk által hec a nobis depellendo, 3 denicz inimicos qzz et odio in-
placabili adversus nos grassantes vero et sincero amo-
tünket kik rem nram parte tractandos. obs Priora officia satis
segítenek ve per tractavi, et ios. Ergo nunc multo fortissimae
lünket ki virtuti operam impendam, quae Virtus triumphat
n. typük ez propter bonum.
dut n. kisé- N. B. Jam sub Vri Oeconomia Rex Sapiens infinu-
tyük h: mi abat Prov. 25. 21. 22. Si esurit inimicus tuus, cibum comede
dön n. sütsz et si sitiat da ei aquam, ita prunas congeres super
tudni tegyük caput ejus, Transumptum e hoc qz Apstlo. Rom. 12: 20. 21.-
a. mi nagy- juncta magnum illud Domini mandatum Matt. 5: 43. et seq.
tatásunkban nec o justa exemplum in cruce suis persecutoribus ora-
mert az ki- tionis. Quod vero nra ad Celsum hocce officium, vix ac ne
tartsuk ellen vix quidem animum oculosqz adtollere valet, nedum
ok által ac serio ad id aciem admoveri possit, mentis sud. oib.
munkáll. qz suis viribus adspirare queat, hoc plane impossibile judica-
Dik, tsuk bam. Amo Ppium amoris erga Proximum debet ei semp
Jobb pl. Sui simile, constans immutabile. 2 Absurdissimum
ott az hol e suam bonitatem per alterius malitiam deserere po-
ü voltak se, Vitiosum cum vitioso, nigrum cum nigro reddi velle.
elvesztek 3 Dem sic urgeo, quod ratio stimulat, Religio vero docet,
minden olyan quod virtus vindicat vitium, et bonum triumphat de ma-
vége szakad lo, jam vero si odium odio foret repellendum, vitium
gyűlölet vincaret virtutem, et malum de bono miserabilem
a' mi nagy ducaret triumphum, Sicqz actum eet de o bono ordine,
rablásunkra Simulqz actum eet de ratione et Religione.
p.o. Ventura 4 Inimicus e diligendus, nam dilectio e conservatio
mann Sui Sui ipsius, et adfectus ad Statum nrae commodatissimi,
Vátszy munkáriem organa perficiens, Contra inimicitia, odiumqz
Ne ember est aliquid nrae repugna, nrae Statum turbans, et petitu
2a. Midőn destruens.
ránkat nem ünket ostunkban magunk viselte által oltalmunk inimicus
arrogalnak ők ellen h: erkölcsi értelmünk nyugalmunkat.
vocalm ezeket: jól tsük ugy mint h: semmit el ne halgatnunk a mi az ő
ellenkezik feltalálnak: En pedig igyekezzünk semmit a mi ellen ne legyen tudo-
dottunkul nyugtalanítani.

Dom. X L.

3ᵒ Midőn ételt, italt, clme indulatait mértékletesek legyenek. 4ᵒ Midőn
DOM. XL. Jelentőbb ön Gőgtekintet s vonzalmai- 505
F Inimicus è amandus, nam non nos ledit, sed se
ipsum, ergo ejus tela, vel rejiciamus, v. tolleremus, Sup
peditat ille nobis maam magni triumphi et gaudii, quin
imo coronae apud Deum immortalis, omni nova ad
inimicum redente, Magg misericordia Stanse et laudata.
C Haec cuncta adstringemus per hanc Consideratonem,
q haec via sit unica et certissa ad quod vis durum
emolliendum, quo spectant Similitudines pruinar
ardentium, ni ejus caput coacervatar, quae neuti
quam ni malum debent Sumi; Sed ni bonum, qua
tenus flagrantissimum illum amorem, em cor divi
Simum tandem ad instar metalli alicujus Subigni
um videbis liquefieri, atqg ad Consimilem amorem e
mollivi.) 2ᵒ bekeggyűrés. 3ᵒ Barátságünkhul. 4ᵒ alamizsnáig 5ᵒ Irgalmasság.
* Epilog. = Melyek leggyenek a Virtusok melyek itt plántálandók, melyek a Vétkek
DOMINICA XLI. melyek tiltatnak vagy nem
A, Kiskatolan elsőnek tiltalmával. parancsolnak. - Oltalmaztatnak
Quaest: CVIII CIX De VII^mo Praecepto ől, hűvösekkel
a Virtusoknak
Distinguit Legislator cum vitae cura qximè custodi, a'ti maximú
am, Paratis et Pudicinae, cum Mechaonem interdicit. vok fi egye-
Ad cujus qcepti naam et Latesusam potentiam deducen latok fel hi-
dam, obs 1. Bona pudicitiae, et mala pudicitiae 11 Diversos a Virtus
gradus Carnalis libidinis, se se in concubitos illegitimos tol vagy hi-
effundentis q 108. et 3io Contractiones ver libidinosos, qud lomboz tolluse
sticulaones, Sermocinaones qg videbimus, quae qeul abeē tul Lagyna-
debent, a Puero et per Septem occupato Cebre q 109. 52: Sámuz 3:
15. mondás-
Anno Videbimus Bona pudicitiae, et mala impudicitiae, A, tiszta qgyülö-
ita et 1. Mala impudicitiae, 2do Bona pudicitiae, 1 Mala sek ő atyafia
impudicitiae ubi obs. a. Inter vitia quaeris humani fa- felebyát gyűl-
cile locum qv tenet illa Corruptae Naae intempe- kire ar, tyúkja
rans et incontinens adfectio, quae deliciis Voluptatum vok jól h: mun-
inescata, se se in lascivam, Scortatone, adulteria, aliosqve, kára egy gyil-
fatios Concubitus libidinosissime effundit, Haec per excel- kossá is őnkel
lentissam in Sexiis vocatur Cupiditas seu Concupiscentia clete. Amen!

Text Rom 6: 12. Ne engedjetek h: a bün uralkodjék a' ti halandó testetek

Dom. XLI.

Exordia Szolgasag es Fabadsag egy mástol altal allo Tetetes alla
Natura Ertt. az elsö tölmudenjo erzesü ember istenek, a' masodikat pe
Nagyim. Ba Szolgasagnak elhejtese azonk fermi alol vo mgs
badalis is a' Fabadsagnak hiveinek esse Stultus abut arra
vett hoppy a' Quia in eam confluunt et conspirant Dei turbolenti mo
Horatiush netus, voluntatis depravatae, ob quor pravis adfectibj mo
gnalyanuk ra Concupiscentiae dopellao (b) Est am Concupiscentiae
elitekel vagy actus 1. maxime naalis, 2 Est actus vehemens, 3 Est a
natkal jobbja actus fascinans, 4 Falsis imayinibus ludens 5 Est actus
jobbal egy jo val arest minse se meitans, ipsa fructione irritans, inflammans, qua
Caubut tylal oia in hoc libidinose adpetitionis genere mirabiliter
Corrupta. - exerunt. est enim.
S. A. Szamabeli 1. Maxime naalis medulis teneris, implicita, atq ve
Lumbos Henty alute A. Cyeguti intexta, unde a teneris angriculis per libidinosam
mind Semaker nativitatem a Parentibus macta e, 2 Vehementissus e,
sioi Szolgasag laxis qsi habenis, ubi mens frenum semel momordit,
nulla jo mgolute regula Divina et humana per rumpens. 3 Est pollenk
pydgenek jo habb ö pleja ox. omnibus cantici Magici ad mentem fascinandam,
mutch a' halalt et imaginationem mentis facultatem suis qstigiis ar
ra, midön mg corruptelis meredibiliter ludificandam 4. Denigq qo
vezetik Lenni. ad petentius hic adpetitus hauritur, eo ardentius
Dag nek hoggy ar pllersegi sibitur, seu adpetitur, atq ut qverbium fert, Libido Su
tulum Sok, q met Comino oleum adfundit. ut itaq a tanto malo
annak nyilai: Cui fermè omnis aetas Subjacet: deterreamur, demo
a Napat q strabo nullum ee peccatum, quod animum pejus vastet
meg pusztyit ac veluti destruat, Nullumq peccatum e, quod majorem
jobb: jol. ogy Corpori inurat maculam, nullum qo famam, fortunam
vegyen anyaka directius ripetat, vulnere trucidetq, nullum qo a
fogyuk hazba Deo magis abstrahat, atq abalienet, Nullum qe taque,
vi. 1 meg ssp
zegyen hu ar ollis Diaboli magis irretiat, oibusq furiis redbat obno
olyatis q ty xium, Nullum denigq quod tanta contagione graset,
rukan jobb ium. Nullum denigq quod tanta contagione graset,
ing. Mi jobb in hmi Gris pvitium, quam libido atq Concupiscentia.
tatta i tus ennek hoc Filum resumamus, et quod Summis Strizi fosti,
a' Szabadsag gijs in Conspectu distinctione exhibeamus. Obs Sequent.
Szerelek a jol 1. Nullum ee Vitium, qd animum pejus vastet, ac veluti
gnak gyülöl destruat, atq a ratione magis abstrahat et deturbet,
Ez Tudvalevöl in Conditionemq irrationalem mittat, quam libido (a)
Lakoj: mind Quam adfectus libidinis e fructus mere, si ratione non
Sur klagy Sadvesek jobban Legyen rubabb kutyik ssp. Ursus temperet
es utol jo vendeknek Szamadtyak Cikl Sp. Orsing tsinal Sem
Atmaradnak Rebjei legyenek: rabbb Valasztatik az halalt Livtar jay
48. 4. Oly Resaves Szolgasagnak tetsett a' regi Sido numerek is a' Szolga
sag, hogy midön a Syrai Kiraly Asaiahus Cyrkusz ö rajtok tyrannis,

Dom. XLI.

tempseretur,
deo, ut per lic
ad affinitatem
pendes abjec
ficulam dux
gere negsit.
2 Corpus
vientia docet
o tantum vit
sedam luem
statum vivi
Apium reppe
pem, de pe
sum e sed q
Obs Hoc
quomodo Scil
pus, cum Co
pore par re
R I A Viri
tis corpus o
nulla macula
ale corpori
R 2 Ego tr
gnam sane,
Sibi datæ
Xti, soller re
e An Resci
cum eo uni
Fugire Lex
mee idem
manciperæ
Propibula
tas nec C
peccata, pr
linquunt fu
stata privat
in corpori,

Nullum cri
in Sugau ellat
gyözhetni ez
egy li vdlen
Rom. C. 12

temperetur, et intra justos limites, ō coerceatur, adeo, ut per libidinem hōo a Coeli cognitione descendat ad affinitatem cum animab, pereuntib, quin imo infra pecudes abjiciatr, (6) quia libido, ōvind aurō paticulam turpissimo Coeno immergit, Unde hōo emergere nequit.

Z Corpus hoc Vitio Vastatur et dispergitr, quod experientia docet, em turpissimis libidinis manicipiis, qui ō tantum vires suas exhauriunt, et enervant; sed em foedam luem sibi adtrahunt, per quam redigunt in statum vivi Cadaveris. Ergo hoc quod vulgo Credimr Asylum respexisse 1 Cor 6. 18. Ubi ait: Fugire Scortationem, ōe peccatum quod fecerit hōo extra corpus suum è Sed qui Scortatur in Corpus Suum peccat.

Obs Hoc Apli aegrtao Viris Doctis nondum Recidit, quomodo Scil. postrino reliqua peccata ēe extra Corpus, Cum Coedes Ebrietas, pugna &c. etiam in Corpore parentur, Corpoīq; perniciem inferant!

R I A Viris Doctis ō negatr Apli ubiq; peccatis corpus ō violari, sed hoc tantum innuendit, quod nulla macula, nulla foeditas, nullaq; pernicies tam atre Corpori infideat, quam qui ex libidine exsurgit.

R Z Ego tm existimo aliam fuisse mentem Apli, quam sane, quam ebrio ex connexione cum v 15. Ubi dare An Nescitis Corpora Vestra ēe membra Xti, tollet ne ergo in membra Meretricis! Absit

C An nescitis quod qui adhoret Meretrici, sit cum eo unum membrum et hinc subjungit v 18. Fugire Scortationem, &c. Ubi Videt To extra Corpus ēe idem valet, ac absq; ut Corpus in alienam mancipetr potestatem, et Copuletr, cum turpissima prostibula in Unam Carnem, Nam nec (a) ebrietas nec (b) Calumnia, nec (c) pugna, Nec alia peccata, privant hominem sua potestate, sed hinc relinquunt suri suis, Sed Scortao sua ipsius potestate privat, et indissolubili nexu dat in ius alterius Corporis, cum quo coalescere cenſetr.

Nällaund eröffabtől még jószakig a lelki sólya 3 órán
11 Sajgan elmulg estag állapatat midőn a lélek a' vérben indulatokkal még
együtthein érzékek vabja és szólgája ébren. Emb ótig pag iii. Ezen utolsó
egy l: vélekedésből állapt. ettől tiltanja még szabadítsa Sz Pál a Hegyek
Rom. C. 12 Ne vmlrodjék az bün sat.-

Dom. XL. a Romish is Castlap bélich közötte a Tiszt
Sz Gy Inbia vi
zinél, a hosp
mens tavétul
Csendes
a Metanoy
folyo vizéné
sat. - 6o Az
szolgasig szlō
igtzás is dspa
bdney szentste
ögztönözte még
a sz. Dávid lé
selye is hogy
a' Sz: Fiol tö
rül lehessen kpl
kel Amnestiá
kal Absolutiá
kal Mentsék
kal Mindazá
tabrul Fiis
= tenfoltkal es
ö repentia
vétkeinek elend
vgy adnéval
lem gondolván
hadakozzék.
(6) Negyes do
log a' testiségig de sok
kal keserebbek
a' lelki bolga,
ság és szabság.
a' testi szolgá
gun ezt lám en
ni; nincsen az
emberben külső
szabadságtol
valamely gyüza
delmi bölcsség

Propoo. A' lelki Jolgaiáig nalc egy külömbs nemiöl a Bujaságrol kivanok
568 tt clöttiek beszellni oly tellal hogy bizt ti velctek Dom XLI
még utálhassam nig mutatom erét. - 1o Hogy az egy kegyetlen gyalázat,
hogy ti vesztek 3 Affirmare licet nullum ee vitium, quod fama
=mas lelki rab tantopere ingrimed, fortunas absummat, et exhauri-
sag. 2o Azok at familiam Conturbat, dering Statum et Conditionem
kik jutalmok oem pervertat, quam libido, in quam rem Celebratum
ot büntetö Proverbium Salamonis, ti Capite obvia, E stgs probabi-
Scheöl Szollak natur. tt
kik a' bujasag, 4 Nullum peccatum magis gAbalienatA Deo nul-
nak ig tilalmas lumgs magis terro odore fugat Spiritum dei ex Cor-
lasSag mikra, de hominis, quam libido, Si enim Spiritus ille Sabem
=bal adjak ma, obsceno verbo Contrigtt, quanto magis Contristat
gunk. 2= Azok ipso aeta libidinoso. Est gs hoc quod ad 1 109 Paulo
nek judalmok, propius erit demonystrandum Nip: Corpus nostrum
=vol: kik sincs, ee Cor debere ee Templum SSti, quod per libidinem
kes tiltasaig demoni traditr, occupandum & inhabirandum.
ej ártatlanságh 5 Nullum ee peccatum, quod diaboli laqueo ma-
tarlgyik Kif: gis ac magigs Cordi ac Corpori adnectat, quam libido,
Azt ot vagyák Ubi enim quis semel amori meretricij est irretitus,
egy kegyetlen nullo patto potest, Catenam rumpere, qua voluptati-
rabság. kegyet bi sedivum eam amet, et quotidie validius sibi adstrin-
len, kurt nyomor gat et adtrahat, quamvis experiantur illius Captivi-
tya azt a' szivet tatis mala, sepe tabescentia Senectus, anxietatibgs ac furijs, quo cum
mely a' bünt Solliciti ndinis, demoni impuro intrano per fenestram, quales Sol-
kunk a' nyugt, licitudines et anxietates, sunt invidia Zelotipia
Dalunkol, ar egy ira, livor et furibs vexa, pugna diglagiao atgs
ségtöl gyülölet oe malum
ek életöl = ig. 6 Nullum Vitium tanta Contagione in Gen
A' mennyi mirkn ac humanum grassatr quam libido, et veluti publico
Tanitás nig pesti- Epidemico magis magigs coerumpendum, tum
tn talál nyomdal, liberis, quod jam labim deducere o vacat,
mert lelkünk sem Secundo. Nudabo impuritatis libidinosq
ejjelsem nyomdeducere ac dehonestamento, aspronam ejspuritatis
Sántelnik io honestatem ac decus splendidissimum eodem ordine
virtusb gyl vols ac filo, Ergo Bona Judicijq sen Castitatis sic
tulajdon magu ex ordine videbimus, dico nullam esse Virtutem, quq
val a' Test'szeretem magis perficiat atgs altius evehat, quq corpo-
ek ellen a' lelki ris majorem puritatem famq fortunq totius vitq
ót'tesek ellen törekedett. ebből a' vagyoknak sigból küvetkezet az egesig, tantum
nek elosztása sonádéb igy: Mi az oka Vitiumk sza hogy napvilcat nem
indulo ekszanda. - ide jönek a' lelki egyen elvgtlenek is mert a' lelkiismi,
retől a' bujasságtól vadolnak, ejgyenes nyiltszivüek is a' mi Am
mennon nig gyülölgn a' bujasig tulajdon Solgajuk ellentétek is. - Ki gyen

Dom. XLI. Jusuy l: hivebb jobbagyit l: hamarbb ölisd. Dauid

tantum adderet, ornamentum, quam castitas et pu-
dicicia, qui deum ipsius spm vallidius in cor in voce
et indicat, cum solidis ac vere coelestibus gaudiis quid
diabolo tentabori mayis majusq; portam claudit, quo
turbolentos adfectus efficatius exclaudat, quo denq;
pamano generi tam lucidum ac immaculatissem pu-
tatis speculum daret, bonumq; publicum nulla virtus,
patientiam monet, spm pudicicia et castitas. Haec ite-
rum debitam fastigiis Paulo T dico Nullam ee Virtutem,
quae animum mayis efficiat, atq; eum supra se vehere,
quam castitas, Nam castitas ubi sedem fixit mentem,
q; sua luce occupavit, ibi hominem mortalem q; ti
extollit supra humanam suam conditionem, lib creatum,
q; reddit a contagione carnis, coelestibus q; infert co-
pis, et Angelicam illi addit excellentiam, Naam q; ma-
augeat. T Dixi: Nullam virtutem ee quae directius
corpus oneret, coelestiq; quodam honore vestiret, κατ'
κοκεν, Scil. honestabit titulo decorare meruit, Stylo
Sacrae et phanor Autorum, sentimonio Salmanp.,
reliquis virtutibus gerit ipsa castitas. 1 Thess. 4: 4.—
Haec ē Dei voluntas, ut abstineatis a scortationibus,
et ut quis q; suum vas possideat in sanctitate, hic q;
valet illud Apli: qui scortatur in pprium corpus
peccat, eo sensu, quo jam supra expositum ē. Ergo qui
abstinet a scortatione pprium suum corpus vel maximē,
conservat, atq; ejus tranquilam et beatam possessio-
nem maxime confirmat.

3 Ingentia decora, et ornamenta redundant ex
pudicicia et castitate ad famam, fortunas, et vitā
universum statum. Quid en? Est illustrius, ad oem
posteritatis memoriam, quam illa Josephi invicta
continentia, 2do quid Nobilius, quam abstinentia
Scipionis, in illa Virgine Hispana, quae ei Speciosam
dedit triumphum, de domita cupiditate Juvenali, quam

Dolgokra vilag: dicsőségre masoktol vō tisztelettel ere-
volt ki elott az Alexandr nagyon vagyúsa is arra nez
lett: de nig is tisztelettel vitt az emberektől is ~~az~~ ~~nagyobb~~ hiresse
hozza legtott vala. — Jul. Caesar is betsülettel az ō ~~tisztaságát~~ igazit az egész
szemei bizodalmát mindentől sok nemuly tanaitsa beli Urai
Nagyis Sándort az emberek meg ki ajandek is kazdetik

Dom. XLI. Jusuy l: hivebb jobbagyit l: hamarbb ölisd. Dauid

dat nyugodt
mitol, egy illig
Sidalmas tulla
Semei átok-
Sōt nig fosztot
ta volna mind
Tessi mind el
hu elidezōtt
hu nig ñ tisz
volna.

b) Nem kell
kegyetlen hün
gyeliratos
vabsag. — Ne,
ha minden vet
=kes indulatok
valo kiolgálat
gyalázatos ne
itelnenek
mulhan; migis
eg y Szent gya,
lazatosabb ē
bujnog vabsá
ganal. — A lé
lekenek nyuly
hibai nincsen
vetkes indulat
tol vagynak
olyanok mint
nincs atala
tosok ine
mindenkor
emberek
tetunk p. o.
a Keppra vō
eltt betül,
a Keppra vō
a Keppra vō

az ö nagyon nagy jámbor Karain áldozni. Igy ez a vétek indulat a nagyon vá-
gyon gyakran különbféle ez cselekedetből: de a' fajtalanságot mindjárt
1570. elsőben, mégis a' bűn gyakorlásig sohse hág' be nem DOM. XLI.

hogy ha ki az ö lelkiismeretében szüntelen vá-
dolja, és az ennek vetsen ezzel ellenkező
cselekedetből szégyenli magát, mégis
az annyival nagyobb vétke lészen, mi-
nagyobb az ellenség, hogy nem mer-
het-bé a' bűnnek orczájába tekinteni. — Az
embereknek közönséges szokásuk, mégis
az Isten előtt is nagyobb utálatosságra
méltóbb.—

(c) Vesd ide Rabsag. Mi-
nekutánna a' Jeste lélek a' Jesuh szabja letti
mindjárt a' Vallásnak és Istenről
alkalmatosságot fürtö futuro et rapina detestabiliter, abutrag Per-
az Istenről megutálja az ebnek ja' sőt ezzel megutálnak minden-
tatnak ezt sőt annál is Mindjobb utat tudván az emberek sőnak
elsőben Istenétől Vallásától megfosztattak és egy hamis
latok nyomdokain az ö vétkes indulatjából; mint a' szentek-
től pedig közöttök a' bálványoktól a Hegy és tudjuk mikor böjtölnek
az halálról és örök végzésről. — Az Istenről Vallásról szent

Carthago Subversa, 4. per Castitatem et pudicitiam di-
cebam S. Sctum introduci in Cor hnis, atq eidem ibi
gradum, hospicium parari a Deo, ut qui hanc virtu-
tem habent ii Solidis et peremtis gaudere possint
bonis, quae ō in Superficie haerent, quemadmodam
voluptates Cainis; Sed quae gaudia et bona mentis,
penetralia implent, atq in effabili quodm dulcedine,
complent et demulcent. Haec ēn ē vera et Solida
voluptas. Si quis voluptatem vincat, et pedes calcet unde.
5 Hic fructus exuberat, adeo ut tentatori nulla
pateat ruina, ubi ēn Castitas in Corde pudicum obtinet,
ubi Diabolus aditum non inveniat, licet has feriat
et furcet, vitā hnae admoveat, Scil. Zelotypiam, Iram, &c.
6 Sup addo ultimo: quod pectus aliquod ita animat
tum Speculum orbi administrat, fulgentissm, inquam
honestatis Speculum, unde nihil Spurci exeat, qd Conta-
gione Sua nocere queat, Sed ōe potius, tum exemplo
tum Sptū, tum Sermone in corruptibili pdeat, qd cor-
ruptionem publicam, Satem ex pte possit cohibere atq
corrigere.
Delineatis breviter impudentiae malii, nec ō pu-
dicitiae et Castitatis Splendore, nunc videbimus 2do
diversos gradus Libidinis Carnalis, Se Se in Concubito
inlegitimo effundentis. q 108. obs hic 1 Adulterium
2 Polygeniam, 3 Scortationem, 4 Commercium et patratū
concubit. Ano Videamus Adulterium qd ē Comma-
culatio vel Sui ipsius, vel alieni Lecti, Adulterium
Summo Gradu ē Secretabile patet (a.) Quia Sacra,
tissimum Matrimonii Vinculum violatur, imo ō dm,
Sed ēm rescindit, quod Deus Conjunxit, id disjungere,
ē Sacrilegium, (b.) Quia in Adulterio, ē grande perju-
rii Crimen, Est ēm Matrimonium, foedus Solemne
pactum, quo Conjuges Sibi mutuo fidem data dextra
adstringunt, (c.) Quia in Adulterio, ē Summa injuria di-
et rapina detestabiliter, abutrag Per-
tatnak ezt sőt annál is Mindjobb utat tudván az emberek sőnak
elsőben Istenétől Vallásától megfosztattak és egy hamis
latok nyomdokain az ö vétkes indulatjából; mint a' szentek-
től pedig közöttök a' bálványoktól a Hegy és tudjuk mikor böjtölnek
az halálról és örök végzésről. — Az Istenről Vallásról szent

Dom. XLI.
Mona quae adulte
funditur ordo nos
parentes Suam Sob
fotoles Suos Paren
dovimus, ad foe
ad Signum hoc N. C
spectat, ergo hic
dei et mirandum q
II Vide Polygamia
niam repugnare Ju
viris habitat, Se
habitet, et plure
Quae, imo multi
scopo Matrymonii
ror plures habeat
Rectissime Puffe
ctor d. officii, Ato
quod plurimos Ge
se fatetur, Sed nih
timonii Institute
abstrahamus ex
ge dicentius et
tentus, sane Poly
traviam; Sic lig
Ex conjunctio
est primaeva De
finis respiciebat.
quota illius Pri
ventis. Secundum
& digesta Lege,
vel super Sozore
ubi observed. Ca
suam ē idem a
adul publicum
cum Sus
in Jesu i tem a
ab Spiritu Sanctu
dum is vilagra

Sacramentomoktol mȳ térȳ̃ől ~~mlyek~~ mulyik vagy a Lelkinek nȳ magaradásra
bolȳ̃ogúl irtozik, mivel tudja h: Jā Cūntetlen nem hagyja

DOM. XLI. ā Cūnt:, az in bspédi ā halgathatlya nőtet. az ölet

Sona quae adulterium committit. (d) Per hoc Seclusion, Kárhoztattya

sunditur ordo nascendi, et ōē ejus nāae extingvid, ne mind addig

Parentes Suam Sobolem possint dignoscere, nec vicipim- nȳ vagy akkor

Soboles Suos Parentes. (e) Addē hic ḡa illa, quā Supra mutassátok

adduximus, ad foedam adulterii Naam describendam, nahy ákkal

Ad Signum hoc R. Quae ōia in ēē ēn adulterio, quinq nȳ=jobbak

quividet, ergo hic flagitiae poena Capitalis dabitr ex Lege hutan magát

Dei, et mirandum quod Leges hnae multum indulgeant huic vi- el rejtsék

tio. ij önként

II Vide Polygamiam. obs ōēs una voce agnoscunt, Polyga- nemzet az

miam repugnare Juri nāae, np quod una Mulier pluribus vénségben

viris Cohabitat, Sed obs Quod unus vir pluribȳ mulierib- B) Kállók

Cohabitet, et plures habeat Uxores, id non repugnat Juri már annak

nāae, imo multi inter Juris Consultos, contendunt cum büntetésnek

Scopo Matrymonii pulchre posse convenire, quod unus kik tiltsátalan

vir plures habeat Uxores. ságokból tör-

Rectissime Puffendorffius magnus Juris naturae tér-

ctor d. officii, Hominis et Civis. Lib. 2. Cap. 2. § 35. idq- nek. – A'pó-

apud plurimos Gentes et apud Judaeos ȳȳ receptum fuit, gányok dolgy

se fatetur, Sed nihil ominus maxima in Primaevalia, ez a' bün a':

primonii Institutione in Dominis Liberis tradita cogitatōn- irtozatlanság

abstrahamus ex ipsa recta rāone Constare dicimus hon- büntetnek

ge dicentius et utilius ēē. Si unus vir una Uxore sit Con- de a' Vesztőhely

tentus, Sone Polygamiam ēē illicitam, et Juri nāae Con- ha erőssebb bün

trariam; Sic ligue. ben nevekedik

I Ex Conjunctione duae Carnium in unam Carnem, quae tsak a' föld

est primaeva Dei institutio, ad quem laudatus Puffendorf, alá elevem

spicis respiciebat. Gen. 2: 24. Mat. 19: 4-6. Ex Sensu et Con- tenni tsak

Specta illius Primi instituti ad Xtum, et Eccl̄am perti- sat. paradi-

nentis. Secundum Sublimiorem Dei Scopum Eph. 5: 33. dom lenne.

3 Ex digesta Lege, Lev. 18: 18. Non Sumes Mulierem ad- A' tiltsátalan

vel Super Sororem ejus, ad Polygamiam exercendam, büntetés az ölet

ubi observed. (a) Phrasis haec: Mulierem ad Sororem, tartók szerint

Suam ēē idem ac unam adalteram, nam Haebraismo az annak ha-

actus publicus tiltsátalan örökre ott marad, az ő bélyü réjtsék

~~ütjét~~ egy Sem Kerekjü Cüntelen ejti; De a' nȳ sötét nagy ijed

in fovea Virgil tum a' hol Deák nȳ ujjuló sávol nȳ ujjed nimé hanyadnap

a' Kápti Szeny világával örök éjtsaka ogy ai mit a' Sz. Irás nyil

vin és világasom tarod: Az ő sorok nȳ tehol az ő törvek sok.

3ᵒ A Buja Dion ij mentiivel' druporiual tapitatoll alá a polvlra ij ott
egy Kaikhor tivtetvén arra kinyztatik; mit jelent a Kenbegyekre
ám ar 5772 ötöri pöségut nulyuk vigy niútsu ij ar abbr sókra nig nam
kinüi büntet. Solenni vir ad fratrem, vel vir cum fratre ē idem
tüss. 4ᵒ Jisp ac unus adulterum (6.) Tenear גֹּעֵל Lictor, ex usu ét
tatalu Sedum genio Linguae Hebraee dicite convertendum ē Dobyga
belieh sat. niam, exercendo, nam radix. עָרַר Emulari, Litigari,
5ᵒ Az elsö aemulaonem exercere, habet derivātum עָרָה aemulo,
vilaignak tüs. per qm Specialim ō üm Lingva Arabum, Sed ēm lingva
tatalusagun Biblica, designatur Mulier illa, quae cum alio starva
ëtön viratul etatem
mustattal ri Foro Sociam habet, 1 Sam. 1.ᵐ 16. Unde radix illa, עָרַר
6ᵒ A Sichem, Verum ad Scivit Potestatem Polygamiae quia post se nec
tuh a Simeon Sario trahit aemulaonem mulierem. Hinc ansa Sumpta
ej Legi fegy 3 Argtor ex Turbis, quae necessario oriund in talibus
veah ätual familiis /: tum inter mulieres, tum inter Soboles eas:
az ö Hitelyh in quibus non pod. regnare Zelotypia, Sed rixa, aliagg
nak Lugusa, vitiod gra vigent.
qui it halal 4. Argtum ē divisone et destructione adfectivum,
lal büntetnek Conjugalium, quem ad utragg pte dicunt inistum ēe
7ᵒ Az Isten Sacerdotium, talem ām amorem nec Polygamus pod.
tuh tiszül prestare Suis uxoribus, nec uxor Suo Marito, qui ad
ety ember vesz plures uxores ē addictas, non ad unam, et qui ut Gallus
tuh el a sok in Turba Gallinarum versatur.
taly a Nosbi
tülkelö tiszte 5. destructio ejusdm adfectus erga Liberos, debet enim
talausajat Parentum amorem pietas Conspirāo in educaonem li-
erösnek, tulaberorum Communionum, Jam vero per Polygamiam, il-
lak. 8ᵒ Sem la pietas et amor Solvitur, et tota Parentum Conspirāo,
sont a Delik Juragg Paterna rimium quantum dissipantd. Ma-
inuto tö tributsg non aequè pares Solicitudines erga Soboles
lan indulat continuant.
clsö ßg Isme 6. Astringemus haec öia ad perpetuam istam Nor-
vilagától mam aequitatis naālis: Quod tibi ō vis, alteri ō fieri.
autan clot Jam pfecto Maritas cum indignissime ferret ab Uxo-
tül foglalta Si Socios alios adsciscerit in Torum. Ergo adsciscere
ung. gyakat in Torum. multa aliagg rascinia Sp. quae ex decenti
Benicziü et utili possem desumere, in Polygamiam detestandam.
tuh tiszta Item: ex gulcherrimo intemperanted exemplo, Sed ea be-
tulen vagyok vitatis causa mitto, negg adrngo ea, quae ex V. Triscripti
az ö egyik nemzetek Conjecturam tavül Atyaßagtalt Bir XIX in polyga
10ᵐᵉ A Babiloniai Kik Istentelen Vinek tük az attatlan
Sugamit hamissan vesh hirbe tivöntek kevesü; clsöket
elvesztek. Ki vagyol aggyu versettetni
(C) Lásuk azokat jutalmokat, mik szivöket tisztán tartyák. -

A Kw: Vallj Ho
10 Hippoli
Dom XLI. Ditsec
in polygamiam p
defendunt.
III. Scortão et v
Carnales leve pend
relaõ, (a) per Scor
deserit, qui naec
se tantum hau
ad molestias e
nullum intendit
est in Cupiditatem
vanius, et nihil
et depositum, sta
mete effunditur,
nas Spargeret i
formicaõnem, tu
confunduntur e
proscant Suos
Scortão est in
õ habeat in vivi
tão in Italia, u
catellum, unde e
Baratella h.e.
est Baratella, h.
miat (d.) Quia
tollitur, nam q
quos inquirant
violant, quia n
tos Saepe occide
(e.) Si öri Dei
in timore Dei
maeva instituti
cum ea debet in
ē, quam vaga
sibi indicit Sco
exordescit.

A Hier: Vallás klondte elött már 12: Szàz esztendövel a Theseusnak fia
S: Hippolitus a pogaynk tüzött-is az ö testi szüzüst a leg perpoh
Dom XL. ditsöröl is tiszteletle tartatott. a mint Hyginus Dionem is
in polygamiam pro exemplo adfertur ab aliis, qui Polygamiam
defendunt.

III Scortaõ et vaga libido ẽ crimen praviſſum, licet hõs
Carnales leve pendent, quod sit grave crimen docet Raõ, ex re
relaõ, (a) per Scortaõnem legitimus nãae Scopus et finis
deseritd, qui nãae Scopus non ideo datus ẽ, ut quis libidinm
se tantum hauriat, Sed Imo Ad Sobolem, procreandum atq
ad molestias ex libidine orientes tollerandas, quorum nil
nullum intendit Scortator, quia totus quantus deditus
est in Cupiditatem jucundae illius titillaõnis, qua nihil
vanius, et nihil irraonabilior est. (b) Quia Venerandum
et depositum, nãae pignus p Scortaõnem dissipat, et te
mere effunditur, haud secus, ac si quis uniones, ac gem
mas spargeret inter sordes. (c) Quia per Scortaõnem, et
fornicaõnem, turbatur legitimus nascendi ordo, et nãae
confunduntur et extinguunt, adeo ut nec Parentes a
gnoscant Suos Foetus, nec Foetus Parentes. Obs In Italia
Scortaõ est in usu, adeo ut Juvenis, qui meretricem
õ habeat in vivax reputetur, adeo vero invaluit Scor
taõ in Italia, ut putetur õ peccatum magnum, Sed pec
catellum, unde ẽ jam apud nos in usu illud Proverbium:
Baratella h. e. cum p quaris re vili usurpamus, Ah!
est Baratella, h. e. res minime digna, quae in Consum
mat (d) Quia Sic omnis Liberor Pietas erga parentes
tollitur, nam quomodo colant et honorent parentes,
quos inquirant, imo Contingit ut Liberi Saepe Parentes
violant, quia non noscunt, ita ut Liberi Parentes ignor
tos Saepe occidere possunt, sicq Parricidium Committit humane.
(e) Si ori Pietas parentum in educaõne Liberorum,
in timore Dei peragendo tollitur. (f) Aptus, Ex pri
maeva institutione elicit, ut qui unam hbt uxorem
cum ea debeat in unicum Corpus Coalescere, nihil ergo per
ẽ, quam vaga Libido, per quam totidem novas formas
sibi indicit Scortator, quotiers in novam libidinem
excandescit.

irok emli,, szeret ẽ hagy,, tak a halál, mik ö rajta szinni erje nem volt, vgyan de i smét jeltü,, mutatt:- mint akartok erről egyebet jelentsen hüm ert, h: ellehet egyen egy i dejgaz igen,, az at arra tellenes gut nyom,, hi; De vég,, képen sóha sem mert az ig nét jel tánnd ig nagyeis bosszut áll.- elvá,, dolsatatt vala Hip,, politus ig az ö mostha annyitol a Phedrától ig az vigaly mas által

hirök nij ölették vala, de ö ignis jel tánnd az ö ig) Senten
Historia Phedra pd' lelkig, mesterink vindolásait ki von allat,
von tulajdon élesenk vegét vetett. 2o Olvasmattatta hirök nyj-
ölették vala Josef ig Egyik az hitelesig által de valyon elfejl
szerhitüek ez nem az ö l: drágább tanitsairól az ig vagy ig által

Dom. XLI.

(9.) Sententiae diversissimae et divisissimae in hoc peccato pronunciatae sunt, Eph. 5: 5. 6. 1. Cor. 9. 9. Heb. 13. item 4. 5.

IV Concubinatus. Commissus. Obs hoc Crimen, utinam ad Semi Superiorem illig vitio turpissimo admunerandi, quod latinis de Stanspurpao velut alii legunt. Stasturpao cum quis se veluti sua mana Stuprat, quod Crimen em e pessimum. 1. Quia hic gg finis, et Scopus naae dirigatur, invertitur, et finis naalis Sacrum depositum Scelere violatur. 2. g. hic gradus p clivis e ad nefas, et Scelus Sodomiticum de quo Crimine, in puritate naa terminos transcendente plus, ra dicere reformido. 3 g. hoc Crimen Concubinatus habet Speciem homicidii. Martialis Lib. 9. Epig. 47. Signanter et eleganter exhibet. Istam Crede mihi naam diuerexum, Istud gd digitis - - - - - perdis hoc est.

Tertia pars nrae divisionis agit. de reliquis lasvis gesticulaonib Sermocinaonib, quae p cul ab ede bent a Corde, quod S Sctus obsedit vid. Cathae 9. 109. Adoia nominat Adulterii damnat, Orcum, et xenium rispector Deus quod pat. ex Contextu Mat. 9: 27. 28. Mar 7: 21. 22. 2 Pet. 1: 4. ubi notat oculus Adulterii plenos et nunquam Cessantes a peccato. adde Joh. 31: 1. Eph. 4: 29. Col. 3. 4. ab his am, Sive externis, Sive internis, foeditatib Se Se purgari debent illi, qui p tibentur in se habitare S. Sctum xti; ut aa et Corpus Sit Templum puristum Scti naa Coelestis ignis lucidissimus et puristimus, dem tur, Diopitudinem naae pellit, ut Castitas, Orig Vritus in gu locum, Succedat abg ad gloriam incorruptibilem ppa. g Valer Max: xentur membra xti.

h: ötet Semmi Obs Quae de pudicicia et Castitate Supra diximus, huc nomii igérkeznek quadrant, Sic vela hic contrahe. Deus hoc facinus g valaszég averbat, Nemo desolute Sua Secundum graam Dei Spem gal a bünre hüe pod. nisi Cor purum habeat, nam qui Cor purum o hot sägra nem le is Est Stabulum diaboli, et vel Semel, v. alias, vel. hoc, v. alio hetett vemi loco, incidit in periculum et Casualem lapsum, tum in qua ha rindia nunquam in futura, g Dei graa hic nocte diegy petenda. elöljaron ipsah Phryni nevii triptatulan sivii: de Sept ter natu Dom aszszonynak Schut igérek volna ha Xenocratis triptatulanba tudna tselni mint hogy ez Testhez tartozasai g Sieb Chrysene a' bujn eletül, nek leg tsüprösebb Satyra gyanant kolgak. Phryne midön igyekezte vel cipjen le nevetteti g nig Use follatott Xenocratestül; mely ört Susannat Judét et Holofernes szeretöjét. az Assyria kiraly veriatat

Phrygia igy: Ő ē tagja h: Xeremetz ē emberé kiné egy erdélyben Statua: Xeroxa
Dom XLII. jún jul igy: Bár valaqué mindaz erkölcsünk a' vétek indula
Mat. – Epilogus Meg mutatum HH: hogy 7.5.1° A lü,
jutag egy kéqyelmes
egy qyalázatos
egy vétkes
rabság. 2°
Hogy nagy
retkesség bün
tetések közé
tik annak
qyalázatok
3° Nagy kép
zelmeket
ád Istenről
joran emberek a' tisz
tességat ke
rétsenek. –

Általjá,
hol nagy erős
a-l: akarat
nabb és nagy
lelkűbb indu
latok; kik
vétkek a
virtusnak
ugyan és az
ki jelek
mert egy és
ugyan tulaj
donságok
Item 6. 12=
13: Ne ezek
hadjuk a bün
a' ti halandó
testetekben
Amen.

DOMINICA XLII.

Quaest. CX. CXI. De. 8vo Praecepto.

Vita et Casta Sui ipsius pfessione adserta agitur a legislatore ad vitae fortunas et bona, ut illa qae hinc Scorta, tectaq manearent. Cath. ordinem servans, N.
Agit de 8vi pcepti adsertione, verante in sua amplitudine, qne 110. ¶ Agit de 8vi pcepti conceptu jubente qne 111.

I. In Primo (A.) observabimus diversas Species seu Classes hujus Criminis Furti (B.) Foeditatem et gravitatem hujus Criminis ostendemus.

(A.) Variae Species seu Classes Furti Sc. Sequentes:
I Species Furti Constituitur pcipue et maxime illis Contractionibus, et usurpationibus rei alienae, invito Deo, quas leges vindicant, quale e ✝ Sacrilegium, seu Surripiatio Sacro usui dicato ✝ Peculiatus, seu Pecuniae publicae Surreptio. 3 Plagium. Seu: abactio, pecudum, seu hominum 4to Latrocinium, rapina, et furtum.

IIda Speciei Seu. Classis Furti /: quae exqte am publicae poenae e obnoxia :/ Consistit in fraudib. circa pondere justa mensura, commissis. ✝ Institionata, qui stellionatus a juris Consultis vocatur Dalimali, qui o habet titulum pprium, et si quis numeratam sibi pecuniam iterum exigat, vel si qui rem semel pignora tam iterum alteri obsignaret.

III Classis formati ✝ Per astutas Vendiciones mercium fucatarum ✝ Per exorbitatas indicaones pcium alicujus boni ad decipiendos inperito, ubi, aqz ejus modi aucupia, et vendicaones fallaces, quib. emunguntur imprudentiores

IV. In usuris gravissimis, atqz faenore mordente obs Rigidiores Theologi quidam dem usuram /: mole vem et mordentem :/ legibus dicunt esse Contrariam et damnant.

V. Classis

V Classis e eorum, qui in vocatione Status Ministerio Suo Sive Ecclastico, Sive politico, Stipendiis, atq; mercedibus, aucti, operam non Prstat quam deberent Prstare.

VIta Classis Furum est eor, in quib; auri Sacra fames regnat, cupidiq; veri sunt et avari, Si non avari non habeant manus curvas, ni aliis abstrahendis, Saltem ejusmodi fines curvas habent, ni abstrahendis et retinendis illis bonis, quae juxta legem Dei pauperib. deberent dare. Ergo nullus minimus vivit a Crimine furti, quicunq; avaritiae aerugine e infectus.

VII^mo Furentium Classem, constituunt Luxuriosi, qui dona Dei profundunt, ut loquitur Cathc. Id prima fronte alienum ee videtur, Sed rem bene perpendas, patescat Luxuriosam bonorum dissipationem conjunctam ee cum furto, Id quod tribus rationibus ostendam. a. Quod oes Luxuriosi em necessario sunt avari, adpetunt en bona, ut habeant quod Luxuriosi possint dissipare. (b.) Luxuriosi Solent alieno aere Se gravare, et mergere, id qd furti e Speciem: mot dicemus, (c.) quod Luxuriosi cum sumtibus Suam deberent fundare ac Stabilire bona, quae liberis conquirere ac relinquere deberent, eos mendicatos et inopiae relinquunt, bonis decoctis.

VIII^vo Furentium Classis eorum e, qui Sive negligenter, Sive fraudulenter plus alicui aere contrahunt, quam ut commode possent aliquid e Solvere. (B.) Faedissimum et gravitatem furtivi videamus quo furto Signis perseveret, comunione Dei, et haereditate Coeli excludetur. 1 Cor. 6. 10. aut nescitis, ut nec ebrii, nec fures Regnum Coelor. non possidebunt. Obs Crimen grave e, ab quod quis communione Dei excluditur, si in eo perseveret, patet ex Sequentib.

I Quod fures adversus Deum manus Suas elevant,

et extend

extendunt, ea
nus Deo bonor
a Deo data dis
2. Be furtum
contentam tal
rum fortunas
3 Quicquid e
cupiditatis mo
se se exerit
tum sive cupid
sive cupiditas
alienigq plum
4. Plurima e
et turbidae ig
qui studet labo
moret. Eph. 4.
sed potius labo
tur em ex igna
manus admov
5 Furtum
bus suum, cuiq
feuris.
6 Paccm et
tia Societatis
et defensione
turetur, tum
7. Furtum d
8 Furta post
men, ut Aben
quod quis Sce
vel Pauper
am. Scil. tr m
ginia delebar

ãone stãone Ministe
, stipendiis, arg mere
ubam deberent gstare.
quib; auri sacra fame
axi, si non auari no
liis abstrahendis, sal
ni abstrahendis exerci
gem Dei pauperib; de
is vivit a crimine fu
ne e infectus.
estituunt luxuriosi g
r Cathc. 1d prima pro
bene perpendas, pate
em conjunctam ẽ cu
ostendam. a. Quod oĩ
vari, adpetunt ẽm bon
int dissipare. (b.) Luxur
xe, et mergere, id ge fu
quod Luxurios il cum
ce ac stabilire bona,
quere deberent, eos m
is decoctis.
m ẽ, quae sive negligen
i aere contrahunt,
d exolvere. (B.) Faeder
amus quo furto sequi
eriditate Coeli exclu
nec ebrii, nec fure
rmicn grave e, ab
ur, si in eo perseveret
anus suas elevant,

et ex ten

extendunt, eas q; bonor dissipãonis admovent, et ma
nus deo bonorum dispensatori adponunt, cum bona
a deo data dissipant, rapiunt, et c.

2. Ẽ furtum perdit rãm suam sorte et fortuna ẽ
contentam talemq; ostendit, quip fas et nefas ad ali
orum fortunas ampliores tendit.

3 Quicquid ẽ furtor ferme postulat e radice corruptissã
cupiditatis inordinatae ac turbulentae, vel clanculum
se se exerit haec cupiditas sive sit avara ad corroden
dum sive cupiditas nequam et luxuriosa ad dissipandu
sive cupiditas vana et ambitiosa ad se se ostendendum,
alienisq; plumis ornandum.

4. Plurima ẽm furta gignunt ex fonte turpissimo, hac
et turbidae ignaviae hoc est, qui ẽ vult laborare, nam
qui studet laborare, is non facile manum furto ad
movet. Eph. 4: 28. Qui furatus e, nec furetur amplius,
sed potius laboret, ac si diceret Apstus! Furtum nasc
tur ẽm ex ignavia, si quis ociosus sit; furto tandem
manus admovet.

5 Fundum Juris, et Justitiae pvertunt fures, ipse
Jus Suum, cuiq; tribuit, item quod tibi ẽ vis alteri ẽ
feceris.

6 Pacem et quietem publicam turbant fures, nam
via Societatis vincula rumpunt, nam Respublica so
let defensione conservari; sed si unus alterius bona
furentur, tum Respubliam ẽ defendit; sed violat.

7. Furtum edit caeum ei amore in proximum vacuum.

8 Furta post se trahunt longum aliorum qq; crimina
agmen, ut Mendacii, Perjurii, Homicidii, etc. quib; sum
quod quis scelus tegit, vel egit, vel abnegat Prov. 30:9.
ne vel Pauper factus furor, atq; Nomen Dei arripi,
am. Scil. to mendacio usurpem, ne ad execraones per
juria delebar crimina velando.

7. de

I. De 3vi p̄cepti consp̄ectu jubente q̄ne III. Jactemus
De phibente Cathmi aspectu circa hoc eodem filo de-
ducamus. quo aliunde conspectum, Ef. hic Sequentia of-
ficia obs.

I Officium ē ut Deum agnoscamus, et semp ob ocu-
los habeamus, p̄ unico Arbitrio vitae Possessionum
q̄ ri cujus Jura rivolare, vel donadus aliis sine,
pta sibi arrogare est, celo nefaria arma inferre.

II Virtus ē suae Sorti et Conditioni adquiescere et
discere cum Apto, non dm abundare, sed ēm ri inopia
ambulare.

III. Ut oēm mordinatam Cupiditem obprimamus
et avaritiae luxuriaeq̄, ex q̄ vanitatis semina
ri cordib̄ necare. Inde eradicare intendamus exci-
tis contrea p̄jiis Parsimoniae Sobrietatis modestiq̄ &

IV. ut quisq̄ ri Suo officio et Statione sit industrius
ut oēm desid eām exuens, officium Suum p̄stet, se-
cundum Apli monitum Eph. 4. 28.

V Exigitur observāo Justitiae, et Studium cum alio-
gendi intensissum. VI^to Tenemur nos considerare u
membra Societatis ri communione bonum corpori
conspirantia, p̄inde Societatem ō debemus, vel p̄ eve
tere, vel p̄ intervertere, sed p̄ viribi augere et defend

VII^mo Commendatur amor p̄ximi ō dm, ri ejus
possessionib̄ tngr̄ nostris; nec p̄ter fortunas p̄xim
aggratulemur, sed ēm ri iisdem defendendis, assi-
stra eent.

VIII^vo Insinuatur exercitium libertatis, oiq̄ p
xae voluntatis ad alterius benefaciendum, haec de VI

Dominica XLIII.

Luc. 11. CXI. De 9no Precepto.

Ecce

Ejusdem

Evang. Mercatorek a' Kürchfiegelst 3. rephez di Jelebarat
ej Lekünk irant: igy a' vöttheti-is: de Jahegy Classis
altis R t i. Lekünk irant vö Kötlgil a Fünek.

Elegans ad modum è Phrasis Ebraei, Non respon-
debis in Proximum tuum, עֵד Secher: mendacium,
a radice Mentiri: / mendaciter agere: / עוד עד non
ut plerig; vertunt Testimonium Falsitatis, nam Testi-
monium est potius עֵדָה ob forma עד Semp ipsum
Testem denotat, ergo sic vero, Non respondebis Testi
falsitatis. major. tum gratiam tum Emphasin habet,
quatenus & ipsam prævium designatur tum animus
ille malignus, Unde falsitatis Testimonia, Calumnia,
Obtractationes, Convitia, temeraria judicia, et menda-
cia, omnia emanant: Obs quod.

1. Primo Enumerabimus negativè ea, quæ fieri
nefas est, atq; diversos gradus ostendemus, Falsi Testimonii.

2. Positivè vindicabimus quæ fas sint fieri, ut
Claritatis officia hinc scaturientia, in Priore præceptorum
sex gradus, seu Passes a Summo ad unum videbimus.

3. Gravissimum mandatum ponitur, Ne falsum
Testimonium reddas. Obs 1. Hoc præcepto respicitur ad So-
lemnitatem Judiciorum, ubi testes a Judice interrogan-
tur de veritate, quod responsum sit Testimonium, in Jus
Jurandum; adiguntur, quam hujus Testimonii, Sole-
mniter facta latio, secundum ea virtutem & actum
Testimonium humani generis tranquillitatem
ad instar ancoræ stabilit: Si ergo falsum sit Testimo-
nium, et ad mendacium deiscat, Tum illud testimoni-
um, vitam fortunamq; Naufragio exponit, Affingit
hinc in fonti vel per ocium, vel & invidiam, vel & liti-
dinem nocendi id, quod nunquam ab illo in fonte di-
ctum factumq; fuit. Sed adfingit dico ita, ut illud
Testimonium falsum instar mendacii habeat, Spon-
dus et Speciem astutiæ in Colloribus, undeq; acquisitis
ornatur ejusmodi Testimonium falsum, non opus
est ultra demonstrare, videatur ad hanc Imam Classem
Deut 19. 16. et Seq. ad finem.

Hernelitum. Dermeisten. Ps 10 ver. 7 Ogen

Ps. Satorty Facultatem nutzuk 10 Hajtsi

ertsy Tanuzuk Virtusok: De az embert öltöltik undoritassag Bal

Itt a IX^k Hajlékb lássuk mind a Virtus Szut, mind jó a vétkes
a Virtus Szab hogy kövessük a Vétkeset hogy eltá-
voztassuk

Dom. XLIII.

II Dictis superius dicimus Falsum Testimōum esse
Alterius verba pvertere, sive calumniari. Nam Latinis
ppriè Calumnia ē, Callida quaedm & malitiosa verbor
interpṫaō Eleganter Psal. 56. 6. id exponit: נִלְוֵעָבֵד
Verba mea torquent. ut Commodissimè versum ē a Coccej
Stringunt Verba mea. admotis gravissis vinculis, Me-
taphor & desumpta ē a ritu Surgendi et Emendi ubera
animantis, ut inde Lac exprimatt. Latini hoc vocant
Fidiculis extorquere Metaphora desumpta ē ab equu-
leo ed torqueo.

Talis Verbor detortor ed Calumniator erat Serpens
Gen. 34. 5. unde ō mirum, quod genus Serpentis, tam pro-
num sit ad ejusmodi mirum pravitatem, quae in finitis
modis serpit atqꝫ grassatū in vitam Nram, eamqꝫ reddit
infensissimam, cum nihil forte dr. vel agitur, quod non
facilem pejorem queat redigi ptem, maligniqꝫ inter-
ṗtāonibus exulceraxi per hnes malignos sive adden-
do, sive demendo, sivè extra Scopum et Serum verba
interṗtando et Sumendo.

3iam Classem Falsi Testimonii efficit: Obtrectaō Sive
detrectaō Cum in alterius famam lacerandam, et vo-
vendam maleficia Lingva, restringitr, Sunt hau varii
Species maculārum, alii aliis foedióres et pejores. I Fo-
dissima è maledicentia, quae honestum et florens pxim
nomen fictis Criminib- dehonestat, quod Gens ad Cl
sem primam potius esset referendum. Obs Hoc Crimen
non pod. cadere, nisi in hnes malignos, et mi bosqu
haud secus ac venenata animalia, Scil. Serpentes,
Scorpiones, Virulentiam Suam exercere amant, et Vul-
nera lethalia infligere. Passim in Psalmis id vitiū
notatur et Comparatur cum veneno aspidum, cum
gladiis et aliis instrumentis mortiferis.

2 Est

Dom. XLIII

2 Est em me
vientis, quam
mores malos, et
cribus iterum m
rumores obs
et ad fines viv
clivissimi Sum
Julei auriu
suribus trad
3 Intimum
vera crimina,
calitatem: ab
Societatis bon
notitiam mitt
consortiis et co
let placere, qui
deridendum e
genera pulch
Phrasi, minus
Prima Phras
ter obtrectat
indicator, verum
platissimam id
Secund Phra
proximum quae
est ab eo, qui o
hnes opprobria
Suorum dorsa,
formula vetus
vit cum abstra
lavit cum mur

Est em̃ medium genus maledicentiae, tunc exo-
rientis, quam sinistre hnes de aliquo hne sparguntur-
mores malos, et longe lateq; dissemiant, de quib-rumo-
ribus iterum nihil certi constat. Veri essent, an mali
rumores Obs cum jam obtrectaoni nimium pclives
et ad fines vivant multi mortales: nam per naom pl-
clivissimi sumus admodum ad tales Susurras pro
dulci auriũ esca excipiendas, aliorumq; iterum
auribus tradendos.

3 Intimum detrectaonis Genus apud hnes est, cum
vera crimina, vitia, errata, lapsusq; proximi ultra ne-
cessitatem: abiq; vel ut gloria Dei exigit, vel publicum
Societatis bonum, ppolamus, sparg̃imus, atq; in oũm
notitiam mittimus, quin imo saepe p mao risus in
convivijs et convicijs adhibentur, ibi is maxime so-
let placere, qui cum aliquo lepore et sale pot. aliqm
deridendum exponere; Omnia haec maledicentiae
genera pulchra exponuntur. Prov. 15: 3. in duplici
phrasi, trimembri dextra explicita ab interpretibus.

Prima phrasis est נֹאֵר דַּלָּעַל יָשִׁבוֹן quae verti-
tur obstrectator lingua sua trigm̃ explorator, et egregium
indagator, rerum alienarum, qũ ee imagniem multo o-
ptatissimam id hoc vitium depingendum quisq; vedet.

Secunda phrasis, in locutione est, probrum tollere sup
proximum quae si ee declarandae ut Metaphora, desumpta
est ab eo, qui onus imponit dorso jumenti, sic maledicti
hnes opprobria, detrectaones, &c. digerunt in fratrum,
suorum dorsa, quibus proximi oppressi succumbunt, Est adhuc
formula vetustissima in sacris הָלַךְ רָכִיל Ambula,
vit cum abstractione vel. ut genius linguae fert, ambu-
lavit cum mundi-natione ad mundinaonem exercen-

dam

dam. Prov. ii 13. et 20: 19. Lev. 19: 16. Metaphora desumpta ab iis, qui merces circumferunt, nam nulla merx avidius emitt, quam calumnia, et obstrectaõ, cujus ℔cipui fontes ℔ Invidia φιλαυτια. vana garrulitas cupiditas curiositatem suam, aliorumq; pascendi et gratis novitatibus expleñdi, denigꝫ Jejuna malignitas qua ut musca inter ra ulcerosa, advolant ad sanguinem, id qd maledici faciunt.

4ta Classis obstrectaõnum est convitium facere, qd locum habet tunc I. cum ℔sens in ℔sentem invehitur verbis amarulentis, atq; mordacibus, vel cum eundem aut, catim dictis lacessitet, mordet, quod Genus ex Superioribus cognosci pott. nunc ex iisdem fontibus fluit.

5ta Classis obtrectaõnis constituitur ab aliis, qui sunt temerarii ad judicandum et condemnandum, quod ex redarguit. Mat. 5. 11. Luc. 6: 37. Vulgus magnopere abutitur illis contestibꝰ, 5ta, cum inde colligunt, illicitam ei de statu 5ali, alicujus Judicium ferre, eñ si illud tum detur in solidissimis Verbi Divini ꝑtibus, quod pnuncia vit, et saepissime inculcat eos, Qui secundum carnem vivunt, nullam adhuc ꝑtem sortemq; habere in haereditate Sctorum, et si in illo statu moriantur, haud dubie coelo ee excludendos, et sane error ille Capitalis et noxius admodum, cum illis locis castigarentur, eñ Judicia temeraria, cum hñes amore sui coeco pleni, affectibus, q; abrepti rigidos agant Censores. ut Judices aliorumq; prava crimina censent, cum erga se sint dementes, Juxta illud dicti Horat. Quidni alienum vitiis tam cernis, auctum, ut aquila, aut Serpens Epidamiens.

Exerit se late hoc criminandi scelus, ex variis ꝑtibus oritur fontibus, inter quos fontes ℔ Invidiam, odium, simultaneorum malitiam, specialius adhuc indicato I Ignorantiam et ingenii habitudinem, Melancholiam

3. Propriè

3 Propriae Sap
nem 4: Nemus
mum sibi de mal

Obs Pestem ha
eminibus in lu
1 Primo loco ex
Sanctitatis taxa
bet regenitis
est suspectus
paulo magis ad
turba carnali,
loco Statim Se
regentur, cum
terum est pius,
et ad hoc Genu
qui rigidior
3 Temere jud
judicatur 4 cu
5 cum de intent
sententiam, q
Solus Deus no
judicat, et Statim
mus, eumq; fu
6ta Seu ultr
dicis, circa illam
osa sint, mend
tur, nam lingua
non alium m
mutus expr
Jam ad Posit
Obs Haec officia
tigium veritati
6) Liberrima ve

3 Propriae Sapientiae, et Virtutis fictam imaginẽ,
nem 4. Vitium fervidum et inconsideratum Zelum Dei,
mum sibi de malo conscium, viticsq; penitus infectum.

Obs Pestem hanc longe latecq; grassantem, quibusdam spe,
cimi nibus in lucem claram edere operae pretium ẽt videri.

1 Primo loco ergo locum habet, cum Studium virtutis et
Sanctitatis taxatur. p Hypocrisi, in qua genus sceleris
ões irregeniti p cliver sr, quibꝫ regeniti nomen, status q;
est Suspectus et odiosus. 2 Contrarium reperiri, qui dum
paulo magis ad Seculi mores adoptant se se statim cum
turba carnali, p irregenitis et mundis habetur, adeo, ut
hoc statim sententia feratur de tali homine, ut sit ir,
regenitus, cum tñ tantum ad mundi mores se format oc,
terum est pius, nam multis nrae vitae rão non ẽ ppensa,
et ad hoc Genus peccati multi sunt, p pensi, p cipuè tales,
qui rigidiorem Sectant. Sanctitatem.

3 Temere judicatur, cum quis ab experientia nocens
judicatur q; cum res Adiaphora p criminis imputant r,
r cum de intentione et conscientia alterius decidimus
sententiam, q; sine hoc vel illo malo fit animo gestum, cum
Solus Deus novit corda, hmum 6. cum quis in Scandalu
incidit, et statim illum desperatae Salutis hnem imputa,
mus, eumq; fugimus, ex quibus multa quis q; judicet.

Cor. Seu ultimus Gradus, obrectationum est in menda,
cii, circa illam exceptionem, non tantumq; directe p nici,
osa sint, mendacia, sed emq; Jocosa, Vulgoq; officiosa vocan,
tur, nam lingua a Corde nunqm debet discrepare, nam lingua
non aliunde in finem ẽ data, quam ad interiores animi
nutus exprimendos Hacc denegativo usato

Jam ad Positiva officia ב Positiva officia videbimus,
Obs Hacc officia (a.) Commendant in Nono Decreto, arden,
tigum veritatis Studium, tam publice, quam privatim
(b.) Liberrima veritatis confessio, et Constantissa, quae

necessa

nec Spe, nec metu vacillet (c.) Defensio famæ Proximi est officium cum vix ne vix quidem cognoscatur, et cum neq; exerceatur, Paulò plenius deducam. Egregiè Horatius Lib 4. Sat. 81. dicit, Absentem qui rodit, amicum, qui non defendit alio culpame Solutos, qui captat risus hūm famang dicatis, fingere qui non visa potest. Commissa tacere, ei ne quis hic niger est, quem tu romanae Cavero. Profecto Proximum ut nos met amare debemus, patet ergo quanto Studio debemus famam Proximi tueri. Obj. Stulti et levi culi hominis est, nec non pessime notati indicium pati nos amicos lacessere, nam Prox: fert amicum, nequi dem docis Cedere licet. Ergo reqiunt. huic Sensui teneret dolor nitimur, cum Cedit frater, rodit q; qualis, dolor nunqm oritur in nobis, cum alios ō Calumniamur, R. Ad Lit eris indignaō, ut ne applaudamus illi, qui laeditur, Sed resistamus lacessāoni Proximi ac si Nrō res ageret, 3 Mendacis refuō et Calumniāoris Prohibitio adhuc esse est, Saltem Capitis convolutione, v frontis contracti one. 4 Dum quis impingit, non Cedemus ejus erroris, Sed defendamus, ac excusemus ac nos ipsos.

(d.) Denq; officium Proximi augeamus, id adhuc Celsius et Generosius, quid Syriat, quam Simpliciter eam defendere, ostendit enim tantae Charitatis vim, ut laetemur, et Triumphemus, cum videamus Proximi famam vigere, quod ō nisi ab animo veri pro test, magnus Status ab ima malitia, aliisq; vebō malis, Purgato et Ornatus virtutibus ornato.

DOMINICA XLIV.

Quaest. CXIII. CXIV. CXV. De X^mo Praec.

Deventum est jam ad X^mum Præceptum, quoad Legis Dnæ perfectionem, cumulat, quando quidm ad ipsam radicem

Ehrd. Mint a Tízök az ember testen a mozgást: akkor, Fontemq
per mutatur nig az Ir tövénye a lélek nek semmit
K. H. ig az emberi természetnek gyengeségét bünre vō hajlandó
ságát. — 10. Hasztalan vagyunk annak a Z. is lélek Latorunk,

Dom. XLIII.

Tentemq; omnis transgressionis efficax illud Verbum Dei, et quovis gladio anciputi acutius penetrans, secans medullas et intimas compages meutium et cogitaõnum. Heb. 10. 4. 06.

Theticae rei in hac Dominica ptractanda, tria memorabilissima notant. I. vltaõ et extensionem Xmi Praecepti, tum negativae, tum positivae considerati, et legis perfectionem ibus numeris vindicat. Q. 113. (II.) Indicant Sanctissoi eam in illa Lege observanda multam deficere, licet sedulo, ac sincero studio se se ad observaõnem legis extendant, eamq; assequi laborent, Q. 114. (III.) Raõnes dant cur Deus p Regula observanda det Scitatem perfectissimam, cum sciat Deus eam a Nemine posse observari et pstari Q. 115. His tribus haec toba vertitur Dominica.

I. Naõ Xmi Praecepti, et vis duplici via panditur. (a.) Negando (b.) Affirmando (a.) Negando. Negativa enunciata verba sic sonant: Non concupisces domum, uxorem, bovem, Xmi tui &c. in Hebraeo est לֹא תַחְמֹד Exod. 20: 17. Eodem verbo bis repetito Deut. 5: 21. diversa pp verba — Forma Hitpael. a rad. אָוָה et תָּחְמֹד וְתַאֲוֹה illa ingeminaõ ex mente et scopo legislatoris videnda, insinuare haec sequentia: 1. Altissime infixum haerere in cordibus mortalium ipsam concupiscentiam, put revera altas infixa haereat a tenero statu, 2. Eandem concupiscentiam facile moveri incitarique ab objecta vanitatis, put revera scintillae non tam facile possint in fornace, quam motus concupiscentiae in cordibus corruptis, et amore dei vacuis pullulant. 3. Summa cura et diligentia debere hoc malum extingui, extirpari, refrenariq;, haud secus, ac qui incendium vult praevertere, primoq; scintillas suffocat.

II. Quo variaõ illa verbor Hebraeor aliquor singulare adferat et signet ex intentione legislatoris

videamus

mulget in magna rejola is abott Mosynh
ertum a 10. plat bat mes a tulajd 2/3: Satonah
beh 3. A. Pitvar a Bent Aely is a Sentel fenta 10 grädissiz
hittel a Sebok is a Hensejnek mulyát tüzül egyik pl. posses

videamus Sunt. (1.) qui verbum חמד dicunt designare Qmalem concupiscentiam seu habitualem, 2. Alios vide To. חמד sumere p simplici desiderio atq; appetitu To vero תְּאַוָּה pro desiderio, quo conjunctum est cum oblectaõne sed obs 3. Tem atum horum originis consulamus, videamus sorbius quod Sanave verbum חָמַד quam אוה nam P. Prius seu חמד Pprie est arsit, exarsit, incanduit inde adpetitum vehementiorem, et ardentiorem, secundum hanc indolem transferbar, 2 Alterum vere נא est flecti ad aliquid cum temeritate atq; ita adpetere, unde prior distinctio fundare possit, videri porro debet illa cupiditas inordinata obs Existimo originem in talibus õ ee, nimis urgendam, nam ad illam in communi linguae usu non attenditur.

Considerari porro debet cupiditas illa inordinata, quae hic reprimi debet, vel quae ad radicem et firmitatem — quod Rabbinus — — —
Figmentum illud malum non fermentum in massa, vel quoad motus impulsus q, quibus ad haec vel illud adpetendum titulatur, pungenturq; Pelagianis, Oeq; qui labem infectionemq; Nrae naturae tollunt, Simulq; adferunt, hnem ad pfectam Sanctitatem posse pveniri interni per concupiscentiam intelligunt illum voluntatis adsensum, motum Stabilem ac Constantem, cum jam animus infectatus incipit suis cupiditatib. m. dulgere eas, quas explere conatur, verum Saniores theologia asserit in titullaone illas blandasq; veritatem, Praeceptis Dei adversarii, adeoq; peccata ee, quinimo fontem primum, unde haec concupiscentia pfluunt originalem corruptionem, seu inclinaõnem ad concupiscendum ee vitiosam, Deoq; odiosam dicit, Saniores theologia utramq; rem Complexus est, Catech

cum breviter
Adversus pecca
Sublimitate, de
dare possunt u
tari Capitali, S
et exercri neq
vel quidem fon
de a nativitate
contra q mal
Quia principu
aliud esse, quam
Verens Cupid
tendi, suo loco,
6. Negare non
Verius ex eo, q
amorem mo
c. Cum lex de
bonos, Sanctos
utiq; illa pra
ad ea Concupisc
manet 1. Joh.
tentem se ex
d. Deum Joc
sit a Deo tenta
tate abstra
sitis Pelagiani
dat Alius dice
se a Deo. qui
nam tentate
litatis quam n
veniam malor.

nunt a Mysta En ay In plats Ayfentii sunt regulmh tastm Cum
K:H: De meg is egyiktől vil bbő ja tolzih oj tubni ter,
Mysta nulhsaja nunt a Mysterből egyvöl is jő inhalt
Nem nunt abból a 10 ikből

Dom. xLIII.

Cum breviter tradat, ne minimam quidem cupiditatem,
adversus Precepta Dei debere saltem cogitatione corda nostra,
sublicitare, de utraq; paucula perstringemus, quae ansam
dare possunt ulteriori deductioni, demonstrandae veri-
tati Capitali, sine qua; totum opus Sanctificationis intelligi
et exerceri nequit.

a. Quidem fontem illum seu principium concupiscendi, cum in
de a nativitate nobis adhaerescit, culpam haud vocare sed
contra p maximo vitio apud Deum reputari, sic probo
b. Quia principium Concupiscentiae totam mentem occupans nihil
aliud est, quam peccatum originale, quod vocatur peccatum in
terens Cujus tam gravitatem quam pravitatem Supra o-
stendi suo loco, contra Pelagianos. Habitum hanc ortri, se
b. Negare non possunt adversarii habitum hanc ortri, se
verius ex eo, quod animus amore dei sit vacuus ut ne
amorem mutuum mutuantis, haud dubie requirat habitus
c. Cum lex dei sanctos haud dubie requirat habitus
bonos, sanctos, cumq; peccatum sit quicquid jam subsumo:
atq; illa prava pariendi facultas avocanda, quod homo factus
ad ea concupiscenda quod cum dei amore & proximi pu
gnabit, l. 3. 2. 2. 10. Ubi vocabulum Concupiscentiae adhuc
contra se extendere evictum &c. 1313. Nemo cum tentatur di
d. Deum hoc duect ex Jac. Cap. 1. 13. Nemo cum tentatur di
cit a Deo tentatur quilibet enim cum tentatur a propria cupi
ditate abstrahitur et inescatur. Ubi vitia opera, quasi cum
ipsis Pelagianis, esse foret, hanc Materiam ex professo tra
ctat Alius, dicentes; negat illas tentationes, quibus obnoxii vivimus;
esse a deo. quippe deus a nullo malo tentatur, adeo nemini
quam tentatur vult; neutiquam est deus autor illius proci
vitatis quam nemo Aliis considerat tanquam radicem, et ma
teriam malorum. ut &c. seq. liquebit. Ubi ortum progressum pec-

cati tria.

5ª 68.

in actum erumpentis describimus.
c. Ulterius nos promouet luculentissimus textus Rom 7.7.
ubi Apls ait se ignorasse. vel ignoratum fuisse Libi concupi,
scentiam esse peccatum, nisi lex dixisset: non concupisces.
Agit iterum ibi de fomite atq; fonte illo interiore, non au-
tem de assensu Voluntatis, quippe quem Vitiosum esse, ita lumen
Fidei docet quam nunc profitentur Apli; Concupiscentiam
esse peccatum se Lumine revelationis scire, quod dens Scrip-
tur mentis habitum attendat, atq; peccati prorsus vitatem damna-

Atq; insuper observandum quod Apls vocet ἁμαρτίαν
ali cum dliqua aggravatione, atq; quod tantum operedi,
sexcepet a Patrib Recentiorib, qui Patres Recentiori cum
Voces ἁμαρτία usum tantum abusive intendant Sumi, et th
plus per ἁμαρτίαν consideret comitem illum, tanquam al
quod principium, in quo omnis foeditas et pravitas peccati
tanquam in suo Centro resideat, cum in illa mali Syns condon
est fundatum. Est enim C. 1. Cordis concupiscentia uter
veluti foecundus, unde omnes peccator foetus excludun
& in lucem prodeant. Et q. Veluti radix amara unde omnes
possiferi fructus nascuntur. Et G. Fons concupiscentiae unde o
tantum odor spurcus Copiosq; cum & Verborum prodit Fe
mipetus malificus exit, unde fomes humanum obtutum p
cet. Hoc de sua. Q. II. Altera quæstio inter nos et R
luxurientes Spectat leves motus et impulsus concupisce
rid & utrumq; Hi illi motus leves et impulsus concupisce
rid sit peccatum necne? Utrumq; Hi. Hi motus enim
o et Hoc fonte pessimo profluunt, imaginationem nam as
cient intellectum obscurant, Voluntatem mescant. Has om
mnes quantumvis momentaneas et subito evanescentes, tu
stiam subito intercuntes o posse obsolvi a culpa, sed mer
ce peccatum sic probo: (a.) Motus ille & impulsus concu
tatis nascuntur e fillo vitioso fonte, quem modo descripsi
& participant de eadem labe. &c.

(b.)

(b.) Quia debet
bi peccator
ndici possint
orixi potest,
et scrit, et
mis et in flam
C. Quia motus
cupiscentiæ a
dr. Hæ titilla
a carne. H
& sunt a
Hoc stro
Poverbiarie
Reformat
Regeneration
ntelligunt
ve & in sta
telligunt per
tilligunt illu
dus impetus
Audimus a
ration-ales
& Extra
Concupisat a
neam &c
o Valtre. &
Bonum. Al
Secutis. Sen
tate Velucta
Controvers Se
ris Culpa

(6.) Quia debet considerari tanquam semina & quidq; acer„
bi peccatoꝝ malum fructus nascantur, aut saltem
nasci possint, sunt q3 scintillæ inde flammæ, incendium q3
exiri potest, jam vero id, quod per fructum sese egerit
et serit, et quod per flammam exoritur, id in nasc semi„
nist et in flamma erat inclusum ut ista
C Quia motus illi & incitamenta ad malã quæ sub cõ„
cupiscentiã appellari condemnantꝰ. Jac 1.4.
Cr. Hæ citationes et impulsus sunt / Vel a Spiritu V.
& a Carne. A Spiritu ô &c / quod Adversarii fatentur /
& Sunt a Carne, et sc Carnales et Calybitæ
Hoc Argum valde stringit et utroq3 modo intricabit,
Adversarii sive sensu Rom, sive sensu Pelagianorum.
Reformati per Spiritum, intelligunt Spium Supernaale
Regenerationis, per Sctum nostrum, per Carnem autem
intelligunt Corruptionem Innatam, inde Concupiscen„
tiæ &c Statim elucescit & Pelagiam per Sum in„
telligunt partem Rationalem mentis, per Carnem vero in„
telligunt illud irrationale Crudum et turbidum, quod esse„
Crudum negare non potest secundum quemq3 Sententiam con„
cludimus adversarios & illos intrinsece Semi Semiæ ir„
rationales Crudos et turbidos atq3 impios
C Extra dubium id potest Collocari Ser 5. 17. Caro
Concupiscit adversus Spiritum, Spiritus adversus Car„
nem. &c Sibi invicem adversantur ut ea facias quæ
& Vultis. Duo ponuntur Statuuntur Inspectibus, Alterum
Bonum, Alterum Malum, ad q3 illi suam concupi„
scentiã stimulus pronunciantur Vitiosi, quod Volun„
tati Reluctanti opponitur, et appendentiæ quæ est ipse Simul
Controversiã Statuit, cum Pelagianizantes videri Nos
Culpa carere disputant, quod sint involuntarii.

F. Deus

590. §. Idem ulterius pervmentm ℈ Rom 7. 19.20.24
Vbi iterum Capti ℈ Constricti tenent Aduersarii
cum§ tandem Sententia Obtineat Circa Time Locum
Nobis quidem dubium ō est, quia Paulus de Se ipso
loquat Viris & Coloribus depingat vm Peccati Sabitan
tis in Fidelib, Nē pō Regenerator. At Pelagia
ni Sectam§ Sequt Volunt personā fictionmce, que
Persona ficte inhatt irregenitas & Repraesentet
in quo Spūs Sct Caro & Spūm Raōnale & Irraōnale
Collocentt, quod ipsum si Concedamus Vel Sectatores
essemus Victoriæ Concluderemus§ Voluntarios Concu
piscentiæ impulsus et Motus ee Peccatum.
6. Hos Omnia adstringit nervos Sibimus Contextus
Lecie. Legis Divinæ Nē Imo Primos motus Con
cupiscentiæ naturæ pēnetrat Damnatq§.
B. Natura et Vis xmi Pti asserendo proponen
da Obs. Hic quidam officia, quod jubet Ch Sum
I. Quot sortimur Proximi Bono letoq§ intueamur
Oculo, etiam si Nostros Excellant fortunas. 2 officii,
um motus sui cordis requid Amori Dei et Proximi contra
rium in eo Resideat. Prov. 4: 23. 3 officium, Oes illos Con
cupiscentiae titillaones, irritaones et petulantias ad
versari et p transgressionib Legis reputare, 4. Interi
ori potissimum Sanctitati mentiq§ renovaoni ope
ram Dare, et ab oib inquinamentis Carnis et Spūs re
purgare nos oportet, 5 Adspiriare ad perfectissum illu
striadum, quo Deum ex tota aā &. Proximum ut nosmet
amemus. (6.) Quo magis Dfecti fuerimus in Cupidi
tate Sctitiæ, tanto magis nosmet extendere ad Sublimi
metam vocaonis Supnae, et ad Consummatissum illius

Legis Dñi

Dom. xLIV.

Legis Dñae Exerc
gens Deus ō dim
premisq motib
(II.) Indicatur
observanda mul
Hoc se ad Legis ob
N. B. Magna e
ita p fecte obse
mutato? R Non
illi qui Pelagium
dicitis q etiam,
quam Legem D
solute vivat ab
ruptio naae hu
re queat. Obs
quis Legem Dei
ut pveniam Just
riis maxime (a
tatem Legis sup
stificaonis Stu
illi Adversarii
everterunt. Cum
Obs Hoc Unum
hanc tractabim
(a.) Ergo fr
quod Unicuiq§ P
dent vero. ut in
gm vii ad ea, et
sentissime in Cu
§. 96: 2: Pro Zo
Jam vero qui rab
quodi extinguun
scunt, utiq§ ca
extinguunt.

Legis Dñae Exemplar. tota mente Conformari, ut vivum
ejus Deus ō tm extus, Sed ēm intus, in ōib facultatib
primisq motibus Cogitaōnum Nrarum exprimamus.
(II.) Indicatur quod etiam Sctissimi Dñi in Lege Dei
observanda multum deficiant, licet Serio Sincerog Sui,
dio se ad Legis observantiam adhibent, Qre 114.
N. B. Magna est Qtio: Num possit aliquis Legem Dei
ita pfecte observare impletcq ut absolute vivat absq
peccato? R Non negamus, Sed Pelagius adfirmat item
illi qui Pelagium Sequuntur, ut Sociniani, Pontificii,
aliiq qui etiam, nam concedunt adfirmantq posse ali,
quem Legem Dei ita pfecte Servare, et implere, ut ab,
Solute vivat absq peccato. Obj Hoc est. N. Cq. Nam Cor,
ruptio nrae hnae ō est ita Sublata ut quis hoc Dista,
re queat. Obj Illi Adversarii, qui hoc afirmant, quod
quis Legem Dei possit pfecte implere, Scopum habent
ut ppriam Justitiam erigant. Ecla Nra illis Justitia,
riis maxime Calumniatur, quasi absolutam Impossibili,
tatem Legis implendae docere Nra Ecla, atq ita San,
ctificaōnis Studium funditus everteret, Sed revera
illi Adversarii male Sana Sua Doctrina illud Studium
everterunt. Cum Nra Doctrina illud Unice inflammat.
Obj Hoc Utrumq demonstrabimq nunc Cum Quaestionem
hanc tractabimus.
(a) Ergo Argumentamur ex religui peccati quo reli-
quo Unicuiq Sancto adhorrent adeo effrenaliter inhe-
rent vero. ut in hac Vita nemo eas ex se eradicare queat
qm vi ad eas extirpandas religiosissime sit obligatus ac fer-
ventissime incumbat. Hoc probant loca expressa a 1 Reg:
8: 46: 2: Pro 20: 9: Jac: 3. 2: adq e imprimis 1 Joh. 1: 8:
Jam vero qui tales religuias negant, Utiq Studium eas extir-
pandi extinguunt, qui vero illas religuias in homine ēe agno-
scunt, utiq calcaria adsunt fidelib eas extirpandi,
extinguunt.

qui vero

qui vero [illegible], negant &c. ut
(b.) Nemo pot. legem Dei perfectissime implere, adeo ut sine
peccato viviat, quia datur lucta inter Carnem, et Spm
Gal. 5. 14. desinet Aplus cum ait: Quandiu Corpus hoc
Circumferatur reliquiae Carnis bellum inferunt Spui
i Parti regenitae adversantur, et lucem illam obscura
ve, quin imo Suffocare nitunbur, Sps contra hostis illi car
ni, et interrecioni resistit, Suisq; armis Carnem magis
ac magis debilitat, frangit, confundit, ppio Nomen il
lud tentante ac reluctante, non desponendo, nisi is ar
ticulo Mortis, dū en indicatur Rom. 7. ubi adhuc ex
clamat Aplus! me miserum &. Jam vero illi, qui dicunt
Carnis reliquias corruptas ee in hne, illi certe curam,
ma administrarent, hnibus ad eas, excutiendas;
Sed potius oia arma quae haberent dq; ad reliqui
as Carnis excutiendas illis admittunt, nos vero oia
arma exacuimus et administrabimus hnibus, ut
has peccati reliquias excutiant, donec eam deo
in pace tradant.

(c.) — — — illa pfectissa conditio conciliari
nequit cum oratione Dominica, quae jubet peccator
remissionem petere, illa oratio ori Coetus Fidelium ide
o est indita, ut scirent se quamvis in Sanctitate, pfi
vectos ee a majoribus Criminibus immunes, tamen
semp habere suas maculas defectus, noxas et de
licta, quibus immunes ee o possunt, a quib debent ab
solvi, simulq; ab iis sibi cavere debere, quia ea demum
peccata remittunt, et Sanguinem foederis, a quibus
peccatis nosmet purgare conamur dq; Spm Sanctificatio
nis, Hic iterum Lex nobis consequentia elucet, quam
directe contra Pelagianos tenbes opponimus

(d.) Hac absoluta Suisq; oib numeris perfecta Scitu
quae qui Legem implere posset aperte repugnat Sen
tiis ex.

~~[illegible]~~, negant

ectissime inplexe, adeo ut

lucta inter Carnem, et

m ait: Quandiu Corpus

rnis bellum inferunt Sp

antur, et lucem illam obscu

ntur, Sps contra hostis illi

suisq; armis Carnem ma

it, confundit, quo nomen

te, non deponendo, nisi is

tur Rom. 7. ubi adhuc

n l. Jam vero illi, qui dic

ee in hac, illi certe ou

ut ad eas, excubiebas,

e haberent qq; ad religi

llis admittunt, nos vero o

inistrabimus hibus, v

ccubiant, donec eam de

etissa Conditio Conciliar

imia, quae jubet peccato

vao ori Codicis Fidelium

e quamvis in Sanctitate,

iminibus immunes, tamen

las defectus, proces et de

o possunt, a quib; debent

rere debere, quia ea demu

gviriem foederis, a quib

conamur spm Sanctificat

consequentia eluat, quam

amtes opponimus

ib- numeris perfectae

nosset aperte repugnat

anquam illustrissimo Schi

tis ea

Dom xLIV.

tis exemplo consignatum reliquit Phil. 3: 12. et seq. Non quod jam adprehend. &c. obs. Addidit inter veritate, Capitales, qq quo quis magis profecit in curriculo Sanctitatis, eo plus adhuc proficiscendum sibi ee sentiat, seq; magis estimulet, ad majores perfectionis gradus adsurgere, donec Coelestem illum scopum, et metam immortalitatis contingat atq; comprehendat, Est hic qq; Epistex nra illa evidentissima, cum opinio et imaginatio illa Adversa, rior et absoluta perfectione jam adepta, impetum curvendi haud dubio sufflaminet adeo ut hmi quasi nihil videatur ee illa, quae hac semel in sancta vita=te fecit respectu eor, quae de hinc ad hunc St faciendae, quam qq; past terga reliquit facta.

(C.) Tandem jugulum totius Causae petam et non verebor affirmare eos, qui consummatam Sanctitatem ad-tingi et exerceri possunt, dicunt solidum Coelitatem et ad mentis intimam medullam penetrantem ignorare, adeoque Speciem tantum, et superficiem dico illos ee Sanctos, Qui dicunt homines Leges impleve posse, et hi virtutis et rei loco, Deitatem &c. Haec alibi latius videbimus, adeoq; hinc inde transferri possunt

III Raõ Cur Deus pro regula observandae dederit Sanctitatem perfectissimam, cum recte Scivierit neminem posse id observare et prestare,? Quaestõ 115. Imo obs Cavendum est ne Sanctissima hac Rectr Sententia perverteatur, et ex iis quae hactenus

nus dicta Pr, contendantur. 2 Obs dicunt Adversarii, quod si nemo ad impletionem Legis possit pervenire, et nemo ipsa secte Sanctus possit evadere. Ergo frustra deus Legem Pscripsit, frustra q Sanctitatem exigit, nam id exigit, qp impossibile ē, et Sapientis Legislatoris ō pot. ēi, et Leges impossibiles observandas Pscribat. R Quamvis Conditionata et ex Oeconomia Dei dependens sit impossibilitas, Dei tn obligamur ad Legem implendam ō ideo, ac si ulla impletione mereatur, Vitam aeternam; Sed ideo ut ostendant se ō degeneres Patris Filios ēe, Sed Genuinos filios ēe, et tales, qui imaginem imperfectiō amore vellent expingere, vitamq ad quam adopta-ti sunt, Spiritualem se velle. atq Coelestem exprimere, et exercere, Obs debet q fidelit; exacte et Severe insinuare. 1 Ut eo magis hnes Sentiant se obligari: licet Leges tales habeant sibi Pscriptas, quas nullo modo implere possint:/ Perfectionemq videant in lucidissimo hoc Speculo, ob quam ipsectionem debeant indesinenter aspirare, 2 Ideo Deus Leges Pscripsit observandas /: observatu licet impossibiles:/ quas certo nemo implebit /: ut ex eodem Speculo Suam imperfectionem recognoscant, seq coram Deo humiliant. 3 Ut magis recurrant homines ad merita et Sanguinem Jesu Xti, tum in Justificatione, tum in Sanctificatione, videntes hnes se pprijs Viribus ō posse Legem implere, ut Justificarentur ex Suis operibus. 4. Ut in meritum Dei erga se ipsos, et graam eo magis admirentur 5 ut eo melius in cumbant in Studium inbe-rioris Sanctitatis, quo Studio Sanctimoniae, cū titillationes Concupiscentiae exsentiant. 6. Ultimo, ut in Palestra Sanctitatis et bonae actionum, ad vitandum tim utr halitum pt Severent, ne quicquam remittant, e bono Studio, dorec omnia Concupiscentiā semina Suffocent. Dom

De
Lucest

In hac Dñica
necessitatem
rias Deo pla
possint Scibu
emplar. Qōni

N Necessi
sumitur dupli
sit ambitu suo
(b.) Praecatio s
sit implorao
bendi impetra
debr. Signatur
clar. Vitrius
bet ea, quae hi
progrediens or
pathmo

(*) Ad pri
cipua pars
cultus, ad quam
tera ē, qui a
qui graam es
cipiunt retin
aliquae confes
gram in Scibu
cipit elucescere
tollantur. Cont
forem in Scibu
necessitatem e

Edm. F
Test. abrogat
hidetsi 2us

Dominica XLV.

DE ORATIONE DOMINICA.

Quaest: CXVI: CXVII: CXVIII: CXIX.

In hac Dnica considerabimus haec sequentia: N. Necessitatem ꝙcandi q. 116. 2. Condiões ꝙcibus necessarias Deo placituras q. 117. 3. Quae nam debeant ꝙsint ꝙcibus peti secundum oratiõnis Dominicae exemplar, q̃onib. 118.-119.

N Necessitas ꝙcandi exhibetur qre 116. obꝙcão, Sumitur duplici sensu. (a.) Latiore sensu ambitugꝫ atqꝫ sic ambitu suo ꝙcão ipsa includit Gratiarumꝫ actionem (b.) Praecão Sumitur sensu strictiori, et arctiore, ubi fit implorão Dnae bonitatis, tumpse, tum ꝙ aliis, cum petitionis, ea variis vocabulis, tum Gr̃cis, tum Hebr̃. Signatur in Scra, obj Hic ō amplius morabor, nam Clar. Vitrius de necessitate oratiõnis Dominicae fusiùs, uber ea, quae hic deberemus nos enarrare, interim tem ad gredi ens oratiõnis Dominicae ꝙlicis via ad stream cum Cathmo

(*) Ad primum teneatur 1 Via ē, quod ꝙcão sit ꝙcipua pars ꝙcatiõnis Deo ꝙstandae et reliquis illius cultus, ad quam ꝙ naam et gratiam sumus obligati. 2. Alitera ē, quia illi et gratiam et beneficium suum dat Deus, qui gratiam ejus vobis ardentib- et gratis mentib- recipiunt retinentꝫ A. Supl. Quod ꝙcão sit ꝙsi Solemnis aliquae confessio, qua intime agnoscimus ꝙsentiscimus, ꝙ nram in ꝙcibus dependentiam a Deo, ex quo statim incipit elucescere. (b.) Religionem dem corruere, si ꝙces tollantur, contra: Hinc patet maximum cultus Dni Virorem in ꝙcibus ē Positum (c.) Cum ꝙcamur naam necessitatem et Deum ad via danda potentem confite,

Edvard. Jakob Jüngstedske Mus. 32. mur

Teste abrazolasz Uelti Dolog 1ō Vetés. Imigeje
hüdetske 2ō Magyarag Mustis mag. — Conclusio. Nem bizzá.
Isk. d. Tegdet, mig nem hig adassz engedt.

mur, adeoq; testamur in oraõne nra.

1 Deum ee Supremum, nrum Dnum omniumq; Arbitrum tum felicitatis, tum infelicitatis, nrae. 2 Deum ee potentissimum, qui oia nra desideria mente Concepta possit explere. 3 Eum ee qq; Summum bonum, qui õ tmpore sit; Sed etiam velit nostras necessitates explere. Obv. Quae hic dilatari possent, acie amplecto, nisi eo etiam pcari agnitionem Dnae Oi scientiae, Oi psentiae, Oi potentiae aliarumq; virtutum, sed ex dictis tantum, Concludo Sapientissimè Conjungi in Sacris, Nomen Dei non agnosci et non invocari. /: a Gentib; Scil. Jer: 10:25. Quinimo geminum Characterem Athei∫mi, tum Practici tum Speculativi. Esse non invocare Jehovam Psal. 14: 4. item obs Meram Stultitiam ee, quod quibusdam mera Sapiẽa Carnalis suggerit, quod preces õ sint Pars essentialis Cultus Dni, adeoq; preces potius omittendas, quam exerceri, utentes nis Argutis pessimis.

I. Quod Pces Sint inutiles, quia Deus ab aeterno oia immutabiliter decrevit, Et non ẽ necesse ut aliquid pcaõne Solicitemus a Deo, 2. Quia injuriosum dicunt ee Nomen Dei in tantum, si quis lacrymosis Verbis quaeruliq; Deum molestet, ac si Deus ipse Commoveretur, cum Deus affici, turbari, ac moveri nequeat. Rte quis talsis gemitibus moveri, sed potest veris ac Sinceris 3 Item dicunt, Pces sunt Supervacaneae, qua in ex hausta Dei bonitas, etiam Sponte in omnem exuberat beneficentiam, nostrasq; Pces pverbit, has Argutias etmanas Sophisticaões ut telas aranearum dijcutit,

II. Membrum ubi advti, quod Deus illis tm addat graam Suam et Spm Suum Sctum, qui haec ab eo veris petunt gemitibus, piis grabias agunt, id inculcavit Dnus Jesus Matt. 7: 7: Petite et dabitur vobis quaerite et invenietis. Obs oratio nis est velut

Scala

Scala, a qua Coe
nalis per quam
ctae raões sub
pes se non pjudi
ficiunt illis, qui
Verum et Cav
vari velim, qui
robis injunxit
ab aeterno dete
pullis Lacrymis
moveri, denicq
candi nobis im
ptis pcurrat,
nes puto esse.
(a) Quia pces
aliquod ad Su
cienda, capac
Clausum est, e
illud liquor in
tur Psaltes, P
(b.) Quia pces
plicitati Cap
mul pces a
vadorum prin
bo. I. Dis pca
statim ẽ vali
exauditor pc
legitima vero
sum missa, 2
tor, vel, is qu
fiduciae fruc
bona seu dona
peccati inha

Scala, a qua Coelum ascenditur et expugnatur, b Est Car-
nalis per quam beneficia Celestia largissime defluunt.
Hae rationes sufficerent contra eos, si multi Sapientio-
res se non ℣judicarent Deo, sed niquam illae rationes suf-
ficiunt illis, qui Deo Sapientiores non judicant se.

Verum et Cavillationes supra positas eludam, obser-
vare velim, quod admirabiliter plane Sapientia Deus
nobis injunxit officium ℣candi, quamvis ora nobis
ab aeterno determinaverit, adeo, ut nullis quaevelis
nullis Lacrymis nullis Verbis possit Summum Numen
moveri, denique mirum est, quomodo Deus officium ℣-
candi nobis injunxit, cum bonitate Sua necessitatibus
nris ℣curvat, non dm succurrat, et has hujus rei rati-
nes puto esse.

(a) Quia ℣ces animus hnm aperitur, tanqm vas
aliquod ad Summi Numinis beneficia ore acci-
pienda, capaciq ambitu capienda, quandiu vas
clausum est, extrusq et intus obstructum, frustra in
illud liquor infunditur, Hac Similitudinis formauti-
tur Psaltes, Psal. 81: 11. Dilatabis os &c.

(b.) Quia ℣ces animus nr reddit non tantum sim-
plicitati capax, ad beneficia Dei recipienda, sed si-
mul ℣ces actu recipit, atq in se effundit. Hoc pa-
radoxum primo aspectu videtur. Ex. Clarius declara-
bo. I. Dis ℣cae secundum Sanctuarii Legem ℣acta,
statim ē valida et efficax, quando quidem Deus est
exauditor ℣cum Psal. 65: 3. Exauditur Ergo ori ℣cae
legitima vero, et sincero corde fusa, et suspiriis in col-
lum missa, ℣ Exaudit ℣cae sine ori mora, et si ℣ca-
tor, vel, is qui ℣ces fundit illico suae in Deum posit
fiduciae fructum insignem accipit, nam 3. Si ℣palia
bona seu dona petat a Deo np incrementum fidei,
℣peccati inhabitantis, sub actionem Sanctificationis

℣ gressum

Pgressum majorem, eo ipso momento, quo talia ardentissimo zelo petit a Deo, illico a Vigor fidei adcrescit, et & amor virtutis altiores radices agit, quia mens peccati ex intimo sensu et flagrantissõ affectu in illum habitum transit ad quem spirat. 4. Si bona temporalia petimus et exagitamus, a Deo, flagitamus qq quae õ nisi conditionate possumus petere, ea ipsa conditio, qua bona petimus, et quam sincero verogq corde interpcandum nobis levamus, et inplendum vovemus, mentibusqq insinuamus. Nram qq plenissam abnegationem, Nram Deo resignaõnem, nobis penitus insinuat, Sed clarius: Conditio qua bona Temporalia petimus, et Sic (:c.) facit ut licet illud (adhucum momentaneum qq bonum õ Statim assequamur, e Vestigio Fructum, qq Sanctificaõnis uberrimum, et fundtim felicitatis, solidissimum assequimur, nam nihil felicius et beatius ẽ pott. quam ẽe abnegatam in Sibi ac Deo dedicatum.

2. Condiones Pcaõnis Deo placentes necessarid 117 haec ita deducta ansam nobis porigunt ad Condiones necessarias Pcaõnis validae et Deo placita, enodandas, facile enim intelligunbur illam efficaciam Pstantissimam õ in eẽ cibus Pcibus, Sed dm illis, quae ad normam Legis Divinae Sanctuarii, quae dei fiunt.

I Condiõ Pcaõnis, ut ea quae in vobis habemus a solo Deo expebamus. Haec a Cathmo opponit. Crasso Pontificiorum errori, qui Pces suas, tum qq bonis temporalibus tum qq aeterna Salute dirigunt, ad Beatam Virginem, ad Stos. et Angelos, id quod Sit Religionis Subversio, cumqq qq damnaõ quisqq videt. Ergo hic, hoc non urgemus nam supra evictum est.

(II.) Condiõ ut Verum illum Deum invocemus, qui se in Verbo Suo patefecit, Haec Condibio opposita, directaqq est contra eos, qui fabricant Deum Longe diversum ab eo

ad eo. quem n
eundemqq Deu
stimum et San
quib. Sero Deu
tanto multi ex
Pars eorum,
cum Samarit
tius aliquo
Carnales Cupidi
III. Condiõ
ficSub hac Con
stunbur a. Re
murantur, p
fermento Hyp
jicitur, quod
Cunis Cogitaõn
rejicitur: quic
pferbur, quo
(d) Quicquid
sum hic reji
vivi adfectu
tiam, Sum ma
ubi vitalis v
nem, simulqq
IV Condco, u
nos, in Cons
bis Iterum h
a Conditio e
Si maledict
ctione, digni
abnegaõ tade
Mi objectio
nem Compositi,
mus ut vel m

ipso momento, quo talia dix
illico a Vigor fidei adcre
ixes radices agit, quia me
u et flagrantiſſo affectu i
ad quem ſpirat. 4. Si bona
eagitamus, a Deo, flagitamu
e poſſumus petere, ea ipſa
s, et quam ſincero verogꝫ cor
vamus, et implendum vovem
s. nram qꝫ pleniſſam ab
onem, nobis penitus inſinu
a bona Temporalia petimus
llud (aducum momentaneu
equamur, e Veſtigio Fructu
imum, et ſundtim felicitat
ur, nam nihil felicius et be
neg atam in vib: ac Deo dedica
Deo placentes neceſſarioꝫ
nobis poſcunt ad Condition
lidae et Deo placita, enod
nbur illam efficatiam Ator
rut, Sed dm illis, quae ad nos
tuarii, quae dei ſiunt.
quae in votis habemus a fo
archimo oppoſito. Crapo Pon
s, tum & bonis temporalib
runt, ad Beatam Virginem
d Sit Religionis Subverſio
et. Ergo hic, hoc non urgem
m Deum invocemus, qui
e Conditio oppoſita, directa
cant Deum Longe diverſim
ab e

Dom xLv.

ab eo, quem nobis Scra Dscribit. unum atqꝫ Trinum,
eundemqꝫ Deum misericordem quidem, Sed Simul Juſti,
ſimum et Sanctiſſimum, aliisqꝫ virtutib: pollentem,
quib: Scra Deum Deſcribit, a quib: omnib: o tam aber,
rant multi extra naam Ecclam; Sed longe qꝫ maxima
Pars eorum, qui in Nro Sinu vivunt adorantes, Sane
cum Samaritanis, id quod ignorant, et idolum Sibi pe,
culius aliquod Singulare fingentes, ad commodatum ad,
Cervalet Cupiditates, ab hac Condione Dcum nimis aberrant.

III. Condio ut ex vero Cordis affectu fundant. Dces,
hic Sub hac Conditione Complur a haec Sequentia Comphen,
dunbur a. Reſiciendum de id, quod ore et labiis mur,
murantur, potius quam Deo offeratur, (b.) Quicquid
fermento Hypocriſios, et in Sinceritis est adfectum re,
jicitur, quod Dles qſi Correddit. Psal. 12. (c.) Quicquid
Curis Cogitationibusqꝫ est distractum, hic rejicitur: iter
rejicitur: quicquid em ex Corde huc illuc ve divagante
Dfertur, quod aliquando etiam Sanctiſſ: viris accidit.
(d.) Quicquid frigidum aut langvidum est, aut remis,
sum hic rejicitur, nam vocabulum adfectus, et quidem
vivi adfectus importat Calorem, Ardorem, eb Vehemen,
tiam, Summamqꝫ virium nitensionem. Estqꝫ haec vel,
uti vitalis vis animatioqꝫ Dcum, quae vivum peren,
nem Simulqꝫ Dsentem effectum Sortitur, quam Supra vidimus.

IV Condio, ut intimo indigentiae, miseriae qꝫ Sensu
nos, in Conspectu Dnae Matis Suplices, Subjiciamus.
obs Iterum hic multa Complectunbur in hac Condione.
a. Conditio et agnitio miseriae Nrae, quae ob peccatum
Di maledictione Dei dignissos, et vel minima benedi,
ctione, dignissos agnoscamus, (b.) obis Justitiae Nrae
abneg ad adeo ut nihil nobis tribuamus. (c.) Simplex
Nri objectio in Conspectu Dei, tum Corpore ad dem orad,
nem compositi, ut in voluntabem Dnam, nos totos desigue,
mus ut vel minimam qꝫ graae guttulam beneficio Dei

accipiem

aceipere nos agnoscamus, quae oia nobis obsignata
et evidentib̃ characteribus exhibita Sp̃, in exemplo
Publicani. Luc. 18: 13. adde Esa. 57: 19.

V Condiõ: ut quantumvis nos indignos agnoscamus,
atqꝫ atqꝫ infallere nescias Dei ꝓmissiones pertinere
. Speciatim agnoscamus, si modo ꝓces ꝑas recti insti-
tuamus. Hoc intendebat Jac 1: 6. 7. Petar in fide nihil
dubitans &. Geminum hõr adspectum: Imus. Adspectus
ejus sitis ē in fluctuatione hypocrisios, in qua hypocri-
sios fluctuatione quis nunc in Sinistram dejoremqꝫ
ptem declinat, ut v. 14: Subsumitur 2dus. adspectus
est in fluctuatione diffidentiae, quae ferme ex hypocri-
si solet nasci, nam cor Sinceorum nec potest, nec debet
ambigere. 1 Joh. 3: 21. 22. adde 1 Joh. 5: 14. 15.

VI Conditio: Ut nihil aliud ꝓcibus petamus, qm̃ qd
ad Dei gloriam aedificaõnem Proximi, mãmqꝫ sancti-
caõnem et Salutem maxime conducit.

VII Condiõ: ut Adquiescamus in Dei graã et favore,
et gratias agamus. Ad Qnes CXVIII: CXIX.

Quaenam debent et possint peti ꝓcibus secundum
oraõis Dnicae Exemplar: Sic Sponte defluximus
ad maam ꝓcum, quae nam ea Sunt, quae possint peti
a Deo: Ubi ineffabilis iterum benignitas, Stupor nos in
admiraõnem rapiat, necesse est, quae benignitas Dei
in Verbo Salutari, optime ꝓscripsit nobis nescientib̃
quae nam debeamus orare, et petere, quaeqꝫ benigni-
tas nobis ꝓscripsit, tum formulam oraõis Dnicae,
tum alia Exemplaria Precaõnis

Obs Dividitr̃ tota oraõ Dnica in 3 ptes. 1ma Pars ē
ꝓmium 2da Pars ē Petitio, 3ia Pars ē Clausula, quib̃
tractandis in ꝓsentia erimus tractandi, Obs Aliqꝫ
generatim posunt de oraõne Dnica disputari vel
apud Cat. Vibelium

Domini

Qua

In incultaõn-
ordinemur a
eus distincte
pellaõnem han
ein addatur:
1. Compellao:
Viri doctissimi
tissimi observa
ellus Dnus in
maxima ex pa
moris consuet
uti fidei prisca
cae, extanbes
Sensu Illustrio
dibit et Com m
non demonstr
turi? obs Fu
qui es in Coeli
שָׁבַע שָׁמַיִם
Obs Sebassama
in Coelis, obs Se
fere Cell a et
sentia pauciss
de generali il
Filii Jehovae D
rum Pater vo
us Contextus
ut Titulum hun

Dominica XLVI.

Quaest: CXX: CXXI:

In inculcaõne Exempli Consummatissimi Cum ordinemur a Proemio, adeoq; ad hanc Sectionem duo distincte ppendamus 1. Considerabimus Compellaõnem hanc Pater Noster. q 120. 2 Videbimus cur addatur: Quies in Coelis. q 121.

1. Compellaõ: Pater noster. est. q 120. Obs 2.

Viri doctissimi et in Judaeorum Antiquitatibus versatissimi observarunt pridem, quod Phrases illae quibus Xtus Dnus in hac oraõne sua usus est, Sunt desumptae maxima ex parte ex usu Synagogae Veteris Suiq; temporis Consvetudine quas aureas reliquias Sud vel uti fidei priscae Sparsim in formulis Lyturgiae Judaicae, exhanbes Xtus Dnus in unum colligit Corpus, atq; Sensu Illustriore auctas tndem Discipulis Suis tradidit et Commendavit, quod hoc modo per Singula non demonstrabimus. unum quod q Suo loco exhibiturj 2 obs Judaeis ggr haec Compellaõ Pater Noster. qui es in Coelis Fuit usitatissa Hebraice sic est.

אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם אֲשֶׁר

Qui Obs Sebassamaim est pro in Coelis, obs Tempore etiam Xti, Cum Pars fidei quae fere Cessasset illum titulum in Spali libertate aeqo, tentia pauciss. intelligebant, nam Cogitabant tnstr de generali illa relaõne, qua Israelitae vocabantur, Filii Jehovae Dei Sui Deus. 14: 1. ac vicissim Deus ipso, rum Pater vocabat Esa. 63: 16. et 64: Quamvis illius Contextus Sublimior em adspectus habeatur. Eg ut Titulum hunc Pater noster in clariore luce collocemus,

Observ

Obs haec Sequent. T. Titulo illo Paterno designave-
um non Trium, quia Oeconomice hic Patrem compellam.
in Filio adoptantem; Sed dicimus eo titulo primam
Personam per excellentiam designare quatenus Deus
est Pater Domini nostri Jesu Xti, per aeternam gene-
rationem, qua nobis Similitudinem quandam vim Suae
Sanctissimae infudit, quae in Oem aeternitatem manet.
2 Obs Quemadmodum Sub illo aspectu Deus haud tabe
fuit Pater Fidelium Veteris Tri, ita asserimus. hinc dubi-
tatione, quod Fidelibus qqz N. Tri, Titulus hic Paternus de-
dit relationem multo dulcissimam, et familiarissam, ut
fideles N. Tri vocentur filii Dei, Joh. 1: 12. 13. Quot quot
Xtm receperunt E. Graece γινεσθαι. quod hic non tam
fieri quam revera ee notat, et se pro filiis gerere notat.
quod in tam Suma Emphasi Veteribus fidelibus e in em-
phasi concessum, quod revera filii Dei existant, Sed nova
foederis fidelibus e in emphasi concessum. (o) Respectu
adoptionis in familiam Dei, et in haereditatem bonor.
Coelestium Gal. 4: 5. 6. Rom. 8: 15. 17. Eph. 1: 5. (oo). Respectu
Regenerationis et Sanctificationis. nam (ooo): Veteribus in Ve-
Tro Sctus tanta mensura o fuit effectus; (oooo). neqz tan-
tum libertatis ac fiduciae gloriationis gratiae, largitus e
S. Sctus fidelibus V. Tri, ac nunc, imo (ooooo) non etiam tantu
veram Solidamqz ab omnib; Ceremoniis vacuam Salutis
tem dedit, quam hodie, vide hanc in rem loca Illustria,
Joh. 1: 13. Jac. 1: 18. 1 Pet. 1. et 2. Pet. 1. 34. Haec nobis viam
muniunt ad Paternae denominationis vim ulteriis de-
clarandum. (*) T. Quidem i. quod Cathmus exhiber. i in
ipso exordia orationis Conveniens reverentia movetur

Filius Dei

Filius Dei per h
venevabilius co
tas. quae exsup
tiam, ad quam di
Sensus Mat. 1: 6
men Paternum,
quidem depend
lius e nomen P
nem Reformant
suam gratam. q
est quod disput
an Oeconomici.
at complecti; Est
tia Deo debita
tiae cumulum
in animis fide
cultates Difficil
Regenerantis,
a naa corru
quae corruptio
gis reverente
fectissimus gl
gradum adse
II Ideo in E
ter Nr. quod i
generet fidu
quam denege
tibus bona te
luc. ii. 13. Obs
cationis fundam

Filius Dei per hanc Compellaõnem Paternam, quid enim (o) venevabilius concipi potest, quam Paterna Matias, et digni„ tas, quae exsuperat omnem Regum Dominorum qz eminen„ tiam, ad quam dignitatem provocantur nri haud degeneres Sensus Mat. 1: 6. (oo) Sriam Sacram, ramqz venerabile Sit no„ men Paternum, seu Patris, qui tantum Corpus generavit et quidem depender a Deo, quanto Sanctius, et quanto venerabi„ lius ē nomen Patris regenerantis, argz aas ad sui imagi„ nem Reformantis et quidem independenter, per liberrimam suam graãm. quo Argto usus ē Apilus. Rom: 12: 3. ubi non est quod disputemus, An per ptes intelligantur naãles an Oeconomici. V. Tri, cum utrumqz per Subordinaõnem lice„ at complecti; Est autem diligenter nbrandum, quod reveren„ tia Deo debita eiqz connexus amore s: nam omni reveren„ tiae cumulum et complexum amor facit: / tanto magis in animis fidelium crescat, seqz per omnes animae fa„ culrates diffundat, quanto majorem recipit influxum Sps Regenerantis, qd enim irreverenter cum Deo agamus ē a naã corrupta quae Patrem habet Diabolum. Joh. 8: 44. qua corruptio quanto magis eradicatur e nobis, tanto ma„ gis reverenter cum Deo versabimur, et agemus, ita ut per„ fectissimus gloriae status, ptfectissimum qz reverentiae gradum adferat.

¶ Ideo in Exordio oraõnis compellamus Deum sic: Pa„ ter nr. quod illa Patris denominaõ congruentem in nobis generet fiduciam, quod ea quae fide petimus nobis, nequa„ quam deneganter, Secus ac Parentes filiis suis obedien„ tibus bona terrestria non deneyant, ut Dñus Argtatur, Luc. 11. 13. Obs a illam fiduciam Catechismus rite vocat„ caõnis fundrum, qua fiducia vacillante, tota oraõ vaci„

labit

labit et pessum ibit, ut in Dnum ꝓcedenti insinuavimus. oēs ꝓces ꝓsentissimum sortiuntur effectum, si legitime & ardenti animo in Coelum ascendant. quod persvadet et verbo ineffabili Subnixa, tum de divina bonitte, tum de grā et potentia, qua inter ꝓcandum animus Nr transformat. (b.) Illam porro fiduciam hinc ab ēe non debere rideehuer, quod qui Spu adoptionis et regenerāonis adoptatus et adsumptus ē in familiam dei, Spe viva Sit auctus ille 1. Pet. 1: 3. Unde tam certo ꝓsvasus ēe potest quis, Suas ꝓces exaudiendas ēe a deo i. gm certus est adoptatū esse per Spm regenerantem et Sctificantem. (c.) Repeto hoc qqz quod Supra inculcatum ē ad reverentiam, unde dico: in animo fideli haec fiducia, tanto clariores agit radices, quanto potentius hoc ꝓ Spm regenerantem et Sanctificantem in vita Spali fundatus ē, omnis quippe de deo diffidentia oritur ex peccato, ejusq consequentia, quod peccatum qnto magis frangitur in nobis, et extirpatur e nobis, eo magis confidentia Spes viva et gloriāo Scta exvrescunt, atqz in fluxu benigno aā ꝓcantis, fructuq ꝓsentissō impletur. (***.) Tertium fundtum ē, cur ita complectamur deum Pater Nr.? Quod per eam compellaōnem declaratur nobis incredibilis illa familiaritas, qm Deus potissm Sub N. Trō aperit Suo fideli Populo, ut quotidie ad intimum liceat penetrare Sanctuarium, Sublato penitus omni velo & memoria peccati delera, penitus in carne Xti, Juxta contextum illustrans Hebr. 10: 19. 20. Cum igitr habeamus libertatem ingrediendi ad Sctuarium &c. Haec latius jam non exequar:

In 2do membro aliquid ꝓterea damus quod his lucem uberiorem effundat, cuncta haec Deus uberius nobis

nobis insinuara voluit, cum cordibz nostris indidit hoc nſp Pa-
ter noster Sic enim.

1 Quaecunqz ee Pater no titulo p fluere dixi, Speciatim no-
bis ipsis adplicamus ea, qtqz testificamur illa grãa er-
ga Deum una cum aliis Fidelibus nos qqz ee adfectos, ad
eo ut nulli dubitemus, quin in Xto Jesu noster qqz Pater
sit factus Spiritus Dei, cum Spto nro testimonium ferente.

ℛ dicit quis, Convenientius ee si in Singulari diceremus.
Pater meus? ℛ Fallitur talis hoo, nam solus Xts hbt illud
Jus, quod Deum in emphasi eminenter adpellat Suum
Patrem. ℛ 2. hni Fideli non nisi in Xto et p xtm compe-
rit illud Jus, quod Deum Patrem adpellet, Eq. Hae duae sunt
raones, qr nos in plurali debeamus Deum Patrem nrum,
o Patrem meum in singulari compellare. 3 Eo ipso inno-
itur nobis communio Sctorum, communionis tam fidei,
tum exercitium nobis innuitur, q Deo adhuc in plu-
rali adpellamus Patrem Nrum: Quod ostendamus Co-
munionem Sanctitatis (Caridi) 5 Quia cum Deum Pa-
trem Nrum invocamus, eo ipso ostendimus o dm q nobis
orare, sed q oibus fidei nostrae consortibus, qui eodem
vinculo Spirituali nobis ℛ adstructi (6) Quia cum
Deum Patrem nostrum compellamus, tunc Solitissã gau-
diorum merita nobis pbetur, ut o mihi dm; Deo alii;
qqz una mecum sorte grãa Divinaeqz bonitati sint
ex hausti, et reclusi ad oia desideria, et vota in nec-
sitatibus oibus implenda et facienda, 7. Habent em
Veteres Judaei hasce reliquias a Viris doctis jam
adductas, quod is, qui orat, se cum Eccla Sociat adeoqz
ut in plurali Numero voba Sua enuncient necessum,
est, obs Eo ipso tamen o censemus nefas ee Deum singu-
lariter posse adiri a nobis, vel illa vox ἀββᾶ seu ΠΑΤΕΡ.
quam vocem infusam per Sctum dicit Aptus, ex usu
illorum

illorum temporum tantundem valere ac illi Pater? Sed cum nos dicimus Deum in plurali debere Patrem nrum compellari id tandum intendimus, quod Spm Sanctitatis aequè solicitum ee de aliis ac de singulari, nisi sera illa φιλαυτία et sui amoris proprii, totus in se conversus, sua tantum bona desiderat, ac sua tm commoda anhelat, zelo ardentissimo, sed coeleste illud proximum amorem dei et Proximi inspirat, extra se exire amat, atqs eodem ardore anhelat adspirat atqs ad proximi Salutem quo ad suam.

3. Q. 121 cur addit in oratione dnica, Qui es in coelis? quae hactenus adducta sunt pleniorem lucem haurient ex 2do membro Qui es in coelis. Obs Cur ita dicat, quies in coelo. R (o) quod ab omni memoria ede divinitatis fuit coelum, in sublimi ab orb hoc agnitum est, qui aliquod numen venerabatur, et quamvis Deus inter Judaeos habitans, in Templo inter alas Cherubinorum sedem sibi fecisse dicatur, non tamen orant veteres tam stupidi ut in coelum o elevassent suam cognitionem secundum illum locum dispertum: 1 Reg. 8:26. ubi Salomon in dicatione Templi sui testatur, Deum o habitare in Templo aut domo manufacta, quem coeli coelor o possunt capere & dicitur ee in coelo.

I Ut pur hoc additamentum evehamur in contemplationem luminis aeterni infiniti, lucem in accessam habitantis, cujus Majestas terram coelum qs non solum implet, sed iam in immensum excedit ita ut nullo loco exclusum aut inclusum concipere possimus, tantm Deum, Hucfacit quod in 3ia petitione cum habeamus singula, inter. Fiat voluntas tua sicut in coelo, sic etiam et in terra obs. Plur. dicemus ΕΝ τοις ὐψιστοις in coelis.

(2) Cum dicitur Qui es in coelis. possumus speciatim cogitare de tertio coelo Supremo sedibus qs illis beatae immorta

Dom XLVI.

in mortalitatis ubi Deus lucis suae radiis inaccessos et splendidissimos spargit et exerit atqz ibi Deus instar Regis solis radiis insidet inter myriades Angelor spirituumqz Justorum consummatorum obs hac re nihil in hac re frequentius occurrit, vid Psal. ii. 4. Esa. 58: 14. et prsertim 66: 1. Sic ait Jehova: Coeli ipsi &c Hinc illustrem contexbū aliqua adhuc luce angere videtur disertum est, quod oēs agnoscunt, contra crassiorem illam imaginationem, quā in, per carnales Judaeos regnabat, quasi Deus visibili dono delectaretur atqz amaret in Templo per ceremonias et sacrificia coli, hunc stadii suae injuriosum opinionis errorem si Deum refutare autumem docti interp, tes. quod cum numine suo coelum terramqz impleret, et quod solium habeat in coelis, terram autem pedibus suis qsi subjectum p scabello gmat, utiqz templo manibus hominum facto indigeat, neutiquam. non peni, tus spero hunc sensum, sed nego eum sensum sabi respondere scopo.

Adjungo conspectum longe uberiorem huic interp, tum merti ipsi (o) Agitur apud Esaiam de ceremoniis visibilibus penitus tollendis de templo tollendo et in ejus locum substituatur invisibile aeternum et spāle, spalibus tantum oculis mentibusqz patens, quod tem, plum nullis spacii finibusqz circumseptum se se extendit, & coeli terraeqz ambitum. (oo) Inquit: Ej. Deus in coelis Tronus mens. Stat jam erectus, tro, nus ille. gratiae et illa arca foederis ubi veni adora, tores mei, sine ullis ceremoniis quaerere debent, qui, Ceremoniae per Messiae adventum sunt sublatae coe, lesti oeconomia proterrestri erecta. 3. Additur: Et terra e scabellum pedum meorum: Additus miti, mus ad hunc tronum, utiqz patet o in Judaea tum,

et in mon

et in monte Sionis. Sed in cibus omnino terris et quicung; sanctor. cupit ingredi, et qui proxime ad scabellum pedum meorum adoraturus ni Spiritu et Veritate, id ubicq; locorum pott. stare, nam ut v. 2. subnectitur intuebor in Eum, qui spiritu est contrito, quicung; ergo contractum experuerit, coelum in se sentiet descendere hinc

3 Nobis campus spaciosissimus patescit ad hoc: quies in coelis luculentius adhoc evolvere, ut manuduccimus ad illam oeconomiam coelestem, quae sub N. Tro, regnante et vigente, passim in Evglio appellatione Regni coelorum insignita, quatenus sub illa administratione cid fovent coelestia, oesqq; thesauri dnae sapientiae, grae, bonitatis, familiaritatis, cum Nnibus in hoc regno communicanda, atq; largiter in sinum Fidelium effundenda, Quem conspectum modo ostendisse sufficiet, qui libet enim mam hanc facile pott. deducere.

Dominica XLVII.

De prima Petitione L: CXXII.

Prooemio hactenus enucleato, in oratione dnica nunc progrendum ē ad ipsas Petitiones, de quarum petitionum exquisito et concinno ordine pauca premittenda S. Obs 1. Sunt Viri docti, qui seriem Petitionū sic texuerunt in oratione dnica ut a Principe loco ponant supremum finem ac scopum, quo collineandū sit, qui scopus sit gloria Dei, et Nominis ejus sanctificatio (2.) deinde exponunt petitionum medio, scopo adsequendo inservientia, quae partim sita sunt. (3.) In adpcatione malorum, tum a. praeteritorum, tam b. presentium, qui petitio est v. el partium, tum c. futurorum malorum

quae

quae petitio e
qui autumant,
dni ut tres pri
driente Deum S
versentur circa
a respectu corpo
mant ideo cor
petitionis circa
lam veluti eter
nus loqr; vel
solicitudine l
impendere possu

III. Nos sic or
Petitiones divid
nem bonorum e
classe a bonis col
terrestria, peter
illo ordine sit co
malorum aver
tiam ritus tri
eximatur, ac de
nis scil. ne Pec
et macula nos
diaboli tentatō

Posterior ho
non multum
nit. scil. quod
sio a Summa
terra ad infim
stetisset, in su
choris se se i
meve mortal

quae petitio est VI. Partium. (II.) Sunt Viri Docti qui autumant, filum Commodissimum sii evolvi de Duei ut tres priores petitiones censentur circa ea, quae directe Deum spectant, tres vero posteriores petiones versentur circa ea, quae proxime nos ipsos tangunt, tum a respectu corporis, tum (ó) respectu animae, ubi existimant ideo corporis curam petitione 4ta dimissum, et petitionis circa animae curam, ut mentes nrae ad Sca, lam veluti e terris in Coelum ascendant, Prout salvi, mus loqr; vel quod aliis visum ē, ideo, quod animus solicitudine liber, et exsolutus se se totum spālibus impendere possit.

III. Nostrae oratōis Dnicae petitiones digerimus, ut ēj Petitiones dividantur in duas classes ps a In Postulāe, nem bonorum et (B.) in aversationem malorum. In Prima classe a bonis Coelestibus petendis, descendimus ad bona terrestria petenda, quibus 4tus Infirmus qs gradus in illo ordine sit Commissus. in Secunda vero classe, sive in malorum aversāone incipimus, a ab eo, quod conscientiam nrius turbat et Sanctae, nēp a beatu Justificatōnem eximatur, ac deinde (ó) Subnectimus studium Sctificāe, nis Scil. ne Peccatum in membris nostris haerens, qus, qs macula nos amplius inquinet, pelliceat qs neqs in Diaboli tentatōnib laqueis qs implicemur.

Posterior haec digestio magnopere dilucidabit, unde non multum dis crepabit id, qd nobis in mentem venit Scil. quod haec ōrātio Dnica sic digesta, ordinatqs sit a Summa Sapiēa, ut Creator a Coelo ad Terram, a terra ad infimos veluto descendat, et cum incipiens stetisset, in Summo gradu, Coelestib Angelor, et Beator. Chorus se se intermiscens, serpsim ad hoc et pedentim deprimatur ad Terrā, neve mortalis suae conditionis

Suam

ibus omnino terris
, et qm proxime ad Caelu
ri Spūs et Veritis, i dubi
v. 2. Subnectitur intri
trito, quicunq ergo co
i se sentiet, descendere hu
fecit ad hoc: quies in
ere, ns manducemus
r, quae sub N. Trō, regna
io adpellatōne Regni Coe
illa administratōne ōrā
nae Sapientiae, grae
Nubes in hoc regno
i Sanctum Fidelium Spū
stendive sufficerit, qui
ōtr. deducere.

XLVII.

NE Ll: CXXII.

to. in orātōne Dnica
tiones, de quarum pe
ordine paucula prmit,
ti, qui seriem Petitioni
ut a Principe loco
pum, quo colliricandō
et Nominis ejus sessio
medio, scopo ad sequen
ita sunt. I In adpeatōne
em B. Sentiam, qua
futurorum malorum

quae

Suam, quin imo infra terram ac miseras regiones,
quodam modo detrahatur, Segz miserum agnoscat
peccatorem, insidiis diaboli Parentem, qui ō nisi in
finita Dei bonitte, et barathro malorum si: in quo de
mersus jacet; / emergere possit, atqz primum illum
Celsitudinis gradum, in quo collatus fuerit, cum o
rationem incipiebat Sane

I. Petitio est Plane Angelica: Sanctificetur Nom. tuum
qua petitione multi Coelestes Spis Dnae Radiis radiis
Collustrati, eius Radii ꝓximo Jubare ꝓstricti Dnam
gloriam, y unica felicitatis maa agnoscendam inf
nuant, Sanctificationemqz Nris Dni flagrantib votis,
agnoscendam ꝓscripsit.

II Petitio. Veniat Regnum tuum mirifice quadrat
in Sctos beatosqz illos, qui jam corpore exoluti gaudia
Coelestia ꝓlibant. Hi non possunt o ardenti pectore d
anhelare ut Regnum Dei magis magisqz ꝓmoveatur,
atqz ad ꝓmissum tam magnitudinem, tam magnifice
tiam exsurgat, ut a Vanitatis Secula claudentur,
(b.) ut Regnum Diaboli in Terris minimis qm vali
dum destruatur atqz (c.) ultimus ille hostis, Mors ab
oleatur, ad victoriam, ut ita immortalitis gloria,
se Fastigium ab oib electis adnugatur. Hactenus
ni petitionib ad fidelis versata est, inter Myriades
Angelod. et Spiritum Justum.

Ad IIIam Petitionem venit quae hacce: Fiat vo
luntas tua, ut in Coelo, sic in Terra. Obs Is qui dicit,
Fiat Voluntas &. Se in Terra adhuc detineri videt,
interim alis fidei Suae ad Coelos, adventuse. Estqz hoc
petitio adcommodata ad Statum et Conditionem ipsius,
qui in Terra peregrinari, et Patria Coelesti exulare,

Cogitur

Cogitur, et saltem
ut transigere cu
IV Petitio Panem
stribus necessitatib
alimentis advitam
qui ita ꝓcatur, a
Sitqz se pane quot
delectare, delicias,
non ultra naas f
Deo est contentus.
V. Petitio: Et re
de miseriae ꝓpria
Eorum remission
ti noxium, et qu
rem tota sua vita
ius nimium; Sed
quae Virtutes De
i e diametro su
vis Species, quo
sed em corpore mo
In VIta Petitio
Calamitosi nri
parte saltem ma
illius, nec morti
ꝓpositos, adeo, u
ccurrat, pedeq
met, o possumus
et possum ire in
Earumqz nram
totum ternecini
Corruptio et mal
dilis Diaboli fur

Cogitur, et saltem vitam Coelestem in sua peregrinaõe
ne transigere cupit, nil nisi Coelestia sese aspirare ostendens.

IV Petitio Panem nostrum. – ostendit Scatorem terre-
stribus necessitatibus adhuc servire, quippe qui indegeat
alimentis ad vitam terrestrem necessarii, ostendit quis,
qui ita Scatur, a se Spmi angig Virtualibus Coasten-
ditg se pane quotidiano ee Contentum, (C.) Neubi gmad
lectare, delicias, voluptatesg, quippe hujus voluptas
non ultra naae finem et terminos extendit, Sed solo
deo est Contentus.

V. Petitio: Et remitte nobis. Haec petitio aam deducit
ad miseriae Spriae Spalis sensum, cum enim debitorum
suorum remissionem roget, fatetur adhuc se peccatis
ee obnoxium, et quantam vis Spmis sui Dni Sanctificaõ
nem tota sua vita cuperat expressam, tamen in eo affi-
ciis nimium, Sed defendere fatetur; talia se facereait:
quae Virtutes Dei muniunt, Sanctifcaeg ejus voluntaõ
ti e deametro pugnat, dp fateri e maxima humiliaõ
nis specie, quo peccator se agnoscit, non am moralem,
Sed em corpore mortis, peccato nsp adgravati,

In VIta Petitione descenditur ad infimum gradum,
Calamitosi nri lapsus, qua jam Spfitetur, nos adhuc ex
parte saltem mala ee, et tentaonibg Seductionibg mali
illius, nec mortis aeternae, indesinenter laqueis ee
impositos, adeo, ut nisi immensa sua bonitte, Deus nobis
occurrat, pedesg nros in viae Salutis Nrae confir-
met, o possumus non relabi, per infirmitatem Nras,
et pessum ire in miseriae nrae barathrum, atg sic
aerumng Nram Universale facere naufragium cum
totem internecini hostis gnicies nrae inhient, et em
Corruptio et malitia Spriae Naae, tamem mexpia-
bilis Diaboli furor nos a Coeli inferos conetur, ipsi-

tes

tes dare aeternog; involvere exibio.
Hisce p Strictis de nec̃ divisione gg ac harmonia admirabili in oraõnis Dñicae petitionib: accedamus, adenucleaõnem petitionis Primariae: et prius quã: quid ut sic dicam:/ reliquarum petiõnum medullam complectitur, et aqua, quemadmodum ut ptium ducitur via ad eandem primam petitionem, ut Summum finem, oria redundentur.

Anticquitus em̃ Lyturgia Synagogae in hac formula fuit usitatissa, orantq; Judaei em̃ modo: Nomentu, um ore Deus Sanctificetur, et memoria tuae gloriae Celebretur. Rex Nr em̃ Superne, et in Terram nr̃ein Illo am̃ voto in usum translato, ut principiũ locum obsignavit Dnus, et ita uberiorem ac Sublimiorem Sensum addidit, qm̃ raõne bini embei explicabimus,

1. Primo Prima petitionis verba expendemus.
2. Prepius insistemus amplificaõni Sacerdotis.
3. Verba exponemus in prima Petitione Obs tria I. Nomen latinis ee quasi Nomen, unde aliquid distinctè internoscitur Hebr. dr שֵׁם a שָׁמַה T T aluis fuit quod pprie ē Signum eminens procul agnoscendum, unde speciatim adhibetur ad demonstraõnem insignitionemq; verum vel Personarum, ut conspicua quadam nota distinguatur, Deus equidem, qui unus est, non tantum; Sed em̃ existit, illa existentia vera, immutabili independente, aeterna, qua vitam habet per se et in se ipso, ut Illũ non indigeat, nullog; possit designare, Prov. 30: 4: Attamen imbecillitatis meae cãa multas Deus adsummit denominaões, quarum bium eminentissima ē יהוה dicitur ducta a vi per omni existendi quod nomen ΚΑΤΕΞΟΚΗΝ dd

pellatur

Dom. xLVII

spellatur à Judaeis הַשֵּׁם Lev. 24: ii. 15: 16. Deut. 28: 58. Obs Non tamen de literis, de sonoq exterro illius nominis nunc ē cogitandum, sed de eius interna virtute. et potentia, quae se se magnificentissē exerit in universitatis hocce Theatro, prim p opus naae, in Creatione et gubernaone Mundi, prim p opus graae, in mundo redimendo, utrumq comprachenditur Psal. 72: 10: Jehova Deus nr quam magnificum ē nomen tuum, item Psal. 52: ii. Expectabo Nomen tuum item utrumq presertim posteriorem adspectum intendebat. Prius Joh. 2: 6. Manifestum feci nomen tuum hnibz quos mihi dedisti Hujus porro nominis Sanctificaonem pleni„ us exponemus, et Sanctitatem in Deo inspiciemus, Obs Scti„ ficaonem in Deo definire non adeo, promptum est, est enim Sanctificaō ex illis nominibus, quae quantumvis sint Sna simplicia et clara, tamen illa Charitate perstringunt, et ali„ quam obscuritatem videantur parere, oculisq fulgorem capere ō possunt, ita exponuntur, Utrumq Sanctitatis Dei ō clara erit definitio. 1. Si dicamus Sanctitatem Dei ēe latissimum Sui Suarumq virtutum ac pfectionum ma„ morem. 2 anguste qq definiemus Sanctitatem, si sic de„ finiamus, qd Sanctitas sit Dnae naae puritas, qua ritus intelligere agereque pott. nisi quod pfectionibus dignum, illisq illustrandum aptum sit, 3 Neutiquam plenarie de„ finiemus, Si definiemus, Sanctitatis Dei ē intaminatum, et ab oi cogitaone remotum, studium aequi, boni, Justi, quod ōe malum iniquum aversatur, Obs Haec quidem oia Pr. bona, sed admagnificum altumq illius Sanctum, seu aspectum, Sanctitatis Dei adsequendum Pauca sunt.

Et ut

Et ut illum potum conspectum exhibeamur par est ut
ōia haec in unum conflemus, non tam definitione, quam
fusa circumscriptione, q Sanctitas Dei est intensissum
Summi Numinis Studium, quo amat Se Suasq virtutes,
infinitasq amat exercere, manifestare, Illustrare, re,
abusis rationalibus, ad Suam gloriam et quidem decen,
tissima pulcherrimaq harmonia, qua Sumus amor et
timor Constantissimus ordinis Sapientissimi eluceat,
atq e contra: odium et aversaō temerariae confusionis.
Hunc pulcherrimum ordinem, et harmoniam conveni,
entissimam in nāa Dei, et in nāa rei fundatum deoq
profluentem cum amat hōo venerabundaq admiraō,
ne prolegitur, tum vēdit particeps felicitatis, ut glo,
riae Dnicae, atq ad Suum boni p̄fectionem pervenit,
quemadmodum is, qui inde deflectit, eo ipso medio in
Sumptum q Suam rationem admiravi, cum tngm Pul,
cherrimum et Sapientissimum Stultissime deseruit
et aversatus ē, Secundum hanc Sanctitatis declinaō,
nem videamus qualiter Sanctificatur Nomen Dei?
1 Primum cum infinitate ejus perfectiones ac virtutes
se se p̄ferunt, ac radiis splendidissimis, se se inclu,
sos hnum ingerunt, Secundum illud Trisagion Es.
6. Sanctus Sctus, Sctus &c qui adspectu inter se alternan,
tur et id cutificantur, gloriari, et Sanctificari.
Sanctificatū Nomen Dei, cum ad Deum Supremum
Bōum bonorum fontem s. ex quo fonte oia sunt, et ad
finem eis gloria, laus, honor, et gratiarum
actio redundat. Apoc. 15:14. et alibi. Sacrè 3 San,
ctificatur Deus, cum ōes creaturae rationales illam
pulcherrimam Dei virtutem homonimiam admirē,

antur

exhibeamur par est
n ram definitione, quam
tas Dei est intensissimum
amat se suas q virtutes
nifestare, illustrare (et
oriam et quidem decen
ia, qua summus amor et
Sapientissimi elucet,
temeraria Confusionis,
et harmoniam Conveni
naa rei fundatum ideo
ener abundaq admira
rticeps felicitatis, ut glo
p̄ p̄fessionem pervenit,
flectit, eo ipso medio m
irari, cum tng̃ Pul
ve Stultissime deserit
ne Sanctitatis declinā
tificatur Nomen Dei
perfectiones ac virtutes
dissimis, se se m̃ea
um illud Tristagion Es
dspectu inter & cæteras
iari, et Sanctificari
ad Deum Supremum
uo fonte dependunt) esta
honor, et gratus un
et alibi sagitt 3 Son,
aturae rationalis illam
homonimiam admir
antur

rantur, adorantq; ut eam in se q̃q recipere et imi-
tando exprimere q̃q gestiant, Secundum illud: 1 Pet. 1: 16.
Estote Sancti, nam ego Jehova Sctus sum q Sanctificeañ.
Nomen Dei, cum hñes adq̃tare conantur, ideo ut in Deo,
se beatos fore q̃sentiscant, et eñ sese bonitas Dñae ptici-
pes fieri experientur, q̃d illum ordinem Sapientissimum
amant, sequantur, q̃tod admirabiliter nobis depictum
est: 2 Cor. 3. 18. 5 Deniq; Sanctificatur nomen Dei ab illis,
qui a malitia sua deflectunt, atq; desistunt, coguntq;
fateri se unicos et voluntarios ee auctores sui mali-
riae, manifestissimaq; poenas suae stultitiae se, lui-
turos agnoscant, ideo quod decentissimum ordinem
in ñaa Dei, rectq; fundatum deseruerint, atq; q Summo bo-
no, Summum malum q̃ sua libertate elegerint, quorsum
jam q̃tinet ille usus tristissimus, Petitionis 5 Sanctifi-
ficeñ nis in poenis peccatorum Ezech. 5. 16. Cor. 10. 13.

3. Hoc exhibito fundo facile erit explanañem Ca-
techismi meditañe nra exprimi, et in clariore luce col-
locare q̃ eñ ponitur (α) Sanctam lucem agnoscamus Sa-
pientiam, bonitatem, Justitiam misericordiam, Veritatem,
Id oē sub 1ma Petitione Comprehenditur qua petiñe dicebam
tunc Sanctificari nm Dei, cum Dei oēs perfectiones, ra-
diis splendidissimi in oculos hnum se se ingerunt.
Duplex e Theatrum Dñor Virtutum, in quo Theatro hñes
Spectatores, Angeliq; Constituti, Scil. Theatrum Naae,
et Theatrum Gratiae, per gloriam Consummandae, utrobiq;
illae Dei affectiones, quas Deus recensuit Nominatim in
Catechismo, et aliae adhuc complures admirabiliter relu-
centes, quas si membratim vellem exequi longissimus
Campus est emetiendus, satis Strictim monuisse;
Nos hñes in his Dei virtutibus ut mirum Conducere,

oculisq;

oculis nris angustis tenues radios splendidioris illius ni mente vix posse percipere, quin, si quid res est, dicendum sit quam dimeri nãe corruptione vema, nemus, nihil de illo Splendore percipimus, qd deo dignum est, ejusq; sanctitati conveniens, ac instar mortuorum, qui em ad splendidissimos Solis radios nihil adficiunt. Hoc verum ē, a de operibz dei nãalibus, ubi hoc Spũ dei non illustratus quantumvis forte ut Philosophus aeu, bē possit, dispicere me de infinita dei potentia, Sapientia, bonitate, quibus hic mundus creatus, illas tn virtutes, nunquam puro ac Spali oculo, ni pulcherri, ma sua harmonia, et ni magno illo Scopo, ad qm vir, tutes illae tendunt contemplari valet, Idem hocce.

(b) Verum ē ni operibus dei Spalibus, vel Supnãlibus, et ni admirabili illo Perfectionum Dnar, contentu, qui, bus affectionibus Teabrum graãe et redemptionis re, fulsit ubi dium irregenitorum oculi carnales ad jubar illud pradians plane clausi sr, ita ut ne minimam inde Particulam queat transmittere, Regeniti vero, qui jam illuminatos mentis oculos acie, perunt ad illud Jubar suscipiendum, sane debiles sunt mentis aciei, et nimis longividae, adeo, ut quotidianis cibus debeant a deo rogare, Sanctificetur Nm Tuum: Fac ut virtutum tuarum fulgur ni operibus nãe et graãe se se exeront, et oculis nris capacibus se se ingerat, et a nobis recipiatur, atq; fac, ut adulteriorem adspectum virtutum tuarum, nimenfarum evehamur.

(B.) Cum addit a Cathmo: Da, ut virtutes illas Tuas, ex oibus Tuis operibus elucentes veneremur, Gdicemus, celebremus, Tum 2da Nrae petitionis Nrae vis et Veritas constabit, in qua petitione 2da dicimus exigi,

ut ex

ut ex contempl
gloriæ et graa
rest, vid ad sig
raõnalis defic
tant in hoc op
ste hic defici
di non posset e
angustis cont
Ergo merito
Nomen tuum
spiciamus.
℣. Cum nihi
lebrare laud
de glorificaon
vera pulchr
dentissimo Se
vem intra no
primendi hu
quata sit eff
in contempl aõn
re, sed potius
lucis illius r
imaginẽ Virt
Obs Nihil ho
qui status n
o emendatur
quando qui
lasciviam, bo
am peccandi
non tam effic
pellendas tem
cem ponebant
petamus, Sa

dios splendidioris il
, quin, si quid res e
corruptione rema
imus, qz deo dignu
ad instar mortuorum
rior nihil adficiunt
tibus, ubi hoc spu
te ut Philosophus ac
ta dei potentia, sa
nus Creatus, illas t
li oculo, in pulchr
illo Scopo, ad qm vi
i valet, Idem hoc
libus, vel Supnaḃ
e Dnar, contentu, qu
, et redemptionis
rum oculi Carnali
clausi sr, ita ut ne
ad transmittere, Reye
mentis oculos sui
engum, sane debili
vider, adeo, ut quo
rgare, Sanctificetur
arum fulgur in op
ront, et oculis mis
obis recipiatur, ag
virtutum tuarum

& virtutes illas Tuas
veneremur, Quem
tionis Mae vis et Ve
Da diximus recip

ut ex

ut ex contemplaone perfectionum Dnar laus, honor,
gloria, et graarum actio ad Summum Numen redunda,
ret, vid ad Sig. Obs In hoc officio qz nimis Creatura
raonalis deficit. a Irregeniti in totum deficiunt, ac le,
sant in hoc officio Standō. b Regeniti qz magna ex,
gte hic deficiunt, cum utiqz modus Deum glorifican,
di non posset ee major. quam modulus ille tenuis et
angustus contemplaonis, quam supra descripsimus.
Ergo merito quotidie debemus orare, Sanctificetur
Nomen tuum: da ut glorioſa tua opera penitus intro,
spiciamus.

℣. Cum nihil possimus vere venerari, glorificare, ce,
lebrare laudareqz tanquam Summum et pulchrum lau,
de glorificaone et celebraone dignissum, quam quod re,
vera pulchrum laudeqz dignissimum e &c. sit ut ar,
dentissimo zelo inflammemur illam pulchritudi,
nem intra nos recipiendi, eamqz quantum pott. ex,
primendi huic Ziae qz nrae petitioni ad Sig: (3)
quata sit efficaa pateſcit, quia nec nox sinit hnem
in contemplaone operum Dei ociosum Steriteqz mane,
re, sed potius vult eum ei Fructuosum, ut ℣ vim vitalem
lucis illius radiantis facit, ut hoc ipse fiat lux, et od
Imaginem Virtutum Dnarum transformatur.

Obs Nihil horum deprehenditur in Statu iiregenito,
qui Status iiregenitus per hos radios celeste, adeo
o emendatur, quin tenebrae potius illi inde oriantz,
quando quidem Status hnis iiregeniti abutitur ad
lasciviam, bonitate et misericordia Dei, et ad licenti,
am peccandi provocat. Etiam Regeniti per hanc lucem
non tam efficaciter reformantō, quam par erat ad ex,
pellendas tenebras illas, quae in ipsis Regenitis obi,
cem ponebant, Et necessum e, ut quibus quotidianis
petamus, Sanctificetur Nmen Tuum: Fac Deus ut Virti

tum

618.

tum tuarum radiis collustrati ad earum imaginem
magis magisq; transformemur, ut oib; nris actionib; vr
roq; tota tuam imaginem exprimus.

(d.) Cum hoc ardentissim Sanctitatis studium in
tra hrem recipiendae eo tota vita repsentandae vigere
nequeat, in creaturis raonabl; nisi se se beatos eo ipso fore
persuadeant, sibi actusq; experiantur. Sal gustando quam
Suavis est Communio Dei, evadet id quod quanta mabatur,
bat petitio. Vid ad Signum 4: Sed (c.) Pars irregenita hic
nihil valet, nihilq; sentiscit, nam parti irregenitae gravis ac
modum videretur, et plane intolleranda Sanctitas, quod ab
horrens a similitudine Dei, ab ejusq; Communione dese
tens, carnalib; voluptatibus delectatur. 2do Quaq; re
gemita licet eam degustavit bonitatis gravitatem, soli
Damq; Colorum voluptatem, tn hac in pte adhuc langoda
et hebes reperitur, adeoq; tarda e in studio Sctitatis
promovendo, si en illius veritatis gustu interiori sen
suq; magis polleret, dem omnino beatitatem in Deo
ejusq; Communione contueretur, et in Possessione
Sanctissimae ejus imaginis, majori en impetu, ricum,
beret in vitae Spalis incrementa et Studium Ej. Re
cessum est ut sic oremus: Sanctificet Nm Tuum: ut
Deus majorem impetum ad Dat ad Studium, incremen
tumq; Sanctitatis promovendum, ut omnem torporem
que hebescimus excutiamus, et ad dulcem gustum
qui ex vita Dei hauritur magis magisq; excitemur
ad Sanctitatis studium intensissimum.

(e.) Denigs cum quis vitam Dei ejusq; communionem
beatissim sperrit ac negligit, eo ipso auctor sb suae
miseriae, et dignissm qui in aeterna morte pereat.
Ej. Cum sic oramus: Sanctificetur Nm Tuum tum agnoscim.
nos aeterna morte ee dignos, si Nm Dei Sanctissum per
nos, vel per nos contumelia adficiatur, et si Dnum Nrum
Deum Sanctissimum in corde Nro per studium vis veritis,

et servitū

ad earum imaginem
oīb⁹ mis actionib⁹ ꝓ
us.
ctitatis studium m
ꝛepresentandae ingere
se beatos eo ipso fore
ur. Sal gustando quam
od quanta mālarum
ars irregenita hic ꝓ
irregenitae gravis
da Sanctitas, qud ab
isq; Communione dep
tatur. 2do Magg
atis gravitatem, sol
e in pte adhuc langoda
in Studio Sctitatis
gustu interiori sen
catibatem in deo
et in Possessione
ei en ingressu, meum,
et Studium Ego Re,
icāt⁹ Rn Tuum ut
studium, inremen,
ut omnem corporem
Dulcem gustum
gis q excitemur
rinum.
sq; Communionem
ipso auctor sō suae
ra morte pereat.
Tuum timagnosc
Dei Sanctissum q
r, et si Deus Mun
Studium dis veritis,

et pervita

et per vitam pulcro perfectoq; exemplari respondentem ō adficimur. Christus Certum est. Dum in nobis Sctum esse ō irrevocabiliter dixit, Sanctificetē in illis qui me sanctificant & ad me accedunt & ipsi sese Sctos faciens in meis virtutib⁹, vel ego meme Sanctificabo & impiissanctam meam Naturam & dignitatem Sanctam tectamq; tuebor

Dominica xLVIII

De Petitione 2da ℓ. CXXiii

Obs Coelor; Frequentissima qt mentio Regni vel Regnū מַלְכוּתשָׁמַיִם-מַלְכוּת-הַשָּׁמַיִם In quibus Veterum Judaeorum et per Regnum Dei intelligebant perfectissimum Dei cultum, v. amorem, extraq; Regula Talmudica, Nullam ei Legitimam Definitionem, qua non fiat mentio Regni Dei v. Regni Coelor. et in qua amplificatione Regni ejus non desideretur, Dnus Nr illam formulam Orationi suae inserens, ei illustriorem adhuc haud dubie addidit Sensum, quem si in ōi latitudine pandere vellemus, longum Spacium esset nobis decurrendum. Et Petitionem hanc 2dam in duo membra dividemus א Primus membrum declarabit in quo consistat Regnum Dei, Seu Regnum Coelor. ב Qui nam sit illius adventus, et quibus gradibus atq; incrementis ad Culmen Suum pergat, tum particulatim, in singulis membris tum in Ecclā Corpore.

א. In quo consistat Regnum Dei seu Coelor. Obs a Regnum Dei in Sacris Variis modis dirimitur, Receptissima ē divisio, quae dividitur Regnum Dei, 1 In Regnū Gratiae 2 In Regnum Gloriae. Alii dividunt Reg Dei, 1 In Universale, quod Completabatur id ōe quod ē Creatū. 2. In Singulare et Speciale, quod Regnum ad Creaturas

rationales

raõnales, fideles, Electos tantum pertinens, tum per ad-ministraõnem, Graõe, in terris, tum per Confirmaõnem gloriæ in Cœlis.

I Prius illud Universale Solet etiam nãale adpellari, posterius autem Speciale, vocatur, estq; hoc Speciale Regnum illud, quod in Evangelio Regni Cœlorum titulo Sacræ prædicatur: Nunc in hoc Obs. Graõne Dñica quod hoc Regnum Singulare intendatur nullus possit ambigere, Et Omissa omni ambiguitate nos quoq; unicã illuc Conniciabimus, tanq; ad magnum illud Scopum, quo quotidiana prædonobis ẽ Conniciandum et ad Spirandum, Ad hujus ergo Regni spãlis, quam ulterius introspiciendam proponam VII ejus Characteres quo omnia quæ Regni hujus felicitatem constituunt, Commodissime referri possunt.

Ad justificandam Ordinem tenendum præstemus i. deam illam qm omnes homines habent de Regno Cœlor, hõ quidam forma Regiminis Splendida ac magnifica subnuta et Nãe Cujusdam Regis, qui et potentia, et justicia, ẽ Sapientia, religiosq; Virtutib; præcellens in fluidm populi sui societatem, et Corporis illius libertatem, incolumitatem felicitatemq; Commodam curat a Legib; illam communitam fundando ẽ regendo. b Privilegiis eam augendo ẽ ornando. c Dem hostilem noxam ẽ irruptiom in de amovendo. tum d Pro-raõne sui amplitudinis et Maõis ris amplificando et bonis cumulando. & his

I. Etiam hunc elicia- Characterem Regni Cœlor, quod Deus in illo singularem raõnem relaõnemq;

indicat

indicat, Regi
adspectum
adpeculiarem
tuã obligaõ

Zelus Chara
quo Deus han
dio vult habi
do debet man
onesq; oĩum
Cultibus Sener
Psal. 145.
cantib;

3tius Char
bus regulis ac
tutes imitan

IVtus Chara
prærogativis

Vtus Char
beneficiorum
um firmatã

VItus Char
Cultus
Subditi bra

1. Secund
Ventus Regn
boreæ, quã
amplitudo
Obs. Scriptu
tum partic
rum in Eccl
& Obs. Tu

induat. Regis, qui se obligat et obstringat suis Subditis
ad ferendum salutem Curandum, sicut Subditi se adstringunt
ad preciandum honorem, cultumq; Religiosissimum: Hæc mu-
tua obligatio pulchre exprimitur Deut 26: 17.18.

2dus Character Regni Coel. est, quod in illo Populo, cum-
que Deus hanc Spalem inivit Societatem, et in cujus me-
dio vult habitare: ut S. Scra loquitur: eum singulari mo-
do debet manifestare profitentiam suam ac Virtutes perfici-
onesq; eum omnibus ingerere, quantum sic Rex, ut ita
Cultus benevolus illi Regi debitus per solvatur a Subditis
Psal. 145. Magnificentiam hujus Regni Regis depradi-
cantibus

3tius Character, ut Subditi Regni Coelorum in coelesti
bus Regibus regant Regisq; Sanctitudinem ac Vir-
tutes imitando Colono. Psal. 45: 7.8.

4tus Character ut Coelestibus Privilegiis et beneficiis ac
prærogativis gaudeant Rom 14. 17.

5tus Character ut in Tranquilla possessione illorum
beneficiorum ab omnibus hostibus defendantur, et in perpetu-
um firmata Luc. 1: 5.

6tus Character ut ibi omnium membrorum felicitas ad
Coelestem Culmen perducatur atq; ut Rex immortalis vitæ
Subditi beatissimæ immortalitatis participes reddantur.

1. Secundum Membrum quod est quia Nam sit ad-
ventus Regnum Dei Obs. Hinc junctim quoq; exhi-
beboru, quæ separatim possunt exhiberi et multo
ampliorie in luce Collocabo, junctim exhibendo hic
Obs. Advenit regnum tuum exhibebo quid valeat,
tum particulatim in singularis Membris, tum Genera-
tim in Ecclæ Corpore.

2. Obs. Tunc venit Regnum Dei cum Paulus gratiæ

de hac

de hac re ſ: quid Deus arctiſſimas illas relationes erga Electos ſuos in Xto ſuſceperit, et viciſſim electos ſuos ſibi devinxerit, et Populum peculiarem per Evangelii enunciationem acquiſiverit ſ: ſuper Candelabro poſitus et in Xto lucem indentidem ad Converſionem ſe ac ad Conſcientias hominum manifeſtat non potius huic vel illi Nationi Regionique ſed toto terrarum Orbi.

b Tunc venit Regnum Dei cum ſolerium ſeu Regnum Dei Ecclesiarum amplificata Ecclia, infinitoque Dei Virtutes ex illo Forbero Grad reluentes, in ſpali ſua et ſanctificante potentia ab oib agnoſcatur, adeo, ut tum amorem, tum admirationem in Credib excitat.

c Tunc venit Regnum Dei, cum Regnum Diaboli peccati et Carnis deſtruit, quod Captivum tenet genus humanum, non immunitur tantum ſed penitus quoque deſtruit.

d Tunc Venit Regnum Dei, cum ad leges Dei Sanctiſſimas Oium vita componit, et cum vera pietate ſolida virtus interni Regnabit.

e Tunc Venit Regnum Dei, cum Dei Spus longius effuſe et efficatius operante, beneficia, privilegia, et bona Foederis Grae in ampliori lumine et intus percipiuntur a Fidelib et intus concipiunt Fideles in vita tantis prerogativis a Coeleſti communione ornata et dicta.

f Tunc venit Regnum Dei, cum gens electorum Satanam magis magisque Contritum videt ſubpedib ſuis, atque de portis inferorum triumphat, quod factum e tum in aliis Ecclis Victoriis, tum in Romana Gentili directa Romaq Anti-Chriſtiana labe-

factata

factata, sed uberius adhuc hic Triumphus perficeretur, Cum Babylon submersa fuerit penitus, oibusq; imperiis hostilibus subactis, cumq; Regnum dei eluceret sub finem dierum (℣) Tunc veniet Regnum dei, et Coelor. Cum ad Coelestis gloriæ Consortium oēs et singuli fideles introducentur, quō oia explanatiori Charmi inserimus, et a nobis sic breviter tradita amplificari possunt.

Dominica XXLIX.

De Petitione 3ia Quaest. CXXIV.

Peccator hactenus Angelor. Sanctorumq; choris Coelestibus admixtus, Coelo dignas fundens precationes ac petitiones, incipit agnoscere adhuc se in terra ēe Constitutum, quō est Sedes Vanitatis, Potentissimum hocce incipit votum; Fiat Voluntas tua, ut in Coelo sic in Terra. Obs

1. Tacite sibi hōo aliquam regnare inter homines Terrestrem voluntatem, quō regnum voluntas ac denique voluntate dissidit, eiusq; inimica ē, quō denique voluntas est maa malaq;, ōis Confusionis, quō voluntas ut ō fiat sed ut voluntas sola dei regnet, sic orare Xtus Dnus jussit Fiat voluntas tua &c.

2. Voluntatem solam divinam agnoscimus ēe bonam, justam, Sanctam, ōis ordinis Virtutibus ac perfectionis normam perfectissimam, cui in oibus ē obediendum

3. Agnoscimus petitione voluntatem in Coelo prosta- Vnde jam re 7. Optamus ut similiter in terra prostet dei voluntas, quō naad deductione partes efficiunt.

(℣) Igitur cum tam emphatice dicimus, Fiat voluntas &c. Tacite innuimus aliquam voluntatem dei voluntati Contrariam, eamq; Voluntatem grassari in terris, per quam voluntatem hnes a dei reverentia et voluntate deficiant, et hoc voluntas ἀπ προνοιας τῶν ἔργων Rom 8: 7: Inimicitia in deum Legi dei se ō subjiciens, additq; ibidem nec posse quidem se subjacere, Quō impossibilitas prima fronte nimis in

via

Exod. Az igazgatás ő Felsége tulajdona: Deus. Aristocr. Olygat. De leg jobb a Monarchica. – mely egy jeles Írónak, nya Úrnak mű: Mely egy tellyes Monarchiának Írónak sat.

Dom: XLIX

Via videre et videri posset. Cum Utique voluntas ō Cogitet ad malum, Sed si rem rite perpendamus, nihil gravius nihilque dictu verius reperiemus, quam ut illud φεύγειν illa Carnis voluntas est a Patre Diabolo Joh: 8. 44. ab eo fovetur, animatur irritaturque, ad oē malum, adeoque quemadmodum Patri pessimi fœtus legi Dei se subjicere nequit.

6 Cum illud φεύγειν ἑαυτοῦ illa voluntas in eo semper laboret, ut moveat mala, inordinata, Cœca, et Cœci Cupiditatibus a Deo aversa, atque in seipsam tota conversa, ἑαυτὸ ō potest se Legi Dei, quæ ē bona justa ordinata, Sancta, submittere — ō potest Cum Lege Dei consentire, illam Nunc inordinatam voluntatem, Carnis Cupit Deus tum a Nobis tum ab oībus aversi homines et eradicare, ut in Cœlis.

C Et adhuc alia quoque voluntas hominis propria, cui refutandum jubetur ordinata Nīs: et legitima Voluntas, qua voluntate ferimur ad Nostri Conservaōnem atque a malis et miseriis Nāaliter ab horremus. Hanc voluntatem Xtus Dnus Cum dixit: Pater transeat.

4. Obs Talis voluntas ordinata et mala se se ō in totum Deo subjiciat ejusque Supremæ voluntati;

2da Pars insinuabat quod sola Dei voluntas sit absolutissima, Sancta, bona, cujus harmoniæ norma.

4. quod Nīs: Vocamus bonum ō est tale per se. Sed bonum quatenus respondet suo perfectissimo Archetypo. qui archetypus est ipsissimus Dei Legis ejus, Veritas, Sanctitas, 4. Sic quod justum Sanctum appellamus, hoc ō ē a se, sed qua fundamentum est in Dei Nāa, atque conformatum ē ad divinam harmoniam, Convenientiam, perfectionem Dnī. Obs

Sed cum Deus aliquid vult intelligitur illud ē optimum, justissimum, Sanctissimum, a quo vel minimum discrepare, secum trahit perversitatem injustitiam, et turpitudinem, stultitiamque creaturæ ratiocinatricis ingnantem. Hoc autem Voluntas Dei.

3. Obs

Dom: XLIX

III: Ut Angelis Sanctis in Coelis intime est cognita, itq unica et perpetua Regula & Scopus ad quem tendunt Regs dirigunt, et in qua voluntate tum contemplanda, tum et sequenda foelicitatis Suq fastigium collocant. obs

Fit autem Voluntas Dei in Coelo 1 Universaliter in nullo officio Cessans, sed ōib⁹ officiis Suavissime Conspirans. 2. Fit lubentissima et summa cum alacritate et voluptate 3 Constantissime ita ut Suis semper sint similes Spiritus illi Seraphini, amore dei ardentes, quorum vigor et ardor ō languescit, potius identidem novas Summis Viris. 4 Fit exactissime et intentissime. 5 Completissime et perfectissime, ita ut ōia exactissime respondeant ad Normam Regulamq Propositam 6 humillime exequuntur Sancti Angelicq Voluntatem dei in Coelis summa cum dependentia et submissione, ita ut Celites nihil sibi audeant erogare, sed coronas Suas deponant ad pedes dei et Agni. 7 Quamvis altius jam scandi ōpossе videatur, est tamen Celsius quo nobis adsurgere licet. Dico ergo: in Coelo Voluntatem peragi a Coelitibus Uniss⁹ cum deo et in deo — ita ut Deus Potentissimus influat in Coelites ipsos et per eum potentiam atq voluntatem animentq perpetuo ita, ut Deum prius a se discedere debeat atq discrepare, quam Chori illi Coelites a Deo discrepent et discedant. Hoc ōia.

IVto Ad hominem adplicare atq a Coelo ad terram devocare et deducere ō e arduum (X) Rogamus in oratione Dnica ut ōes illi in universum hnāe voluntati dei Codant, atq in eam consentiant amicissime, nanegue in eodem peccato adhuc grassante in terris nimium exDiem Semper, et inter ipsos Sanctissimos in terra Viventes ō paucissimi sunt, qui eodem Spiritu essent imbuti atq imendem adspirent Scopum Semper, nam quilibet sibi Sapere velle videtur. hinc illae liter altercaones, quae altercaones Ecclesiam intus et extus vexare atq infestare solent.

Petimus in Oratione Dnica, ut ōes voluntatem dei faciant libentissime et tota voluntate in obedientiam dei inclinante. obs. Refractaria.

---

6) At in paradisso kit apiakat proztatok a Szentek, ez a testi ohnak is a k: Isten akar. — A testi tiltsa, vitelei a pokolra vezetnek is Rom 11: 14.

A fis = jelent k Szjk 4 Periad Patriarchak 2 Mosaica 3 Prophetica 4 Christiana.

Jan 6: Ez az k: Lelek elne veszni ne hagyja de legyen Sz. III Mens a Sz Sz eg Is = Szellem Sz = Szellem Sz = Harmadik Szuppelek Szentlelek lelke Sz eg Is Sz Szentlelek Is Szentlelek Sz. Szellem Sz Szentlelek Szellem Szentlelek. Tycho. Copernicus Kepler. Hippokrates amaz igaz hiszek Istenben vallja egyik vagy 3: Az impulso a Sz eg. Szentlelek bölcsesség

inobedientia regnat modo, non solum in ipsis irregenitis, sed etiam in ipsis regenitis superet adhuc profanitas & temeritas & inobedientia, inde est ut otium tantum & torpor seu torpor, sed etiam quodam aversio a pietatis studio regnat in hominibus, nam in officiis nostris circa pietatem exercendam statim fatigamur adeo ut a & ex studio pietatis non statim succedinem percipimus sanctimoniæ & inde, inde & est quod neque hilaritas statim exoriatur, quæ in exercitiis solet voluntatem rei alicui exequendi dulcorare.

℣ Petimus in oratione dnica ut constantia semper sibi similis perseveret in hac obedientia voluntatem dei faciendi, jam vero sanctissimi quoq; homines cogantur sudem deplorare inconstantiam, & quidem tunc quum ea juxta votum fiunt & fluunt, sed quum miseris premuntur, tunc a nostris sanctorum miseria vagus deprehenditur & fluctibus quasi inde jactatur. C. Non acquiescunt sanctis voluntate dei contenti, sed aliquando. d murmure proruumpunt, atq; in tumultuationes, aut quo gravi crimine hegl quoties innocentissimi se se in tactum potuit servare.

℣ Petimus in oratione dnica, ut hanc studio voluntatem dei faciendi serio & enixissime incumbamus, hactenus interim tantopere langvet pietas, ut homines vereantur minimam operam cultui divino impendere, quam late hoc patet, facile quisq; videt, maxime vero ea officia amoris q dei excellentiora indicia, per quæ conformes reddimur xti nostri Salvatori xto Crucifixo, cum tamen illa dei voluntas, de cruce xti subeunda nobis serio sit inculcata, & commodata exempla Apostol persecutionibus gloriantium,

℣ Petimus in oratione dnica ut illi dei voluntati perfectissime obediamus & respondeamus, non tantum nra virtutis, sed etiam forma, ut nos

bis in cibu
mus licet,
plar intus
stando qua
facile pate
℣ Petimus
semur I. Re
lum ut è s
vix quidem
tem Scidem
sua Balsam
℣ Deniq
Potui, q
bis Hac obs
Si ois vell
sint. Petim
tem abstra
pis reliqu
tur e nobis.
vi nobis, quo
deo tradend
adspiremus
Certo Semu

= pogány! Fetye fi! vide vegha benned a' mit parancsolok
plenipotens pid ezt a' mit akarsz nagy need dics ö segéd Atyám.

Dom. XLIX.

627.

bis in Cibus cogitationib; factis q; Scitatem expri-
mere liceat, quae Scitas ad eminentissim Legis Exem-
plar intus et extus ē conformata, in quo officio Di-
stando quatum deficiam ab ipsis em Cetis videnti
facile patet,

℣ Petimus ut in Cibus officiis quam humillime ver-
semur I. de Superbia Spali minimum inflatissus, q; ma-
lum ut ē Subtilissum, ita em insidiosissum, vix, ac ne
vix quidem a Scitate excellentiore depelli pot. Sumtn
em Scitatem, Deo foedem reddat, ad instar musca mor-
tuae Balsamum abrumpentis.

℣ Denig illud petimus in oratione Dnica, q; Supra
Posui, q; nr uniissime voluntatem Dei faciamus.
obs Hac observad amplissam maam hic suppeditaret,
Si cia vellemus hic ℣ sequi quae huc ℣ trieri qu-
Sunt. Petimus Scil. ut Dei voluntas Nram volunta-
tem abstrahat. ℣. I Jo ℣ σου γενηθητω το θελημα σου
jus reliquiae em in Scitis Sup St, penitus extripe-
tur e nobis. Q em ut ordinata et leyitima volunta
in nobis, qua ad nos conservandos ℣ pti Sumus ita
Deo tradenda et Subordinata sit, ut ad nihil Omno
adspiremus, nisi quod cum voluntate Dei convenire
Certo Scimus.

DOMINICA L.

DE PETITIONE IVta Qnio CXXV.

Sentit aa fidelis, quae hactenus nil nisi Cele-
stia Spiravit, atq; em e terra in Coelum ℣cedente
voto evolaverat, se quasi detineri adhuc quibusdm
necessitatibus terrestribus, dum Sii orat, Panem

nrum quotidianum da nobis hodie 1: Sunt Interp.
tes egregii, qui hanc Peccatoris curam in oratione Dnica
Convenire autumant a tm Sublimitati orationis Dnicae,
tum 6 Spali hnis xPiani Conditioni, adeoq; ἅπ. Tov. ἄρτον.
ἐπιούσιον intelligere velint Panem Celestem, Supra es-
sentialem, Sive Strictius: Panem illum quem nobis
Verbum Dei Pater, qui ē ipse XPS Dnus, cum Operis Suis
beneficiis. IIdo Sunt em Viri Docti, qui utrumq; Pa-
nem hic illigunt, tum Naalem, quo vivimus quotidie,
tum Spalem Seu Mysticum. III. Nostra Sententia est,
obs Verisimilius nobis Censetur adhaerere Sensui lite-
rali, nam si literaliter, hic panem intelligimus, tum
illa petitio, Da nobis &c. Tum Sublimitate orationis,
tum Conditioni peccantis egregie Convenire patebit, si
Summam illam Sapieam, & pieratis officia Sctissimi
enucleabimus, quib officiis haec petitio exuberat.
Bimembris erit Nra tractatio Seu delineatio, qualis Stru-
cturas tnquam quasdam dabit Artifi Copiosissimi.
I. Verba Petitionis luce quadam effundemus 2. Pan-
demus quidam pieratis nucleum Sub Cortice hoc Clarium
I. Primi membri dispar ad haec pauca delineatio 1. ex
Stylo Hebr. Panis Scat oia osculata, imo Panis adpel-
latione comprehendit Stylo Hebr. id oe quicquid ad vitam
victumq; e necessarium. Prov. 30: 7. et alibi, nihilomi-
nus tn in hac Phrasi agnoscenda e nota quaedam fru-
galitatis priscae, quae non Sequebatur deliceas, Sed Solo
pane erat Contenta, tnquam Suffultum Stomachi, ubi
dr apud Poetam Do quod ἐφεύτας vocis Hebr. חֹם
egregie exprimit, nam חֹם Scat fulburam Cursu-
tis internam.
2 Peculiarem habet emphasin, qd Dnus dixerit cum Ar-
ticulo demonstrativo Tov ἄρτον; quo articulo id demon-

Arat

stratur ut
dr panis, Se
vitam Sust
3. Validiu
ὁ ἐπιούσιον. ὁ
unde magna
ão magna,
(α) Vox
ἐπιο vel ἐ
ficiri d
rat. ἐπιού
σία ἡμέρα
ē pprie jux
tus et sic S
crastino, seu
nis futurus
Hebr Ab ἐπ
ἐπ. ov. abunda
hinc περίσσ
vere, et boni
ter abundat
σιος ἀφτος
vius tm ad
pterendam
rem, nam al
quae haec ē.
4 obs Cum
tune insinuat
Stricte pan

Dom L.

Stratur ut ō supra Copiam et mensuram alimenti
dr̄ panis, sed quantum ad necessitatem ē, sufficiens, et
vitam sustentandam, ō ad luxuriem et ꝓdigalitatem,
ꝑ. q̄d supra ff panis appellationem deduximus: sed ad
Sobrietatem.

3. Validius hoc adstringit, cum dr̄ ἄρτον. τὸν ἐπιού-
σιον. obs Vexilla: ἐπιούσιον, nullibi alibi occurrit,
unde magna quoq; Sententiarū divortia ſt orta ꝺ fluen-
ão magna, ꝺ̄ potissimum Sententiā meritō attendi.

(α) Vox ἐπιούσιος ā Ens a Verbo Substantivo ἐπι-
είμι vel ἔσμι sum. q̄d ē ab εἰμὶ. ex quo εἶ est par-
ticipii ꝺ casum εὖν contracte ων. τος & ουν in compa-
rat. ἐπιὼν ἐπιόντος ἐπιων. Inde adjectivum ἔσιος
ἔσια ἔσιον in comp. ἐπιούσιος α ον obs ἐπιών
ē ppria juxta genium Linguæ Grē, subiens, subsequus,
tus et sic sumitur absolutē cū ꝺ die subsequenti seu:
crastino, seu: ꝺ die futuro, inde ἄρτων. καὶ ἐπιούσιος pa-
nis futurus seu Panis crastinus.

β obs Ab ἔσμι. sum, seu potius abundo derivatur ἔσιος.
α. ον. abundare, inde περίουσια abundantia copiarum
hinc περιουσιάζειν copia abundare, abundantia fer-
vere, et bonis ergo περίουσιον pot̄. dici id quod larg-
ter abundat et superfluit, cui concinnè opponeretur ἐπι-
ούσιος ἄρτος. panis non superfluus, sed omnino neces-
rius tūm ad sustentationem. Hanc posteriorem Sententi-
am ꝑferendam puto, ut pote commodiorem et nervosio-
rem, nam aliquid incommodi inest, priori Sententiæ,
quæ hæc ē. Panem nostrum crastinum da nobis hodie.

4 obs Cum panem nostrum quotidianum rogamus, varia
tunc insinuantur 1. Iterum commendatur cum id tantum
strictē panis nr̄i, qui necessarius ē nobis, et sine quo vi-

vere

vere ō possumus. 2 Ds qp̃ Panis nr̃ meretur dpellari
qm̃. Juste aquirimus labore manuum nostr.
quotidiano ac diligentia nr̃a 3 Sublimiore aspectu,
id quod vere nr̃ panis ē, ad quem jus Suum adepti sre,
conciliaonem ni Xpo d̃no, cum hoc extra Xum nr̃ Crea,
tura non posset Jus hre, 4. tr̃ ex Dei libertate hunc pa,
nem nobis dare petimus, quatenus Scimus ut si Deus
o largiat nobis panem et dia ubiqz ni nullam rem hmo,
Jus, et quatenus Scimus ut si Deus ō largiat nobis panē
et o bene dicat, nullam utilitatem ex ulla re possumus
habere, nam a ō Solum pane vivit hoc, Sed em Verbo
Dei, quod ex Deo exit, b Vis nutriendi ni externis li,
bis ō est, nisi Deus addat, 5. Quum dicimus: Da nobis.
hodie eo ipso a altius mfingitur nobis Sensus quotidi,
anae indigentiae et necessitatis. b Ego ipso qd dicam.
Da hodie validissime derrahitur a Cura et solicitudine se,
se in futurum extendente nam certam possessionem mul,
lius diei vel horae habemus, ut de futuro die vel hora
deberemus ee soliciti, Sed dm in psentib ē acquiescen,
dum nobis.

1. Ex his jam insignem putatis nucleum, Scil. officia,
piratis enucleabimus, quae officia orantib ante o,
culos versantur jugiter

2. offic. est, ut Cogitaō de rebus terrestribus infimū
locum occupet in Cordibus Nris, cum exiguum tm̃ par,
ticulam faciunt res terrestres, hujus oraonis Dnicae
cum reliqua ejus oraonis membra versentē circa sede,
stia. In hunc Scopum tendebat illud: Quaerite primum
Regn. Coelor. &c. Hoc Carnalis nil, nisi terrestria curat,
Cogitat, anhelat, hoc Spālis, quo magis a servitute Car,
nis liberatur, eo minus illis furiis tentatr. ac distrahit.

II offi

II offi[cium]
mus. Sed Sobr[ie]
Appli: Si Alm[ien]
III. offic. esto
fonarum anim
divitiar. (Corrum
cigz indulgendu
comanda ē, q
cavit.
IV. offic. u
versant. ut e
hui vicituri, q
remus, ut eo m
V. offic. Ut n
insignem Labor
non operatur
vultus tui –
tia, Langror et
nua diligentia
tatibus menti
utilitatem in
VI offic. Ut
nem nisi in qu
conversionem,
viatur non ni
Sanctorum Lea
cum Xto vivit,
vis oia pure c
VII. offic Ut
a Dei bonitate, lib

II officium ut nihil ultra nãe necessitatem adopte,
mus. Sed sobrio parcegz victu Smus contenti. juxta illud
Apli: Si Alimentum et tegumentum hõmu Sufficit.

III. offic. esto: Ut in Summa Copia et affluentia rerum
fortunarum animus frugalis nobis constet, nec nos illicebris
divitiar. corrumpi Smamus, ad Cuticulam curr̃endam, cuti,
cigz indulgendum, quae Caro potius eo magis ad Sobrietate
comanda ẽ, quo magis Deus nos in opulentia rer. collo,
cavit. IV. offic. ut in futuram curas nostras circa Corpus
vertant. ut extendamus, qsi longos annos essemus ad,
huc victuri, sed quemlibet diem, ut ultimum consid-e,,
remus, ut eo magis in Deum curas Nras conjiciamus.

V. offic. Ut nullum n̄rum reputemus Panem Legitimũ
insignem Laborando n̄rum faciemus juxta illud Apli: Qui
non operatur ō comedit. Ex primo Dei edicto. In sudore
vultus tui — quo pronunciato Summi N̄ris a Oris pigri,,
tia, Langvor et Socordia phibetur e contra b Oris stre,,
nua diligentia mandatur, ut manib- vel aliis facul,,
tatibus mentis-ke exerceant hñes ad communem
utilitatem in Statione et vocaõne cuilibet concessa.

VI offic. Ut nullum qgz satis justum censeamus sta,,
tum nisi in quem Jus nobis asciv̄imus, si veram ad Deũ
conversionem, vivamgz in Xto unionem, extra quem si
vivatur non nisi anathema interdicto dignus ẽ, atqz
sacrilegii reatumgz infert, et qui extra comunionem
cum Xto vivit, is non vivit ō luitur; Sed abutitur, pu,,
ris oia pure e mundis am oia polluta censenda sunt.

VII. offic Ut in his cibus nihil nobis abrogemus, sed
a Dei bonitate, liberali et grãa unice dependeamus, qui

Sempi

qui Sempiternae Suae, benedictionis fontes nobis aperuit, cum maledictionem potius mereremur, cum benedictionem

VIII Offic ut agnoscamus panem nos munire, et Solo Dei benedictione necessitatibus Nris expleri, nam immundi Dei ē baculus panis, quem firmat, quem frangit, pro lubitu, dra Summa egestate, etiam tenuissimus Cibus pollet Regulibus. Epulis et ni Summa affluentia hemimum quidem recreationis sapit.

IX. Offii. Pro cumulo omnium: Ut agnoscamus hmēm non Solo pane vivere, Sed etiam verbo, quod ex ore Dni, Cujus quanta sit vis et amplitudo, illustri documento est XPS Dnus tentatus a Satana Mat. 4:5.

Dominica LI.

De Redemptione Vta Quaest. CXXVII.

Sunt gravissimae Raones ob quas Sapientiae Divinae Consultum Visum fuit ut peccatum s: licet ex Mediatoris morbem sit expiatum, penitus ejus Sublatum, destructum abolitumve sit, in aliqua ex parte remanet, in fidelibus per totum hujus vitae Cursum, per reliquias Corruptionis hmae: / remittatur nobis, peteremus in oratione Dnica et hae Sunt raones:

1 Quia si Electi et a XPO redempti omni peccato statim eximendi forent, totus ejus ordo hujus Mundi, fuisset Commutandus, et duo Separati orbes Constituendi Alter in quo soli Reprobi nascerentur, Sub Dominio peccati viventes, et morientes, Alter in quo soli Probi et electi viverent ab ōi Corruptione immunes, quod cum mortalitate, hujus Cursu et Conditione rerum

humanarum

humanarum multis modis pugnat.

2 Rão é cur hi? ut manente communi illa nativitate corrupta et peccati contagione per eam grassante genus electum, tristi experientia disceret, quam grave et quam dirum sit malum illud, ex quo vinculati sit, & sanguinem Xti ejusdem Inde dixit Apl's Paul. Miserum mè! quis me eripiet ex illo corpore peccati? quo significabat, quod licet peccati jugum discutiendum sit de colo hmm, sed grave illud jugum et gravitas ejus per naam semp manet.

3ia Rão é cur Sc̃i dovuit orare? Remitte nobis peccata nostra, ut peccati impliciti fidei identitem radicem peccabi validam, et se se extirparent, et adficiantur gratiae. & bonitatis Divinae admiratione, quae gra et bonitas erga ipsos se extendit, et exercuit.

4 Rão. Tantam manere & divitatem ad malum ltem corruptionis vim in nobis deprehendentes, ut superbia, spe boni numquam inflemur, putantes quasi meliorem naqam nos habere eum quem a Deo accepimus et quidem, quam regeneratam habemus, verum ut semper imbecillitatis nostrae sensu tacti semper nosmet humiliemus coram Deo, nihil quic nobis supra alios vindicemus. 5ta haec ão petitio, qua is utitur quibus Scti é tactus, et super astra elatibus. Chr. ejus misertus, facit & ut qui in ie descendat, et se adhuc peccatorem agnoscat.

Ita gravissis non erit difficile genuinam mentem hujus petitionis enucleare, Virtutemq; ejus Sanctificantem videre, ergo duo membra sunt petitio, nis hujus. Continet Confessionem quod a Deo expetimus Scil. remitte nobis peccata nostra 2. Posteri

us mere

Dom: 51

membrum exhibet officium nostrum quod nobis mittimus, et quod faciendum nostret relinquiss
me obstringimur ꝛꝛ sicut et nos remittamus debe
ribꝫ nostris

Deus expetens ꝛꝛ primus membrum exhibet beneficium, quod a
hoc membꝫ illustrandum observa sequentia:
Δ ΑΦΕΙΛΗΜΑΤΑ debita hic ꝙ delictis ponitꝫ. Est
metaphora, desumpta ab aere alieno ad cujus debitore
qui se agnoscit, et constituit creditor, ut patt. ex para
la: Matt. 18: 23. 24. Luc. 7. 41. unde enim Luc. 13. 4. ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ,
Tꝺ appellatur, qui ꝟ 2. appellati erant ΑΜΑΡΤΩΛΟΙ. ꝙ
ut idem Lucas in hac oratione extra Metaphoram posuit,
ΤΑΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ. est hoc fundum in perpetuo usu linguæ
Syriacæ, quo visus usus ē ꝺnus ab חוב designat de
bitum ꝙ rei Pecuniarij, exsolvendarum, impræi ꝺm
designat crimen ne debitum, quo obligatur aliquis ad
noxam alteri factam, reparandam, vel poenam ꝙter
delictum ex Lege Subeundam tenetur, ab hinc hinibus
debitur Matth. Dei Supremae, ejusꝙ Legi summa reve
rentia ꝙstari, obedienti, atꝙ summa, quae obedientia
si ō ꝙsteretur, Leye Matthij xii, Legis ꝙ Dei Constituunt,
quasi debitores. Item transgressores, sunt vel ad repara
ōnem, vel ad poenam, et quidem sempiternam sustinen
dam obligantur, ꝙ magnitudine criminis; nam, ois
peccati Stipendium est mors. Rom. 7.

Illa debitio poenae seu: illa obligaō ad poenam sub
portandam vocatur apud theologos: Reatus, qui ōi
peccato intime adhaerescit, neꝙ inde vel cogitaone se
parari vel divelli potest. Scil ōe peccatum ē ꝺnae Matth

Laetio

Laesio, et ita misst ir am Dei ꝓmeretur, morte Sempiterna ē dignum hunc Vocant in Scholis Reatum Potentialem quod peccatum si quis a peccato vellet separare, is contradictorium faceret, et idem faceret, ac peccatum introduceret ō peccatum. Altere Reatu Actualis. obligō peccator actu punitur, poenamq; ꝓportionat, tat, Hunc posteriorem Reatum ꝓtt. tollere, Dña gratia seu meritum J. Xti, per gratiam fidelibꝫ seu Redentibꝫ imputatum, quo fit ut illa actualis obligatio, ō imponatur fidelibus, qua Xtus illam poenam jam actu exantlavit, et loco Nri sustinuit. & quo certiꝰ ꝓpius hanc nectimus, Consequentiam indubitatam, Q omne peccatum ēnō ō dm peccatum meretur vel in ipso peccante, vel in Sponsore vices peccantis Sustinente, Se ꝓinde 2. Non ē actualis quidem Reatus, Strictē loquendo, ꝓtt. Separari a peccato, licet a peccato per mventam gratiam, de vehi ac transferri quoad ille Reatus actualis in humeros Sponsoris Xti.

Haec paulo distinctius valui deducere ad dare, gendum Vitium, malumq; illius Theologicae illius, qm Secta Hebr. Sparsit Hebr. acriter intendunt et contendunt peccata fidelium ō hoc tantum Reatu, stum nos ipsi adscribimus, neq; sentendus ē adversa dicta, quando quidem Xtus in cruce ferendo peccata pro poenam illam aeternam sustulit et passus est, adeoq; peccata fidelium amplius gravia haberi ō possunt, id quod ēn de radice peccatorum, de mā et Corruptione originali Statuunt hoc Potissum Argto ꝓbantes utrumq; qd si peccata eandem adhuc, tum poenam aeternam merentur, tum Xti Sctificatio

ō cet

ō eēr solida, ō ffecta, ō plena, sed trivlea et Caya, nam
obs dicunt Hebr. Si xps satisfecit ffpeccatis fidelium.
tum ffecte debuit satisfacere, si nm ffecte, tum ō est
necessum demo nobis peccata riputentur, ut iterum mo-
te sint digna. Resp. Haec Hebraeor. Arbitrio valet ffaboli-
tione ffoenae actu in fligendae, sed mera è mficicia,
quaedam vertigo Coecitatis, ex illa Satisfactione velle
elicere, peccatum ō amplius hre Realem potentialē
in fidelibus, et tum originalem corruptionem fidelium
inde delere, extollere, adeo, ut quasi corruptio illa o-
riginalis ō tam terra esset, ideo quod xps satisfecit ff
peccatis fidelium, Item mera Coecitas est peccata actua-
lia in mmense ac in Cruciare ac si ea in se spectata
ō essent tam turpia, tam gravia, et ita morte digna,
ratione fidelium, qm ratōne infidelium, ff quib xps non
satisfecit. obs Nihil absurdius, nihilq veritati repugnan-
tius, Dei pōt. nihilq pietati magis Contrarium Sancti-
tatiq magis injuriosum.

1 Absurdissum è dicere, qd peccata fidelium ō mere-
antur mortem et maledictionem aeternam, ex eo quod
xps ff fidelib. Satisfecit, quia sic id quod Verbo retine-
tur peccatum, seu: ff qd peccato haberetur reverattum,
tolliturq ex fidelibus, qui fideles si nihil faciant qd
peccatum dici posset et poenam mereretur, tum ō ff
sentendi peccanter, cum peccatum sit transgressio
Legis maledictione digna, iuxta illud: Maledictus
qui ō perstiterit in ōibus Legis postulatis.

2 Absurdissum eidem qd peccata fidelium mortem
aeternam ō mereantur, quia sic constitueretur Servus
peccati, qui pretiosissum Suum Sangvinem eo fudisset,
ut peccatum ō esset amplius peccatum, nec liberius
amplius grassaretur, ut e. gr. Adulterium aliquod
in fideli

infideli ō ēet amplius adulterium, qꝑ mortem male-
dictionemqꝫ Dei mereretur, quam sit Deo injuriosum
quis qꝫ vivet.

3. Absurdissimum ē adhuc hoc Hebr. systema segꝫ polane
everbet, qꝺ Sic Xtus mortem maledictionemqꝫ pro illis fide-
lium viribus nihil subivisset, dum, quae mortem et maledicti-
onem ō merentur, nam ꝑ bitemur utiqꝫ Xtum mortuū
ēe ꝑ fidelium peccatis, atqꝫ pro illis subtinuisse id, qꝺ
ipsi debuissent, ri aeternum sustinere, si ꝑ meritis
suis a Deo deberent ipsimet puniri, si ergo peccata fi-
delium ri se mortem ō mereantur, manifesto consegue-
tur quod Xtus qꝫ ꝑ illis peccatis mortem, maledictio-
nemqꝫ ō subivit, nec sustinuit, quae plenissime Sr contradi-
ctoria dicebam: nihil magis esse impium dicere, qm ut
2do fidelium peccata ō mereantur mortem aeternam,
nam dicimus adeo gravia semenda esse peccata fide-
lium ri oculis Dei, ut nro graviora Sr peccata fidelium
qm infidelium adeo ut ex. gr. Adulterium a fideli hne
committum longe gravius ē coram Deo, qm ab infideli
hne committum, a Quia Electus ac fidelis et ri somma
rione Dei existens hoc peccat contra majus lumen, et
majorem graam Dei qm infidelis b contra majorem
graam peccat, c contra fortiorem obligaōnem, d quia
ejecti contra sanguinem foederis, qꝫ jam ꝓ gustavit
fidelis, et qꝫ foedus destinandum ē ad ejusmodi ma-
lam eludendam potius quam fovendam.

3tio Dicebamus: Nihil magis adversari pietati Scti-
qꝫ ꝓmovendae qm dicere hoc ut peccata fidelium ōn sunt
morte aeterna digna, nam capitalis hic error directe pugnat,
Cum actionibus Sanctissimis, et contraria, hic error producit.
I Fovet hoc crimen malum in cujusqꝫ sinu et foederatem
ac diritatem palliat, 2 Tollit ad miraōnem graae in mensae
erga Creaturam damnabilem, verbis rotundis negat Hic

error

error damnabilitatem 3 ingenerat occultam superbiam
presumptionem & carnalem confidentiam peccandi, quo oēm
illicentiam probet. 4 Toto Coelo dissidet hinc quod Xtus Dnus
sic ō orare jubet Remitte nobis debita nostra
B Per debita nostra intelligimus partim peccata actua-
lia sive nota, sive ignota nobis Psal. 19: 13. partim pravi-
tatem nāe eā nunc in nobis hærentem, unde ō solum pec-
cata propullulant, sed eā inde virtutes propagatissimae conta-
minantur, Unde illo nōe nos confitemur ee miseros pecca-
tores, qui infinita misericordia & grāa indigemus, ad gm-
graum confugimus cum dicimus a Remitte nobis peccata
juxta Carelh. ea peccata propriæ Xti sanguinem ne
imputet, Contexui hue velim thesin, quæ exhiberi de pecca-
torum remissione ad dom: 21 Lud: 56 qua verba cum de-
torqueat Secta Hebr? ad suum errorem, hic breviter ad-
huc indicare conabor.
I Interrogare quid credis de remissione peccator & Re-
do Deum propter Xti satisfactionem unor peccatorum
oēm deposuisse memoriam, & me justitia Xti gratis donā-
re, ne unquam in judicium veniam, Triumphum ca-
runt Adversarii, & gratulantē Cathorum favertissimum
sic loqui, quod oēm memoriam peccator meorum deposu-
erit propter Xti satisfactionem, Dicunt Adver-
sarii si oēm memoriam veniam, nullum amplius mihi
E Reatum, nihilq amplius superē, ut pro illa satisfa-
ctione simus et semel ac Xto peracta gratias agamus.
Ergo dicunt Adversarii ōē necesse ut peramus re-
missionem peccator. Sed tantum grāas agamus pro
peccatis per Xtum remissis R Adversarii ad has Argutia-
as: cum dicimus Deum deposuisse memoriam peccato-
rum nostrorum, dicimus: ut Deus deposuit memoriam
peccator nostrorum ratione pena debita intelligendae, ō
am deposuit memoriam ira, ut nāam peccati immu-
tare, sic R illud quoq ō sensu intelligendum se:—
Nunquam in judicium veniam ob peccata hoc ē repo-
na mea manu severissimi et justissimi Judicis
mihi infligare. Ergo ex his ligne Carthēm ō fovere
Adversariorum doctrinā perversā potius eam jugula-
re, Nam a agnoscit Adversar Cath: Peccata dem-

abia

alia, quae
altissime in
inde palu
missio Sup
Instant
ōia peccat
modum ae
pot. amplu
dum tene
I Remis
consistit
peccata, e
ut peccata
eo, ut peca
poenam, a
poenam Su
Illa univ
Dei, qua de
Xto sunt,
imputare e
ex quo Xto
illam, quae
denigz Jus
tiae infin
Haec sede
filatur e
Ergo iden
brum deb
cata, quae
radice cum
A Confite

alia, quae punire merentur, 6 Agnoscit ēm pravitatem altissime inhaerentem, quae una cū transgressionibus inde palulantibus indigent remissione, dum vero remissio supponit culpam poena digna.

Instant Adver: quidam qd in xto solide remissa sūt, oīa peccata nra; & de novo non possunt remitti quod modum aeri debitum q pecuniae semel solutum ō potō amplius solvi. Ad hunc paralogismum refellendum teneamus haec sequentia.

I Remissio illa Universalis quae facta ē p xm non consistit in eo ut fidelium peccata ō fingant amplius peccata, et crimina, haec en contradictionem involvunt ut peccata fidelium ō sint peccata; sed consistit in eo, ut peccata fidelium non amplius imputentur in poenam, actualem. ~ ut amplius ō debeant fideles poenam sufferre, pro peccatis quae xts expiavit.

Illa universalis remissio, dicit illam voluntatem Dei, qua Deus constituit ō amplius punire eos, qui in xto sunt, Sed remissionem potius illam vult fidelibus imputare et applicare, qua fide fideles inserti p xto ex quo xto inquam capite haurimus Justificaōnem illam, quae in scholis vocatur Justificaō Primaeva Derivq Justificationem Doam quae p Sctum Cresciem tiae insinuatur cum jucundiro patris Coelestis sensu

Haec posterior Justificaō saepe interturbat, et obnubilatur et extinguitur, interveniente peccatorum. Ergo identidem haec Justificaō, seu haec remissio peccatorum debet renovari p Sctum, quod tum fit, cum peccata, quae identidem admittimus, eradicamus una cum radice cumq ea peccata.

A Confitemur Coram gratae Trono, 2 Vim magno do-

love

lore deplor amus, 3 Ea detertamur trigñ nefanda, 4. Ea dño ꝓsequimur, et ea ñi virtute et potentia Sancti. superare et subjungere conamur. Haec cuncta si adfue, rint certissimi ee ꝓsumus de remissione Peccator. quod Sp. totidem signacula Dnae graae ꝓ quam nobis magnū hoc beneficium potentissè et suavissime adsignatur, et obsignatur ad conscientiam, sicut ꝓsentiscamus nullam amplius ee condemnaonem Nam, et pro iis qui ñi dño sunt, quigz non secundum carnem ambu, lant, Sed secundum Spiritum Rom. 8. 11. Quemadmodum am hoc beneficium foederis graae, quotidie nobis per fidem adplicamus, itaqz nos obligamus ad maximum veraꝫ pietatis et charitis officium, qd idem Sctus spc. fidei mrae ministrare et ꝓstare ñi nobis, ut et nos re, mittamus debitoribus Nris

I. Posterius Membr. exhibet officia, ad quae officia nos met ꝓstanda obstringimus, cum dicimus: Quem, admodum nos remittimus debitor ib: Nris R obs debi, tores Nri Sc, qui nobis noxam laesionemqz quamcum, qz intulerunt, 2 obs Remittere itaqz o est talem acti, onem considerare, ut crimine vocare sua: nonta, cere ut peccatum ꝓximi erratumqz contra ñi le, Sed remittere hic dm e. 1. ae o imputare Proximo No delicta contra nos facta, quae delicta ꝓ se erant poe, na digna, Item 2. Remittere hic idem e, ac dem Supi, dicatem vindictae, ac rancorem contra Proximum exuere. 3. Vis Voculae ws sic ut, per gñ duo Mem, bra conjunguntur, non e vocula comparativa, ac di, cit immutet. Ita nos dimittimus debitor ib: Nris gñ, admodum Deus remittit nobis: Vel ita Deus nobis remittat, ac nos ꝓximis Nris, et sic Dei remissio

dispar

ur trigm nefanda,
te et potentia Scti.
tae cunctasi adsue,
rione Peccator, quo
uam nobis magnu
ssime adsignatur,
t psentiscamus
ram, et pro iij qui
um carnem assu,
11. Quemadmodum
quotidie nobis per
mus ad maximum
go idem Sctus pos,
bis, ut et nos re,

cia, ad quae officia
dicimus: Quem,
Nris R obs Debi,
nemgs quamcun,
gs o est talem ali,
are Sua: non fa,
gs contra in Le,
tare Proximo Nro
a q se erant pos,
m e, ac Dem Rpi,
ntra Proximum
per gm duo Mem,
parativa, ac di,
bitor ib Nris gm
ita Deus nobis
i Dei remissio

Dispar

Dispar ē mae remissionis, obs neque ē Vocabulum allegantis Cām remissionis vel meritum remissionis. Sed a Vocula illa os pertinet p: Secundam Cathmi explicāonem p ad demonstrāonem Dnae grād nobis impertitae, et vel maxime se se in eo exerentis, quod ōb ignoscere et remittere simus parati, atq em inimicissimos diligere.

(b) Hoc officium Sapientiam Dni nobis imunxit p: ō quod greca vocabula synanū p at sine Cujus Cura et exercitio neutiquam persuasi esse possumus de remissione nostrorum peccator ab alijs quoq locis Cebro meul Cath vid Marci 11, 25 26 illud etiam officium ardentissime inimicor diligendi declarantem ad qst rem inde hauriri possint ea quae huc pertinent.

Dominica LII

De PETITIONE VIta Q. CXXVIII

Commodum petitionem inveniendam obs recte spe
stirelli in aliquo Contextu ad majorem elegantiam in
duo membra dividi ac duplicari, qua forme naali
ter se erant comexa: ita Cotterent Tentāo et ma-
lum, Cohaerentesq non inducere videtur et ma
lum Sed inde liberale juxta quod Clem. jam

Contemplabimur Tentāonem nobis ab ipsis mali
ad motum et excitatem Srie formidolosas sopias inter
nas externasq quibus Cmr nobis est decertandum.
Deprecandamus implorāonem Gratiae S. Auxilii Dei
Contra tam potentes inimicos, quae bimembris est

divisa

Dom. 5l

3mo non inducere intentaonem malorum, Sed do exeo liberali, et victoria donari ℞ Prima pars est non inducas intentaonem obs quando quidem hanc ma. Orrijio conjungit ΠΕΙΡΑΣΜΟΝ. cum ΠΟΝΕΡΟΝ. Tentaonem et malum, Seu tentaonem malor. Justum ut exordiamur a malo a ΠΟΝΕΡΟΝ. unde Tentaõ pficiscitr. ℞ Nam tentaõ fit a malo ‖ ut oremus ne in eam inducamur, 3mo Agemus de malo N. B. Quur apud interpretes valu, erit, ne deus Τον ΠΟΝΕΡΟΝ masc. genere ΠΟΝΕΡΟΣ vel ni Neutro ΠΟΝΕΡΟΝ? Qui dicunt ee ni masc. genere. ponendum ΠΟΝΕΡΟΣ. illi ℔ ΠΟΝΕΡΟΝ. intelligunt diabolu, ΚΑΤΕΞΟΧΗΝ ita appellatum, qui vero Sumi volunt in Neutro. illi illud ΠΟΝΕΡΟΝ. explicant de peccato? ℞ b. Non inepte diceremus illud ΠΟΝΕΡΟΝ et ni masc. et ni Neutro, poni, qualis conjunctionis exempla g Stront. apud ntactores, Probatissos verum ℞ c Signantius et Simplicius arbitror illud ΠΟΝΕΡΟΝ. ni Neutro grece poni, gd ad unum aliquod none restringendum, Sed in oem amplitudinem gm capit e deducendum.

3mo Stagg Το ΠΟΝΕΡΟΝ. Scãt hic diabolum, Nam Neutrius gris voce, usurpanti in abstracto em de personis masc. gris em ni concreto ut 1 Joh. 1. 27. Το ΚΑΚΟΝ. 2do Το ΠΟΝΕΡΟΝ Scãt mundum qui totus jacet ni malo, 1 Joh. 5. 16. add Joh. 15. 18. Suntgg tum mali hres, tum mali mores. 3 Το ΠΟΝΕΡΟΝ e peccatum, atgg imprimis fomes peccati Seu Caro illa, quia mali partis malus, est foetus. vid. Τα ΠΟΝΕΡΑ Sunt ex Scãturigine Peccator. Marc. 7: 23. ab hoc Epli malo, de oibus deogg divine adversatur, existit tentaõ infinita ad malum, Cujus ℞ nam egregie depinxit nobis Jac. 1: 14. 15. brevi, ter hos gradus enodamus facile amplificandos ℞ objicitur aliquid imaginaõi ntrae, quod decipere queat.

et Stu

et Studeat, malum ꝓponens, Specie boni, et bonum
contra Specie mali, 2 Imaginaõ delusa ac decepta ob-
fuscat intellectum, et falsis Suis ideis implet. 3tio In-
tellectus obfuscatus, et in eo atus voluntabemqꝫ ob-
fuscat et infecat, 4 Voluntas obfuscata, et pellecta pel-
licit, Stimullat, inflammatqꝫ affectus oes 5 demqꝫ
affectus effrenato cursu erumpunt in actum malum, sic
hoc tentaõnibꝰ exponitur gravaturqꝫ tentaõnibus

1mo Diabolus ὁ πειράζων Matt. 4: 3. ubi Xm na
Xti tentati riservit pro Specimine et Speculo illar arbi-
um, quibꝰ mali auctor Diabolus fidelisqꝫ agreditur,
a ma tentaõ versu 3. tentabat ad excitandam in
Xto dubitaõnem, diffundentiam, murmuraõnem, in-
obedientiam, confidentiam in ffriis viribꝰ ut ne fa-
gium ad remedia illicita, quae oia mala Specie boni,
fucabantur, quasi Xs ex officio ita agere teneretꝰ,
b da Tentaõ v 5. 6. impellebat Xm ad temeritatem, nec
non ad vanam Suae gloriae et potentiae ostentaõnem
adducta em ad faltendum auctaritate Verbi Dni Nam
et novit Satanas Se transformare in Angelum lucis.
c tia Tentaõ v 8. et 9. Illicebras, cupiditatem exhibet,
regna attendens cum honoribus Suis, cum divitiis,
cum voluptatibus, et cum ceteris, quae carni adblan-
diuntur, iisdem fere modis tentaõnem exerceat.
2do Modus, ab una pte Imaginaõnibꝰ et terriculamen-
tis, ab altera pte, blandiciis admotis, quarum re-
rum formas, latius exequi nec licet, nec libet.
3tio Nec aliter infideabatur Caro et malum Cordis
figmentum ob cor, Caro ita oium malorum pessime
continuo incitat ad delectabum 1 Partim Terre-
noꝝ, ptim et minis 2 Partim Pollicitaõnibus et

blandiciis

blandiciis colludens per ōia, cum Diabolo et Mundo, et tāquam hostis internus, et p̄ditor, seu p̄ditor, perpetuus paratus ē ad arcam Cordis aeterno hostiam tradendam.

4. Spilli Formidolosi inimici, qui odio inexpiabili contra Nram ām soeviunt, vitamq; retibi Suis insidiare gestiunt. Et per vigili procu. adversus eos excubandum ē et ovandum ne in Tentaōnem ducamur.

Unde:

II Defluximus ad 2dam. Divisionis secundariae p̄tem sub litera A. Quae haec ē: Ne inducas in tentaōnem, et petendum ē adeo a Te in tentaōnem inducamur, 1. ut Tentaone irretitos liberet, et Triumphatores nos reddat 2 ut generatim illa p̄cante, agnoscamus A Pio, stium illor malitiam, astutiam, quib. Justissimum impetuunt, metum. 2. ut p̄siteamur Nram imbecillitatem, et nimiam p̄clivitatem in malum 3 ut declaremus odium intensissimum Vis Peccati, et tentaōnem nimiam aversemur. 4 ostendamus Sinceriss̄imum ardentiss̄imum q; Studium Sanctitatis persequendae, quo adspiremus ad omnē malo, ad perfectam virtutem et victoriam Sanctificationis. Signeemus nos ō posse illuc pervenire, nisi per meram Dei graam et potentiam, se se magis magisq; in nobis exercentem, tam p̄suadendo, tum in totum vindicando, ut agnoscamus, q; Strictē loquendo neminem beatat, Jac. 1: 13. ē. Deum in Tentaōnem, et tentari, uti loquare et dicere possumus, A Tentatore ibi illis Scil. Diabolo Mundo et peccato, in habitanti, Deus tegra laxat ut acrius nobis meminbant, nosq; tāquam indagine, circumcingunt. Nam nisi Deus illos Hostes refrenaret, et coerceret illis pernio succumberemus, 2 Tentari dicitur a Deo: cum Deus ad Tempus, graam

graam Sua Judicio vel timum, tat nos Deus et circumst quidem Su fuit Petrus set. Hos extraord cum Semin

Petrus liberaōnis nes, quib. id locum h rum magis nariis illi mento p degq; orba pitur, et p trigvitur camur, a fit a Cum Diaboli m Justorum illuc rede lis volem mus, Cons liquit Ch

Hisce

grām Suam A.S.Sctificei influxum a nobis Justissimō
suo Judicio subtrahit, A frequam arundines fractas,
vel linum, fumigans nullam habemus resistendi 3 Ten-
tat nos Deus, dum in eas nos deducimur occasiones,
A circumstantias in quib- infirmissimus vix de se vix
quidem subsistere pot. in quam Tentationem incidebat
fuit Petrus, cum nimis audacter de viribus suis se jacta-
set. Ofs Hic primam istem severationis spectare casus
extraordinarios, quos nos a nobis penit ab ēis jurtam.
cum scimus naturae imbecillitatem.

℣ Petimus ut liberet nos Deus a malo 2da Pars.
liberationis a malo magis stricte ad ordinarias tentā-
nes, quib- cum nobis p universam vitam ē colluctandū
id locum habet atq- effectuāliter A cum Per.S.Sti influ-
rum magis magisq- armamur ad resistendum, ingredi-
nariis illis tentationibus, quib- intus et extus Di mo-
mento p struimur 2 cum vis peccati inhabitans, in-
deq- orta collisio cum Diabolo et mundo in nobis instru-
gitur, et p sanctificationis p gressum magis magisq- ex-
tinguitur 3 cum tn ab Di peccato insolidum vinci-
camur, atq- ita extra belli jactum collocemur, quod
fit a cum Corpus hocce peccati deponemus, et supra
Diaboli machinas, evehamur, 6. cum Spiritibus
Justorum Consummatorum una erimus, ut tndem
illuc redeamus, ñ. quod alis fidei ad Sanctos coe-
lis volemus, ubi hanc ovationem inchoantes eri-
mus, constituti in Coelo, ñ. Angelis Coelitibus q re-
liquis Choris admitti et adnumerari &

Luct. CXXIX.

Hisce vōibus Syriacum inprimitur, Doxologi-

am

am Voto flagrantissimo finitam quae Doxologia
quod gemina sit oratonis Unica Pars evictum
est a Vitiis doctis, vid pertim Clar. Vitrianum
qui eam ostendit nimium admirabiliter hanc
Paulsulam nisi Amen quadrare si des et sin
gulas petitiones — Nos observare volum
aperire tum fundamenta eorum quae petun
tur, tum artcta veluti et rationes, ob quas Deus
Legitime queantes et velit et possit et debeat
at exaudire et membratim deducere et vacat
cuilibet attendenti satis erit quod dictum est,
petitur tum ad Regnum, tum ad Potentiam tu
tum ad Gloriam in Secula Seculor perennaturam.

DE VOCE AMEN

Voce Amen ti sonet amplificationis Pte
nendi: 1 Est vox optantis. Jer. 11. 5. et alibi.
(2.) Est vocabulum veritatis firmissima rem re
cipientis, et subscribentis. 3 Est Vocabulum
Jurantis, et adseverantis Sanctissime Apoc. 22.
30. quod ex origine radicis אמן alibi a nobis
inducta fuit potest videri et Illustrari Finis

FINIS

1) Te fels Világnak Istene Teremtéji, igasságodnak palzájával
a' földnek minden határait böltsen Igazgató Isten, Uraknak Ura
Királynak Királya, mind annyian mint földen egyedül Uralkodó
vagy Felség. — Hiszik a' te emberszerető jó szivedből országod
olyan mint a' fényes Nap az ö crejéig; bosalásodig pedig kéttség
ül hagyja tör sörmarik. —

2) Szólunk is rettegnek Tegedet minden Népek a' föld kerekségen
mert Te vagy az egész földnek Ura, is ez egész földnek minden Népe
=it te bírod is Igazgatod szent igasságoddal. — Te fundálad a' Tége
delmü székedet, Te oltod a' Hirnyádat Te adod a' bindalmadat
is országokat a' tulnak arokat adni akarod, és a' te szövetsé
gedet meg örzönek Ilyi szeretet mig erősitsd, bizodalmadat tü ter,
jesd, is az ö Menységeiknek félelmedre tyéd. —

3) Ez az oka Oh Istenem Isten! hogy a' te szádra mig indul
nak az Országok, háborognak mind a' Tenger mert haboruságat
is Hadat támasztasz ö közöttek. — — Oh bizony rettenetes
itélete Istenünk az Had, melyet a' fegyvernek villogasai között
mulatozik az Halál, hogy meg emészsze az Országoknak dicsét,
meg fosztyon sok den Atyát is anyát tudras gyermekétől,
hanyiba boritsa a' Városoknak fényes palotáit, és a' falu
=nak gabonaval rakott Szércit; elrapossa a' mezőknek minden
részségét mely termett vala szemét a' barmoknak is gabonát
az embereknek haszrokra

4) Jmé Seregeknek Istene! táborba szállottak a' mi
Fegyverünknek viterlő Seregei, az szép szóval is be
tellség ajánlásával meg=győzettetni nem akaró Keresy elbusu
=get, nem az ártatlanoknak vérchet szomjuhozó, sem a' pro
=dásnak örülő indulatbol, hanem az egyenesség is igasság
nak szeretetéből, sok nemzetek közöt már végtől fogva
sok emberi vérrel burgo, sok pusztulást is inséget okozo
háborunak letsendesitésére tzélozo kivánságbol —

5.) Nem is helyhertelti bizodalmat seregeink sokaságak
vagy vitézeink erejibe, hanem egyedül tsak Te benned Oh Erős
Zebaoth Isten! — Vegyed azért a' te jobb Karodra, hogy az
=zad

ötet a' te tenyeredben, hogy a' vgsdelem ő hozzája inggen se közelitsen;
légyen a' Te tegyelmes gondviselésid az ő kedves életének kivén ol-
talmazo paizsa, - a' te erőd is hatalmad az ő ellenségit megrettent-
=tő fegyvere, és valamint a' hádnak kezdetét most fiep győzede-
lemmel megáldottad, ugy továbbra is tégyed szerentsésse minden
jo szándékait, elvmenetelessé diitőségedvel még egyeriő igyekezetit.
Légyen az ő neve az ő nehéz ellenségeinek kedvő Hivéinek szeretete,
ellenségeinek félelme, és még azok is faik az ő kezeiket ellene
fel emeltik fiabaihoz boruljanak és ő Tőlle engedelmet kérjenek.

6.) Adj ő nekie hiv Tanáttsokat és a te neved ez Záhlos
emelő erős Vitézlő rendet, Tudásszad fel ennek elölgáro-it Sa-
mona bölcsességgel, Davidi Páter szivvel vedelmezzed ezeknek
életeket, ne hogy ezeknek elestével még a bátor szivek is el-
=vadjanak és a viterlő rendek mint a pásztor nélkül valo jo-
=kok fiellyel szaladjanak, és el oszoljanak.

7.) Vigyázz ok minden ide elégséges Isten mind azokra
valókra az ő szerátsokhoz és Házájok hozzá hivségekből élteket
fenntartani, és vérehet taiontani fel áldozni nem fahynállyák -
Segitsed meg az ő Vitézségeket, és midőn az ő ellenségeikkel
szemben szállottak, legy bátorsága az ő szivének, ereje erőtlen-
=ségnek, bölcsen hordozzon fegyverének még rettentő je ellenség-
=ének, hogy a' faik ő ellenek jöttek vala meg = fiegyenülgyenek,
az ő orczájok elöll vissza fiordjenek, és el fáledjanek. -

8.) Oh bizony terhes itélete Istennek a' Vég halál = is;
melyről szomoruan hallyuk hogy a' Vellünk határs tartomány-
-ba az öldöklő ángyalnak fegyvere kivonva vagyon; és fél-
nyilen pusztit, és a' mely minket is haborgat pusztitással fenye-
=get, De ez nem csak az első fiúlatkozat mint Egyiptom; hú
egy arányt tapasztal a' Canaaneus Vinehet és 2 fiiakat, a' gaz-
Dagsat fiegyverét, erősseit egyenge tiszteletet, hogy pusztá-
=ta tégye az emberekhez tartozo hellyeiket. Mennyei
Oh jo Isten! hogy annyi ejjeli Dögletet, és a' délfiin is pusztito Dög-
=halál Sereinkbe bé haragozzék. - - - - - - -

9) Oh te ítéletes kézze[l] [illegible] igaz ítéletü Isten! a' közelebb
mult nyári Napoknak hideg[sége] [illegible] és károsítto árvizekkel lett
folyásodat=is, melyek miatt [illegible]ellyeden Hazánkban megmutatott
áldásid elvesztenek, elrothadtak a' "föld" Hegyeink termékenyedé
lettenek; föl az ivók mostohasága miatt elpestultanak; mest
a' termedetet=is ellenségünké tetted, és annak rendes folyását
megváltoztattad a' mi vétkeinkért a' mi vétkedelmünkre. -

10) Mind ezek és ezekhez hasonló ítéleted oh szent Isten! /
a' mi bününkért felgerjedett haragod országunk jelei; melyek által
minket a' meg=térésre inteni és hivogatni — Meg vallyuk országunk
pirulásával sok vétkeinket, és ítéletedre méltó voltunkat: mest
a' mi bünösségünknek idejével, és annak drága hasznával sokké"
=pen vissza éltünk a' mi gonosz kivánságunkra, a' mi sok vétke"
=inknek özönével bé boritottak "föld"unket, mely a' te bün elle
gejedő" haragodnak tüzet méltan ellenünk indíthattya,
hogy meg=emésztessünk:

11) De illyen nyomorult állapotunkban is oh Isten! kihez fo"
lyamodjunk Te rajtad kivül? mert Te náladnál vagyon a' tegyelem és
irgalmasság hogy tisztelhessél. - Te[d] azért nékünk ujj és Te elötted
meg alázodott töredelmes szivet, hogy a' te szadra meg=rettenjünk,
és Te is könyörülő szemekkel tekints reánk; minekutánna mi is
a' Te segedelmed által bününket meg sérato szemekkel tekintünk reád.
tekintünk. - - - -

12) Minden mi eddig tselekedett bününkre nézve engedtel"
tessél meg oh irgalmas Isten mi hozzánk, fogadjad el azt a'
váltságnak árrát, melyet a' te szent Fiad' bé mutatott mi értünk
és annak szerelmeért a' kit te rendeltél engesztelő" áldozatul
a' bünért; bocsássad meg minden bününket és fogadj bé a' te jó kedv"
vedbe minket, mely által ujjítsd meg, hogy ujjabb bünökkel meg ne
szomorítsuk szent Lelkedet, és Te, meg kegyelmezvén a' Te nyomo"
rult Népednek, tartsad=meg ennyáját, melyet hoszu türésed által
eddig meg őriztél, mert nintsen senkiz más segitsség, hanem tsak
Te benned oh erős és hatalmas Isten! - - - - -

13) Oh Izraélnek őrizője! Nem oly Isten vagy Te hogy mi"
dőn jol tészsz, jótetemenyeid meg fogyatkoznának; midőn áldász

áldásaidnak kutfejei ki fáradj[illegible] Tőr örvetanúre hímes tárjaidat
fel emeled, kezeid elfáradjan[illegible] e fényjelnél tehát jó akarattal
lenni a mi bűnös Nemzetünkhez. Viselj gondot réád néző el-
kínhre; térjen vissza minden ... ség, mely Lietre eljöni igaz itélet
tadból a' mi fejünkre, hogy bőséget mi tőzsötünk, és minden
teremtésed között. —

14:) Ne engedjed hogy a' sonsed tartományának fegyver Tör-
gésitkel, vagy a' mi országunk tabeláre származtato valamely Ze-
nebonával a' mi tsendességünk nagy-haborittassék. — Ne engedjed hogy
a' dög halál Haramby elhatalmazzék — Parantsolj az Öldöklő
Angyalnak hogy az ö fegyverét tégye vissza hüvelyében, hogy
a te kegyelmes szód által kibadaljunk még é vadaság nak törő to
és az ö fabaffen repülő nyilától. — — — — — — —

15.) Ne változzunk Oh nagy Isten a' mi bűneinkért
áldásaid atokká, parantsolj olyan kellemetes és haszna vőzet
hogy potolhassanak-ki gazdag tárházadból minden mi kü-
=szegünk. Ne adj a' mi szivünk mellé könyhullatásnak ta-
=lát, és ne adj semmi nemü siralmas éneket a' mi szájunkba;
hanem inkább nyissad még rajtunk a' te Atyai jó kedvedet,
áldásiddal koronázd életünket; és a' te kegyelmes szabá-
ditásodat halálod dicsőttel tölts be Lelkünket 's Házun
kat Kent Nevednek dicsőitésére. Amen!

XXVIII. V
Szent
bizam
érik
Vendég
szöv

Istenem hálákat adok neked hogy az én életemet mind eddig megtar-
tottad, hogy a kegyelmi idejét eddig nyujtottad, adj nekem még
ezután arra hogy te benned hitem erősebb lehessen több jót tud-
hassam, tégnapi magatalhanom még bánhassam, a te Istени
kegyelmességednek nagyságát is édességét érezhessem és
arról méltó illendő hálákat adhassak. - Halgass meg az
én Idvezitőmnek a Mártonhelyi J. X.nak neviért Ámen!

XXVIII. Vasnap. A Xt. jövetelének napjával az Vrnak ádventje kezdődik.

Dec. Hogy a Klgyh. Népnek Rd. külömb emberek. egy magok és szövetségek
bizonyos Vendégségek által erősítetett meg. mind az Sz: Irás, mind az élő
ének bizonyítják. - A biroda Bálkat 1 Mos 26: 26tt Ábrahámot Jakob
Vendégségel kezdi erősíteni Bab Beersébában hide Jerabol hozzá menvén hogy
szövetséget kössenek. -